

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

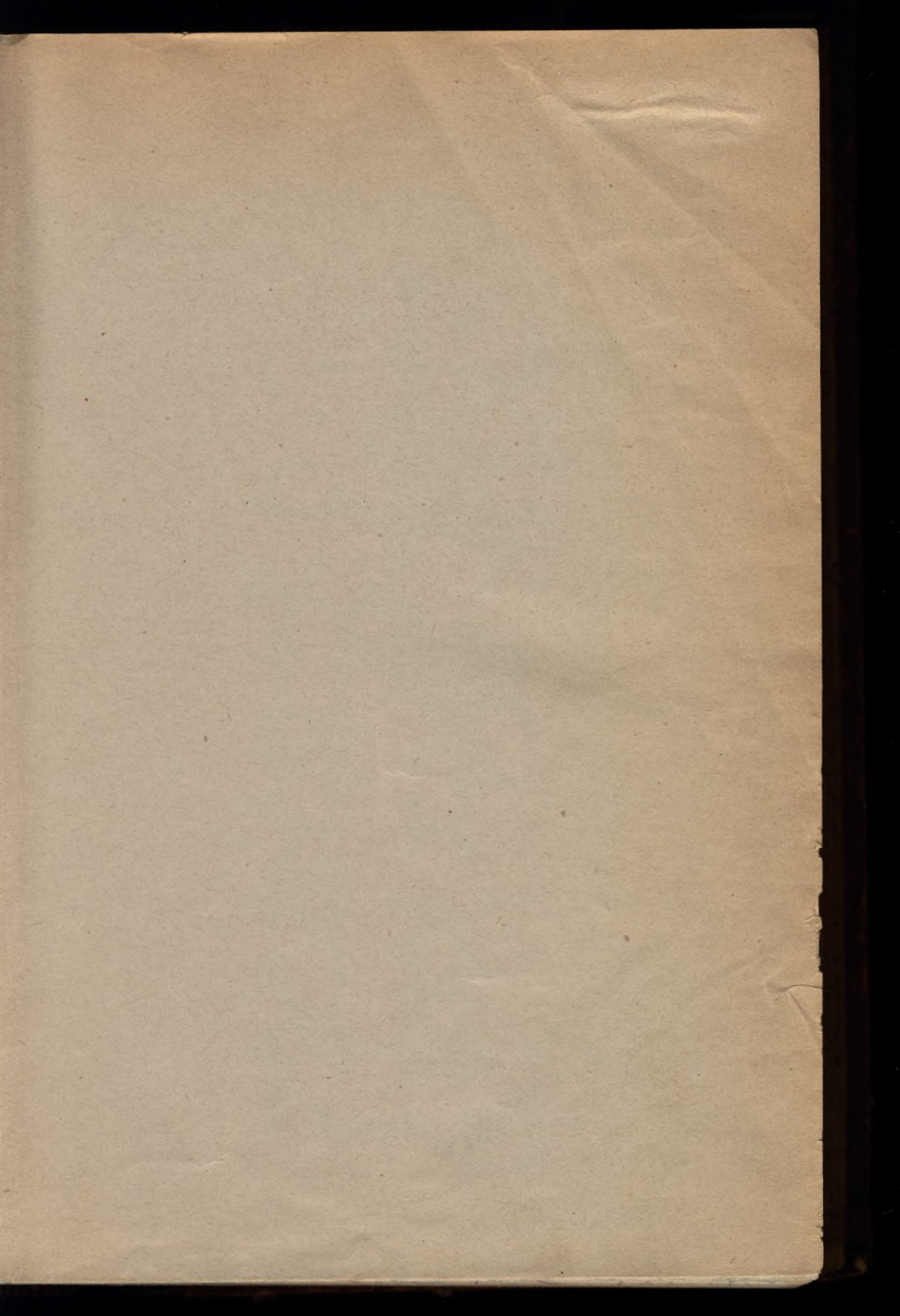

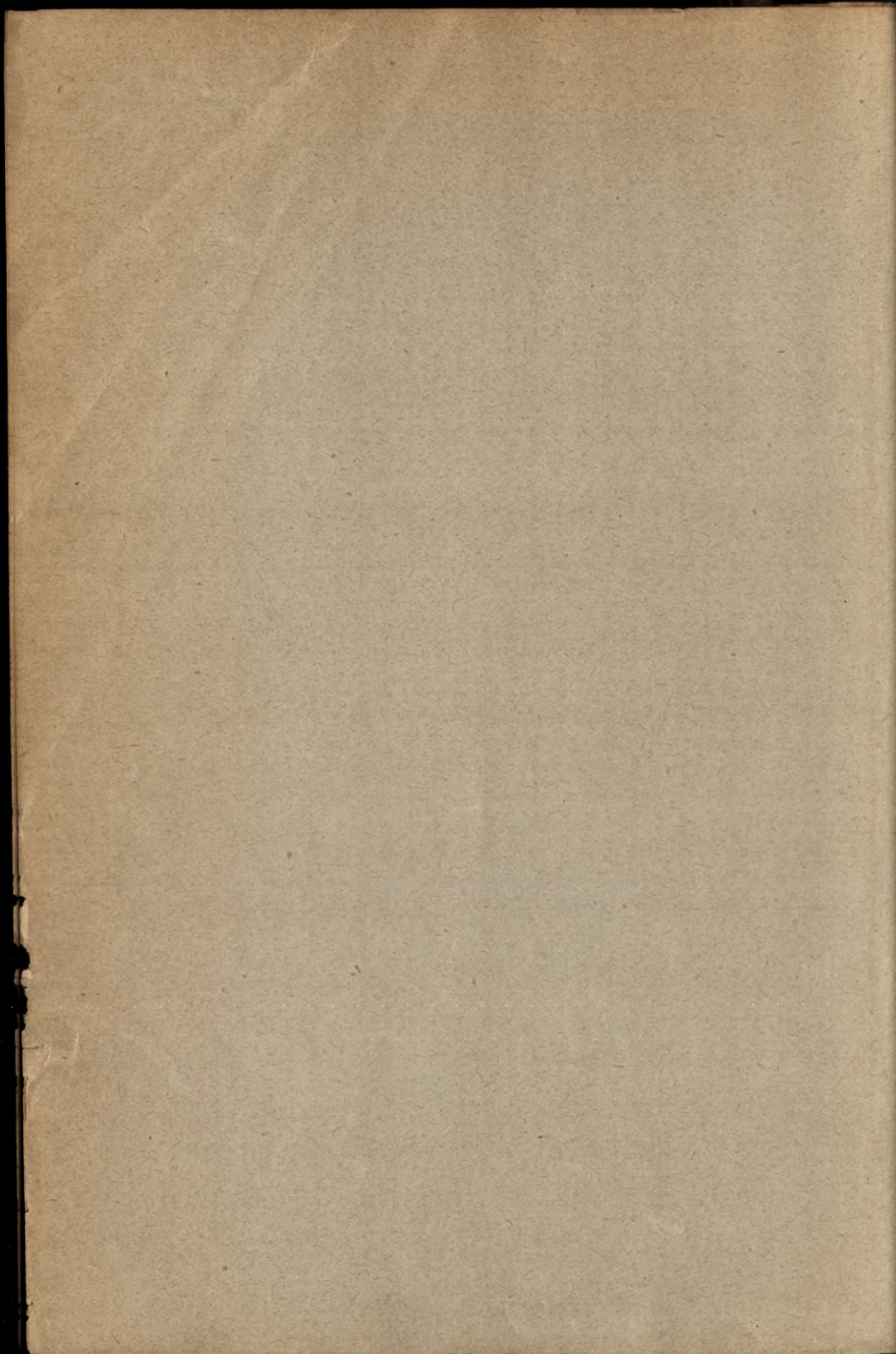
Allmänna Sektionen

Litt.

Sv.

sv. 35/38

[Lihlstrand, Ragnar]

ROMAN
UR
DET MODERNA
STOCKHOLMSLIVET
AF
LODBROK
(prent.)

STOCKHOLM
ASSOCIATIONS-BOKTRYCKERIET
1885.

SISTA STYFVERNS TRAPPOR.

ROMAN

UR DET MODERNA STOCKHOLMSLIFVET.

AF

LODBROK.

FÖRSTA DELEN.

Olycklig kärleks följer.

FÖRSTA KAPITLET.

Stockholm vid gassken.

Det var en blåsig och kall novemberafton. Vinden suckade i Stockholms smala gränder. Emellanåt, när den påträffade något mindre vanligt hinder, tjöt den med ett raseri, som hade kunnat tvinga äfven en modig menniska att hålla sig inom hus. Men icke alla innevånare i den svenska hufvudstaden ega hus. Många hafva icke ens råd att hyra ett tak öfver hufvudet den kallaste vinternatt. Och det plägar vara så i alla stora och framåtsträfvande samhällen.

Rikedom och fattigdom äro der goda syskon i det afseendet, att de utan större omak florera bredvid hvarandra, sida vid sida, hand i hand. Vid samma gata, ja, i samma hus, der den rike grosshandlaren, som har femton skepp och tio ångare på hafvet och fulla magasin och en af välmåga sprickande pung, firar sin glänsande fest, dör ett af samhällets mindre lyckligt lottade barn af hunger. Satan och elakheten le deråt.

Den oroliga vinden kom gaslyktorna att skakas på deras pelare. Och de lumpna, af gasbolagets direktion till storlek och lyskraft med ekonomiskt snille reglerade lågorna fladdrade, liksom om de hade känt en brinnande längtan att sluta ett aftynande lif och försvinna i etern. Sjelfva Katarina kyrktorn tycktes frysa och skaka på sin tunga kropp.

I Storkyrkan slog klockan elfva. Just då de sista ljuden förklingade och luftvågorna började lägga sig till ro och hvila, kommo två vandrare från motsatta håll gående framåt Vesterlånggatan. I den ganska dåliga gasbelysningen skulle icke ens det skarpaste öga, som någonsin spejät fram under en polismans ögonbryn, hafva förmått utforska, hvarifrån de kommo, men väl skulle till och med en dum stockholmsgamin hafva kunnat uträkna, att de båda männen, om de fortforo att gå i samma riktningar, slutligen måste möta hvarandra.

Båda voro insvepte i mörka och varma kappor och båda buro på hufvudet bredskyggig och nedslokande hatt. Ingen annan skilnad mellan dem var att se än den, att den ene var mera än hufvudet högre än den andre, ehuru icke heller den senare var hvad man kallar en liten karl.

När de båda vandrarna slutligen mötte hvarandra — det skedde i närheten af Skräddaregränden — utropade den ene:

— Edvard!

Och den andre mumlade, i det att han hejdade sina steg:

— Arnold!

Af dessa utrop framgår lätt, att den länge hette Edvard och att den lille blifvit af välmenande föräldrar begåfvad med namnet Arnold.

De stirrade några ögonblick under tystnad på hvarandra.

Ett sådant stirrande har mången gång till ändamål att läsa en annan menniskas innersta tankar. Edvard och Arnold hade helt visst detta syfte. Men det medeltidsaktiga sken, som illa ansade och ännu sämre underhållna gaslyktor spreda omkring sig, förbjöd hvarje hopp om framgång i försöket att studera anletsdrag och ögon, hvilka dessutom beskuggades af hattarnas breda brätten, under hvilka syntes endast brinnande ögons eld.

De stodo lika orörliga som Karl den trettondes staty i Kungsträdgården eller som August Blanchés bild i grafvården å Nya kyrkogården.

Man hörde endast några tunga andedrag och ett ljud, hvilket hade ganska stor likhet med det, som blifvit kalladt »tandagnisslan».

Och oaktadt den orörlighet, som de båda vandrarne iakttago, voro de likväl menniskor af kött och blod, män med raseri i hjertat.

Ingen konstnär tänker för öfrigt någonsin på att hugga eller gjuta bildstoder, som äro klädda i kappa och bredskyggiga hattar. Atminstone ingen sann konstnär! Det skulle strida mot alla skönhetsregler och förvandla våra konstmuséer till simpla klädständer. Och konsten skulle göra konkurs.

— Så träffar jag dig ändtligen, utbrast den länge, medan hela hans herkuliska och väl proportionerade gestalt skakades af en nervös sprittning.

— Nöjsamt att återse dig, Edvard, inföll den lille med inställsam röst.

— Verkligen? . . . Jag trodde, att nöjet dervid skulle vara uteslutande på min sida.

— Nej, på min heder, jag känner mig verkligen högst förtjust.

— Du skämtar!

— Ingalunda! . . . På min heder och ära försäkrar jag, att . . .

— Tig! röt Edvard. Har *du* rätt att tala om heder och ära, du!

Bah! . . . Tyst, min vän! Rättvisan har kanske ännu icke somnat för natten.

Den lille såg sig oroligt omkring. Fruktade han vittnen till samtalet?

— Alltid skämtar du? . . . Så usel som du är, månne du nog till och med hafva skämtat vid din fars och mors dödsbädd. Fy, en sådan karl!

— Det är flera veckor sedan mina läppar förmådde uttala ett skämtsamt ord.

— Verkligen? Behagar du inte nu skämta med alltför stor frihet!

— På mitt samvete! Jag kan heligt och dyrt försäkra dig, att jag . . .

— Tig! . . . Du har intet samvete . . . Har du upphört att skämta med heligt och oheligt, så månne det bero derpå, att din pung är tom och din kredit slut.

— Nå, om du nu träffade sanningen, så vore jag väl icke den första unge man, som gått och grubblat på sjelfmordstankar på grund af derangerade affärer, förstörda utsigter och en hopplös framtid.

— Ett råd, Arnold! Du har ju nog förnuft att förstå och lyda ett godt råd?

Jag är tacksam för hvarje råd, som kan fylla min kassa. Låt höra!

— Bah! . . . Mitt råd gäller ditt sjelfmord och ingenting annat. Skynda att kasta dig i strömmen! Dröj icke en minut, min vän! Skynda dig!

Den länges röst ljöd så förunderligt kall, hård och hotfull.

— Men . . . hvarför? stammade den andre med tydligt märkbar rädsla.

— Jo, emedan du eljest måste dö för min hand och jag högst ogera skulle vilja hafva på mitt samvete en människas blod, äfven om det vore en usling, så djupt sjunken som Arnold von Fagerstjerna.

När Edvard yttrade dessa hotfulla ord och på samma gång gick ett steg närmare den andre, ryggade den senare tillbaka för den förres orubbliga kallblodighet, liksom om han hade blifvit stungen af en orm eller som om han hade sett en dolk blixtra i den länge vandrarens hand.

Jätten var dock icke försedd med något vapen, för så vidt ett menskligt öga nu kunde se i det rådande mörkret femton steg från en plirande gaslykta, hvilken tycktes vänta endast på sin arf-tagare eektriciteten för att afsomna.

I detta ögonblick kom en patrullerande poliskonstapel i sakta mak gående framåt gatan, men — naturligtvis! — vid motsatta husraden. Ty äfven en polis är ju en människa och bör vara rädd om sitt lif och frukta knytnäfvar och dolkar. Den lille hörde hans lugna steg och tycktes nästan vara benägen att på snabba fötter och med klokt begagnande af det fördelaktiga i situationen fly bort till denne intet ondt anande ordningens väktare och söka skydd för sin person under hans mäktiga vingars skugga.

Edvard både såg och hörde polismannen, men tycktes emellertid alls icke vara generad af den lugnt framskridande karlens närvaro. Och han hade kanske så mycket mindre skäl att frukta ordningens öfvervakare, som denne var nog artig att vända hufvudet bort, så att han icke ens under förbipasserandet såg de båda samtalande herrarne. Så höfelig är polisen ofta nog i städer, der civilisationen uppnått höjdpunkten.

— Om du rör dig ur fläcken, Arnold von Fagerstjerna, så stöter jag min dolk i ditt hjerta, innan du ens hinner uppstämma första stafvelsen af ett nödrop. Derfor . . . stå stilla! . . . Karl, flytta icke din fot!

Edvard mera framhväste, än i egentlig mening uttalade dessa ord.

Samtidigt lät han den glänsande spetsen af en dolk visa sig utanför kappans fik — visa sig, men blott för att ögonblickligen försvinna.

Den lille Arnold von Fagerstjerna tycktes vara på samma gång rädd och villrådig.

Edvard Hallgren — ty detta var jättens fullständiga namn — fann sig föranlåten att ännu mera uppmuntra Arnold till hörsamhet och lydnad.

— Du känner mig, Arnold, mumlade han med hotande röst, i hvilken den andre utan svårighet förnam uttrycket af en obehaglig viljas fasta beslut. Du känner mig. Då jag nu har dig i mitt våld, du usle förförare, så bör du kunna bedöma, om jag har en så svag karakter, att jag skulle låta dig undslippa min hämnande arm. Nu . . . *nu* skall du lida ditt straff, *usle förförare*, du nedrige skändare, du hoprullade skallerorm, du tiofaldigt förbande skurk.

Arnold von Fagerstjerna skakades af en rysning. Han såg döden för ögonen. Det svartnade och guistrade för hans blick. Han var nära att falla. Om han ännu hade velat och vågat trotsa sin herkuliske dödsfiendes dolk, skulle han dock icke hafva egt krafter nog att ila i famnen på konstapel:n.

Och dessutom var hvarje försök i den rigtningen afskuret, innan Arnold hade hunnit fatta något beslut. Ty en skarp hvissling, som ljud från Tyska Brinken, bortkallade den i polisuniform klädde stödjepelaren för samhället. Det var naturligtvis en signal från en annan poliskonstapel, hvilken behöfde sina stallbröders bistånd och handräckning. Sannolikt var der en tjuf att fånga eller ett slagsmål att afstyra eller en full gardist, som skulle föras till vaktkontoret.

Den sålunda bortkallade poliskonstapel:n försvann nästan ögonblickligen, liksom om han hade egt den förmågan att göra sig osynlig, hvilken folktron tillskrifver menniskor med trolldomsförmåga. Men polismännen i Stockholm äro i allmänhet inga trollkarlar. Vår polisman försvann verkligen på ett helt naturligt sätt. Han vek af omkring närmaste gathörn. Arnold von Fagerstjerna tycktes nu vara helt och hållet i sin jättelike fiendes händer.

— Hvad vill du egentligen? stammade Arnold med en röst, hvilken genom sin darrning afspeglade och röjde det uppror, som rädde i hans själ.

— Derom skall du snart erhålla full och klar visshet, min vän.

— Ämnar du? . . .

Rösten stockade sig i Arnolds hals. Han förmådde icke fullborda meningen.

— Hvad menar du? röt Edvard med skarp stämma. Säg ut, karl!

— Ämnar du verkligen... hämnas... det der, du vet... det der gamla?

— Det der gamla, säger du! Nå, för dig kan det väl synas gammalt, men för mig är det icke så. För mig är hon evigt ny, en outtömlig källa — denna bittra smärta, som du i din gemena uselhet tillfogade mig.

— Det är ju två år sedan det skedde.

— Två sekler, ja två årtusenden skulle icke kunna begravna minnet deraf i mitt hjerta eller utplåna mitt hämbegär.

Arnold darrade som ett asplöf och ryste som en nyss hängd brottsling.

Edvard Hallgrens röst var fruktansvärd att höra. Icke därför att han talade högt, ty han skulle icke ens hafva väckt upp ur sömnen en sparf, om någon sådan hade sökt ett lugnt nattqvarter under taket i den portgång, utanför hvilken de båda samtalande männen stodo. Snarare var det den inre kraften, som när den frampressade orden öfver hans läppar, kom den i storlek och styrka underlägsne Arnold von Fagerstjerna att bäfva.

— Usling!... framhväste jätten i samma ögonblick som han lade sin hand tungt på den andres axel och skakade sin rädde motståndare... Usling! Vet du, hvarför jag för två år sedan köpte denna från Spanien, dolkarnes förlofvade land, införskrifna stilet? Vet du, hvarför jag troget har burit den på mig, hvarthän jag gått, under hvila och arbete, under vaka och sömn, hemma och borta under båda dessa sekellånga år?

Ur Edwards ögon flammade en eld, som icke ens hatten kunde dölja för den bäfvande åhöraren af detta med högtidligt och strängt allvar framsagda tal.

Arnold von Fagerstjerna skulle icke hafva kunnat svara, äfven om man hade velat pressa fram orden med spansk stöfvel eller annat inquisitoriskt tortyr- och pino-redskap. Edvard Hallgrens väldige ande imponerade på uslingen icke mindre än hans öfverlägsna kroppsstyrka.

— Vet du, fortfor jätten, i det han ännu en gång skakade sin fiende... vet du, hvarför jag under de två långa åren har sökt dig öfverallt i Stockholm? Anar du, af hvilken orsak jag under dessa två gånger trehundrasextiofem dagar och några dertill har med

en trogen stöfwares vaksamhet sökt uppsåra dig i de fina kvarteren såväl som i de usla gränderna, i palatserna ej mindre än i de stinkande kojorna, på torgen, på restaurationerna, på krogarna, öfverallt hvarest jag kunde hafva någon förhoppning om att träffa dig? ... Vet du detta, du falske och trolöse vän?

Arnold försökte framstamma någonting, men det blef endast oartikulerade ljud.

— Vet du detta, skurk? röt Edvard Hallgren ännu en gång och med en ännu fruktansvärdare skakning än dem, som hans starka hand dittills hade låtit den förfärade fiendens kropp undergå.

Intet svar följde.

— Jo, dundrade Edvard, detta allt har skett, emedan jag beslutit hämnas. Det har skett, emedan jag måste låta dig med ditt blod betala, ja, med ditt hjertblod betala den lycka, du njöt hos Susanna.

Arnold ryste. Edvard återtog.

— Derför att du förförde och skändade Susanna, den renaste, bästa och älskligaste af alla qvinnor i världen, derför ... hör du! ...

Arnold skakades som af en frossa och hackade tänderna tillsammans.

— Hör du! ... derför skall du dö!

Edvard grep sin förfärade fiendes arm och började gå framåt gatan.

Susannas till döden dömda förförare följde utan försök till motstånd.

ANDRA KAPITLET.

Den vackra Susanna.

Tre år före början af dessa fullkomligt sannfärdiga skildringar ur det lif, som helst döljer sig för världens blickar och som suckar eller ryter i det fördolda, var Susanna Nord en af de vackraste unga flickor i Stockholm. En hög gestalt, en ända till fullkomlighet gränsande afrundning i alla växtens former, ett det fagraste anlete med mörkbruna ögon och körsbärsröda läppar och korpsvart

hår, en smidighet i gången, ett behag i alla rörelser, som öfverträffade allt hvad inbillningskraften kan måla ljuft och skönt — allt detta och tusende andra fullkomligheter gjorde Susanna Nord afgudad af hvarje karl, som med henne kom i beröring. Ingen kunde vara i hennes sällskap en fjerdedels timme utan att lidelsefullt älska henne. Och ingen förmådde efter en halftimmes bekantskap med Susanna älska någon annan qvinna än henne eller lefva utan att tänka på och sucka efter hennes ynnest. Men hon egde ett fel. Hon var behagsjuk.

Och om man rätt besinnar saken, så är det helt naturligt, att en sextonårig flickas lilla hjerna måste blifva en smula vriden genom ett dagligt och stundligt inandande af de rökoffer, som tändas på hennes skönhets altare af unge och gamle män, som afguda henne och förklara henne vara både till kropp och själ den fullkomligaste varelse under himlafästet, ja, stundom ännu högre upp i tillvarelsens rymder. Tyvärr är spegeln en sanningskär rådgifvare, isynnerhet om den är stor och blank och räcker från golf till tak, så att flickan kan deri se och lära att beundra hela sin gestalt i alla möjliga ställningar och dragter. Man borde sannerligen stifta en lag, hvilken förbjöde att hafva speglar i hus, der unga och vackra flickor finnas. Der de fula äro, kunde spegelfabrikörerne taga skadan igen. Och unge män borde åläggas att tillsluta ögonen, när de tala med en vacker ungmö. De kunde se så mycket mera, när de tala med de fula. Och de skulle derigenom erhålla ett mycket kortare syndaregister. Och de fallna qvinnornas antal skulle inskränkas. Och världen skulle blifva lyckligare. Åtminstone kan man ju föreställa sig det. Men hvem vet? Om de vackra flickorna icke finge beskåda sig i blanka speglar af glas, skulle de nog skaffa sig en eller annan ynglings ögonpar, hvori de kunde spegla sig. Och om de unge männen icke finge se på annat än de fula qvinnorna, så skulle de troligen eller åtminstone möjligen göra uppror mot konglig majestät, kronan och riksdagen. Och det vore rysligt illa. Ja, världen är i sanning mycket svår att förbättra. Det har till och med »landtmannapartiet» fått erfara.

Den vackra Susanna Nord var dotter af grosshandlaren Nord, som bodde på Riddaregatan, hade sin butik på Stora Nygatan, sitt kontor vid Munkbron och sina magasin vid Ladugårdslands strandgata. Han var en stor man både på börsen och i stadens styrelse, ända tilldessa hans enda barn, den förföriska Susanna, var ungefär femton och ett halft år. Då ramlade han ned i smutsen, gjorde en

mindre hedrande konkurs och sköt sig en kula genom pannan samma dag, då han skulle arresteras för det lilla besväret, som han underkastade sig, när han skref en annan börs magnats namn på en obetydlig papperslapp af det slag, som kallas vaxlar.

När herr grosshandlare Nord på detta sätt, som är mycket likt våra förfäders vackra sed att kasta sig utför ättestupor m. m., hade tagit afsked af en verld, hvilken icke längre kunde fatta hans snillrika idéer i fråga om fördelningen af kapitaler och annan egendom, blef Susanna genast kringvärmad af en mängd spekulativt anlagda manlige individer. Der fans den hederlige borgaren, som var familjefar och »icke syftade på annat» än att rädda henne undan förderfvet genom att upptaga henne i sitt hus af barmhertighet och vårda henne med en tillgifvenhet af ännu varmare slag. Der fans också den rike sonen till en rik far, af hvilken hon erbjöds våning och ekipage m. m. sådant, som kan dåra en flicka och leda henne på afvägar. Några studenter, ett tjog Carlbergselever, en massa militär och ett fåtal ledamöter af ynglingaföreningen — se der en ingalunda fullständig samling af den vackra Susannas beundrare.

Men ehuru hon var behagsjuk och gerna koketterade för en hel del godt folk, var hon af naturen en både dygdig och god flicka. Hon skulle för ingen del hafva velat gå in på hvarken den för mögne borgarens förslager eller den rike sonens lysande planer, eller den unge och vilde kadettens oegenyttiga råd att hon skulle låta enlevera sig af honom en vacker månskensnatt, medan det var tyst och stilla på Riddaregatan och nattens genier kunde beskydda det älskande paret för nyfikna blickar. Att glamma och skämta med alla — ända från den rike och barmhertige borgaren-husfadren ända ned till den söte lille kadettpojken — det fann hon nöjsamt, men dervid stannade det, ty hon bar i sitt hjerta i sjelfva verket bilden af en annan man, hvilken bild länge skyddade henne mot lockelser och förförelser. Den mannen hette Edvard Hallgren och var son till en af hennes faders vänner.

Edvard Hallgren och Arnold von Fagerstjerna voro hvad man under ynglingatiden kallar goda vänner, det vill säga de kunde utan motvilja promenera tillsammans, gemensamt bekika flickorna och fruarna på Norrbro och på aftonen dricka ett glas och röka en cigarr i hvarandras sällskap nere i den förtjusande Strömparterren eller på Hasselbacken eller på något annat ställe, der eldiga drycker och eldiga qvinnoögon voro att finna. Och Arnold var af naturen alltför slipad, för att icke kunna ställa sig in med den ärliga och omiss-

tänksamme Edvard samt vinna hans förtroende. Det är ärliga människors vanliga fel att vara godtrogna.

Då gamle grosshandlare Nord sköt sig för pannan och med skuldbelastadt samvete undandrog sig sina borgenärers våld, var den vackra Susanna utan hem, utan skydd, ja, till och med utan tak öfver hufvudet. Men hon egde en trofast vän. Det var Edvard Hallgren.

Han hade älskat henne och hon hade älskat honom, så länge de båda kunde minnas tillbaka. Men det hade lyckats dem att dölja det mellan dem rådande innerliga förhållandet för både slägt och vänner.

Då de på sin egendom lurade borgenärerne drefvo den vackra Susanna ut ur det hus, der hennes hela lif dittills hade förflutit, ville en af hennes faders fordringsegare blifva hennes »beskyddare». Hvad han dermed menade förstod hon icke, men en aning sade henne, att det var någonting rysligt. Och hon stötte med afsky ifrån sig den lismande mannen, som försökte vinna ersättning för sin penningeförlust på ett helt annat sätt än konkurslagen medgifver.

Men Edvard anskaffade åt sin fagra mö plats såsom guvernant i ett rikt och förnämt hus, lofvade henne att snart återkomma och reste derefter bort till utrikes belägen ort. Hans fasta beslut var att så skyndsamt som möjligt skapa åt sig en förmögenhet eller åtminstone förskaffa sig en fördelaktig anställning. Både förmögenheten och anställningen ville han sedan ofördröjligen dela med den vackra Susanna, hans unga brud.

Efter ett års frånvaro vände han tillbaka till Stockholm. Väl hade han ännu icke hunnit samla någon rikedom, men han hade lyckats erhålla en så lönande anställning i egenskap af verkmästare å en af utlandets förnämsta mekaniska verkstäder, att han nu var i tillfälle att erbjuda Susanna ett lugnt hem och en trygg framtid.

Med klappande hjerta och af glädje sig vidgande bröst beträdde han fäderneslandets jord. Hvarje fiber i hans kropp, hvarje sträng i hans själ, hvarje droppe af hans blod längtade efter Susanna. Och han kände sig så lycklig och nöjd i medvetandet, att hans och hennes själar snart . . . ack snart skulle sammansmälta i det saliga förbund, som är icke blott en lekamlig sammanlefnad här i tiden, utan en i den oändliga evigheten fortljudande, aldrig bortdöende harmoni.

Men ingen människa har någonsin blifvit mera smärtsamt bedragen.

Susanna återfann han visserligen, men . . . o ve! . . . hurudan?

Blek, aftärd och — moder till ett nyfödt barn, till hvilket den eländige vännen Arnold von Fagerstjerna var fader.

Och hon bodde i det allra största armod på vindsrummet i en usel koja långt ute på Södermalm. Och hon lefde af grannarnes barmhertighet.

Tårar af blygsel och outplånlig skam runno utför hennes afmagrade kinder, då hon för Edvard omtalade sin sorgliga historia, den bedröfliga berättelsen om vännens förförelsekonster och hennes egen förvillelse.

Icke ett enda förebrående ord gick öfver Edwards läppar. Icke en suck häfde hans bröst, så länge han satt vid hennes sida. I stället talade han till henne tröstens ord, hvilka likt en hugsvalande balsam lade sig öfver den arma kvinnans djupa sår. Ack! . . . Huru bittert ångrade hon icke nu, att hon någonsin hade kunnat glömma den ädle, storsinte och gode Edvard? Och huru djupt kände hon icke i den stunden och sedermera alltjemt, att hennes hjerta var med oslitliga bojor fästadt vid den ädle Edvard? Och huru djupt föraktade hon icke den eländige rucklaren Arnold, som hon endast genom det af hans förförelsekonster uppväckta sinnesrusej hade kunnat inbilla sig älska? Nu . . . nu, men försent . . . insåg hon först hela djupet af sitt elände, hela vidden och omfattningen af den olycka, hvaruti hon hade varit nog enfaldig att låta locka sig.

Men ehuru Edvard hade öfver sig sjelf och sina lidelser en så oerhördt stor magt, att icke ett enda förebräelsens eller straffets ord gick öfver hans läppar, utan endast ord af tröst och uppmuntran, så skulle man mycket misstaga sig, om man trodde, att han var lugn. Tvärtom brusade vreden inne i hans hjerta liksom vattenmassorna i en hvirflande ström, och han svor i den stunden en dyr och helig ed i sitt hjerta, att han skulle uppsöka förföraren, den falske vännen, den nedrige kvinnoskändaren, och att Arnold skulle dö för hans hand.

Han köpte en dolk och han började spana efter Arnold von Fagerstjerna.

Men han inskränkte icke sin verksamhet till denna sin lefnadsinvigning åt hämden. Han hade äfven ett annat mål att lefva för. Han måste sörja för Susanna och det arma fostret af hennes brott.

Väl förklarade han för både henne och sig sjelf, att hon efter hvad som inträffat aldrig mer kunde vara någonting för honom, men han ville icke se och veta henne dö af vanvård eller förgås af hunger. Han arbetade för henne och barnet, liksom han skulle

hafva gjort det, om hon varit hans hustru och barnet hans eget kött och blod.

Nu i två år hade han sökt efter förföraren och i två år hade dolken hvilat överksam i sin slida. Han hade nästan begynt att misströsta.

Ändtligen hade Edvard funnit honom denna kalla och blåsiga novemberkväll. Omsider skulle dolk och slida skiljas, den senare bortkastas och den förra göra tjänst. Hämdens timme, efter hvilken han hade hungrat och törstat, hade nu ändtligen förkunnats genom ödets obevekliga klockslag. Arnold von Fagerstjerna skulle dö.

TREDJE KAPITLET.

Hämnden.

Det första kapitlet af denna berättelse slutade med skildringen af, huruledes Edvard släpade med sig Arnold von Fagerstjerna, som visste med sig, att han gick till döden. Nu återstår det oss att följa de båda männen och bevittna den hemska scenen, då en man, som beröfvat sin vän allt, allt, erhåller ett väl förtjenadt straff, mot hvilket ingenting annat kan invändas, än att det måhända var alltför grymt och att det icke ådömdes den brottslige af laglig domstol. Men mången, som icke fullkomligt satt sig in uti de juridiska formerna i alla deras finesser, anser verkligen, att lagen har sina stora brister och att, der lagen låter en verklig brottsling gå fri, der bör den enskilda rättvisan godtgöra den offentligas fel och gripa in med kraft. Men det är en samhällsupplösande lära, hvilken bör på alla sätt utrotas. Och bästa sättet att utrota den är att göra de gällande lagarna bättre.

Från Vesterlånggatan vek Edvard med sin fånge slutligen af in på Kåkbrinken, hvilken följdes tvärsöfver Svenska Prestgatan, så att de båda vandrarne snart befunno sig på det s. k. Stortorget, hvars mest utmärkande egenskap är den, att det är litet. Derefter skyndade de med snabba steg uppför Källargränden och kommo så till Slottsbacken. Den af otaliga upplysta fönster strålande kungliga boningen, hvarest den natten firades en af dessa af snille och smak

präglade fester, som förtjusa det fina Stockholm, kringgicks på några få minuter och öfver Norrbro gick sedan den för Arnold von Fagerstjerna ofrivilliga färden. Ännu höll Edvard Hallgren hans arm omfattad med en styrka, som icke kunde hafva varit större eller känts mera tryckande, om armen hade suttit fastklämd mellan tungorna i ett skrufstad eller pressats under trycket af en väldig ånghammare.

På Norrbro syntes blott en och annan nattvandrare.

Norrbrolejonen . . . dessa föraktliga varelser, som aldrig arbeta, utan endast njuta af lifvet, spegla sig, bedraga skrädde och kyssa vackra flickor . . . hade i den sena timmen begifvit sig antingen hem eller till mer och mindre väl kända lokaler för nöjen och förlustelser.

Vid denna sena årstid var det naturligtvis mörkt i Strömparterren, men nere hos konglig majestäts hästar på andra sidan den ståtliga bron var ljus och trefligt. Den härliga musik, hvarmed entreprenören af Strömparterrrättigheterna tillåtes sommaren igenom förljufva hans majestät konungens och den kungliga familjens åt hvilat afsedda aftontimmar, hade nu tystnat, ty gratismusik ute i fria luften i November månad hör ännu icke till de fashionabla sederna i Stockholm.

Klockan slog tolf i kyrktornen rundtomkring, då våra nattvandrare passerade Norrbro — den ryktbaraste bro i Sveriges rike. Och ljusen i kasernerna på Skeppsholmen släcktes det ena efter det andra.

Längsefter Strömgatan, Tegelbacken och förbi centralstationen anlände de slutligen till Mäster Samuels gata, hvarest Edvard hörde det underliga ljudet af några bönders skarpa gräl på Hörtorget.

För öfrigt var natten så tyst, som naturligt är i sjelfva spöktimmen.

Der luktade rysligt af gas på Mäster Samuels gata, den qvällen. Och det var sannerligen icke underligt, att Edvard hörde en förbigående person brumma i skägget:

— Må f—n fara bort med hela gasverket eller åtminstone flytta det från Mäster Samuels gata till Ladugårdsgärdet!

Arnold deremot hvarken hörde eller såg eller ens visste, hvar han var.

I ett ganska ansenligt hus vid Mäster Samuels gata trädde Edvard in med sin f. d. vän, hvilken nu först började göra motstånd. Om han förut hade tyckts lida af hjertförlamning, så tycktes

det, då de skulle träda in i den höghvalfda porten, som om han erhållit ett anfall af fyllerigalenskap. Han sparkade och fåktade af alla krafter, ja, han ryckte till och med en hel handfull hår af Edwards hufvud och skulle utan tvifvel hafva bitit sin fiende i näsan, om icke denne hade i god tid lyftat delinqventen upp från marken och kastat hans sprattlande kropp öfver sin breda skuldra.

På detta sätt höllo de båda fienderna sitt intåg i detta hus — detsamma, i hvilket det rika och förnäma herrskap bodde, hos hvilket Susanna hade tjenat såsom guvernant — aek, en blott alltför kort tid. Arnold visste det nog.

Kanske var det just åsynen af denna plats . . . der han bedrifvit sitt nedriga och afskyvärda brott . . . Kanske var det anblicken af dessa fönster, denna port, denna gårdsplan, denna trädgård med tillhörande paviljong, som hos Arnold uppväckte minnen, hvilka kommo hans hittills stelnade blod att af fasa brusa fram såsom vattnet, när damluckan öppnas.

Men Edvard egde en så öfverlägsen kroppsstyrka, att alla Arnolds bemödanden att blifva fri voro alldeles fruktlösa. Den motsträfvige brottslingen blef mot sin vilja inburen genom porten och tvärs öfver gårdsplanen forslades han bort till paviljongen, ur hvars fönster ljussken lyste och kastade fantastiska dagrar öfver omgifningens buskar och träd.

Utanför paviljongen kastade Edvard sin börda af skuldran. Arnold föll emellertid på en mjuk gräsmatta, så att han icke gjorde sig någon skada. Men han var halfdöd af förfäran, ty han igenkände äfven i detta mörker det ställe, der han beröfvat den vackra Susanna hennes sinnesfrid och kanske hennes själs salighet, och der han bestulit sin vän Edvard på det, som denne skattade högst af allting på denna jorden.

I detta ögonblick skrek en kringirrande uggle så hemskt, att en rysning ilade genom märmg och ben på fången. Det rysliga skränet tycktes honom vara en profetia om hans snara död och de osaliga andarnas välkomsthelsing till honom från andra stranden af den elf, som brusar fram mellan tiden och evigheten, mellan lifvet och döden, mellan synden och domen. Han var nästan stelnad af fasa. Och han skulle icke hafva kunnat röra en enda lem, äfven om Edvard hade lemnat honom någon tid till frivilliga rörelser. Arnold tyckte sig stå inför Guds domstol.

Men Edvard Hallgren uppreste sitt förfärade offer och förde det tvärs öfver gräsmattan bort till ett upplyst fönster, som endast

Edwards dolk blixtrade i stjernornas matta sken.

genom en tunn spånjalusi var förvaradt mot nyfikenhetens försikningar.

— Oh! . . . nej, nej! . . . låt mig slippa! Jag kan inte . . . O, jag tror jag dör.

— Du *skall* följa med, Arnold! . . . Du skall se ditt offer, innan du dör, du skall skåda qvinnan, som du förderfvat, och barnet, som du afvat med henne. Men när du har sett detta, skall du genast döden dö.

— Af nåd, låt mig slippa att se dem! Döda mig, men . . . genast!

— Nej, framåt! hviskade den obeveklige. Du skall först se, hvad du förlorat genom att öfvergifva henne och ditt eget barn. Sedan skall jag med min dolk uppdraga för dig gränslinien mellan tiden och evigheten.

De stodo utanför det upplysta fönstret. Den tunna jalousieen hindrade ingalunda blicken att intränga i rummets inre.

— Se, usling! hviskade hämnaren i offrets öra.

Och han såg! Men hvad såg han? En den mest rörande och vackra taffla!

En blek, men utomordentligt skön qvinna satt vid ett bord och förehade något handarbete, medan en tvåårig gosse lekte på golfvret vid hennes sida. På qvinnans bleka anlete hade sorgen tryckt sin stämpel, men det lilla barnet tycktes i fullt mått njuta af sin åldears sorglöshet och lycka.

Det hela var emellertid lugnt och fridfullt. Qvinnan var en verklig skönhet och gossen var vacker som en liten engel. Hvarje man, som såg denna taffla, måste önska att vara den sköna qvinnans make och att få med en öm faders rättighet jollra med detta älskliga barn.

— Susanna! hviskade Arnold med en suck, hvilken helt visst gick ur hjertat och fann sitt eko i Edwards själ . . . O, det är jju Susanna!

— Ja, det är Susanna, hviskade den senare. Min hämd haar fordrat, att du ögonblicket före din död skulle se denna älskliga syn. Kom nu härifrån! Vi måste nu besöka ett annat ställe, hvilket måste vara dig ännu kärare än det, som vi nu lemnade . . . Du har sett Susanna och ditt barn för sista gången. Fort nu härifrån! . . . Lyd, annars kommer min hvassa dolk att suga ditt förskämda blod!

Arnold förmådde knappt slita sig från fönstret, och det var i

sanning så mycket svårare, som han i samma ögonblick hörde den lille gossen framstappla det lilla, men mycket sägande ordet:

— Far!

— Kom! hviskade Edvard häftigt och drog med våld brottslingen bort från fönstret.

— Ack, låt mig se dem ännu en gång! . . . Blott en sekund!

Icke hundrededelen af en sekund! Du skall aldrig mera skåda det ansigte, hvars fagra rosor din djefvulka elakhet har blekt. Nu gå vil! . . . Kom!

Edvard drog, eller rättare sagdt, släpade den brottslige med sig längre in i trädgården uteder den ena gången efter den andra och stundom, för tids besparande, tvärs öfver de nu förtorkade grasmattorna eller de rabatter, hvarest för ett par månader sedan vackra blommor visat sin fågning och utskickat floder af berusande vållukt. De närmade sig mer och mer till en stor berså, som bildades af hägg och syrenbuskar, blandade med en och annan hagtorsbuske.

— Nej! . . . nej, icke dit! . . . icke dit! stammade Arnold med tydlig fasa.

— Jo, just dit skola vi! . . . Just der skall du dö! . . . Framåt! Kom!

Äfven om Arnold hade varit nog lugn och redig att kunna göra motstånd, skulle han dock icke hafva förmått uträtta något i strid mot en vilja och en kroppsstyrka, så kolossala som Edwards. Han måste följa med.

Och de trädde in i bersån, der den kalla höstvinden kom de vissnade, men till en del ännu icke affallna löfven att prassla. Själfva detta prasslande var hemskt och spöklikt och ökade ännu mera Arnolds förfaran.

— Minnes du, röt nu den förfärlige hämnaren, minnes du, att det var här i denna berså, som du vann dina rustags seger öfver den arma Susannas dygd? Minnes du detta? Svvara skurkaktige vän!

— Oh! . . . ja! Låt mig gå härifrån! Af nåd! . . . af barmhertighet!

— Nej! . . . Här! . . . på samma plats, der du njutit den största lycka, som någonsin erfarits af en menniska! . . . just här skall du dö. *Här!*

Edwards dolk blixtrade i stjernornas matta sken och fann lätt vägen till Arnolds hjerta.

— Hjelp! stönade offret.

Derefter föll han omkull. Edvard svepte kappan omkring sig och aflägsnade sig med långsamma steg.

Och återigen hördes ugglans hemska tjut. Men Edvard hörde icke derpå. Hans själ frossade af det tillfredsställda hämbegärets vållust. Och någon känsla af ånger rörde sig icke i hans själ. Han hade hvarken tanke på eller föreställning om, att hans nyss fullbordade gerning sjelf var ett afskyvärdt brott.

FJERDE KAPITLET.

Planer.

Återigen stod Edvard utanför fönstret och blickade in i Susannas rum. Men nu var han ensam och scenen derinne hade, ehuru alltjemt lika fridfull, i någon mån förändrat natur.

Den vackra qvinnan hade nu afklädt barnet och lagt det till hvila i dess lilla säng. Sjelf låg hon nu på knä vid barnets bädd med sammanknäppa händer. Hon bad för sitt barns välfärd till högre magter och kanske framhvisade hon äfven en bön för honom, som i rättan tid hade ryckt henne upp ur eländet och som sörjde för henne och gossen med en makes och faders ömhet, uttan att kräfvat en faders rättigheter eller en makes sällhet. Kände han sig rörd af denna syn, mannen som nyss hade kallblodigt mördat denna qvinnas förförare? Önskade han sin gerning ogjorrd?

Man har svårt att afgöra frågan på ett fullt tillförlitligt sätt. Säkert är emellertid, att han några minuter stod kvar utanför Susannas fönster och att, om det icke var kärlek, som brann i hans öga under denna stund, så skulle ingen kunna säga hvad det var.

Han tycktes till och med hägad att träda in och sluta till sitt varma hjerta både barnet och den förtjusande modren. Acck! Om han hade gjort detta! Då skulle tusende olyckor, milliomer qual och milliarder suckar hafva sparats.

Kanske skulle han också hafva utfört denna sin tanke, com han icke hade plötsligen på ett mycket oväntadt sätt blifvit hindrad derifrån.

Just då han ville upplyfta sin fot, för att närma sig dörrren

till trädgårdspaviljongen, kände han en tung hand på sin axel och en röst sade:

— Kallblodige mördare! Jag arresterar dig i lagens och konungens namn.

Edvard var i sjelfva verket alltför behjertad, för att låta skrämma sig. Han skakade inom ett ögonblick af sig den tunga handen och vände sig sedan om mot den eller dem, som angripit honom.

Då såg han sig omringad af icke mindre än fyra uniformerade polismän.

— Hvad viljen I mig, mina herrar? sporde han så lugnt, som om han varit en öfverståthållare och mottagit en deputation från borgerskapet.

På samma gång lade han de väldiga armarna i kors öfver det breda bröstet.

— Du följer med oss till vaktkontoret, röt den af polismännen, som tycktes vara den förnämste och de andres ledare vid detta göromål.

— Och hvad ondt har jag då gjort? sporde Edvard med stort lugn.

— Du har mördat din kamrat. Hans lik ligger derborta i bersån. Vi voro sjelfve åsyna vittnen till ditt infernaliska dåd. Nekar du?

— Och om jag nu verkligen gjort hvad I sägen och om verkligen I hafven varit vittnen dertill, hvarföre hindraden I mig icke från brottet?

De fyra polismännen stodo förstummade öfver fångens djerfhet. Och det kan äfven hända, att samvetet slog dem med förebråelser för rädsla, visad i det ögonblick, då de med en smula mod i bröstet hade kunnat rädda ett människolif.

— Se så! . . . Inga resonemanger, herr dolkslungare! röt äntligen en af dem. Hvem f—n kan förstå dina hårklyfverier? . . . Kom nu, annars så . . .

— Ja, interfolierade en annan, kom nu vackert, annars så får du smaka battongen.

— Ha, röt Edvard, när allt kommer omkring, ären just I sjelfve de som mördat, om verkligen här på platsen blifvit begånget något mord i afton . . . Derfor, ur vägen nu, mördare och banditer! Släppen mig fram!

— Du skall väl så dj . . .

Med ett bastant knytnäfsslag fälde Edvard den talande till

marken och i det näst följande ögonblicket gaf han en annan en så väldig knuff i maggropen, att denna maggrops egare blef urstånd-satt till allt annat än att hicka efter andan. Att med våld och utan något slags skonsamhet mot motståndarne bana sig väg mellan de båda återstående polismännen, det var för Edwards mod och kroppsstyrka en ringa sak.

Han var fri. Och han skyndade att lemna platsen. Ingen af de fyra polismännen vågade förfölja honom och de fleste af dem voro också sannerligen i en författning, som omöjliggjorde hvarje sådant företag.

Så snart bullret utanför paviljongen började, fästade det genast Susannas uppmärksamhet. Hon steg skyndsamt upp från den knäböjande ställning, i hvilken hon hade förrättat sin bön, och stälde sig att lyssna.

En förfärlig blekhet betäckte hennes ansigte, och i de älskliga dragen stod tydligt att läsa, att hon var ett rof för både förvåning och förfäran.

Hon stod länge i den till hälften sväfvande, framåtlutade ställning, hvilken både menniskor och djur hafva benägenhet att intagra, när de vilja lyssna. Dock urskiljde hon icke annat än ett oredigt sorl af röster, ända till dess hon hörde Edvard med stark stämma ryta:

— Derför . . . ur vägen nu, mördare och banditer! Släppen mig fram!

Då knäppte den arma qvinnan samman sina händer och blickade med förfäran upp till himmelen och ropade med stor ångest:

— Det är min Edwards röst. Han är i mördarehänder. Gud . . . hjälp!

Hon ilade fram till fönstret och kastade undan jalousien och blickade ut i mörkret. Men hennes hjerta klappade så hårdt i den höghvälfda barmen, att hon måste försöka stilla dess oro genom att trycka handen deremot.

Ljusskenet, som strålade ut genom fönstret och spred sig öfver platsen deromkring, tillät henne se fyra karlar kämpande mot en enda, men den ensamme mannen tycktes vara egare af en gigantisk styrka och ett lejons okufliga mod. Hon såg en af de fyra falla och ett glädjerop var nära att dervid gå öfver hennes läppar. Nu kunde hon icke längre styra sig, utan skyndade ut genom paviljongens förstuga och ut i trädgården, fram till de fyra männen.

— Mördare! ropade hon ifrigt. Släppen genast edert offer! Fyra mot en! . . . Fy!

Det var i det ögonblick, då Edvard försvann genom porteen

och då den som fått knytnäfslaget började komma till sans och försöka stiga upp.

Ännu stod den andre kamraten och hickade efter andedräkten och de två sista i ordningen voro angenämt sysselsatte med att med fingrarna känna efter, huruvida Edvard hade krossat något ben i deras kropp eller icke.

— Mördare! ropade ännu en gång Susanna. Flyn, annars ropar jag efter hjälp och skickar min tjensteflicka efter polisen! Ve... ve eder!

— Vi... äro... hu!... i-i-inga... hu!... mördare, stammade den, som var nära att för alltid förlora andedräkten och därför hade svårt att tala.

— Vi hafva försökt att taga fast en mördare här, yttrade en annan, och det just då han stod i begrepp att bryta sig in till er, min fru.

— Den karlen, som nyss flydde är ingen mördare. Hvar och en som säger det, är en ljugare och skall få stå till ansvars för sina lögner.

— Beviset ligger derborta i bersån, min fru. Var god och se sjelf!

— Du ljuger, skurk!

— Bah!... Kommen, kamrater!

De fyra männen aflägsnade sig och Susanna blef ensam.

— Hvad kunde de mena med det, att beviset ligger i bersån? hviskade hon, liksom samtalande med sig sjelf. Ligger der verkligen någon död eller döende person, så måste jag bringa honom hjälp.

Hon ilade in och återkom endast med en lykta, vid hvars sken hon skyndsamt uppsökte bersån. Då hon nalkades platsen, hörde hon tydligt ett doft mumlande, liksom när en karl i vredesmod uppgör sina affärer med sig sjelf. Fruktande att blifva upptäckt, innan hon visste hvad som tilldrog sig inne i bersån, dolde hon omsorgsfullt den lilla lyktan under sin schal och smög sig med elastiska och ljudlösa steg närmare.

När hon kommit till ingången, stannade hon, och nu kunde hon tydligt urskilja en icke oangenäm karlröst, som mumlade dessa människovänliga ord:

— Den här syndaren tyckes vara träffad mycket nära hjertat. Men om jag blott hade ljus, så skulle jag rädda honom, så sant jag är medicine kandidat och heter Lundström. Jag har gjort större underkurer i min dag.

Nu framtog Susanna genast sin lykta, ropande mycket ifrigt:

— Här är ljus, min herre! . . . Kan man rädda honom? . . .
Hvem är han?

Medicine kandidaten tycktes blifva häpen och reste sig upp.

— Ni måste vara en god fé, som kommer till min hjälp så i den rätta stunden . . . Ah! . . . Det är ju sjelfva den vackra fruun i paviljongen, hon som förvidit mitt hufvud med en kärlek, hvilken . . . Men förlåt mig, min fru, detta är verkligen intet passande tillfälle att anhålla om er genkärlek, och om Ni tillåter det, så uppskjuter jag dermed tills i morgon, då omständigheterna kunna blifva för vårt ändamål mera gynsamma.

— Min herre! . . . Intet skämt! sade Susanna mycket kallt och hårdt.

— *Jag* skämta! . . . Ha, ha, ha! . . . Tror Ni, att det är för ett skämts skull, som jag nu en hel månad svärmat omkring i den här trädgården för att möjligen få ett samtal med er? Herrre Gud, jag älskar er ju, min fru. Och det har varit mitt största nöje att någon gång efter mörkrets inbrott våga mig fram till ert fönster och njuta af er åsyn: Kan Ni förlåta mig det, min fru?

— Upphör med ert skämt, min herre! yttrade Susanna med värdighet, men något mindre kallt.

— Jag har vid min lancett och alla mina bandager aldrig varit mera allvarsam än just nu i detta ögonblick.

— Sysselsätt er i stället med den sårade mannen, om jag får be!

— Nej, bed icke! . . . Befall, och jag lyder er ögonblickligen, ty jag älskar er.

— Nå väl, jag befaller er då, herr Lundström, att genast använda all er läkareskicklighet för att bistå och rädda denne arme man. Skynda!

— Er vilja, sköna och älskvärda fru, är en lag för kandidaten Lundström, som förgås af kärlek till er. Var god och lys hit med lyktan!

Susanna lydde. Men knappt hade skenet fallit på den mördade mannens ansigte, förrän Susanna tappade lyktan och tog flera steg baklänges, medan hon utropade:

— Arnold!

Hon skulle hafva sjunkit till golvet i löfsalen, om icke den förälskade kandidaten hade rusat fram och mottagit henne i sinna armar. Han var emellertid nog hederlig eller blyg att icke begagna sig af tillfället till att egna några smekningar åt den qvinnaa,

för hvilken hans ungdomliga och friska sinne svärmade med hela den första kärlekens glöd.

— Är det er man, som ligger der, min fru? hviskade han sakta.

— Nej, ack nej... det är... Min Gud, herr kandidat, rädda honom!

— Nå, det var då en fördel för den arme karlen, att han icke är er make, älskvärda fru, ty då hade hon icke haft att vänta någon hjälp af mig, som brinner af kärlek till er... Men kanske är han er trolofvade? Säg... säg!

— Nej, nej!... Jag skulle inte för något pris i världen vilja blifva trolofvad med eller maka åt den mannen... Men hjälp... hjälp honom!

Hon slingrade sig lös ur kandidatens armar och ilade fram till den sårade, fattade lyktan och beredde sig att bistå läkaren.

Den lefnadslustige kandidaten började med halfhög röst sjunga en glad visa, medan han undersökte såret. Susanna ryste.

— En half tum mera åt höger och såret skulle varit dödligt! utropade han. Som det nu är behöfver man endast stilla blodflödet och hålla gunstig herren kvar i sängen under fjorton dagar. Var således fullkomligt lugn, min fru.

— Vi måste bära honom in till mig. Jag har tre rum och afstår gerna det ena åt honom, ehuru...

— Nå?... Hvad menar Ni med detta 'ehuru'? Var uppriktig, min fru!

— Endast det att denne nu mördade man tillfogat mig mycket, mycket ondt.

— Ni är en engel, min fru!

— Kom, låtom oss bära honom in! Vill Ni icke hjälpa mig, min herre?

— Gerna, om också icke för annat än för att bereda mig tillfälle att njuta af anblicken af ert hem, min fru, detta hem, hvarom jag drömmer både natt och dag, liksom jag under min barndom drömde om paradiset.

De upplyftade den sårade och buro honom in.

Och sålunda begaf det sig, att nattens händelser blefvo upphof till en hel mängd planer af ganska olika slag. Se här hvad vi derom erfarit!

Kandidaten uppgjorde inom sig den planen att dagligen göra Susanna tre eller fyra besök, naturligtvis under föregifvande af nödvändigheten att se till den sjuke, men i verkligheten i ändamål

att försöka göra intryck på den fagra unga qvinnans hjerta. Och han tänkte derpå hela natten.

Susannas plan var att genom godhet mot Arnold samla glöddande kol på den eländiges hufvud. Hon ville vinna en förtappad själ åt det goda.

De fyra polismännen uppgjorde i sina mörbultade hufvuden det förslaget att nästa dag samla en ansenlig polisstyrka och gå på jagt efter mördaren. Men för ögonblicket funno de den bästa af alla planer vara att genast begifva sig hem i sängen. Man måste beundra dem.

Allra mest omfattande voro dock Edwards planer, öfver hvilka han grubblade, sedan han hade uppnått sin egen bostad och hade tillfälle att i lugn och ro öfvertänka hvad som skett och hvad som borde ske.

Han hade sin boning högt uppe i en vindskupa vid Johannisplan. Och torftigt var hans hem i sanning. Några rankiga stolar, ett klumpigt och omåladt bord, en gammal säng och en tvättställning af en modell, som sannolikt icke efter syndafloedens tid varit i allmänt bruk — se der den enkla inredningen i Edwards kammar! Men nog skulle han hafva förmått bereda sig större bekvämligheter, ja, lika stora som någon annan ung man med hans bildning, men han använde allra största delen af sina små tillgångar för att bereda Susanna en någorlunda bekymmerslös tillvaro. Och Susanna fick aldrig veta, hvilka försakelser han sjelf måste underkasta sig, för att kunna sörja för henne och hennes barn.

Så snart Edvard denna natt eller, rättare sagdt, denna morgon — ty klockan var öfver två på natten — inkommit i sin vindskammare, tände han en simpel och rykande fotogenlampa, som allra högst hade betingat ett inköpspris af sjutiofem öre, medan deremot Susannas arbetslampa hade kostat honom sju kronor och femtio öre.

Då nu det svaga skenet någorlunda belyste föremålen i rummet, kastade han sig ned på en stol med sådan kraft, att det vacklande husgerådet började sucka och jemra sig i hvarje fög. Han var alltför upprörd och beherskad af ett alltför stort virrvarr af kommande och gående tankar, för att kunna tänka på att afhjelpa den skarpa köld, som herskade i den tarfliga bostaden. Och likväl fans der en jernkamin, några vedpinnar och en helt liten låda med stenkol. — Han frös, så att tänderna skullrade, men han märkte det icke. Så stor magt har själen öfver kroppen.

— Nu är sannerligen hela min framtid förstörd, brummaade han, ty i polisens ögon galler jag såsom en mördare och kommer

att blifva efterspanad såsom sådan. Jag är från och med denna natt utstött ur samhället och likväl ångrar jag icke min gerning, ja, om jag nu, då jag har alla följderna deraf fullkomligt klara för mitt förstånd, blefve i tillfälle att förnya dådet, skulle jag icke tveka. Ty när lagen sofver, så måste samhällets medlemmar sjelfve skipa rättvisa. En sådan der usel qvinnoskändare går skyddad för lagen, ja, han till och med kan åtnjuta heder och komma till stor ära i det samhälle, hvars sedliga grundvalar han trampar under sina smutsiga fötter. Han kan gerna skända tio qvinnor, utan att någon människa föraktar honom för den sakens skull. Det är en dålig lag, som betraktar en qvinnas dygd, heder, ära, lif och lycka såsom bagateller, hvilka den förste bäste usling kan ostraffadt stjäla bort, medan den stackars syndaren, som stjälar en möglik brödkant för att undgå hungersdöden stundom erhåller till straff många års fängelse och straffarbete. Hvad synes om sådana lagar? . . . Orättfärdighet! Laglöshet! . . . Jag har handlat rätt, då jag nu med min dolk skref en paragraf i lagen, hvilken icke förut funnits der.

Man finner lätt, att Edwards sinne var öfverspändt och att hans resonnemang icke till alla delar hvilade på ett klart, logiskt tänkande.

Ingalunda blir samhället förbättradt, derigenom att enskilda individer gå lagen i förväg, men det förbättras derigenom att man ändrar gamla och odugliga förordningar, balkar och lagar, så att det rättsmedvetande, som bor hos nutidens människor blir tillfredsställt.

— Jag ser framför mig, fortfor han, blickande på ett frånvarande sätt framför sig, ett stort och välsignelserikt fält för en god och ädel mans verksamhet. Tusenden, som äro nära att falla, kunna blifva räddade och tusenden, som fallit, kunna blifva hämnade. Obeveklig som ödet, skulle jag förfölja och med straffets aldrig felande svärd drabba de gudlöse och skändlige. Men . . . jag är fattig . . . jag saknar medel.

Han försjönk i djupa tankar, ur hvilka han icke vaknade förr än dagen redan sken in genom hans lilla fönster. Han var då alldeles kall och blåfrusen, eftersom han hade glömt att lägga en handfull kol i kaminen, när han kom hem. Han frös nu, så att hela kroppen ristades icke mindre, än om han varit rof för ett anfall af den förfärliga sjukdom, som benämnes frossa. Och han hostade några gånger på ett sätt, som helt visst skulle hafva gjort hans moder förtviflad, om hon hade lefvat och hört det oroväckande

ljudet. Men han hade tyvärr ingen moder, som kunde vaka öfver honom eller hejda honom vid inträdet på de grymma brottens väg.

Men det oaktadt var han liflig och glad, gjorde en hastig sväng kring klacken midt på det lilla golfvet och knäppte med fingrarna, liksom en lättsinnig student, när fadren skickat honom ett »rek», innehållande de sista styfrarna uti den faderliga börsen. Men Edvard tycktes hafva funnit någonting ännu bättre. Åtminstone bör man kunna draga denna slutsats af hans eget utrop:

— Planen är god! . . . Utmärkt! Jag skall blifva millionär, ja, sjelfva L. O. Smith skall blifva en fattiglapp i jemförelse med mig. Nu några små förberedelser och sedan till verket . . . till verket utan tvekan!

Han satte sig vid bordet och framtog sin tunna plånbok. Att den kunde rymma millioner, det är nog troligt, men säkert är, att dess innehåll i närvarande stund var ganska blygsamt.

En hundrakrona och några tior — se der alltsammans!

Nu skref han några rader på ett papper. Vi vilja läsa det öfver hans skuldra. Se här innehållet af hans lilla epistel!

»Goda Súsanna!

Som jag är nödsakad fara bort en tid, sänder jag dig här inneliggande penningar. Gud välsigne och skydde både dig och barnet! Jag vill alltid vara ert stöd. Och förr eller senare återvänder jag.

E. H.»

När brefvet var färdigt, lade han in deri hundrakronan, försåg brefvet med konvolut och utanskrift och lade det i sin sedelbok.

Några minuter senare lemnade han sitt torftiga hem.

I närmaste bod köpte han ett frimärke, hvarmed han försåg brefvet, och nedlade det sedan i närmaste breffåda. Nu var den pligten uppfylld.

Derefter gjorde han besök hos åtskilliga hårfrisörer, kläd-mäklare o. s. v. Efter hvarje sådant besök befanns antalet af de paketer, som han bar, hafva ökats. Slutligen begaf han sig till Hotel Kung Carls Annex vid Regeringsgatan, i hvars förstuga han genast inträdde.

Han begärde ett enskildt rum, erhöll det och försvann dermed minst ett tjog större och mindre paketer, hvilka han hade under sina ströftåg på förmiddagen inköpt och hvilka skulle hafva besvärat en karl med vanlig kroppsstyrka.

Klockan var då redan 3 på eftermiddagen.

FEMTE KAPITLET.

Herr Josef Absalon.

Ur samma rum, dit Edvard Hallgren hade vid tretiden på eftermiddagen ingått, utan att sedan vara synlig, framträdde klockan 5 samma eftermiddag en lång herre med krökt rygg, korpsvart hår och ett mörkhyadt, af en krans svart skägg omgifvet ansigte.

En mera utpreglad typ af den judiska nationaliteten låter knappt tänka sig. Sjelfva klädedrägten bar vittnesbörd om judisk extraction.

Man skulle, utan fara att blifva hvarken motsagd eller jäfvad, hafva kunnat säga, att herr Josef Absalon var jude i hvarenda tum och linie.

Ingen i hotellet kunde påminna sig hafva gifvit herr Josef Absalon anvisning på något rum, ja, man till och med ville påminna sig, att man hade anvisat just det rummet åt en ung gentleman med ljus hy, ljust skägg och något rödaktigt hår. Men herr Josef Absalon protesterade på det bestämdaste mot dessa betjenings dunkla minnen, och då Absalon på den vanliga judiska tysksvenska dialekten erbjöd betalning för logiet, så upphörde man med sina invändningar, och enär man icke kunde neka, att en judes penningar äro lika goda som en kristens, så tog man emot dem och lät honom gå. Herr Josef Absalon ilade nedför trapporna.

Han tycktes vara en i grund och botten godmodig man, ty han hvarken ondgjordes öfver eller återgäldade de speord, hvarmed hotellets muntra och sorglösa betjening beledsagade hans aftåg.

Men när han befann sig ute på gatan, hvilken redan var ganska mörk, mumlade han för sig sjelf och utan att begagna annat språk än den renaste svenska, som någonsin gått öfver en kristens tunga:

— Jag måste göra ett försök, huruvida det är möjligt att känna igen mig under denna förklädnad. Ett besök hos en vän skall upplysa mig derom, ty om jag icke igenkännes af mina vänner, så torde en upptäckt vara för alla andra omöjlig. Alltså... nu åstad till mina vänner!

Snart stod han tre trappor upp i ett hus vid Drottninggatan.

Han knackade på en dörr, som genast öppnades för honom. En ung man, hvilken visade sig i dörröppningen, tycktes blifva

mycket förvånad öfver besöket, men bjöd artigt herr Josef Absalon att stiga in i hans kammare.

Denne gjorde så och yttrade under tiden med inställsam ton:

— Urschäkte mik, mein herr!... Jak bitte ganz hjertlich um ferlåtelsche, min junge freund. Jak... jak vill nichts ondt göre.

— Hvarmed kan jag stå till tjänst, min herre? sporde den andre.

— Ack... ack, mein dyre herr! Jak bin blott nur ein fattik jode, und mitt name är Josef Absalon... nur Josef Absalon.

— Nå, och hvad önskar herr Josef Absalon af mig? Jag förmodar, att Ni vet, att jag är konglig sekreterare Andersson. Ert ärende?

— Nein... ach, ach, Ich är ein unlyckliger man... Ich... Ick bin unglücklich... Ick, Ich bitte um urschäckt... tausën urschäkten... Ick...

— Hör nu, min vän, yttrade konlig sekreteraren otåligt. Var god och säg mig, hvem Ni söker, och hvad Ni vill, ty annars är jag nödsakad att genast visa er på dörren och det skulle i sanning vara lika oangenämt för mig som för er.

— Ick bin den fattige und micket arme Josef Absalon und Ick... jak... nun... nu... Ick söker en jung man mit de pene, granne kläder, welche man uniformen kallar... also ein solcher... wie sage Ich?... ein liktnant... ja wohl, ein liktnant mit name Paderborn...

— Löjtnant Palmbaum menar Ni väl? sade konglig sektern stråft.

— Ja wohl, ja wohl... liktnant Palmbaum mit schene, von Guld micket glänsende Kläden! Wir hafva schmä, micket schmä affären...

— Löjtnant Palmbaum bor icke här. Farväl, min vän! Gå nu... Gå!

— Ein wort!... Nur ett micke lille ord, mein herre! Då Ick nun bin här und habe någre schene Geldshtycken mit, so kann Ick...

— Jag gör inga affärer med judar, röt den förargade konglig sekreteraren. Ut med er genast, annars råka vi i en för er mindre behaglig affär af helt annat slag! Nå... min herre... behagar Ni aflägsna er?

— Ich gehe... Ick vill schnell gå mein väg. Nur noch ein wort!... Ett micke, micke lille, ferschrecklich lille ord!...

Konglig sekreteraren öppnade dörren och föste ut den näsvise

herr Absalon, hvilken till utseendet skamflat lunkade nedför trap-porna.

När herr Josef Absalon var i säkerhet nere på gatan, gnug-gade han under synbar förtjusning och belåtenhet händerna och mumlade hörbart:

— Allt går bra! Sjelfva Andersson, som är min gode vän och som gäller för att vara mycket skarpsinnig, lät bedraga sig af mitt förvandlade utseende. Jag borde således egentligen kunna vara lugn och gå till mina göromål. Men då det vid alla företag af stor vikt är en grundregel, att man bör iakttaga alla möjliga försigtighetsmått, så vill jag göra ännu ett försök. Lyckas äfven det, så kan jag anse mig trygg i denna förklädnad. Qvinnan anses, isynnerhet om hon älskar, vara skarpsyntare i slika fall än någon man. Om således *hon* icke känner igen mig, så är allting godt. Alltså . . . framåt!

Herr Josef Absalon gick nu med raska steg längsefter Drottninggatan, ända till dess han kom till Mäster Samuels gata, då han vred in på denna och nalkades samma hus, i hvilket föregående afton Arnold hade blifvit träffad af Edwards skarpslipade dolk.

Det dröjde icke länge, innan han stod utanför paviljongen i den vackra trädgården och blickade in genom fönstret, som äfven nu var upplyst inifrån.

Susanna jollrade muntert med det vackra, lifliga på golfvet le-kande barnet.

En besynnerlig omständighet var, att herr Josef Absalon, sedan han en stund åsett den älskligaste af alla tafvor ur lifvet — en moder lekande med sitt barn — drog han en djup suck och borttorkade en tår ur ögonvrån.

Emellertid gaf han sig snart till känna, och Susanna öppnade genast för honom.

— Guten qväll! . . . Wollen Sie, min lille fru, affären machen?

— Nej, min herre! svarade den öfverraskade Susanna utan ovänlighet.

Skenet från lampan, hvilket strålade inne i det hemtrefliga rummet och föll genom förstugan, belyste hela judens långa gestalt och ansigte.

— Ett schent, micket, micket schent här! Für den här kan man wohl femti ere, ja, den shtore summe af femti ere geben . . . Ett ferschrecklicht schent här! Ja, vid fater Apraham!

Den näsvisse herr Josef Absalon grep efter Susannas hårflåta, hvilken under leken med barnet hade fallit ned och nu slingrade

sig nedför den höga barmen och sannerligen kunde fresta en karl äfven om denne icke var annat än en jude.

Susanna drog sig ett steg tillbaka.

— Nå, Ich vill en ännu schtörre summe geben för den här. Ick blifver damit fullkomlig ruiniert, men dock schkall Ick för den schene här gifva en hel kråne . . . en ferschrecklich summe . . . ja, bei Gott! . . . en hel kråne.

— Gå er väg, min vän! Jag vill hvarken sälja mitt hår eller göra någon annan affär med er. Var god och aflägsna er!

— Ack, schene frau med den schene hår . . . hör dock . . .

Susanna använde ett mildt våld för att aflägsna den besvärlige gästen och stängde derefter dörren midt för hans näsa.

Herr Josef Absalon stannade så länge utanför fönstret, att han såg den fagra Susanna återvända till leken med den lille gossen.

Derefter suckade han å nyo djupt och aflägsnade sig med tunga steg.

Det var liksom om åsynen af den fridfulla lyckan i Susannas hem hade gjort vår jude tankfull och sorgsen, ty ingen af våra läsare lär väl tro, att han råkat i misshumör på grund af den fagra Susannas energiska vägran att sälja sitt »schene, ferschrecklich schene hår.»

Han gick en lång stund mycket tankediger och tyst.

Men slutligen öfvervann han dock den tränad — hvilken den nu^e var — som rörde sig inom honom. Han började gå med raskare steg och såg sig flitigt omkring för att upptäcka, om han var bespejad.

Ingen tycktes emellertid bekymra sig om herr Josef Absalon.

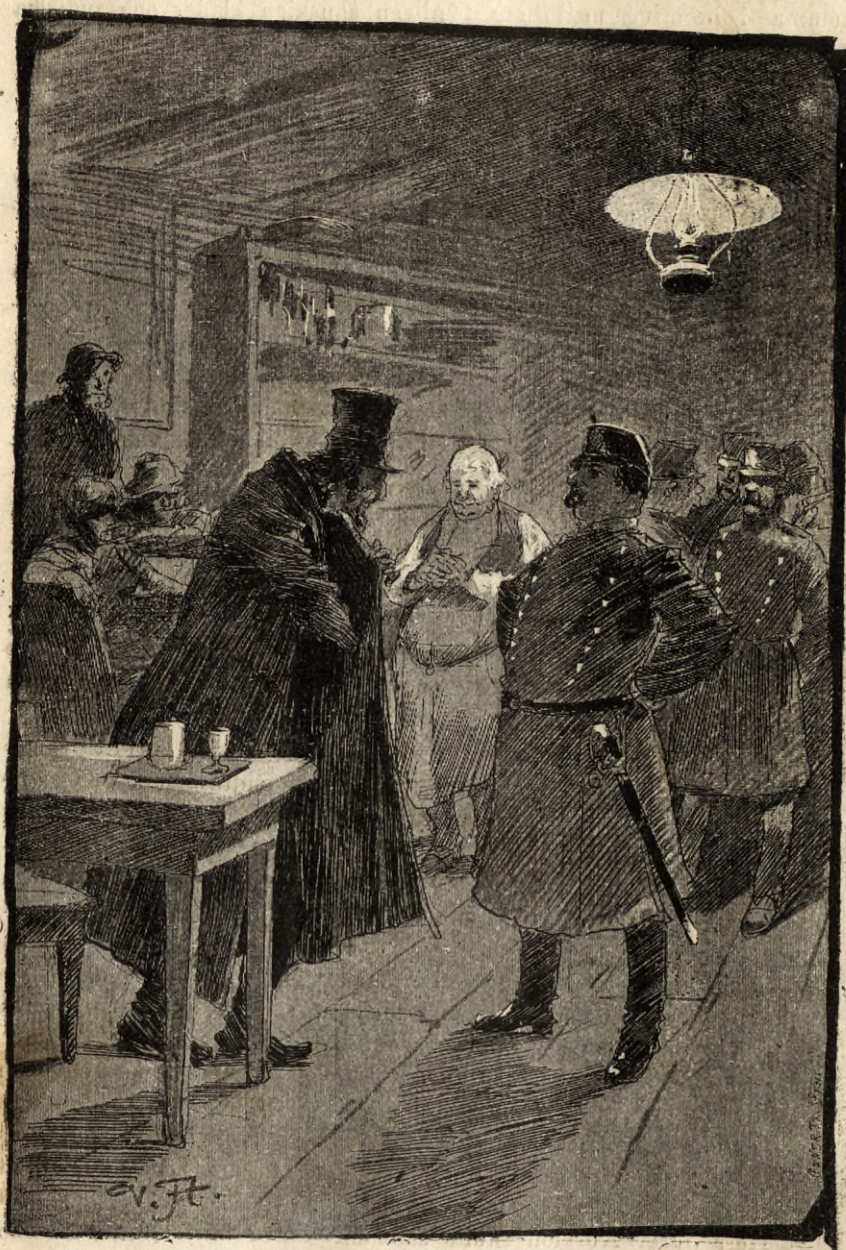
Till och med polismännen ansågo icke nödigt att vända sig om, då han passerat förbi dem. Han tycktes kunna vara trygg och lugn.

Också frammumlade han någonting om, att sedan Susanna icke hade igenkänt honom eller, rättare sagdt, hans verkliga personlighet, då han presenterade sig såsom Josef Absalon, så kunde han tryggt trotsa hela världen att försöka upptäcka, hvem han i verkligheten var.

Men ödet hade beslutat att sätta honom på ett hårdt prof.

Vid Norrbro steg herr Josef Absalon in i en spårvagn för att medfölja den ett stycke. Hans utseende af jude förskaffade honom snart rymlig plats i det kolossala åkdonet, ehuru rätt många passagerare redan hade stigit på.

Man makade sig undan, så godt man kunde, för att undgå att

Juden fortsatte att leta i fickorna.

komma i beröring med hans temligen snuskiga kläder och judiska person.

Redan trodde han att färden skulle försiggå utan några svårigheter, då just i sista ögonblicket en annan jude störtade in. Spår-vagnen sattes derefter genast i rörelse. Herr Josef Absalon hade det nöjet att vid sin sida mottaga den nykomne juden, ty ingen annan tycktes hågad att maka åt sig för dennes räkning, och dessutom insåg den nykomne genast vid första anblicken af herr Josef, att denne måste vara ett sannskyldigt barn af Juda stam. Han satte sig genast på det mest förtroliga sätt vid sidan af Josef Absalon, som dock icke egnade honom någon uppmärksamhet.

Men den senast ankomne juden var en språksam man och kunde icke fördraga, att hans stamförvantt möjligen skulle anse honom vara en tölp utan förmåga att föra en bildad konversation på judiskt vis.

Han dröjde därför icke att slå upp sin väl fyllda språklåda. Han talade vidt och bredt om »den schrecklich dålige, uschle tid.» Slutligen teg han.

Herr Josef Absalon vände sig lugnt till honom och yttrade:

— Jak kan mans nicht finne, att den tid är dålik. Jag gere ganske gåde affären mit shtore, shtore grosserer. Det er en schen tid.

Sedan herr Josef Absalon hade yttrat denna afkylande anmärkning, vände han sig tvärt bort från den andre juden och drog fram ur sin ficka en mycket smutsig strut.

Med all tillbörlig gravitet uppvecklade han struten och ett rikligt förråd af mindre rena sockerkarameller blef synligt för alla och en hvar, som hade nöjet att njuta af herr Absalons sällskap i spår-vagnen.

Räckande struten framför sig, lutade han sig till sin närmaste granne på andra sidan — en ung flicka af sällsynt skönhet, hvilken af sin bredvid sittande väninna hade blifvit kallad Leona.

— Schene dame, Ick vill bedje den schene dame schmake min lille konfekt.

Den stackars Leona, hvilken såg sig vara ett föremål för allas spefulla blickar, uppgaf ett rop af fasa och förfäran och ilade bort till en annan ända af vagnen.

Herr Josef Absalon skulle sannolikt hafva följt efter, om han icke hade hejdats af den andre juden, som inställsamt yttrade:

— In hvat gere då affären? In hvat? . . . Ferunderlickt.

— In sukker, in kaffe und in ferschrecklich viele saken.

— Ach! . . . Sie er ein von den shtore grosserer, ein mächtiger man. Ein wort! Sind Sie der shtore Moses Mosenthal från Hamburg?

— Nein! . . . Ick blott vara den shtore Josef Absalon in Shtokholm . . . nur Josef Absalon in Shtokholm. Ja, bei fater Apraham!

— Gut! . . . Gut! stammade den andre juden, förlägen öfver att icke känna den »shtore Josef Absalon i Shtokholm.» — Ick bedje um urschäckt.

Han blef tyst och kort derefter begagnade han tillfället att stiga af, så att herr Josef Absalon fick ro för hans efterhängsna pratsjuka.

Bland de öfriga passagerarne var äfven en ung man med militariskt utseende och ståtlig hållning, fina kläder och ett förtjusande sätt att handtera sin pincenez. Han tycktes hafva varit en mycket intresserad åhörare af de båda judarnes samtal, och detta intresse syntes icke hafva blifvit mindre, när han fick veta, att han såg framför dig »den store Absalon».

Väl hade han aldrig hört talas om herr Josef Absalon förrän då, men det förvånade honom icke, ty han visste, att judarne hafva i tusental öfversvämmat vårt land. Ehuru han sannolikt haft låneaffärer med många af denna nation, hindrade icke detta, att det kunde finnas flera, hvilkas bekantskap han ännu icke hade hunnit göra.

Följaktligen var här en bekantskap att göra, hvilken kunde medföra en och annan fördel vid passande tillfälle och som därför borde odlas.

Men den unge gentlemannen skulle till intet pris hafva velat tilltala herr Josef Absalon, så att någon annan kristen menniska såg det.

Slutligen stannade spårvagnen vid ändstationen. Alla passagerarne och bland dem äfven vår »shtore» jude och den fine unge herren stego ur.

Herr Josef Absalon skulle just sätta sig i gång mot den stadsdel, der målet för hans färd var beläget, då han plötsligt hörde fasta steg vid sin sida. Han påskyndade sin gång, men den oväntade kamraten gjorde likaså. Han stannade. Det obehagliga sällskapet stannade också. En skugga kan icke vara hvarken mera trogen eller punktlig i sin tjenst.

Då sneglade herr Josef Absalon åt sidan, för att se hvem det var, som besvärade honom med denna efterhängsna förföljelse.

Det befans naturligtvis vara den unge mannen från spårvagnen.

Herr Josef Absalon, hvilken möjligen hade väntat sig att få se en polisuniform, tycktes nu blifva lugnare, stannade hastigt och frågade med den krypande ödmjukhet, hvori judarne hafva under århundradenas lopp uppnått en så stor och beundransvärd höjd af virtuositet:

— Hvat önscher den nådike herr? Jak... ick er ein arm jode.

— Ni är jude? Godt! Ni nekar således icke till detta faktum?

— Ja, jak er af den shtore stam Benjamin... jak er den shtore grosserer Joschef Abschalon.

— Ni heter Josef Absalon? Godt!... Det var klokt att erkänna det.

— Dat er min gute namn, yttrade juden med anmärkningsvärdt lugn.

— Ni är rik?... Den unge mannen gaf herr Josef Absalon en knuff i sidan.

— Aek nein, Ick bin ferschrecklich fattik schwäre arm.

— Så säga de alla... Hör du, jude, vill du låna mig tre tusen kronor mot revers och fyratio procents ränta?... Eller kanske du vill ha femtio procent, din skinnare?

— Nein, den schlags affären ligge nicht i min sak. Nein... nein!

— Du *skall* göra det... Jag *skall* här på fläcken mörbulta dig, så att du blir både gul och grön, om du inte lånar mig summan. Nu vet du det.

Den unge mannen grep härvid juden i kragen, sannolikt för att gifva mera eftertryck åt sin hotelse. Men han råkade illa ut.

— Ah! sade juden. *Den* schlags affär ferstår jag deremot follkomlik.

Och innan den unge mannen visste hvad som vederfors honom, låg han sprattlande i gatsmutsen, der hans nya och fina kostym sannolikt erhöll många outplånliga och fula märken.

Men herr Josef Absalon vandrade med förnöjd sinne vidare och tycktes alldeles icke bekymra sig om, huruvida den i penningeförlägenhet stadda unge mannen var död eller lefvande. Kanske var judens öra nog skarpt att uppfånga de förbannelser, som den

unge dandyn utspydde, medan han vältrade sig i smutsen. Och om så var förhållandet, låg orsaken till herr Josef Absalons köld och likgiltighet i vissheten, att den unge röfvaren var lifs lefvande, fastän illa tilltygad och begåfvad med en blödande näsa.

SJETTE KAPITLET.

Krogen.

Vid tidpunkten för denna vår berättelse och den tidpunkten ligger inom det nu framskridande årtiondet, låg vid Ladugårdslands Strandgata en förfallen byggnad, hvilken dock var af ganska ansenliga dimensioner. Den egdes af ett original, som vi vilja kalla Grönlund. Nedersta våningen upptogs af Grönlunds krog, och de andra användes af hans gäster, när dessa af någon särskild anledning ville vara obemärkta. Det finnes alltid i stora städer människor, som vilja dölja sig för en nyfiken verlds spejande ögon.

Gubben Grönlund var en liten och tjock man. Magen var det mest utstående och näsan det färgrikaste partiet af hans lekamen. Deremot voro ögonen anmärkningsvärdt små och piirande. Man kunde tydligt se, att en om icke flera skälmar bodde i hvardera af hans båda synredskap. Kring den breda munnen spelade emellertid alltid ett välvilligt leende, hvilket vanligen utvecklade sig till ett bredt grin, då någon af hans kunder hade den artigheten att inbjuda honom till deltagande i förtäringen. Han var aldrig nog ohöflig att afslå en sådan inbjudning, äfven om den framställdes af samhällets mindre väl klädda och mindre väl kända individer.

Men polisen synes i allmänhet hafva haft klen förtroende till gubben Grönlund, hans krog och hans kunder. Poliskammarens protokoller lära innehålla åtskilliga anmärkningsvärda saker angående slagsmål, tjufvar, tjufgods, falskmyntning m. m., i hvilket allt gubben Grönlund figurerat, men utan att någonsin sjelf råka i fallen värre, än att det kunnat försonas med böter. Men mången god kund hade han haft, hvilken hemtats direkt från gubben Grönlunds krogstuga och sedermera aldrig visat sig på fri fot här i tiden. Och mången brottling hade der lärt sig de första stegen på brottens slippriga

väg. Med få ord — Grönlunds krog var ett af dessa nästen, dessa lastens hem, hvilka en mera upplyst tid utdömer och till gagn för menskligheten utrotar mer och mer för hvarje år.

I detta tillhåll för alla möjliga laster satt samma afton, då herr Josef Absalon var ute och reste på spårvagn, och bjöd den vackra Leona på orena karameller, ett sällskap, om hvilket man kan i en viss, om än icke god bemärkelse säga, att det var utvaldt. Det bestod nämligen af idel personer, hvilka räknas till samhällets drägg och icke utan skäl anses vådliga för allmänna säkerheten.

Det bestod af elfva karlar och två qvinliga varelser.

Alla dessa tretton menskliga varelser tycktes vara goda vänner. Lasten såväl som dygden, det goda lefnadsmålet, icke mindre än det onda förenar människorna med hvarandra. Och förbund finnas af många olika slag och med många olika ändamål här i världen.

Hela sällskapet var församladt kring ett stort bord, på hvilket krus, flaskor, stop och glas af olika dimensioner och former voro framställda i så riklig mängd, att der knappt förefans någon fri plats, hvarest det utspilda bränvinet kunde församla sig.

En qväfvande rök af eländig tobak blandade sig med spritångorna och oset från de plirande lamporna, så att alltsammans bildade en atmosfer af det allra mest afskyvärda slag.

Men gubben Grönlund gick fryntlig som vanligt fram och tillbaka i rummet, putsade en lampa här, kastade ut ett grofkornigt skämtord der och hade understundom den artigheten att smutta på glaset hos den ena eller andra qvinnan, vilkendera som med en inbjudande rörelse eller någonting, som skulle likna en slängkyss, kallade honom till sin sida. Och han underlät sällan att återgälda de uppslupna qvinnornas smekningar på ett sätt, som var bäst egadt att göra dem nöjda.

Den ena qvinnan var något yngre än den andra och såg bättre ut. Men ingendera var någon skönhet. Och båda voro klädda med den slags halfsluskiga elegans, som prålar på bästa sätt med små och otillräckliga tillgångar och som visar, att qvinnan befinner sig i rask fart nedåt på den hala utförsbacken här i lifvet . . . der allting går så förfärligt fort.

— Grönlund! Gubbe! Hedersknyffel! ropade en af karlarne, en ung man med djerf blick och herkulisk kroppsbyggnad . . . Grönlund!

Men Grönlund var för ögonblicket sysselsatt med att smeka

den yngre qvinnan. Han hörde därför icke tillropet med tillbörlig skyndsamhet. Karlen med den djerfva blicken utbrast i vredesmod:

— Dj...r i min talg, Grönlund, gamle lätting, om du inte låter Fia vara i fred, så krossar jag din syndiga skalle med stopet.

— Rör det dig, Aron? sporde Fia spetsigt, just innan hon satte bränvinsglaset framför sin mun och tömde det i ett enda drickande.

— Mucka inte, yttrade Aron mindre skarpt, ty så sant du heter Fina Fia tager jag då min hand ifrån dig och du får reda dig sjelf.

— Nu inföll genast den äldre qvinnan med hes och mycket skroflig stämma:

— Stå på dig, Fia! Han är väl inte gift med dig heller, fastän...

— Gif den gamla Feta Malin ett slag på truten, Aron, tillrådde en af de andra karlarna. Hon kraxar ju som en kråka, det gamla kräket.

— Upprepa det öknamnet en gång till, om du vågar! utbrast den äldre qvinnan med raseri, i det att hon samtidigt rusade upp från stolen.

— Hvad säger Feta Malin, du? sporde karlen helt lugnt, vändande sig till sin närmaste granne vid bordet och stopet... Hvad säger hon?

Han hade emellertid knappt talat till slut, förr än ett tungt stenkrus, slungadt af Malins feta hand, träffade honom midt i pannan med en sådan styrka, att det tjocka krukmakaregodset gick sönder och ölet flödade i ett par mörka floder nedför hans oreña ansigte.

Bitarna af kruset föllo klingande ned under bordet.

Och ölfoden aftvådde, der den drog fram, all orenlighet, så att karlen liknade i ansigtet en fläckig leopard.

— Bra gjordt, Malin, skrek Fia, som var nära att kikna af lustigt skratt.

Hon uppfattade alltsammans såsom en »lustighet» af bästa slag.

Men en del af sällskapet hade en annan uppfattning än Fina Fia.

Feta Malin rusade bort till sin motståndares plats och kastade sig öfver honom med en furies raseri och kraft. Han satte hårdt mot hårdt.

Det blef en strid, hvars utgång ingen kunde med säkerhet förutsäga eller ana.

Och flera blandade sig deri, tagande parti för den ena eller andra af de stridande parterna. Intet användbart vapen föraktades eller slopades.

Flaskor och glas surrade hit och dit, genomskärande luften lika snabbt som torpedprojektiler klyfva en vattenmassa. Och knytnäfvorna erhöles äran att anlitas af alla dem, som icke i hast kunde finna något annat vapen.

Omsider var striden allmän och åskådarekretsen hade samman-smält till en enda individ, värden sjelf, den jovialiska gubben Grönlund, som ännu alltjemt företedde samma leende ansigte.

Han skrattade på ett sätt, som tydligt ådagalade, dels att han ofta bevittnat dylika små extra nöjen, dels att han ansåg sig vara säker om att utbekomma full likvid för de förstörda husgeråden. Kanske muntrade äfven det honom, att slagskämparne efter slutad batalj skulle vara i behof af en extra förplägning, hvilken ofelbart skulle öka hans kassa. Alltså njöt han med en fridsam mans hela nöje af ett skådespel, som mer och mer blef i bokstaflig mening blodigt. Han kunde aldrig förlora, men väl förtjena derpå.

Svordom, hädelser och de gröfsta tillmälen ljödo om hvart annat, så snart det öfriga bullret och tumultet medgaf, att spädare ljud hördes.

Medan nöjet var som bäst i gång och de deri deltagande hade som allra trefligast, trädde en svartskäggig jude in i krogstugan och bugade sig.

Vi igenkänna i honom »den sehtore, sehtore herr Josef Absalon.»

De stridande hvarken sågo eller hörde något, ej heller hade de intresse för någonting annat än att göra nöjet så bullersamt och trefligt och för kamraterna så farligt som möjligt. Öfver- och under-ståthållare, polismästare och polisintendent kunde gerna hafva tågat in i salen med hela raden af kommissarier och konstaplar, utan att det skulle det allra minsta hafva stört den vilda förlustelsen eller minskat den rådande glädjen.

Men den som såg juden, det var gubben Grönlund sjelf.

Han hade aldrig förr sett den »sehtore herr Absalon», och därför blef han rädd. Någon gång hade han fått se hos sig detektiva poliskonstaplar i högst otroliga förklådnader, och den tanken fick genast insteg i hans misstänksamma och försigtiga hufvud, att der möjligen kunde under judens långa rock och bakom hans svarta skägg dölja sig en af hans värste fiender — en fiende till hans näringsfång . . . en »rättvisans» tjenare.

Derför bugade han sig mycket djupt för den nye kunden, hvilken med ännu ödmjukare fasoner besvarade denna hycklade vördnadsbetygelse.

Men Grönlund var en slipad karl och därför tänkte han:

— Denne judekanalje för någonting i skölden och är icke hvad han synes vara. Han är icke mera jude än jag eller farfar min. Det är klokast att försöka lugna de andra kunderna, ehuru det kommer att minska min förtjenst, ty ännu äro tre flaskor och ett glas icke sönderslagna. De galanta gossarna kunde möjligen i hettan råka säga till en kamrat ett ord, som judekanaljen icke bör höra. Alltså — striden bör nu sluta.

Dessa tankar genomforo gubbens hufvud med så stor snabbhet, att ännu icke en åttendedels minut hade efter herr Josef Absalons inträde på krogen förflutit, innan Grönlund befann sig midt uppe i den stridande klungan, försökande med både ord och åthäfvor lugna kämparne och amazonerna. Han var icke långt ifrån att skrika sig hes i sin ifver.

Men herr Josef Absalon drog honom i tröjan och ropade:

— Man roar sik . . . Junge folk vill mans ferluschtelse haben. Dat er mik en sehtor fernojelsche zu sehen.

Ju mera Josef Absalon försökte hindra värden från att göra en ända på striden, desto säkrare blef Grönlund på sin sak.

Men alla hans ansträngningar voro helt och hållet fruktlösa.

Då svor Grönlund en grym ed och tog fram ur fickan en hvisselpipa.

Han förde den till sina läppar.

Ett skarpt ljud, hvilket genomskar tumultet och liksom delade det i två delar, lät höra sig. Verkan var underbar att skåda.

Striden afstannade ögonblickligen. Från det vildaste buller och den största rörlighet öfvergick hela sällskapet genast till en stillhet, så stor att ingen rörde en finger, och till en tystnad, så djup att man kunde höra Feta Malins andedrag och det utspilda bränvinets droppande ned på golfvet.

Tystnaden bröts af »den sehtore herr Josef Absalon.»

— Ach, ach, det vara ein sehtor schkade . . . en ferschrecklik schkade att schtille den schene schtrid . . . Jag vill mans hafa tjogofem ere gegeben, om jak hatte den schlut sett.

Men Grönlund afbröt honom tvärt och röt till de förbluffade kunderna:

— Edra fördömda skojare, hvem har gifvit eder tillåtelse att uppföra vilda slagsmål i min sal och störa andra gäster, som vilja

sitta i fred och ro vid sitt glas bränvin eller sin mugg öl? Jag skall sannerligen åkalla polisen och skicka eder f—n i våld, om jag ännu en gång får höra eller se någonting sådant. Slåss bäst I gitten utanför mina dörrar, men här är jag herre, och jag skall visa er, att jag vill hafva ett hyggligt hus här och inte någon röfvarekula. Nu veten I det.

Under det Grönlund yttrade dessa förebräelser, stod han med ryggen vänd mot juden, så att alla slagskämparne kunde tydligt se hans ansigte, hvilket deremot var doldt för herr Josef Absalon.

Derför underlät han också icke att genom blinkningar med ögonen och åtskilliga fula, men betydelsefulla grimaser låta sina älsklingar förstå, att han i sjelfva verket menade motsatsen af hvad han sade.

Hvisselpipans ljud var också helt visst för hans kunder ett säkert tecken till att någon fara var på färde, så att det galde för hvar och en af dem att vara på sin vakt och försöka upptäcka »ugglorna i mossen.»

Alla satte sig ned och började föra hviskande samtal med hvarandra, medan somliga af dem under lugg kastade brinnande eller nyfikna blickar på herr Josef Absalon, till hvilken Grönlund hade vändt sig, så snart han såg sällskapet i lugn sätta sig på sina platser.

— Hvarmed får jag betjena er, min herre? Kanske Ni vill? . . .

— Ack, jak vill mein lille glas brändevin trinken, aber . . . men nu schkall jak mans den hele sällschap undfegnen. Ja, vid Apraham!

— Ni vill bjuda hela sällskapet på bränvin? Icke sant?

— Ja . . . ja . . . ja! Jag hat mans ein schtyfver fertjenet i dag.

— Vi vilja icke hafva någonting af en jude, brummade Aron, men hans sidokamrat gaf honom en knuff i sidan, så att han teg.

Grönlund dröjde icke att bereda plats åt juden vid bordet och att framsätta hvad herr Josef Absalon hade requirerat.

Under tiden började juden samtalet med sällskapet, som tycktes benäget att skyggt draga sig undan från hans person, hvilken redan på grund af nationaliteten var dem obehaglig och nu desto mera, emedan de misstänkte, att han var deras fiende.

— Jak er mans den sehtore Josef Abschalon . . . yttrade han.

— Och till på köpet en utomordentligt vacker karl! inföll Fina Fia näbbigt.

Båda kvinnorna skrattade hjertligt. Juden strök med belåten min sitt skägg och sade:

— Ganschke sant!... Den påschtäende hafe alle schene qvinnor gjort.

Detta egenkära yttrande uppväckte ett allmänt skratt, hvilket med ens löste den förtrollning, hvori hela det hedervärda sällskapet dittills varit försatt.

Skämt och glam hördes nu från alla håll. All surmulenhet var borta.

Väl betraktade ännu en och annan herr Josef Absalon med misstänksamma ögon, men den paniska förskräckelsen var borta, så satt man till och med vågade roa sig på »den shtore» Josefs bekostnad.

Och han tycktes antingen icke förstå de speord, som haglade öfver honom, eller också var han nog godmodig att icke bekymra sig derom.

Just då sällskapet var som muntrast och Fina Fia till och med hade till Arons förargelse börjat kokettera en smula för juden, hvilken icke syntes alldeles känslolös för denna uppmärksamhet mot honom, öppnades dörren till krosalen och Grönlund släppte i häpenheten öfver hvad han såg sin stora koppartratt till golvet. Det kan också hända, att gubben Grönlund icke var häpen, utan endast ville genom bullret och skramlandet vid trattens fall varna sällskapet.

Detta satt så, att det icke kunde se annat än dörröppningen, medan den del af förstugan, som syntes, var försänkt i mörker. (Grönlund deremot stod så, att han kunde se hela den del af förstugan, som vid dörrens öppnande upplystes af det inifrån utströmmande ljuset.

Och hvad såg den sluge gubben Grönlund derute i den dunkla förstugan?

En hel mängd polisuniformer! Han kunde icke tänka annat än att juden hade sin hand med i denna oväntade uppenbarelse och derför var det helt naturligt, att han, just då han tappade den skramlande tratten, brummade några förbannelser öfver »den shtore» herr Josef Absalon och öfver sig sjelf äfven, ty han ångrade, att han icke genast hade kastat den otäcke juden på dörren, så snart denne kom in och med sin förhatliga närvaro störde sällskapet i dess oskyldiga förlustelser och nöjen.

Samtalet afstannade och man upphörde att dricka. Men frågande

blickar skickades från alla håll bort till värden, hvilken dock icke låtsade märka dem. Denna Grönlunds tröghet var för stamgästerna i detta hål ett så mycket säkrare tecken till, att nu var farans stund verkligen inne.

Mer än ett förhårdadt bofansigte bleknade vid denna förfärande tanke.

Och sannolikt klappade mer än ett hjerta hårdare än vanligt.

Men herr Josef Absalon, hvilken dock hade kanske mer att frukta än någon af de andra, satt lugn och smuttade så ogeneradt på sitt kolossala bränvinsglas, som om hela afbrottet icke alls hade angått honom.

Slutligen — några få sekunder hade då förflytit — röt Aron med kraft:

— Hvem dj—n är det, som håller dörren öppen derborta, när jag är här?

— Tyst! . . . Tyst! hviskade Fina och försökte på samma gång att tvärsöfver bordet lägga sina små, men icke fullkomligt rena fingrar öfver den djerfve älskarens mun. Tyst! . . . Har du mer än en hals, Aron?

— Om jag också icke hade mera än en half, röt han med ännu större styrka och i fullt utveckladt vredesmod, så upprepar jag dock min fråga: hvem f—n är det, som står derborta i dörren och kikar in? Svara, annars . . .!

— Det skall du strax få veta, yttrade en skarp röst från dörren.

I samma ögonblick trädde en poliskonstapel in och efter honom kommo fyra andra. De gingo med fasta steg in i rummet. Och gubben Grönlund stod och bugade sig som en slaf och tummade sin mössa lika ifrigt, som om han hade varit lejd till det göromålet. .

— Nå, Aron, yttrade den förste konstapeln, nå, Aron stortjuf, är du ännu lika nyfiken? Behöfver jag säga dig, hvem jag är? Hva'ba'?

— Åh f—n, er känner jag nog, brummade bofven och tömde i förlägenheten ett glas bränvin, som tillhörde Feta Malin. Om han hade haft en hel kanna i sin närhet, skulle han hafva tömt den.

Då han satte glaset ifrån sig, skedde det så hårdt, att det gick i hundratals bitar. Samvetet var helt visst icke alldeles lungt hos Fias älskare.

— Det är emellertid icke dig, jag söker denna gång, återtog konstapeln, ehuru det icke torde dröja länge, innan jag kniper dig. Har någon af er sett en ung herre, som heter Edvard Hallgren?

— Den mannen är ingen af våra, sade en af bofvarne buttert.

— Den man er visserlik en sctor, ferschrecklik sctor tjuf, yttrade vår jude, i det att han såg konstapeln in i ögat med orubbligt lugn.

— Nej, han är en mördare.

— Schrecklich! Ferschrecklich! Ein kallblotig mördere!

— Ja, men hvem är du sjelf, jude?

— Jak?... Jak bin Joschef Abschalon, jak. Jak er känd in den hele werld.

— Dig har jag aldrig sett förr. Hvarifrån kommer du? Svare karl!

— Jak?... Jak komme mans direkt från Tytskland, jak.

— Hvarför har du icke anmält dig i polisen, herr Josef? sporde konstapeln barskt.

— Hos den polis?... *Jak* hos den polis!... Fater Apraham! *Hvat* schkulle jak hos den polis göre? *Jak*... jak er ein erlik man, en gut man.

— Ingen främling får vistas här utan att anmäla sin ankomst.

— Gut!... Gut!... Morgens vill jak den anmälning mans göre.

— Har du några papper? röt den förbittrade polismannen.

— Mange, mange papire! suckade den »sctore» herr Joschef Abschalon.

— Jag menar pass och bevis på hvem och hvad du är? Har du det?

— Pass!... Gut, gut!... Det habe Joschef Abschalon.

Han smuttade lugnt och obesväradt på sitt glas och log såsom en lycklig man plägar le.

— Visa mig då dina papper, karl! röt den otålige konstapeln.

Nu tycktes den trygge juden äntligen blifva förfärad. Han sprang upp från stolen och började ifrigt söka i sina djupa och smutsiga fickor.

Då han emellertid icke tycktes kunna finna hvad han sökte, vände han sig med ångesten tydligt målad i sitt anlete till Grönlund och yttrade, medan han fortfor att nervöst leta än i en ficka än i en annan:

— Du shtore fater Apraham, Ischak och Jakob, hvat schkall jak mans nu gere? . . . Den erlike Grönlund kan mans fersikkre den shtore und mäcktike polis, dat jak er ein ehrens man, en ferschrecklick schtille und gut och oferarglik mensch. Grönlund, Grönlund, sage mans den shtore polis, att jak er ein ärens man. Schinde, schindel!

— Känner ni honom verkligen, Grönlund? sporde konstapeln misstroget.

Den sålunda tillfrågade hade haft all rättighet i verlden att förneka all bekantskap med juden, ty han hade aldrig förr i sin lefnad sett honom.

Men gubben Grönlund var vand att finna sig i alla situationer.

Han började på det ifrigaste försäkra, att han sedan många år kände herr Josef Absalon såsom en utmärkt hederlig och förträfflig man, med hvilken polisen helt visst aldrig skulle få någonting att syssla. Han skildrade derjemte med målande färger, huru han till och med mången gång hade sett juden utöfva sant kristliga dygder på ett sätt, som kunde hafva — sade han — anstått till och med en poliskarl, eller annan hög person.

Under allt detta fortfor juden att med den mest frenetiska ifver söka efter sina papper.

— Ach, ropade han emellertid, så snart Grönlund slutat sitt vackra tal, som lockat tårar i den talandes egna ögon, så rörande var det, ach! Hier hafe vi de papiere. Schrecklik gute papiere. Lese . . . lese!

Ur djupet af en oren ficka på innersidan af den snuskiga rocken framhemtade han nu två papper, hvilka icke heller voro alldeles rena, och framräckte dem till konstapeln med ifriga uppmaningar att läsa dem.

— Det här är en födelseattest för Josef Absalon, utfärdadt af en rabbin . . . namnet kan ingen kristen menniska läsa — yttrade polismannen, sedan han genomögnat den ena handlingen. Och det här — fortfor han, efter att hafva genomläst den andra — är ett pass i fullkomligt god ordning för handlanden Josef Absalon från Warschau . . . Nå, papperen äro klara och — det var lycka för er, herr Absalon, en oförtjent lycka!

När herr Josef Absalon mottog papperen och gömde dem hos sig, yttrade han under åtbörder af den största höflighet, för att icke säga ödmjukhet.

— Gut! . . . Gut! Dat vara schene, fertrefflike papiere och

den polis vara ein klok man und ein fertrefflik man und ein sctor man.

Han satte sig nu ned igen och började lugnt helsa på glaset, liksom om han ansett hela den genomgångna ceremonien vara ett godt och oförargligt skämt.

SJUNDE KAPITLET.

Företaget börjas.

Sedan polismännen aflägsnat sig från lokalen, utan att der hafva funnit hvad de sökte, befanns det att herr Josef Absalon hade förvärfvat sig krogvärdernas bevägenhet och välvilja. Desamme som hade betraktat honom med oblida ögon, så länge de trodde honom vara en hederlig karl, desamme som uti denna deras tro icke skulle hafva tvekat att låta honom smaka några tum kallt stål, de blickade nu upp till honom med ett slags beundran, som de alls icke bemödade sig att dölja. Han utgjorde inom en minut medelpunkten i samqvämet.

Båda kvinnorna, men i synnerhet Fina Fia, funno det med dleras väl förstådda fördel, förenligt att visa honom den mest smickrande uppmärksamhet.

Karlarne öfverhopade honom med frågor om hvem han verkli gen var.

Och gubben Grönlund framsatte till honom en mugg skummande öl, med hög röst förklarande sig icke ämna taga ett öre i betalning för den välfägnaden.

Anledningen till denna sinnenas förändring gentemot vår vän jjuden var naturligtvis i främsta rummet den vunna öfvertygelsen, att han icke stod i något slags förbund med rättvisans handtlingare.

Vidare har man att såsom tillskyndande orsak anse den kallblodighet, som han under polisförhöret hade å daga lagt och som hade visat sig icke minst i det ypperliga sätt, på hvilket han spelade sin rol, till och med när det gälde att framställa bilden af en

menniska, som på ett nervöst sätt uppenbarar sin inneboende förskräckelse. Han hade väckt dessa brottsliga människors beundran.

— Schinde dik, Grünlund, und sehtäll fram brändevin, utropade slutligen herr Josef Absalon . . . Schinde, schinde! Jak vill mans alles bezala. Vid den sehtore tabernakel! Jak schkulle tro dat meine Schtyfern ere gut . . . ferschrecklik gut zu bezala mit. Vid alle den sehtore patriarken, Grünlund, kan do dik nicht schynde! Vi ere halb döde von törst.

Grünlund gjorde emellertid icke skäl för dessa förebräelser, ty han var, oaktadt sin ansenliga korpulens, en ferm uppassare.

Samtalet kom snart i gång, sedan förebräelsen hade lagt sig.

Man talade mycket om Edvard Hallgren, som polisen hade eftersökt. Man undrade, hvem han mördat och huru det hade tillgått. I lastens hålor äro brotten de mest eftersökta samtalsämnen. Medan man der tighande förbigår hvad som kunde vara att säga om de menskliga dygderna och om de goda gerningarna, söker man sig deremot på sådana ställen gerna i smutsen.

Emellertid hade samtalet knappt hunnit blifva rätt lifligt rörande den efterspanade mördaren, innan herr Josef Absalon inföll:

— En sehtor schkurk må mans den karl vare. Dat tror bei Gott Joschef Abschalon. Ja, vid vår fater Apraham!

I detta ögonblick klappade Grünlund honom på skuldran och hviskade:

— Låt mig samtala med er ett ögonblick, herr Absalon!

Juden steg genast upp från sin plats och följde beredvilligt krogvärden.

De öfriga voro så ifrigt upptagna dels af samtalet och dels af glasen, att ingen enda af dem gaf akt på herr Josef Absalons plötsliga bortgång från bordet.

Juden trodde till en början att Grünlund endast hade för afsigt att föra honom bort till en vrå af krog salen, der de kunde ostördt samtala.

Men gubben vinkade åt honom att följa sig bakom disken.

Der låg ett stort bränvinsfat, rymmande åtminstone femtio kubikfot af den för statens finanser nyttiga, men för enskildas välfärd skadliga varan. Det var af en så kolossal storlek, att det tycktes skola vara lika orubbligt som ett berg. För öfrigt företedde det ingenting ovanligt för ögat.

Emellertid missledde ögat hvar och en som trodde den väldiga tingesten ligga så fast som klipporna i Mosebacke. Det väldiga fatet kunde af ett barn flyttas från sin plats, om detta barn endast kände

Modren satt lutad öfver en andaktsbok.

den dermed förenade hemligheten. Men om en polisman hade försökt med tillhjälp af hela polisstyrkan i hufvudstaden rubba det eller få det att rulla en smula på sitt underlag, skulle han helt säkert hafva blifvit ansedd för en Don Quichote och gjort skäl för en sådan åsigt.

Noggrant dold i väggen och i den skugga, som kastades af en stor hylla, på hvilken flaskor, muggar och glas voro uppradade, fans en liten lucka, om hvars tillvaro ingen kunde hafva den allra minsta aning.

Genom att trycka på en knapp fick Grönlund utan svårighet luckan att öppna sig.

Han räckte handen in uti den sålunda uppkomna ihåligheten i väggen och började med stor ifver draga på en der befintlig vef.

Innan herr Josef Absalon riktigt visste hvad som tilldrog sig, började underlaget med den derpå hvilande väldiga tunnan att flytta sig och man hörde ett gnisslande ljud, som kunde öfvertyga hvar och en, att alltsammans hvilade och rörde sig på osmorda trissor, hvilka voro så väl dolda, att det skarpaste öga icke förmådde upptäcka deras plats.

Allt efter som den väldiga kolossen flyttade sig, blottades en källarelucka, som hittills varit fullkomligt dold af bränvinsfatet för hvar och en, som icke blifvit invigd i hemligheten.

Inrättningen var så väl gjord och Grönlund vefvade med sådan ifver, att det icke dröjde fullt en fjerdedels minut, innan den dolda luckan fullständigt syntes.

— Man tager sina försigtighetsmått, yttrade Grönlund med ett leende, som en estetiker skulle hafva kallat burleskt.

— Dat mäschte ein kluk karl visserliken göre und den alte . . . wie sage Ich? . . . den gample Grünlunn ist en ferschrecklik ferschtrandig und bra karl. Ja, bei fater Araham!

— Var god och stig ned! uppmanade den grinande värdshusvärd.

Juden betänkte sig ett ögonblick, liksom om han hade fruktat ett försåt, men beträdde derefter den trappa, som uppenbarade sig, då gubben Grönlund raskt upplyftade källareluckan.

Värden sjelf följde efter honom utan dröjsmål och utan att först med blicken undersöka det mörka djup, hvori han lät sin tunga lekamen nedsjunka. Det var synbarligen icke första gången, han vandrade den vägen. Sannolikt hade mer än en djerf förbrytare blifvit i nödens och farans stund ledsagade på denna underjordiska väg till ställen, der intet spanande polisöga kunde hitta honom. Och

utan tvifvel hade den väl inrättade bränvinstunnan mer än en gång varit medel i Grönlunds hand att rädda gamla goda stamkunder från den schavott eller galge, som väntade på dem ute i det fria.

När gubben Grönlund hade stigit så långt ned i hålet, att hans trinda mage hvilade på golfkanten, sträckte han upp handen och drog luckan till sig i uppenbar afsigt att efter fullbordadt nedstigande lägga den på dess plats.

Samtidigt tog han fram sin hvisselpipa och lät höra en lika skarp och genomträngande hvissling, som den hvarmed han för en stund sedan fröjdade herr Josef Absalons öron, då han ville stilla det glada sällskapet.

Och liksom då framkallade hvisslingen en ögonblickligt inträdande allmän tystnad i krog salen. Men denna gång åtnöjde gubben Grönlund sig icke med blotta hvisslingen, såsom han förra gången hade behogat göra.

Han upphof sin röst och ropade, så att det hördes i hela salen:

— Gif akt!

Derefter lade han lugnt locket ned öfver sitt hufvud och steg ända ned till herr Josef Absalon, som redan befann sig vid trap-pans fot.

— Det der, sade han fryntligt, var ett tecken till mina gossar och flickor deruppe att passa på och gifva mig tecken, om någon obekant är i salen, så att jag icke vid min återkomst må rulla undan fattet och öppna luckan i närvaro af någon obehörig person. Man määste vara försigtig här i verlden.

Juden svarade intet. Grönlund fattade en i väggen vid foten af den korta trappan sittande vef och började draga. Ofvanför de båda människans hufvuden hördes ett ljud, såsom af något rullande tumgt föremål. Det var tunnan, som återvände till sin sedvanliga plats och betäckte källareluckan.

— Aber, yttrade nu herr Josef Absalon, wie . . . horu schkola nun de brave karler och froenzimmer i den sal kunne gife oss den onderretelsche, dat vi nicht må . . .

— Stiga upp igen? . . . Ah, det är en småsak. Se här! Ni ser ju denna kula, som nedhänger från taket i ett starkt snöre? Elller huru?

— Jak kan mans ingen sak sehen in så schtort mörker.

— Ah, det är sant. Jag har ju glömt att tända lyktan. Sjelf är jag så vand vid att gå här i mörkret, att mina ögon se lika tydligt här, som om jag vore en katt. Men för er är det genom

springorna deruppifrån nedfallande ljuset naturligtvis icke tillräckligt ... Men nu kan Ni se!

Grönlund hade tändt ljuset i en lykta och höjde denna öfver hufvudet.

— Nu ser jak mans den shtore kule. Ja, bei fater Apraham!

— Nåväl, min vän, så snart någon obehörig person inträder i min värdshussal, sedan jag stigit hit ned, faller denna kula ned. Om jag således icke finner den på dess plats, väntar jag att stiga upp, tilldess kulan höjer sig, hvilket hon gör, så snart der icke längre äro ugglor i mossen. Förstår Ni?

— Ganschke ferunderlik! Ja, bei Apraham, Ischak und Jakob!

Grönlund gick förut, bärande lyktan i sin hand, och vår jude följde honom utan tvekan. Snart kommo de till foten af en trappa, som ledde uppåt. Herr Josef Absalon hade räknat tjugofyra trappsteg och mången gång knappt förmått passera genom det smala mellanrummet mellan väggarna vid trappans båda sidor, då Grönlund plötsligt stannade och satte nyckeln i ett lås.

De båda männen inträdde i ett rum, som var möbleradt med snuskig elegans, men försedt med alla tänkbara bekvämligheter.

Sedan Grönlund hade stängt dörren efter sig och anmodat sin gäst att taga plats, tände han en från midten af taket nedhängande lampa, hvars starka sken tillät Josef att taga rummet i närmare skärskådande.

Det var ganska litet, men mycket väl inrättadt för sitt ändamål.

Utom den dörr, genom hvilken juden hade i gubben Grönlunds sällskap inkommit, fans i hela rummet ingen öppning i väggarna, icke ens ett fönster. Omöjligheten att utifrån iakttaga detta rums tillvaro och otänkbarheten att kunna dit intränga på någon annan väg än genom den lucka i värdshussalen, som doldes af det underbara bränvinsfatet — allt gjorde denna lilla kammare till den mest trygga vistelseort för en förföljd eller efterspanad person. Man skulle hafva kunnat anställa den grundligaste visitation, utan att komma underfund med detta gömställe, och endast en skicklig arkitekt med husets planritning i hand skulle hafva förmått konstatera tillvaron af en osynlig kammare i det vidsträckta huset.

Herr Josef Absalon tycktes med stort nöje göra dessa iakttagelser.

— Ganschke ferunderlik! Ganske schent och ferunderlik!

Gubben Grönlund satte sig ned midt emot sin gäst, så snart

han hade ställt den präktiga lampan i ordning. Nu lade han sina tjocka armar i kors öfver bröstet, blickade juden rakt i ögonen och sade med eftertryck:

— Lägg nu bort den der sakramenskade smörjan och tala ert eget modersmål. Ni är inte mera jude än jag. Derpå vill jag våga både hals och hufvud och allt hvad jag har i mina källare till på köpet.

— Nå, jag får väl erkänna det då, genmålde juden på riktig svenska.

— Erkänn också, att Ni är densamme Edvard Hallgren, som poliskonstaplarna nyss spanade efter i min värdshussal?

— Med det erkännandet kunna vi gerna vänta, tilldess Ni och jag blifva närmare bekanta, min käre Grönlund. Sakta i backarna är bästa farten.

— Som Ni vill då! . . . Annars har jag nog i min dag burit på större hemligheter än denna är. Mer än en hals har varit beroende af min tunga och likväl kan ingen menniska säga, att gubben Grönlund någonsin förrådt en vän.

— Tror nog det! Men jag föredrager att hafva min hals i mitt eget skydd tills vidare . . . Säg mig dock, huru kunde Ni så bestämdt veta, att jag icke är jude? Mig synes dock, att jag spelar min rol rätt bra. Till och med polisens handtlangare låto lura sig af mitt utseende, mitt språk och mina fasoner.

— Åh, jag är en alltför gammal räf att låta lura mig genom sådana småsaker. De kunna vara oöfvervinneliga hinder för polisen, men för mig är det en barnlek och intet annat. Ert fina och nästan omärkliga hänleende, då Ni hade lyckats öfverlista spårhundarne, var i och för sig vittnesbörd nog. En verklig jude skulle hafva firat sin triumf med ett bredt grin. Jo, jo, man rår icke för, att man på en sådan plats som min, förvärfvar stor erfarenhet af lifvet.

— Jag har verkligen hört Nackanäs-Lasse prisa er skarpsinnighet.

Gubben Grönlund rusade upp, liksom om han blifvit stungen af en orm.

— Nackanäs-Lasse! . . . Hvad i alla dj—rs namn vet Ni om honom?

Lugna er, min käre Grönlund, och sätt er ned igen, så skall Ni få höra hela historien, och det så mycket heldre som jag just har kommit hit för att tala om den för er. Nå, sitt ned, käre vän, annars säger jag icke ett ord.

Grönlund intog under ett högljudt brummande å nyo sin sitt-plats.

— Ser Ni, Grönlund, började förbrytaren sin berättelse, ser Ni, jag har vistats mycket utrikes och dervid äfven besökt England, der jag innehade plats såsom verkmästare på en stor mekanisk verkstad. I hvilken stad den är belägen, det kan just göra er detsamma. Bland arbetarne på fabriken funnos några svenskar och bland desse var Nackanäs-Lasse en. Jag erhöll icke kännedom om detta namn, förr än karlen låg på sin dödsbädd. I England gick han under falsk flagg och kallades . . . nå, det hör icke hit och angår er icke, hvad man der kallade honom. Emellertid blef karlen en dag indragen i en maskin, hvilken befann sig i full fart. Innan vi medhunno att stanna verket, hade karlen blifvit så rysligt lemlästad, att hans kropp mera liknade en köttklump, än en mensklig varelse. Han var dock ännu vid både lif och sans, när han fördes till lazarettet, Läkarne hade den grymma fröjden att få amputera både armar och ben, ehuru de visste, att han aldrig kunde räddas, och fastän det hade varit ofantligt mycket barmhertigare att skjuta honom en kula genom pannan eller på annat sätt påskynda hans öfvergång till en annan verld. Stackars karl! Han måste hafva lidit gräsliga qual, innan han slutade . . . Men det der hör nu egentligen icke till historien om den sak, till hvilken jag syftar. Nackanäs-Lasse hade fattat ett stort förtroende för mig, och den stackars karlen hyste mot mig en tillgifvenhet, som jag icke förtjenade, enär jag aldrig var i tillfälle att göra honom hvarken ondt eller godt. Då nu den stackars karlen låg nära döden, lät han kalla mig till sig och testamenterade åt mig sin egendom. Märk väl, Grönlund, testamentet gäller *all* hans kvarlåtenskap — allt utan det aldra minsta undantag.

— Ett testamente! Ni förvånar mig, min herre . . . Ett testamente!

— Ja, och en stor och dyrbar hemlighet, min käre vän!

— Ah, en hemlighet!

— Ja, verkligen! Och det är i sanning en hemlighet, hvilken i en företagsam mans hand kan inbringa stora summor.

— Summor? sade Grönlund långsamt, i det hans lurande blick sneglade på Absalon.

— Ja, millioner! svarade denne med oesterhärmlig nonchalance.

— Det kan man kalla ett dyrbart testamente, yttrade Grönlund kallt.

— Ja, tycker Ni icke det? . . . Emellertid har jag nu uppsökt er, min käre Grönlund, emedan Ni måste vara mig behjelpig att

göra hemligheten fruktbarande. I närvarande stund liknar den ett dödt kapital, på hvilket inga räntor äro att uppbära. Men vi vilja hafva räntor, Grönlund? Icke sant? Ingenting i världen går upp mot det nöjet att uppbära stora räntor.

— Jag förstår icke er mening. Ni talade mycket mera begripligt, då Ni nyss pladdrade er judiska rotvälska. Nu talar Ni om ett testamente, en hemlighet, kapital, räntor och annat slikt, men säg mig, hvad f—n har jag med ert testamente eller era hemligheter att beställa? Kan Ni säga mig det?

— Om jag icke kunde förklara för er en så tydlig sak, så vore antingen Ni eller jag en åsna. Jag skall emellertid till en början uppfriska ert dåliga minne en smula genom att fortsätta berättelsen om Nackanäs-Lasse.

— Ni gör som Ni behagar.

— Nåväl, så hör då! Nackanäs Lasse var visserligen döende, då jag satt vid hans säng och mottog hans bikt, men som han var vid full sans och lemnade ojäfviga bevis i min hand, så har jag intet skäl att betvifla hans ord. Han omtalade för mig, hurusom han i sällskap med ett halft tjog andra lika raska karlar hade för några år sedan börjat ett storartadt gräfningsarbete, utgående från er källare, min käre Grönlund.

— Från min källare? . . . Karlen var bestämdt spritt galen . . . Ha, ha, ha!

— Ingalunda! . . . Jag skall strax öfverbevisa er om, att han var vid lika sundt förstånd som Ni och jag äro i denna stund. Haf blott en smula tålmod! . . . Hvad nu beträffar Nackanäs-Lasses och de andres gräfningsarbete, så afsåg det att bilda en underjordisk gång från ert hus till ***bankens hus — ett afstånd af några hundra fot.

— Han roade sig med att skämta med er, min herre, sade Grönlund med ett så hjertligt skratt, att den andre ett ögonblick var oviss, huruvida historien om den underjordiska gången icke verkliigen var en feberfantasi i en döende människas förvridna hjerna, en fantastisk drömbild allena.

Men han tycktes ega goda bevis för verkligheten af den historia, ssom Nackanäs-Lasse på sin dödsbädd berättade honom, ty inom ett par sekunder skingrades det tveksamma uttrycket på hans ansigte.

— Den döende, återtog han lugnt, berättade mig äfven, att han och hans kamrater hade lyckats gräfva tre fjerdedelar af den underjordiska gången färdiga, då en händelse inträffade, hvilken med öns och för alltid gjorde en ända på deras arbete. Som de behöfde

lefva medan de gräfdde sig in i bankens kassahalf, voro de nog oförsigtiga att en vacker natt plundra en juvelerarebutik på Drottninggatan. De blefvo gripne allesammans på bar gerning, och man var nog omenskelig att icke allenast taga ifrån dem de guld- och silfverpjäser, som de hade hunnit lägga vantarna på, utan äfven kasta dem i fångelse. Som de alla blifvit redan förut straffade flera resor för hvarjehanda bedrifter af det slag, som menniskor i allmänhet kalla brott, blefvo de hugnade med lifstids straffarbete och få äta af kronans surlimpa, så länge de lefva.

— Men Nackanäs-Lasse var ju fri, då Ni samtalade med honom?

— Åh, Ni gamle skälm! . . . Liksom Ni icke skulle veta, huru det hade tillgått! Det var ju Ni sjelf, som hjälpte honom att rymma, dolde honom någon tid i ert hus och slutligen skaffade honom lägenhet till England.

— Hm! . . . Jaså! . . . Minnes icke det, om Ni än ville vända ut och in på mig.

— Ni skrymtare! . . . Minnes Ni då icke heller, att Ni sett den här?

Juden eller — rättare sagdt — Edvard Hallgren lade midtframför gubben Grönlund en enkel karta, föreställande grundvalarna till två hus på något afstånd från hvarandra och på kartan förenade genom en bred röd linie. Ungefär trefjederdelar af den röda linien voro öfverkursade med tjocka svarta tvärlinier, mellan hvilka dock den bjert röda grundfärgen lyste fram.

— Ser Ni här, Grönlund, det der huset är ert och der ligger banken. Den röda linien betecknar den underjordiska gångens riktning och de svarta tvärlinierna beteckna den del af gången, som är färdig. För hvarje fullbordad famn strök Nackanäs-Lasse ett svart streck. Är det icke tydligt?

— Jo, visserligen! Och den der kartan fick Ni af Nackanäs-Lasse?

— Jag har ju redan berättat er det. Och jag skulle verkligen kunna meddela er ännu mera förvånande och underbara saker än denna.

— Verkligen? . . . Ha, ha, ha! Ni synes mig vara en stor klippare.

— Tackar för artigheten! . . . Hvad skulle Ni t. ex. säga, om jag berättade er, att hela den der hemligheten med den rullande tunnan och allt det der var mig fullkomligt bekant, innan jag steg in på er krog.

— Hvad jag skulle säga? . . . Naturligtvis skulle jag, om höfligheten mot en gäst kunde tillåta mig det, kalla er en lögnare . . . Ja, ursäkta!

— Åh, låt inte någon höflighetspligt lägga band på er fria fantasi! Emellertid kan jag till bevis på, att jag redan i förväg kände alltsammans, säga er, huru det tillgår, när den, som vakar på sin post deruppe i salen, låter den stora kulan sänka sig ned till marken till ett tecken för er, att det icke är tryggt att rulla undan fatet med tillhjälp af den vef, som sitter i väggen nere i källaren. Vill Ni veta det, min hedersgubbe? . . . Eller hvad?

— Karl, om Ni kan säga mig det, så vill jag tro, att Ni icke är hvad jag under hela den senaste halftimmen har tagit er för att vara.

— En polisspion, icke sant? . . . Men Ni kan vara lugn, vän Grönlund. Jag ämnar allt för mycket profitera af er bekantskap, för att egentligen befinna mig i den angenäma möjligheten att förråda edra hemligheter för en nyfiken och elak värld, som ingalunda skulle förstå att uppskatta edra talanger.

— Nå, huru förhåller sig nu med den der kulan? Låt mig höra!

— Genast! . . . Jo, ser Ni, om man vill låta kulan falla, så har man blott att laga så, att man trampar på en spik, hvilken jemte många andra likadana sitter två alnar från södra väggen i tredje golfplankan; österifrån räknadt. Och om man vill förmå den förträffliga kulan att höja sig och således tillkännagifva, att allt är klart och lugnt, så bör man endast trampa på en spik, hvilken sitter en tum från disken vid dess åt norr belägna ända. Tiror Ni ännu, att icke Nackanäs-Lasse har gifvit mig del af edra hemligheter? Och har Ni ännu lust att kalla mig lögnare, min gubbe?

— Nej sannerligen, jag har icke hjerta i min talg till en så stor synd. Vi förstå hvarandra fullkomligt och jag står till er tjänst. Ni är en af de våra.

— Godt! . . . Så bör det låta, min gubbe! Alltså kan jag påräkna ert bifall till mina planer och er hjälp att realisera dem? Ja eller nej!

— Naturligtvis kan Ni det! . . . Men hvilka äro då era planer, min herre?

— Jag ämnar fullborda den nyttiga och vinstgifvande gång, som den stackars Nackanäs-Lasse och hans kamrater måste lemna offullbordad. Men jag behöfver till det ändamålet några raska och

finka karlar, hvilka både förstå att sköta hacka och spade och att använda dolk om det gäller.

— Jag lofvar att skaffa er dem. När behöfvas de? Nu genast?

— I morgon tidigt! . . . Vidare behöfver jag en klok och förständig, men icke alltför nogräknad flicka, hvilken kan passa att spela en rol som sjuksköterska hos en äldre dam, som ligger för döden. Kan Ni anskaffa en sådan?

— Äfven henne skaffar jag. Fina Fia, som sitter deruppe och dricker bränvin, tyckes vara skapad just till det ändamål, hvartill Ni behöfver henne.

— Vidare önskar jag mot en ersättning af femtio tusen kronor, som betalas den dag, då mina planer lyckas, dölja mig för verlden i detta förträffliga rum. Jag älskar ensamheten med passion. Den är så ljuf och rogifvande.

— Ni eger att befalla. Återstår något annat, hvarmed jag kan tjena er?

— Nej . . . Jo, skicka Fina Fia hit, så snart Ni kommit upp! Och låt mig sedan få litet mat. Jag har icke förtärt någonting hela dagen.

Gubben Grönlund aflägsnade sig och Edvard blef ensam en lång stund.

Emellanåt gingo ofrivilligt uttalade ord öfver hans läppar.

— Utstött från samhället, må jag blifva en samhällets fiende . . . Det har förklarar mig krig och jag har mottagit den kastade handskan . . . Ångra! . . . Aldrig! . . . Aldrig! . . . Bah! Jag har blott röjt ur vägen en bof . . . En bof! . . . Ha! Och hvad är jag nu sjelf på väg att blifva? . . . Lappri! Jag blir rik. Den rike är alltid hedrad och ärad. Jag skall blifva mächtig och lycklig, och samhällets förföljelse mot mig . . . en orättvis förföljelse, emedan jag icke gjort annat än skipat straff åt en skurk, som eljest skulle gått strafflös . . . denna förföljelse skall i all dess orättvisa blifva mig till nytta. Jag skall blifva rik. Jag skall herska.

Fina Fia trippade in i rummet lika kokett, som om hon trott sig gå till ett kärleksmöte. Men om hon hade någon sådan tanke, blef hon mycket bedragen, ty Edvard betraktade henne med allt annat än beundrande och kärleksfulla blickar. Snarare hårdt än vänligt sade han:

— Vill du förtjena penningar? . . . Guld! . . . Mycket och klingande guld?

— Ja! . . . men det var då det roligaste jag någonsin sett.
Hä, ha, ha!

Hon gjorde en sväng kring golfvet och skrattade med full hals.

— Hvad är det, som du finner så roligt? Var god och säg miig det!

— Kors! . . . Jag trodde ju, att herren var en verklig jude?
Hä, ha, ha!

— Nå, låt det då blifva oss emellan, att jag är någonting amnat än den snuskige och sjelfkäre juden Josef Absalon. Kan du tiga?

— Som muren!

— Godt! . . . Gör nu som jag säger! Kläd dig i morgon förmiddag i en enkel, men snygg dräkt. Du vet ju, huru en sjuk-sköterska ser ut?

— Ja, visst! . . . En grå kjol utan några prydnader, en brun och illasittande kofta — ett randigt bomullsförkläde — en rutig bomullsduk kring halsen och något slags mössa på hufvudet. Blir det bra så?

— Förträffligt! . . . Sedan in finner du dig i det hus, som an gifves i den här tidningsannonsen och erbjuder dig att sköta det gamla sjuka fruntimret.

— Gerna! . . . Hos gamla fruntimmer mår man godt och sliipper frysa och svälta samt blir hvarken frestad med bränvin eller annat otyg, som man annars måste tillgripa för att icke dö af hunger eller samvetsqual.

— Du talar så förståndigt, att jag verkligen finner mig hafva gjort ett godt val, då jag utsåg dig till detta göromål. Men hör nu dina instruktioner! Aldra först förbjuder du tjenstfolket och besökande att komma in till den sjuka, och om du kan jaga alla tjänarne ur huset, är det så mycket bättre. Sedan läser du dörren midtför näsan på läkaren och säger det gamla fruntimret, att du känner en annan, mycket skickligare doktor, som på några dagar skall göra henne bra. Hon är åttatio år. Lofva henne, att din doktor skall göra henne minst hundra år gammal.

— Men hvar skall jag hemta denne undergörare? Hvar finnes han?

— Du behöfver endast lemna Grönlund underrättelse om, att den sjuka qvinnan önskar tala med den skicklige läkaren. Har du förstått?

— Fullkomligt! Ni talar ju så tydligt som en polisförordning.

— Gå då, mitt barn! Håll dig nykter och sedig! Gör som

jag befallt, och du skall få tiotusen kronor såsom belöning för ditt nit.

Flickan, hvars eljest ystra lynne var fullkomligt kufvadt genom Edwards större viljekraft, neg djupt och aflägsnade sig.

— Företaget är börjadt. Grunden till min rikedom och lycka är lagd, utropade, så snart han blef ensam, denne unge man, hvilken, af naturen utrustad med stora gåfvor, hade genom den olyckliga kärlekens magt och genom inverkan af öfverspända idéer om rättmätigheten af att sjelf utan anlitande af lagen straffa oförrätter, råkat in på brottets bana.

Men fastän han var nybörjare, gick han dock, tycktes det, redan framåt med stadiga och fasta steg på den väg han valt — brottets väg.

Seende allting i en skef dager, trodde han ännu på rättmätigheten af sina onda gerningar. Han skulle icke hafva ryggat tillbaka för något brott mot samhällslagarna, emedan han ännu icke insåg, att hans gerningar voro af brottslig natur. Och när han slutligen efter någon tid insåg detta, var han redan alltför vand vid brott och synd för att vända om.

ÅTTONDE KAPITLET.

I Susannas hem.

Det var en fridfull söndagseftermiddag kort tid efter de händelser, som vi i det föregående hafva skildrat. Ehuru man befann sig i November månad, var dock luften blid och vädret lugnt och stilla.

Från kyrktornen hördes klockornas högtidliga ljud, kallande de andäktiga till aftonsångsgudstjänst i hufvudstadens många helgedomar.

Den vackra Susanna satt i samma rum, der vi förut hafva ett par gånger sett henne. Hennes lilla gosse sof oskuldens lugna sömn, och de rosiga kinderna, icke mindre än leendet kring munnen visade, att den lille ännu icke hade börjat lära känna denna verdens vidrigheter.

Modren satt lutad öfver en andaktsbok, hvori hon tycktes med både uppmärksamhet och andakt läsa. Hennes anlete var allvarsaamt. Men emellanåt kastade hon en blick bort till den lilla sängen, och då spred moderskärleken ett soligt leende öfver hennes sköna, men bleka drag. Derefter suckade hon lätt och återtog sin för några ögonblick afbrutna läsning.

En svag röst ropade Susannas namn inne i ett sidorum.

Genast lemnade den unga damen sin bok och ilade in till Arnold, ty det var han, som hade kallat henne. Alltså var han icke död. Kandidat Lundström hade hållit sitt löfte. Fagerstjerna var redan utom all fara till lifvet, fastän han ännu var mycket swag. Men så hade också den lefnadsglade läkarekandidaten gjort tre eller fyra besök om dagen i Susannas hem under de dagar Arnold varit underkastad hans medicinska föreskrifter och behandling. Denna söndag hade han redan två gånger besökt den sjuke. Ett så stort nit måste naturligtvis se sina företag krönas med framgång.

— Ett glas vatten, Susanna! yttrade den sjuke med matt stämma, då nu den fagra qvinnan stod invid hans bädd.

— Ni dricker för mycket! yttrade vårdarinnan vänligt.

Verkliga förhållandet var, att Arnold redan hade åtskilliga gånger denna eftermiddag ropat på Susanna för att få vatten. Det är ett nästan till visshet gränsande antagande, att han gjorde detta för att få se Susannas sköna ansigte, vid hvilket hans ögon fäste sig med ett uttryck om hvars betydelse man icke kunde misstaga sig. Han som förut hade betraktat den älskliga och goda qvinnan endast såsom en lekboll för stunden, han led nu början af sitt straff, ty han hade nu lärt att älska, verkligen älska denna qvinna, hvilken han tillfogat så oändligt mycket ondt, så stor sorg och skam och så oräkneligt många bittra tårar. Det finnes verkligen en gudomlig Nemesis, en hämnande princip, hvilken låter människans onda gerningar återfalla på henne sjelf, stundom snart nog, stundom efter förloppet af många år.

Men ingen sträng i Susannas hjerta gaf något anslag, hvilket kunnat lindra hans själsqual, om han hört det. Beträffande denne man var Susannas hjerta kallt och dödt. Det var en tid, då hon nästan hatade honom. Men nu, då han låg i hennes hem och hans lif och död berodde af henne, nu smälte hatet bort i denna ädla själ, men utan att någon kärlek till hennes barns fader trädde i stället.

Arnold von Fagerstjerna såg det och led utsägliga qual. Emellanåt hoppades han, att medlidandet skulle föda en varmare känsla

hos den adla qvinnan, ty han ville minnas, att han hade läst i en eller annan roman, att medlidandet med en man är hos qvinnan nära beslägtadt med kärlek och vanligen ett förebud till en gryende kärlek. Men han behöfde blott läsa i hennes vänliga, men fullkomligt lugna ögon, för att inse, att han hade ingenting att hoppas. Och när han hörde hennes behagliga röst tala till honom vänligt, men lugnt, kände han sitt hjerta sammansnöras af en vild förtviflan. Det var honom icke möjligt att i Susannas röst upptäcka ens en darrning, hvilken kunnat ingifva honom hopp om bättre tider.

Mer och mer för hvarje dag hungrade och törstade han efter henne, efter hennes åsyn, ja, efter hennes närvaro i det rum, der han låg fjettrad på sitt läger. Derfor var det som han ansträngde all sin uppfinningsförmåga för att hitta på nya anledningar att påkalla hennes närvaro och hjälp. Och hon lade ådaga en engels tålmod, så länge det var möjligt.

— Sitt ned hos mig en stund, Susanna! bad han, sedan han hade läppjat på det vatten, som hon räckte honom med stadig hand.

Ack, äfven denna stadighet i handen såg han och led deraf.

— Gerna, svarade hon utan ovänlighet, om Ni lofvar mig att icke återkomma till det samtalsämne, som jag flera gånger förklarar vara obehagligt.

Hon satte sig på något afstånd från hans bädd och blickade ut i trädgården.

— Ack, Susanna, det har varit en tid, då du gerna hörde mig tala om kärlek, och på den tiden älskade jag dig likväl icke såsom nu.

Hon reste sig kall och lugn och beredde sig att lemna rummet.

— Nej, nej, sade han, gå icke! . . . gå icke! . . . När du är borta från mig, synes rummet så obeskrifligt mörkt och dystert. Det är endast din närvaro, som kan sprida dagsljus härinne . . . Men hvarför kallar du mig med det främmande ordet Ni, då vi ju hafva . . .

— Min herre, lägg er till ro och sof! Det skall lugna ert sinne och lära er att inse, att mellan er och mig måste allting vara slut . . . slut för evigt.

Hon gick ut ur sjukrummet, utan att lyssna till hans böner. Och hennes röst hade ljudit så märkvärdigt kall, att den arme uslingen tyckte sig känna en rysning gå genom märg och ben.

En viss dysterhet låg utbredd öfver hennes älskliga anlete, då hon trädde in i sitt eget rum, men den försvann genast, då hon

sågg en ung dam inträda genom den motsatta dörren och hörde den unga damens helsning:

— God dag, min söta Susanna! Huru står det till? Det är snart en hel evighet, sedan jag hade den glädjen att omfamna och kyssa dig.

Det var samma unga dam, som herr Josef Absalon hade bjudit kaurameller ur sin oreña strut i spårvagnen.

De båda kvinnorna, jemngoda i skönhet, om än den ena såg mera frisk och blomstrande ut, omfamnade hvarandra hjertligt på flickors vanliga sätt, när de efter någon tids skilsmessa råkas. Dessa ömhetsbetygelser, när de vexlas mellan kvinnor, äro oftast endast en mask, bakom hvilken afund och annat af samma tvetydiga värde döljer sig. Men här syntes redan i den oskrymtadt hjertliga blicken, att det denna gång var någonting annat och bättre, än man vanligen vill se under helsningar af detta slag mellan de älskvärda varelserna af det täcka könet.

— Så hjertans vänligt, att du helsar på hos mig i dag, yttrade Susanna. Nu måste du taga af dig kappan och hatten och stanna hos mig hela eftermiddagen intill sena aftonen. Sä, att du gör det, snälla Leona!

— Jag vågar inte gå hem, sedan det blifvit mörkt, ty ser du . . .

— Nä, hvad? . . . Hvarför afbröt du så tvärt och rodnar till på köpet? utropade Susanna, medan hon hjälpte sin väninna af med ytterplaggen.

— Ah! . . . Du kan inte tänka dig någonting så harmligt . . . Ha!

— Tala om alltsammans för mig, så är du en snäll liten flicka!

Värdinnan drog sin gäst bort till soffan och satte sig vid hennes sida.

— Tänk dig sjelf min harm, då jag i dag, så fort jag trädtt ut genom förstugudörren, såg den der gamle herren, du vet . . .

— Hvilken gamle herre? Jag minnes icke, att du har talat med mig om någon sådan, ja, knappt om någon yngre herre heller, min snälla flicka.

— Inte? . . . Åh, det är ju sant, att vi icke hafva sett hvarandra under flera veckors lopp. Så hör då! Det är en gammal herre med förnämt utseende, hvilken oupphörligt förföljer mig med siin uppmärksamhet. Hvert jag går, kan jag vara säker om att på ett eller annat sätt få se honom. Och jag kan vara glad ändå om dlet stannar dervid, ty icke alltid . . .

— Nå, hvad gör han då ytterligare? Tala om alltsammans, Leona!

— Ah, det är rysligt att vara fattig . . . ett stackars barnhusbarn som jag . . . en varelse, hvilken hvem som helst anser sig kunna trampa under fötterna . . . Fattigdomen är en svår börda . . . en mycket tung börda.

Leona utbrast i hysteriska snyftningar, hvilka efter få ögonblick öfvergingo till verklig gråt. Hon lutade sitt lilla hufvud framåt och dolde ansigtet i sin näsduk, hvilken småningom fuktades af tårarna.

Susanna lät henne ostördt utgjuta sin sorg under några minuter. Hon visste väl, att den djupa sorgen icke är mottaglig för tröst och hugsvalelse, förrän den funnit ett utlopp. Och dertill äro tårarna det bästa medlet. Den vackra Leona — liknande med sitt förgråtna ansigte en af regndigra moln omgifven solstråle — grät bittert, och Susanna var nog klok att under en lång stund icke försöka skänka henne någon tröst eller lugna henne. Derefter lade hon sin arm kring Leonas lif och drog henne till sig, smekte hennes sammetslena kind och yttrade med deltagande:

— Kära Leona! Jag förstår, att den der gamle herren har sårat dig genom att göra dig några förslager, hvilka s. k. bättre folk anser sig kunna framställa för en fattig och beroende flicka, men hvilka de icke skulle våga att ens med ett enda hviskadt ord antyda till flickorna i de kretsar, der de vanligen lefva och åtnjuta ofta oförtjent aktning. Du behöfver icke säga mig hvad han har yttrat. Jag förstår det ändå tillräckligt tydligt. Men lugna dig! Han kan ju icke göra dig någon skada mot din egen vilja, och du tager dig nog till vara. Och om han förolämpar dig på gatan oftare, så tag mod till dig och angif förhållandet hos dem som äro satte till att vaka öfver allmän säkerhet och som uppbära lön för denna deras åtagna vaksamhet. Se så, lugna dig nu, kära barn, och tala om för mig, hvad han gjorde i eftermiddag, när du lemnade ditt hem. Gråt nu icke mera!

Lugnad genom väninnans tröstande ord och visade deltagande, berättade Leona omständligt, huruledes den gamle, förnäme herren med en oförsämndhet, som man knappt skulle kunna tänka sig vara möjlig i nittonde seklet och i den stad, som utgör Sveriges hjerta, hade följt efter henne genom alla de gator, hon måste vandra för att komma till Susannas bostad, och huruledes han flera gånger, isynnerhet på ensliga gator, hade försökt gå fatt henne, men att hon alltid, så snart hon märkte ett sådant försök, hade sjelf påskyndat

Kära pappa, ropade hon.

sina steg ända derhän, att hon tyckte sig hafva mången gång ordentligt sprungit långa stycken af gatan. Det hade alltså icke lyckats honom att den gången tvinga henne till samtal.

— Men, så slutade Leona sin berättelse, nu inväntar han mig sannolikt utanför porten till detta hus, ty han såg mig gå in här. Och då han till och med har förolämpat mig i boden, så lär han icke frukta för att förolämpa mig sent en afton på gatorna. Eller hvad tror du Susanna?

— Var lugn mitt barn, sade Susanna, jag hoppas kunna skaffa dig en ledsagare, på hvilken du kan tryggt lita. Du får icke gå ensam hem i qväll.

— Din tjenstflicka är min sann intet pålitligt skydd, ty som du vet...

— Karin? ... Nej, deri har du nog rätt. Jag menar någon annan.

— Hvem, kära du? Jag fruktar nästan hvarenda lefvande menniska.

— Låt det vara min hemlighet ännu så länge! Var emellertid lugn!

Leonas natur var ingalunda sådan, att hon kände behof af att sörja och gråta. En glädtighet, som aldrig var utan ett på botten hvilande allvar och som därför aldrig öfvergick till den ystra uppsluppenhet, ur hvilken lättsinne och frivillig synd så lätt födas, var det mest utmärkande draget i denna älskvärda karakter. Derfor aftorkade hon också snart tårarne och ett mildt leende spred sig öfver hennes fagra ansigte, liksom när solen plötsligt en regndiger dag sönderklyfver molnväggen och mellan på hvarandra sig upptornande massor af svartblåa skyar kastar sitt sken ned till den nyss så mörka och dystra jorden, speglar sig i tårarne, som dallra på trädens grenar efter regnet eller falla derifrån ned till jorden, och framkalla den förtrollande synen af ett solbelyst landskap under en molnhöljd himmel. Om någon tafia är sublim, så måste det vara denna. Och om någonting är intagande så måste det vara en skön qvinnas anlete, när på en och samma gång tårar dallra i ögonfransarna och de tillbedjansvärda läpparna le. Då skulle till och med en man, hvilkens hjerta vore skyddad af ett tredubbelt pansar eller ett famnstjockt lager af is, känna en oöfvervinlig åtrå att falla ned och tillbedja qvinnan — den härligaste Guds skapelse, om hvilken englar eller menniskor någonsin kunnat drömma.

Nu vaknade gossen, den sofvande lille engeln, och sträckte genast ut sina små armar efter den unga och kärleksrika modren.

Susanna och Leona skyndade till hans bädd. Skratt och munterhet, lek och ras med lille Waldemar följde nu, såsom naturligt är, då två unga kvinnor täfla om att roa och förnöja ett barn.

Men derinne i kammaren låg Arnold von Fagerstjerna och plågades.

Hvarje skämt och skratt, som Susanna lät höra, genomborrade hans hjerta såsom ett svärd. Han visste alltför väl, hvad det har att betyda, att en kvinna kan vara glad till sinnes, när den man lider, hvilken hungrar och törstar efter hennes kärlek. Helvetet eger troligen icke större qual än de, som under dessa timmar söndersleto Arnolds hjerta.

Han ropade på henne, utan att egentligen veta, hvad han ville henne. Men om hon hade hörsammat hans kallelse, skulle han helt säkert hafva bedt henne om ett glas vatten eller någonting annat, som han *icke* behöfde. Ack det, som han behöfde — hennes kärlek — det kunde hon icke gifva honom. Det kände han i sitt hjerta med djup förtviflan.

Men hon kom icke. När hon hörde hans rop, blef visserligen hennes ansigte för ett ögonblick något mera allvarsamt, men hon hade dock ingen tanke på att gå in till honom. Hon gick lugnt bort och öppnade dörren till köket samt befalde Karin, tjänstflickan, att gå in till den sjuke för att efterhöra hvad han önskade. Arnold skulle hafva haft god lust att slunga alla medikamentsflaskorna i hufvudet på den beskedliga Karin, som i sin klädning med hundratals »krus» och andra »prydnader» och derjemte med väl kammat hår, sirligt och nått trippade fram till hans säng. Han tillslöt ögonen för att undslippa hennes odrägliga åsyn.

Icke därför att hon i sjelfva verket var så särdeles odräglig. Hon såg rätt bra ut, hade blågråa, själfulla ögon, en nått växt och icke alltför grofva händer och var dessutom putsad och fin från hufvud till fötter. Mer än en ung man skulle hafva funnit sig mycket lycklig, om han hade fått lägga sin arm kring hennes runda lif och trycka henne till sitt hjerta eller bringa hennes betänkligheter till tystnad genom att försegla hennes läppar med en brinnande kyss. Men när menniskan ser ett godt och njujtningsrikt bord dukadt framför sig och ingen eller intet hindrar henne från att sätta sig till bords och äta — då händer det ofta, attt hon finner alltsammans trivialt, förlorar aptiten och längtar efter någonting bättre, d. v. s. efter någonting, som icke kan utan strid viinnas.

Arnold von Fagerstjerna handlade dumt, då han vände ryggen

åt Karin. Hon var en viktig personlighet i Susannas enkla hem — på en och samma gång kökspiga, städerska och kammarjungfru, för att nu icke tala om, att det var hon, som uträttade alla hushållets ärender i staden, och att hon således jemte andra, redan beskrifna, fullkomligheter äfven egde den att vara familjens »springpojke» — en pojke med kjortlar och andra förtjusande eller nyttiga egenskaper, hvilka en man med Arnolds erfarenhet borde hafva förstått att värdera, isynnerhet som hon ingalunda bemödade sig att dölja dem för honom, ehuru hon i förhållande till andra unga män kunde vara tillbakadragen nog, ja, mången gång till och med riktigt kall och fränstötande och otillgänglig, ty hon var, ehuru obildad, en flicka, som kände sitt värde.

Men Arnold lemnade utan afseende den kräsliga måltid, som väldiga magter uppdukade åt honom. Han vände den stackars Karin ryggen och brummade med en röst, som alltför tydligt uttryckte hans förmätenhet:

— S—ns menniska! Tror hon, att jag kan älska hennes flottiga hår?

Karin förstod icke orden, fastän hon hörde brummandet. Men hon begrep åtminstone, att hon hade förgäfves bränt sina kol. Dock — Karin var genom arf begåfvad med en natur, som ingalunda kunde så lätt låta rubba sig ifrån en plan eller qväfva en gäckad förhoppning.

— Ja . . . men . . . men herren . . . herren ropade ju, yttrade den finputsade tjenarinnan, i det att hon satte sig ned och beskådade herr Arnold von Fagerstjernas rygg och nacke, då hon icke för tillfället kunde få åtnjuta den fröjden att se hans ansigte och de små nätta mustascherna, hvilka hade bringat hennes oskyldiga flickhjerter i fullkomligt uppror.

Och sedan började hon att försöka intressera den sårade unge herren genom mycket roande berättelser ur grannskapets krönika för dagen, allt i den tanken att hon dels skulle inför en kompetent domare aflägga vittnesbörd om sin bildning och förmåga att föra en hyfsad konversation, dels äfven genom detta vittnesbörd öfvertyga den unge adelsmannen om hennes värdighet att intaga ett litet rum i hans hjerta. Och hon hade i det afseendet inga öfverdrifvet stora anspråk.

Men hvem vet, om hon tänkte sig, att hon skulle blifva hans fru och en gång i framtiden spela en värdinnas rol i herr von Fagerstjernas strålande salonger eller om hon i sina tankar och förhoppningar åtnöjde sig med en mindre lysande plats vid hans sida?

Att spåra en sådan der högtsträfvande ungmös planer och förhoppningar, det är sannerligen en svår konst, som högst få kunna tillägna sig.

Den älskogskranka Karin omtalade för sjuklingen, hurusom grannens fru hade, i utöfning af sin fullt laglikmätiga och äkten-sikapliga myndighet, pryglat sin käre make, hurusom polisen hade just i går besigtigat snickare Petterssons gård och funnit lämpligt och rättvist att ålägga honom diverse förändringar rörande renhållningen samt huru fru Salomons katta — hon som bodde deruppe i femte våningen i huset åt gatan — hade skänkt sin husmoder och trogna vårdarinna en älskvärd kull af fem de aldra sötaste små kattungar, som någonsin gifvit en gammal qvinna någonting att beställa och sörja för här i verlden. Hon kunde dessutom med sann tillfredsställelse omförmåla, hurusom den förståndiga och sedesamma fru Salomonson hade fullt och fast beslutat att dränka åtminstone tre af dessa arftagare till kattmammans privilegier i kök och sängkammare.

Men Arnold von Fagerstjerna tycktes icke hysa det allra minsta imtresse för dessa småtrefliga sladderhistorier. Han brummade oupphörligt, såsom endast den kan brumma, i hvars själ raseriet jäser. Om han hade haft fullt normala kroppskrafter skulle han helt visst hafva rusat upp ur sängen och mörbultat den förälskade Karin så länge och så eftertryckligt, att galenskapen hade dunstat bort ur hennes lilla hjerna. Nu kunde han, i anseende till sin sjukdom och svaghet, icke utföra denna vackra, nyttiga, välmenande och människovänliga föresats. Men han gjorde allt hvad han förmådde göra, och det gjorde han med godt samvete. Han öppnade ögonen, vände en liten smula på hufvudet och röt i vredesmod:

— Drag åt!

— Ack, ack, ack, han har bestämdt förlorat förståndet, den sttackaren!

Och med denna hyggliga reflektion aflägsnade Karin sig ur rummet, sägande till sig sjelf, att karlen väl slutligen en gång skulle komma till sans igen och lära att uppskatta hennes stora förtjenster.

Men inne hos Susanna rådde idel munterhet och glädje.

Leona var uppsluppenheten sjelf och rasade med lille Waldemar, alldeles som om det hade varit hennes egen gosse. Susanna var äfven glad och sorglös. Aldraminst tänkte hon på den stackars Arnold von Fagerstjerna, som låg i rummet innanför och kände tusende bittra qual sönderslita sitt hjerta vid hvarje skratt, som,

klingande och friskt, hördes gå öfver den fagra Susannas läppar. Hennes hjerta var helt och hållet dött för all kärlek till honom — och det aldra säkraste bevis på, att hennes kärlek till den sårade ädlingen aldrig hade varit annat än ett genom hans nedriga förförelsekonster framkalladt sinnesrus. Ty den sanna kärleken är helt säkert odödlig.

Helt visst hade Leona icke på lång tid upplefvat en så glad eftermiddag. Den förnämte gamle herren, som hade gjort sig så mycken möda att få förgifta hennes hela lif, var glömd. Den älskliga ungmön var åter barn.

Och likväl hade hon sannerligen just ingenting att glädja sig öfver här i lifvet.

Vi hoppas hafva väckt våra läsares intresse för vår snälla Leona åtminstone så mycket, att läsaren benäget vill med oss undersöka, i hvilka afseenden den stackars flickan åtnjöt någon del i denna verdens glädje.

Hon var skön. Men en kvinnas skönhet är detsamma som ännu en ryslig fara. Och guldgula lockar, himmelsblåa ögon, fager gestalt och detta onämnbare behag, som aldrig förfelar att tjusa mannen — allt sådant kunde, ehuru värderikt det i sig sjelft var, icke annat än bereda egärinnan tusende bekymmer, strider och svårigheter på grund af den fattigdom, hvori ödet hade låtit henne födas och hittills lefva, och på grund äfven af den usla samhällsmoralitet, som för närvarande råder i vårt land och betraktar en *fattig* kvinnas lif och salighet — om hon är skön — såsom ett berättigadt rof för den förstkommande.

När skall samhället lära sig att skydda *alla* sina barn?

Och när skall den dagen randas, då lagen — en med omtullig stränghet *mot höga och låga* handhafd och tillämpad lag — med något väl förtjenadt, vanärande straff hämnas orättvisorna mot värnlösa kvinnor?

Medan den arma förförda får knäböja på skampallen vid den »enskilda skriften» och vara utsatt för hånande blickar, kärliga åtbörder och nesliga omdömen af de vittnen till den »enskilda skriften», som äro i lagen föreskrifna . . . får deremot förföraren, han hvars djefvulka konster hafva bringat kvinnan i denna olycka, han får helt och hållet undslippa både straff och skymf. Mången gång blir han till och med af den om ställningen okunnige pastorn kallad att *bevittna just hennes skymf på skriftepalen, som han sjelf med smicker och annan lumpenhet har bringat på fall*. Och när så sker, kan man vara förvissad om, att förförarens min är den

hänfullaste bland alla vittnenas. Han bröstar sig såsom en ansedd och ärad man, medan hans arma offer är nära att förgås af blygsel.

Skam öfver den som icke arbetar för en ändring i dessa förhållanden! Det är en skam för menskligheten, att qvinnan, detta upphöjda, härliga väsende, som Gud gifvit oss för att låta oss redan här i tiden njuta af den anblick, hvilken eljest är förbehållnen de sälle invånarne i andra delar af det omätliga universum, dett är — säga vi — en skam, att denna qvinna icke skall genom någon lag vara skyddad för nedriga mäns förförelsekonster. Och dett samhälle, som så behandlar sin bästa och dyrbaraste egendom, kan det aldrig i längden väl gå.

Men hvarför dessa reflektioner? Icke kunna *vi* förbättra världen.

Låtom oss därför återgå till vår berättelse! Och låtom oss till en början egna åt den vackra Leona den uppmärksamhet, hvilken tillkommer henne i egenskap af den förnämsta hjertinnan i dessa enkla skildringar!

Leona eller, rättare sagdt, Leonora — ty Leona är en af dessa förkortningar, som hafva egenskap af och göra tjänst såsom smeknamn — var, såsom vi redan förut antydningssvis meddelat, en äkta nordisk skönhet, skild från Söderns vackra barn genom blondt hår och blåa ögon. Dessa blåa ögon företedde i allmänhet ett uttryck af allvar, för att icke säga melankoli. Att nykter och förständig eftertanke bodde i djupet af hennes själ, det stod med tydlig skrift att läsa i detta gudomliga ögonpar. Men någon gång, då hennes själ var i uppror, kunde dessa himmelsblåa, stora ögon förete ett helt annat uttryck. I dem kunde då blixtra en eld, på samma gång varm och spridande ljus omkring sig. Ve den man, som hade den olyckan att i ett sådant ögonblick blicka henne till möttes! Han kände sig liksom omfattad af tusende underbara smekningar. Runda armar, bäfvande bröst, eldiga kyssar — allt tycktes demna blick gifva honom aningar om. Hans sinnesfrid var för alltid förlorad. Det återstod honom endast att aftyna och tåras bort genom en längtan, som aldrig kunde blifva tillfredsstald.

Den unga flickan — som verkligen tycktes sjelf vara omedveten om sin utomordentliga skönhet — var ett af dessa kärlekens barn, hvilka af hjertlösa föräldrar öfverlemnas åt barnhusets omsorgger och åt den — tyvärr *nästan alltid usla* — vård, som lemnas af de s. k. fosterföräldrar, till hvilka barnhusdirektionen säljer de arma barnen. Någon gång, men sällan, råka barnen i goda händer eller åtminstone i människors våld, hvilka betrakta dem såsom

menskliga varelser och icke endast såsom representanter och borgen för en viss årlig inkomst under namn af fosterlön.

Leona hade varit bättre lottad i detta afseende än de flesta.

Hon hade inropats af en barnlös borgarefamilj — skomakaren Jesper Jespersson och hans hustru. Och der hade hon åtnjutit en icke alltför klandervärd omvårdnad. Och om än den lilla Leona hade tillåtits att en smula för fritt leka och rasa bland gossar och flickor i Ersta backe, Tjärhofs Tvärgränd och Sista Styfverns Trappor, så hade hon likväl å andra sidan erhållit nödortfigt skolbildning i närmaste folkskola. Och medan hon . . . tack vare goda naturanlag . . . i skolan tillagnade sig ett der icke vanligt mått af kunskaper, framför allt i räkning och skrifning, bemödade sig den gråhåriga fru Jespersson, som ofta nog hade små anfall af samvetsömhet och rättskänsla, att hos sitt fosterbarn inplanta den nyttiga konsten att sköta ett hushåll, laga mat och sörja för linnets hvithet och helhet. Man kan således verkligen säga, hvad som icke låter säga sig om de ungmör, hvilka erhålla uteslutande en s. k. fin uppfostran, nämligen, att lilla Leonas uppfostran var ganska god. Och om hon än icke hade någon kännedom hvarken i konsten att framhacka »Jungfruns Bön af Badarzewska» på ett ostämtdt pianino eller att parlera en odrägligt tillgjord fransyska, så egde hon minnsann andra kunskaper, hvilka äro att värdera mycket, mycket högre.

Alltså — Leona var en enkel, naturlig och förständig flicka, en fullkomlig motsats till de qvinliga produkter, som framalstras i en del oförnuftiga pensioner eller hem, lysa med ett sken, lika bedrägligt som lysmaskens, och öfver allt nu för tiden utbjudas på fåfångans marknad.

Hos vår lilla Leona var allting redlighet, allvar och natur.

När hon visste med sig en pligt, bäfvade hon icke för att utföra den, äfven om det kändes hårdt och tungt.

Då hon kom till den ålder, att hon ansåg sig kunna förtjena åt sig bröd och kläder genom eget arbete, kunde ingenting förmå henne att afstå derifrån.

Hon hade i en af Stockholms dagliga tidningar läst en annons, som erbjöd åt en »enkel, i räkning och skrifning duglig flicka» plats i en hvitvaruhandel vid Vesterlånggatan. Och hon blef genast intagen af den tanken, att en sådan plats kunde passa henne, emedan den icke kräfde större kunskaper eller förmåga, än hon visste sig ega. Icke för allt guld i verlden skulle hennes redliga sinne hafva tillåtit henne att söka eller mottaga en anställning,

hvilken stälde på henne större anspråk och fordringar, än hon med full visshet kunde säga sig hafva förmåga att motsvara.

Och så sprang hon med tidningen i handen in i verkstaden, för att bedja herr Jespersson om tillåtelse att söka platsen vid Westerlånggatan.

Lyckligtvis var herr Jespersson ensam på verkstaden, emedan hans gesäll och den odygdige lärgossen båda två höllo s. k. frimåndag, d. v. s. besökte krog efter krog, tilldess de hamnade innanför de dörrar, bakom hvilka de rusiga, som polisen fångar, hafva tillstånd att sofva ruset af sig.

— Kära pappa, ropade hon, läggande sina armar kring gubbens sikrynkliga hals, läs denna annons! Och låt mig söka platsen! Kära pappa!

Hon kallade sina fosterföräldrar »pappa» och »mamma», och man kan vara öfvertygad, att när *hon* sade så, var det icke tomma ord utan betydelse, ty till intet pris i verlden skulle den redliga flickan hafva velat hyckla en tillgifvenhet, som hon icke kände. Ingenting var mera främmande för hennes natur än list och förställning, och ingenting var i stånd att väcka hennes afsky så lätt eller i så hög grad, som när hon kom någon falskhet på spåren.

Gubben Jespersson log mildt och satte med en viss gravitet på sig de gamla, trogna, i hornbågar infattade glasögon, som nu hade med exempellös uthållighet tjenat honom och hvilat på hans mäsa minst tretio år.

Han läste efter hennes anvisning annonsen och lade sedan med lugn min tidningen tillsammans i dess rätta veck. Sedan han aftagit de nu obehöfliga glasögonen och medan han sammanlade dem, vände han sig långsamt till sin vackra och nu af ifver rodmade fosterdotter och sade:

— Deraf blir ingenting för din räkning, min lilla Leona.

— Ack, pappa . . . !

— Pappa mig hit och pappa mig dit, jag har sagt min mening, jag.

— Men . . .

— Tror du inte, att jag ännu är ung och stark och driftig och klok nog att försörja både dig och gumman min? . . . Var nu iinte barnslig, min rara flicka! Så länge jag och mamma lefva, behöfver du inte äta någon annan människas bröd. Och när en gång min gode vän dödgräfvare Abrahamsson skottar igen mullen öfver mig och min gumma, så får du ärfva allt hvad vi lemna efter oss,

så i fast som löst, och jag tänker, att det skall räcka till att skaffa dig en duglig arbetare till man.

— Men jag vill inte gifta mig, kära pappa. Jag vill inte vara någons slaf.

— Slaf? . . . Hvad är det för ett ord? . . . Har du börjat läsa romanböcker?

— Romaner har jag läst, men deraf hemtat idel goda tankar och föresatser, kära pappa. Var icke ond på din egen flicka för den sakens skull!

— Ond? Du vet nog, Leona lilla, huru kär jag håller dig . . . Men hvad är nu allt detta för ett oförnuft? Har du börjat blifva svag i hufvudet?

— Nej, pappa, men jag har blifvit gammal nog att kunna tänka för mig.

— Tänk, tänk då, mitt älskade barn, tänk hvad du behagar, som nyttigt och förståndigt är, men tänk aldrig mer på någon skiljsmessa från mig och min gumma, förr än döden med sin obehagliga lia och sitt omutliga timglas skiljer oss åt . . . Barn! Du har ingen aning om, huru kär du är oss, och att det skulle sönderslita både mitt och mammas hjerta, om du lemnade oss. Tänk aldrig mera derpå, om du har mig kär, min snälla flicka . . . Och gå nu vackert ut till mamma i köket och hjälp henne att steka sillen till vår middag.

Leona kände sig rörd genom detta oskrymtade bevis på gubbens kärlek.

Hon skyndade ut, emedan en tår glänste i hennes ögonvrå och kanske äfven i den förhoppningen att i fostermodren erhålla en kraftig bundsförvandt.

Men hon stötte här på ett ännu mera kompakt motstånd än i verkstaden.

Gumman, hvars lynne var mindre mildt och fogligt af naturen än hennes mans och som måhända dessutom hade vunnit i kraft genom en hel lefnads vana att herska öfver maken såsom öfver en slaf, blef ordentligt vred och sparade ingalunda på kraftuttryck, om hvilka man väl må kunna utan samvetsförebärrelse säga, att de voro barska och hårdsmälta.

Leona visste dock, att under gumman Jesperssons sträfvä yta klappade ett varmt hjerta, som innerligt älskade den vackra fosterdottern.

Och den redliga, förståndiga Leona blef lika rörd af foster-

modrens hårda vredesutbrott, som genom den älskvärde gamle mannens tilltalande mildhet.

Men emedan hon var ödmjuk af hjertat, föll det henne aldrig in att tänka, att fosterföräldrarna skulle hafva varit mindre benägna att kvarhålla hos sig en mindre älskvärd fosterdotter och att det egentligen var Leonas egna dygder, hennes redliga sinne, hennes dotterliga ömhet o. s. v., som utgjorde de förnämsta orsakerna till det ifriga afslag, hon hade fått.

Det föll henne aldrig in att tänka, att det skulle vara omöjligt för någon människa att lefva tillsammans med henne en dag utan att önska fästa henne vid sig för hela lifvet . . . Och nu hade de båda gamle under fjorton år dagligen betraktat henne såsom solen i deras barnlösa hem.

Hon var nog förståndig att för tillfället icke vidare yrka på gemomförandet af den plan, som låg henne så mycket om hjertat, emedan hon längtade efter en själfständig ställning i världen. Hon tög och de gamle voro nöjda.

Men Leona hade ingalunda därför öfvergifvit sin föresats. Hon var af naturen alltför fast och bestämd till karakteren, för att kunna öfvergifva någon plan, som hon en gång uppgjort och om hvars godhet och rättmätighet hon var öfvertygad.

Tvärtom tänkte hon ständigt på den och försökte finna någon utväg att genomföra den, utan att såra de gamla fosterföräldrarna eller göra dem sorg och bekymmer. Efter ett par dagar hade hon funnit utvägen.

Det var hennes mening att, om hon finge platsen vid Vesterlånggatan, likväl bo kvar hos sina fosterföräldrar vid Sista Styfverns Trappor. Om aftnarna efter slutadt arbete och butikens stängande kunde hon begifva sig hem, för att sedan om morgnarna vända tillbaka till boden. Och hon hoppades, att hennes principal skulle mædgifva henne en timmes ledighet vid middagstid, så att hon kunde äta middag hemma i Jesperssonska hvardagsrummet på det gamla, kära, af ålder i glasyren spruckna porslinet och i sällskap med de båda kära fosterföräldrarna. Genom dessa anordningar skulle hon vinna det dubbla ändamålet att försona de gamla med hennes planer och att själf dagligen få se deras kära ansigten och allt det andra, som var henne dyrbart i det gamla hemmet.

Icke utan svårighet lyckades det henne att genomdrifva sina önskningar hos fosterföräldrarna, äfven sedan hon på detta sätt modifierat sina anspråk.

Men de gäfvu slutligen sitt bifall. Troligt är, att det skedde

med tungt hjerta och att de gäfvö vika endast för sitt behof att se Leona nöjd.

Hon sökte platsen och fick den. Hennes principal, bodens egare, var en medelålders man med stor lefnads erfarenhet, hvilken satte honom i stånd att på ögonblicket uppskatta, hvilken ovärderlig acquisition denna unga flicka skulle vara för hans affär. Med förbigående af åtskilliga andra, till och med sådana, som rekommenderades af grefvinnan X. och friherrinnan Y. och öfverstelöjtnantskan Z., blef lilla Leona antagen. Och från den dagen sågs troget hennes lilla allvarliga och trygga ansigte innanför disken i herr Klippenströms hvitvarubod, der hennes lugna höflighet, hennes älskvärda sätt att behandla äfven de mest pockande och nyckfulla kunder och hennes ädla, allvarliga skönhet vunno allmänt och odeladt beröm till och med af damer, så svåra att tillfredsställa som presidentskan Å., öfverfältläkerskan Ä. och saltpetersjuderidirektörskan Ö. Ja, det sades till och med allmänt, att hennes majestät, den älskvärdaste bland drottningar, hade fäst på någon uppmärksamhet vid Leonas person, då hon en jul gjorde ett kort besök i herr Klippenströms butik, och att hennes majestät sedermera flera gånger lät genom sina hofdamer inhemta kunskap om, huru den vackra Leona hade det, och om hon möjligen skulle vara i behof af något stöd eller någon hjälp, som drottningen kunde gifva henne.

Den eftermiddag, då vi träffat henne i Susannas fridfulla hem, hade hon redan ett helt år stått i boden vid Vesterlånggatan. Och mer än ett hjerta hade under denna tid råkat i brand för hennes skull. Och mången yngling hade svurit vid allt heligt i himmel och på jord, att ingen qvinna i verlden var att förlikna vid den vackra Leona. Isynnerhet voro bodherrarne af denna mening.

NIONDE KAPITLET.

Den förnämte gamle herren.

Medan Arnold von Fagerstjerna låg i sitt sjukrum och kände de bittraste qual vid minnet af hvad han förr varit för Susanna, hvad han nu var och hvad han kunde hafva ännu varit för henne,

om han i tid hade förstått uppskatta denna kvinnas värde, var Susanna själf, såsom vi redan hafva nämnt, munter och glad. Det fans i hela världen ingenting, som var mera aflägsset från hennes tankar, än hennes barns fader och de namnlösa qval, hennes uppsluppenhet beredde honom.

Och i all synnerhet blefvo de båda kvinnorna upprymda och skrattade hjertligt, då Leona berättade om sitt äfventyr i spårvagnen för någon tid sedan. Hon skildrade med de mest målande färger den snuskige juden, den »shtore, shtore herr Joschef Abschalon» och hans orenliga karameller och struten med de många oaptitliga vecken och alltsammans. De båda fruntimren skrattade så hjertligt, som om de hade egt ett af staten erkänt patent på en nyss upfunnen konst att stänga ute alla sorger och bekymmer genom någon ny patentlös.

De tänkte icke på, att lidandets bleka, afmagrade och hemska gestalt, kanske redan klappade på dörren.

Ännu mindre hade de någon tanke för att erinra sig den stackars Arnold, som låg och qualdes tiodubbelt i den lilla kammaren innanför salongen och som alldeles icke fann någon tröst eller hugsvalelse uti och genom den finputsade Karins täta besök i hans plågorum.

Susanna hade, så snart tillfälle dertill gafs, just denna eftermiddag anförtrott sin väninna Leona hela hemligheten med den sjuke mannen inne i sidokammaren. Och Leona hade gråtit en tår af medlidande med den arme, men derefter förklarar med sitt lugna och redliga allvar, att han led endast hvad han hade väl förtjent och kanske icke ens hälften deraf, om försynen skulle delat rättvist eller, rättare sagdt, om försynen skulle hafva *med ens* låtit honom tömma hela den lidandes kalk, som han förtjenade att dricka.

Men derefter hade Leona borttorkat sina tårar och glömt Arnold.

En ung flicka kan omöjligen gräfva ned sig i bekymmer för en karl, som hon icke alls känner. Och ett lidande, som hon väl hört omtalas, men som hon icke själf med egna ögon sett, är snart nog glömdt och förgätit.

— Så lång och stor lille Waldemar är, utropade Leona jublande, i det att hon upplyftade gossen och höjde honom så högt mot taket som möjligt.

— Lång och stor som mor, framstammade gossen och lät de båda kvinnorna se ett leende, som uppfylde deras hjertan med fröjd och glädje.

— Och en dugtig karl skall Waldemar blifva, yttrade den unga modren.

— Naturligtvis! skrattade Leona, som icke under flera år hade visat sig så uppsluppen och yr, ej heller skrattat så sorglöst och hjertligt.

Just då den fagra Leona yttrade detta ord, öppnades dörren till sjukrummet och i dörröppningen visade sig den sårade Arnold von Fagerstjerna.

Han hade svept omkring sig ett lakan och såg ut alldeles som ett spöke.

Dödens blekhet hvilade öfver hans ansigte. Ögonen voro stirrande och nära nog utmärkande en vansinnig människas sinnesbeskaffenhet.

Gossen blef rädd för denna hemska uppenbarelse, änskönt den sjuke ädlingen icke yttrade ett enda ord eller gjorde en enda rörelse sedan han hade öppnat dörren på vid gafvel och ställt sig i öppningen.

Leona stod helt lugn, bar pojken på armen och blickade ganska oförfärad på den hemska gestalten, hvilken mera såg ut att vara en gengångare från en annan verld, än en varelse af kött, blod, muskler och nerver.

Men Susanna, som till en början blifvit en smula häpen, skyndade bort till den af kärlekens och svartsjukans gräsliga qual marterade uslingen.

— För himlens skull, min herre, och så kärt det är er att få lefva, skynda tillbaka till er bädd och trotsa icke er läkares stränga föreskrifter!

Så tillropade Susanna den hemske gästen, hvilken hade så objuden infunnit sig, när man aldra minst väntade honom.

— Jag är hvarken sjuk eller döende, yttrade den sårade ädlingen.

— Men Ni minnes nog läkares föreskrifter, min herre? Stillhet och ro, en oafbruten hvila! Nog minnes Ni väl detta? Säg! ... Gå nu till sängs igen!

— Ah! Du vill aflägsna mig, Susanna! Väntar du då någon annan?

— Hvem jag väntar eller icke väntar — det antager jag icke hafva det aldra minsta sammanhang med den vård, jag egnar er i mitt hem.

Susannas röst var kall och hård, när hon yttrade detta.

— Du väntar således en annan älskare? Neka icke? . . . Bekänn genast, Susanna!

Den olycklige sträckte på ett hotande sätt fram sin afmagrade hand.

Leona, hvilken hittills hade med det största lugn och med det redbara allvar, som utmärkte alla hennes företag, åhört samtalet och skärskådat den arme sjuklingen, satte nu ifrån sig pojken och trädde med öfverträffligt lugn fram till dörröppningen, der uslingen stod och redan började hacka tänderna af köld, fastän rummet var väl uppvärmd.

— Ni är sjuk, min herre, sade den redliga flickan med djupt allvar, och det gör oss ondt om er. Men om Ni icke nu genast lyder befallningen att återvända till er bädd, så kommer jag själf att tvinga er dertill. Ty inte får Ni stå der i dörren en hel timme och skrämma lifvet af barnet och förorsaka den stackars Susanna tusende bekymmer.

Den arme ädlingen tycktes till en början blifva förvånad, då han såg den unga och för honom obekanta flickan närma sig och tilltala honom. Han stirrade oafvänt på hennes sköna, bleka och lugna ansigte.

Men när han hade grundligt öfvertygat sig om, att denna kvinna icke var Susanna och att han aldrig hade sett henne förr, upphörde han att stirra på henne och vände sina blickar återigen till Susanna.

Emellertid besvarade han icke med ett enda ord Leonas varning.

— Karlen är bestämdt antingen galen eller också på väg att blifva galen.

Dessa ord hviskade Leona till sin af ledsnad nästan viljelösa väninna.

Men i samma ögonblick gick hon fram, grep den vansinnige i armen och drog eller, rättare sagdt, sköt honom framför sig in i det åt honom under hans sjukdom upplåtna rummet. Der fans mod i hjertat hos den flickan, ehuru hon såg ut att vara endast ett barn. Men det redliga uppsåtet har alltid en outtömlig fond af förtroende till egen kraft.

Arnold von Fagerstjerna, hvilken kärleksqual länge hade marterat hjertat, skulle, om han varit vid full besinning, utan tvifvel hvarken hafva låtit hänföra sig till detta opassande uppträdande, ej heller vägrat att på första tillsägelse återvända till sin bädd. Men han var icke i fullt normalt tillstånd. Hans hjerna hade redan

börjat omtöcknas. Den nu, då det var oåterkalleligen för sent, uppvaknande och häftiga brinnande kärleken till den vackra Susanna, hade redan börjat växa honom öfver hufvudet och löpa bort med en del af hans förnuft. De qual, som hans hjerta måste hafva lidit, då han mer och mer öfvertygades om, att Susanna var för honom evigt förlorad, hade redan börjat sönderslita de fina trådar, med hvilka människosjälens förnuft är förenadt med människokroppens olika organer. Han var på god väg att blifva vansinnig af olycklig kärlek till just samma qvinna, som han en gång hade förfört, smekt och föraktfullt bortkastat.

Hvem kan icke häruti se spåren af en mächtigare hand och vilja än en människas? Hvem är nog blind att icke här ana inverkan af en gudomlig Nemesis? Hvem vill, sedan man bevittnat sådant, neka, att synden straffar sig sjelf och blir ytterligare straffad?

Arnold gjorde motstånd mot Leona, som ville föra honom till hans bädd.

Ett slags brottning uppstod. Gud vet, hvem som hade segrat om icke en oväntad hjälp hade i rätta ögonblicket kommit till Leonas undsättning.

Men den kom icke från Susanna, ty hon hade halft vänmätigt kastat sig ned bredvid sitt gråtande barn. Och endast himlens magter veta med visshet, om hon icke sjelf fälde tårar, der hon låg lik en bruten lilja.

Hjelpen och undsättningen uppenbarade sig deremot iklädd en oklanderlig drägt och med en smal promenadkäpp i handen samt under namn, heder och värdighet af medicine kandidat Albert Lundström.

Smågnolande en visa, hvans ursprung det varit oss omöjligt att tillförlitligt konstatera, trädde han, efter en höflig knackning, in uti Susannas hem. Ingen var nog lugn att höra, när han gaf sin ankomst till känna, och därför var man alldeles oförberedd på hans ankomst.

Kär jag är,
Jag det svär
Vid alla professorer!
Om jag blott
Sedan fått
Min plats ibland doktorer,
Skulle jag
Denna dag
Mig gifta . .

Men äfven vår hederlige kandidat ilade med ökad fart i deras spår.
Romanbladet 1886.

Så långt hade den lefnadslustige läkaren kommit, då han äntligen blef varse den strid mellan Leona och sjuklingen, som egde rum i det halfmörka rummet innanför salongen och det bedröfvade uttryck, som hvilade på Susannas mot honom vända fagra anlete.

— Hvad nu? Hvad f—n? dundrade han, hastigt afbrytande sin framsjungna poesi och i stället gripande fatt i rockskörtet, den mest triviala prosa. Hvad nu? Hvad dj . . . vill allt det här egentligen säga? Det var lyckligt, att jag kom hit just nu.

I nästa ögonblick var han inne i sjukrummet och vid den stackars Leonas sida. Han kom henne till hjälp, just då hon var nära att duka under för den nära nog vansinniges raseri. Den arme ädlingen sökte till och med att gripa tag kring flickans strupe i tydlig afsigt att qväfva henne. Och han utstötte de mest hemska hotelser. Allt vittnade derom, att han var på väg att förlora förståndet, om icke redan denna hemska olycka hade drabbat honom. Leona var i en förfärlig belägenhet. Om Lundström hade kommit henne till hjälp en åttondedels miuut senare, skulle hennes strupe troligen hafva varit för evigt sammansnörd af de kalla, hårda, knottiga och af svett fuktiga fingrar, som kramade den med en vansinnigs styrka.

Men för Lundströms styrka var det en lätt sak att gripa den af sjukdomen försvagade uslingen, upplyfta honom och bära honom bort till hans bädd samt lägga honom ned mellan lakan. Under tiden ilade den ur polypens klor frälsade unga damen ut ur sjukrummet och bort till sin nära vanmäktiga väninna, kring hvars runda och i enlighet med skönhetsreglerna svällande lif hon lade sin arm, hviskande tröstens ord i Susannas öra. Men denna unga dam var icke så lätt hugsvälad.

— Han blir vansinnig, suckade hon, lutande sitt hufvud mot Leonas bröst — detta härliga Guds mästerverk, som förtjenat att vara mönster för Rafael, när han målade den helt framåtvända kvinnliga figuren i sitt odödliga konstverk: Galatheas triumf. Och ingen dödlig har någonsin lutat sitt hufvud mot ett så sammetslent hyende som det, mot hvilket Susanna i sin ångest nu hvilade sitt trötta hufvud.

— Och om han än skulle blifva vansinnig? utropade Leona. Har han icke förtjent tusen gånger att blifva det? Har han icke begått handlingar, som icke kunna utplånas genom en hel lefnads vansinne?

— Men vansinnig för min . . . för *min* skull, suckade Susanna.

— Kanske du skulle vilja gifta dig med honom för att rädda honom?

— Måhända!... Min pligt!... Gud i himlen, jag vet icke hvad jag bör göra?... Kanske har jag varit för hård... Törhända borde jag... jag vet icke hvarken hvad jag säger eller hvad jag gör... men det är förfärligt... hu!

Hela den ädla kvinnans gestalt skakades af en frossbrytning.

— Vår nu förnuftig, Susanna, vännen min, hviskade Leona.

Och derinne i sjukrummet stod läkaren och »läste lagen» ganska skarpt för en sjukling, som icke hade nog förstånd qvar för att fullkomligt förstå honom, men som dock bäfvade för mannen med den större kroppskraften och icke vågade göra hvarken motstånd eller invändningar.

Omsider lemnade kandidat Lundström den sjuke. När han trädde ut i salongen, bar hans ansigte, eljest så muntert och gladt, pregeln af ett djupt allvar. Leendet var försvunnet, och han tycktes äfven hafva glömt de små kupletter och visstumpar, som eljest alltid plägade bana sig väg öfver den unge läkareadepens läppar. Susannas blick sökte hans med ett ängsligt uttryck, liksom om hon velat läsa sin dödsdom i hans anlete. Hon befann sig tydligen i det exalterade tillstånd, då en människa utan besinning följer ögonblickets impuls — ofta till skada, sorg och bitter grämselse för hela återstoden af lifvet. Det finnes intet tillfälle, då man med större visshet om att taga miste och råkar in på olyckans väg fattar ett beslut, än dessa stunder, då själen är i uppror och man saknar lugn och tid till mogen reflektion.

Om Susanna hade i detta ögonblick varit ensam och icke haft vid sin sida två trogna vänner, skulle hon till sitt lifs ohjelpiga olycka helt säkert hafva skyndat in till den sjuke och offrat sig sjelf, sin lefnadslycka, sin timliga och eviga välfärd, för att genom ett förhastadt äktenskapslöfte rädda uslingen från därhuset och å nyo tända förståndets ljus i denna hjerna, der det var på väg att för alltid slockna.

Ty ingen större olycka skulle någonsin hafva kunnat drabba henne, än om hon i ett anfall af medlidsamt adeldom hade gifvit denne adlade usling det löfte, efter hvilket han törstade.

Så brinnande som hans passion för Susanna nu verkligen var, skulle den dock, om den blifvit tillfredsstäld genom laglig vigsel, utan tvifvel hafva genast afvalnat och efter en eller annan vecka skulle han hafva hatat henne. Och hon skulle småningom hafva

lärt att hata honom, då den första hänryckningen öfver ett barmhertighetsverk hade hunnit lägga sig.

Lyckligtvis hade hon i detta ögonblick trogna vänner vid sin sida.

Och tack vare dessa gick den kritiska stunden förbi utan olycka. Susanna undgick således den fara, hvori hennes ädla och känslofulla hjerta eljest skulle hafva kunnat drifva henne, nämligen att med uppoftning af hela sitt eget lifs lycka köpa åt sitt barns fader . . . räddning från dårhuset.

När kandidaten kom ut i salongen och stängde dörren mellan rummen, hvilade Susannas blick med ett ängsligt uttryck på honom. Han såg, att hon ville fråga honom om hans tanke rörande den sjukes tillstånd och de förhoppningar, man kunde göra sig i fråga om Arnold von Fagerstjernas återställande.

Lundström skakade hufvudet med dyster och betänksam min.

— För denna gången är anfallet öfver. Han sofver nu lugnt.

— Men hvad hafva vi att frukta för framtiden? Min Gud! . . .

Jag bäfvar.

— Den mannen kommer innan långt på hospitalet, yttrade den unge läkaren med köld. Han skall öka antalet af dem, som olycklig kärlek har förstört till både kropp och själ. Bland orsakerna till vansinne står enligt tillförlitliga statistiska uppgifter kärleken främst.

Den unge mannen började å nyo gnola på en trivial visstump.

Men hans ansigte var dystert och visade, att han hade ett hjerta.

— Min Gud! utropade Susanna, finnes då verkligen ingen hjälp?

— Möjligen! svarade den unge mannen, undvikande att se Susanna in i ögonen.

— Säg mig denna möjlighet! Af barmhertighet, låt mig höra den! Han måste till hvad pris som helst räddas från dårhuset.

Nu vände Lundström sig helt tvärt till Susanna och utbrast rörd:

— Och om jag visade eder en utväg, skulle helt visst Ni . . . den bästa bland qvinnor, skynda att begagna den. Ni skulle offra er sjelf för en usling, hvilken icke ens är värd ett gram medicin från ett apothek . . . Nåväl, min fru, medlet är enkelt, men icke desto mindre dyrt . . . Älska honom! . . . Gift er med honom!

De sista orden uttalades med en viss ganska märkbar bitterhet i tonen.

Susanna steg upp, lugn och kall, och tog några steg mot dörren till den sjukes rum.

— Älska honom kan jag icke, men gifta mig med honom kan jag.

Kandidat Lundström störtade fram och stälde sig i hennes väg.

Den unge mannens utseende vittnade om, huru mycket han led.

— Vansinniga! utropade han. Ni vet icke hvad Ni gör. Tag er till vara! Har Ni verkligen ett sådant öfvermått af sällhet, att Ni vill lemna hela ert lif i den uslingens våld?

— Jag räddar en stackars själ från vanvettets förfärliga demoner.

— För en kort tid, möjligen! Men hvartill skulle det gagna? Den mannen, som ligger sårad derinne, måste det oakadt för eller senare inspärras i en dårhuscell. Tro mig, min fru, hans olycka kan möjligen uppskjutas, men aldrig om intet göras.

Äfven Leona kom fram och började använda sin öfvertalningskonst. Och slutligen efter ihärdiga bemödanden lyckades det för dessa båda vänner till Susanna att öfvertyga henne om, att hvarken inför Gud eller samvetet eller världen hon var skyldig att uppoffra sig för att rädda åt Fagerstjerna en gnista förstånd i en hjerna, som aldrig varit menskligheten till det aldra minsta gagn.

— Nåväl, sade Susanna, sedan hennes exaltation hade lagt sig under inverkan af de båda vännernas afkylande råd och föreställningar, nåväl, jag lofvar er att icke mera tänka på den saken. Och I veten nog båda två, att jag icke är en qvinna, som bryter mina löften, sedan de en gång blifvit gifna.

— Ack, snälla Susanna! hviskade Leona och smög sig intill sin väninna.

— Men likväl, sade Lundström, torde Ni tillåta mig att såsom läkare föreskrifva vissa försigtighetsmått. Ni har ju förtroende till mig, min fru?

— Naturligtvis!

— Nåväl, sade han, i det att han gick bort till dörren, som ledde in till Arnolds sjukrum, jag föreskrifver således, att denna dörr hålles stängd och att ingen annan än Karin, tjenstflickan, får inträda till vår sjukling.

— Min herre, jag är nu lugn och inser, huru enfaldigt det hade varit att lyda den första impuls, som mitt medlidande med uslingen gaf mig. Tron mig, vänner, jag skall aldrig mera komma

i frestelse att med en så stor uppoffring rädda Arnolds förnuft ur demonernes våld. I kunnen lita på mig.

— Naturligtvis göra vi det, sade läkaren med en höflig bugning, naturligtvis lita vi på er, både denna vackra unga dam, som jag icke har äran att känna, och jag, som är känd under det hederliga namnet Lundström. Men det oakadt har Ni, min fru, i eftermiddag visat en så ädel benägenhet att låta offra er och för uslingens skull mörda er lefnads lycka, att det må tillåtas era vänner att, af omsorg för er person och välfärd, vidtaga våra små försigtighetsmått, så att icke ett nytt anfall af ädelmod och qvinlig ömhet för lidandet må öfverraska er, min vackra fru. Och det är därför som jag anhåller, att denna unga dam, som jag snart hoppas få göra bekantskap med, nämligen så snart våra sinnen blifvit en smula lugnade, måtte mottaga och såsom en helig relik gömma den här nyckeln . . . Kom ihåg, min fröken, att Ni här gömmer nyckeln till er alltför ädelmodiga väninnas hela lefnads lycka.

Leona mottog raskt nyckeln och gömde den med en beslutsam min i sin ficka.

— Dessa försigtighetsmått äro sannerligen alldeles öfverflödiga, sade den vackra Susanna med ett hjertligt leende. Men jag kan ändå icke underlåta att tacka er båda, mina sanna vänner, för all eder omsorg. Tillåten mig emellertid nu att godtgöra en försummelse, hvilken jag aldrig skulle hafva förlåtit mig, om icke omständigheterna hade varit så utomordentliga. Jag har äran att presentera . . . medicine kandidaten Lundström, ett ämne till en läkare med verldsrykte, och fröken Leona Jespersson, den älskvärdaste bland väninnor, lika visst som den mest förtjusande bland kvinnor.

Presentationen var i det närmaste öfverflödig, ty de båda unga människorna kände redan inom sig, att de voro förenade genom den gemensamma tillgifvenheten för Susanna och den för båda lika viktiga omsorgen om hennes välfärd. Emellertid skedde presentationsceremonien med all tillbörlig gravitet och stelhet. Och samvetena voro fredade. Man behöfde icke längre känna några qual öfver att nödgas samtala med en person, hvilken icke i ens eget hedervärda sällskap hade genomgått den tråkigaste och dummaste bland ceremonier.

Man samtalade nu mera fritt. Och småningom skingrades minnet af Arnold von Fagerstjerna och hans hemska belägenhet. De unga vännerna kommo snart in på andra samtalsämnen, isynnerhet som både kandidaten och Leona bemödade sig att aflägsna Susannas tankar från den olycklige, som dvaldes och qvaldes i den

lilla sidokammaren knappt tio steg ifrån dem — ett bemödande, som snart kröntes med god framgång.

Susanna bjöd sina vänner att deltaga i hennes enkla aftonmåltid, bestående af en smörgås med kall fårstek och en kopp the. Naturligtvis blef denna inbjudning icke afslagen af någon bland de inbjudna. Dertill trufdes både den unge läkaren och den vackra Leona alltför väl i Susannas sällskap.

Och man skrattade, man skämtade, man pratade, man var uppsluppen i lika hög grad, som om man hade suttit vid det läckraste bord och med de finaste viner framför sig. Ty glädjen är en gäst, som bor i hjertat och som därför icke alls hyser någon vördnad för den yttre glansen eller de ekonomiska och lukulliska företrädena. Den gästar lika gerna, ja, heldre hos en renhjärtad fattig stackare, än hos den rike med orent hjerta.

Men sedan den enkla aftonmåltiden blifvit intagen, kom slutligen det ögonblick då de tre vännerna måste åtskiljas. Och nu först återvände hos Susanna och Leona tanken på den förnåme gamle herren, som på ett så förnärmande sätt hembar åt Leonas skönhet sin hyllning. Naturligtvis måste kandidat Lundström invigas i hemligheten . . . om det nu egentligen kunde kallas en hemlighet. Några få ord voro tillräckliga att sätta honom in uti situationen. Och då de båda unga qvinnorna förklarade, att de fruktade för den förnåme gamle herrens plötsliga framträdande, så snart Leona satte sin lilla fot på gatan, så fann den unge läkaren genast skäligen att trösta dem.

— Nåväl, mina damer, sade han muntert, jag följer fröken Leona hem.

— Jag hade just väntat mig detta af er godhet, herr kandidat.

Det var Susanna, som med dessa ord tackade den unge läkaren.

— Godhet? utropade han. Prat! Det kan väl icke kallas godhet, att man begagnar sig af tillfället att få ännu en stund vara i en så älskvärd ung dams sällskap. Och dessutom äro vi ju bundsförvandter, vi tre. Icke sant?

— Jo visst! Och måtte vi alltid förblifva bundsförvandter!

— Farväl då, min fru! . . . Och kom nu, min vackra fröken. Vi vilja se den der förnåme gamle herren i ansigtet en smula. Godnatt, min fru! Måtte alla goda englar vaka öfver er sömn! . . . Nu äntligen gå vi.

Den artige kandidaten bjöd den vackra Leona armen, hvilken

hon mottog. Och så ledsagade han henne i all trygghet från trädgårdspaviljongen genom trädgården och öfver gårdsplanen. Men när de kommo ned i porten, som ledde ut till gatan, fick Lundström plötsligt en idé. Sådana der lifiga unga läkareämnena hafva ofta rätt goda idéer.

Han stannade tvärt och sade i hviskande ton till Leona:

— Om den gamle rucklaren ser mig i ert sällskap, så lär han icke våga sig fram, utan torde då föredraga att gömma sig. Men om Ni kommer ensam ut genom denna port, min fröken, skall han tro sig hafva er i sitt våld och icke tveka att framträda. Det är bäst, att Ni går ensam, min fröken. Ty eljest få vi icke i afton veta, hvem den förträfflige gamle herren är.

— Men, min Gud, ensam! . . . Jag vet icke, om jag vågar det.

— Bah! . . . Ni vet ju, min fröken, att jag är er i närhet och att jag, såsom er ödmjuka vän och bundsförvandt, nog skall infinna mig i rättan tid.

— Godt, min herre, jag litar på er . . . och jag lyder er. Se här!

Den unga flickan trädde med dristiga steg ut genom porten och började vandra framåt Mäster Samuels gata i den infama gaslukten.

— En s—ns modig och förträfflig flicka! sade kandidaten till sig sjelf.

I samma ögonblick tittade han försigtigt fram ur porthvalvet.

Leona hade då ännu icke hunnit åtta steg från den port, genom hvilken hon hade trädt ut på gatan. Hennes små fötter trampade så tryggt och säkert på gatstenarna, att man måste blifva öfvertygad om, att denna kvinna alldeles icke var tillgänglig för någon feg rädsla, huru sent det än var på aftonen.

För en ung man med kandidat Lundströms oförderfvade synförmåga var det icke svårt att iakttaga, hurusom en gestalt trädde fram från den djupa skuggan af en portgång på andra sidan gatan och började med långa steg taga vägen framåt gatan i samma riktning som Leona och bakefter henne.

Leona märkte karlen, fastän han befann sig bakom henne. Den unge läkaren sattes i stånd att göra denna anmärkning, emedan gasskenet, huru uselt det än var, dock icke *lade hinder* i vägen för honom att se, hurusom en häftig sprittning satte i rörelse hennes smärta och välväxta gestalt.

Lundström kunde med lätthet iakttaga karlens utseende och beteende.

Han hade grått skägg och glasögon och var korpulent nog, för att ingifva världen den respekt, som tillkommer en välmående samhällsmedlem.

Ehuru det gråa skägget bevisade, att karlen icke längre befann sig bland de ungas antal, som hafva en ursäkt till hands i deras varma blod, så egde han dock en ståtlig figur och förde sig med en viss grandezza.

Och dessutom var han iförd en öfverrock, hvilken . . . det upptäckte den unge läkarens skarpa öga genast, måste vara hemtad från hufvudstadens aldra förnämsta och dyraste skradderifirma. Man kunde således vara öfvertygad, att denne gamle flickjägare måste vara antingen en välburgen karl med hustru, barn och eget stenhus någonstädes vid någon präktig gata eller också en vinglare, en bankruttör, en af dessa gemena personligheter, som funnits i alla tider — icke minst i vår — och hvilka anse en skraddare eller skomakare såsom ett lika berättigadt rof och byte, som någonsin en värnlös resande för en stråtröfvare i en italiensk skog eller på en romersk campagna.

Hvilketdera slaget denne flickjägare, detta förälskade gråskägg i verkligheten tillhörde, kunde vår hederlige vän kandidaten icke genast bestämma.

Men han såg mycket tydligt, att den förnämne gamle herren gick snedt öfver gatan och tog ut stegen till en betydlig längd i uppenbar afsigt att så snart som möjligt upphinna den lugnt och stadigt framåtgående vackra Leona.

Kandidat Lundström smög sig ljudlöst fram ur porthvalvet och började naturligtvis skrida framåt i samma riktning som Leona och hennes beundrare. Men Lundström gick på tåspetsarna för att icke röja sin närvaro, medan deremot den gråskäggige giljaren stampade dugtigt för att förmå sitt gamla blod att återigen börja röra på sig och cirkulera i de till hälften förfrusna fötterna. Han hade också ända sedan aftonsångstid stått ute på den i November månad naturligtvis kalla gatan. Och nu var klockan redan öfver tio.

— Min flicka, hm! . . . stanna ett ögonblick! . . . Hvarför så brådt?

Leona låtsade sig icke höra detta den förnämne gamle herrens tilltal. Hennes gång var lika lugn och stadig, som om hon vid högmessotid hade vandrat uppför gången i ett tempel för att intaga sin plats i helgedomens sköte.

Förföljaren påskyndade sina steg. Snart skulle han ovilkorligen upphinna henne.

Men äfven vår hederlige kandidat ilade med ökad fart i deras spår.

Slutligen gick den förnämde gamle herren vid Leonas sida. Och han dröjde icke att med cynisk djerfhet lägga sin arm kring hennes vecka och behagliga lif.

— Min sötunge, äntligen har jag dig fatt. Nu skall du icke kunna undfly mig. Och jag kan öfver hufvud taget icke inse, hvarför du skulle undfly mig, min lilla vän. Jag är ju din vän. Jag beundrar dig och älskar dig, min fagra ros. Och jag skall göra dig så lycklig . . . så lycklig, Leona.

— Och jag skall göra er olycklig, herr professor, yttrade en manlig röst bakom den gamle liderlige sällen, som bäfvade af öfverraskning och häpnad.

Han hade trott, att utom honom sjelf och hans fagra offer ingen menniska fans på Mäster Samuels gata denna kalla och otrefliga afton.

Och han hade ansett den fagra Leona såsom sitt vissa rof och byte.

Alla tre stannade. Och kandidaten drog med sådan styrka i herr professors rockärm, att den gamle rucklaren måste släppa sitt ljufva grepp kring Leonas lif och följa Lundström ut på midten af gatan.

Der stälde den unge läkaren professorn så, att en sömning gaslykta sken honom rakt i ansigtet. Och sedan bredde kandidaten ut sina ben, satte händerna i sidorna och yttrade med en ton, hvori hånet tydligt framträdde:

— Jo, herr professor Blindius, det här blir nog en vacker historia, när jag i morgon gör min uppvaktning hos er fru och talar om det för henne.

— Hm! . . . hm! . . . Jag tror sannerligen, att kandidat Lundström är en alltför hederlig karl att vilja springa med squaller och förtal, isynnerhet rörande en man i min ansedda ställning i verlden.

— Derpå skall Ni icke lita alltför mycket, professor Blindius.

— Men . . . men nog förstår väl kandidaten, att jag i min ställning . . .

— Ack, var så god och afbryt inte, herr professor! . . . Jag öppnar mina öron.

— Nåväl, Ni väntar er ju en lysande framtid, herr kandidat?

— Lysande? . . . Det vet jag just inte . . . Jag vill endast bli en duglig läkare. Dertill inskränker sig hela min ärelystnad.

— Godt! . . . Godt! Och Ni med ert ljusa förstånd inser nog till fullo . . .

— Ack, min Gud, hvad? . . . Säg mig det herr professor! Dölj intet!

— Ack, den saken är ju så hjertans enkel, min vän. Ni känner nog våra sociala förhållanden, min bäste kandidat. Ni inser nog, att de myndigheter, som hafva det afgörande ordet i fråga om utdelandet af de fullmagter, hvilka berättiga till en del af kronans goda kaka, måste fästa afseende vid vissa förhållanden . . . Ni inser ju det, herr kandidat? Ni med ert goda hufvud?

— Ah! . . . Jag tror verkligen, att jag börjar förstå herr professors mening.

— Det var då väl, det. Låt mig då också aflägsna mig i sällskap med denna unga dam, från hvars beskyddande jag nu befriar er, emedan jag vältrar allt ansvaret för henne på mina egna skuldror. God natt, min vän!

Professor Blindius ville aflägsna sig och försökte att nalkas Leona.

Men kandidat Lundström var icke så lätt att göra rädd. Och dessutom kände han professor Blindius alltför väl för att icke hysa ett visst misstroende till beskaffenheten af det »beskydd», som denne lofvade att egna den fagra Leona.

Han grep utan vördnad professor Blindius i armen och yttrade med ett lugn, som om alltsammans hade varit endast en scen på en teater.

— Nej, vänta ett ögonblick, herr professor! Jag tror, att vi icke förstå hvarandra rätt och att en förklaring oss emellan är af behovet i hög grad påkallad.

— Hm! . . . Hvad nu? . . . Hvad för—n! Jag tänkte, att kandidaten hade förstått mig.

— Bah! . . . Låt icke den saken bekymra er, herr professor! Ni som är vand att undervisa, Ni inser nog att icke alla lärjungar hafva en lika snabb uppfattningsförmåga. Hvad den ene lär fullkomligt på en minut, det behöfver en annan arm satan flera år för att inhemta. Ni får förlåta, att jag, arme usling, tillhör det slags ungdom, som har svårt att förstå vissa saker.

— Så-å? . . . Och hvad är det, som kandidaten behöfver upplysning om?

— Jo, naturligtvis om meningen med de ord, Ni nyss yttrade herr professor! Hvad menade Ni med det, att, såsom Ni sade, de

afgörande myndigheterna i tillsättningsfrågor »måste fästa afseende vid vissa förhållanden»?

Den gamle herren tycktes ändtligen förlora tålmodet och röt:

— Din dumme f—n! Kan du inte begripa, att om du inte lemnar mig i ro i afton till utförande af det barmhertighetsverk, som jag har i sigte, och om du med en enda stafvelse låter min hustru eller någon annan lefvande människa ana hvad du sett i qväll, så är din framtid förspild. Jag skall nog genom mina förbindelser bland de magtegende laga, att du hvarken får någon anställning i statens tjänst eller några patienter. Der har du besked din förb . . . åsna! Gå nu din väg och var klok!

Leona sågs bäfva, när den förnåme gamle herren yttrade detta. Ehuru ung, kände hon världen tillräckligt för att inse, att den gamle herren skulle, om han blef dertill drifven, både försöka att på antydd sättet afstraffa kandidaten och med all säkerhet lyckas i sina bemödanden att förstöra den unge mannens framtid. Sådana streck hafva så ofta bedrifvits i Sverige och så flitigt kommenterats man och man emellan, att till och med en ung och oerfaren flicka icke kunde våra okunnig derom.

Och Leona kände fruktan för utgången af denna kamp mellan en gammal i intriger och synd hemmastadd man, som befann sig på samhällets höjder och sannerligen icke behöfde frukta att förlöjligas, om han uttalade en hotelse, och å andra sidan en yngling, hvilken skulle, om han fortfarande tog Leona i försvar, hafva derigenom ohjelpigen förstört sin framtid på den lefnadsbana, han hade valt. Hon bäfvade, ty hon kände icke den unge läkaren.

Hon kunde icke veta, om denna för några timmar sedan gjorda bekantskap var en yngling med jernfast vilja eller en för lycksökeri anlagd själ.

Och därför var hon nära att fly. Hon var beredd att springande aflägsna sig.

Men så tänkte hon, att hon ändå kunde stanna och åhöra, hvad kandidaten skulle svara på professorns högst gemena hotelse. Hon lade således band på sin lust att fly.

Och den hederlige kandidaten, som ännu var för ung och oerfaren att fullkomligt inse vådan af en sådan mans fiendskap som den allmänt ansedde, högt aktade, med vördnad uppburne och till och med på högsta världsliga ort gerna sedde professor Blindius — denne kandidat, som dessutom ännu icke hade kommit till den punkt, der hjertats naturliga känslor, drifter och impulser fångas under det ok, som omsorgen om befordran, löneförmåner etc. pålägger — kände

nu i sitt hederliga hjerta en så intensiv afsky för professor Blindius och en sådan harm öfver hans om lumpenhet vittnande hotelse, att han — oförsigtigt nog, men vår kandidat till heder — bröt ut-i följande häftiga ordsvall:

— Gud hjelpe er på domens förfärliga dag, professor Blindius! En så nedrig hotelse har jag aldrig i min lefnad hört omtalas och deraf följer, att en så gemen och usel karl som Ni aldrig har funnits på jorden. Men Ni borde vara gammal nog att inse, hurusom straffet alltid följer i brottets spår och att en gudomlig försyn vakar öfver oss alla.

I denna stund vek en patrullerande poliskonstapel kring hörnet af Klara norra Kyrkogata och började vandra i en sådan rigtning, att han inom två minuters förlopp måste passera förbi de tvistande männen.

Lundström såg detta med glädje. Blindius deremot fann ställningen tråkig.

— Hör nu, herr professor! röt kandidaten. Må Ni göra ert värsta för att förstöra min framtid! Ni skall en gång inför en domare, som icke låter muta eller besticka sig, stå till ansvars för hvad Ni gör. Emellertid vill jag säga eder, att ingenting i världen skall hindra mig ifrån att beskydda denna unga dam mot edra nedriga anslag, äfven om Ni hade i er magt att redan i morgondag skicka mig i häkte för denna goda gerning.

— Ack, käre kandidat, tyst! . . . tyst! . . . Der kommer ju en konstapel.

Den nu mindre högljudde professorn klappade vår unge vän helt kärleksfullt och förbindligt på axeln.

— Jag har redan varseblifvit honom, svarade kandidaten med köld.

— Ingen skandal, om jag får be! . . . För all del ingen skandal!

— Bed så mycket Ni vill . . . det hjälper er lika litet som edra hotelser, herr professor! Konstapeln skall taga er i sin vård, så professor och riddare af diverse ordnar Ni än är. Det har jag föresatt mig, min käre Blindius. Ah, se der hafva vi ju redan konstapeln! . . . Hör hit, herr poliskonstapel!

Den sålunda tillkallade tjänstemannen kom genast tvärs öfver gatan för att höra, på hvad sätt han på den platsen kunde bidra till samhällets betryggande mot onda viljor. Han stod snart aldeles invid de tvistande.

— Min herre, sade nu kandidat Lundström, jag öfverlemnar

här i edra händer en ljus fogel, som påstår, att han heter professor Blindius. Jag har gripit honom på bar gerning, då han nedrigt förolämpade denna unga dam. Och jag yrkar nu, att Ni medför brottslingen till vaktkontoret för att anteckna hans verkliga namn, om han vill eller kan förmås att bekänna det, ty jag tror icke, att karlen är den allmänt värderade Blindius, alla människors älskling och lärjungarnes afgud. Se der . . . tag honom! Var så god!

— Följ med mig, min herre! yttrade konstapeln med barsk och sträng röst, gripande professorn i kragen.

— Vänta ett ögonblick! bad Lundström. Jag har ännu icke framställt alla mina yrkanden. Det är nämligen min begäran, att Ni, herr konstapel, i enlighet med er tjänstepligt, lagar så att den här karlen, hvem han än må vara, blir i Dagens Nyheter snarast möjligt nämnd bland qvinnofridstörarne.

— Godt! . . . Vi skola nog behandla den saken på det rätta sättet.

Och konstapeln drog bort med professor Blindius, hvars motstånd vid denna lagliga förrättning var mera passivt, än man skulle hafva tilltrött en person med professors hetsiga blod och svallande passioner.

Men vår hederlige kandidat lät Leona lägga sin arm i hans.

Och så fortsatte de promenaden till Sista Styfverns trappor, der Leona med en varm handtryckning och ett hjertligt tack tog afsked af sin beskyddare.

Denne mumlade, sedan han aflemnat sin följeslagerska och sett henne försvinna innanför Jesperssons fullt betryggande port:

— Leona är en infernaliskt vacker unge, ett riktigt prakt-exemplar bland qvinnor, men ändå . . . ändå är Susanna för mig både vackrare och mera dyrbar och . . . ja, hon är för mig allt . . . O, om hon blott vore min!

Hvisslande en munter melodi ilade han med snabba steg mot hemmet.

TIONDE KAPITLET.

Den dödssjuka fröken.

I ett ståtligt hus vid Kungsträdgården voro alla gardiner upprullade för att lemna tillträde åt den klart skinande, men i slutet af November månad föga värmande solens fagra sken. Det var också middagstid. Och följaktligen borde innevånarna i detta praktiga palats verkligen hafva lemnat sina dunbäddar, huru förnäma de än månne hafva varit. Och det var sannerligen ett hus, i hvilket till och med en afskedad minister skulle kunna bo i enlighet med sin höga värdighet, sina minnen och den förbleknande glansen af en storhet, som icke skyddat mot fall.

Men två fönster i det väldiga palatset voro olika alla de andra, derigenom att rullgardinerna ännu voro nedfällda innanför de klara kristallrutorna.

Och det är just i det rum, till hvilket dessa två tillslutna fönsterluffer hörde, som vi nu vilja begifva oss i våra läsares mycket angenäma sällskap.

Trappor af marmor! . . . Balustrader af alabaster och kolsvart sten! Alster af en långt hunnen bildhuggarekonst, uppställda här och der i nischer, hörn och på afsatser! Dyrbara väggmålningar, som skulle hafva hänryckt en Michelagnolo och gjort en Andrea del Sarto vansinnig af afund! . . . Med få ord — i detta palats, som en Croesus månne hafva bekostat och en Lionardo da Vinci byggt — var allting rikt, praktfullt, dyrbart och utfördt med snille och smak.

Till och med en i vestibulens tak utförd takmålning — en talangfull kopia af Rubens målning: »Marias besök hos Elisabeth» — var beundransvärd.

Och om man kom upp i den öfra förstugan och i dess tak såg en trogen afbildning af Asmund Jacob Carstens härliga taffa: »Natten» — så kunde man . . . icke ens om man var vid dåligt humör eller klen kassa . . . förneka, att snille och smak hade gjort allting för att här åt en konstälskare bereda ett paradiset.

— Men — som vi veta — äfven paradiset hade sin smärta, sin ohjelpliga olycka.

Och engeln med svärdet var sannerligen ingen afbild af guden Amor. Ormen, lidandets orsak, var det ännu mindre.

Äfven detta storartade palats, på hvilket man slösat millioner, var ingalunda en fristad, i hvilken sorg och bekymmer, lidande och elände, qual och vedermödor icke vågade inträda. Palatset liksom kojan — hvarje boning på jorden kan hemsökas af de hemska magter, som pressa tårar ur menniskoögon.

Vi vilja genast framlägga bevis för sanningen af denna vår lärosats.

I rummet med de nedfälda rullgardinerna stå vi nu — läsaren och jag. Äfven der möter oss samma prakt, samma slösaktiga bevis på en rikedom, för hvilken millionen är en spottstyfver och milliarden blott en summa, hvilken man före sin död hoppas samla, ungefär med samma hopp som den fattiga sömmerskan söker genom en hel lifstids träget dagsarbete och nattsläp skrapa samman åt sitt arma barn en liten hemgift af ett par hundratal kronor.

Derigenom att rullgardinerna voro nedfälda i den praktfulla sängkammaren — ty detta var rummets verkliga egenskap — var der mörkt och dystert, isynnerhet för den som trädde dit in direkt från den klara solljusa dager, hvilken rådde derutanför. Man kunde icke se hvarken de dyrbara målningarna i förgyllda ramar eller de konstnärliga bildhuggeriarbetena rätt tydligt. Men man kunde, om man var en smula konstkännare, åtminstone ana, att man befann sig midt ibland arbeten af erkände mästare — arbeten af oberäkneligt värde.

En djup och skärande suck hördes från alkoven, hvarest någonting hvitt skymtade fram liksom det hvita spöket på kyrkogården i midnattstid.

— Kommer du icke snart, Johanna? hördes en svag röst qvida.

Men intet ljud gaf svar på denna i klagande ton framställda fråga.

Någonting rörde sig derborta i sängen och om der hade i rummet funnits någon lyssnare, skulle denne helt visst hafva känt sig uppbyggd af att åhöra en hel mängd mindre väl valda uttryck af det slag, som äfven en bildad människa kan låta komma öfver sina läppar i stunder, då hon är upptänd af vrede, och då hon icke längre känner sig bunden af de fjettrar, som lefnadsvettet och konvenansen lägga på ett af naturen obändigt sinne.

Och väl hade den gamla och sjuka fröken von Fagerstjerna — vi äro i tillfälle att upplysa läsaren om, att gamla fröken Ulla var

Söta själ, tänk på helvetets rysliga och qvävande svafvelångor.

faster till unge herr Arnold von Fagerstjerna — orsak att vredgas och utösa några tjug förbannelser.

Det gjorde hon också, i det att hon samtidigt kastade och vräkte sin bräckliga och skrynkliga gamla kropp hit och dit i bädden, liksom om hon icke sjelf hade rätt om den och behöft sörja för dess välfärd. Gumman var förtretad.

Och lika tydligt var det, att hennes vrede gälde en person med namnet Johanna.

Denna Johanna, som nu hade ådragit sig sin herskarinnas omätliga vrede, var den gamla jungfruns kammarpiga. Fröken Ulla hade precis kl. 9 f. m. skickat henne efter läkaren och ännu i denna stund, då klockan visade två och en half minut öfver half ett, hade Johanna icke afhörts och icke heller någon doktor.

Betjenten och köksan — hvilka jemte Johanna utgjorde hela frökens tjenstepersonal — hade blifvit, den ene efter den andra, utskickade för att återföra den försumligen kammarsnärtan, om hvilken gamla fröken med bister min flera gånger hade förmodat, att hon fastnat i knäet på någon supig gardist. Alla kammarjungfrur hafva svaga sidor.

Förmodligen var gamla fröken icke okunnig i kapitlet om Johannas svaga sidor. Men hvarken kammarjungfru eller betjent eller köksa hade återkommit.

Våningen var tom och huru mycket gamla fröken Ulla än mände svärja — ty äfven den konsten är inhemtad af »bildade» fruntimmer — förmådde hon icke frambesvärja någon tjensteande, som kunde räcka henne glaset med sockervatten. Och om hon än ville ringa i tio minuter eller så länge hennes krafter tilläto, så afhördes dock ingen enda af de tre tjenarna.

Man bör således icke förvåna sig öfver den gamla jungfruns vrede.

Sådant skulle sannerligen hafva retat en engels tålmod. Det är visst.

Och gamla fröken Ulla von Fagerstjerna hade aldrig haft något tålmod.

Det tröt redan då hon fick stryk första gången i den stränga flickpensionen.

Och med alla sina rikedomar hade hon aldrig kunnat köpa ett nytt förråd.

— Mätte den onde sjelf annamma allt dylikt tjenarepackl hväste den hetlefrade gamla damen, i det att hon kastade sig handlöst i sängen så, att hufvudet kom att hvila på den plats, der föt-

terna borde hafva dolts af täcket, och så att de afmagrade benen och de knotiga fötterna slungades upp på hufvudgården.

I detta ögonblick öppnades dörren och en mansperson trädde in.

— Är Ni då äntligen den förbannade läkaren? hördes en hväsande röst från alkoven och ånyo ljöd något, som bevisade, att gamla fröken Ulla ännu en gång misshandlade sin kropp genom att kasta den hit eller dit.

— Nej, min söta vän, sade manspersonen med salvelsefull röst, jag är icke bland de fåvitske och oförståndige läkare, som läka kroppen allena och göra denna syndens tummelplats helbregda, utan jag är en af de läkare, som vår dyre Frälsare sänder för att bota själar.

— Gud bevara mig! utbrast gamla fröken med tydlig förfäran. Hvem är den här karlen? Det måtte då väl aldrig vara en kolportör, som smugit sig hit in!

— Ack jo, min söta vän, min älskling, som jag älskar med hans kärlek, hvilken lidit för oss... jag kännes gerna vid det smädenamnet kolportör. Hafva de icke sammalunda ock gjort profeterna, som före mig varit hafva?

— Kallade de dem också för kolportörer? Det har jag aldrig vetat af.

Den salvelsefulle mannen knäppte samman händerna och kastade en blick mot det målade taket, der han — utan att låta störa sig — i skymningsljuset märkte, att hans heliga öga mötte den världsligaste af alla bilder, den målning, som dess mästare Jean Dominique Ingres behagat kalla »Källan». En skicklig artist hade på takets slipade botten fästat denna intagande bild, redan då fröken Ulla icke var mera än hälften så gammal som nu.

Men huru värderik denna målning än var, förstod kolportören icke att uppskatta en enda smula af det, som skulle gjort den så dyrbar i en konstälskares ögon och för en person med *rent sinne* — ty endast den menniska, som sjelf är ren, kan i fullkomligt mått ega den andliga njutningen af ett konstalster.

I stället för att besvara den sjuka damens kanske kinkiga fråga, kastade kolportören sig med en dylik karls till ordspråk vordna lätthet in på ett annat samtalsämne, och den vackra qvinnofiguren i målningen »Källan» gaf honom dertill en anledning, hvilken förmodligen icke var ovälkommen.

— Ett syndens hem! utropade han med detta uttryck af mildhet, som jemte en viss andäktig lutning af hufvudet kännetecknar herrar af hans skrot.

Den gamla fröken Ulla lät höra ett med skärpa uttaladt:

— Ni kan vänta med uttalandet af er åsigt, till dess man gör er den äran att fråga er.

— Ack, söta, älskade, men förvillade själ, jag har kommit för att frälsa dig. Min herre, som icke är af denna snöda och ondskefulla världen, har gjort mig, svaga och bräckliga käril, till menniskofiskare. Ja, söta och i herranom älskade själ.

Den sluge krabaten gick med kattsteg bort och rullade upp gardinen en smula, så att solljuset kunde sprida sig i rummet. Men om det var i ändamål att göra det för honom själf möjligt att se den gamla frökens ansigte eller emedan han ville blifva sedd af henne — det är omöjligt att med full visshet afgöra.

Kanske voro dessa båda ändamål förenade hos den knipsluge herren.

Emellertid hade han knappt insläppt något ljus i den dystra kammaren, förrän han med samma smygande och kattlika steg gick bort till den sjukas plågoläger och slog sig ned på den åt läkaren afsedda stolen vid sidan af den gamla ungmöns bädd. Och fröken Ulla var mållös af häpnad öfver hans oblyghet. Hon hade icke ens sinnesnärvaro nog att bedja honom aflägsna sig.

Den sjuka gamla frökens säng företedde en oordning, som var en naturlig följd af det raseri, hon nyss visade, då hon nyss kastade sig hit och dit bland sängkläderna. Emellertid hade hon lyckats vända sig rätt i bädden och draga täcket öfver sig ända upp till hakan, så att endast hennes skrynkliga ansigte och hvita hår syntes. Men äfven om så icke varit, skulle korportören helt visst hafva intagit samma sittplats med samma egenkära och salvelsefulla min.

— Ack, söta, kära, älskade fattiga själ, började den infame karlen, du måste betrakta mig, stackars käril, såsom ett sändningabud från den store och allena mäktige, han som är både A och O, begynnelsen och ändan.

— Begynnelsen har Ni sett, men inte ändan, min herre, hväste den gamla, i det att hon gaf den objudne gästen ett förbittradt ögonkast.

— O, du vredenes käril, dundrade kolportören, utsträckande sin arm och blickande så rysligt strängt, som det endast för en dylik taskspelare och komediant är möjligt. O, du vredenes käril huru länge skall min själ lida och fördraga dig? Gör bättring, gör bättring och förälska dig i den söte Jesus, medan han ännu vill räcka sin famn emot dig! . . . Kom i håg, du gamla synderska,

att du snart skall dö och att domen sedan kommer, då englarnas basuner och högt skrällande trumpeter skola förkunna din fördömdelse.

— Gå, nedrige! pustade den sjuka. Om jag kände mig i behof af andlig hjälp, så skulle jag väl finna bättre rådgifvare än en sådan der usling, som sannolikt har både tjufveri och mord på sitt samvete och som tager på sig en gudlig och andäktig min, endast för att bedraga de enfaldiga. Gå, du usla djur! Ännu har statskyrkan så många tusen värdige Guds tjenare, att man icke behöfver vandra omkring och tigga andliga allmosor af sådana andliga fattighjon som du.

— Milda frälsare! . . . Se i nåd till denna obotfärdiga själ och fräls henne! Älska du henne så som jag älskar henne!

— Om det hade varit i mina friska dagar, skulle mina naglar snart hafva frälsat dig och dragit af dig skrymtarekåpan öfver ditt gemena hufvud.

Den enwise kolportörens starkt tillbakalutade panna svettades.

— Du vill således icke smaka, huru ljuflig herren är, min söta själ?

— Åtminstone önskar jag, att inte du, skrymtare, eller någon af dina gelikar skall tillreda åt mig den rätten, om jag skall smaka på den.

— Söta själ, tänk på helvetets rysliga och qväfvande svafvelångor!

— Derpå borde Ni sjelf tänka, Ni sockersöte skrymtaredemon.

— Ack, du söta själ! Känner du icke redan, huru helvetets svafvelångor dunsta i dina näso? Märker du icke, att domaren är öfver och grafven under dig?

— Nej, men jag märker dunster af bränvin ur din hals, eländige! Gå, gå!

— Söta, älskade själ, du vill då inte göra något för att blifva ett Guds barn?

— Jo, för det ändamålet vill jag göra allting, ty jag vet nog, att jag är en usel syndare, som behöfver tigga om nåd och barmhertighet, men att taga till ledsagare en sådan som du, det vore detsamma, som om den ene blinde ville bedja en annan blind visa sig vägen. Du behöfver sjelf bättring lika mycket som jag och troligtvis hundra gånger mera.

Men huru det nu än var, så hade kolportörens ord gjort ett mäktigt intryck på den sjuka och i hennes hväsande ton frampressade svar hade under senare delen af samtalen mera varit ett oroligt samvetes försök att värja sig mot andlig väckelse, än ett allvarligen

menadt uttryck för inneboende afsky för den sliskige kolportörens obehagliga person. Hennes hvassa gråa ögon, af hvilka det ena var behäftadt med ett gryende embryo till starrblindhet, sneglade på ett mycket oroligt sätt hvar femte eller tionde sekund bort till den gemene kolportören — en man, (om man får använda det ordet i fråga om en slik kruka) hvilkens blotta åsyn kunde hafva, om gumman varit vid sina sinnens fulla bruk, skrämt henne och lagt oöfvervinliga hinder i vägen för vidare förtrolighet mellan de båda deltagarne i detta drama.

Dock — ett oroligt samvete är alltid den sämste bland alla rådgifvare. Och icke ens en advokat skulle kunna gifva sämre anvisningar åt en klient.

Det kunde i detta fall till och med förmå den adelborna fröken Ulla von Fagerstjerna, som i nära åttio år hade afskytt allt pack, att nu fortsätta samtalet med en af de största uslingar, som någonsin på grund af Guds långmodighet tillåtits trampa jorden den ena månaden efter den andra, utan att drabbas af himmelens flammande blixtnad eller uppslukas af en remnande jord.

Och kolportören märkte genast, att han var på väg att vinna sitt ändamål.

Sådana der slipade karlar äro vanligen mycket skarpsynta iakttagare.

Han rättade också sitt tal efter omständigheterna. Orden tröto aldrig för en så uppfinningsrik hjerna. Ehuru karlen bevisligen behöfde tre timmar för att klottra ett litet bref af två eller tre rader, var han en verklig bjesse, så snart tungan och läpparna, men icke handens biträde påkallades. Stundom röt han och dundrade och såg ut som Moses mände hafva sett ut, när han steg ned från Sinai omgifven af himmelens åskor. Men några ögonblick senare var den slipade karlen mild och from som ett menlöst lam, talade så »sirapsött» och ljuft, att det kunde smälta en sten, och kallade den staccars gumman »sin söta och älskade själ».

Slutligen var fröken Ulla nästan vanmäktig. Hon var både genom sin kroppsliga sjukdom och på grund af kolportörens illaluktande svafvelångor redan ett viljelöst redskap i hans hand. Hans jesuitiska drag, stämplade af lågheten, besjälade af girigheten, förådade hans triumf. Hennes skrynkliga, af sjukdomen förtärda ansigte liknade en åt helvetet hemfallen själ.

— Hjelp mig! . . . hjelp mig, min herre! suckade hon. Jag förgås . . . jag drunknar.

Den jesuitiske kolportörens ansigte förvreds af ett djefvulskt leende.

Offret var nu fast i hans polyparmar. Det kunde aldrig frigöra sig.

— Ack, du söta och älskade själ, älskade i herranom, men icke med den orena köttsliga kärleken . . . ack, du syster i Gudi . . . sök att godtgöra det onda du gjort!

— Hvilket onda har jag då bedrifvet. Säg det! . . . Låt mig veta det!

Hennes röst var bäfvande och ängslig. Alltså befann hon sig just uti den sinnesstämning, som kolportören åsyftat att väcka och som bäst öfverensstämde med hans planer.

— Har du, söta och älskade själ, begagnat de rikedomar, Herren gifvit dig här på jorden . . . har du begagnat dem till att göra godt mot din nästa och bevisa alla menniskor den kärlek, som öfvergår allt förstånd? Svara . . . svara, min söta själ!

— Ack nej . . . ack nej! . . . Jag har varit mycket egennyttig och hård.

— Jaha! . . . Se der der hafva vi roten och upphofvet till allt det onda, yttrade kolportören med strängt allvar och i det att han på ett hotande sätt upplyftade fingret. Jaha, du söta och i den söte Jesus älskade själ, just detta är ditt fel. Just din girighet, du älskade, kära själ, utestänger dig från himlen.

— Hvad skall jag göra? . . . Gif mig ett råd . . . af nåd, af barmhertighet, ett råd!

Hon kastade sig ängsligt af och an på bädden. Hennes tortyr under den samvetslöse kolportörens jernklor var förfärlig. Men ändå vågade han icke ännu komma fram med hufvudändamålet för hans besök. För att vara fullkomligt trygg i fråga om resultatet, beslöt han att ännu en gång låta den gamla, nära nog vansinniga stackaren lukta svafvelångorna. Hans gränslöst breda mun släppte fram väldiga kaskader af de svafvelluktande etterångorna. Han hotade, han beskref med fantastiska och rysliga skildringar »mörkrets furste» nära nog alldeles likadan som denne mecenat är afbildad på en af Gustaf Dorés bibelplanscher. De sakna icke fantasi, de der svafvelpredikanterne, som djefvulen sjelf skickar ut i verlden, utan att förmå fullkomligt svepa in dem i goda englars kappor.

Gumman var nu utom sig. Nu var hon färdig. Skörden var mogen.

— Ve . . . ve mig eländige! suckade hon. Bed för mig, min herre!

— Ack, min söta, kära, välsignade och älskade själ, sade han med sin mest sammetslena röst och i det att han lyfte ögonen så högt upp i deras hålor, att endast det hvita syntes . . . ack, ack, och hvad hjälper det väl att bedja för dig, då du icke sjelf är sinnad att genom någon god gerning utplåna din skuld?

— Christus har utplånat den, hviskade gumman, som alltså ännu hade kvar en liten smula af sundt förnuft. Sjelf kan jag ju ingenting göra. Ack, ack!

Kolportören fann rådligast att qväfva äfven denna sista rest af vett innan han skred till den afgörande drabbningen.

Å nyo erhöill fröken Ulla ett andligt svafvelbad, så hemskt och illaluktande, att det skulle hafva qväft en frisk människa för både tid och evighet.

— Herre . . . herre! Säg hvad jag skall göra, för att försona mitt brott!

Hit var det, som kolportören ville leda henne. Innan han framkom med sina verkliga syftemål, måste gumman öfvertygas om, att hon sjelf skulle försona sina synder och att hon icke finge lita på någon annan, icke ens på honom, som är alla verkliga syndares enda tillflykt och stöd.

— Begriper du då icke, söta och innerligt älskade själ, att du måste nu på ditt dödsläger på en gång gifva åt de fattiga allt det, som du under hela din lefnad kunde hafva i mindre allmosor utdelat, om ditt hjerta icke hade varit så vrängt och om du icke hade mera älskat syndens trældom än Gud och din fattiga nästa?

— Ack, men huru skall jag kunna veta, hvilket belopp mina allmosor skulle hafva gått till, om jag gifvit några sådana med mera gifmild hand?

— Söta och älskade, välsignade själ! Känner du då inte Guds räknekonst?

— Jag känner intet . . . Säg . . . säg i himlens namn, huru mycket skall jag gifva?

— När lät herren dig födas hit till verlden, söta syster i herranom?

— Den 19 Februari år . . . jag minnes inte året. Det står skrifvet i min bibel.

Fröken Ulla utpekade boken, som låg på hennes nattduksbord. Jesuiten med den lömska, hårdt tillbaka lutande pannan tog den och läste hvad som stod skrifvet innanför permen. Derefter slog han igen boken och lade den ifrån sig, i det att han salvelsefullt yttrade:

— Din nådatid, du söta älskade och i tron välsignade själ, har räckt sjutionio år, sex månader och tretton dagar. Enligt Guds räknekonst skall du blifva sjutionio år, sju månader och en dag gammal. Du har alltså endast aderton dagar kvar att lefva. Nu vet du det, min söta syster i trone.

Gamla fröken Ulla ryste, när hon hörde sin dom uttalas med denna obevekliga stränghet. Hon tyckte, att dödsengeln redan gläntade på dörren. Ja, hon nästan var säker om, att dödskylan redan hade börjat att bemäktiga sig hennes fötter och fingrar.

— Och, fortfor kolportören, om vi nu taga i betraktande frågan om, huru stor den summa är, som du i din girighet, din afund och andra dina onda lustar och begärelser har snillat ifrån din behöfvande nästa genom uraktlåtenhet att gifva henne vederbörliga allmosor, så lär oss Guds heliga räknekonst, som är för dig okänd, du söta själ, att dina sjutionio år, sex månader och tretton dagar utgöra sammanlagdt tjugoniotusentjugoåtta nådedagar, som Gud gifvit dig, min i trone och i herranom älskade själ, i det ändamålet, att du skulle hvarje dag hafva af din rikedom, af dessa evigt förbannade, usla och eländiga jordiska egodelar, som snärja syndares själar, gifvit en tioöring åt din fattiga och hungrande nästa. Tio öre om dagen i tjugoniotusentjugoåtta dagar, det gör enligt Guds räknekonst, du söta och i vår dyre, söte Jesus älskade själ, en summa af tvåtusen niohundra och två kronor samt åttatio öre. Detta är rätta beloppet af din skuld till Gud och de fattiga, min söta, älskade, i tron och kärleken välsignade själ. Och ändå har jag Guds fullmagt att skänka efter räntorna på kapitalet.

Den ryslige hädaren stod nu vid målet. Han hade vunnit spelet.

Han såg det, när hans lurande blick efter ett ögonblick uppsoekte offrets ansigte.

Fröken Ulla von Fagerstjerna skulle naturligtvis, om hon varit frisk, genast hafva genomskådat uslingen. Men en långvarig sjukdom mattar tanken, förslöar sinnena och låter menniskan se allting uti en annan färg och i en annan dager än den verkliga och naturliga. Hon trodde sig frälsa sin själ, då hon öppnade plånboken.

Och kolportören gjorde det så mycket svårare att neka, som han fortfor:

— Söta, älskade väninna i tron, hoppet och kärleken! Om du genast betalar din skuld, har jag himmelens uppdrag att förlåta dig alla dina synder.

Hädaren hade två minuter senare i sin af glädje darrande hand

ett till honom transporteradt bankdepositionsbevis, lydande å tretusen kronor, hvilken summa han heligt och under många bedyranden vid den lefvande Gud lofvade att utdela bland de fattiga och att göra reda för sitt fögderi inför fröken Ulla, »den söta, evigt älskade själen», på den yttersta dagen vid den evige domarens möte.

När Ulla von Fagerstjerna hade genom jesuitens tortyr blifvit bringad så långt, var hon fullkomligt utmattad. Men kolportören Bruse var hvarken trött eller ledsen vid lifvet, under det att han instufvade sin fångst i den smutsiga inre fickan på en lång öfverrock, som sedermera omsorgsfullt knäpptes igen, liksom om han fruktat, att gamla fröken skulle försöka återfå sin fränstulna egendom.

ELFTE KAPITLET.

Med hvem kolportören Bruse delade rofvet.

För en person med fröken Ulla von Fagerstjernas förmögenhet var visserligen en summa af tre tusen kronor en obetydlighet, hvars förlust icke förtjenade något beklagande. Men för kolportören Josef Bruse, mannen med de låga tankarna bakom den starkt till baka lutande pannan, för Josef Bruse, som öfvergifvit plog och hacka, såg och yxa endast af den anledningen att han var alltför lättjefull att kunna arbeta — för honom var beloppet så ansenligt, att hans ansigte, ehuru detta obehagliga föremål eljest för det mesta var honom underdånigt och icke uttryckte andra känslor än dem han ville lägga i dagen, nu sken af en glädje, som åtminstone hade den förtjensten att icke vara hycklad.

Gamla fröken såg det och en tanke genomfor henne, att hon blifvit bedragen.

— Om du sviker din ed, karl, så . . . började den gamla ungdomen hasst.

— Ack, söta själ, hvad kan bringa dig på denna förfärliga tanke?

— Ditt ansigte! . . . Det bär alla tecken till en glädje, hvars anledning jag icke kan förstå, om icke . . . det Gud förbjude! . . . du skulle . . . Ha!

— Söta, i herranom älskade, fagra själ, öfver hvilken nådens härliga ljus nu börjat skina med sina lekande strålar . . . om du ser i mitt ansigte tecken till glädje, så borde du också i nådens ljus . . . ja, sannerligen, älskade, söta själ, just i nådens ljus inse och begripa, att jag gläder mig icke för min egen skull, såsom om jag skulle hafva gjort någon vinning, utan för din skull, du söta och nu frälsta själ, därför att du genom denna goda gerning utplånat dina synder, och för de fattigas skull, som skola med denna summa mättade och klädda blifva och i alla tider prisa ditt namn såsom en erkeengels och bedja för din eviga välfärd, när du saligen af-somnad är.

Den gamla fröken lugnade sig. Den gifna förklaringen var ju så naturlig.

Ännu en stund satt Josef Bruse qvar vid sjukbädden och talade så salvesfullt som möjligt med den stackars sjuka fröken, hvilken med begärlighet drack den tröstebägare, han räckte henne, och det utan att bekymra sig om, hurudant innehållet i bägaren var. Hon hade ju med tre tusen kronor köpt af denne karl sin salighet och tyckte sig hafva skäl att tillägna sig all möjlig hug-svalelse. Hon var så vand vid att aldrig gifva ut penningar utan att få full valuta därför.

Slutligen yttrade den slipade Bruse med sin milda stämmas flöjttoner:

— Men är du då alldeles ensam i detta stora hus, du söta själ, som jag haft glädjen att föra in på lifsens smala väg? Har du inga tjenare, du i Christo älskade?

— Jo . . . men de hafva alla öfvergifvit mig, de otacksamme.

Om gamla fröken hade kunnat läsa i Josef Brusets hjerta, skulle hon troligen hafva erhållit en annan åsigt om orsaken till de tre tjernarnes frånvaro.

— Det är så den syndiga världens sed, genmålde kolportören. Men tänk, du benådade och söta själ, tänk på den otacksamhet, som vår Mästare sjelf måste lida och fördraga . . . Jag skall emel-lertid skicka hit en förträfflig qvinna, som är vand att sköta sjuka till både kropp och själ — en trogen och älskad syster i Christo.

— Tack . . . tack!

Ändligen gick hädaren efter att hafva »välsignat» sitt offer.

Strax utanför dörren mötte han en qvinna i enkel, men snygg dräkt, bestående af en grå kjol utan några prydnader, en brun kofta, ett randigt bomullsförkläde, en rutig bomullsduk om halsen och en spetsmössa på hufvudet. Qvinnan var ung och såg bra ut, men

detta var dock icke tillräckligt att ursäktade Josef Bruse för hans sätt att bemöta den behagliga qvinnan — han, som var så helig.

Han öppnade nämligen sina armar och omfamnade qvinnan och smekte henne på ett sätt, som ingalunda öfverensstämde med hvad man kunnat vänta af en person, hvilken nyss hade vid en sjukbädd haft en så gudlig min.

Och qvinnan lät sig väl behaga. Troligen var det icke första gången, som hon här sammanträffade med kolportören och hvilade i hans armar.

Hon besvarade utan förlägenhet kyss med kyss, smekning med smekning.

— Du har lyssnat och hört allt, min lilla sötunge? hviskade Bruse.

— Ja visst! Och jag har varit nära att skratta mig ihjäl. Ett sådant spektakel?

— Ha, ha, ha! Jag fann det sjelf lustigt må du tro, min sötnos!

— Ack, gumman ansåg dig lika helig som en profet eller apostel.

— Tyckte du det? . . . Nå, jag är så vand vid rolen, att jag tror mig om att kunna i det fallet draga vid näsan mycket fiffigare personer än en gammal kätting.

— Jag tycker riktigt om dig, Josef. Det finnes hufvud på din hals:

— Och jag älskar dig nog för att vilja dela mitt rof med dig, Fia. Hälften af de tre tusen kronorna är din, ja, min själ är den så. Men naturligtvis . . .

— Åh, gör du några vilkor?

— En obetydlighet blott! . . . Kom emellertid härifrån! Vi befinna oss för nära sjukrummet. Den gamla kärings—n kunde höra oss. Låtom oss söka upp t. ex. kammarpigans rum. Der få vi ostördt öfverlägga.

De båda brottslingarna uppsökte det omtalade rummet och försvunno derinne.

Innan vi följa dem dit in, känna vi oss skyldiga att med några ord förklara, huruledes Bruse och Fina Fia kunde gemensamt börja fälttåget i gamla fröken Fagerstjernas hus och huru det kom sig, att de tre i huset anställda tjenarne helt och hållet öfvergifvit sin sjuka husmoder.

Läsaren erinrar sig, att det var den »shtore» herr Josef Ab-salon eller — rättare sagdt — den till jude förklädde Edvard Hall-

gren, som hade skickat Fina Fia till den sjuka fröken, för att der, till gynnande af hans planer, åtaga sig en sjuksköterskas rol. Den fallna flickan var så föga nogräknad i afseende på valet af inkomst-källor, att hon naturligtvis icke kände någon tvekan, då det gälde att presentera sig i huset vid Kungsträdgården. Men hon insåg, att hennes antagande såsom sjuksköterska skulle gå mycket lättare för sig, om hon rekommenderades af någon andlig man. Och då erinrade hon sig, att hon stod på förtrolig fot med kolportören Josef Bruse. Han var rätta mannen.

Redan samma natt uppsökte hon honom i en eller annan af lastens afskyvärda hålör, der detta helgon plägade tillbringa sina lediga stunder.

Han var genast beredvillig att lemna henne det önskade biträdet.

Följande dag patrullerade vår kolportör länge utanför frökens hus.

Slutligen kom den nätta kammarpigan ut genom porten för att i staden uträtta något ärende. Såsom förut är nämnt, skulle hon hemta en läkare. Vår kolportör steg fram och helsade så ödmjukt, som om han hemburit sin hyllning åt en drottning. Och i nästan samma andedrag berättade han henne, att han vore en förmögen landtman från Sorunda, hvilken i Stockholm sökte sig en äkta maka i all tukt och ära, att hans goda vänner i staden hade gifvit honom anvisning på Johanna, att han länge hade gått utanför huset för att få se en skymt af denna makalösa qvinna, som alla hans vänner så högt prisade, och att han nu, sedan han sett henne, kände sitt hjerta rördt och upprördt af den varmaste kärlek till Johanna.

Den häpna flickan rodnade som en ros och tyckte förmodligen, att en förmögen landtbrukares hustru i Sorunda måste hafva det ganska bra.

Derför drog hon icke heller undan sin lilla hand, utan lät »den förmögne jordbrukaren» fatta och trycka den med värme åtskilliga gånger. Icke heller hade hon hjerta att neka, då han bad henne följa sig bort till en soffa i Kungsträdgården, der de kunde i lugn och ro få utgjuta för hvarandra sina hjertan.

Der sutto de länge och Bruse lyckades vinna Johannas bifall till giftermålet.

— Men ser du, min rara flickunge, yttrade han med väl spelad redbarhet i min och ton, jag önskar icke, att min hustru skall en enda dag längre tjena för bröd i andra människors hus och vara utsatt för en gnatig husmoders nycker . . . Kom, mitt barn, så vill jag ledsaga dig till ett aktningvärdt hus, hvarest du kan

bo i lugn några dagar, medan jag ordnar allt för vårt bröllop och vår resa hem till Sorunda.

Flickan, som var fullkomligt berusad af »den förmögne jordbrukarens» väl spelade ömhet och af hans lifliga skildringar rörande hans föregifna gård i Sorunda med dess skogar, ängar och åkerfält, såväl som dess många kor, grisar och höns, var genast beredvillig att följa med sin »fästman» till det »aktningssvärda huset.» Hon endast beklagade, att hon då måste lemna i sticket alla de små tillhörigheter, som funnos i hennes lilla kammare deruppe i det förnäma palatset.

— Lappri! sade fästmannen. Vi behöfva icke det der. Jag är rik, jag. Kom!

— Nå, må ske då!

Den förtjusta »fästmön» följde »sin blifvande man» utan miss-tankar om hans redlighet ända bort till Grönlunds krog vid Ladugårdslands Strandgata. Men der uppsökte Bruse en bakport, genom hvilken han införde kammarpigan, som fick stanna kvar på gården, medan Bruse sjelf gick in i huset för att träffa Grönlund.

Om en stund visade han sig åter i förstugudörren och vinkade på Johanna.

Hon kom villigt och lät honom ledsaga sig in genom en dörr, som ledde till en liten kammare. Här bjöd han henne sitta, medan han kallade på »sin systerdotter», omfamnade henne ömt och gick sin väg. Han glömde icke att vid utgåendet skjuta tre dugtiga riglar för dörren och att dessutom lägga en grof hasp på dess hake. Och hvem kan undra derpå? När man har den lyckan att vara »fästman», är man naturligtvis angelägen att »fästa» den sköna vid sig så säkert som möjligt.

Då vi icke kunna vara närvarande på två ställen på en gång, så vilja vi till en början lemna den fagra och lättrogna Johanna i säkert förvar hos gubben Grönlund och företaga oss i stället att följa Josef Bruse på vägen tillbaka till Kungsträdgården och Ulla von Fagerstjernas palats, ty, såsom läsaren sannolikt redan har gissat, var det dit han styrde sin kosa.

Ännu hade han ju mycket att uträtta i det ståtliga palatset.

Väl hade han aflägsnat kammarjungfrun, men ännu återstodo ett par icke mindre för hans planer besvärliga individer, nämligen köksan Cecilia och betjenten Åkerberg. Äfven dessa måste naturligtvis aflägsnas från den sjuka frökens närhet, innan vår listige kolportör kunde anse sig hafva henne fullkomligt i sina händer.

Då Josef Bruse återkom till palatset vid Kungsträdgården,

var lyckligtvis betjenten sysselsatt inne i sjukrummet. Sjelfva ödet tycktes hafva slutit ett broderligt förbund med kolportören.

Utan att blifva uppehållen eller hindrad genom några närgångna frågor, uppsökte således Josef Bruse köksregionerna, hvilka voro så mycket lättare att finna äfven för en med lokalförhållandena obekant person, som deras tillvaro och plats förråddes genom en lukt af läckerheter, hvilka tydligen voro ämnade åt friska magar och ingalunda åt en sjuk gammal qvinna. Josef, som utan tvifvel hade fört ett skiftesrikt lif och samlat mycken erfarenhet inom vissa områden, förstod genast, att i det praktiga palatset funnos tjenare, som egde fullkomlig insigt i konsten att icke sörja alltför mycket öfver sina husbönders eller husmödrars olyckor, qual, jemmer och lidanden.

Josef trädde in i köket — ett rymligt och ganska snyggt rum med skinande kopparkastruller, kakformar etc. på väggarna — och blef genast varse herskarinnan öfver såväl dessa härligheter, som en på elden befintlig stekgryta, från hvilken utgingo ljud, som skulle hafva smekt hvarje hungrig människas öra lika mycket som musikerns öra fägnas af Mozarts tonskapelser eller den brokiga kons öra af mjölkfiekans välkända tillrop, när mjölkningstimmen är inne.

— God dag, min fröken! helsade den inträdande under en klumpig bugning. Han hade många sätt att uppträda, den gode Josef Bruse.

»Fröken» Cecilia blickade upp från stekgrytan med samma värdiga utseende, som om hon varit drottning af England och kejsarinna af Indien och skådat upp från en traktat med vildarne i någon af kolonierna.

— Hvad behagas? sporde köksdrottningen med en röst så sträf, som om den kommit fram ur en skatas eller kråkas strupe.

— Det här är ju gamla fröken Ulla von Fagerstjernas hus?

— Joho, det kan han allt slå sig i backen på. Och hvad vill han då?

— Och här tjenar en ung fröken Johanna?

— Tjenar? . . . Ha, ha, ha! Ingen människa tjenar nu för tiden, skall jag ha' äran säga honom. Ingen bildad människa åtminstone!

— Förlåt! . . . Men . . .

— Jo, jag skall säga honom, att bildade qvinnor, såsom till exempel jag och Johanna, qvinnor, som åhört föreläsningarna i arbetareinstitutet och mer än en gång superat tillsammans med både grefvar och baroner och friherrar med — vi taga ingen tjänst,

vi endast göra en vänlig och å ömse sidor frivillig öfverenskom-
melse med egaren af det eller det huset eller med hyresgästerna i
den eller den våningen, att vi skola tillbringa en månad eller två
tillsammans för gemensamt sträfvande efter bildning, ty . . . bildning,
ljus och upplysning . . . se der de tre viktigaste faktorerna i det
rent mänskliga lifvet . . . Men det är ni alltför rå att förstå.

Och hon vände sig åter till sin stekgryta, liksom om hon
velat med gerning bevisa, att denna förstod hennes höga tankar
bättre än hon kunde begära af en försöffad mänsklighet.

Och halsduken, som förgäfves sökte skylla hennes hennes nakna
hals och skuldror, såg ut alldeles som om den gillat hennes tankar.

— Nåväl, yttrade nu vår kolportör, vand som han var att
vända kappan efter vinden, är icke just detta min åsigt . . . min
tanke . . . min ingivelse, för hvilken jag kämpat och lidit så
mycket!

»Fröken» Cecilia vände sig om och betraktade Josef Bruse
närmare.

— Åhja, utlät hon sig med sin sträfvä röst, åhja, Ni ser då
i alla händelser rätt hygglig ut. Hvarmed kan jag stå er till
tjänst?

— Ack, min fröken, jag anser mig sjelf ingalunda värdig att
begära någon tjänst af en qvinna! . . . förlåt! . . . en dam, hvilken
gått så långt i bildning som Ni . . . Men framdeles, när Ni lär
närmare känna min beundran för kvinnor af ert värde, då skall Ni
kanske förutna mig att tända min hängifvenhets rökoffer på er
dygds altare och att hylla er efter ert höga värde . . .

Josef Bruse blickade hastigt upp för att blifva i tillfälle att
bedöma verkan af denna väl beräknade tirad.

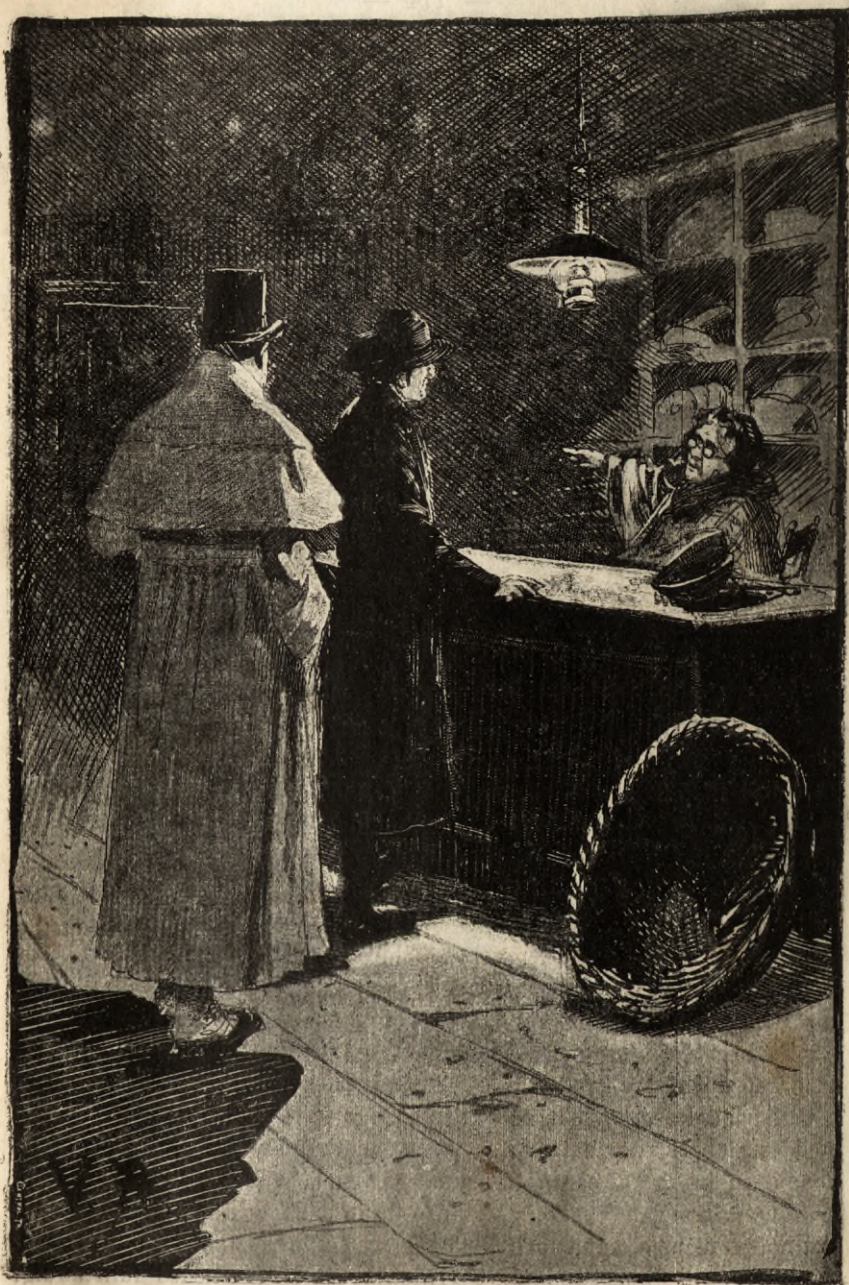
»Fröken» Cecilia flyttade med en nådig nick sin blick hastigt
från grytan till kolportören och sedan tillbaka till grytan igen.

— Åhja, kanhända! Omöjligare saker har man sett, fram-
läspade hon så mjukt som hennes sträfvä strupe tillstodde.

— Ack, suckade Josef Bruse, huru skall jag nog kunna tacka
er, min sköna och bildade fröken, för denna . . . men jag glömmer
mitt verkliga ärende. Ni hyser ju en viss tillgifvenhet för fröken
Johanna, som har hemtat vatten ur samma bildningsbrunn som Ni
sjelf? Är det icke så?

— Jo, naturligtvis! . . . Ingenting förenar folk så innerligt med
hvarandra som en gemensam bildningscirkel.

— Jag har således icke underskattat ert värde. Himlen vare
lofvad, som ingaf mig att för Johanna söka hjälp hos er?

»Derinne» yttrade hon torrt och liksom utom intresse för hela saken.

— Hjelp? . . . Herre du mildel! . . . Är hon icke deran?

— Så illa som någon bildad qvinna kan vara det.

— Hvad säger Ni? . . . Talal! . . . Fort! . . . Huru? . . . Har jag icke alltid sagt, att hon skulle skaffa sig en grundligare bildning och har jag icke alltid framställt mig, mig sjelf till ett exempel för henne, den slinkan? . . . Hvad har hon nu gjort?

Köksregentinnan slog sig ned på en gammal trästol, satte händerna till sidorna och afvaktade Bruses svar med en otålighet, som bevisade hennes stora »bildning».

— Jo, hon är mycket illa deran. Endast Ni, min fröken, kan rädda henne.

— Kors i all kristenheten! Hon har väl icke mördat heller?

— Nej, men polisen har lagt beslag på henne för ett annat brott.

— Åh . . . bevara mig! . . . Hvad då? . . . Hon måtte väl aldrig hafva prostituerat sig och andra bildade qvinnor bland allmänheten?

— Polisen misstänker henne för ett tillgrepp, som nyss skedde på torget. Hon eger intet medel att försvara sig, om icke Ni, som är en för sin bildning känd qvinna, vill följa med mig och inför polisen intyga fröken Johannas ärlighet, heder och bildning.

— Jo, det var just rätt åt den slinkan, utropade köksan, i det att hon slog båda sina händer mot knäna. Men i alla fall får icke en bildad qvinna, och det är, ta' mig f—n, Johanna, försmäktas utan hjälp i de råa och obildade männens klor. Jag är beredd.

Hon störtade upp och började, ogenerad af Bruses närvaro, fullborda sin toilett, hvarunder hon mumlade:

— Och jag kan så mycket heldre företaga denna utflykt, som jag har ett ärende att uträtta åt den gamla qvinna, med hvilken jag uppgjort öfverenskommelse om en månads samlefnad.

Huruvida Josef Bruse förstod att värdera denna omskrifning af ordet husmoder, vet man icke med full visshet. Men säkert är i alla händelser, att han var alltför angelägen att få »fröken» Cecilia med sig bort ur palatset, för att det skulle hafva kunnat falla honom in att göra några invändningar mot hennes sätt att se saken.

Omsider var »fröken» klädd i både hatt och kappa och handskarna voro pådragna och ansigtet var aftorkadt med en i vatten-såsen doppad kökshandduk. »Bildningen» var således fullständig.

Nu bar det af i flygande fläng. Ja, »fröken» glömde till och med att lyfta den härligt doftande steken af elden. Men man vet

ju af gammalt, att för en fint »bildad» menniska hafva de materiella behofven alls ingen vigt och betydelse. Isynnerhet sedan föreläsningar för kvinnor blifvit moderna, har det nog hänt mer än en gång, att en stek blifvit bränd, eller en saftig biff förvandlad till en läderhård produkt utan näringsvärde. Visst är bildningen en god sak, men visst är också, att om den »bildade» alltid kikar på stjernorna, så snafvar han lätt och skrapar näsan i gruset. Man kan gerna tro det gamla ordspråket: »lagom är bäst.»

Emellertid bar det af uppför gata och nedför gata ända till Grönlunds krog vid Ladugårdslands Strandgata, der »fröken» Johanna troligen i denna stund satt och, trots sin bildning, förbannade sin egen lättrogenhet och dumhet. Man kan åtminstone förmoda det.

— Jag skulle springa till doktorn, yttrade Cecilia under vägen med sin sträfvä röst, hvilken, på grund af andfäddheten, lät alldeles som om den blifvit frampressad ur en sprucken orgelpipa.

— Men viktigare är att befria fröken Johanna ur hennes fångenskap.

— Naturligtvis!... Det är just bildningens fördel framför obildningen att kunna fästa afseende vid omständigheter, lägen och förhållanden och att icke rusa åstad som om man vore galen.

Och mycket annat sade fröken Fagerstjernas köksa under den långa vägen, och Josef Bruse, som också kunde vara en »bildad» menniska, när han hade gagn deraf, styrkte den adla damen i hennes goda tankar om sig sjelf och sina företräden framför den icke bildningssökande delen af mensklighetens svagare, men täcka hälft.

Visserligen skulle det vara lärorikt att ord för ord upprepa hvad »fröken» Cecilia sade, men vi måste afstå derifrån och inskränka oss till att helt enkelt och okonstladt berätta hvad hon behagade yttra, då hon hade kommit in i samma rum på Grönlunds krog, der Johanna satt fången, och då hon hörde Josef Bruse slå dörren igen efter henne, skjuta reglarna för och lägga den tunga haspen på dess plats. Hon behagade nämligen för ett ögonblick lägga bort sina »bildade» vanor och helt naivt utbrista, under det att hon sparkade på dörren med sin galoschbekladda fot:

— Hvad gör du nu, din sakramensgade erkekanalje?

Josef Bruse hörde ganska tydligt denna fråga, men han hade under sitt skiftesrika lif erfarit, att det mången gång är nyttigast att lemna frågor obesvarade. Också yttrade han icke ett enda ord, men arbetade flitigt med reglar och hasp och gick slutligen efter

fullbordadt verk sin väg, belåtet gnuggande händerna och mumlande mellan de erggröna tänderna:

— Grönlund sörjer nog för de båda sångfoglarna. Ha, ha, ha!

Denna gång gjorde Josef Bruse ett kort besök inne i Grönlunds krogshal, innan han återvände till palatset vid Kungsträdgården. Han lät servera sig ett par supar, nickade menande åt »gubben» och ilade bort till nya mödor.

Ännu återstod lakejen Åkerberg, innan fältet var fritt.

Och denne hedersman rusade rakt i armarna på Bruse, när denne trädde in i fröken Fagerstjernas hus.

Åkerberg stod just i begrepp att begifva sig ut i staden. Den gamla fröken hade, otålig öfver läkarens och de båda qvinliga tjenstehjonens dröjsmål att infinna sig, befallt sin betjent att utan dröjsmål begifva sig ut på upptäcktsresa dels efter en medicine doktor och dels efter de båda förlupna qvinliga domestikerna. Och han var nu på väg.

I medvetandet af sin värdighet såsom enda manliga varelsen — utom doggen — i hela den gamla fröken Fagerstjernas palats, var hans uppträdande inför den yttre världen ganska ståtligt. Sjelfva guden Jupiter var på den tiden, då han troddes lefva, icke så full af värdighet, åtminstone icke vid de tillfällen då han smög sig undan sin svartsjuka gemåls vaksamma öga på bakvägar och genom blindportar i det af nektar doftande gudahemmet.

Polisongerna voro både putsade och vaxade och hela karlen skulle hafva kunnat tagas för en gentleman, om icke livreet hade varit i vägen för en sådan uppfattning af hans person.

Och det fräkniga ansigtet sken af sjelfkärlek, liksom om en åsna ville ställa sig framför en spegel och titta i den.

— Åh, se . . . här finner jag genast den jag söker, utropade Josef Bruse, då han mötte Åkerberg under portalens höga hvalf.

— Hm! . . . yttrade den andre förnämt? Hvad vill Ni?

— Bara följ med! . . . Skynda! . . . Låtom oss icke dröja!

Bruse spelade ganska väl rolen af en mycket ifrig människa.

Att ombyta rol, det var för honom ungefär detsamma som det för en annan människa är att byta om ett klädesplagg.

Han drog den stackars Åkerberg med sig, huru mycket denne än bemödade sig att streta emot och iakttaga sin värdighet.

— Hvarthän? . . . Galna människa, hvad vill Ni? . . . Hvarthän?

— Till en dödsbädd! . . . Låtom oss icke dröja . . . Kom, min herre!

Och Josef släpade den fete lakejen med sig så fort, att denne

snart tappade bort all sin värdighet på gatan och icke fick tid att taga upp det förlorade godset, ehuru han märkte, när det flög bort.

— Menniska!... Menniska!... Är Ni galen? pustade han.

— Kom, annars dör hon, innan vi hinna fram!... Kom, kom!

Och återigen släpade Bruse med sig den nästan andlöse lakejen.

— Hvem? Säg mig då i dj—ns namn, hvem det är som dör!

— Fröken Cecilia, naturligtvis!... Den fint bildade köksan!

— Bevare oss alla himlar!... Är hon sjuk?... Är hon döende?

— Ja, och hon ämnar just låta skriva sitt testamente samt insätta sin gode vän herr Åkerberg till universalarfvinge... Kom!

— För... un... Förun... der... ligt! pustade lakejen, medan han släpades framåt af den listige kolportören.

Emellertid fann denne hedersman lämpligt att icke alltför mycket motsätta sig en persons vilja, hvilken åsyftade att insätta honom till arftagare af ett arf, hvars storlek han icke kunde bedöma. Ja, han började till och med frivilligt ila framåt lika fort som Bruse sjelf och han slutade med att vara den främste, d. v. s. den framsläpande kraften under denna rastlösa färd.

Och det var med stor möda hans af springandet ansträngda bröst förmådde frampressa ett och annat ord så tydligt, att Josef Bruse kunde förstå det.

— Hvad säger doktorn?... Har man kallat läkare?... Har hon full sans?

Dessa och andra likartade frågor besvarades af kolportören helt sträff:

— Låt om oss bara skynda på, så att vi komma tids nog! Vi få alltid tillfälle nog till förklaringar sedermera... Kom nu, min käre herr Åkerberg!

Denna gången styrde Josef Bruse icke vägen till Grönlunds krog eller ens till Ladugårdslands Strandgata, utan han passerade Hamngatan ända bort till Drottninggatan och följde sedermera denna ända till Kammakaregatan, der han vred af till venster och efter några tiotal af steg nästan störtade ned i en uti jordvåningen inrättad försäljning af mjölk och andra viktualier.

Lakejen, ifrig att icke låta arvet undslippa sig, skyndade ned nästan samtidigt med kolportören. Den senare tycktes vara väl hemmastadd på platsen, ty han nickade på ett temligen närgånget sätt åt madam Pettersson — en fyratioårig, blek och mager enka — och hviskade några ord i hennes öra.

Madam Pettersson tycktes vara en mycket förståndig människa, en som hade lätt att fatta andra personers tankar och afsigter och som icke hade för vana att besvara med frågor. Hon nickade jakande och pekade på en dörr.

— Derinne! yttrade hon torrt och liksom utan interesse för hela saken.

— Tack för upplysningen! läspade Josef Bruse med sin honungssötaste stämma. Kom, herr Åkerberg... Kom!... Den olyckliga befinner sig härinne.

Josef gick före och Åkerberg följde efter med en girigbuks snikenhet.

Den öppnade dörren visade ett mörkt hål, hvori man icke kunde upptäcka någonting annat än svart och åter svart. Josef rusade dit in.

Åkerberg stannade, liksom om han hade tvekat att anförtro sig åt detta ogenomträngliga mörker. En rysning skakade alla hans lemmar.

— Skynda på! uppmanade Bruse. Gången är mörk, men den är blott några få steg i längd och leder till den arma Cecilias sjukrum.

— Nå, i alla goda andars namn då! utbrast Åkerberg och rusade in.

Men knappt hade han hunnit in, förrän madam Pettersson ilade till och smälde igen dörren, så att ekot dånade hemskt under hvalfven. De båda männen befunno sig i ett absolut mörker, der ingen enda skymt af en ljusstråle kunde nå deras ögon och der till och med en katt skulle hafva funnit sina ögon obrukbara.

— Hvad gjorde nu käringen? utropade Åkerberg, som, att döma af röstens darrande ljud, tycktes vara mycket bestört öfver denna sakernas vändning.

— Hon stängde dörren, begriper du väl, ditt nöt! genmälde Bruses stämma.

Men till sin förfäran märkte Åkerberg, att hans ledsagare befann sig långt borta ifrån honom, ehuru han hade trott sig stå på knappast en fots afstånd från Josef Bruse. Tusende tankar, tvifvel och farhågor tumlade under ett par sekunder omkring i den stackars betjentens hufvud. Om icke förskräckelsen hade för ögonblicket förlamat hans tunga, skulle han hafva skrikit som ett treårsbarn, när någon vill beröfva det den vackraste docka.

Åkerberg fick emellertid icke tid att på detta sätt gifva sitt missnöje till känna. Innan tungans band kunde hinna blifva lossadt,

hörde han ett gräsligt ljudande och i hvalfvat på ett ännu hemskare sätt återljudande hänskratt, liksom om afgrunden hade ditskickat alla sina demoner för att begabba honom och riktigt utpeka honom såsom en sannskyldig dåre.

Ett ögonblick senare såg den stackars karlen en dörr öppnas långt borta. Ett starkt ljussken strömmade för ett ögonblick in i gången.

— Farväl, herr Åkerberg! . . . Lycka till godt arf efter Cecilia!

Dessa ord trängde till betjentens öra. Derefter smälde dörren igen och Åkerberg befann sig ensam i mörkret, andlös och förtviflad.

Men Josef Bruse kände alla vägar och stigar i huset och ledade sig snart fram till boden igen, der madam Pettersson mottog honom med öppna armar och tydligen ådagalade, att den förbehållsamhet och trumpenhet, som hon nyss visade, endast voro låtsade.

— Han är väl i säkert förvar derinne? sporde kolportören med brådskande röst. Du kan väl svara mig för honom?

— Som för mig sjelf, min vän! Har jag väl någonsin bedr . . . ?

— Ack nej, du är en engel, Lucie, en verklig engel. Men det är af stor vikt, att karlen icke blir lös och ledig under de närmaste fyra veckorna.

— Han skall nog bli der han är, försäkrade madam Pettersson.

— Ditt goda hjerta är mig en borgen därför, alskade Lucie.

— Stannar du icke hos mig en stund? . . . Går du redan?

— Affärerna framför allt? svarade Josef Bruse med ett smilande leende.

I nästa ögonblick var han utanför dörren och madam Pettersson såg den sista skymten af honom försvinna från glasarutorna i dörrhalfvorna.

Madam Pettersson suckade djupt och söndertryckte en tår i ögonvrån.

Och i hennes ansigte gaf det ömma och veka uttrycket snart vika för samma dystra min, som låg lägrad öfver hennes ingalunda fula drag, då kolportören i sällskap med betjenten rusade in i hennes handelslokal.

Men Josef Bruse ilade med bevingade steg tillbaka till fröken Ulla von Fagerstjernas palats, som nu var helt och hållet i hans våld, sedan det hade lyckats honom att aflägsna alla den gamle damens tjenare.

Under vägen hvisslade han melodien till en föga anständig visa. Hans sinne var muntert och gladt. Hans fina väderkorn

luktade redan en ansenlig vinst och han prisade i sitt hjerta Fina-Fia, som hade haft den goda smaken att utse just honom till medhjelpare i en affär, som lofvade så stora fördelar, om man skötte den med tillbörligt förstånd.

— Den gamla käringen skall ändå snart lemna detta jordiska, mumlade han, så att det kan ju vara en riktig välgärning att befria henne från en del af de jordiska egodelar, som fjettra hennes själ vid gruset. Desto lättare blir det för henne att spänna vingarna till flygt mot högre och lyckligare rymder. . . Alltså, friskt mod, Josef! Du går att utföra en god gärning, för hvilken himmelen bör hålla dig räkning.

Efter denna hädiska, till honom sjelf ställda uppmuntran, påskyndade han sina steg ännu mera och uppnådde snart palatset.

Vi hafva redan förut bevittnat hans uppträdande vid den gamla frökens sjukbädd och hvad han der lyckades uträtta.

Vi hafva äfven sett honom sammanträffa med Fina-Fia, i hvilket sällskap han försvann i något af de rum, som voro afsedda åt husets tjenare.

Ingenting inträffade, som störde de båda bundsförvandternas delning af rofvet.

TOLFTE KAPITLET.

Under jorden.

Den morgon, som inbröt närmast efter den »sichtore Joschef Abschalons» eller, rättare sagdt, herr Edvard Hallgrens ankomst till gubben Grönlunds krog vid Ladugårdslands Strandgata, sof den unge herren länge och Grönlund hade flera gånger lyssnat utanför dörren till den hemlighetsfulla kammare, der han inhyst sin märkvärdige gäst.

Men då inifrån rummet intet annat ljud hördes än den sofandes tunga andedrag, så hade gubben Grönlund hvarje gång återvändt till sin krogsal och rullat bränvinsfatet tillbaka på dess plats öfver kallareluckan. Ännu hade de vanliga gästerna icke börjat

infinna sig, så att Grönlund hade fullkomlig frihet att utan vittnen handlägga detta göromål.

Hvarföre sof den eljest så raske unge mannen så länge denna morgon?

Till en del måste väl orsaken dertill sökas i den absoluta tystnad, som rådde i detta rum, till hvilket världens buller lika litet kunde tränga, som denna yttre värld förmådde upptäcka tillvaron af det väl dolda kabinettet. Och då ingen enda fönsteröppning fanns hvarken i taket eller på någon af väggarna, så kunde icke heller solen med sina strålar väcka slumraren ur Morpheus armar till dagens mödor.

Men i själfva verket var det hvarken tystnaden eller mörkret, som fångslade Edvard Hallgren så länge vid bädden denna morgon. Icke heller sof han det goda samvetets, den obefäckade själens, det bekymmerfria hjertats lugna, ostörda, ljufva och vederqvickande sömn. Denna goda sömn, för hvilken millioner lyckliga menniskor glömma att tacka den allgode gifvaren, saknas af ännu flera millioner. Och Edvard Hallgren var sedan några år en af det senare slaget. Lång tid hade förflutit, sedan han njöt en ostörd hvila.

Först var det sorgen öfver den vackra Susannas trolöshet och olycka, som vid hans återkomst från utlandet förjagade alla goda englar från hans bädd.

Sedermera började hans hjerta svälla af hat till den usle förföraren och af en hämndlystnad, som natt och dag trånade efter att blifva tillfredsstäld.

Under sådana förhållanden måste sömnen blifva mera en plåga, ett under gräsliga drömmar tillbringadt medvetslöst tillstånd, fullt af en all hvila neutraliserande ångest, än en vederqvickelse till återställande af kroppens och själens krafter. Så tillbringade han ett par år.

Och denna natten — den första, som han tillbringade i Grönlunds lönkammare?

En sådan natt hade han aldrig tillförne upplefvat, hvarken i sitt fädernesland eller i de främmande länder, som han hade besökt.

Hela den föregående tidens kval — den tidens, då han spanade efter förföraren och hvässade sina mordvapen mot denne — voro ett intet, mot hvad han erfor under de långsamt framsläpande nattliga timmar, som han tillbringade med att feberaktigt vända, vrida och kasta sig i Grönlunds mjuka bädd. Och sådana gräsliga fantasier hade han aldrig sett.

Den föregående nattens sömnlöshet och dagens ansträngande

arbete gjorde helt visst sitt till, men de kunna icke förklara allt eller ens hälften af den feberaktiga oro, som jagade sömnen bort från hans hviloläger.

Hvilken var då den verkliga orsaken till den unge mannens oro?

Man skulle vara en klen människokännare, om man icke insåge, att en människa ingalunda kan taga ett sådant steg, som Edvard Hallgren under det föregående dygnets lopp hade tagit, utan att råka in uti ett kaos af själsrörelser, som ingalunda äro normala, och uti ett virrvarr af känslor, tankar och andliga förnimmelser, som ingalunda finnas hos en person, hvilken framlefver sina dagar i lugn och ro och vandrar — redliga vägar.

Hvilket var då det steg, som Edvard Hallgren hade tagit? Hvilken var den gerning, hvarigenom hans själ blifvit försatt i detta uppror?

Det var steget från hederns väg in på brottens bana.

Det var den gerning, genom hvilken hans hand besudlades med en likes varma blod, och genom hvilken han trädde in i förbrytarnes krets.

Så länge dagens rastlösa mödor räckte, så länge han vandrade från butik till butik, från hus till hus, så länge hans tanke måste vara vaken och verksam för att skydda honom mot polismagtens första efterspaningar, ja, till och med då han inne i Grönlunds värdshussal stod inför den förfärlige poliskonstapeln, var Edvard Hallgrens hjerta lugnt och klappade icke fortare än vanligt. Tankekraftens ansträngningar hindrade honom ifrån att höra samvetets förebrående och varnande röst. Han hade icke tid att taga sin ställning i skärskådande och att besinna följderna af de mått och steg, han vidtagit.

Men när han hade släckt lampan och det kolsvarta mörkret omgaf honom på alla sidor — när den absoluta tystnaden, som icke stördes af det aldra minsta ljud, hade börjat att inverka på hans sinnen och liksom mana honom till själfbetraktelser — när mörker och tystnad i förening hade jagat på flykten allt det själfbedrägeri, som dagens rastlösa verksamhet hade gynnat och hållit vid magt — då först började samvetet tala och dess röst var skarpare än ett tveeggadt svärd.

Han kunde icke förjaga bilden af en tid, då han var oskyldig och god, då hans faders och moders förmaningar ännu voro i friskt minne och då han aldrig gjort någon gerning, för hvilken han behöfde blygas.

Och det inre lugn, den frid, den samvetsro, som han då egde, föreföllo honom nu såsom dyrbara skatter, hvilka han för evigt förlorat.

Han föreföll sig sjelf såsom ett afskum, som borde sänkas ned i hafvets djup, och såsom en för evigt ruinerad ande, hvilken förtjänade att genomborras af alla himlens åskviggas, smälta och blifva till intet.

Men de bilder, som i mörkret tedde sig för hans själs öga, blefvo allt mera hemska och förfärliga. Andar med de rysligaste skepnader tycktes kringsvärma honom och hota honom med plågor och qual, de ena gräsligare och rysligare än de andra. Mer än en gång tyckte han sig till och med känna de rent kroppsliga smärtor, som dessa af fantasien frammanade afgrundsandar beredde honom.

Midt i hela detta virrvar af hemska bilder såg han under stundom den hulda bilden af sin moder. Hon tycktes till halften hotande och till halften varnande lyfta upp sitt finger. Och hennes blick sedan! . . . Den var så ömt rörande och så sorgsen och förebrående, att den skar honom djupt in i själen. Ja, hans inbillningskraft var så upprörd och så lifligt verksam, att han till och med tyckte sig se hennes läppar röra sig och höra hennes milda, behagliga stämma hviska:

— Vänd om, min son! . . . Vänd om för min . . . för din mors skull!

Då röt den olycklige i full förtviflan, medan han kastade sig hit och dit på den bädd, som gubben Grönlunds gästfrihet beredt honom:

— Nej, moder . . . moder, nej . . . nej . . . det är för sent . . . för sent!

— Det är aldrig för sent för en ångerfull syndare att vända om till Gud.

Den förtviflade sonen tyckte sig höra modren hviska dessa ord.

Men denna bild försvann i samma ögonblick och de mörka andarna strömmade återigen fram till hans läger, liksom när de hungriga vargarna anfalla den ensamme resande på den vida, ödsliga snöslätten!

Han var återigen i deras våld, såg deras flammande grin, hörde deras infernaliska skrän, kände deras hatfulla andedrägt, förnam deras plågor.

Och på detta hemska sätt tillbringade den olycklige hela natten.

Först emot morgonen, ja, endast en fjerdedels timme innan

gubben Grönlund första gången kom och lyssnade vid hans dörr — först då var han både till kropp och själ så utmattad af den svåra kampen, att han föll i en dvala, som mera liknade döden än sömnen.

Detta var orsaken till att Grönlund ännu klockan elfva på förmiddagen icke kunde förnimma något ljud, som gaf till känna, att hans gäst hade lemnat sitt hviloläger och ämnade börja dagens arbete.

Och gubben Grönlund hade orsak nog att vara till ytterlighet otålig.

På en bakgård, der man kunde vara viss att icke observeras hvarken af polisen eller af nyfikna grannar, voro ända sedan klockan åtta om morgonen samlade tjugo stycken till utseendet mycket vilda sällar. Det var de »arbetare», som Grönlund hade anskaffat åt Hallgren på dennes egen begäran i ändamål att fullborda den af »Nackanäs-Lasse» påbörjade gången mellan Grönlunds krog och ***banken.

Mer än en ed faldes af det snygga sällskapet på grund af dröjsmålet.

Väl sprang Grönlund ut och in, bjöd sällarne på bränvin och öl, lät utdela bland dem de läckraste smörgåsar och försökte på hvarje annat upptänkligt sätt att hålla dem vid godt mod, men dessa försök rön-te endast för några minuter framgång och slutligen voro de tygellöse sällarne, då klockan slog en quart öfver elfva, så uppretade, att de svuro dyra eder på att »mala till mjöl» eller »knåda till gröt» eller »förvandla till en disktrasa» den person, som mot personer af deras stora värde visade en sådan genvördnad, att han lät dem vänta på sig mer än tre timmar.

— Vi behöfva icke honom, sade de, men han behöfver oss. Eljest hade han förmodligen icke låtit kalla oss hit. Och det är, svuro de med eder, som icke kunna i skrift eller tryck upprepas, det är ogentilt och öfversittarefasen att behandla hederliga gentelmän på detta sätt.

— Jag skall knäcka hans nacke, mumlade en undersätzig och bredaxlad karl med vildt växande skägg och trasig kostym.

— Alldeles rätt, utbrast Aron, Fina Fias »fästman», alldeles rätt, gamle tjufojke. Du, Juvelerare-Nisse, och jag . . . vi skola lära honom goda seder.

»Juvelerare-Nisse» — så kallad efter ett misslyckadt försök till inbrott i en guldsmedsbutik — skulle just svara, då hans uppmärksamhet drogs åt annat håll af den orsaken, att Grönlund uppträdde med den väntade personen.

En del af de vilda sällarne tycktes verkligen vara hågad att sätta de uttalade hotelserna i verket och närmade sig främlingen med knutna näfvar och bistra anleten? Hatfulla blickar saknades icke heller.

Grönlund gjorde hvad han förmådde för att lugna dem.

— Nå, nå, mina barn, yttrade han, varen lugna . . . Stilla! . . .

Tyst!

Edvard Hallgren hade en svart sammetsmask för ansigtet, så att ingen kunde se, huru han upptog sällarnes hotfulla uppträdande. Han gick lugnt fram vid Grönlunds sida och tycktes icke bekymra sig om, att gubbens förmaningar till stillhet och tystnad icke syntes göra någon verkan på den vilda hopen. Hans gång var ledig och lätt, alldeles som om hade befunnit sig i en salong och varit omgifven af idel goda vänner.

Emellertid kunde man, som sagdt, för maskens skull icke af hans anlete sluta sig till hans känslor. Men troligt är, att om man hade kunnat se bakom det svarta tyget, skulle man hafva fått se ett af vrede vanständt ansigte. Åtminstone kan man få denna tanke på grund af hvad som sedermera inträffade. Läsaren må sjelf döma.

De mest närgångne voro Juvelerare-Nisse och unga Aron.

Den förre knöt sin sotiga näfve framför Edwards ansigte och den senare var till och med nog djerf att lägga handen på Hallgrens axel.

Och båda svuro och bannade, som om de i det ögonblicket hade suttit fast i några dugtiga polisnäfvar och blifvit såsom gripna på bar gerning vid föröfvandet af ett eller annat bofstreck, släpade bort till vaktkontoret.

Gubben Grönlund tiggde och bad och gjorde sin flit för att lugna dem.

Men Edvard Hallgren hade en annan method, hvilken var mera verksam, emedan den vädjade mindre till bråkmakarnes förstånd, än till den sjelfbevarelsedrift och den omtanke om lif och lemmar, som är hvarje menniska medfödd och som icke är mindre utvecklad hos uslingen i trasor än hos ädlingen i frack.

Han gaf Juvelerare-Nisse en örfil, hvilken slungade denne hedersman långt bort. Tumlande omkring några slag, hamnade han slutligen på en sophög, från hvilken han krafade sig upp, visserligen svärjande, men synbarligen icke så litet lugnare till sinnes, än han var ett ögonblick tillförne.

Och unga Aron greps helt plötsligt af Edwards starka hand,

lyftades upp från marken, skakades eftertryckligt och slungades derefter med största lätthet bort till samma sophög, från hvilken Juvelerare-Nisse just var i färd med att stiga upp. De båda säl-larne nådde alltså samma mål.

I nästa ögonblick var en skarpladdad revolver i Edwards hand.

— Vare detta eder alla en varning, hördes hans djupa och kraftiga stämma yttra. I kännen mig icke . . . Godt! . . . Jag vill därför underrätta eder om, hurudan jag är. Och sedan mån I rätta er derefter. Lyssnen nu alla!

Grönlund var så häpen, att han i förlägenhet tog mössan af hufvudet och sammanknäppte sina händer omkring den, liksom om han stått i kyrkan och åhört en kraftfull predikan om bot och bättring.

Och de andre voro icke mindre tysta och stilla. Sjelfva Juvelerare-Nisse smög sig fram för att höra på och Aron såg ut att vilja spanna upp ett helt dussin öron, om naturen hade be-gåfvat honom med flera än två.

— Om I lyden mig, skall jag föra er till rikedom. Men, märken det väl, vid det aldra minsta tecken till olydnad, som någon af er visar, skjuter jag honom för pannan utan nåd och barmhertighet och utan att i förväg gifva honom någon varning. Jag har alltid med mig tillräckligt många skott för att döda tre fjerdedelar af er och sedan har jag en hvass dolk, med hvilken det för mig skall blifva ett nöje att skicka den sista fjerdedelen till en annan värld, om det finnes någon sådan.

De sista orden visa, att Edvard redan hade kommit ett stycke in på den onda vägen, ty den redlige tviflar aldrig, men bofven alltid på tillvaron af en annan värld, der vedergällning fås för ger-ningarna på jorden. Nattens fantasier med hela deras varnande innehåll voro liksom bortsopade ur hans minne och han gick nu med stadiga steg på sin föresatta väg — åtminstone så länge solen sken och det var dag. Men det är troligt, att med natten skulle oron och qvalen återkomma i hans ännu icke helt och hållet för-härdade själ. Och först småningom skulle han komma derhän, att han kunde sofva någorlunda lugnt med skuldbelastadt samvete.

Ett doft mumlande genomgick hopen och var ett nog tydligt svar på det meddelande, som han hade gjort sina blifvande med-arbetare.

— Ja, fortfor han, sådant är mitt sätt och ingen af er är karl att förändra det. Om I icke ären nöjda med mina vilkor,

så kunnen I aflägsna er. Inom tio minuter skall det vara för sent att rygga tillbaka.

— Nå, yttrade en af sällarne, en medelåldrig karl, som bland »goda vänner» kallades »Penga-Erik», emedan han varit invecklad i ett falskmyntare mål och icke hade gått fullkomligt helskinnad ur den affären, nå, om det icke kan blifva för bättre pris, så menar jag att vi gå in på villkoren.

Ett bifallsmummel och några enstaka ja-rop bevisade, att »Penga-Erik» eller, såsom han också benämndes, »Pengen» hade uttryckt den allmänna meningen.

— Jag visste väl, att mina gossar skulle taga sitt förnuft till fånga, förklarade gubben Grönlund, som äntligen tycktes hafva i någon mån hemtat sig från sin förvåning.

Men den maskerade förbrytaren bekymrade sig icke om Grönlunds mening, åtminstone icke för ögonblicket. Hans tankar voro helt och hållet concentrerade kring bemödandet att göra de vilde sällarne till lydiga redskap för hans vilja och planer.

— Nåväl, återtog han och hans kraftfulla röst hördes till hvarje vrå af den ensliga bakgården, utan att därför vara så hög, att han behöfde frukta för att blifva hörd utanför gårdens område, nåväl, kamrater, eftersom I nu hafven gått in på att visa mig obrottslig lydnad, så återstår det endast att låta er aflägga ed på detta löfte! Alltså — svären I alla utan undantag, svären I vid allt hvad heligt är att lyda mig allestädes och i allt?

— Vi svära det!

— Således ären I nu mina edsvurna kamrater och bröder. Och på det att ingen ibland er må känna sig frestad att förråda oss andra, så svär jag å min sida eder en ed, och det är den, att det aldra minsta försök till förräderi, som jag upptäcker hos någon af eder, kommer obevekligen att straffas med döden — den kvalfullaste död, som jag förmår upptänka och verkställa.

Gubben Grönlund borttorkade en tår, så rörd var den goda själen.

• Utan att afvakta det intryck, som hans uttalade hotelse månne komma att göra på den vildsinta hopen, framtog Edvard en karta, som han med stor sorgfällighet utbredd på ett underlag af ohyflade bräder, hvilka lågo uppstaplade i en liten hög ungefär midt på gården.

Grönlund stälde sig med tydlig nyfikenhet vid hans sida, men hade likväl nog omtanke om sitt välbefinnande att äntligen sätta mössan på hufvudet.

Sällarne skockade sig samman omkring den maskerade mannen och detta papper, hvars betydelse och nytta de flesta af dem tro- ligen icke insågo.

Den djupaste tystnad hade inträdt. Ingenting störde de ob- servationer, hvilka Edvard anställde med tillhjälp af lineal och pas- sare. Några minuter förgingo på detta sätt. Alla befunno sig i en spänd väntan på hvad som komma skulle.

— Här måste det vara, utropade slutligen Edvard, i det att han reste sig upp och gick rakt fram till samma väldiga sophög, dit han för en stund sedan hade så hastigt och lustigt förpassat både »Juvelerare-Nisse» och unga Aron.

Alla skyndade att följa honom. Grönlund mumlade för sig sjelf:

— Han har fint väderkorn den der. Får han gå ohängd några år, så blir han helt säkert allas vår mästare i de »fria kon- sterna.» Det är godt gry i honom.

— Riktigt, här är det, återtog den maskerade, sedan han ännu en gång hade jämfört platsen med kartan... Bort med sophögen, karlar!... Nå, raskt!

— Vi kunna väl icke bära bort soporna med näfvarna heller, yttrade »Pengen», i det att han framvisade ett par händer, som åtminstone icke voro för rena att nyttja till det antydda ändamålet eller till andra dylika uppdrag.

— Du har rätt, svarade Edvard lugnt... Vår vän Grönlund förser oss helt säkert med de nödiga verktygen. Icke sant, min gamle hedersvän?

Grönlund försäkrade, att han var beredvillig till allt hvad hans vänner behagade begära af honom, äfven om det tycktes vara rent af omöjliga ting.

Med sin vanliga raskhet lopp han framför banditerna bort till en liten bod, som befann sig i ett hörn af gården. Medelst en medförd nyckel skaffade han sig snart inträde i detta uthus, och det var med ett bredt grin af tillfredsställelse, som han för säl- lerne utvisade en väldig samling af spadar, hackor, grepar och andra verktyg, hvilka voro lämpliga till det arbete, som Edvard ämnade företaga. Mängden af dessa redskap var så stor, att den skulle hafva räckt till att dermed rikligen förse en dubbelt så stor arbetsstyrka som denna.

Man skyndade att förse sig med hvad man behöfde och snart voro tjugo par armar ifrigt sysselsatte med att skingra den stora sophögen åt alla väderstreck.

Betjenten stod på ett par alnars afstånd från sin herskarinna.

Romanbladet 1886.

Då man uppnådde botten stötte greparna mot en stenläggning af alldeles samma utseende som den, hvilken fans på den öfriga delen af gården.

Ett utrop af missräkning gick öfver de flestes läppar. Man hade väntat att få se någonting helt annat — en trälucka, ett djupt hål o. s. v.

Endast Grönlund och Edvard Hallgren tycktes vara lugna och röjde icke någon öfverraskning. Den förres anlete kunde till och med icke undertrycka ett knipslugt leende, hvilket tycktes bevisa, att han kände hemligheten, men ville roa sig med att låta de andra en stund förgäfvos söka gätans förklaring, innan han gaf dem de upplysningar, som skulle ofelbart leda dem på rätta spåret.

Edvard kastade en hastig blick på Grönlund, såg hans leende och begrep, att huru underligt det än månne se ut, den sökta nedgången till den underjordiska gången måste vara just der och icke på något annat ställe.

— Hit med ett jernspett! utropade han med dånande stämma.

Man anskaffade snart det begärda redskapet, hvilket Edvard med häftighet ryckte till sig. Han stötte dess spets hårdt mot stenläggningen på åtskilliga ställen och hvarje gång stålspetsen stötte mot stenen, hördes ett doft ljud, som genast öfvertygade hvar och en, att marken här var ihålig.

— Den karlen förstår sig på allting, mumlade Grönlund, som dock troligen var mindre misslynt öfver att upptäckten blifvit gjord, än deröfver att Edvard hade förstått att göra den utan att behöfva anlita honom om bistånd.

— Raskt fram med flera jernspett och bort med stenarnal kommenderade Edvard, som i sin ifver sjelf arbetade för två eller till och med för fyra.

Inom fem minuter var stenläggningen undanröjd på en ansenlig yta.

Spadarna kommo fram. Jord, grus och lera kastades till sides.

Nu dröjde det icke länge förr än man hade blottat ett hvarf af grofva stockar, hvilka uppenbarligen voro lagda öfver ett tomrum. Då nämligen en af karlarna stack sitt jernspett mellan två stockar, sjönk detta redskap utan att möta något motstånd ända ned till det ställe, der karlen omfattade det med sin hand.

Att undanrödja dessa stockar var en lätt och snart uträttad sak och detta så mycket mera som Edvard ledde arbetet med klokhets och gaf befallningar, hvilka vittnade såväl om insigt och

erfarenhet i dylika arbeten, som om vana och förmåga att befalla öfver en skara arbetare och anvisa åt hvar och en hans del af den gemensamma mödan.

Och när alla stockarna voro undanskaffade, visade sig en fyrkantig öppning i marken. De fyra sidorna af detta brunnliska svalg voro klädda med bräder, tydligen i afsigt att förhindra ras. Att med ögonen mäta djupet var icke möjligt och deraf slöt Edvard, att djupet måste vara ganska ansenligt. För att förvissa sig derom uppvecklade han snabbt ett snöre och fastband vid dess ena ända en mindre sten, allt i ändamål att med detta enkla redskap undersöka djupet.

Knappt hade han kastat ut lodet, innan detta stötte emot något föremål, gled förbi detta och ilade vidare nedåt på ett sådant sätt att Edvard kunde tydligen känna, hurusom snöret hade erhållit en annan hvilopunkt än hans hand.

— Der måtte finnas en stege, mumlade han. Hit med ljus, Grönlund!

Som gubben Grönlund var alltför intresserad af företagens framgång, för att icke med största beredvillighet stå till tjenst med allt hvad han och hans hus förmådde, ilade han efter det begärda. Under hans frånvaro fullbordade Edvard ledningen och konstaterade, att brunnen hade ett djup af femton och en half aln från öfverkanten till botten. Lugnt sammanrullade Edvard sitt snöre.

Grönlund återkom snart med ett par lyktor och en låda innehållande tagljus. En lykta tändes och vid dess sken kunde man tydligt se den öfra ändan af en stege, som stödde sig mot brädväggen en aln nedanför mynningen af »brunnen». Man fästade lyktan vid ett snöre och sänkte den ned ända till botten, hvarvid man fann, dels att stegens nedra ända befann sig på den jemna, sandiga plan, som utgjorde »brunnens» botten, och dels att invid denna befann sig en åt sidan ledande öppning, som tydligen förde in uti jordens innandöme. Ett allmänt utrop helsade denna nya upptäckt.

— Dela ut ljusen bland folket, Grönlund, befalde den mårskerade brottslingen, och låtom oss sedan alla stiga ned i denna ypperliga grufva, ur hvilken vi helt säkert skola hemta större rikedomar, än någon annan grufva i världen har lemnat sina egare från äldsta tider intill den dag, som i dag är. Raskt nu till verket!

Utan att invänta de andra, svingade anföraren sig öfver kanten och nådde med lätthet stegens öfversta pinne med sina fötter. Med

händerna gripande tag i några väldiga spikar, hvilka voro inslagna här och der i väggen för att underlätta upp- och nedstigandet, försvann han snart för deras blickar, som deruppe ännu voro sysselsatta med att tända de af Grönlund utdelade talgljusen.

Edvard hade redan nått bottnen och afskurit snöret, som satt fästadt vid lyktan, innan någon af de andra ännu hade börjat nedstigandet. Och han hade för länge sedan fattat lyktan i handen och fördjupat sig i sidogången, då den förste af hans arbetare satte foten på bottnen af den djupa brunnen.

Sidogången var så hög, att den tillät Edvard att gå rak, om han aftog sin hufvudbonad. I annat fall gjorde denna persedel oafåtligen bekantskap med den orenlighet af spindelväfvar, dam och andra ting, hvilka under årens lopp hade i detta tysta, hemlighetsfulla och stilla djup samlat sig på de tre åtkomliga sidorna af de balkar, hvarmed hvalfvet understöddes liksom i en engelsk kolgrufvas otaliga gångar. Edvard märkte nämligen genast, att den jordmån, genom hvilken »Nacknäs-Lasse» hade dragit sin underjordiska gång, var af mycket lös beskaffenhet. Gången genomskar ett lager af en föga sammanhållande jordart. Man hade därför sett sig nödsakad att, i den mån arbetet framskred och gångens längd ökades, understödja taket med bräder, som voro lagda bredvid hvarandra längsefter gångens längdriktning och hvilka i sin ordning uppbyros af nyss nämnda tvärbalkar. Dessa återigen hvilade på vanliga grufstöttor af en människas längd och placerade parvis under hvarje balk. På somliga ställen voro såväl stöttorna som balkarna af en kolossal tjocklek, hvaraf Edvard med den för honom egna skarpsinnigheten drog den viktiga slutsatsen, att gången der gick fram under ett eller annat hus, som med sin tyngd ökade jordmassans tyngd och därför gjorde ett säkrare underlag nödvändigt.

Här och der hade man emellertid träffat på en granitklippa, genom hvilken man varit nödsakad att spränga en tunnel af några famnars längd.

På sådana ställen voro naturligtvis grufstöttorna öfverflödiga och därför hade sådana icke heller blifvit der anbringade. Man hade varit lika klok som sparsam, och Edvard kunde icke neka, att alltsammans var väl utfördt.

— Om vi blott icke träffa på något berg, yttrade Edvard, sedan han kommit till ändan af gången, och om för öfrigt ingen störande omständighet inträffar, så torde vi nog kunna hinna vårt arbete färdigt så tidigt, att jag kan utföra min plan och sätta kronan på mitt jätteverk under sjelfva julhelgen, då banken är

stängd och herrar banktjenstemän icke lära infinna sig i kassahvalfven för att granska kistornas innehåll eller kontanta kassans storlek.

I detta ögonblick såg Edvard ljussken vid ingången derborta, der den uppifrån nedströmmande dagern bröt sig mot mörkret der nere.

Och högljudda röster förkunnade honom, att hans »arbetare» voro i antågande. Helt och hållet förgätande hvad han under senast förflutna natten upplefde, kände han nu sitt hjerta genom-bärfvas af en stolt känsla, som framkallades af medvetandet om det välde, han utöfvade öfver dessa vilda sällar, och af vissheten, om att framgången af hans plan nu var gifven. Han hade aldrig känt sig så stolt på den tiden, då han förtjenade sitt bröd med ärligt arbete i anletets svett, fastän han äfven då hade att berömma sig af framgångar, som sällan falla på andras del i den ställning, han innehade.

Redan denna känsla af stolthet bevisade mera än någonting annat, att han för allvar och utan den minsta tanke på att rygga tillbaka hade hunnit ett stycke in på brottens och det ondas väg. Om han i detta ögonblick hade förnummit en känsla af ånger och blygsel, skulle han möjligen ännu kunnat räddas.

Men hans stolta förlitande på framgången af den brottsliga plan, som han förehade, måste öfvertyga människokännaren om att han hade oåterkalleligen fattat sitt beslut och att han ämnade kämpa mot de nattliga fantomerna, tilldess han vunnit seger öfver dessa och till dess han kunde med orubbadt själslugn till och med se sin moders bild och höra hennes bestraffande ord. Han hade blott ett mål i sigte och han var oförmögen att sträfva efter något annat. Och det ena var att med rätt eller orätt, med list eller våld bana sig en väg till rikedom och oberoende, om också denna väg skulle komma att gå genom floder af andra människors bittra tårar eller öfver högar af lik, som fallit för hans dolk eller kula och offrats för hans ändamål. Man skulle lika litet hafva kunnat förmå honom att afstå härifrån, som man kunnat öfvertala honom att med ett skott förkorta det lif, han nu invigde åt brottsliga gerningar och strid mot samhället.

Och skulden till alltsammans var hans *olyckliga kärlek* till Susanna.

Om han aldrig hade sett henne, skulle han hafva blifvit en nyttig och god medborgare.

Sedan man noga beskådat ställningen dernere i den underjordiska gången, återvände alla upp till dagsljuset. Men ovisst är, om icke flertalet af dessa vilda sällar trufdes bättre och andades lättare der nere.

Utan att behöfva ett ögonblicks tid till eftersinnande, träffade Edvard sina anordningar för arbetets börjande utan något dröjsmål.

Fyra arbetare anvisades att biträda honom vid förfärdigandet af ett vindspel, som skulle underlätta uppforslandet af de jordmassor, som utgjorde produkten af de andres arbete der nere i djupet.

Fyra andra beordrades att stiga ned i gången, försedda med hackor, spadar och jernspett för att bryta sig väg och förlänga gången.

Två befaldes att på skottkärror, som Grönlund anskaffade, forsla den lösbrutna massan fram till öppningen och två andra skulle der taga emot den och i säckar fortskaffa den upp i dagsljuset, der ett par karlar voro beredda att mottaga bördorna och föra dem till anvisadt ställe.

Två skulle gå på vakt för att tillförsäkra hela företaget den obemärkthet, som var nödvändig för dess framgång.

Och de sista fyra skulle hvila sig sex timmar, för att sedan aflösa fyra andra, som i sin ordning skulle få hvila sig lika lång tid.

Genom denna senare anordning afsåg Edvard naturligtvis att arbetet skulle kunna fortgå både dag och natt med samma styrka. Han beräknade, att sex timmars hvila skulle vara tillräckliga för en frisk människa att samla krafter till aderton timmars arbete. Huruvida nu denna teori är riktig, derom kan endast en läkare döma och det endast efter speciel undersökning af hvarje individs kroppsliga tillstånd och beskaffenhet. Säkert är emellertid, att Edvard här genomdref sin vilja och att följaktligen arbetet, sålunda fortsatt oupphörligt och utan afbrott under flera veckors tid, skred raskt framåt.

Sjelf handlade han icke något annat arbete, än det att han med egen hand verkstälde de understödningar af hvalfvet medelst bräder, balkar och stöttor, som han såg vara nödvändiga. Detta var ett arbete, som han ogerna och endast då hans närvaro fordrades på annat håll, öfverlemnade åt andra.

Och man måste medgifva, att just på en omsorgsfull vaksamhet i detta afseende låg en ofantligt stor vikt, ty ett i gången inträffande ras kunde icke allenast fördröja arbetets fullbordan flera dagar eller veckor, utan äfven röja företaget för den ofvanpå jordytan

bullrande världen. Om man nämligen antager, att raset antagit väldiga dimensioner och att ett hus befunnit sig just midtöfver det sammanstörtande stället, så inser man lätt möjligheten att detta hus eller en hel rad af hus kunnat instörta — en händelse, hvilken ovilkorligen skulle hafva ledt till närmare undersökning af anledningarna till raset. Den underjordiska gångens tillvaro skulle hafva blifvit röjd och hela företaget, af hvilket Edvard lofvade sig så mycket, skulle varit omintetgjordt.

En enkel, men ändamålet fullt motsvarande kran byggdes öfver öppningen till »brunnen». Stegen kunde derefter borttagas, ty arbetarne stego ner och upp i korgar, som sänktes och höjdes med tillhjälp af denna hiss.

Öfverallt var Edvard med. Alltid var han till hands, när någon svårighet yppade sig och alltid hade han någon utväg att öfvervinna hindren.

Och gångens riktning reglerade han med fullkomlig noggrannhet efter kartan, så att han var alldeles viss att slutligen uppnå den önskade punkten af grundvalarna till ***bankens ståtliga hus. En enda linies afvikelse från rätta kosan skulle på grund af det långa afståndet hafva gjort, att man helt och hållet förfelat målet. Men Edwards ganska gedigna kunskaper skyddade honom för att begå ett sådant misstag. I alldeles rät linia mot banken fortskred det underjordiska arbetet natt och dag och i det Stockholm, som rörde sig deruppe på jordytan, fans ingen, som anade, att ***bankens kassa sväfvade i någon annan fara än att råka ut för bedrägliga kassörer och vexelförfalskare.

Men ju närmare tiden skred framåt julen och således arbetet i »Nackanas-Lasses» gång nalkades sin fullbordan, desto mera grubblande blef gubben Grönlund.

Han sågs ofta sitta och grubbla och tycktes sky sällskaper — något, som man aldrig tillförne hade haft anledning att förebrå denne hedersman.

Om orsakerna till denna förvandling erhöll Edvard Hallgren upplysning helt oväntadt en afton, då gubben besökte honom i den hemliga kammaren.

— Men, yttrade gubben, i det att han insög en pris snus i näsan, när vi nu hafva plundrat banken, hvad skall då komma att inträffa?

— Naturligtvis gör banken konkurs, genmålde Edvard kallt och blåste i detsamma ut ett väldigt moln af doftande cigarrök.

Någon annan utväg lär svårligen finnas för ***banken, ty vi taga med oss »rubb och stubb.»

— Det är godt och väl det, mumlade gubben, men huru går det mig?

— Ni får naturligtvis en del af rofvet. Tviflar ni verkligen derpå?

— Nej... nej!... Men jag menar någonting helt annat...
Jag...

— Säg fritt ut, min vän!... Oss emellan böra icke finnas några hemligheter.

— Sant nog, men...

— Nå?... Låt mig nu veta, hvad det är som trycker ert hjerta?

— Ni förstår nog, att jag är rädd om mitt skinn? Är det inte rätt?

— Naturligtvis!

— Godt, Ni förstår mig... Man skall upptäcka, att banken blifvit plundrad.

— Ofelbart!

— Och att penningarna äro försvunna, äro sin kos, borta för alltid.

— Jag hoppas det, yttrade Edvard med anmärkningsvärdt lugn.

— Förstår Ni icke, hvad som sedan nödvändigt måste inträffa?

— Nej, sannerligen!... Åtminstone ser jag ingen fara för er, min vän.

— Man skall upptäcka den underjordiska, hemliga gången.

— Det är otvifvelaktigt.

— Och denna gång leder rakt till mitt hus här vid Strandgatan.

— Det är lika säkert, svarade Edvard med stor köld. Nå, vidare, min vän!

— Vidare!... Ni är galen, Ni!... Begriper Ni då inte, att man följer gången hit till mitt hus, att man kommer att häkta mig, ställa mig inför brottsmålsdomstol, förhöra mig, pina mig, plåga mig, förstöra mitt goda namn och rykte och slutligen döma mig till straffarbete för min återstående lifstid.

— Lappri!... Den blir ju ändå inte så lång. Ni är gammal redan.

Gubben Grönlund förstummades. Maken till oförsynthet hade han aldrig sett.

Han sprang med stor häftighet upp från stolen, der han

under samtalet satt, och utbrast, så snart han blef herre öfver sin tunga, med alla tecken till ursinne:

— Jaså, min gunstig herre, Ni tager saken på det sättet. Ni kommer hit, förföljd af rättvisan, efterspanad af polisen. Jag tager emot er med välvilja, jag...

Edvard inandades med välbehag cigarröken och afbröt gubbens tal:

— Nå, nå... lugna er, vän Grönlund!... Tag ert förnuft till fånga!

— Fånga mig hit och fånga mig dit!... Jag känner er nu och jag skall veta att taga mina mått och steg derefter. Och så sant jag heter Grönlund och är en välbergad karl med godt namn och rykte... så visst är det också, att jag skall göra om intet edra snygga planer. Det skall aldrig lyckas er att draga skam och vanära öfver mitt gråa hufvud till lön för all den stora välvilja, jag varit dum nog att visa er.

Edvard skrattade. Denna ohöflighet var ingalunda egnad att lugna gubben.

Han gick i vredesmod till dörren och skulle helt säkert aflägsnat sig för att verkställa en eller annan för Edvard förderlig plan, om denne icke hade ropat:

— Haf icke så brådt, min vän!... Vänta!... Låt oss utbyta tankar i lugn och ro.

— Utbyta tankar med en sådan skurk!... Ni skall få utbyta tankar med ett godt rep i en bra galge, därför svarar jag och gubben Grönlund också.

— Dermed är ingen brådska, genmålde Edvard cyniskt. För öfrigt skola vi, när den dagen kommer, hålla hvarandra sällskap, Ni och jag, min hedersvän.

— Hvad menar Ni med det?... Hvasa'?... Jag är en hederlig man.

— Så hederlig som en tjufköpare och mördare kan vara! Jag medger det... Men hör nu på, Grönlund!... Ni och jag böra icke tvista med hvarandra, utan i stället komma väl öfverens. Hvarken Ni eller jag eger mer än ett hufvud och ingen af oss har råd att förlora en kroppsdel, hvarmed naturen har så sparsamt försett och som dessutom är så absolut nödvändig för att kunna lefva. Blifva vi fiender, Ni och jag, så svärfvar åtminstone ert hufvud i fara, ty jag kommer att ofördröjligen angifva er för polisen för diverse små saker och ting, som jag är i tillfälle att genast bevisa, om det också vore inför sjelfva polismästaren.

Grönlund var blek i ansigtet som ett lik och hans underkäk skälfade.

— Ni ser således, återtog Edvard lugnt och kallt, att det klokaste för er är att fortfarande vara min gode vän och så mycket Ni förmår gynna mina planer.

— Men innan Ni hinner angifva mig, låter jag häkta er på bar gerning nere i den underjordiska gången. Hvart kommer Ni sedan? . . . Tror Ni verkligen, att någon människa skall fästa afseende vid de anklagelser, Ni utslungar mot andra?

— Min käre vän, genmålde Edvard iskallt, det der skall Ni aldrig göra.

— Och hvarföre icke, om jag får ha' den äran fråga? Hvem kan hindra mig?

— Ni skall icke kunna aflägsna er tio steg från ert hus, utan att få i kroppen på er några tum kallt stål, som en af mitt folk håller i beredskap åt er, för den händelse Ni skulle fatta några illasinnade föresatser.

— Man bevakar mig således? . . . Man behandlar mig som en fånge?

— Alldeles! . . . Och en man med ert ljusa förstånd kan väl icke undra derpå?

— Det är nedrigt.

— Måhända, men i alla händelser måste det kallas klokt och försigtigt.

— Den lede i afgrunden sjelf skulle icke kunna räkna ut det bättre.

— Alltså inser Ni nu ert oförstånd, min käre Grönlund, och har beslutat foga er efter omständigheterna? Kom för öfrigt ihåg, att Ni svurit mig obrottslig lydnad.

— Jag? . . . Jag! . . . Det var en . . . lögn, herre. Det har jag aldrig gjort.

— Jo, återtog Edvard med isande lugn, det är just hvad Ni har gjort, min vän.

— Ni ljuger som en hästhandlare på en marknad eller som en bodmamsell, när hennes femtionde friare anmäler sig. Jag har aldrig svurit den eden.

— Ni misstager er återigen, min vän. Ni har verkligen gjort detta. Kommer Ni kanske icke ihåg, att Ni samma dag, då vi började våra arbeten under jorden, var närvarande då jag afdrade mina medhjelpare eden? Minnes Ni det?

— Ja, men . . .

— Godt! Då minnes Ni helt visst äfven, med hvilka ord jag kräfde eden?

— Det kan icke sjelfva f—n komma ihåg allt hvad Ni då pratade.

— Nå, då skall jag försöka erinra er om hvad som skedde. Jag sade ordagrant så här: »svären *I alla utan undantag*, svären *I* vid allt hvad heligt är att lyda mig allestädes och i allt» . . . Just så föllo mina ord. Jag bad om eller, rättare sagdt, jag fordrade samma ed af alla närvarande utan undantag. Ni gjorde inga invändningar . . . Eller gjorde Ni kanske det? . . . Nej! . . . Nå, då utgör Ni inget undantag från regeln. Ni har svurit samma ed som alla de andra.

— Det der tänkte jag aldrig på. Jag ansåg mig stå utanför hopen.

— Men jag tänkte på det och jag ansåg er alldeles icke stå utanför hopen.

Grönlund teg och bet sig i läppen. Han märkte, att han förlorat partiet.

När Edvard förstod, att gubben icke längre förmådde kämpa emot, beslöt han att lugna hans farhågor med afseende på framtiden. Han kunde hafva gjort detta genast, men utan tvifvel ansåg han det nyttigt att injaga förskräckelse hos den gamle förbrytaren, och detta var helt säkert orsaken hvarför han hade så länge hållit honom på sträckbänken och satt hans tålmod på prof.

— Och för öfrigt, min bäste vän, har jag redan uppgjort en plan, hvilken ovilkorligen måste skydda er för upptäckt, när katastrofen en gång har inträffat.

— Är det möjligt? utbrast Grönlund med en ifver, som bevisade, att hans hjerta lättades från en tung börda, och som helt visst var en noggrann och sanningsenlig gradmätare i fråga om djupet af den ångest, han hade utstått.

— Ja, min käre vörd, jag lofvar er, att ingen menniska skall kunna följa våra spår från bankens källarhvalf hit till ert hederliga hus.

— Det är just hvad jag önskar. Men jag förstår alls icke, huru . . .

— Jag begär icke heller, att Ni skall förstå en sak, som jag hvarken kan eller vill för närvarande förklara för er. Det är nog att jag begriper den. När jag finner tiden vara inne, skall Ni få

veta allt. Tilldessa måste Ni nöja er med mitt löfte och en hederlig karls löfte är en god borgen, förmodar jag.

— Ja visst, instämde Grönlund. Jag är verkligen nöjd med denna garanti.

Edvard hade redan hunnit glömma, att han icke längre var en hederlig karl.

— Och nu, min bästa vän, får ni icke längre försumma att ombesörja min aftonmåltid. Ni har redan med ert enfaldiga prat fördröjt den mera än en timme. Jag har haft ett styft arbete derne i den underjordiska gången i dag och är hungrig. Skynda att duka upp för mig det bästa, ert hedervärda hus förmår.

Grönlund, som nu tycktes vara lugn och nöjd, ilade bort och återkom efter en stund med en särdeles läcker måltid, der hvarken aptitsupen eller det bajerska ölet eller en flaska gammalt godt vin saknades. Medan han plockade upp de goda sakerna ur korgen och ordnade dem på bordet framför sin gäst, pratade han hit och dit om nytt och gammalt. Det såg nästan ut, som om han önskade genom mer än vanligt stor inställsamhet utplåna hos Edvard det dåliga intryck, som hans beteende tidigare på aftonen sannolikt hade lemnat efter sig.

Men Edvard var föga meddelsamt stämd och besvarade kort och godt värdshusvärdens yttranden eller också lemnade han dem alldeles obesvarade.

Slutligen afskedade han den pratsjuke värden med en nådig nick.

Medan nu Edvard med god aptit förtärde sin kräsliga måltid, återvände Grönlund till krogsalen, alltjemt mumlande mellan tänkerna:

— En karl, som vet hvad han vill, den der gynnaren.

Och när han kommit upp i salen — hvilket skedde den vanliga vägen och under iakttagande af de väl kända försigtighetsmåttens rörande den märkvärdiga tunnans — befalde han en dräng att sköta rörelsen, medan han aflägsnade sig en stund.

Derpå kastade han på sig en rock, tog hatt och käpp och begaf sig ut.

Ämnade han verkligen sätta i verket sin hotelse att för polis-magten röja Edwards planer mot ***banken och hans underjordiska arbete? Eller ämnade han endast taga en promenad för att henta frisk luft och fullkomligt lugna sitt sinne?

Man fick aldrig veta hvad gubben Grönlund den gången hade i sinnet att uträtta eller hvarthän han ämnade sig, ty knappt hade han satt foten på gatan, innan en karl, insvept i kappa, svärtad i

ansigtet och med en djupt neddragen hatt på hufvudet, stälde sig i hans väg och visade honom mynningen af en revolver. På samma gång grep karlen ett hårdt tag kring gubbens arm.

Man får icke lemna Grönlunds krog i qväll, yttrade en skroflig stämma. Det är förbjudet. Ni gör klokast, om Ni vänder om igen.

— Gäller detta förbud alla?

— Nej, endast en!

— Och hvem är denne?

— Grönlund sjelf!

— Jaså! . . . Tack, min vän! Det var endast detta, jag ville veta.

Och Grönlund vände lugnt om och gick tillbaka in i sitt hus.

TRETTONDE KAPITLET.

Professorns intriger.

Läsaren har redan gjort bekantskap med professor Blindius och lärt att beundra såväl hans starkt utvecklade skönhetsinne som hans rymliga samvete.

Den lärde herren var, såsom läsaren nog funnit, en ansedd personlighet, en af dessa stjernor, som lysa likt solar på en hufvudstads himmel, duga till allt, få vara med i allt, äfven om de icke begripa det, och vinna ära och anseende för allt hvad de företaga sig, till och med för sådant, som skulle hölja sämre folk med vanära.

Knappt någon komité var tänkbar, om den icke erhöll Blindius till ledamot. Sjelfva »federationen» skulle hafva fått dödsstöten, om icke professorn hade fortfarande egnat den sin varma omtanka och sina ädla krafter. Och om någon påstått, att en »välgörenhetsbazar» vore möjlig utan medverkan af Blindius och hans fru, skulle han hafva blifvit ordentligt utskrattad och förvisad från alla fashionabla personers sällskap. Derfor vågade också ingen yttra något så hädiskt.

Hans fru såg bra ut i trots af sina fyratio år. Kanske var hennes ansigte något för skarpt. Men det gjorde henne intressant

och angick ju för öfrigt ingen annan än hennes man, hvilken berättades ofta nog hafva tillfälle att genom egen huslig erfarenhet pröfva, huruvida det påståendet verkligen innehåller någon sanning, att en hvass näsa utgör vittnesbörd om ett skarpt lynne.

Isynnerhet hade fru professorskan den svagheten att anse sin man vara den vackraste karl i alla fem verldsdelarna. Huruvida hon i detta hänseende gjorde några jemförelser mellan professorn och de sälle i Muhameds paradys, är icke veterligt. Men hon hade helt visst förstånd tillräckligt äfven till detta.

En naturlig följd af denna goda tanke om professorsnors yttre var det att hon kände sig gränslöst svartsjuk om honom. Kanske hade hon en eller annan gång kommit på spåren något af hans många små snedsprång och afvikelser från den enda väg, på hvilken husfred kan vinnas. Och om så verkligen var förhållandet, kan man icke förvåna sig öfver, att hennes svartsjuka under årens lopp hade vuxit till en passion, som icke lemnade henne någon ro hvarken natt eller dag, hvarken hemma eller borta, hvarken i helg eller söken.

Mer än en dygdig och snäll stockholmsjungfru hade på grund af denna egenhet hos fru professorskan blifvit nödsakad att hals öfver hufvud lemna professorsnors hus efter endast några timmars eller dagars tjenst derstädes.

Elaka tungor berättade till och med, att professorskan just vid tillfällena af en dylik, brådstörtad flykt, blifvit sedd än med korpsvarta och än med guldgula hårtestar i sina händer der hon stod öfverst på trappan och åskådade de dygdiga fröknarnas hastiga och stundom mycket oordnade reträtt.

Fru professorskan tycktes hafva ögon både fram och bak och öron, som voro oräkneliga till antalet och oupphinneliga i fråga om skärpa. Ingenting undgick hennes uppmärksamhet. Åtminstone lefde hon i den tron och det var denna tro, som beredde henne den enda glädje, hon hade här i lifvet. Ty hon var aldrig glad oftare än hon lyckats spela sin man något puts, som gjorde honom sorgsen och bedröfvad. Man måste således gifva henne det vitsordet, att hon var en mycket omtänksam hustru.

För professorn var det lyckligt, att han uti sin praktik såsom läkare egde en förevändning att emellanåt smyga sig undan sin frus ögon. Den förträffliga damen hade nämligen ännu icke fallit på den tanken att vara sin man följaktig på hans dagliga rund till patienternas hem i stadens alla delar. Men temligen säkert är, att om hon icke hade fruktat att blifva ett föremål för hela huf-

vudstadens åtlöje och medömkan och måkända förr eller senare ett rof för en eller annan sjukdomssmitta, så skulle hon hafva följt sin man från hus till hus, från den ena sjukbädden till den andra. Och härigenom skulle hon hafva helt och hållet afstängt honom från all möjlighet att göra några hemliga snedsprång.

Man har sagt, att en otrogen äkta man har att strida icke blott med »kött och blod» d. v. s. med sin hustru, utan med mera andliga och mera väldiga magter — man har påstått, att alla onda och goda andar sammansvärja sig med den svartsjuka qvinnan till den lättsinnige mannens upptäckt och förderf... ja, men lika säkert är det äfven, att det tyckes stundom roa en och annan af dessa fruktansvärda andemagter att underlätta mannens snedsprång och hjälpa honom att draga qvinnan vid näsan.

Professor Blindius tycktes hafva till sin hjälp några sådana andar, hvilka, antingen af nyckfullhet eller af princip, skyddade honom och förblindade henne mången gång då han skulle, menskligt att döma, varit utan räddning förlorad, om han varit lemnad åt sig sjelf.

De underbara magter, som förskaffade honom patienter, ehuru han var en högst medelmåttig läkare, voro af detta slag.

Och icke mindre vänligt stämd mände den andemagt hafva varit, som en vacker dag kastade hufvudstupa in genom hans dörr en linhårig, fetlagd, rödkindad karl vid namn Lundqvist, en ung man af fem fots längd med två väldiga näfvar och ett par elefantfötter, som skulle hafva väckt sensation på ett museum och blifvit en *great attraction* för Barnumska samlingen af märkvärdiga och underbara ting.

Denna mirakulösa personlighet, hvars originalitet var så stor, att hvarje århundrade icke förmår att framalstra mera än ett sådant exemplar af människoslägtet, blef professorsns lakej och trogne drabant, hans *factotum*, hans budbärare, hans förtrogne vän och hans skyddsengel.

Hufvudstupa kom han in till professorn, ty han snafvade öfver dörrtröskeln vid inträdet, och hufvudstupa skulle han sannernigen hafva kommit derifrån också, om han icke hade varit en mycket knipslug karl.

Icke därför att Blindius sjelf skulle hafva velat mista honom.

Nej, men fru professorskan, som till en början betraktade den nye betjenten med misstroagna blickar, skulle hafva beviljat honom samma nådiga afsked, som hon hade för vana att skänka sina jungfrur, om icke den sluge Lundqvist hade öppnat sina stora

ögon så ärligt, blickat så frimodigt i hennes ansigte, till och med när han ljög, och stält sig så väl in med fru professorskan, att hon menade sig hafva i honom erhållit den mest trogne och verksamme spion på professors alla förehafvanden. Och han talade inför professorskan så vackert om värdet af äktenskaplig trohet och lycka och om fördömligheten af gifta mäns oregelbundenheter, att han kunde hafva bedragit en engel. Hon värderade hans åsichter och litade på hans tjänster.

Och det är icke omöjligt, att om professorskan Blindius hade förstått sin sak riktigt, hon kunde hafva i Lundqvist erhållit det redskap, som hon nu endast inbillade sig ega i honom. Men här föll hon offer för sin snålhet. Under det att professorn vedergäldade Lundqvists tjänster med guldmynt, trodde hon sig kunna tillfredsställa honom med tjugofemöringar. Och äfven dessa voro henne så kära, att hon blott högst sällan lät en och en af dem vandra öfver från hennes börs till Lundqvists ficka.

Man skulle föga känna menniskonaturen, om man verkligen trodde, att Lundqvist kunde gifva företrädet åt fruns småslantar, när han jemförde dem med herrrens guldstycken. Lundqvist var och förblef professorn trogen och om han någon gång förrådde en liten intrig med den nyantagna köksan eller den just nyss installerade kammarpigan, så skedde det efter en lika hemlig som listig öfverenskommelse med professorn sjelf och hade blott till ändamål att insöfva fru professorskan i säkerhet med afseende på Lundqvists omutliga trohet mot henne och att sålunda kasta en för henne så mycket mera ogenomtränglig slöja öfver professors verkliga villovägar. Man finner redan häraf, att Lundqvist var en fiffig karl och att professorn skulle hafva bittert begråtit honom, om ödet hade ryckt dem från hvarandra.

Professor Blindius hade just sin mottagningstimme och — underligt nog, när man besinnar hans oduglighet som läkare! — hans förmak var fullt af väntande personer, hvilka en efter annan infördes i hans mottagningsrum.

Detta var just den timme på dagen, då Lundqvist plägade aflägga sina rapporter inför den vaksamma frun. Och för professorskan var det å ena sidan en högtidsstund och å den andra en sträng arbetstimme — en högtidsstund, emedan hon fick frossa af sladdret om hennes man och en arbetstimme, emedan hon på samma gång måste genom nyckelhålet i dörren in till professors rum vaka öfver sin mans godaandel. Som denna besvärliga vakt-tjänst vid nyckelhålet icke var af nöden oftare än den hos pro-

»Ni ljuger», röt Otto i stor förbittring.

fessorn inne varande patienten var af kvinnokön, kunde hon, ehuru med ansträngning af alla sina själskrafter, på samma gång förhöra Lundqvist.

Betjenten stod på ett par alnars afstånd från herskarinnan, som för bekvämlighetens skull hade låtit framflytta sin hvilstol till dörren. Genom denna enkla åtgärd kom både hennes öga och hennes öra i en sådan ställning till det förträffliga nyckelhålet, att fru professorskan icke behöfde göra otaliga böjningar af kroppen, hvilka skulle hafva varit temligen ogynsamma för botandet af den gikt, som sträfvade att göra sig till herre öfver hennes icke längre unga kroppshydd.

— Du säger således, min käre Lundqvist, att professorn hela aftonen i går satt beskedligt på klubben, såsom en hederlig äkta man egnar och anstår?

Dessa ord ställdes till den haltungade betjenten under en af dessa lyckliga mellanstunder, då endast manliga individer funnos i professorsorns mottagningsrum och således den ärbara fruns vaksamhet kunde för en stund slappas utan fara att lemna honom till obestridd rof åt den första bästa qvinna.

Och det torde, för att låta läsaren till fullo uppskatta värdet af de tjänster, Lundqvist gjorde sin husbonde gent emot husmodren, vara af vigt att nämna, att samtalet egde rum på förmiddagen närmast efter den afton, då Blindius råkade så illa ut för med. kand. Albert Lundström, när den gamle herren anföll Leona på Mäster Samuels gata.

— Om han var på klubben? . . . Ja, det är då en oomkullrunkelig sanning, så visst som jag heter Peter Jespersen Lundqvist . . . Visst var han på klubben! . . . Skulle icke en ärbar äkta man, som »håller äktenskapets säng obesmittad» — såsom katekesen säger — sitta på klubben i all sköns ärbarhet och kyskhet? Den ärevärdige professorn har väl sina svaga sidor . . . ack, hvem har icke det? . . . det har, gud nåde oss så visst, till och med professorskan och jag . . .

Den ärbara frun rusade upp, liksom om hon blifvit stungen af en orm.

— Bekänn dina egna synder, karl, ropade hon, och låt andra sköta sig själfva! . . . Hvad vet du om mina svaga sidor? . . . Du känner ingen enda af dem.

Med ett föga vördnadsvärdt småleende och en brinnande blick svarade han:

— Nej, men jag anar . . . jag känner, att i er dygdådla barm slår ett hjerta . . .

— Ett hjerta? . . . Professorskans blick var redan en smula mindre bister.

— Ja, ett hjerta, som kan och förstår både att älska och att uppskatta kärlekens höga värde och betydelse. Jag anar, att Ni, nådig fru, har ett hjerta, som möter mitt på halfva vägen . . . Har jag tagit fel?

Professorkan rodnade och bleknade igen, gaf professorsn lakej en öm blick, sansade sig för tillfället och bad honom skona henne och gå.

Den listige lakejen bugade sig djupt och framstammade med bruten stämma en bön om förlåtelse, i fall han råkat såra henne.

Hon rodnade ännu en gång och vinkade åt honom ännu en befallning att icke längre uppröra hennes känslor med sin förledande närvaro.

Han drog en djup suck, hvilken gaf eko såväl i rummets fyra hörn, som i det gamla flygelpianots resonansbotten. Och så gick han.

Professorskans blick följde honom, när han aflägsnade sig.

— Detta är femte gången han antyder, att i hans bröst finnas djupare och varmare känslor än tjenarens mot en huld husmoder.

Och hon suckade äfven hon. Men Lundqvist hörde det icke, så vida han icke stod och lyssnade på andra sidan af dörren.

— Min man bedrager mig, hviskade den ärbara och vaksamma frun, hvarför skulle icke jag också en gång . . . en enda gång blott få bedraga honom? . . . Man säger om den förbjudna frukten, att den . . . Men jag glömmer mig. Jag förgäter att som en vaksam soldat stå på min post.

Hon lade ögat till nyckelhålet och uppgaf i detsamma ett rop.

Hvad såg hon? Hvarför häfdes hennes barm i vågor? Hvarför blef hon så upprörd?

Det må för evigt blifva en hemlighet mellan hennes man och henne. Vi hafva endast att anteckna, att hon plötsligt, röd i ansigtet som en pion, vände sig ifrån observationshålet, knäppte samman händerna, blickade upp i taket och utropade halfhögt, men med ren pathos:

— O, Lundqvist! . . . Din seger är gifven. Allt är blott en tidsfråga.

Hvad hon dermed menade förstå vi icke, men nog menade hon något.

Och så lemna vi henne åt sig sjelf tills vidare, tagande oss i stället före att en half timme senare åtfölja professorn och hans »trogne» lakej ut i staden i och för den till yrket hörande praktiken i alla stadens kanter.

Professorn lät lakejen följa tre steg bakom sig, så länge de båda voro synliga i fru professorskans reflektionsspegel. Men knappt hade de vikit in på en annan gata, innan han lät Lundqvist upphinna sig.

Och för en karl med Lundqvists elefantfötter var det ingen konst.

— Nå, Lundqvist, sade professorn förtroligt, hvad sade hon i dag?

— Jo, hon frågade, om herr professorn var på klubben i går afton.

— Nå, och du svarade väl i enlighet med förnuttets lagar?

— Alldeles! Jag sade, att professorn satt som ett beskedligt nöt i klubbsalen och pratade och rökade och spelade bräde hela qvällen.

— Hör du, Lundqvist, du är en bra karl och en beskedlig karl och en förträfflig karl. Men nog kunde du välja dina uttryck en smula bättre, när du talar om din herre och husbonde... Att kalla mig ett nöt...

— Ack, förlåt, men mot professorskan måste man vara fullt uppriktig i vissa fall, och man skall kunna förblinda hennes skarpa blick i andra.

— Hm!... Du är mig en listig kanalje!... Nå, och hon trodde dig?

— Mig?... Jag förmodar, att herr professorn icke gör mig den chikanen att mena, att jag icke skulle kunna få hvilken meniska som helst... naturligtvis med undantag af professorn... att tro hvad som helst.

— Godt!... Du är en ovärderlig karl, Lundqvist... Men säg mig, har du varit i den der hvitvaruhandelsboden vid Vesterlånggatan?

— Jag har till punkt och pricka lydt herr professorsns befallning.

— Hvem eger den der boden?... En karl eller en qvinna?

— En qvinna!... En mamsell eller fröken Lagerqvist.

— Gammal eller ung?

— Omkring fyratiofem år, skulle jag vara benägen att tro.

— Ful eller vacker? Derpå ligger stor, mycket stor vikt.

— Hon har bibehållit sig rätt bra och torde ännu kunna hafva anspråk, på att eröfra en eller annan karl, som icke är nogräknad.

— Godt! Du tror således, att man kan uträtta någonting med henne?

— Om man går till väga på ett förståndigt sätt, torde allt gå efter önskan.

— Har du iakttagit några af denna gamla frökens moraliska brister?

— Hon är fåfång som en bondtös med parasoll och sommarkappa!

— En nyttig och förträfflig egenskap! . . . Nå, har du vidare upptäckt något?

— Vidare är fröken Lagerqvist svag för smicker, isynnerhet när dettas rökoffer tändes för henne af en karl, som icke ser för illa ut inför världen.

— Alltså tillhör hon den lätta sorten, hvilken för sin dygd och sina goda seder har att tacka mindre själsstyrkan och karaktersfastheten, än ödets ömma omvårdnad, som satt dem i en ställning i lifvet, der de saknat frestelser.

— Er skarpsinnighet, herr professor, har genomskådat henne.

— Tack vare dig och dina upplysningar, min vän! Nå . . . vidare!

— Hon är girig . . . Hennes bod, dess lager och årsinkomsten äro hennes gudar.

— Ypperligt, min vän! . . . Hon är alldeles, som om hon vore skapad för min räkning.

— Det är också min tanke, herr professor . . . Den der lilla näsvisa och oregerliga mamsellen, Leona heter hon, tror jag, får nog erfaras, hvad det vill säga att neka sin ynnest mot en hög och förnäm herre, som kan med ett par ord vinna hennes principal för både tid och evighet.

Professorns mun förvreds till ett obehagligt leende, under det att han med en nick tillkännagaf sitt gillande af den eländige lakejens åsigt.

— Vi hafva ett par sjukbesök att göra här vid Stora Nygatan, yttrade professorn. Sedan begifva vi oss öfver Tyska Brinken in på Vesterlånggatan.

— Herr professorn ämnar således göra fröken Leonas principal ett besök?

— Ja, min vän, jag har för afsigt att söka ett samtal med fröken Lagerqvist.

Under den tid, som professorn och hans lakej använde till sjukbesöken vid Stora Nygatan, stod den vackra Leona i fröken Lagerqvists butik vid Vesterlånggatan och sålde »hvita varor» af alla slag och till alla priser.

Den stackars flickan hade ingen lefvande själ, som förmådde vaka öfver henne och skydda henne för de illslugas list och ränker.

Hon liknade en ensam fogelunge, som förvillat sig från sitt bo, innan den ännu lärt att rätt bruka vingarna. Hvar och en som ser den stackars villfarande och förföljda ungen, anser den vara sitt rättmätiga rof. Och ingen känner samvetsqual öfver att fånga och döda den.

Men professorn — han som nu tycktes ännu för fullt allvar börja jagten efter Leona — han var mächtig och ansedd af alla. Allting gick an för honom. Ingenting kunde minska hans anseende. Till allting var han berättigad. Till och med om det lyckades honom att fånga den stackars fogelungen Leona och mörda hennes unga lif, skulle sjelfva de dygdiga damerna i »federationen» hafva uppburit honom lika högt och med lika hög röst inför världen förkunnat, att det var *hon*, som lockat *honom* i sina fula garn. När en menniska har nått en viss höjd inom det moderna samhället, har hon samma privilegium som påfven på Petri stol i Rom — privilegiet att vara ofelbar.

Hvad samhället är härligt inrättadt! Och hvad det är förträffligt för alla dem, som lyckan har sparkat upp på de solbelysta höjderna!

Men för stackars Leona och andra småfåglar är samhället så illa inrättadt som möjligt. Hvarken rättvisa eller lagarnas beskydd faller på deras lott.

För hvarje ströfvande hund äro de ett välkommet byte. För hvarje kringflygande korp äro de ett värnlöst rof, åt hvars ångestskri och dödsskrän hela den »bildade» menskligheten skrattar. För hvarje smygande räf äro de ett så mycket lättare åtkomligt byte, som lagarna icke tillerkänna dem något skydd.

Deremot äro professor Blindius och hans gelikar lagarnas skötebarn.

Man må blott betrakta professors porträtt, måladt efter naturen, och höra hans lefvernesbeskrifning, sammanfattad på grund af sannfärdiga uppgifter.

Han var till läkarekallet oduglig och detta både på grund af

bristande flit och på grund af en viss svaghet i förståndet. Detta vill emellertid ingalunda säga, att karlen var galen, utan endast det att han, om mängden af medfödt och förvärfvad förnuft skulle afgjort hans val af lefnadsbana, borde hafva blifvit lumpsamlare eller kronofjerdingsman, men ingalunda stigit upp till rangen af titulärprofessor och ryktbar läkare i en hufvudstad.

Och hvad nu beträffar hans anseende såsom praktiserande läkare, så var det endast en vacker såpbubbla, för hvilken han hade vissa förnåma väninnor att tacka. Blindius var en af dessa läkare, som aldrig skulle hafva förmått skaffa sig ens det aldra torftigaste uppehälle, om han varit nödsakad att med sina patienter göra ett årsackord på det sättet, att hans arvode skulle betalas vid slutet af hvarje år — *så vida patienten lefde*. Ty för professor Blindius var det en sällsynt sak, att någon af hans patienter öfverlefde ett års ordentligt bruk af hans medicin, så vida han icke någon gång fann skäligt att ordinera endast *Saccharum lactis* (mjölksocker) eller *aqua* (vatten) *destillata*, ty dessa båda ämnen äro af naturen sjelf beredda och således oskadliga, om de icke råka i händerna på vanvettigt folk. Och vanvettig var herr professorn ingalunda. Tvärtom var han ansedd såsom en särdeles vettig man.

Det skulle emellertid för de flesta bland våra läsare vara en gåta, och till på köpet en olöslig sådan, huru Blindius kunde, i trots af den nu påpekade ogynsamma omständigheten, hafva en stor praktik och ett städse under mottagningstimmarna fylldt vänturum, om vi icke vore i tillfälle att äfven i detta afseende blotta professors uselhet.

Se här en på trovärdiga personers intyg sig stödjande berättelse om, huru professor Blindius gick till väga för att samla åt sig kunder!

Som man vet litet hvar färdas de flesta patienter till staden pr jernväg. Blindius var icke blind i fråga om detta faktum. Han insåg, hvilken ofantlig tjänst jernvägskonduktörerna kunde göra honom. Och en följd af denna hans insigt blef den, att en del sämre medlemmar af denna för öfrigt högst aktningvärda och förträffliga corps städse syntes speja efter sjuka eller sjukliga personer på »tågen». Mången gång fick man både höra och se, huru de rekommenderade professor Blindius åt alla möjliga slags patienter, ända från den som led af tandvärk och ögonsjukdom ända till den som kände en dålig mages gräsliga qual. Och de aldra flesta nappade på kroken.

De aldra flesta af de menniskor, som foro till staden för att söka läkarehjelp, resonerade på följande, ganska förnuftiga sätt:

— Gu'bevars, konduktören, som är hemma i sta'n och känner både allt och allihop, han vet nog hvilken doktor som är bäst, han.

Och så gingo de arme landtborne till Blindius för att betala och — dö.

Hvad stadens egna invånare angår, hade professorn andra metoder, hvilkas resultat voro icke mindre säkra. Såsom upplysande, men icke uttömmande exempel vilja vi nämna, hurusom herr professorn, när han understundom blef kallad till någon patient, som var behäftad med en visserligen för tillfället plågsam, men i sjelfva verket oskadlig sjukdom, plögade taga på sig den för läkare i allmänhet och för Blindius i all synnerhet viktiga minen af bottenlös lärdom och utomordentlig skarpsinnighet, rynka pannan, sammandraga mungiporna och med åtbörder, som gränsade till uttryck af förtviflan utropa, så att det skar djupt i alla närvarande anförvänderers hjertan:

— Det här är betänkligt . . . Ett svårt, ett mycket svårt fall . . . Ett tillfälle, som på århundraden icke återkommer! . . . Han dör säkert.

— Ack, herre Gud, herr doktor, rädda . . . rädda . . . rädda honom!

De i tårar smältande slägtingarna, kanske hustru och en stor barnskara, tigga, bedja, åkalla doktorn att rädda den käres lif.

— Omöjligt! svarar oraklet, som tydligt ser i samma ögonblick att offret måste tillfriskna, hans hjelp förutan, genom naturens arbete.

— Ack, säg icke det, herr doktor! . . . Gör något! . . . Ordinera något!

— Hm! . . . Nå, jag vill försöka då. Men det försäkrar jag, att om jag lyckas bota honom, så är han den förste, som har tillfrisknat från en sådan sjukdom. Hvar och en som råkar i den är eljest dödens vissa rof.

Fränderna hoppa i sjelfva sjukrummet högt af sprutande glädje.

De hedra »läkaren» med nästan tillbedjande blickar och miner.

De skulle vilja falla på knä inför den store undergöraren.

De skulle vilja aflägga salighetsed derpå att han är verdens »lärdeste» man.

Ty i okunnighetens ögon är den s. k. lärdomen nära nog det-

samma som trolldomsförmåga eller ett öfvernaturligt herravälde öfver förborgade magter.

Och när sedan doktorn lyckats att med destilleradt vatten och hallonsaft eller genom anbringande af ett oskadligt och onyttigt plåster »bota» den sjuke — då står glädjen högt i tak och doktorn-undergöraren sitter högst uppe i toppen af glädjepyramiden och småler med cyniskt lugn.

Far och mor och bröder och systrar och mostrar och fastrar och fränder af alla slag och vänner och väns vänner af alla åldrar och egenskaper utbasuna den undergörande doktors lof och pris i både gator och gränder, och allt detta med ungefär samma sakkännedom som när lokomotivet förkunnar genom sin hvissling, att man nalkas stationen.

Alla de der goda, hederliga människorna, hvilka skulle bäfva af fasa, om någon föresloge dem att bidraga till framgången af ett bedrägeri, de göra sig alla utan undantag till hvisselpipor för den förste bäste s. k. läkare, som med sitt doktorsdiplom på fickan söker värfva kunder.

Och de läkare, som begagna sig af dylika medel, bidraga sjelfva så godt de kunna till en lycklig utgång genom att taga på sig den — lärda minen, för hvilken allmänheten, den dumma, alltid lurade allmänheten har så stor respekt.

Professor Blindius var en af de läkare, som begagna sig af de medel, hvilka vi här tagit oss friheten att exempelvis anföra.

I sjelfva verket en oduglig, gagnlös, till och med skadlig medlem af ett civiliseradt samhälle, var han högt uppburen på charlataneriets långa armar och humbugen hade gjort ritningen till snittet på hans frack, så att till och med personerna i samhällets högre rymder trodde honom vara en af mästarna i läkekonstens hemlighetsfulla idrott — ty såsom en sådan måste man väl betrakta en konst, i hvilken den ene oafåtliga kapplöper med den andre.

Professorn gjorde ett par eller tre sjukbesök och det vill säga ungefär detsamma som att han invigde två eller tre människor åt döden.

Vi veta icke, om han på denna färd lyckades komma öfver någon patient, som erfordrade en eller annan enkel och lätt utförd, men för den profana allmänheten underbar operation, såsom t. ex. att skära en bit af ett reffen på en vid väder och vind, arbete och möda, motgång och medgång vand person af mankön . . . en dagakarl, en jernbärare, en magasinsdräng, en båtsman eller dylikt. Men det veta vi, att när doktorn, åtföljd af sin betjent svängde

från Tyska Brinken inpå Vesterlånggatan, var han mycket upphettad och trött och pustade fram med stor möda:

— Bevara mig! . . . De tro, att jag förmår uppväcka till och med de döda.

— Hvilket orimligt anspråk, instämde den sluge lakejen, hvilken alltid väl visste, huru han borde svara sin herre och husbonde.

— Ja, är det icke? . . . Om jag icke förtjenade så mycket på min doktorsgrad, mitt diplom och mitt anseende, så skulle jag gifva alltsammans f—n och de skulle få skaffa sig läkare hvar de ville för att bota snufva.

— Är det möjligt? . . . Kan någon göra anspråk . . . verkligen . . . med sundt förnuft, fri vilja och fullt bruk af sina själsförmögenheter göra anspråk på att någon läkare skall kunna bota eller ens lindra en så obotlig sjukdom som en näskatarrh? . . . Då går herr Skam på det torra landet.

— Ja, äro de icke galna? . . . Eller hvad, min vän? . . . Men nu går jag för öfrigt till mera angenäma göromål och ger f—n alltihopa. Vi befinna oss nu, tror jag, i närheten af den vackra Leonas butik . . . Karl, håll dig nu på vederbörligt afstånd! . . . Du har vissa naturliga kännemärken på din kropp, hvilka göra dig omöjlig såsom mitt sällskap, då jag är stadd i dylika ärender. Alla människor skulle här på gatan känna igen mig på din något löjlige person, om vi visade oss här tillsammans.

Lakejen lemnade sig efter, men han mumlade mellan tänderna:

— Fru professorskan torde dock hafva en annan mening om min person.

Och han såg på sina elefantfötter med en förlåtande blick.

Men ett djefvulskt leende lägrade sig kring hans mun.

Blindius gick framåt i blindo eller, rättare sagt, förblindad af den aldrig tröttnande framgång i verlden, hvilken lät honom tro, att ingen skulle hafva djerfhet nog att göra honom skada — aldraminst en simpel lakej.

Och så gick professorn slutligen in uti fröken Lagerqvists butik.

Lakejen fortsatte vandringen framåt ändan af Vesterlånggatan.

I butiken funnos för tillfället inga andra personer än den fagra Leona och en ung man, iklädd en oklanderlig, om än icke pedantiskt noggrann dräkt.

Den förra befann sig innanför och den senare utanför disken.

Men märkvärdigt nog tycktes ingen affär vara i fråga, ty inga varor hade bodfröken lagt fram på disken och den unge herrns ögon tycktes vara med större uppmärksamhet riktade på unga Leonas vackra ansigte och förtjusande ögon, än på de å hyllorna upplagda tygpäckorna.

Professorn uppfattade genast situationen från dess rätta sida.

Han låtsade icke om att någonsin hafva sett Leona, utan framstälde med all tänkbar köld och likgiltighet endast denna fråga:

— Är det möjligt att få träffa fröken Lagerqvist nu genast?

— Hon träffas på kontoret, svarade fröken Leona med köld.

— Och hvar är kontoret, min nådiga? sporde den lärde herren.

— Der!

Leona utpekade dörren med en drottningens värdighet i sitt sätt.

— Ah! . . . Jaså, der! . . . Hm! . . . Ber om ursäkt! . . . Om förlåtelse, min fröken!

Doktorn var snart försvunnen genom den utpekade dörren.

— Hvem var den der herren? frågade den unge mannen.

— Jag vet det icke, genmålde Leona med en röst, hvilken ingalunda var lugn. Förmodligen någon grosshandlare, som vill inleda affär.

— Bah! . . . Den der skulle vara köpman! . . . Omöjligt, Leona!

— Då förmår jag icke gissa mig till hans yrke . . . Men hvad rör det oss, hvem han är? Du och jag hafva ju intet otaladt med honom.

— Hvem vet? . . . Din röst, Leona, synes mig så onaturlig just nu.

— Ack, käre Otto, du bedrager dig . . . Om min röst verkligen röjer ett upprördt inre, så är det därför att jag erfar en så stor glädje öfver att hafva träffat dig, en kär barndomsvän, på hvilken jag tänkt så mycket.

— Har du verkligen tänkt något på mig, min vackra Leona?

— Kalla mig icke vacker, Otto! . . . Det gifves stunder, då jag är nära att förbanna naturen för den smula skönhet, som den låtit falla på min lott . . . Ack, käre Otto, värdera mig icke för mitt utseendes skull, utan skänk mig din vänskap för mina inre egenskapers skull.

— För mig är alltsammans ett . . . Ditt yttre och ditt inre smälter för min själ och mitt öga tillhopa uti ett enda fullkomligt och felfritt helt.

— Nu gör du mig ledsen och bedröfvad, Otto, emedan du blott smickrar.

— Ingen stjerna är renare, ingen engel upprigtigare än den mening, som jag nyss yttrade om dig. Du måste vara mycket blygsam för att icke inse ditt värde.

Innan vi gå vidare, fordrar läsaren troligen af oss någon under rättelse om hvem denne Otto var och i hvilket förhållande han stod till vår snälla Leona.

Han var liksom hon uppfödd i närheten af Sista Styfverns Trappor. De hade såsom barn lekt och rasat med hvarandra och genomgått samma skola.

De hade äfven gemensamt deltagit i konfirmationsberedelsen och samtidigt första gången annammat den heliga måltiden vid Guds altare.

Derefter måste Otto Selig, som var utan fader och hvilkens moder var en fattig sömmerska, begifva sig ut i verlden för att på egen hand förtjena sitt bröd och skaffa sig en ställning i ett afundsjukt samhälle.

Några få år hade förgått. Han hade erhållit en god anställning på ett kontor i »rikets andra stad» och nu hade han kommit hem för att se om sin moder. Men den unge götheborgaren hyste i sitt hjerta två kära bilder. Den ena var modrens och den andra var Leonas. Det var därför icke underligt, att han, efter att hafva egnat några timmar åt den som gifvit honom lifvet, lidit och släpat för honom, uppsökte originalet till den andra bilden — Leona. Huru hon rodnade vackert vid hans åsyn, huru hennes hjerta klappade, huru hennes öga brann af glädje — detta hafva vi icke fått bevittna. Men vi hafva hört en del af hennes samtal med barndomsvännen. Och vi kunna deraf sluta oss till de ungas känslor för hvarandra.

Samtalet dem emellan antog en allt varmare färg, ända till dess efter en half timmes förlopp professor Blindius kom ut igen från kontoret.

Leona bleknade märkbart, då hon varseblef hans skadeglada anlete.

Herr professors afskedshelsning åt de båda unga människorna hade en anstrykning af ironi, hvilken gjorde Leona riktigt beklämd.

Se här hvad Blindius utträttat! . . . Se här orsaken till hans skadefröjd!

— Ni är förmodligen fröken Lagerqvist, yttrade Blindius, då han vid inträdet inom kontorets helgade område varseblef en på

höjden af en pulpetstol uppkrupen qvinlig varelse, hvilken fullkomligt motsvarade det porträtt, som Lundqvist hade med saftiga färger målat för hans fantasi.

Den tilltalade blickade upp från sitt arbete — en väldig hufvudbok — stack pennskaftet bakom högra örat och svarade höfligt:

— Ja, min herre! . . . Hvarmed kan jag tjena er?

— Ni är egarinna af denna väl försedda bod? . . . Icke sant?

— Jo visst! . . . Och jag kan med lugn påstå, att min affär är en af de mest ansedda och bäst fournerade i sitt slag i hela hufvudstaden.

— Det fögnar mig att göra en så ansedd dams bekantskap. Mitt namn är för öfrigt troligen mindre obekant för er än min person. Jag är professor Blindius.

— Ah! . . . Det fögnar *mig* icke mindre att se er här, herr professor.

Fröken Lagerqvist steg ned från sin tron och bjöd professorn att slå sig ned i en soffa, från hvilken fröken med stor färdighet undanröjde en mängd räkenskapsböcker, konto-kuranter, profböcker och annat smått.

Professorn gjorde sig hemmastadd och visade sig mycket nedlåtande.

Sjelf slog etablissementets egarinna sig ned på en stol af vanlig höjd och beredde sig på att med professorn föra en »bildad konversation».

— Min fröken, Ni synes mig icke rätt passa till affärsmeniska.

Med denna artighet inledde professorn det viktiga samtalet.

— Huru? . . . Jag har icke den äran att förstå . . . försäkrade fröken Lagerqvist, som tydligen var oviss, huruvida hon skulle betrakta yttrandet såsom en artighet.

— Ja ja, förstå mig rätt, min fröken . . . Ser Ni, affärer äro ena hårdsmälta bullar, kanske borde jag säga skorpor, om jag icke såsom läkare visste, att bröd, som varit två gånger i ugnen är lättsmält och helsosamt.

— Herr professorn torde vara god och förklara sin mening ännu tydligare.

— Gerna! . . . Jag menar, att för en qvinna af den ömma, hjertevarma, ädla, uppoffrande natur, som jag i min egenskap af läkare ser hos er, min fröken, skulle mycket bättre passa såsom

husmoder i en bra karls hem, än såsom regent öfver debet och credit och en oändlig mängd torra siffror.

— Måhända! hviskade den gamla, men vackra fröken och besvarade på ett om älskvärd blygsamhet vittnande sätt professorsn värtaliga blickar.

— Ni skulle blifva en prydnad för ett rikt hem och tusenden skulle afundas den man, som egde er och finge se er göra les honneurs i sina salonger.

— Ni smickrar, herr professor! . . . Jag är alltför obetydlig . . .

— Bah! . . . Ni misstager er, min fröken! . . . Ni är värd den mest afundsvärda lott, som kan drabba en qvinna . . . hon! . . . jag menar, som kan komma på en qvinnas del här i lifvet . . . Vore jag sjelf ogift, så . . . Men nu . . .

Professorn suckade så naturligt som en kolportör vid en konventikel.

Och fröken Lagerqvist myste som en nyss utsprungnen ros — något yppig kanske i sin fågring, men icke desto mindre behaglig och doftande nog för att väcka till lif en mängd välvilliga känslor hos en sådan gammal beundrare af qvinnokönet som vår lärde, men lättsinnige professor. Hans artighet var helt säkert åtminstone för ögonblicket allvarligt och uppriktigt menad.

— Nå, återtog professorn med en ny suck . . . nå, då jag sjelf såsom gift och således fångslad karl (ny suck) icke kan ens våga försöket att nalkas denna blyga, men doftande och fagra blomma (ny djup suck) så återstår för mig, arme, intet annat än att försöka binda denna ros vid min familj . . . Min fröken, jag skall utbasuna ert lof så, att inom en vecka femtio friare af bästa familj, alla mer eller mindre beslägtade med mig, infinna sig här på ert kontor för att tillspörja eder, om Ni vill låta deras Debet och ert Credit vara jemt och med dem börja den af kärlekens förgättnigej beströdda och af pingstliljors doft berusade vandringen sida vid sida genom denna jordens jemmerliga sorgedal.

Fröken suckade och gaf professorn en blick, hvilken han kunde tyda huru han behagade.

— Ni har mitt hedersord härpå, försäkrade professor Blindius, hvilkens sjelfkära ansigte icke utvisade den aldra minsta förställning om att han hade under sitt blomstrande tal nedsjunkit till dumhetens djupaste botten.

Och den gamle, efter kärlek, giftermål, man och barn trånande fröken tycktes icke heller märka, att hon hade att göra med

ett lagerkrönt nöt, för att nu icke begagna Thorbjörnssons *) odödliga bevingade ord: »en lagerkrönt åsna.»

Den vackra gamla fröken betedde sig så blygsamt som det kan anstå en ungmö, med hvilken en karl samtalar om kärlek och giftermål.

Om fru professorskan Blindius hade — som vanligt osynlig — varit närvarande vid detta samtal, skulle hon hafva förtviflat om sin makes dygd, tukt och ära. Hans gamla, bruna ögon talade ett nog tydligt språk. Och frökens fulla barm höjde och sänkte sig på ett sätt, som ingalunda skulle hafva ingifvit en öm äkta maka något synnerligen stort förtroende.

Lyckligtvis hade professorn denna gång ett viktigare ärende än att på allvar uppvakta en mamsell, som redan befann sig på öfverblifna kartan.

Derute i butiken befann sig Leona och detta var den ros, som han nu ville plocka, den lilja, hvars doft han ville inandas. Gamla fröken Lagerqvist måste lemnas å sido till ett lägligare tillfälle eller, rättare sagdt, till en tidpunkt då ingenting mera nytt och friskt och doftande var att få.

— Ja, ja, yttrade professorn och torkade ögonen med sin näsduk, jag har nu sagt min mening och gifvit mitt löfte och dervid blifver jag . . . Men det var egentligen i en annan angelägenhet, som jag besvårade er med detta besök.

— Hvarje sätt, på hvilket jag kan tjena herr professorn, skall vara mig kärt.

— Genom att lyda mina välmenade råd skall Ni, min vackra och älskvärda fröken, gagna lika mycket er sjelf som edra kunder. Ty Ni har nog för länge sedan insett, att det icke kan fortgå länge på detta sätt. Icke sant?

— Huru? . . . Hvad? Hvad menar Ni? . . . Jag förstår er i sanning icke.

— Bevara oss! . . . Nog känner Ni väl hennes lefverne? . . . Icke sant?

— Hennes? . . . Hvem menar Ni? . . . Förklara er! . . . Ni gör mig tokig.

— Inser Ni då icke, att alla ärbara fruar och alla hederliga

*) Thorbjörnsson var en med godt hufvud, men litet vett och ännu mindre omtanke om sin framtid begåfvad student i Lund på 1860:talet. Hans löjeväckande skrifter, liksom hans tal äro ännu i friskt minne hos dem som en gång hade nöjet och sorgen att känna detta sjunkna snille. En af hans skrifter hade till titel: »den lagerkrönta åsnan etc. etc.»

unga flickor måste sky er butik, så länge *hon* finnes der att betjena kunderna?

— *Hon?* . . . Hvem? . . . Skulle Ni verkligen mena min snälla Leona?

— Leona? . . . Jag må uppriktigt bekänna, att jag icke vet hvad *hon* heter. Men det är säkert, att allmänna ryktet . . . denna öfvervinliga stormagt . . . utpekar er bodmamsell såsom ett mycket osedligt stycke . . . såsom en af dessa lättsinniga varelser, hvilka förnedra qvinnokönet och hvilka utgöra föremålet för våra välsignade bemödanden i den heliga federationen.

— Barmhertiga himmell! . . . Hvad låter Ni mig höra, herr professor?

— Sanningen, min fröken! . . . Och Ni känner nog den i förväg.

— Ingalunda! . . . Jag har sväfvat i okunnighet derom. Jag har ansett henne såsom en renhetens och kyskhetens inkarnation. Jag har vördat och älskat henne såsom en engel af oskuld och barnslig fromhet.

— Ni har då aldrig blifvit mera svårt bedragen. Ni har närt en giftig orm i er egen barm. Ni har varit nära att ruinera er sjelf.

— Store Gud! . . . Hvad säger Ni, herr professor? . . . Har *hon* icke endast fört en osedlig vandel, utan äfven varit nog fräck och djerf att bestjåla mig?

— Det senare vill jag icke med någon särdeles stor bestämdhet påstå.

— Men Ni tror det ändå? . . . Var uppriktig, herr professor!

— Jag kan endast tro hvad jag vet och det är, att min fru, en galant qvinna, nästan en afbild af er, min fröken, fastän icke så frisk, fager och doftande, har just denna morgon berättat mig, att *hon* och största delen af den fina societetens damer hafva sammangaddat sig och lofvat hvarandra att icke göra några inköp uti er bod, min vackra fröken, så länge den der sedeslösa unga damen sköter er affär. Ni har således två utvägar, min fröken. Antingen måste Ni afskeda henne, med andra ord visa henne på dörren eller också förlorar Ni edra bästa kunder. Jag ansåg mig böra underrätta er derom och detta är anledningen till mitt besök i dag. Det är för mig en stor glädje att nu, sedan jag gjort er bekantskap, kunna bekänna, att jag icke ångrar det steg, jag tagit, utan tvärtom lyckönskar mig dertill . . . Var förvissad, min vackra fröken, att jag återkommer i sällskap med en förnäm friare.

• Farväl, min herre! Jag önskar icke ert sällskap längre. Farväl! •

Herr professorn tog afsked af fröken Lagerqvist, emedan han insåg, att han hade vunnit spelet och att icke flera åtgärder voro af nöden. Och hans lumpenhet var så stor, att han icke kunde neka sig nöjet att vid utgåendet genom boden medelst en skadeglåd blick gifva aflopp åt sin glädje öfver den usla segern.

När herr professorn, efter sålunda fullbordadt utförande af sin människovänliga plan att beröfva en nästan värlös stackars flicka hennes dagliga bröd, på gatan sammantråffade med sin derute vändande lakej, yttrade han med mycken belåten min:

— Allting är klappadt och klart nu, Lundqvist. Flickan blir körd ur tjensten och skall väl blifva mottaglig för en god väns »beskydd», när brödbekymren infinna sig... Kom!... Låtom oss gå till våra öfriga patienter!

FJORTONDE KAPITLET.

Leonas bekymmer.

När professorn efter utförandet af sin simpla gerning aflägsnade sig från fröken Lagerqvists butik, yttrade Otto:

— Den karlen har en blick, som kan komma en människa att rysa.

Äfven Leona hade märkt hans betydelsefulla ögonkast och bleknat dervid. Hennes hjerta anade, att han hade tillfogat henne någon skada.

Dock var hon långt ifrån att kunna tänka sig, hvilken nedrighet han hade begått. Hennes eget rena sinne var dertill alltför fritt från ondska.

Men hennes hjerta var beklämdt. Hon kände lust att gråta.

Otto såg den älskvärda unga flickans sinnesrörelse och märkte hennes försök att bekämpa den. Fästande på hennes sköna anlete en blick af den innerligaste ömhet, lutade han sig fram öfver disken och fattade hennes hand, hvilken han tryckte hårdt mellan sina.

— Kära Leona, haf förtroende för mig!... Hvad vet du om den mannen?

Leona öppnade sina läppar för att gifva ett svar, men innan

hon hann börja, öppnade fröken Lagerqvist kontorsdörren och trädde ut i boden.

Hennes skarpa öga upptäckte genast det förtroliga sätt, hvarpå Otto höll den unga flickans hand slutet i sina. Och svårt var icke heller att i den unge mannens vackra ansigte läsa de känslor, han hyste för stackars Leona.

Ett elakt leende vanstälde bodegarinnans i sig sjelf icke fula anlete.

— Fröken Leona, Ni kan nu gå hem till middagen, yttrade hon på ett kallt och hårdt sätt, mycket olikt hennes vanliga vänlighet mot Leona.

Den unga flickan kastade en blick på klockan och yttrade saktmodigt:

— Ännu återstår ju en half timme till den vanliga tiden.

— Det gör ingenting, min fröken, jag behöfver icke mera edra tjänster.

Leona spratt häftigt till, liksom om någon hade stungit henne med en nål.

All färg vek inom ett ögonblick från hennes täcka ansigte.

— Skall jag . . . stammade hon . . . skall jag anse detta som . . . som ett afsked från min anställning? . . . Kan det verkligen vara er mening, fröken Lagerqvist?

— Ni får uppfatta min mening, huru Ni behagar, min fröken. Jag har sagt, att jag icke längre behöfver några tjänster af en sådan dam som Ni.

Den dygdiga gamla fröken, som troligen var dygdig endast därför att hon aldrig blifvit frestad till någon odygd, rynkade på näsan för att gifva till känna sitt djupa förakt för den oskyldiga flickan. Endast i denna föraktfulla min låg innesluten en oändlig mängd af de skändligaste anklagelser.

Leona var nära att förlora medvetandet af fasa. Hon sjönk ned på en stol.

Otto hade under hela samtalet stått såsom en tyst, men kanske desto mera uppmärksam åhörare af hvad som tilldrog sig mellan principalen och tjenarinnan.

Men nu målade sig harmens rodnad på hans öppna och redliga ansigte. Med ett enda hopp passerade han öfver disken och stälde sig vid Leonas sida.

— Ni har, yttrade han häftigt till bodens egarinna, Ni har i min närvaro framkastat sårande beskyllningar mot denna unga dam.

Jag fordrar att få veta, för hvad Ni anklagar henne. Var god och svara, min fröken.

— Ha, ha, ha! skrattade fröken hänfullt. Ni är kanske nog dåraktig att tro, att den här unga fröken är ett dygdemönster. Ha, ha, ha! Tro mig, unge man, att Ni gör klokast, om Ni i god tid drager er ur hennes fina garn.

— Ni ljuger, röt Otto i stor förbittring. Ni ljuger, och på den yttersta dagen skall Ni stå mig och henne till ansvars. Leona är den oskyldigaste...

— Ha, ha, ha! Jag har just nyss hört historien om hennes dygder.

— Troligen berättades den för er af mannen med den djefvulska blicken, han som nyss lemnade ert kontor. Jag vet icke hvem den mannen är. Troligen befinner han sig någonstades på samhällets höjder. Men säkert är, att vore han också statsminister, står dock uslingens stämpel tryckt på hans panna. Och både han och Ni skola stå till räkenskap för hvad Ni båda i dag gjort.

— Var så god, min herre!... Ni tyckes vara en snygg gosse, som redan vid edra år har kommit så långt, att Ni anser fallna qvinnor bättre än ärbara.

— Ni ljuger... Ni ljuger fräckare än någon människa vågat ljuga.

— Ha, ha, ha!... Hvad Ni gör er sjelf löjlig, min bästa herre! Ha, ha, ha!

— Löjlig eller icke, är jag dock en hederlig karl och såsom sådan af både pligt och samvete förbunden att värna den kränkta oskulden... Men kom Leona!... Du får icke längre dröja i en så simpel människas hus... Se här är din hatt... och här din kappa... Lugna dig, Leona lilla!... Ingen människa tror dig om något ondt. Den der fröken är icke ens en half människa.

Leona, blek som döden, klädde sig hastigt och med feberaktig ifver.

Först när hon fattat Ottos arm och höll på att aflägsna sig, tycktes hon återfå bruket af sin tunga. Lugn och stolt som en drottning, majestätisk i medvetandet af oskuld, stannade hon midt för fröken Lagerqvist.

— Min fröken, sade hon, jag förlåter er de orättvisa beskyllningar, Ni gjort mig, emedan jag vet, att edra dåliga tankar om mig blifvit er ingifna af en person, hvilken är sämre än Ni, och hvilkens uselhet jag har erfarit genom den långa förföljelse, hvarmed

han sökt drifva mig i hans armar. Gud förlåte er det onda, Ni i dag gjort, lika visst som jag förlåter er!

Den unga flickan fattade å nyo Ottos arm och de båda unga människorna skulle just aflägsna sig ur butiken, då Otto stannade och vände tillbaka till den i någon mån förbluffade gamla fröken.

— Om ni hade en aning om, yttrade han, hvilken orättvisa Ni begått, skulle Ni helt säkert på edra knän tigga denna oskyldiga varelse om förlåtelse. Nu begär jag icke detta af er. Men jag fordrar, att innan vi aflägsna oss härifrån, få se edra böcker och att Ni i min närvaro nu genast räknar den kontanta kassan . . . Var god och lyd!

— Hvad har Ni med mina böcker och min kassa att göra? Gamla fröken vände föraktfullt ryggen åt Otto, men denne unge man eller, rättare sagdt, yngling var icke så lätt att afspisa, då han fattat en föresats.

— Ack, käre Otto, inföll Leona, hvad skall det tjena till?

— Det förstår du kanske icke nu, Leona lilla, sade Otto med ömhet, men du skall måhända framdeles få skäl att tacka mig för denna lyckliga tanke.

Derpå vände han sig till bodegarinnan och yttrade med hotfull stämma:

— Ni är genast god och framlägger edra böcker och räknar kassan!

Hans blick mötte hennes och hon kände sig kufvad af den fasta vilja, som talade i hans ärliga öga. Kanske slog samvetet henne också med några förebråelser att hon gått för hastigt till väga och måhända tillfogat Leona en himmelskriande oförrätt. Säkert är emellertid, att hon gick in på kontoret efter böckerna.

— Se der, Ni envise och okynnige pojke, utropade hon, i det att hon kastade de tunga folianterna på disken. Var så god och tag dem i betraktande. Barn och dårar måste man alltid göra till viljes.

Otto slog upp böckerna, sökte i dem och antecknade några siffror från olika delar af den vidlyftiga och inkrånglade räkenskapen.

Derefter lade han samman böckerna, stack sin annotationsbok i fickan och vände sig lugnt till fröken med denna kalla befallning:

— Var god och uppräknä kassan nu, min fröken!

— Men . . .

— Inga invändningar! . . . Jag går efter polis, om Ni vägrar.

— Nå, må ske då! Ni är en ung galning, min herre.

Otto besvarade icke och låtsade icke ens höra denna anmärkning.

Hans öga följde skarpt den räknande frökens feta fingrar.

— Tvåhundrafemtiosex kronor och sextioåtta öre, sade fröken, sedan hon slutat göromålet och medan hon sköt in kassalådan.

— Förlåt, sade Otto, Ni förbisåg en ganska stor sedel, min fröken.

— Hvad menar Ni? sporde fröken Lagerqvist med förlägenhetens rodnad på sitt anlete.

— Var god och öppna lådan ännu en gång! . . . Nå, ni lyder väl?

Fröken drog ut lådan och Otto hade ett ögonblick senare framdragit en sedel af ett hundra kronors valör, hvilken fröken hade under räkningen trott sig på ett behändigt sätt dölja under en bundt papper.

— Alltså trehundrafemtiosex och sextioåtta, sade Otto, i det samma han antecknade summan. Farväl, min fröken!

Bodegarinnan var så häpen eller förlägen, att hon icke kom sig före med att besvara helsningen, innan de unga redan voro utanför hennes område och icke skulle hafva hört hennes ord.

Otto och Leona togo vägen mot Sista Styfverns Trappor.

Till en början gingo de tysta bredvid hvarandra. Hvar och en af dem var sysselsatt med sina egna sorgliga tankar och känslor.

— Tack, Otto! hviskade Leona slutligen, sakta tryckande hans arm.

— Du är mig ingen tack skyldig, Leona, svarade han ömt.

— Jo, för det att *du* åtminstone icke tror mig illa och för det att du modigt tog mig i försvar mot den förfärliga qvinnan derborta.

— Jag skulle hafva varit en usling, icke värd att kallas en människa, om jag låtit henne trampa dig under sina fötter, dig som är så ren och oskyldig, att du täflar med englarna i dessa egenskaper.

— Ack, säg icke så, Otto! . . . Jag är en ofullkomlig varelse. Men jag sträfvar efter att blifva bättre. Och i alla händelser är jag oskyldig till det onda, för hvilket den förfärliga qvinnan vid Vesterlånggatan anklagade mig. Himlen och Gud äro dertill mina vittnen. Käre . . . käre Otto.

— Och ett icke sämre vittne är ditt oskuldsrena ansigte. Och för öfrigt har du ett förträffligt vittne i mitt hjerta, som ropar högt emot den gräsliga qvinnans beskyllningar. Om än hela

verlden föraktade dig, min kära, kära Leona, skulle jag dock tro på din oskuld så visst som jag tror på en barmhertig Gud . . . Men nu måste vi lemna detta samtalsämne och i stället tala om din framtid. Hvad ämnar du nu göra?

— Sannolikt söker jag en ny plats. Dock har jag ännu icke hunnit fatta något bestämdt beslut. Mitt hufvud är ännu upphetadt af hvad som tilldragit sig. Den gode guden, som är alla värnlösas beskärm, hjälper mig nog.

Under dylikt samtal till rygga lade de vägen till Leonas hem.

Utanför skomakare Jesperssons dörr tog Otto afsked med en varm handtryckning och en öm blick. Hvarken handtryckningen eller blicken blefvo obesvarade.

Det hade lyckats Leona, och kanske äfven Ottos adla deltagande hade någon del deri, att under hemvägen blifva herre öfver sina känslor.

Hon inträdde därför med vanligt lugn till sina gamla fosterföräldrar.

Och som hennes hemkomst skedde vid den vanliga tiden — tack vare Ottos undersökning af böckerna och kassan — märkte fosterföräldrarna icke, att någonting ovanligt hade händt deras älskling. Leona var glad deröfver.

Hennes hjerta sade henne, att de gamle skulle hafva blifvit till ingen nytta rubbade ur sitt vanliga lugn och blifvit nedsänkta i bekymmer, om hon rätt fram hade meddelat dem allt utan förbehåll.

Och hon älskade dem för högt att vilja bereda dem någon sorg.

Derför meddelade hon dem under måltidens lopp endast det, att hon icke ämnade återvända till hvitvaruhandeln vid Vesterlånggatan, och öfverlemnade åt fosterföräldrarna sjelfve att tänka sig orsakerna till detta beslut.

Då hon nu utan något märkbart tecken till att vara upprörd gaf de gamla del af sitt beslut, fattade dessa det genast så, att hon omsider hade låtit af deras böner beveka sig till att stanna hos dem.

Leona märkte med glädje denna deras tro och beslöt att icke för närvarande störa deras stilla fröjd öfver en sak, hvilken gjorde henne sjelf tusende bekymmer. Först när det lyckats henne att skaffa sig en annan plats, ville hon beröfva de gamle hoppet att ensamme få ega henne för hela återstoden af deras lifstid. Och så gjorde hon sig ånyo hemmastadd i sitt barndomshem i närheten af Sista Styfverns Trappor.

På samma gång beslöt hon dock att redan följande dagen besöka sin trogna väninna Susanna för att anförtro henne sina bekymmer och bedja om råd. Den första eftermiddagen ville hon helt och hållet egna åt sina fosterföräldrar.

Och det lyckades henne att visa sig munter och glad, så att de gamla riktigt tyckte, att deras hem blifvit belyst af en ny sol med klarare strålar.

Hon var outtröttlig att gå gumman till handa i hennes göromål och emellanåt satt hon ute i verkstaden hos gubben, skämtade, skrattade och sjöng för honom.

Men när det blifvit sent på aftonen, tog hennes lilla hjerta ut sin rätt.

De gamla hade gått till hvila. Hon satt ensam i sin lilla kammare.

Då först kunde hon i lugn och ro öfvertänka dagens tilldragelser.

Att det var professor Blindius, som nedsvärtat henne hos bodagarinnan, derom tviflade hon icke ens ett enda ögonblick. Men mera svårlöst var den frågan, i hvilket ändamål han gjort detta och hvad hans mening vore.

Kunde alltsammans vara endast en hämnd för hennes visade afsky för hans rysliga förslager? Eller var det som i dag inträffat endast början till en ny plan af honom mot henne, endast det första steget på en ny väg, hvilken han trodde skulle bättre leda till målet? Och i så fall — hvilken var denna väg?

Om allt var blott en hämnd, kunde hon då våga hoppas att få vara i ro?

Om det var förespelet till nya ansträngningar å hans sida, huru länge kunde hon hoppas att få lefva i lugn och när skulle den nya striden börja?

Den stackars Leona grubblade länge på dessa frågor, men det lyckades henne icke att finna något tillfredsställande svar. Midnatten var längesedan förkunnad af tornuren i den stora staden, innan hon upplöste sitt långa hår och började göra andra förberedelsen för att gå till hvila och åkalla sömnen, alla bedröfvades hug-svalare och vän. De gamle hade då redan sofvit flera timmar.

Det enda resultatet af Leonas öfverläggningar med sig sjelf denna natt var det fasta beslutet att snarast möjligt söka sig en ny anställning.

Först fram mot morgonen insomnade hon, men som hennes

sömn stördes af plågsamma drömmar, skänkte den henne nästan ingen vederqvickelse.

De goda fosterföräldrarna tyckte henne vara blek och se mindre frisk ut, när hon följande morgon infann sig vid det enkla frukostbordet. Och den unga flickan hade all möda af nöden för att stilla deras ömma oro för henne.

Hon förklarade sig vara frisk och dugtig och det var endast för att icke göra den goda gumman ledsen, som hon samtyckte att taga in en dosis af hennes droppar.

Vare sig nu att kronessensdropparna verkligen medförde någon verkan eller att några timmars lugnt och husligt arbete egde förmågan att bringa icke blott hennes sinne, utan äfven hennes blod till mera lugn — nog af, när hon i skymningen klädde sig för att aflägga besöket hos Susanna, såg hon nästan lika blomstrande ut som vanligt. Och det är troligt, att de gamle eljest icke skulle hafva tillåtit henne att begifva sig från hemmet. — Hon kysste dem och ilade bort.

För att komma upp på Katarina Östra Kyrkogata och Katarina Högbergsgata, som hon ämnade passera för att sedan följa Götgatan ned till Slussen, måste hon stiga uppför Sista Styfverns Trappor — en ganska besvärlig passage, hvilken kräfver starka knän och godt bröst. Leona var den lyckliga egarinnan af bådadera, men det oaktadt hade hon knapt ilat uppför hälften af trappans höjd, innan hon var nödsakad att gå mera sakta och att emellanåt hemta andan.

Den smala gränden var som vanligt folktom. Åtminstone tycktes det så.

Men plötsligt såg hon en skugga skilja sig från planket.

En karlgestalt trädde fram till hennes sida och helsade höfligt.

Den unga flickans hela gestalt skakades liksom af en frossbrytning.

Likväl var hon ingalunda rädd af naturen och hon hade alltför ofta passerat Sista Styfverns Trappor vid alla tider af dygnet, för att låta ett tillfälligt möte med en karl skrämma sig. Hon hade både mött och blifvit tilltalad af många, men aldrig hade någon så nära hennes hem tillfogat henne obehag.

Det som nu kom henne att rysa vid karlens oförmodade åsyn var något annat.

Hon hade nämligen i skymningsdagern igenkänt sin förföljare — professorn.

— God afton, min sköna! hviskade karlen och smög sig närmare.

Den stackars Leona stod ett ögonblick villrådlig, om hon borde fly eller icke.

Men när professorn kom henne så nära, att hon nästan kände hans andedrägt, då var beslutet genast fattadt. Afskyn dref henne framåt.

Hon tog två trappsteg i ett språng och tycktes med ens hafva blifvit lättare än en fogel. Ett utrop af fasa gick i samma ögonblick öfver hennes läppar.

Professorn svor en ryslig ed — en sådan, som man sällan får höra ur en bildad mans mun och som egentligen vunnit burskap endast bland hamnbusar.

I nästa ögonblick var professor Blindius i hack och häl efter henne.

Men han var mycket tyngre och mera ovig och dessutom ovan vid mödor.

Det gick icke så fort för honom som för henne att komma uppför trapporna.

Och troligen skulle Leona hafva helt och hållet undkommit honom för denna gång, om icke slumpen hade blandat sig i leken och lockat Leona att snafva och falla.

Innan hon hann resa sig upp igen, var professorn vid den stackars flickans sida och upplyftade henne samt slöt hennes fagra gestalt i sina armar.

— Nedrige, afskyvärde man! utropade hon. Släpp mig genast, annars . . .

— Tig genast, min lilla vän, annars tillsluter jag dina läppar med en kyss.

— Jag ropar på hjälp.

— Var så god, min sötnos! Ingen människa skall höra dig, det vet du nog.

Han hade rätt. Platsen var alltför öde att någon hjälp kunde vara att hoppas.

Den stackars Leona gaf professorn en dugtig stöt för bröstet, i den tanken att derigenom befria sig. Men hennes händer voro för små och mjuka och karlen för grof.

— Nå, återtog Blindius, om du vill lofva att såsom en snäll flicka höra hvad jag har att säga dig, så skall jag släppa dig lös. Lofvar du mig detta?

— Så mycket heldre som jag äfven har någonting att säga er, min herre!

— Nå, det låter höra sig! . . . Kanske har du beslutat blifva förnuftig. Hvasa'?

Han släppte ned henne på trappan, men var tydligen i begrepp att genast afstånga för henne hvarje utväg till flykt, för den händelse hon ville ännu en gång försöka detta medel. Han skulle då hafva kunnat ögonblickligen gripa henne i armen.

— Min herre, sade Leona, hvilken nu, sedan den första förskräckelsen lagt sig, var lugn och modig . . . min herre, om Ni önskar samtala med mig, så uppehåll mig icke här. Jag har ondt om tid och vi kunna ju samtala med hvarandra, under det att vi promenera framåt Katarina Kyrkogata, der man, som jag ser, redan har tändt gaslyktorna. Jag hoppas, att Ni icke är nog ohöflig att afslå denna lilla bön.

— Må ske då! . . . Eljest var denna plats den mest passande i hela Stockholm.

De tillryggalade sida vid sida återstoden af trapporna och veko af inpå Katarina Östra Kyrkogata, sakta promenerande framåt mot kyrkan.

— Jaså, min lilla vän, du har nu börjat blifva förnuftig, yttrade professorn, så snart han hunnit fåsa ut efter det stränga arbetet att stiga uppför Sista Styfverns Trappor.

— Det beror på, hvad Ni menar med förnuftig, svarade Leona lugnt.

— Hvad jag menar med förnuftig? . . . Ha, ha, ha! . . . Det vet du nog, lilla skålmunge.

— Huru skulle jag kunna veta hvad Ni behagar mena med edra ord, min herre?

Blindius gjorde ett försök att lägga sin arm kring den unga flickans lif.

— Var god och spara alla dylika smekningar åt er fru, yttrade hon, dragande sig undan.

— Hm! . . . Kanske är det ännu icke riktigt bevändt med din förnuftighet. Jag trodde eljest, att den lilla lexa, du fick i går, skulle hafva gjort dig spak som ett lam.

— Jaså, herr professor, yttrade Leona med styrka, Ni erkänner således, att det var Ni, som förgiftade min principals öron med det nedrigaste förtal. Jag har således dömt rätt. Det var Ni, som föranstaltade, att jag blef med skymf bortjagad.

— Jag kan verkligen icke neka, att mitt ord dervidlag gjorde något.

Leona var nära att brista ut i harmfula förebräelser, men ännu lade hon band på sin berättigade vrede, emedan hon hade för afsigt att utforska, i hvilket ändamål professorn hade vidtagit den om nedrighet vittnande åtgärden.

Derför yttrade hon också fullkomligt lugnt och med sin vanliga milda röst:

— Och ni vågar säga, att ni älskar mig? Eller är det icke så numera?

— Jag . . . jag brinner af kärlek till dig, min aldra sötaste lilla vän.

— Ni har ett mycket besynnerligt sätt att ådagalägga er kärlek.

— Allt borde öfvertyga dig om, att jag icke kan lefva dig förutan.

— Huru är det möjligt att förfölja och genom förtal nedgöra den man älskar?

— Ah! . . . Du syftar på den der obetydligheten hos mamsell Lagerqvist?

— Ja, verkligen! . . . Ert beteende mot mig i detta fall visar snarare hat än kärlek.

— Tvärtom, min sötnos! . . . Hvad jag gjorde, det gjorde jag drifven af den ömmaste kärlek till dig. Jag insåg att du stod i vägen för din lycka. Du minnes hvad jag erbjudit dig: egen våning, eget ekipage, en liten förmögenhet hvarje år till ditt underhåll o. s. v. Dessa lysande utsigter har du i ren dåraktighet förkastat. Du var sjelf det enda hindret för en lycka, efter hvilken de flesta unga flickor skulle räckt ut båda armarna . . . När jag nu tog allt detta i betraktande äfvensom huruledes min ömma kärlek icke kunde tillåta dig att förstöra din lycka, fann jag intet annat medel än att skilja dig från hvarje annat stöd här i världen. Detta var orsaken, hvarför jag i går föranstaltade om, att du blef visad bort ur tjensten. Jag hoppades, att då du fann dig ensam, beröfvad alla utvägar, att försörja dig, skulle du icke längre vara nog dåraktig att skjuta ifrån dig den utomordentliga lycka, jag erbjuder dig . . . Nu har du hört mina bevekelsegrunder. Kom nu och säg, att jag icke älskar dig, min söta.

— Jag har hört er med fålamod, herr professor, yttrade nu flickan med en stränghet i sin röst, hvilken man icke skulle hafva väntat sig af en så ung person, jag har undvikit att afbryta er,

ehuru hjertat velat brista i mitt bröst af harm. Men om Ni uppfattar min tystnad såsom tecken till bifall, så misstager Ni er mycket. Tvärtom har hvad jag nu hört ökat den afsky, som Ni alltid har ingifvit mig. En mera föraktlig varelse än Ni, en person som mindre än Ni förtjenar namnet människa och hederlig karl torde icke finnas i verlden . . . Nej, tyst! . . . Afbryt mig icke! . . . Jag har hört på er. Nu måste Ni höra mig . . . Min herre! Gör hvad helst ni vill, beröfva mig den ena tjensten efter den andra, stjal genom er nedrighet ifrån mig mitt goda namn och rykte, beröfva mig hvarje stöd på jorden, trampa mig i stoftet — jag säger er, så visst som det lefver en Gud i himmelen, det skall aldrig lyckas er att bringa mig från dygdens och hederns väg . . . Och nu min herre beder jag er lemna mig. Vi hafva intet mera otaladt mellan oss.

— Bah . . . Tror du, att du så lätt undslipper mig? Ha, ha, ha!

Han fortfor att gå vid hennes sida, men visste icke rätt hvad han skulle säga.

De befunno sig nu, efter att hafva passerat Katarina Kyrka, redan i närheten af Götgatan. Leonas beslut var redan fattadt. Hon skulle *tinga* karlen att lemna henne.

Hennes öga spejade efter en poliskonstapel. Och snart varseblef hon en sådan.

Just då de befunno sig midtför den patrullerande konstapeln, stannade hon och yttrade med så hög röst, att polismannen skulle varit döf, om han icke hört henne.

— Farväl, min herre! Jag önskar icke ert sällskap längre. Farväl!

Den kloka flickan insåg, att om professorn, efter att hafva blifvit på detta sätt i en polismans närvaro afskedad, likväl följde henne, skulle lagens och samhällets väktare sin pligt likmätigt utan dröjsmål blanda sig i leken, hvilken i sådan händelse kunde aflöpa på ett för professorn föga önskvärdt sätt.

Professorn insåg detsamma, stannade och mumlade ett ohörbart farväl.

Huru mycket än harmen och förbittringen jäste inom honom, vågade han så mycket mindre förfölja den hastigt bortilande Leona, som poliskonstapeln hade stannat och tycktes bevaka honom. Han hade således ingen annan utväg än att så lugnt som möjligt åskåda huruledes Leonas smärta gestalt försvann kring gathörnet.

— En bångstyrig s—n till qvinna, brummade han och vände

om, börjande att gå tillbaka samma väg, hvarifrån han kommit. En listig satunge!

Under det att han tankfull vandrade framåt gatan och piskade de oskyldiga gatstenarne med sitt spanska rör, fick han plötsligt en i hans tycke god tanke, hvilken ögonblickligen påskyndade hans steg och hvilken han hastigt uttalade med dessa ord:

— Det återstår således endast den utvägen att beröfva henne fosterföräldrarnas kärlek.

Han skyndade med stora steg framåt mot Sista Styfverns Trappor.

Professor Blindius var en natur af det slag, som icke låter sitt mod nedslås af några hinder och som icke öfvergifver en plan, ett mål, därför att det synes oupphinneligt.

I och för sig finnes ingen bättre egenskap än denna — om nämligen krafterna egnas åt ett godt ändamål. Gustaf II Adolf, Luther, Columbus och alla andra, hvilka utträttat någonting stort för menskligheten i trångare eller vidare kretsar — alla hafva de egt och begagnat denna oböjliga viljekraft, som genombryter hvarje hinder.

Men hvad som hos dessa var en god egenskap, det var hos professor Blindius en dålig, emedan han aldrig syftade på något godt och aldrig hade ett ädelt mål i sigte.

Han hade nu föresatt sig att bringa Leona på fall. Och då ett medel visade sig kraftlöst eller otillräckligt, så hade han genast ett annat till hands. Och enär han aldrig besvärade sig med att fråga heder och samvete till råds, utan lydde den första ingivelse han fick, var det så mycket farligare att förföljas af honom.

Leona hade redan fått erfara detta och framtiden skulle lemna henne i händerna ännu flera bevis derpå, ja, redan den aldra närmaste framtiden.

Vår lättsinnige professor skyndade nedför trapporna och lutade sig några minuter öfver det nedanför dessa varande grofva räcket. Han blickade djupsinnigt ned i Saltsjöns mörka vatten, som våg för våg sqvalpade mot bropelarna under honom. Det var redan mörkt, ty himlen var öfvertäckt af snödigra molnmassor.

Hvarje annan menniska, som befunnit sig på denna plats nedanför Sista Styfverns Trappor, skulle hafva egnat åtminstone en blick åt den vackra och egendomliga tafla, som den af gaslågornas sken och otaliga ljus belysta hufvudstaden nu i mörkret företedde från denna plats. Han skulle också hafva lyssnat till de otaliga ljud, hvilka, på afstånd liknande en bisvärms surrande, uppstego från

den stora staden och af de tungt suckande vindarna öfverfördes till honom.

Men Blindius hade icke någon tanke för andra ting än de onda planer, på hvilka han rufvade. Och om han i detta ögonblick hade i stället stått vid Bosforen, om dertill det varit en solljus varm och härlig dag i stället för en blåsigt vinterqväll — professorn skulle likväl icke haft öga eller tanke för någonting annat än de gemena anslag mot stackars Leona, hvilka tumlade om i hans hjerna.

— Ja, på detta sätt måste det ske! utropade han, i det att han reste sig.

Han tog några steg längsefter räcket, men hejdade å nyo sin gång.

— Om jag blott visste hvar hennes fosterföräldrars hus ligger och hvad de heta!

Det på himlen reflekterade skenet från de otaliga gaslyktorna i staden spred öfver platsen så pass mycket ljus, att han kunde se de närmaste föremålen.

Först nu varseblef han en pojke, hvilken satt och red gränslen öfver räcket och tycktes icke för tillfället hafva något annat göromål än att svänga de nedre hälfterna af benen fram och tillbaka samt gifva akt på vår lärde professor.

— Bor du här i närheten? sporde Blindius, i det han nalkades gossen.

Den tolfårige slyngeln grinade och hoppade ned för att springa sin väg.

Det var lyckligt för professorn, att hans hand var nog snabb att gripa slyngeln i nacken, just då denne ämnade göra sig osynlig. Troligt är, att pojken ansåg professorn vara en sjelfmördarekandidat, hvilken han med sin närvaro stört i hans lofliga förehafvande att taga afsked af denna världen. Professorns djupt begrundande ställning, under det han låg lutad mot kajräcket, hans frammumlade orediga ord, hans dystra stirrande ned i det svarta vattnet, hans häftighet då han reste sig upp och nalkades pojken — allt berättigade denne till att hysa de misstankar, vi omtalat.

Och till och med en vuxen människa skulle hafva gjort samma reflektion, som pojken helt säkert gjorde, då han försökte att smyga sig undan professorn.

— Hvem vet hvad en sjelfmördare kan taga sig till? Om han icke frågar efter sitt eget lif, så lär han ännu mindre fråga efter andra människors.

Men när professorn fick tag i pojken, började denne tjuta som en äkta gamin.

Professorn var ett ögonblick villrådlig huru han borde behandla detta objekt.

Slutligen insåg han, att stryk var den bästa metoden och han handlade derefter.

Det spanska röret gjorde god tjänst och visade sig vara äkta vara.

— Om du icke tiger, får du mera, förkunnade den arbetande professorn.

Pojken teg slutligen som en döfstum och blef stilla som ett lam.

— Nå, min lille vän, vill du nu besvara mina frågor?... Eller vill du...?

— Ack... ack... slå icke ihjäl mig, goda herr polis... herr ståthållare!

— Vill du svara?... Betänk dig fort, min gosse, ty ännu har jag kvar en bit af käppen, och om du icke vill gifva ordentliga svar, så skall jag slita upp äfven den.

— Jo... jo, goda herr major... herr öfverste... herr general... jag vill svara.

— Det var ett klokt beslut... Och ännu klokare om du föresätter dig att svara ärligt.

— Jag kan väl ingenting svara, när ingen gör mig några frågor?

— Jaså!... Nå!... Vet du, om här bor någon skomakare i närheten?

— Jo, det vet jag visst... Och det en som *kan* lappa stöflar, må herren tro.

— Hvad heter han?

— Kors, vet herren inte det?... Alla menniskor känna ju mästern Jespersson.

— Således heter han Jespersson... Det är rätt... Nu minnes jag hans namn. Vill du visa mig till hans hus?... Du skall få en tjugofemöring, om du gör det, och ett duktigt kok stryk af min käppstump, om du icke vill göra det.

— Kors då!... Han bor ju strax bredvid... Kom, goda herre! Kom!

— Vänta!... Icke så brådt, din lille parfvel!... Låt mig hålla fast i ditt öra!

Professorn höll fast gossen i örat och på detta sätt till rygga

»Ditt namn min vackra fröken?...»

lades vägen fram till den gamle, hederlige skomakare Jesperssons låga förstugudörr.

— Se här, der kan Ni sjelf, om ni har goda ögon, se stöfveln på skylten och läsa namnet Jespersson, som är måladt med stora, feta bokstäfver.

Professor Blindius satte glasögonen till rätta, såg, men varseblef ingenting i mörkret. Pojkens trygghet öfvertygade honom dock om sanningen af hans uppgifter.

Han släppte pojkens öra, gaf honom den utlofvade belöningen samt lät honom gå.

Troligt är att aldrig genom skomakare Jesperssons dörr gått någon man, som kunnat mäta sig med vår professor i lärdom eller elakhet. Stort folk besöker sällan den nejden.

När Blindius kom in, sutto de båda gamla vid deras eftermiddagskaffe och talade om Leona och om huru glädjerikt det skulle blifva för dem att hafva henne hos sig.

Vid åsynen af förnäm herre, som steg in, reste sig båda upp och besvarade helsningen på vänligaste sätt, ehuru förvåningen stod att läsa i deras redliga anleten.

— Jag är grosshandlare Osterberg, började professorn sitt tal till de gamla.

Det är troligt, att någon grosshandlare med detta namn hvarken har funnits eller finnes i den svenska hufvudstaden. Åtminstone kände de båda gamla människorna ingen sådan. Men de viste, att den nya tiden var annorlunda än den gamla, då de voro med i världen eller åtminstone följde tilldragelserna i Stockholm ned intresse. De kände, att grosshandlare och alla möjliga slag af handlande växt och dagligen växa upp i den stora stadens alla vrår, lysa till en tid och försvinna eller arbeta sig fram till oberoende och rikedom.

Derför syntes det dem aldeles icke otroligt, att den förnämde herrn kunde heta Osterberg och vara grosshandlare. För öfrigt hade de ju inga skäl att betvifla hans ord.

Gumman neg djupt och skyndade att bära kaffebordet enkla tillbehör ut i köket.

— Jo, ser Ni, mästare Jespersson, återtog professorn, det är nu så, att jag har kommit till er i en liten affär. Vi grosshandlare tänka aldrig på något annat än affärer.

— Så vida det står i min förmåga, vill jag gerna vara grosshandlaren till tjänst.

— Tviflar inte på det, min bästa mästare. Vi skola nog komma öfverens.

Den föregifne grosshandlaren bjöd Jespersson en pris ur den förgyllda snusdosan. Och gumman kom i detsamma in igen ifrån köket, der hon högtiden och gästen till ära och till husets heder hade utbytt sitt hvardagsförkläde mot ett nystruket sådant.

— Det är fråga om en stor leverans till hela ryska krigshären.

Professorn tog sig en pris och plirade på de gamla. Han ville undersöka huru denna kolossala lögn blef mottagen och hvad den verkade på dem.

Gubben satt lugn och fästade på professorn en frågande blick. Gumman deremot slog samman händerna och blickade med häpnad upp mot taket, liksom om hon hade väntat att der finna någon upplysning rörande en så underbar sak.

— Jag har, återtog professorn, afslutat kontrakt med ryska regeringen att före midsommar nästa år leverera fraktfritt i rysk hamn icke mindre än tvåhundrafemtiotusen par stöflar med höga skaft och klackjern under hälarna.

— Nej... är det rimligt!... utbrast gumman... En så otrolig mängd!

— Det behöfves många armar för att få dem färdiga, menade Jespersson.

Ingen af de gamla hade nog erfarenhet att anse saken otrolig.

— Och en sådan massa skinn och läder sedan! utbrast fru Jespersson.

— Det torde knappt finnas i närvarande stund i hela Sveriges rike, sade gubben.

— Också äro fem dryga skeppslaster med skinn, hudar och läder af alla slag för min räkning nu på väg från Amerika. Och två dylika komma från Spanien, der jag varit nog försiktig att taga på entreprenad hudarna af alla de djur, som dödas vid deras tjurfaktningar. Och en skeppslast jernskenor till klackarna kommer från England.

Att en enda människa kan drifva så stora affärer, utropade fru Jespersson.

— Det är icke nog med detta, min goda fru, jag måste äfven, såsom er herr man nyss alldeles riktigt anmärkte, hafva armar till att förfärdiga skodonen. Och det gör mig största både bekymret och besväret. Ty som jag vill leverera väl gjorda skodon, så behöfver jag skickliga arbetare. Och därför måste jag söka dessa

hvarhelst jag kan. Och ärligheten sedan... min fru... ärligheten... Ni förstår... Hm!

— Hvad ärlighet beträffar, är jag säker på, att min man aldrig ens skurit sig en skorem ur annan mans läder. Han är ärlig som guld, det är då visst och sant.

— Jag vet det, jag vet det, min fru!... Derfor har jag också uppsökt honom i qväll. Det skulle blifva för mig ett nöje, om han ville sy ett eller annat hundra par af de ryska skodonen. Vi skola nog blifva öfverens om vilkoren, ty jag plägar betala bra.

— Men under tiden måste jag försumma mina gamla kunder.
— Naturligtvis, men...

Vi behöfva icke ord för ord upprepa samtalet. Hvad som redan blifvit nämndt torde vara nog att visa läsaren, huru professor Blindius gick till väga för att vinna det gamla, beskedliga folkets förtroende, innan han kom till hufvudsaken.

Jespersson gjorde invändningar och ville högst ogerna sy stöflar åt ryssarne.

Icke därför att hans nationalkänsla lade hinder i vägen. Ålderdomen förmår utplåna nationalhatet ur en människas hjerta, icke mindre än annat hat.

Gammalt folk har gemenligen en böjelse för att blifva kosmopoliter.

Men Jespersson skyllade på ålderdom, bristande kannedom om nyare arbetsmetoder, saknad af symaskin och på en hel mängd andra viktiga saker.

Professorn-grosshandlaren var dock envis och gumman, som i sin enkla enfald fann sig smickrad af att hennes man blifvit uppsökt af en fin grosshandlare och skulle få sy stöflar, hvilka skulle komma ända till Ryssland, stälde sig på kundens sida.

Slutligen måste Jespersson gifva med sig och det öfverenskoms, att han skulle under fjorton dagar uppgöra en beräkning öfver huru många par ryska stöflar han kunde hinna med. Och skulle »grosshandlaren» då komma igen för att få besked samt för att visa prof på skodonen och närmare öfverenskomma om arbetslönen.

Jespersson föreslog, att han skulle infinna sig på »grosshandlarens» kontor, när han blifvit färdig med sina beräkningar. Grosshandlaren skulle derigenom besparas besväret att gå den långa vägen ut till Sista Styfverns Trappor. Men derom ville den föregifne grossören icke höra talas. Hans tid vore så upptagen just i och för den stora ryska skoleveransen, att han högst sällan vore att träffa hemma och det vore synd och skam, sade han, om en gam-

mal hedersman som Jespersson skulle springa förgäfvcs åtskilliga gånger. Dessutom påstod »grosshandlaren», att han ju kunde låta spanna för sitt ekipage och åka nästan ända fram till Jesperssons bostad.

Sedan sålunda affären blifvit ordnad och professorn vunnit de båda gamles förtroende i hög grad, lemnade han de ryska stöflarna ur sigte och började i stället att småningom leda samtalet in på en sådan bana, att han kunde nå målet.

Professorns salongsvana blef honom nu nyttig i den låga kojan.

Också får man medgifva, att samtiden lemnar rikt stoff af det slag, som vår professor behöfde, så att hans bemödanden icke behöfde blifva alltför stora.

De otaliga bedrägerier och brott af alla slag, som föröfvas i hufvudstaden, utgjorde den första länken i professorns kedja. Och den andra blef den moraliska uselheten i allmänhet. Den tredje blef sedeslösheten bland en del af qvinnokönet.

Och när professorn hade hunnit dit, var han framme vid målet.

Nu behöfdes det endast några få ord för att framställa den oskyldiga Leona såsom ett rysligt exempel och han kände inga samvetsförebåelser, den nidingen, när han nu gjorde detta med följande ord:

— Ja, man hör då intet annat än elände om de unga qvinnorna nu för tiden. Det är så att en hederlig mans hjerta är nära att brista, när man tänker derpå. Redan vid tretton, fjorton års ålder sälla flickor sig till de prostituerades skändliga skara. Och bodmamsellerna sedan! Med dem är det då så illa bestäldt, att de borde sättas under särskild uppsigt af polisen. Då kunde man slippa dagligen höra sådana skandalhistorier som den hvilken i går spridde sig i hela Stockholm om en s. k. bodfröken i fröken Lagerqvists hvitvaruhandel vid Vesterlånggatan — en ung flicka, knappt sexton år gammal ännu.

De båda gamla rusade förfarade upp. — Fröken Lagerqvists bod! . . . Det var ju just der, som deras kära Leona varit. Och hennes plötsliga hemkomst i går! . . . Ack, deras hederliga hjertan voro nära att brista, när de tänkte på hvad de väl nu skulle få erfara.

— Hvad vet Ni om henne? . . . Säg, herr grosshandlare? . . . Hvad har hon gjort?

— Har Ni då icke hört hvad som redan är i munnen på halfva Stockholm?

— Vi hafva ingenting hört, herr grosshandlare! stammade den gamle mannen.

— Det må jag verkligen kalla besynnerligt... Nå, hören då!... Nämnda unga fröken — hennes namn är mig lika obekant som hennes person — blef i går vid middagstiden körd på dörren af fröken Lagerqvist, emedan denna hade af trovärdiga personer erfarit, att unga fröken sedan någon tid fört ett högst oredligt lif. Det förfärligt fallna qvinnostycket hade till och med gått så långt, att hon lagt ut snaror för hederliga gifta män och lockat dem från dygdens väg genom sina sirenkonster. Jag känner namnen på flera, som blifvit förförda af den unga skökan, men jag är alltför hederlig karl att vilja utbasuna deras skam och vanära. Slutligen hade man i går öfverraskat henne på bar gerning. Och följden blef naturligtvis afsked ögonblickligen och utan hvarken lön eller betyg. Emellertid har hon nog i god tid sjelf gjort sig betald för sitt arbete ur kassalådan, ty sådana eländiga varelser kan man tilltro allt.

Professorn hejdade sig, såg på klockan och utropade:

— Så sent!... Jag har funnit samtalet så intressant, att jag glömt mig kvar längre än som är nyttigt för de göromål, som ännu återstå för qvällen... Farväl, mitt herrskap!... Om fjorton dagar kommer jag igen för att uppgöra kontrakt om de der skodonen.

Jespersson och hans hustru sutto liksom förstenade af fasa.

Ingen af dem blef färdig med någon fråga eller ens med att besvara »grosshandlarens» afskedshelsing, innan denne för länge sedan var borta ur rummet.

Den scen, som nu följde, trotsar all beskrifning med ord.

Tårar, suckar, verop, ja, till och med knot mot Guds försyn genljödo i den lilla kammaren. En sådan sorgens dag hade de gamle aldrig någonsin upplefvat.

— Gud gifve hon heldre låge död och kall på en bår, jemrade sig gumman.

Plötsligt rusade gubben upp och började kläda sig i ändamål att gå ut. Aldrig förr hade gumman Jespersson glömt att knyta halsduken på sin man, men denna qväll hade han hvarken tid att begära eller hon tanke på att göra denna tjänst.

— Kanske finnes ännu något hopp, kanske är alltsammans lögn.

Med dessa ord försvann gubben och hans hustru hviskade för sig sjelf.

— Ja, kanske finnes hopp... O, hvad ville jag icke gifva för en gnista hopp!

När gubben efter en timmes frånvaro kom hem, voro hans

steg långsamma och tunga såsom en människas, hvilken icke mera har någon glädje på jorden.

— Nej, sade gubben dystert och fattade sin makas hand, nej, mor, det finnes intet hopp... intet... intet. Fröken Lagerqvist har till alla delar bekräftat grosshandlarens ord... Hon kan icke mera vara vårt fosterbarn eller bo under vårt tak. Vi måste med rötterna upprycka ur våra hjertan kärleken till den ovärdiga.

— O Gud!... O Gud! suckade hans hustru, döljande ansigtet och dess rinnande tårar i sitt förkläde och vaggande kroppen fram och tillbaka, liksom om denna rörelse kunde gifva henne någon lindring i hennes ousägliga smärta.

— Herren gaf och Herren tog... Välsignadt vare hans namn! sade gubben.

— Mitt barn!... Mitt arma förvillade barn... Min Leona!... Att du kunde hafva hjerta att bereda oss denna rysliga sorg... O ve!... O ve!...

Vi vilja icke längre lyssna till de gamles klagan, utan lemna dem åt sig sjelfva, och detta så mycket heldre, som vi finna detta kapitel hafva vuxit ut till en sådan längd, att vi måste afsluta det och börja ett nytt.

FEMTONDE KAPITLET.

Den lilla kristallflaskan.

Gamla fröken Ulla von Fagerstjerna var mycket svag.

Vid sidan af hennes sjukbädd satt Fina-Fia, klädd såsom sjuksköterska, och såg så dygdig och anständig ut, som om hon tillbringat lifvet i ett kloster. Kanske är denna liknelse så mycket mera träffande, som klostren hafva det elaka ryktet om sig, att deras dygd och anständighet är mera ett sken än en verklighet.

Och Fina-Fia var en människa, hon som andra. Fel hade hon och det sådana som voro både stora och befäcktande hela hennes väsende. Men hon var icke något odjur — aldrig minst ett med sådan grymhet som professor Blindius.

Hon kunde deltaga i både qvinnors och mäns orgier, i syn-

nerhet när samvetet var oroligt eller hon för att dämpa svedan i hjertat hade sett för djupt i glaset. Men hon var mottaglig för mänskliga intryck af medlidande och annat sådant.

Derför kunde i sjelfva verket den gamla fröken icke önska sig någon bättre vårdarinna vid sitt plågoläger. Fina-Fia tyckte det vara riktigt synd om gamla fröken.

Hon var outtröttlig att ordna kuddarna under den sjukas hufvud och att afkyla dessa eller utbyta dem mot andra, när feberhettan gjort dem för varma.

Och hon understödde den gamla på det ömmaste sätt, när den svåra hostan kom på.

Och hon fogade sig villigt och utan knot efter alla gummans nycker.

Fröken Ulla kunde icke undgå att märka skillnaden mellan denna vård och den hon förut hade åtnjutit af den näsvisa kammarjungfrun Johanna eller den sturske och om hvarje litet steg snåle betjenten Åkerberg. Också var den gamla fröken färdig att i sitt hjerta prisa kolportören, som sändt henne Fina-Fia.

Naturligtvis hade hon icke presenterat sig för fröken under detta namn, utan antagit ett mera passande. Hon kallade sig Esther.

— Tror du, att det finnes ett lif efter döden? frågade plötsligt fröken Fagerstjerna, sedan hon hade legat en lång stund med tillslutna ögon.

Esther for upp liksom ur en dröm. Hon hade försjunkit i tankar.

— Ett lif efter döden! upprepade hon. Ack, min fröken, det veta vi ju icke.

— Men presterna och alla människor säga ju så... Hvad tror du?

Esther hörde en straffande röst i sitt samvete. Hon ville nedtysta den, ty... ack!... hon hade ju så mycket att stå till ansvars för, om det verkligen finnes ett annat lif och om verkligen en uppståndelse från de döda skall ske. Hon kämpade förgäfvets emot. Den inre rösten hade en alltför öfvertygande styrka. Hon måste tala.

— Jo, Gud vare mig arma synderska nådig, nog finnes det ett annat lif.

— Ja, ja, jag kan väl tro det... Det tjenar till ingenting att förneka det.

Fröken Ulla försjönk åter i tankar och tillslöt sina trötta ögonlock.

Men Fina-Fia eller Esther, hvilketdera vi nu vilja kalla henne, kunde icke undslippa den tanke, som gamla frökens fråga hade väckt till lif hos henne.

Hon försökte att värja sig emot den genom att tänka på andra ting.

Hon gjorde försök att i minnet åter genomleva tilldragelser i hennes lif, då hon aldrig minst hade haft Gud och hädanfärden för ögonen eller tanken.

Men ingenting ville hjälpa. Hela dagen ljöd det i hennes öra: »tror du, att det finnes ett lif efter döden?» Och för hvarje gång detta spörsmål ropades i hennes ena öra, tyckte hon sig höra en annan röst ropa i det andra örat: »och om det finnes ett annat lif än detta, huru går det då med dig sjelf?»

Slutligen sprang hon upp i fullt raseri, kastade våldsamt stolen till golvet och utbrast i en ström af svordomar och hädelser, så rysliga att vi hvarken vilja eller kunna här i skrift och tryck upprepa dem.

Fröken Fagerstjerna, som slumrat in, vaknade upp med förskräckelse.

— Hvad nu? . . . Kära barn! . . . Esther! . . . Hvad tager du dig till?

Hon försökte att klifva upp ur sin bädd. Men hon var der till för svag.

— Sansa dig, Esther! . . . Har du då rent af blifvit spritt galen?

Gamla frökens röst bringade Esther till förnuft och sans. Hon teg.

Och hon stälde sig, stum och orörlig som en bildstod, framför sängen.

— Hvad kommer åt dig, kära barn? frågade å nyo den sjuka.

Om fröken Fagerstjerna hade utfarit i hotande ord och öfveröst Fina-Fia med förebråelser, skulle denna i sin nuvarande sinnesstämning hafva svarat med ännu gröfre tillmälen. Men hon kände sig afväpnad af den gamlas väl allvarliga, men på samma gång icke hårda eller vredgade röst.

Några ögonblick stred hon med sig sjelf. Slutligen sade hon saktmodigt:

— Ack, kära fröken, det kommer ibland öfver mig sådana

underliga anfall. Jag vet då icke hvad jag gör. Det är liksom om jag fattades af en yrsel.

— Stackars barn! . . . Du har tröttat ut dig genom vakor hos sjuka.

— Kanske! svarade Fina Fia med dof röst . . . Kanske! . . .

— Helt säkert, min vän! . . . Tag dig ett glas vin! Det skall styrka dig!

Den sjuka pekade på en på bordet stående nästan fylld flaska.

Esther blickade åt det anvisade hållet, men skakades af en rysning.

— Nej, nej . . . utropade hon, jag vill aldrig mera med mina läppar vidröra någonting sådant. Det blir nog bra ändå. Sof nu i ro, goda fröken!

— Som du vill! mumlade den sjuka och tillslöt lydigt sina ögon.

Fröken von Fagerstjerna var till lynnet helt och hållet förvandlad.

Och snart hade den gamla trötta damen slumrat in på nytt.

Men Fina-Fia sökte förgäfvets att blifva qvitt sina tankar på evigheten.

Just denna eftermiddag hade hon ämnat, när fröken Ulla somnade, skyndsamt begifva sig till en i närheten boende bekant qvinna af lika tvetydig sedlighet samt anmoda henne bära ett bref till den vackre unge herren hos Grönlund, han som hade skickat henne hit till den sjuka fröken för att innästla sig hos henne. Läsaren behagade erinra sig, att Edvard Hallgren hade ålagt Fina-Fia att underrätta honom, så snart hon lyckats vinna någorlunda fast fot hos fröken Fagerstjerna.

Brevet hade hon redan färdigt. Det låg i hennes klädningsficka.

— Nej, jag kommer aldrig att bidra till utförandet af hans skändliga dåd.

I detsamma hon yttrade dessa ord så sakta och försigtigt, att hon var säker om att icke väcka den sjuka på nytt, stack hon handen i fickan och skyndade bort till kakelugnen, i hvilken glöderna efter en nyss utbränd brasa flammade upp då och då.

I nästa ögonblick var brevet offradt åt de förtärande lågorna.

— Åtminstone skall aldrig jag kalla honom hit, mumlade hon, i det hon återtog sin plats vid sjuksängen. Och jag önskar, att han aldrig måtte komma.

Han kom icke heller hvarken den dagen eller den följande,

men den tredje dagen kom han utan att vara kallad af hvarken henne eller någon annan.

Under hela denna tid umgicks Esther med ångerfulla tankar.

Och gamla fröken hade till och med fått höra henne föreläsa ur bibeln.

Det var just i skymningsstunden, innan gasen ännu blifvit tänd på gatorna.

Men i sjukrummet brann en munter brasa i kaminen, och dess fladdrande sken hoppade spöklikt upp och ned på de med mörka tapeter beklädda väggarna.

Esther hade dragit en hvilstol fram till närheten af kaminen och der satt hon, stirrande dystert in i elden. Många tunga tankar hade hon visst.

Det förekom henne nästan som om hon förr hade varit levande begrafven och saknat den friska luften och varit nödsakad att inandas förskämda, pestartade ångor.

Nu hade hon — om också i ändamål att begå eller åtminstone förbereda ett brott — kommit in i andra förhållanden. En friskare, renare luft omgaf henne, ehuru hon tillbringade sin tid i ett sjukrum. Och nu hade hon tid till eftertanke — något som hon under orgiernas berusande inverkan icke hade egt, så länge hon var indragen i deras fruktansvärda hvirfvel. Nu grubblade hon endast öfver, om det var lyckligare och bättre att i en tillmurad grift, halfqväfd af pestångor och plågad af en tärande, aldrig hvilande oro tillfredsställa de sinliga lustarna, eller att i en fri och ren luft lefva för det goda, som ofta är så outsägligt tungt och medför smärta.

Redan det faktum, att en sådan öfverläggning kunde hafva något värde för henne och sysselsätta hennes sinne så länge, bevisar, att en upprättelse till en viss grad var för henne möjlig. En *fullkomlig* upprättelse för en fallen kvinna torde vara otänkbar här i tiden.

Men ännu tvekade hon. Ännu hade hon icke sett det onda i en sådan gestalt, att det kunde afskräcka henne. Ännu var minnet af hennes brott och synder för mycket uppblandadt med minnet af njutningarna, för att låta henne döma fullt opartiskt.

Plötsligt hörde hon en dörr öppnas — visserligen sakta, men dock icke ljudlöst.

Hon spratt upp och såg en högväxt man träda på tåspetsarna in i rummet.

I nästa ögonblick stod han vid hennes sida, klappade hennes kind och hviskade:

— Bravo, min kära Fia!... Du har skött saken väl och skall nu genast få en kyss för besväret... Der har du den!.. Nå, sofver den gamla, sjuka fröken?

Fia igenkände till sin häpnad Edvard Hallgren, mannen från Grönlunds krog.

— Huru?... Kommer Ni hit, min herre?... Hvad vill Ni här?

Dessa hastigt på hvarandra följande frågor gingo nästan omedvetet öfver hennes läppar och voro snarare att betrakta såsom en följd af hennes dittills varande tankegång, än såsom uttryck för någon verklig ovilja med anledning af hans ankomst.

— Jag längtade efter att se resultatet af ditt försök, min vackra vän, och då jag icke erhöll något bud från dig, så beslöt jag att sjelf uppsöka dig.

— Tyst!... Fröken sofver... Jag blir olycklig, om hon vaknar och får se er här.

Edvard slungade på flickan en skarp och genomträngande blick.

Men han sade ingenting, utan smög på tå bort till den sjukas bädd.

Der stälde han sig och betraktade hennes af kaminelden svagt belysta ansigte.

— Min hämnd måste offra äfven dig, mumlade han, ehuru din af blott skinn och ben bestående kropp är ett nog dåligt byte för en man med mina lysande utsigter. Men jag är icke tillfredsställd med Arnolds död. Äfven hans egendom måste komma i mina händer. Först då är min hämndtörst mättad.

Hon vände tillbaka till Fina-Fia, som med nyfikenhet betraktat honom.

— Hvilken läkare begagnar den sjuka? hviskade han i hennes öra.

— Professor Blindius!

— Ha, ha, ha! Då är underligt, att gumman ännu lever.

— Hvad menar Ni? Hela Stockholm anser ju honom vara en mästare.

— Och likväl har han knappt trampat ut barnskorna, min lilla vän. Det var verkligen en lycka, att jag beslöt att gå hit i qväll, ty den der professorn skulle vara i stånd att af ren dumhet och okunnighet med sin medicin döda en frisk menniska inom kortare tid än som behöfves för att taga sig en pris snus eller knäppa

ihjäl en fluga. Det var, som jag säger, en stor lycka, att jag kom i afton.

En tanke genomflög Fina-Fias hjerna. Hon lyftade upp sitt hufvud och kastade en forskande blick på Edvard, kring hvilcens mun var lägradt ett cyniskt och i högsta grad obehagligt leende — ett af dessa smålöjen, genom hvilka människoslägtets urfiende plågar förtälja sin visshet om fullkomlig seger.

— Ni ämnar väl icke göra den gamle något ondt? hviskade hon på ett sätt, som tydligt röjde, att i hennes hjerta rörde sig någon ömhet för den sjuka.

— Bah! . . . Det förstår du inte, mitt vackra barn. Gå och väck henne!

Esther tyckte icke om den ton, i hvilken Edvard yttrade dessa ord.

Den stackars flickan slets ännu fram och tillbaka mellan det onda och det goda, utan att vara i stånd till att afgjordt bestämma sig för det ena eller andra.

Hon skulle vilja gifva allt för ett uppskof med utförandet af Edwards planer — hvilka dessa än voro — ett uppskof till dess hon lärde känna sig sjelf en smula bättre.

— Hvarför skulle jag väcka henne . . . Hon behöfver så väl sömnen.

— Snart skall hon få nog af den sorten, min sköna vän. Gå nu!

— Nej, jag går icke . . . Ni får icke göra henne något ondt. Åtminstone icke i dag!

— Lyd! hväste Edvard. Kom i håg den belöning, som jag lofvat dig, om mina planer hafva framgång. Den skall sätta dig i stånd att börja ett bättre och dygdigare lif.

Esther bäfvade inför denne man, som tycktes ega förmåga att läsa de tankar, hvilka rörde sig i det aldra innersta af hennes hjerta. Hon kände sig kufvad och vanmäktig inför hans kalla och genomträngande blick. Med en suck nalkades hon bädden.

Edvard framtog skyndsamt ur ett etui ett par glasögon, hvilka han satte på sin näsa. Hans gestalt rätade ut sig och någonting, som liknade professor Blindius' lärda min, när denne behandlade en sjuk, fastnade i hans anletsdrag.

— Hvad är det, kära Esther? sade den sjuka fröken, hvilken vaknade, så snart Esther lade sin hand helt sakta på hennes arm och hviskade hennes namn.

Den gamla fröken, hvilken förr skulle hafva blifvit alldeles

ursinnig, om någon hade väckt henne, var nu mild som ett lam. Sjukdomen — denna magt, mot hvilkens inflytande ingen kan strida, hade fullkomligt brutit hennes förr så hårda sinne.

Esther visste icke hvad hon skulle svara. Men Edvard gjorde hvarje hennes svar öfverflödigt genom att träda fram och presentera sig sjelf såsom en ny läkare, hvilken på anhållan af hennes brorson, Arnold von Fagerstjerna, hade kommit för att egna den sjuka sin tjänst. Han trädde fram till sängen och gjorde en knapphändig bugning.

— Tänd ljus! Esther! yttrade den sjuka svagt. Jag ser icke doktorn.

Halft omedveten om hvad hon företog sig, fullgjorde Esther den gifna befallningen.

Snart strålade en klart lysande lampa i det nyss så dystra rummet.

— En lampskärm, min söta! . . . En skärm! jemrade sig den sjuka och höll båda händerna för sina ögon. — Ljuset besvärar mig mera än jag kan säga.

Esther försökte göra den gamla fröken nöjd och under tiden satte Edvard sig beqvämt till rätta i stolen vid sidan af sjuksängen, alltjemt bibehållande den »lärd» minen.

— Nu är det bra, min vän . . . Tack, tack! . . . Jaså, det här är en ny doktor.

— Jag förmodar, att elfva års stor praktik ännu icke hafva gjort mig till en gammal doktor.

— Åhnej, nog ser Ni ung ut . . . mycket ung till och med, min herre.

— Dålig läkare, som icke kan besegra ålderdomen ens hos sig sjelf!

— Ack, hvem kan väl det? . . . hvem kan kämpa mot de högre magterna?

— Vetenskapen, min fröken!

— Slidder sladder! . . . Bara tomt prat! När döden klappar på, måste en och hvar öppna. Ingen menniska har magt att drifva bort honom från sin dörr.

— Jo, läkaren, min fröken . . . nämligen den skicklige läkaren, han som offrar dagen åt de lidande och natten åt sina studier. Han, men han ensam!

Den sjuka fröken tillslöt ögonen, liksom om hon hade velat mera ostördt begrunda den föregifne läkarens ord. Hans blick var hela tiden skarpt fäst på henne.

Efter en stund öppnade hon ögonlocken och yttrade med svag stämma:

— Bara prat!... Ingenting, som kan gifva tröst i dödens bitterhet!

— Ni blott har den inbillningen, fröken Fagerstjerna... Vetenskapen...

— Jag vill inte mera höra talas derom... Ni känner således Arnold?

— Om jag känner honom?... Ja, jag både känner och värderar den unge mannen.

— Och det är min snälle Arnold, som skickat er till mig, herr doktor?

— Ja visst!... Huru skulle jag eljest vågat komma?... Men på hans böner...

— Hvarför kommer han då icke sjelf?... Jag har längtat efter honom.

— Han är för närvarande icke här i hufvudstaden, min fröken.

— Alltså på resor igen!... Ack, när skall han vinna någon stadga?

— Han har verkligen anträdt en mycket lång resa, min nådiga fröken, svarade Edvard med ett besynnerligt leende, som troligen skulle hafva förfärat fröken Ulla, om hennes gamla ögon icke hade varit så försvagade, att leendet förblef en hemlighet för henne. Esther deremot såg det och ryste, ehuru hon icke förstod dess betydelse.

— Och det utan att taga afsked?... Nå, nå... gammal och föraktad... jaha, sådan är världens gång.

— Säg icke det, min fröken!... Han hyser för er den största kärlek och vördnad.

— Tror nog det!... Tror nog det!... Han var alltid en beskedlig gosse.

Edwards anletsdrag förvredos af ett ursinne, som icke vågade öppet gifva sig luft.

— Låtom oss skrida till undersökning af er sjukdom, min nådiga!

— Ack, jag är mycket, mycket klen, jag. Med mig är det snart förbi.

— Vi vilja tro motsatsen... Huru förhåller sig sjukdomen, bästa fröken?

Utan saknad kunna vi förbigå både »doktors» undersökning och hans deraf föranledda ordinationer för den gamla. Alltsammans

var ju å hans sida intet annat än en med någorlunda god skicklighet utförd komedi. Och hans »lärd» min var ju endast en mask, bakom hvilken han dolde alla ett elakt hjertas djefvulka ingifvelser och planer.

Esther stod stum och så orörlig som en staty i ett museum.

Hela hennes själ låg i hennes ögon och öron. Men hon förstod ännu icke sitt eget hjerta.

Den s. k. doktorn skref ett recept, d. v. s. han kluddrade några osammanhängande och obegripliga ord på ett papper, på det att fröken skulle tro, att han verkligen var läkare och gjorde sig besvär med att rädda hennes gamla lif.

Ännu stod Esther i samma stela och orörliga position. Hennes ögon brunno. Och i hennes öra ljöd oupphörligt gamla frökens fråga: »tror du, att det finnes ett lif efter döden?»

Den besvärliga frågan ville icke tystna igen, ja, den tjöt i hennes öra med stormens styrka.

Efter att hafva skrivit »receptet», satte »doktorn» sig å nyo vid bädden.

— Då jag senast träffade Arnold, sade han likgiltigt, var han mycket ledsen.

— Ledsen? . . . Har den käre gossen då några stora bekymmer? . . . Hvar träffade Ni honom, herr doktor? . . . Var det här i hufvudstaden? . . . Eller kanske Ni också varit på resa?

— Ja, min fröken, jag har just i dag kommit hem från Frankrike. Det var i Paris, som jag sammanträffade med min vän Arnold och just der var det, som han bönföll, att jag ofördröjligen skulle begifva mig hem för att taga er, min fröken, under min egen vård.

— Han var bedröfvad för min skull således, den gode Arnold?

— Ja, naturligtvis! . . . Och han yttrade mera än en gång, att han icke önskade bekomma ett enda öre af er qvarlätenskap, utan gerna ville låta den plundras af de andra släktingarna efter er död, om blott ert lif kunde räddas för några år till.

— Den käre, gode Arnold! . . . Och likväl var jag ibland rätt stygg mot honom.

Edith skulle i detta ögonblick hafva velat ropa, att fröken alls icke skulle tro ett ord af hvad »doktorn» sade, att den der herren icke var någon doktor, att hon hört berättas, hurusom Arnold von Fagerstjerna blifvit mördad och att han icke var i Paris.

Men en obeskriflig fasa . . . ett samvetsqual af oändlig styrka fjettrade hennes tunga.

»Håll er tunga i styr...!»

Det var *hon* — hon och ingen annan, som förskaffat Edvard inträde i detta hem.

Och den fasansfulla, grymma frågan genljöd ännu i hennes öra:

— Tror du, att det finnes ett lif... ett lif... ett lif efter döden?

Hon trodde ingenting — ingenting annat än att Edvard var en skurk.

Och hon tänkte ingenting annat än att gamla fröken ganska mycket liknade en stackars insekt, som råkat i de mest rofgriga af alla klor — en spindels.

Men tala kunde hon icke. Om det hade gällt hennes lif, kunde hon icke fått en stafvelse eller en bokstaf öfver sina torra läppar. Om hon dermed hade förmått vinna alla skatter i denna världen och i den tillkommande, skulle hon icke hafva egt förmåga att bryta sin tystnad. Hon var liksom förtrollad — men endast af fasa för hvad hon gjort, då hon på denne hjertlöse mans vägnar innästlade sig i detta hus.

— Emellertid för att nu återtaga berättelsens tråd — svarade Edvard:

— Om Ni, min fröken, någon gång varit hård emot Arnold, såsom t. ex. då han behöft anlita en släginges eller väns kassa, så hade han längesedan glömt det.

— Men... såg Ni honom verkligen gråta, herr doktor?

— Bittra tårar, min fröken!

— För min skull? Den sjuka blickade skarpt på »doktorn.»

— Naturligtvis!... En tillfällig brist i kassan skulle aldrig framkallat tårar hos en man med hans lynne. Nej, min fröken, han älskar er obeskrifligt.

— Den gode Arnold!... Han skall icke ångra det, sade fröken med kraft. Esther, lägg fram papper och skrifdon åt doktorn!... Får jag besvara er, herr doktor?

— Med nöje!... Isynnerhet om det gäller en fördel för min vän Arnold!

— Ni skall blifva nöjd, min herre!... Är det i ordning, Esther?

Den stackars flickan kände, att hela händelsen just nu befann sig på »den kritiska punkten.» Hon hade redan ordet i sin mun för att varna gamla fröken.

Men Edvard kufvade henne med sin blick... Han såg... hon lydde.

Och sedan satte »doktorn» sig till skrifbordet igen, sägande:

— Jag är nu redo, min fröken . . . Hvad skall jag skrifva?

— Ett testament! . . . Och det skall innehålla, att jag insätter min brorson Arnold von Fagerstjerna till universalarfvinge. Han får allt med undantag af fem tusen kronor, som skola deponeras hos magistraten till underhåll åt min trogne hund Pontus, och tiotusen åt Esther, min snälla sköterska.

Esther fick tårarna i sina ögon. Hon rusade fram till sängen, der hon knäföll, fattade fröken Fagerstjernas magra hand och betäckte den med varma kyssar.

Under tiden raspade »doktors» penna flitigt mot papperet.

Men om Esther icke hade vänt ryggen till, skulle hon hafva märkt, att Edwards öga emellanåt spejade bort till bädden för att beveka henne och fröken.

Vi vilja bakom ryggen på den s. k. doktorn läsa hvad han skref:

»Jag undertecknad, fröken von Fagerstjerna, gör härmed allom vederligt, att jag vid sundt förnuft och af fullkomligt fri vilja förordnar om min qvarlåtenskap på följande sätt:

»Af min efterlemnade egendom skola femtusen (5,000) kronor deponeras hos Stockholms magistrat till lifstids underhåll åt min trogne pudel Pontus och efter hans en gång timande hädanfärd skola medlen af samma magistrat användas till något välgörande ändamål.

»Vidare skola tiotusen (10,000) kronor utbetalas till den unga qvinnan Esther . . .»

Här afbröt Edvard sitt arbete och vände sig till Fina-Fia med denna fråga:

— Ert fullständiga för- och tillnamn, om jag får be! Hvad heter Ni?

Esther sprang upp och blickade föraktfullt på den frågande.

Men så snart hans blick mötte hennes, var hon fullständigt kufvad.

— Esther Jansson, svarade hon, i det hennes ansigte blef blekt som ett lakan.

— Godt! . . . Det var endast detta, jag ville hafva kändom om.

Han återtog lugnt sitt skrivaregöromål och hon sysselsatte sig med fröken von Fagerstjerna, om icke för annat, så för att slippa åsynen af den fruktansvärde karlen.

Men herr »doktor» fortfor med författandet af testamentet och skref:

»... Jansson, som med så stor ömhet och trohet vårdat mig under mina sista dagar. Gud välsigne henne!

»All min öfriga qvarlåtenskap, vare sig fast eller lös, vare sig inom riket eller i utlandet, testamenterar och öfverlåter jag med förbigående af alla slägtingar endast och allenast till — — — — —

— — — — —
att af honom till evärdlig tid egas och besittas.»

Edvard bortlade pennan och torkade svetten af sin panna.

Derefter tog han papperet i handen och vände sig mot sängen:

— Min fröken!... Det är färdigt. Vill Ni höra det uppläsas, innan Ni underskrifver?... Kanske behagar Ni sedan göra något tillägg till de gjorda bestämmelserna.

— Ja, var så god och läs, herr doktor!... Det lyster mig att höra... Ack, om jag blott kunde lika lätt godtgöra all annan ondska, jag bedrifvit i denna syndens värld!

Esther hade rest sig upp och hennes brinnande blickar voro oafåtligt fästade på Edvard, medan denne uppläste det af honom skrifna testamentet. Tydligen förstod hon icke hans afsigter, men var öfvertygad om, att de voro och gudlösa och endast åsyftade hans egen fördel. Och den besvärliga frågan klingade i hennes öra.

När »doktor» hunnit till det ställe, der universalarfvingen Arnold von Fagerstjernas namn borde hafva stått, funnos, såsom läsaren nyss sett, endast ett par tomma rader, men Edvard ifylde vid uppläsandet utan att stapla på målet Arnolds titel, namn och hemvist, så att hvarken fröken Fagerstjerna eller Esther anade, att han bedrifvit något underslef och gjort det till en möjlighet för honom sjelf att sedermera ifylla hvilket namn han helst behagade.

— Är Ni nöjd med mitt verk, min fröken? sporde Hallgren, medan han högtidligt lade papperet på bordet framför sig och derefter blickade bort till fröken.

— Det är bra... Tack, tack, tack, herr doktor!... Jag vill skrifva under.

— Huru?... Nu?... Borde Ni icke vänta dermed till i morgon?

— Nej, nej!... Hvilken människa vet, om hon lefver till morgondagen?

— Vi skola nog göra er frisk och sund igen, min goda fröken Fagerstjerna.

— Nå . . . nå! . . . Emellertid vill jag nu . . . nu genast skrifva under.

»Doktorn» reste sig, tog testamentet, bläck, penna och en portfölj samt närmade sig med dessa tillbehör den sjuka. Med en blick och en rörelse af hufvudet åtade han Esther att taga lampan från bordet och bereda gamla fröken det för hennes underskrift nödiga ljuset. Hon lydde nästan automatiskt.

— Förlåt! utropade han, då han redan lagt portföljen och papperet framför den sjuka. Jag glömde helt och hållet, att ort och dag böra föregå underskriften.

Han återtog portföljen och lade den på sina knän, hvarefter han på detta underlag ditskref hvad som erfordrades för att göra handlingen fullständig.

Derefter öfverräckte han alltsammans åt fröken Fagerstjerna.

Och den sjuka gamla damen skref med darrande hand sitt namn under en handling, hvilken var afsedd att lemna nästan hela hennes egendom i händerna på en samvetslös skurk, en niding och ärelös bedragare. Men det anade hon icke.

»Doktorn» torkade samvetsgrant hennes namn i den från lampglaset utstrålande värmen, sammanvek papperet och stack det i sin ficka, sägande:

— Jag skall tills vidare för arfvingens räkning och till hans säkerhet gömma detta papper.

Utan att afvakta något svar af fröken, vände doktorn sig tvärt till Esther:

— Den sjuka behöfver sofva, sade han med en isande blick. Se här en liten flaska, innehållande sömndroppar. Hon skall taga in alltsammans nu genast.

I handen höll han en liten kristallflaska, som innehöll en vattenklar vätska.

Esther ryggade ett par steg tillbaka och slog afvärjande med händerna.

Hon hade intet förtroende för Edwards medicin. Hon anade af hvilken beskaffenhet den var och hon skulle heldre hafva hoppat i Årstaviken än gifvit den gamla goda qvinnan en enda droppe deraf. Hela hennes späda kropp skakades af en rysning.

— Aldrig i evighet! utropade hon med förtviflans mod, så sant mig Gud hjälpe!

— Ännu har ingen ostraffadt sagt »aldrig» på en befallning af mig . . . Vet det!

Och hans skarpa blick genomborrade henne såsom en klar blixtråle.

— Men jag säger det, jag, utropade hon. Aldrig i evighet kommer jag att påtruga denna hjertegoda gamla dam edra afskyvärda, förgiftade, dödande läkemödel.

— Om du är klok, så lyder du, sade han, fästande på henne en ännu mera genomborrande och skarp blick och på samma gång räckande fram kristallflaskan.

— Aldrig, skurk! . . . Ni är icke mera doktor än jag är doktorinna. Ni är en skändlig bof, hvilken endast åsyftar den goda damens förderf. Jag känner er.

— Du känner mig *icke*, sade han med eftertryck, om du motsätter dig min vilja.

— Jag både *kan* och *vill* och *skall* omtala alltsammans för fröken.

— Var så god, om du nämligen vill, att hon skall taga med sig i evigheten den tanken, att du endast varit ett verktyg för mina planer: Berätta du . . . var så god, min sköna! . . . Hon må gerna höra det, ty i nästa minut är hon död.

Esther stod förstummad. Hon visste icke, hvad hon borde göra. Gamla fröken hade förstätt allt och fallit i en svimning.

— Nå, utropade skurken, eftersom du icke vill gifva henne denna kostliga medicin, hvilken på en fjerdedels minut skall förflytta henne från denna jordiska jemmerdal till himlens salighet, så skall jag sjelf göra det. Se här!

Han grep den afsvimmade gamla damen under hufvudet och förde den lilla kristallflaskan till hennes öppnade mun. Hans hand darrade icke.

Men Esther ilade fram och grep honom häftigt i armen.

— Olycklige! utropade hon . . . Betänk, hvad Ni gör! . . . Döda henne icke!

— Jo, hon *skall* dö och det genast ändå, hväste han och gaf stackars Esther en knuff för bröstet, hvilken störtade henne omkull på golvet.

Derefter hælde han hela flaskans innehåll i den gamla damens mun och tvingade den medvetslösa qvinnan att nedsvälja den afskyvärda drycken.

När dådet var utfördt, släppte han vårdslöst sitt offer, så att

dletta föll ned på hufvudduddarna mera såsom ett liföst ting, än som en lefvande varelse.

Sedan tände han lugnt en cigarr och stälde sig att se på den sjuka.

Esther var afsvimmad och låg till utseendet liflös midt på golfvet.

Inom några ögonblick började giftets verkningar att uppenbara sig.

Den gamla damen föll i konvulsioner, under hvilka hon icke återfick medvetandet. Det var en hemsk syn. Men Edvard åskådade den utan att känna fasa.

— Det går bra, mumlade han, efter att hafva utblåst ett moln af cigarrök.

Sedan fattade han sin hatt och aflägsnade sig med fasta steg.

När Esther vaknade till medvetande var fröken Ulla död.

Uppgifvande ett rop af fasa, störtade hon ut ur rummet, ut ur palatset, ut på de af menniskor hvimlande gatorna i hufvudstaden. Hennes hufvud brann. Hennes pulsar arbetade. Hon var mera en vansinnig menniska, än en hvilkens handlingar ledas af förnuft och öfverläggning.

SEXTONDE KAPITLET.

Försåtet.

Ifall det ibland våra läsare, skulle finnas någon i juridiska frågor erfaren person, isynnerhet en sådan som har någon Hofrätts horef och sigill på att förstå och kunna tillämpa den mest obegripliga af alla böcker — Sveriges rikets lag med alla dess både gällande och icke gällande bud och stadgar, så har denne läsare redan helt visst gjort inom sig den mycket riktiga anmärkningen, att ett obevittnadt testamente är detsamma som *intet* testamente och att följaktligen Edvard Hallgren synes skola hafva föga gagn af den handling, som han tillnarrat sig af Ulla von Fagerstjerna, innan han gaf henne det mördande giftet.

Men Edvard var redan hemmastadd på brottens rysliga bana.

Han var öfvertygad, att han utan svårighet skulle erhålla vittnen och att detta aldrig minst kunde slå fel i en tid, då hvarje samhälle har minst ett halft tjog eller (om samhället är desto större) några tjog individer, hvilka för några supar och en passande penningbelöning svärja på och bedyra hvad som helst, om det också skulle bringa deras bästa vän i ett förderf, som han icke förtjenat.

Så länge tillståndet är sådant — är hvarje rättegång ett lotteri.

Och skurken har dervid försteget framför den hederliga människan, emedan han är mera hänsynslös än denna och aldrig skyr några medel — äfven det sämsta.

Och en reformation af lagarna angående eder står alltjemt kvar såsom ett ofafvisligt kraf på dem, i hvilkas händer den lagstiftande magten är af folket lagd.

Edvard kände redan genom Grönlunds berättelser, hvilket öde, som hade drabbat såväl den giftaslystna kammarjungfrun Johanna, som den »bildade» köksfröken Cecilia.

Han visste, att de funnos inom lås och bom hos Grönlund, och att han således hade i sin hand mer än tillräckliga medel att »bringa dem till förnuft» — ty så plägar skurken alltid benämna sina samvetslösa försök att göra svagare menniskor till sina redskap.

Angående lakejen Åkerbergs öde visste Edvard ingenting, emedan han icke hade den äran att stå i någon förbindelse med kolportören Josef Bruse, den ende som visste, att Åkerberg dvaldes i ett mörkt källarhvalf vid Kammakaregatan, till hvilken en viss för Bruse med rent jordisk kärlek svärmande madam Lucie Pettersson hade nyckeln.

Men Edvard bekymrade sig föga om Åkerberg eller denne hedersmans lif eller död. Finge han endast Johanna och Cecilia till att bevittna testamentet och inför vederbörande afdelning af Stockholms Rådhusrätt aflägga ed derpå, att det innefattade fröken Fagerstjernas vid sundt förnuft och af fri vilja utan någon människas »lock eller pock» uttalade och underskrifna beslut angående hennes kvarlåtenskap, så kunde gerna herr Åkerberg få svärja på hvad han behagade. Han var endast en mot två och det skulle alldeles icke vara omöjligt, menade Edvard med rätta att få Åkerberg dömd för mened, om han vågade komma fram med ett sannfärdigt vittnesmål. Ty — det visste nog Edvard Hallgren — så märkvärdiga kombinationer kan lagen åstadkomma, så länge den befinner sig uti sitt nuvarande dåliga skick.

Under den tid, då Edvard var en hederlig karl och hatade

skurkar fullt ut lika mycket som någon annan, d. v. s. under den tiden då hans varma kärlek till den vackra Susanna ännu icke hade inträdt i det olyckliga stadium, som läsaren redan har sig bekant — under denna tid hade Edvard visserligen uppgjort en plan att sammanfatta hela svenska lagen, denna förfärliga volym, som är femtio gånger större än de flesta upplagor af bibeln, sammanfatta den uti aldra högst etthundrafemtio korta och prägnanta paragrafer, hvilka skulle, enligt både hans och många andras mening, helt och hållet stänga vägen för skurkar och vinna fördelar med lagens tillhjälp.

Men nu hade Edvard olyckligtvis sjelf råkat i strid med lagen, innan han lyckats reformera den, och därför voro alla dessa planer om intet gjorda. Han var därför fullt öfvertygad, att Åkerberg icke skulle med sitt sanningsenliga vittnesmål kunna uppväga de falska vittnen, som Edvard ämnade förskaffa sig i Johanna, Cecilia och, om så behöfdes, ännu några flera, till och med sådana, som aldrig hvarken sett eller hört omtalas fröken von Fagerstjerna.

När Edvard ankom till Grönlunds krog, gaf han Grönlund ett dem emellan öfverenskommet tecken, innan han lät tunnan flytta sig och steg ned i underjorden, för att uppsöka den eleganta fristad, hvarmed Grönlunds bevägenhet hade försett honom.

Och Grönlund, som såg att i salen endast funnos trogna stamgäster, på hvilkas tystlåtenhet han kunde lita, ropade in en dräng och steg ned efter Edvard Hallgren. Med tillhjälp af den för läsaren bekanta vefven i väggen vid foten af trappan förflyttade han snart bränvinsfatet till dess rätta plats och ilade i hack och hål efter sin gäst.

— Huru må flickorna der nere? sporde Edvard muntert, när de båda männen befunno sig i detta rum, hvilket utifrån icke kunde upptäckas och hvars tillvaro således var fördold för alla andra än Grönlund sjelf och hans intimaste vänner.

— Bra! ... De må som perla i guld, svarade krogvärdens i samma ton. Visserligen voro de till en början vid dåligt lynne, men nu kunna de både äta och dricka.

— Det är ett godt tecken, vän Grönlund! ... Låt en af dem komma hit till mig!

— Hvilkendera? ... Jag tycker bäst om den lilla tjocka ... köksa är hon, tror jag.

— Nå låt den lilla tjocka hafva företrädet då! Skicka hit henne genast!

Grönlund var icke sen att efterkomma den befallning, han mottagit.

Snart stod Cecilia inför Edvard Hallgren, hvilkens skarpa blick genomborrade henne och kufvade henne, redan innan han hade tilltalat henne.

— Ditt namn, min vackra flicka? . . . sade han kallt och hårdt.

— Fröken Cecilia, ska' jag säga . . . Fröken Cecilia Pettersson, min herre!

— Det fögnar mig . . . Var god och sitt ner, fröken Cecilia Pettersson!

Den »bildade» och om sitt anseende för utomordentlig bildning måna köksherskarinnan neg mycket djupt för att stärka den vackre herrns goda tankar om henne.

Derefter satte hon sig ned på yttersta kanten af en stol, ty hon ansåg, att det omöjligen kunde höra till »goda tonen» att sitta stadigt på hela stolens sittyta.

— Jag har en sorglig underrättelse att lemna er, min fröken.

— Hva' säger Ni? . . . Min gardist har väl inte blifvit arkebuserad . . . ?

— Åhnej, han är nog frisk och sund . . . Men fröken Ulla har affidit,

Cecilia, som rusat upp vid den upprörande föreställningen att någon olycka hade drabbat hennes högt beundrade och älskade gardist, satte sig lugnt ned igen.

— Jaså, ingenting annat! . . . Det var då väl, att det tröt en gång.

— Alldeles, min tanke! . . . Och nu har jag uppgjort en förträfflig plan.

— En plan! . . . Ingenting är bättre än planer . . . Jag brukar alltid göra planer.

— Naturligtvis! . . . Ni är ju en bildad dam . . . Har Ni lust att höra min plan?

— Med nöje! . . . Gud, hvad små, söta planer ändå äro förtjusande!

— Jag gör mig en ära af att hoppas, att min skall behaga er mycket.

— Och jag är säker derpå, ty Ni tyckes vara en mycket högt bildad karl.

— Min plan skall gifva er, min fröken, tio tusen kronor i ren vinst.

— Tio tusen!... Milde himmel!... Då kan jag ju gifta mig med min gardist.

Hon rusade upp från sin stol och gjorde några glädjesprång på golvet.

— Ja, ser Ni, fröken Cecilia... det förhåller sig så, att fröken Ulla von Fagerstjerna insatte mig till universalarfvinge, men hon dog, just då det skulle bevittnas.

— Kors, så sorgligt!... Hvem har någonsin hört maken till elände?

— Men emellertid kan saken hjälpas, om Ni vill bistå mig, goda fröken.

— *Om!*... utropade hon, i det att hon benådade Edvard med en smäktande blick ur sina »bildade» ögon... Huru kan Ni ens sätta det i fråga?... En så hygglig och rar ung herre!

— Emellertid behöfver jag ert namn såsom vittne på frökens testamente.

— Och jag vet ingenting angenämare för en bildad människa än att prydligt skrifva sitt namn.

— Se här, min vackra och fint bildade fröken!... se här är testamentet! Och läs här, att en viss Esther af fröken Fagerstjerna testamenteras tio tusen kronor... Läs!... Läs!

— Den markattan!

— Hvad menar Ni?

— Hon har icke tänkt på mig, när hon uppgjorde sin yttersta vilja. Den åsnan!

— Hvad betyder det?... *Jag* hade ju er i mina tankar... Var lugn!

— Esther!... Hvad kan det vara för en?... Jag har aldrig i mitt lif hört talas om någon Esther, och... det här skulle vara en Esther, som med »stor ömhet och trohet»... ha, ha, ha!... vårdat gamla fröken »under hennes sista dagar». All min bildning förslår icke att tyda den gåtan.

— Nåväl, jag skall förklara den för er. Esther... det är just Ni sjelf, min fröken.

— Jag?... Jag!... Men jag är ju döpt till Cecilia... och det är ett namn, som jag icke vill släppa för någonting i verlden, icke ens för en fin och städad gardist.

— Men, min vackra fröken, Ni borde likväl vara god och besinna...

— Jag besinnar ingenting... nej, min s—l, om jag det gör, ingenting alls!

— Men, hör då på ett ögonblick, uppmanade Edvard, kring hvars läppar ett sarkastiskt leende hade lägrat sig . . . Låt mig förklara saken! . . . Haf en smula tålmod!

— Jaha, ja! . . . Men se, min djupa bildning och alla erfarenhetsanningar och en matematisk noggrannhet i förening med en filosofisk astronomi hafva lärt mig, att det en gång i världen funnits ett helgon med namnet den heliga Cecilia, och att påfven sjelf gjort henne till helgon med bifall af alla englar, och just därför vill både jag och min ståtliga gardist, som är en mycket fint bildad man, att jag skall heta Cecilia. Och ta' mig tusan, om jag någonsin vill heta hvarken Esther eller någonting annat.

— Alla goda magter bevare mig ifrån att försöka mot er, min ädla fröken, utföra ett så groft anslag, som försöket att beröfva er namnet Cecilia, skulle vara . . . Nej, det vare långt, långt ifrån mig, och om jag någonsin haft en tanke åt det hållet, så har jag med skyldig aktning för er bildning längesedan afstått derifrån . . . Men hör mig nu med tålmod!

— Nå, må ske då! . . . yttrade »fröken», förnämt lutande sig tillbaka i sin stol.

En drottning af Preussen och kejsarinna af Tyskland kunde icke hafva varit stoltare.

Och elakheten skulle hafva lust att tillägga, att en mennisko-ätarehöfdings kära fru på någon af Söderhafsöarna icke kunde hafva varit mera löjlig i sin högfärd!

— Jo, ser Ni, min dygdädla, vackra och bildade fröken Cecilia Pettersson . . .

Den egenkära kökspigan såg ut att vara mycket smickrad af dessa vackra epitheter.

Men hon ansåg »bildningen» fordra, att hon slog ned sina blygsamma ögon.

— Ser Ni, fortfor Edvard utan afbrott, då det i hela världen icke finnes någon Esther, som skött fröken Ulla under hennes sjukdom, så . . . Ni förstår mig väl?

— Nej, min sann! . . . Ack, du store i de svarta molnen, finnes det ingen Esther?

— Nej, hon är, som jag säger, en helt och hållet diktad personlighet.

— Diktad! . . . Ack . . . dikten! . . . Dikten är förtjusande och berusande . . . Hvad vore lifvet utan dikt?

— Sanning! . . . Det vore intet! . . . Jag beundrar er poetiska uppfattning, min fröken.

— Poetisk! utbrast med ifver kökspigan, som tycktes hafva fast föresatt sig att visa sin bildning från alla möjliga sidor och i alla tänkbara och otänkbara ställningar... Ack, poesin!... Hela lifvet är bara poesi och en poesi på ljufdigt darrande strängaspel.

— Riktigt!... Jag beundrar er snabba och säkra uppfattning, min hulda fröken.

— Ja, suckade Cecilia, naturen har ämnat mig till någonting stort...

— Derpå kan ingen tvifla, som har den äran att det aldra minsta känna er. Men... för att nu icke för långt aflägsna oss från ämnet för vårt bildade samspråk, vågar jag föreslå, att vi vända vår uppmärksamhet till det här präktiga testamentet.

— Nå, testamentet!... Alldeles riktigt!... Det talar om en viss Esther...

— Ja, och denna Esther kan blifva Ni, om Ni är klok och förständig i lika hög grad, som Ni besitter fin bildning och en verldsdams belevnhet... Min mening är, att om Ni i afton skrifer edert namn helt nått och prydligt under fröken Ullas testamente och i morgon inför Rådhusrätten besvärjer det, så skall jag såsom universalarfvinge insätta er uti alla den föregifna Esthers rättigheter till arf efter fröken.

Den »bildade» köksfröken fann förslaget så »förtjusande», att hon hoppade upp från sin plats i den beqväma stolen, der hon halflegat med utsträckta ben, och ropade, i detsamma hon med högra armen gjorde en öfvermåttan »stor gest.»

— Hvar är papperet?... Hvar äro bläck och penna?... Jag skrifer.

Och hon skref verkligen under en så lydande vittnesmening å testamentet:

»Att fröken Ulla von Fagerstjerna i Stockholm har i vår närvaro och varande vid sina förståndsförmögenheters fulla bruk samt utan någons tvång eller inverkan på hennes fria vilja underskrifvit detta testamente och i vår närvaro högtidligen förklarat, att det innehåller hennes yttersta vilja, det kunna vi undertecknade på heder, tro och samvete härmed intyga:»

»Fröken» Cecilia prentade sitt namn under skriften mycket sakta och försigtigt, och ehuru resultatet af hennes bemödanden skulle hafva i hvarje annan människas ögon syntes tarfligt och dåligt nog, ådagalade hon sjelf sin beundran för sitt verk genom att be-

trakta det med ömhet än från venster och än från höger. Och hon var så förtjust i den sneda, ojemna, petiga, kråkfotartade namnteckningen, att hon i sitt hjertas stora »bildning» troligen skulle hafva varit benägen att förlåta Edvard Hallgren, om denne hade fört hennes namnteckning till sina läppar och gifvit den entusiastiska kyssar.

— Den här förtrollande namnteckningen inbringar er tio tusen kronor.

Dessa ord yttrade Edvard, under det att han gömde testamentet i sin ficka.

— Och hon vore värd femtio gånger så mycket! återtog han, då »fröken» Cecilia ansåg sin bildning fordra, att hon icke instämde i gentlemannens loford. Emellertid äro tiotusen kronor en respektabel summa, min vackra och hulda fröken, och det torde icke vara omöjligt, att jag sjelf skulle kunna få den tanken att... Ni förstår mig?

— Nej, jag förstår inte ett ord, hviskade hon med ännu nedslagen blick.

— Hm!... Det är icke godt för mannen att vara allena här i världen.

— Och icke för qvinnan heller, sade Cecilia med en smärtlig suck.

— Derfor så tycker jag... men Ni blir väl ond, min ädla fröken...

— Bevara oss!... Jag kan väl inte blifva ond på en karl, som... hm!... Tala Ni!

— Ni är en engel, Cecilia... Jag ville endast säga, att edra öfverträffliga behag...

Hon ansåg pligten fordra, att hon fortfarande höll blicken fäst vid golfvet.

Och hon trodde, att hennes »bildning» skulle fått en svår knäck, om hon icke hade med den tillbörliga blygsamheten åhört någonting, som icke var olikt ett frieri.

— Nåväl, min fröken, utbrast Edvard, förträffligt spelande en blyg älskares rol, nåväl... låt hjertat med ens utveckla alla sina känslor!... Jag älskar er lika mycket som jag beundrar er, och den dag då Ni lyfter edert arf efter fröken Ulla skall jag hafva äran att anhänga om er lilla feta hand och... framför allt om ert ädla och bildade hjerta. Men...

— Och min bildning skall nog sätta mig i stånd att säga ja

på ett passande sätt, yttrade den förtjusta jungfrun, som tycktes hafva med ens lemnat både garde och artilleri åt deras öde.

— Men . . . ännu, min fröken, har hvarken jag eller Ni fått vårt arfvegods.

— Hvad skulle kunna om intet göra våra tankar? . . . Testamentet är ju tydligt.

— Visserligen . . . Men Ni måste i morgon dag besvärja ert vittnesmål.

— Visserligen måste jag såsom bildad menniska och åhörare af arbetareinstitutets lärarika föreläsningar både i kemien och de andra historiska filosofierna på det gemenaste afsky allt hvad svordomar hëter. Men i den här förtjusande saken . . . det är en annan sak.

— Ni infinner er således, älskade fröken Cecilia, i morgon vid rådhusrätten?

— Ja . . . det vill säga, om jag kan . . . det vill säga om jag är fri nu.

— Fri? . . . Har icke jag befriat er? . . . Ni kan gå hvart Ni vill, men dock icke längre än att jag träffar er den dag, då Ni lyftat edra tio tusen kronor.

— Och Ni skall nog finna mig . . . I morgon klockan tio står jag inför rådhusrätten och sedan skall jag bara tänka ut de mest bildade orden för att säga ja, när Ni friar.

— Så förtjusande! . . . Men hvad skall Ni då svärja på i morgon?

— På hvad som helst! . . . Hvad tycker Ni sjelf, min gode vän? . . . Jag lyder er.

— Ni skall beediga, att fröken Ulla var vid sundt förnuft, när hon undertecknade det här testamentet . . . med andra ord att hon fullkomligt visste hvad hon gjorde.

— Naturligtvis visste hon det, då hon gaf mig tiotusen . . . Jag skall svärja, så att ögonen skola falla ur ögonhålorna på rådmännen af idel förvåning. Och jag råder ingen af dem att påstå, att fröken Ulla var galen, när hon gaf Esther denna lilla nätta summan.

— Och nu, min fröken, sedan detta blifvit öfverenskommet, måste jag bedja er att skynda tillbaka till fröken Fagerstjernas palats vid Kungsträdgården och återtaga edra sysslor i huset. Den döda fröken måste ansas, likkista beställas och liket svepas. Och begrafningen måste anordnas. Ingen får vëta, att Ni i några dagar varit borta från palatset, min fröken. Jag litar på ert goda förstånd och er höga bildning.

Hon lofvade att iakttaga hans föreskrifter och erhöi till belöning vid afskedet en kyss såsom förskottsafbetalning å den äkten-skapliga sällhet, som han förespeglat den token.

Edvard ledsagade henne genom den mörka gången fram till foten af trappan.

Kulan var uppdragen. Ingen fara förefans således. Edvard kunde tryggt anlita den i väggen anbringade vefven. Ett gnisslande ljud hördes ofvanifrån. Det var det hemlighetsfulla bränvinsfatet, som genom mekanikens inverkan rullades åt sidan. Snart var luckan öppnad och »fröken» Cecilia kunde begifva sig ut i det fria.

— Farväl, min fröken, sade Edvard med en öm handtryckning, kom ihåg rådhusrätten i morgon och glöm icke att eftersinna riktigt vackra ord till ja på mitt frieri.

Hon afgaf ett i mycket bildad form affattadt löfte och ilade uppför trappan.

Några ögonblick senare lutade gubben Grönlunds jovialiska ansigte sig fram öfver öppningen och hans blodsprängda ögon forskade ned i det mörka djupet.

— Är någon der? hviskade eller rättare sagdt, framhväste han.

— Ja visst, vän Grönlund! svarade Edvard... Har hon aflägsnat sig?

— Hon flög åstad som en pil från en båge, det må jag då säga.

— Godt!... Var då god och hemta den andra upp till mig nu genast!

Utan att invänta svar började Edvard draga på vefven. Luckan föll igen och bränvinsfatet började å nyo gnissla på sina rullar deruppe. Trefvande sig fram i mörkret, uppsökte den djerfve brottslingen sitt rum, liksom ugglan sitt näste eller såsom spindeln, när den fångat och förtärt ett rof, långsamt återvänder till väfvens centrum för att speja efter och vakta på ett nytt byte. — Här dröjde bytet icke att infinna sig. Det var den sippa kammarjungfrun Johanna, hon som tyckte så mycket om korna och kalffarna i det rika Sorunda.

Edvard betraktade henne skarpt. Han såg, att han hade för sig en person, hvilken icke skulle kunna fångas i ett nät af så grof beskaffenhet som det, hvori den »bildade» Cecilia hade blifvit fångad. Och han beslöt genast att gå en annan väg.

Hvilken denna var och huru han utförde den — det må läsaren söka att på egen hand föreställa sig. Vi skulle icke kunna säga allt och derfor föredraga vi att säga intet... Nog af — när

Kandidaten föll på knä vid Susanna och öfverhöljde hennes händer med glödande kyssar.

Johanna följande morgon aflägsnade sig, skulle hon hafva varit beredd att för Edwards räkning göra mycket svårare saker än att uppträda inför Rådhusrätten såsom vittne för hans räkning. Med få ord — hon hade redan gifvit honom allt och kunde därför icke vägra honom något... Och hon hade till på köpet förlorat allt hopp att blifva bondhustru i Sorunda.

En half timme efter Johannas bortgång från Grönlunds krog åt Edvard sin frukost med god aptit och en timme senare var han på väg ut i staden, iklädd den förträffliga judekostymen, som förvandlade honom till »den shtore, shtore herr Joschef Abschalon.» Klockan var då omkring en quart öfver sju på morgonen.

Just då Edvard passerade genom portgången, tyckte han sig skymta en mörk gestalt invid väggen till höger. Det var ännu mörkt, så att han endast helt ottydligt kunde skymta föremålen. Men som en man i hans ställning måste vara mycket försigtigare än den hederlige mannen och som han dessutom var ända till öfverdåd djerf och föraktande alla faror, rusande han ögonblickligen fram mot den skugga, som han hade sett, och det visade sig då genast, att han icke lupit efter en tom fantasibild.

Han fick nämligen tag i en rockkrage och drog deraf den mycket riktiga slutsatsen, att till kragen hörde en rock och till rocken en karl. Hans slutsatser bekräftades nästan ögonblickligen, derigenom att en skroflig stämman började utösa de värsta svordomar.

— Hvem är du? röt Edvard, skakande den svärjande så att tänderna skallrade i munnen på offret. Och hvad gör du här?... Svara, karl, annars skall jag...

— Ack, nog känner väl kaptenen igen mig vet jag, sade den skrofliga stämman.

— Nej!... Hvem är du?... Om du icke svarar genast, klämmer jag till din strupe.

— Skona mig, kapten!... Jag är ju en vän, jag... Aj... det gör ondt i halsen.

— Reta mig icke så mycket, att jag finner mig föranlåten att gå bödelsdrängarna i förväg... Hvem är du?

— Dj—n hvad han är hårdhänt!... Nå, jag får väl tala om, att jag är Aron... er tjenare.

Edvard släppte uslingen lös och sporde med barsk och hård stämman:

— Hvarför står du här?... Klockan är redan nära half åtta och du borde klockan sju hafva varit dernere för att aflösa dina kamrater... Gå genast på din post, karl!

Utan att vidare bekymra sig om Aron eller dennes afsigter, gick Edvard vidare. Men om han hade hört hvad Aron brummade efter honom, skulle han kanske icke hafva så lugnt traskat med judesteg framåt den ännu mörka Strandgatan.

— Din s—n! mumlade Aron och knöt i mörkret näfven, hvilket tog sig ut ungefär som när England låtit lura sig af Bismarck och knyter handen i byxfickan. Om den fem gånger förb . . . de »Juveleraren» hade kommit på klockslaget, skulle vi hafva haft honom i vårt våld lika bra som katten har rättan mellan jorden och golfbalkarna.

Han gick ut på gatan och närmade sig krogdörren, mumlande:

— Men nog skola vi få honom fatt och nog skall han få ett märke af vår fabrik.

Aron gick in på Grönlunds krog och begärde en »tankställare af bästa sorten.»

Edvard deremot fördjupade sig i de otaliga gränderna i denna stadsdel och der förlora vi honom ur sigte, ända till dess han klockan half elfva uppenbarade sig i vederbörlig afdelning af Stockholms rådhusrätt, der testamentet skulle besvärjas.

En liten snuskig karl, halt och begåfvad med ett högst obehagligt utseende för öfrigt tycktes väcka en viss uppmärksamhet bland den menighet, som var samlad i rättens lokaler. Den luggslitna rocken var dock i sannolikt mindre grad än den gemena blicken och den obehagliga lukten orsak till detta förhållande.

Kring karlen spred sig en lukt af lik, hvilken nästan gjorde det omöjligt att andas i hans närhet, om man för öfrigt ens kunde draga andan i närvaro af en person, som var på samma gång slusk, bof, ögentjenare och bondadvokat.

Alla människor ryggade tillbaka eller veko undan, hvarhelst han gick.

Om han hade varit biskop och prydd med alla sin värdighets insignier eller om han hade varit frimurare och haft i handen sitt kontrakt med »hundturken», skulle han icke hafva funnit människorna mera beredvilliga att gå ur vägen.

Men han tycktes alls icke vara stolt öfver sina framgångar i detta afseende.

Åtminstone egde han nog takt att icke visa något öfvermod.

Tvärtom linkade han fram så ödmjuk och inställsam, att man kunde varit frestad att i kräket se endast en illiterat rådman eller en skoputsare.

— Ser du sekter Elmqvist? hviskade en stockholmsjungfru, i

det att hon knuffade i sidan en annan jungfru, hvilken skulle »hjelpa henne och vittna» d. v. s. aflägga vittnesmål i en af henne anhängiggjord rättegång, angående faderlig vård och hufvudsakligen faderliga utgifter åt en spåd telning af detta förträffliga menniskoslägtet . . . Ser du, *det är en karl i lagen*, det!

— Är det *han*, du? . . . Skall han stå på din sida, du . . . du?

— Ja, det skall han visst, du. Och Gud hjelpe dig, om du inte *vittnar som jag sagt!*

— Jag skall nog göra miti bästa, om du lofvar att *hjelpa mig en annan gång*.

— Naturligtvis! . . . Asch! . . . Är du så dum, du? . . . Bara kalla *mig* till vittne, du!

— Bered dig på det, du! . . . Jag har en tid varit så underlig, så . . .

— Hvad betyder det! . . . Vi skola nog hjelpa dig med vittnesmål, du!

Och så började Rätten sitt sammanträde. Och ordföranden i den »vällofliga» Rätten tog på sig sin imposanta embetsmin, liksom om han verkligen hade ansett sig sitta der på rättvisans vägnar till de oskyldiges försvar och de skyldige till en hämnare öfver deras onda gerningar och nedriga planer.

Olyckligtvis äro vi icke i stånd att referera, huru det gick med de båda mot hvarandra i fråga om »vittnesmål» hjälpsamma stockholmsjungfrurna, ty den lille snuskige och illaluktande individen, herr Gustaf Magnus Elmquist skyndade att till Rättens glasögonbeprydde ordförande öfverlemnna en handling, hvilken han förklarade vara ett testamente, hvars vittnen skulle af Rätten höras.

— Jaså, sade ordföranden snäsigt . . . Nå, låt oss se på det här!

Han började med snörflande ton ur papperet föreläsa:

»Jag undertecknad, fröken Ulla von Fagerstjerna, gör . . .»

Här afbröt han sin uppläsning och yttrade i snäsande ton till Elmquist:

— Hvad nu? . . . Man borde åtminstone hafva skrivit »högvälborna fröken.»

— Det är en endast en föråldrad form, herr rådmän, med er gunstbenägna tillåtelse, genmålde Elmquist utan att synas vara det aldra minst brydd.

— Nå . . . så . . . nå, kanhända! . . . Vidare står här att läsa följande.

Den hedervärde rådmannen uppläste å kallets och embetets

vagnar fröken Fagerstjernas testamente och fann rådligast att icke vidare göra några anmärkningar.

— Jaså!... nå!... hm!... Ni vill hafva vittnena hörda? Är det icke så?

— Alldeles, herr rådman! svarade Elmqvist med en djup och vördnadsfull bugning. Alltid med er gunstbenägna tillåtelse naturligtvis, herr rådman!

I ett hörn af salen stod »den sehtore herr Joschef Abschalon».

Att döma af hans brinnande blickar var han mycket intresserad.

Men ingen kunde dock ana, att Elmqvist stod der endast som hans ombud.

Vittnena kommo fram. Det var Cecilia och Johanna, såsom läsaren känner.

De fingo aflägga eden. Derefter tillsades den senare att afträda.

— Nå, Cecilia, sade ordföranden i Rätten, i det att han gaf henne en skarp och genomträngande blick, hvad vet Ni i denna sak?

Cecilia neg med en »bildad» dams hela behag och svarade djerft:

— Vet?... Jag vet mycket, jag, men inte talar jag om allt för rådmannen, inte.

— Svara på frågan, menniska!... Har Ni bevittnat det här testamentet?

— Jaha, det har jag visst gjort, herr rådman. Det kan Ni vara säker på.

— Hvem skref det?... Vet Ni detta?... Nå... vill ni svara?

— Ja, visst vill jag svara, jag... Jo, det var en doktor, som skref det?.

— Inga undanflykter, menniska!... Hvad hette den der doktorn?

— Det är nu andra gången rådmannen kallar mig en menniska?

— Nå, är Ni då icke en menniska?... Hvad är Ni då?

— Nehej, jag är ingen menniska, jag, och ingen har vågat kalla mig så, förrän rådmannen nu gör det... Jag är ett bildadt fruntimmer, jag, ska' jag ha' den äran att säga. Och ingen får chikanera en bildad qvinna, som har gått på arbetarinstitutets föreläsningar liksom de andra studenterna.

— Ni blir pliktfäld, om Ni icke tiger... Svara!... Hvem skref testamentet?

— Professor Blindius!

— Och fröken von Fagerstjerna var vid full sans? Kan Ni taga det på ed?

— Jo, det var hon visst!... Lika sansad åtminstone som rådmannen.

— Håll er tunga i styr!... Var hon vid sitt sunda förnuft?

— Ja, som rådmannen sjelf på ett ungefär!... Var det något annat?

— Vittnet afträder och det andra vittnet, Johanna Törn, kallas in!

— Ödmjukaste tjenare, herr rådman!... Jag har den äran... den äran...

Under diverse bugningar och nigningar afträdde den »bildade» Cecilia.

Och Johanna Törn, kammarjungfrun, kom in blek och med förgråtna ögon.

Nästan darrande stod hon inför den välvisa Rätten och när dess ordförande spände sin tigerblick i henne genom glasögonen, darrade hon i hvarje led.

— Ni heter Johanna Törn? började rådmannen något mildare än förut.

— Ja!... nästan hviskade den försagda flickan, hvilkens utseende nästan visade, att hon tyckte hvarje menniska kunna i hennes ansigte läsa hennes vanära, berättelsen om huru hon tillbringat den senast förflutna natten.

— Ni tjenade hos den döda fröken Ulla von Fagerstjerna?

— Ja!

— Och Ni var hennes kammarjungfru?... Eller är det icke så?

— Jo!

— Ni var närvarande, då hon underskref detta testamente?

— Ja!

— Och Ni vet, hvem som skref det på frökens begäran?

— Ja!... Professor Blindius skref det, herr rådman... Åtminstone sade doktorn, att han hette så... Men jag känner honom alls icke.

— Godt!... Nå, hurudan var fröken Ulla då?... Var hon vid full sans?

— Ja!

— Och hon hade fullkomligt bruk af sina själsförmögenheter? Den svårt plågade Johanna hade hela tiden afgifvit sina svar

med hviskande röst, liksom om hon varit rädd att höras. Men hon hade hittills åtminstone haft nog valde öfver sig sjelf att veta hvad hon sade. Nu deremot sveko krafterna henne och kanske just i samma ögonblick den besvärligaste af alla gäster — minnet — gjorde sig påmind i den stackars flickans hjerta.

Hon föll afsvimmad till golvet och rättstjenaren skyndade på en vink af Rättens ordförande fram för att lemna henne sitt bistånd.

— Ett märkvärdigt fall! mumlade ordföranden och »sneglade» på bisittaren.

— Hm!... genmålde denne och såg mägta välförståndig ut, såsom det egnade och anstod en man med hans höga rang och viktiga embete.

Och ordföranden satte sina glasögon till rätta för att se saken klarare.

Just då framträdde en högst besynnerlig figur inför den välvisa rätten.

Han såg ut som en genuin jude. Det var »den sctore herr Abschalon.»

— Hm ferlätelsche! yttrade han med en bugning à la Pierrot.

— Hm!... Jaså!... Hm!... Jag kan just undra hvad Ni vill?

— Hvat jak vill?... Ja, dat må minschann den höke herr råtman schpörje. Jak... jak är ein fridens man und jak... jak vill nichts böses göra. Jak... jak bin... jak är mit denna schöne flicka bekant und jak... jak vill allein...

— Håll er till saken!... Hvarför afbryter Ni Rätten i dess göromål?

— Jak schkulle mans hafa pörjat göra den sak klar für den rådman.

— Skynda er!... Förspill icke så många onödiga ord!... Hvad vill Ni?

— Jak ville mans endest pedje um ten nådige rätts tillätelsche att före ten junge froentimmer in i tet lille rum und gife henne ten umvårdnad. Sie er på min ere krank, aber schnart...

— Rätten gifver sitt bifall till er begäran. När hon återkommer till sans, föres hon å nyo inför Rätten för att fullborda sitt vittnesmål i saken.

Johanna blef utburen i ett annat rum, hvarest Abschalon kvarstannade ensam med henne en stund. Genom hvilka medel det lyckades honom att bringa henne till sans och stålsätta hennes nerver, vet man icke med visshet, men säkert är, att då hon en

stund senare, med nästan likblekt ansigte, stod inför Rättens bord, aflade hon tydliga och bestämda svar på alla de frågor rörande testamentet, hvilka ordföranden stälde till henne.

Alltså var testamentet nu lagligen bevittnadt och Edvard Hallgren i obestriddig besittning af hela den afidna fröken Fagerstjernas egendom.

Ty väl bjuder lagen, att testamentsinnehafvare, som vill sig af sin rätt begagna, skall inom viss förelagd tid gifva arfvingarna del deraf. Men han kunde hoppas, att inga klagomål skulle upphäfva en af två vittnen bestyrkt handling, som för öfrigt var i laglig form uppsatt och behörigen bevakades.

Allt tycktes gå brottslingen väl i händer — allt, till och med hans bemödanden att nedtysta de varnande rösterna i samvetet. Hans hjerta var redan så förhärdadt mot alla bättre känslor, att han icke ens förnam någon bäfvan för det dåd, han nyss utförde, då han lät de båda fruntimren begå mened för att tjena hans ändamål. Han hade redan lärt sig att betrakta hela menskligheten såsåsom skapade endast i ändamål att för honom vara trappsteg, på hvilka han kunde klättra upp till den dominerade höjd i samhället, hvilken han hade föresatt sig att annektera och hvilken han redan var på väg att genom sina brottsliga planer och handlingar vinna.

Han skonade icke sig sjelf, utan besudlade sig med brott på brott.

Hvarför — resonerade han — skulle han då skona andra menniskor?

Men en vrå i hjertat fans, hvarest ännu några veka och milda känslor bodde kvar — en liten, oftast undanskymd vrå, hvarest han förvarade bilden af sin alltjemt älskade Susanna. Till denna lilla del af hjertat hade han ännu icke låtit rinna något af den orenlighet, som i öfrigt gjorde sig allt mer och mer hemmastadd i hans själ, förhärjande alla goda anlag och bringande all medfödd adelhet till förruttelse.

Stundom då han var ensam, framtog han Susannas porträtt och försjök i dess betraktande. Mången gång glimmade då en tår i hans öga.

Tyst och grubblande, med nedlutadt hufvud och matt gång begaf »den sctore herr Joschef Abschalon» sig från rådhusrätten och till sitt s. k. hem vid Ladugårdslands Strandgata. Sannolikt var detta en af Edwards mera känslofulla stunder, ty han mumlade flera gånger under vägen följande ord:

— Detta palats vid Kungsträdgården, som nu är min till-

hörighet, skulle vara en värdig boning för min maka . . . min Susanna. Hvad jag skall finna den dag säll, då jag får införa henne der såsom herrskarinna!

Genast efter sin hemkomst till Grönlunds krog försvann han i den hemliga kammaren, der han skyndsamt aflade alla de beklädnads- och andra persedlar, som voro egendomliga för Josef Absalon. Der- efter iklädde han sig ofördröjligen sina vanliga kläder, satte sammetsmasken för ansigtet och begaf sig på de vanliga omvägarna ut till bakgården. Det var tydligt, att han ämnade nedstiga i den underjordiska gången för att tillse arbetet dernere.

Om det var af en händelse eller på grund af någon hemlig öfverenskommelse, som Edwards båda hätska fiender — Juvelerare-Nisse och unga Aron — denna dag och timma voro sysselsatta ofvan jord, är icke lätt att veta. Men hvad som sedermera tilldrog sig gifver nästan tillräckligt stöd för det antagandet, att de båda skurkarne befunno sig der på grund af en öfverlagd plan.

När Edvard Hallgren kom in på bakgården, voro de två skurkarne ifrigt sysselsatte med att mottaga de nedifrån djupet kommande bördorna af grus, lera, stenfisor, m. m. och att föra dessa materialier bort från platsen närmast intill öppningen. Men det oaktadt lemnade deras spanande ögon icke den lilla port, genom hvilken Edvard plägade komma in på gården.

— Nu kommer han ändtligen, hviskade unga Aron till sin kamrat.

— Bättre sent än aldrig, brummade Juvelerare-Nisse, i det samma han tömde innehället af en nyss upphissad korg i sin tomma skottkärra.

— Nu skola vi ordentligen salta honom, du. Eller hvad?

Unga Aron släppte å nyo ned den tömda korgen, under det han sade detta.

— Och frikassera honom derjemte, mumlade Juvelerare-Nisse, i det att han spottade i händerna och fattade tag uti sin skottkärra för att köra bort den.

Edvard befalde honom emellertid att stanna och vara honom behjelpig vid hans nedstigande. Juvelerare-Nisse lydde, lät kärran stå orörd och aflyftade med nästan öfverdrifven höflighet sin hufvudbonad. Unga Aron gaf sin herre ingen annan helsning än ett ilsket ögonkast, hvilket visade, huru djupt han hatade den man, som tagit Fina-Fia ifrån honom.

— God dag, gossar! yttrade Edvard, utan att märka eller låtsa

märka hvad som tydligt stod att läsa uti den unge förbrytarens ögon och ansigte.

— Tack, nådig herrel! gaf Juvelerare-Nisse till svar, i det att han på samma gång gjorde öfvermenskliga ansträngningar att åstadkomma det största sken af undergifvenhet och vördnad i de bugningar, hvarmed han beledsagade sina ord.

— Har någonting ovanligt inträffat, gossar? frågade Edvard kallt.

— Ingenting! . . . Ers nåd har ju beräknat allting så väl, att icke ens sjelfva dj . . . skulle kunna spela oss något fult spratt! Det är min tanke om saken.

— Min också, min vän! . . . Men skynden er nu att ställa vindspelet med dess korg i ordning, så att jag kan nedstiga . . . Hjelp du till, Aron!

Medan Juvelerare-Nisse och unga Aron utförde den gifna befallningen, aflägsnade Edvard Hallgren sig ett stycke från nedgången till underjorden.

Derunder kom han att några ögonblick vända ryggen till de två männen. Unga Aron framtog hastigt en knif och gjorde ett djupt snitt i den lina, hvori korgen var fästad. Med utomordentlig snabbhet dolde han sedan knifven innanför sin blus, så att då Edvard efter några ögonblick vände sig om, han icke kunde märka, att någonting ovanligt hade försiggått der borta!

— Det der skall allt blifva bra, du, hviskade Aron mellan sammanbitna tänder.

— Tyst . . . han kommer!

Vändande sig mot Edvard, ropade nu Juvelerare-Nisse:

— Nådig herren skall nu finna allting klart och i sin ordning.

— Det var bra, min vän!

Edvard skyndade fram och hoppade raskt in i den kolossala korgen, hvilken sväfvade öfver afgrunden. Han hade ingen aning om det försåt, som de båda deltagarne i hans skurkstreck nu hade utlagt för honom.

— Låt gå! utropade han i samma ögonblick han gjorde hoppet.

— Ja, nog f—n går det, brummade Juvelerare-Nisse grinande.

Och det gick verkligen.

Men huru?

Det af unga Aron nära afskurna tågets sista trådar brusto så mycket snarare, som de hade att motstå icke blott trycket af Edwards kroppstyngd, utan äfven trycket af den fart, med hvilken han slog ned i korgen.

Korgen ilade med svindlande fart ned i djupet, utan att denna gång styras af vindspelet. De båda skurkarnes list hade lyckats. Efter all sannolikhet måste Edvard krossas i fallet och dö.

SJUTTONDE KAPITLET.

Fortsatta förföljelser.

Det är nu så länge sedan vi sammanträffade med våra läsare i Susannas hem, att vi verkligen känna en viss längtan att aflägga ett besök hos denna älskvärda och förträffliga dam.

Det är om morgonen efter professorsn besök hos den stackars Leonas fosterföräldrar der borta vid Sista Styfverns Trappor.

Susanna, som icke hade någon aning om hvarken leveransen af skodon till ryska arméen eller andra den hedervärde professorsn påfund den aftonen, satt lugnt och stilla i sitt rum, sysselsatt med att påkläda den lille Waldemar. Och om det drag af melankoli, som eljest plägade vara utmärkande för hennes vackra ansigte, nu hade lemnat rum för solljusa blickar och glada leenden, så var det ursäktligt, ty det älskliga lilla barnets joller och smekningar skulle hafva rört ett mindre känsligt hjerta än Susannas. Och hvilken moder skulle icke midt i sorg och lidande känna fröjd och glädje, när hennes barn älskar henne och smeker henne?

Den putsade Karin kom in med vatten och handdukar, som skulle användas vid barnets toilett. Den raske gossen skyndade sig att doppa ned sina båda små knubbiga händer i handfatet och att under ystert skratt låta dem plaska omkring i vattnet till mycken förnöjelse för både moder och tjänstflicka.

— Har du varit inne hos den sjuke i dag? frågade Susanna.

— Ja, frun!

— Och han är lugn?

— Ja, men han stirrade så vildt på mig, att jag blef riktigt rädd.

— Toka!... Han äter nog inte upp dig, min flicka. Eller hvad?

— Nehej, det tror jag alldeles nog... Men, hu!... sådana

ögon, som han på senare tiden och särskildt i dag blänger på mig med, de kunna då sannerligen skrämman ihjäl en tegelsten och förstena en stackars oskyldig flicka.

— Barnsligheter! . . . Det är sjukdomen, som medfört denna förändring hos honom.

— Sjukdomen! . . . Jaha, nog är han sjuk alltid. Och det är ingen vanlig sjukdom.

— Hvad menar du?

— Åh, kors, jag menar ingenting, jag . . . inte ett skapadt grand en gång.

— Du är då alltför befängd, Karin. Man måste nästan tvifla på, att du har ditt förstånd i behåll. Först var du ju ursinnigt förälskad i den unge herren. Minnes du den aftonen, då jag fann dig i köket gråtande för hans skull?

— Ja, nog minnes jag det, frun. Jag är väl inte skapadt som ett nöt, inte.

— Nå, och nu är du så rädd för honom, att en af hans blickar är nära att skrämman dig från lifvet . . . Ditt förstånd måste vara på väg att blifva rubbadt.

— Tror frun det? . . . Nehej, det skall jag då ärligt säga frun, att om någon af oss är rubbad i hjernan, så är det åtminstone inte Karin Pettersson, inte.

— Huru? Menar du, att jag . . . ? . . . Blyges du då inte, Karin?

— Inte menade jag frun, inte, för frun har ju sådana milda och förståndiga ögon, fastän jag hörde kandidaten Lundström säga, att fruns ögon äro förtrollande.

Susannas kinder öfverdrogos af en lätt märkbar, förtjusande rodnad.

— Nå, Karin, hvem menar du då skulle vara rubbad till förståndet?

— Ack, den sjuke herren, naturligtvis! . . . Det kan väl frun begripa, det?

— Du är en ohjelpig toka. Hvarför skulle väl han förlora förståndet?

— Inte vet jag det, inte. Nej, minsann! . . . Men jag kan väl tro, att något slags kärlek är med i hela konfekten, för han ligger ju oupphörligt derinne och skriker antingen »du himmelska Susanna» eller »du grymma Susanna» eller något i den vägen. Och om inte det är både kärlek och galenskap, så vill jag låta skapa

om mig till det största nöd, som någonsin gått i bete på far mins ängar der hemma i Småland.

— Du är sjelf tokig, min flicka . . . Du vet väl, att sjuka pläga yra och under yrseln tala saker och ting, på hvilka deras tankar eljest aldrig skulle falla.

— Tror frun det? . . . Jag tror emellertid hvad jag tror och jag har nu i en hel vecka gått från morgon till qväll med mina finaste skodon och min nyaste lösfläta på mig, för att genast vara till reds, så snart det blir nödvändigt att springa efter en droska för att köra honom till Danviken. Och det säger jag då, att så sannt jag heter Karin, vill jag hadanefter hafva alltsammans på mig om natten i min säng också, för se det vore fasligt att inte kunna springa efter vagnen genast.

Susanna skrattade hjertligt och skickade Karin ut i köket med dessa ord: jag kunde nästan vilja blifva ond på dig för din slamrande tungas skull, om jag icke visste, att du ingalunda menar hvad du säger. Tror du inte jag vet, att du dagligen gör dig så der fin med lösfläta o. s. v. endast för att behaga den sjuke herren? . . . Gå nu till dina sysslor, min flicka, och håll framdeles din tunga i styr.

— Åh, kors! . . . Frun gör då sådana resolutioner, så man kan skämmas för det.

Skammen hindrade dock icke Karin att lämna rummet. Tvärt om tycktes den nästan bevinga hennes steg med de »finaste skodonen».

Emellertid tycktes Susanna i sjelfva verket icke vara så öfvertygad om Fagerstjernas fulla förstånd, som hon låtit påskina inför tjenarinnan.

Hon suckade ängsligt och hviskade:

— Skulle verkligen den fjolliga flickan hafva rätt! . . . Jag har verkligen sjelf ibland varit böjd att tro som hon . . . Himmel! . . . Vore detta straff icke alltför hårdt?

— Nej, visst icke, min fru! hördes bakom henne en glad stämman.

— Ni här, kandidat! . . . Jag märkte icke när Ni trädde in.

— Förlåt mig, om jag skrämde Er, älskvärdaste bland fruar!

— Åhnej, inte skrämde Ni mig, min vän! . . . Jag kände ju Er röst.

— Vän! . . . Det der låter så kallt . . . Har jag då intet hopp om att för Er någonsin blifva något annat än en vän? . . . Säg, min fru, ingenting annat?

— En kär och alltid värderad vän! . . . Är det icke nog, min herre?

— Det är en större lycka än jag förtjenar och likväl kan jag icke vara nöjd dermed.

— Hvad ville Ni då blifva?

— Ack, grymma! . . . Kan qvinnans vänskap tillfredsställa mannens kärlek?

— Hvarför icke? . . . Jag menar, åtminstone när ödet skiljer dem åt för evigt.

— Det skulle således finnas ett öde, som är nog grymt att åtskilja oss?

— Det finnes verkligen ett sådant öde, min herre . . . Tro mina ord!

— Skulle Ni eljest kunna lära att älska mig, min fru? Svara mig uppriktigt!

Susannas barm höjde och sänkte sig häftigt. Hon var mycket upprörd.

— Kanhända! hviskade hon efter några ögonblicks fullkomlig tystnad.

Kandidaten gjorde ett glädjesprång, hvilket var nära att föra hans hjessa i alltför förtrolig beröring med det icke alltför höga taket.

— Victoria! . . . utropade han. Aldrig såg världen en så lysande seger.

— Seger! . . . Jag trodde, att Ni hade förstått min tydligt uttalade mening, att vi två aldrig kunna för hvarandra blifva annat än goda, mycket goda vänner.

— Ah! . . . Det var sant! . . . Det var det der grymma ödet. Jag nästan glömde det.

— Alltså, yttrade Susanna hjertligt, i det hon framräckte sin hand — alltså är det nu afgjordt, att vi sluta ett vänskapsförbund för hela lifvet?

— Nej, icke för lifvet, min fru! . . . Endast tills vidare, tilldess . . .

— Hvad? . . . Ni ämnar således öfvergifva er vän, min herre?

— Öfvergifva er, Susanna? . . . Aldrig! . . . Heldre dö! . . . Heldre smidas i bojer!

— Vi äro således från denna stund vänner, så länge vi lefva?

— Nej, endast till dess vi kunna blifva något mera för hvarandra.

— Huru? . . . Hvad? . . . Ni menar?

— Jag menar, att det der grymma ödet väl icke lär vara ööfvervinligt.

— Hvarken Ni eller jag kunna tillkämpa oss seger öfver det.

— Bah! . . . Ni känner mig icke, hör jag, Susanna! . . . Jag skall strida mot ödet, om det också uppenbarade sig i skepnad af ett vederstyggligt troll. Ja, jag vill inte misströsta, utan gå modigt fram i striden för ett så skönt mål och jag vill, så länge något hopp finnes qvar om framgång, oupphörligt sjunga:

Kär jag är,
Jag det svär
Vid alla professorer.
Om jag blott
Redan fått
Min plats ibland doktorer,
Skulle jag
Denna dag
Mig gifta med Susanna.
Och vi två
Skulle då
Ödet öfvermanna.

Lilla Leonas hastiga inträdande i rummet afbröt sången.

— Ah, se der har jag en liten bundsförvandt . . . Hjelp mig, sköna Leona!

Den glade kandidaten föll på knä inför Leona och kysste hennes hand.

Men när han sedan blickade upp i hennes ansigte, förstumades skämtet på hans läppar. Han rusade upp från sin knäböjande ställning.

— Min Gud! . . . Fröken Leona, hvarför ser Ni så bedröfvad ut?

Den unge mannens röst röjde nu det djupaste medlidande.

— Ack ja, Leona, så du ser ut! utropade Susanna. Hvad har inträffat?

Den unga flickans anlete var blekt och vanstäldt af en inre smärta.

— Kom och gråt ut vid mitt hjerta, vännen min, sade Susanna ömt.

— Jag kan icke gråta . . . Käre vänner, har någon af er någonsin känt en sorg, så stor att den uttorkat denna tröstekälla, som Gud gifvit oss till lindring i våra mindre sorger och bekymmer. Har någon

af er befunnit sig i det fasansfulla läget att vilja gråta, att behöfva gråta, att förgås om man icke får gråta — och midt i allt detta icke kunna frampressa en enda tår i sitt ögonnäste? O då, men endast då kunnen I fatta alla de qual, som i denna stund sönder-slita mig.

— Arma barn! . . . sade kandidaten, görande en häftig promenad fram och tillbaka från den ena ändan af rummet till den andra . . . Anamma! . . . Det här är någonting värre och farligare än ett vanligt hysteriskt anfall.

— Åtminstone kan du väl lätta ditt hjerta genom att förtälja oss, hvad det är, som har till denna höga grad upprört ditt sinne, yttrade Susanna med nästan moderlig ömhet . . . Kära lilla Leona, anser du oss icke vara dina vänner?

— De bästa vänner, som jord och himmel kunna skänka en sådan öfvergifven, utstött, nedsvärtad, förföljd stackars varelse som jag. Också skolen I få veta allt.

Man satte sig och Leona började sin sorgliga berättelse.

— Redan i går omtalade jag för dig, kära Susanna, hurusom fröken Lagerqvist med skymf och smälek förjagade mig från min plats. Äfven omtalade jag, att denna katastrof inträffade några minuter efter det att professor Blindius, den der ryslige gamle herren, hade lemnat fröken Lagerqvists kontor, der han haft ett enskildt samtal med henne. Du sade mig då detsamma som jag förut sjelf anat, nämligen att professorn var skulden till alltsammans. Äfven omtalade jag, hurusom professorn ofredade mig på vägen hit till dig i går och derunder gjorde mig de aldra mest nesliga förslag, hvilka jag naturligtvis med förakt afvisade.

— Allt detta kommer jag ihåg, min lilla rara flicka.

— Jag har också upprepat det nu endast för att gifva herr kandidaten en öfverblick af ställningen, innan jag skrider till berättelsen om denna dagens afskyvärda händelser . . . Denna berättelse kan emellertid göras helt kort.

— För all del dölj ingenting, min fröken, yttrade kandidaten med värme. När man söker läkares hjälp, bör man icke dölja ens det aldra hemligaste.

— Jag har ingenting att dölja . . . Och min berättelse innefattas i dessa få ord: mina fosterföräldrar, de kära, älskade gamla, hafva drifvit mig bort ur deras hus, emedan jag skulle vara ovärdig deras kärlek och att bo under deras tak.

— Du, ovärdig! utropade Susanna lifigt . . . Du! . . . Hvilket prat!

»Hon ovärdig! . . . Hon!» utropade kandidaten.

— Hon ovärdig!... Hon! utropade kandidaten samtidigt...
Det är en omöjlighet.

— Emellertid sade mina kära fosterföräldrar det... ack, de goda, gamla...

— Någon har förtalat dig hos dem, inföll Susanna med eftertryck.

— Men de borde icke lyssna till förtalets giftiga tunga, menade kandidaten.

— Med möda, återtog Leona bittert, kunde jag förmå mina kära fosterföräldrar att omtala, att en grosshandlare... namnet minnes jag icke... besökt dem i går qväll, medan jag var här hos dig, och att denne herre dels beställt stöflar till hela ryska arméén, dels omtalat mina så kallade förbrytelser.

— Stöflar till ryska krigshären!... utbräst kandidaten, som oakadt det allvarliga i situationen icke kunde tillbakahålla ett hjertligt skratt.

— En grosshandlare!... yttrade Susanna tankfullt... Alltså icke professor Blindius.

— Ah!... Nu påminner jag mig verkligen en sak, inföll Lundström.

— Hvad då? sporde den vackra Susanna med mycket stor ifver.

— Jo, att jag i går afton mötte professor Blindius i närheten af Sista Styfverns Trappor. Den der grosshandlaren är Blindius och ingen annan.

— Hvad i världen gjorde Ni vid Sista Styfverns Trappor så sent på qvällen?

— Det var Susanna, som lifligt framkastade denna fråga, men genast derefter rodnade och tyktes känna förlägenhet öfver att hafva framkastat den.

— Min fru, sade kandidaten med ett fint leende, som gjorde Susanna ännu mera förlägen, när vårt vänskapsförhållande öfvergått till någonting annat, med andra ord när ödet är besegradt, då skall hvarje min handling ligga klar för er.

— Ah!... Nå, Ni har i alla händelser troligen rätt deri att den der grosshandlaren med de ryska stöflarna icke rätt gerna kan vara någon annan än vår rucklande professor, vår utlevvade Don Juan... Det är en högst gemen karl.

— Hela Stockholm påstår motsatsen, min fru. Hela världen ser i honom ett af dessa idealer för en duglig man, hvilka vi ungdomar böra efterlikna.

— Verlden vill bedragas . . .

— Och har alltid blifvit bedragen — deri har Ni sannerligen rätt, min fru.

— Men, Leona, huru kunde dina fosterföräldrar, som äro gamla och böra hafva stor erfarenhet, sätta tro till den gemene karlens insinuationer?

— De hörde sig också för hos fröken Lagerqvist sjelf, och hon . . .

— Bekräftade naturligtvis alltsammans . . . Hon står uppenbarligen i förbund med den gamle intrigören och handlar uteslutande efter hans befallning.

— Om jag icke tager fel, sade Susanna, har den der fröken en kompanjon.

— Ja, en herre med namnet Klippenström. Men jag förstår inte . . .

— Kunde du icke hos honom begära skydd och upprättelse, min rara Leona?

— Ack, han låter fröken Lagerqvist ensam sköta hela affären.

— Och dessutom, inföll kandidaten, känner jag ganska väl denne herr Klippenström. Han är visserligen en medelåldrig och förständig karl, men han lär vara förtjust i sin vackra kompanjon . . . mer än lofligt förtjust till och med, om ryktet talar sanning . . . Så att från det hållet är hvarken hjälp eller upprättelse att vänta.

— Då måste Leona ifrigt söka en annan plats och under tiden bo hos mig.

— Tack, tack, Susanna! . . . Det var just härom, som jag ämnade bedja dig.

Leona kastade sig till sin väninnas bröst. Men ännu kunde hon icke falla tårar.

— Ett klokt förslag, mina damer, utropade kandidat Lundström. Och kanske det kan tillåtas mig att i min ringa mån bidra till en god utgång af denna sak.

— Huru? Hvad menar Ni? . . . Skulle Ni händelsevis veta någon utväg?

Kandidaten svarade icke, utan drog med hemlighetsfull min upp ur sin bröstficka ett nummer af Dagens Nyheter. Han uppveklade det med stor högtidlighet, så att han blef i tillfälle att läsa tidningens fjerde sida.

— Se här, mina älskvärda damer! sade han då . . . se här en annons, hvilken, som jag vågar tro, skulle passa för unga fröken

Leona. Viljen I af nåd tillåta mig att uppläsa den? . . . Den innehåller endast några få rader.

— En annons! . . . Låt höra! utropade Susanna lifligt.

— En plats! . . . utbrast Leona. Men så läs nu då, herr kandidat!

— Genast! . . . Jag vill endast i förväg anmärka, att det handlar om den viktigaste plats, som en qvinna i detta lifvet kan komma att bekläda.

— Ni gör oss riktigt nyfikna.

— Liksom om inte alla flickor äro nyfikna af naturen! . . .

Bah! Nå, hören då.

— Så här lyder denna förtjusande annons:

»*Ärade damer!*

»En 28 års man, liffig, bildad och med ett fördelaktigt yttre, ädel till både kropp, själ, skodon och drägt, söker sig härmed en vacker, dygdig, god, musikalisk, huslig, rik, väl växt, väl klädd och väl friserad maka med ömsesidig kärlek . . .»

Så långt hann kandidat Lundström komma vid uppläsandet af annonsen, då de båda damerna afbröto honom, Susanna med lifliga utrop och Leona genom att häftigt rycka tidningen ur hans hand och slunga den långt bort i rummet. Kandidaten satt der nu, låtsande en förtviflan, som ofelbart måste verka retande på skrattmusklerna.

Leona log en liten, liten smula. Susanna skrattade hjertligt.

— Så afskyvärd! utropade Leona.

— Jag eller annonsen? sporde kandidaten med låtsad förfäran.

— Både annonsen och den som skrifvit den och tidningen, som tryckt den, och Ni, som läst upp den för oss! Men man kan då inte vänta annat.

— Af mig?

— Nej, af den der tidningen!

— Lugna dig, Leona lilla, inföll nu Susanna. Du förstår väl, att . . .

— Jag förstår ingenting annat, än att dylika afskyvärda annonser borde förbjudas.

— Deri har du nog rätt, Leona . . . Men inse då, att kandidaten skämtat.

— Jag är tyvärr alltför bedröfvad att kunna värdera ett skämt . . .
Förlåt mig, herr kandidat!

— Ah! ... Till belöning för en så vacker bön om förlåtelse vill jag uppläsa ännu en annons. Och denna gång lofvar jag att vara alldeles allvarlig.

Kandidaten upptog å nyo tidningen från golfvet och började läsa.

— Se här, mina damer! ... Detta torde vara mycket mera i er smak.

»*Lediga platser.*»

»En ung dam, som kan räkna, skriva och har någon kännedom om bokhålleri, erhåller plats på kontor efter anmälan hos grosshandlare Jakobsson vid Skeppsbron. Man torde, försedd med goda referenser, infinna sig personligen inom tre dagar från dato.»

— Nå, mina älskvärda åhörarinnor, sade kandidaten efter slutad läsning, hvad synes eder? Anstår platsen fröken Leona eller anstår den henne icke?

— Nog ville jag gerna hafva den ... men ... ack, min Gud! ... det är omöjligt.

— Nå, hvad är det nu, Leona lilla? sade Susanna, smekande henne.

— Det erfordras referenser och jag ... jag har ju inga sådana ... inga.

— Försök det oaktadt! ... Ert ärliga ansigte är rekommendation nog, tror jag.

Det blef beramadt, att Leona redan samma förmiddag skulle begifva sig till grosshandlare Jacobsson vid Skeppsbron och erbjuda honom sin tjänst.

Hon klädde sig med ifver och begaf sig bort, beledsagad af de två uppriktiga vännernas bästa välönskningar. Nu då hon egde en smula hopp att kunna förskaffa sig en för henne passande anställning, tycktes hennes sorg hafva antagit en i någon mån ljusare färg. Men den stod ännu att tydligt läsa i hennes ansigte.

— Den stackars flickan! yttrade kandidaten, sedan han och Susanna blifvit ensamma.

— Ja, är icke världen bra stygg och orättvis? ... Om någonsin en människa förtjenar att lefva i lugn och ro, så måste hon förtjena en sådan lott ... hon som är så god.

— I sanning, Ni har rätt, älskade Susanna, utropade vår kandidat.

Emellertid blef hela samtalet afbrutet genom ett ohyggligt

ljud, som lät höra sig från sjukrummet och alldeles invid den dörr, som skiljde salongen från nämnda rum.

Ingen, som icke visste, hvem som fans derinne, kunde hafva föreställt sig, att detta hemska vrål gick fram ur en människas strupe. Snarare skulle man hafva föreställt sig, att det utgick från ett fruktansvärdt vilddjurs hemska gap.

Samtidigt försökte någon att öppna den tillästa dörren och när detta icke lyckades, vidtog ett sparkande och ett slående på dörrspeglarna, alltjemt åtföljda af samma hemska tjut, hvilka kunde komma en människa på den tron, att dörren snart måste söndersplittras och vildjuret rusa in i salongen.

— Den sjuke! utropade Susanna, i det hon sjönk nästan medvetslös tillbaka i sin stöl.

— Ja, det är den sjuke, sade kandidaten lugnt... Jag går in till honom.

— O nej, min vän! utbrast Susanna, gripande ångestfullt fast i hans arm.

— Hvarför icke, min Susanna?... Min pligt kallar mig till hans sida.

— O, han skall sönderslita er... Han har mistat förståndet... Han vet icke hvad han gör... Han vore i stånd att döda sin bästa vän... O, så är då stunden nu kommen!

— Om Ni menar den stunden, då Fagerstjerna fullkomligt mognat för hospitalet, så tror jag, att Ni misstager er icke så litet. Det här har allt utseende af att vara endast ett kort anfall af den förfärliga sjukdomen... Susanna, tillåt mig att gå!

— Min Gud!... Ni får inte... Ni skall inte!... Men det är sant. Ni är stark och modig... Gå då!... Gå!... Nej, blif kvar... Han skulle döda er, min älskade.

Kandidaten, som begärligt insöp hvarenda ljudvåg af ordet »älskade», hvilken ångesten afpressade Susanna, föll på knä inför henne och öfverhöljde hennes små, hvita händer med eldiga kyssar. Hon tycktes vara urständsat att hindra detta utbrott af hans kärlek. Hon satt tillbakalutad med tillslutna ögon och tycktes vara medvetslös.

Slutligen reste hon sig till hälften upp och utbrast med fasa:

— Hvad har jag sagt?... Hvad har Ni gjort?... Minnes Ni icke, att ödet skiljer oss från hvarandra för evigt... Gode, gode vän!... Gör aldrig, aldrig så meral

— Jag har ju endast öfverhöljt edra gudomliga fingrar med kyssar.

— O, om icke mitt . . . vårt öde vore, så . . . Men hör, huru han väsnas derinne!

— Fördömda öde, jag skall besegra dig . . . Nu går jag in till min patient.

Susanna såg efter honom med en kärleksfull blick, då han gick ut.

— O, hvad jag älskar honom, hviskade hon. Så har jag aldrig älskat hvarken Edvard eller Arnold. Detta månede vara min första verkliga kärlek . . . Men ödet binder mig vid Edvard . . . både ödet och tacksamheten. Äfven han är ädel och god.

Under hela tiden hade tjutandet och sparkandet på dörren fortfarande inne i den sjukes rum. Nu hörde Susanna kandidatens befällande stämma, som ålade den sjuke att genast begifva sig i säng. Derefter hördes ett buller såsom af en vild brottning. Hon förstod, att Fagerstjerna icke godvilligt kunde förmås att lyda sin läkares befällning. Hela hennes ansigte öfvertäcktes af dödens blekhet och hon ilade till dörren för att lyssna till hvad som tilldrog sig derinne. Längte stod hon der med ångesten målad i sitt anlete och nästan andlös.

Äntligen blef det tyst derinne. Striden hade upphört. Men hvem hade vunnit seger? Hade läkaren lyckats bringa patienten till lugn och ro eller hade den sjuka lyckats sönderslita och döda sin uppoffrande vårdare?

Hon hörde endast ett oredigt mumlande och kunde icke uppfatta någonting.

Så tillbringade hon några ångestfulla minuter, under hvilka icke ens den lekande gossen förmådde draga hennes uppmärksamhet till sig.

Efter en stund hörde hon fasta och manliga steg gå öfver golfvet derinne. En dörr öppnades. Hon skyndade tillbaka till sin plats. Nu visste hon, att den man, hon älskade, hade vunnit seger. Och nu gälde det endast att icke visa, i hvilken förfärlig oro och ångslan hon hade sväfvat för hans skull.

Med en för kvinnor icke ovanlig skicklighet att dölja sina sinnesrörelser lyckades hon nu visa kandidaten ett ganska lugnt ansigte, då han inträdde i hennes lilla salong. Hon hade till och med kraft nog att helt lugnt säga:

— Nå, huru förhåller det sig med vår sjukling derinne?

— Anfallet har gått förbi äfven denna gång utan att öfvergå till ett kroniskt vansinne. Men nästa gång måste han sannolikt föras till hospitalet.

— Så förfärligt! . . . Och det säger Ni så lugnt som om det endast vore fråga om att sätta en fågel i en bur eller en häst i ett stall? Ni saknar då hjerta?

— Tyvärr bevisar min kärlek till er, Susanna, att jag har hjerta nog.

Susanna skyndade att ombyta samtalsämne. De båda unga människorna pratade nu helt förståndigt om det fruktansvärda olycksöde, som i professor Blindius' gestalt förföljde Leona, och de fortforo härmed, ända till dess den unga flickan trädde in till dem, afkastade hatt och kapp och sade:

— Kunnen I tänka er det? . . . Jag blef genast antagen till platsen.

— Det fagnar mig, min rara flicka, sade Susanna, dragande Leona till sig. Du erhåller således ett nytt verksamhetsfält och med tiden skola dina fosterföräldrar lära sig att inse, huru orättvist de hafva behandlat dig.

— Jag hoppas det . . . Ack, de kära gamla människorna! . . . Om de visste, huru jag älskade dem till och med när de visade mig på dörren, så skulle de . . . men hvad är det värdt att tala här om? . . . Endast tiden och mitt eget goda uppförande kan verka något härvidlag . . . Jag hoppas emellertid, att Gud en gång skall låta min oskuld blifva uppenbar och att jag ännu en gång skall få såsom en älskad dotter sätta mina fötter under de kära gamlas bord. Om jag icke egde detta hopp, skulle jag knappt hafva mod nog att lefva här i världen.

— Ack, kära Leona, allt blir nog godt . . . När tillträder du platsen?

— I morgon vid vanlig kontorstid.

— Och grosshandlaren, hurudan människa är han, min söta?

— Det är svårt att säga, innan jag lärt närmare känna honom. Emellertid var han mot mig hyggelig nog och förklarade, att bland fjorton sökande ingen enda funnits, hvars ansigte ingifvit honom sådant förtroende som mitt. Och detta glädde, mera än smickrade mig, emedan jag icke kunde fördraga den värde herrens ögon och icke utan fara att brista i skratt skåda hans grofva elefantfötter. Men mitt förtroendeväckande ansigte skaffade mig platsen.

Emellertid är det oss icke möjligt att i detalj skildra allt hvad de tre vännerna talade denna dag. Vi måste afstå från ett sådant försök och i stället förflytta oss fram i tiden till följande dagens förmiddag.

Och då stiga vi vid 10-tiden in på grosshandlare Jacobssons kontor.

Midt emot ingångsdörren till kontoret satt vid nämnda tid vår lilla älsklige Leona, sysselsatt med att draga upp linier i en räkenskapsbok, som tycktes vara alldeles nyss hemtad från bokbindaren. Åtminstone kunde man förmoda detta på grund af den otäcka lukt af surt klister, som den spred omkring sig.

Grosshandlaren Jacobsson, iförd en splitter ny dräkt, stod sysslolös med händerna på ryggen och stödjande sig mot kakelugnen i ett hörn af rummet.

Vi, som känna den förträfflige lakejen Lundqvist hos professor Blindius, skulle, när vi taga i betraktande hans betjantfasoner, hans hala ansigte och hans mirakulösa fötter, vilja aflägga ed på, att grosshandlare Jacobsson och professorskan Blindius' lycklige tillbedjare och gynnade älskare, lakejen Lundqvist måste vara en och samma person. Men å andra sidan — huru kunde väl en så stor metamorphos hafva egt rum? Från lakej till grosshandlare plägar vara, om icke just i fråga om bildning, så åtminstone i afseende på samhällsställning och penningtillgång ett så stort afstånd, att man icke öfverhoppas det på en enda dag, äfven om naturens gifmilda hand begåfvat en människa med elefantfötter.

Men vänta, läsare! Du skall snart få gåtan löst, om du icke redan sjelf lyckats.

Emellanåt gick herr grosshandlaren bort och lyssnade vid en sidodörr och om Leona icke hade varit så upptagen af sitt arbete, kunde hon hafva hört honom mumla:

— Jag förstår inte hvarför han sölar så länge . . . Snart har jag ju ingenting mera att låta flickan göra. Och nog f—n skall hon då tycka, att det här är en besynnerlig grosshandel . . . Hvad skall jag hitta på? . . . Åhja, när hon linierat boken till slut, skall hon få skriva bref efter min diktamen. Hvad det ändå är lyckligt att vara född med snille!

Den af herr grosshandlaren väntade personen dröjde emellertid så länge, att Leonas raska fingrar icke allenast medhunno att liniera boken, utan äfven skrefvo åtskilliga bref, deribland ett till »svin-slagteribolaget i Malmö», innehållande en requisition af 16,000 lefvande svin att levereras i Stockholm inom en månad, och ett annat till firman »Hendersson i Champagne» med requisition af sexton millioner flaskor af den bästa champagne som någonsin runnit genom en vinpress. Leona såg förvånad på sin principal, när han dik-

terade dessa enorma siffror, men den värde herren tog på sig en dryg min och sade kallt:

— Var god och skrif så som jag befallt er! Vårt hus drifver stor affär.

Leona skref, men säkert tyckte hon, att hennes herr principal var en mycket besynnerlig persedel. Hans kännedom om svenska språkets lagar fann hon vara mera än lofligt underhållig. Hon önskade sig vara långt borta från skrifpulpeten, så att hon icke längre skulle frestas till skratt genom åsynen af herr grosshandlarens elefantfötter och åhörandet af hans löjeväckande ordställningar och satser.

Den stackars flickan anade dock icke, att hon lopp någon annan fara i denna stund än att förtörna sin principal genom att brista ut i ett hejdlöst skratt, när retelsen dertill förr eller senare måste blifva henne öfvermäktig, och hon insåg, att detta fruktade ögonblick omöjligen kunde vara långt aflägsset.

Hon hade just i ett bref efter herr grosshandlarens egen välvisa diktamen nedskrifvit denna dråpliga mening: »var god och sänd per omgående sex millioner meter jernvägsskenor till Stockholm-Rimbo-Jernvägs Styrelse, som är jemmerligen ramponerad och behöfver omsorgsfullt repareras och lagas» — då hon, efter att förgäfves hafva med nedlutadt hufvud och pennan färdig till begagnande afvaktat fortsättningen från principalens välvisa mun, hastigt upplyftade sitt lilla hufvud och såg, att herr grosshandlaren försvunnit ur rummet.

I stället såg hon framför sig den person, som hon aldra minst längtade efter att få se, den man, som så hänsynslöst hade förföljt henne.

Framför henne stod hennes dödsfiende — professor Blindius sjelf.

Han hade helt behändigt smugit sig in, bytit plats med herr grosshandlaren och låtit denna löjlige person afträda från sin ärorika skådebana.

— Alltid lika skön och strålande, sade den gamle rucklaren, i det att han närmade sig Leona och utsträckte båda sina armar mot henne.

— Och Ni är alltjemt lika usel, lika nedrig, genmålde den unga flickan, som nu började inse, att hon hade råkat i en snara och var fångad.

Hon hoppade lätt ned från sin stol och ilade undan professorn.

— Säg icke så till den, som älskar dig så högt, sköna Leona!

— Om ni älskade mig, skulle Ni icke förfölja mig... Var god och kom mig icke nära, min herre. Jag ropar då på min principal, som väl är en enfaldig, men dock troligen en hederlig karl, hvilken icke kan tillåta, att en stackars flicka, som är i hans tjänst, tillfogas något ondt... något rysligt.

Professorn lät höra ett hänskratt och yttrade derefter kallt:

— Ropa!... Nå, så ropa då!... Kanske kommer din principal, min unge.

— Ah!... Nu förstår jag... Grosshandlare Jacobsson, min s. k. principal, är...

— Endast min lakej, sköna, gudomliga flicka... Sätt dig ned här!

— Och min tjänst hos honom...?

— Naturligtvis endast ett lockbete för att få dig fast, du lilla fogelunge.

— Och detta grosshandelskontor...?

— Är ett rum, som jag lånat af en god vän för ändamålet.

— Hvilken bottenlös nedrighet!

— Säg snarare: hvilken bottenlös kärlek!... Kom nu hit, min sköna!

— Aldrig!... Jag förbjuder er att närma er till mig... Kom inte!

— Du borde inse, att du nu är fullkomligt i mitt våld, min lilla vän.

— Gud vakar öfver mig.

— Bah!... Tror du, att Gud, vår förnäme Gud bekymrar sig om sådana som du?... Ha, ha, ha!... Han har annat göra än gå omkring och hjälpa folk af ditt stånd, hvilka ju födas endast för att bidra till bättre folks nöjen och njutningar.

— Ni förfärlige gudsförsmädare och afskyvärde hädare!

— Nej, hör nu, min sköna, låtom oss icke förspilla tiden med predikande!

— Men det är just hvad jag vill göra... Att Ni, som är en gammal man och står med ena foten i grafven, icke bäfvar för all den elakhet, som Ni har utöfvat och har i sinnet mot mig! Ni har beröfvat mig den plats, som klädde och födde mig, Ni har fränstulit mig mina gamla, kära fosterföräldrars kärlek, Ni har försökt fresta mig med de skamligaste anbud och nu är det er mening att med våld beröfva mig mitt qvinnovärde...

— Allt det der är lika sant som vackert sagdt, sade Blindius cyniskt.

— Bäfva då, Ni gamle syndare, bäfva för den allvetande Gudens vrede!

— Nonsens! . . . Kom och sitt hos mig, min sköna! . . . Nog nu! . . . Kom!

— Tig herre! . . . Tror Ni inte, att Ni på den yttersta dagen skall få . . . ?

— Nej, röt professorn, nu är mitt tålmod slut. Jag har icke kommit hit för att höra predikningar och läsareprat . . . Du är i mitt våld och du skall blifva min, det svär jag vid allt hvad vackra flickor heter . . . Du skall . . .

Han närmade sig henne. Hon flydde undan honom.

— Envisa kvinna! brummade han. Jag erbjöd dig guld och all verdens goda för det, som jag nu kommer att taga utan någon betalning. Din egen dårskap är skulden dertill . . . s—ns flicksnärta! . . . Men du undkommer icke.

Hon skyndade till dörren, men hon fann den vara låst.

Snabbt ilade hon undan rucklarens famnande armar. Hon störtade till den andra dörren. Äfven den var tillstängd. Professorns flåsande andedrägt hördes i hennes närhet. Hon skyndade bort till fönstret, sönderslog en ruta och ropade högljuddt efter hjälp.

Men kunde hon väl hoppas, att larret på Skeppsbron icke skulle öfverrösta hennes svaga stämma? Var icke allt hopp ute, då han nu äntligen lyckades gripa henne och hålla henne kvar i sina armar?

— Du stygga unge! . . . Nu är du äntligen fullkomligt i mitt våld.

Ännu en gång försökte hon att slita sig lös. Men förgäfves!

— Ser du den mjuka soffan derborta. Den har jag låtit placera der för din och min räkning. Kom och sitt der vid min sida, min lilla vän!

Han drog eller, rättare sagdt, han släpade henne närmare soffan.

Var hon verkligen förlorad?

Skulle icke hjälp komma från Gud i den sista stunden?

Hon uppgaf det ena nödropet efter det andra. Professorn skrattade.

ADERTONDE KAPITLET.

Nederlag.

När vår förälskade kandidat skiljdes från Susanna och Leona, träffade han på vägen till sin tarfliga boning och sina lärda böcker en god vän, tillhörande handelsståndet. De följde samma väg några gator och kommo derunder i lifigt samtal med hvarandra. Och kandidat Lundström begagnade tillfället att med tanken på en af de qvinliga vänner, han nyss lämnat, framställa till sin vän denna fråga:

— Känner du grosshandlaren Jacobsson vid Skeppsbron? Säg!

— Jacobsson?... Det finnes ingen grosshandlare med det namnet, min vän.

— Nu behagar du skämta, kära bror... Men han kan ju finnas, fastän du icke har den förmånen att känna honom. Eller anser du det omöjligt?

— Det är omöjligt, min vän. Jag känner hvarje köpman inom hufvudstadens hank och stör. Och du månne hafva blifvit galen, som talar om en grosshandlare Jacobsson. Och till på köpet en, som skulle bo vid Skeppsbron!... Ha, ha, ha!... Men kom nu, kära bror, så gå vi upp på Grand Hotel och taga in någon förfriskning. Jag tycker verkligen att kölden i dag är skarp och man skall icke vara en hund mot sin egen kropp.

— Jag har icke tid i dag, min vän... Du säger således, att det icke finnes...?

— ... någon grosshandlare Jacobsson?... Nej, någon sådan finnes icke. Derpå ger jag dig mitt hedersord, ifall du anser det värdt något!... Men kom nu!... Jag bjuder.

— Tack, tack!... Men icke i dag. Jag måste hem till mina studier, hvilka jag försummat hela dagen, emedan jag gjort ett angenämt besök.

— Hos en icke mindre angenäm dam?... Hvasa'?... Hvilken annan skulle väl kunna locka dig från din pligt?... Kom in på ett parti biljard åtminstone!

— Omöjligt!... Fresta mig icke!... Du säger således på fullt allvar, att...?

— Är du nu framme med din grosshandlare Jacobsson igen?

— Jag kan icke neka, att den frågan af vissa skäl intresserar mig djupt.

— Åt fanders med allt intresse för en människa, som icke hvarken har funnits, ej heller finnes till! . . . Du är galen, min bror! . . . Farväl med dig!

De båda vännerna åtskiljdes. Men vår kandidat hade förlorat sitt goda lynne.

Den upplysning, som vännen gifvit honom, gjorde honom grubblande.

— Hvad vill detta säga? tänkte han. Det finnes ingen grosshandlare Jacobsson vid Skeppsbron och likväl är den vackra Leona från och med i morgon engagerad hos just en grosshandlare med precis namnet Jacobsson och boende eller åtminstone hafvande sitt kontor just vid Skeppsbron. Eller har jag drömt allt detta? Åhnej, då skulle jag ju hafva drömt allt det andra också, som jag har uppleft i dag . . . Men hvad skall allt detta betyda?

Vår kandidat grubblade hela dagen på denna gåta och stånade slutligen vid den åsigten, att professor Blindius måste hafva sitt finger med i alltsammans och att således annonsen m. m. allt var ett försåt för den arma unga damen.

Men kandidat Lundström hörde icke till den lumpna art af människoslägtet, som nöjer sig med att tänka på sina vänner, när det finnes någon möjlighet att uträtta någonting, som kan för dem vara godt och gagneligt.

Han var hvarken född eller uppfostrad till enkallegoist. Ingalunda!

En väns bekymmer voro alltid hans egna bekymmer.

Och en väns fara fann aldrig hans arm slö eller hans tanke förslappad.

Sedan han kommit till den fulla öfvertygelsen, att Susannas väninna lopp en stor fara hos den föregifne grosshandlaren Jacobsson, hade han endast en tanke, den att skydda henne och att i nödfall rädda henne från professorn.

Men huru skulle det tillgå? . . . Ja, derpå tänkte han under en hel sömnlös natt. Och ändå hade han icke fattat något beslut, när morgonen inbröt och en kall, men strålande sol spred sitt sken öfver hufvudstadens hus och gator.

— Nå, slumpen får afgöra det, mumlade han, medan hans hårborste i vild fart flög fram och tillbaka i hans hår . . . Slumpen eller Försynen!

Han klädde sig för att gå ut. För studier hade han ingen tid öfrig nu.

Men han ämnade låta vetenskapen få ersättning för skadan följande natt.

Innan klockan ännu hunnit blifva åtta, befann han sig vid Skeppsbron.

Der väntade han länge och väl, innan han fick se Leona.

Slutligen kom hon. Och vår gode kandidat gömde sig bakom en hög stapel af fotogénkär. Han ville icke låta se sig, emedan han trodde, att hans närvaro kunde oroa Leona och hos henne väcka misstankar om en fara, som möjligen fans till endast uti hans inbillning. Framför allt ville han icke göra sig löjlig genom att visa sig vidtagna försigtighetsmått, som framdeles kunde visa sig hafva varit obehöfliga.

Den vackra Leona gick förbi honom utan att ana hans närvaro.

Han såg hennes lilla täcka ansigte. Hans ögon mönstrade hennes som vanligt särdeles smakfulla drägt. Han iakttog hennes mjuka, men likväl ståtliga gång.

Och det var icke svårt för honom att gifva akt på, i hvilket hus hon trädde in.

Der måste grosshandlare Jacobsson, om det fans någon sådan, hafva sitt kontor.

Dit styrde också vår kandidat sin kosa, sedan han förvissat sig om, att Leona verkligen gick in. Men Lundströms mening var ingalunda att besöka kontoret.

Åtminstone ville han vänta dermed, till dess han på ett eller annat sätt blefve underrättad om, att Leona verkligen var i behof af hans inskridande.

Han valde en sådan plats, att han kunde bevaka förstugudörren och granska hvarje inträdande person, utan att sjelf kunna blifva sedd från husets fönster.

Flera timmar förgingo, utan att någon enda människa trädde in i huset.

Och flere gånger gjorde vår kandidat med full rätt denna reflexion:

— En klen affär har han, den der grosshandlare Jacobsson... Icke en enda kund!

Denna omständighet bidrog också att stärka hans misstankar, lika mycket som till att stegra hans tålmod och skärpa hans vaksamhet. Mer än en gång sade han till sig sjelf:

Jag vore en dålig vän till Leona och skulle aldrig förtjena en vänlig blick af Susanna, om jag vore i stånd att öfvergifva denna post, innan jag vunnit visshet derom, att den unga flickan icke löper

någon fara derinne. En aning säger mig, att jag omsider skall blifva i tillfälle att just här bevisa Leona en stor tjänst.

Han frös om fötterna, ty såsom fattig student hade han tunna och föga varma skodon.

Men ingenting i världen skulle hafva förmått locka honom bort från platsen.

Emellanåt roade han sig med att tilltala förbipasserande eller vid Skeppsbron arbetande schåare eller sjömän. Men han gjorde detta mindre för att fördrifva tiden, än för att höra, huruvida någon af de personer, som kunde förmodas känna handelshusen vid Skeppsbron, egde någon kunskap om grosshandlare Jacobssons tillvaro i denna världen.

— Bister vind i dag! sade han till en matros och nöp sig i den af köld blåa näsan i ändamål att meddela åt denna kroppsdel en högre värmegrad.

— Tycker herren det? svarade sjögasten och grinade med sin breda mun.

— Nå, an Ni då?

— Nej, herre, jag vill sitta ett helt år på en märsrå, om jag kan tycka, att det är bister i dag.

— Och jag ville heldre gå hem än stå här och frysa.

— Ett råd då, herre! . . . Kapa ankartrossarna, lyft segel och styr kosan mot hemmet!

— Tack för rådet! . . . Men jag söker grosshandlare Jacobsson. Kan Ni säga hvar han bor?

— Ätminstone bor han inte vid Skeppsbron, det är då så säkert som en kompass ombord.

— Jag börjar tro det, ty ingen människa känner honom.

— Bred då ut seglen och kila hem, herre! Annars lär snart er näsa skina mera rött än en skeppslantern. Adjö, herre! . . . Ror i lä? . . . Klutarne opp! . . . Och sedan hem, herre!

Lika litet som det lyckades kändikat Lundström att af den muntre sjömannen erhålla några upplysningar angående grosshandlare Jacobsson, lika litet lyckades han få veta något af de andra personer, som han i ändamålet tilltalade. Ingen tycktes hafva någonsin hört talas om Leonas nuvarande principal. Vår kandidat började känna sig hemsk till mods, men var ännu villrådig i fråga om hvad han borde företaga sig.

Han kunde icke mera betvifla, att Leona hade råkat i ett försåt. Och han var redan på väg att ila in i huset för att komma henne till hjälp. Men han hejdade sig plötsligt vid åsynen af en gammal bekant.

»Vänta!»...

— Ah! . . . Jag kunde just tro det, mumlade han, i det att han stannade.

Hvem såg han?

En äldre herre, som i förnäm promenadtakt nalkades honom. Grått skägg! . . . Glasögon! . . . Ett på samma gång dumt och sinnligt uttryck i ansigtet!

På dessa kännetecken kunde vår hederlige kandidat icke miss- taga sig.

Det var professor Blindius.

Snabbare än en blixtnöjes Lundström af en aning om sanningen.

Att professorn ämnade sig in i samma hus, der Leona för några timmar sedan begifvit sig in, derom tviflade kandidaten icke ett enda ögonblick.

Men mera villrådig var han i fråga om eget val af hand- lingssätt.

Skulle han ställa sin person i dörren såsom ett hinder för Blindius?

Skulle han försöka genom vänliga föreställningar förmå denne gamle och förhärdade syndare att afstå från sin gemena plan till Leonas förderf?

Eller skulle hotelser vara mera kraftiga och bättre leda till målet?

Eller kanske våld? . . .

Vår glade kandidat hade ännu icke hunnit fatta något beslut i frågan, då Blindius passerade förbi honom utan att känna honom igen. Om Lundström hade vågat lyda sin instinkt, skulle han genast hafva med ett dugtigt slag af sin knytnäfve fällt den gamle rucklaren till gatan. Och handen var redan i detta ändamål knu- ten i hans rymliga ficka. Men förnuftet segrade.

Blindius fick oantastad promenera förbi sin fiende, hvilken alla åtgärder för ögonblicket inskränkte sig till den knutna handen, ett blixtrande ögonkast — blixtrande af hat, förakt och vrede — och följande frammumlade korta monolog:

— Gå på du! . . . Jag följer efter . . . och sedan . . . ve dig!

På högst fem eller sex stegs afstånd följde vår kandidat efter professorn.

Denne var så lugn i medvetandet om väl anlagda planer, hvilka icke tycktes lemna Leona någon möjlighet att undkomma, att han å ena sidan icke ens märkte, hurusom kandidaten förföljde honom, och att han å den andra gnolade melodien till en mindre anständig sång, hvars författare lär blifvit belönad med en hög

syssla i staten. Om det hade varit natt och om ingen polisman hade syntts vid det mer än eländiga skenet af gaslyktorna i närheten och om slutligen professor Blindius derjemte hade kommit från en eller annan af de orgier, som han med liktänkande och beslägtade själar ofta nog anställde — då skulle herr professorn utan tvifvel hafva skrålrat den mindre moraliska sången så högt, att oljudet förts af nattvindens fläktar öfver det grumliga vattnet ända bort till Skeppsholmens kaserner.

Men professorn var fullkomligt nykter och inga sömniga gaslyktor utförde nu en fäfång och fruktlös strid mot nattens mörker. Blindius måste åtnöja sig med att framgnola sin slippriga sång och kandidaten gick således miste om äfven denna utväg att genom polisens inskridande få professorsnosa ändrad från huset vid Skeppsbron såsom mål och till närmaste polisvaktkontor.

Och professor Blindius kände det goda samvetets lugn och frid.

Visserligen hade han klart för sig, att han gick att mörda en menskelig varelses hela lefnadslycka, att sänka i elände en varelse, som var ädlare, bättre, skönare än han. Men hvad mera?... Hvad bekymrade han sig om Leonas årslånga qval, om hennes förfelade lif, om hennes förnedring?... Var icke han en af de högt uppsatte i samhället?... Och hade han icke sina rättigheter såsom sådan?... Och var icke bland dessa äfven den att njuta... endast njuta af lifvet?... Och voro icke alla de lägre samhällsklasserna skyldiga honom allt hvad han ville af dem begära?... Och skulle han icke genom att förföra Leona bevisa henne en heder?... Han hade ju läst i sin svenska historia, att kungliga prinsar (naturligtvis endast förr i verlden) ansågos hedra qvinnor af högre stånd än Leona genom slika nådebevisningar... Och vore icke han såsom ifrig rojalist skyldig att följa så höga exempel, gifna för hundra år sedan?

Men vi hafva icke rätt att skildra professorn som ett vilddjur utan något godt.

Han hade minsann också sin ädla sida. Det måste med beundran erkännas.

Vi äro nämligen skyldiga sanningen det erkännandet, att professor Blindius aldrig skulle hafva lagt ut sådana snaror för en ung flicka af hans egen eller en ännu högre ställning i samfundet. *Det* skulle han hafva kallat, om icke just en samvetlöshet, så åtminstone ett fel. Och de samme, som nu smålogo åt hans »eröfringar» inom de lägre klasserna, skulle hafva uppståmt ett enhälligt skrån af afsky för ett så fräckt dåd. Men så länge han var nog »moralisk» att vara en fiende till dygd, tukt och ära endast hos qvinnor

i de samhällslager, som måste tacka de »högre klasserna» för tillåtelsen att lefva och lida och trampas under fötterna, liksom man tackar för en oförtjent nåd eller en oväntad barmhertighet — så länge kunde herr professorn vara lugn för att åtnjuta sina likars och öfverordnades odelade högaktning, vördnad och beundran — känslor, hvilka naturligtvis måste stiga till högsta möjliga längd och höjd, bredd och djup genom professors några år före vår berättelses tidpunkt gjorda inträde uti den yppersta, den härligaste af alla det moderna samhällets institutioner — Federationen.

— Alltså — det var såsom en fullkomligt moralisk person, professor Blindius nu gick att försöka utförandet af den mest omoraliska bland alla missgärningar.

Hans hjessa var krönt af en medborgerlig ärekrona, då han nu skred till försöket att sänka en ung, oskyldig, ädel, god, arbetssam flicka i eländets djup.

Och på hans panna syntes icke en enda fläck af skamrodnad.

Och om hans hjerta klappade fortare än eljest, så var det icke af samvetsoro för det brott, han ämnade begå, utan snarare af längtan derefter.

— — — Allt detta och mycket mera tänkte kandidaten vid sig sjelf om den framför honom förnämt promenerande professorn och kommandören, ty — naturligtvis saknade en så ansedd man inga vedermälen af obegriplig nåd.

Och kandidaten kände sig ännu en gång frestad att gifva uslingen ett dråpslag.

Lyckligtvis egde han nog välde öfver sig sjelf att kunna tillgodogöra sig den visa regel angående knutna näfvar, på hvilken engelsmännen hafva erhållit patent.

Emellertid uppnådde Blindius, alltjemt gnolande, förstugudörren.

Man må döma om kandidatens häpnad, då han såg professorn passera förbi den.

— Hvad skall detta betyda? mumlade han. Har han märkt mig och afstått från sin föresats, då han finner sig vara bespejad? . . . Eller hvarför går den lymmeln förbi?

Lundström fann rådligast att sakta sin gång och lemna sig efter.

Det hade han dock icke behöft, ty gåtan löstes på det sättet, att professorn gick in genom porten i samma hus, der kandidaten väntat få se honom inträda genom dörren.

— Alltså var min gissning icke alldeles oriktig, brummade vår kandidat.

Öfvertygad som han var, att Blindius var stadd i utförandet af något infernaliskt anslag mot Leona, fattade han genast beslut angående sitt handlingssätt.

Han följde efter professorn in på gården och kom tids nog att få se herr kommandören försvinna genom en blygsam liten bakdörr, som förde in i huset och som, att döma af utseendet, egentligen var dörren till ett kök eller annat rum af samma plats på rangskalan. Vår kandidat ilade med snabbhet samma väg.

Men han kom icke längre än till dörren. Den befanns stängd inifrån.

Han skyndade till närmaste fönsterluft och blickade nyfiket in.

Ett smutsigt golf, en nedrökt köksspis, en kopparkastrull och en oren vattenkaraffin samt en ask blanksvärta med thy åtföljande borste — se der hvad han såg!

Icke en skymt af Blindius eller någon annan menskelig varelse!

Ursinnig rusade han tillbaka till dörren och gaf genom upprepede dundrande slag till känna sin önskan att vinna inträde. Han skakade dörren med en jättes styrka och en furies raseri. Men den var och förblef stängd.

Och inifrån huset hördes intet ljud, icke en suck, icke ett andetag.

Nästan utom sig af bekymmer för Susannas stackars vän, ilade han tillbaka till gatan, bort till ingångsdörren midt på husets fasad och in uti den lilla och utan prakt inredda förstugan. Der började han skaka hvarje till husets inre ledande dörr. Kosta hvad kosta ville — in skulle han... in... in!

Den första dörren var stängd och motstod hans anfall.

Den andra gick lätt upp och vår kandidat störtade in i — ett kök.

Och han föll rakt i famnen på en korpulent kokerska, som skinande af värmen från brasan i den Bolinderska jernspisen, kom rakt emot honom.

— Hvar är fröken Leona? röt han, i det han stötte köksan ifrån sig.

— Bevara mig!... Är han galen?... Känner jag någon Leona, jag?

— Menniska! skrek vår kandidat, i det han grep henne hårdt i armen. Menniska! Säg genast hvar hon är, annars stryper jag dig på ögonblicket!

»Menniskan» blef nära nog vansinnig af ångest och fruktan.

Hon trodde sig hafva att göra med ett förlupet hjön från hospitalet.

Och i sanning såg Lundström i detta ögonblick mindre ut att vara en klok människa, än en galning. Hans klädsel hade i brådskan råkat i oordning, hans hatt satt längre bakåt nacken, än ämnadt var, hans blick var förfärlig, hans näsborrar hade vreden utvidgat, hans hy var blek som en död mans.

— En galning! . . . Jess . . .

Och hon grep i sin förfaran det första till hugg och slag lämpliga föremål, som hon råkade finna. Olyckligtvis — och det för både vår kandidat och köksans husbondefolk — bestod detta uti den öfver elden varande stekplåten, på hvilken middagen fräste som aldra lustigast.

Hon grep tillhygget med båda händer, lyftade det af elden och gjorde dermed en ståtlig sväng öfver sitt hufvud — en svängning, som skulle hafva inbringat applåder, om hon befunnit sig i en fäktsal.

Nu inbringade den henne ingenting alls, men vår kandidat skördade så mycket mera vinst. Inom ett ögonblick var han öfverhöljd med ännu fräsande skifvor af bräckt skinka, ännu puttrande små sjöar af flytande fett och ännu icke fullkomligt stelnade »förlorade ägg.»

Men han insåg genast, att i ett hem, der man beredde sig att i lugn spisa förlorade ägg till middagen, kunde ej samtidigt något skurkstreck vara på färde.

Derför rusade han också ut igen. Den otacksamme gaf sig icke ens tid att tacka för den varma välfägnaden, som öfversållat hans dräkt med så vackra stjernor, linier och prydnader af oregelbundna former.

Det är till och med troligt, att han icke ens märkte denna fina utstyrsel.

Han ämnade nu, då han fann omöjligheten att på egen hand bana sig väg in till Leona, anlita första bästa poliskonstapel om välvilligt och raskt biträde.

Ut på gatan ilade han med bevingade steg, mumlande:

— Intet medel får lemnas oförsökt till den stackars flickans räddning. Min vackra Susanna skulle hata mig, om jag gjorde det . . . men kanske skall hon älska mig, om jag räddar åt henne en så kär väninna . . . Alltså, fort efter polis!

Och så sprang han omkring tjugo steg framåt gatan.

Då hördes ljudet af en fönsterrutas krossande genom något våld.

Och glasbitar, större och mindre, föllo klingande ned på gatenarna.

En kvinnoröst ropade ångestfullt efter hjälp och bistånd.

Vår kandidat hade ingen svårighet att igenkänna lilla Leonas stämma.

Han stannade tvärt och upptäckte snart det fönster, hvarifrån de klingande glasbitarne fallit. Det var lätt att igenkänna genom ett gapande hål i rutan.

Och han såg innanför fönstret en gråskäggig karl, som släpade en kvinna bort från det sönderslagna fönstret . . . Han kunde icke misstaga sig. Det var professor Blindius och den stackars Leona . . . Men huru skulle han kunna komma in till dem och lemna henne sitt bistånd, innan det vore för sent?

— Bryta upp dörren? . . . frågade han sig sjelf, men hans goda förstånd sade honom, att dertill skulle åtgå längre tid, än han hade till sitt förfogande.

— Nä, in genom fönstret då! utropade han . . . Men icke genom detta fönster, som är åt gatan, ty det skulle väcka uppseende och obehag för mig sjelf, om det myckna folket, som passerar förbi här, finge se en karl krypa in genom ett fönster. Men jag har ju fönstret inne på gården, det der . . . bredvid köksdörren.

Under denna monolog hade vår hederliga vän redan hunnit till närheten af den plats, der han ämnade med våld bana sig väg in till professorn.

Han blickade omkring sig efter något tillhygge, hvarmed han kunde i ett enda tag krossa halfva fönsterluften. Och han fann lätt hvad han sökte.

En plankbit och ett par starka armar! Klatsch! sade det och i samma ögonblick klingade glasskärfvor både mot kökets disk och gårdens stenläggning.

I nästa ögonblick var vår kandidat inne i köket. Det var tomt.

Den hederlige unge mannen hade varit allvarlig och nästan dyster, så länge han sväfvade i ovisshet om arten af Leonas fara och sin egen förmåga att beskydda henne. Men sedan nu all ovisshet blifvit skingrad och han hade godt hopp att anlända, innan det skulle vara för sent, återkom hans vanliga glada lynne, och det tog ut sin rätt, redan medan han ilade genom köket. Han tänkte på, hvad Susanna skulle tycka om honom för den hjälp, han nu gick att lemna Leona, och dessa tankar voro så glada, att han började uppstämma:

Kär jag är,
Jag det svär . . .

När han hunnit så långt, befann han sig i ett rum innanför köket.

. . . Vid alla professorer.
Om jag blott . . .

Nu blef han varse en karl med ofantligt långa fötter, hvilken stälde sig framför en dörr, ledande längre in i våningen, liksom för att skydda den.

Karlen var, såsom läsaren helt säkert redan gissat, lakejen Lundqvist.

— Ur vägen, herre! röt kandidaten, annars så skall jag dissekera herren från hjernan ned till tårna . . . Nå, ur vägen vackert, min vän!

— Här slipper ingen käft in, mumlade egaren af elefantfötterna.

— Jaså, är det på det viset. Nå, Ni har er sjelf att skylla, min vän.

I nästa ögonblick låg lakejen raklång på golvet. Det som hade förpassat honom dit, var en af kandidaten frikostigt honom tilldelad örfil.

Han gjorde en löjlig figur, der han låg, den intrigante lakejen.

Om professorskan Blindius hade sett honom i denna ställning, skulle hon troligen hafva för alltid förvisat honom från sin eleganta sängkammare.

Öfver den fallnes kropp ilade vår kandidat vidare, icke olik en general, som öfver högar af lik banar sig väg in i fiendens eget näste.

. . . Redan fått
Min plats ibland doktorer,
Skulle jag . . .

Så sjöng han, medan han frändrog riglarna och öppnade dörren. Nu stod han inne i samma rum, der professor Blindius befann sig.

Den gamle rucklaren hade släpat Leona med sig och satt henne bredvid sig i den mjuka soffan. Hennes ansigte var blekt som ett lärft. Men professorn visade ett af djuriska passioner blossande anlete. Och Leona sträfvade ännu att befria sig från den vidrige karlen, som satt bredvid henne och tillät sig närgångna smekningar och hviskade i hennes öra ord, som hon icke förstod

och som vi icke kunna i skrift och tryck återgifva. Om några sekunder hade måhända flickans fysiska motståndskraft varit bruten. Då skulle kandidaten hafva kommit för sent.

Men nu behöfde han endast ett ögonkast för att finna, att Blindius och afgrundsandarna ännu icke hade firat sin seger. Han hade icke kommit för sent.

— Åh, se god dag, herr professor Blindius! utropade kandidaten, afbrytande sin sång. Eller kanske jag får i er person värda grosshandlare Jacobsson?

Blindius hade redan rusat upp och syntes — i enlighet med sin samhällsställning, blifva mindre generad än förtretad öfver detta olägliga afbrott i hans göromål, detta dufvokutter, som han med en gammal dufhanes vana och säkerhet utförde. Det var honom omöjligt att begripa, att någon lefvande varelse kunde anse sig berättigad att ingripa uti en »affär», hvilken han sjelf omöjligen förmodade betrakta annorlunda än såsom fullt laglig, ja, till och med skyddad och beskärmd af denna lag, som låter förföraren (den starke) gå sin väg fri och hedrad, men på den arma förförda lägger det ena straffet efter det andra. Han hade intet begrepp derom, att det ännu finnes — menniskor med hjerta.

Och så röt han, icke rodnande af skam, men blodröd af harm:

— Hvad dj—n vill du här?... Drag åt f—ers på ögonblicket!

Hans min skulle hafva skrämt en ilsken tjur eller en bångstyrig björn med jernring och lina uti uppsliten nos, men kandidat Lundström skrämde den alls icke. Han till och med kände harm och vrede mot en karl, (om man har rätt att angående Blindius nyttja detta uttryck), som gått så långt i ondska, att han icke ens kunde känna blygsel öfver sina onda gerningar.

Vår kandidat svarade icke på professorns förbittrade utrop.

Han tog lilla Leona vid handen och den stackars förskrämda fogelungen smög sig intill honom, liksom hon skulle hafva gjort, om hon hade nyss varit ombord på en engelsk emigrantångare, som lidit skeppsbrott, och nu simmat ensam omkring på den vida, ödsliga oceanen, der endast storm och vågor, endast faror och död lurade omkring henne.

Och med lilla Leona vid handen ville vår hederlige Lundström gå sin väg, utan att inlåta sig i vidare samtal med herr professorn.

Han hade till och med den djerfheten att nicka och spotskt säga:

— Farväl, högädle herr professor Blindius, det fina Stockholms Æsculap!

Han nalkades dörren, ledsagande den af fasa halfdöda unga damen.

Men professor Blindius var icke hågad att gifva sitt spel förloradt, så länge der ännu fanns någon utsigt för honom att afgå med seger ur den heta striden.

Han rusade besinningslöst fram och grep kandidaten hårdt i armen.

— Vänta!

— Hvad behagas?

— Släpp flickan, herre! . . . Kom ihåg, att jag kan hindra er examen.

— Kan Ni det? . . . Jag förmodar, att mina gedigna kunskaper . . .

— Bahl! . . . Hvad f—n frågas efter kunskaper nu för tiden? . . . Ett ord af en god gynnare är nog för att vinna ett godt betyg, herre. Kom ihåg det! . . . Och ett ord af en ansedd fiende är tillräckligt att låta den mest kunskapsrike unge man blifva kuggad som en bonde på en hästhandel med tattare.

— Och hvad hör detta hit, högädle herr professor och kommandör?

— Hvad det hör hit? . . . Förbannadt mycket, tycker jag, min vän.

— Jag har inte den äran att fullkomligt begripa hvad . . .

— Din dumme f—n! . . . Förstår du då inte, att jag skall hindra både din examen och din befordran och din praktik och din sträfvan att blifva skuldfri och . . . och . . . och alltsammans . . . Seså, släpp nu damen! Hon är min. Jag har, min själ, arbetat nog för att få henne i mitt våld.

— Farväl, herr professor! yttrade kandidaten med köld.

Men lilla Leona ryste, så att hela hennes kropp skakades.

Professor Blindius hejdade ännu en gång vår hederlige Lundström.

Men nu var det icke med vänliga ord, som han sökte försvara sin s. k. rätt, utan han gjorde storartade ansträngningar att begagna »näfrätten».

Den gamle, liderlige rucklaren — en typ för en mängd samhällsmedlemmar — kunde icke låta rofvet undslippa, utan att göra ännu ett försök att bemäktiga sig det. Han föll öfver kandidaten, just då denne hade vändt ryggen till, för att gå sin väg med den

unga damen, och herr professors angrepp skedde med icke mindre raseri, än när jaguaren störtar sig öfver det svagare djur, som han utsett till frukost åt sin hungrande mage.

Men denna liknelse — huru simpel den än är — torde dock vara alltför god att användas i fråga om en sådan usling som Blindius.

Må det därför tillåtas oss att i stället likna honom vid en tupp, som ser en annan tupp föra bort det befvärade föremålet för hans omätliga ömhet. Fjädrarna resa sig som taggarna på en igelkott, halsen, eljest gentilt krökt och behagsjukt förd, blir rak och styf, stjerten slokar ned, så att fjädrarna sopa gårdsmutsen — och så störtar han, bakifrån öfver sin lyckligare rival.

Händer, fötter, knän, naglar, tänder — alla de vapen, hvarmed en gifmild försyn utrustat en rasande människa — allt begagnade professorn.

Vår kandidats hals och kinder fårades snart af blodstrimmor.

Och i luften kringflögo testar af hår, som nyss prydde kandidatens hufvud.

Och kandidatens nya öfverrock — anskaffad för att i den fördelaktigaste dager framställa hans person inför den älskvärda Susanna, med få ord: anskaffad på kredit — var inom tre sekunder ohjelpigt sönderrifven, förvandlad till trasor.

Och stackars Leona hade medvetlös sjunkit till golvet.

Allt detta uträttade den gamle liderlige tuppen på kortare tid än vi hafva behöft för att deraf göra denna skildring. På samma sätt flyga fjädrarna omkring och håll rifvas och blod flyter, när två befvärade tuppar slåss.

Men vår kandidat var icke den som lät fruktan förlama sina muskler.

Han vände sig om, så att han befann sig ansigte mot ansigte med sin ursinnige fiende. Och nu började en annan lek. Nu var det professorn, som fick hålla till godo med slagsmålets elaka följder. Han erhöll både ett blått öga, en sönderrifven rock, en svullen kind, en blodig och tjock näsa, en puff i maggropen och ett par sönderkrossade glasögon. Det gick både fort och lustigt.

Om herr professorn hade mod att göra någonting till sitt försvar?

Jo, visserligen! Det fanns hos honom i fråga om qvinnor ännu en rest af energi.

Han svor som en turk, han skar tänder som en idislande ko,

han vrenskades som en hingst och bölade som en tjur — men det var också allt.

Gud vet, om han hade sluppit med livvet från denna batalj, om icke hans *alter ego*, hans allt i allom, hans egen lifdrabant och hans frus älskare, den med elefantfötter och satyransigte utrustade lakejen Lundqvist hade i rättan tid infunnit sig till sin lärde husbondes undsättning och verksamma bistånd.

Lakejen hade, såsom förut är omförmäldt, fallit för ett väldigt slag af vår hederlige kandidats knutna hand. Och han hade helt och hållet förlorat medvetandet.

Men småningom kom han till full sans och fullt medvetande igen.

Visserligen kände han sig en smula ruskig efter hvad som passerat. Han tyckte till och med, att tre eller fyra kindtänder på högra sidan i hans gap värkte alldeles omenskligt. Och det surrade i hans högra öra, liksom om en hel bisvärm hade roat sig med att taga sin bostad derstädes. Och emellanåt tyckte han sig med samma öra förnimma — hvad som var blott en inbillning, — att trehundra kyrkoklockor ringde dödsringningen för hans själ.

Men småningom vände sans och förnuft tillbaka igen och den olycksbådande ringningen tycktes aflägsna till ett mera dunkelt fjerran och bisvärmerna månne hafva funnit hans öra odugligt till det afsedda ändamålet.

Han reste sig upp från det hårda golfvet — först på armbågarna.

Redan i denna ställning iakttog han besynnerliga ljud, hvilka tycktes komma från »grosshandlare Jacobssons» kontor. Det lät alldeles lika som då han, när han engång i världen var ung, deltog i vänskapliga slagsmål på gator och i gränder i sin födelsestad... Bang! sade det... och Kritsch!... och Kratsch!... och Buff... och Uff... och så vidare i oändlighet.

Jo, det der var just vackert, det, att han så illa skött sin väktarepligt!

Upp störtade han lika snabbt som om alla världens spiral-fjedrar hade varit samlade under den lilla del af hans kroppsytan, på hvilken hans tyngd i den liggande ställningen hvilade, när han stödde sig på armbågarna och höll fötterna uppsträckta i vädret.

Och in på »grosshandlare Jacobssons» kontor rusade han.

En välkommen hjälp för den nu nästan besegrade professorn!

Vår hederlige kandidat märkte icke, att en ny skådespelare uppträdde på tiljan, ty Lundqvist var alltför inöfvad i lakejers

åliggande att fortskaffa sig ljudlöst genom gemaken, att han skulle hafva nu i nödens och krigslistens och försåtets stund begått en oförlätlig dumhet.

Man har velat inbilla världen, att en katt kan smyga.

Bah! . . . Det är bara dumbheter. Katten trampar hårdt och klumpigt i jämförelse med en väl instruerad och inöfvad betjent.

Ingen annan lefvande varelse än möjligen en lycksökande prestman hos sin biskop eller inför sin öfvermodige consistoriinotarie skulle kunna göra så smidiga kroppsrörelser eller gå så ljudlöst som lakejen Lundqvist.

Professorn, hvars ansigte var vändt mot den dörr, genom hvilken hans hustrus älskare inträdde på långa, men lätta fötter, märkte honom.

Och ett leende vanstälde hans utlevade drag — ett leende af samma slag som det, hvilket månne hafva prydt romarne efter det lyckade rofvet af sabinska fruntimren — en händelse, hvilken för öfrigt är den fulaste fläcken i Roms hisioria. — Professorn grinade som Lukullus vid åsynen af ett dråpligt bord.

Våra läsare hafva redan lärt att känna — icke fysiskt förstås — lakejens väldiga elefantfötter. Men den som fick känna dem på sin fysik, det var vår kandidat.

Och lakejens stora och grofva händer sedan! Jo, det var en känsla.

Men icke var den känslan att räkna bland de glada, de som förnöja sinnet.

Tvärtom — det gjorde ondt . . . alldeles rysligt, alldeles otroligt ondt.

Visserligen försökte kandidat Lundström att skaka af sig den vampyr, som hängde sig fast vid hans rygg och som gaf sin närvaro till känna på ett så obehagligt sätt.

Men lakejen var seg och envis som en kräfta eller en polsk schackerjude med »linnevaror» och andra »schena rariteter».

Der han huggit fast, der satt eller, rättare sagdt, hängde han.

Och sjelfva Diderich Menschen-Schreck skulle icke kunnat slita honom ifrån kandidatens rygg. Ja, det är till och med troligt, att om professorskan Blindius sjelf hade vinkat honom, skulle han icke nu afstått från sin föresats att vinna hjeltens ära och anseende. Han var med få ord alldeles ursinnig.

Förgäfves bemödade sig kandidaten att besegra sina två fiender.

Professorn, som eldades till ett förut aldrig anadt mod genom

framryckandet af lakejen såsom en frisk, uthvilad och stridslysten hjälptrupp, började sjelf med liflighet deltaga i stridens detaljer. Äfven han var ursinnig — naturligtvis.

På golfmattan låg ännu den stackars Leona utan tecken till lif.

Brottningen mellan de tre männen blef allt vildare, allt mera skoningslös, allt mera en strid på lif och död. Svordomar flödade. Slag dundrade. Skrån hördes. Bitar af klädespersedlar yrde omkring. Hårtestar fördes af luftdraget rundt omkring i rummet. Man jemrade sig. Man bad. Man förbannade.

Det var en vild och ruskig tafla, alldeles som på en bierkrog.

Sjelfva professor Blindius var så vild, att han svor på både latin och grekiska. Lakajen var så rasande, att han icke märkte, att hans näsa flög i blod. Och kandidaten? — Han svor icke. Ej heller sjöng han. Men han slogs som en karl.

Men fiendens öfvermägt var för stor. Allt kandidatens mod, all hans styrka, all hans vighet, alla hans ansträngningar voro till alls intet gagn.

Inom fem minuter låg han omkullslagen på golfvet.

Hans kläder voro i trasor. Hans ansigte öfvertäckt af blod.

Öfver honom lågo professorn och hans gemene lakej, ursinniga, vrålande, utstötande den ena hotelsen förfärligare än den andra, famlande, halft blinda af raseri som de voro, efter offrets hals — för att qväfva honom.

Han tycktes sannerligen vara utan räddning förlorad.

Och om han var förlorad — huru skulle det då gå Leona?

NITTONDE KAPITLET.

Man räddas och räddar.

Det skulle göra oss stor sorg, om våra läsare och läsarinnor redan hade hunnit förgäta den lifsfara, hvori Edvard Hallgren sväf-vade, då vi senast hade den äran att vara i hans angenäma sällskap vid nedgången till underjorden, denna en brunn liknande öppning på gubben Grönlunds bakgård.

Han gjorde detta hopp, som tycktes skola blifva ett hopp in i evigheten.

Linan — dertill preparerad af »Juveleraren» och Aron — brast, då Hallgren med sina fötter vidrörde korgens botten. Och nedåt bar det med ilande fart.

— Seså, utropade Juvelerare-Nisse, nu far den flundran till hafs igen.

Med hafvet menade han utan tvifvel kolportörernes eldskimrande älsklingsställe — som ju är någonting helt annat än hvad bibeln kallar »dödsriket».

Och unga Aron brast ut i ett gement gapskratt, som kom hans breda mun att vidga sig så oerhördt, att den på båda sidor nådde öronen.

Men de båda skurkarne gladdo sig alltför brådt. Och det är lyckligtvis så här i världen, att när bofven har sitt arbete färdigt, när han redan öppnar munnen för att smaka brottets frukter, så kommer ofta en osynlig hand och drager bort den skimrande apelsinen, så att han icke kan räcka den. Ofta . . . men tyvärr icke alltid . . . blir han lurad. Hvad världen skulle vara god och ren och lycklig, om brottslingarna alltid blefve så lurade som nu Juvelerare-Nisse och unga Aron. Men tyvärr synes endast en del af brottslingarna här i världen hafva »otur». De öfriga — åtminstone sex bland tio — pråla med framgångarnas hela ståt.

Och Hallgren — föremålet för deras brott — var sjelf en stor brottsling.

Skulle han komma att räknas bland de fyra eller bland de sex?

Tiden skall under berättelsens fortgång visa det. Vi kunna derom ingenting i förväg säga eller döma, innan han står vid sin lefnads slut, eller åtminstone på någon punkt, der all fri verksamhet är honom helt och hållet förmenad.

Denna gången hade han emellertid hvad brottslingen kallar »tur».

Knappt hade unga Arons fula skratt förklingat och knappt hade denne unge mans ansigtsmuskler åter intagit sin alldagliga ställning, innan en gestalt klättrade upp ur brunnen — en gestalt, vid hvars åsyn leendet eller, rättare sagdt, grinet stelnade på unga Arons ansigte och de mustiga glåpord, som Juvelerare-Nisse ämnade yttra, fastnade i hans af bränvin skrofiga hals.

De båda deltagarne i attentatet mot Hallgrens lif och lemmar, ryggade tillbaka från »brunnens» yttersta kant med en förfaran, hvilken lika litet var spelad som deras nyss på ett så bullersamt sätt ådagalagda fröjd, gamman och glädje.

Den person, som klättrade upp, var — Edvard Hallgren sjelf. Korgen fick således ensam fortsätta sin väg ned i det mörka djupet.

Och denna gången hade Edvard haft »turen» att undgå döden.

Den starke och djerfve mannen, som aldrig kunde blifva bankrut på mod och som af ungdomen, för att nu icke säga barndomen, var mycket öfvad i alla manliga idrotter, hade haft en förunderlig lycka, hvilken icke skulle hafva träffat en femhundredel af menskligheten under liknande omständigheter.

Han hade på vägen ned i djupet fullkomligt bibehållit sin besinning.

Ingenting undgick hans uppmärksamhet och hans i mörkret spejande ögonpar.

Och så var han fast i sitt beslut att begagna hvarje till hans räddning sig erbjudande medel.

Det är förunderligt, hvad lifsfaran kan göra till skärpande af både själsförmögenheter och den eljest svaga kroppens krafter.

På sin brådstörtade och oberäknade färd ned uti det mörka och dödsbringande djupet hade både Edvard och korgen att passera förbi några uti »brunnen» kors och tvärs anbringade grofva läkten, med hvilka, spända i mellanrummet från vägg till vägg, man velat stärka sidorna i »brunnen» och hindra dem från att vid första regnskur rasa.

En människa med mindre kraft och sinnesnärvaro skulle knappt hafva sett dessa räddningsmedel. Men han såg dem.

Han grep ett säkert tag uti ett läkte. Det knakade, det brakade, men han höll sig ändå fast. Och läktet hvarken afbröts eller rubbades uti sitt läge.

Och så kom han klättrande åter tillbaka till de lefvandes verd, tillbaka till Juvelerare-Nisse och unga Aron.

Men han var ingenting mindre än glad och munter, ehuru han hade undsluppit en gräslig fara. Hans ansigte var rödt af både ansträngning och vrede och han skar tänderna lika ursinnigt, som Napoleon mände hafva skurit dem, när han blef innesluten på en liten ö i den omätliga oceanen.

— F—n! utbrast Juvelerare-Nisse under häpnadens första ögonblick.

— Har man sett på maken? — sporde Aron, troligen utan anspråk på svar.

Men när Edvard Hallgren hade fattat fast fot på marken, hade äfven Juvelerare-Nisse fattat tag i en så stor portion sjelfbehersk-

• Ett extratåg menar du väl, din f—n, hvem skall betala det? •

ning, att han förmådde under de ödmjukaste bugningar och vördnadsbetygelser utropa:

— Kommer Ni redan tillbaka, nådig herre? . . . Det var då tusan till spektakel, att linan skulle brista. Men jag har alltid sagt, att hon är för klen.

Och unga Aron, uppmuntrad af den äldre kamratens exempel, sade:

— Det var då en himlens rasande lycka, att nådig herren kom igen.

Edvard stod och hemtade andan och betraktade skurkarne med skarp blick.

— Men jag skulle, min själ, gifvit två hela dagars förtjenst med skeppslastning nere vid hamnen till hjälp vid begrafningen, och det bara . . . bara . . . bara . . . därför . . . att jag . . . är nådig . . . herren . . . så . . . tillgifven som någonsin en tupp är tillgifven sin lilla höna. Ja, min . . . Ack, så lyckligt det var!

Juvelerare-Nisse kände konsten att gråta på beställning.

Och unga Aron tyckte, att hans ära kräfde — och framför allt hans trygghet, att äfven han — såsom han i sitt sinne sade — »smorde f—n kring munnen».

»Munnen» sade han då egentligen icke. Men hans tysta tankar valde ett ord, så fult att vi icke kunna i tryck eller skrift återgifva det, utan se oss nödsakade ätt i svenska akademiens ordbok uppsöka ett synonymt ord.

Högt hade han emellertid den slugheten att yttra:

— Ja, kors i all världens biskopsmössor! . . . Jag är så glad som en aborre i Hammarbysjön eller en Dillströmare på en krog . . . Det var då för rasande väl, att nådig herren icke gick till botten som ett ankare från en skuta.

Edvard sade ingenting. Han bara fixerade de två slynglarne.

— Ja, det var f—n till tur och lycka, menade Juvelerare-Nisse, medan han gned sig i ögonen med avfigsidan af sin grofva näfve.

— Rent af okristligt lyckligt och tursamt, sekunderade unga Aron.

Men Edvard tycktes vara likgiltig för dessa uttryck af skurkarnes hycklade glädje. Han bara såg på dem, men det gjorde han också med ögon, som voro skarpare än en spansk älskares dolkar och mera genomträngande än Christina Nilssons ömma blickar på en polismästare i en europeisk hufvudstad. Och dessa senare hafva dock någonstädes — vi minnas icke hvar det skedde — så fånglat

polismästaren, att han glömde sina pligter och lät folk trampas ihjäl som myror.

Skarpare än Edwards blick i denna allvarliga stund är icke det öga, hvarmed indianen i Amerikas vildmarker spejar efter fiender, som dölja sig för honom.

Och när han hade sett nog och läst nog i de båda bofvarnes ansigten, vände han sig ifrån dem och gick direkt bort till den afskurna linan.

Han tog den i handen, han beskådade noga dess genomskäringsyta, han höll den mot solen för att kunna se ännu bättre, han undersökte den afskurna ändan med sina naglar. Och under allt detta teg han som muren.

Men de som icke kunde tiga — det var »Juvelleraren» och Aron.

— Nådig herren måste anskaffa en gröfre lina, sade den förre.

— Den här klena linan skulle icke hafva burit ens en gris, menade Aron.

— Jag har alltid sagt, att den der linan var riskabel.

— Och jag har, min själ och lif, sagt detsamma till hvar menniska.

— Nådig herren är ju så rik, så att en ny och bättre lina icke...

— Dumsnut!... inföll Aron... skall du sätta nådig herrens rikedom i fråga?

— Tig du, din elfvaförgrymmade pojklundra! Tig, annars...

— Och jag ger dig på nosen, du Juvellerarestympare, om du icke...

I detta ögonblick vände Edvard sig om. Hans undersökning var slutad.

Naturligtvis var det icke särdeles svårt för honom att öfvertyga sig om, att det ställe på linan, der denna brustit, hade blifvit i förväg afskuret med knif.

Den släta yta, som åtta tiondedelar af repändan företedde, var vittnesbörd nog.

Ty en lina, som brister under verkan af en tyngd, måste ovilkorligen i ändan visa en trädig, ojemn och söndersargad yta. Men denna var icke sådan.

Emellertid insåg Edvard ögonblickligen vådan af sin ställning.

Han var ensam. Han var helt och hållet utan vapen till anfall eller försvar. Att för de båda skurkarne visa, att han upptäckt

deras anslag, skulle hafva varit detsamma som att inviga sig sjelf åt en säker död. Han hade en grundlig kannedom om sitt folk.

Och han fattade sitt beslut i enlighet dermed, såsom vi strax skola finna.

Med ett utseende så lugnt, som om han hade suttit hemma hos den ännu allt jemt älskade Susanna och låtit sin själ smekas af friden i hennes ljufva hem, vände han sig nu om, i det han slungade repändan ifrån sig.

— Jag ser, sade han lugnt, att Grönlund gifvit oss en alltför svag lina.

— Ja, yttrade Juvelerare-Nisse fräckt, är det icke hvad jag alltid sagt?

— Ja... jaha... ja, ja men har du det sagt, Nisse, bekräftade Aron.

— Men saken är lätt att afhjelpa, fortfor Edvard Hallgren.

— Nådig herren är då sannerligen så påhittig, så en kan...

— Nå, Aron, afbröt Hallgren, gå in till Grönlund och begär en starkare lina!

Aron tycktes till en början icke förstå meningen mera än en ko förstår, hvarför man släpper henne ut på ett magert bete, der hon knappt kan lifnära sig.

Slutligen kom han sig före med att tveksamt framställa denna fråga, genom hvilken han under andra förhållanden skulle retat Edvard till ursinne:

— Skall jag gå nu... nu... nu strax?... Skall jag verkligen nu...

Om icke Juvelerare-Nisse hade meddelat åt unga Aron en dugtig knuff i sidan med armbågen, skulle denne hedervärde unge man kanske under närmaste fjerdedels timme hafva upphört med sina nyfikna frågor.

»Juveleraren» knuff gjorde det emellertid för honom hegripligt, att bäst var — lyda.

Och så gick han in i kroghuset, men med mycket släpande steg.

Under de minuter, som förgingo, innan han återkom med en ny tjockare och starkare lina, hentad ur Grönlunds förråd af tjufterktyg — denna outtömliga källa, ur hvilken generationer af samhällsvådliga individer öst — under denna tid voro både Edvard och »Juveleraren» stumma som en aborre i kokande vatten. De bara fixerade hvarandra. Men det var samma fixerande, som när två rivaliserande tjuvar mötas midt på en blomstrande äng.

Den minst djerfve måste vända bort sina ögon för att undvika motståndarens lågande blick. Den djerfvare lutar pannan och blänger rakt fram.

(Vi hade just nedskrifvit ordet »blänger» då vi erinrade oss, att vi aldrig hört detta ord utom någon gång, då vi förunnats att höra pöbelspråk. Vi voro därför beredde att stryka ut det och inflika ett annat, mera passande, då vi kommo att tänka på svenska akademiens ordlista, och se! . . . der är pöbelordet »blänga» upptaget såsom ett honett svenskt ord, hvadan vi anse oss vara ursäktade, men icke akademiens aderton vördnadsvärda ledamöter.)

Alltså . . . båda *blängde*, men »Juveleraren» var den, som fick vända hufvudet.

Aldrig i sitt lif hade han sett en blick, så flammande, så ursinnig som Edwards.

Och likväl fanns i hela Edwards ansigte intet annat, som vittnade om raseri.

Ja, kring hans mun spelade ett lika intagande leende, som vanligt.

Emellertid återvände efter några minuter Aron med den nya linan.

— Nä, utbrast Edvard, låtom oss nu gripa verket an med raskhet!

— Skola vi sätta dit den här nya linan nu genast? frågade Aron.

— Ja visst, min gosse! genmålde Edvard Hallgren med köld. Arons fråga var tydligen stäld till Edvard, men den unge brottslingens irrande och osäkra öga sökte under tiden Juvelerare-Nisse.

Det var liksom om han hade velat fråga denne, huruvida han icke borde begagna den skarpa knif, han hade i fickan eller, med andra ord, huruvida icke Edvard borde dö, innan man ditsatte den nya linan.

Men Juvelerare-Nisses skelande ögon mötte icke den gången Arons frågande blick.

Den gamle brottslingen stod och såg ned i »brunnen», liksom om han hade velat ur dess mörka djup hemta ingifvelser, goda idéer och planer.

Alltså måste Aron, som icke dristade handla på eget bevåg i fråga om »nådig herrens» lif och död, tvungen att börja arbetet med inpassandet af den nya linan i den gamlas plats. Och snart måste

Juvelerare-Nisse, på en temligen barsk befallning af »nådig herren» bispinga honom i hans mödor.

Sjelf stod Edvard och åskådade lugnt deras arbete. Hans armar voro korslagda öfver bröstet och hans ansigte var lika stelt som en kinesisk tråguds.

Men så fult som ett sådant var det ingalunda, ty när engelsmännen skära afgudabilder och skicka dem till China eller andra hedniska land i sällskap med kristna missionärer, hafva de åtminstone den omtanken att göra belätana så fula i synen och så gräsligt vederstyggliga som möjligt. Det är en negativ förtjenst. Nå, låt vara, men hvilken mensklig förtjenst är icke egentligen ett negativum af idealet?

Och slutligen var arbetet färdigt. Edvard afsynade det med sträng blick.

— Godt! sade han... Det här har varit ett hårdt arbete för er?

— Ack, sade den lömske Juvelerare-Nisse, som alltid förstod att vända kappan efter vinden och rulla sin tuggbuss till den mest fördelaktiga sidan i munnen, ack, om det hade gällt ett tretusen gånger så svårt arbete, så skulle ers nåd funnit oss villiga.

— Ja visst, instämde Aron, som saknade förmåga af initiativ, men deremot i hög grad egde förmågan att sätta sig in uti andras tankegång och göra sig till godo de korn, hvilka hittats af andra tappar... ja visst, vi skola aldrig fallera på den dekadansen. Det kan nådig herren vara alldeles förbaskadt öfvermenskligt säker om.

Huru det nu än var med Edvard Hallgrens säkerhet i fråga om det »tretusen gånger så svåra arbetet», så är dock visst, att han var säker om hvad han sjelf ville.

— Innan vi stiga ned, sade han, gå vi in på krogen och styrka oss med en sup.

En sup? — För huru mången har icke detta lilla quantum varit en orsak till ofärd?

Huru mången usling har icke begått mened för en sups skull?

Huru många äro icke de, som låtit af supen locka sig till mord och rån?

Huru många af dem, som dväljas inom fängelsernas murar, hafva icke kommit i denna beklagansvärda ställning endast för den älskade supens skull?

Och nu gingo både Juvelerare-Nisse och Aron i fallan för den lockande supens skull.

Alla tre följdes åt in på krogen, in till Grönlund, in till bränvinskällan.

På befallning af Edvard serverades en sup åt hvar och en af de båda karlarne.

Medan de inmundigade den och sugade den sista droppen ur glaset samt mumsade på sockerbiten, som gifvits dem såsom »tilltugg», samtalade Edvard sakta med Grönlund.

Denne gamle hedersmannen försvann plötsligt ur krog salen.

Och Edvard Hallgren vände tillbaka till sina gäster, hvilka han bemödade sig att hålla vid godt mod genom muntert glam och lustiga historier, utspädda med ett och annat glas bränvin af den gamla, goda, kolrenade, finkla, själsmördande sorten.

Men om Juvelerare-Nisse varit lika stor fysionomist, som han var skälm, så skulle han icke hafva så godtroget lemnat sig i Edwards händer och icke heller supit sig så full och icke heller skrattat så hjertligt åt Edwards mer än lustiga anekdoter.

Han skulle nämligen såsom fysionomist hafva iakttagit, att det icke var mera än halfva Edwards ansigte, som visade en sådan oskrymdad vänlighet mot honom.

Han skulle äfven hafva sett, att ansigtets andra hälft var dyster, allvarlig, hotfull som åskmolnet, farlig som en qvacksalfvare och ursinnig som en hungrig tiger.

Och han skulle hafva funnit klokast att hals öfver hufvud fly derifrån.

Naturligtvis skulle unga Aron, som saknade initiativ, hafva följt honom.

Men nu läto båda två helt och hållet — hvad de sjelf skulle kallat — »mura igen ögonen på sig». De hade aldrig i tiden fruktat Edvard mindre än i denna muntra stund.

Och aldrig hade de kunnat tro, att han förmådde vara så rolig . . . så rolig.

Plötsligt öppnades dörren och gubben Grönlunds röda ansigte blef synligt.

— Allt är redo, nådige herre . . . utropade den gamle syndaren.

Hvad det var, som var redo, det visste hvarken Nisse eller Aron.

Men sannolikt visste Edvard Hallgren det så mycket bättre.

Han steg upp. Hans halfrusiga kamrater stego också upp.

— Nu gå vi då tillbaka till vårt arbete. Det är hårdt, mina

vänner, att behöfva slita och släpa från morgon till qväll, men . . .
lönens timma skall en gång komma.

De sista orden uttalades med ett eftertryck, som skulle hafva väckt hvarje nykter persons uppmärksamhet och misstankar, men som helt och hållet gick förbi den af ruset halft medvetlöse Juvelerare-Nisses öron. Och Aron var ännu mera redlös.

Båda hade flitigt begagnat det sällsynta tillfället att få dricka på andras bekostnad.

Men när de båda skurkarne kommo ut på bakgården, nyktrade de hastigt till.

Och det hade varit mera än besynnerligt, om de icke hade gjort detta.

Ty knappt hade de satt foten på gårdens stenläggning, innan starka och hårda händer grepo dem och plötsligt slungade dem till marken. Och i nästa ögonblick voro alla deras fickor tömda på vapen. Tre revolverar och femton knifvar och en pistol!

Derefter tillätos de att resa sig upp, så att de kunde betrakta sina fiender.

Utom Grönlund och Edvard sågo de sex andra beslutsamma män — män, om hvilka de visste, att de icke skulle vika en tum från den väg, Edvard fann godt att utstaka.

Alla de sex voro »arbetare» från gången dernere och således egentligen kamrater.

Men också voro alla sex i sjelfva verket fiender till Nisse och Aron.

Edvard hade studerat sitt folk så väl, att han kände dem bättre än de sjelfva.

Och då han skickade gubben Grönlund att hemta upp från underjorden det behöfliga antalet af män, gaf han noggranna anvisningar rörande valet af de sex.

Grönlund hade till punkt och pricka åttlydt de gifna befallningarna.

Och det var ledsamt för Juvelerare-Nisse, icke mindre än för unga Aron.

Båda hade nyss skrattat så hjertligt åt Edwards historier om jungfrun, som fick tvillingar och ändå lyckades öfvertyga sin fästman, att hon älskade honom af hela sin själ. Och nu stodo båda, bleka och försagda, inför sex obevekliga bödlar.

Ja — hvad mera är — de funno tydligt, att de stodo vid dödens svarta port.

Och så gjorde de sig till ännu större uslingar än de någonsin förut varit.

De föllo på sina knän, de kröpo på marken, de tiggde om sina lif.

Men Edvard var obevekligare än guilotinen och allvarligare än en drabant vid en konungs sängkammaredörr. Hans anlete tycktes vara stelnadt.

Endast hans ögon brunno — men icke af kärlek eller barmhertighet.

Nej, de brunno af hämndtörst, de brunno af oblidkeligt hat.

Man kunde tydligt förstå, att han oåterkalleligen beslutat deras död.

Och när de två uslingarne sågo det, började de bedja och tigga ännu ömkligare.

— Fören bort dem! röt Edvard med kraftig och hård stämma.

De båda uslingarna, nu fullkomligt nyktra, rullade sig i stoftet.

— Bort med dem!... Bort!... Gören så som man befallt er i mitt namn!

Och de sex bödlarne grepo dem och buro dem fram till »brunnen.»

Grönlund stod på sin trappa och var stum som en fisk eller ett ostron.

Men han vred konvulsiviskt sin mössa mellan sina händer.

Läsare!... Vill du bevittna den scen, som nu följde? Vill du?

Har du mod dertill?...

De båda uslingarna — dömda rättvist af en olaglig domare, som sjelf icke var ett enda gram bättre än de — blefvo... men, läsare! om du icke har mod, om du är nervös, så hoppa öfver de närmaste raderna!

Juvelerare-Nisse afkläddes af de kallblodige sex männen och samma öde drabbade unga Aron. Båda voro snart helt och hållet nakna.

— Nu ned med dem! röt en af de sex obeveklige männen.

— Och med hufvudet förut!... inföll en annan af det bistra sextalet.

— Det är rätt åt de hundarne! skrånade en tredje, lika smutsig som de andra.

— Nå, raskt till verket då! Juveleraren må blifva den förste? Eller hvad?

Ett allmänt skratt skallade på gubben Grönlunds smutsiga bakgård.

Och Edwards ansigte, kallt som den mejslade marmorn, förvreds af ett leende.

Men gubben Grönlund kastade mössan i backen och gick in i sin krogسال.

Emellertid grepo fem af de sex den af fasa och köld skilfvande »Juveleraren».

Den sjette hade lagt sin hand stadigt kring Arons hals och höll honom fast.

... Och så störtades Juvelerare-Nisse med hufvudet förut ned i hålet.

Ett rop af fasa gick öfver hans läppar, men det öfverröstades snart.

Ty de sex uppstämde ett ljudligt och vida i nejden skallade hurra!

Två af de sex gjorde ganska lustiga glädjesprång, som åsågos under en storm af bifall.

Man har aldrig sett en så »rolig» scen på »de tiljor, som föreställa världen».

... Och ett gräsligt tjut från djupet af brunnen gjorde sceren fullständig.

Det var Juvelerare-Nisses dödsskri... hans föga harmoniska svanesång.

... Sedan kom turen till den af förfäran halfdöda unga Arn.

Han tiggde och bad. Han var utom sig af förskräckelse.

Han knäföll... Han skulle varit i stånd att förbanna sin egen far, om han hade kunnat dermed köpa sitt lif... Han skulle till och med för detta pris hafva sålt sin »mest älskade älskarinna» till sjelfva »den onde». Han skulle gifvit allt för att undgå Nisses öle.

Men Edvard — den obevklige, på hvilkens hjerta intet kunde verka — röt:

— Ned!... Ned i brunnen med den uslingen!... Död och h—e!

... Och så blef Aron störtad på hufvudet ned i det dunkla djupet.

Hån. Skratt. Speord. Jubel. Dans. Lustiga infall. Grinade anleten.

Derefter en sup åt hvarje man, serverad af gubben Grönlund.

Och så var scenen ändad... åtminstone i denna världen.

Den »shtore, shtore, unmätelig shtore herr Abschalon gick framåt gatan.

Det var vid Stockholms Skeppsbro. Och kallt och ruskigt var det.

Till på köpet inträffade det samma dag, då »grosshandlare Jacobsson» hade sina »affärer» på denna plats... affärerna med den stackars lilla oskyldiga Leona.

Den kallblodige mördaren vandrade lugnt framåt den folkrika gatan.

Och det var just vid middagstiden. Men ändå var vädret kusligt.

Den »shtore, shtore herren», denne »Abschalon, som dref micke, micke shtore affärer in der stadt von Shtokholm» svepte sig bättre in i sin långa rock.

Plötsligt hörde han inifrån ett hus, som han passerade, någonting som hade en omisskännelig likhet med nödrop. *Han* kunde icke misstaga sig på det ljudet.

Han hade ju varit vittne till Juvelerare-Nisses och unga Arons död.

Och han hade hört deras nödrop, just då de störtade ned i »brunnen.»

Alltså hade han anspråk på att förstå, hvad ett nödrop är.

Och han konstaterade genast inför sitt förnuft, att detta var ett nödrop.

Besynnerligt i sanning!... Man kunde gerna säga: ett underverk!

Den man, som hade kallblodigt och utan en smula af misskund låtit mörda två män några dagar förut, kände sig manad att lyssna till nödropet, att hjälpa.

Han stannade... Han skärpte sin blick... Han spände sina öron.

Och han hörde bullret af en inne i huset utkämpad strid.

Och han såg ett fönster med en krossad glasruta.

Det var nog för en så beslutsam man som den »shtore herr Abschalon.»

I nästa ögonblick hade han med knytnävarna fullkomligt krossat fönstret och banat sig en väg in i rummet, dit han klättrade och hoppade in med större vighet och styrka, än man kunde hafva tilltrött en gammal jude.

Det var samma rum, der stackars Leona låg afsvimmad.

Och samma gemak, hvarest kandidat Lundström var nära att

blifva strypt af lakejens och professors jernhårda fingrar och hvassa naglar.

Ty det var på den tiden, då »fint folk» lät sina naglar växa. Vi känna af gammalt den »shtore, shtore herr Abschalon.» Och vi veta, om han var en farlig fiende eller icke.

Huru farlig han var, det finga professor Blindius och hans lakej erfar.

Och de skulle helt visst hafva gifvit en hel bondförmögenhet — två tusen daler — om han hade varit mindre farlig och om han hade varit mera — barmhertig.

Hans första slag drabbade naturligtvis professor Blindius.

Det var ungefär som när en väldig isbjörn lägger ramen på ett barn.

Och det andra slaget fick lakejen Lundqvist hålla till godo med.

Det var nästan som när en glupande jaguar fördjupar sina hvassa klor i en buffeltjurs inelfvor eller som när ånghammaren kysser stället.

Och så föllo slag på slag . . . utan afbrott . . . det ena efter det andra.

Och den elefantfotade lakejens fingrar, hvilka just hade lyckats uppsöka den stackars kandidatens hals och voro på väg att för all tid snöra igen hans strupe, blefvo både raka och styfva. Och han var nödsakad att släppa sitt rof.

Redan detta var en obestridlig framgång, hvilken klart ådagalade och bevisade, att »den shtore, shtore herr Abschalon» var vand vid att »göra affärer».

Ty qvintessensen af allt hvad »affärer» heter är ju ett slagsmål.

Eller hvarför kallas i historien hvarje ordentlig batalj för en »affär»?

Naturligtvis! . . . Det är ju en affär, genom hvilken en kejsare eller en kung köper diverse fördelar för sin dynasti och betalar kontant med — folkets blod.

Alltså — den lilla »affären», det honetta slagsmålet i »grosshandlare Jacobssons» affärslokal utföll till mera skam än heder, mera skada än gagn för professor Blindius och hans vedervärdige lakej. Och det var just hvad de hade förtjenat.

Detsamma kan tyvärr icke alltid sägas om den förlorande parten i en »affär».

Ty merändels visar samhället en så ypperlig inrättning, att den hederliga, arbetsamma människan ligger under och trampas under fötterna af uslingen.

Emellertid har äfven detta öde, som anses obevekligt, sina små nycker.

Och detta öde var just vid detta tillfälle mera nyckfullt än en teaterprinsessa.

Väl var professor Blindius en människa af det så kallade bättre folket.

Och visserligen var hans lakej en gynnad älskare hos en professorska.

Men det oakadt vände ödet dem helt kallsinnigt sin nakna rygg.

Striden ville icke aföpa till deras fördel, huru mycket de än önskade det.

Tvärtom! . . . Segrens hulda gudinna vände åt professorn och lakejen den kroppsdel, som anses mindre presentabel i honett sällskap, eller åtminstone ansågs så, innan tournyrer och andra lösa apparater blefvo af människoslägtets välgörare uppfunna.

»Den shtore, shtore herr Abschalon» dunkade så kraftigt på både professorn och lakejen, att de slutligen måste uppgifva allt förnuftigt hopp om att kunna afgå med seger.

De voro till hälften medvetslösa af den undfågnad, de hade fått.

Och så hoppade en uniformerad poliskonstapel in genom fönstret.

Naturligtvis hade han af en ren händelse hunnit förbi lokalen.

Man har naturligtvis icke rätt att begära någonting mera i en europeisk hufvudstad. En annan sak hade varit, om händelsen tilldragit sig i den nya Kongostaten.

Der — ja, till och med på Robinsons ö — kunde man hafva med rätta begärt en större uppmärksamhet, en finare polisinstinkt än uti det blaserade Europa — den *gamla* världen.

— Nåväl — den af en händelse passerande poliskonstapeln hade hört bullret.

Och han hade insett, att både tjänst och heder och omsorgen om hans välfärd kräfde, obevekligt kräfde, att han uppoffrade sig . . . d. v. s. sitt *dolce far niente*.

Och så klättrade han under stora vedermodor in i lokalen.

— Då han — lyckligt inkommen — utan kropps- eller själskada anländ till skådeplatsen för blodbadet — såg sig omkring med ett slags oefterhärmlig rädd nyfikenhet, varseblef han en på golfvet liggande, till utseendet död ung dam. Och vidare såg han fyra män, hvilka tycktes befinna sig vid slutet af en strid på lif och död. Och den klipske polismannen, som minsann inte var

född i Dårarps socken, begrep tvärt på fläcken, att de der tre vilde herrarne kämpade om den unga, vackra, afsvimmade damen.

Naturligtvis insåg konstapeln ganska snart, d. v. s. inom två minuter eller tio gånger så lång tid, som Abschalon behöft för att slå ihjel professorn och lakejen, att det var en oafvislig pligt, hvilken hans tjänst och hans värdighet ålade honom att ingripa i »affären.»

Först satte han händerna i sidan — och derunder hann »den shtore, shtore herr Abschalon» att utdela åtminstone tre dråpslag åt sina motståndare.

Och när konstapeln nu lyckats efter åtskilliga jemkningar intaga en kroppsställning, hvilken han ansåg imponerande och ovilkorligen böra tvinga till underkastelse och lydnad, då hof han upp sin röst lika myndigt, som Napoleon i närvaro af de mögliga, på de egyptiska pyramidernas toppar sittande många och värdsnadsvärda seklerna.

Läsare! . . . Om du verkligen har sett en dum bonde, som blifvit vald till kyrkovård, eller en gårdfarihandlare, som lyckats öppna egen bod, så kan du möjligen göra dig en aflägsen föreställning om vår myndige konstapels beundransvärdt stolta utseende.

Mera majestätisk var i sanning icke ens den gamle, gode Jupiter, när han någon gång i ilsken vrede slungade sin hulda gemåls sparlakanslexor tillbaka i hennes ljufva mun.

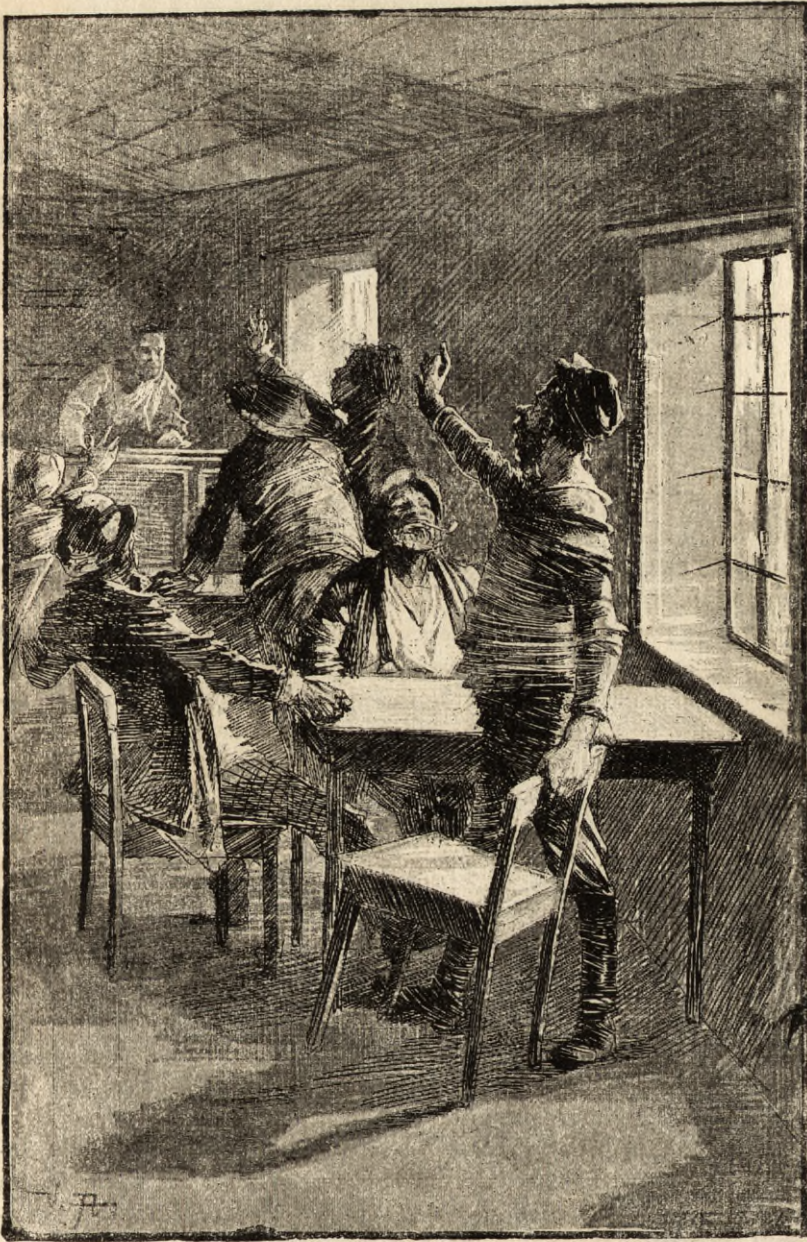
Ty gudinnor, liksom menniskor, höra hufvudsakligen med munnen.

Der stod emellertid vår konstapel — ett föremål för sin egen och Stockholms beundran.

Och han hof, som sagdt är, upp sin något skroffiga stämma, talade och sade:

— Huru kunna herrarne utan mitt och polismästarens tillstånd våga . . . ?

Herr Abschalon vände hastigt hufvudet mot talaren, hvars barska stämma till en början hade jagat en sprittning genom hela hans kropp. Men när han nu såg, att det icke var någonting annat än en beskedlig konstapel, när han fann, att det icke ens var en flat och enfaldig polisintendent eller en kurtisant polismästare, så lugnade han sig ögonblickligen och gaf professorn ännu ett par slag. — Lakejen behöfde icke flera, ty han hade fått så många slag på armpipan, att båda armarna voro absolut förlamade och till på köpet vållade honom en nästan olidlig smärta.

»Sillsalat och bränvin!»

Fru professorskans älskare kunde icke mera komma den be-
dragne äkta mannen till hjälp.

Men när »den shtore, shtore herr Abschalon» hade gifvit
professor Blindius ännu ett par dugtiga slag, så att vår hederlige
kandidat var helt och hållet befriad, reste den gamle juden sig
upp till sin fulla längd och sade med inställsam röst:

— Ack, ack! . . . Sie . . . Ni må mans urschäkta! . . . Jak
habe så viele geromål.

— Ja, jag ser det . . . Hvem är du? . . . Svvara på ögon-
blicket, karl!

Och öfver konstapeln for en raptus af det slags ursinne, hvar-
med den fege försöker ersätta bristen på verkligt mod. Han grep
Abschalon häftigt i armen.

Men det borde han, om han velat handla klokt, helst hafva
underlåtit.

Visserligen upphörde juden icke ett ögonblick med sin öfver-
drifna ödmjukhet.

Han bugade sig, som om han hade stått inför Pontius eller
en annan landshöfding.

Han rullade ögonen i deras hålor, liksom om de hade varit
hjul på den vagn, hvarpå ödmjukhetens gudinna gör sina blyg-
samma färder genom en verld, som icke har nog förstånd att be-
gripa hennes höga, ovanskliga, aldrig förminskade värde.

Men under alla dessa yttringar af ödmjuk undergifven, ja,
nästan undersätlig lydaktighet och underkastelse under konstapelns
höga vilja, lyckades den slipade juden så afmäta sina rörelser, att
han med armbågen gaf konstapeln en knuff i maggropen.

Hvar och en har sig väl bekant, huru obehaglig en sådan
knuff är.

Det är alldeles som om man låge med magen midt under
guillotins klinga.

Eller som om man är konglig sekreterare i Stockholm, går
och kikar på vackra flickor på Norrbro eller Vasabron och plöts-
ligt . . . då man obetänksamt vänder sig om . . . befinner sig an-
sigte mot ansigte med sin mest odräglige fordringsägare.

Vår af Napoleons temligen omotiverade stolthet en smula an-
stuckne konstapel, måste lägga båda armarna i maggropen, åkalla
den kurtisante polismästare, som han dyrkade, och slutligen våld-
sam hicka efter en anda, som han var nära att förlora.

— Jag . . . jag . . . var så god . . . och . . . och . . . och vet . . .
en smu-u-ula hut!

Det var allt hvad Napoleons stolte efterhärmarer förmådde framstamma.

Och så hickade han en salva igen, så att herr Abschalons goda hjerta var nära att röras till verkligt medlidande. Det var en ömklig syn att skåda konstapelns jagt efter andan.

Under allt detta höll den »shtore, shtore herr Abschalon» icke sin mun ett ögonblick.

Han var så ödmjuk i sina yttranden, att han kunde hafva bedragit en Bismarck.

Och han är ändå, påstå belackarne, den i sådan konst mest hemmastadde i världen.

— — — — — Några minuter af obeskriflig oreda och förvirring.

Den fagra Leona vaknade till fullt medvetande af den omgifvande världen.

Och kandidaten, som ännu kände följderna af professors och lakejens försök att genom en anständig qväfning förpassa honom ur denna världen, reste sig upp.

Och professorn och lakejen började kråla sig upp från golfvet igen.

Den »shtore, shtore herr Abschalon» pladdrade som en bondadvokat, när han skall försvara en »barnafader» inför den vällofliga häradsrätten.

Och vår stolte och myndige konstapel hickade och stammade och stammade och hickade.

Jo... det der var minsann just en vacker tafva ur det moderna lifvet.

— — — — — Men småningom återkom allting i sitt rätta läge.

Man lugnade sig. Man undersökte sina sår. Man hemtade andan.

Och man började till och med att uppmärksamt fixera hvarandra.

Man hade tid att försöka läsa i hvarandras ansigten, och i hvarandras ögon.

Man var äfven i tillfälle att ordna de rubbade partierna af sin toilett.

Nämligen... om skadan icke var så ohjelpig som den fattige kandidatens!

— — — — — Och så brast konstapeln äntligen ut i ett barskt:

— Hvad dj—n är detta för ett s—ns spektakel? . . . Om jag får fråga.

— Ingenting! . . . Ingenting alls, min honette vän, sade Blindius smekande.

— Och man slåss nu för tiden om ingenting här i Stockholm? . . . Hva'sa?

— Man kommer en smula i tvist om enskilda affärer . . . Enskilda, förstår Ni? . . . Det här har Ni inte att göra med, min honette vän . . . Se der har Ni en tolfskilling för ert omak, min honette vän! . . . Seså! . . . Gå nu vackert er väg!

Konstapeln kastade slanten ut genom fönstret och ingen människa i världen kan påstå, att han ämnade söka upp den och köpa en half bier för den, när han engång, efter utfördt värf, lyckligt befunne sig ute ur detta näste och på gatan igen.

— Jag vill veta, hvarför I tagen lifvet af hvarandra här inne. Hva'sa'?

Ack, min honette lille vän, det är en enskild affär. Ni hör ju det?

— Åt fanders med edra enskilda affärer! . . . Jag vill veta, hvarför Ni slåss.

— För vårt höga nöjes skull allena! inföll den elefantfotade lakejen.

— Hör nu, herr konstapel . . . började kandidat Lundström saktmodigt.

Men konstapeln afbröt häftigt hans tal och utbrast med hetta:

— Tala med mera respekt till en förman, herre! . . . Jag är ingen konstapel, jag. Jag är sannerligen en poliskommissariekan- didat, Ni må tro mig eller icke.

— Tro er? . . . yttrade Lundström spetsigt . . . Jag tror på er som på polismästaren sjelf, min värdaste herr poliskommissariekan- didat . . . Men hör nu? . . . Vill Ni höra på mig?

— Om Ni talar kort, punktligt, korrekt, sansadt och tydligt, så vill jag höra.

— Han bara ljuger! . . . skrek lakejen, som såg framtiden i svart.

— Käre herr konstapel, min honette lille vän, inföll professorn ifrigt, jag skulle vilja råda er att icke lyssna till hvad den der trashanken har att säga. Har man någonsin sett en människa sätta någon tro till sluskars och trashankars ord?

Den värde professorn omtalade naturligtvis icke, att det var han sjelf och hans lakej, som hade under stridens hetta lyckats

förvandla kandidaten från en gentil ung man, klädd efter nyaste modjournal, till en the schåares och torghängares like!

— Vill Ni höra mig eller vill Ni icke, herr konstapel? sade kandidaten kallt.

— Tala!

Den ton, hvarmed konstapeln yttrade detta enda ord, den min hans ansigte dervid bar och den stolta ställning, hans kropp intog — allt skulle hafva varit värdigt en polismästare efter en massaker framför Grand Hotel eller en lumpsamlare, som hittat ett ben på en sophög. Vår konstapel var en man, som tydligen insåg sitt oskattbara värde.

— Nej, han *får* inte tala! röt professorn . . . Tig, gemene slyngell!

— Han skulle ljuga er så full som ett förlist skeppsvrak, inföll lakejen.

— Det är ju blott en trashank, det ser Ni nog, min honette vän!

— Nog ser nådig konstapeln det, interfolierade Sancho Panza, egaren af elefantfötterna och professorskan . . . Det der är ju bara en simpel gatstrykare, herr konstapel.

— Han *får* tala! . . . sade vår förträfflige konstapel med värdighet.

Och kandidaten var icke sen att begagna sig af den nådiga tillåtelsen.

Han skildrade med lifiga färger alla professors försåt för stackars Leona.

Han omtalade på det mest rörande sätt, huruledes hon med knapp nöd hade undsluppit hans garn. Han kände allt. Och därför kunde han omtala allt, både förföljelserna på gatan och förföljelserna i Klippenströms & Lagerqvists hvitvaruhandel och förtälet hos den arma flickans fosterföräldrar och historien om »grosshandlare Jacobsson.»

Under tiden försökte professorn att hitta sina krossade glasögon.

Och lakejen synade sina damasker och skörten på sin betjentock.

Lilla Leona satt med tillslutna ögon i den mjuka soffan och försökte hemta sig.

Den myndine konstapeln strök sin röda mustasch och såg viktig ut.

— Det var f—n till historia! utbrast konstapeln, när kandidaten omsider slutade.

— Det är lögn alltihop, försäkrade lakejen med tvärsäker min.

— Hör nu, herr konstapel! . . . Får jag tala några ord enskildt med er, min honette vän!

Det var professorn, som gjorde detta förslag och dervid tog konstapeln under armen.

Om han varit polismästare — denne förträfflige konstapel — och om han dertill hade haft den nåden att vara Christina Nilssons gynnade tillbedjare, så skulle han likväl icke hafva kunnat se mera smickrad ut, än han nu såg, då, visserligen icke var fråga om att ledsaga den frejdade konstnärinnan från konserten hem i boudoiren, utan endast att gå några steg afsides bort i ett hörn i sällskap med det förnåma Stockholms Æsculap.

Man skulle nästan hafva kunnat föreställa sig, att konstapeln behöft ett recept å morfin.

Eller åtminstone att han lifigt kände graden af professorns nedlåtenhet!

— — — — — De hviskade länge med hvarandra borta i vrån.

Slutligen tycktes de vara fullkomligt öfverens om fredsvilkoren å ömse sidor.

Och så vände de om igen till sällskapet, som med förundran åsåg deras uppförande.

Den gamle judens ungdomliga och glödande blickar hvilade på det såta paret.

Det såg nästan ut, som om han hade velat sluka dem med sina mörka ögon . . . dessa ögon, hvilkas pupiller blottade ett outgrundligt djup, nästan en afgrund.

— Ni får gå! sade konstapeln myndigt till vår kandidat.

— Huru? . . . Hvad menar Ni med det, herr poliskommissarie-kandidat?

— Och Ni också, gamle skålm, röt polismannen till »den shtore, shtore herr Abschalon.»

— Jag också? . . . sade denne med en köld, som var mer än märkvärdig.

— Ja, just Ni! . . . Bort på ögonblicket, gamle schackerkanalje! . . . Bort!

— Och det är verkligen Ni . . . Ni, herr konstapel, som befäller mig och denne hedervärde judiske herre att gå vår väg? . . . sporde kandidaten liksom tviflande.

— Jo, det är jag, det! . . . sade den andre och försökte pösa upp sig.

Men de små kryp, som kallas ohyra, hafva brist på andedrägt och följaktligen icke lätt att blåsa upp sin lilla kropp, åtminstone icke till storleken af en elefant.

Paddan i fabeln sprack ju, innan hon hunnit blifva stor som en katt.

Och Alexander den store gick öfver bord in i evighetens haf, innan han vunnit halfva verlden.

Och mången grosshandlare hinner göra bankrutt, innan han bedragit sina vänner på tio millioner.

— Jaschâ, inföll nu juden lugnt, men med tydlig ödmjukhet, jaschâ, det er do, du kunschtapel, som pefaller oss zu gehen vår väg? . . . Gut! . . . Gut! . . . Jak vill mans blott schpörje dik, hvat do tror, det den überschtâthalter schkulle sagen, om jak nun ville gå från dies schöne und praktfolle rum till den überschtâthalter und sagen, det der kunschtapel Bergengrin ist ein Schurk? . . . Jak habe viele ganz fertrefflike historien zu berätta für den überschtâthalter . . . Hören Sie für exempel, mein gute kunschtapel, jak kan für den überschtâthalter berätta von en kunschtapel, som ein dunkel natt gjorde inbrottschöld in ein botikk auf den Drottningengate und schtal ein grosser mängd von . . .

— Det har jag lidit mitt straff för, din s—n! utbrast konstapeln i vredesmod.

— Gut! . . . Gut! . . . återtog den oförskämde juden . . . Gut! Den kunschtapel hat seine aderton månatén haft und man kan derum nichts sagen. Aber jag habe wohl andere exempel zu berätta für den überschtâthalter.

— Tig! . . . Jag vill inte höra flera exempel . . . Gå din väg, satan!

— Nun! . . . Nun! . . . Mans beschedlik, min honette vän, som den gamle, uschle ruckleren ha sagt . . . Mans beschedlik! . . . beschedlik! . . . Jag kan mans . . .

— Drag åt h—e! . . . Skynda dig, om du inte vill hamna i stadshäktet!

— Jak in den hekte! . . . Jak? . . . Den erlike, sctore herr Abschalon! . . . Nun . . . nun . . . Sie är uppschluppen wie . . . som ein gamin . . . ja, ganz und gar som ein rännschtenspojke, när det regnat den hela, lange dag . . . Nej, mans vackert, mein . . . min gute kunschtapel . . . jag schkall gå till den überschtâthällere und . . . och umtale für hans Gnåd den alt . . . gamle mordbrandshischtorie . . . Sie verstehen?

— F—n i din kropp, jude!... Gå din väg!... Bort från mina ögon.

— Ack!... Mans vackert!... Mans beschedlick!... Jak vill gå mein veg.

— Det var då väl, pustade konstapeln, liksom om han varit den danske Estrup och sett ett motsträfvigt tings ledamöter blifva spaka och fromma som lam.

Men skilnaden är denna, att då det nog engång lyckas Estrup att bringa packet till besinning af deras ställning i denna världen, så var deremot juden Abschalon en person, som icke sjelfve ryske kejsaren skulle hafva kunnat få bugt på.

— Jak schkall gå... nun... nu schtrax, sade juden och bugade sig.

Kandidaten och Leona rusade upp för att följa honom vid hans bortgång.

Men »den shtore, shtore herr Abschalon» var icke sinnad att släppa »affären» ännu.

Han gaf kandidaten och Leona en vink att ännu icke aflägsna sig.

— Ja, sade han med ett ända till gränsen af det komiska stegradt spel af ödmjukhet, ja, jak schkall mans gå mein veg, jak... nun... nu schtrax. Aber... men... aber... jak habe meine schtyfe, schväre, ganschke schväre vilkor.

— Tala ur skägget, då, din dumme hund!... Hvad är det för vilkor?

— Ack... ack... nur... endast en lille ting. Jak vill denna unga froenzimmer med mik föra... und så vill jak efven pegära, datt der herr polisenkunschtapel...

Vid judens begäran att få föra bort Leona, visade professor Blindius alla tecken till ursinné och lakejen blef nära nog grön i ansigtet och hans mun gapade af fasa.

Men konstapeln, lika lugn som Tilly på Magdeburgs ruiner, gaf dem en lugnande vink.

Sjelfva Carl den tolfte kunde icke vara lugnare vid Narva, än konstapeln i detta ögonblick.

— Nå, hvad f—n är det mera, som Ni vill »pegära», herr schackerjude?

Det var konstapeln, som med barsk och myndig stämma gjorde denna höfiga förfrågan.

Och han härmde på ett lika mästerligt, som försmädligt sätt judens »pegära».

Det var en ny förträfflig sida hos konstapel Bergengrin, hvilken tillskyndade honom en bifallande nick, ett uppmuntrande grin och en förtrolig vink från herr betjenten.

— Jo... jo... återtog juden med oefterhärmlig köld... Der duktike kunschtapel schkall mans genascht få det zu hören. Jak... jak, den shtore, shtore herr Abschalon, som macht affären in Schtokholm, in Hamburk, in Berlin, in London, in Petersburk, in Moskva, in Turkiet, in China, in Japan, in Kongo, in Kap, in Minnesota, in Texas, in Pessarabien, in Canada, in Prasilien, in Pulkarien...

— Tig, karl!... och håll dig till sak!... röt polisens förtroendeman.

Det var ett uttryck, som han någon gång hört polisintendenten använda.

— Ja... ja... gute, gnådike herr polisenkunschtapel... gute... gute... herr polismeister in den framtid... jak vill mik nur shtrengt an den sak hålla und... och jak vill säga, dat jag unvilkorliken vill, dat der gnådike kunschtapel augenblickliken för den två herren in den hekte såsom... wie... als... såschom qvinnoröbere.

Professor Blindius och lakejen och konstapeln stodo häpna, slagna af åskan.

En sådan fräckhet hos en jude hade de aldrig kunnat föreställa sig.

Och dessutom hade ju professorn nyss haft sitt enskilda samtal med konstapeln, gifvit honom sina löften, framställt sina önskingar och emottagit försäkringar om lydnad.

De tittade på hvarandra. De voro villrådiga. De funno ingen utväg.

I alla händelser insågo alla tre, att de måste låta juden och kandidaten bortföra Leona.

Sedan juden framställt sin begäran om professors häktning, måste man afstå från Leona.

Man insåg nämligen, att man kunde vinna professors frihet endast genom att uppoffra alla sina önskingar att få behålla Leona kvar i detta hål, der hon snart skulle dukat under.

Och man var icke ens viss om, att man genom att släppa Leona, skulle kunna blidka fienden.

De värde herrarne — lakejen, konstapeln och professorn —

visste ganska väl, att den gamle juden endast behöfde skicka kandidaten till närmaste vaktkontor efter der posterad polisstyrka, för att om intetgöra hvarje professors försök att undandraga sig följerna af sitt rysliga brott.

Det var derfor nödvändigt att skiljas från juden och kandidaten utan vrede och utan att reta dem till vidtagande af våldsamma åtgärder. Den som aldra minst var hågad för att släppa Leona ifrån sig, det var naturligtvis den af s. k. kärlek till henne brinnande Blindius.

Derför tog han också ett par steg fram för att hindra kandidaten att bjuda Leona armen.

Men konstapeln och lakejen hejdade herr professorn, så att han underlät denna dumhet.

Han måste stå der stilla och med raseri i hjertat åskåda, huru juden och kandidaten bortförde den af förfaran ännu halft vanmäktiga Leona — räddad, ren och oskuldsfull.

Helt visst var han till mods ungefär som en bonde, när hans ko dött i kalfningen.

Eller som en högfärdig kyrkovärd, när han fått afsked från sysslan, emedan han icke förstått att inskränka sin »kristliga kärlek» till nästan, utan utsträckt den äfven till nästans hustru.

Eller som en landthandlare i norra Blekinge, när hans lurade kunder klå upp honom.

— Nå, f—n... röt han i vredesmod... jag skall väl hitta henne ännu en gång.

Dessa ord nådde både juden och kandidaten, just som de befunno sig i dörren.

Båda hejdade sina steg. Båda vände sig om. Båda blefvo röda af vrede.

— Och jag lofvar er, herr professor, att jag skall skydda henne mot edra anslag.

Det var kandidaten, som med vredgad stämma gaf Blindius ett sådant löfte.

Men juden, »den shtore, shtore herr Abschalon», rätade upp sig och sade:

— Jak... jak lofar ingentink, jak... men må tausend hundre knäflar martere mik, om jak icke schkall hafe den eläntike profeschor på den hekte, jak.

Och så gingo de sin väg. Och Blindius måste lugnt åskåda Leonas försvinnande.

Men raseriet sjöd i hans gamla bröst. Han liknade en instängd tjur.

Konstapeln och lakejen sökte lugna honom. De öfvertalade. De bådo.

Men professorn ville icke till en början låta trösta sig. Han rasade. Han svor.

Ett bi i en glasflaska skulle icke kunna surra och väsnas värre än han.

Slutligen måste han dock låta raseriet vika för de förnufts-skäl, som i rikt mått anfördes.

Han blef småningom lugnare och började hoppas på framtiden och — nya anslag.

Och när den frågan äntligen var utredd mellan de tre, återstod en annan.

Nämligen frågan om professors frihet eller professors fängelse!

Konstapeln nekade icke, att han »egentligen vore skyldig» att häkta professorn.

Och hvarken Blindius eller lakejen nekade till detta faktum. Åtminstone icke lakejen, som alltid hade professorskan att lita till.

Men det var icke nog med att konstatera ett sorgligt faktum. Man måste arbeta.

Man var nödsakad att hitta någon utväg att hjälpa Blindius ur knipan.

Och det må till konstapelns eviga heder nämnas, att han var den, som först insåg denna nödvändighet. Åtminstone var han den förste, som högt yttrade sig i denna fråga.

— Det här är en rent af förbannadt ful affär, yttrade han med tankfull min.

— Huru?... utbrast professorn... Hvad menar Ni?... Ni kan väl aldrig vilja...?

— ... häkta er, herr professor?... Ja, se frågan är just, huru jag skall kunna undgå det.

— Den saken är enkel, tycker jag, herr konstapel, menade lakejen.

— Tvärtom, min herre, den är verkligen så att säga mångdubbel.

— Det vore tusan!... Nå, låt höra då, hvad Ni menar om affären!

— Jag menar, att jag torde vara nödsakad bedja herr professorn följa mig till poliskontoret.

— Smådare!... Niding!... utbrast lakejen med vredgad stämma.

— Det kan aldrig vara er mening, min honette vän, yttrade professorn.

Men det var liksom om orden ville stocka sig i hans gamla hals.

Och han liknade i detta ögonblick mindre än Cæsar än en »villatjuf».

Mindre en jagande katt, än en i buren ohjelpigt fångad råtta!

— Helt och hållet mot min vilja förstås! ursäktade sig konstapeln.

— Men hvarför, min honette vän?... Hvadan denna nödvändighet?

— Emedan den s—ns juden naturligtvis anmäler mig för polismästaren eljest!

— Jag ansvarar sjelf för polismästaren, sade professor Blindius med stolthet.

— Eller för polisintendenten!... inföll konstapeln, mån om att försvara sin sak.

— Honom göra vi en konst i, föreslog den påhittige lakejen.

— Polisintendenten Petterson är icke att narras med, invände konstapeln.

— Man smörjer honom... sade lakejen kategoriskt och med ett skratt.

— Nå, det kan väl kanske gå för sig, menade poliskonstapeln.

— Och i alla fall får polisintendenten Petterson, icke mindre än polismästaren Kurtisenberg akta sig för mitt stora inflytande, yttrade professorn, i det han rätade upp sig.

— Medgifves, herr professor, men... men... jag ville bedja att få säga... att...

— Tala rent språk med mig, min honette vän!... Jag är en rättfram och ärlig karl.

— Ja, det är nu så, att den fara jag löper... den tjänst jag gör herr professorn...

— Nå!... Hvad?... Min honettaste vän!... Fortsätt för all dell... Fortsätt!

— Jo, jag menar, att mina förtjenster om herr professors välfärd...

— Hvarför afbryter Ni, min honette vän?... Tala!... Jag beviljar allt.

— Allt gör mig, tycker jag sjelf, om jag får ödmjukast säga, förtjent af...

— Hvad?... Säg modigt ut!... Hvad har Ni på hjertat, min honette vän?

— Någon ersättning!... Hm!... D. v. s. något vederlag för den risk jag löper!

— Jag förstår er sannerligen icke, min aldra som honnetaste vän.

Emellertid förstod lakejen sig på saken. Han gaf sin hustru en knuff i sidan.

— Hvad?... Huru?... Du, Lundqvist?... Skulle du verkligen begripa...?

Lakejen lutade sig intill professors öra och lät honom höra följande hviskning:

— Han vill naturligtvis hafva sin betalning... Professorn tackes förstå?

— Ah!... Nu begriper jag... (Högt)... Herr konstapel, är hundra kronor nog?

— Det veta gudarna!... Jag för min del skulle vilja föreslå herr...

Lakejen lutade ännu en gång sin breda mun intill professors örat och hviskade:

— Bjud ett tusen, annars begär den oförsynte karlen tio tusen! Professorn drog en djup och skärande suck ur sitt gamla hjerta.

— Nåväl, yttrade han med sorgsen ton... nåväl... ett tusen kronor!

— Det kan man kalla hederligt erbjudet, utropade lakejen för att uppmuntra konstapeln.

— Nå... för två tusen må det gå då!... sade konstapeln beslutsamt.

— Godt!... Här skall Ni erhålla en vaxel på beloppet, min honette vän.

Naturligtvis saknades icke skrifmaterialer på »grosshandlare Jakobssons» kontor.

TJUGONDE KAPITLET.

Hos Trafikdirektören.

Under alla de skiftande händelser, som vi hafva med svag penna försökt att i de föregående kapitlena måla, hade tiden omärkbart, men säkert skridit framåt.

De goda stockholmarne hade redan fröjdat sig åt julmarknadens liflighet och prakt.

Och julaftonen hade, högtidlig och glad som vanligt, passerat öfver horisonten.

Och man hade varit lyckligare än någonsin i de rika och praktfulla hemmen.

Men i de fattiga stugorna hade nöden varit vid sämre lynne än någonsin.

Och så hade juldagsmorgonen kommit med praktfullt upplysta tempel och en menighet, som i massvis strömmat samman i kyrkorna, icke för att få fröjda sig öfver julens evangelium, icke för att höra englaröster i den tidiga morgonstunden, utan för att tillfredsställa sin nyfikenhet eller träffa en vän, en väninna, i hvars trogna sköte man kunde nedlägga förtroendet om antalet af mottagna julklappar och i hvars öra man kunde hviska en hemlighet, som . . . som vännen eller väninnan för all del icke fick röja förr än på förlofningsdagen.

Och orglarna hade brusat under hvalfven eller talat med smekande tungor.

Och juldagens högtidsgudstjenster voro förbi. Och prästerne hade talat uppbyggelsens, tröstens, fridens ord öfver den härligaste sanning, som blifvit förkunnad på en syndfull jord.

Man skref redan annandag jul. Och klockan var tre quart till tio förmiddagen.

Och kyrkoklockorna hade redan två gånger manat till helgande af hvilodagen.

Men på trafikchefens kontor var icke alls fråga om helgdags-hvila.

Tvärtom! . . . Man hade der rysligt mycket att ombesörja, ty gods hade i så hög grad och till så oerhörd mängd hopats i Stock-

holms jernvägsmagasiner, att man icke hvarken med de ordinarie eller genom extra jernvägstågen hade lyckats rymma upp lagret.

Månget paket, som enligt afsändarens mening skulle kommit adressaten till handa redan på sjelfva julaftonen, låg ännu kvar i Stockholm och väntade på befordran med samma otålighet som en pastorsadjunkt, hvilken icke funnit nåd inför konsistoriinotariens ögon.

Trafikdirektören, på hvars samvete all denna skuld hvilade, var dyster och mörk i hägen.

— Ett förbannadt göra! utbrast han emellanåt, då han icke kunde få klar blick öfver någon af de underordnade tjenstehjonerna — arbetsmyrorna — ingifven plan till paketmassornas befordran.

Ty naturligtvis kan ingen rimligtvis begära, att en trafikdirektör skall sjelf hitta på något.

Det vore lika rasande begärdt, som om man ville, att Bismarck skulle vinna segrar utan Moltke.

Eller som om man fordrade, att rågaxet skulle på samma gång vara rot.

Man finner lätt, huru oförnuftigt det skulle vara att af en chef begära en underordnads omsorg.

Det som nu beredde herr trafikdirektören Elfenben så stor svårighet, det var helt enkelt konsten att bland de hundratals å statens jernvägar fram och tillbaka ilande tågen inpassa några extratåg till befordrande af dessa julklappar, hvilka ett oblidt öde och en lättjefull och försumlig trafikbetjening dömt till ödet att komma *post festum*.

Men närhelst på dagen, herr trafikdirektören Elfenben tänkte sig afgangstimman slå för ett extratåg från Stockholm, hade han på listan öfver stationerna knappast hunnit i tankarna följa tågets supponerade gång tio eller tretio kilometer, innan han i andanom varseblef en nödvändig sammanstötning med ett annat tåg.

Och det var detta, som gjorde honom både otålighet och rasande.

Ingen kan undra derpå; ingen kan ens förarga sig deröfver.

Hvem har gifvit allmänheten rätt att störa en trafikdirektör först vid hans inköp af julklappar och sedan i hans julsiesta med en massa dumma paketer?

Att aldrig den der allmänheten kan begripa, att Gud har skapat den för jernvägens skull!

Det är då minsann ett lika sorgligt som förunderligt fenomen.

Det är ett lika bedröfligt faktum, som den mångbesjungna europeiska jemnvigten.

Hvad i all verden skulle det göra, om tusentals familjer finge på sjelfva julaftonen umbära de der paketerna, som blott innehålla gåfvor från tillgifna hjertan, om blott jernvägsbetjenterne från den högste till den lägste få sofva sina reglementerade timmar och sjelfve tillbringa julaftonen i fröjd och gamman? Jag har aldrig kunnat besvara den frågan.

Men trafikdirektören Matts Elfenben — han kunde besvara den, han.

Och han kunde till på köpet svärja på, att just han hade rätt och ingen annan.

Den dumma allmänheten, som kan tro sig hafva någon rätt gentemot jernvägarna!

Fråga Norrköping, hvad den staden tror! Den har erfarenhet i frågan.

Emellertid var trafikdirektören Elfenben just som aldra ljufligast sysselsatt med att svärja öfver både allmänheten och paketerna och alla andra slag af collys, då dörren till hans »embetsrum» öppnades och han blef störd i sitt lofliga söndagsgöromål.

Han åtnjöt nemligen — såsom naturligt är — fördelen af två enskilda rum i »embetsverket».

Och skrifvare och assistenter sutto i en stor sal utanför hans helgedom.

Den som störde honom var ingen annan än »den shtore, shtore herr Abschalon».

Man måste vara fräck som en jude, för att våga störa en så högt uppsatt man.

Den gamle juden var visserligen fräck, men han förstod att svepa sin fräckhet in uti ett vidlyftigt emballage af ödmjukhet, liksom karamellfabrikanten döljer sin salt-söt-sura vara innanför ett brokigt papper och förgyller den med en devis.

Herr trafikdirektören Elfenben rusade upp och röt i vredgad ton en fråga.

Det var endast den naturliga frågan, hvad juden behagade.

Och herr Abschalon bugade sig som en vacker konstberiderska vid »jockeyridt».

Eller som en »stor» sångerska, då en kejsrerlig höghet gör henne ett smickrande anbud.

Eller som när morianen Badin första gången stod inför Carl XIV Johan.

Eller som då lumpsamlaren ber »kära mor» att få köpa hennes linne.

Facklorna belyste scenen . . .

Med få ord — ingen kan vara ödmjukare än Absalon i den stunden.

— Jak ... jak kommer direkte från den statschonsinspektör und ...

— Nå, hvad vill Ni då här? röt den förgrymmade chefen.

— Och, nur ein Wenigkeit ... nur ... blott en lille, lille sak!

— Återigen en julklappspaket, kan jag tro! brummade herr Elfenben.

— Nein! ... Nein! ... Aber ... men jak schkulle vilje hafe ett exschtratåk.

— Ett extratåg, menar du väl, din f—n? ... Hvem skulle betala det?

— Jak, naturligervis! ... Jak selbst, gnådig herr trafikföreschtere!

— Tala svenska, din s—n! ... Har du någonting att betala med?

— Zu bezahlen mit? ... Ach, jak ... jak bin micke, micke fattik.

— Ut med dig då, din himlaförbluffade hundsvott! ... Ut!

— Aber ... men ... dat vill sagen, dat ... dat jak glaube ...

— Ut!

— Aber! ...

— Ut! ...

— Wie geht es? ... Kan jak då intet exschtratåk bekomma? Det var då ganschke besynnerlik, ja, på min ere ... det var micke konstik och micke dumt ... Ferlåtelsche! ... Kan jak ein tåk pekomma?

— Mot betalning, jo! ... Du har ju hört det, din lymmel!

— Gut! ... Gut! ... Jak vill bezala ... jak vill mans penge geben.

— Huru långt skall tåget gå med dig, din dumme f—n?

— Till Malmö ... till Malmö ... nur ... blott ... alenascht till Malmö!

— Malmö menar du väl? ... Längre kan tåget ju inte gå. Din dumme f—n!

— Det är mans en sctor schkade, dat det tåk nicht går öfver Oreschund.

— Din dumme dj—l! ... Vet du, hvad ett sådant extratåg kostar?

— Nur ... blott en wenigkeit ... två hundra kråner för exempel!

— Bah! ... Det kostar sex hundra kronor, begriper du? ...

— Schäx hundre kråner! utropade juden med förfäran.

— Precist på öret!... Du finner nu, att du icke kan bestå dig en sådan lyx.

— Dat är umenschlik, dat er grym... aber jak vill mans bezala.

— Är du galen, jude?... Sex hundra kronor?... Drifver du spektakel?

— Jak bezalar schäx hundre kråner... Var så gut!... Räkne dem!

Trafikdirektören Elfenben var slagen med häpnad och bestörtning.

Men han räknade mekaniskt den sedelbundet, som Absalon räckt honom.

När han öfvertygat sig att summan var riktig, fixerade han juden skarpt.

— Det måtte vara en mycket viktig angelägenhet, som påkallar er resa?

— Micke... micke viktik!... Jak habe en grosse affär in Hamburk und jak habe telegrammen pekommen, hvilke kalle mik schindsamt hem.

— Ah!

— Om jak icke er in Hamburk in gute tid, så schkall jak mans viele... många tusinde kråner ferlåra. Jak mäschte reise med schnabbheit.

— Godt!... Huru dags vill Ni resa?... Ni är mig en puts-lustig f—n!

— Klåkan tio i afton! Preschist klåkan tio, herr trafikferschtörer.

— Hvarför icke genast, om sådan brådska verkligen är af nöden?

— Ack... ack... jak mäschte afschlute mine affären in Schtockholm.

— Godt!... Klockan tio skall extratåget vara i ordning... Farväl!

— Jak er nur... blott ein ringer man... nur en schtym-pere, blott ein unpetydlik man in den schtat, aber jak er ein erlik man, jak... und jak...

— Drag så långt vägen räcker med din ärlighet, karl!... Har jag tid att undersöka den?

— Nein... nein... aber jak vill blott... nur ein qvitto haben... Nur en lille lapp!

— Ah! . . . Det var sant . . . Du är klokare än du vill låta påskina, din f—n.

Den »shtore, shtore herr Apschalon» fick sitt qvitto på inbetalda sexhundra kronor för ett extratåg Stockholm—Malmö kl. 10 e. m. annandag jul.

Och så bugade han sig ödmjukt, sade några i höflighet flytande ord och närmade sig dörren, gående baklänges, alltjemnt under djupa vördnadsbetygelser.

Trafikdirektören Elfenben nickade, mycket nådigt och nedlåtande.

När juden slutligen hade stängt dörren efter sig, sade Elfenben halfhögt.

— Det der var min själ en af de rätte, den . . . Pengar som gräs! . . . F—n vet, hvar de der judarne få sina pengar ifrån . . . Men det kan vara godt att stå på god fot med en sådan der penningkista, fastän folk af hans slag riktigt lukta illa af pur råhet och simpelhet . . . Deras språk till exempel! . . . Fy f—n! . . . Men man kan stundom behöfva det der folket och då är godt att icke hafva stött sig med dem. Jag fröjdar mig öfver att *hela tiden hafva varit höflig* mot den här gamle juden, som är rik nog att begagna extratåg.

Och så egnade trafikdirektören sig å nyo åt de »välsignade» julklappspaketerna.

Han hade ju på svensk tjänstemannased varit höflig . . . höfligare än han behöft vara.

Ty mera än en tjänsteman har varit mycket, mycket mera oförskänd.

TJUGONDEFÖRSTA KAPITLET.

Han står vid målet.

Med otrolig energi, djerfhet och förslagenhet hade Edvard nalkats sitt mål.

Målet var dåligt, ondt, straffvärdt, fördömligt — men energien var god.

Den hade bort användas af samhället, användas i det godas tjänst.

Men samhället är blindt och de styrande äro ofta ännu blindare.

Mer än en utmärkt förmåga går förlorad för menskligheten, emedan samhället och dess föreståndare af olika slag antingen icke förstå, eller icke vilja uppsöka och använda dem.

Samhället tyckes ofta vara rikt nog att kunna kasta dyrbarheter i hafvet.

Men smågrus utan värde slungar det ofta upp på samhällets höjder, der det visserligen kan skina som kattguld i solbaddet, men naturligtvis saknar allt verkligt värde.

Att samfundet låter män sådana som Edvard sjunka ned i brottslingarnas klass, det måste bero på någon brist i systemet, någon remna i de sekelgamla murarna.

Samhället borde sannerligen lära sig att icke sila mygg och svälja kameler.

Men... vi lefva icke längre i underverkens lyckliga tidehvarf.

— — — — — Det var sjelfva juldagen efter middag, kort innan en klar sol — klar, men kall — gick att bädda sig ett läger bland vesterns purpurröda skyar.

Och scenen var — under jorden, under den bräckliga yta, på hvilken menniskorna lefva, göra hvarandra orätt, hata, förfölja, bak-tala hvarandra, gifva hvarandra styng i sidan.

Scenen var i ändpunkten af Edwards underjordiska gång.

Här stodo två kolsvarta »arbetare», löshuggande med hackor den ena klumpen af sammanpressad grusmassa efter den andra. För hvarje gång en dylik, lösryckt af den med starka händer förda hackan, nedföll till bottnen af gången, hördes ett af det trånga utrymmet qväfdt dån, liksom när en statsrevision röner motstånd i andra kammaren.

Och två andra icke mindre oreña gestalter, förde ideligen bort grushögarna.

Och facklör flammade. Och lyktor spredt ett dunkelt sken.

För öfrigt var allting mörkt, ogenomträngligt, hemlighetsfullt der nere.

De två männen, som i beqväma skottkärror bortförde grusmassorna, forslade dem till »brunnen» och sörjde för, att de blefvo vederbörligen förda i dagen genom hissinträttningen, syntes några

ögonblick i facklornas och lyktornas sken. Man såg dem röra armarna, fylla skottkärrorna, lyfta upp dessa och — försvinna.

I det absoluta mörker, som rädde längre borta i gången, trängde de in.

Först syntes de tydligt nog. Sedan mattades skenet. Det blef någonting spöklikt, obegripligt, oigenkänligt — en fantom, en sällsam uppenbarelse från andeverlden.

Slutligen tog mörkret öfverhand. Gestalterna försvunno. Mörkret segrade.

Man skulle hafva trott, att de uppslukats af den boning, »från hvilken ingen menniska kommer tillbaka» för att helsa på fränder och goda vänner.

Och det var trångt och qvatt dernere. Det var »tryckande» som ett annalkande åskväder vid midsommar eller som Dagens Nyheter i den norska frågan.

Man hade gerna velat fly, om icke hissen varit så långt... långt borta vid andra ändan af den långa gången och om icke mörkret hade varit så svart.

Men man kunde med nöd hemta andan der nere i djupet.

Och facklorna flammade, sprakade och lyste som guldsmycket i bondjätans öra eller som den förhoppningsfulla längtan i hennes naiva hjerta. Och lyktorna försökte — och det hjeltomodigt — att bekämpa det totala mörkrets hemska demoner.

Och vattendropparna, som de olika jordlagren släppt igenom, droppade ned.

Och från sidorna af gången utpustade giftiga gaser.

Och »arbetarnes» — d. v. s. bofvarnes — hackor åstadkommo ett regelbundet buller. De höggos in i gruset, de lösryckte det, de tvingade klumparna att falla.

På långt afstånd hördes ljudet af de upp- och nedhissade korgarna.

Men — — — ensam, stödjande sig mot en del af väggen, stod hufvudmannen för och i hela detta brottsliga företag — Edvard Hallgren, han som blifvit en brottsling af olycklig kärlek, men ännu bar denna kärlek i sitt hjerta.

Han var blek som Napoleon vid Sedan eller som en nihilist vid ett attentat.

Och hans tänder skuro hvarandra med en styrka, som liknade raseri.

Detta ögonblick var tydligen af stor vigt — kanske afgörande.

I handen höll han en karta och ett papper, som han tycktes

helt nyss hafva fyllt med siffror. Ty blyertsen satt ännu instucken bakom hans öra.

Hans skarpa, tänkande blick hvilade stadigt på papperet. Och han tycktes vilja ur de långa raderna af siffror draga någon för honom mycket viktig slutsats.

Emellanåt gled hans öga liksom viljelöst bort till »arbetarne.» Men kanske var denna handling ändå icke så alldeles viljelös. Kanske ville han tum för tum kontrollera »arbetarnes» framsteg. Och facklorna brunno. Lyktorna plirade. Tiden... tiden led. Och vattendropparna föllo tunga ned i det hemska, omgivande mörkret.

Der föll en »arbetare» omkull. — En jordmassa hade störtat öfver honom.

Man såg vid facklornas sken femtedelen af hans eländiga kropp.

Ett ras!... En olycka!... En katastrof under jorden!...

En människa död!

Jo, det låter någonting, det!... Alldeles som i en ärlig mans grufva.

Arbetarne skynda fram från alla sidor. Det är ju en kamrat.

Och om en halftimme kan samma öde drabba hvar och en af de andra.

— Drag fram honom! röt Edvard Hallgren med en befallande åtbörd.

Man gräfde. Man hackade. Man körde bort på skottkärorna.

Ändtligen lyckades man draga fram den olycklige »arbetaren.»

— — — Om han ändå hade omkommit vid ett *ärligt* arbete!

— Är han död?... sporde Edvard Hallgren med oeffterhärmlig köld.

— Som en sten!... genmålde en af de »arbetare», som undersökt honom.

— Vrak kadavret i hålet!... ljud anförarens stränga röst.

— »Hålet» var en utgräfning vid sidan af gången, i hvilken man lagt de döda kropparna af hvad som en gång i lifstiden hade varit »Juvelerare-Nisse» och unga Aron.

Brottslingen frågar aldrig efter människolif eller människolycka.

Och inte statsmannen heller!... Det kan Bismarck betyga.

Sådant skräp får man ju för ingenting eller åtminstone för en sup.

Men en krigförande magt förlorar derpå uniformen och vapnen och de blanka gula knapparna.

Lyckligtvis var Edvard ingen krigförande magt... Han var endast en vanlig brottsling.

Och så plirade lyktorna och facklorna sprakade och... tiden led.

Man återgick till sitt »arbete». Hackor, skottkärror och armar kommo åter i rörelse. Det var liksom om ingenting hade inträffat. En annan man i stället! Det var allt... Åtminstone var det ingenting värre än om man »råkat» expediera orätt medicin på apoteket, så att den sjukes plågor blifvit på ett oväntadt sätt för alltid lindrade.

Man tyckte sig icke ens hafva råd att förspilla ett ordentligt samtal på saken.

Den ende, som djerfdes i Edwards höga närvaro yttra ett ord var »Pengen».

Läsaren erinrar sig troligen denna person och hans tvifvelaktiga meriter.

— Det fick han, för det att han var i spetsen för dem, som störtade Nisse och Aron ned i djupet... Jo, jo, men... F—n ger inte lång kredit, han... när han inte förtjenar på det.

Edvard hade hört hvarje ord. Hela hans kropp darrade som ett asplöf.

Icke därför att han trodde, att hans »kredit» möjligen kunde vara slut!

Icke heller emedan han ångrade det grymma dådet mot Nisse och Aron!

Och inte ens af den orsaken — man kunde ju eljest tro det — att han skulle hafva i detta ögonblick menat sig se »Juvelerare-Nisse» och unga Aron komma tillbaka till honom dernere i mörkret... komma igen såsom andeväsen från... den stora branden.

Nej... dernere sågs intet annat sken än det af facklorna och lyktorna.

Allt annat var mörkt, dystert, svart, hemskt som ett bår-täcke.

Men hvarför darrade den starke?... Hvarför sprang han fram.

Emedan han var vred som en lejonhane, när jägaren skjutit hans hona, eller som en stockholmsgardist, när husbondefolket riglar dörren midt för näsan på honom, då han kommer och vill, såsom god »kusin» se till den fagra köksan.

»Pengens» yttrande var en uppstudsighet i och för sig sjelf.

Och ännu mera, då det faldes i chefens egen höga närvaro.

Och det hörde icke till Edwards vana att tillåta oppositionen tala.

Man skulle vara galen, om man under några förhållanden tillåte det.

Aldraminst under jorden, i en smal gång, när man är ensam mot många. Hellre då i ett riksdagshus vid ljusan dag, ty då kan man åtminstone — springa sin väg.

Edvard rusade fram med kartan och papperet i handen.

Arbetet afstannade... Alla insågo, att en explosion förestod.

Det var alldeles som sedermera i Danmark år 1886.

Och liksom uti ett ministerium, der man icke kan komma öfverens.

Eller som uti Bulgarien, när ryske tsaren rynkar sina fruktansvärda ögonbryn.

Eller som i det arkadiska Konstantinopel, när en haremsdam rymt sin kos!

Flera liknelser torde vi icke behöfva för att åskådliggöra ställningen.

Men ställningen var i alla händelser föga behaglig der nere i djupet.

En teaterprinsessa, som sett sin siste älskare fly sin kos, har det mycket trefligare.

— — — Edvard ilade med af raseriet bevingade steg fram bland hopen.

Och facklorna brunno, sprakade, gnistrade. Man skulle hafva trott sig vara på Norrström, när en nyförmäld kronprins tågar in i huvudstaden.

Men dernere i djupet var alltför trångt och qvaft att kunna likna Norrström.

Knappast Trälhafvet!

Men utrymmet var ändå stort nog att tillåta uppförandet af tragedier... der nere... midt ibland fackeloset och lyktröken. Ja, man behöfver sannerligen icke så särdeles stort utrymme, för att visa, att man regeras af onda andar.

Det kan mången äkta man innanför sparlakanen af egen erfarenhet intyga.

Och i samma grad en bränvinskattör i det lilla och magra Småland.

— Gripem den uslingen! röt anföraren i vredesmod.

— Hvilken?... Hvem?... Ah!... nådig herre!... Ni menar Pengen?

— Ja, visst dj... menar jag honom. Gripem honom på ögonblicket.

— Nå . . . en mot sexton! . . . Man kan inse, huru det skulle aflöpa.

Sjelfva Carl den tolfte, verdens mest dumdristige man — med undantag naturligtvis för Bismarck, som i allting öfverglänser alla — vågade endast gå »en mot tio».

Och kanske historien äfven deruti gifver sanningen en dugtig örfil.

»Pengen» gjorde några fåfänga försök att försvara sin person.

Han ville till och med använda både naglar och tänder.

Men vi lefva icke längre i Carl den tolfte och Don Quixotes dagar. Man är nu för tiden nykter, allvarsam, tänkande, manlig och förständig . . . Gudnås!

»Pengen» var snart en fånge, liksom Sverdrup i norska frågorna.

Eller som målareakademien bland de s. k. opponenterne!

— Upp med honom! . . . röt anföraren med stentorsstämma.

Alla sågo på chefen. Man visste icke rätt, hvad han menade.

Och man kunde icke heller läsa i hans ansigte, ty han bar mask.

Det var endast en halfmask, men den dolde det aldra mesta.

— Upp genom hissen! . . . röt befälhafvaren med en befallande åtbörd.

Och »Pengen» blef bunden. Och man lade honom i en skottkärra.

— Öfverlemna honom åt gubben Grönlund! . . . befalde chefen.

Sedan försvunno de med fången. Mörkret uppslukade honom och dem.

— Återgå till arbetet! . . . ljud befälhafvarens skarpa stämma.

Visserligen tyckte man, att det var tokigt och att man borde opponera sig.

Och att man nu, då man stod så nära målet, kunde reda sig utan chef.

Men man såg också Edwards i bältet instuckna revolverar.

De representerade tio gånger döden . . . tio menniskolif.

Och man fann det vara klokast att foga sig efter hans okufliga vilja.

Man återtog det afbrutna arbetet och sväljde ned harmen.

Alldeles som fursten af Bulgarien, när han får se tsaren i ansigtet.

Facklorna belyste scenen och lyktorna utsände massor af qväfvande rök.

Svetten lackade nedför de arbetandes ansigten och dammet af det lösryckta torra gruset jemte röken af facklorna och lyktorna

blandade sig i svetten och bokstafligen färgade de grofva ansigtet med svart. Med möda förmådde en och annan tungare svett-droppe, när den rullade ned, värja sig mot sammanblandning med den öfriga smutsmassan och, gående en själfständig väg, draga hvita fåror i den svarta botten.

De karlar, som blifvit skickade att öfverlemna »Pengen» åt Grönlund, återkommo.

Grönlund hade helt visst i förväg erhållit sina instruktioner för sådana händelser.

Ty när »arbetarne» kommo fram till chefen, gjorde de ställningssteg dernere i dyn och vändande grinande anleten mot herrskaren, hade de äran att rapportera:

— Grönlund låter helsa, att allt skall blifva gjordt efter nådig herrens befallning.

— Var detta allt? . . . yttrade chefen, utan att röra en led och med orubbligt lugn.

— Nej . . . han befalde oss att öfverlemna till nådig herren detta qvitto.

»Arbetaren» framräckte en smutsig papperslapp, hvilken Edvard mottog.

Efter att hafva granskat papperslappens innehåll, sade chefen kallt:

— Gån till ert arbete!

De gingo. Chefen var en man, som man icke vågade vara olydig.

Och så fortgick arbetet med förnyad ifver och raskhet. Men mannen med halfmasken granskade sin karta, gjorde tid efter annan mätningar på väggen, räknade och tycktes vara försänkt i djupa beräkningar, under det att hans ögon brunno som eldkol.

Luften der nere var så osund, att en vanlig människa snart skulle blifvit qväfd.

Men både »chefen» och hans »underlydande» voro alltför intresserade af företagets framgång att kunna hafva tid till att sörja något för luft åt respirationsorganerna.

Plötsligt hördes ett åsklikt dån. Arbetarne ryggade tillbaka med förfaran.

Själfva den orubbligt kallblodige chefen gjorde en rörelse af bestörtning.

I en grufva är ingenting vanligare än ett ras. Icke ens nere i jorden neutraliseras tyngdlagarna. Den undergräfd massa, som bildar taket i en underjordisk gång, måste rasa ned, om den icke

understödes eller om den icke i sig sjelf eger nog fasthet och sammanhang att kunna trotsa den kraft, som drager den ned mot jordens medelpunkt.

En del af taket hade rasat ned och det var med knapp nöd »arbetarne» undgingo döden.

— Hit med några plankor och fyra starka stolpar... röt Edvard, som var den förste att återvinna sin besinning. Icke ett ögonblick är att förlora, om vi icke vilja blifva begrafna.

Man ropade. Man sprang. Man knuffades och svor. Alla ville hjälpa till.

Och snart var taket i gången på det svaga stället understött med plankor, som hvilade på starka och oböjliga stolpar. Ingen fara var vidare för handen. Man kunde ännu en gång återgå till arbetet.

Här och der slocknade en fackla, emedan den var helt och hållet förtärd.

En arbetare skyndade fram och tände en ny vid en lyktas plirande låga.

Och så fortgick arbetet, liksom om intet afbrott hade inträffat.

Man blir lätt vand vid alla slags faror, då man, i likhet med desse arbetande bofvar, har tillbringat nästan hela sitt lif i strid mot samhället och några veckor i en underjordisk gång.

Edvard hade lemnat eller — rättare sagdt — icke återtagit sin mot väggen lutande ställning.

Han stod nu alldeles invid »arbetarne». Hans ögon tycktes vara lika skärpta som hans öron.

Aldrig förut hade han personligen öfvervakat arbetena med så stor noggrannhet.

Men också hade han aldrig varit så nära målet som nu på juldagsaftonen.

En gång mumlade han:

— En skynt af granitfoten eller en hackas skrapande mot sten skall gifva tillkänna för mig det rätta ögonblicket... Och detta får på intet vilkor undgå mig. Skulle jag väl dela vinsten med alla dessa skurkar?... Bah!... Då skulle jag vara rent af galen och man borde sätta töm i min mun och sadel på min rygg, liksom på en mulåsa... Nej... *hela* vinsten måste blifva min.

I detta ögonblick gick en sprittning genom hela hans kropp, från topp till tå.

Hans öron hade träffats af det ljud, som uppstår, då ett spetsigt jern skrapar mot en skroflig sten.

Hör! . . . Ännu en gång! Jag står nu vid målet . . . ja, vid målet!

Och högt ropade han:

— Mina vänner! . . . Nu stöta vi på en klippa igen. Det är bäst att låta arbetet hvila.

Bofvarna läto sina hackor hvila i overksamhet mot golfvet i gången, hvilket var så fuktigt, att deras spetsar trängde flera tum ned i sanden. Man såg på chefen.

Man var förvånad. Man kunde knappt tro sina egna egna öron. Man tviflade.

— Skola vi afstå från den sköna planen? . . . frågade en med gråten i halsen.

— Ja . . . skola vi afstå? . . . röto alla de andra med en ton, som tycktes visa, att man i sådan händelse ämnade tvärt emot chefens befallning och utan hans bistånd fortsätta ett göromål, som lofvade så ofantligt stor »vinst» . . . Man tog sig till och med den dristigheten att på ett ganska hotande sätt icke blott betrakta chefen, som stod der kall och orubblig i halfdunklet, öfversällad af från taket komna droppar, hvilka i fackelskenet glänste som diamanter eller stjernor, utan man gick så långt, att man under en mängd icke mindre hotfulla åtbörder skoekade sig omkring den fruktansvärde anföraren.

Men han lät intet hot skrämna sig. Hans själ var af jern. Hans nerver af stål.

Hans brinnande ögon lyste genom halfmaskens öppningar som en fyrbåk mot en natthimmel.

Med en majestätisk rörelse upplyftade han ena handen, vinkade och sade:

— Ingalunda är min mening att afstå från fullbordandet af vårt härliga företag.

— Det var då ändå ett klokt beslut . . . brummade den som stod honom närmast. Ty så visst som jag förfört femton oskyldiga flickor och slagit ihjel två fiender i min dag, lika visst skulle jag med denna min näfve hafva fått nådig herren till marken, om meningen hade varit, att Ni ville afstå från detta vinstgifvande företag . . . se på näfvarna, herre! . . . Hvad tycker Ni om dem? . . . Tror Ni icke, att en af dessa skulle krossa pannbenet på en tjur? . . . Känn på tyget, nådig herre!

— Bra! . . . sade chefen kort utan att lyda uppmaningen . . . Men hören nu på!

— Vi höra!... skreko alla med sådan styrka, att ett par råttor, som anlagt en blomstrande koloni der nere i djupet, lupo sin väg, som om om de varit vansinniga.

— Nåväl, vi hafva ännu femton famnar, innan vi hitta fram till banken.

Ett sorl, framkalladt af modlöshet, gick igenom hela den smutsiga hopen.

— Och vi kunna, återtog Edvard, omöjligen hinna arbetet färdigt under juldagarna.

— Nej, det är tydligt... sade några.

— Vi trodde oss vara nära slutet nu... brummade de öfriga.

Och alla sågo dystra och fruktansvärda ut, liksom en slumrande vulkan.

Endast Edvard tycktes vara lugn och kall. Men det var kanske därför att hans ansigte till hälften doldes af masken. Om det förhårdade hjertat verkligen klappade hårdare än vanligt i hans bröst, så kan ingen undra derpå; ty omgifven som han var af dessa vilda sällar, dessa oförvägna naturer, för hvilka dolkar och pistoler voro leksaker, döden en målad taffla blott och evigheten en episod, som man aldrig efter confirmationen egnat ens en flyktig tanke, ensam som Edvard var med dessa sällar, sväfvade hans lif i fara.

Ty om de verkligen ville bruka våld mot honom, hvarthän skulle han fly?

Till hissen kanske?

Bah!... Han kände sina gossar alltför väl att kunna tro, att icke kamraterna vid botten af »brunnen» skulle taga parti för hans fiender och gifva kamraterne deruppe en signal att icke å nyo sänka ned den korg, i hvilken han kunde hafva funnit sin räddning.

Men hans kallblodighet räddade honom och tyglade dem.

Alldeles på samma sätt som herr Estrup mot packet i Danmark. För vår del anse vi Estrup vara en af nutidens störste män, just en sådan som Danmark behöfver.

Och vi kunna icke neka Edvard vår beundran för hans sätt att taga sin situation.

— Mina gossar! yttrade han muntert... Det är jul. Vi hafva arbetat strängt hela julafton, hela juldagen... Och nu befinner vi oss på juldagsaftonen... vi behöfva hvila... vi, det vill säga både jag sjelf och Ni, mina gossar... Vi skola hvila från och med nu till och med morgonen af tredjedag jul. Och jag har öfverenskommit med Grönlund, den hedersmannen, att hvar och en af er erhåller under hela denna tid allt hvad han önskar äta eller

dricka — allt på min bekostnad. Men tredjedag jul klockan fyra om morgonen skall hvar och en vara på sin plats här nere. Ären I nöjde?

Ett skallande hurra! besvarade frågan mer än tillräckligt.

Och så började de sotiga gestalterna att under skratt och skämt nalkas hissen.

Den ene efter den andre steg i korgen och lät hissa sig upp till jordens yta.

Sist kom Edvard sjelf och han mumlade, då han steg i korgen:

— De nöten! . . . Om de visste . . .

Korgen steg mot höjden och den svindlade farten tvingade honom att tiga.

— Följen nu med mig, alla! . . . ropade han, så snart han kommit upp.

Inom en minut stod hela skaran pratande och sorlande, inne i krog salen.

— I qväll och i morgon, ropade Edvard till Grönlund, får ingen, som icke tillhör vårt brödraförbund, komma hit in. Stäng dörrarna, gamle vän! Och lät gossarne få någonting att äta och dricka, hvadhelst de begära, äfven om du skall hemta det från kungens kök eller Grand Hotel . . . Jag har lofvat mina gossar att bjuda dem på julkalas och jag vill, att de skola hederligt undfågnas.

— Naturligtvis! . . . sade Grönlund . . . Nå hvad behagar Ni, mina gossar? öppen kredit för alla, så länge vår nådige herre betalar fiolerna! Nå, kan man få veta hvad I befallen?

— Champagne och ostron! . . . ropade en öfverdådig sälle.

Han hade varit student en gång i tiden och vid universitetet utträttat tre viktiga och goda ting. 1:o hade han fullkomligt ruinerat sin kärleksfulle far. 2:o hade han fullkomligt inhemtat konsten att göra ingenting. Och 3:o hade han lärt sig äta ostron och dricka Champagne.

Man finner lätt, att universitetsbildningen i våra dagar är en ypperlig sak.

Dummare och tråkigare var det i våra faders tid, då man läste flitigt, slogs någon gång, tog sin examen med hast, förälskade sig i borgmästarens piga och åt ur matsäck.

F. d. studenten lyste också med sitt vett, då han nu begärde ostron och champagne, när de andre, som på sin höjd varit k. sekreterare, t. f. konsistorieamanuenser, landskanslister, skärslipare,

qvacksalvare eller skollärareelever vaknade högre lyftning och därför högljudt requirerade:

— Sillsalat och bränvin!

— Stekt nors och malagavin!

— Ro hit med en flaska finkel och en sju sjungande duktig smörgås!

— Kalops på oxel... Och ostlåda!... Och ett kvarter af Smithens droppar!

— Grisfötter med ättika och rödbetor!... och sen en tunna öl!

— Kom fram till mig med ett snapskvarter och en kubikfot smörgåsar med salt tunga!

— Åt fanders med alla tungor! Det är bara en ljudande malm och en klingande bjellra, som apostelmänniskan säger någontades... mor min vet, hvar det står. Är det inte till de galater?

— Dumheter, Pirre!... F—n!... Det var ju så sant!... Du heter verkligen Petter.

— Dumheter?... Säger du om det en gång till, så får du vackert på nosen med denna min knutna kronolänsmansvikarienäfve, så sant jag heter Abramsson och är född torparepojke.

— Galnas nu inte, din tosing!... Hvem bryr sig om, att du suttit på ett länsman kontor?

— Der kan hvilken torpareko som helst få plats, om hon bara kan mjölka.

— Ni äro några extravaganta, extraförbluffade och extraapostroferade nöt!... Ro hit med stekt fläsk och bruna bunor, Grönlund!... Jaha, några nöt sa' jag... Fins det inga bruna bönor?... Hva' sa', Grönlund?... Hemta dem då på hotel Rydberg, ty det är väl inte värdt att besvara kungens fina kockar dermed... Joho!... Så är det, go' vänner!... Min mor hon säger alltid om tungan, att »den är en klen lem, som kommer stor ting åstad».

— Det var orimligt sagdt, det... Då talar L. O. Smith ett förnuftigare språk i sina kungörelser, då han söker öfverbevisa hela världen — och Egypten, Persien och Konstantinopel derjemte — att om man super sig full af *hans* bränvin, så är det ingen synd eller skada, men om man super sig en smula plakat aldrig så litet af Reymersholms eller annan dålig fabrik, så är det både synd och skam.

— Der ser man, att mor min hade rätt... Ro hit med sillsalaten, gamle spjufver!

I nästa ögonblick hade han afskurit den lina . . .

— Nå, hvad sade din mor då? . . . Det var tusan, hvad Grönlund sölar i qväll.

— Hva' hon sa'? . . . Hon sa', att »tungan är ock en eld full med orätt».

— Kors! . . . Hvem kunde hafva trott det? . . . Nå, Grönlund, sillsalaten! . . .

— Och det lär aposteln Jakob hafva hviskat i käringens öra.

— Det var f—n, Grönlund, hvad du är sölaktig nu för tiden . . . Hit med varorna!

— Ägg och salt sill! . . . Men på ögonblicket! Hör du det, din gamle lufver!

— Potatis och sill i nattrock!

— Ro då äntligen fram med konjaksflaskan, gamle fyllbult!

— Rökad oxbyx, smörgås och exportöl! . . . Blir det snart! . . . Hva' sa'?

— Harstek, matolja, potatis och en hel flaska chinesisk soja!

— Och likör och kaffe!

— Och punsch! . . . Rör då på dina gamla ben, du sölkorf derborta!

— Och seltersvatten och konjak!

Det var med få ord sagdt, ett sådant skrikande, som om man stått vid verdens ända.

Grönlund gjorde allt hvad som stod i en människas förmåga på en krog.

Han rörde sig så flitigt, att svetten lackade ned utför hans rödblommande kinder.

Och hans tjensteandar hade äfven icke så litet att uträtta.

Men under detta oväsande hade Edvard omärkligt nalkats Grönlund och frågat:

— Hvar har du inneslutit »Pengen», min gamle hedersvän?

— I källaren! . . . brummade Grönlund och mätte i detsamma ett halft stop L. O. Smiths alkoldroppar, som, om man får tro upphofsmannen, skola så väsendtligt bidra till den supande mensklighetens helsa och befordra deras välstånd i desto högre grad, ju mera de behaga dricka deraf. Han har gjordt världen mycket godt, herr L. O. Smith.

Och Edvard, som icke kände någon längtan efter ett långt lif och därför åtminstone i den stunden frågade föga efter det Smithska lifselexiret, försvann ur krog salen.

Medan hans »arbetare» derinne gormade, reqvirerade, grälade och drucko, begaf Edvard sig ut på gården. Det var icke samma

gård, der man hade nedgången till underjorden. Detta var den stora, för alla människor — och polisen också — synliga hufvudgården.

Edvard Hallgren tycktes vara vand vid denna gård. Han gick icke såsom en, hvilken tvekar.

Rakt bort till en stor och tung källardörr stälde han sina fasta steg.

Der hängde en gammal, dammig och oren lykta på en spik bredvid dörren.

Ännu var det icke mörkt. Men skymning var det verkligen.

Det oaktadt tände Edvard lyktan. Dess sken kämpade på ett mycket misslyckadt sätt mot dagen.

Det såg ut ungefär som en ledamot af svenska akademien bland verkliga författare.

Lyktan innehöll endast en talgdank och den har föga ljuskraft i sig.

Men Edvard tog den i handen och steg beslutsamt ned i källaren.

Dörren gaf vika för en tryckning af hans kraftfulla hand. Och så stod han i mörkret.

Lyktan kastade ett bedröfligt sken öfver en fuktig och sandbeströdd golfyta.

Dess svaga strålar mattades, innan den irrande riddaren hunnit in i mörkret.

Men derinne i becksvarta dunklet fick lyktan nytt lif och talgdanken lyste som ett ljus.

Fuktdropparna sipprade ned från hvalfvet och kröpo utefter väggarna.

Och taket hvilade så långt nere, att Edvard tyckte det trycka på hjessan.

Vattensamlingarna här och der i fördjupningarna öfverhoppade han med lätthet.

Då han passerade förbi en med bräder uppförd afskrankning der nere i källarens djupa dunkel, hörde han en råtta gnaga. Råttor och trä äro gamla bekanta.

Värre var det, när en jätteråtta sprang öfver hans väl blänkande stöflar.

Men äfven den förtretligheten uthärdade han med en hjeltes tålmod.

Och så stod han framför en jernbeslagen dörr, som ledde längre in.

Att uppsöka den i yttre källaren väl dolda nyckeln, öppna dörren, träda in och tillsluta den efter sig — allt detta var gjordt inom fem minuters förlopp.

Men så länge dröjde det, ty låset var rostigt och källaren mörk.

Slutligen stod han invid det usla halmläger, hvarpå »Pengen» hvilade der nere i »gubben Grönlunds» djupa källare, dit ingen sol kunde tränga och der ingen människa kunde höra, hvarken de ångestfulla suckarna eller de utslungade förbannelserna — hvarken mäta olyckan eller kontrollera vredesgraden.

»Pengen» tycktes vara som djuren. Han botade sitt onda med sömn.

Endast den intelligenta människan öfvervinner sina olyckor genom vakor och tankar.

Och »Pengen» var allt annat, möjligen. Men intelligent var han icke.

— Upp med dig! röt Edvard, i det han vidrörde honom med sin fot.

Uslingen vände och vred sig, men vaknade icke till full sans.

Uppifrån kroghusets öfra regioner hördes bullret af »arbetarnes» julglädje.

Om Maria hade i Bethlehem anat *sådan* julglädje, skulle en rysning hafva skakat hennes späda kropp och hennes väna ansigte skulle hafva vanställts af spasmodiska ryckningar.

Men lyckligtvis har den högsta magten — den *enda* magten — reglerat allting.

— Stig upp, din f—n!... röt i vredesmod anföraren för banktjufvarne.

»Pengen» reste sig upp och gnuggade sig i de sömniga ögonen.

— Det var då sjelfva den behörnade aفرundsanden!... Kan jag inte...?

När han sagt så mycket, mötte hans blick Edwards kalla öga.

— Åh!... Jaså!... Hm!... Ah!... Hm!... Det är herren!... nådig herren!

— Vakna då, din f—n!... Upp med dig!... Annars skall s—n...

— Gu'be'var's!... Jag är genast färdig... genast på pricken.

Och han var verkligen snart nog färdig. Också måste man i sanningens intresse erkänna, att han icke egde mycket, hvarmed han kunde göra sig »färdig.»

Ett par söndriga benkläder... en trasig skjorta... ett par strumpor, med quadrattumsvida hål — se der allt!... se der hela den stackars »Pengens» lösegendom!

... Såvida han icke i någon vrå hade en älskarinna!

Men det är i alla fall en sak, som icke angår någon annan än honom.

Nå!... Så snart »Pengen» lyckats öppna sina »korppluggar», så att han kunde vid sundt förnuft inför sin förslöade hjerna vittna och betyga, att han befann sig inför »chefen», blef han ögonblickligen vaken... mera vaken än en fordontima statsminister i Sverige gent emot det djerfva Preussen... eller åtminstone femton gånger mera vaken än landtmannapartiets ledare derborta uti Nya Zeeland. Åtminstone sof han icke ens hälften så hårdt som justitieombudsmannen på Söderhafsen »Galenskapen».

Ty der får ett till antalet öfvermågtigt, men i fråga om förstånd betydligt underlägset parti regera så mycket det behagar... på folkets bekostnad. Gudi vare lof, att man icke gör på det viset här hemma i det gamla Sverige, der Gustaf Wasa en gång i tiden förstod att knäcka all opposition med en tung stenslagga.

Den der Gustaf Wasa var allt ändå en rätt bra konung.

Och Gustaf den fjerde var icke heller så dålig, som man velat göra honom.

Vi hafva från äldsta tider intill nu haft de aldra bästa kungar här i Sverige.

Kanske med undantag af Christian Tyrann!... Men han var ju dansk.

Och danskarne hafva alltid haft ett snedt öga till ett sjelfständigt Sverige.

Det der är nu ett nationalfel, som danskarne icke kunna öfvervinna.

Och kanske icke ryssarne heller!... Eller ens de fredlige preussarne!

Gud allena vet, om Edvard eller »Pengen» hade dylika funderingar, när de omsider stodo ansigte mot ansigte der nere i den qvafva källaren. Der fukten droppade ned från hvalfvet och man knappt kunde andas. Och der en isande kyla trängde genom kläderna in i merg och ben.

— Nädig herren sjelf!... yttrade »Pengen», ruskande sitt yfviga hår.

— Ja visst!... Jag har kommit hit för att återgifva dig friheten.

Edvard höll eller, rättare sagdt, rörde sin lykta så, att dess matta sken föll på hans eget ansigte och fullkomligt belyste dess många, innehållsrika drag.

En människokännare... en, som studerat själens, sinnenas, intryckens verkningar på nerver och muskler, skulle genast hafva sagt, att Edvard bar falskhet i skölden.

Men »Pengen» var... som de aldra flesta, när de råka ut för en skurk... ett stort nöt... en dåre... en stackare... och därför läste han icke i Edwards anlete.

Han bara gapade.

Och sannerligen... en dum gädda kunde icke hafva gapat fullständigare, icke ens om hon haft en läcker aborre framför sitt glupska gap!

Ja, icke ens om han hade varit en svensk diplomat i en hufvudstad någonstädes på månen eller på Saturnus eller på Söderhafsöarna, der menniskoätarne bo.

— Friheten!... stönade han... Och han gapade som hamnbusen öfver en sup.

— Ja visst!... Friheten!... Om du vill gå in på att vara mitt biträde... Säg!

— Biträde?... Jo, det vill jag nog... Men se... man har ändå en smula samvete.

— Bah!... Samvete!... Nonsens!... Bagateller!... Hvem tänker på samvete nu?

— Ja, men...

— Nå?

— Jo, se der sitter någonting innanför reffbenen, som inte vill tiga.

— Dumheter!... Om du sjelf tiger... nog f—n tiga dina reffben.

— Vi få väl sel... Nå... hvad befaller nådig herren?... Hvem skall jag mörda?

— Det är alldeles inte fråga om något mord... Inte ens om ett simpelt rån!

— Nå, det var en annan sak... utbrast »Pengen» med liflighet i röst och åtbörder.

— Denna sak är mycket enklare... mycket förständigare än mord och rån.

— Finnes någonting, som är förståndigare?... Det skulle vara roligt att...

— Bah!... Sådant är idel dumbheter... Det kan nog gifva vinst en eller annan gång, men det sätter i fara både nacke och hufvud... och fästmon också.

— Och barnen derjemte!... Ja, min vän, jag förstår allt det der fullkomligt.

— Om inte himlen gjorde en och annan menniska förståndig, så vore vi dumbomar allihop.

— Förståndiga, nyktra tanke!... Hvar hittade du den, min hederlige vän?

— I min salig mors relikskrin!

— Hon måtte hafva varit en skön själ!... Och du liknar henne som ett bär det andra.

— Tycker nådig herren det?

— På min ära!... Förståndet tronar på dina läppar... Snillet lyser i din blick.

— Det var då f—n!... Så förträfflig hade jag aldrig trott mig vara!

... Deruppe väsnades Edwards gäster, så att bullret var nära att störa »Pengers» andakt, när han lyssnade till sin »nådige herres» ord. Skrål och oväsen hördes.

— Vi stå nu vid vårt mål... yttrade Edvard plötsligt till uslingen.

Det är dock icke rätt att säga så. Edvard var större usling än »Pengen».

Ty Edvard hade erhållit uppfostran, men »Pengen» hade aldrig fått annat än sill, stryk och potatis. Edvard hade umgåtts med folk, men »Pengen» hade aldrig sett andra än tjuftar och mösse-skräddare.

— Målet?... sporde »Pengen» med en min, som om han varit en friare till en vattenspann, en half tunna potatis, två blag-garnslintyg och en snutfager bondtös.

— Ja visst!... Målet!... Du förstår bankens kassahalf!... Pengarna!

— Drag åt h—e, herre!... röt »Pengen», som ansåg sig för-närad af ordet »pengarna»!

Hvar och en har sin ära... Naturligtvis med undantag af adelsmän och grefvar på Åland, ty det säges, att der borta utanför civilisationens gränser har man blott sina faders ära.

Och äfven i Amerikas snåriga urskogar är det en ära att vara en odåga.

— Blif inte het! . . . förmanade Edvard med saktmod . . . Låt mig förklara . . .!

— Förklara f—n, om Ni kan! brummade den djupt sårade »Pengen».

— Hör på, min vän!

— Jag hör med båda öronen, men Ni säger ju bara dumheter, nådige herre.

— Vi stå vid målet, säger jag . . . Du borde inse hvad detta betyder.

— Ah! . . . Det är ett ord, som kan vexlas bort hos en bankir mot kontanter.

— Och till på köpet mot stora . . . mot kolossala summor, min käre vän!

— Kanske tio tusen?

— Bättre upp!

— Tjugo! . . .

— Bah! . . . Tror du, att en person i min ställning vill stjåla lumpna tjugo tusen?

— Det var då f—n! . . . Jag tycker, jag, att den summan är rätt vacker.

— Men likväl ett intet mot hvad du och jag skola förtjena i morgon.

— Ni och jag?

— Ja, visst! . . . Har du verkligen trott, att jag skulle vilja företaga något dig förutan?

— Man kan ju aldrig veta! . . . Menniskonaturen är ju så konstig.

— Men min är inte konstig . . . Den är öppen som en graf, läslig som nya testamentet.

»Pengen» ryste. Hela hans gestalt skakades. Han blef blek som ett lik.

— Tyst! . . . hviskade han . . . Nämn inte sådant! . . . Nog är jag en usel dj—l, men jag har ändå vördnad för det heliga, det gudomliga och jag blandar inte in det i mitt prat.

— Dåre! . . . Du är . . .

— Tro mig! . . . Det finnes en högre magt, som man icke ostraffadt förolämpar.

— Bah! . . . Det har någon prest inbillat dig, min vän . . . Var nu inte dum.

— Nej, det har mitt eget förstånd och min egen eftertanke berättat mig.

— Åh!... Jaså!... Du har således förstånd?... Du kan tänka.

— Hvilken förolämpning!

— Så bör du icke uppfatta mina ord. Jag menade blott, att du borde låta mig tala till slut.

— För all dell... Min vilja är ju som ett intet mot nådig herrens.

— Ja, inte ville jag gifva mycket för den, intel... Men var nu allvarsam och hör på!

— Jag hör med samma förtjusning som Carl den trettonde hörde på frimurarne.

»Pengen» hade nämligen en gång i världen varit »student», och lyckats ruinera sin far och mor.

Derför var han hemma icke blott i mord, rån och tjuveri, utan äfven i den svenska historien.

Till och med en af nutidens mogenförklarade öfvermagar skulle icke hafva sätt honom på det hala i fråga om hvarken Magnus Ladulås och bönderna eller Gustaf den tredje och aktriserna.

— Nå väl, återtog Edvard Hallgren... nåväl, vi stå nu vid målet... detta mål, efter hvilket vi hafva sträfvat under dessa många och långa dagar och nätter... Du förstår mig.

— Jag tycker verkligen, att det ljusnar en liten smula i min slöa hjerna.

— Vi behöfva endast räcka fram armar och händer för att taga millioner.

— Nå, hvarför räcka vi då icke fram de der usla lemmarna?... Vi få inte dröja.

— I morgon skola vi gripa verket an... du och jag, men ingen annan.

— Men kamraterne då?

— De få inte vara med... Du och jag skola dela hela bankens kassa.

— Det vore då f—n. Men kan Ni säga mig, huru vi skola ställa till den saken?

— Dina kamrater supa, äta, kurtisera, dansa, gyckla, leka...

— Det var mycket på en gång, det... Och medan de därarne göra detta...

— ... skola du och jag plundra banken... nämligen om du är förnuftig.

— Hvad menar ni med det? . . . Hvad vill det säga, att vara förnuftig?

— Du önskar således att få veta det? . . . Du vill förena dina krafter med mina?

— Visst vill jag det! . . . Jag vore väl eljest så dum som en patenterad kronofjerdingsman på Otaheiti — denna härliga ö, der tio tusen exemplar af släktet *homo* vräka sig i skuggan af kokospalmer, lyda en konstitutionel-monarkisk regering, odla tjugosex kvadratmil god jord, plantera bananer och äta sig mätta af brödfrukträdens härliga alster . . .

— Det höres, att du varit student . . .

— Är student, menar Ni väl, utbrast den andre med löjlig stolthet. När man en gång har blifvit en ärorik *civis academicus*, så är det en värdighet, hvilken aldrig kan förloras.

— Du har mera snille, än ditt yttre låter ana, min käre *civis academicus*. Och särskildt måste jag erkänna min ödmjuka beundran för ditt makalösa minne i Geografien.

— Geografien! . . .

— Ja, du bevisade nyss, att du känner Otaheiti i grund och botten.

— Bahl! . . . det der var bara småsaker, yttrade »Pengen» och lät yttrandet åtföljas af ett flatskratt, hvarefter han mera allvarsamt återtog: Jag kan gifva er ännu starkare bevis rörande min höga ståndpunkt i de geografiska vetenskaperna. Vill Ni höra något om Tyskland?

— Tyskland känna vi . . . Der finnes Bismarck och det är allt hvad derom är att säga.

— Nå, om . . . låt mig se! . . . Om Polynesian då? . . . Vill Ni lära att känna . . .?

— Ja, hvarför inte?

— Nåväl, min herre, Polynesian är ett land, som är märkvärdigt, derfor att högt förnäma damers af broderade linnen och spetsbeprydda benkläder dolda behag . . .

— Blif nu inte osedlig! . . .

— Prat, min herre! . . . De der förtjusande sakerna äro i Polynesian de aldrig bästa »referenser» för en ung man, som vill framåt. Jag har till och med läst om en gammal förlegad student, som egentligen dugde till ingenting, men som på kjortelvägen lyckades blifva något slags generaldirektör eller dylikt i Polynesian och som — sedan han hunnit fram till detta höga äreställe, der han tog sig ut ungefär som en ko i ett frodigt hafrefält eller som en åsna på

spetsen af ett kyrktorn i stället för tuppen — fortfarande gick samma linneväg, så snart en mera betydande syssla skulle af honom tillsättas. De högt förnåma damernas hemligaste persedlar voro alltid för honom utmärkt goda rådgifvare och det hände därför aldrig, att han begick det felet att på en plats sätta den dertill dugligaste personen.

— Det hade varit ett rysligt fel i Polynesien... kan jag förstå?

— Naturligtvis!... Men vet Ni hvad, herre?... Jag har uppgjort en klok plan.

— Verkligen!... Nå, du har snille, min käre *civis academicus* och om du vore i Polynesien, skulle du kunna gå långt och blifva en af polynesiska samhällets stödjepelare.

— Det är också dit, som jag syftar... Nåväl, hör nu min plan, nådige herre!

— Jag är idel öra och förtjust öfver att träffa en så snillrik gammal student.

— Så snillrika kunde de blifva allesammans, om de ville troget gå i mina fotspår. Och ta' mig... skulle icke då hvarenda oduglig student blifva generaldirektör ända ifrån kuratorerne ända ned till pedellerne... Ty, ser herren..., saken är den, att sedan jag sett det der omtalade, som timat i Polynesien, har jag föresatt mig att blifva generaldirektör i Polynesiens fångvårdsstyrelse... Låtom oss därför gå till vårt arbete, herre!... Låtom oss ensamma, Ni och jag, bestjåla eller... mera honett sagdt... rättvist beskatta banken. Sedan köper jag mig en snygg kostym och en fin pariserhatt, skaffar mig en dyrbar promenadkäpp och ett par blanka stöflar och ett hårdt samvete och så far jag till Polynesien för att tillträda min generaldirektörssyssla, såvida inte en biskopsstol står ledig för min räkning... *Allons enfants...!*

Den gamla studenten sjöng de första stroferna af den franska frihetssången med hes röst.

Och tonerna rullade som en åska under de långa källarehvalven. Man kunde — oaktadt rösten var sprucken och halsen skroflig — likväl märka, att »Pengen» mände en gång hafva varit en firad studentsångare.

När han slutat sjunga, lät han höra ett gapskratt och utbrast med väl speladt bekymmer:

— Ack, den som ändå vore ett förnämt fruntimmer!... Ha, ha, ha, ha!

— Hvilken löjlig önskan!

— Icke så löjlig ändå, förmodar jag! . . . Om jag vore en förnäm dam, skulle jag snart hafva full syndaförlåtelse och det utan att behöfva anlita honom, som led och dog för världens synder.

— Ah! . . . Du talar om Polynesien?

— Ja visst! Der vinna de förnämna damerna syndaförlåtelse så behändigt, att man kan riktigt afundas dem. Om jag vore en förnäm dam af Polynesien, skulle jag snart vara renare än en engel, ty jag skulle gynna läsare, kolportörer, barnhemsläsare, bolzianer af alla slag. Och det är hufvudsaken för den som vill blifva salig i Polynesien. Men tyvärr är jag en gammal student, som endast har hopp om en generaldirektörssyssla, när jag viggat ihop till en snygg drägt.

Han sänkte hufvudet på ett löjeväckande sätt och suckade tyngre än det suckar i skogen.

För vår del tycka vi, att han var ett nöt. Han kunde ju hafva klädt ut sig liksom Chevalier de Faublas. Och spelat en rol af dam, men i verkligheten gjort nytta såsom karlsperson i boudoirerna.

Men han var full af ironi, den der »Pengen», och såg världens elände från humoristisk synpunkt.

— Men nu till vår affär, min vän! yttrade anföraren kort och skarpt.

— Jag vet ännu icke . . .

— Du skall strax få veta allt . . . För ögonblicket är dig nog att veta, att nu är tiden inne.

— Nu? . . .

— Ja visst, min vän! . . . Nu sitta våra vänner och kamrater deruppe och supa.

— Det är en dålig affär för mig, som får sitta här nere i underjorden och torka.

— Du får dricka så mycket mera, när du blifvit millionär och kommit till det härliga Polynesien.

— Och blifvit utnämnd till generaldirektör i Polynesien . . . Jo, jo men . . .

— I nödfall får du kanske nöja dig med att blifva major i den tappra polynesiska arméen eller öfverste eller någon dylik syssla, som damerna få gifva sina gunstlingar. Du skall blifva en gunstling hos någon dam rätt högt uppe på rangskalan, om du skall blifva generaldirektör.

— Bah!... Jag gör som andra gamla studenter före mig... jag söker sympati i de högre lagren.

— Nå... det der blir nog bra... Låtom oss nu gå!... Men först en ed!

— En ed?... Nå, låt höra! Jag svär på hvad som helst, bara jag blir millionär eller generaldirektör.

— Svär då att lyda mig i allt, utan invändningar och utan den minsta tvekan!

— Det skall jag gerna... Hör nu!...

Den ed, som Edvard affordrade f. d. studenten, aflades med kallblodighet och mottogs med köld.

Och så lemnade de båda skurkarne det djupa och mörka källarehvalfvet.

»Pengen» måste gå före och Edvard följde efter med lykta i ena handen och revolver i den andra.

Hvilket bevisar, att äfven en *civis academicus* kan blifva föremål för misstroende.

Edwards lykta förmådde knappt skingra det djupa mörkret på en alns afstånd kring hans person.

Och »Pengen» lunkade förut på ett sätt, som vittnade om, att dumhet kan finnas hos en *civis academicus*, äfven om denne är »filosofie doktor» d. v. s. har patent på att vara klok.

Ty vi, som känna de i denna berättelse förekommande personerna och deras lefnadsöden i grund och botten, kunna sanningsenligt intyga, att »Pengen» var en promoverad filosofie doktor, hvars visdom denna världen icke kunnat begripa och som därför råkat på afvägar och längesedan borde hafva varit lärare vid barnhemmet i Östad eller någon människovänlig inrättning, der oduglingar kunna koka ihop åt sig en framgångssoppa.

Om vi hade lefvat i Abyssinien eller på Otaheiti, skulle han längesedan varit generaldirektör.

Vi hafva också sett, att han i fråga om en slik post stälde sig till de polynesiska damernas förfogande.

Äfven hvad förberedelserna beträffade!

Man måste medgifva, att hvilka moraliska lyten »Pengen» än månne lida af... ingalunda led han vid den tiden af den dumma sjuka, som plägar benämnas skrupler.

Och därför dugde han minsann till allting. Äfven till det, han icke förstod!

Ty mängden af människor duga mest till det som de icke förstå. Sådan är världen.

Och världen har rätt, huru galen och befängd den än må visa sig vara.

När »Pengen» — vår generaldirektör *in spe* på Otaheiti eller i Polynesien — slutligen befann sig utanför källaredörren, drog han ett djupt andetag och började gnola:

»I tornets djup, fördold för verdens öga
Vid lampans sken...»

— Skrik så lagom, herr *civis academicus!*... Håll din mun, herr generaldirektör!

»Pengen» teg ögonblickligen. Han var alldeles icke mån om martyrens ära.

Och hvilken »generaldirektör» är väl det, när en förnäm dam eller en förnäm dams älskare ber honom om något. Det är en naturlig tanke, att hvar och en är sig sjelf närmast.

»Pengen» kunde ju aldrig veta, om icke Edvard hade försänkningar i stora världen.

Derför teg han.

Och så gingo de båda männen genom diverse dörröppningar, gångar, trappor och gångar omigen, tilldess de befunno sig på den af oss väl kända bakgården.

Grönlunds hus var så väl inrättadt, att de båda brottslingarne, ehuru de icke befunno sig mången gång mera än några fot från deras med svalg och dryckenskap sysselsatte kamrater, så att de ganska väl hörde de vilde sällarnes sorl, svordomar och grofva skämt, likväl icke kunde märkas af den julfirande hopen af skojare. Här och der var i väggarna anbringadt ett litet hål, genom hvilket de båda männen kunde se såväl de vid glas, tallrikar, flaskor och fat lustiga kamraterna, som gubben Grönlund och hans folk.

Men de båda skurkarne dröjde icke länge vid dessa väl dolda utkikspunkter.

De befunno sig snart ute på bakgården och vid nedgången till underjorden.

— Men huru skola vi komma ned?... sporde »Pengen», rifvande sig i hufvudet.

— Ett godt förstånd vet att öfvervinna hvarje hinder... Kapa genast den der linan!

»Pengen» var icke sen att afskära den till hissinnätningen hörande linan.

När han nu stod och höll dess ena ända i handen, medan

den andra hängde ned i brunnen, var han icke klokare än förut i fråga om chefens afsigter och därför sporde han:

— Herre! . . . Jag har varit kronoarbetareskarl på Tjurkö och varit såld till konsul Wolff för tio öre om dagen, som tillfallit kronan, och jag har huggit stenar så fina som en hertiginnas skinp och så glatta som Bismarcks hjessa och jag har gått öfver stenskarfsfälten på den fördömda ön, som liknar en scen ur Dantes Helvete. Allt detta har jag gjort, herre, men gå ned i den här brunnen . . . det kan jag inte om också sjelfva . . .

— Dumhufvud! . . . Se här, huru vi skola göra, min vän! . . . Tag hit linan!

Edvard band den starka linan kring en till hissen hörande påle och sörjde för att den icke kunde glida ned utefter pålen till marken. På detta sätt bildade han en utväg att klättra ned i gången, utan att man behöfde begagna sig af den vanliga hissen.

— Förstår du nu?

— Nu begriper jag hela historien . . . Ni är f—n så slug, nådige herre.

— Tack för komplimangen! . . . Skada, att jag icke kan återgälda den med ett liknande beröm! . . . För att vara filosofie doktor är du alldeles rysligt dum. Förlåt min uppriktighet!

— Ni finner mig dum, nådige herre! . . . Bah! . . . Ni skulle ha sett de andre!

— Hvilka?

— De andre filosofie doktorerne! . . . Ibland dem finnas många, som äro i stånd att tveka mellan höger och venster. Ja, jag har till och med känt dem som varit så gräsligt inpyrda med enfald, att de tagit en läsareprest för ett helgon eller en melon för hufvudet på en chines.

— Du har en lika sann som vidsträckt erfarenhet, herr student.

— Ja, därför har jag också blygts att göra gagn af min doktorsgrad, min herre.

— Men kanske du är så lärd, att du blifvit ett nöt, liksom fula hundar kunna på grund af deras fulhet blifva vackra och liksom gamla gubbar blifva barn på nytt . . . Hvem vet?

— Jo, det vet jag, herre, ty . . . ty . . . ja, hvad f—n skall jag säga? . . . jo, ty jag är sjelf filosofie doktor och kunde när som helst blifva lektor och få mig ett godt pastorat, om jag bara hade snygga kläder.

— Och ännu en annan, mycket nödvändigare sak, som mycket,

ja, uteslutande inverkar på befordringsfrågor af detta slag! . . . Förmodligen gissar du utan svårighet, hvilken sak jag menar!

— Nej, herre! . . . En filosofie doktor gissar ingenting, sedan han varit på Tjurkö och blifvit bearbetad af en snuskig prestman, vald bland prestmobben . . . Det är åtminstone min åsigt om den, som var der på min tid . . . Men han är död nu och därför — hvile han i frid!

— Du blir sentimental, min vän . . . Förstår du icke, hvad jag nu menar?

— På min filosofie-doktors-ära, nej! . . . Jag begriper inte ett solgrand.

— Nå, det behöfver du då inte säga mig . . . Jo, ser du, min vän, för att blifva lektor och få inom sinom tid ett godt, fett, af mjölk och honung öfverflödande pastorat måste du vara icke blott filosofie doktor, utan äfven hafva en massa s. k. relationer till det s. k. förnåma packet.

— Herre! . . . utropade »Pengen»; . . . Ni är värd att när som helst promoveras.

— Drag åt skogen! . . . Kom nu! . . . Var så god och klättra ned först, min vän!

»Pengen» var snart nere i underjorden. Och Edvard följde utan betänkande efter.

— Här är mörkt som på ett auditorium i Lund eller som i ett vaktmästarehufvud.

— Naturligtvis var det »Pengen», som utlät sig på detta vanvördiga sätt.

Men Edvard hade alla nödvändiga materialier till hands. Han behöfde icke ens söka dem.

Snart sprakade två facklor i deras händer och de trängde framåt i gången.

Och vattnet sipprade ned från taket i tunga droppar och råttorna kilade pilsnabbt hit och dit framför deras fötter, utstötande sina gnisslande ljud. Här och der stötte de båda karlarna med ansigtet emot en spindel och dess väf, hvilken det idoga djuret hade hunnit utbreda tvärs öfver gången på den korta timma, som förflutit, sedan skaran af arbetare lemnade denna underjordiska plats för brottsliga planer.

Men de voro djerfve män och ingenting kunde hejda eller afskräcka dem.

Gången var så lång, att det dröjde en hel quart, innan de uppnådde dess andra ända.

Den tjugusende kvinnan öppnade sängkammaredörren och han steg in i helgedomen.

Romanbladet 1886

Här fans, som vi veta, ett rikt förråd af facklor, lyktor, tändstickor o. s. v.

Och der fans äfven en stor mängd af allehanda verktyg och redskaper.

Sedan några facklor blifvit tända och instuckna i de dertill afsedda jernringar, som voro fästade i väggen och under hela gräfningsarbetet ryckts ut igen och flyttats längre fram i den mån arbetet fortskred — befunno de båda männen sig framför en vägg af sand, grus, småstenar, trädrötter o. s. v. . . . med andra ord en alldeles likadan vägg som i en vanlig grusbacke, der man hemtar väglagningsämne. Utan tvifvel hade »Pengen», hvilken såsom filosofie doktor var egare af patent på konsten att reflektera, tänkt sig, att han i stället skulle få se de nakna och obetäckta grundmurarna till bankpalatset. Derför studsade han.

— Jag trodde, att allting var färdigt, utropade han med tydlig häpenhet.

— Du ville väl hafva haft hålet färdigt att krypa in genom, sade den andra spefullt.

— Det skulle åtminstone hafva varit beqvämt. En *civis academicus* älskar beqvämlighet.

— Nå, arbetet lär icke blifva så svårt. Tag denna jernstång och kör den med kraft in i väggen!

»Pengen» gjorde efter anvisning. Spettet söndersmulade grusmassan och stötte mot en sten.

— Nå, hvad säger du nu, min vän? . . . sporde Edvard med ironisk ton.

Utan att svara drog »Pengen» ut jernspettet och stötte det in på ett annat ställe.

Äfven der slutade det med att skrubba mot granit eller annan hård stenart.

— Der är min s—l inte långt igen, utbrast filosofie doktorn . . . ty denna granit är . . .

— Bankpalatsets grundmur! . . . Förstår du mig nu, min käre vän?

— Ah! . . . Nå, till arbetet då! . . . Bort med detta eländiga grus, som inte innehåller en enda guldklimp! . . . Hit med en hacka! . . . Usch! . . . Der ramlade ett stort stycke . . . Återigen ett hugg!

Äfven Edvard grep en hacka och och högg in på gruslagret. Doft suckande föllo de lösryckta större styckena ned till marken, medan smulorna ljudlöst runno i floder ned samma väg.

Så arbetade de båda skurkarne mycket fitigt under en half timme.

Mer och mer blottades bankhusets af granitblock sammanfogade grundmur.

Emellanåt måste man på skottkärror föra bort gruset för att icke hindras i arbetet.

— — — — Äntligen var muren klar. De båda männen stodo vid målet.

Dock icke ända framme vid målet! Ty muren måste genom-brytas.

Men för ett par så starka och djerfva män var detta arbete endast en småsak.

Och de behöfde blott andas ut ett par minuter. Sedan kunde de med friska krafter börja anfallet.

Två starka och oböjliga stålspett instuckos i springorna mellan de gigantiska blocken.

På en och samma gång ansträngde de båda männen sina krafter mot samma stenblock.

Det rubbades en tum från sitt läge, gnisslande mot det underliggande blocket.

Och så ännu ett kraftfullt tag med spetten! Ännu en väldig kraftansträngning!

Då befann sig det oerhördt tunga stenblocket redan ett kvarter utanför de andra.

Och så högg man ånyo tag. Man kastade sig med hela sin kraft och tyngd på spettet.

Stenen gnisslade som en afgrundsande och utvecklade en svafvel-luktande rök.

Men utåt skred den, oförmögen att stå emot det väldiga trycket.

Nu hvilade den blott med en obetydlig del af sin yta på det underliggande blocket.

Ännu ett grepp med de två stålarmarna! Ännu en kraftansträngning!

Der låg det.

Eller, rättare sagdt, der rullade det nedför grushögen, tilldess det blef liggande.

En öppning var gjord. Men den måste göras både vidare och djupare.

Vidare — emedan man eljest icke kunde med spetten komma åt kanterna af den innanför i muren placerade stenen. Djupare — emedan ännu några fot återstodo, innan man befann sig inne i det

efterlängtade bankhuset, der Edvard ämnade blifva millionär och »Pengen» skaffa sig medel till en »snygg drägt», så att han kunde efterfika en generaldirektörspost i »det härliga Polynesien.»

Ännu återstod således ett drygt arbete. Ännu voro de icke vid målet.

Och likväl hade de redan tillbringat ett par timmar dernere i djupet.

Men äfven de sista hindren blefvo undanröjda. Muren var genomborrad.

Väl rann svetten i strömmar nedför de båda brottslingarnes ansigten. Och väl kunde de egentligen hafva behöft en stunds hvila, innan de trängde genom breschen in uti de ännu obekanta regionerna på murens andra sida. De brunno emellertid af otålighet och gäfvu sig icke tid att hemta andedräkten. Nästa ögonblick var mycket betydelsefullt, ty det skulle afgöra, huruvida beräkningarne varit från början riktiga, så att det verkligen var i bankens kassahvalf, som gången nu utmynnade. Huru lätt kunde icke ett fel af en tiondelstum i början hafva — förökadt i proportion till väglängden — ledt brottslingarna så mycket på sidan om målet, att de i nästa ögonblick skulle befinna sig i bankens vedkällare i stället för bland dess kassakistor. Blotta tanken härpå gjorde dem ursinniga och ingenting i världen — icke ens åsynen af den beskedligaste bland polismästare — skulle hafva förmått hindra dem att, i samma ögonblick sista stenen med ett doft ljud föll ned, rusa fram till öppningen, i ändamål att öfvertyga sig om saken. Så stor var deras ifver, att de icke ens tänkte på nödvändigheten att först hemta lyktor eller facklor.

Derför möttes de också af ett så intensivt mörker, att deras blick icke förmådde genomtränga det. Båda två läto på samma gång höra ett utrop af harm.

Men några ögonblick senare hade de hvardera en lykta i handen.

Och nu fans ingenting, som hindrade dem från att blicka in i hvalfvet.

Sträckande sig fram genom breschen så långt som möjligt, läto de lyktornas sken falla på det ena efter det andra af det föremål, som funnos i källaren.

Och båda skurkarne utropade samtidigt med af glädje darrande röster:

— Kassahvalfvet!

Det var verkligen bankens kassahvalf. Beräkningarna hade

varit tillförlitliga. Man hade icke en enda hårsman afvikit från den ursprungliga ritningen. Man befann sig precis på samma punkt, till hvilken man från arbetets början ämnat att vid arbetets slut komma.

Under ett par minuter lågo de båda männen utsträckta i brechen och rörde ingen annan lem än handen, som flyttade lyktan, och hufvudet, som måste vridas för att kunna se allt.

Invid väggarna i hvalfvet stodo några väldiga kassaskåp.

Och på ett bord lågo uppstaplade högar af tyg- och läderpåsar, hvilka sannolikt innehöllo guldmynt. Man hade ansett bankens kassahalf så betryggande mot tjufvar, att man icke hade vårdat sig om att till yttermera säkerhet låsa in guldets i kassaskåpen.

— Nu till verket! . . . utropade anföraren nästan med ursinnig vildhet.

De hemtade en kofot, några dyrkar och andra tjufverktyg, hvilka Edvard hade undangömt på ett för »arbetarne» obekant ställe i gången.

Och så hoppade de utan tvekan in i källarehvalfvet, hvarvid Edvard utropade:

— Vi skola icke lemna kvar ett enda öre af den omätliga rikedom, som döljes i dessa påsar och i dessa skåp. Snart äro både du och jag mångmillionärer, min käre fil. doktor.

— Jag har alltid tänkt, att lyckan skulle komma till mig i någon form, sade »Pengen» cyniskt. Och nu ser jag hennes fagra anlete och längtar efter att få kyssa hennes gyllene läppar.

De fördjupade sig i hvalfvets inre.

TJUGONDEANDRA KAPITLET.

Huru Edvard uppfylde sina till Grönlund gifna löften.

De lefde muntert deruppe i den rökiga krog salen.

Och Grönlund samt hans tjänsteandar sparade ingen möda.

Mat och drycker serverades i öfverflöd. De stackars uslingarne fingo en gång i lifvet äta hvad de tyckte om och dricka hvad de behagade, äfven det dyraste.

Derför var också stämningen hög och man fann sin julfest mycket lustig.

Dock hindrade detta ingalunda, att man här och der grälade en liten smula.

Ej heller att man svor!

Och allra minst att man blef förargad öfver det allra minsta stickord!

Men Grönlund blef mer och mer mulen i uppsynen, allt mera tyst och sluten.

Dock upphörde han icke att med outtröttlig ifver ombesörja sina göromål.

Han var så uppmärksam mot sina gäster som en kypare mot en vråkig profryttare.

Och detta bevisar, att de sannerligen fingo bättre uppspassning än de förtjenade.

Ty man måste vara minst storamiral af Sverige för att blifva uppmärksammas af en kypare på ett svenskt hotell, när en förnäm och penningslösande handelsexpedit är inom synhåll.

Men Grönlund var, som sagdt, mulen. Det var synbarligen inga glada tankar, som sysselsatte honom och kom det annars vanliga godmodiga skämtet att stelna på hans tunga.

Emellanåt blickade han oroligt bort till den dörr, genom hvilken Edvard gick ut, då han begaf sig ned i källaren för att uppsöka »Pengen». Grönlund längtade uppenbarligen efter att få se honom komma in igen och var helt säkert orolig öfver hans långa frånvaro.

Utän tvifvel tänkte gubben Grönlund på den fara, han lopp, om icke Edvard uppfylde sina löften att skydda honom mot rättvisans hämnd och straff för den der affären med den underjordiska gången. Han litade icke på Edvard, ty han var sjelf alltför klipsk och alltför erfaren i skurkaktigheter, att han icke skulle hafva lärt känna Edvard såsom den personifierade egennyttan, såsom en människa, hvilken är sig sjelf allt och intet för andra — en människa, som med kallt blod skulle offra alla andra för sina egna fördelar.

Och att Grönlund hade rätt i denna åsigt om Edvard Hallgren det känna vi redan.

Edwards hjerta var hårdt som sten . . . hårdare än den moderna tidens krigsguds hjerta.

Der fans i hans själ icke mera än en enda ömtålig punkt. Det var den, der hans kärlek till den vackra Susanna bodde. Allt annat i hans själ var idel egoism.

Slutligen tilltog Grönlunds oro så mycket, att han icke längre uthärdade derinne.

Han vinkade till sig en af tjänsteandarna och hviskade till honom:

— Se väl efter, att de icke stjäla någonting och skrif upp allt hvad de få och allt hvad de slå sönder! . . . Jag är alldeles uttröttad och behöfver begifva mig till hvila för natten.

Och så gick Grönlund sin väg, lemnande rörelsen i drängens händer.

Han valde samma dörr, genom hvilken Edvard hade aflägsnat sig.

Då han kommit ut på gården, lyssnade han efter något ljud.

Men han hörde intet annat än rasslandet af en spårvagn, som rullade förbi i riktning mot Nybrohamn. Och så hörde han en förbivandrande poliskonstapel hvissla och några gaminer tjuta. Och gardistskrån förnams från Berzelii park.

Men af Edvard hörde han intet — hvilket föranledde honom att mumla:

— Den listige karlen ämnar lura mig. Det är då så visst som att två stop göra en kanna och så säkert som att ingen Dillströmare blir plakat af tio tum renadt.

Han tände ljuset i en lykta och begaf sig ut på gården, ställande sina steg bort till samma källaredörr, genom hvilken Edvard inträdde, då han tidigare på aftonen uppsökte »Pengen».

Källaredörren stod öppen och denna upptäckt föranledde Grönlund att utropa:

— Aha! . . . De skälmarne äro redan borta. Det finnes ingen människa i källaren.

Han steg ned, under det han mumlade åtskilliga saker, som vi icke vilja återgifva.

Gubbens förmodan att foglarne flugit ur reden, befans naturligtvis våra riktig.

I hela källaren upptäckte han ingen annan lefvande varelse än en katt, som lurade på råttor, och en stor spindel, hvilken förskräckt skyndade att gömma sig.

Grönlund gaf katten en spark och begaf sig upp igen. Det så illa behandlade djuret kilade mellan hans fötter i förväg uppför trappan och försvann med pilens hastighet.

Men Grönlund måste gå sakta till väga. Han var korpulent och han var gammal.

Emellertid tog afven hans färd uppför trappan slutligen en anda.

— Hvart hafva de tagit vägen? brummade han, när han ändt-
ligen befann sig uppe på gården.

Han stälde sig att lyssna. Men han hörde inga andra ljud än gatubullret.

— Kan det verkligen vara möjligt, att de hafva gått ned i den underjordiska gången och att de nu på tu man hand fullborda gerningen, plundra banken och ämna rymma samt lemna mig och alla de andra i sticket? . . . Ja, man kan då inte vänta bättre af en skurk, som tager sig ett så förnämt utseende som den der fördömde karlen, hvilken afgrunden skickat mig på halsen för mina synders skull . . . Jaha! . . . Saken är klar . . . De ämna förråda oss för att sjelfve dela rofvet . . . Nå, hvad är att göra? . . . Gifva gossarne derinne en vink? . . . Bah! . . . De äro alltför fulla för att kunna utträtta någonting i qväll . . . Men i morgon! . . . Nå, jag vill gå till brunnen, om icke för annat, så i ändamål att förskaffa mig visshet i saken . . . Ingenting är värre än ovissheten.

Han begaf sig med så raska steg, som i hans förmåga stod, till bakgården.

Derunder brummade han många goda saker, bland hvilka vi såsom exempel anföra:

— Åh, min gubbe lille . . . du har gjort upp räkningen utan att fråga värden.

Eller:

— Menar du, att en slik spoling, som knappt är torr bakom öronen, duger till att draga gamle Grönlund vid näsan, så bedrager du dig värre än gardisten, som trodde att flaskan innehöll af Smithens tiodubbla nektar och fick hals och mage fulla af fotogen.

Eller:

— Var lugn, min gosse! . . . Ännu har ingen räf bitit min gamla gås.

Eller:

— Ha, ha, ha! . . . Nu tror han, att han har steken på spettet . . . Ha, ha, ha!

Eller:

— Han är en finurlig f—n, men gubben Grönlund är inte heller född i Däreboða.

Nu befann han sig på bakgården och insåg nödvändigheten att vara försigtig.

Han hade redan dolt sin lykta under tröjan. Nu teg han också.

Och så stälde han sig att lyssna i mörkret, öfvertygad att ingen kunde se honom.

Ty himmelen var öfvertäckt af svarta moln, så att ingen stjerna syntes.

Ett snöblandadt regn hade börjat falla och gjorde mörkret ännu djupare.

Vinden tjöt i springorna på det bristfälliga planket och kring knutarna.

Här och der ryckte den upp en fönsterlucka och kastade den våldsamt mot väggen.

Och om icke gubben Grönlund hade haft lyktan i barmen, skulle han troligen hafva förkylt sig. Men värmen från lyktan ersatte efter hand den kroppsvärme, som den genomträngande blåsten förde bort med sig. Men åt sådana småsaker egnade gubben nu ingen tanke.

Han endast lyssnade och lyssnade omigen, nästan rädd att få höra någonting, men likväl angelägen om att icke låta något enda litet ljud undgå hans uppmärksamhet.

En hund skälde och en poliskonstapel nös strax utanför planket.

Men hunden sprang sin väg och konstapeln aflägsnade sig med majestätiska steg.

Och de karlarne förstå sig på hvad som har ett majestätiskt skick.

Den som i afton till och med ännu mera än eljest saknade majestät var Grönlund.

Han var bara nyfiken.

Men han hörde icke ett enda ljud, som kunde föra honom på det önskade spåret.

Då beslöt han sig för att gå bort till »brunnen», för att der fortsätta sina spaningar.

Ingen katt kan gå tystare på sin rättjagt, ingen lakej kan skrida mera ljudlöst fram i sin herres och husbondes salonger, än Grönlund nu passerade bakgården.

Ingen diplomat kan vara mera försiktig, när han har »audiens» hos Bismarek, än gamle Grönlund, när han nu stod vid nedgången till underjorden.

Och ingen af Boltzius' väninnor, de eleganta och romantiskt-religiösa qvinnorna smyger med så stor försigtighet in genom undergörarens port i den sena aftonstunden, som gubben Grönlund smög

sig intill en af de till hissen hörande stolparna och stödde sig emot den med ansigtet vändt mot brunnen . . . Återigen lyssnade han.

Men hvarför ryckte han till så plötsligt? Blef han stungen af en orm?

Och hvad var orsaken till den häftighet, med hvilken han utropade:

— Alla dj—r! . . . Hvad vill detta säga? . . . Drömmer jag eller är jag vaken?

Han var vaken. Derom var nu intet tvifvel. Han var alldeles ovanligt vaken till och med. Ja, så vaken, att han tyckte sig nästan kunna se i det tjocka mörkret.

Och han tyckte sig varseblifva, att linan i hissen var afskuren.

Det som kom honom att misstänka denna omständighet, förtjenar en beskrifning.

Då han lade ryggen mot pålen, kände han någonting hårdt, som på ett obehagligt sätt skar in tvärsöfver hans rygg. Han insåg genast, att den der hårda linien, som hindrade honom att beqvämt hvila mot den eljest glatta och väl hyflade stolpen, måste vara någonting, hvilket ditkommit under tiden efter mörkrets inbrott.

Han hade ju sjelf just i skymningen inspekterat hissens alla delar.

Och han hade funnit alltsammans vara i vanlig och god ordning.

Några ögonblick stod gubben kvar i samma ställning och reflekterade öfver hvad det kunde vara, som blifvit viradt kring stolpen och som kunde göra ett så beskaffadt intryck på hans kropp. Han ville icke lemna sin ställning, emedan den fortfarande känslan i ryggen af föremålets form, aldrig bäst kunde leda honom på spåret.

Slutligen tycktes han hafva fattat en stadgad öfvertygelse, ty han mumlade:

— Det måste vara ett rep . . . ett tåg . . . en lina . . . Men hvilken och i hvilket ändamål? . . . Jag känner igen repet på storleken . . . Det måste vara detsamma, som jag lemnade i stället för det rep, våra nu saliga vänner »Juvelleraren» och Aron afskuro, när de försökte förpassa den s—ns karlen tillbaka till det varma rummet . . . Jag är lika säker på min sak som en kökspiga på sin lifgardists otrohet . . . Vid min kanna och mitt stop!

Det var just i detta ögonblick, som Grönlund tyckte sig se, att repet var afskuret.

Inbillningen är en förundransvärdt lycklig målare . . . isynnerhet i mörker.

Vår vän Grönlund var emellertid icke nöjd med att se eller inbilla sig se.

Han ville som en förständig karl äfven känna sig för med händerna.

Och dessa bekräftade snart hans antagande . . . verkligheten af hvad han trott sig se.

Hans eget goda rep var afskuret och hissen således gjord obrukbar.

I stället hade man fäst det kring stolpen. Men ändan var fri.

Och när han så långt som möjligt följde denna, fann han, att den förlorade sig i den djupa »brunnen». Intet tvifvel således! Edvard och »Pengen» hade klättrat ned och voro nu dernere.

— De ämna plundra kassan och lura oss alla, hväste han, utom sig af vrede.

Men det var icke blott vrede, som jäste inom honom. Det var äfven fruktan.

Ty han förstod ganska väl, att om Edvard ämnade taga hela rofvet för egen räkning, och icke ämnade dela med sig, så skulle han icke heller försöka skydda Grönlund mot en upptäckt af att gången ledde direkt från bankhuset till hans bakgård, ehuru han gifvit gubben ett sådant löfte. Att Edvard ämnade fly, så snart rofvet var i hans hand, obekymrad om medbrotslingarnes öde, detta är något, som den sluge gamle mannen nästan ögonblickligen insåg.

Och detta var den naturliga orsaken till såväl hans fruktan som hans vrede.

— Men detta skall blifva en lögn! . . . mumlade han, i det han lutade sig öfver brunnen.

Hans mening var att lyssna. Han önskade höra ljudet af deras arbete dernere.

Till en början var det honom omöjligt att höra något. Allt tycktes vara tyst.

Men det var troligen därför att hans sinnesrörelser hade drifvit hans blod uppåt hufvudet.

Och i samma mån som blodet återtog sitt naturliga lopp, blef hörseln klarare.

Ett doft buller, kommande från gångens längst bort belägna delar, nådde hans öron.

Han kände väl igen det, ty han hade ofta stått på samma plats som nu och lyssnat.

— Intet tvifvel mer! utropade han. De arbeta dernere. De stjåla skatten i natt. Och i morgon kommer polisen hit och griper mig, såsom om jag vore den egentlige tjuften... Hul... Det är en dj—l i nedrighet, liksom han är en afgrundsande i slughet... Men Grönlund är ingen gröngöling.

Han stod en stund i djupa tankar. Derunder mumlade han flera gånger.

— Hvad är att göra under dessa fatala omständigheter?... Tio tum af bästa sort för ett godt råd!... Ty jag skall om intet göra hans vackra plan. Det är nu en afgjord sak.

Liksom om han hade väntat sig ett godt råd af lyktan, tog han nu fram henne ur barmen.

Vid dess sken kunde han tydligt se linan, som fördjupade sig i »brunnen».

Och på samma gång fick han verkligen den lyckliga tanke, han sökte.

Han satte lyktan på marken och uppsökte i sina djupa fickor en knif.

I nästa ögonblick hade han afskurit den lina, med hvars tillhjälp Edvard och »Pengen» skulle hafva efter fullbordadt arbete dernere uppstigit till de lefvandes verld.

Linan föll ned i »brunnen» och var snart försvunnen för hans blick.

— Seså, mumlade han, i det att han gömde knifven och tog lyktan i handen. Nu få herrarne stanna kvar dernere till i morgon och då skickar jag dem på halsen alla de der gossarne, som sitta derinne och förtära mina goda varor... Det skall blifva lustigt.

Han fick sigte på den vid stolpen kvarhängande ändan af repet.

— Det var i alla fall dumt att skära af det. Om jag hade dragit upp det och lossat det från stolpen och burit in det, skulle jag hafva nått samma mål... Jag är ett nöt.

Men efter någon besinring fortfor han på följande sätt:

— Nå... nu kan ingen hjälpa den saken, ehuru den är fatal... Ett rep, som kostat mig sina modiga tio kronor eller mera än jag förtjenar på en utminuterad kanna bränvin! Det är en lika smärtsam förlust, som när jag förlorade min salig hustru... Åh hå, ja... ja!

Åtankan på »salig hustrun» varade aldrig länge hos gubben

Grönlund, men den var så mycket häftigare under de ögonblick den räckte. Han fick tårar i sina ögon, ty minnet af »salig hustrun» påminde honom dels om en öfverseende och aldrig svikande kärlek och dels om en tid, då han ännu var nog ärlig och hederlig att våga möta en kysk kvinnas ögonpar.

— Jag väntar här ännu en stund, mumlade den gamle syndaren. Det skall blifva ett nöje att få åhöra de båda skurkarnes samtal, när de komma fram till brunnen och finna all kommunikation med den öfra världen afskuren. De böra blifva minst lika förvånade som Napoleon den tredje, när Bismarcks intriger förorsakade hans afsättning.

Gubben stod länge tåligt qvar i blåsten och det snöblandade regnet.

— — — — —
Vi vilja för en half timme lemna Grönlund åt sina dystra tankar.

Under tiden bedja vi läsaren med oss stiga ned i den underjordiska gången.

Vi tänka oss, att vi stå i en vrå i botten af sjelfva brunnen och äro osynlige.

Några facklor skina långt borta i fjerran. Men afståndet gör, att de se ut som stjernor af minsta storleken. För öfrigt är allting mörkt, mystiskt och hemlighetsfullt.

Till och med råttornas pipande förefaller oss såsom öfvernaturliga ljud.

Plötsligt dyka två gestalter upp bredvid oss . . . några tum från våra ansigten.

Mörkret har dolt dem för oss ända till detta nu. Vore vi nervsvaga, skulle vi dö af förfäran eller åtminstone bäfva som en kronofogde inför Carl den elfte.

De samtala . . . icke kronofogden och kungen, ty de äro länge sedan döda . . . utan de två gestalter, som smögo sig fram genom gången och stannade vid dess begynnelsepunkt.

— Vi måste först stiga upp och ställa hissen i ordning, innan vi kunna få upp i dagen denna massa af guldpåsar, yttrade Edvard Hallgren, i det han nedlade sin börda.

— Vore det icke bäst att lemna guldets i sticket? frågade filosofie doktorn.

— Och gå härifrån som nära nog fattighjon? . . . Aldrig samtycker jag dertill.

— Fattighjon äro vi väl icke, då vi hafva fyra millioner i sedlar, hvilka hvila i er ficka.

— Bah!... Fyra millioner!... Här är minst åtta millioner i guld.

— Åtta millioner d. v. s. så mycket som, låt mig se!... åttahundra millioner öre.

— Bravo!... Du hedrar dig, min käre filosofie doktor och *civis academicus*.

— Och för dem kan man få köpa sexhundrasextiosex tusen och trefjerdedels kanna tioudubbelt.

— Alldeles riktigt!... Du är beundransvärd... Men nu måste vi upp att ordna hissen.

— Ja visst, ja!... Men hvar f—n har det elfva gånger förbannade repet tagit vägen?

— Repet?... Öppna ögonen, filosofie doktor, så finner du det helt säkert.

— Tag heldre fram er lykta, nådige herre!... Sjelfva Bismarck kunde ingenting se här.

En lykta framtages och dess sken upplyser snart det trånga rummet i bottnen af »brunnen». Hvar fans repet?... Inte hängde det ned från hissen. Det blef genast ett konstateradt faktum. För-gäfvos stodo de båda männen och blickade uppåt, för att få se en skynt deraf.

— Hvem har sett på maken?... utbrister plötsligt filosofie doktorn. Här ligger det.

Edvard rusar fram, upplyfter ändan af linan och utropar i vredesmod:

— Den är kapad... Vi äro upptäckta... Och det är det-samma som att vi äro förlorade.

— Det är en föga logisk och därför utan tvifvel förhastad slutsats, menade »Pengen», hvilken i egenskap af filosofie doktor hade patent på konsten att göra fullkomligt riktiga slutledningar.

— Begriper du icke, att någon har spelat oss detta spratt och att ingen annan kan hafva gjort det än de der uslingarne, som arbetat för vår räkning och som vi hedrat med benämningen kam-rater, ehuru de stå så djupt under oss i bildning, min käre *civis academicus*?... Eller hvad menar du?

— Ni har rätt, nådige herre!... Dem hafva vi att tacka för det här. De otacksamme gökarne!

— Och de bevaka oss helt visst deruppe... Vi äro fångna i vår egen snara.

— Vi kunna fly genom banken . . . Den vägen står ju öppen ännu.

— Ingalunda! . . . Der bor en vaktmästare, som ovilkorligen skulle upptäcka oss.

— Då måste vi bana oss väg upp genom brunnen om också själfva den onde . . .

— Detta är äfven min mening. Och medan du pratat, har jag uppgjort en plan.

— En plan att komma upp på jordklotets välsignade yta, der man andas frisk luft?

— Ja, just en dylik plan! Vi skola lura de der stackars enfaldiga gossarna.

— Utan tvifvell . . . Men, nådige herre, det skulle vara intressant att få veta . . .

— Huru det skall gå till? . . . Haf blott tålmod ett litet ögonblick, min vän!

— Jag har aldrig i mitt lif ådagalagt så stort tålmod som i afton.

— Tag i den här stegen, min vän. Vi vilja resa den upp . . . Ett kraftigt tag, min gosse!

Stegen var en klumpigt hopfogad pjes af åtta alnars längd — alltså icke längre än att den räckte blott en obetydlighet upp i det höga svalget, som öppnade sig öfver de båda människans hufvuden. Det kunde därför aldrig vara Edvard Hallgrens afsigt att utan några vidare anstalter försöka med stegen på en gång nå upp till jordytan, der gubben Grönlund ännu stod och frös i det stormiga vädret och i det kalla regnet, som allt mer och mer uppblandades med snö.

»Pengen» gjorde en anmärkning angående stegens otillräcklighet.

Men Edvard antingen hörde det icke eller låtsade sig icke höra. Han svarade intet.

I stället arbetade han med stegen och lade dervid å daga en styrka, hvilken endast hans jättelika kropp kunde besitta. Ändtligen stod stegen så, som Edvard önskade det.

Dess öfversta ända hade fallit mot något föremål, som var af trä.

Ljudet förrådde detta och nu ändtligen började »Pengen» förstå sin chefs mening.

Våra läsare hafva säkert ännu i minnet, huruledes Edvard en gång, då han blef störtad ned i brunnen, räddade sig genom

att gripa uti och haka sig fast vid en af de balkar, som voro kors och tvärs kilade fast mellan väggarna, i ändamål att stödja dessa, och hvilka funnos till så stort antal, att den helt och hållet fria öppningen var nätt och jemnt stor nog att låta de under arbetet upp- och nedgående korgarne passera förbi hvarandra.

Det var mot en af dessa balkar, som Edvard stödde sin steges öfra ända.

— Skyndom oss nu! yttrade han, eller rättare sagdt, frampressade han mellan sammanbitna tänder.

I nästa ögonblick var han långt uppe på stegen och anlände lyckligt till dess topp.

Der skyndade han att taga fotfäste på samma balk, som tje-nade stegen till stöd.

Och snart stod »Pengen» vid hans sida. Det var en föga afundsvärd belägenhet.

Ett kallt regn strömmade ned på dem genom öppningen der-uppe. Isynnerhet »Pengen» måste lida deraf, enär han icke var försedd med så varma kläder som den andre. Han var höljd i trasor.

Hela scenen belystes af skenet från en liten lykta, hvilken Edvard nu stälde ifrån sig på bjelken.

Denna hade intet stöd under sig utan fasthölls endast genom den starka spänningen med båda ändarna mot två motsatta sidor af den lodräta nedgången till underjorden.

Hvem kunde med visshet afgöra, huruvida denna spänning var tillräckligt stark att icke öfvervinnas af tyngden af två full-vuxna menniskor d. v. s. en tyngd af åtminstone tre och en half centner? Den var ju icke ditsatt i ändamål att bära någon tyngd.

Och om den plötsligt lemnade sina fästen? Huru skulle det då afföpa?

De båda männen skulle hafva störtat ned, sannolikt invecklats i stegen och dragits eller slungats med den mot någon af väggarna. Eller om de i sista ögonblicket undgått stegen skulle de i alla händelser fallit hufvudstupa ned och tagit en eller annan kroppslig skada. Och alla utvägar till flykt skulle hafva varit stängda, ty utom den bjelke, på hvilken de nu stodo, fans ingen annan på sådant afstånd från bottnen, att den kunnat räckas af stegen.

— Dumheter! yttrade Edvard kärfvt, när »Pengen» gjorde honom uppmärksam på allt detta.

— Nå! . . . Låt vara då! . . . Men i alla händelser vill jag bara säga, att . . .

› Farväl, fosterland! . . . Farväl, Susanna! ›
Romanbladet 1886.

— Och jag vill säga dig, att om du icke tiger och lyder, störtar jag dig ned i djupet.

»Pengen» blickade nedåt, fann utsigten föga behaglig och fann för godt att tiga.

Nu skred Edvard genast till fortsättningen af arbetet. Hans ifver var nästan feberaktig.

Innan han klättrade upp på stegen, hade han packat ned de röfvade skatterna i en korg och vid denna hade han säkert fastbundit den af Grönlund kapade och i brunnen nedfallna linan.

Det återstod nu att draga denna tunga korg upp till sig på balken.

Ett styft arbete var det. Men med de båda männens förenade krafter blef det utfördt.

Bjelken svigtade under den tunga bördan. Skulle han uthärda äfven denna tyngd?

— Ingen tid att förlora! mumlade Edvard... Hjelp mig att draga upp stegen!

Det tunga redskapet blef upplyftadt så högt, att dess fot stälades på balken. Med sin öfra ända nådde den nu upp till en annan bjelke. Man kunde fortsätta uppstigandet.

»Pengen» låg på knä på balken och höll fast stegen, medan Edvard ilade upp.

Derefter låg Edvard på knä deruppe och höll stegen stadigt, medan »Pengen» klättrade upp till honom. Och slutligen drogo de den tunga korgen med skatterna upp efter sig.

Genom att upprepa dessa besvärliga manövrer tillräckligt många gånger kommo de slutligen upp till jordytan och den dyrbara korgen med dem. Men det var sannerligen en halsbrytande och lifsfarlig väg. Vi tro nästan, att Grönlund tyckte detsamma, när han såg dem dyka upp ur »brunnen». Ja, hans förvåning var till och med så stor, att han glömde nödvändigheten att fly.

Det var, såsom vi veta, mycket mörkt och Edwards lykta hade af blåsten utsläckts i samma ögonblick han höjde den upp öfver kanten af öppningen. Kanske trodde Grönlund sig vara säker för upptäckt under sådana förhållanden. Men om så var, hade han aldrig bedragit sig så mycket.

Edwards skarpa blick upptäckte ögonblickligen den på lur stående krogvärden.

Och innan Grönlund hann sansa sig så mycket, att han kunde inse sin fara, hade Edvard rusat fram och gripit honom i strupen. Med en dof suck föll gubben baklänges.

— Det är du, gamle tjufgubbe, som har kapat af linan för oss, röt Edvard.

— Du har alltid varit en gammal räf, interfolierade »Pengen», som till yttermera visso såsom öfvertygande bevis på sin vrede gaf den gamles kropp en dugtig spark.

Men gubben Grönlund låg alldeles stilla och yttrade icke ett ord.

— Vill du svara mig! . . . dundrade Edvard med förfärlig stämma.

— En sådan tjurskalle! . . . En sådan gammal gubbstut! . . . Kläm till strupen på honom!

— Tänd lyktan, karl! befalde Edvard sin trasige medhjelpare.

— Hvad dj . . .

— Nå, lyder du? . . . Jag vill se efter om gubben lefver eller är död.

— Ah!

Lyktan blef tänd och när dess sken föll på Grönlunds ansigte, visade detta endast drag, som blifvit vanställda af döden. Ögonen stodo vidöppna och stirrande. En krampaktig förvridning af ansigtsmuskelnerna var lätt märkbar. Det var icke svårt att konstatera, att Grönlund var död.

Ett förfärligt leende vanstälde Edwards drag i denna stund. »Pengen» stod handfallen.

— En skurk mindre! . . . yttrade Hallgren, i det att han reste sig upp.

— Och en glädjedag i helvetet, inföll »Pengen» med nästan munter ton.

Detta var det enda graftal, som Grönlund fick. Kanske hade han helst velat vara det förutan.

— Vi hafva icke tid att undersöka, om han qväfdes mellan mina fingrar eller om han dog af förskräckelsen, då jag störtade mig öfver honom . . . Ned i brunnen med liket!

De två männen upplyftade den döda kroppen och vräkte den ned i djupet.

— Nu bort härifrån!

De upplyftade den tunga korgen och buro bort den i mörkret. Genom en bakport försvunno de.

Ännu hördes det vilda stojet af skurkarnes orgier derinne på krogen.

TJUGONDETREDJE KAPITLET.

Blindius i klämma.

Kanske föreställer läsaren sig, att den höglärde och af alla prisade doktorn och professorn låtit varna sig genom den olyckliga utgången af hans senaste försök att få den stackars Leona i sitt våld. Men intet misstag kan vara större. Han var icke en man, som afstår från en föresats. Och dessutom känna vi ju till, huru det går med den otillfredsställda passionen.

Den växer för hvarje gång, den möter ett hinder. Och ju oftare den hejdas, desto mera liknar dess tillväxt en lavins nedrullande från toppen af berget ned uti den djupa dalen.

On revient toujours à ses premiers amours.

Och ett annaat ordspråk säger: »ostraffad skam lockar mera fram.»

Och professor Blindius hade hela sitt lif haft skamfläckar, hvilka behöfde döljas.

Och han hade alltid »haft den turen», att hans skam blef ostraffad.

Ehuru han sjelf var en skamfläck för de hederliga kretsar, till hvilka han vunnit tillträde, var han hedrad af alla, både mycket höga och låga.

Antingen såg man icke hans moraliska lyten eller också fann man dem vara »icke så farliga» eller tyckte man om honom just för dessa lyten skull. Ty vägarna till gunst och anseende äro många i denna världen.

Att professorn blifvit på »grosshandlare Jakobssons» kontor grundligt genompryglad af vår förträfflige unge kandidat, det afkydde icke hans blod. Tvärtom! . . . Rörelse åstadkommer värme.

Han gick hem ännu mera förälskad än någonsin tillförne.

Och hans beslut att förr eller senare (helst så fort som möjligt) besegra alla hinder hade nu vunnit betydligt i styrka. Vål kunde han icke oftare betjena sig af ryska stöfvelleveransen eller grosshandlarekontoret, men en uppfinningsrik hjerna hittar nog de medel, den behöfver.

Blindius hade visserligen af naturen ett inskränkt förstånd, men också mycken öfning i det onda.

Och han hade vid sin sida en i intriger fullkomlig man — lakejen med elefantfötterna.

Derför kunde också vår professor med hopp om seger gå framåt på sin bana.

Och han försummade icke tiden... utom möjligen när det var fråga om sjukbesök.

Susanna och Leona sutto i allsköns lugn och ro en morgonstund i den förras bostad, der den senare numera bodde. Glada voro dock icke deras ansigten. Den frid, som rådde i den nätt möblerade lilla salongen, bodde icke derjemte i de båda qvinnornas hjertan.

Till en del var orsaken att söka i det mörker, som höljde Leonas framtid.

Men det fans äfven en annan anledning — nämligen brödbekymmer.

Susannas penningar hade tagit slut och Edvard hade icke skickat henne mera.

Endast några få kronor funnos kvar i börsen. Och Leona egde ingenting.

Derför öfverlade de också nu om den frågan, huruvida de icke kunde slå sig tillsammans och öppna en modesömmerskeaffär vid någon af de större och folkrikare gatorna, medan ännu någonting fans kvar af Susannas tillgångar. De betraktade saken från alla sidor.

Och de hade just försökt att uträkna, huru mycket den stora, dyrbara spegeln och den vackra ljuskronan skulle inbringa, om de ville sälja dem. Ty båda dessa ting ansågos såsom öfverflödsartiklar för ett par sömmerskor. De ville inrätta allting på enklaste och billigaste sätt i de rum, som de för egen del ville begagna. Endast den salong, der de skulle mottaga sina kunder, profva klädningar o. s. v., skulle vara utrustad med all elegans, emedan båda två voro tillräckligt fint bildade för att sätta värde på komfort och äfven emedan de tillräckligt kände hufvudstadsdamerna i allmänhet för att veta, att icke ens en fattig skomakares fru skulle komma igen, om hon hade skäl att vara missnöjd med deras affärslokal. »Hit kommer naturligtvis ingen af de förnäma», skulle nämnda lilla fru säga, knycka på nacken och rynka sin lilla näsa och gå sin väg och aldrig komma tillbaka igen.

Dessa tankar och beräkningar sysselsatte, som sagdt är, Susanna och Leona.

Då öppnades dörren och in i salongen trädde — professor Blindius.

Han hade träffat på Karin, tjänsteflickan, ute på gården, smickrat henne med några ord om hennes skönhet och så förtjust den kollriga tösen, att hon släppte honom in.

Både Leona och Susanna uppgåfvo ett rop af öfverraskning eller förskräckelse.

Och Leona sprang upp från sin plats och ilade lätt som en hind bort till andra ändan af rummet, der hon stälde sig bakom en stol med högt ryggstöd, liksom om hon hade funnit det nödvändigt att ställa ett hinder till sitt skydd mellan sig och professor Blindius.

Dock såg professorn i dag ingalunda ut som en glupande ulf.

Fastmera hade han i dag i sin personlighet någonting af ett menlöst får.

Susanna reste sig upp och mötte honom med en drottningss hållning och blick.

— Huru, min herre? . . . Ni utsträcker er djerfhet ända derhän, att Ni kommer hit?

— Ack, förlåt mig, sköna dam! . . . Jag har så mycket att afbedja, att jag . . .

— Ingen har begärt någon afbön af er, herr professor. Man fordrar endast att blifva lemnad i fred.

— Värdigas höra en förkrossad och ångerfull man, min nådiga.

Professorn snyftade och verkligen var han nog god skådespelare att kunna frampressa en tår.

Susanna stod häpen. *Det* hade hon icke väntat sig. Hon trodde, att det var en brutal karl, som kom i ändamål att utföra brutala gerningar. Och nu fann hon i stället, att han var en ångrande syndare, en menniska som kände hunger och törst efter förlåtelse.

Lilla Leona lutade sig framåt öfver stolens ryggstöd och visade alla tecken till öfverraskning.

Och så slog professorn sig helt ogeneradt ned på soffan. Det såg ut som om hans ånger och ruelle voro så starka, att hans knän icke förmådde bära honom. Åtminstone satte han sig på ett sådant sätt, att Susanna måste fatta den föreställningen om vår professor.

Eljest hade hon sannolikt icke försurmat att på ett artigt sätt förekomma honom och förhindra honom från att taga plats. Ty hon längtade efter att få se honom aflägsna sig.

I sitt hjerta misstrodde hon karlen och hans ångerfulla sinnesstämning.

Men professorn, som ju egde en outtömlig svada, talade så hjertans vackert.

Ingen med kunglig nåd stämplad kolportörvänlig prest kan göra det bättre ifrån sig.

Och icke någon methodist heller!

Han talade så rörande om sina »många synder», om sitt »grofva lif i syndens förfärligt smutsiga dy», om alla de laster, som »befäckt hans invärtes stackars menniska.»

Och så talade han ännu mera rörande om den stora synd, han begått genom att förfölja Leona. Han beskref på det lifigaste under tårar och vridande af händerna, huru det sved i hans hjerta att minnas, att han, »gamle, otäcke syndare», hade försökt locka »det kära oskyldiga barnet» från dygdens väg. Leonas ögon fuktades af uppriktiga tårar.

Susanna var också rörd. Men hos henne var misstron ännu icke insöfd.

Professorn märkte hennes misstroagna blick och såg sig nödsakad att börja på nytt igen.

Och det gjorde han med oförskräckt mod under tårar, suckar och sorgliga åtbörder.

— Men, herr professor, sade Susanna efter en lång stund, hvad är det, som har så här hastigt förmått omvända er? . . . Det kan väl icke vara pryglet, som Ni fick af kandidat Lundström?

Leona tyckte (tackadt vare hennes lilla älskliga, ömma hjerta) att Susanna nu var riktigt stygg.

Och professorn? . . . Huru upptog han detta direkta anfall? Rodnade han? Blef han stum?

Hvarken det ena eller det andra! Han föll i ett ohejdadt gråt.

Det är rörande att se en gammal man gråta, äfven när det är krokodiltårar han faller.

Och de båda unga qvinnorna skyndade fram till den gamle herren för att hugsvala honom.

Och han talade under tårar om, huruledes han ville vara som en far för dem båda.

Det var en utomordentligt rörande scen.

Sjelfva Susanna kunde icke nu längre hysa någon misstro till honom.

Aldraminst då han nu aflade en fullständig berättelse om sin märkvärdiga »omvändelse».

Att hvart enda ord i denna berättelse var diktadt, det minskade icke dess värde i de båda kvinnornas ögon, ty han talade så trovärdigt och de trodde allt hvad han uppdukade för dem.

Den angående »omvändelsen» hopfogade sagan var af följande innehåll:

Han hade händelsevis kommit in i en sal, der en bekjortlad »kapten» af frälsningsarméen hade hållit förevisning af sina konster. Nå... så uttryckte sig egentligen icke herr professorn, ty det skulle hafva skadat hans så färska kredit hos de båda damerna, utan han sade, att en »gudfruktig och älsklig kvinna med ett fromt hjerta, hänförd af nit för allt godt hade talat så till hans hjerta, att isskorpan smälte, såsom snö för majsolen, och han började se sitt stora elände, sin synd och känna den rättfärdiges vrede etc. etc.»

Jo, det var ett härligt föredrag, som herr professorn höll i den vackra, lilla salongen.

Han hade sjelf förtjenat en ögonblicklig utnämning till »major» i frälsningshären.

Eller till och med öfverste, om arméen består sig med en sådan lyxartikel.

Och när han gråtit ut och talat till slut, tog han afsked med löfte att komma igen.

— Liten på mig! sade han med den mest rörande faderliga ton. Liten på mig, mina barn!

Och så gick han sin väg med af sorg nedlutadt hufvud och dröjande gång.

Men knappt hade han hunnit ut genom porten, så att han i fulla drag kunde inandas den härliga gasosen på Mäster Samuels gata, förr än han vände sig om för att öfvertyga sig om att ingen af kvinnorna följde eller spionerade på honom. Och när han hade erhållit visshet härom, återtog han sitt vanliga skick, höjde hufvudet, började gå raskare och gnuggade sina händer på ett sätt, som uppenbarligen å daga lade, att han fann affärerna stå på goda fötter.

— Den här methoden leder ofelbart till målet, mumlade han... Inom en månad... ack!

Så angenämt sysselsatt i sina tankar, antog han till och med en hurtigare gång än vanligt.

Man kunde hafva trott sig se en tjuogoettårig yngling på väg till sitt hjertas dam.

Professorns väg förde honom också till en dam, nämligen hem till fru professorskan.

Och — stackars karl! — han hade ingen aning om, huru hon skulle mottaga honom.

Naturligtvis! — Han egde ingen kunskap om hvad som under hans frånvaro tilldragit sig i hemmet.

Se här historien derom! . . . Den är till alla delar sannfärdig.

En ung man störtade uppför professorsn trappor, gaf sig icke tid att ringa, utan trängde in.

Man hade varit nog oförsigtig att lemna tamburdörren oläst.

Genom det ena rummet efter det andra rusade han som en galning.

Och de tjocka mattorna tog bort ljudet af hans steg, så att hvarken professorskan eller den med hennes upppassning sysselsatte lakejen, elefantfötternas afundsvärde egare märkte hans annalkande, förr än han redan var nära att lägga handen på låset i boudoirdörren.

Ingenting kunde hejda den unge mannens vilda framrusande.

Han störtade in och såg ett par väldiga lakejfötter försvinna genom motsatta dörren.

På den beqväma soffan halfåg den vackra fru professorskan Blindius.

Hennes sammetslena kinder voro färgade af karmosinens rodnad. Hon var förtjusande.

— Jag är kandidat Lundström, utropade den unge, hetlefrade mannen.

— Nå väl? . . . Hvarför intränger Ni till mig på detta högst obehfvade sätt?

— För att säga Er, min fru, att er man är den största usling, som går i ett par skor.

Professorskan rynkade pannan och yttrade icke utan eftertryck:

— Jag väntade att af en person, som intränger på det här sättet få höra någon *nyhet*.

— Nyheter? . . . Jo, min fru, äfven det hoppas jag kunna meddela Er.

— Jag är idel öra.

Men det var nu ingen sanning, ty nådig frun var till en stor del öga derjemte.

Hon tyckte att kandidaten var en rätt vacker och behaglig ung man.

Men om hon vidare tänkte något, det veta hvarken vi eller vår kandidat.

— Jo, nådig fru, Ni skall få höra en af de mest tragikomiska historier i världen.

— För all del lemna tragedien. Jag tycker mera om lustspel, isynnerhet farsor.

— Nå, jag hoppas, att Ni skall blifva nöjd, min nådiga. Min historia har någonting farsartadt i sig.

— Det var bra . . . Men, min herre, Ni intresserar mig verkligen . . . Vill Ni icke taga plats.

Nådig frun satte sig upprätt i soffan och inbjöd den unge mannen att taga plats bredvid henne.

Och så började vår hederlige kandidat sin särdeles intressanta berättelse.

Han skildrade med lifiga färger början af professorsns förföljelse af Leona.

Och knappt hade fru professorskan märkt, hvarom frågan var, innan hon rusade upp.

Hennes tänder skuro hvarandra. Hennes blick lågade. Hennes barm häfdes af harmens vågor.

Och hon knöt ursinnigt sina små hvita, feta och väl formade händer.

Hon hade naturligtvis fulla skäl att blifva rosenrasande, den vackra damen.

Ty hon hörde till det slag af fruar, som väl tillåta sig sjelf små svagheter, men aldrig fördraga sådana hos sina herrar och män. Och hon hade rätt, ty hennes man hyste samma åsigter gent emot henne.

Men båda hade orätt. Ingen af dem visste, hvad ett äktenskap bör vara.

I de finare klasserna bryr man sig icke mycket om så gammalmodiga saker.

På sin höjd läser man historien om Susanna med rörelse och tror på sin egen dygd.

— Är allt detta sant? . . . hväste hon på ett sätt, som var mycket oskönt.

— Både detta och mycket mera, min fru! . . . Var god och haf en smula tålmod!

— Såsom en djupt förorättad maka anhåller jag att få veta allt hvad Ni . . .

— Ni skall erfara allt, min fru. Derfor har jag infunnit mig här hos er.

— Nå, berätta! . . . berätta! . . . Ni talar till en qvinna, som har kraft att bära allt.

Kandidaten fortsatte sin berättelse angående professors förföljelser och nedrighet.

När han kom till kapitlet om slagsmålet på den föregifne grosshandlare Jakobssons kontor och med lifiga färger skildrade, huru mycket stryk professorn der fick, skrattade frun hjertligt.

Men berättelsen om den elefantfotade Lundqvists deltagande i herr professors utsväfningar och intriger framkallade ett dystert moln, som långsamt seglade öfver hennes panna.

Slutligen öfvergick Lundström till beskrifningen om sådana tilldragelser, som timat en timma tidigare samma dag och om hvilka man skulle trott honom vara okunnig.

Läsaren må sjelf döma.

— I dag på morgonen, sade han, kom jag som vanligt för att besöka en sjuk, hvilken är inqvarterad hos samma fru, som tagit Leona i sitt beskydd. Det är en ung adelsman, som blifvit sårad i något slags duell. Då jag kom i förstugan hörde jag röster högljudt samtala i salongen. Aldrig har någon kallat mig nyfiken, men jag får bekänna, att jag denna gång kände mig anfäktad af en sjukdom, som eljest är qvinnans. Jag lyssnade, ty jag tyckte mig igenkänna professors röst . . . Professor Blindius hos Susanna och Leona! . . . Hvilken galenskap! tänkte jag, men lyssnade ändå och blef snart öfvertygad om, att jag icke misstagit mig. Det var er förträfflige man, min fru . . . Och nu har han blifvit omvänd och ett verkligt Guds barn.

— Han? . . . Hvad säger Ni? . . . Han? . . . Omöjligt, min bästa kandidat.

— Åtminstone lyckades han förträffligt att derom öfvertyga de stackars två damerna.

— Ni yrar väl? . . . Han är ju den ogudaktigaste och mest liderlige sälle i verlden.

— Jag hör, att nådig frun känner honom grundligt nog. Men Ni kan tro mina ord.

— Han spelade omvänd?

— Ja, verkligen? . . . Och det må jag till hans beröm säga, att han är en ganska god skådespelare.

— Nå, Ni hvisslade väl ut honom, min herre? . . . Icke sant? . . . Ni gjorde ju det?

— Nej, jag hvarken hvisslade honom ut eller körde honom ut . . . En så god skådespelare!

— Och dålig äkta man!

— Och en så gudlig ledamot i frälsningsarméen sedan! . . . Jo, det skulle varit vackert.

— Ah! . . . Jaså, sade han verkligen, att han tillhör det der sällskapet?

— Nej, men han berättade under tårar och verop en saga om, huru en kapten i frälsningshären omvändt honom.

— En kjortelkapten, kan jag tro! . . . Ha, ha, ha! Er historia, min herre, är verkligen en fars.

— En fars i två akter, min fru! . . . Första akten är utspelad och er tillhör . . .

Han tvärtystnade och såg på nådig frun, hvars blickar brunno som eldkol.

Förstod hon hans mening? . . . Eller tänkte hon sig en andra akt af annat slag?

— Ni menar? . . . sporde hon med en stämma, som var mjukare än silke.

— Blott det, min fru, att när det der guds barnet kommer hem, Ni kan och bör . . .

— Hvad, min herre? . . . sade hon med en köld, som om hon väntat ett annat förslag.

— Hvad? . . . Behöfver jag säga er det? . . . Visa honom, hvad sådana helgon få lida här i världen.

— Nå, jag förstår er, min herre . . . Och Ni skall sjelf få bevittna hans lidande.

— Mätte det lända honom till en sann förbättring, min fru!

— Tvifla inte! . . . Om Ni kände mig, skulle Ni icke betvifla verkningarna af min method.

— Jag erkänner åtminstone, att Ni är oemotståndlig, min nådiga.

— Tror Ni, att han dröjer länge? . . . Är munsjören på väg hem?

— Jag lemnade platsen, just då han tog afsked . . . Väl utkommen på gatan, tog jag den första droska, jag hittade på, bad kusken som om en nåd, att han för himlens skull måtte piska ihjäl sin krake och låta det gå med tiodubbel fart . . . så kom jag hit.

— Och nu? . . . Hon såg honom så blygt och hjertligt in i ögonen.

— Nu? . . . sade han förvirrad . . . Nu väntar jag professors ankomst hvarje sekund.

— Nåväl... han skall finna mig beredd och om jag än icke har den äran att vara kapten eller major i frälsningsarméen, så skall jag dock frälsa Leona ur hans rofgriga klor.

— Men... Hm!

— Hvad, min herre?... Vill Ni icke tillåta mig att hålla min man i tukt och förmaning?

— Jo, med största nöje, min nådiga, det försäkrar jag er... Men jag...

— Skynda... Jag hör redan hans steg nere på gatan... Säg ut nu genast... Fort!

— Med få ord då... hvar skall jag kunna gömma mig?... Han bör icke se mig.

— Nej visst!... Kom hit in i min sängkammare!... Kom! ... Skynda er!

Den tjugusande qvinnan öppnade sängkammaredörren och han steg in i helgedomen.

Men hon stannade kvar derute. Hon hade sin mission. Den måste hon uppfylla.

Och så ringde hon.

Lundqvist smög sig in på stora fötter. Hans sätt att vara röjde förtrolighet.

— Tillbaka, min vän!... Vet er plats!... Kom ihåg, att Ni är endast en lumpen lakej.

Den förbluffade betjenten gapade af förvåning och var utom sig af häpnad.

Aldrig hade nådig frun behandlat honom på ett så kallt och frånstötande sätt.

Han framstammade några ord till ett slags ursäkt och stälde sig i lakejställning.

— Är min man hemkommen? Har Lundqvist reda på den saken?

— Herr professorn anlände just nu till hemmet och röker en cigarr i salongen.

— Bed honom komma hit!

— Ack, min...

— Tig, karl!... Tig och lyd!... Gå nu!

Lakejen bugade sig djupt och afträdde. Fruns blixtrande öga följde honom.

— Üsch, en sådan simpel persedel! muvlade hon. Då är kandidaten mycket...

Hon fullbordade icke meningen, ty professorn inträdde just i det ögonblicket.

Han var sirlig som vanligt och fattade sin hustrus hand för att kyssa den.

Det var endast i början af deras äktenskap, som de kysste hvarandra på mun.

Men just då han nu förde sina läppar till hennes hand, brann en örfil på hans kind.

Och två händer — två små fina, hvita, förtjusande händer, af hvilka det månde vara ett nöje att blifva ruskad — grepo konvulsiviskt i hans hår, sletto och drogo och vräkte slutligen hela gubben ned på golfvet. Och äfven efter denna seger höllo de små händerna fast.

Gubben — professorn tjöt af smärta. Och Lundqvist öppnade i smyg dörren, så att hans nyfikna ansigte blef synligt för fru professorskan. Denna dam röt i vredesmod:

— Stäng dörren, du lumpne karl! . . . Du och jag skola talas vid sedan.

Dörren stängdes skyndsamt och de små händerna fortsatte arbetet.

Och fötterna började slutligen hjälpa till i den brinnande fejden.

Duken drogs ned från divanbordet och med den följde en dyrbar lampa, som gick i stycken. Och en vas — en dyrbar, kinesisk vas — krossades i atomer.

Men ingenting hejdade fru professorskan. Hon fortfor att arbeta som en slaf.

Och emellanåt underrättade hon delinqventen om anledningarna till straffet.

— Jaså, känner du Leona, du? . . . Hva'sa'? . . . Det är väl en söt flicka, du?

— Och du har varit grosshandlare en hel dag du, din skälm?

— Hvar har du gömt allt hvad du förtjenade på din grosshandelsaffär?

— Har du gett Leona det? . . . Hva'sa'? . . . Och du handlar med ryska stöflar.

— Är det en vinstgifvande affär? . . . Eller huru? . . . Förtjente du på den?

— Och nu är du af frälsningsarméen omvänd? . . . Jag skall hjälpa den der frälsningskaptenen i kjortlar att drifva djefvulen, världen och vårt eget kött ur kroppen på dig.

Så der yttrade sig fru professorskan under exekutionen. Och mycket mera sade hon.

Slutligen, när han låg på mattan, steg hon med sina små förtjusande fötter upp på hans bröst och mage och började der utföra den vildaste furiedans.

Då grep en stadig hand henne i armen och ryckte henne från offret.

Det var vår hederlige kandidat. Han tyckte, att professorn erhållit nog.

— Min fru! . . . Om det icke är er mening att döda honom, så upphör nu!

— Han tåler vid ännu mera . . . Låt mig vara! . . . Släpp mig, herre!

— Nej, min nådiga, han är redan halfdöd . . . Kom ihåg, att äfven jag är läkare.

Kandidaten yttrade detta med så stort allvar, att fru professorskan verkligen upphörde.

Hon klättrade ned från sin mans bröst och mage och stälde sig att beskåda sitt verk.

Det var ett mästertligt arbete . . . Karlen var, som kandidaten anmärkt, halfdöd.

Ett och annat rebben var afbrutet och magen förvandlad till en oredig massa.

— Han måste genast föras till sängs, yttrade kandidaten med häftighet.

Icke därför att intresset för karlen gjorde honom häftig. Men han var läkare.

— Kalla hit era tjenare min fru! . . . På ögonblicket, om Ni önskar rädda honom!

— Tjenarne få icke se det här . . . Ni och jag kunna sjelfve föra honom till hans rum.

— Nå, till verket då! . . . Tag ni i båda fötterna, min fru, och bär stadigt.

Det gick för sig bättre än man kunnat förmoda. Snart låg Blindius afklädd i sängen.

Och kandidaten egnade honom all möjlig läkareomsorg.

Det var ett högst intressant fall. En äkta man krossad af en äkta kvinna!

En sådan godbit träffar inte hvarje läkare en gång i lifvet.

Lundström egnade sig med interesse åt sin patient, som ännu

var utan medvetande. Under tiden hade fru professorskan följande samtal med elefantfötternas egare.

De voro i salongen. Herskarinnan satt och drängen stod inför henne.

— Ni är från och med denna stund afskedad ur vår tjenst.

— Men, du . . .

— Vågar du kalla din herskarinna »du»? . . . Vet din plats, usle dräng!

— Men . . .

— Gå! . . . Din närvaro är mig förhatlig . . . Gå! . . . Gå genast! . . . Gå!

— Nåväl, jag går, men jag skall veta att hämnas. Farväl, min fru!

Och så gick han. Fruen drog en suck af lättnad och framhviskade:

— Må han gå! . . . Den andre skall ersätta hvad jag förlorar . . . Fy sådana fötter!

Hon återvände till sin mans sjuksäng och var kandidaten behjelpelig i hans vård.

— Vi måste anskaffa en sjuksköterska, min nådiga. Ni får inte anstränga er så.

— Deri har Ni rätt, min herre . . . Jag kan tillbringa min tid mera angenämt.

— Tillåter Ni mig att anskaffa en, som är oförtruten i utöfningen af sitt svåra kall?

— Ni skulle dermed göra mig en verklig tjenst, min herre . . .! Känner Ni henne?

— Ja, jag har sett och beundra henne vid ett par sjuksängar de senare veckorna.

— Och hon heter? . . . Man kan ofta bedöma en människa efter hennes namn.

— Esther kallar hon sig . . . Hon är en engel i tålmod liksom i förstånd.

— Nå, godt, min herre . . . skynda efter henne! . . . Men kom sedan hit tillbaka!

— Naturligtvis, om Ni tillåter mig att sköta er man . . . Men skulle Ni inte . . .

— Huru kan Ni tvifla derpå? . . . Och kan jag för öfrigt anförtro denna hemlighet åt en annan?

— Svårligen! . . . Nå, jag skall komma tillbaka, förtjusande fru! . . . Farväl på en stund!

»Gränslöst lyckliga» hviskade han...

Han kom tillbaka och hade med sig Esther Jansson, hon som skötte den gamla fröken Fagerstjerna på dödsbädden och som jagades derifrån af förfäran och afsky, när hon såg Edvard begå det gräsliga mordet på den gamla gumman. Med få ord . . . Feta Malin.

Men ack . . . huru förvandlad! . . . Kanske vackrare än förr, men . . . så mager!

Hon hade nog lidit mycket, den arma. Det såg nästan ut, som om lidandet hade förmått i någon mån luttra henne. Den fordna friheten i blick och uppsyn var borta och en mild hjertlighet lyste i hennes ansigte. Om hon än icke var skuldfri, var hon åtminstone icke lastbar.

Kanske kunde hon ännu en gång vinna nåd inför den barmhertige Guden.

Åsynen af Edwards brott hade fullkomligt öppnat hennes blick för lastens vederstygglighet.

Och hon hade begifvit sig in på en annan bana. Hon längtade efter renhet och frid.

Esther satte sig vid sjuksängen och mottog kandidatens föreskrifter.

Derefter vinkade fru professorskan kandidaten att följa henne ut ur sjukrummet.

Hon förde honom till de inre delarna af hennes egen våning.

— Ni lemnar mig väl icke, så länge han svärfvar mellan lif och död?

Han betraktade henne mera noga än han förut gjort. Och han gick icke.

I två hela dygn glömde han bort, att Susanna troligen satt der hemma och väntade honom och längtade efter att få höra hans steg och suckade efter att förnimma ljudet af hans röst.

TJUGONDEFJERDE KAPITLET.

Den vansinnige.

Både Leona och Susanna tyckte, att lifvet blifvit en smula lättare, sedan de öfvertygats om professors omvändelse och började

tro, att han verkligen skulle genom välgörningar söka försona hvad han hade genom onda gerningar brutit.

De båda kvinnorna voro i så stort behof af solsken, att en enda stråle var dem kär.

Och sådant är lifvet här i världen för de aldra flesta menniskor.

När man ser dem på afstånd, tycker man, att de måste vara oändligt lyckliga.

Men får man blicka in i deras lif, så förvandlas ofta afunden till medlidande.

Det dröjde med professors återkomst att se om »sina små kära barn».

Två dygn förgingo och man befann sig redan midt uppe i julhelgen.

Den sjuke derinne hade under flera dygn varit lugn, om än grubblande.

Man hoppades det bästa rörande hans tillfrisknande, ty så stilla hade han icke varit förr.

Och det enda, som oroade de båda unga kvinnorna, var kandidatens långa uteblifvande.

Tre dygn hade redan förflutit, sedan de sågo hans glada och ärliga anlete.

Och de hade redan uppgjort sin plan angående den verkstad, de skulle öppna.

De väntade blott på honom för att få planen gillad och antagen och stadfastad.

Så snart de inhemtat denne gemensamme väns åsigt, skulle de sätta planen i verket.

Och nu sutto de på helgdagskvällen och samspråkade vid brasan om kommande tider.

Susannas lille gosse lekte snällt med vedträden framför kakelugnen.

Då inträdde plötsligt Karin Pettersson med alla tecken till förskräckelse.

— Nu, frun, nu är det gjort... Nu är det slut... alla himlar bevara oss!

— Hvad menar du, flicka? yttrade Susanna med orubbligt lugn.

— Jo, jag menar, att nu är herren riktigt galen... alldeles orimligt galen.

— Herren?... Menar du den sjuke?... Han är ju tyst och stilla.

— Tyst?... Ja det är han. Men när jag kom in nyss, stirrade han på mig och grinade så att alla tänderna lyste i munnen på honom och så låg han och tuggade på en silfversked och så nappade han med sina tänder efter mina händer. Han ville bitas, nådig fru.

— O, himmel!... Talar du sanning, mitt barn?... Du skämtar väl?

— Skämta med frun... Jag undrar just, hvem som skulle våga att göra det.

— Hvad är att göra?... Och kandidaten, som icke mera besöker oss!... O, Gud!

— Kanske är det icke så farligt, försökte Leona att intala sin väninna.

— Jo... jo..., jag minnes, att Lundström yttrade, att nästa anfall skulle beröfva honom förståndet.

— Ja, och vet frun, inföll Karin, han inte bara grinar, utan han fräser som en katt.

— Jag vet intet råd... Gån in och sen till honom, mina vänner!

Leona och Karin följdes åt. Susanna blef ensam med gossen några ögonblick.

Men länge räckte icke denna ensamhet. Kandidaten trädde hastigt in.

Så hastigt till och med, att Susanna icke hann öfverväga, huru hon borde uppföra sig.

Vare sig nu att det var ångesten för den sjuke eller tre dagars saknad af den älskades ansigte — nog af, någonting gjorde, att just då hon fick se honom, öppnade hon sin famn och utsträckte sina armar mot honom, liksom om hon varit hans maka i många, lyckliga år.

Besinningslöst kastade han sig i hennes famn och öfverhöljde hennes anlete med brinnande kyssar. Han visste icke hvad han gjorde. Han märkte icke, huru hennes gestalt bäfvade under hans omfamning. Hela hans själ uppfylldes af en onämbar sällhet.

Men så kom han att tänka på sina synder och på professorskan Blindius.

Och så föll han ned på sina knän och yttrade i mycket uppördt tillstånd:

— Kan du förlåta mig?

— Hvad skulle jag hafva att förlåta dig, min vän?... Du är bättre än jag.

— O, nej... säg icke så... Jag har i två dagar varit bedårad af en annan qvinna.

En dödlig blekhet öfvertäckte Susannas ansigte i samma stund han sade detta.

Och hon skulle... ja, hvem vet hvad som inträffat, om icke ödet blandat sig i saken.

Och ödet kom i den mest fruktansvärda skepnad. Det var Edvard Hallgren.

Nu efter fullbordadt verk, nu sedan han genom bankens plundring och fröken Ulla von Fagerstjernas testamente var mångmillionär, nu kom han för att taga afsked af sin första och hittills enda kärleks föremål, innan han begaf sig bort. Och i hans ficka, vid hans hjerta hvilade ett litet paket, innehållande trettio tusen kronor, som han ämnade öfverlemna till Susanna att lefva af, till dess han vågade återkomma till sitt fosterland.

Huru fann han henne nu?... Nära afsvimmad och en annan karl på knä framför henne. Och han hörde hennes sköna läppar kalla den andre mannen med detta »min älskade», för hvars hörande han velat offra sitt lif och för hvars ernående han redan hade offrat icke blott år och månader af arbetet, utan äfven — samvetsfriden och saligheten.

— Han stod der så lång och så rak och så dyster, när Susanna blickade upp och fick se honom. Hans ansigte, belyst af brasan, liknade genom sin stelhet ett i marmor uthugget konstverk.

Endast ögonen — de brinnande, lysande ögonen — förrådde lif och känslor.

O, hvilka känslor!... Hvilka förfärande qual!... Hvilken gräslig vända!

För hennes skull hade han blifvit en brottsling, en skurk, en hvars mans niding.

För hennes skull hade han stulit och blifvit en mördare, en rå bandit.

För hennes skull hade han vakat och kämpat, arbetat och trålat.

För hennes skull hade han brutit med samfundet och var fogelfri.

För hennes skull hade han tio gånger förverkat himlens nåd och barmhertighet.

O, huru gräsligt han led under dessa korta minuter eller sekunder!

Ett ögonblick ämnade han störta sig öfver mannen, som beröfvat honom hans skatt.

Men hans ögon mötte Susannas och hans vilda natur var kufvad.

Hvilka böner hennes blickar uttalade!... Hvilken ödmjuk hemställan om nåd!

Susanna var alltför upprörd att kunna tala. Hon försökte... Förgäfves!

Men med ett lugn, som om han kommit från en graf och skulle återvända till en sådan, yttrade Edvard Hallgren, fästande sin kalla blick på Susannas bleka ansigte:

— Du har gjort mig mera ondt än någon annan människa. Men jag förlåter dig och älskar dig i evighet... Må du blifva lycklig!... Tag detta som ett minne af mig!

Han lade i hennes hand paketeten, som innehöll de tretio tusen kronorna.

Derefter bugade han sig stolt och kallt, vände sig om och gick.

Och brasans hoppande och fladdrande lågor belyste hans gestalt, så att den tog sig helt spöklikt ut, då den försvann genom dörren. Susanna och kandidaten stirrade efter honom och det föreföll dem båda, som om de icke ens hade rättighet att andas.

Plötsligt hördes från andra rummet ett fasaväckande buller.

Möbler kullvräktes. Föremål af glas och porslin sönderslogos.

En röst, liknande ett vilddjurs, tjöt och vrålade, röt och skränade.

Och deribland förnummos de spåda rösterna af två förskrämda qvinnor.

Denna tilldragelse bragte Susanna och hennes tillbedjare till sans.

Båda sprungo upp. Båda visste, hvarom fråga nu var.

— Det är sista anfallet, förklarade kandidaten. Det blir evigt.

— Han måste till hospitalet... O, Gud!... Huru förfärligt är icke lifvet!

— Lugna dig, älskade Susanna!... Men tyst!... Jag tror, att han förföljer någon derinne... Är der någon derinne hos honom?... Hör, huru han...

— Leona och Karin gingo nyss in till honom, för att se om honom.

— O, himmel!... Kom, Susanna!... Intet ögonblick är att förlora.

De ilade till dörren. Den var snart öppnad och de befunno sig på skådeplatsen för en af de hemskaste scener, som dödligt menniskoöga någonsin kan skåda.

På bordet brann en liten lampa, hvilken kastade ett sparsamt sken öfver rummet.

Och den vansinnige grep i detta ögonblick fast i Leona, grinade ohyggligt, vrålade vildt och högg sina tänder i hennes fagra lilla öra. Hon utstötte verop. Och han slickade med tungan blodet, som flöt ur såret i örat. Emellanåt vände han hufvudet mot åskådarne och grinade på det mest fasaväckande sätt, liksom om han velat fråga dem, om han icke gjorde sin sak ifrån sig på bästa sätt.

Och så bet han igen. Och så slickade han i sig blodet."

— Detta duger inte, utropade kandidaten, sedan han några ögonblick öferskådat den hemska scenen... Spring genast efter en droska och ett par polismän!

— Skynda dig, Karin!... Spring!... Flyg!... befalde Susanna.

— Och Ni, mina damer, måste utstå obehaget att hjälpa mig.

Han lyckades redan vid första försöket att lösslita Leona ur den vansinniges klor.

— Flyr du ifrån mig, Susanna?... tjöt denne... Susanna!... Älskade!... Jag vill dricka ditt hjerteblood, på det att du må älska mig... Ack, så skönt att dricka ditt blod, Susanna.

De båda qvinnorna ryste, som om de stått under en kall duschstråle.

Plötsligt och innan den vansinnige kunde upptäcka afsigten, störtade sig kandidaten öfver honom och lyckades kullkasta honom på hans bädd. Men han sparkade och slog omkring sig.

Och han vrålade af alla krafter, så att det månne hafva hörts vida vägar.

— Hjelpen mig!... Ensam kan jag icke hålla honom. Tagen fatt i benen!

— Susanna!... Blod!... Hjerteblood! skrek den stackars vansinnige.

De båda qvinnorna fattade hans ben och bemödade sig att hålla dem fast.

Sjelf lade kandidaten sig öfver hans bröst och ansträngde sig att hålla hans armar.

— Susanna!... tjöt detta offer för en olycklig kärlek... Du är röd som blod, Susanna.

Det var en svår kamp. De tre människorna förmådde knappt fasthålla den ena.

En vansinnigs styrka är — säger man — mångdubbelt större än förut.

Han söndersargade med sina tänder kandidatens rock, men denne lyckades hålla sitt ansigte så långt ifrån den sjukes läppar, att han undgick att blifva sårad.

Men på Leonas hvita hull rann ned från örat en ymnig blodström.

Det dröjde länge, innan Karin kom tillbaka med polismännen.

Det är en märkvärdig företeelse, som kan iakttagas öfver hela världen, att sådant folk mer än en gång är till finnandes, der det icke behöfves, men är svårt att träffa, när nöd är på färde.

— O, Gud, har jag verkligen handlat rätt mot denne man, mumlade Susanna.

— Hvad menar du? . . . frågade kandidaten, hvilken på samma gång måste kämpa med den galne för att erhålla ett mera säkert tag kring dennes ena arm, hvilken var nära att blifva fri.

— Jag menar, att jag kanske borde hafva gift mig med honom.

— Af medlidande kanske? utbrast vår förälskade kandidat ironiskt.

— Ja, af medlidande! . . . Du vet nog, att jag icke älskar honom.

Om det var ansträngningen eller tankarna, som jagade rodnaden upp på Susannas kinder, det veta vi icke med visshet. Säkert är emellertid, att hon en lång stund var blossande röd.

— Ja, Susanna; mumlade kandidaten, jag är nog lycklig att veta, hvem du älskar.

— Tror du, att jag handlat rätt, då jag vägrade att höra honom?

— Ett helgon kunde icke hafva handlat med större samvetsgrannhet.

— Tror du icke, att om jag nu lofvade att gifta mig med honom, han skulle blifva klok?

Innan kandidaten hann besvara denna kinkiga fråga, afbröts samtalet.

Det var den vansinnige, som efter att hafva sparkat och slagit sig så trött, att han behöfde några ögonblicks hvila, begagnade dessa ögonblick till att vråla.

Först var det några oartikulerade ljud, riktiga rytanden som af en jaguar.

Derefter öfvergick det till mera begripliga saker, såsom till exempel:

— Susanna! . . . O, min Susanna! . . . Hvad det är saligt att hvilat i dina armar. Men se! . . . Hvad är det för en rodnad . . . Se på väggen! . . . Det är ju blod . . . Ah, jag förstår . . . jag begriper . . . Det är ditt hjerteblod, Susanna, som du utgjutit för mig . . . Jag förstår. Du har strukit det på väggen, på det att jag alltid må hafva det för ögonen och veta, huru högt du älskar mig . . . Sade du, att du hatar mig? . . . Du ljuger . . . du ljuger . . . du är en menederska . . . Du älskar mig med ditt rara, söta hjerteblod . . . Du är min och jag är din . . . Och jag fröjdas af att se ditt blod . . . Och jag är salig i dina armar . . . Flyr du? . . . A-a-a-ah!

Ett långt, gräsligt rytande avslutade hans fantasier . . . Han sparkade och slog.

Han gjorde de mest våldsamma ansträngningar för att blifva lös.

Och det kostade mycket arbete och mycken uthållighet för att hålla honom fjjetrad.

De båda kvinnorna voro nära att uppgifvas af öfveransträngning och trötthet.

När han omsider blifvit något lugn och låg tyst med tillslutna ögon, men öppen och grinande mun, upprepade Susanna sin fråga:

— Tror du, att han blir klok igen, om jag lofvar att blifva hans brud?

— Om han blefve klok derigenom, så blefve du då helt visst galen.

Detta svar, så diplomatiskt det än var, tillfredsstälde icke Susanna.

— Jag vill hafva rent besked, sade hon. Hvad tror du om saken?

— Nåväl, jag tror, att ingenting i världen kan göra den karlen klok.

— Är det din allvarliga mening? . . . Svvara som en uppriktig vän!

— Ja, det är verkligen min mening. Jag skulle icke ens i en fråga, som rör mig själf så nära vilja bedraga dig, min innerligt älskade Susanna.

— Nå, ske himlens vilje då! . . . Jag tror dig, min käre vän.

Må man föra denne olycklige till hospitalet! . . . Men om jag kunde rädda honom, skulle jag offra mig.

— Och mig på samma gång! yttrade kandidaten icke utan bitterhet.

— Förlåt mig! . . . Men se . . . nu börjar han igen . . . Om ändå Karin ville komma.

— Hjerterblod, så rödt som rödaste smink! tjöt den vansinnige. Nu kom Karin och med henne en hel skara af polismän.

Hon hade haft grufdigt svårt att få reda på dem, sade hon. Och den förste hade hon uppsökt i hans hem, der han satt i all sköns lugn och ro och drack kaffe med sin gumma.

Den andre hade hon hittat i en återvändsgränd, hvarest fans en vattenpump och vid pumpen en snutfager jungfru af den sort, som önskar upphöjas till fröknar.

Och den tredje fann hon efter mycket sökande i närheten af gasverket.

Hvad han gjorde der, det visste icke Karin Pettersson och inte vi heller, ty, som Karin mycket riktigt anmärkte, »gasreservoirerna är det beskedligaste folk i världen och göra ingen något för nära och inte heller fins någon, som går åstad och stjälar gas».

Emellertid hade Karin Pettersson lyckats sammanskrapa icke mindre än sex handfasta konstaplar, hvilka nu skyndade sig att aflösa kandidaten och de två nästan till döds uttröttade damerna. Och det var sannerligen hög tid.

Patienten blef allt mera våldsam, allt mindre lik en människa.

Och Arnold von Fagerstjernas grin blef allt mera hemskt och förfärande.

Och hvartannat af hans ord var »Susanna» eller »hjerterblod» eller »kärlek».

Deremellan kommo stundom välsignelser och stundom så förfärliga förbannelser, att vi skulle rysa för att här nedskrifva dem. Också blefvo hans rörelser allt mera våldsamma.

I stället för att afmattas tycktes han vinna i krafter och ursinnighet.

Polismännen hade försett sig med all vid dylika tillfällen behöflig materiel.

En tvångströja lades på honom och fötterna sammansnördes med en smidig och stark kedja af stål. Nu måste han åtminstone förhålla sig stilla. Men hans mun kunde man icke binda. Man måste låta honom fortsätta med sitt ohyggliga vrälände.

Emellanåt skrattade han som en vansinnig brukar skratta — hemskt, fasaväckande.

Polismännen upplyftade honom och buro honom ut till vagnen.

Ännu från trädgården hördes han ropa »Susanna» och fantisera om blod.

När kandidaten kom in igen, fann han de båda unga damerna afsvimmade.

TJUGONDEFEMTE KAPITLET.

Extratåget.

När Edvard Hallgren genom användande af all sin moraliska kraft hade besekrat frestelsen att ögonblickligen mörda denne man, som nu sänkte honom ned i förtviflan öfver förlusten af Susanna för andra gången, denne man, hvilken hon tycktes älska så innerligt — kastade han sig i en utanför porten väntande släda och ropade till kusken ett kort och befallande: »kör!»

Kusken samlade långsamt tömmarna, vände sig säfligt om och sporde:

— Hvarthän?

Ja, den frågan hade Edvard icke sjelf begrundat. Han besinnade sig, tog upp sitt fickur och konstaterade, att klockan redan var half nio på aftonen.

Klockan tio skulle extratåget afgå och han hade ännu några förberedelser att göra.

— Kör till hotellet!

— Hvilket hotell?

— Hotel Germania vid Gustaf Adolfs torg! . . . Du är ett nöt och du är frågvis.

Kusken brummade någonting i skägget och smälde duktigt med piskan.

Det bar åstad med ilande fart. Husen, gaslågorna, gathörnen foro förbi Edwards ögon med blixstens snabbhet. Men han tänkte icke på hvad han såg.

Han hade nog af sina dystra tankar, han. Han hade ingen

lust att taga någon befattning med den yttre världen. Den var honom förhatlig. Han tyckte, att världen var orättvis. Icke besinnande, att han sölat sig i brott, tänkte han endast på massan af det arbete, han utträttat.

Och han menade, att om någon rättvisa ingått såsom medverkande drifkraft i det stora verldsmaskineriet, så borde han hafva blifvit annorlunda belönad än nu. Ty hvad frågade han efter rikedomarna? Hvad glädje kunde de bereda honom, när han icke fick dela dem med Susanna?

Det var ju för hennes skull, som han hade vakat, arbetat och sträfvat.

Och om det icke hade varit för att bereda henne all jordisk lyx, all möjlig njutning, alla tänkbara fördelar, alla i denna världen tillgängliga glädjeämnen, skulle han aldrig hafva sölat sig i några brott och laster. Att han härvid gått en orätt väg, då han syftade på att vinna hennes kärlek, derpå tänkte han ännu icke. Han såg i alltsammans endast en uppenbarelse »af den orättvisa, som beherskar verldsaltet och som skall beherska det i all evighet.»

Hit och dit foro hans tankar nu under den brådsnkande färden till hotellet.

Men de stannade alltjemt vid samma resultat — verldstyrelsens orättfärdighet.

Hän var alltför exalterad nu för att kunna inse, huru felaktig hans räkning var och huru han i sjelfva verket icke tillhörde den del af menskligheten, som genom en god vandel har åtminstone ett sken af rättighet att beklaga sig öfver ödets skickelser. Han var alltför brottslig.

Men på sina brott tänkte han icke. Både med dem och med modrens skugga hade han försonat sig. Han såg dem icke längre såsom brott, utan som ett »arbete», hvilket förtjenade lön.

Och Susanna! ... hon var förlorad för honom ... O, vel ... Det var det aldra värsta.

Det kändes, hvar gång han tänkte derpå, liksom om man stungit en värja genom hans hjerta.

Och nu skulle han fara härifrån. För alltid? ... Det visste han icke sjelf.

Slådan stannade utanför hotel Germania. Han vaknade upp som ur en dröm.

Kusken fick sin betalning och for sin väg till närmaste bologskrog.

Men Edvard gick upp i hotellet och uppsökte sitt rum. Han

hade nämligen redan på eftermiddagen tagit sin bostad der, vistats der en qvart och begifvit sig ut.

Flera tunga koffertar stodo på golfvet. De voro fyllda med guldmynt och dyrbarheter.

En af dem stod afsides från de andra. Den var ämnad åt »Pengen».

Edwards blickar öfversågo hastigt koffertarna och ljusnade något.

Han ringde. En näpen uppasserska trippade snart in till honom.

— Var god och beställ åt mig en vagn eller en släda samt två handfasta karlar till att bära ned mina res saker. Jag är, som Ni vet, handelsresande och medför tunga varor.

— Genast, min herre!

— Och sedan min räkning!

— Strax!

Den näpna trippade ut och Edvard blef fullkomligt ensam.

Han såg på klockan. Hon var tre qvart till nio på aftonen.

— Det är tid, mumlade han . . . Ack, huru annorlunda hade jag icke tänkt och drömt mig denna afton, då jag skulle taga afsked af Susanna? Och huru har jag icke längtat efter den? Och nu? . . . Himmel och helvetel . . . Jag tror, att jag blir galen.

— Var så god, här är räkningen, sade den återkommande »fröken».

— Och slädan eller vagnen? yttrade han kort och på ett kärft sätt.

— Den håller utanför porten.

— Och karlarne?

— Jag hör dem redan stampa i trapporna. De äro här på ögonblicket.

Karlarne kommo. Och sakerna blefvo nedburna. Och räkningen blef betald.

Och den trippande uppasserskan fick »drickspengar» och en kyss på köpet.

Och så for han åstad. Men icke till jernvägsstationen. Nej . . . icke ännu!

Han gaf kusken i stället anvisning att köra till den afidna fröken Fagerstjernas palats vid Kungsträdgården. Detta palats var nu hans egendom och han hade göromål der.

Men det talade han naturligtvis icke om för den nyfikne kusken.

Ekipaget stannade och Edvard steg ur. Befallande kusken att vänta en stund, uppsökte han portklappen och lät den ljuda.

Palatsets ekon besvarade klappens uppmaningar att öppna och slutligen väckte det starka ekot någon derinne till lif. Edvard hörde tydligt, hurusom en person i morgontofflor tassade nedför trappan och nalkades porten.

Ändtligen öppnades denna och ett kvinnoanlete, belyst af ett ljus, tittade ut.

Edvard igenkände utan svårighet den »bildade» köksan Cecilia och han kände stor lust att fråga henne, om hon fortfarande be-
vistade arbetareinstitutets föreläsningar. Men som han hade ondt om tid, måste han afstå från utförandet af en föresats, som skulle hafva smickrat den fint bildade köksjungfrun omätligt.

— God afton, min bildade fröken, yttrade Edvard med artig ton.

— Ah... det är ju herren sjelf... För all del stig in...

Huset är ju ert eget.

— Det är också min mening att stiga in till dig för en stund.

Äro de andra hemma?

— Nej, Johanna är på barndop hos en väninna... en jungfru i Gåsgränd.

— En jungfru?... Nå, underverkens tid är ännu icke förbi helt och hållet.

— Ja, det sade också professorn, som förelästé för oss om stjernkonspirationerna.

— Konstellationerna, menar du förmodligen... Vill du göra mig en tjänst?

— Tiotusen så visst som en, om jag bara kan, nådige herre.

— Jag reser bort, men vill under min frånvaro anförtro dig huset.

— Och det skall min s—l inte falla, så länge jag är här, sade den bildade köksan.

— Under tiden anförtror jag i din vård några koffertar med dyrbart innehåll.

— Jag skall rufva öfver dem som Michael öfver den eldsprutande draken.

Hon hade under sin »bildningsbana» hört någonting om Michael och draken.

Och sann bildning, isynnerhet om den meddelas genom föreläsningar, är en härlig sak, ty den besvarar ingen människa med några gedigna kunskaper.

Man vet mycket och man tror fantasien vara den rätta kunskapskällan.

Snart voro både Edvard och kusken och fröken Cecilia fullt

sysselesatte med att bära Edwards tunga koffertar från vagnen in i huset och ned i en källare. Endast en enda koffert lemnades deruppe och det var den, som »Pengen» skulle hafva.

Och nyckelen till källaren stack Edvard i sin egen rymliga ficka.

Der skulle nu hans guld ligga, till dess han behagade komma tillbaka.

Visserligen kunde guldklimparna der nere icke bära någon ränta. Det är sant. Men så funnos de också i ett säkert förvar, der intet polisöga kunde upptäcka dem.

Och under de omständigheter, i hvilka Edvard lefde, var denna trygghet ränta nog.

— Gå nu ut och se till dina hästar, min vän, yttrade Edvard till kusken, sedan alltsammans hade blifvit inburet. Om en stund kommer en gammal jude och en annan herre ut och dem skjutsar du till centralstationen. Se här din betalning, min vän!

Kusken erhöll tre gånger så mycket, som han hade haft rätt att fordra.

Men ändå knotade han. Edvard låtsade icke höra hans missnöjda ord.

Han lät kusken gå, stängde porten och tog den »bildade» fröken i famn.

De följdes åt upp i våningen.

Under uppgåendet sporde Edvard:

— Har någon infunnit sig här för att söka mig?... En herre?

— Ja, en herre kom i skymningen och väntar er i blåa salongen.

— Godt!... Då gå du och jag in i det gröna förmaket... Hitåt, min sköna!

Derinne i den med blåa tapeter och blått öfverdrag å möblerna utrustade och därför så kallade blåa salongen satt »Pengen» helt gemytligt framför en brasa och tömde till ära för sin herre eller till minne af sin doktorspromotion en flaska af det goda vin, som ännu fans på lager i fröken von Fagerstjernas källare.

Men det var icke längre den gamle trasvargen. Det var en elegant herre.

Och likväl var det en och densamme »Pengen».

Han bar en elegant kostym, hade guldur i västen och cigarrfodral i fickan.

Och hans blanka, nya cylindrhatt stod på bordet och glänste.

Han var så fin och städad, att till och med en kypare eller

en profryttare hade haft skäl att känna en gnagande afund. Icke ens promenadkåppen saknades.

Länge fick han sitta ensam, äfven sedan Edvard anländt till palatset.

Men omsider inträdde hans herre och husbonde till honom.

Och Cecilia var nog bildad att följa sin herre och att yttra några några artiga ord om kamineldens likhet med »en fyr, som lyser sjömannen tvärt öfver hafvets oroliga böljor» eller med en lärd professor, som håller föreläsningar i arbetareinstitutet.

— Tiden är inne, yttrade Edvard kort och kallt till »Pengen», som steg upp.

— Jag är redo . . . har endast några droppar vin att tömma.

— Tömm då dem, medan jag går att ombyta dräkt. Du följer mig, Cecilia?

— Ja, visst . . . ja, om det också vore ända till antepolen.

— Antipoderna menar hon, mumlade »Pengen» . . . Ett förb . . . godt vin!

»Pengen» blef åter ensam under fem minuter och han begagnade dessa så väl, att han hade tömt sin flaska, innan Edvard återkom i skepnad af Josef Absalon.

— Var god och kom! . . . Slädan väntar oss! . . . Farväl, älskade Cecilia!

— Farväl, käre herre! . . . Kom snart igen till mig! . . . Jag skall räkna minuterna till er återkomst . . . Under tiden går jag och hör på professorn, som föreläser i mekanisk statsekonomikonst, för att fullända min fina bildning och blifva er fullkomligt värdig.

Hon grät vid tanken på framtidens triumfer och följde herrarne ned i porten.

Snart ilade ekipaget bort och hon stod ensam qvar med sin »bildning».

Och der stod hon och kikade efter Edvard, ända till dess att traktens poliskonstapel trodde, att hon stod der för hans skull och började besvara henne med sin närgångenhet.

Då smalde hon igen porten midtför konstapelns näsan och ilade upp på sin kammare.

Och konstapeln gick att fortsätta sin patrullering och filosofera öfver dumhetens betydelse i verldsaltet och öfver frågan om äfven stjernorna och månen stundom begå dumheter. Att solen har den svagheten, derom var han redan *a priori* öfvertygad, ty han hade mången gång, då han förföljdes af nattvandrare, förbannat solens dumhet att gå och lägga sig om qvällen och icke stiga upp förrän

›Klockan half tolf!...› hviskade Fra Benevento till Arabella.

om morgonen, fastän en hederlig konstapel får traska fram och tillbaka äfven under nattens tysta timmar.

Just i samma ögonblick då den »bildade» fröken Cecilia på nyss beskrifna ohöfliga sätt gjorde en artig konstapel förbluffad, inträffade Edvard och »Pengen» vid stationen.

Men Edvard var nu idel jude, hvarken mer eller mindre än »Joschef Abschalon».

Extratåget, som Joschef Abschalon bestält, stod redo att när som helst afgå.

Trafikdirektören Elfenben, som äntligen sluppit ifrån julklapps-paketerna, stod der.

Befriad från nämnda tråkiga bestyr, var herr Elfenben nu idel solskens.

Han till och med räckte herr »Joschef Abschalon» handen och önskade honom lycklig resa.

— Tackar så micke, herr trafikferschtörer... Dank så micke!... så micke!

— Klockan är nu tio, rapporterade konduktören. Det är tid att afgå från stationen.

— Jaschå... Gut... Gut!... Jak vill mans schtige opp i den vagn nu på schtund.

— Var god och skynda på, min herre, yttrade konduktören med otålighet.

— Aber jak vill dock mans sagen, dat man icke schkall gå in i mein kopé förrän vi till Malmo kommen. Jak vill mans unschtörd sein. Ferschtår Ni det?

— Ja, ja... jag förstår... Var god och tag plats nu, min herre! Var så god!

— Jak vill dock mans ein wenig tid haben. Jak är ein-gam-mal man.

Emellertid beslutade den »shtore herr Joschef Abschalon» äntligen att stiga upp i den bekväma första klassens vagn, som blifvit stäld till hans förfogande.

Der satt redan »Pengen», stolt som en president och glad som en bondspelman.

Och han hade den dyrbara kofferten så placerad, att han kunde oafåtligt se den.

Lokomotivet lät höra afgangssignal och tåget brusade åstad, lemnande hufvudstaden.

När Edvard hade satt sig ned, betraktade han noggrant sin reskamrat.

— Hvilken förvandling du har undergått, min vän!... Nu liknar du en gentleman.

— Och i går var jag en trashank. Det går upp och ned för oss alla här i världen.

— Har du undersökt innehållet af din nya, fina koffert?... Känner du till innehållet?

— Nej, herre!... Jag saknar nyckel till det fördömda låset. Jag kan icke öppna.

— Åh... det är sant... Jag har glömt att öfverlemnade den åt dig. Se här!

Edvard upptog ur fickan en liten knippa nycklar, bland hvilka han utvalde en, som han öfverlemnade till »Pengen». Denne hedersman hastade nu att öppna sin reskoffert. Hvad han fann i den månede hafva varit till hans stora belåtenhet, ty han utbrast:

— Ni är då en riktig hedersknyffel, herre, det må jag sannerligen säga.

— Du är således nöjd, min vän? frågade Edvard med likgiltighet och köld.

— Ett fån, en däre, en galning vore jag eljest. Tro mina ord, herre! Tro mig!

— Utom de banksedlar på tiotusen kronor, som du har i din ficka...

— ... finner jag här två påsar med femtusen i myntadt guld i hvarje.

— Riktigt!... Och du är belåten dermed?... Äro tjugotusen kronor en tillräckligt stor andel af vinsten?... Eller önskar du mera?... Jag tycker om att se belåtna ansigten omkring mig.

— Ni är en hederlig gosse, käre herre... Nå, några tusen till kunde väl inte skada.

— Du skall få dem, sade Edvard, i detsamma han förde handen till bröstfickan.

— Men nej, nådig herre, yttrade nu »Pengen», i det han förhindrade utförandet af den andres afsigt att taga fram plånboken. När jag rätt betänker saken, så har jag nog, åtminstone för tillfället. Jag vill heldre hafva resten att fordra af er, om jag ännu en gång kommer på dekadansen.

— Nå, sök då upp mig, min vän!... Men nu borde du verkligen börja ett annat lif.

— Det vill säga blifva nykter och ordentlig... Ja, den som det kunde göra, min herre!

— Res till Amerika! . . . Der har du lättare för att bryta dig en väg på hederligt sätt.

— Ja, nog reser jag till Amerika. Har väl någonsin en banktjuf rest till någon annan ort?

— Banktjuf? . . . eftersade Edvard långsamt och försjök i djupa tankar.

Tåget brusade framåt med ett expresstågs hastighet. Det stannade endast vid en och annan större station, der man behöfde förse sig med vatten eller med kol.

Natten var mycket mörk. Men inne i kupéen, der de flyende banktjufvarne sutto midt emot hvarandra, lyste i klara lyktor några ljus, hvilkas sken återspeglades af fönsterglasaset.

»Pengen» slumrade in i ljufliga drömmar om guld och gröna skogar i Amerika.

Edvard grubblade alltjemt. Men om det var på Susanna eller på sina brott, det är icke lätt att afgöra. Kanske det troligaste är, att båda dessa föremål sysselsatte hans tankar.

Extratåget stannade på stationen i Flen under några minuter.

Edvard såg på klockan och studerade tidtabellen, der hans finger snart stannade vid Norrköping. Ty trafikdirektören hade varit nog artig att lemna honom en tidtabell för extratåget.

— Det är tid att förbereda slutet, mumlade han och gaf »Pengen» en knuff.

Denne for upp, liksom om en elak dröm hade väckt honom.

— Hvad? utropade han . . . Äro vi upptäckta? Finnes ingen möjlighet att fly?

— Tig, ditt nö! . . . På det sättet röjer du oss ju.

— Jag trodde, att . . .

— Och jag väckte dig endast för att låta dig se, huru Flen tager sig ut vid lyktsken.

— Jaså, det här är således Flen? . . . Det var en högst otreflig plats.

— Ja visst, min vän! . . . Men du har förgätit att granska ett af rummen i din koffert.

— Min s—l har jag så . . . Jag ser det nu . . . Undrar hvad . . . Åh, har man sett på f—n!

Den afdelningen i kofferten, som »Pengen» nu öppnade, innehöll två flaskor och en silfverbägare. Etiketterna på flaskorna squallrade om, att de innehöllo konjak af finare slag.

— Det var omtänksamt af er, nådig herre. Natthluften är kall och en värmare kan behöfvas.

— Var så god, min vän! Genera dig inte! Drick så mycket du behagar.

»Pengen» var icke den, som i dylika fall behöfde uppmanas mer än en gång.

Han var snart stadd i en intim bekantskap med en af flaskorna.

Under tiden föreföll mellan de båda reskamraterna följande samtal.

— Vi hafva ännu en öfverenskommelse att träffa, min vän, yttrade Edvard.

— Kör för allt hvad öfverenskommelse heter. Jag har blifvit rik på den varan, jag.

— Om en af oss blir gripen, bör han icke förråda den andre. Icke sant?

— Men vi skola väl följas åt?... Och då synes det mig, som om vi måste råka i griphumrarnas klor samtidigt, om det är af ödet utsedt, att det missödet skall drabba oss.

— Ingenting vore mera oklokt, än om vi toge samma väg, min vän.

— F—n i min filosofie-doktors-hatt!... Jag begriper icke ett enda ord, nådig herre.

— Genom att fly åt olika håll förvillja vi lättare våra följare och leda dem på villospår.

— Det är inte dumt uttänkt... Ni borde promoveras till filosofie doktor liksom jag.

— Dumheter!... Hvem frågar nu för tiden efter en titel, som blifver dagligen så missbrukad? Snart går det väl så långt, att endast dumhufvuden ega rättighet till den der titeln... Nå, min vän, äro vi öfverens om att taga skiljda vägar och att aldrig förråda hvarandra?

— Der har Ni min hand på den saken, herre. Men skulle vi icke också kunna göra den öfverenskommelsen, att om en af oss gripes, skall han fortast möjligt befrias af den andre.

— Godt!... Du har min hand derpå... Tag dig nu en styrketår, min vän!

»Pengen» åtlydde denna uppmaning med all önskvärd beredvillighet och ifver.

Han begagnade tiden så väl, att han var full, innan tåget stannade i Katrineholm.

Men ändå uppmanade Edvard honom att dricka mera och åter mera.

Och han drack ända till dess bågaren föll ur hans hand och flaskan var tom.

Slutligen föll han i en djup sömn, ur hvilken icke ens en domsbasun skulle hafva förmått väcka honom. Och det var just detta, som Edvard Hallgren åsyftade.

Åtminstone mumlade han, när han såg »Pengen» sofva, följande:

— Nå, äntligen! . . . Nu kan jag gå af tåget, utan att han vet, hvar detta skett.

Och efter några ögonblicks tankfullhet fortsatte han sin monolog:

— Jag hoppas, att han sofvit ruset af sig, innan trainen stannar i Malmö.

Och sedan ett par minuter förflutit under en tystnad, som icke afbröts af annat ljud än bullret af de öfver skenorna ilande vagnshjulen, tillade han:

— Och om han då är nykter, räddar han sig . . . I annat fall — rör det icke mig.

Just då passerade tåget förbi Grafversfors station. Men det stannade icke der, utan ilade vidare med samma fart.

Men i Norrköping stannade det hela tio minuter.

Edvard öppnade fönstret och vinkade till sig konduktören, som ansvarade för tåget.

— Mein herr, sade han, återtagande egenskapen af »Joschef Abschalon», jak vill nu mans läkka mik zu sofa en schtund. Man må mik nicht, gar icke väcka.

— Efter er önskan, min herre! . . . Jag ansvarar för, att Ni skall vara ostörd.

— Nikt förr än in den stadt Malmö! . . . Ferschtår Ni mik?

— Ja, visst! . . . Ni kan vara lugn för, att Ni icke blir störd förr än i Malmö.

— Dank så fil . . . så micke . . . så micke! . . . Ödmjukaschte tjener! . . . Adje!

Och så drog Edvard upp fönstret och började kläda om hela sin person.

Småningom försvann hela »Joschef Abschalon» i en nattsäck, ur hvilken framträdde Edvard Hallgren sjelf i skepnad af en ung sprätt med manschetter, som lågo långt fram på händerna, modern hatt och allt öfrigt tillbehör. Det hela var gjordt inom en minut.

Och så snart det var gjordt, tog Edvard sin nattsäck i handen och lemnade tåget.

Men det gjorde han på den sidan, som var vänd från stationshuset.

Der bakom fans ingen människa. Ingen människa hade sett honom lemna trainen.

Och »Pengen» sof den rusiges djupa sömn, utsträckt på en af vagnsofforna.

När Edvard hade kommit ut, stängde han omsorgsfullt igen kupédörren.

Derpå försvann han bland buskarna.

Och trainen afgick söderut på bestämdt klockslag, lemnande Edvard kvar.

— — — — —
På stranden af Bråviken låg en liten båt och gungade upp och ned.

Det var vinter. Det var jul. Och kallt var det. Men hafvet var ännu icke isbelagdt.

I den lilla gungande båten satt en skäggig sjöman, hvilande sig på årorerna.

Emellanåt tog han sig en värmande klunk ur den i båten liggande kuttingen.

— F—n hvad han dröjer! mumlade sjömannen emellanåt, otålig och bister.

Det började redan dagas. Himlens färg öfvergick mer och mer från svart till grått.

Äntligen kom den väntade, en lång herre, insvept i kappa eller pels.

Han bar i handen en liten nattsäck och på hufvudet en bredskyggig hatt.

— Är det Ni? sporde sjömannen.

— Visst är det jag, min käre Anders Larsson, genmålde den länge muntert.

— *All right!* . . . Stig i båten! . . . Ni har låtit mig vänta länge.

— Göromål, min vän! . . . Hvar ligger ditt fartyg?

— Det ligger förtöjdt i närheten af Näfveqvarn. Inom en half timme hafva vi uppnått det . . . Sedan lätta vi ankar och med den här vinden skall skutan flyga som en fiskmåse öfver hafvet.

— Bort till andra länder!

Den länge steg ned i båten och satte sig till rätta på ett säte framme i fören.

När skepparen doppade årorna i vattnet och båten började skrida från land, sade flyktingen med en af rörelse vibrerande, men dock vacker och manlig stämma:

— Farväl, fosterland! . . . Farväl Susanna!

Slut på Första Delen.

SISTA STYFVERNS TRAPPOR.

ROMAN

UR DET MODERNA STOCKHOLMSLIFVET

AF

LODBROK.

ANDRA DELEN.

På höjden af sin framgång.

FÖRSTA KAPITLET.

I Palermo.

Härliga Sicilien! Hvilken människa har sett dig och kan förgäta dig?

Den praktiska människan minnes dina djupa grufvor, ur hvilka dina flitiga, dödsföraktande söner bryta och de små barnen forsla upp detta svafvel, som inbringar dig millioner.

Och människan med skönhetsinne, det vill säga människan sådan Gud tänkt sig henne?

Kan hon väl någonsin glömma hvad hon har njutit i ditt hulda sköte?

Skulle hon kunna förgäta den djupblå himlen eller den härliga naturen?

Och den som stått på din med ädla träd bevuxna strand och låtit sitt öga fröjdas af den klara, blåa hafsspegeln, de mjukt sling-

rande vikarna, de många framilande seglen — skulle han kunna förgäta dessa stunder af paradisk och ren njutning? Eller kan någon glömma det härliga Palermo, der det ligger öfvergjutet af solens purpursken vid foten af Monte Pellegrino?

Det är till Palermos mångbesjungna stränder, vi nu föra våra läsare.

Gerna dröjde vi kvar under hela utförandet af vår berättelse på en plats, der natur och konst hafva gjort och göra allt för att bereda människorna en angenäm tillvaro.

Men det är blott några hastigt förbiskymtande scener, som vi hafva att förevisa.

Derefter ledsaga vi läsaren tillbaka till vår egen hufvudstad, som också är en skön perla.

— — — Vid Piazza de Quattro Cantoni låg ett präktigt hotell.

Deruppe på en inbjudande veranda, kring hvilken grönskande vinrankor slingrade sig, här och der företeende en klase af i solen glödande frukter, satt en varm sommardag en högväxt och ståtlig herre, läsande sin post. Att han var en främling, tycktes framgå deraf, att de flesta brefven buro frimärken från långt aflägsna länder.

Ibland dem funnos äfven några bref, försedda med de gamla svenska frimärkena å tolf öre. Mannen var således med all sannolikhet från Sverige. Och om läsaren vill med oss närmare betrakta de olika dragen i hans vackra, aristokratiskt anlagda ansigte, skola vi utan tvifvel gemensamt finna någon likhet med den person, som vi lärt känna under namnet Edvard Hallgren. Dragen äro desamma. Men håret har börjat att blifva gråsprängdt, ehuru mannen ännu icke uppnått ens den ålder, då mannen säges vara en »medelålders karl».

Monte Pellegrino, som reser sig jättelikt bakom staden, kastade en behaglig skugga öfver hotellet och långt ut på den högblåa hafsviken, der små ångbåtar ilade fram och tillbaka. Vistelsen på verandan var därför särdeles angenäm. En silverbägare, innehållande isblandadt vin bidrog äfven till att göra den rådande värmen mindre besvärande.

Edvard genomögnade det ena brefvet efter det andra och blickade emellanåt tankfullt upp på det i blandad saracensk och göthisk stil målade taket på verandan.

Slutligen tycktes han hafva råkat på ett bref, som störde hans hittills visade lugn.

— Det var då sjelfva . . ., utropade han på så mycket renare

svenska, som det beledsagades af en kötted af det slag, hvarigenom svenskarne hafva vunnit en sorglig ryktbarhet i hela världen.

Han började halfhögt uppläsa brevet och, som det är af intresse för oss, höra vi på.

»Nådige herre!

»Då vi för två år sedan skiljdes från hvarandra på vägen mellan Stockholm och Malmö — Ni minnes nog, att Ni gick er väg, medan jag låg dödfull i kupéen — trodde jag aldrig, att jag skulle återfinna er.

Men mitt lyckliga öde har fört mig tillsammans med en person, till hvilken Ni emellanåt skrifer och som därför känner er adress.

Jag hoppas, att Ni är denna person lika tacksam som jag, därför att han genom sina upplysningar återförenar två så goda vänner som Ni och jag.

Min mening är endast att göra en berättelse, en fråga och en bön.

Se här berättelsen, nådige herre! Det lyckades mig att komma helskinnad till Amerika, der jag lefde efter mina tillgångar, det vill säga riktigt fint.

Men jag måste hafva misstagit mig angående djupet i mina guldpåsar.

Ty en vacker dag var guldets slut och mina vackra sedlar hade flugit bort.

Jag kom i sådan nöd, att jag önskade mig hem till mina f. d. kamrater, som polisen knep på Grönlunds krog och satte in såsom skyldige till bankstölden.

Var det icke, inom parentes sagdt, ett utomordentligt lyckligt infall af ödet och polisen, att ingen misstänkte passagerarne på det der extratåget för någon delaktighet i bankstölden? I Amerika hade ödet nog intet varit så vänligt och polisen inte så dum. De hafva f—n till polis på hinsidan Atlanten.

Men här kan då en rask gosse hafva hopp om ett och annat kap.

Och därför begaf jag mig hem igen, lemnande Amerika åt dess öde.

Och nu är jag här igen, nådige herre, redo att tjena er på bästa sätt.

Nu några ord om frågan, som jag förklarade mig ämna framställa!

Kommer Ni snart hem till Sverige igen, herre? Här är nu alls icke farligt hvarken för er eller mig. Ingen har någon misstanke mot oss. Jag ordentligt längtar efter att få ännu en gång arbeta under er ledning.

Det gick så bra förra gången och Ni är, ta' mig . . . , som jag många gånger förut sagdt, klok nog att böra promoveras till filosofie doktor.

Men . . . jag påminner mig det nu . . . Ni föraktar djupt den titeln.

Och kanske har Ni rätt. Bland en del duktiga karlar, som nu för tiden promoveras och kallas filosofie doktorer, finnes en massa patrisk, som äro okunniga nog att behöfva skickas tillbaka till småskolan och dumma nog att kunna göra anspråk på en generaldirektörssyssla.

Jag kan inte begripa, hvar professorerna hafva hufvudet nu för tiden.

De släppa fram så mycket fnask, så att världen sannolikt snart nog kommer att drunkna i dumhet och okunnighet.

Och nu till slut något om den bön, jag ärnade framställa till ert nåds varma behjertande och ögonblicklig bönhörelse!

Jag behöfver penningar för att lefva. Det är en så konstig verld, vi lefva uti nu för tiden. Har man inte pengar, så måste man stjåla eller dö.

Och jag vill hvarken det ena eller det andra. Jag vill lefva.

Grönlunds krog är till salu och den kostar sina modiga tio tusen.

Till inventarier och förlagsartiklar behöfves lika mycket.

Alltså kan jag för tjugo tusen kronor blifva en bofast karl, som kan tjena er med ett och annat i en framtid, när ni ledsnat vid att flacka världen omkring och återkommer hit för att arbeta i vårt gamla, goda yrke. Jag skall göra er lika stora eller större tjänster än Grönlund, som hvarken var filosofie doktor eller förständig menniska. Men jag får på förhand förklara, att jag undanbeder mig ett slut, som liknar Grönlunds.

Sådant duger icke med mig, skall jag hafva äran berätta.

Om Ni sänder mig de tjugo tusen, jag behöfver, skall jag kasta min filosofie doktorshatt ned i den underjordiska gången — der Grönlund ännu inom parentes ligger och multnar — och så stiger jag upp till rang, ära, heder och värdighet af krogpappa.

Min adress är: Grönlunds krog. Skrif med omgående.

»Pengen»,

Filosofie doktor.

P. S. Ni känner väl mitt rätta namn?»

Det var efter genomläsningen af detta märkvärdiga bref, som Edvard utropade:

— Det var då sjelfva . . . Jag trodde, att jag var för alltid qvitt den karlen.

Han drack en klunk af det iskylda vinet och försjönk i djupa och dystra tankar.

Men efter att hafva under några minuter öfvertänt saken, återtog han:

— Nå det kan vara ganska godt att hafva »Pengen» på Grönlundska krogen. Der finnas förträffliga gömställen. Och det vore skada, om ett så väl inrättadt hus skulle komma i händerna på fullkomligt hederligt folk. Jag beslutar mig för att skicka »Pengen» hvad han begär . . . Men nej! . . . Han skulle suppa upp alltsammans. Det är så godt att gifva den der snuskige, men nyttige advokaten Elmquist uppdrag att inköpa det åt honom. Beloppet betalas af mig genom en i Stockholm dragen vaxel på Palermo.

Han steg raskt upp, gick till ett annat bord, der han fattade en silfverklocka och ringde.

En af hotellets upppassare trädde snart ut till honom på verandan.

— Skrifmaterialier! befalde han på landets vackra och väl-ljudande språk.

— Genast, caro signor! genmälde den höflige och förekommande tjenaren.

Också dröjde det icke länge, innan han hade framför sig det begärda.

— Befaller Ni någonting annat, signor Benevento? sporde tjensteanden.

— Nej, min vän! . . . Du kan gå . . . När jag behöfver dig, skall jag ringa.

Edvard Hallgren eller, såsom han här kallade sig, signor Benevento satte sig att skriva.

Vi vilja begå den ogrannlagenheten att öfver hans skuldra läsa hans bref.

Det första hade följande lydelse:

»Herr Sakförare G. M. Elmqvist, Stockholm,
... gatan n:o 18, tre tr. upp.

På Grönlunds krog vid Ladugårdslands Strandgata bor för närvarande en herre, som kallas »Pengen». Han har fordom varit filosofie doktor och kallat sig Erik Dahlström. Jag intresserar mig för honom. Var god att snarast möjligt af framlidne krogvärdén Grönlunds arfvingar inköpa åt nämnde »Pengen» den s. k. Grönlunds krog och förskaffa honom sprithandelsrättigheter. Inköp äfven tillräckligt förråd af inventarier och spritvaror af alla behöfliga slag... När allt är inköpt, låter Ni säljarne draga en vaxel på signor Fra Benevento i Palermo. De behöfva icke till »Pengen» öfverlemna hvarken krogen eller varorna, förrän vaxeln blifvit af mig infriad, hvilket sker vid uppvisandet. Ni sjelf eger draga en vaxel å 500 kronor för ert besvär.

Högaktningfullt
Fra Benevento,
Palermo.»

Sedan detta bref blifvit inlagdt i kuvert och försegladt samt försedt med vederbörlig underskrift, påbörjade »Fra Benevento» genast ett annat bref, så lydande:

»Min bästa vän!

Det gläder mig obeskrifligt, att du återkommit till Stockholm och att, med undantag af förlusten af din förmögenhet, allting gått väl.

Och förmögenheten skola vi ersätta. Jag hoppas, att vi ännu en gång skola utföra ett godt stycke arbete tillsammans, du och jag.

Din begäran om understöd för inköp af Grönlunds krog är det mig ett sant nöje att kunna villfara. Krogen och nödiga inventarier och förräder blifva af mitt ombud en af de närmaste dagarna åt dig inköpta, sköt dig nu på bästa sätt min vän!

Om några veckor eller månader kommer jag hem.

Vänligen
Fra Benevento,
Palermo.»

När äfven detta bref var färdigt, inlagdt och försedt med utan-skrift, fattade den förnämde signorn silfverklockan, hvars ljud genast framtröllade uppassaren.

— Bär dessa bref till postkontoret! . . . Men skynda er på vägen, min vän!

— Jag skall flyga öfver piazzan, caro signor. Det skall inte dröja en minut.

Edvard, eller, såsom vi här i Palermo väl måste kalla honom, signor Benevento, var ensam och återtog sin djupt begrundande ställning. Hvad sysselsatte hans tankar?

Voro de hos Susanna, denna qvinna, som han älskat så out-sägligt och för hvilkens skull han blifvit en brottsling? . . . Ack nej! Han hade lyckats tränga hennes bild långt bort i fjerran.

Han älskade henne icke mera. Eller åtminstone trodde han sig fri från den kärleken.

I stället hade han fäst sig vid en blomstrande siciliansk skönhet.

Och det var på henne han nu tänkte, på hennes smärta och likväl fylliga gestalt, hennes korpsvarta hår, hennes sammetslena hy, hennes mörka ögon, hennes rosenröda läppar.

Det var på den undersköna, tjusande Arabella, som han nu tänkte, medan hufvudet sjönk ned till hvila på insidan af handen och ögonen drömmande hvilade på hafvet.

Plötsligt tog han fram sitt ur, betraktade ett ögonblick dess tafa och spratt till.

— Redan fyra på eftermiddagen! utbrast han. Hvarthän har tiden flytt. Det är mellan klockan fyra och fem, som Arabella plägar promenera på Piazza Reale och jag plägar möta henne. Det är hög tid för mig att begifva mig dit. Den gudomliga flickan får icke vänta på mig ett ögonblick.

Han steg in i sina på hotellet hyrda rum — fyra präktiga, dyrbart möblerade gemak, försedda med äkta taflo af verdens mest prisade mästare, ornament, utförda af konstnärliga händer och här eller der en bildstod under ett draperi, hvars dunkelt gröna eller röda färg förhöjde intrycket af marmorns hvithet. Der hvilade ett poetiskt skimmer öfver hela denna våning. Man kunde ganska väl märka, att den som ordnat allt måste vara en konstnär. I Italien och dess lydländer är konsten hvarje mans egendom. Sjelfva handtverkaren är konstnär. Och bondflickan, som lägger upp sitt svarta hår så smakfullt och draperar sin drägt så väl och sticker en rosen-

knopp i sin af lefnadslust svällande barm — hon är genom födelsen en konstnärinna.

Snart nog hade Edvard tändt en cigarr och uppsökt sin lätta, italienska hatt.

Insupande den behagliga havannadoften och stolt öfver att gå till ett möte med den sköna Arabella, begaf han sig ut, smekte städerskan på kinden och nickade nådigt åt portvakten.

Icke en gång en konglig svensk nämndeman känner sitt eget värde så väl.

Derute möttes han af en doftande luft, som kunde återgifva lifvet åt en döende.

Och hans ögon mötte en tafra, så skön att den skulle förtjust en engel.

Nedanför honom låg den vackra hafsviken med dess majestätiskt uppåtstigande stränder, med de många båtarna, ångskeppen och farkosterna af alla slag.

Och sicilianska folksånger ljödo från båtarna på den glatta vattenytan.

Men Edvard, den s. k. Fra Benevento, dröjde icke för att betrakta tafra eller höra sången. Han hade sannerligen mycket annat att tänka på och en ännu större skönhet och älskvärdhet att skåda. Han gick ju att möta den fagraste qvinnan på jorden — Arabella.

Och på Piazza Reale — samma plats, der fordom afrättningar skedde — mötte han henne.

Der hvimlade det af folk, som önskade frisk luft eller kärkomna möten.

Och lysande voro toilletterna. Icke mindre lysande voro ekipagera.

Der kom hon — hon . . . Arabella. Fra Beneventos hjerta klappade nästan hörbart.

Hans ansigte, eljest utmärkt genom en förnäm blekhet, rodnade som en flickas.

Den aristokratiskt uppträdande förbrytaren var verkligen allvarsam förälskad.

Hon var skön, på samma gång späd och yppig, på en gång glödande ros och blek lilja.

Hennes mörka ögon förrådde en outsläcklig eld — en eld, som värmer, men är farlig.

Arabella var af förnäm slägt — en af Palermos ädlaste — en ätt, som stundom lyst i Siciliens historia och bland sig räknat vice konungar . . . den hertiglga ätten Ascalona.

... och de andra flydde...

Och ännu syntes Arabella Ascalona icke kunna vara öfver tjugotvå år.

Midt på Piazza Reale mötte de hvarandra — Arabella och Fra Benevento.

Båda rodnade. Båda logo mot hvarandra. Båda tryckte hjertligt hvarandras händer.

De hade lärt att känna hvarandra för sex månader sedan på en fest hos signora Giulia Albéroni och de hade älskat hvarandra ända från första stunden. Men Arabellas föräldrar ville icke höra sin eldiga dotters varma böner. De hade lofvat bort hennes hand åt den femtioårige och utlefvade grefven Carlo d' Astorga — en rucklare, som förstört sin fäderneärfda förmögenhet vid spelorterna i Tyskland och Frankrike och derefter begifvit sig hem till sin fäderneö för att genom ett rikt gifte »göra sig en ny förmögenhet.» Och Arabella var rik.

Äfven om man icke tog i betraktande de oerhörda rikedomar, hon måste såsom varande enda arvingen få efter sina annu lefvande föräldrar, måste hon likväl anses rik.

Hennes mormor, hennes faster, hennes fyra mostrar och en kusin — alla hade före sin död testamenterat åt henne allt hvad de egde. Och de förnämsta sicilianska ätterna äro mycket rika. Arabella egde en förmögenhet, uppgående till åtskilliga millioner.

Men Fra Benevento älskade henne icke för hennes pennings och skatters skull.

Han var verkligen intagen af hennes älskvärda personlighet — hennes eld, hennes skönhet.

Och hon älskade honom med hela glöden af en sydländsk qvinnas kärlek.

Om han dött eller öfvergifvit henne, skulle hon hafva kastat sig i hafvet.

Nu hade de för hundrade gången träffat hvarandra på Piazza Reale, der de trodde sig säkra för att icke upptäckas af Arabellas föräldrar eller den sluge grefve Carlo d' Astorga.

— Jag står icke ut med detta längre, hviskade Arabella efter en stund, sedan de hade vexlat sådana ömma försäkningar, som äro vanliga mellan älskande.

— Hvad är det då, som bekymrar ditt lilla hjerta, min älskade?

— Mina föräldrar yrka för hvarje dag allvarligare på mitt giftermål.

Hennes barm häfdes af en suck och hennes ögon sköto blixtar.

— Och de vilja fortfarande tvinga dig att äkta den der grefven?

— Ja, så är det, caro Benevento.

— Då återstår det oss endast ett enda medel... endast ett enda.

— Ack, säg mig hvilket!

— Såvida du icke beslutar dig för att döda mig genom att räcka d'Astorga din hand.

— Aldrig i evighet!... Jag älskar dig... dig och ingen annan. I lif och död är jag din.

Den eld, hvarmed Arabella uttalade dessa ord, skulle hafva öfvertygat Benevento, äfven om han verkligen hade varit böjd för att betvifla uppriktigheten af hennes känslor och försäkringar.

— Nå, då finnes endast ett medel... Jag dödar d'Astorga och dermed är saken utagerad.

Hon stannade ett ögonblick, eftersinnande. Derefter återtog hon sin gång, sägande:

— Han är icke värd att genomborras af en ärlig mans hvassa stål.

— Låtom oss då fly, min älskade. Vi fly till Neapel. Der låta vi en prest viga oss.

— Men du är ju icke katolik?... Ack, om du vore det!... Då skulle jag snart uppnå himlen i din famn och vi skulle snart förenas i en sällhet, så glödande varm som Etnas inre och så ljuf som en aftonstund på hafvet... Ack, om du endast hade samma religion som jag.

— Och om jag nu hade det, min älskade?... Om jag vore lika god katolik som du?

— Då skulle jag följa med dig till världens ända, om du fordrade det... ty jag älskar dig.

Det är någonting helt annat, när en sydländsk qvinna säger till en man »jag älskar dig», än när dessa ljufva ord sägas af en bland nordens kalla mör. Der nere på Sicilien ligger eld i hvarje ord, glöd i hvarje bokstaf, lif i hvarje ljud, tränad i blicken... och passionen myser på läpparna.

Det är icke seden der, att den ogifta qvinnan döljer sina känslor för den hon älskar.

Fra Benevento genombäfvades af onämnbare känslor, då han hörde Arabella med denna varma glöd uttala orden: »jag älskar dig». Han hade aldrig förnummit något sådant.

Hade han då aldrig tillförne älskat? Var kärleken till Susanna endast en inbillning?

— Nåväl, älskade Arabella, sade han allvarligt, jag är katolik sedan en månad.

— Du?... utropade hon med glad förvåning och blickande varmt upp till honom.

— Ja, älskade... jag insåg redan från början, att vår olika religion skulle förr eller senare blifva ett hinder för vår förening och därför har jag efter vederbörlig beredelse låtit upptaga mig i din kyrkas sköte. Intet offer... vore det än mitt lif... anser jag vara för stort att göra för din skull, min älskade.

Ack!... Om ändå icke den tråkiga folkmassan hade böljat fram och tillbaka på Piazzan!

Om Arabella och Fra Benevento hade suttit vid hafsstranden under olivträdens skugga!

Då skulle hon hafva fallit honom om halsen och gifvit honom kyss på kyss.

Och all den glöd af kärlek och tacksamhet, som rörde sig inom henne, skulle varmt hennes läppar.

Och hon skulle hafva uttömt hela sitt förråd af smekningar och smeknamn.

Men nu var den dumma folkhopan en orsak till, att hon fick afstå från allt detta.

Hon vågade endast gifva sin älskare en varm blick och hviskade några smekande ord.

— Nå väl, jag följer dig, sade hon slutligen. Dit du går, dit går också jag.

— Men grefve d'Astorga?

— Låt honom lefva, om han icke lägger några hinder i vägen för oss!

— Jag skall förbereda allting till vår flykt. I Neapel låta vi det heliga äktenskapssacramentet förena oss till ett lika saligt som oupplösligt förbund. Sedan bosätta vi oss i Stockholm.

— Stockholm?... Ligger det i Ryssland?... Åh, så jag pratar!... Det är ju hufvudstaden på Island.

— Hvarken det ena eller det andra, min älskade Arabella. Det är hufvudstaden i mitt fädernesland.

— Ah! Jag älskar redan detta Stockholm. Det måste vara skönt, då det fostrar sådana söner som du, min älskade. Och jag skall älska hela ditt fosterland, ty jag älskar ju dig... älskar dig evigt.

— Och när jag förberedt allt, så låter jag dig veta det, Arabella. Var då redo!

— Jag hungrar och törstar efter den stunden. Jag skall alltid vara redo.

— Och vi träffa ju hvarandra här hvarje dag vid den vanliga tiden? Icke sant, älskade?

— Jo visst! . . . Men om någon gång hindren skulle vara öfvervinnliga, så förtörnas icke på mig.

— Försök att besegra allt hvad hinder heter, min sköna, stolta Arabella.

— Du vet nog, att jag vill göra allt . . . hviskade hon och blickade upp till honom med dessa hemlighetsfulla ögon, som kunde lofva sin älskare så mycket och mot en fiende uttrycka det dju-paste hat.

Länge fortforo de att vandra fram och tillbaka på Piazza Reale.

Det började skymma och de promenerande lemnade allt mer och mer platsen.

Ja, de båda älskande funno till och med ett ögonblick, då de voro så obemärkta, att de kunde låta sina läppar mötas. Och vid detta möte genomströmmades båda såsom af en eld.

Och sedan måste de åtskiljas. En handtryckning, en varm blick . . . det var allt.

Han stod länge kvar på samma plats och blickade efter henne och förnöjde sina ögon med åskådandet af hennes på samma gång majestätiska och mjuka gång, hennes härliga gestalt och hennes i rika lockar nedfallande hår. Hela hans själ följde med henne och samma själ jublade af lefnadslust och fröjd, då den älskliga flickan vände sig om och med den lilla, vackra, behandskade handen tillvinkade honom ett farväl med en åtbörd, så behaglig att den kunde hafva satt tusende manliga hjertan i brand . . . Han kände sig så lycklig genom hennes kärlek.

Men knappt hade hon försvunnit ur hans åsyn, innan hans tankar fingo en annan och mindre angenäm riktning. Hans blick blef dyster. Hans jättelika gestalt liksom sjönk tillhoppa.

Han tänkte på, hvem han var . . . en banktjuf, en mördare, en brottsling.

Samvetet ropade högt i hans inre, att han icke var värd att ega denna oskyldiga, gudomliga flicka. Hans hjerta anklagade honom, därför att detta icke var hans första kärlek. Hans minne

påminde honom om den mindre varma, men dock älskande och ömma Susanna.

Icke därför att han någonsin haft någon rättighet att fordra kärlek af henne.

Ej heller emedan han nu trodde sig älska henne. Det var slut med den saken, menade han.

Men huru det var, så stodo hans brott och hans Susanna emellan honom och Arabella.

Och ju längre det led framåt aftonen, ju mera skymningen föll på — man har på Sicilien aldrig någon fullkomlig natt — desto mera orolig blef han och desto dystrare blef hans sinne.

Ännu stod han qvar på samma plats, från hvilken han sett Arabella försvinna.

Hastigt väcktes han genom bullret af några i alléen framkommande personer.

Han blickade upp, såg fyra män nalkas och tog samtidigt fram sitt ur.

Det var icke mörkare än att hans skarpa blick förmådde uppfatta hvad urtaflan hade att säga. Vi känna ju, huru han upptäckte Grönlund, som stod på lur en mörk vinternatt i Stockholm.

Klockan var half elfva på aftonen och Piazza Reale var nästan folktom.

Den gamla afrättningsplatsen kan väl locka folk om dagarna, men nattetid afskyr man den.

— Nu är tid att gå hem, mumlade han, i det han makligt stack uret tillbaka i fickan.

Och han ämnade just lemna platsen för att uppsöka Piazza de Qvattro Cantoni.

Då hade de fyra männen hunnit ända fram till den plats, der han befann sig.

— Se der en nattvandrare, utropade en af dem . . . Hvad är du för en?

De fyra sällskapande männen voro uppenbarligen allt annat än nyktra. De trängde sig omkring Fra Benevento med en närgångenhet, som icke skulle hafva ursäktats ens i Californien. En af dem var till och med nog oförskämnd att gripa tag uti Beneventos arm.

— Hvad ären I för några skurkar? . . . utbrast Fra Benevento med mindre hetta, än man skulle hafva väntat. Ären I så blodfulla, att I hafven något deraf till öfverlopps att spilla på Piazza Reale? . . . Ty det säger jag eder, att om I icke lemnen mig i fred, kommer blod att flyta.

De fyra berusade herrarne gapskrattade. De voro ju fyra mot en enda.

Men de besinnade icke, att denne ende var svensk. Kanske hade de aldrig hört talas om Carl den tolfte och hans bussar. Det är knappt troligt, att svensk historia eller ens världshistoria läses på Sicilien. Man värderar kunskaper der icke högre än man värderar kättare i Rom.

— Den der rösten har jag äran känna, yttrade en af de fyra herrarne med ett skratt.

— Grefve Carlo d'Astorga! utbrast Fra Benevento ofrivilligt.

— Ja, just jag, min herre, genmalde den berusade. Och Ni är den der främlingen... hvad är det nu, Ni heter?... Fra Benevento, tror jag... Ja, mycket riktigt!... Ni är Fra Benevento!

— Jag säger som Ni sjelf... mycket riktigt!... Jag är verkligen Fra Benevento.

— Mina herrar, återtog grefve Carlo d'Astorga, vändande sig till sina tre vänner, här sen I den der förbannade främlingen, som kollrat bort Arabella Ascalona. Det är den här göken, som hon inbillar sig älska... ha, ha, ha!... Och det är för hans skull, som jag dagligen får mina korgar.

— Vi sticka ned honom på stället, inföll en af de berusade herrarne, så är det slut med den saken.

— Mycket förståndigt taladt, slidrade den tredje i det snygga sällskapet.

— Alldeles!... Jag instämmer... pladdrade den fjerde, i det han raglade åt sidan.

Det såg verkligen ut, som om de tre sicilianarne ämnade sätta hotelsen i verket.

Fyra blanka dolkar blixtrade i det svaga skymningsljuset och de fyra männen närmade sig på ett mycket hotande sätt den ensamme fienden. Om Fra Benevento hade varit mindre modig och mindre stark, skulle han utan tvifvel hafva varit förlorad. Ty på Sicilien anses en dödande dolkstöt icke såsom något brott, utan som en ödets skickelse. Och därför bäfva Siciliens söner icke för att begagna sina dolkar både i tid och i otid. Och svartsjukan är den mest vanliga orsaken till de mord, som begås på ön... Ja, öfverallt är den frågan berättigad: »hvar är qvinnan?»

Men Fra Benevento var, såsom läsaren nog inser, icke en person, som lät sticka sig ihjäl af den förste bästa dolkslungande bandit. Han hade nerver af stål och en själ af granitens hårdhet.

Han skulle hafva med lugn stått midt för mynningen af en

kanon och försökt att rädda sig genom att gripa den utslungade kulan med sina bara händer, sina tio fingrar.

Han skulle hafva utan tvekan mött döden i hvilken gestalt den än velat uppenbara sig och han skulle endast hafva tänkt . . . i allsköns lugn tänkt på att vrida vapnet ur dödens händer, bryta den hvassa lien från skaftet och tvinga döden att draga sig tillbaka till sitt mörka hemvist.

Också nu visade han samma kallblodighet, samma dödsförakt och samma mod.

Han röt till de fyra männen:

— Jag har min bostad på hotellet vid Piazza de Quattro Cantoni. Der kunnen I träffa mig. Men nu . . . skolen I få se på hvad det vill säga att öfverfalla en svensk.

I nästa ögonblick hade grefve Carlo d'Astorga erhållit en örfil, som kastade honom till marken, sedan han surrat några hvarf omkring liksom en halshuggen höna.

Och det dröjde icke en sekund, innan en af de tre andra drabbats af ett liknande öde.

De två öfrige flydde.

För att förvara dem såsom troféer, upptog Fra Benevento de båda fallnes dolkar och stack dem i sitt eget bälte. Man vet icke, om de voro sanslösa, de båda fallne hjeltarne, eller om de af fruktan underlåto att gifva tecken till lif, när fienden bar bort deras vapen såsom segerbyte. I alla händelser är det säkert, att de lågo så stilla, som om de varit döda.

Med lugna steg lemnade Fra Benevento platsen och begaf sig hem.

Knappt hade han försvunnit i en sidoallé, innan hjeltarne började röra på sig.

Och när de stodo midt emot hvarandra och kände på sina sönderbråkade lemmar, voro båda två bleka af raseri och deras tänder gnisslade mot hvarandra.

— Det månde vara skärseldens furste i egen person, brummade den ene.

Och den andre hväste fram mellan läppar, som voro hårdt sammanpressade:

— Jag skall veta att hämnas . . . Jag vill se hans hjerteblod för Arabellas skull och för den här fördömda örfilen. Att gifva örffilar månde vara en sport der borta i Sverige, liksom boxningen är en sport i England . . . Du minnes väl den der engelsmannen,

som gaf dig sådana puffar i maggropen, att du inte blef menniska igen på mindre än tio veckor.

— Min käre d'Astorga, hvad hör det hit?... Låtom oss i stället tänka på hämnd!

— Har du själf någon plan, som kan leda till målet? sporde grefve Carlo d'Astorga.

En duell, till exempel!

— Fy tusan!... En duell... Man riskerar ju alltid själf lifvet i en sådan.

— Nå, då vet jag endast ett medel... Aj!... Aj!... Mina reffen värka som...

— ... som mina skuldror, kan jag tro. Vid den heliga Rosalia!... Jag har aldrig råkat ut för en så hårdhänt krabat... Jag är, vid Jupiter, alldeles sönderbråkad.

— Och jag betviflar allvarligen, att min kropp hänger samman. Jag är nästan öfvertygad, att han slagit mig i minst femton bitar... Och det kräfver hämnd. Det fordrar blod.

— Och blod skall du få se... *hans* blod, min vän. Lita på mig!

— Huru ämnar du då ställa till det?... Jag vill inte duellera med honom. Han skulle spetsa mig på sin värja inom en half minut. Nej, vid den heliga Amanda, med honom duellerar jag inte. Skall jag till en sådan affär någon gång, måste det vara med en stympare.

— Du vet, yttrade grefve Carlo d'Astorga, att om åtta dagar inträffar den stora festen hos hertiginnan Irena del Pinara?... Har jag icke rätt, min bästa vän?

— Naturligtvis!... Vi hafva ju redan erhållit våra inbjudningskort.

— Nå, jag vet, att den der Fra Benevento också infinner sig der. Äfven han har blifvit inviterad. Den vackra hertiginnan gynnar hans kärlek till min Arabella.

— Vid Sanct Lorenzo!... Talar du allvarligt?... Nå, då kan någonting ske.

— Cospetto!... Då *skall* det ske... När han går ifrån festen sent på natten...

— Nå?... Då?... Hvad sker då?... Du har ett så långsamt sätt att utveckla dina planer.

— Då följa vi efter, honom du och jag.

— Med största nöje!... Och sedan...?

— Sedan låta vi på lägligt ställe våra dolkar dricka hans varmaste blod.

— Cospetto! . . . Din idé är god . . . Jag skall stå dig bi . . . Och *han* skall dö.

— Utan tvifvell! . . . Men för att vara säker om framgång, vilja vi hvarje morgon ända till festdagen i domkyrkan anropa Palermos skyddshelgon om hennes nådiga bistånd.

— Ja, vi vilja flitigt anropa madonnan! . . . Och en gåfva till presterna kan också vara nyttig.

Och med dessa goda föresatser aflägsnade sig herrarne, linkande och haltande, från Piazza Reale.

Hela följande dagen väntade Fra Benevento sekundanter från grefve Carlo d'Astorga.

Men hela dagen förgick utan att någon infann sig i det ärendet och när tiden kom, att han borde begifva sig till mötet med Arabella på Piazza Reale, lemnade han sitt präktiga hem.

Samma hjertlighet, samma kärleks glöd utmärkte deras möte den dagen.

Arabellas blickar voro till och med varmare och hans blickar ömmare än vanligt.

Bland de samtalsämnen, som sysselsatte dem, förtjenar naturligtvis att nämnas, hurusom Arabella yttrade till sin älskare dessa af en varm blick beledsagade ord:

— Om åtta dagar är en stor fest hos hertiginnan Irena del Pinara.

— Jag vet det, fanciulla mia, jag vet det. Och jag kommer helt visst dit.

— Du är således inviterad? . . . O, heliga madonna, huru roligt! . . . Hvad Irena är snäll ändå!

— Hon är en engel. Det är på min bön, som hon ställer till den festen, min älskade.

— På din bön, caro mio? . . . Huru skall jag förstå det? . . . På en bön af dig?

— Du skall snart förstå mig, fanciulla mia . . . Efter festens slut eller under festen fly vi.

— Gudomligt! . . . Jag skall hvarje morgon i Palermos domkyrka anropa madonnan om bistånd.

— Gör det, du innerligt älskade! . . . Således kommer du, trots alla hinder, till festen?

— Naturligtvis! . . . Skulle jag väl kunna uteblifva, när jag vet, att du är der, caro mio?

— Jag skall till den natten hafva förberedt allt, cara mia. Iuga signori i verlden skola kunna hindra utförandet af vår plan. En vagn väntar oss utanför hertiginnans port. Kusken är trogen. Vi aflägsna oss, under det att festen är som aldra lifligast, t. ex. medan alla äro sysselsatta med åskådandet af den sicilianska nationaldans, som skall uppföras. Nere vid hamnen väntar oss en båt och på redden ligger med ångan uppe ett fartyg för att taga oss ombord och föra oss till Neapel. Der skall en prest sammanviga oss. Och vi skola, lyckliga i vår innerliga kärlek, omedelbart derefter med samme ångare, hvilken jag förhyrt för en månad, färdas till Stockholm.

— Men om presten vägrar att viga oss utan mina föräldrars samtycke?

— Presten är redan vidtalad och, hvad mera är, han har redan mottagit halfva betalningen.

— Ypperligt! . . . Du är min egen älskade vän! . . . Hvad lifvet skall blifva ljuft i din famn!

Edvard tänkte i detta ögonblick på, att han var en mördare och tjuf och att det i sjelfva verket skulle vara nedrigt att med en sådan varelse förena för lifvet den glödande, men dock oskuldsfulla Arabella.

Hans bröst häfdes af en djup suck. Ack, huru gerna hade han icke velat hafva det gamla ogjordt!

Och huru gerna hade han icke velat vara henne värdig — ren som hon.

Med blodstårar eller med hela sin röfvade rikedom eller med bådadera skulle han hafva, om möjligt varit, köpt medvetandet att icke vara så usel, så sjunken, så förnedrad, att det i sjelfva verket endast var ett nytt skurkstreck, då han nu gick att vid sin person binda för hela lifvet denna exempellöst fullkomliga och så utsägligt älskliga och varma qvinna.

Och vid tanken på sin ovärdighet suckade han ännu en gång.

Arabella hörde sucken. Hennes barm höjde och sänkte sig i vågor af tjusande skönhet. Och hennes eldiga öga fuktades. Hon trodde, att hans suck var af längtan efter den fullkomliga sällheten i hennes armar. Hon anade icke, att det var brottslingens suck efter försoning.

— I din suck, hviskade hon ömt och eldigt, hör jag en be-kännelse om din kärlek och om din längtan. Caro mio, om jag icke suckar, så är det därför att mitt bröst är alltför fullt att kunna

lättas genom en suck. O, hvad vi skola blifva lyckliga, du och jag, och jag och du!

— Gränslöst lyckliga! hviskade han . . . Du är för mig allt . . . allt . . . hela världen.

Men då hans ögon brunno, var hans anlete kallt som Carraras marmor.

Och ännu en gång höjdes hans breda bröst af en djup suck.

ANDRA KAPITLET.

Enleveringen.

Siciliens glödande sol gick ned från en klar och mörkblå himmel.

Och skuggorna sänkte sig mer och mer ned öfver Monte Pellegrino.

På hafvet simmade båtar hit och dit. Somliga foro ut till rikare Palermoboarnes landställen. Andra kommo derifrån och lade till vid kajen.

Öfver detta haf hvilade ett guldfärgadt skimmer som framkallades af strålarne från den dalande solen. På de små vågorna lekte ett féartadt glitter.

Och allt var så ljumt och varmt, allt andades frid, allt var hänförande.

Från ett landställe högt uppe på Monte Pellegrino uppsändes raketer, hvilka i skymningen vackert aftecknade sig mot det mörkt blåa himlahvalfvet.

Man firade en fest deruppe — kanske en namnsdag eller ett bröllop.

Och på Piazza del Terranova bëljade promenerande skaror fram och tillbaka.

Äfven på Piazza Reale var en myckenhet menniskor samlad, just då den nedgående solens sista strålar förgylde det höga tornet på Palermos gotiska domkyrka.

Just vid denna tid på aftonen samlades utanför hertiginnan Irena del Pinaras lysande palats vid Piazza del Girgenti en lång rad af lysande fortskaffningsredskap af alla slag — vagnar, bärstolar

o. s. v. Allt hvad stort, rikt, praktigt och lysande fans i Palermo skulle samlas till fest hos hertiginnan Irena del Pinara.

Det till sitt yttre mörka och dystra gamla palatset var rikt upplyst invändigt.

Och skenet från de höga fönstren med de små rutorna belyste scenen på gatan, der åsnedrifvaren grälade med kusken och bäraren tömde en foglietta i sällskap med — sig sjelf.

Naturligtvis finnas i Palermo som annorstädes både gatpojkar och glädjeflickor.

Vi träda obehindradt in i palatset i hack och hål efter en engelsk lord, som hade spleen i England och tråkigt i Palermo. Och efter oss kommer en rik köpman från Siracusa . . . ett prakt-exemplar af representanterna för den aristokrati, som bär hela sitt människovärde med sig i den tunga börsen. Och längre ned på trappan kommer ett sällskap af glada cilianska ungherrar af oklanderlig börd. Och slutligen synes en skymt af en hertiginna från det berömda Messina.

Och så stå vi i den första salongen för att se, huru den tog sig ut.

Ah! . . . Hvilken prakt! . . . Huru sagolikt! . . . Huru omöjligt att beskrifva!

Det strålände ljuset bryter sig mot slipade kristaller, dyrbara diamanter, prålände uniformer, hvita halsar och runda armar och allt utvecklar en glans, så att man omöjligen kan sysselsätta sig med några detaljer. Och de väldiga, från golf till tak sig resande speglarna kasta ljuset tillbaka på förgyllningarna i tak och på väggar.

Någonting mera bländande, förtrollande och fångslande kan icke tänkas, om icke när den nedgående solens glödande rodnad förgyller Monte Pellegrinos höjder och på samma gång bländande blixtrar ljunga långt i fjerran vid den molnhöljda horisonten.

Arabella Ascalona — vackrare än någonsin — ljuf som våren — glödande som sommaren — omgafs af en trång krets af tillbedjare. Äfven i Sicilien förstår det s. k. manliga släktet sig på konsten att säga damerna en mängd dumheter och den svenska hufvudstaden är således icke utan konkurrent i denna sak, äfven om den måste deruti tillerkännas företräde framför den öfriga världen. Och Arabella fick verkligen höra så många fadda artigheter, att hon, som egde snille och smak, helt visst fann festen odräglig. Det var icke underligt, att hon ofta och med en viss ångest blickade mot dörren.

Grefve Carlo d'Astorga var den ifrigaste att uppvakta henne

med yttranden, hvilka utan tvifvel voro ämnade att kallas än »qvickheter» och »snillrika infall», än artigheter.

Hans gamla, utmerglade, smala spindelben rörde sig lika lifligt som hans tunga.

Och hans skalliga, blaserade hufvud såg ut så, att man ganska väl kunde se, huru innerligt han önskade hvila det mot Arabellas tjusande barm. Och hans magra händer, som företagit både ett och annat här i världen, rörde sig med sådan liflighet, att man tydligen insåg, huru mycket karlen längtade efter att få gräfvä ned dem bland guldets i Arabella Ascalonas kassakistor. De nästan liknade örnens klor, när detta rofdjur sänker sig ned öfver ryggen på ett värnlöst lam... Men af passion eller kärlek fans i den blaserade grefvens svarta ögon icke något spår. Dessa ögon liknade en utbrunnen krater på Etnas toppar. Lavan låg stelnad qvar på ansigtet i form af rynkor och blåa fläckar.

— Ni är mitt lif, hviskade d'Astorga ömt till den förtjusande Arabella. Utan er, min hertiginna, kan jag icke lefva. Jag förgås, om Ni icke bönhör mig.

— Ack, herr greve, visst vill jag bönhöra er. Säg blott, hvarom fråga är.

Arabellas röst utvisade tankspriddhet och hennes blick uppsökte å nyo dörren.

— Vid Palermos skyddshelgon! yttrade d'Astorga. Ni vet hvad jag menar.

— Ah!... Jaha!... Jag har hört omtalas, att Ni spelat bort er förmögenhet, herr greve, och att Ni är helt och hållet ruinerad. Ni vill alltså låna penningar af mig? Gerna, herr greve, om min förmyndare tillåter det! Vänd er till honom, men var beredd att ställa säkerhet för lånet, ty min förmyndare är en mycket noggrann man, som visst icke skulle vilja medverka till ett enda öres förlust för sin myndling.

Greve Carlo d'Astorgas mörka hy blef märkbart blekare vid detta anfall.

Och derefter drog en mörk sky af rodnad upp på hans ansigte.

Han skulle utan tvifvel hafva brutit ut i vredgade ord, om icke just nu en guldmidd lakej hade kommit fram med förfriskningar. Arabella sysselsatte sig med att från silfverbrickan taga hvad hon för ögonblicket önskade och hon egnade således ingen uppmärksamhet åt herr greven. Denne fann det förmodligen löjligt att i närvaro af en betjent fortsätta tvisten. Han teg och bet sig i öfverläppen.

Några ögonblick senare kom värdinnan, den tjusande hertiginnan Irena del Pinara fram till Arabella och den kring henne samlade gruppen af herrar.

Irena var värd att skåda och hennes make hade, medan han lefde, högt inför hvar man och qvinna betygat, att hon äfven var värd att ega.

Högväxt och fyllig, utan att vara hvarken för lång eller för korpulent, var hon i sanning så tjusande, som endast en qvinna vid tretiofem å fyratio år kan vara.

Hennes behag voro icke den friska, ännu oförsökta ungdomens. Bättre än så!

De voro barn af den blommande sommaren, sköna som sommarens blommor, fulla af lif som sommarens frukter, glödande och varma som sommaren sjelf.

Och hvilket anlete! . . . En madonnas! . . . En qvinlig engelst!

Och detta hår! . . . Tusende sicilianare hade förälskat sig deruti.

Och dessa röda läppar! . . . Och dessa mörka ljufva ögon under fint tecknade bryn!

Och denna majestätiska hållning! . . . Denna gång ett mönster för en drottning!

Man nästan tvekade, huruvida man skulle föredraga Irena eller Arabella — våren eller sommaren. Helst hade man velat ega dem båda.

— Arabella lilla, du har tråkigt, utropade Irena. Jag läser det i ditt ansigte.

— Huru skulle jag kunna hafva tråkigt, då grefve d'Astorga och alla dessa herrar bemöda sig att, med uppoffring af eget nöje, endast roa och förströ mig?

— Cospetto! . . . brummade d'Astorga . . . Nu börjar väl någonting roligt.

Och hans blaserade blick sökte dörren till de inre salongerna.

— Jaså! . . . sade Irena med den mest utsökta höflighet i det yttre . . . Jaså . . . Herr grefven har åtagit sig att roa dig . . . Nå, jag har erfarenhet af, huru underhållande han kan vara, den älskvärde grefven. Han höll på en hel timme med att förklara mig sin kärlek, en efter hans egna ord »evig, outtömlig, ovärderlig» kärlek och det till på köpet redan medan min lika bittert begråtne, som högt älskade make lefde. Jag har aldrig i min lefnad haft så roligt. Jag visste inte, om jag skulle skratta mig ihjel åt hans löjlighet eller gråta öfver hans qvickhet. Men det vet jag, att om

han icke hade slutat, skulle jag hafva dött af idel förtjusning öfver det komiska i uppträdet . . . Vid den heliga madonnan! . . . Jag var halfdöd af beundran för hans gränslösa fräckhet . . . Om karlen ändå hade en smula hår på sitt skalliga hufvud!

— Eller åtminstone en peruk! . . . inföll en af de andre herrarne, som icke ogerna såg, att d'Astorga blef jagad från den rika arftagerskans sida.

— Mina damer! . . . Jag går, emedan jag finner mig för ögonblicket besvära.

Och med en hofmans bugning aflägsnade sig d'Astorga och försvann i de inre gemaken. Irena tog Arabellas arm och promenerade bort åt ett annat håll.

De kvarvarande herrarne visste icke, om de vågade följa med eller icke och därför stannade de kvar, icke olika bonden, som lät jernvägståget gå ifrån sig och stod der och gapade, emedan han icke kunde begripa, hvarför lokomotivet icke liknade hans gamle Brunte, det beskedliga kräket, som alltid väntade, till dess han hade kraflat sig upp i vagnen och började rycka i tömmarna.

— Vackra qvinnor, båda två! mumlade den ene i skägget.

— Cospetto! . . . Hvem ser icke det? . . . Vid Sancta Rosalia! . . . Hva'sa'?

— Jag beundrar aldra mest hertiginnan Arabella . . . och ved den som säger, att hon icke är den skönaste qvinnan på jorden. Den karlen skall kyssa min slipade dolk.

— Och den karlen är jag, men din dolk må du låta hvila i sin slida!

— Du säger således, grefve, att Irena är skönare än den förtjusande Arabella?

— Cospetto! . . . Visst säger jag det och jag skall, om du så behagar, låta min dolk, icke mindre slipad än din, bevisa sanningen af mitt djerfva påstående.

— Hvilken oförskämhet! . . . Drag din dolk, grefve, och låtom oss pröfva på!

— Genast, min hertig! . . . Jag är alltid redo att försvara skönheten.

— För madonnans skull, mina herrar, upphören med denna tvist!

— Nå, vi kunna ju afgöra den i morgon bittida vid jagtslottet på Monte Pellegrino. Möt mig der, herr hertig, och vi skola se hvad en dolk kan göra.

» Vi ha stött på grund! »

— Gerna!... Och Ni, herr del Terranova, blir min sekundant?... Icke sant?

— Med den största beredvillighet, min herre!... Det fagnar mig att få den äran.

— Och Ni blir min, herr grefve del Catania?... Skall jag förgäfvos bedja er?

— Ingalunda!... Det är mig alltid en fröjd att kunna bistå mina goda vänner.

— Öfverenskommet således!... Men en sak, mina herrar!... Silenzia!

— Och hvarför det?... Får man icke slåss utan att gömma sig undan?

— Myndigheterna och polisen hafva den dårskapen att anse en duell såsom en förbrytelse, den galenskapen att anse en i duell fallen gentelman såsom en mördad person och segraren i duellen såsom en mördare... Hvad dårskap och vanvett äro stora här i världen.

— I sanning!... Vid den heliga madonnan i domkyrkan i Palermo!... Du har rätt... Styrelsen är alltför nogräknad... Låt den, såsom till exempel i Sverige sker, hålla efter det sämre folket... packet... de lägre klasserna, men låta de högre hafva sin frihet! Då skola vi... bättre folk... vara nöjda. Inga band på oss, men alla bojor på packet!

— Cospetto!... Jag har inte tid att göra uppror. Eljest skulle jag sannerligen...

— Tyst!... Tyst!... Patienza!... Vår tid kommer väl också en gång... Och då skall vår heliga madonna få se, huruvida Palermos och Siciliens ädlingar sakna kraft.

Herrarne skingrad^e sig, emedan Palermos polisdirektör nalkades dem.

Grefve d'Astorga hade emellertid uppsökt sina kamrater från den afton, då han råkade i strid med signor Benevento på den härliga Piazza Reale.

De drogo sig tillbaka i en fönsterfördjupning för att få ostördt samtala.

— Låtom oss följa honom med ögonen. I afton skall det ske, hviskade d'Astorga.

— Men, min vän, han har ännu icke anländt. Kanske kommer han icke.

— Han kommer helt säkert... Och från det ögonblicket, då

han kommer till det ögonblicket, då han går, skola vi följa honom med uppmärksamhet.

— Naturligtvis... Vid sancta Rosalia!... Han skall icke undgå oss i qväll.

— Jag har anropat madonnan och alla helgon om nåd att döda honom.

— Och hvad har madonnan svarat på denna din fromma bön?

— Du skall få höra svaret i afton eller i natt och det är min dolk, som skall gifva det.

— Alltså äro vi öfverens, hviskade d'Astorga. Varen vaksamme och nyktre!

Grefve d'Astorga försvann bland hopen och de tre andra herrarne stälde sig att speja efter Fra Benevento. De intogo en sådan plats, att de midt framför sig hade den stora dörr, genom hvilken hvarje ny gäst måste göra sitt inträde i våningen.

Irena hade fört den vackra Arabella till en beqväm soffa, hvilken stod i en fönsterfördjupning och så, att man derifrån kunde se stora ingångsdörren.

Irena och Arabella voro goda vänner. Båda voro rena, båda voro verkliga qvinnor.

Och det är endast dessa ofta förekommande parodier på det qvinliga väsendet, hvilka afundas hvarandra till den grad, att verklig vänskap icke kan mellan dem ega rum. Den ena afundas den andra hennes runda, vackra armar, som »likna smultron och mjölk.» Den andra afundas den första hennes charmanta figur på både framsidan och baksidan. Och den tredje afundas den fjerde hennes sätt att röra sig. Och den femte afundas den sjette hennes lifliga sätt eller hennes lugnare, men desto mera behagfulla sätt att förtjusa de stackars karlarne. Och den sjunde, den åttonde o. s. v. skulle heldre vilja låta förflytta sig till Otaheiti och sakna andra beundrare än nakna och ohyfsade vildar — heldre än de skulle fördraga, att en annan Evas dotter af naturen erhöles eller genom energisk utveckling af medfödda anlag förskaffade sig en större färdighet att föra en intressant konversation.

Hvad den välsignade afunden ändå är för en härlig sak här i världen!

Om den icke funnes, skulle elefanten snart blifva öfvertygad om, att han vore en snigel och den vackra grisetten, stolt öfver sin skönhet, skulle snart öfvertygas om, att hon vore en hertiginnas vederlike. Men det är sannerligen afunden, som håller mennisko-släktet vaket, qvinnorna helt säkert — karlarne med sannolikhet.

Hvad försynen ändå är god, som gifvit människorna förmåga att afundas hvarandra.

Afunden är som elektriciteten ett af världens grundelementer. Och det kan minsann hända, att man om tusen år läser i katekesen i skolorna denna mycket troliga sats: »afund och elektricitet äro ursprungligen samma kraft, endast riktad mot olika poler. Man har redan gjort försök att använda afunden som drif- och lys-kraft.»

Men — för att icke aflägsna oss för långt från vår skildring af festen hos hertiginnan Irena del Pinara — Irena och Arabella närde mot hvarandra icke en skytt af afund.

Elektricitet hade de båda två och glöd och värme dessutom!

— Alltså i natt?... sporde den älskvärda hertiginnan Irena del Pinara.

— O, heliga madonna!... Ja, kära, kära Irena!... I natt skall det ske. Ack!

— Hvarför suckar du så tungt?... Arabella mia, detta är den gladaste afton i ditt lif.

— Och ändå bäfvar jag för den!... Tänk, om Fra Benevento, den högt älskade, vore en dålig karl!... Och han endast åsyftade mitt förderf!... Men... hvarför kommer han icke?

— Snart kommer han, Cara mia, snart!... Om några minuter!... O, der är han.

Arabellas ögon brunno. Hennes barm höjde sig. Hennes gestalt bäfvade.

Genom den stora och med saracensk prakt prydda ingångsdörren trädde Fra Benevento in. Han var majestätisk som vanligt och hans ansigte var på samma gång vackrare än en erkeengels och kallare än om det varit uthugget i marmor.

En märkvärdig blekhet låg utbredd öfver alla hans drag. Men man kunde der också läsa ett fast beslut att trotsa ödet och strida intill sista stunden.

Man behöfde icke vara någon stor människokännare för att på ögonblicket märka, att man hade framför sig en i livets strider pröfvad, men ännu obesegrad man.

Alla de närvarandes uppmärksamhet riktades på Fra Benevento.

Men han fästade ingen uppmärksamhet vid de öfriga, utan gick direkt bort till den plats, der Irena och Arabella sutto förtroligt vid hvarandras sida.

Arabella var röd som den vackraste ros i rosernas hemland. Och Irenas ansigte företedde tydliga vittnesbörd om, att hon också

icke var känslolös för den vackre Fra Benevento. Men det var icke lätt att se, om det var vänskap eller kärlek, ty vänskapen i södern är varmare än kärleken i björnarnas land.

Och för öfrigt var hela den saken likgiltig för Fra Benevento. Han hörde icke till dem, som finna den kosmopolitiska kärleken vara den angenämaste.

Han hade icke tankar eller känslor för någon annan än Arabella.

Sjelfva Susanna hade han glömt. Men troligt är det, att Susannas bild ännu fans kvar i någon vrå af hans hjerta, ehuru han sjelf var okunnig derom.

— Klockan half tolf! . . . hviskade Fra Benevento till Arabella, sedan de och Irena hade en stund samtalat om likgiltiga ämnen.

Irena rodnade och Arabella genombäfvades af denna onämnbara och obeskrifliga rysning, som utgör högsta graden af all mänsklig sällhet här i tiden.

— Ja, cara mio, hviskade Arabella, men hon bäfvade nu af rädsla för att någon af de personer, som funnos i närheten, skulle höra hennes ord.

Och kärleken brann i hennes mörka öga med klar och skär låga.

Och Fra Benevento — mördaren, tjuften, bofven — hörde samvetet tala.

Han var ett ögonblick nära att störta ut ur det gamla, härliga palatset, ila ned till stranden och kasta sig i hafvet. Ett ögonblick tyckte han, att detta var hans enda pligt, hans enda möjlighet, och att Arabella skulle älska honom mycket mera och hedra hans minne och troget sörja honom, om han handlade så.

Men så kom han att tänka på, att han icke skulle hafva någon nytta eller glädje af en sådan död, eller af Arabellas på sådant sätt förökade kärlek eller af hennes sorg eller af den heder, hon komme att egnas hans minne. Och sedan infann sig den tanke, som plägar drifva allt hvad brottslingar heter allt längre och längre framåt på brottets bana — nämligen att då man en gång har kommit in i brottslingarnas led, så är det förenadt med största vinsten och största njutningen och största behållningen att icke bäfva och draga sig tillbaka, utan rycka framåt . . . endast framåt. Och lutherska kyrkan, i hvilken han blifvit uppfödd och fostrad, lemnade honom ett godt stöd, ty den lärar ju, att fördömsen i evigheten blir densamma för syndaren med syndaskuld af tiotusende centners vigt och för syndaren med en syndaskuld af ett knappålshufvuds tyngd. En-

ligt »katekesen» är syndens inflytande på straffet beroende af icke så mycket gerningarnas mängd eller graden af ondska i den begångna synden, som på hjertats åtrå efter syndiga gerningar. Och ehuru Fra Benevento hade blifvit förvandlad från lutheranen Edward Hallgren till katholiken med nyss förut nämnda namn, fans likväl kvar i hans hjerta ganska mycket af hvad han hade lärt och inhemtat under sin konfirmationstid. Och den der konfirmationsberedelsen var honom nu nyttig till att — lägga hyende under synden och bemantla den inför förståndet. Det finnes verkligen prester, som ännu i närvarande tid på ett så förväntat och bakvänt sätt bedriva undervisningen och beredningen af konfirmanderna, att dessa af de inhemtade lärdomarna snarare taga sig anledning till laster än till dygder. Och sådant är hvad man kan vänta sig af biskopars och domkapitels vana att vid tillsättningar af presterliga tjänster sällan gynna förtjensten, det ärliga arbetet och den förståndiga utöfningen af den magt, som är lagd i presterskapets hand. Medan mången prest med förtjenst och hufvud går utan befordran, sitter mången usling, som icke ännu fullständigt torkat bakom öronen, vid ett godt gäll, som han — hvarken har förstånd eller kraft att sköta. Och följden häraf blir, att fångelserna blifva öfverfyllda af förbrytare, som presten sjelf till en början ledt på den breda vägen, medan de ännu voro barn och medan ännu deras hjertan kunde hafva blifvit bevekta till det goda. Men — sådana herrar, sådana drängar! Och vi alla, som icke hafva någon genväg till saligheten, vi hålla oss fast vid kyrkan — kyrkan, icke sådan den oftast framträder i verkligheten, utan sådan den blifvit af dess gudomlige stiftare tänkt och i sitt innersta väsende är.

Fra Benevento smickrade sig med antydde hopp, i fråga om beräkningen af straffet för synden. Han vände icke om.

Hans anlete sken af kärlek och passion, då han vände sig till Arabella och hviskade:

— Uppsök din vagn klockan half tolf. Jag vet, hvar den står, och kommer genast.

— Ja, caro mio, ja!... Ack, så är då äntligen stunden kommen.

— Den är kommen... Allt är förberedt... Fartyget ligger under segel. Allt är färdigt.

Han såg på sitt ur, lutade sig derefter ned och hviskade i hennes öra:

— Om tre fjerdedels timme!... Ack, cara mia, hvad jag längtar efter den stunden!

Arabella tryckte förstulet hans hand och gaf honom en blick, värd ett himmelrike.

Nu hviskade Irena till de båda älskande, som glömde allt utom hvarandra:

— Barn!... Man bespejar oss!... Gå ifrån oss nu, käre Benevento!

Han gick. Och han uppsökte icke hvarken Irena eller Arabella i de lysande gemaken.

När klockan var ett kvart öfver elfva, inträdde i den stora, med hvita silkesväfnader och dyrbara målningar prydda salen — det största rummet i palatset — tio unga män och tio unga damer, alla klädda i nationaldräkt, alla vackra, alla ungdomsfriska.

Och de började dansa den sicilianska nationaldans, som hertiginnan Irenahade lofvat sina gäster. Det var en fröjd att se. Dammernas behagfulla gestalter, deras vackra små fötter och väl formade vader, deras smidiga rörelser och förtjusande vändningar — allt var egnadt att försätta åskådarna i den starkaste spänning och meddela dem det högsta under sådana förhållanden möjliga mått af njutning.

Derför var det också icke att undra på, om allas uppmärksamhet var fästad vid dansen. Och då äfven den fantastiska musiken gjorde sitt till att draga åhörarnes och åskådarnes uppmärksamhet bort från den verkliga världen till den drömda, så är det ganska förklarligt, att Irena och Arabella kunde försvinna ur salongen, utan att någon menniska märkte det i salongen. Det var i synnerhet en ung siciliansk flicka, bördig från Siracusa, hvilken genom sitt behagfulla uppträdande ådrog sig herrarnes uppmärksamhet. Mer än en af dem kunde icke skilja sina ögon från den utomordentligt vackra flickan och i all synnerhet icke från de af hennes lemmar, som gjorde tjänst vid dansen. Till och med en gammal fredsdomare från Marsala stod och gapade på henne, så att hans svartsjuka, äkta hälft måste knuffa honom i sidan och derigenom återföra honom i det äktenskapliga tvånget.

Och en af herrarne... en ung pojke, som naturen, troligen af förbiseende, begåfvat med en behagfull kropp och ett minimum af själ samt en fullkomlig brist på förstånd — med få ord ett fullkomligt motstycke till Norrbrolejonen i Stockholm och deras vederlikar i det öfriga Sverige — dansade så väl, att hjertat hoppade upp och ned i de små bröstet på alla de vackra damerna. Den karlen skulle helt visst kunnat köpa både rikedomar och lycka för

en spottstyfver, och detta därför att han af Gud fått stor dumhet och en någorlunda väl bygd kropp. Om Gud i stället hade gifvit honom snille och smak skulle ingen qvinna velat ens se honom.

Irena och Arabella hade omärkligt försvunnit. Den senare satt redan i sin vagn och väntade Fra Benevento. Och Irena stod vid vagnen, insvept i en varm kappa och samtalande med Arabella. Och denna unga dam darrade i hvarje lem. Men det var icke af fruktan för det farliga steg, hon nu var på väg att taga. Ej heller var det på grund af någon misstro till Fra Benevento, hennes afgud. Utan det var af sällhet, glödande sällhet, därför att stunden var inne.

Och kanske att den jungfruliga blygsamheten gjorde något till saken. Om vi vore ett fruntimmer och egnade oss åt det göromål, som de nu mera till stor skada för den dramatiska konsten slagit under sig, skulle vi veta det. Men naturligtvis veta vi det icke nu. Bevars! . . . Det vore mycket illa handladt, om vi så här offentligt ville omtala hvad vi veta om det älskligaste Gud skapat — qvinnan.

Några minuter senare än Arabella och Irena försvann äfven Fra Benevento.

Och medan musiken ljöd deruppe i de glänsande, de guldkimrande, de i denna stund af både människovärde och människoförnedring uppfyllda gemaken, steg Fra Benevento ned utför den breda, af carraramarmor konstrikt byggda och med statyer prydda trappan. Hans hållning var så kunglig, hans uppsyn så majestätisk, att alla de i trappan med hvarandra samtalande lakejerna och kammarjungfrurna förenade sig i vördnadsbetygelser för honom. Och likväl var han en bandit. Kanske hade just nyss en hederlig karl gått förbi dessa samma tjenstehjon och blifvit af dem utskrattad. Alldeles som hos oss! Sådan är världen.

Men det var icke blott lakejer, kammarsnärter och andra hjon, som gäfvö akt på Fra Benevento, när han lemnade festen hos hertiginnan Irena del Pinara.

Fyra män, och bland dem greve Carlo d'Astorga, hade på afstånd följt honom hela tiden. Deras ögon hade icke bekymrat sig om den sicilianska dansen, eller den makalösa sicilianskans sköna »apparition». De hade endast haft sin uppmärksamhet fastad vid den man, som enligt deras mening och deras afsigter skulle blifva offer för det hämndgiriga sicilianska blodets hetta.

Så snart Fra Benevento lemnade salen, der den sicilianska

nationaldansen uppfördes, följde de fyra männen efter honom. Men de gingo en annan väg.

De kände till huset. De visste, att de genom en lönrappa kunde komma fortare ned på gatan — på Piazza del Girgenti — än Fra Benevento, som gick stora trappan.

Aftonen var så behaglig och ljuf, som den kan vara endast på Sicilien.

När Fra Benevento kom ned på Piazza del Girgenti, tvekade han icke ett enda ögonblick om, hvilken kosa han borde taga. Han gick direkt och utan att se sig om bort till en vagn, förspänd med två kolsvarta hästar, hvilken höll i skuggan af ett palats på andra sidan af piazzan. Det var Arabellas vagn.

Men midt på gatan omringades Fra Benevento af fyra män med blixtrande dolkar.

Och han hade knappt tid att draga sitt eget vapen, innan anfallet skedde.

Den gången var d'Astorga nära att utkräfva hämnd för äfventyret på Piazza Reale.

Men ödet unnade icke den blaserade grefven en så stor framgång.

Ett enda hugg med dolken lät Fra Benevento förpassa en af d'Astorgas medhjelpare in i en osalig evighet. Dermed var dock icke allt vunnet. De andra trängde så mycket djerfvare på. De anföllo med ursinne. De rasade som uthungrade vargar rasa, när de anträffa en ensam resande på Rysslands öfverskådliga slätter.

Hugg på hugg! Och det ena stinget efter det andra! Fra Benevento blödde redan af flera sår. Och med hans lif tycktes vara en ända. Ty hans ofantliga styrka förmådde icke öfvervinna de tre små sicilianarnes vighet och smidighet. Aldrig hade Fra Benevento varit i en så stor fara. Icke ens då han hette Edvard Hallgren och trälade i den underjordiska gången i Stockholm.

Och helt visst hade han varit förlorad, om icke hjälp hade anländt.

Någonting hvitt fladdrade fram öfver den mörka gatan och närmade sig.

Men de af striden upptagne männen märkte det icke. De endast tänkte på att med dolken göra en så fördelaktig stöt som möjligt. Och så förbittrade voro kämparne å båda sidor, att de icke varseblefvo den öfver gatan fladdrande hvita gestalten, förrän denna befann sig alldeles bredvid dem. Och månen, som just nu steg upp öfver palatsernas tak, belyste en scen, värdig de tiljor, hvilka

endast föreställa världen. Dolkar blixtrade. Rop och förbannelser hördes. Och ett döfvande tumult!

Plötsligt störtade grefve Carlo d'Astorga med ett vildt anskri till marken.

Och de andra flydde.

Det var den fladdrande hvita gestalten, som hade utfört detta arbete.

Ännu höll hon dolken i sin hand. Den blixtrade i månens sken.

Och gestalten fladdrade fram och kastade sig i Fra Beneventos armar.

Det var Arabella, som Fra Benevento hade att tacka för lifvet och sällheten.

— — — Ett varmt afsked från Irena, som måste skyndsamt återvända till sina gäster! Kusken gaf hästarna en klatsch och vagnen rullade bort.

På gatan lågo två män alldeles stilla. Den ene var Carlo d'Astorga.

Den andre var hans vän, hans deltagare i det tillämnade, men genom försynens styrelse förebygda dådet. De hvilade på sitt eget verk.

Men en quart senare lade en liten båt till vid ett stort ångfartyg, som låg på Palermos redd och hvars skorsten länge hade af otålighet utspytt väldiga massor af svart och illa luktande rök. Ur båten stego upp på ångfartyget en herre och en dam. Och båten vindades upp till dess vanliga plats. Och propellern började arbeta. Ångfartyget simmade som en svan öfver sjön.

Det styrde sin kurs mot Neapel med en lycklig qvinna och en man, som hade lyckan i sin famn, men på grund af sin brottslighet icke visste, om han vågade tro på lyckan och tillegna sig henne eller icke.

Snart kunde man från Palermos härliga strand af ångaren icke se annat än den mot himlen stigande rökpelaren, som betecknade dess väg öfver det lugna, månbelysta hafvet.

TREDJE KAPITLET.

Gamla bekanta.

Utanför Gibraltar — denna fästning, som världen inbillar sig vara oöfvervinlig, ett påstående, hvaråt Bismarck grinar och Moltke ler — kryssade en liten lustjakt, af hvilken byggnad och tackling en kännare genast kunde draga den slutsatsen, att den var bygd i England — segelsportens rätta hemland.

Den lydde segel och roder bättre än någon, som utgått från annat varf.

Den var som ett barn, hvilket lyder sin far, eller som en häst, hvilken, huru eldig den än må vara, dock med lätthet tyglas af en skicklig körsven och med behag utför sina rörelser.

Den rörde sig på hafvet med en ledighet, som en hofdam kunde afundats den.

Och den liknade ett menskligt, ett förståndigt väsende, der den ilade hit och dit.

Men dimma sänkte sig ned öfver hafvet och Gibraltors sund.

Dock fortfor lustjakten att gå framåt. Den var nära inloppet till sundet.

Natten föll öfver land och haf. Men månen hade ännu att göra en stund, innan den kunde höja sig öfver horisonten och i någon mån skingra det dunkel, som den tjocka dimman utbredde öfver hvarje föremål. Den satt vid horisonten och började höja sin förstorade och blodröda skifva öfver dess kant. Och det var så stilla och lugnt, att man kunde hafva hört en fisk sprattla i vattenytan. Men mörkt var det på grund af dimman och det erfordrades helt visst styrmansskicklighet att lotsa sig fram genom sundet.

I den lilla lustjakten, som styrde kurs in mot Medelhafvet, befunno sig åtskilliga personer. Naturligtvis först och främst kaptenen på skutan och sedan besättningen — två man stark — och slutligen tre passagerare, oklanderligt klädda.

Ty menniskovärdet i våra dagar räknas ju i direkt proportion till klädernas beskaffenhet.

Bland passagerarne utmärkte sig för ett förnämt utseende isynnerhet en dam.

Hon var icke längre ung, men vacker var hon och till på köpet spirituel.

Vi igenkänna genast en gammal bekant — professorskan Blindius.

Men hvad i all verlden gjorde professorskan Blindius nere i Gibraltars sund?

Ack! . . . Hon reste med sin sjuke man, med professorn, hvars helsa var vacklande.

Och den tredje passageraren var ingen mindre än lakejen Lundqvist.

En gång, såsom vi hafva bevittnat, bortkörd ur professorsn tjänst, hade han ånyo blifvit antagen och benådad. Men professorskan hade länge stridt emot, innan det gick för sig.

Och professorskans ömhet hade han ännu icke lyckats återförvärfva.

Den egnade hon för närvarande åt en polsk grefve, som hade lofvat att möta henne i Neapel och i hennes sällskap göra märkvärdiga rön i Rom, den stad i hvilken man finner allting skönt och härligt . . . Och nu skulle professorskan med sin sjuke man till Neapel. Det var därför hon nu lät lustjakten sträfvä fram genom Gibraltars sund.

Professorn låg nere i sin hytt och var både sjösjuk och förgad.

Men professorskan satt uppe på däck och försökte blifva varse kanonerna på fästningen eller åtminstone en liten officerspojke på vallarna. Men den stygga dimman lade sig i vägen, så att fru professorskan knappt kunde se den elefantfotade lakejen, hvilken satt på en tågrulle och filosofiskt blickade än på professorskans små fötter, än på den tjocka dimman.

Förmodligen finner läsaren det icke vara oangenämt att få höra, huru den liderlige professorn och hans aimabla fru och lakejen Lundqvist hade tillbringat de år, som förflutit, sedan vi togo afsked af dem i förra afdelningen af dessa sannfärdiga skildringar.

Den tid, som förflutit, var endast två år. Men ibland äro två små år en hel evighet.

Professor Blindius hade, vårdad af kandidat Lundström, småningom någorlunda tillfrisknat efter de misshandlingar, hans dygdiga fru låtit honom lida för hans odygds skull.

Men professorn tackade icke kandidaten för hans nitiska omsorg om hans helsa.

Tvärtom hatade han honom. Och det i lika hög grad som han älskade Leona.

Han kunde icke förgäta, att Lundström hade mer än en gång trädt hindrande i vägen, just då professorns slugt anlagda planer voro nära att lemna Leona i hans våld.

Och han kunde icke heller öfvergifva den föreställningen, att det var vår hederlige kandidat, som hade underrättat professorskan om hans språng öfver skacklorna.

Han hade ett oredigt minne af, att han sett en skymt af vår kandidat, just då han, misshandlad af sin trogna och ömma äkta hälft, förlorade medvetandet.

Alltså närde han i sitt hjerta den misstanken, att kandidaten hela tiden varit närvarande.

Och därför kände hans själ ett outsläckligt hat till Susannas älskare.

Vi känna alltför väl professor Blindius för att kunna tro honom vara i stånd att förlåta.

Och icke heller kunna vi misstänka honom för att underlåta utkräfvandet af hämnd.

Just vid den tiden, då Blindius under kandidat Lundströms trogna vård började tillfriskna, men medan han ännu låg mellan lakan, inträffade den tidpunkt, då vår förträfflige kandidat skulle aflägga medicine-licentiat-examen. Och Blindius fick kunskap derom.

Hvem det var, som underrättade honom om denna omständighet, har väl aldrig blifvit juridiskt bevisadt, men på grund af samstämmiga intyg från med saken fullt bekanta personer, våga vi anse det vara till full evidens å daga lagdt, att det var den med elefantfötter begäfvade lakejen. Ty äfven Lundqvist hatade vår kandidat af allt hjerta, enär hans uppträdande hos professorskan hade beröfvat lakejen denna dams hemliga ynnest och bevågenhet, och troligt är, att lakejen icke heller glömt de duktiga slag, som kandidaten tillfogade honom under bataljen på »grosshandlare Jakobs-sons kontor» vid Skeppsbron.

Kanske hafva våra läsare redan tillräcklig kännedom om, huru det går till, när en öfverordnad person vill förfölja en underordnad. Och i sådan händelse kan läsaren saklost förbigå de närmast följande raderna. Men för den, som icke haft tillfälle att af egen erfarenhet lära känna eller åtminstone med egna ögon bedöma, hvad den under riksdagens och myndigheternas hägn ställda privilegierade svenska afundsjukan förmår uträtta, anföra vi här följande ordagranna afskrift af ett oss till handa hållet dokument.

Professor Blindius lät kalla till sig en af de professorer, som hade att examinera vår kandidat i hans licentiatexamen. Och den andre professorn kom naturligtvis. Halfva Stockholm skulle hafva på begäran rusat till den bädd, der den dygdige Blindius låg.

Han åtnjöt ju allas aktning och var ju — prisad och berömd af alla.

— Du är krank? yttrade gästen med väl speladt medlidande.

— Lappri! mumlade Blindius... Jag har kallat dig för en helt annan saks skull.

— Det skall alltid vara mig kärt att kunna motsvara en så vördad kollegas önskningsar. Låt mig endast veta, hvaruti det är mig tillåtet att vara dig till tjänst!

— Jag hyser mycket intresse för en kandidat, som heter Lundström.

— Äfven jag!... Det är en kunskapsrik ung man. Och ett mönster af heder och ära.

— Bah!... Heder och ära!... Nå, kanske du, kära bror, har en annan åsigt om heder och ära än jag... Jag känner med mig sjelf, att jag hyser endast föräldrade känslor och åsigter.

— Så du talar!... Hvem skulle anses för en hedersman, om icke du?...

— Åtminstone bör inte den der kandidaten tituleras som en sådan!

— Hvad har du då att anmärka emot honom?... I morgon skall han hos mig tentera i... i någonting... jag mins inte hvad det är... gynäkologi tror jag... Nå, det lofvar jag vid alla mina chirurgiska instrumenter och vid hela min praktik, att om han har gjort dig »någonting förnär»... min hedersbroder... så skall han vid tentamen bo trångt mellan mina fyra väggar.

— Broder!... sade Blindius, i det att han räckte sin confrater en mager hand.

— Låt mig veta, hvad du menar!... Jag skall inte svika dig, min hedersbroder!

— Du känner min hustru?

— Ja visst!... Ah!... Jag börjar begripa din mening... Den kandidaten!

— Åhnej!... Du misstager dig... Hon är dygdigare än Lucretia. Hon är ett helgon.

— Ah!... Nå!... Jaha!... Naturligtvis är hon det... Ja, visst, min vän!

— Men den der kandidaten har pröfvat både hennes dygd och mitt tålmod.

— Hm!... Nå?...

— Åh, du förstår, att hon genast för mig omtalade hans oblyga försök.

— Ah!... Naturligtvis!... Hm!... Jojo!... Jaha!... Jag begriper fullkomligt.

— Och att det är både din och min pligt att för denna gång åtminstone och om möjligt, för evig tid hindra hoöm från att aflägga licentiatexamen. En sådan usling!... En som vill förföra en annans hustru!... En äreskändare!... En niding!

— Blif inte så het, min bror!... Sakta!... Din fysik tål inte vid sådant för närvarande. Du kan lätt ådraga dig en svaghetsfeber, hvilken icke kan häfvas hvarken med *liquor citratis calici* eller *æther spirituosus campheratus*. Och du kan, min..., skaffa dig på halsen en gallfeber, så att du får en lång tid dragas med *sulphas magnesicus* och *pulvis magnesicæ cum rheo* och *pulvis magnesicæ tartaricus* theskedtals.

— Men du begriper väl, min hedersbror, att jag är sårad i mitt aldra innersta?

— Naturligtvis!... Hvem kan neka det?... Men om du tänker för mycket på den saken, så ansvarar jag inte för, att du någonsin får din helsa igen.

— Det ger jag...! Du begriper väl, att när människans innersta känslor...?

— Akta dig för frossan, min bror!... Var lugn!... Jag skall bistå dig i denna sak.

— Frossan!... Bah!... Den fruktar jag icke. Jag bara skrifer ett recept på:

<i>Sulphat. chimici</i>	centigram	75	och
<i>Extracti glycyrrhizæ</i>	»	150	och derunder

sätter jag som vanligt *M. f. pil. N:o 30 æqual. Dr. pulv. cort. cinnamomi consp. Sr.* att taga 5 piller hvarannan timma. Derigenom häfves den sjukdomen. Jag har pröfvat den methoden på ett fattighjon, som dog, och en greffe, som afsomnade.

— Det der är nog bra, min vän. Och du kan aldrig på lämpligare sätt göra slut på dina jordiska qual... Men säg nu, hvad det är du önskar af mig i den här saken!

— Jag önskar hvad hvarje hederlig karl måste önska, nämligen att han kuggas.

— Han skall blifva kuggad... Så länge jag lefver, får han ingen licentiatexamen.

— Tack, min hedersbror!... Vi, som representera det egentliga människoslägtet, vi böra ju hålla tillsammans för att stuka packet. Har jag icke rätt, min bror?

— Alldeles rätt!... Hm!... Jo, visst!... Packet bör hållas i tygarna. Ja visst!

— Jag känner dig som en hedersman, min bror, och därför har jag vändt mig till dig.

— Jag skall också icke svika dig. Din hustru skall blifva grundligt hämnad.

Och så gick »hedersbrodern» sin väg. Men när han kom ned i trapporna, började han att mellan tänderna mumla någonting, hvilket tycktes lyda så:

— Att Lundström skulle hafva företagit något attentat mot professorskan Blindius, det är och förblifver en lögn. Men lika godt!... Jag skall ändå kugga honom.

Och Lundström blef »kuggad» i sin licentiat-examen. Hans kunskaper voro icke tillräckliga att förskaffa honom detta patent på konsten att så lindrigt och plågfritt som möjligt rödja människor bort och göra plats för ett uppväxande slägte. Han skulle hafva varit en mindre hederlig karl och mindre ifrigt skyddat stackars Leona, om han skulle hafva kunnat vänta sig någon framgång här i världen.

Men sedan professor Blindius uträttat detta storverk, försjönk han uti en slöhet, som ingenting förmådde fördrifva. Stundom talade han, men det var föga eller intet sammanhang uti det han sade. Han var nära nog fänig.

Och professorskan, som visserligen icke frågade det aldra minsta efter sin man, men som dock fann sig generad af att hafva en fåne till äkta make, gjorde alla möjliga försök att bringa lif och verkninglust in uti den gamle rucklarens själ.

Hon anlidade hvarje professor och praktiserande läkare, både i Stockholm, Upsala och Lund. Men till och med i Lund, der Sveriges skickligaste läkare bo, kunde man icke utfundera något i svenska farmakopeen omnämndt medel, hvarigenom man kunde drifva fänigheten ut ur en hjerna, der den blifvit insatt af liderligheten. Till och med morfininsprutningar och inandning af med

›... Min älskade!... Mitt allt!‹

tiodubbla kvantiteten syre försatt luft förmådde icke stegra livsverk-samheten i denna förtärda kropp.

Professorn magrade. Hans gestalt blef lutande. Hans hår grånade.

Och då han började gå ut, började också Stockholms gaminer följa efter honom på gatan och roa sig på den fänige gubbens be-kostnad. Hans vett hade till den höga grad försvunnit, att han stundom i ursinne och med lyftad käpp förföljde pojkarne.

Professorskan såg allt detta med smärta. Icke därför att hon icke gerna skulle hafva sett sin man fänig hela lifvet igenom, utan för gatpojkarne skull.

En dag fann hon, att möjligen professors gamle trotjenare, den af naturen med elefantfötter utrustade lakejen, hennes fornde älskare, möjligen skulle kunna hafva ett välgörande inflytande på professors sinnestillstånd. Och det var sanningen att säga, den svarta, förtjusande polske grefven, som gjorde denna reflektion.

Följande dag stod att läsa i den af allt möjligt folk slukade »Dagens Nyheter.»

»Peter Jespersson Lundqvist,

som tjenat hos professor Blindius, behagade med snaraste infinna sig hos kommissionären Wählin, för att mottaga en högst angenäm underrättelse.»

Annonsen kostade ett hundra öre, men professorskan gjorde utan knot denna icke oansenliga uppoffring. Hon hoppades ju, att hon genom denna åtgärd skulle bringa professorn till förnuft, så att hon kunde slippa de otäcka gatpojkarne.

Och Peter Jespersson Lundqvist fick naturligtvis »Dagens Nyheter» i sin hand. Och der läste han den trefliga annonsen. Och hans stora hjerta klappade af fröjd.

Han trodde på, ett återupprättande af det gamla förtroliga förhållandet mellan honom och den vackra fru professorskan. Med andan färdig att lemna hans kroppshydda ilade han till professors bostad, men blef der — mottagen med isande köld af den älsk-värda frun. Hon svärmade nu för polska grefvar och kunde derfor icke på minsta sätt erkänna behagen hos lakejer med elefantfötter och stora kindpåsar... Lundqvist inträdde i sin tjänst med en ganska obehaglig känsla af, att ingenting under solen är oförgäng-ligt, icke ens luftslotten.

Men som han var af en sangvinisk natur, var han dum nog att hoppas på framtiden.

Tiden gick, men professorn gick också. Icke framåt till återvinnande af förnuft och alla sinnen! Men han gick framåt i sin fänighet. Snart var han värlös som ett barn, utan att ega ett barns älsklighet och ett barns förstånd. Han var icke mindre afskyvärd än beklagansvärd. Och den fina societeten, i hvilken sköte han fordom varit ett söndagsbarn, skämdes nu för honom. Man ryckte på axlarna, så snart hans namn nämndes.

Då var det, som den polske grefven föreslog fru professorskan en tur med hans lustjakt.

Sjelf ämnade han fara en annan väg till Neapel. Sannolikt på det att professorskans rykte icke skulle lida! . . . Ty om hennes personliga värde bekymrade han sig helt visst icke.

Och kanske var han rädd om sitt eget anseende! . . . Han älskade icke den vackra frun tillräckligt att vilja för henne offra allt — allt, till och med fästmän i Warschau.

Men ett oblidt öde gjorde, att professorskan icke fick sammanträffa med honom.

Och orsaken dertill var hufvudsakligen dimman, som insvepte Sierra de Rondas slutningar och det böljande hafvet i ett för meniskoöga ogenomträngligt töcken.

Man kunde icke ens se citron- och orange-lundarna på spanska stranden eller bananträden eller den ett tropiskt klimat tillhörande gunyabes. Och till på köpet började en stickande blåst besvära den lilla lustjakten, hvilken vräktes hit och dit bland vågorna, liksom om den varit ett nötskal. Stormen lyckades icke lyfta på töcken-slöjan. Den endast förmådde vältra dimman hit och dit.

— Gud! . . . Kapten, låt oss söka hamn! utbrast den förfärade professorskan.

— Ja, om någon sådan finnes här i närheten, svarade kaptenen kallt.

Hans oroliga blick försökte genomtränga dimman. Men förgäfvades!

Om stormen ett ögonblick vräkte ett dimmoln åt sidan, dref den snart fram ett annat.

— Hvilket väder! . . . Vi komma bestämdt aldrig i land, utropade damen.

— Om Gud vill! . . . sade kaptenen torrt . . . Ned med klutarna, gossar!

Besättningen gjorde sin flit. Seglen blefvo raskt intagna. Och befälhafvarens starka hand hvilade fullkomligt lugnt på rodret. Han var van att se döden i ögonen.

Nu ryckte stormen loss ett stort stycke af tacklingen. Det fladdrade våldsamt fram och tillbaka några ögonblick. Derefter lossnade det helt och hållet från masten och fördes bort af den rasande vinden. Det var mycket nära, att det hade tagit med sig hela lakejen Lundqvist, som befann sig på endast några få tums afstånd från dess väg.

Och så kom en störsjö och spolade öfver däckets, så att professorskan blef genomvåt.

— För Guds skull vänd om! . . . Vänd om! . . . skrek hon i full förtviflan.

Men kaptenens kommandoord öfverröstade både stormen och professorskan.

Plötsligt föreföll det både professorskan och lakejen, liksom om himlen hade störtat tillsammans öfver deras oskyldiga hufvuden. Eller som om afgrunden öppnat sig under dem.

Det brakade så förfärligt, att tusende åskor — tyckte professorskan — icke skulle hafva förmått åstadkomma ett buller, som ens på aflägsset håll liknade det här.

Och en stöt kändes, så att lakejen tumlade några alnar närmare läsidan och så att fru professorskan kastades fullkomligt öfver ända.

Och lustjakten började sjunka. Den var nära nog klufven midt i tu delar.

Och någonting högt och majestätiskt syntes i dimman rakt framför ögonen på lakejen, hvilken låg der och kikade efter yttersta dagens engel med dess domsbasun. Det var den väldiga bogen af en stor ångare. Men det begrep inte lakejen. Han trodde att det var Gibraltars fästning och att dess kanoner snart skulle utspy öfver honom hela sin glödgheta vrede. Ty han hade hört professorskan tala om Gibraltars kanoner och om dess ståtliga officerspojkar. Pojkarne fruktade han icke, men . . . kanonerna.

Höga rop hördes från ångaren, der man var sysselsatt att sätta ut båtar.

Lustjaktens kapten och de två besättningskarlarna lossade deras egen båt.

Men det gick icke lätt att i stickande storm och bland vråkande vågor hålla båtarna i sjön. Hvarje ögonblick hotades de med att krossas mot ångarens jernsidor.

Och lustjakten, som vid sammanstötningen blifvit mest skadad, sjönk mer och mer.

Om icke hafvet skulle uppsluka alla på lustjakten varande menniskor, måste man öfvergifva försöket att sätta ut båtarna. Man måste hala upp dem igen och försöka att utfundera något annat medel till deras frälsning. Tum för tum slukade hafvet sitt byte.

Då hördes plötsligt uppe på ångarens däck en klar och manlig stämma, hvilken öfverröstade stormens tjut, vågornas buller mot skeppssidorna och till med professorskans jemmerrop. Den yttrade sig kort och befallande, liksom en persons stämma, som är van att åtlydas.

— Huru många personer ombord? frågade han.

— Sex! svarade kaptenen.

— Kasta ned till dem sex linor! befalde samma röst. Sedan må hvar och en af de sex på sin lina klättra hit upp . . . Men fort! . . . Skynden på!

Linorna nedkastades och deras andra ändar fästades säkert uppe på ångaren.

De två besättningskarlarna hade snart hifvat sig upp på det höga däcket.

Men fru professorskan försökte förgäfvos att klättra upp. Så snart hon kom en aln öfver lustjaktens däck, blefvo hennes armar slappa och hon föll ned igen.

Ångesten . . . dödsfruktan . . . fasan för det bottenlösa djup, som gapade under henne, afpressade henne höga jemmerrop.

— Bind linan om lifvet på er, ropade samma röst, som nyss talat från ångaren . . . Nej, nej . . . inte kring halsen, min fru! . . . Kring lifvet! . . . Hör Ni inte?

Professorskans ångest var verkligen så stor, att hon lade repet kring halsen.

I detta ögonblick kom lustjaktens kapten upp från hytten, bärande den fänige gamle herrn, hvilken han lyckats i sista stunden rädda. Vattnet hade då redan stigit så högt, att det gick professorn upp till halsen och han saknade förstånd att sjelf bidra till sin räddning genom att stiga upp på däck. Långe dröjde det icke, innan lustjaktskapten hade lagt en lina kring professorskans lif och en annan kring professorskans. Och så hissades då båda de trogna makarna upp ur dödens famntag.

Kaptenen var den siste, som lemnade lustjakten. Det var också hans pligt.

Just då lustjaktskaptenen satte foten på ångarens däck, ut-

ropade professorskan under de lifigaste åtbörder, framkallade af någonting, som liknade förtviflan:

— Min parasoll!... Min nya, moderna parasoll!... Jag glömde den der nere.

De kringstående skrattade åt den värda damen, mén det märkte hon icke.

— Lundqvist!... skrek hon... Hvar är du, Lundqvist? Du skall gå ned på jakten och hemta min moderna parasoll, som kostat femton och femti hos Lejas... Nå, skynda dig då!... Hvad står du der och gapar efter?... Hör du inte?... Min moderna parasoll!

Lakejen gjorde hvad han kunde. Han stod och lutade sig öfver ångarens reling.

Utan tvifvel tittade han efter lustjakten. Hans ögon voro nära att falla ur groparna.

— Jag ser den inte, sade han slutligen... Det var då besynnerligt.

— Ser den? utbrast professorskan med raseri. Kan du stå der och se min parasoll?

— Herre Gud!... Den är alldeles försvunnen... Det var då konstigt... det må jag säga.

— Den ligger ju nere i hytten, karl! utbrast professorskan hetsigt.

— Och hvar är hytten? Ja, det är just det konstiga i saken. Hvar är hytten?

— På lustjakten, begriper du väl!... Hör du, hvad jag säger?... På lustjakten!

— Och hvar är lustjakten?... Ja, det är just frågan... Hvar har jakten tagit vägen?

Professorskan rusade sjelf bort till relingen för att se, huru sakerna stodo.

— Borta!... utbrast äfven hon. Den har sjunkit. Och min nya, moderna parasoll ligger på hafsbotten, der förmodligen ett och annat sjödjur snart går omkring och stoltserar med den... Jo, det här var just trefligt... Aldrig i mitt lif kunde jag tro något sådant.

Professorskan Blindius fann nu en lämplig stund till afsvimning vara inne.

Hon afsvimmade också mycket riktigt på ångarens däck och det efter alla konstens regler.

— Back!... kommenderade ångarens befälhafvare, som varit nära att kikna af skratt.

Ångaren rörde sig baklänges. Man ville tydligen undvika att med kölen komma i beröring med den sjunkna lustjakten. Men efter några minuter kommenderade kaptenen:

— Sakta framåt! — Och lydig som ett godt barn, började ångaren gå framåt.

Just då vaknade professorskan upp från sitt svimningstillstånd och ropade:

— Lundqvist! . . . Hvar är du, Lundqvist? . . . Hör du inte, att jag ropar dig?

— Jo visst, nådig fru! . . . Men jag håller på med att söka få lif i professorn.

— Låt honom vara! . . . Tag i stället märke på, hvar jakten sjönk, så att jag kan låta uppsöka den och låta dykare hemta upp parasollen, som polske grefven var så förtjust uti.

Lundqvist gapade af förvåning. Man undrar väl icke öfver, om han mumlade:

— Hvar skall jag taga det märket? Skära det i relingen duger icke och att med min knif göra en skära i den här tjocka dimman skulle icke heller tjena till något. Jag tror verkligen, att nådig frun börjat blifva lika fänig som herr professorn.

Stormen hven fortfarande i tackel och tåg och dimman var lika ogenomtränglig.

Derför måste ångaren gå för medelmåttigt stark maskin. Om drifkraften varit för svag, skulle ångaren haft svårt att motstå påtryckningen af vågorna, som ville pressa den mot stranden. Och om den varit för stark, skulle dimman lätt kunna hafva vålla, att man styrt orätt kurs och i brådskan törnat på någonstädes. Faran var verkligen ännu icke öfvervunnen, men kaptenen försäkrade fru professorskan, att såsnart man passerat sundet och vore på öppna sjön, skulle hennes dyrbara lif icke löpa den aldra minsta risk. Och det tycktes lugna henne något.

Den fänige professorn fördes ned under däck. Han var ännu medvetlös.

Af en händelse var det på Fra Beneventos ångare, som professor Blindius och hans fru hade råkat komma. Det af Fra Benevento förhyrda fartyget var nu på väg till Stockholm, dit signoren ämnade föra sin unga brud, den tjusande Arabella.

Och Arabella var med på ångaren. Hon satt under stormen nere i sin elegant inredda och med all tänkbar komfort utrustade hytt, då sammanstötningen skedde. Och den vackra kammartärnan Nanetta var sysselsatt med ordnandet af småsakerna i den utanför

hytten belägna, elegant, ja, luxuöst inredda salongen. Men så ofta Arabella fästade ögonen på en sida i Torquato Tassos herdedrama Aminta — den bok, hon höll i handen — kom alltid en våg och lade fartyget häftigt på sidan, så att boken föll ur hennes förtjusande lilla hand ned i knäet. Och så ofta den näpna, med sydländskt yppiga former begåfvade Nanetta hade stält en liten byst eller en vacker, perlemorskimrande snäcka eller en annan prydnadsartikel på dess rätta plats, kom alltid genast en stormil och vräkte omkull allsammans för henne.

— Den der Aminta, utbrast slutligen Arabella, var en högst eländig älskare, en karlsperson, men utan en karls kraft, ett slags vaxfigur, som smälter mellan varma fingrar. Då är min make helt annorlunda. Han är en gud och jag . . . jag afgudar honom . . . Vål är han understundom så dyster som rökmolnen kring Etnas krater eller som en af Italiens väldiga pansarfregatter på väg mot fienden. Men der är hos honom en nästan öfvernaturlig kraft, någonting af det sublima, inför hvilket menniskan på samma gång darrar och känner hänförelsens glädje. Endast min make är en verklig man. De andra äro idel vaxbilder och dimfigurer. Ja, vid den heliga . . .

Just i detta ögonblick var det, som sammanstötningen skedde. Och ehuru naturligtvis den store ängaren led mindre än den lilla jakten, kändes dock stöten icke obetydligt.

Den förtjusande Arabella sprang upp från den mjuka soffan, der hon halfåg.

Och den fagra Nanetta rusade in i hytten med likblekt ansigte.

— Vi hafva stött på grund, nådig fru, ropade hon . . . Heliga madonna! . . . Vi förgås.

— Lugna dig, kära Nanetta, det är kanske icke så farligt . . . Stöten syntes mig icke nog hård att kunna bero på en strandning . . . Låt om oss lyssna! . . . Hör du något?

— Jag hör ett oredigt buller på däck . . . Den ene ropar högre och ifrigare än den andre.

— Jag igenkänner min makes röst . . . Han utdelar befallningar . . . Var lugn, Nanetta!

— Och jag hör männen ila fram och tillbaka deruppe med brådskande fart.

— Men bland den orediga massan af steg urskiljer jag tydligt min makes lugna och fasta gång . . . Oroa dig icke, Nanetta! . . . När Fra Benevento är hos oss, kan ingen fara möta.

— Vidare hör jag någonting, som liknar en qvinnas jemmerrop.

— Ah!... En kvinna här ombord! utbrast Arabella, för hvars glödande blod svartsjukan var en naturlig frände... Ah!... En kvinna!... Ila genast upp, Nanetta! Skynda dig att se!

Nanetta försvann och återkom. Arabella hade då tillbringat några qvalfulla minuter.

— Nå?... Hvilka underrättelser bringar du mig?... Qvinnan?... Hvem är hon?

— Hon ligger afsvimmad deruppe på däck... Och så är der en afsvimmad äldre herre.

— Hennes make förmodligen! yttrade Arabella lugnare. Men hvarifrån komma de?

— Från hafvet!

— Svara allvarsamt, Nanetta!

— Vårt ångfartyg har seglat i qvaf en liten lustjakt, på hvilken de befunno sig.

— Du heliga Rosalia!... Hvilken olycka!... Gå och bed min make komma hit!

Fra Benevento infann sig med all den skyndsamhet, en nygift vacker fru kan påräkna.

Och så fick den sköna Arabella en fullständig berättelse om förloppet.

Och sedan beslöts det, att den skeppsbrutna frun skulle föras ned till Arabellas hytt, tilldess en annan kunde hinna blifva iordningstald åt henne. Arabellas ifver var stor, så snart hon hörde, att det skeppsbrutna herrskapet var landsmän till hennes afgudade make.

Fra Benevento ledsagade sjelf fru professorskan ned i Arabellas hytt.

Och aldrig kunde ett möte mellan två obekanta personer vara hjertligare än detta mellan den unga sicilianskan och den skeppsbrutna svenskan. Fra Beneventos fru omfamnade och omhuldade fru professorskan Blindius, som om det varit en syster.

Och hon uttömde hela sitt förråd af beklagande ord inom några minuter.

Emedan hon denna gång uttryckte sig på franska, kunde professorskan Blindius både förstå hennes mening och besvara hennes artigheter.

Men professorskans ögon sökte oupphörligt den vackre Fra Benevento.

Uppenbarligen fann hon honom vara en mycket ståtlig och vacker karl.

Den polske grefven hade skäl att bäfva.

FJERDE KAPITLET.

Svett och möda.

De två år, som förflutit, sedan vi lemnade Leona och Susanna, hade ingalunda för de båda unga kvinnorna varit en glädjens och nöjets tid.

Tvärtom hade den beredt många bekymmer, mycken svett och möda.

Men — invänder troligen läsaren — svett och möda! Är det möjligt? Man skulle tycka, att med det stora kapital, Edvard Hallgren gifvit Susanna före sin afresa eller, rättare sagdt, rymning, borde två unga kvinnor hafva kunnat draga sig fram ganska bekymmerfritt.

Ja visst! . . . Men Susanna hade aldrig velat vidröra dessa penningar.

Och Leona gillade fullkomligt de skäl, Susanna i denna fråga hade att anföra.

Så länge Susanna hade den tanken och det hoppet att engång blifva Edwards maka, hade hon icke gjort sig samvete af att lefva på de penningar, han gaf henne.

Hon betraktade honom då i sitt hjerta redan såsom sin make. Och hon älskade honom uppriktigt, derom är intet tvifvel. Ej heller kan man betvifla, att om Edvard icke hade dolt sig för Susanna under hela den långa tid, då han utförde sitt attentat mot banken genom den underjordiska gången, skulle Susannas hjerta aldrig ett ögonblick hafva vändt sig från honom till den hederlige kandidat Lundström. Men vi veta, att Susanna älskade eller trodde sig älska denne man, som hon dagligen såg och hvars personliga värde låg lika tydligt i dagen, som hans kärlek till henne. Edvard Hallgren var frånvarande. Han försummade att bevaka sina intres-

sen. Och därför gick Susanna, åtminstone för tillfället, förlorad för honom.

När nu Susanna icke längre tänkte sig Edvard som sin make, förbjöd henne stoltheten att mottaga hans välgärningar. Leona styrkte henne i denna föresats.

— Det är bättre att försöka försörja oss genom arbete, sade hon uppriktigt.

Vi känna lilla Leonas energi. Vi veta, att hon icke bäfvade för annat än det onda.

Arbetet var hennes fröjd, men ett arbete utan faror önskade hon sig.

Sådana voro nu orsakerna dertill, att Susanna aldrig vidrörde Edwards stora kapital.

Och kanske hyste hon äfven i det aldra innersta af sitt hjerta några misstankar.

Det måste helt naturligt förefalla henne underligt, att han så hastigt vunnit så stora rikedomar.

Till och med i den rikedomshungriga bättre och sämre allmogens Eldorado, till och med i Amerika går det nu för tiden hvarken så lätt eller så fort att blifva kapitalist.

Om man nämligen icke egnar sig åt röfwareprofessionen, såsom somliga af de svenskar, hvilka komma dit ut och redan efter ett och annat mord eller några tjog bedrägerier kunna skicka hem till sina släktingar i Sverige summor, hvilka de icke våga hafva kvar hos sig i landet på andra sidan Oceanen . . . för att icke väcka misstankar.

Ehuru Susanna visste, att Edvard icke kunde under den tid, hon icke sett honom, hafva hunnit till Amerika, der röfva åt sig en kolossal rikedom och sedan komma hem igen, kände hon troligen likväl en misstanke angående beskaffenheten af de medel, han hade använt.

Och möjligen bidrog äfven detta till att för en tid qväfva i hennes hjerta alla hennes lifsytringar af kärleken till Edvard. Kärleken är med fina band sammanlänkad med högaktningen.

Susanna satte det stora kapitalet in i riksbanken. Det var hennes fasta beslut, att det skulle stå kvar der och räntan hvarje år läggas till kapitalet, ända tilldess hon träffade Edvard igen.

Men om Susanna älskade kandidaten, hvarför beredde hon sig icke en sorgfri existens och frihet från svett och möda genom att låta deras hemliga trolofning öfvergå till ett öppet äktenskap?

Jo, emedan Lundström var lika fattig som hon eller till och med fattigare!

Vi hafva hört, hurusom han blef hindrad från licentiatexamen genom intrig af Blindius.

Och då han några månader senare försökte sig å nyo, blef resultatet detsamma.

Hans gedigna kunskaper, hans redan stora praktiska erfarenhet hulpo honom icke.

Hvad vårt svenska examensväsende ändå är för en välsignadt god inrättning!

Huru skulle eljest vederbörligt förtryck kunna utöfvas af dem som till sådant hafva lust?

Och hvad det är härligt att kunna låta en dum och okunnig »guldgosse» gå förbi den med godt hufvud och goda kunskaper begåfvade mannen! Mätte vårt examensväsende aldrig förbättras!

Ty huru skulle det gå med denna världen, om förtjensten alltid blefve gynnad?

Den skulle då gå alltför fort framåt och de dåliga hufvudena skulle få svindel, liksom när man färdas på rutschbana. Nej... länge lefve dumheten och okunnigheten! Man har sjungit dessa faktors lof i århundraden. Mätte lofvet fortljuda ännu i årtusenden!

Stackars Lundström!... Han hade för godt hufvud och för mycket heder i hjertat.

Och därför förföljdes han oförtrutet af den kollega, som professor Blindius derom anmodat.

Följden blef, att han ännu icke kunde gifta sig med den fagra Susanna Nord.

Denna unga dam måste därför upptänka något annat medel till att försörja sig.

Länge öfverlade hon härom med Leona. Och slutligen kommo de öfverens om att öppna en »fabrik för tillverkning af moderna fruntimmersdrägter.» Det vill säga att det nu egentligen icke alls var någon fabrik, ty der fans endast en enda symaskin och hela arbetspersonalen utgjordes till en början af två menniskor — Susanna sjelf och Leona sjelf.

Ty lille Waldemar kunde ännu icke bidra med annat än att klippa sönder sin mors mönster.

Susanna sålde det mesta af sitt vackra lösbo för att kunna betala ett års hyra i förskott.

För en enorm summa förhyrde nu de båda damerna två rum

och ett litet kök, belägna vid Regeringsgatan. Och så annonserade de samt väntade på kunder.

Först nu började för dem en rätt bekymmersam och besvärlig tid.

Kunderna ville icke komma i den mängd, som de unga qvinnorna hade hoppats.

De som kommo ville hafva arbetet gjordt för mindre betalning, än de skulle hafva varit nödsakade gifva sömmerskor med redan förvärfvad krets af kunder.

Till och med förnäma och rika fruar blygdes icke att låta de stackars flickorna arbeta åt sig för en spottstyfver. Det skulle hafva varit en god gerning, om dessa förnäma damer hade på hemvägen från sömmerskorna underlåtit att hos conditorn för ett par kronor fylla magen med sliskiga sötsaker och i stället med dessa kronor ökat den betalning, de med mycket prutande betingat sig att få gifva för den dyrbara klädning eller kapp, som Susanna och Leona skulle åt dem sy.

Men någorlunda blefvo våra nybörjare ersatta för sina arbeten åt tjänstflickor.

Emellertid måste hvarje dag en viss penning läggas af för att gömmas tilldess hyran nästa gång skulle betalas. Och de båda flickorna voro nog fasta i sitt beslut att stundom heldre försaka en måltid än försumma lägga undan skärfven.

Och flitiga voro de som myror. När, såsom ofta hände, ingen beställning blifvit gjord, sydde de hvarjehanda fruntimmersartiklar af linne till försäljning.

God smak hade de båda två, så att allt hvad som blifvit sytt af dem, vann allmänt bifall och de rönste sällan någon svårighet att få sälja sina alster till handelsbodarna för dylika varor. Men betalningen var liten och när de hade köpt allt tillbehör, virkat spetsarna, broderat plagget o. s. v., hade de ofta icke femtio öre för en hel dags arbete. Stundom kunde det likväl hända, att en väl använd dag inbringade åtskilliga kronor.

Och då voro de så glada, som om de varit egare af hela världen.

Småningom började det emellertid ljusna. Kundernas antal ökades. De kunde ofta hafva ett halft dussin klädningar beställda på en och samma gång. Och i den mån kundernas antal tillväxte, kunde de äfven vara mera bestämda i sina anspråk på betalning för arbetet. Den dagligen för hyran aflagda penningen kunde ansenligt ökas.

Bekymmersamt var det i alla händelser och natt och dag måste de arbeta.

De enda tillfällen då de kunde helt och hållet slå bort sina bekymmer och vara glada i själ och hjerta, voro de gånger, då kandidat Lundström besökte dem.

Och detta kunde af ganska naturliga skäl icke inträffa så ofta som man å ömse sidor helst hade velat. Visst är, att han var lika efterlängtdad som blommorna om våren.

Men han måste vara rädd om de båda unga damernas namn och rykte.

Dessutom hade han trägen tjenstgöring såsom biträdande läkare vid ett af sjukhusen.

Och så måste han egna hvarje ledig stund åt sina kära studier.

Den usla aföning, han hade såsom extra läkare, tillät honom intet slöseri.

Men det oaktadt fann han genom sparsamhet utväg att då och då bereda damerna ett eller annat nöje eller en öfverraskning. Små och prisbilliga, men med smak valda presenter medförde han emellanåt. Och flickorna fingo aldrig veta, att han gått hungrig till sängs eller försakat en middag eller en hel vecka icke unnat sig den eftermiddagseigarr, som han tyckte så mycket om — allt för att blifva i tillfälle att bereda dem en smula glädje.

Ehuru hans eget lif var mycket bekymmersamt, isynnerhet sedan han började förföljas af vännen till professor Blindius, visade han sig alltid i de unga damernas närvaro glad och munter. Han ville icke öka deras börda med sin egen.

Han sjöng med vanlig munterhet sin gamla visa, som ännu var oförändrad:

»Kär jag är.

Jag det svär etc».

De båda damerna lärde mer och mer att värdera hans öppna, ärliga, färdfria sinne.

Och å sin sida sökte de att bereda honom all den glädje, de kunde.

Stundom, när de tyckte sig hafva haft en mera riklig arbetsförtjenst än vanligt, höllo de flera dagar långa hviskande öfverläggningar med hvarandra, tilldess slutligen en vacker dag en af dem gick ut och efter en half timmes frånvaro återkom med stramalj, garner, mönster och annat smått och godt. Derefter arbetades flitigt en timmes tid hvarje aften, ända tilldess slutligen alltsam-

mans presenterades för kandidaten i form af ett par tofflor, en resnecessär, en jagtväska, en tidninghållare eller någonting dylikt. Att dessa gåfvor voro för honom kära, behöfver icke sägas.

Alltså — huru bekymmersamt lifvet än var för de tre unga människorna, saknade de dock icke helt och hållet glädjeämnen. Och de voro tacksamma mot Försynen för det goda, de egde

Susanna och Leona hade redan varit sysselsatta med sin sömnad nära två år, då kandidaten en dag trädde in till dem, mot vanan dyster och mörk.

Han hvarken dansade eller sjöng och det var eljest hans vana.

Flickorna sågo förvånade först på Albert Lundström och sedan på hvarandra.

— Hvad fattas dig, min älskade? frågade Susanna, sedan han helsat och satt sig.

— Ingenting, Susanna! . . . Jag är verkligen fullkomligt frisk och sund.

— Det är godt och väl, det . . . Men ditt lynne är mycket nedstämdt i dag.

— Nå, jag hade väl icke tänkt att tala om mina bekymmer för er båda, men eftersom jag i dag omöjligt kan beherska mitt ansigte, så måste väl sanningen fram.

— Du har återigen varit i tentamen hos den der stygge professorn?

— Ja, min älskade, och blifvit af honom kuggad för fjerdegången.

— Så nedrigt!

— Och nu sade han mig rent ut, att så länge han lefver, blir jag icke licentiat.

— Har du då ingen aning om, hvarför han förföljer dig med ett så bittert hat?

— Nej, inga aningar alls! . . . Jag har frågat honom derom, men han svarar icke derpå.

— Kanske jag, inföll nu lilla Leona, skulle kunna gifva er nyckeln till gåtan.

— Du, Leona? . . . Nå, låt höra, hvad din lilla vishet har utgrundat!

— Den der professorn har alltid varit god vän med professor Blindius.

— Ah! . . . utropade Albert, i det han sprang upp och slog sig för pannan.

— Nå, sporde lilla Leona, kanske medger nu er vishet, att

min vishet ändå icke är så dum? Jag har länge tänkt, att jag en gång skulle göra er uppmärksam på denna sak.

— Så dum jag varit, som icke förr kommit att tänka derpå! utropade kandidaten.

Den af Leona framställda gissningen skärskådades från alla sidor af de tre vännerna.

Och man kom öfverens om, att det måste förhålla sig så, som Leona påstod.

— Om jag ändå, yttrade slutligen kandidaten, hade medel att fara till Lund.

— Och hvad skulle du i Lund, käre Albert? . . . Så långt bort från oss!

— Endast för en månad, min Susanna! . . . Jag vill afägga min examen der.

— Får man verkligen afägga medicine-licentiat-examen i Lund?

— Ja visst! . . . Men det lönar icke att tala derom, ty jag är alltför fattig att kunna anskaffa medel till den resan. Jag måste väl således välja en annan bana . . . Och hvarför icke då taga pressjern, vax och nål och blifva sockenskräddare i någon by på landet?

Det låg bitterhet i den ton, hvarmed kandidaten yttrade dessa ord.

Och man kan icke gerna undra på, om en person blir bitter i sinnet mot ett samhälle, hvilket tillåter sådana förföljelser, som de hvilka kandidat Lundström undergått.

Han tog afsked af damerna och gick för att sköta sin tjänst på sjukhuset.

Men Susanna var tankfull hela dagen och det lyckades icke Leona att muntra henne.

Hvad det var, som uppfylde hennes tankar, fick Leona icke veta förrän på qvällen, då de voro sysselsatta med att afkläda sig för att gå till hvila efter fulländadt dagsverke.

— Om jag ändå skulle taga af de der penningarna, yttrade Susanna plötsligt.

— Hvilka penningar?

— De der som för Edwards räkning stå i mitt namn insatta i riksbanken.

— Och hvarför skulle du taga af dem, om jag får fråga. Du har ju alltid sagt . . .

— Jag vet, hvad du vill säga . . . Men, ser du, Albert måste

» Vackert väder, gamle vän! ... yttrade Nanetta med inställsamhet.

beredas tillfälle att komma till Lund. För min egen del vill jag icke använda dem, men du förstår . . . för Alberts skull.

— Och du tror, att han skulle taga emot ett enda öre af Edwards penningar? . . . Var nu inte barnslig.

— Nå, kanske har du rätt, svarade Susanna och tycktes inslumra.

Men Susanna sof icke. Hon låg hela natten vaken och försökte utfinna något medel att hjälpa Lundström utan att behöfva vidröra Edwards penningar.

Hon beräknade mycket noga, huruvida hon egde någonting, som kunde säljas och lemna den tillräckliga summan, men hon fann snart, att hon redan sålt allt hvad hon kunde undvara. Vidare tänkte hon på sina till hyran aflagda besparingar. Men då uppreste sig inom henne den invändningen, att det icke återstod mer än två och en half månad till den dagen, då hyran skulle betalas till denne husvärd, som icke kände till hvad barmhertighet är och som därför skulle drifva henne ut ur hus och hem och det genast, om hon icke erlade sin hyra på den i kontraktet bestämda dagen och timmen.

Men efter att länge hafva funderat hit och dit, kom hon slutligen till den slutsatsen, att hon kunde hos hyresvärden anhålla om tillstånd att denna gång erlægga ett halft års hyra i förskott i stället för ett helt. Lyckades hon dertill beveka honom, skulle hon hafva omkring fyra hundra kronor till öfverlopps och med dem hoppades hon kunna lemna Albert tillräckligt understöd.

Om hon förut under natten icke hade kunnat sofva af oro, så kunde hon nu icke sofva af längtan efter dagen, då hon skulle kunna uppvakta värden.

Redan klockan nio förmiddagen stod hon i husegarens förmak.

Och märkvärdigt nog var han medgörlig nog att bevilja hennes bön.

Han till och med skref några rader derom på kontraktet till hennes skydd.

Ja, han var till och med nog vänlig att försöka fatta henne om lifvet och benåda henne med en kyss såsom vittnesbörd om sin vänskap. Ack, mot en värnlös sömmerska kan ju en sådan der herre tillåta sig allt. Isynnerhet om hon är hans hyresgäst.

Men Susanna flydde som en uppskrämd dufva flyr undan höken.

Hon kom hem i ett mycket upprördt sinnestillstånd, hvilket

dock snart förjagades af det glada medvetandet att nu vara i stånd till att hjälpa den man, hon älskade.

Då hon meddelade Leona sin plan, blef den goda flickan förtjust och var glad en hel dag.

På detta sätt tillgick det, att kandidaten blef i tillfälle att, trots alla förföljelser aflägga sin licentiatexamen och det med glans samt att, efter försvarandet af en särdeles värderik afhandling, blifva promoverad till medicine doktor.

Sex veckor efter hans afresa till Lund underrättade han i ett långt och varmt bref Susanna om denna fullständiga framgång och utsatte dagen för sin hemkomst.

FEMTE KAPITLET.

I Fra Beneventos palats.

Det låg, såsom vi veta, vid den utsökt vackra »Kungsträdgården.»

Och från palatsets höga fönster kunde man se, icke allenast de saftigt gröna, inhägnade gräsmattorna och de dubbla alléerna, utan äfven den såsom konstverk betraktad fullkomligt misslyckade, men någorlunda efter personen varande statyn af framlidne högstsalig konungen Carl den trettonde och de verldsbekanta, af Fogelberg modellerade fyra ypperliga bronslejon, som omgifva nämnda staty, liksom för att genom sin kraft ersätta just hvad som felades hos den kungen — ett mönster för hvarje regent, som drifves framåt af ärelystnad, men är alltför svag att sjelf med ärliga medel tillkämpa sig bytet och därför drifves i armarna på lycksökande gunstlingar.

Jag har för min del alltid tyckt, att de der fyra lejon hafva mycken likhet med Reuterholm, Adlercreutz, Klingspor och Strömfelt. Det blott förvånar mig, att konstnären icke ditsatt ännu flera lejon med drag af hofjägmästaren Greiff, hofmarskalken Silfversparre, löjtnant Hjerta, fänrik Arnell och andra lika hederliga personer, som ständigt skola lysa i historien och i svenska folkets minne såsom ärorika hjeltar uti uppfyllandet af svurna eder om

trohet mot sin konnng! Men man skulle ju kunna öppna en fattiginsamling å ett öre personen för att få dem odödliggjorda af någon konstnär i form af ädla lejon med deras anletsdrag. Jag för min del skulle teckna åtminstone en half lott i ett aktiebolag i detta högst nyttiga ändamål. Eller kanske en hell!

Men — för att nu återtaga vår berättelse — man hade verkligen från f. d. Ulla von Fagerstjernas, nu mera Fra Beneventos fönster en den aldra som härligaste utsigt öfver två och ett halft af de präktiga lejonen och öfver hela den ena sidan af en staty, som är så oändligt kär för svenska folket.

Visserligen hade det under fröken Fagerstjernas lifstid stundom händt, att hennes gäster beskärmat sig öfver, att den fula statyen skulle skräpa på en så vacker plats. Men den stod der ändå, och om icke gardisterna under något af sina vilda tumult hafva vält omkull den, så lär den väl stå der ännu i dag.

— Jo, der var ett lif, må man tro, i Fra Beneventos präktiga palats.

Ty det var verkligen hans. Och det på grund af den goda svenska lagen.

Visserligen hade fröken Fagerstjerna, som vi veta, testamenterat det åt Arnold.

Men vi minnas också, att Arnold var insatt på hospitalet.

Och vi ihågkomma, att Edvard Hallgren, den nuvarande Fra Benevento hade skrivit testamentet och dervid lemnat rum för namnet på arftagaren.

Innan testamentet inlemnades och besvors vid Rådhusrätten, hade han infört namnet.

Och namnet var just Fra Benevento, italiensk signor och adelsman.

Alltså var Fra Benevento obestridd innehafvare af Arnolds egendom.

Ty de förmyndare, som Rätten tillsatt för Arnold von Fagerstjerna, bekymrade sig hvarken om Arnold eller om hans arf. De hade godkändt testamentet till alla delar.

Till och med hanhunden Pontus fick behålla sina 5,000 kronor.

Annars hade den hederlige hunden troligen varit nödsakad att dö af hunger.

Ty så snart Ulla von Fagerstjerna var död, jagades Pontus ut ur palatset.

Och magistraten, som erhållit uppdraget att förvalta hans ka-

pital, måste draga försorg om herr Pontus, hvilket måste hafva varit ett mycket angenämt uppdrag.

Men historien förmåler icke, huruvida Pontus bevistade rådstufvurättens sessioner.

Vid alla dessa transaktioner hade Fra Benevento god nytta af Elmquist, den der bränvinsadvokaten, som alltid uppblandade sina tal inför Rätterna med ett vederbörligt antal: »med er gunstbenägna tillåtelse» och med tillräcklig dosis kryperi.

Och nu skulle Fra Benevento komma hem . . . nu om en half timme.

Han hade skriftligen derom underrättat f. d. köksan Cecilia Petterson.

Ty hon var hans vice värd, hans allt i allom inom palatsets väggar.

Och hon hade under hela två åren med berömvärd flit bevistat arbetareinstitutets föreläsningar och inhemtat en hel mängd »lärdom» och en stor portion »bildning».

Så att nu var hon kompetent att kallas fröken och blifva fru.

Hon kände både till »Gigrofi» och »Hikstoria» och »Ekstritet» derjemte.

Ja, det var en fröjd att höra henne tala och hon kunde när som helst blifvit professor vid någon högskola, så att man sluppit importera professorer från Ryssland eller Norge. Ja, hon var alldeles märkvärdigt »bildad», denna f. d. köksfröken.

Och med bildningen hade äfven klädedräkten hållit mycket jemna steg.

Efter hvarje vid arbetareinstitutet genomgången s. k. kurs ansåg hon med sin värdighet oförenligt att icke uppträda, ännu finare än förut. Och sålunda ökades småningom hennes »bildning» med ett förgylt silfverarmband, tre sidenklädningar, fem par öronringar med slipade glasdiamanter och diverse broderade underplagg.

Så förberedd, afvaktade fröken Cecilia lugnt Edvard Hallgrens återkomst.

Hon var naturligtvis, och det med rätta, öfvertygad, att hon var honom värdig.

Och så skulle de två, hoppades hon, gifta sig, och hon skulle blifva en förnäm fru och få i kyrkan sitta till höger om borgmästarinnan och polismästerskan och hon skulle få kökspigor att kommendera. Herre Gud! . . . hvad de skulle blifva kommenderade! Ty det hade hon föresatt sig, att andra icke skulle hafva det bättre, än hon hade haft det.

Och hennes medtjenare hade under de gångna två åren fullkomligt fått erfaras, huru fint »bildad» hon var. Hon hade tyranniserat dem efter bästa förmåga och med lika stor vana, som om hon varit grosshandlaredotter och haft till fader en bankruttör *in spe*.

Den som aldrig mest hade fått lida var naturligtvis medtjenarinnan Johanna Törn.

Och det hade sina naturliga skäl, i hvilka svartsjukan spelade en stor rol.

Man kan nämligen lätt föreställa sig fröken Cecilias dygdiga raseri, då Johanna en vacker dag blef i behof af skyndsamt hjälp af en vid praktik van qvinsperson.

Naturligtvis begrep Cecilia genast, hvem som var fader till barnet.

Och det retade henne så mycket, att hennes »bildning» verkligen jäste öfver.

Hon icke allenast grälade på den olyckliga unga qvinnan, hon misshandlade henne äfven med både händer och fötter. Ty hon ansåg sig hafva rätt dertill. Hon tyckte sig vara Edvard Hallgrens förnäma fru, åtminstone till tre fjerdedelar, om icke mera.

Nåväl . . . Allt gick bra och barnet blef döpt, men fröken Cecilia förbjöd uttryckligen presten att gifva det namnet Edvard. Och så blef barnet på Edwards bekostnad inlöst på det välsignade barnhuset, der mycken skam lefver i oskuldens försonande gestalt.

Och Johanna Törn, den arma qvinnan! . . . Hvad hon fick lida! . . . Ingen tror det!

Dagligen pinades hon af fröken Cecilia med stormgräl och stickord.

Stundligen marterades hennes hjerta af qual öfver den mened hon svor, då hon bevittnade det förfälskade testamentet. Detta var värre än fröken Cecilias elakheter.

Men aldrig värst var det, att hon icke fick hafva sitt barn hos sig.

Huru hennes hela själ törstade efter den späda varelsen, för hvilken hon lidit så oerhördt!

Sedan kommo de tunga sysslorna, till hvilka fröken Cecilia satte henne.

Hvem undrar på, om hon blef blek om kinden och om ögonen sjönko djupare in? Hvem kan klandra, om hennes gång blef trög, hennes rörelser matta?

Och en läkare skulle hafva förutsagt en galopperande lungsot. Emellertid ankom en dag från Edvard till Cecilia följande bref.

»Palermo den

»Bästa Cecilia!

Måndagen den anländer jag till Stockholm. Du bör då hafva allting i ordning att mottaga mig.

Din

Fra Benevento.»

Det der brevet hade fröken Cecilia länge väntat på och suckat efter.

Nu hade det äntligen kommit och hon var så glad, som hennes fina »bildning» kunde tillstädja. Skada, att den icke kunde medgifva henne att hoppa upp till taket.

Hon hade nämligen hört en af »föreläsarne» säga, att sådant visar »obildning».

Och för allt smör i Vestergötland skulle hon icke hafva velat ådagalägga »obildning».

Hon måste därför låta sig nöja med att uttrycka sin glädje på annat sätt.

Och det gjorde hon verkligen så, att hela huset fick kunskap derom.

Allt hvad tjenare hette blef genast befaldt till ifrigt och rastlöst arbete.

Sjelfva trädgårdsgubben måste arbeta. Han måste göra en äreport.

Och Johanna Törn måste lägga sig på knä och med sand och såpa skura alla våningarnas alla rum. Och när detta var gjort, måste samma Johanna »vara så god» och tvätta och stryka alla öfverdrag och alla gardiner i alla våningarna.

Sjelf slog fröken Cecilia sig ned i en luxuöst möblerad sängkammare för att lägga sista handen vid fullkommandet af sin »bildning». Detta bestod nu deruti, att hon genomläste Strindbergs vackra och genomdygdiga »Giftas» — denna den realistiska litteraturens skönaste blomma, detta inbegrepp af all vår samtids uselhet och elände, framställt naturligtvis icke såsom ett mönster att efterapa, utan såsom en varnagel, om man får tro realisternas advokatyr i frågan — och när fröken Cecilia hade tillräckligt satt sig in i alla detaljerna af detta härliga »bildade» arbete, ordnade hon sin ståtliga turnyr framför spegeln i stora salen och brände sitt hår med en griffel framför den lilla spegeln i kabinettet. Och så pröfvade hon verkan af smink på kinderna. Nu äntligen var hennes härliga »bildning» fullkomlig.

Och nu gladde hon sig öfver att snart få skörda frukterna deraf.

Ändtligen voro alla golf skurade, alla gardiner och öfverdrag rena och strukna, alla möbler afdammade, alla rum luftade och Cecilia fullt »bildad».

Och dagen för Fra Beneventos hemkomst var omsider inne.

Mycket olika voro de förhoppningar, som Johanna och Cecilia bygde härpå.

Johanna Törn hoppades endast att hos Edvard finna skydd mot Cecilia.

Men Cecilia hoppades genom upphöjelse till Edwards fru blifva i tillfälle att plåga Johanna ännu grundligare och ännu mera grymt raffineradt än hittills.

Således förstår man lätt, att Fra Benevento var efterlängtdad i sitt palats.

Och det är något, som man ingalunda kan säga om hvarje husbonde.

Nu återstod endast en half timme till dess Fra Benevento skulle komma.

Fröken Cecilia hade gjort stor toilett. Hon ville redan från början intaga och behaga.

Och hon sade sig sjelf denna dag tusen gånger, att hon icke kunde begripa, hvarför Edvard hade ett enda ögonblick kunnat föredraga Johannas magerhet framför hennes yppighet.

Hon var nu klädd i siden, sammet och oäkta juveler från topp till tå.

Och hennes Victorialugg var vederbörligen gjord »förtrollande» med en varm griffel.

I sina egna ögon var fröken Cecilia ett inbegrepp af all möjlig finhet och bildning. Om blott händerna hade varit mindre röda och grofva och om endast det hade stått i hennes förmåga att tiga stilla, skulle man hafva trott, att hon vore en fint uppfostrad dam.

Nu gick hon genom alla rummen och skulle öfverse det hela, hvilket hon också gjorde med samma viktiga min, som en general bär, när han passerar fronten af den till drabbning uppställda och ordnade krigshären på morgonen af en afgörande dag.

I ett pryddigt kabinet med tapeter af blommigt, purpurrödt sidendamast och försilfrade möbler påträffade den »bildade» damen sin gamla fiende Johanna.

Blek, afmagrad, med insjunkna ögon och mörka ringar om-

kring dem, stod Johanna der, sysselsatt med att ordna prydnadsartiklarna på ett dyrbart spegelbord.

Att just i detta högtidliga ögonblick behöfva se den förhatliga qvinnan, retade Cecilia.

— Hvarför står du här och spionerar på mig, din slyna? utbrast hon med hetta.

— Jag spionerar inte alls på hvarken dig eller någon annan, sade Johanna matt.

— Neka inte, din otäcka Humlegårdsplanta!... och för öfrigt har jag förbjudit dig att kalla mig »du». Skilnaden oss emellan är alltför stor. Var god och kalla mig »nädig fröken!»

— Nädig fröken!... eftersade Johanna med ett svagt försök att låta läpparne le.

— Jaha, ser du!... Jag är nu fröken, jag, och i morgon är jag fru... förstår du!

— Jag tror, att du blifvit från förståndet, Cecilia... Hvad menar du?

— Jag är trolofvad med din husbonde och i morgon gifva vi oss. Begriper du det, slamsa?

— Du är galen, Cecilia... Du är så galen, att du borde på hospitalet.

— Galen?... Hvad vågar du säga, din otäcka?... Skulle jag vara galen?... Skulle jag icke vara bildad nog för att blifva fru, kanhända?... Skulle jag med alla mina bildningskunskaper och med all min på föreläsningarne i arbetareinstitutet inhemtade kunskapsbildning och annan gigrofi inte passa till en förnäm fru?... Smäderska!... Ut med dig i köket och pigkammaren!... Ut på ögonblicket!... Der passas både du och andra lumpna tjenstehjon — usch sådant pack! ty pack är Ni och pack blir Ni, efter som Ni inte har anlag för att i era förståndsverkstäder bearbeta alla de stoffer af bildning, som nutidens upplysningslysande bildningssolar utstråla... Bort ur min åsyn, slyna!... Du kan gå åstad och gifva dig med en smutsig smedgesäll eller en filosofie doktor. Men ser du, jag med min stora talang för att tillägna min rena själ alla andeliga bildningsnjutningar, jag gifter mig i morgon dag med en grefve af Palermo, med din husbonde, förstår du! Och därför är jag nu din matmoder. Och därför ut med dig i köket, du otäcka rackareslyna!... Ut på ögonblicket, säger jag dig!

Johanna gjorde en ironisk nigning för »frun» och gick sin väg leende.

Men »nådig fröken», stolt öfver det nu visade provvet på »bildning», fortsatte sin rond.

Hon kände på sig, att hon befann sig i eget hem och var oinskränkt herskarinna.

Och hon uppeldade sin fantasi, så att den målade inför hennes ögon vackra tafior.

Just i den der med himmelsblått dyrbart tyg öfverdragna mjuka soffan skulle hon såsom fru sitta vid Fra Beneventos sida och smeka honom på förnämt vis.

Hon visste så väl, huru det går till bland de förnåma, hon, och hon ämnade sannerligen såsom fru Benevento icke släppa efter på tyglarna, innan hennes underdånige make inrättade allt på förnämt sätt och lät henne i allo handla på förnämt manér.

Ingalunda skulle hon tillåta honom att helt enkelt kyssa henne, liksom en smutsig, från verkstaden hemkommande arbetare kysser sin ärbara, men grofva hustru.

Åhnej! . . . Cecilia var bildad och visste bättre än så. Hon skulle sätta en finger eller två mellan mannens läppar och sina egna, ty det hade hon en gång sett löjtnant Påfågels fru göra, när majoren Strutsstjert ville kyssa henne.

Och när fru Beneventos man ville fatta henne om lifvet, skulle hon minsann snärja sig undan och det »i qvickaste brådbrasket», ty det hade Cecilia en gång sett frökengrefvinnan Lumpenmeister göra, när hofpredikanten Skrymtgren ville omfamna henne.

Och sedan Cecilia genomgått alla dessa detaljer af sin framtida lycka och sällhet, stående framför den blåa soffan, promenerade hon med ståtlig hållning vidare.

Hon inträdde i en stor sal, hvarest hela Ulla von Fagerstjernas ätt var församlad. Ja, det vill säga — den var samlad endast *in effigie*, den hängde på väggarna.

— Det är rätt fint det här, sade hon, sedan hon betraktat alla de gamla oljemålningarna. Det måste vara fint, ty en liknande sal hade den der grefven, som var så vänlig emot mig . . . Hm! . . . Bort med alla förargliga gamla minnen! . . . Endast en sak fattas här och det är mitt och min mans porträtter. Hvad jag och min ståtliga Fra Benevento skola taga oss väl ut här bland alla dessa vördnadsvärda konterfejer af en affiden storhet från en i bildningsnjutningen okunnig tid. Man skall kunna se på mig, att jag hemtat mina bildningstalanger och min kunskapsodling på arbetareinstitutet — en inrättning, hvilken alltid skall med sina professorers milda drag lysa i framtidens natt . . . Men hvar

tusan skall jag hänga upp mitt och min makes konterfejer? . . .
Jo, der!

Sedan den blifvande förnäma fru Benevento, som på grund af ödets hårda dom ännu var endast f. d. kökspigan, numera »nådig fröken» Cecilia, hade utvalt platsen för hennes konterfej, som skulle inför en häpen efterverld tala om hennes förtjenster i både lekamligt och andeligt afseende, gick hon vidare i den magnefika våningen.

Och der gick hon till och med qvar, när Fra Beneventos vagn körde in på gården.

— O, min Gud! utropade hon. Den saliga stunden är inne. Min make är här.

Som en ljungeld rusade hon ut, nedför trapporna och ut på gården.

Och hela palatset genljöd af hennes med gäll stämma oupphörligt ropade:

— Min afgudadt gudomlige make är här. Min egen Fra Benevento är här.

Nu stod hon på gården.

Ja, hon *stod* verkligen. Hon rusade icke mera framåt. Hon var som förstenad.

På gården såg hon väl »sin egen Fra Benevento», men också två unga damer.

Det var naturligtvis Arabella och Nanetta. Men deras tillvaro i verlden till förgärlse för fröken Cecilia hade den elake Fra Benevento helt och hållet doldt för henne.

Eller, rättare sagdt, han hade icke omnämnt det, emedan det var en sak, som icke angick henne, tyckte han. Men Cecilia delade i detta afseende tyvärr icke hans mening.

Det var ju i sällskap med »hennes make», som dessa qvinnor infunno sig.

Hvad ville de här? . . . Hvad göromål hade de här? . . . Ah, ett ljus gick upp för henne.

Det måste vara ett par qvinnor, menade hon, som skulle blifva hennes kammarjungfrur.

Huru snällt af Fra Benevento och huru bildadt att tänka på och sörja för en sådan småsak som ett par simpla kammartärnor! Ja, hon måste både beundra och på ett »bildadt sätt afguda» denne omtänksamme make! . . . Han borde i hennes hand blifva ett mönster för äkta män.

Nu hade hon saken klar för sig. Och nu rusade hon fram med eldig ifver.

Och hon föll så tungt kring halsen på Fra Benevento, att denne var nära att falla.

Arabella såg ut som den personifierade häpnaden och Nanetta gapskrattade.

— Min gode Fra Benevento! ... tjöt Cecilia ... Min älskadel ... *Mitt allt!*

— Hvad är det hon säger? ... utropade Arabella ... Ah, jag förstår, det är hans syster!

— En vacker syster! ... Ha, ha, ha! svarade Nanetta och skrattade alltjemt.

Fra Benevento svor en bister, riktigt svensk ed mellan sammanbitna tänder och gjorde öfvermenschliga ansträngningar för att komma fri från Cecilias konvulsiviskt fasta famntag. Han svor ännu en gång och då lyckades det honom att komma lös.

— Menniska! .. utbröt han nu ... Är du rent af galen? ... Hvad vill du?

Den ton, hvarmed Fra Benevento yttrade detta, var allt annat än en älskares eller makes.

Sjelfva Cecilia började förstå det. Hela hennes atmosfer af »bildning» sade henne det.

Och därför ansåg hon det nu vara tid att gripa in med hela sin kraft.

Det som isynnerhet retade henne var, att en af de främmande damerna hade ett alltför förnämt utseende, var alltför vacker och alltför dyrbart klädd att kunna vara en kammarjungfru. Fröken Cecilia började förstå, och nu ville hon visa sig värdig sin »bildning».

I detta ändamål och äfven för att »tygla gunstig herren» förde hon sina fötter afsides från hvarandra, så att hon intog en mycket stadig ställning. Derjemte förde hon sina feta och röda händer till sina sidor. Och så gaf hon Benevento en förkrossande blick, blick, hvilken verkligen skulle hafva injagat bäfvan hos en verklig äkta make.

Naturligtvis borde hon äfven säga något. Hvilken bildad qvinna har icke någonting att säga i kritiska ögonblick? Och fröken Cecilia talade och sade:

— Hvilka äro dessa fala qvinnor, som du behagar föra med dig hem?

Arabella var nära att afsvimma och måste stödjas af Nanetta.

Och den unga vackra frun hade knappt krafter nog till att fråga:

— Hvem är den der fasliga qvinnan? . . . är hon din syster?
Sålunda bestormad med frågor från två håll, stod han ett ögonblick tyst.

Cecilias oförskämndhet var tydligen helt och hållet oförutsedd.

Men småningom började vreden sjuda i hans inre. Blodet steg åt hufvudet på honom och han blef röd i ansigtet som en gladiator vid stridens början.

Han tog ett steg framåt och grep Cecilia hårdt i armen och röt:

— Odjur! . . . Jag dödar dig på fläcken, om du icke tiger . . .
Akta dig kona!

Och han upplyftade öfver fröken Cecilias hufvud en fruktansvärd, knuten hand.

Den skulle ovilkorligen hafva krossat hennes hufvud, om den fallit ned.

Men Arabella hade återvunnit fattningen, ilade fram och höll hans arm tillbaka.

— Var lugn, käre Benevento! sade hon ifrigt . . . Den här farliga qvinnan har grymt förolämpat dig, det förstår jag. Men vi kunna ju sedan i lugn undersöka saken.

— Nå, för din skull då, älskade Arabella, må nåd en gång gå före rätt.

Han släppte Cecilia, som var halfdöd af både förvåning och förfäran.

Men han gaf henne derjemte en spark, som försatte hennes vackra och ståtliga turnyr i en beklaglig oordning och så röt han derjemte, i det hans öga blixtrade:

— In i pigkammaren med dig, du tiofaldigt afskyvärda troll!

Han bjöd Arabella armen och trädde med henne in i palatset.

Nanetta och betjenten voro icke sena att följa efter med res-effekterna.

Båda skrattade åt Cecilia, hvars »bildning» icke var i stånd att gifva henne ett råd.

Hon var som fallen ned från skyarna, rakt ned i en gyttig dam.

Eller som om hon suttit på en tron och plötsligt funnit denna förvandlad till en simpel träbänk.

Men slutligen tog qvinnonaturen öfverhand på bildningen och i fullt raseri störtade hon in i köket, kastade sig på en bädd och började lätta sitt hjerta med tårar och förbannelser.

— Att blifva så hundsvotterad! . . . tjöt hon och ref sig samtidigt bland korkskruflockarna i pannan och lösflåtorna i nacken . . . Jag! . . . Jag med min fina bildningscirkel och mitt guldarmband och min sidenklädning och mina bildningskunskaper!

Hon brast ut i ett hysteriskt och mycket, mycket illaljudande skratt, som tycktes vilja aldrig taga slut. Men när hon ändtligen blef herre öfver röstens organer, fortfor hon:

— Och han lofvade mig ju äktenskap så säkert . . . Ack, den hundsvotten!

Återigen föll det hysteriska skrattet öfver henne. Det hade varit ömkligt att se.

Men lyckligtvis fans der i rummet ännu ingen som kunde se henne.

Fra Benevento satt uppe hos sin fru och smekte henne och försökte trösta och lugna henne i just samma blåklädda och mjuka soffa, om hvilken Cecilia drömt så fagra drömmar.

Och Johanna hade gått upp på vinden för att få gråta ut alldeles ostörd.

Nanetta och betjenten, en liten dryg persedel, som lydde namnet Lorenzo och var af svensk börd, men af Benevento påträffad hos ett konstberidaresällskap i Berlin, der han hade förtroendeposten att hjälpa primadonnorna upp uti och ned utur sadeln — med få ord Nanetta och denne Lorenzo voro angenämt sysselsatta med iordningsställande af Fra Beneventos och hans frus sängkammare. De funno de af den Nordiska Cecilia träffade anordningarna icke vara tillfredsställande för menniskor med sydländsk glöd i ådror och hjerta.

Och Madam Lagström, som plögade gå från och till i palatset för att hjälpa till med litet af hvarje, satt i all sköns lugn i någon vrå och drack sitt eftermiddagskaffe i sällskap med Petter Larsson, palatsets gamle trädgårdsgubbe, och omtalade för honom in i de äldra minsta detaljer, huru vacker och dygdig hennes dotter Serafia var.

Alltså kunde fröken Cecilia lugnt öfverlemnna sig åt sina vredes-utgjutelser.

Hon försummade också icke tillfället. Derom må man vara öfvertygad.

En tragikomisk skådespelare hade här haft tillfälle till lyckliga studier.

— Jag! . . . Jag försmådd, förtrampad, förkastad som en utkramad apelsin!

Återigen ett hysteriskt skratt. Sedan några tårar och derefter:

— Jag med så fina kunskapsbildningar! . . . Jag med detta ståtliga yttre! Jag som bevistat alla de söta professorernes föreläsningar på arbetareinstitutets akademiska bänkar och lärda hvilosäten! . . . Jag som med ledning af Hjalmar Strömer gjort mina långa färder ut i sferernas harmoni och de astronomiska kemierna! Jag utstött . . . föraktad . . . försmådd för ett par mörkhyade skoftor från främmande land! . . . Jag skall hämnas.

— Det låter du bli . . . yttrade i detsamma en sträng röst alldeles invid henne.

Hon fick icke ens tid till ett hysteriskt anfall, ty hon blef varse Fra Benevento.

Den till en förnäm sicilianare förvandlade banktjufven stod vid sidan af hennes säng.

Han hade lyckats bringa Arabella till lugn och ro. Åtminstone trodde han det.

— Dåraktiga qvinna! fortfor han nu till Cecilia . . . Hvad är det, som du vill hämnas?

Hon satte sig upp i sin bädd och betraktade honom med ett uttryck af fänig nyfikenhet, blandad med fruktan. Hans mörka, af solen brynta eller med färgstoff förvandlade hy af fullkomligt sydländskt utseende skrämde henne. Så såg han icke ut, när han gaf henne äktenskapslöfte.

Och icke heller blickade han på henne så argt då, som han nu gjorde det.

— Hvem har sagt, att jag vill hämnas? . . . sade hon nästan stammande.

— Det yttrade du sjelf, just då jag kom hit fram till din säng.

— Gjorde jag? . . . Jag kan inte minnas det . . . Nej, det är bestämdt ett misstag.

Hon försökte att med flata händerna släta det oordnade håret.

— Åhnej! sade Fra Benevento med köld . . . Härvidlag är intet misstag på färde. Mina öron rapportera till min hjerna endast hvad de verkligen höra . . . Men å andra sidan vore det ett stort misstag af dig, om du försökte att utkräfva något slags hämnd.

— Jaså! . . . Är det på det viset? Ha, ha, ha! . . . Och hvori skulle misstaget bestå?

— Deri att du sjelf, min söta, blefve den mest lidande på den affären.

— Det skola vi blifva två om, så sant jag heter fröken Cecilia Pettersson.

Cecilia hade under samtalet blifvit lugnare och betraktade sin tilltänkte man med mindre rädsla. Och i samma mån växte minnet af den oförrätt, han tillfogat henne.

Under det att hon yttrade senast nämnda ord, vågade hon till och med knyta handen midtför ögonen på Fra Benevento och gestikulera på ett hotande sätt.

— Hvad är det egentligen, som du fordrar af mig, min kära Cecilia?

Det der »kära» Cecilia klingade så ljuft i hennes bildade öra, att hon kände sig en smula rörd och med det största tänkbara saktmod gaf följande svar:

— Du har ju lofvat mig äktenskap, min älskade Benevento. Håll detta löfte, och jag skall älska dig in i döden och göra allt för att höja dig till samma höga ståndpunkt af kunskapsbildning och upplysning, som jag sjelf har uppnått.

— Ah! . . . Är det der skon klämmer? Vet då, att jag har min hustru med mig, och som du vet, tillåta icke vårt lands lagar, att en karl har mer än en hustru.

— Låtom oss då blifva mormoner! . . . Hvad gör det hvad jag är, blott du älskar mig och jag får älska dig och ledsaga dig på kunskapstalangeras ojemna bana!

— Du går för långt Cecilia! . . . Du vet ju, att jag älskar dig öfver allting?

— Kan du väl annat? . . . Jag med min sidenklädning, mitt guldarmband och min fina bildningsförmåga! . . . Du skulle vara en stock eller sten, om du icke älskade mig.

— Nåväl, jag är ursinnigt kär i dig. Men ser du, jag var nödsakad att gifta mig.

— Hvarför gifte du dig då icke med mig, min söte, rare Benevento?

— Emedan jag behöfde gifta mig till en mycket stor förmögenhet!

— Då kunde du ju hafva tagit mig . . . Jag har ju tio tusen kronor i banken.

— Men jag behöfde icke tusentals kronor, utan några millioner kronor.

— Millioner! . . . utropade fröken Cecilia . . . Och den der lilla svarta slynan . . .

— Har skänkt mig mera än tio millioner . . . Ser du, därför gifte jag mig.

»Madonna!»

Cecilia sjönk tillbaka i baden och hviskade med upprörd stämma:

— Men du älskar ju ändå endast mig allena? . . . Icke sant, Benevento?

— Jag skall evigt älska dig både för din bildnings och för din skönhets skull.

— Är jag verkligen vacker?

— Mycket!

Läsaren kan sjelf föreställa sig, att ett sådant samtal som detta måste sluta med en till alla delar fullständig försoning. Och vi kunna därför tillsvidare öfverlemna Fra Benevento och Cecilia åt sig sjelfva och ensamheten . . . Vi stiga i stället upp till frun.

Nämligen icke den inbillade frun, utan den verkliga . . . alltså till Arabella!

Hon satt i sin sängkammare, klädd i en lätt nattdrägt så förtjusande som möjligt, och framför henne stod den yppigt sköna och älskvärdt lifliga Nanetta.

Att Arabella icke var så lugn, som hon lyckats inbilla Fra Benevento, det var lätt att se, om man gaf akt på dragen i hennes vackra ansigte och på hennes ögon.

Om Nanetta hade vågat uttala sin mening, skulle hon hafva sagt, att hennes herskarinna bestämdt var ursinnig och att hon aldrig förut hade sett henne sådan.

Men Nanetta hade nog stor klokhet, att icke säga någonting för matmodern och herskarinnan obehagligt, när denna var vid dåligt lynne. Åh det var icke ofta.

— Jag vill, yttrade Arabella med styrka, jag vill veta, hvad som ligger under detta.

— Nådig frun . . . herren har ju förklarat alltsammans. Ni sade ju det nyss.

— Ja, han har förklarat . . . Ja, visst, men jag tror icke ett ord af hans förklaring.

I detta fall kan jag icke döma, nådig frun, ty jag vet icke, hvad han har sagt.

— Bah! . . . Idel osanningar! . . . Idel löjligheter! . . . Idel barnsligheter!

— Skulle det kanske vara ogrannlaga att bedja, att nådig frun ville . . .

— . . . omtala det? . . . Hjertans gerna! . . . Om jag trodde på det, skulle du icke få veta ett enda ord deraf, men emedan jag icke tror på det, så skall du få höra allt.

— Och sedan skall jag nog bedöma, hvad värde hans utsagor hafva.

— Nåväl, skulle du för din del, om du varit i mitt ställe kunnat sätta tro till den sagan, att den der qvinnan är mindre vetande? . . . Ser hon väl galen ut?

— Visst icke! . . . Och nådig herren har sagt nådig frun detta? . . . Bevara oss!

— Ja, der ser du sjelf, min Nanetta . . . Qvinnan tycktes vara fullkomligt vid sina sinnen och handla i den öfvertygelsen, att öm-
mare band förenade henne med Benevento.

— Hon tycktes endast vara anfäktad af den elake högfärds-
djefvulen.

— Ja visst! . . . Men ett hospitalshjon är hon ingalunda. Eller
hvad tycker du!

— Jag är fullkomligt af er åsigt, nådig fru. Menniskan är
bestämdt klok.

— Nå, men fattar du då icke, hvilka slutsatser man måste
draga deraf.

— Jag fattar ingen annan slutsats än den, att hon icke be-
höfver komma på hospitalet.

— Nu är du enfaldig, Nanetta mia, riktigt enfaldig. Det
må jag då uppriktigt säga.

— Kanske nådig frun värdigas upplysa min dumma enfald en
smula?

— Hvarför icke? . . . Om den der fasliga qvinnan i siden-
klädningen icke är galen, så måste Benevento, min make, stå i
något slags intimare förhållande till henne. Detta är den enda
slutsats, till hvilken jag kan komma . . . Nanetta mia, har jag
icke rätt?

— Kanske! . . . Ja, jag må verkligen bekänna, att nådig fruns
skarp sinnighet öfverraskar mig. Det finnes knappt någon annan
förklaringsgrund till den mycket löjliga scen, som mötte oss, så
snart vi kommo ut ur vagnen. I sanning . . . ha, ha, ha! . . . jag
glömmer aldrig, huru den fatala människan slingrade sina armar
kring nådig herrens hals och med sin skarpa stämma skriade: »min
älskade! . . . mitt allt!»

Hvarför Nanetta roade sig med att på detta sätt vrida kring
dolken i den stackars Arabellas sår, det är icke lätt att säga.
Möjligen var det endast den hos tjenare af alla slag vanliga lusten
att bereda sig ett nöje af sitt husbondefolks plågor.

Ty sedan det gamla, patriarkaliska förhållandet mellan hus-

bonde och tjenare helt och hållet försvann från vårt fädernesland och blott existerar i några förryckta hjernors inbillningsfoster och blott belönas af »patriotiska sällskapet» sedan dess hafva tjenarne upphört att anse husbondefolkets sak såsom sin egen. De anse den snarare såsom en fiendes sak.

Och tidehvarfvets s. k. »upplysning» och denna »upplysnings» bärare, herrarne af den »realistiska» smaken, bidraga på alla sätt till sådana framsteg. Ty *allt* det gamla ock vördnadsvärda hata de och utskria det såsom idel förlegade klädesplagg. Om de ändå ville nöja sig med att försöka rödja bort *det onda* och icke försöka skära bort *allting* med sina trubbiga och ohvassa liar, både det *goda* och det *nyttiga* och det *nödvändiga*.

Nanetta var icke en smula bättre än realister och tjenstehjon i allmänhet.

Det gjorde henne så hjertinnerligt godt att se, huru andra varelser plågades.

Och därför vred hon sakta dolken omkring i det djupa sår, Arabella erhållit.

Under sken af att lugna och trösta sin vackra matmoder upprepade hon för henne alla detaljerna af det vidriga uppträdet. Och Arabella vred sig som en mask under en tortyrålskande skolpojkes knif eller som en insekt på en barbarisk naturforskares nål.

— Du måste skaffa mig reda på hela saken, Nanetta mia, utropade hon.

— Om jag blott kunde göra det, svarade den listiga kammar-tärnan.

— Du? . . . Hvad skulle icke du kunna göra? Jag känner ditt goda hufvud.

— Men om jag skall hafva någon framgång, måste jag ströpenningar omkring mig.

— Naturligtvis! . . . Se der min börs! . . . Spionera, fråga, ransaka allting och all!

— Det skall vara mig ett nöje att göra så godt som jag för-mår, nådig fru.

Börsen är fylld med guld. Hvad som blir öfver af summan tillhör dig och jag skall, om du är snabb i dina operationer och fullkomligt lyckas, tillägga för din egen räkning tio tusen romerska bajocchi . . . Hjelp mig nu att göra toilett för natten!

Det började redan mörkna och till fruns »toilett för natten» åtgick en hel timme.

Luckorna stängdes till framför det höga fönstret i den präktiga sängkammaren.

Och så snart Arabella låg under sidentäcket, tände Nanetta den dyrbara nattlampan, hvilken, försedd med en kupa af rosenfärgadt glas, hängde ned från taket så, att dess röda sken visserligen kastades öfver alla föremål och förlänade dem en förtjusande, magisk rodnad, men alls icke besvärade den eller de sofvandes ögon.

Så gick Nanetta för att börja sitt spioneri. Och Arabella blef ensam.

Det var första natten hon skulle tillbringa i sitt hem. Hon längtade därför efter sin make. Hon hade så gerna velat med honom utbyta tankar, och framför allt hade hon velat säga honom, huru förtjusande hon fann denna deras gemensamma sängkammare. Men Fra Benevento kom icke. Den ena timmen förgick efter den andra.

Lilla Arabella försökte sofva. Men hon kunde icke, ty så snart hon ville tillsluta ögonen, tyckte hon sig se framför sig »den fasliga qvinnan», d. v. s. fröken Cecilia. Och det var ingen behaglig syn i och för sig sjelf. Ännu mindre behaglig var den därför, att hon alltjemt tyckte sig se »den fasliga qvinnan» slingra sina armar kring Fra Beneventos hals.

Och Arabella sjelf älskade sin Benevento med lidelsefull ömhet.

När hon nu icke förmådde sofva, började hon betrakta takmålningarna.

Till en början gjorde hon detta med någon förundran, men till slut med fasa.

Icke ens i hennes af en glödande sol belysta fädernesland, der ett sjudande blod flyter i glödheta ådror, icke ens der har realismen inom målarekonsten ännu vågat antaga så oblyga former och färger som här i vårt kalla klimat. Kanske är det just kölden i verkligheten, som drifver våra realister till alltför mycken hetta i produkterna, liksom i den tanken att dermed ersätta hvad ett oblidt klimat låter oss sakna.

Arabella var nödsakad att vända sig mot väggen och tillsluta ögonen.

Hon var ännu icke tillräckligt cynisk att kunna förstå en svensk takmålare.

Ännu en gång gjorde hon ett försök att somna. Hon kom ihåg från sin barndom, att hennes vänliga gamla amma Isolina

hade sagt, att man skulle för att frambringa sömn endast andas långsamt och djupt och på samma gång räkna till ett tusen.

Hon försökte nu för första gången detta medel. Hon hade aldrig förr haft behof af att använda det. Nu deremot hade behofvet inställt sig. Hon andades. Hon räknade samvetsgrant.

Och hennes make lät icke höra af sig.

Men det oakadt flydde sömnguden från hennes mjuka hufvudgård.

— Hvarför kommer han icke? suckade hon. Hvar dröjer min egen Fra Benevento?

Jo, när klockan slog tre på morgonen kom han omsider och lade sig.

— Är du vaken ännu? . . . yttrade han, liksom om han önskat, att hon sovvit.

— Käre Benevento! . . . Jag har väntat, jag har längtat efter dig, min älskade.

— Dumheter! . . . brummade han och somnade inom ett ögonblick derefter.

Jo, det var en trefig natt, den första, som Arabella upplefde i sitt nya hem.

Hvad hon var ängslig! . . . Hvad hon plågades! . . . Hvad hennes varma blod sjöd!

Men hon måste vara tålig. Hon ville försöka . . . Hvad ville hon försöka?

Ja, det visste hon knappt sjelf. Men åtminstone visste hon, att om hon icke lyckades bevara åt sig Fra Beneventos kärlek, skulle hon förlora förståndet.

Först när den på nytt vaknande dagen belyste Carl XIII:s staty och kastade några förstulna strålar in genom springorna i fönsterluckan, först då somnade hon.

Och hon drömde rysliga drömmar om sin make och den »fäsliga qvinnan».

Men medan nådig frun tillbringade sin första natt i det nya hemmet på ett sätt, som var allting annat än angenämt, hade den yppiga Nanetta ganska behagligt stäldt för sig. Eller, rättare sagdt, hon stälde det sjelf på behagligaste sätt.

Till en början ströfvade hon omkring i huset för att spionera för sin matmors räkning. Och så kom hon till dörren af köket, der fröken Cecilia och Fra Benevento befunno sig. Hon hörde suckar och röster derinne. Hon stannade och lyssnade.

Men det var henne icke möjligt att urskilja något, ty de personer som voro derinne, tycktes befinna sig på ett af dessa säll-

synta stadier i lifvet, der utrop betyda mera än ord och suckar mera än långa och vackra tal. Nanetta hade dock tillräckligt öfvadt öra för att kunna förvissa sig om, hvilka de personer voro, som samtalade derinne.

Och när hon hade hunnit till en slutsats i detta afseende, gjorde hon ett försök att öppna dörren. Det skedde med alldeles utomordentligt stor försigtighet, ty hon ville ingalunda störa någon och icke heller ville hon komma in. Nej, hon ville endast undersöka, huruvida Fra Benevento och »den fasliga qvinnan» samtalade inför öppna dörrar eller icke. Och på grund af denna undersökning ville hon bygga sina slutsatser.

Jo... hon kunde just tänka det... Dörren var tillriglad på insidan.

Nu visste den fagra och lifliga Nanetta redan en del af hvad hon ville veta.

Och det hade icke kostat henne en enda centesimi ur den fyllda börsen.

Men hon behöfde derjemte samtala med någon, som kände till förhållandena.

Under en half timmes tid ströfvade hon hit och dit i palatset för att påträffa någon mensklig varelse. Men madam Lagström hade gått hem till sin idol, sin Serafa, och den öfriga tjänstepersonalen hade gått till hvila innanför riglade dörrar.

Slutligen kom hon ut i trädgården genom en baddörr och en löntrappa.

Der gick gamle Petter, trädgårdsgubben, och vattnade sina plantor.

— Vackert väder, gamle vän!... yttrade Nanetta med inställsamhet.

— Lagom vackert, mamsell!... brummade Petter. Det fryser ju hvarje natt.

— Fryser!... Hvad vill det säga att frysa?... Aldrig fryser någonting i Palermo.

— Jaså, hon är väl en sådan der utländska, hon också, kan jag fäll' begripa.

— Ni har rätt i denna förmodan, gamle vän!... Hvad heter Ni? Ert namn?

— Hvad jag heter?... Angår det henne kanske?... Sköt hon sitt, så sköter jag mitt!

— Cospetto!... Ni är en riktig tjurskalle!... Vet Ni, hvad detta är? Hva' sa'?

Nanetta hade tagit upp ur den fyllda börsen ett guldmynt och höll det framför honom.

— En tvåöring är det, ja, sade Petter Larsson buttert... En tvåöring precis!

— Bah!... Nu gissade Ni galet, gamle vän... Det är ett guldmynt, förstår Ni.

— Guld!... Bevara oss!... Att hon kan inbilla sig, att jag tror det!... Ha, ha, ha!

— Se noga efter!... Tycker Ni verkligen, att det liknar en tvåöring?

— Hm!... När jag känner på det, så... Men hvar har hon fått det ifrån?

— Angår det honom det?... sade Nanetta, härmande hans yttrande nyss.

— Nehej, men... låt mig se!... Jag har svafvelspetor i min ficka.

Det är troligt, att Nanetta icke ens visste, hvad »svafvelspetor» är för något.

Och det är äfven mera än sannolikt, att en stor del af våra läsare icke heller veta det. Derfor anse vi oss skyldiga att upplysa, att dermed menades fosfortändstickor af Jönköpings världsberömda fabriks tillverkning.

Gubben Petter tände en dylik genom att kraftigt stryka den mot låret.

Och när den äntligen hunnit komma till full klarhet med frågan, om den borde lysa eller icke, beskådade gubben i dess ljus mycket noggrant det granna myntet.

— Ja gu' tror jag, det är guld, utropade han, när stickan släcktes.

— Det var då väl, att Ni en gång lärde er tro mina ord, gamle vän.

Petter Larsson svarade ingenting. Han bara återlemnade guldmyntet.

— Nåväl, gamle vän!... återtog Nanetta... skulle Ni vilja ega detta guld?

— Ähja, om jag kunde på ärligt och hederligt sätt förtjena det! Inte annars!

— Godt!... Det är just detta, som jag nu erbjuder er, gamle vän.

— Mig?... Är det möjligt?... Jag har aldrig i mitt lif varit egare af ett guldmynt.

— Ja, gamle vän, för att blifva egare af detta vackra guldmunt behöfver Ni endast besvara några frågor... Och det är väl en ärlig och hederlig förtjenst skulle jag tro? Icke sant?

— Jaha... några frågor, jaha!... Ja, det kan nu bero på saken... jaha, det kan det visst.

— Hvad menar Ni, gamle vän?... En fråga är ju alltid endast en fråga. Eller huru?

— Jo visst!... Endast en fråga!... Joho, så är det. Men det finnes frågor af många slag.

— Ack, gamle vän, *mina* frågor äro så enkla och anspråklösa. Tro mig säkert!

— Nånå!... Jojo!... Men ett svar på en fråga kan ofta nog vara ett förräderi eller någonting ännu värre... Ja, det är säkert, det... Se inte så förvånad på mig, vackra mamsell.

— Jag skall hålla af er som en far och gifva er det här guldmuntet på köpet.

— Att blifva af en så vacker unge afhållen som en far... ack! det är mera värdt än allt guld i världen... Ser Ni, jag har också haft en vacker dotter i mina dar. Hon hette Eremitina Singoalla Teresiana. Och vacker var hon, då hon var sexton år. Och blåa ögon hade hon, hvilka rent af förtrollade en menniska. Och ett guldgult hår och en fager gestalt... Men just då hon hade fyllt sitt sextonde år, kom der en tocken der en, som de kalla för generalspersoner, och guldsmidd var han från topp till tå. Och han förförde min flicka med fagra ord och en prydlig uniform. Och hon fick ett barn. Och jag körde bort henne från hemmet, fastän hon grät och hennes fäniga mor bad om nåd för henne... Jojo, akta hon sitt fagra skinn, mamsell!... Akta sig, säger jag!... För ser hon, det finnes här i världen just intet öfverflöd af hederliga karlar... Och hvad det anbelangar, att hon vill älska mig som en far, så tackar jag och tar gerna emot, så länge hon går på dygdens och ärbarehetens vägar... men sedan är det tvärt slut... Och det må hon både veta och besinna, min fagra mamsell... Nå, låt mig nu höra frågorna!

— Nå, gamle vän, Ni skall få höra dem. Men icke här!... Man kunde höra oss.

— Åh!... Jaså!... Är det af det slaget, som icke tåler at höras af hvad folk som helst?

— Jojo... så är det... Finnes här ingen enslig berså i trädgården?

— Fem stycken, min vackra mamsell! . . . Icke mindre än fem hela bersåer!

— Då begifva vi oss till den ena, gamle vän. Der skall Ni få höra mina frågor.

— Och besvara dem, menar Ni, min vackraste mamsell! . . . Hä! . . . Icke sant?

— Naturligtvis! . . . Ingen menniska gör någon fråga utan i ändamål att få ett svar.

— Nå, så kom då, min vackra mamsell! . . . Vi hafva en berså strax bredvid.

Petter Larsson gick förut. Och Nanetta med guldmyntet i handen följde efter.

Det var en doftande berså af blandad hägg och syren. Den var så tät, att intet menskligt öga om dagen kunde utifrån se hvad som tilldrog sig derinne.

Och ännu mindre skulle detta hafva varit möjligt under nattens timmar.

Den glödande Nanetta skulle helt visst heldre hafva varit ensam här med sin Lorenzo, än med den enögde och gamle trädgårdsgubben. Men hon måste böja sig under pligtens tunga ok och försöka att använda sin tid på bästa sätt.

När de ändtligen sutto på hvar sin soffa i den fullkomligt mörka bersån, der de kunde skymta och höra, men ingalunda se hvarandra, utropade gubben:

— Nå, min vackra mamsell, låt mig nu höra de välsignade frågorna!

— Ja visst, gamle vän! . . . Ni vet, att jag och min matmor äro främlingar här?

— Det vet jag visst! . . . Den frågan var då icke alldeles svår att besvara.

— Och Ni inser, att vi såsom främlingar behöfva lära känna förhållandena?

— Naturligtvis! . . . Det tyckes som om jag skulle förtjena guldmyntet och er dotterliga kärlek ganska lätt! . . . Kommer Ni inte med värre frågor och spörsmål, så är jag lugn.

— Vänta! . . . Vill Ni gifva mig de upplysningar, min matmoder behöfver?

— Ja, se det var nu en svårare fråga, det! . . . Hm! . . . Det beror på . . .

— Var nu förnuftig, gamle vän! . . . Nog inser Ni, att det

måste blifva till stor fördel för er att stå väl i vantarna hos er matmoder och herskarinna... Icke sant?

— Ja... jaha... ja, det kan väl så vara... Nå, hvad är det egentligen, Ni vill veta?

— Jo, jag vill veta, hvad den fasliga qvinnan, som omfamnade nådig herren, är för en människa... Kan Ni säga mig det?... I hvilket förhållande står hon till vår gemensamme husbonde?... Är hon hans älskarinna?... Svara mig, gamle vän!

Det gick om en hel minut, innan Petter Larsson hade sitt svar färdigt.

Slutligen hade hans långsamt arbetande hjerna utgrundat det.

Han sade:

— Jaha!... Min vackra mamsell!... Jaha!... Ja, det är nu godt och väl, att Ni vill älska mig som en dotter och gifva mig den der guldpengen... Jaha!... Men ser Ni, Petter Larsson är icke sådan... Nej, min s—l, om han det är. Jag har aldrig ätit den sortens bröd, min fina mamsell, aldrig... Och inte har jag smak därför nu på gamla dagar, inte... Om Ni vill spionera på er husbonde, så har Ni vänt er till orätt person, ty af gamle Petter får Ni ingenting veta, äfven om jag kände alla min husbodes hemligheter... Nu hör Ni det, min vackra mamsell... Och med den dotterliga kärleken, som Ni skulle skänka mig, och med guldmyntet blef således absolut ingenting.

Och när gubben hade sagt dessa ord, ville han aflägsna sig ur bersån.

Men Nanetta hade sydländskt blod i sina ådror. Hon rusade upp.

Och hon grep gubben i armen och framhväste mellan vreda läppar:

— Du skall tala, gubbe, om jag också skall framtvinga orden med min dolk mot ditt hjerta... Tala!... Svara!... Reta inte mitt tålmod, gamle man!... Var förnuftig!

— Förnuftig!... Ha, ha, ha!... Det borde du sjelf vara, vackra mamsell... Sof godt!

Gamle Petter gjorde sig med lätthet lös från Nanettas handgrepp. Och i nästa ögonblick var han försvunnen bland buskarna, der intet menskligt öga skulle hafva förmått upptäcka honom under den mörka natten. Nanetta stod ensam kvar.

Hela hennes glödande hjerta var i uppror, var nästan färdigt att gå sönder af raseri. Till denna höga grad hade gamle Trädgårdspetter uppretat henne.

Och om hon hade haft honom inom håll, skulle hon utan tvifvel hafva begagnat sin goda sicilianska dolkklinga. Men han var borta. Och der stod hon.

Hvad skulle hon nu företaga sig? Hela hennes nattliga recognoscering var förfelad... utan frukt... en kolossal dumhet, för hvilken hon verkligen blygdes inför sig sjelf.

Jo... det var minsann trefligt!... Och den gamle gubben skulle utan tvifvel, tänkte hon, så snart morgonen grydde, omförmäla alltsammans för Fra Benevento.

Nanetta ryste af fasa... Om *han* finge veta, att hon spionerade på honom!

Då skulle han genast påhitta något straff åt Nanetta, så gräsligt, att det skulle med fasa omtalas tio tusen år senare. Hon kände den mannens kalla hjerta, hon hade reda på hans förakt för andra människors lif. Hon visste, att han, om det gälde att vinna en fördel, låt vara en liten sådan, icke skulle tveka att begå hvilket brott som helst.

Rädd som en af hundarna förföljd hare smög hon sig upp i sin kammare.

Men det gick med henne som med Arabella. Hon sof intet den natten. Först då morgongryningen längesedan inbrutit, inslumrade hon i en af oroliga drömmar störd sömn.

SJETTE KAPITLET.

Hvad Johanna Törn berättade.

Troligen hade Nanetta icke sofvit länge, då hennes matmoders ringning kallade henne. Yrvaken sprang hon upp från bädden, klädde sig hastigt och skyndade in till sin herskarinna, hvars ansigte visade, att hon väntat kammartärnan med otålighet.

— Hvarför dröjer du så länge, då jag kallar dig?... utropade Arabella med skärpa.

— Emedan jag sof, nådiga signora. För öfrigt är klockan ännu icke mer än sex på morgonen och Ni plägar ju aldrig kalla mig före klockan tio. Jag ansåg mig således icke behöfva vara

vaken klockan sex. — Under det att den vackra Nanetta talade, sysselsatte hon sig med att knäppa sin morgonklädning öfver det blottade bröstet, vid hvars svällande former herskarinnan dock icke tycktes fästa någon uppmärksamhet. Hon såg icke åt det hållet.

— Du som sofver så godt hela natten, borde kunna vara uppe med solen. Den gör sig ju icke alls brådt med att stiga upp här i detta kalla och ruskiga land.

— Ack, signora, i natt har jag icke sofvit godt. Jag somnade först i dagningen.

— I dagningen? Hvad vill det säga? . . . frågade signoran, i det hon nyfiket vände sitt ansigte mot kammartärnan och såg henne in i ögonen. Har du varit sjuk, Nanetta?

— Nej, nådiga signora. Madonnan vare lofvad, som bevarat mig för sjukdom!

— Då begriper jag sannerligen icke alls, hvad som kunnat störa din sömn, min flicka.

— Ni skall få höra, signora! . . . Och sedan må Ni sjelf döma om saken.

Med den för söderns barn egendomliga lifligheten och i ett brusande flöde af välljudande ord på Nanettas sköna modersmål omtalade nu kammartärnan för den ifrigt lyssnande Arabella utgången af försöket att förmå den gamle trädgårdsarbetaren att förråda sin herres hemligheter. Hon skildrade med lifliga färger sitt raseri öfver misslyckandet af hennes bemödanden att i denna sak tjena sin goda herskarinna. Derefter öfvergick hon till redogörelse för, huruledes hon intagits af fruktan för, att gamle Petter skulle för den stränge signor Benevento omtala hennes spioneri, och att den stränge herskaren skulle på något grymt sätt bestraffa hennes försök att intränga i hans förflutna lifs hemligheter.

Under berättelsen lyste mer än en gång en blix i Arabellas mörka, outgrundliga ögon.

När Nanetta slutat, yttrade den sköna frun emellertid utan vrede:

— Du har burit dig oskickligt åt, Nanetta. Jag känner icke igen dig. Förr kunde ingen lättare eller fortare än du locka en bekännelse öfver de mest tystlåtna läppar.

— Ja, det var på Sicilien, det, och i Palermo . . . Men det här folket är så trögt, deras tankegång är så tung, att de bestämdt hafva is i hjertat och trä i hufvudet.

— Nå, lugna dig, Nanetta! . . . Allt låter nog ordna sig . . .

Vet du, om signor Benevento tillbringat natten i palatset? . . . Kanske har han legat ute i staden?

— Jag vet inte, signora . . . Men jag skall snart hafva reda derpå.

Nanetta ilade ut och den sköna Arabella blef ensam i sängkammaren.

Hon kastade sig häftigt tillbaka på bädden och knöt hårdt de små fina händerna.

Hos södrens qvinnor yttrar svartsjukan sig mera i vrede och hat än i sorg.

— Nå, vid madonnan! utropade hon . . . Jag skall nog lära känna hans hemligheter, och ve honom, om de icke äro i min smak. Caramba! . . . Jag skall hämnas grymt, om jag upptäcker, att han ljög, då han sade sig aldrig hafva älskat någon annan än mig . . . Men det är knappt möjligt . . . Han är ju så ädel och god, så upphöjd öfver allt uselt och lågt, så stor och sublim i sina åsigtter om heder och ära . . . O, hvad jag älskar och tillber honom!

Början af denna monolog hölls med en röst, åt hvilken vreden i sinnet gaf en viss skärpa. Men denna smälte småningom bort, så att de sista orden talades eller, rättare sagdt, framhviskades med en stämma, hvari ömhet och vemod sammansmälte.

Ändtligen återkom Nanetta och förkunnade, att signor Benevento föregående afton hade aflägsnat sig från palatset och ännu icke återkommit. Ingen visste, när han var att vänta, ty han hade icke derom meddelat sig med någon af sina tjenare. Kusken hade för köksan omförmält och denna i sin ordning berättat för en ung tjänstflicka, som Nanetta funnit gråtande i en liten kammare, att signor Benevento hade stigit ur ekipaget i närheten af Clara kyrka samt befalt kusken att köra hem. Någon befallning om när eller hvar han ville blifva afhemtad hade han icke gifvit och kusken hade därför varit i tillfälle att prata bort en del af natten med köksan, som icke blifvit ledsen deröfver. För öfrigt sade Nanetta sig tro, att den gråtande tjänstflickan var ledsen därför, att kusken föredrog köksan framför henne. Och lika visst som Nanetta trodde på den heliga Claras af Assisi undergörande förmåga, lika säkert hoppades hon kunna locka ur den sorgsna flickan allt hvad hon eller rättare hennes nådiga signora ville veta. Hon tycktes alls icke vara så förbehållsam som gubben med trähufvudet, på hvilken hon föregående afton förgäfves hade förspilt hela sin konst och inte vunnit annat än en sömnlös natt. Nu skulle emellertid allting vara godt, om man endast kunde förmå den der gubben att tiga

med hvad som förra qvällen hänt, så att det icke komme för signorans öron.

— Du har rätt, Nanetta. Man måste binda hans tunga. Jag vill själf göra det.

— Madonnen och helgonen välsigne er därför, nådiga signora. Jag fruktar ingen människa i hela världen så mycket som vår stränge signor.

Arabella var snart klädd och ilade ned i trädgården för att uppsöka Petter. Väl talade hon svenska med mycket stark utländsk brytning, men hon hoppades ändå göra sig förstådd.

Då hon kom ned i trädgården, promenerade hon sakta framåt en af de med mjuk sand belagda gångarna, och som trädgården icke var stor, upptäckte hon snart den hon sökte.

Om hon hade vågat följa sitt lifliga sinnes impuls, skulle hon sprungit fram till gubben. Så lifig var hennes fruktan, att signoren kunde öfverraska henne genom en plötslig hemkomst, under det att hon samtalade med den gamle mannen. Men å andra sidan visste hon, att tjenarne från palatsets fönster betraktade henne och hon vågade icke låta dem ana, att det var något särskildt ärende, som dref henne ut så tidigt på morgonen.

Petter Larsson arbetade flitigt med krattandet af en trädgårdsrabatt.

Derför blef han också icke varse den sköna frun, innan hon stannade alldeles invid honom, så att hennes skugga föll på den mylla, der han arbetade med krattan.

Han hade nära tappat krattan, då han blef varse den fina damen, som vänligt nickade åt honom och med sitt strålande leende hardt nära förblindade honom.

Med en tafatt rörelse blottade han sitt hufvud, så att morgonvinden lekte med de gråa hårtestarna. Och han bugade sig så ödmjukt, som hans gamla rygg tillät.

— Gu' välsigne henne! . . . Är det inte nådig frun själf? . . . Åh, kors!

— Du känner mig då, min vän? . . . Likväl har du ju aldrig sett mig förr.

— Sant nog, nådig frun! . . . Men det förstår jag grant, att ingen annan än nådig herrrens nådig fru kan vara så fin och rar och söt . . . nästan lika grann som min Erementia Singoalla Teresa en gång var, innan den onde tog henne i sin tjänst.

Arabella förstod sannolikt icke, hvad gamle Petter menade med »den onde».

Men hon hade icke tid att tillspörja honom derom. Benevento kunde ju komma när som helst och hon, som eljest plägade visa sig först klockan elfva, skulle få svårt att för sin make förklara, hvarför hon denna dag var uppe så tidigt och till på köpet befann sig nere i trädgården. Hon insåg nödvändigheten att snart komma till ett resultat med gubben Petter.

— Hon måtte vara från sjelfva Mesopotamien, efter hon talar så konstigt tungomål?

På denna Petters icke så illa menade, som illa uttryckta fråga, svarade hon intet.

— Sätt er hatt på hufvudet, gamle man, sade hon vänligt, och då han icke genast efterkom hennes befallning, utan gjorde en del obegripliga inkast deremot, tog hon sjelf hatten ur gubbens hand och satte den på hans gråa hufvud. Derefter lät hon sin hvita mjuka hand falla ned på gubbens axel och klappade honom med stor vänlighet.

Gubben var synbarligen smickrad. Så hade aldrig någon förnäm dam behandlat honom. Han var mera vand vid föraktfulla miner, hårda ord och hotelser.

Från och med denna stund skulle han hafva gått i döden för Arabella.

Hon såg det. Och därför tvekade hon icke att genast rycka fram med ärendet.

— Min kammartärna, yttrade hon, är en mycket lättsinnig flicka. Tycker du icke det, gamle vän? . . . Det var hon, som i går afton stälde till dig några nyfikna frågor.

— Jaså! . . . Hm! . . . Jo, hon trodde icke att en gammal man kan ha tand för tunga, äfven om hans tänder endast äro ruiner af hvad de voro förr i verlden.

— Och nu är hon alldeles förtvifad deröfver, fortfor den fagra signoran.

— Åh kors! . . . Jag är rakt inte förtretad på henne för den saken.

— Det skall trösta henne, när hon hör det. Men ser du, det är ännu något annat.

— Bevara mig? . . . Hvad kan det vara för något? . . . Säg henne, att jag *inte* är . . .

— Derom är nu icke frågan . . . Men hon fruktar, att du skall för nådig herren omtala hennes nyfikenhet. Hon vet, att den stränge signoren aldrig kan fördraga, att hans tjenare hemligt eller uppenbart blanda sig i hans affärer. Och nu är hon rädd

„Äntligen har jag dig fast, du gamle jude Nu skall du icke slippa mig.“

att han afskedar henne, om du förräder för honom hvad hon sade i går. Gör mig den tjensten och tig dermed, min vän!

— Åh!... Jaså!... Blåser vinden från det hållet?... Jag hade verkligen tänkt, att...

— Hvad?... Tala med fullt förtroende till din herskarinna, gamle vän!

Och hennes mjuka lilla hand klappade å nyo det grofva tyget på hans axel.

— ... Jo, återtog han, jag hade ämnat tala om alltsammans för nådig herren.

— Men nu gör du det ju inte?... Icke sant?... Jag kan ju lita derpå?

— Jag skall tiga som muren, men det gör jag endast därför att jag inte kan vilja göra emot en sådan Guds engels önskan som nådig frun... Jag skall ingenting säga.

— Det var hederligt, gamle vän!... Säg mig nu ditt namn, gode man!

Gubben sade sitt namn och den sköna frun samtalade ännu en minut med honom. Då hon gick, lade hon i hans skrynkliga hand ett guldmynt.

Trädgårdsgubben stod länge och blickade efter henne, när hon helt sakta promenerade tillbaka in i palatset. Derefter tog han sig för att betrakta det dyrbara myntet.

Slutligen upptog han från gräsmattan en smutsig pappersbit, hvori han med en omsorg, som nästan kunde kallas ömhet, invecklade gåfvan. Derunder mumlade han:

— Nå, nå, Petter är icke så dum, som de fina damerna kunna tro honom om.

Han gömde det väl invirade guldmyntet i sin ficka och fattade krattan.

Men innan han grep sig an med arbetet, stödde han sig mot redskapet och mumlade:

Nog begriper jag, att det var nådig frun sjelf, som ville genom sin kammartärna utforska mig angående nådig herrens hemligheter, och att det således var för sin egen räkning den sköna frun nu bad mig tiga med saken... Nå, hennes vänlighet har vunnit gubbens hjerta. Gud välsigne henne!... Och guldmyntet är liksom ett sigill på min tunga.

Under tiden hade signora Arabella hunnit tillbaka till sin sängkammare.

Ingenstädes såg hon en skymt af sin make. Troligen hade

han ännu icke återkommit och allting hade således i det afseendet gått lyckligt. Men saken hade en annan sida.

Och nu först började Arabella uppmärksamt betrakta och undersöka denna.

Hon frågade sig nämligen, hvar hennes make kunde uppehålla sig så länge.

Och hvarför han icke längtade hem till henne. Var hon icke för honom det käraste af allt?

Kunde man icke med skäl misstänka, att han delade sin kärlek mellan henne och något annat föremål? . . . Att icke stanna hos sin maka första natten i nya hemmet!

Derunder måste ligga någonting. Det kunde Arabella omöjligt förneka, huru mycket hon än bemödade sig att upptänka någon rimlig anledning till mannens beteende någon ursäkt för honom. Ty hvilken älskande qvinna är icke angelägen att finna ursäcker för den älskade?

Om någon skada skulle ha vederfarits honom? Om han blifvit dödad?

Signora Arabella förkastade genast dessa antaganden såsom alldeles omöjliga.

Hon kände sin make. Hon visste, att han var vuxen hvarje fara.

Tänk, om han skulle vara henne otrogen! . . . Om han skyndat till en älskarinna!

Vid denna föreställning tog sicilianskans elda natur öfverhand.

Hon blef utom sig och stampade med sin lilla fot på det mattbeklädda golvet.

— Ve honom, om så skulle förhålla sig! . . . Då skall jag med egen hand döda honom. Jag tror, att min kärlek till honom då skulle ögonblickligen vara död och jag skulle i stället hata honom, ända tilldess jag erhållit hämnd . . . Men heliga madonna, gif att jag icke måtte behöfva genomgå en så bitter pröfning! . . . Sancta Rosamunda, låt icke min lyckas farkost gå i qvaf!

Hon vred händerna i ångest och blickade med innerlig andakt mot höjden.

Derefter sjönk hon ned på den mjuka soffan och satt grubblande en lång stund.

Hon spratt till, när Nanetta öppnade dörren och trädde in i sängkammaren.

Arabella betraktade ett ögonblick sin kammartärnas ansigte med forskande ögon.

— Jag ser, att du gjort en upptäckt, utropade hon . . . Tig!
. . . Jag vill ingenting höra.

Och hon gjorde med handen en afvärijande rörelse, liksom om hon sett en fiende.

Det budskap, som Nanetta medförde, var den fiende, Arabella fruktade.

— Signoran mår illa! . . . Ni är så blek, som den heliga Claras marmorbild i bykyrkan i min födelseort . . . Vatten! . . . Se här! . . . Drink ett glas, signora, så blir Ni frisk.

— Jag är icke sjuk, men jag befäller dig tiga med hvad du uppsnappat, Nanetta.

— Ni yrar, signora! . . . Hvad jag fått veta är så obetydligt, att det icke får skrämma er.

— Jag vill ändå ingenting höra. Min make är den adlaste, bäste, dygdigaste och förträffligaste man i världen. Han är *verkligen* en man. De andre äro blott vaxbeläten, sådana som stundom säljas utanför domkyrkans portal i Palermo och föreställa helgonen.

— Ja, visst är han det, yttrade Nanetta icke utan märkbar ironi i ton och minspel.

— Den som säger någonting annat, ljuger.

— Ja visst, signora, och därför tiger jag med hvad jag nu hört berättas.

— Tiger du? . . . Hvad, Nanetta? . . . Får jag ingenting veta af det, som rör min man?

— Han är ju så ädel . . .

— Tala! Hvad har du fått veta om honom?

— Han är ju den bäste och dygdigaste bland alla män under månen.

— Sätt inte mitt tålmod på så hårdt prof, Nanetta! . . . Hvad har du hört om honom?

— Jag har ingenting hört, sade Nanetta snäsigt nog, för att vara taladt af ett tjenstehjon.

— Jag afskedar dig, jag dödar dig på fläcken, om du icke genast talar.

— Jag talar ju. Nädig herren, säger jag, är den förträffligaste man i världen.

— Flicka! . . . Tag dig till vara! . . . ropade Arabella i vredesmod, knytande sin lilla hand.

— Åh bevars! . . . Signoran blir ond . . . Då måste jag väl ut med sanningen.

— Jag vore tacksam, Nanetta, om du icke längre ville uppskjuta dermed.

— Ack, signora cara mia, jag är helt förvirrad af allt hvad jag fått veta.

— Sätt dig i länstolen der, medan du talar om det. Men nej... rigla först dörrarna i det yttre rummet, så att ingen kan komma dit in och lyssna på oss.

Nanetta skyndade att utföra den gifna befallningen. Derefter kom hon in och satte sig. Nu fann hon för godt att antaga den min, hvarmed underordnade personer för det mesta smycka sig, när de hafva en hemlighet i sin hand, med hvilken de hoppas kunna i hög grad intressera sina herskare eller förmän. Hon antog ett löjligt stolt utseende.

— Jo, vi tyckas just hafva råkat in uti ett riktigt getingbo, signora mia, började hon sin berättelse. Det är högst uppbyggliga saker, jag har haft nöjet erfaras.

— Goda Nanetta, inföll Arabella, alltid hinna vi med att göra våra reflektioner, sedan du omtalat hvad du vet. Låt mig först höra, hvilka fakta du erfarit.

Nanetta tycktes vara föga belåten med denna kritik öfver hennes sätt att berätta.

Hon gjorde en kokett rörelse med hufvudet och återtog sin berättelse sålunda:

— Den gråtande flickan heter Johanna Thörn. Hon säger sig hafva tjenat här i palatset hos dess förra egarinna, en gammal fröken Ulla von Fagerstjerna, hvilken hon beskriver såsom en i högsta grad argsint och vresig gumma. Dock medgifver hon, att den gamla adliga fröken var rättvis, betalade duktiga löner, men också fordrade af sina tjenare mera än någon annan husmoder. Gumman var snål, men icke girig. Johanna Thörn räknar såsom den skönaste tiden i sitt lif de år, hon tillbringade i fröken Fagerstjernas tjänst. Hon säger, att hon gerna ville gråta blodstårar, om hon dermed kunde kalla den tiden tillbaka eller väcka den gamla hederliga fröken upp ur grafven.

— Fröken Fagerstjerna är således död? sporde den vackra signoran.

— Javisst, signora. Hon är död. Och hon testamenterade hela sin egendom till...

— Till min make?... Icke sant?... Jag tror, att han berättat det för mig.

— Ja, gamla fröken testamenterade verkligen alltsammans eller

åtminstone nästan allt till signor Benevento. Men det besynnerligaste är, att de icke voro beslägtade.

— De kunna hafva varit på mycket långt håll anförvandter till hvarandra.

— Nej, signora, ty Johanna Thörn säger, att fröken Ulla mer än en gång i lifstiden yttrade till henne, att hon kände sig så ensam, emedan hon icke egde i hela världen mera än en enda lefvande anförvandt, en ung herre vid namn Arnold von Fagerstjerna. Denne unge man är nu galen och intagen på något dårhus, troligen af sorg öfver, att gamla fröken testamenterade sin egendom till vår stränge signor, hvarigenom herr Arnold von Fagerstjerna blef utfattig som en af lazaronerne derhemma på Palermos sköna gator. Men Johanna säger sig också hafva hört, att denne Arnold skulle hafva blifvit galen af olycklig kärlek. Hvilketdera som är sant, är svårt att afgöra.

— Om han finnes på ett hospital, skall jag uppsöka honom, yttrade Arabella.

— Nåväl, signora, Johanna Thörn förtäljde mig vidare, huruledes hon af en till landtman förklädd skurk lät under hvarjehanda förevändningar locka sig bort till en af stadens gränder, namnet minnes jag icke . . . det var så barbariskt och fult, att min tunga i alla händelser skulle vägra att uttala det. Hvilka de förevändningar voro, som den förklädde med så stor list använde, derom kunde Johanna, oaktadt mina ifriga frågor, icke förmås att yttra sig. Men säkert är det, att hon blef lockad in i ett hus vid den aflägsna gatan och der qvarhållen såsom fånge längre eller kortare tid. Hon minnes icke tidslängden, ty hon var utom sig af förfäran och fasa. Men att det var flera dagar, derom är hon alldeles säker.

— Nå, Nanetta, skynda på litet med berättelsen! . . . Hvad hände? . . .

— Patienza, signora! . . . Ingenting hände henne på flera dygn, men slutligen en natt blef hon hemtad inför en ung vacker karl, som befann sig i ett elegant möbleradt rum i samma hus. Han var lång och smärt . . .

Signora Arabella satt der stel och orörlig men med brinnande blickar, hvilka sköto blixst på blixst och sågo helt fruktansvärda ut.

— Min Gud! . . . Ni bleknar, signora! . . . Jag skall icke beskrifva den unge mannen närmare, eftersom det tyckes uppröra er. Endast det vill jag säga, att då morgonen randades, hade Johanna

skänkt den unge mannen allt... allt... Hon var förnedrad. Hennes qvinliga dygd, hennes jungfruliga ära voro sin kos...

— Heliga Rosamunda! utropade Arabella häftigt. Hvem var den mannen?

Samtidigt reste den sköna signoran sig upp från sin halffiggande ställning.

— Det var vår stränge signor. Han var så öm och älskvärd, att...

— Madonna!

Detta utrop gick öfver signora Arabellas läppar i det ögonblick då hon afsvimmad sjönk tillbaka i soffan. Den så oförbehållsamt meddelade underrättelsen hade gripit henne djupt.

Efter många fruktlösa försök lyckades det omsider Nanetta att återkalla den sköna signoran till medvetande. Man skulle hafva trott, att hon nu hade hört nog åtminstone för den dagen. Men Nanetta uppmanades ifrigt att ofördröjligen fortsätta.

— Ja, signora, Johanna Thörns barn blef af signor Benevento inlöst på någonting, som kallas barnhus och det för en stor summa penningar.

— Hvad vill ett barnhus säga?... Derom har jag aldrig hört talas något.

— Icke jag heller, signora!... Men jag kunde af Johanna Thörns yttranden förstå, att det är något slags inrättning, der barn, som födas utanför äktenskapet, blifva mot betalning intagna och till föräldrarnes tjänst småningom ihjälsvultna...

— Det måtte vara något misstag... Sådant kunna lagarne aldrig tillåta.

— Nå, jag tror det blott därför, att Johanna är mycket be-
dröfvad öfver att hennes barn blifvit intaget på en sådan inrättning... Men emellertid var detta icke det förunderligaste i Johannas berättelse. Hon omtalade på min fråga efter den der besynnerliga qvinnan, Ni vet... hon, som kallade vår stränge signor för sin älskade make... ganska många mycket mera underliga ting.

— Du håller mig på sträckbänken, Nanetta... Skynda då på en smula!

— Patienzial!... Johanna förtäljde, att den der löjlige qvinnan tjänat tillsammans med henne redan under fröken von Fagerstjernas tid. Hon lär vara ett högfärdigt stycke, som inbillar sig hafva bildning och ganska väl skola passa både på en thron och på ett grefvesäte. De högst stående adelsmännen här i landet kallas nämligen grefvar, det kunde jag förstå af Johannas prat. Och så har

hon varit en flitig åhörarinna på föreläsningssalen i någonting, som kallas arbetarinstitut, hvilket lärer vara det aldra bästa hittills kända och uppfunna medel att inplanta högmod i det enfaldiga folkets hjertan. Åtminstone sade Johanna detta. Och hon påstod sig kunna döma af egen personlig erfarenhet, emedan hon sjelf varit der ganska mycket. Hon säger till och med, att om inte arbetar-institutet hade satt högmodet i hennes inre i rörelse, skulle hon aldrig hafva fallit offer för signor Benevento.

— Nå, men hvad vet du nu egentligen om den andra . . . den der fasliga?

— Åhjo, signora, om henne vet jag rätt mycket. Det vill säga, att man kan ingenting säga med visshet, men man har stora, mycket stora sannolikheter.

Arabella gjorde en åtbörd af otålighet, hvilken föranledde Nanetta att skynda på.

— Johanna tror, att vår stränge signor genom löfte att gifta sig med den högfärdiga Cecilia har lockat henne till att genom mened bekräfta ett falskt testamente. Det skulle vara det här testamentet, hvarigenom vår stränge signor kommit i besittning af detta härliga palats och all annan egendom, som tillhörde gamla fröken Ulla.

Nu sprang Arabella upp från soffan, icke olik en tigrinna i öknen.

— Du ljuger, Nanetta! . . . Och hon ljuger, den der Johanna! . . . Hon är en nedrig bakdanterska, en usel varelse, hvars ord icke är värdt så mycket som en knappål. Gå genast, Nanetta, och underrätta henne såväl min eviga förbannelse för det förtal, hon utsprider om min adle make, min sublime Fra Benevento, som om min oeftergiftiga vilja och mitt oryggliga beslut, att hon genast . . . nu på ögonblicket lemnar detta hus . . . Må hon fly, innan min förtrytelse väpnar min hand emot henne, den usla, den nedriga! . . . Bört ur huset med henne! . . . Hvertenda ord, hon säger, är en svart lögn.

— Men, signora . . . försökte Nanetta att börja en invändning.

— Tig och gör som jag befalt. Den usla varelsen får aldrig mera träda öfver palatsets dörrtröskel . . . Heliga madonna! . . . Gif mig kraft att icke söla min dolk i hennes blod!

— Kunde det icke vara nyttigt att hafva henne här i huset, om det verkligen skulle visa sig, att hennes ord äro sanning? . . . Hon vore ett förträffligt vittne.

— Förträffligt! . . . Ha, ha, ha! . . . En sådan lögnerska skulle vara ett förträffligt vittne!

— Vi hafva dock ännu inga bevis på hennes brottslighet, signora. Vi kunna lika litet veta, om det är osanning hon sagt, som om det är sanning.

— Bevis! . . . Ack, Nanetta, beviset har jag här i mitt inre, i detta mitt hjerta, som klappar endast för min make — detta hjerta, som känner hvarje tum af hans varelse och vet, huru ädel han är. *Han* skulle vara en bedragare! . . . Omöjligt! . . . Och jag skulle tro det, därför att en usel fallen qvinna säger det . . . Lika omöjligt!

— Låtom oss dock afvakta tiden och samla bevis, nådiga signora!

— Tig med ditt dumma prat om bevis . . . Det är en svart lögn, alltsammans!

— Men Johanna Thörn grät bittra tårar, under det att hon omtalade allt för mig. Och jag har aldrig hört, att en upprörd och gråtande människa kunnat ljuga.

— Det har *jag* hört och dermed nog . . . Gå nu och kör bort den eländiga!

Nanetta gick. Men hennes steg voro ingalunda af det lättaste slaget.

Eljest var hon känd för sin mjuka, elastiska och behagliga gång.

Men nu var hon sorgsen, ty hon var öfvertygad, att Johanna talat sanning.

Arabella hade knappt sett sista skymten af den bortgående Nanetta försvinna genom dörren, som väl tillslöts efter henne, innan hon kastade sig med ansigtet nedåt i sin bädd och borrhade hufvudet djupt, djupt ned bland kuddarna.

Hon gret konvulsiviskt. Kanske var hon icke i verkligheten så fullkomligt öfvertygad om sin makes oskuld, som hon hade låtsat inför tjenarinnan.

Emellanåt gingo afbrutna meningar öfver hennes sköna läppar.

De bortdago bland kuddarna, så att en lyssnare svårligen skulle ha hört dem.

Men vi vilja taga oss friheten att ställa oss så nära, att vi kunna höra det mesta.

— Madonna! . . . Tag mitt lif, men låt mig dö i tron på min makes heder! . . . Himmell! . . . Fordra allt af mig, blott icke det, att jag skall förbanna och förakta den man, som jag så innerligt älskat . . . Må mina plågor i skärselden blifva tiotusen gånger större,

än mina egna synder förtjena, om blott *han* går fri! . . . O, huru mitt arma hjerta qväljes! . . . Det är som . . . om . . . ja, som om det ville brista . . . Sancta Rosalia, låt mig icke upplefva den dag, då min make höljes med vanära!

Men hvad gjorde Nanetta under tiden? Åtlydde hon den gifna befallningen?

En stund qvardröjde hon i ett yttre rum och lutade tankfullt sin rätt täcka panna mot en fönsterruta. Kanske vill hon afkyla den, för att kunna fatta ett klokt beslut.

— Nej, sade hon slutligen till sig sjelf, nej, Johanna får icke flytta härifrån. Den dagen kommer . . . jag ser det tydligt . . . då det skall vara godt att hafva henne i vårt våld. Hon måste qvarstanna i palatset. Men hvar skall jag gömma henne för allas blickar?

Slutligen tycktes hon hafva fattat sitt beslut, ty hon gick ut med raska steg.

Johanna hade ännu icke aftorkat sina tårar, då Nanetta trädde in till henne.

— Har du några saker här, Johanna? frågade Nanetta kort, men icke ovänligt.

— Endast några få! De kunna alla sammanläggas till ett litet knyte.

— Gör då det! . . . Du skall sedan få höra, hvad allas vår herskarinna beslutat.

Johanna Thörn, som från en ganska behaglig ung flicka förvandlats till en blek och aftärd qvinna, steg långsamt upp och samlade sina saker i ett knyte.

Det var icke mycket. Ett par klädningar, ett par skor, en kam och något linne!

När allt var sammanplockadt och tillhopaknutet, såg Johanna frågande på Nanetta.

Denna reste sig upp och nalkades dörren, i det att hon vänligt yttrade:

— Kom nu! . . . Vi skola uppsöka en annan fristad åt dig, Johanna.

De gingo ut och uppför ett par trappor. Slutligen stodo de på vinden.

Der var en kammare, från hvilken man hade den aldra härligaste utsigt öfver Kungsträdgården. Nanetta hade redan före-

gående afton tagit den i betraktande och hos signoran anhållit att få hafva den för sin räkning jemte det rum, hon bebodde i närheten af signorans sängkammare. Det var Nanettas mening... hvilken vi kanske icke borde omtala... att hafva detta från det öfriga huset afskiljda rum i beredskap, i den händelse hon skulle råka förälska sig här i Stockholm. Der skulle hon kunna, ostörd af det öfriga tjänstfolket, bortprata mången stund med sin fästman.

Men om denna afsigt underrättade hon naturligtvis icke signoran, hvilken i den händelsen utan tvifvel skulle hafva nekat henne vindskammaren. Nanetta gaf det skälet för sin anhållan, att som hennes rum der nere låg inåt palatsets gård, önskade hon hafva ett rum utåt Kungsträdgården, der hon kunde under lediga stunder fröjda sina ögon med åskådandet af de promenerande människorna, de framilande ekipagerna och spårvagnarna samt all annan ögonfägnad, som en utsigt öfver denna plats bereder. Signoran hade genast med nöje bifallit hennes önskan.

Till detta rum ledsagade hon nu Johanna och sade till denna:

— Slå dig ned här tills vidare! Ingen skall störa dig. Läs; der ligga böcker!... Arbeta! Der ligger tyg och der har du allt annat, som behöfves. Mat skall jag sjelf bära upp till dig tre gånger om dagen. Men signorans bestämda vilja är, att du håller dig tyst, så att ingen upptäcker dig i denna fristad. Helt visst kommer den goda signoran att, så fort det låter sig göra, sörja för din framtid.

Johanna tackade och tog med ett trött sinnes långsamhet rummet i besittning. Det tycktes nästan, som ingenting på jorden numera skulle kunna glädja henne. När man lidit så mycket som Johanna, är man böjd för att anse sjelfva medgången och glädjen såsom ett lidande. Och äfven en ljusnande himmel företer idel moln.

Nanetta, som väl var lättsinnig, men också i likhet med största delen af lättsinniga människor egde hvad man kallar ett »godt hjerta», rördes af medlidande.

— Var nu vid godt mod, Johanna, sade hon. Anse mig som en tillgifven vän eller som en syster, hvilken du kan anförtro allt och tryggt förlita dig på. Jag skall snart komma tillbaka för att prata bort en stund med dig... Var trygg och nöjd!

Nanetta dansade ut, tog nyckeln af dörren och lade en hasp på utvändigt, så att Johanna icke kunde lemna sitt rum. Hon var i viss mening Nanettas fånge, men såsom vi hafva sett, var

den sicilianska flickan ingalunda någon sträng och bister fångvakterska. Under närvarande förhållande kunde den stackars flickan icke önska sig något bättre öde, än det som Nanetta beredt henne.

SJUNDE KAPITLET.

Huruledes Stockholm återser den "schtore herr Joschef Abschalon" och bemöter honom mycket illa.

Det är en af sig sjelf tydlig och klar sak, hvilken begripes utan några kommentarier, att aktieegarne i den af Edvard Hallgren plundrade banken voro vid dåligt lynne, alltsedan denna katastrof inträffade. En menniska smälter vanligen den gröfsta förläppning lättare än en ekonomisk förlust.

Väl hade banken hvarken blifvit ruinerad eller behöft stoppa på grund af förlusten af de millioner, som Edvard och Pengen bortförde ur dess kassahalf, men den laborerade med svårigheter och skickliga finansmän förutspådde, att banken icke, förr än tjugo år förflutit, skulle befinna sig i samma goda ställning som före stölden. Och under alla dessa tjugo år måste de stackars aktieegarne försaka utdelning af vinsten, ja, till och med ränta på sina aktier. Sådant föder bitterhet i hjertat hos dem som hafva penningen till afgud. Och förgäfvos bemödade sig aktieegarnes vänner att föreställa dem och öfvertyga dem om, att den vinst, som de under de förflutna tjugo åren dragit på sina aktiebelopp, var mer än tillräcklig att betäcka ränteförlusten under lika många kommande år. Detta var en sak, som de icke kunde begripa, och därför voro de alla eniga i att endast genom en föraktfull axelryckning besvara ett så dumt påstående.

Tio af aktieegarne blefvo vansinniga, femton begingo sjelfmord.

Och alla de öfriga, med undantag af en gudfruktig gammal mamsell, som endast hade räntorna på sina aktier att lefva af och nu under tjugo år såg sig beröfvad ett torftigt bröd, förbannade dagligen såväl direktionen som tjufvarne.

Allmänna omdömet bland sansadt folk var emellertid, att om icke de förderfliga enskilda bankerna funnits, utan i stället en enda riksbank med många afdelningskontor, skulle den fromma gamla mamsellen icke hafva kommit i en så djup nöd. Och hvad de andra aktieegarne beträffar sade allmänna opinionen endast det, att de nu fingo lida hvad de värde voro.

Också vi måste medgifva, att de enskilda bankerna äro både utdömda och fördömda af allmänna meningen och detta sunnda förnuft, som impertinent nog fasthåller sin envisa fråga: hvarför kan icke staten genom de enskilda bankernas indragning och riksbankens öfvertagande af all rikets låne- och sedel-rörelse sjelf taga den vinst, som nu stoppas i en mängd enskilda fickor? Samma sunnda förnuft menar, att denna vinst, om den komme i statens kassakistor, skulle vara tillräcklig att ungefärligen betäcka alla de utgifter, som nu betäckas genom inkomsterna af bränvinshandteringen — denna riksförderfliga handtering, efter hvars afskaffande hela svenska folket suckar, emedan detta folk icke kan finna det så beprisadt moraliska deruti att man förbjuder lotterier och gynnar bränvinspannor och bränvinspatroner. Men så länge staten sjelf är den förnämsta bränvinspatronen, lär väl den sansade delen af folket få sucka förgäfvets.

Men vi måste från denna utflygt återvända till vår berättelse.

Bland aktieegarne befunno sig äfven två för våra läsare bekanta personer.

Den ene hafva vi föga lärt känna, men hans namn har läsaren hört.

Det var herr Klippenström, den ene egaren af hvitvaruhandeln vid Vesterlånggatan.

Han hade två aktier i den hotade banken och förlorade minst sexhundra kronor om året.

Och därför var han alldeles ursinnig på de herrar, som bestulit banken.

Den andre var trafikdirektören Elfenben — han som ansåg julklappar vara ett öfverflöd i alla andra familjer, utom naturligtvis i hans egen, ty dessa i skötet af hans egen familj utdela de julklappar behöfde hvarken inregistreras i jernvägens formulärböcker eller kring-skickas i land och rike med extratåg.

Elfenben var mer än ursinnig. Han var alldeles topp tunno rasande.

Och vi hafva sett, att den mäktige mannen förstod sig på konsten att vara sådan.

Erinrom oss hans uppförande mot »den shtore, shtore herr Abschalon»!

Herr Elfenben svor vid sitt skägg, att han skulle »grundstuka» tjufvarne.

Naturligtvis under den försigtiga förutsättningen, att han kunde få fatt dem!

Men det hade sig icke så lätt. Och nu hade två år brusat bort med strömmen i tidens elf. Ännu hade hans af raseri blodiga öga icke sett ens en skynt af dem.

Aftonen af samma dag, då signor Fra Benevento och signora Arabella anlände till Stockholm och togo i besittning det gamla Fagerstjernska palatset, satt herr trafikdirektören Elfenben på klubben vid Regeringsgatan och smuttade på något slags förfriskning, medan en mängd yngre herrar högt samtalade i de ståtliga rummen.

Herr Elfenben satt ensam och sysselsatte sig med att genom sin lorgnett fixera den bullersamma ungdomen, dervid tänkande på sina egna yngre dagar, då äfven han hade en vacker mätress vid Hornskroken och ännu icke förloradt någonting på sina aktier i den fördömda ***banken, hvilken han önskade snarast möjligt blifva »annamnad» af »den och den», som vi, men icke herr Elfenben, bäfva att alltför ofta nämna. Han var vid dåligt lynne, den hedervärde trafikdirektören och cigarröken gjorde honom sannerligen i intet afseende mera munter och glad. Den osade kolstock och päronblad tyckte han. Men lyckligtvis fans i hans närhet ingen cigarrfabrikör, som kunde läsa hans tankar i ögonen och åtala honom för dem.

Surmulen och tvär satt han der och tyckte, att lifvet är endast »en håla».

Då uppträdde plötsligt i den ståtliga salongen två af hans bekanta.

Den ene var polismästaren Kurtisenberg — sorglig i åminnelse.

Den andre var ofvan nämnde herr Klippenström — aktiegaren.

Båda två helsade artigt på Elfenben och slogo sig förtroligt ned vid hans bord.

— Har du hört på f—n? frågade den »vråkige» polismästaren Kurtisenberg.

— Nej, honom har jag aldrig hört på, svarade Elfenben. Hvar uppträder han?

Alldeles som om han hade trott, att man kunde få se honom lifslevvande på Dramatiskan!

— Skämt å sidol! . . . Jag har fått märkliga underrättelser från Kalmar.

— Nå?

— Jo, der har man en bankdirektör Rooswal . . . Du känner ju honom?

— Ja, en skälm! genmälde Elfenben med en engelsmans lugn.

— Tvärtom! . . . En ansedd och ärad man, min vän! . . . En af de ypperste!

— Godt! . . . Godt! Vet du hvad biskop Thomander sade om »en af de ypperste»?

— Thomander? . . . Snillet? . . . Hans ord äro verkligen orakelspråk.

— Jo, ser du, han sade om en person, att han om honom icke visste annat ondt, än det, att han prisades och berömdes af alla. Och två år derefter var den sålunda prisade personen rymd till Amerika från hustru, barn och fordringsegare.

— Ha, ha, ha! . . . Nå, om den här Rooswal har jag hört, att man upptäckt diverse fuffens, men att man vill låta honom sitta kvar för att reparera skadan.

— Han har således lofvat, att han skall reparera den? Hva'sa'?

— Javisst! . . . Han har dyrt svurit derpå inför direktion och revisorer.

— Och de tro honom?

— En sådan ärans man! . . . Skulle man icke tro honom! . . .

Du yrar.

— De äro nöt, sade Elfenben kort och smuttade ur sitt glas. Om några år kommer Rooswal att antingen skjuta sig eller rymma. Han är alltför mycket prisad af alla, för att kunna vara en hederlig och oförvitlig karl. Annat vore det, om alla klandrade honom. Eller åtminstone de flesta! Då vore något att hoppas.

De två herrarne gapskrattade. Men tiden har visat, att Elfenben hade rätt.

Och så led det framåt aftonen. Klockan elfva lemnade herrarne klubben.

Under delvis skämtsamt och delvis allvarligt samtal vandrade de framåt gatan.

Det var Regeringsgatan, som vid denna tiden på dygnet plägar vara folktom.

— Nå, mina herrar, sporde Kurtisenberg, huru stå nu ***bankens affärer?

— Mycket dåligt! genmålde Klippenström, som aldrig hörde banken nämnas utan att blifva vid dåligt lynne.

— Men om jag skall gå till världens ända, skall jag hafva reda på tjuvarne.

Det var vår barske trafikdirektör, som yttrade sin mening på detta sätt.

— Du vet således, hvilka de äro? frågade polismästaren med tydlig nyfikenhet.

— Jag vet mycket, hvarom vår förträfflige polis icke ens har någon aning.

— Hm! . . . Nå, hvem misstänker du då? . . . Det kunde tjena mig till ledning att veta det.

— Ledning? . . . Behöfver en polismästare ledas vid handen som ett tvåårigt barn.

— Hm! . . . Nej! . . . Men ändå . . . du förstår? . . . Man är icke allvetande heller.

— Nej, det synes min s—l nog . . . Ha, ha, ha! . . . Jo, tjuften var en gammal jude.

— Jag har hört glunkas derom, men aldrig erhållit någon tillförlitlig underrättelse.

— Den borde du hafva förskaffat dig sjelf, bror Kurtisenberg, menade Elfenben.

— Inte kan jag vara öfver allt, inte?

— Nej, men du borde åtminstone vara der din tjänst fordrar din närvaro. Det är, ta' mig både den och den, inte för mycket begärdt . . . Och om I viljen veta det, mina herrar, så har jag följande anledning till misstankar mot juden. Han bestälde ett extratåg till annandag jul och stölden upptäcktes tredje dag jul på morgonen. Han tog extratåg till Malmö, men var vid tågets ankomst dit försvunnen från tränen.

— Nå, jernvägsbetjeningen visste väl, hvar han hade stigit af tåget?

— Nej och tusen gånger nej! . . . Han hade smugit sig bort under vägen, efter att hafva tillsagt konduktören, att ingen finge störa hans sömn förr än i Malmö.

— Besynnerligt, i sanning! mumlade Kurtisenberg för sig sjelf.

— Nå gamle vän, sade slutligen juden på ren svenska, känner du icke igen mig?

— Ännu besynnerligare är, sade Elfenben kallt, att du ingenting vet om saken.

— Men bevara mig! . . . Jag kan väl inte dela mig i tusen delar, min vän?

— Nej visst! . . . Men åtminstone borde du kunna vara på mera än ett ställe, ja, det vill säga icke lekamligen, utan andligen genom din omtanke . . . Men hvad ser jag?

De sista fyra orden uttalade Elfenben mycket lifigt och tog några steg ganska fort.

— Hvad är det, bror Elfenben? . . . Hvarför tittar du så på den der gubben?

— Der har jag min jude . . . Nu skall f—n taga honom, eller åtminstone polisen.

Elfenben hade varseblifvit en lång gestalt, som vandrade framåt gatan i samma riktning som de tre herrarne och var iklädd en lång öfverrock.

Vår trafikdirektör ilade på tåspetsarna fram och grep gestalten i rockkragen.

— Äntligen har jag dig fast, du gamle jude. Nu skall du icke slippa mig.

Juden stannade och skakade af sig Elfenbens hand samt tycktes vara sinnad att taga till flykten. Men då de båda andra herrarne genast voro framme och en flykt således hade föga utsigt att lyckas, fattade han beslutet att orubbligt stå der han stod.

— Asch! . . . Asch! . . . Jak bin nur blott ein jode, ein ganzschke armer man.

— Hit med bankens kassa, som du stal, så skall du få gå fril röt Elfenben.

— Kascha! . . . Jag habe pestämt ingen kasche schtolet, jak, jemrade sig juden.

— Bekänn genast! . . . Bekänn, din f—n! röt polismästaren och lyfte sin käpp.

— Asch! . . . Asch! Jak bin blott den schtore herr Joschef Abschalon, jak.

— Ja, det är just dig vi söka . . . Följ med till polismästarens arbetsrum!

— Und hvat schkulle jak in den empetsrom zu göre? Jak, arme man?

— Du skall undergå korsförhör . . . Du skall läggas på sträckbänken. Ni begagnar ju ännu sträckbänken? . . . Eller huru, bror polismästare?

— Nej, vi bara piska dem, om de icke behaga att bekänna. Nota bene om vi i förväg äro öfvertygade om, att de äro skyldige? Eljest aldrig!

— Aber, men jak, som bin ein einfaltiger man, vill nur blott fråge, horu der herr polisenmeister und de herren konschtapeln kunne in den förväg vara öfvertygade om, dat ein perschon ist schuldig . . . Ich ferschtår icke.

— Det är icke heller nödigt, att du skall förstå något, röt polismästaren.

— Gå före nu till polismästarens embetsrum! skrek herr Klippenström.

— Nein, jak går icke ur den schtälle, der jak nu schtår. Gar nicht!

— En droska! dundrade polismästaren.

— Der kommer en, inföll Elfenben, som stod och lyssnade efter hvarje ljud.

Vid ändan af Regeringsgatan hördes nu verkligen en droska rulla fram.

Man inväntade den. Juden stod alldeles stilla, som om saken icke rört honom.

Ändtligen var droskan framme. Den sömnige kusken vinglade hit och dit på kuskbocken och sväfvade synbarligen i fara att falla ned från sin höga thron.

Hästen färdades framåt i samma sakta mak som en gästgifvarehäst i Skåne.

Polismästaren hejdade hästen. Och det beskedliga djuret visade sig mycket medgörligt.

Kusken spratt upp och kastade förvånade blickar omkring sig.

— Är ditt åkdon tomt? röt Kurtisenberg med sin stentorsstämma.

— Nej . . . der skall finnas en fin dam inuti vagnen, sade den yrvakne kusken och vände sig om för att öfvertyga sig om, huruvida han tappat henne på vägen.

— Skall finnas? . . . Du är ett nöt, liksom . . .

— Herre, sade kusken, som ändtligen blifvit vaken, så stort nöt som Ni är jag ändå inte, för jag ser henne. Hon kommer från balen hos presidenten, som bor vid ändan af gatan . . . Jag ser henne. Der sitter hon ju. Kan Ni inte se, herre?

En behaglig qvinnoröst hördes nu från droskans inre yttra:

— Hvarför uppehåller man oss? . . . Hvad är meningen? . . . Hvad betyder detta?

— Det betyder, min nådiga, att jag såsom polismästare lägger beslag på åkdonet.

— Men, min Gud, hvarför? . . . Jag har ju hyrt det. Det är således mitt.

— Inte när jag, polismästare, behöfver den! . . . Var god och stig ur!

— Det gör jag icke, förrän jag hotas med våld. Jag är i min goda rätt.

— Nå, som Ni vill då, min nådiga! sade Kurtisenberg och framtog i detsamma en liten pipa, i hvilken han blåste en skallrande och långt utdragen ton.

Knappt hade denna förklingat, innan två poliskonstaplar, som gömt sig i en portgång för att slippa bevittna gurglet och blanda sig deri, skyndade fram.

De hade igenkänt polismästarens egen höga pipa. Och de måste nu fram.

— Lyften denna dam ur åkdonet! befalde herr polismästaren barskt.

De båda konstaplarne öppnade den lilla vagnsdörren och bådo damen stiga ur.

Men hon förnyade sin försäkran, att hon skulle vika endast för handgripligheter.

— Nå, karlar, dundrade Kurtisenberg, släpen ut fruntimret vid håret!

Juden stod alltjemnt midt i sällskapet och gjorde intet försök att fly.

— Ack, der herr polisenmeister ist ein mäktiger man. Ja wohl!

Dessa och andra dylika yttranden hördes han emellanåt fram-mumla.

Så snart konstaplarne med sina händer vidrörde damen, steg hon frivilligt ur vagnen, men hon stälde sig framför polismästaren och yttrade:

— I morgon anmäler jag för justitiekansleren, min släkting, ert beteende, herr polismästare. Jag förmodar, att Ni icke väntar att blifva alldeles utan straff.

Polismästaren tycktes blifva förlagen. Han hade visst icke trott sig i droskan finna en förnäm dam, utan på sin höjd en borgares hustru och med sådant folk behöfver naturligtvis en upphöjd embetsman icke använda något krus. Men en annan sak var det

med en släkting till justitiekansleren. Det kunde blifva en betänklig affär.

Han var just beredd att bedja damen om ursäkt och anmoda henne att åter taga sin vagn i besittning, då han märkte, att damen aflägsnat sig och redan var utom synhåll. Bror Elfenben underrättade honom, att hon vikit af in på Smålandsgatan.

— Förbannadt! mumlade Kurtisenberg. Men hvem kan också föreställa sig, att fint folk är ute och åker midt i mörka natten? . . . Nå, man kan icke hjälpa det. Upp i vagnen med dig, judeskurk! . . . Hör du inte? . . . Upp i åkaredroskan!

— Jak bin, jak är nur blott ein armer man, aber jak schulle dock önschke zu få vete, hvarthän vi nun schkola rese. Jak bin mans ein fri man.

— Du är så f—n . . . Du är häktad, du judeskurk. Upp med dig i vagnen!

Poliskonstaplarna lade sina händer på judens skuldror. Men han skakade af sig denna börda och sade helt saktmodigt till polismästare Kurtisenberg:

— Jak vill mans følge mit. Ja, vill jak så. Aber man kan mik icke tvinge.

Dermed steg han upp i vagnen och slog sig beqvämt ned i ett hörn.

En af poliskonstaplarna beordrades att sitta upp på kuskbocken.

Vid herr Josef Absalons sida tog polismästaren plats och ropade:

— Farväl, mina vänner! . . . Kör nu, kusk! . . . Kör till polismästarens embetslokal. Du vet nog hvar den fins, du . . . Ha, ha, ha! . . . Du har ofta stått inför skranket.

— Jaha, vi känna nog hvarandra, sade kusken helt förtroligt.

— Kör!

Den ene polisbetjenten och de två herrarne — Elfenben och Klippenström — stannade kvar. Polismästaren for bort med »den shtore, shtore herr Joschef Abschalon» och det gick så att gatenarna kastade tusen gnistor ifrån sig på hvarje tillryggalagd famn af gatan. Man skulle lätt kunnat få den föreställningen, att det framilande åkdonet tillhörde brandkåren och att eldsvåda utbrutit i närheten af Gustaf Adolfs torg. Men lyckligtvis sväfvade samhället icke i någon nämnvärd fara. Den ende, som hade det otrefligt och behöfde frukta, var den gamle juden. Och han satt der helt lugn.

Men efter en liten stunds förlopp började den gamle juden att prata.

Och tungan rörde sig i Joschef Abschalons mun lika hastigt och lifligt, som om den varit en modern turnyr på en af våra mest fashionabla modedockor.

— Der gnådike herr polisenmeister, jak beder um urschäckt.

— Tig!

— Ack! . . . Der menska hat dock den mun bekommit, för att ein lille schmule kunna prate. Jak beder noch en gang um gnädig urschäckt.

— Nå, så tala då! . . . Tala då! . . . Tala, så att jag begriper det, din f—n! *).

— Jak vill mans tale så dat der herr polisenmäster pegriper dat. Ja wohl!

— Tig, din f—n!

— Dat ist tålike, micket, micket dålike tider, herr polisenmäster.

— Nå, hvad dj—n rör det mig?

— Asch! . . . Asch! . . . Det är tydlik, micke tydlik . . . Aber jak vill dock mans sagen, det der herr polisenmäster icke må ein böses humör visa. Jak bin ein beschedliker man, jak, und vill mans gerne viel penge gifva, om der grossmäktike herr gnådike polisenmäster vill mik los schläppa. Månge, månge penge!

— Nå, huru mycket vill du betala mig då, du sluge jude-rackare?

*) Med anledning af denna polismästerliga ed beder författaren att få berättas, att han helt nyligen mottog genom förläggaren af denna tidskrift ett litet visitkort från någon af tidningens läsare, så lydande: »Herr Redaktör! Jag kan inte begripa, hvarför personerna i Sista Styfverns Trappor skola svärja så mycket. Tag bort svordomarna och de långa samtalen, så hafva både författaren och förläggaren den största tänkbara heder af denna bok.» — Värde läsare, som gjort denna anmärkning! Hvad de långa samtalen beträffar, så rår ju författaren icke för, att svenskarne äro talträngda. Och hvad de der stundom förekommande svordomarna angår, så vill jag hemställa, huruvida det är möjligt att gifva ett någorlunda realistiskt referat af ett samtal mellan två svenskfödda menniskor, utan att vara nödsakad nedskrifva svordomar. I Sverige svärja alla. Man får höra biskopar svärja. Husbönderna svärja. Tjernerne svärja. Rika, fattiga, höga, låga, stora, små, skollärare och prester, bönder och barnmorskor, grefvar och tiggare — alla svärja de och de svärja med talang. De svordomar, som i denna roman förekomma, äro icke hvarken hälften så många eller hälften så grofva, som ett studium af verkligheten skulle under en half timme låta läsaren höra.

— Ack, jak vill mans fem hundra krånor gifva. Fem hundre krånor!

— Åh hut!

— Var dass nun for lite? Jaschål!... Nå, da vill jak mans tausend geben.

— Duger inte!

— Tio tausend krånor!... Dass är ein ganschke vacker summe.

— Det är för litet, min vän. Du får gripa djupare ned i din pung.

— Tjogo tosen krånor vill jak mans for den friheit geben.

— Hundra tusen, så blir du fri!... Var nu inte dum, judegubbe!

— Hondrede tosend!... Asch!... Asch!... Jak habe icke så många penge.

— Nå, då får du hålla till godo med att krypa in i häktet, min käre vän.

— Herr polisenmäster!... Jak vill mans femti tosind kråner gifve, aber men icke ett ende öre dazu. Pesinne!... Pesinne!... Femti tosind kråner!

— Den gubben går inte, min vän... Du stryker in i häktet, du. Och dermed väl.

— Asch!... Asch!... Der herr polisenmeister är ein unbarmhertiger karl.

— Hundra tusen och du är fri som fogeln i luften och fisken i vattnet.

— Hondrede tosend!... Nein!... Aber då der herr gnådike polisenmäster icke vill femti tosen kråner mottaga, så... kanske detta smakar er bättre...

I samma ögonblick då »den sctore, sctore herr Joschef Abschalon» hade utsagt detta, reste han sin herkuliska gestalt upp i vagnen och gaf med sin knutna högra hand polismästaren Kurtisenberg ett döfvande slag på den punkt af ansigtet, der näsan och de båda ögonen sammanträffa i en brännpunkt.

Slaget var döfvande. Kurtisenberg förlorade sansen och gaf icke ett enda ljud ifrån sig. Men hvarken konstapeln eller kusken hade märkt någonting.

Och den gamle juden svingade sig med vighet öfver vagnsdörren, stod ett ögonblick på fotsteget och hoppade derefter ned på gatan, under det att ekipaget fortsatte sin jemna lunk längsefter

gatan. Snart hade juden och ekipaget, hvilka aflägsnade sig åt motsatta håll, hunnit ur sigte af hvarandra.

Slutligen stannade det af polismästaren annekterade åkdonet utanför det ståtliga hus, hvori han hade sin embetslokal. Men man kan föreställa sig konstapelns häpnad, då han, efter att hafva, såsom underdånighet och artighet fordrade, hoppat af och öppnat vagnsdörren, fann den häktade judens plats tom och »Der herr polisenmäster» afsvimmad. — Hvad var att göra? . . . Man kunde endast konstatera faktum och bära »Der herr polisenmäster» upp i embetslokalen samt efterskicka en läkare.

Men den hedervärde herr Josef Absalon gick lugn och trygg sin väg fram, tilldess han uppnådde Mästersamuelsgatan. Der gick han in genom en port, som läsaren väl känner. Och så passerade han en gård samt fördjupade sig i en trädgård, i hvilken han slutligen stannade framför en paviljong.

Det var samma hus, hvori Susanna hade tillbringat så lång tid.

Och juden Absalon hade förut stått utanför det upplysta fönstret under nattens mörka timmar och suckat och önskat, att han vore derinne och att han derinne hade sin maka. Nu stod han der återigen! Och fönstret var upplyst som vanligt.

Han närmade sig rutorna. Han ville tydligen blicka in i salongen.

Och han gjorde det. Han generade sig icke. Han hvilade pannan mot rutan.

Men hvarför spratt han till så besynnerligt? . . . Hvarför vacklade han?

Jo . . . han hade *icke* sett Susanna, utan idel för honom främmande människor.

Han förstod allt. Susanna måste hafva flyttat. Eller kanske hon var död.

Den senare tanken framkallade tusen andra i hans lätt påverkade hjerna.

Han tyckte sig se Susanna i en likkista och begravningsgästerna och alltsammans.

Och han inbillade sig höra begravningsklockorna ljuda från kyrktornen.

— Antingen är hon död eller flyttad, mumlade han efter en lång stund.

Och så traskade han tillbaka ut ur trädgården, öfver gården, genom porten, ut på gatan.

— Besynnerligt! mumlade han . . . Jag trodde, att jag hade glömt henne . . . Ack!

Nej, Edvard hade icke glömt henne. Han kunde aldrig glömma Susanna Nord.

Icke ens Arabellas skönhet och älskvärdhet kunde utplåna den första kärleken ur hans hjerta.

— Jag är galen, sade han till sig sjelf . . . jag är rent vanvettig, som icke kan förgäta det gamla. Eger jag icke den mest tjusande maka? . . . Eger jag icke rikedomar? . . . Besitter jag icke allt hvad en dödlig kan önska sig? . . . Och ändå! . . . Ändå kan jag icke glömma denna simpla skönhet, denna Susanna.

Han gick grubblande framåt gatan, passerade Drottninggatan och fördjupade sig i en af de gränder, som sammanbinda Drottninggatan med Regeringsgatan.

Der kunna vi icke följa honom, åtminstone icke denna gång!

»Der herr polisenmäster» hade emellertid lyckats återfå sanningen.

Eller, rättare sagdt, den tillkallade hoflifmedikus Humbugander hade genom sina lika ifriga, som välbetänkta omsorger åstadkommit ett så lyckligt resultat.

Polismästaren Kurtisenberg, en typ från det Stockholm, som längesedan gått sin kos, låg blek, men med svartblå näsa och grönblå krans kring ögonen på sin embetssoffa. Och derhemma låg utan tvifvel hans älskvärda fru och sof oskuldens sömn i den äktenskapliga bädden, väl vetande, att hvar hennes man än månde vara under denna sena, nattliga timma, så var han karl att icke göra annat än sin pligt.

Men Kurtisenberg hade med det öfriga svaga människosläktet en gemensam brist — nämligen frånvaron af all förmåga att kristligen förlåta sin felande nästa.

Ehuru han var ytterst svag och bokstaffigen kände, att hjernan i hans hufvud icke låg stadigt på sin gamla plats, beherskades han af en enda tanke — den att han måste hämnas.

— Och på hvem? — På en usel, gammal jude, hvars hela person icke var värd tio öre!

Knappt hade han återvunnit förmågan att tala och uttrycka sina tankar, innan han med en viss häftighet, hvilken ingalunda kunde vara nyttig för hans fysik, yttrade:

— Kalla genast hit alla poliskommissarierne! . . . Jag har en order att gifva dem.

Och efter en fjerdedels timme voro alla hufvudstadens polis-

kommissarier samlade omkring denna embetssoffa, der »mästaren» sjelf låg och lät sitt ansigte skina med alla regnbågens färger.

— Man skall, yttrade han barskt, innan i morgon afton hafva uppsökt och häktat en gammal jude, som kallar sig Josef Absalon. Någon af er sätter sig ned och skrifer! . . . Jag skall diktera hans signalement. Sedan få alla de andra göra afskrifter deraf.

Polismästaren dikterade och en af kommissarierna nedskref en fullständig beskrifning af vår vän Josef Absalon. I denna beskrifning fick man veta, att han var sex fot tre tum lång, hade stort skägg, var klädd i lång, sluskig rock och många andra intressanta saker.

Kommissarierna bugade sig inför sin »mästare» och aflägsnade sig högtidligt.

De kände sin vigt. De visste, att samhällets väl eller ve hvilade på deras skuldror.

Nu ändtligen beredde herr Kurtisenberg sig på att uppsöka sitt eget hem.

Han blef nedburen i det efterskickade ekipaget och välkomnades snart af sin trogna hustru, hvilken just hade drömt, att hennes man erhöll kommandörstecknet af den högst lysande Nordstjerneorden, och derfor mottog honom med sällspord ömhet.

ÅTTONDE KAPITLET.

Filosofie doktor och krögare.

Det var samma natt, under hvilken de i föregående kapitel omtalade scenerna utspelades. Och ännu hade inte dagen börjat gry. Ännu var himlen kolsvart. Och alla gaslyktor voro släckta, så att en vandrare hade svårt att taga sig fram på Ladugårdslands Strandgata.

Fans der då verkligen någon vandrare i denna stadsdel vid den tiden af dygnet?

Man må icke misstänka konstaplarna för den dumheten att patrullera der.

Icke heller må man tro, att nymferna nu voro ute i duggregnet.

Måhända hade alla dessa samhällets olycksbarn uppsökt gemensamma fristäder.

Men en vandrare smög sig med lätta och knappt hörbara steg framåt gatan.

Han närmade sig den lokal, som ännu, efter Grönlunds död, bar dennes namn.

Trefvande med händerna längsefter husväggen, fann vandraren snart dörren.

Nu knackade han tre lätta slag och och stälde sig sedan att lyssna.

Det var så mörkt, att om än en person hade färdats förbi nattvandraren på ett stegs afstånd skulle han icke hafva upptäckt honom. Så mycket mindre som han stod orörlig!

Ännu en gång upprepade han sin knackning; nu något starkare.

Då hördes inuti huset brummandet af en hes basröst och öppnandet af en dörr, hvilken gnälde på sina gångjern, liksom en rostig väderflöjel på ett gammalt ladugårdstak.

Den utanför stående nattvandraren hörde någon tassa på strumpsockerna nedför en trappa och nalkas dörren. Utan tvifvel var det för att öfvertyga den innanför varande personen om sin närvaro, som han nu lät tre lätta slag ljuda mot dörren.

— Vänta!... Vänta! brummade karlen innanför dörren... Jag kommer... Du hör ju, att jag kommer... Det är väl du, Jakob?... Svara menniska! Är det du, Jakob?

— Ja, visst f—n är det jag!... Öppna bara för mig!... Här är så otrefligt ute.

— Nå, jag väntade dig just i qväll, Jakob... Du har väl gjort en god fångst?... Ha, ha, ha!

— God nog, skulle jag tro!

Låset gnälde. Dörren gnälde. Och genom öppningen smög nattvandraren sig in.

Den som öppnade dörren, tycktes vara en särdeles pratsam personlighet.

— Kom denna vägen, Jakob! Vi gå in i krogstugan. Der hör och ser oss ingen. Och vi kunna i frid och ro dela rofvet... Har du länsat fickorna på många?... Ah, jag vet, att du har ett handlag såsom fiktjuf, hvilket öfvergår allt hvad dina yrkesbröder i den vägen presterat. Jag glömmer sannerligen, så sant jag är

promoverad filosofie doktor, aldrig, huru behändigt du bestal den der sångerskan på hennes diamanter, just då hon, stödjande sig på polismästaren Kurtisenbergs arm aflägsnade sig från kyrkan der hon sjungit som en engel. Det var en mästerkupp, min käre Jakob och jag har många gånger skrattat deråt som en galning...

Nu hade den pratsamme mannen äntligen hunnit tända en lampa i krosalen.

Dess dunkla sken flöt sömnigt fram från lampans oröna brännare.

Men det var dock tillräckligt starkt att belysa en vid hans sida stående judefigur.

— Du är ju inte Jakob, utbrast den pratsamme... Hvem f—n är du då?

Han rusade fram och skulle utan tvivel hafva gripit den gamle juden antingen i det långa skägget eller också i den högt uppstående rockkragen i nacken, om icke juden hade med en snabb och kraftig rörelse med armen hejdat den nyfikne »filosofie doktorn».

Krögaren-doktorn hickade efter andan. Han hade fått knuffen midt i maggropen.

Under sådana förhållanden kunde någon konversation icke för ögonblicket i fråga komma.

Juden begagnade sig af pausen på det sättet, att han helt lugnt gick bort till en vägg, vid hvars sida låg ett kolossalt bränvinsfat. Der öppnade juden en i väggen anbringad lucka. Och hans hand trefvade efter någonting inne i hålet. Det var efter en vef. När han funnit den, började han draga vefven med ifvern hos en gammal och vand positivspelare.

Och sel — Det kolossala bränvinsfatet började sucka, röra på sig och rulla bort från väggen.

— Hvad gör du menniska? röt krögaren, som äntligen kunde hemta andan.

Han rusade på samma gång fram och grep den gamle juden i armen.

— Jak vill mans plott unterschöke, om ten maschineri ist in ordnink.

— Låt bli!... Släpp vefven, säger jag, annars slår jag armar och ben af dig.

— Dat vill du mans nikt göre mit ein gammal vän... Do är mans nok ten gample beschedlike »Pengen», schom icke vill göre nåkon mensch nåkot ondt.

— Ha!... Du är ingen jude, du... Men hvem är du då,

du som tyckes känna alla både mina och husets hemligheter? ... Är du en vän eller är du en fiende?

— Vän eller fiende? ... Bah! ... Das vet jak nikt. Apero do vet dat sjelf, do. Jak hade väntet mick, dat do augenblickliken schkulle hafe känt mik igen, mein gute Peng!

— Om du är djefvulen sjelf, det vet jag icke. Men du kan gifva dig hin i våld på, att om du är en fiende, så kommer du icke lefvande ut ur detta hus.

— Pra! ... Pra! ... Dat plir nok pra mit ten sak ... Kom nun mit mik! Und tak ten ter lampe mit! ... In das hemlike rom vilje vir schamtale mit hvarandre.

»Pengen» var häpen, men han såg ingen annan utväg än att obetingadt lyda.

Han tog lampan och följde efter juden ned uti källaren. Huru förvånad blef han icke, då juden bevisade sig fullkomligt noggrant känna de åtgärder, man hade att vidtaga, för att dernere tvinga bränvinsfatet att återtaga sin plats öfver källareluckan.

Med tydlig häpnad åskådade han judens utan någon tvekan vidtagna åtgärder.

Hans rödbrusiga ansigte, som glänste af utsvettadt fett, var nästan komiskt att skåda.

Slutligen stodo de båda männen ansigte mot ansigte i den hemliga kammaren.

— Tänd lampan! befalde juden kort och med så bestämd ton, att den andre lydde.

Snart brann lågan i den dyrbara lampa, som nedhänge från midten af taket.

Och »Pengen» stälde den från krogsalen medtagna lampan i en vrå vid kakelugnen, der den mindre generade med sitt matta och sömniga sken. Strålarna från taklampan belyste hela rummet med klarheten af ett elektriskt ljus. De båda männen betraktade hvarandra en lång stund utan säga någonting och utan att göra en rörelse.

— Nå, gamle vän, sade slutligen juden på ren svenska, känner du icke igen mig.

— Ah! utbrast »Pengen» ... Skulle det verkligen vara? ... Men nej, det är ju omöjligt.

— Hvad är det, som är omöjligt? ... För mig finnas inga omöjligheter.

— Är det verkligen »nådig herren»? ... Men ni skull ju vara i Palermol ...

— Det var då för väl, att dina ögon äntligen börja öppnas . . .
Här ser du mig åter.

Juden afkastade sin rock och aftog sitt stora lösskägg, hvar efter han framstod inför »Pengens» häpna blickar såsom en vacker ung man med sydländsk mörk hy och klädd i en dyrbar drägt, hvilken, det förstod till och med »Pengen», ehuru han annars icke i sådant följde med sin tid, måste vara tillskuren efter senaste modejournalen och sydd af någon »beklädnadsartist», som gjort sina studier vid »skräddareakademien» i Leipzig.

Och när han slutligen afkastade äfven den vidlyftiga judeperuken, var Fra Benevento fullkomligt igenkänlig. »Pengen» dröjde också icke att egna »nådig herren» sin hyllning.

Han bjöd honom sitta. Han kramade hans händer. Han både grät och skrattade.

Och slutligen frågade han, om han finge lof att servera en flaska champagne.

»Nådig herren» var nog snäll att medgifva det och »Pengen» skyndade ut att ombesörja saken. Under tiden satt Fra Benevento och lutade mycket tankediger hufvudet mot handen.

Påminde han sig den tiden, då han höll sig dold för polisen i detta hemliga rum?

Tänkte han på den underjordiska gången och sina dermed för-
enade brott?

Eller vände hans tankar om till Susanna, denna qvinna, som han aldrig kunde glömma?

Hvem vet det? . . . Säkert är, att hans tankar icke voro af det glada slaget, ty han suckade djupt.

Och ändå befann han sig ju i den mest lysande samhälls-
ställning. Han behöfde endast vinka med handen, för att öppna för sig de finaste salonger i hufvudstaden, der man skulle täfla om att bevisa den förnäme »sicilianaren» all upptänklig ära. Och han hade ju det mest förtjusande hem och en förtrollande hustru, som älskade honom med all sydländsk glöd.

Men ändå var han olycklig. Hvarför? . . . Svaret är icke svårt att finna.

Han hade byggt upp sin lyckas höga pyramid genom brott på brott. Och stunder komma i hvarje sådan af lyckan gynnad brotts-
lings lif, då samvetet icke vill hålla sig tyst, då den förhärdade suckar efter den förlorade barndomsoskulden och ungdomsfriden i hjertat.

Om dessa det vaknade samvetets stunder icke vore så korta,

skulle mången brottsling räddas, innan han ännu har nått förderfvets brant, der för honom intet återvändande är tänkbart.

Champagnen kom in och Fra Benevento störtade ned åtskilliga fyllda glas af det ädla vinet.

Detta var tillräckligt att nedtysta de vaknande rösterna i hjertat. Han blef munter och glad.

Han drack och skämtade med »Pengen». Han skämtade och drack glas på glas.

— Nå, min käre filosofie doktor, huru trives du i din ställning som krögare?

— Jag sörjer, genmålde »Pengen» med komiskt allvar. Jag sörjer mycket djupt.

— Det kan jag också se. Du har förlorat din friska hy och är blek som en »blåstrumpa», när hon gjort en sommarresa för att få ämne till en novell med realistisk färgton och icke lyckats öfverkomma någonting annat än en flegmatisk engelsman, en rödkindad bondtös och en förälskad bondgosse.

— Ha, ha, ha! skrattade »Pengen» på ett rätt sätt. Jag sörjer inte i hvitt, utan i rött.

— Ah, jag ser det verkligen! . . . Ditt vackra anlete skiner som månen i molnbadden vid horisonten.

— Inte underligt, herre! . . . Jag söker stundom min tröst hos den vänlige guden Bacchus.

— Du söker tröst . . . Alltså är du verkligen sorgsen? . . . Hvaröfver sörjer du då, min vän?

— Den saken är enkel och lätt att förstå, så att till och med Ni kan begripa den, nådig herre, fastän Ni inte blifvit promovrad till filosofie doktor och således icke har fullt utveckladt förstånd.

— Inga oförskämdheter, om jag får bel . . . Låt mig höra anledningen till din hjertesorg!

— Ack, nådig herre! . . . Ni kan väl tänka er, att jag sörjer mitt förspilda lif, min framtid.

— Prat! . . . Du har ju en liten nått förmögenhet och mat och dryck och kläder och allt hvad du behöfver.

— Ja visst! . . . Men jag kunde fått det ännu bättre. Besinna, att jag är filosofie doktor!

— Nå? . . . Huru mången usling är icke det? . . . Hvad menar du, min vän?

— Ack jo! . . . Jag kunde suttit som lektor eller adjunkt vid något elementarläroverk i några år och slitit ut mig till kropp och själ och blifvit oduglig till allting och tagit prestexamen och fått

mig ett fett pastorat, som jag icke kunnat sköta och som därför icke kostat mig något arbete, utan bara ett par hundra kronor om året till en domkapitelsdräng, som skött det i mitt ställe. Se, nådig herre, det kan man kalla höjden af menskelig lycka. Och till den lyckan hade jag i min egenskap af promoverad filosofie doktor varit berättigad. Och nu har jag varit nog dåraktig att förspilla alltsammans.

— Dumheter! Om du verkligen längtar efter den lyckan, så är det ännu icke försent. Mången filosofie doktor, som är mera förfallen i moraliskt afseende än du, får nu för tiden ett godt pastorat.

— Också funderar jag på att söka ett lektorat. När jag väl fått det, är pastoratet gifvet.

— Gör som du vill! . . . Men nu till våra affärer! . . . Huru går rörelsen? . . . Lemnar den vinst?

— Något? . . . Det sista året har jag kunnat sätta tjugo tusen kronor i banken.

— Ypperligt, min vän! . . . Du blir med tiden en förmögen karl. Nå, den der Jakob, hvem är han?

— Jakob? . . . upprepade krögaren-doktorn med lätt märkbar förlägenhet.

— Du tog ju mig för en person med namnet Jakob . . . Jag vill veta, hvem denne Jakob är.

— Hm! . . . En ung man med någorlunda stor färdighet i sina tio fingrar!

— En ficktjuf således! . . . Och han delar rofven med dig på det sätt, att du betalar honom halfva deras värden? . . . Icke sant? . . . Och om det är kontanta penningar, delen I ju som bröder?

— Er skarpsinnighet öfvergår allt förstånd, yttrade fibsofie-doktorn kallt.

— Godt! . . . Hvar finnes denne Jakob? . . . Kan man få tala med honom?

— Utan tvifvel! . . . Han träffas en gång i veckan vid sammanträdet och stundom här hos mig.

— Hvilket sammanträde?

— Det som hvarje Thursdags afton hålles på Sista Styverns Trappor.

— Ah! . . . Och hvilka äro de, som sammanträda så regelbundet på den platsen?

— Jag älskar och skall evigt älska endast dig.

— Idel hederligt folk! . . . F. d. kypare, f. d. landskanslister, f. d. köpman, f. d. häradshöfdingar . . .

— Det månne vara en vacker samling af »fördettingar» . . .
Hvad göra de der?

— Naturligtvis fördela de arbetet för veckan . . . ja, det vill säga, vi dela äfven förtjensterna.

— Af denna din redogörelse, min käre filosofie doktor, inser jag två saker. Den ena är, att du är med i det der sällskapet, eftersom du säger »vi». Och den andra är, att edra göromål torde vara af en sådan natur, att I hafven skäl att sky dagsljuset . . .

— Åh! . . . För all del . . .

— Afbryt mig icke! . . . Jag inser en hel mängd, min vän, men hvad jag icke har fullkomligt klart för mig, det är hvilket arbete och hvilka förtjenster det är, som I dessa Thorsdagsnätter så broderligt och på ett så utprägladt socialistiskt sätt delen mellan er . . . Hör på, min vän! . . . Du har väl icke börjat att slå dig i slanger med en viss person, som heter Palm?

— Hvem ta'r Ni mig för, nådig herre? . . . Jag är väl inte något hospitalshjon?

— Nej, du är bara filosofie doktor . . . Nå . . . ert arbete? . . .
Får jag veta, hvilket det är?

— Hm! . . . Nå, vi äro ju gamla bekanta och jag har förtroende för er, nådig herre!

— Oändligt smickrande för min ringa person! . . . Godt, om jag kunde säga detsamma om dig!

— Ni vet nog, nådig herre . . . återtog »Pengen» utan att låtsa höra anmärkningen . . . Ni vet nog, att samhället är en mycket orättvis inrättning, som lemnar all egendom i händerna på några få, medan hela den öfriga samlingen af mänskliga individer finna sig subjektivt föraktade och objektivt beröfvade alla medel till en någorlunda angenäm och njutningsrik existens. För att nu tala med den store Kant . . .

— Min vän, gör din framställning mindre lärd! . . . Besinna, att jag icke har ditt patent på konsten att tänka! . . . Och besinna äfven, att ingenting är mera dumt och långtrådigt än en filosofisk framställning af en sak.

— Nåväl, nådig herre, i samhället finnes en massa med skäl missnöjda individer.

— Bah! . . . Det är deras egen skuld, om de hafva skäl till missnöje. Hvarför arbeta de icke?

— Arbetet är en förbannelse, det har socialisthöfdingen Palm

lärt oss en gång derute på den vanliga folkmötesplatsen. Adam och Eva och alla deras efterkommande blefvo för syndens skull, sade Palm, dömda till att arbeta. Och därför är arbetet ett förbannelsens ok, som man bör kasta af sig. Jordens produkter, det sade den vise mästaren Palm, äro alldeles tillräckliga att föda hela menskligheten utan något arbete... En och hvar af oss skulle kunna ligga stilla på ryggen och få stektä sparfvar i munnen på oss, om icke de rike behagade slå allting under sig. Ehuru jag icke är nog galen att tro på Palmen i allt annat, detta tror jag dock, ty jag ser ju ofta, att sterbhusdelegare få mellan sig dela millioner, medan andra slita en hund och knapt hafva tolf skilling i börsen... Alltnog, nådig herre!... Der har bildat sig ett förbund, hvars ändamål är att i någon mån utjemna egendomsförhållandena.

— Alltså ett förbund af inbrottsjufvar och annat slikt, oefferrättligt pack!

»Pengen» kastade på Fra Benevento en lång och frågande blick, liksom om han icke förstätt honom.

Slutligen tog han mod till sig och sporde med allvarligare stämma än vanligt var:

— Och hvad äro Ni och jag, nådige herre, annat än inbrottsjufvar och pack? Har Ni verkligen glömt affären med ***banken?... Nådig herre, vi äro icke bättre än de andre.

Det hade Fra Benevento glömt. Man hade aldrig oroat honom för de summor, som han stulit, eller för de mord, som han begått, och han hade nästan glömt alltsammans.

Men nu fick han veta hvad han var för en dålig persedel. »Pengen» hade för länge sedan glömt konsten att välja sina ord så, att de icke skulle stöta. Han uppdrog i korta drag, men med bred och saftig pensel en skildring af Edvard Hallgrens lif.

Det vill sä... så mycket deraf, som »Pengen» hade sig bekant.

Och det var hvarken allt eller hälften af det onda, som Edvard hade gjort.

Under några få ögonblick förekom det honom, liksom om hans hjerta hade öppnat sig inför hans egna ögon och han blickade in i det och såg ett kolmärkt svalg, hvari han tyckte sig märka någonting kråla... någonting, som liknade ormar och andra vederstyggligheter.

Och på samma gång tyckte han sig höra en mjuk och mild kvinnoöst, alldeles lik hans saliga moders, hviska i hans öra några ord, som kommo honom att rysa:

— Du ser nu, min son, huru djupt du fallit. Uppres dig och sök att försona hvad du brutit.

Den starke mannen skakades såsom af en frossa. Hans hufvud sjönk magtlöst ned.

Men han var vand att besegra sina sinnesrörelser. Han skakade af sig hvad han kallade en svaghet och rusade upp från soffan med all ungdomens styrka!

— Förbannelse! röt han . . . Om du inte tiger med dina dumheter, slår jag dig till döds.

»Pengen» hade längesedan ånkrat sin djerfhet och begärde intet bättre än nåd.

— Ack, nådige herre! utbrast han. Förlåt mig! . . . Ni ville veta, hvad vi uträtta under våra sammanträden på Sista Styfverns Trappor och jag måste berätta det på mitt eget sätt.

— Nå, fortsatt då! . . . sade Edvard, i det han störtade ned ett glas skummande vin.

— Ni förstår nog redan allt, nådig herre! . . . De som samlas på Sista Styfverns Trappor äro verkligen att räkna bland den klass af menniskor, som lefva på andras bekostnad. Med andra ord, det är tjufvar, som der hvarje natt, hvilken infaller mellan en Thorsdag och en Fredag, öfverlägga om gemensamma företag och dela vinsten lika på alla händer.

— Jag visste väl, att det var bara pack, yttrade Fra Benevento, i det att han vårdslöst kastade sig ned i soffan och tände en doftande havanna. Nå, min vän, går den der gemensamma affären bra? . . . Blir vinsten stor? . . . Hafven I lön för eder möda?

— Stundom, nådige herre! . . . Men det skulle vara bättre, om vi icke saknade . . .

— Hvad? . . .

— Det mest nödvändiga vid dylika företag! . . . Nämligen en anförare!

— Jag skall ställa mig i spetsen för förbundet och blifva er anförare.

Dessa ord uttalade Fra Benevento så lugnt, som om det endast hade varit fråga om att gå på en bal hos en hertiginna eller på den spiritistiska séance, under hvilken kungens hemliga devesch upptäcktes af humbugmakaren-tankeläsaren.

»Pengen» var utom sig af förtjusning och skådade i andanom redan både guld och gröna skogar såsom frukten af arbetena under Fra Beneventos visa ledning.

Ty fastän »Pengen» var promoverad filosofie doktor, erkände

han dock, att den opromoverade Edvard Hallgrens förstånd var vida öfverlägset hans eget. Men detta erkännande var han naturligtvis, i betraktande af sin höga värdighet, ur stånd att göra högt och med begripliga ord.

— Man skall med allmänt bifall utkora er till anförare för sällskapet.

Det var allt hvad han sade. Men Fra Benevento var nöjd dermed.

— Godt! sade han... Vid hvilken tid på natten samlas man på Sista Styfverns Trappor?

— Klockan tolf!

— Godt!... Nästa Thorsdagsafton, när det lider mot klockan tolf, är jag der... Och nu, min käre vän, behöfver jag sofva... Jag har haft diverse äfventyr i afton och är trött. Bland annat har jag gjort bekantskap med en löjlig figur, som sade sig vara polismästare och heta Kurtisenberg. En högst komisk figur, som jag gaf ett dugtigt slag midt i pannan!

— Berätta!... Berätta!...

— En annan gång, min vän!... Nu lägger jag mig helt enkelt att sofva. God natt!

»Pengen» måste gå sin väg. Och snart låg Edvard Hallgren eller Fra Benevento (hvilketdera vi nu helst vilja kalla honom) utsträckt på soffan. Han sof, men det var icke den tröttes ljufva hvila. Det var snarare fyllbultens försök att sofva ruset af sig.

Han hade tömt icke mindre än fyra flaskor champagne under nattens lopp.

Klockan slog tio i kyrktornen, när hans oroliga sömn upplöste sig i vaket tillstånd.

I den hemliga kammaren kunde han icke se en skymt af dagsljuset, men han såg på sin klocka, att det var långt lidet på förmiddagen. Han sprang upp från soffan.

I en dyrbar kommod och en ännu dyrbarare spegel fann han allt hvad han behöfde för att göra sin toilett. Med van hand försatte han inom få minuter sin person i presentabelt skick. Och när han lade sista handen vid verket, knackade någon på hans dörr.

— Stig in!

»Pengen» trädde under djupa bugningar in i kabinettet och yttrade:

— Jag har en hel timme stått lyssnande här utanför, nådige herre... Huru mår Ni?

— Förträffligt! sade Fra Benevento, i det han med hårborsten

gaf en sista behandling åt sina charmanta polisonger... Nu är endast frågan att obemärkt komma härifrån.

— Salen är tom, nådige herre!... Ni kan gå den vanliga vägen.

Och Fra Benevento gick »den vanliga vägen», d. v. s. den som öppnades genom bränvinsfatets fram- och återrullande. Snart stod han på förstugutröskeln, tryckte »Pengens» hand och hviskade i mycket nedlåtande, mycket vänlig och mycket förtrolig ton:

— Om Thursdag afton inemot klockan tolf på natten... Du förstår ju?... Icke sant...

— Fullkomligt, nådige herre!... Och för utgången, svarar jag, så sant jag är doktor.

— Godt!... Farväl, min vän!

Fra Benevento hade afpassat allting så, att då han beträdde gatan och började gå framåt den, ingen menniska fans i närheten, som såg hvarifrån han kom.

Icke heller skulle polisen... icke ens mästaren Kurtisenberg, som nu hvilar bland sina fäder, enligt hvad man tror... hafva i denne elegante unge man, med det distinguerade sydländska utseendet hafva igenkänt den snuskige gamle juden Joschef Abschalon.

Och likväl voro polisens tjänsteandar i liflig verksamhet just denna förmiddag, för att uppspåra och fånga den gamle juden. Vi veta, att de hade polismästarens egen höga befallning i detta afseende. Men kanske kan det intressera våra läsare att få höra, att Kurtisenberg sjelf denna dag höll sig instängd på sina rum och icke lät sig se af någon.

Han hade nog dertill sina naturliga skäl, bestående i de många färgerna kring ögonen.

Fra Benevento vandrade lugnt den ena gatan efter den andra och såg ut såsom en person, hvilken tager sig en morgonpromenad emedan han har ingenting att göra.

Då han passerat Norrbro och fördjupat sig i gatorna i gamla staden, blef han mot sin vilja vittne till ett mycket vidrigt uppträde, som sårade hans »förnäma» känslor, hvilka han, sedan han blifvit en rik man, hade pligtskyldigast gjort så estetiska som möjligt.

På någon gata hejdades hans promenad af en samlad skara folk, hvilken han icke förmådde genombräta, om han icke ville gå så våldsamt till väga, att polisen kunde få någon gås oplockad med honom. Alltså var han nödsakad att stanna eller vända om. Han valde det förra.

Men hvad var det, som vållade denna oerhörda folkskockning, hvilken polisen förgäfves bemödade sig att upplösa? . . . Fra Benevento frågade härom någon af de kringstående.

— Äh! . . . Det är bara en frälsningssoldat, som uppför sin komedi utanför huset här.

— Jaså! . . . sade Fra Benevento och höjde sig upp på tåspetsarne för att få se.

Då fick han verkligen se förklaringen till ett skräl, som länge hade smärtsamt affekteradt hans numera mycket finkänsliga öra. Han fick se en ung dam med en fana i handen och bakom henne några unga män och unga qvinnor, alla i någon mån besynnerligt utstyrda. Det var en afdelning af »frälsningsarméen — denna skara af sammanblandade fantaster och skurkar, hvilken står under särskild polisuppsigt här i Sverige. Alla dessa individer, vare sig de nu tillhörde det förra eller senare slaget af »frälsningssoldater», uppstämde en skrälande visa på den lättfärdiga melodien »Den lustige kopparslagaren». Och innehållet var naturligtvis idel »Stridsrop» mot det onda i världen.

Se här ett litet prof på frälsningsarméens pantenterade s. k. poesi!

Här gå vi fram en mächtig här
Att fienderna slå
Och strida för vår frälsar' kär.
Gå på! . . . Gå bara på!
Vi fäkta, boxas, brottas, slås,
Men allt med andans svärd.
Och om vi nu i kamp förgås,
Så är' vi äran värd.

Kom hit, du usle syndaträl,
Kom hit och slås med mig!
Om jag blir vinnare, nåväl,
Då har jag frälsat dig.
Slit fjettran af, bryt bom och läs,
Som synden på dig lagt,
Och kom att smörja här ditt krås
Med all Guds godhets prakt.

Fra Benevento, som nu i egenskap af rika karlen naturligtvis hade en förfinad smak — ty sådant följer af sig sjelf med rikedom — fann språket i visan gräsligt och poesien ännu förfärligare.

Han försökte bryta sig igenom skaran, men en polisman var till hands och bad honom höfligt, men bestämdt att »icke ställa till spektakel».

— Men det der är ju spektakel nog, sade Fra Benevento, pekande på fantasterna.

— Bah!... Deras spektakel står under högre beskydd... Ni förstår mig.

— Jag förstår inte ett ord. Men jag vill fram. Och er skyldighet, herr polisman, är ovilkorligen att öppna gatan till fri passage för min person... Var god och gör er pligt.

— Hm!... I vanliga fall är det visserligen min skyldighet, men nu... hm!...

Fra Benevento glömde att yrka på saken vidare, emedan han hade hört sångarne tystna och undrade hvad som nu skulle företagas. Han var idel öga och öra.

Alla frälsningssoldaterna, både män och kvinnor, knäfölla på stengatan.

Och den, som hade fanan i handen, läste högt en mycket konstig bön.

Det var en bön för »invånarne i detta hus, denna gård, dessa våningar», att de samt och synnerligen måtte »låta öfvervinna sig af arméens tappre soldater och derigenom frälste varda» på det af frälsningsarméen patenterade förträffliga sättet.

Det var ett »sammelsurium» af äckligt — religöst innehåll.

Och det, som gjorde saken ännu vidrigare, var gatpojknarnes uppträdande under »akten».

Esomoftast afbröto de »bönen» med ord, som voro allt annat än religiösa.

Emellanåt vräkte de sig öfver »den bedjande», så att hon var nära att blifva krossad.

Slutligen frångoto de henne hatten och började leka med den på vildaste sätt. Än sväfvade den högt uppe i luften, än låg den i rännstenen, än erhöll den en spark, så att den hamnade i egrinnans sköte, der den snart återigen bortsnappades af slynglarne.

Men den fanatiserade kvinnan lät icke störa sig. Hon »bad» och det oafbrutet.

Slutligen reste hon sig upp och gick barhufvud med sin fana i spetsen för »arméafdelningen» till nästa hus, utanför hvilket samma sånger och samma uppträden upprepades. Hela tillställningen bar en vidrig pregel, oändligt långt skiljd ifrån det omedvetet sköna sätt, på hvilket Christi apostlar sökte vinna själar för Guds rike.

Och just denna osköna form är efter vår mening ett af de säkraste kriterier på denna fanatiska rörelsens härledning och ursprung. Från Gud kan aldrig någonting vidrigt och oskönt härstamma. Ty gudomlighet utan skönhet är otänkbar, omöjlig, likasom en låga är otänkbar utan utveckling af ljus eller en brand utan värme.

Emellertid var det ingalunda af religiösa skäl, som Fra Benevento kände afsky.

Det var endast därför att hans vistelse bland bildade människor hade på senare tiden gjort honom mycket känslig för allt hvad som uppenbarade sig i en snuskig form af hvad slag den månade vara.

Han vände om och sökte andra vägar för att uppnå målet för sin promenad i denna stadsdel. Innan han hann vända kring hörnet af gatan, hörde han följande vers sjungas af den fanatiserande skaran af »soldater», bland hvilka de fleste sågo ut som stackare:

Framåt! Framåt, du starka här,
Så stor, så segersäll!
Framåt! . . . Hvarthän min bana bär,
Af stolthet, hjerta, sväll!
Du går till strids för himlens sak
Och för ett evigt mål.
Du kan ej frukta världens brak
Och lumpet menskoskrål.

Fra Benevento ryste. Men det var en helt och hålles estetisk rysning.

Samma fasa känner en någorlunda estetiskt bildat person inför en ful målning.

Den s. k. sicilianaren kände ett oemotståndligt behof af att stanna vid hörnet och höra mera.

I »arméens» kör funnos åtskilliga qvinnor. Deras skära röster nådde tydligt hans öra.

Och han hörde till sin fasa följande, liksom för hans räkning författade vers:

Du stulit har i bankens hvalf
Och mördat nästan din.
Du såg, hur offret smärtsamt skalf
Och dog för knifven din.
Men engång kommer domens dag,
Då du skall skörda upp
Hvad du har sått . . .

Den förfärade Fra Benevento ville icke höra mera. Han ilade kring hörnhuset och var icke mera i fara att förföljas af de fanatiserades hemska sånger.

Den sista versen hade emellertid icke endast sårat hans estetiska medvetande, utan äfven hans icke fullkomligt lugnade samvete. Han var yr som en nerffebersjuk.

Hvad han gjort och huru han tillbringat den mellanliggande tiden, tilldess han vid fyratiden på eftermiddagen kom hem till sitt vid Kungsträdgården belägna palats, det vet ingen. Då hade han emellertid återvunnit sitt lugn eller, rättare sagdt, sin hårdhet, så att ingen af tjenarne i palatset fann honom förändrad, när han frågade:

— Är hennes nåd hemma? . . . Har hon låtit fråga efter mig?

— Ja, nådige herre, nådig frun har hela dagen varit mycket orolig.

— Anmål då min hemkomst genast, din slyngel, och fråga, om hon kan taga emot mig . . . Nå, har du förstått min mening . . . Gå genast och kom hit med svaret!

Fra Benevento gick in till sig, medan han väntade på betjentens återkomst.

Han tycktes vara mycket nervös der han oafåtligt gick fram och tillbaka i rummet.

Ändtligen infann sig lakejen och medförde det budskapet, att nådig frun icke mätte väl, att hon hade gått till hvila och att hon önskade vara ostörd.

— Och det vågar du säga mig . . . mig, du lymmel! röt Fra Benevento ursinnig.

— Det är hennes nåds egna ord, hvilka kammartärnan Nanetta framförde till mig.

— Gå då, slyngel! . . . Jag har intet mera otaladt med dig . . . Gå för f—n i våld!

Betjenten gick. Herren var ursinnig. Hela hans varelse befann sig på en sådan afgörande kritisk punkt, der det goda kämpar mot det onda och det beror på människan sjelf, om hon vill låta det ena eller det andra vinna öfverhanden i hjerta och leverne.

Lik ett retadt lejon i en trång bur rusade han från salens ena ända till den andra.

Slutligen tog han sin hatt, tände en cigarr och begaf sig ut i staden igen.

Medvetlös följde han den ena gatan efter den andra. Han visste icke hvart han gick.

Och sanningen att säga . . . han hade intet bestämdt mål för sin vandring.

Om han ändå hade kunnat glömma Susanna! . . . Det var det aldru värsta.

Slutligen stod han utanför Klara kyrka. Orgeln brusade väldigt derinne.

Han stannade och lyssnade. Psalmmelodien lät så underbart högtidlig.

Om han skulle gå in! . . . Det vore sannerligen första gången på många år.

Det var liksom om en osynlig hand hade gripit honom. Han måste in i templet.

Och nu stod han derinne. Och orgeln tystnade. Dessa starka ljud försmälte smånigom i allt svagare, allt mera ljufva tonfall, tilldess allt blef tyst som i en graf.

Då vaknade Fra Benevento upp och riktade blicken bort mot altaret.

Hvad såg han? . . . En brudskara, en brud, en brudgum och en gammal prest!

Sådant får man se alla dagar. Och ingenting ovanligt var här att skåda.

Bröllopskaran var icke stor . . . endast aderton personer utom brud och brudgum.

Men ändå fäste Fra Benevento sina brinnande blickar på folket kring altaret.

Den der bruden hade han bestämt förut sett. Han var säker derom, ehuru hon nu vände ryggen emot honom. Denna höga, majestätiska gestalt, så skön, så ädelt formad, så hänförande genom sina minsta detaljer . . . Allt det der var något, som var för honom af gammalt bekant. Men han förmådde icke utreda sina minnen.

Presten läste vigselformuläret med tillbörligt allvar och mönstergiltigt intresse.

Men Fra Benevento hörde icke på ett enda ord. Han endast uppfattade, att det var fråga om en vigsel, ett äktenskap. För öfrigt riktade han sin uppmärksamhet endast på brudens härliga gestalt, hvilken syntes honom allt mera bekant. Han var frestad att svärja på, att han förr hade sett den qvinnan.

Presten tystnade. Och orgeln började återigen ljuda. Man spelade och sjöng psalmen nummer 337. Men Fra Benevento visste icke hvad det var, man sjöng. Han kände en sådan underlig oro

inom sig och tyckte, att den lindrades något, när orgeln brusade som starkast.

Slutligen tystnade psalmen och, efter några mjuka preludier, äfven orgeln.

Bröllopsskaran närmade sig den höga kyrkoporten och i spetsen gingo brud och brudgum. Fra Benevento stälde sig med ryggen mot en pelare och så, att skaran måste passera förbi honom. Han såg, huru brud och brudgum höllo hvarandra i handen, liksom om de hade fruktat, att här funnes någon magt, som ville skilja dem ifrån hvarandra.

Nu voro de aldeles invid Fra Benevento . . . O min Gud! . . . Så han blef blek!

Och bruden vacklade, då hennes ögon mötte hans i en lång blick.

Bruden var Susanna . . . Och brudgummen var doktor Albert Lundström.

På en och samma gång afdånade två personer — bruden och Benevento.

Stor uppståndelse!

Om Fra Benevento bekymrade sig ingen. Men desto flera om bruden!

Utän tecken till lif fördes Susanna till det väntande ekipaget och med detta hem till det nya hemmet, der hennes make egnade alla tänkbara omsorger och småningom lyckades återkalla henne till sans och lif.

Om Fra Benevento fick kyrkovaktmästaren på pastorns befallning taga vård. Ty den vördige pastorn tillhörde icke för egen del de barmhertige samariternes antal, men såg gerna, att andra på hans befallning visade barmhertighet. Och han var nog logiskt anlagd att tillräkna sig en förtjenst af sådana utfärdade befallningar.

NIONDE KAPITLET.

Hans excellens statsministerns bal.

I medvetslöst tillstånd blef Fra Benevento af kyrkobetjeningen återförd till sitt hem. De förståndige karlarna hade letat i den afsvimmades fickor. Kanske hade de trott sig finna penningar eller juveler. Men de funno endast ett enkelt visitkort med guldkanter, å hvilket stodo tryckta den afsvimmades namn och adress.

Och på grund af denna upptäckt blef Fra Benevento förd hem till sitt palats.

Arabellas sorg var omätlig, då hon hörde talas om, i hvilket tillstånd hennes make blifvit hemforslad. Hon gaf sig ingen ro, förr än hon låg på knä vid hans säng och var i tillfalle att öfverhölja hans händer med glödande kyssar, sådana som endast Söderns döttrar kunna gifva.

Och läkare efterskickades. Han infann sig, så fort han kunde . . . Blott tio minuter!

Men till och med denna korta tid syntes Arabella som en evighet, ty hon älskade ännu sin man.

Läkaren konstaterade med lärd och viktig min, att »personen» hade fått ett slaganfall.

Det var en doktor, som man kunde tro på, minsann! . . . Inte hvarje fuskare i läkarekonsten lyckas blifva hoflifmedikus. Men när han blifvit det, är han en tillförlitlig man, äfven om han behagade ordinera det mest förvända och galna i verlden. Han känner sitt höga värde in i dess minsta detaljer och vet därför att taga på sig den lärda, humbugartade min, som för en stor del läkare utgör höjden af vetenskap och som så ofantligt mycket faller allmänheten i smaken. Hvad gör det, om den sjuke dör, blott han dör under behandling af en »doktor», som har den lärda minen på sig och sträfvar att i sitt anlete gifva form åt en smula af Guds allvetenhet.

En del människor äro dumma nog att gifva företräde åt de läkare, som icke sväfva alltför högt uppe i lärdomens rymder, utan äro som vanliga människor och icke gifva sig min af att vara herrar öfver lif och död. Och bland dessa dumbomar är tyvärr författaren,

ty han har aldrig kunnat med någon humbug, aldraminst uti saker af stor vigt och betydelse.

Hoflifmedikus Humbugander var emellertid en mycket lärd man och hans min utvisade dubbelt eller tiodubbelt så mycket lärdom, som han verkligen egde.

Af en händelse hittade han i sitt minne det för ifrågavarande fall lämpliga exemplet.

Han slog åder på den medvetlöse och denne qvicknade snart till.

Men då det var fråga om att förbinda såret och hejda blodflödet, måste man skicka efter en barberare, d. v. s. en fältskär, ty sådana skola förstå sig på den konsten.

Att förbinda en blödande åder — hvem kan begära dylikt af en hoflifmedikus.

De lefva ju i allmänhet — med några undantag — endast som lyxartiklar.

Och som motsatsen till lyxartiklar dö de oftast, simmande i lärdom.

Fältskärn kom och förband såret inom en minut. Och för sina besvär erhöilo de handlande personerna följande arvode: den store och lärde herr hoflifmedikus Humbugander, som väl kunnat öppna, men icke förbinda en åder, erhöil, oaktadt en rå slagtare kunnat göra detsamma, af Arabella ett honorarium af ett tusen kronor, medan den simple barberaren, som räddat Fra Benevento från att förblöda, erhöil fem kronor såsom ett lysande bevis på den förnäma damens tacksamhet. Och för att säga sanningen . . . Arabella hade en lång stund tvekat, huruvida icke en krona kunde vara nog för en man, som icke egde en enda tillstymmelse till en lärd min och icke under hela operationen använde ett enda latinskt uttryck till bevis på sin lärdom. Lyckligtvis hade den gamle barberaren glasögon och som fru Arabella tyckte, att glasögon ändå, hvar de än må sitta, utgöra ett visst intyg om lärdom, så fick han fem kronor i stället för en.

Och Fra Benevento kom till sans igen. Och Arabella var utom sig af glädje.

Hon nästan ångrade, att hon icke hade gifvit den lärde och okunnige doktorn två tusen kronor och den olärde, men skicklige fältskären fem kronor tjugofem öre i stället för jemnt fem kronor. Den lyxen kunde hon gerna hafva bestått sig, tyckte hon, då hon såg, att hennes man allt mer och mer återvände till sans. Men de båda

»läkarne» voro redan långt borta, så att ingenting var att vidare göra vid den saken, tyckte hon.

— Huru är det med dig, älskade Fra Benevento? . . . Är du frisk nu?

Hon låg på knä, när hon sade detta med smäktande röst, och hon lutade sitt hufvud mot hans bröst. I hennes varma, sydländska hjerta kändes det, som om hon först nu funnit sin make.

Men han såg på henne så kallt, så främmande — alldeles som om han icke känt henne.

Hon förundrade sig öfver, att han icke gaf något svar, utan bara såg . . . och såg.

— Det kommer sig af sjukdomen, sade hon och lemnade helt hastigt rummet.

Hon skyndade till sin sängkammare för att begrafva anletet och tårarna bland kuddarna.

Emellertid blef Fra Benevento efter några timmar så återställd, att han kunde stiga upp och gå att besöka sin hustru i hennes enskilda våning. Han var nu som förvandlad. Icke ett spår af sinnesrörelse var att se hos honom. Hans ansigte var så stelt, så marmorlikt, som om det hade blifvit hugget af Phidias och under många århundraden hvilat i jorden. Tydligen hade nu all tvekan, all svaghet försvunnit och Fra Benevento hade beslutat att med alla, vare sig tillättna eller otillätliga, goda eller dåliga medel kämpa sig fram till sitt mål.

En människokännare skulle i hans anlete hafva läst ett oryggligt beslut, om han än icke hade förmått att af det hieroglyfiska minspelet draga någon bestämd slutsats angående arten af detta beslut, beskaffenheten af detta mål, vidden af dessa framtidsvyer.

Mötet mellan de båda makarne var verkligen mera hjertligt än man kunnat vänta.

Fra Benevento, som nu visste, att han för evigt förlorat Susanna, kände behof af att hålla fast vid den lycka, som han egde. Hans själstillstånd, då han nu slöt Arabella i sin famn, var ungefär detsamma, som den drunknande eger, då han griper efter det lätta, bräckliga halmstrået.

Och Arabella? . . . Hon såg, att hennes man genomgått en kris. Angående hans förflutna lif gjorde hon sig inga illusioner. Hon insåg nu tydligt, att detta lif måste hafva varit en kedja af brott och missgerningar. Men hon hoppades, att den nu genomgångna krisen skulle föra honom in på en god väg, der madonnan

och helgonen kunde välsigna både honom och hans företag och henne, som älskade honom så ousägligt och så oändligt gerna ville frälsa honom.

Af dessa orsaker var de båda makarnes möte visserligen en smula vemodigt, men på samma gång icke utan hjertlighet. . . Om Fra Benevento hade hemkommit till palatset frisk och sund, skulle mötet hafva blifvit mycket kallare, ja, kanske till och med så kallt, att bådass hjertan liksom stelnat af köld.

Ty Fra Beneventos korta kärlek till Arabella var fullkomligt utplånad i det ögonblicket, då han såg Lundström föra bort ur templet såsom sin brud denna Susanna, som hans hjerta aldrig kunde glömma, henne som han ännu alltjemt älskade, ehuru han nu under några månader hade trott sig vara qvitt »det gamla» helt och hållet.

Och Arabella skulle, om icke intrycket af Beneventos hjälplösa belägenhet vid hemkomsten hade utplånat intrycket af hvad Johanna Törn berättat för Nanetta och denna för sin herskarinna, hafva mött sin make med all den vrede, hvaraf en sicilianska är mäktig.

Till det yttre var det goda förhållandet emellan de båda makarne återställt.

Men i deras hjertan fans någonting, som ville aflägsna dem från hvarandra.

Och kanske att hjertligheten just därför icke var sådan den fordom hade varit.

Ett par dagar förgingo, under hvilka Fra Benevento och hans vackra fru gjorde visiter hos de fleste i Stockholm stationerade cheferna för utrikes ambassaderna.

Fra Benevento hade medfört rekommendationsbref, hvilka han vid sin första visit framlemnade och hvilka förskaffade honom hos ministrarne och deras familjer det aldramest hjertliga emottagande, hvilket isynnerhet yttrade sig i damernas artighet mot Arabella, hvars skönhet, liflighet, älskvardhet och snille de tyckte sig aldrig nog kunna beundra och prisa.

F. d. banktjufven, mördaren, menedaren Edvard Hallgren sväfvade nu på lyckans höjder.

Kanske tror läsaren sig böra misstänka äktheten af rekommendationsbrefven?

Men vi kunna försäkra, att hvartenda bref var fullkomligt äkta. Till och med ett bref från lord Beaconsfield till engelska ministern och ett annat från världens behärskare, furst Bismarck, till tyske ministern och ett tredje från konung Umberto sjelf till en

— — — och du, Lisa, hacka inte tänder, som stode du under en galge. — — —

person, som stod svenska konungahuset nära — till och med dessa tre papper voro fullkomligt i sin ordning, och om vederbörande hade velat anställa förfrågningar hos de andre vederbörande, skulle de hafva erhållit bekräftelse härpå och kanske ännu en portion beröm öfver Fra Benevento och hans gemål. Man kan häraf draga en slutsats angående äfven de andra papperens äkthet. Och Fra Benevento hade ett helt schatull fullt med sådana dyrbara handlingar. Till en början begagnade han dock endast fem eller sex. De öfriga reserverade han för framtida behof eller för att framlemna dem i den mån han blef personligen bekant med de förnämiteter, till hvilka de voro stälda.

Ett kreditbref på obegränsadt belopp, utfärdadt af huset Rothschild i Wien framlemnade han till bankdirektören Wallenberg, hvars synnerligen stora välvilja ett sådant bref naturligtvis måste framkalla. Och ett annat, lika lydande och lika värdefullt bref, utfärdadt af huset Rothschild i London och engelska banken gemensamt, var icke mindre kraftigt att förläna ett storartadt anseende åt dess innehafvare. Framgången var gifven.

I hvilken salong Fra Benevento med eller utan fru uppenbarade sig, var han lejonet, som drog allas uppmärksamhet till sig och väckte allas beundran. Hans af den varma solen i södern brända hy, hans mörka hår, hans svarta skägg, hans eldiga ögon, hans höga, smärta, starkt byggda gestalt — allt gjorde honom äfven till damernas älskling. Och det vet man, att om man lyckas vinna damerna på sin sida, så är man öfvervinlig. Detta ord uttrycker också ganska noggrant Fra Beneventos ställning. Han beherskade allt och alla.

Och så kom bjudningen till balen hos hans excellens statsministern.

Det var helt naturligt, att en person med Fra Beneventos anseende, hvilken dertill var en gunstling hos damerna, icke kunde blifva förbigången. Möjligen hade han fruktat det, ty då bjudningskortet ankom och medan han läste det, darrade hans hand och ett triumferande småleende lägrade sig kring hans mun. Arabella tog saken mera lugnt.

Nu blef det ett fasligt bråk med anskaffandet af en ny toilett åt unga frun.

Hufvudstadens förnämsta sömmerska efterskickades och infann sig, försedd med såväl de nyaste och bästa modejournaler, som profkartor å tyger. Efter tre timmars öfverläggningar, i hvilka Fra Benevento med liflighet deltog, stannade man slutligen vid be-

slutet att välja en drägt af crèmefärgadt tjockt, venetianskt siden, tätt besatt med volanger och på passande ställen prydd med broderier af cordonnetsilke. Och så kom man öfverens om dels att kjolens drapering skulle göras med undersydda band och dels att hela drägten skulle vara färdig och aflevererad dagen före balen hos hans excellens. Crèmefärgade sidenskor skulle sömmerskan också anskaffa och dessutom blommor i passande färger till Arabellas mörka hår. Och för alltsammans lofvade Fra Benevento sömmerskan en nästan furstlig ersättning, dubbelt större än den goda frun påräknat, ehuru hon, som endast sydde till gräddan af det fina folket i Stockholm, var vand att taga väl betaldt.

Af en händelse inträffade hans excellens statsministerns bal just en torsdagsafton — samma qväll, då Fra Benevento skulle vara närvarande vid Sista Styfverns Trappor.

Klockan half nio på aftonen stannade Fra Beneventos eleganta ekipage med de fyra kolsvarta hästarna framför statsministerns hotell. Det höga herskapet mottogs af guldsmidda lakejer och var snart uppe i den rikt upplysta våningen. De kommo sent. De fleste hade redan anländt och måhända hade Fra Benevento med flit stält det så, emedan han visste, att intrycket af hans och hans gemåls ankomst derigenom skulle blifva starkare.

Allas blickar vände sig mot de inträdande. Ett sorl af beundran gick genom hela samlingen af förnämiteter. Herrarne beundrade den i sin crèmefärgade drägt utomordentligt sköna Arabella. Och damerna beundrade Fra Benevento sjelf . . . hans ståtliga figur, hans vackra och stolta ansigte, hans förnäma min, hans glödande blickar.

De mera sansade beundrade endast en förmögenhet, som kunde räcka till att så öfverhölja en liten fru med lysande diamanter och dyrbara guldsmycken.

En köpman, som blifvit utnämnd till Vasariddare, emedan han varit nog slug att taga aktier i ett jernvägsbolag, beräknade med förnumstig min, att den lilla frun bar på sig bara i blixtrande juveler en förmögenhet af trehundra tusen kronor. Han tog fel. Hennes juveler voro bröder emellan värda en million. De tillhörde Arabellas modernearf till största delen. Det öfriga var gåfvor af Fra Benevento. Och sanningen att säga, hon skulle hafva, om hon ansett det nödigt, varit i tillfälle att hänga på sig ännu en million.

Det var en lysande samling, som rörde sig i hans excellens statsministerns salonger.

Der syntes tre Carl den XIII:s riddare, sju serafimerriddare, femton kommandörer af svärdsorden, tio kommandörer af nordstjerneorden, tre af vasaorden och slutligen en oräknelig mängd af simpla riddare och ledamöter af dessa ordnar. Och hvilken mängd af lysande uniformer! Från och med amiralens eller generalens till och med underlöjtnantens! Alla grader voro representerade. Och intet af de i Stockholm förlagda regementena saknade representanter.

Damer i dyrbara toiletter lyste genom skönhet, snille, behag eller dumhet.

Man väntade de kunglige prinsarnes ankomst, innan balen öppnades. Under tiden var konversationen liflig och allmän bland gästerna och de kringburna förfriskningarna anlidades fitigt. Portugisiska ministern följde Fra Benevento och hans fru genom salongerna, här och der presenterade dem för mera betydande personer.

Plötsligt kände Arabella, att hennes makes arm darrade konvulsiviskt.

Och då hon blickade upp till honom, såg hon, att hans ansigte var blekt, hans blick stirrande. Hon försökte hålla riktningen af denna blick och öfvertygade sig om, att den var häftad på ett ungt par, som arm i arm inträdt i salongen genom motsatta dörren.

— Min Gud, hvarför ser du så vanstäld ut, min älskade? sporde hon i hviskande ton, medan den liflige lille portugisen utbytte en flyktig helsning med en bekant.

Fra Benevento tycktes icke höra. Han fortfor att stirra på de båda unga människorna.

Och för sin del kunde Arabella icke begripa, hvad han fann märkvärdigt hos dem.

Mannen var hvarken vacker eller ful, utan såg ut ungefär som folk i allmänhet.

Han tycktes, att döma af utseendet, vara läkare eller professor eller dylikt.

Och damen var visserligen vacker och majestätisk, men för sin del kunde icke Arabella finna, att hon företedde någonting så särdeles utmärkt. Hon visste icke hvad hon skulle tänka. Om här verkligen förelåg en bit af hennes makes lefnadshistoria! Arabellas lilla hjerta bäfvade vid denna tanke. Men huru ofta och huru ifrigt hon än under denna innehållsrika minut sökte förjaga denna föreställning, återkom den likväl oupphörligt.

Hon föresatte sig att noga bevaka såväl sin make som den majestätiska damen.

Och ödet ville, att hon snart skulle få tillfälle att göra några observationer.

Fra Beneventos blickar mötte den stolta och vackra damens. Arabella såg det. Hon såg också, huru den obekanta damen plötsligt bleknade och vacklade samt huru hon måste stödja sig på sin ledsagares arm ganska tungt för att icke falla.

Och samtidigt kände hon, att hennes make, hvars arm hon höll, darrade från hjessan ned till fötterna. Det varade visserligen blott ett ögonblick, men det var tillräckligt för Arabella.

O, hvad hon led! . . . Hennes hjerta sammansnördes af en aldrig anad ångest.

Att hon här stod inför en af gåtorna i hennes makes lif, det insåg hon alltför tydligt.

Men hvilken? . . . Älskade han denna stolta och sköna dam? . . . Att han kände henne, derom var Arabella öfvertygad . . . Hon suckade och önskade, att hon aldrig hade lemnat det sköna Sicilien. Ja, hon önskade till och med, att Fra Benevento aldrig hade kommit i hennes väg. Huru lycklig skulle hon då icke hafva varit! Och nu . . . hvilken bottenlös olycka såg hon icke framför sig.

Emellertid fick hon icke tid att nu fördjupa sig i sina sorgliga betraktelser.

Portugisiske ministern, som helsat på några vänner, utropade nu med liflighet!

— Ah, se der hafva vi vår underdokter! Jag måste presentera er för honom.

Och han förde Fra Benevento och Arabella rakt fram till den stolta och sköna damen och hennes ledsagare. Den lifige lille portugisen skyndade sig att presentera:

— Tillåt mig att göra herskaperna närmare bekanta med hvarandra. Folk med ädelt sinnelag sympatisera alltid. Här hafva vi den ryktbare millionären Fra Benevento, siciliansk adelsman och en man af heder, jemte hans gemål, född hertiginna Ascalona. Och här, signor Benevento, har jag äran att för er och er aimabla fru föreställa ett af nutidens underverk, en läkare, som botar allting, med få ord doktor Lundström och hans fru.

Ack! Två bland de sålunda presenterade personerna kände hvarandra alltför väl.

Det var Edvard Hallgren och Susanna Nord.

Men de tillkämpade sig så godt de kunde lugn och köld och helsade artigt.

Derefter utspann sig en stunds samtal, hvilket förnämligast

fördes af den lille portugisen, hvilken troligen ännu i denna stund icke har en aning om, hvad han gjort, då han sammanfört dessa båda par, hvilka bort för all evighet vara skiljda från hvarandra.

Under konversationen hade fyra af de samtalande helt andra tankar inombords, än de med ord uttalade. Endast den liflige lille portugisen tänkte hvad han sade.

Vi vilja icke anstränga oss att skildra det samtal, som fördes mellan de fem.

I stället vilja vi försöka att beskrifva hvad de fyra hvar för sig tänkte.

— Hvar har jag tillförne sett den karlen? tänkte doktor Lundström.

— Utan tvifvel har min man älskat denna qvinna, tänkte stackars Arabella.

— Hon älskar mig ännu, denna härliga Susanna, och jag älskar henne, tänkte Edvard.

— Han går aldrig ur mitt hjerta, tänkte Susanna och bäfvade för sig sjelf.

Och den liflige lille portugisiske ministern tänkte vid sig sjelf följande:

— Det här var ett besynnerligt herskap att vara tankspriddt och tråkigt.

Man gick vidare åt skiljda håll. Portugisen gick ännu vid Arabellas sida.

Och så anlände de kungliga prinsarne. Och balen öppnades ofördröjligen.

Det var lifregementets husarkårs »spel», som utförde musiken från en provisoriskt uppförd läktare vid ändan af den stora och vackra salen. De många ljusen i kronorna kastade en bländande belysning öfver den utvalda samlingen af gäster.

Den äldste af prinsarne dansade första dansen med värdinnan.

Och de yngre prinsarne dansade med hennes fyra döttrar.

Fra Benevento dansade första dansen med sin fru och lemnade henne sedan.

Arabella hade helst sett, att Fra Benevento stannat vid hennes sida hela aftonen.

Och hon följde honom med ett svartsjukt ögas hela skarp-synthet.

Han gjorde åtskilliga slag genom balsalongen, än hit och än dit. Slutligen såg hon, att han stannade framför den der majestätiska doktorsfrun och inlät sig i lifigt samtal med henne. Nu

tycktes han icke vara hvarken så tankspridd eller så fåordig, som nyss, då han befann sig vid Arabellas sida och hon knappt förmått framkalla ett ja eller ett nej till svar på allt hvad hon sade. Han talade nu lifigt och med korta afbrott.

O, hvad Arabella i sitt hjerta önskade ondt öfver den der stolta damens man, som icke var närvarande hos sin fru! Hon skulle gifvit hälften af sina diamanter, om den der doktorn hade behagat infinna sig hos den stolta fru doktorinnan just nu.

Men doktor Lundström hade blifvit bortkallad från balen till en sjuk.

Och han hade således ingen aning om den fara, som hotade hans hustru.

— Du känner igen mig, Susanna? yttrade Fra Benevento halfhögt.

— O, ja... bland tusenden skulle jag känna dig igen, Edvard.

— Och du är gift!... Förbannelse öfver den man, som eger dig, du hulda!

Susanna blef blek om kinden som ett lärft. Men hon svarade kallt:

— Kom i håg, att du talar till en annans maka, Edvard. Jag har alltför höga tankar om dig, för att ett enda ögonblick kunna tro, att du skulle vilja med en enda blick eller tanke träda i vägen för min lycka. Var stor och ädel, Edvard!

— Stor och ädel!... Huru skall jag väl kunna vara det, då jag finner dig i en annans armar.

— Än du då?... Du är ju också gift. Och hvad menar du, att jag skall känna dervid?

— Ha!... Du älskar mig således!... Förbannelse öfver det öde, som skiljt oss åt!

— Ja, jag älskar dig Edvard. Jag kände det, då jag såg dig i kyrkan efter vigseln. Men vi måste vara liksom döda för hvarandra. Jag kan aldrig tillhöra dig och du aldrig mig. Andra band fångsla oss nu. Heder, samvete — allt förbjuder något närmande oss emellan.

— Mitt hjerta är i brand, icke endast af kärlek... nej, äfven af förtviflan.

— Nå, tror du, att jag har glada dagar, sedan jag återsett dig, Edvard?

Hon suckade. En vanlig qvinna skulle hafva dolt sin kärlek under en konstlad köld, men Susanna var alltför ädel och alltför

stark i sina goda föresatser att tycka sig behöfva taga den qvinliga svaghetens vapen i hand. Och ju mera Edvard såg, att Susanna älskade honom, desto mera intogs hans hjerta af raseri. Han märkte nu först, att han endast vid denna qvinnas sida och i hennes famn kunde hafva vunnit en oblandad sällhet. Ja, han inbillade sig till och med, att han då skulle kunnat förgåta sina brott och blifvit en god människa.

Men det senare var naturligtvis endast en dåraktig inbillning.

O, hvad han hatade menskligheten! . . . Hvilken hämndtörst, som brände honom!

Han besinnade aldrig, att menskligheten aldrig hade gjort honom något ondt.

Ej heller betänkte han, att det var hans egna onda gerningar, som hade störtat honom i detta haf af moraliskt förfall och i denna följd af olyckliga omständigheter. O, huru gerna hade han icke föredragit en ringa och obemärkt lott vid Susannas sida framför den upphöjda ställning han nu intog utan henne »genom ödets lek.» Ty att det var ett öde, som drifvit honom framåt och uppåt, det trodde han. Det föll honom icke in, att ödet kunde vara — han sjelf.

Han beslöt emellertid att visa sig lugn och en hastig sidoblick, som han riktade åt den plats, der Arabella satt, öfvertygade honom om, att han *måste* visa sig lugn.

Det undföll nämligen icke hans skarpa blick, att Arabella bevakade honom.

Och dessutom — tänkte han — kunde ödet förändra ställningen snart nog till hans fördel.

Han bugade sig för Susanna och hviskade på samma gång i hennes öra:

— Jag älskar och skall evigt älska endast dig. Aldrig har jag älskat någon annan.

Han såg, huru hon rodnade och darrade, och derefter gick han bort till en grupp af bekanta herrar, med hvilka han inlät sig i samtal. En af dem var polismästaren Kurtisenberg, hvilken nu ändtligen hade återfått sin naturliga ansigtsfärg omkring de listiga ögonen.

— Charmant att få göra er bekantskap! försäkrade herr Kurtisenberg, som naturligtvis icke anade, att han här såg framför sig juden Abschalon i annan gestalt och form.

— Er ryktbarhet såsom polismästare, yttrade Fra Benevento, sträcker sig öfver hela Europa, som icke nog kan begripa polis-

institutionens förträfflighet i den svenska hufvudstaden. Derför har jag också längtat efter att få göra er bekantskap och fagnar mig mycket öfver att nu äntligen hafva vunnit denna ära. Min herre, jag högaktar och beundrar er.

Herr Kurtisenberg var i sjelfva verket alltför intagen af höga tankar om sig sjelf, för att kunna ana den ironi, som låg i den förnåme sicilianarens höfliga ord.

Men en och annan af de kringstående herrarne smålogo på ett icke alldeles höfligt sätt, som skulle hos hvar och en annan hafva väckt till lif hvarjehanda obehagliga känslor. Herr Kurtisenberg var emellertid oåtkomlig för allt hvad satir och ironi heter.

Han tyckte ofantligt mycket om den sicilianske adelsmannen, som utom sitt distinguerade utseende äfven hade den förtjensten att förstå och värdera en utmärkt polismans förtjenster. Han slöt sig till Fra Benevento och de blefvo snart goda vänner, ja, så goda till och med, att polismästaren föreslog en förtroligare bekantskap genom bortläggande af titlar och höflighetsfraser. Och på äkta svenskt nationalmanér beseglades detta vänskapsförbund vid buffeten, der punsch, konjak, viner och sodavatten flödade.

Arm i arm med herr Kurtisenberg försvann således Fra Benevento ur danssalen.

Och Arabella kände sig en smula lugnare, då hon såg, att han icke längre samtalade med den förhatliga, bleka, blonda nordiska skönheten derborta, hvilken hon redan hatade med hela sitt sydländska hjertas glöd. Äfven var det med en viss belåtenhet hon såg sin man aflägsna sig från balsalongen och fördjupa sig i smårummen.

Men om Arabella vetat, hvad Fra Benevento gjorde, när pendylen förkunnade, att klockan var half tolf, så skulle hon troligen icke hafva skämtat så muntert med den krets af herrar officerare och diplomater och prinsar, som omgaf henne.

Ty knappt hade den dyrbara, på porslinskaminen stående pendylen förkunnat, att endast en half timme återstod till midnatten, innan Fra Benevento helt plötsligt ursäktade sig hos sin vän och bror Kurtisenberg och försvann ur kabinettet fortare än om han varit en ung sprätt och gått på Stockholms gator och sett en vacker cigarrfröken vinka i en dörröppning.

Sicilianaren . . . ty då Edvard Hallgren gick och gälde för en sådan, må det ju vara oss tillåtet att stundom begagna denna benämning . . . ilade genom några rum, ut i tamburen och uppsökte med feberaktig ifver sin hatt och sina ytterplagg.

När han funnit dem, begaf han sig lugnt nedför trappan och ut på gatan.

Hans kusk hade erhållit order att vänta honom vid närmaste gathörn.

Riktigt! Ekipaget var på aftaladt ställe. Fra Benevento kastade sig i vagnen.

— Kör till Katarina kyrka! sade han kort och befallande till kusken.

Som läsaren vet, ligger Katarina kyrka icke långt från Sista Styfverns Trappor.

Och blott tjugofem minuter återstodo tilldess Benevento skulle vara på denna plats.

Ekipaget rullade bort med hastigheten af ett jernvägståg på lutande plan.

Men deruppe i hans excellens statsministerns salonger fortforo munterheten, glädjen och dansen. Ingen hade märkt sicilianarens försvinnande, icke ens hans hustru.

Hon trodde, att han hade slagit sig ned vid ett spelbord i något af smårummen.

Och hon inskränkte sin vaksamhet till att iakttaga den vackra Susanna.

Så länge hon hade henne under sina ögon, var hon lugn för sin man.

Bland de unga och gamla män, som uppvaktade henne och tydligt å daga lade, att de voro förtrollade af hennes behag — ty sådant går an att ådagalägga i en hufvudstad — äro att nämna trafikdirektören Elfenben, en öfverste med podager och ånger öfver att hafva förblifvit ungtkarl, en liten sprättig fransk diplomat med kolsvart och pomaderadt hår, lydande namnet Edouard de la Lienterie samt en ståtlig svensk underlöjtnant i kavalleriuniform och med enorma skulder, vexlar i hvarje bank och ett greffigt namn, som icke behöfver nämnas, enär vi helt enkelt kunna kalla honom greve Stöfveldorfe. De öfriga voro till största delen kongl. sekreterare och småfnask från embetsverken och kunna derför icke beräkna att blifva här särskildt nämnda.

Emellanåt slöt sig någon af prinsarne eller en Carl den XIII:s riddare eller en minister eller en ordensprydd generalsperson till kretsen. Alla voro förtjusta i den spirituella sicilianskan. Men de namngifna voro de trognaste af hennes beundrare.

Då och då lät hon greve Stöfveldorfe eller de la Lienterie föra sig i en dans. Men mestadels refuserade hon alla böner i

den vägen, förklarande, att hennes helsa icke tillät något öfverdåd i fråga om en så liflig kroppsrörelse. Men verkliga orsaken till hennes återhållsamhet var den, att hon under dansen icke kunde så noggrant öfvervaka Susanna eller iakttaga, om Fra Benevento å nyo närmade sig henne.

Det föll henne icke in att misstänka, att Benevento hade lemnat balen.

Och då hon klockan två såg honom arm i arm med polismästaren Kurtisenberg inträda i balsalen, kunde hon icke tänka annat än att de båda herrarne hade tillbringat några timmar i hvarandras sällskap vid spelbordet och en utsökt fin havanna.

Om någon hade sagt henne, att han varit vid Sista Styfverns Trappor och hållit både långa och vackra tal inför en hop skurkar, skulle hon icke hafva trott ett enda ord af den historien. Hon var fullkomligt öfvertygad, att hon samvetsgrant hade uppfyllt sin »pligt» att vaka öfver sin mans uppförande på hans excellens statsministerns bal.

Och så kom den läckra supéen, till hvilken hon ledsagades af sin älskade Benevento sjelf. Den som blef förargad häröfver var naturligtvis grefve Stöfveldsporre, som hade smickrat sig med hoppet att få tillbringa hela balnatten i hennes angenäma sällskap.

Han var alldeles galen af kärlek till Arabella, den förvecklade spolingen.

Och hans moral var så dålig, hans dumhet så stor, hans egenkärlek så kolossal, att han verkligen var fullkomligt öfvertygad, att den sköna sicilianska hertiginnan hade förälskat sig i hans snutfagra ansigte, smala ben och gryende mustacher.

Kanske trodde han också, att den vackra ljusblåa uniformen var oemotståndlig.

Han visste icke, att hos en ädel qvinna väcker slikt prål mera äckel än välvilja.

Också var han i det afseendet oefaren, att han aldrig råkat blifva förtjust i andra qvinnor, än de, som, vare sig gifta eller ogifta, redan hade gjort det ohjelpiga fallet.

Brummande som en björn, valde han en annan dam och promenerade till matsalen.

Eller rättare sagdt matsalarna! Ty en särskild sådan var redo för prinsarna och de aldra högst uppsatta i societéen — några riddare af serafimerorden och Carl XIII:s orden samt cheferna för den diplomatiska kåren och ett par uråldriga generallöjtnanter.

Den matsedel, efter hvilken rätterna serverades och vinerna

iskänktes, ligger i detta ögonblick framför författaren. Den är konstnärligt ritad och visar på framsidan en tjock herre, hvilken med en gourmands saliga ansigtsuttryck öppnar ett ostron, och på baksidan en charmant coifferad ung dam, hvilken snaskar i sig en portion glace, medan en hennes tillbedjare slår i ett glas skummande champagne åt den sköna. Alltsammans är omgifvet af arabesker, som vid närmare undersökning befinnas sammansatta af alla möjliga läckerheter i miniatyr — champignoner, tryffel, kräftor, sardiner, färserade oliver, o. s. v.

Hvad maten beträffar, har man endast att berömma hans excellens statsministerns kock. Och angående vinerna kan endast ett omdöme fallas. De voro öfver all kritik. Det måste till och med den store vinkännaren Kurtisenberg erkänna och han hade ändå druckit vin i sällskap med både Christina Nilsson och Adelina Patti och Jenny Lind.

Och konversationen var både munter och liflig vid det lukulliska bordet.

Klockan half fem på morgonen hemförde de fyra kolsvarta springarne »den sicilianske adelsmannen» Fra Benevento och hans maka till deras präktiga palats vid Kungsträdgården. Det var just vid samma tid på morgonen, då den af en natts hvila styrkte arbetaren lemnade sitt hem för att gå till dagens mödosamma värf.

TIONDE KAPITLET.

Sammanträdet.

Det var mörkt, kolmörkt på Sista Styfverns Trappor klockan tolf den natten.

Om en polisman hade legat i en båt alldeles nedanför trappan och vaggats upp och ned af de oroliga vågorna, om han således hade befunnit sig på endast några få fots afstånd från trappan, skulle han icke hafva kunnat se någon varelse på den. Så mörkt var det.

Och likväl var hela trappan full med människor, trasiga eller någorlunda väl klädda individer af problematiskt människovärde — omkring hundra af samhällets olycksbarn.

Vi hafva redan hört »Pengen» inför Benevento redogöra för sammanträdenas ändamål.

Det kunde naturligtvis icke vara några hederliga ändamål, som åsyftades vid denna tid på dygnet och på denna aflägsna plats samt i detta hemlighetsfulla dunkel.

På Katarina Högbergsgata och Katarina Östra Kyrkogata lyste ännu några gaslyktor, då Fra Beneventos eleganta ekipage, draget af fyra kolsvarta hästar, stannade utanför Katarina kyrkas portal. Genom en rask rörelse förflyttade den förnämne mannen sig ur vagnen och ned på gatan. En patrullerande poliskonstapel stannade och tog den ovanliga synen i betraktande, men han sade ingenting. Antingen trodde han, att ekipaget tillhörde hofvet, eller också, att det tillhörde en ung slösare, hvilken hade en älskarinna här i trakten och gick att i hennes sköte tömma sin fyllda börs.

Utan tvifvel hade kusken redan i förväg erhållit sina instruktioner, ty han väntade icke på någon befallning af sin herre. Denne hade knappast satt foten på gatan, innan kusken gaf hästarna en klatsch, vände på det mest konstnärliga sätt och lät ekipaget rulla bort i riktning mot Götgatan. Poliskonstapeln tog med långa afmätta steg samma kosa och bekymrade sig icke om Fra Benevento det aldra minsta.

Om han hade vetat, att den unge mannen och den gamle juden Josef Absalon voro en och samma person, skulle han sannolikt icke hafva med så stor liknöjdhet aflägsnat sig.

Men han hade redan fattat sin öfvertygelse om den unge herrens ärende der i trakten och han var, i likhet med de flesta enfaldiga och hufvudlösa personer, orubblig i sin öfvertygelse.

För öfrigt fans ingen människa på gatan vid denna timme på natten.

Den enda lefvande varelse, som Fra Benevento såg på sin väg bort till Sista Styfverns Trappor, var en stor hvit katthane, hvilken höll sin disharmoniska serenad utanför en koja, innanför hvilken sannolikt vistades hans ideal för veckan. Benevento tyckte, att det disharmoniska jamandet var gräsligt att höra. Han påskyndade sina steg och uppnådde snart Sista Styfverns Trappor.

Der var allting mörkt och han kunde icke se ens en handbredd framför sig.

Men han hörde ett sorl, hvilket öfvertygade honom om, att trappan var befolkad.

Han steg nedför några trappsteg och stötte emot en figur, som han icke såg.

— Är det Ni, nådig herre? hviskade figuren med en röst, som var lätt att igenkänna.

— Ja, det är jag, min kära filosofie doktor! . . . Det var bra, att jag så snart träffade på dig.

— Jag trodde just, att Ni skulle komma från detta håll och därför stod jag på post här.

— Ypperligt, min vän! . . . Nå, hafva alla anländt, så att sammanträdet kan börja?

— Ja, herre, alla hafva infunnit sig — alla utan undantag. Då jag visste, att Ni ämnade hedra oss med ett besök i natt, så har jag på hemliga vägar underrättat alla bröderna, att denna natts öfverläggning skall blifva af större betydelse än någon annan. Derfor hafva de också infunnit sig så mangrant, att ingen enda af dem saknas.

— Förträffligt! . . . Underrätta dem, att en person ämnar hålla ett tal till dem . . .

— Hvad tänker Ni på, herre? . . . Ett tal! . . . Ett tal här ute i fria luften? . . . Det duger icke.

— Det finnes ju ingen annan möjlighet för mig att meddela mig med dem.

— Vänta, nådig herre, genmålde »Pengen» raskt, så skall Ni få se! . . . Kom!

»Pengen» fattade »nådig herrens» hand och drog honom sakta nedför trappan.

Det var så mörkt, att Fra Benevento omöjligen kunde se någon människa, men ett tisslande ljud, som nådde hans öron, underrättade honom om närvaron af en mängd människor.

Han hade, förd af »Pengen», hunnit nedför hälften af trappan, då ledsagaren stannade.

Vidare hörde han »Pengen» halfhögt utdela några befallningar, men till hvem de voro ställda, det var för Fra Benevento omöjligt att veta. Ett buller lät sig förnimma. Det förekom Fra Benevento alldeles som om han stått vid Skeppsbron och hört, huru sjäarne vid aflastandet af bräder och plankor från fartygen vårdslöst kástat den ena bräden eller plankan ofvanpå den andra. Och inom sig undrade han öfver, hvarifrån detta ljud af bräder, fallande på bräder

väl kunde härleda sig. Han frågade sig sjelf, om bofvarne verkligen refvo sönder »Sista Styfverns Trappor».

Troligen var just detta hvad de förehade, ty innan Fra Benevento hade hunnit komma till någon öfvertygelse i frågan, såg han plötsligt framför sig en cirkelrund öppning, genom hvilken utströmmade från det inre af berget ett ljus så intensivt, att hans ögon nära nog förbländades. Naturligtvis var det endast genom det utströmmande ljusskenet, som Fra Benevento kunde blifva varse öppningen i berget, ty utan detta ljus, skulle alltsammans hafva varit insvept uti ett ogenomträngligt mörker, der hans skarpa blick skulle hafva förgäfves ansträngt sig.

Men huruvida berget bestod af grus och sand, hvilka ämnen lätt låta sig bearbetas med hacka och bila samt aflägsnas med tillhjälp af spada och skottkärria, eller om det utgjordes af hård granit, som tarfvat otaliga och outsägliga mödor för att kunna urholkas — detta förmådde han icke i mörkret afgöra.

En röst hviskade i hans öra och en valkig hand grep hans fina.

— Stig på, herre! hviskade den hemlighetsfulla rösten, om hvilken Fra Benevento endast kunde fälla det omdömet, att den icke tillhörde »Pengen».

Vid det på de omgifvande föremålen reflekterade skenet från den i berget anbringade öppningen varseblef Fra Benevento åtskilliga mörka gestalter, som klädde sidorna af »Sista Styfverns Trappor» och hvilka utan tvifvel ämnade gå, eller rättare sagdt, krypa in i hålan baktefter honom.

Ty den cirkelrunda öppningen var icke vid nog att tillåta någon gå in.

Man var nödsakad att krypa, huru stor afsky man än hade därför.

Ty äfven i vår lycksökande tid finnas menniskor, som afsky kryperi i alla tänkbara former. Och om läsaren rätt fattat Edwards karakter, kunna vi tryggt framställa den frågan: tillhörde han den lumpna ras, som kryper fram till målet?

Nej — huru brottslig han än var, huru fördömlig efter mänskliga och gudomliga lagar — så långt hade han ännu icke sjunkit, att han älskade kryperiet.

Han tvekade också några ögonblick, innan han begaf sig in i hålan.

Men slutligen erinrade han sig, att hans besök på platsen hade

ett ändamål och att detta icke kunde vinnas, om han icke komme in i hålan.

Af denna orsak beqvämade han sig att krypande beträda hålan.

Han märkte, att en hel skara kom inkrypande bakefter honom.

Om han än icke hade kastat blicken bakom sig och sett, skulle han likväl vetat det.

Ty skurkarne förde ett rysligt oväsen, medan de trängdes i hålet.

Efter att hafva krupit fyra eller fem alnar, kunde Edvard resa sig upp.

Han befann sig då i en grotta, hvars dimensioner icke voro alltför stora.

Till taket i grottan var det aldrig högst tre och en half aln. Grottans bredd var högst tio alnar och dess djup icke öfver tjuugo. Dess dimensioner voro alltså måttliga.

Biskop Billing skulle der icke hafva haft hälften af det rum, han behöfver.

Men det som slog Fra Benevento med häpnad var det intensiva ljuset.

Det var hvarken talgljus eller stearinpliror — hvarken fotogen eller s. k. gas.

Grottan var helt anspråkslöst upplyst genom elektriska lampor af stor styrka.

Icke ens solljuset har en så intensiv kraf som ljuskällorna i denna håla.

Der fans i hela grottan ingen enda vrå, som icke var så fullkomligt upplyst, att man der kunde läsa den finaste och mest osynliga perlstil utan glasögon eller mikroskop.

Man tycker naturligtvis, att det måste vara ett särdeles fint tjufband, som består sig med elektrisk belysning. Men vi bedja våra läsare hafva den godheten att besinna, att elektriciteten liksom allt annat var tjufgods.

På Humlegården eller på något annat ställe i Stockholm var man då för tiden ifrigt sysselsatt med experimenter rörande elektrisk belysning.

Glödlampor enligt det »nyinventerade s. k. Municipalsystemet», förfärdigade å Edisons elektriska verkstäder i Amerika och tillhållna af agenterna för Edison Machine Works och Edison Lamp Company in New York herrar Wockatz & C:ni i Göteborg fröjdade

Leona.

stockholmarnes själar, gjorde ondt i deras ögon och kommo de hederliga gaslågorna att rodna af harm eller blygsel.

Herrar Wockatz & C:ni påstå i sina annonser helt oförfäradt, att år 1885 voro 250,000 Edisonlampor i bruk i Amerika. En stockholmare, som läste det der i Dagens Nyheter N:o 6555 år 1886 utbrast: »den der firman är bestämdt född i Vestergötland.» — Man vet ju, att hedersmännen derifrån låta pruta med sig.

Nåväl — på Humlegården eller annorstädes, det gör detsamma — nog af, några tjug af Edison Lamp Companys glödlampor och ett par eller tre af Edison Machine Works dynamomaskiner voro i verksamhet inom Stockholms hank och stör. Hvad var mera »naturligt» än att tjufvarne skulle försöka stjäla elektrisk kraft.

Ingenting är så starkt, men också ingenting så värlöst som den elektriska kraften.

Den är alldeles som den starke Simson, när han förlorade sitt hår.

Och håret representeras här af de många och långa lednings-trådarna.

»Pengen» var, såsom vi veta, »filosofie doktor», d. v. s. en man, som egde universitetspatent på allt hvad lärdom, förstånd och tankeförmåga heter.

Icke orätt hade den man, som yttrade, att svenska folkets enfald — riksbekant, ja, bekant i hela världen, icke minst i det stora land, der man skrattar godt åt »die dummen Schweden» — beror derpå, att herrar filosofie doktorer hafva tillegnat sig så mycket vett, att intet återstår åt oss andra, om vi icke vilja offra ett och ett fjerdedels år af vårt lif på filosofie licentiatexamen, ty då skulle äfven vi från och med examensdagen vara förståndiga menniskor. Hvad vår svenska civilisation, sådan den uppenbarar sig i alla de frågor, som gälla kompetens till embeten och dylikt, ändå är för en välsignadt rar sak!

Denna civilisation utkorar en massa individer, magasinerar uti dem allt folkets vetande och trycker utanpå ett sigill, hvars inskrift är »filosofie doktor». Att en och annan af dem blir galen af för mycket förnuft, det kan naturligtvis icke inverka på saken, emedan det inträffar aldrig högst med femtio bland hundra och således är att betrakta som undantagsfall.

Gud vet, huru det skulle gå, om vi inga »filosofie doktorer» hade.

Då blefve vi bestämdt barbarer allesammans och då skulle den olyckan kunna drabba landet, att af femtio embetsmän åtminstone

en enda vore fullkomligt skicklig till att förvalta sitt kalls göromål. Tänk, huru gräsligt!

Det riktigt svartnar för våra ögon, när vi tänka på en framtid, då dugligheten och icke »filosofie-doktors-graden» förskaffa folk deras bröststycken, då dessa lefvande magasin af s. k. vetande (d. v. s. ditt och datt ur vetenskapens brunn, upphemtadt medelst den stora examenshissen) utgöra ett förlegadt kuriosum, en utdöd ras, hvars ben man samlar och försöker sätta tillhoppa, liksom man nu för tiden gör med de funna lemningarna af antediluvianska djurformer.

Usch! . . . Det blir kusligt att lefva på den tiden, ty hvad är mera uppbyggligt än att hafva en massa filosofie-doktors-solar, som lysa oss arma.

Dem förutan vore Sverige sannerligen en lumpen ödemark.

»Pengen» var en sådan der filosofie-doktors-sol och det med besked.

Han hade varit »primus» vid en promotion och det berättas om en känd personlighet, att han sagt sig heldre vilja vara »primus» än annat majestät.

Ty både »primus» och »ultimus» äro ovädersägligen »majestäter».

Det kan man se på en och annan, som går och slår dank i en sydsvensk stad och dricker sin tuting, läser sin tidning, tager sin promenad och kurtiserar sin flicka lika samvetsgrant som en opromoverad barbar.

Nomina sunt odiosa, men de stå till lärarens tjänst enskildt.

Naturligtvis hade »Pengen» studerat »fysik» och det med all en filosofie doktors väl bekanta grundlighet. Han hade hört en smula om elektriciteten och när han tenterade i »fysiken», hade han »kunnat utantill» en hel hop om denna intressanta sak. Visserligen hade han sedermera glömt alltsammans — till och med en filosofie doktor är ju icke allvetande — men lyckligtvis hade han kvar uti en smutsig rockficka sitt doktorsdiplom och det tog han nu fram och bredde ut framför sig på ett bord, börjande att studera det.

Han inhemtade, att han innehade höjden af mensklig kunskap.

Han läste tydligt, att han var oupphinnelig i allt hvad förstånd heter.

Han fröjdade sig åt sitt patent på konsten att veta och begripa allting.

Men när han fröjdat sig tre timmar, var han lika klok på elektriciteten.

— Skulle jag verkligen vara dum? . . . utbrast han med tydligt vemod.

Han suckade. Skulle filosofie-doktors-lärdomen blott vara en humbug?

— Bah! utropade han efter en stunds tankfullhet . . . Omöjligt! Ingenting i världen går upp i värde mot ett sådant här doktorsdiplom. Fråga hvilken biskop du vill och du skall få höra, att t. ex. vid tillsättningen af ett pastorat den dummaste karl i riket måste, om han är försedd med doktorsdiplom och isynnerhet om han liksom jag tjenstgjort en tid vid elementarläroverk, föredragas framför den förståndigaste, mest arbetsamme och duglige, hvars panna aldrig smyckats af den der förståndskransen, som bindes af lagerblad. Alltså — filosofie-doktors-gradens värde är obestriddig. Ergo . . . måste jag förstå mig på elektriciteten. Jag har ju patent på att förstå mig på allting liksom de chinesiska mandaringubbarne, som icke afsluta sina studier, förr än de uppnått sjutionio års ålder.

Återigen försjönk »Pengen» i en väl motiverad filosofie-doktors-tystnad.

Hans plirande ögon skådade i andanom både Parnassen och Edison.

Och hans promoverade hjerna arbetade, så att den fick värk.

Man är icke mera än människa, fastän man är »filosofie doktor».

— Ah! . . . utbrast han slutligen, i detsamma han gaf sig sjelf ett dråpligt knytnäfs slag midt öfver näsroten . . . Ah! . . . Nu vet jag . . . Nu har jag det.

Hela hans gestalt rätade upp sig och man skulle trott sig i hans uppfiffade personlighet se en s. k. jubeldoktor, d. v. s. en doktor, som icke är att gråta åt, utan att skratta och jubilera åt . . . ett af dessa mumier, som icke härstamma från Egypten utan från doktorsfabrikerna i Lund och Upsala.

Hans ögon glänste som ett kommandörskors. Hans haka darrade.

— Vi skola stjäla elektricitet, utbrast han slutligen med pathos.

Det var emellertid icke en idé . . . det var endast en simpel aning.

»Pengen» måste gå på boklådan å Norrbro och begära ett arbete i fysik . . . Det fans icke der . . . Nå, så bar det åstad till Fritze . . . Der fans det.

— Herre Gud... hvad han nu studerade!... En skollärarekandidat, som kommit till full insigt af sitt blifvande kalls höga vigt, storhet och ansenlighet, kan icke vara mera ifrig att punkt för punkt lära sig utantill hela läroboken.

Från perm till perm kunde »Pengen» snart hela smörjan.

Men ändå visste han icke, huru han skulle kunna själa elektricitet.

Han var alldeles som en generaldirektör bland sina underhafvande.

De veta hvad generaldirektören aldrig lär sig att förstå, nämligen hvad det egentligen är, som drifver embetsverken framåt — de underordnades arbete.

— F—n!... utbrast slutligen »Pengen»... Jag tänkte, att jag i och genom min filosofie-doktors-hatt blifvit egare af konsten att begripa allting. Men nu... o, fasa!... nu ser jag tydligt, att... hela doktorskapet är bara usel smörja.

Han kastade hela »Läroboken i Fysik» på elden och svor på, att han skulle offentligen i Post- och Inrikes-Tidningar tillkännagifva, att han afsade sig sin doktorsgrad.

Men innan han utfört denna föresats, blef han bekant med en förfallen ingenjör, som hade genomgått »teknologiska institutet», men aldrig blifvit »filosofie doktor.»

Denne gaf »Pengen» några vinkar, som satte hans tankekraft i rörelse.

Alldeles som när man drager upp ett ur och gifver pendeln en knuff!

Usch, hvad det gick!... Det gick så att det surrade i alla hjernhjulen.

Och följdén blef, att »Pengen» fick reda på konsten att stjåla elektricitet.

Han köpte en massa metalltråd och lyckades en vacker månskensnatt på ett mycket behändigt och för andra människor oupptäckbart sätt och ställe förbinda denna tråd med ledningstråden mellan Edisons dynamomaskin och glödlamporna.

Och när detta blifvit utfördt ledde han försigtigt tråden under jorden och under vattnet bort till Sista Styfverns Trappor. Den förfallne ingenjören, som med lif och lust slutit sig till tjufbandet, hade lärt »filosofie doktorn» att isolera tråden.

Sedan köpte »Pengen», hvilken såsom egare af Grönlundska krogen befann sig i goda ekonomiska omständigheter och visste att

på hvarjehanda sätt förbättra dem . . . han köpte hos Wockatz & C:ni i Göteborg några dussin Edison-lampor.

Dessa utsattes på vederbörliga ställen i grottan och förenades med trådarna.

Och vid nästa sammankomst kunde »Pengen» fröjda tjufbandet med elektriskt ljus.

Att ingenjörerna på Humlegården eller hvad det nu var icke kunde begripa, hvar all den af dynamomaskinerna producerade kraften tog vägen, det störde naturligtvis icke ett enda ögonblick »Pengens» samvetsfrid. Och att samme ingenjörer icke kunde förstå, hvarför deras lampor lyste så uselt . . . Det gjorde ingalunda »Pengens» förnöjelse mindre, då han presiderade i den rikligen upplysta grottan.

Ty »Pengen» var verkligen »president» der . . . ett nytt bevis på den intellektuella förmågans företräde framför och öfvervigt öfver de råa materiella krafterna.

Han var ju »filosofie doktor» och i den egenskapen tillkom honom hedersrummet inom hvarje förnuftig samling af människor. Till och med f. d. grosshandlare och f. d. folkskollärare och pastor Bengtsson sjelf, om han varit der, skulle hafva erkänt detta.

Till sin häpnad blef Fra Benevento varse »Pengen» på presidentstolen.

Denna utgjordes af ett väldigt stenblock i grottans bakgrund.

Der satt »Pengen» med korslagda ben liksom om han varit en turkisk pascha.

Och vid hans sida stod en figur med kolossal kropp och brandrödt skägg.

Den senare var ett slags ceremonimästare och hette »Sjöröfwaren».

Nå — detta var nu ingalunda hvarken hans dop- eller slägt-namn . . . det förstås.

Det var endast ett smeknamn, som begagnades kamrater emellan.

Och det rättfärdigades derigenom att det innebar en god portion sanning.

»Sjöröfwaren» hade nämligen icke allenast i pojkåren utmärkt sig genom vildhet.

När han blef »karl», d. v. s. tre och en fjerdedels aln lång, företog han båtledes på egen hand små utflygter till de rikare stockholmarnes vid Mälaren belägna sommarställen.

Äfven Hammarbysjön benådades stundom med hans föga efterlängtade visiter.

Och då han icke blott var »karl», utan till på köpet hade att stoltsera med ett halfalnslångt rödt skägg, så begaf han sig ut i världen under namn af sjöman.

Till en början lyckliggjorde han handelsfartyg med sin styrka och sitt berserkalyenne.

Men slutligen ledsnade han vid en så fredlig idrott. Någonstädes i China tog han hyra på ett sjöröfwareskepp — en snabbseglande, från engelska kronan stulen fregatt — och från den dagen befann sig vår man i sitt rätta element.

Han var sjöröfvare några år, blef derefter slafhandlare, uppsnappades en gång utanför Afrikas kust af en engelsk örlogsmän med nitonio kanoner och kom på det sättet i fängelse samt fick öfver sig en engelsk dom på »livvets förlust».

Men »Sjöröfvaren» visste, att det ännu fans i Stockholm en hel del människor, som hafva någon egendom, värd att stjåla. Och därför beslöt han att icke dö.

Han lyckades rymma och befann sig snart i den svenska hufvudstaden der han ingick s. k. civilt äktenskap med en qvinlig varelse som hette Cecilia.

Detta »civila äktenskap» hade ganska stor likhet med de amerikanska.

Åtta år efter »Sjöröfvarens» hemkomst är det nu, då vi se honom i hålan under Sista Styfverns Trappor. Han ser ut, som om ett mord vore för honom ett nöje.

I hans råa drag hafva alla lidelser tryckt sin stämpel och i de djupa fårorna kring näsa, mun och haka skulle en människokännare genast hafva läst allt hvad lidelsefullt, allt hvad hänsynslöst, allt hvad mensklig förnedring heter.

Och den långt framskjutande hakan bevisade en djerfhet utan mått eller gräns, en kraft, som var beredd att trampa far, mor, bröder, systrar, vänner — allt under sina fötter.

— Är dörren tillsluten? ropade »Pengen», sedan han hade genom ett klubbslag bringat den sorlande församlingen till någorlunda dräglig tystnad.

— Dörren är tillsluten, svarade en dof röst från grottans ingång.

— Då vare vår hedervärda församling härmed öppnad, fortfor »Pengen».

Han dröjde några ögonblick, liksom för att välja sina ord, innan han fortsatte.

— Bröder af vårt fria förbund! ropade han under teatraliska gester, må vi inleda förhandlingarna på vanligt sätt genom skolundervisning åt de unga.

Ett bifallssorl belönade detta förslag och ett halft tjog halfvuxna pojkar och flickor knuffades fram till närheten af talarestolen. På somliga af de små ansiktena lästes vittnesbörden om en tidigt utbildad fräckhet och en tidig vana vid lasten. På andra lästes blygsel och skam, hos somliga blandade med fruktan.

En liten i trasor höljd flicka, som tycktes vara aldrig högst tolf år, grät och stretade emot, då en stark karl — hennes egen far — släpade fram henne.

— Nå, Lisa, min sötunge, kom... kom!... uppmanade »Pengen» med mild stämma.

Men Lisa tiggde och bad, att hon skulle få slippa. Hon tyckte icke om att gå i »skola».

Då grep hennes far med stadig hand i hennes guldgula hår, ruskade duktigt det arma barnet och släpade henne fram till presidenten, der hon ändtligen stod, darrande i hvarje lem och hickande efter andedrägten.

— Nå, barn, återtog »Pengen» med en silkeslen röst, som ljud hemsk på denna plats, i denna omgivning och under dessa förhållanden — nå, barn små, I kunnen tacka Gud och edra föräldrar, som hafva satt er i denna förträffliga skola och låta eder inhemta dessa nyttiga kunskaper. Annat är det med de stackars hedningabarnen derute på Söderhafsöarna och i Afrika och på många andra ställen. De få minsann inte åtnjuta någon undervisning. Om de vilja lära sig den stora konsten att lefva på andras bekostnad eller... såsom en del dumt folk kallar det... att stjäla, så få de minsann sjelfve lära sig den. Men Ni, mina små lamungar, få både theoretisk och praktisk underbyggnad, innan I kommen ut i lifvet på egen hand. Och hvad nu teorien beträffar, så vill jag ännu en gång gå igenom hufvudsakerna. Praktiken skola vi sedan taga i tu med... Alltså... hören nu noga på, mina söta, små barn!... och du, Lisa, hacka inte tänder, som om du stode under en galge och hade mästermannens rep en tum från din vackra hals... d. v. s. från din hals, som sannolikt en gång blir någonting utsökt i sitt slag!... Hören nu på!... Den första af alla de regler, efter hvilka vår ädla konst bör utöfvas, är denna, att man

företager allting så hemlighetsfullt, att inte ens det skarpaste öga kan upptäcka hvad man gör.

»Pengen» gjorde ett uppehåll, liksom för att låta denna »regel» så mycket djupare inplanta sig uti ungdomarnes förstånd och minne. Lisa grät och skälfde.

Derefter började »Pengen» på följande regler... men vi hvarken vilja eller kunna redogöra för dem. Nog af... »Pengen» tycktes hafva, åtminstone i theoretiskt afseende, höjt sin tjufskola till värdigheten af en »tjufakademi.»

Och så skred man omsider till de »praktiska» öfningarna i »konsten.»

— Glömmen aldrig, så hade »Pengen» slutat sin föreläsning, glömmen aldrig, mina lamungar, att konsten att lefva på andras bekostnad är en af de sköna konsterna och att den bör utöfvas på ett sådant sätt, att skönhetssinnet deraf har en njutning.

Troligt är, att barnen nu skulle praktiskt visa, i hvilken mån de hade förvärfvat förmåga att bereda »skönhetssinnet njutning» genom »konstens» utöfvande.

»Pengen» gaf ett tecken åt några karlar, hvilka ur en packlår framhemtade diverse klädesplagg och andra föremål. Dessa saker utställes eller uthängdes rundt omkring grottan på väggar och andra lämpliga platser. Här såg man en gammal luggsliten frack... der ett par benkläder... på ett annat ställe en stöfvel o. s. v. När allt var uthängdt, steg »Pengen» mycket högtidligt ned från sin talarestol och mottog af en karl en liten penningpung, några börsar, ett par ur, några näsdukar, en matsked och en mängd andra föremål, som vi icke medhinna att uppräknas.

Dessa saker utplanterade han nu på olika ställen i grottan.

I bakfickan af fracken lade han en börs... i stöfveln stack han silfverskeden... i en västficka lade han ett ur... i byxorna gömde han en näsduk o. s. v.

Och när de uthängda kläderna m. m. icke kunda rymma flera föremål, gömde han resten här och der i fickorna hos de församlade karlarne.

— Nu barn, gån på! utropade han och återtog sin plats på »talarestolen».

Midt framför sig på stenen lade han en tvåkrona, hvarefter han satte sig ned med korslagda ben och bjöd tystnad med sin klubba.

— Här sen I, utropade han, denna peng... Den som kan stjåla den midt för näsan på mig, är färdig att lemna skolan och

inträda som myndig medlem af vårt ädla förbund . . . Nå, raskt till verket nu, mina lamungar.

»Lamungarne» smögo sig undan bland mängden i ändamål att utföra de tjufknep, om hvilka de förut erhållit mundtlig undervisning. Den församlade hopen af skurkar följde med stort intresse barnens åtgöranden och gäfvö högljudt tillkänna sitt lifliga bifall, när någon af disciplarna hade, trots all vaksamhet, lyckats tillägna sig någon af de undangömda sakerna så obemärkt, att ingen hade någon aning derom, förr än barnet trädde fram till »Pengen» och triumferande återstälde till honom tjufgodset. Erkännas måste, att eleverna af båda könen ådagalade en flit och en ifver, hvilka hade varit värdiga ett bättre mål och hvilka, om de blifvit använda i en nyttig skola, ovilkorligen skulle hafva gjort dessa förhoppningsfulla ungdomar till aktningvärda och nyttiga medlemmar i samhället.

Åtskilliga blefvo emellertid upptäckta, just då de trodde sig obemärkta och skulle göra ett »godt kap.» De fingo stryk utan nåd och barmhertighet, men med tillagda förmaningar att göra sin sak bättre nästa gång, så kärt det vore dem att undgå de hårdaste och grymmaste straff, såsom att »dricka brorskål med aborrarna» o. s. v.

En halfvuxen flicka, som skickligt tillagnat sig en näsduk ur bakfickan på Fra Beneventos frack, passade på att, då hon öfverlemnade rofvet åt »Pengen» och medan denne vände näsduken på alla håll för att utfundera, hvem den tillhörde, tillägna sig den framför »Pengen» på stenen liggande tvåkronan af silfver.

Först efter en stund märkte han förlusten och gaf då med hög röst tillkänna, att innehafvaren af tvåkronan skulle träda fram. — Flickan gjorde så, erhöll mycket beröm för sitt »välförhållande» och »uppflyttades från skolan till förbundet.»

Sedan nu »skolan» blifvit för aftonen afslutad, öfvergick man till andra göromål, hvilka voro af icke ringare vikt för det hedervärda sällskapets medlemmar.

Det tycktes verkligen, som om det var »Pengens» mening att låta Fra Benevento grundligt studera tjufbandets arbetsordning och göromål, innan han presenterade honom.

— Nu skola vi skrida till att dela bytet och sedan . . . ytttrade han högtidligt.

Då steg Fra Benevento fram i grottan och afbröt hans oration. Han saknade den viktigaste förutsättningen för att kunna profitera af denna yttring af »Pengens» välvilja — nämligen tid att länge

uppehålla sig i grottan bland bofvarne. Han måste i god tid vara tillbaka på den charmanta fest, han lemnade, då han begaf sig hit.

— Mina vänner, sade han med hög och stark stämma, hvilken fullkomligt banade sig väg genom den mask, hvarmed han vid inträdet i grottan hade betäckt sitt ansigte — mina vänner, förlåten, att jag i afton icke har tid att dröja så länge som jag hade önskat. Pligten kallar mig åt annat håll, ehuru min egen böjelse vill qvarhålla mig här i eder kamratkrets . . .

— Det var f—n så väl sagdt . . . brummade »Pengen», i det han strök sig om hakan.

— . . . Alltså, fortfor Fra Benevento utan att låta störa sig, alltså får jag, beklagande den nödvändighet, som tvingar mig att afbryta edra angenäma göromål, bedja eder vara af den godheten att skänka några minuters uppmärksamhet åt hvad jag har att, som jag tror i både ert eget och mitt intresse, säga eder.

En rå röst ur hopen utbrast under den ljudlösa tystnad, som uppstod:

— Rider dig maran, karl, eller hvarför gör du lika långa inledningar, som en prest på en predikstol? . . . Låt oss höra hvad du har att förkunna, det f—n må ta' dig!

Läsaren har utan tvifvel lika litet som Benevento trott sig skola undgå att höra svordomar i detta gudlösa sällskap. I sanningens intresse må vi likväl nämna, att vi af de tusentals eder, som der utslungades under löppet af denna natt, endast hafva utvalt de minst stötande och att vi använda afven dessa ytterst sparsamt.

När vi nyss läto en af karlarné säga »maran», så är detta endast en omskrifning för en hel rad illaljudande ord, hvilka flödade öfver den talandes läppar.

Karlen, som begagnade dessa ord, blef emellertid vederbörligen afsnäst.

»Pengen» hade visserligen, lika litet som de andra, afsky för eder och hädelser.

Men han kände Fra Benevento och visste, att det skulle vara farligt att reta honom.

Och dessutom såg han Benevento föra handen till byxfickan, troligen . . . det inbillade sig åtminstone »Pengen» . . . i ändamål att framtaga en revolver eller någonting dylikt.

Derför skyndade han nu, innan något utbrott skedde, att blanda sig i saken.

— Nådige herre, utropade han, bry er icke om hvad den

tölpen säger. Och du gamle galgkandidat, du sladdrande, vettlöse, ohängde, men af hängning välförtjente sjöröfvare . . . vill du bita ihop dina gröna tandrader och tuga, om också din ohyfsade tunga skall dervid blifva af dina betar klippt i två delar! . . . Jag skall annars lära dig att prata i ogjordt väder.

— Åh . . . brummade den med dessa ömma ord tillrättavisade skälmen.

Men hans tillämnade försvar blef hastigt och lustigt afklippt af »Pengen».

— Tig, karl! . . . Du vet inte hvem nådig herren är. Om du visste det, så skulle du önska dig heldre vara lefvande begrafven, än du ville uppreta honom mot dig.

Karlen satte sig brummande. En obestämd fara har alltid respekt med sig.

— Se så, nådig herre, fortsätt nu, uppmanade »Pengen» i den höffigaste ton.

— Nåväl, mina vänner, återtog Fra Benevento, i det han släppte revolvern tillbaka i fickan, som den redan till hälften lemnat, och i det han rätade upp sin resliga gestalt, nåväl, jag vill fortsätta. Det har kommit till mina öron, att detta hedervärda sällskap behöfver en anförare. Den förträfflige man, som för ordet vid edra sammankomster eller åtminstone i afton har gjort detta — han har sagt till mig så här: »de hederliga gossarna behöfva dig, kom och ställ dig i spetsen för dem!» — Och jag har, innan jag ännu sett någon af er, svarat honom, att jag ville komma och att jag ville blifva eder anförare. Och nu då jag har med egna ögon sett och genom egna iakttagelser förnummit, att Ni utgöra ett utvaldt sällskap med goda seder inom vårt yrke, med få ord en skara hederlige gossar, hvilka hafva förstånd nog att läsa sin nästas fickor, dricka och kyssa vackra flickor — nu upprepar jag det: jag vill blifva er anförare.

— Det var en dj—l till karl, utbrast någon, han frågar oss icke ens, huruvida . . .

Här inföll »Pengen»:

— Huruvida I viljen hafva honom till er chef, menar du . . . Ha, ha, ha! . . . Jag må skratta mig förderfvad åt en sådan flundra som du. Ha, ha, ha!

— Men, invände den andre en smula flat, vi hafva väl rätt att välja vår anförare sjelfve och behöfva icke låta någon truga sig på oss.

Ett doft mumlande här och der i grottan visade, att karlen uttryckt allas mening.

— Nå, sade »Pengen» mera allvarsamt, ingen lär väl heldre bestrida er denna rättighet, mina guldgossar. Också var det icke åt den saken, jag skrattade.

— Slå inga slingerbultar med oss, gamle gosse. Vi känna nog din bockfot.

— Bah! . . . Låt du f—n behålla sina prydnader sjelf och gå du inte och skänk bort dem åt någon annan, utbrast »Pengen», ty då kan det hända att han och hustru din, den högfärdiga slinkan, sätta ett af hans horn på din egen panna.

Ett allmänt skratt uppstod och sinnena lugnade sig småningom.

— Nej, mina bröder, sade då »Pengen» . . . jag fann det verkligen löjligt att någon kunde tvifla på, att vi skulle vilja hafva nådig herren till vår chef och högste styresman öfver vårt hederliga brödraförbund. Ännu är jag färdig att skratta åt en sådan tanke.

— Du känner då den der karlen, som du kallar för »nådig herren»?

— Om jag känner honom? . . . Jo, det kan du lita på. Jag har sett honom i arbete.

Detta intyg rörande Fra Beneventos person tycktes förändra hopens sinnesstämning mot denne. De blickar, med hvilka han betraktades, voro icke längre vilda och hatfulla eller åtminstone föraktliga, utan tillkännagäfvodrande och en viss skygghet.

— Vår president känner honom. Det är bra, ropades till höger och venster.

— Ja, mina bröder, återtog »Pengen» . . . jag kan försäkra vid både Moloch och alla andra forntidens gudar och vid galge och rep också, om det behöfves, att jag har sett denne nådige herre utföra ett så godt stycke arbete, att om jag ville och finge tala om det för eder, så skulle Ni allesammans gapa edra käkar ur led af idel förvåning och häpnad. Allt hvad jag har gjort i alla mina dagar, så filosofie doktor jag är, och allt hvad Ni, edra klåpare, hafva gjort i vårt yrke — det är alltsammans ett intet emot hvad han uträttat.

— Vår president går i borgen för honom, ropade några röster.

— Vår president vill lemna sin plats åt honom, sade andra. Det är borgen nog.

— Ja, mina bröder, jag är icke värd att draga af nådig

herrens stöflar, nämligen om man beräknar hans stora öfverlägsenhet i yrket.

— Må nådig herren då blifva vår anförare, ropades från flera håll.

Ett allmänt bifallsrop skallade under grottans låga hvalf.

»Presidenten» reste sig och gjorde min af att stiga ned från stenen.

— Jag lemnar nu min plats åt den, som kan bättre än jag fylla den.

Men Fra Benevento hejdade honom just vid sjelfva nedstignandet.

— Stanna qvar der du är, min vän, sade han, gripande »Pengen» i armen.

— Nej, nådig herre, svarade denne med dum min, nu är den platsen er.

— Inte för i qväll, min vän! Jag kan icke dröja här längre.

Utan tvifvel tänkte han på Arabella och den scen, som skulle följa, om hon märkte hans frånvaro från festen. Han vågade icke stanna qvar.

»Pengen» var förbluffad, men återtog likväl sin plats såsom »president».

— Jag får väl lyda då, brummade han, men så sant jag är promovrad fil . . .

— Oroa dig inte, min vän, hviskade Benevento till honom. Man väntar mig på ett annat ställe och jag måste gå min väg, förstår du . . . Jag måste.

— Men hvad skola dessa beskedliga gossar tänka, om Ni lemnar dem, just då Ni blifvit utsedd till deras chef? . . . Hvad skola de tänka om er?

— Bah? Det blir väl bra med den saken, hviskade han tillbaka.

Sedan vände han sig raskt till hopen, som med undran betraktat de båda männen under deras hviskande samtal. Han äskade tystnad med ett tecken af handen.

— Jag måste nu gå för i afton, men utnämner till vice chef er hittills varande president. I ären alla förbundna att lyda honom, då han talar till er på mina vägnar . . . Och nu några ord om sättet för vår verksamhet hädanefter! Fortsätten gerna med de småaffärer, som Ni hittills hafva drivit! Min pligt skall emellertid blifva att samla er till större företag, organisera eder till verkliga storverk i vårt yrke och leda deras utförande. Ert yrke skall hädanefter afkasta åt hvar och en af eder icke endast enstaka

kronor, utan tätt sammanslutna och alla handlande efter en och samma plan, skolen I inhösta hundratals, ja, tusentals kronor.

Ett stormande jubel utbröt, hvilket fortfor ännu, då Fra Benevento, ledsagad af »Pengen», trädde ut ur den hemlighetsfulla grottan under Sista Styfverns Trappor.

ELFTE KAPITLET.

En sömmerskas lott.

Det gifves knappt någon annan så olycklig lefnadslott som en sömmerskas.

Vi mena icke dessa fruar eller fröknar, som hafva i större eller mindre mån kommit i ropet och hvilka sällan eller aldrig behöfva sjelfve arbeta, emedan de hafva riklig tillgång på »elever», af hvilkas svett och möda de lefva.

För dessa damer är lifvet en dans på rosor, ty dem vederfares den sällsynta lyckan att »stekta sparfvar» oupphörligt och sjelfmant flyga dem i munnen.

De hafva intet annat att göra än att taga mått af kunderna och med granskande ögon öfverse de färdiga plaggen samt qvittera stora räkningar.

Och som allt detta är deras lagenliga rätt, finnes ingen som afundas dem deras ogrumlade lycka, ingen utom möjligen en eller annan fattig elev, ett eller annat af lyckan förbisedt biträde — ty då vi tala om sömmerskornas usla lefnadslott, så är frågan ej mindre om de stackars fruntimmer, som för en spottstyfver i daglön eller kanske blott ett mål varm middagsmat släpa ut sig i andras tjänst med ett från morgon till afton räckande slafgöromål, än om de qvinnor, som sitta på en trång vindskammare, sy och lida nöd.

Men ingen har någonsin en ömmande tanke för dessa vår tids olycksbarn.

En annan sak vore, om de hade valt den jemförelsevis jemna skollärarebanan.

Då skulle hundra tidningar, som behöfva fiska prenumeranter, och tusen skrikhalsar, hvilkas önskan är att nå en politisk ställning

eller någonting annat af det jordiska goda, som samhället har att erbjuda lycksökare, täflat om att utbasuna uselheten af deras existens, det trängande behovet af lagstiftningens ingripande till förbättring af deras lönevilkor, med flera andra vackra och rörande saker, som man nu för tiden så ofta får läsa och höra — saker, till hvilka äfven tviflarne möjligen skulle sätta en smula tro, om de icke predikades med ett så förtvifadt raseri och om de öfver hufvud taget förkunnades af folk, som kände till ställningen och om man slutligen icke visste, att skollärarnes löner fullt motsvara deras närvarande bildningsgrad och det arbete, som examen kostat dem.

Men lärarnes löneförbättring är en af dagens brännande frågor, hvilket sömmerskornas till himlen ropande suckar efter undsättning icke äro.

Om ändå bara någon af de »framåtsträfvande» kunde få klart för sig, att frågan om sömmerskorna kunde vara en lika god käpphäst som den om lärarne!

Lika litet nu som vid tiden för vår berättelse är emellertid derom något hopp.

Och därför suckade stackars Leona under en nästan odräglig börda.

När Susanna gifte sig, stod den stackars flickan nästan på bar backe.

Icke därför att Susannas hjerta tillslöt sig för väninnan, utan emedan Leona var för stolt att äta nådebröd och tynga den kära Susanna.

Läsaren erinrar sig utan tvifvel, att de båda damernas hem hade blifvit utrustadt på Susannas bekostnad. Hvarenda möbel var hennes. Leona hade icke ens en bädd, der hon kunde hvila sina stundom trötta lemmar.

Då erbjödo Susanna och doktorn henne att flytta hem till dem.

Men det var omöjligt att öfvertala henne till en sådan anordning.

De lyckliga, men ännu temligen obemedlade makarna insågo orsaken till hennes vägran och värderade lilla Leonas sjelfständiga sinnelag och ädla stolthet samt upphörde småningom med sina öfvertalningsförsök.

Leona hyrde sig in hos ett beskedligt par på Kaptensgatan. Der fick hon som andra »logerare» bo i en liten skrubb mot kontant erkänsla, uthärda det otroliga af den gnatiga hustrun, höra mannen sjunga bevaringsvisor och barnungarna skrika och kifvas om de sällsynta brödbitarna.

— Fall på dina knän, usling! . . .

Och så mottog hon anställning som biträde hos fru Wimmelkant.

Denna ädla dam hade sin »syfabrik» någonstades vid Drottninggatan.

Det var en företagsam fru och därför log lyckan mot henne från alla håll, såsom den plägar göra med människor, hvilka icke äro så noga i valet af medel.

Hon »arbetade» i hvarjehanda, den goda frun, och gjorde »affärer» derjemte.

Först och främst hade hon sina syflickor, hvilkas skyldighet det var att föda, kläda och skydda henne mot köld och till på köpet lemna kontant öfverskott att »sätta in», d. v. s. att placera i bankerna. Fru Wimmelkant älskade med passion dessa bankinrättningar, som så innerligt väl förstodo att förvara och öka hennes besparingar.

Och så gick hon omkring och svepte lik — en syssla, hvilken i en hufvudstad måste vara ganska inbringande och för en person af hennes kvalitet angenäm nog genom det tillfälle till sladder och annat tidsfördrif, som det lemnade.

Vidare berättades med anspråk på trovärdighet, att hon handlade med s. k. stufbitar af dyrbara sidentyger m. m., och det alltid beställsamma förtalet ville veta, att »stufbitarna» dels förskrefvo sig från en och annan handelsbod, hvars hyllor de lemnat utan egarens vetskap, och dels utgjorde kvarlevor af tyger, som förnäma damer anförtrott åt hennes redlighet.

Och så hade hon »logerare», d. v. s. stackars karlar, som hos henne mot ersättning åtnjöto tak öfver hufvudet — ofta ända till fem eller sex.

Det kanske minst hedrande af alla hennes yrken var — kopperskans.

Mer än en ung flicka, som af alltför godtrogna föräldrar hade blifvit från landsbygden inskickad till hufvudstaden för att lära sy kläder och afslipa sina bondfasoner, hade af fru Wimmelkant blifvit såld till någon »förfäm herre».

De flesta hade funnit sig i sitt öde och gripit i flykten hvad de kallade lycka.

Ack! . . . Deras usla tillvaro understödde blott alltför kraftigt fresterskans bemödanden. Den lysande lasten syntes dem bättre än en dygd, som hungrar och fryser.

Och samhället lemnar dem intet skydd. Det bekymrar sig icke om dem, förr än de fallit. Då är det så nådigt att taga

notis om deras tillvaro och inskrifva dem bland de personer, som förtjena »särskild uppmärksamhet.»

Hände det någon gång, att flickan eller hennes föräldrar hotade att rivva upp himmel och jord för att straffa de oskyldiga, voro de alltid fattiga och det var icke svårt för den värda frun att med penningar försona dem med en olycka, som redan skett och icke hvarken af Gud eller människor kunde ändras.

Endast ett litet fåtal hade lyckats undgå snarorna genom att — fly.

Ty i annan händelse kände fru Wimmelkant medel att tukta den mest motspänstiga, hvilket bevisas deraf att mången stackars flicka icke visste, *när* olyckan hade skett, men så mycket vissare att den verkligen hade inträffat.

Naturligtvis kände icke Leona till dessa omständigheter, då hon antog platsen som föreständerska för fru Wimmelkants »atelier för komponerande af artistiskt utförda qvinnodragter» — såsom frun älskade att uttrycka sig.

Hon skulle då heldre hafva gått i döden än trädt öfver fruns tröskel.

Nu tyckte hon sig hafva skäl att vara jemförelsevis nöjd med sin plats.

Såsom föreständerska skulle hon undervisa eleverna, vaka öfver biträdena, profva klädningarna och ansvara för allt hvad som lemnades »atelieren».

Till ersättning härför skulle hon hafva 75 öre om dagen och födan.

Den stackars flickans logi hos den sjungande skräddaren kostade 50 öre pr dygn och hon hade således icke svårt att uträkna, att hon skulle hafva 25 öre om dagen till kläder och andra utgifter, hvilket ingalunda kan räknas såsom ens en draglig lott i en hufvudstad, der man icke utan skäl klagat öfver, att priset på födoämnen stegras år för år på det mest otroliga sätt. Huruvida denna klagan är i alla afseenden berättigad, det är icke lätt att afgöra, ty om man får sätta någon tro till tidningarnas torgsprislistor för hufvudstaden, så synes otvifvelaktigt, att många födoämnen säljas på Stockholms torg till ett pris, som betydligt understiger hvad herrar producenter begära derför i landsorten. Säkert är emellertid, att en stor del af befolkningen i den stora staden är på grund af fattigdom hänvisad till magasinerna och der får man betala dubbla värdet. Den stackars Leona skulle visserligen enligt den träffade öfverenskommelsen äta sina måltider hos fru Wimmelkant, men

enär dessa voro alltför knappt tillmätta, måste hon på aftonen, när hon kom hem, och om morgonen, innan hon lemnade sin bostad, äta något hemma — liksom den stackars pastorsadjunkten i det presthus i Skåne, der hvarje karott först skulle passera frun i huset, farsgubben, tre matfriska döttrar och en, stundom två söner, innan den slutligen kom till »pastorn», då den gemenligen befans vara — tom. Så tillgick det, att Leona blef nödsakad hålla sig mat både hemma och borta och att hon hade en sorglig erfarenhet af, huru litet mat man får för 25 öre.

Men den älskliga flickan försökte hålla modet uppe i det längsta.

Aldra svårast var det, när hon kom att tänka på de gamla fosterföräldrarna.

En gång hade hon gjort ett försök att närma sig dem på nytt.

— De hafva nog insett sitt misstag, sade hon till sig sjelf och gick dit.

Men om hon verkligen hyste ett sådant, blef det snart skingradt.

Hon såg redan vid inträdet, att de ännu voro kvar i sin fördom.

De sågo så förskräckta ut, som om en af de döda hade visat sig för dem.

Och när hon föll ned på sina knän och under tårar kysste deras händer, hvad fick hon icke höra! Liksom de flesta gamla människor, saknade skomakare Jespersson och hans gumma helt och hållet de för ett fredligt samlif nyttiga egenskaperna finkänslighet och grannligheten. De hvarken dolde sina tankar eller valde de ord, med hvilka de tilltalade den stackars flickan. Det lät alldeles som om de tillhört den gamla roddaremadamcorpsen, sorglig i åminnelse.

Man tycker, att de gamle redan borde hafva insett sitt misstag.

Också kunde man hafva skäl förmoda, att då ingenting blef af den stora leveransen af stöflar till ryska krigshären, detta skulle hafva bringat dem till förnuft.

Men den ståtliga »grosshandlaren» — d. v. s. professor Blindius — hade kort efter sitt första besök i de gamla makarnas hem gjort en ny visit i ändamål att underrätta Jespersson om, att en rivaliserande firma i Petersburg hade stannat vid lägsta anbudet för de ryska stöflarna och därför blifvit af tsaren antagen till leverantör. Detta hade visserligen kommit högst oväntadt för »grosshandlaren», men han tröstade sig med den vissheten, att Petersburg-

firman ovilkorligen måste blifva utfattig på affären. — Allt detta lät mycket troligt och Blindius vann sin afsigt att stärka de gamla, enfaldiga människornas förtroende till hans öfriga uppgifter och derigenom göra det omöjligt för Leona att vinna försoning med fosterföraldrarne.

Med tungt hjerta öfvergaf hon försöket att öfvertyga de gamle om sin oskuld.

Och sedan den dagen hade hon icke sett någon af dem med sina ögon.

Men hon fälde i hemlighet mången tår och bad mången bön för dem och för sig sjelf och för en försoning, på hvilken hon icke längre vågade hoppas.

Så framläpade hon sitt lif under mödor, sorger och försäkelser.

Det bevisar mer än något annat hennes ädla karakter, att hon hvarken högt eller i sitt hjerta förbannade Blindius, orsaken till alltsammans.

Och hennes kinder blefvo allt mera bleka, medan någonting — hon visste icke hvad — lade sig blytungt öfver hennes själ och lade all hennes glädje i bojer.

Fru Wimmelkant var förtjust i den vackra unga flickan, som fördrog allting och egde god smak och som . . . kunde lemna stor kontant vinst dessutom, »om man bara skötte saken rätt». Detta senare var fru Wimmelkants älsklingsuttryck, när hon hade någon »affär» i kikaren och väntade en större »behållen inkomst».

Utän tvifvel var det för att sätta sig i respekt hos Leona och derigenom lättare kunna förmå denna till hvad som helst, när stunden var inne, som den goda frun dagligen behandlade Leona med stränghet. Nå, hon var då egentligen aldrig mild och god mot någon af sina underhafvande. Kall och känslolös af naturen, egoistisk af böjelse och vana, trampade hon gerna andra människors rättigheter och känslor under fötterna och ansåg sig sjelf såsom den enda verkliga människan i världen.

En dag, då hon trädde in i »ateljeren», såg hon Leona kasta en blick ut på gatan.

En blick! . . . Hon kände harmen stiga upp i sitt rena och goda sinne.

Betalde hon väl Leona för att denna skulle blicka på någonting annat än det arbete, som den goda frun satte i hennes händer? Var icke denna blick rent af en stöld?

Jo, det var den visst, derom behöfde fru Wimmelkant icke öfverlägga.

— Fröken Leona? yttrade hon hvasst . . . Var god och se på ert arbete!

Leona blickade förvånad upp på sin principal och saknade ord till att svara.

— Jaha, fortfor den värda frun icke mindre skarpt . . . var god och sitt icke hela dagen och titta ned på gatan! Det är icke i det ändamålet, jag betalar er, min fröken.

— Men, min fru . . .

— Inga men . . . gör som jag har sagt och dermed är den saken slut!

— Får jag icke blicka ned på gatan, så är det bäst, att frun sätter skygglappar på båda sidor om ögonen på mig, sade Leona en smula förtretad.

— Jaha, det kommer jag att göra, om Ni icke aktar er, min fröken.

— Men djurskyddsföreningarna motarbeta ju det förfaringssättet med djuren.

— Djurskyddsföreningarna, ja! . . . Men ännu har jag icke hört talas om, att man bildat någon sömmerskeskyddsförening och därför så . . .

— Nej, tyvärr . . . sade Leona med en djup suck. Och därför hafva vi sömmerskor icke samma rättigheter som djuren . . . Ni är verkligen beundransvärd, min fru.

Den värda damen slungade på Leona en förkrossande blick och gick ut.

Fem minuter derefter inträdde en herre, som förtjenar närmare beskrifning.

Han var af medelhöjd och icke utan en gryende korpulens. Ansigtet var rödt och isynnerhet dess mest framstående midtparti ådagalade, att dess hedervärde egare hade egnat en långvarig och trogen dyrkan åt guden Bacchus, och vissa andra tecken häntydde på, att Venus icke heller blifvit lottlös. Ett sår, som blifvit slarfvigt läkt, hade lemnat efter sig ett vanställande ärr på den ena kinden och var ett vittnesbörd om, att den mångsidige mannen äfven hade tjenat Mars eller åtminstone Mercurius, de tjufvars och röfvars gud.

Denna beundransvärda personlighets behag förhöjdes ännu mera genom dräkten.

Han hade, troligen rådfrågande sin goda och sunda smak, iklädt sig en rock af buteljgrönt kläde, en ljusröd sammetsväst och ett

par benkläder af snöhvit färg. På den runda magen dinglede en tjock urkedja af guld och de vid denna fästade småsakerna af samma dyrbara metall skramlade vid hvarje steg. En hög uppstående löskrage och en himmelsblå halsduk fulländade den dyrbara kostymen.

Om man fick döma af hans hållning och min, fann han sig sjelf vara superb.

Men syflickorna tyckte, att han var löjlig, och de dröjde icke att bevisa det.

Han hade knappt kommit inom dörren, förrän han mottogs af ett mångstämmigt och klingande skratt, egnadt åt såväl hans intagande kroppsliga personlighet som åt hans smakfulla dräkt och den halfsluskiga elegans, han röjde.

Behöfva vi väl underrätta läsaren om denna personlighets namn?

Nåväl, det var naturligtvis »Pengen» eller, rättare sagdt, fil. doktor Erik Dahlström.

Sedan denne hedervärde man kommit till en oberoende ställning... tack vare hans medbrottslings gifmildhet, som förskaffat honom Grönlundska krogen!... insåg han fullkomligt sina pligter mot både sig sjelf och samhället. Såsom en pligt mot sig sjelf räknade han ett fortsatt bemödande att rensa sin nästas fickor och därför hafva vi återfunnit honom i egenskap af »president» i grottan vid Sista Styfverns Trappor.

Och såsom en oeftergiffig skyldighet mot samhället räknade han inköpet af en smakfull dräkt och dess användande öfverallt, der han icke uppträdde såsom krogvärd eller tjuf utan i den rena glansen af sin filosofie doktorsgrad. Derfor finna vi honom nu i fru Wimmelskants atelier, utstyrd på ett så mäterligt sätt, att de stackars sömmerskorna fingo sig ett godt skratt på hans bekostnad.

Sjelfva Leona kunde icke motstå lusten att sätta skrattmuskulerna i rörelse.

Naturligtvis kunde det icke falla en med sådan smak utstyrd herre in, att någon kunde skratta åt honom. Han kände sig utan tvifvel trygg i medvetandet att man icke skrattar åt en kostym, som, utom guldkedja och ur, kostat sina modiga femtio riksdaler och tretiotre öre. Han skulle lika lätt hafva kunnat antaga, att man skrattat åt kungens finaste gala-ekipage med sex hästar framför.

Emellertid skrattade hela flickskaran, det var nu ett erkänt faktum. Och då han icke kunde förneka det, sökte han förklara det, kommande ögonblickligen... tack vare sitt patent på filosofie-

doktors-konsten att tänka och göra slutsatser! . . . till den stadgade öfvertygelsen, att skrattet gälde någonting, som blifvit taladt eller som skett, innan hans gravitetiska steg fört honom öfver tröskeln, ja, innan han ens hade lagt handen på låset för att upplåta dörren till »ateljeren».

— Mina små sockerpullor! . . . sade han till flickorna, under det att hans skinande och välvilliga ansigte nickade upp och ned till helsning.

Leona märkte, att hans blick stannade på hennes ansigte och hon tyckte alls icke om den blicken. Den hade en omisskänlig likhet med de blickar, hvarmed professor Blindius förr i verlden hade plägat betrakta henne.

Hon ryste. Hennes ansigte blef, om möjligt, ännu blekare än förut.

Instinktmessigt anade hon en fara . . . en stor, förskräcklig fara.

Hon blef därför hastigt allvarsam och bringade med några allvarliga ord de uppslupna flickorna till sans. Skrattet upphörde genast.

»Pengen» fattade det inträdande lugnet såsom en gård af beundran för honom och han såg med tacksamhet ned på sin röda väst, hvilken han sjelf mycket beundrade och som han därför tillskref största inflytandet på andra.

— Nå, mina pullor, Ni roar er . . . sade han och klef fram i rummet.

— Hvem söker Ni, min herre? . . . yttrade Leona med köld.

»Pengen» stod nu i Leonas närhet och försökte klappa henne under hakan.

Den stackars flickan blef utom sig, när han på detta sätt förläpade henne. Hela hennes ansigte öfvertäcktes af rodnad och hon sprang upp från sin stol.

— Min herre! . . . Ännu en gång frågar jag er: hvem är det, Ni söker?

— Ack, min pulla . . .

Den hedervärde filosofie doktorn uttydde rodnaden på ett för sig gynsamt sätt.

Han hade gjort ett djupt intryck, det tyckte han sig kunna svärja på, om han också stode inför sjelfva borgmästaren och rådet. Ingalunda kunde han draga i tvifvelsmål den magiska kraften af buteljgrön rock, röd väst och hvita benkläder i förening med guld-kedja, blå halsduk och kapp med silfverkrycka.

Derför var han också nog djerf att lägga sin arm kring Leonas lif.

— Ack, min sockerpulla... mitt hjertas sockergryn... uh! ... pah!... u-u-uh!

De sista naturljuden föranleddes deraf, att han var nära att tappa andan.

Leona hade nämligen, då hon arbetade sig lös, råkat gifva honom en temligen omild puff i maggropen. Flickorna uppstämde ännu en gång ett hjertligt skratt.

— Min herre, hvem är Ni? ropade Leona... Och hvad söker Ni här?

— Ack... mi... min pu... pu... pulla... jag... uh! ... pah!... uh!... söker...

I detta ögonblick trädde fru Wimmelkant in i atelieren.

Hon hade hört skrattet och som hon icke tålde dylikt, begaf hon sig dit.

Ett ögonblick stannade hon i dörren, sträfvande att hålla sig allvarsam.

Men slutligen blef åsynen af denne löjlige karl för mycket äfven för henne.

Hon började skratta, så att hon måste hålla händerna i sidorna.

Och när syfickorna sågo sin stränga principal skratta så ohejdadt, var det naturligt, att de skulle deruti se en tillåtelse att låta skrattets organer arbeta efter behag. Ett döfvande larm uppstod, då den ena skrattsalvan efter den andra gick af stapeln. Aldrig hade fru Wimmelkants atelier bevittnat ett sådant uppträde.

De enda, som icke deltog i den allmänna förlustelsen, voro Leona och »Pengen».

Den förra var ännu isad af fasa och fann saken allt annat än rolig.

Den senare hade nog att beställa med uppjagandet af den smula andedrägt, som Leonas knuff ännu hade lemnat qvar inom bords i honom.

Eljest skulle han nog hafva deltagit i skrattet, emedan hans patenterade tanke- och slutledningsförmåga sade honom, att man skrattade icke åt hans värda person eller åt hans dråpliga utstyrel, utan åt den »dumma sockerpullan», som icke hade förstånd nog att värdera en så välklädd manspersons omfamning och som i stället för att betala den med en kyss, utdelade dödade puffar.

Slutligen återfick han andedräkten och fru Wimmelkant blef allvarsam.

— Tyst, flickor! . . . befalde den senare, medan leendet ännu qvadröjde kring hennes läppar, liksom när de sista svallvågorna slå mot stranden efter en storm.

Sömmerskorna kände för väl sin principal för att icke ögonblickligen lyda.

— Och Ni, min herre, sade hon till »Pengen», hvem eller hvad söker Ni här?

Den värde herren gjorde en rörelse, som skulle föreställa en bugning och svarade:

— Jag söker den högädra fru Wimmelkant, alla ungherrars goda vän och . . .

Troligen fruktade frun, att om hon lät den löjlige karlen tala till punkt, skulle flickorna få höra någonting, som hon icke önskade hafva sagdt i deras närvaro. Åtminstone kan man tro detta på grund af den skyndsamhet, hvarmed hon afbröt honom.

— Var då god och stig in i mina enskilda rum, min herre!

— Adjö, mina sockerpullor! . . . sade »Pengen», vänd till flickorna.

Derefter begaf han sig med gravitetiska steg och synbarligen stadd i fullt medvetande af sin förträfflighet in i det anvisade rummet, dit frun snart följde honom.

Medan Leona sökte hemta sig från sin förskräckelse och medan de öfriga flickorna kämpade mot en ännu för handen varande skrattlystnad, tilldrog sig följande inne i fru Wimmelkants innersta rum, dit hon fört honom i ändamål att vinna trygghet mot hvarje försök att lyssna till deras samtal.

De der orden, som hon var nödsakad att afbryta, hade gifvit den kloka och erfarna frun en vink om karlens ärende och föranledde hennes försigtighetsmått.

— Var god och sitt ned, min herre! . . . sade fru Wimmelkant, så snart hon tillslutit dörren bakom sig och i det hon genom en åtbörd med handen utpekade en lång och bred resårsoffa, hvilken upptog nästan hela den ena väggen i rummet.

»Pengen» stöflade fram med samma utseende, som om han hade varit en tronpretendent och nu gått åstad att intaga sina fäders tron.

Sjelf slog fru Wimmelkant sig ned i en bekväm stol och yttrade:

— Nu, min herre, torde Ni icke anse mig oartig, om jag frågar: hvad vill Ni mig?

— Hvad jag vill? utbrast »Pengen» med förvåning. Det vet Ni nog, min gumma lilla.

— Jag skall låta er veta, att jag hvarken är eller blir er gumma lilla och att jag icke har ens den aldra aflägsnaste aning om ert ärende, min herre.

— Det var då besynnerligt... Ja, jag må väl säga... det är alldeles otroligt.

— Och likväl är det så, min herre. Var därför god och gör reda för ändamålet med detta ert besök. Jag har icke lång tid att uppoffra för er skull.

— Nå, jag förstår... Det här är bara ett yrkesknep af er, min gumma lilla... och jag har aktning för allt hvad yrkesknep heter... Derfor så... hör då! Jag önskar köpa af er, min gumma, en liten fogel till min fogelbur. Ha, ha, ha!

— Jag handlar icke med foglar, jag, min herre, sade frun temligen sträfft.

— Intel!... Ha, ha, ha!... Kanske med flickungar i stället då? Hva'sa'?

Och härvid klippte »Pengen» så putslustigt med ögonen, att fru Wimmelkant var icke långt ifrån att råka i en lika våldsam paroxysm af skratt som den förra.

— Min herre, är Ni galen?... Hvad kan komma er att förutsätta...

— Jag förutsätter ingenting, min stumpa, jag vet nog, huru Ni har det.

— Ännu en gång tager jag mig friheten fråga er, om Ni är galen.

— Nå, så hör då, huru jag fått veta sanningen, min gumma lilla. Hör och försök att förstå, inse och begripa, på hvad sätt jag fått erfara, veta och hafva kännedom om er lilla hemlighet... Jag satt i går qväll der nere i Berns salong och drack min kallgrogg med ett förnöjdt sinnes hela njutning, smak och nöje. Då lyssnade mina öron till ett samtal, som några fina herrar förde i närheten af mitt bord. De talade om sina älskarinnor och om Er. Förstår Ni nu? Ha, ha, ha!

— Jag har inte den äran att begripa ett enda ord af hvad Ni sagt.

— Bah!... Skämta inte, min stumpa lilla, för jag skall

säga, att det icke är hvar dag, jag låter ostraffadt skämta med mig . . . Nå, hör då vidare!

— Jag vore er förbunden, om Ni behagade göra ert tal så kort som möjligt.

— Ha, ha, ha! . . . Jag skulle vilja slå vad om ett helt ankare af den välsignade Reymersholmsspriten, att Ni hör mig tala lika gerna som Ni ta'r er en sängfösare af konjak hvarenda qväll . . . Inte sant, stumpan? . . . Ha, ha, ha! Nå, tappen ur tunnan än en gång till er ära, gumman min! . . . De der fine herrarne talade om sina älskarinnor och alla sade de, att de hade köpt dem hos fru Wimmelkant och, om inte f—n är med i spelet, så är Ni fru Wimmelkant.

— Och nu . . . ?

— Jo, nu har jag kommit för att också förse mig med den varan hos er.

— Tror Ni då verkligen . . . ?

— Jag tror, att gumman är rosenrasande. Begriper Ni då inte min mening, Ni gamla liderliga stycke? . . . Jag vill köpa en af sötungarna derute. Ty när jag hörde de der fine herrarne tala om, att den ene gifvit er tvåhundra riksdaler för Rosa och den andre femhundra för Eva och den tredje sjuhundra för Mina och den fjerde ett tusen för Albertina o. s. v., då tänkte jag, i det jag lade handen på min plånbok . . . den är inom parentes alltid väl späckad . . . att äfven jag kunde hafva råd att kosta på mig ett tusen riksdaler eller par för en sådan liten sötunge . . . Ha, ha, ha! . . . Begriper ni mig nu, min lilla stumpa?

— Jag trodde annars . . . började fru Wimmelkant, i det hon mönstrade honom från topp till tå . . . jag trodde annars, att Ni icke befunne er i den ställningen i lifvet, att en så dyrbar lyx passade er, min herre. Ni tyckes vara mera . . . hvad säger jag? . . . tarfig.

— Nej, pass madam, det lyckas nix att inbilla mig sådant. Jag skall säga er, att jag tagit min filosofie doktorsgrad med glans, jag, att jag har eget stenhus i Stockholm, drifver ett par rörelser, som inbringa mig minst tjugotusen riksdaler om året och alltså är i stånd att följa de exempel, som de förnåmte och store gifva oss. Jag skall också säga henne, att jag vet personer, hvilka sådant der passar mycket mindre än mig, men som likväl göra sådant der. Ni känner nog den der riksdagsmannen från landet, som håller sig med frilla här vid gatan, medan hans hustru får traska i träskor och svarta strumpor nere på bondlandet och

sköta både gård och grisar och barnaskaran derjemte. Han är gift, den mannen, och alltså är hans lefverne mindre moraliskt, men ändå får han sitta bland lagstiftarne . . . hvilket både bevisar fräckhet hos honom sjelf och fattigdom på lämpliga riksdagssubjekter i hans hemort. Men, ser ni, min stumpa lilla, jag är ogift, jag, och därför skulle en älskarinna passa mig alldeles förb . . . dt bra.

Fru Wimmelkañt betraktade noga sin gäst. Troligen öfverlade hon med sig sjelf, huruvida han väl vore en person, med hvilken man vågade inlåta sig i dylika affärer.

»Pengen» uppfattade hennes tvekan såsom ett misstroende till hans betalningsförmåga.

— Se hit, min gumma lilla! . . . utropade han plötsligt och med ifver.

Hon lydde uppmaningen och såg i hans hand en väldig sedelbundet.

— Tror Ni nu, att jag förmår betala hvad det kostar? sporde han.

Fru Wimmelkant såg honom gömma penningarna och fattade hastigt sitt beslut.

— Derpå har jag aldrig tviflat, sade hon mera artigt, än sant. Men ser Ni, detta slags affärer äro mycket grannlaga . . . Nå, tycker Ni då om någon af flickorna derute?

— Tror väl det! . . . Der är en, som skulle passa mig alldeles ypperligt.

— Och hvilken är det, om jag får fråga?

— Den vackraste! . . . De andra kallade henne Leona, hörde jag.

— Ah! . . . Ni har smak, tror jag . . . Nå, det synes för öfrigt på ert charmanta sätt att kläda er, min herre. Högst få kunna deruti öfverträffa er.

»Pengen» blickade å nyo med tacksamhet ned på sin röda väst.

— Huru mycket begär Ni för den flickan, min gumma lilla? Hva'sa'?

Fru Wimmelkant teg och öfverlade med sig sjelf om saken.

— Skynda på nu, min stumpa! Låt oss afsluta köpet! . . . Jag är inte knusslig.

— Min herre, Ni tyckes tro, att jag kan sälja menniskor alldeles på samma sätt som en bonde säljer sina kor. Men Ni bedrager er storligen. De der flicksnärtorna göra invändningar och motstånd i oändlighet och det enda jag kan göra vid saken är att

bereda herrarne tillfälle att föra sin egen talan hos de sköna under omständigheter, som hindra dessa från att undkomma.

— Förträffligt, min stumpa. Ni är en klok och belevad gumma.

— Jag smickrar mig med, att man stundom erkänt detta.

— Nå, säg nu ert pris!

— Två tusen kronor.

— Det är dyrt... men låt gå!

— Kom igen i morgon, min herre, så skall Ni erhålla närmare besked.

— Jag skall visst inte försumma att infinna mig, min lilla stumpa.

— Men Ni får inte gå genom atelieren, der flickorna sitta, utan Ni går den här vägen, på hvilken jag nu skall hafva äran ledsaga er ut.

— Och huru dags i morgon får jag komma, min gumma lilla?

— Klockan fem i morgon eftermiddag!... Gå nu, min herre!

Herren gick, men först efter att hafva lyckliggjort frun med en omfamning och en kyss — allt endast till tecken af sin glädje öfver att »allting var klappadt och klart.»

Och så gick fru Wimmelkant... den aktning svärda menniskan... bort att kläda ett lik.

Följande förmiddag kallade hon Leona in till sig i enskildt rum och sade henne helt enkelt och med den cyniska fräckhet, hvilken nödvändigt måste blifva en följd af ett yrke sådant som hennes, att en rik herre önskade ega henne.

Leona blef förfärad och ådagalade en så tydlig afsky, att frun insåg omöjligheten af att på detta sätt bringa saken till fullbordan. Hon måste emellertid taga på sig en skrymtareklädnad för att icke rent af skrämma Leona till att fly hennes hus.

Derför började hon tala så innerligen vackert om människors förderf och ungarlars isynnerhet, anförtrorde Leona, att hon omnämnt saken endast för att gifva denna unga flicka en väl behöflig varning för de faror, af hvilka hon var omgifven, bad henne vara vid godt mod och lofvade att skydda henne. Ja, hon var till och med nog artig och omtänksam att till yttermera stegrad trygghet för den stackars flickan taga henne helt och hållet till sig, så att hon skulle ligga der om nätterna och slippa ifrån de långa och farliga aftonpromenaderna till sitt hem.

Och den hedervärda frun slutade med en öm och hjertlig förmaning till den unga damen att alltid hafva samma afsky för synd, som hon nu ådagalagt.

Leona visste icke hvad hon skulle tro om sin besynnerliga principal.

Visserligen voro orden milda och rörande, men der fans i fruns öga någonting, snm helt och hållet motsade dem, talande ett helt annat språk än läppar och tunga.

Men hon var själf alltför ärlig att kunna tro någon annan om så stor falskhet.

Och hon kunde icke förstå sig att en qvinna kunde syfta på en annans förderf.

Derför beslöt hon också att stanna kvar på sin plats, ehuru hon till en början hade tänkt annorlunda, ja, till och med ämnat genast begifva sig bort för att aldrig återkomma.

Men hvad det beträffar att bo och ligga i fru Wimmelkants hus var hon obeveklig.

Leona återvände till atelieren och den värda frun blef lemnad ensam.

— Jaså, du är af den sortens ull, muvlade kopplerskan, när Leona hade aflägsnat sig . . . Nå nå, vi skola väl utfundera något sätt att spåka dig. Den oförsämnda slynan! Liksom om hon égde rätt att beröfva mig en behållen inkomst af tvåtusen riksdaler . . . Det gemena, bevars dygdiga stycket! . . . Ha, ha, ha! . . . Vi hafva tämjt så vilda fålar förr en gång och det kommer nog att gå bra med dig också, min sköna, om man bara sköter saken rätt. Och den konsten förstår jag i grund och botten.

Några timmar senare infann sig »Pengen» i hennes innersta rum.

Hvad de öfverlade om äfvensom resultatet af deras öfverläggningar är onödigt att nu omtala, emedan det framdeles under berättelsens fortgång kommer att blifva uppenbart.

TOLFTE KAPITLET.

Den flitiga Arabella.

Deh samvetslöse skurk, som under namnet signor Fra Benevento hade lockat den stackars Arabella Ascalona i sina snaror, var redan mätt och belåten på nöjet att vara förmäld med en hertiginna.

När allt kom omkring, var hon ju intet annat än en människa, hon som andra, huru förnäm hon än var.

Och Fra Benevento hade sannolikt aldrig hyst någon kärlek till henne.

Den glödande passion, som han i Palermo visade, var endast hycklad.

Eller åtminstone gälde den mindre hennes person, än hennes penningar.

Ty, såsom vi förut hafva antydtt, hertiginnan var omätligt rik.

Hennes egendom var till stor del placerad i landtgoods, slott och palatser, af hvilka senare hon egde två i Palermo, ett i Rom och tre i Neapel.

Men hon egde äfven betydliga kapitaler, placerade i statspapper och banker.

Och juveler till värde af en eller annan million kronor!

För dessa rikedomars skull visade han sin hustru ännu någon uppmärksamhet.

Likväl var Arabella icke lycklig. Hon hade börjat misstänka sin makes heder.

Men som hon var en klok qvinna och dessutom egde alla en sydländskas egenskaper, dolde hon sina tankar och visade sig i mannens närvaro sprittande glad.

En sak fanns, hvilken hon icke förmådde utreda och som därför gjorde henne mycket hufvudbry. Det gälde frågan om, huruvida Fra Benevento fanns i palatset och hvilade vid hennes sida den första natten efter makarnas inflyttning i Fagerstjernska palatset. Betjeningen vittnade med bestämdhet inför den vackra Nanetta, att Fra Benevento hade på aftonen aflägsnat sig och icke under nattens lopp återkommit.

Men själf hade hon ett slags minne af, att han kommit hem, innan hon ännu somnat och att han befann sig vid hennes sida, när hon första gången vaknade inemot morgonen. Hon hade redan somnat in igen och när hon slutligen vaknade för allvar, befanns han vara borta. Efteråt ångrade hon bittert, att hon icke hade undersökt, huruvida hans plats i den äktenskapliga sängen om morgonen bar spår af att någon legat der. Då hon kom upp i sitt rum efter att hafva haft förut omförmälda samtal med trädgårdsgubben, hade Nanetta redan bäddat upp sängen och således utplånat detta spår, om något sådant varit till finnandes, hvilket Nanetta icke trodde.

Hvad såg hon väl.

Följden blef, att Arabella vore böjd för att tro sig hafva drömt, då hon tyckte, att signoren var hemkommen.

Den uppmärksamhet, som Fra Benevento hade visat Susanna, »den der doktorsfrun», såsom Arabella uttryckte sig, på festen den der aftonen, då han var närvarande och blef vald till chef i hålan under Sista Styfverns Trappor, hade lika litet undgått Arabellas uppmärksamhet, som de brinnande blickar, hvarmed han betraktade denna dam. Icke heller var Arabella okunnig om, att hennes make för en stund lemnade den glada festen, ehuru hon ännu icke visste hvar han uppehöll sig under tiden. Men så mycket hade den listiga Nanetta förmått aflocka den för inflytandet af ett skönt ansigte, yppiga kroppsformer och ett inställsamt sätt särdeles mottaglige kusken, att han hade kört signoren till något ställe på söder — »alldeles invid en kyrka» sade han.

Allt detta och mycket annat grumlade Arabellas lycka.

Hvad Fra Benevento beträffar hade den gamla kärleken till Susanna å nyo uppfiammat, så snart han återsåg henne, och naturligtvis kunde den hos en sådan man, som Fra Benevento icke dämpas genom det medvetandet, att hon redan var en annans lagliga brud. Tvärtom, det stegrade hans passion.

Inom sig beslöt han redan då att göra det unga parets lycka om intet.

Till en början gjorde han ett besök i Susannas hem vid en tid, då han kunde med säkerhet antaga, att hennes make icke var hemma.

Han började genast slå an de gamla strängarna, men fann sig gäckad.

Hon tog emot honom, visserligen höfligt, men dock med märkbar köld.

Och hon lät honom förstå, att mellan dem kunde intet gemensamt finnas.

Slutligen tog hon fram det der bankdepositionsbeviset och räckte honom det under den bestämda förklaringen, att hon icke ville hafva ett enda öre af de penningar, detta värdepapper representerade, emedan hon icke kunde tro, att han förvärfvat dem på ärligt sätt. Hon sade honom helt öppet, att hon ansåg honom hafva deltagit i, om icke till och med ledt utförandet af den stora bankstölden, som skett samtidigt med att dessa penningar kommo i hennes hand.

Han häpnade, men hade tillegnat sig alltför stor verldsvana för att lägga sina känslor å daga. Med väl speladt förakt åhörde

han hennes beskyllningar, stack det dyrbara papperet lugnt i sin ficka och tog afsked till betydlig lättnad för Susanna, som hade väntat sig ett våldsamt uppträde.

— Hon känner eller åtminstone anar min hemlighet, mumlade han, medan han gick framåt gatan med raska och spänstiga steg. Derför är hon förlorad och hennes man med henne, ty hon har nog inplantat i honom sina egna misstankar.

I hans ögon skulle det nu vara endast ett berättigadt sjelfförsvar, om han förstörde deras lycka och bringade dem i elände. Hans beslut var nu orubbligt.

Han begaf sig närmaste vägen till Grönlundska värdshuset.

— Min vän, sade han till »Pengen», du måste bevisa mig den tjensten att ofördröjligen begifva dig på upptäcktsresa efter en villa för min räkning.

Filosofie doktor Dahlström förklarade sig beredvillig att genast lyda.

— Hör nu på mina villkor! . . . Först och främst frågar jag icke efter, hvad villan kostar och skall icke vara så noga med räkenskapen deröfver, att du ju icke skulle kunna hafva dig några tusen kronor i extra förtjenst. Du förstår mig?

Ja, det syntes nu tydligt på Dahlströms af belåtenhet skinande anlete och dessutom var den hedersmannen angelägen att äfven med ord öfvertyga derom.

— Nåväl, hör då vidare! . . . Villan måste vara belägen minst en mil från Stockholm och helst vid hafsstranden, så att vågornas brus i bränningarna må öfverrösta hvarje inifrån kommande ljud. Vidare måste den vara försedd med starka och täta fönsterluckor, så att man icke kan blicka in i rummen, om man en mörk natt står utanför villan. Och ytterligare har du att öfvertyga dig om, att ingen människoboning, vore den än så liten, finnes på en fjerdingsvägs afstånd. Och när du funnit denna mönstervilla, låter du förse fönsterna i ett af rummen med grofva jerngaller, så att man icke kan bryta sig in eller ut.

»Pengen» lofvade att ombesörja saken och mumlade mellan tänderna, sedan Fra Benevento aflägsnat sig från krogen vid Ladugårdslands Strandgata:

— Besynnerligt! . . . Just en sådan boning har jag önskat mig på senare tiden och just en sådan bur skulle passa åt den envisa Leona . . . Nå, vi få väl se, om jag icke kan få använda huset för mitt lilla ändamål också.

Han lät genast sadla sin gångare, ett stort och starkt, men

särdeles beskedligt kreatur, påklädde sig sin galakostym, den röda västen o. s. v. och red sedan utåt landsbygden mycket belåten med sig sjelf och med hela världen.

Vi lemna honom emellertid tills vidare och återvända till Arabella.

Öfverskriften öfver detta kapitel hafva vi, såsom läsaren torde benäget erinra sig, låtit benämna henne »den flitiga Arabella». Och icke utan skäl!

Likväl hvarken läste eller skref hon, hvarken sjöng eller spelade numera.

Mandolinen låg obegagnad i en vrå och noterna hade Nanetta lagt undan i en byrålåda. Böckerna lågo vecka efter vecka orörda på divanen.

Till handarbeten hade nådig frun aldrig haft någon lust. Och aldrig minst nu!

Det oakadt kan man med rätta kalla henne flitig, ja, hon hade aldrig i sin lefnad haft så mycket att göra som nu för tiden.

Hon ströfvade dag och natt för att spionera på sin man.

Och småningom vann hon ganska många upplysningar, hvilka visserligen icke voro egnade att skänka henne någon glädje eller ens någon tillfredsställelse, men hvilka likväl voro af värde, emedan de mer och mer skingrade det mörker, som omgaf hennes mans verkliga karakter och lefnadsvanor.

Så erhöll hon snart visshet om, att han stod på förtrolig fot med den ännu vackra professorskan Blindius och aflade flitiga besök hos denna ädla dam.

Och beträffande »den der fasliga qvinnan» — med hvilka ord hon ännu alltjemt betecknade den »bildade» fröken Cecilia Petersson — erfor Arabella snart, att signoren hade åt henne hyrt en vacker våning, försåg henne med allt hvad hon önskade sig och till och med höll för hennes räkning ett stall med två vackra arabiska ston, hvilka betingat ett pris af tvåtusen kronor stycket.

Angående hans besynnerliga resa åt söder den der festnatten hade hon efter många svårigheter erfarit, att han upprepade denna färd hvarje torsdagsnatt och man hade till och med å hennes vägnar följt honom så långt, sedan han lemnat sitt ekipage i närheten af Katharina kyrka, att hon egde fullständig visshet om, att han tagit vägen till Sista Styfverns Trappor. Men der hade man plötsligt förlorat spåret och hennes spion hade till och med blifvit på detta ställe öfverfallen, illa slagen och plundrad på allting af värde.

Man inser utan svårighet, att detta rån var ett extra göromål,

hvilket de på vakt utanför hålan stående bofvarna företogo utan befallning af sin chef.

Fra Beneventos besök hos »Pengen» på Grönlunds krog voro icke heller obekanta för Arabella. Och tio minuter efter det att Fra Benevento hade trädt in till Susanna vid ofvan beskrifna tillfälle erhöll Arabella underrättelse derom. Många andra småsaker måste vi uppgifva försöket att uppräknas.

Hvem kan efter dessa upplysningar neka, att signoran var flitig? Och hon måste vara så mycket flitigare, som svårigheterna voro stora.

Framför allt måste spaningarna bedrivas så hemligt, att ingen annan af betjeningen än Nanetta finge kännedom derom. Ty Arabella trodde sig icke kunna lita på någon annan, icke ens på betjenten Lorenzo, ehuru denne svärmade för Nanetta och kammarjungfrun gick i borgen för hans trohet.

Hvad Arabella led under denna tid är omöjligt att beskrifva. Så länge hon ännu älskade sin make, var hon nära förtviflan.

Men det är en egendomlig företeelse i menniskolifvet, att den varmaste kärlek kan under vissa förhållanden vändas till det bittraste hat.

Och dessa förhållanden voro för handen här i rikaste mått.

Det hade redan varit några veckor, under hvilka hon icke rätt visste, huru det var stäldt med henne, om hon älskade eller hatade sin make.

Men nu visste hon, huru det förhöll sig med den saken. Den var afgjord.

Hon visste att hennes hjerta egnade honom ett hat utan gränser.

Och hon kände med sig, att hon skulle kunna både förfölja och med exempellös grymhet bestraffa denne man, som förstört hela hennes lefnadslycka.

Hans undergång hade hon redan beslutat. Men sättet var ännu oafgjordt.

Ehuru hon af klokhet dolde sitt hat, blef det för henne en med hvarje dag mera oafvislig nödvändighet att afbryta allt äktenkapligt umgänge.

Men hon hade ännu icke funnit någon skenbar anledning der till, någon förevändning, som kunde medföra önskad resultat, utan att för Fra Benevento uppenbara, huru och af hvilka anledningar hon föraktade och hatade honom.

En dag kom, då hon skulle finna äfven denna förevändning.

Hon satt just en eftermiddag ensam i sin med dyrbar elegans

inredda salong och grubblade öfver frågan, då Fra Benevento inträdde.

— Sitter du ensam, min lilla dufva? sporde han med väl spelad ömhet, sedan han i en till hälften knäböjande ställning hade kysst hennes hand.

— Du är så sällan hos mig, sade hon, i det att hon ömt smekte hans hår... och jag har ingen annan här, efter hvars sällskap jag längtar.

Visste han väl, att hennes ömma smekningar kostade henne en oerhörd ansträngning och att det hjertliga leendet och de vänliga ögonen ljögo?

Anade han, att om hon hade följt sin naturliga impuls och icke förståndets öfvertygande skäl, skulle hon hafva sönderslitit honom?

Tänkte han ens på, att han af henne förtjenade något annat än kärlek?

Det är icke troligt. Han var alltför egoistisk att kunna sätta sig in i en annan människas ställning eller anspråk och han såg allting från egenkärlekens synpunkt.

— Mina mångfaldiga göromål, sade han, och de rättmätiga anspråk, samhället ställer på en man med min förmåga och rikedom, äro min enda ursäkt, om jag oftare än jag önskade måste lemna dig ensam. Tro mig, min ljufva engel, det sker icke utan att kännas tungt för detta hjerta, som så innerligt älskar dig.

— Jag tror dig, sade Arabella, som knapt förmådde bemantra sin afsky.

— Nå, cara mia, hvad tycker du eljest om mitt fädernesland?

— O, det är ett härligt land! utropade hon, ehuru hon fann det odrägligt.

— Ja, icke sant?... Skogar, berg och sjöar — allt är fagert här i Norden.

— Jag har redan lärt mig att älska den jord, som fostrat dig.

— Och du skulle kunna lefva och dö här, Arabella mia?

— Öfverallt, der du finnes, skulle jag trifvas, men utan dig ingenstädes.

— Smickrerska!... Då vi nu emellertid hafva beslutat stanna här i landet, hyser jag dervid endast en enda betänklighet, cara mia.

— Och det skulle vara...?

— Att din förmögenhet, den må nu vara liten eller stor (den saken bekymrar mig icke) kom under vår vistelse så långt från din

födelseort, der den är placerad, skingras af otrogne gårdsfogdar, d. v. s. snikna förmyndare.

— Ah! . . . Du har rätt, min bästa vän. Låtom oss återvända till Palermo!

— Till Palermo! . . . Kanske för att lemna dina släktingar så mycket bättre tillfälle att genom en bandits dolk bringa mig om lifvet.

— Hvilken tanke! . . . Men du har rätt. Till Palermo kunna vi icke återvända.

— Det fagnar mig, att du inser detta, min engel. Har du någon annan plan?

— Jag? . . . Ack nej! . . . Hvilka planer skulle väl en oerfaren qvinna kunna uppgöra?

— Nå, då vill jag säga dig, hvad jag menar om denna sak. Enligt min tanke är det aldrig bäst att låta realisera din rikedom och att, sedan den blifvit förvandlad till reda penningar, öfverflytta dessa hit till Sverige.

— Men skola väl mina förmyndare gå in på en sådan anordning?

— Dina förmyndare! utbrast Fra Benevento med större hetta, än han troligen sjelf hade önskat lägga å daga, ty han fortsatte mycket lugnt: Förstår du då icke, mitt barn, att så snart du ingått äktenskap, är du myndig och kan förordna om din egendom efter ditt eget godfinnande och utan förmyndares råd?

— Är det så? . . . Nå, då är ju saken lätt hulpen, caro mio . . . Om vi endast kände någon människa, hvilken vi kunde anförtro en så viktig angelägenhet.

— Jag känner en sådan, utropade Fra Benevento ifrigt i glädjen öfver att, som han trodde, stå så nära sina önskingars mål. Lemna mig alla dina papper och handlingar jemte en fullmagt att handla på dina vägnar, så skall jag ombesörja saken. Inom ett halft år skall du hafva din förmögenhet trygg här på svensk botten . . . Jag skall genast sätta upp formuläret till den nödiga fullmagten.

Fra Benevento reste sig och gick bort till Arabellas skrifbord.

Det var med en blick af vrede och utsägligt förakt, hennes ögon följde honom.

Han lade framför sig ett ark papper, doppade pennan och lade handen på papperet för att börja skriva. Men innan han ännu hade hunnit forma en enda bokstaf, hörde han Arabella säga:

— Du kan spara dig det der besväret, Fra Benevento, tills vidare.

Hennes röst, annars så ljuf och mild som en vindfläkt om våren, var nu kall och hade stålets klang. Fra Benevento blickade häpen upp från sitt göromål.

— Huru, min engel? Hvad menar du? sade han med en röst, som icke var alldeles lugn.

— Min mening är tydlig nog, tycker jag. Du får aldrig någon fullmakt af mig till att lyfta min egendom. Ja, du kommer aldrig att få med ett enda finger vidröra den.

Under det att hon yttrade detta, hade Fra Benevento rusat upp.

Han var förfärlig att skåda. Ådrorna svälde på hans tinningar. Ögonen blixtrade af raseri. Med knutna händer störtade han fram mot Arabella.

På två stegs afstånd från henne hejdade han sig och stannade.

Hela hans kropp skälfdes af sinnesrörelse.

— Ha! Hvad är det du säger, qvinna? . . . Vågar du upprepa dessa ord? Är du icke rädd, att jag skall med ett enda slag af min näfve krossa dig?

— Jag är *icke* rädd hvarken för dig eller för någon annan människa, men jag tackar den heliga Rosalia, som låtit mig i god tid se dig i din rätta gestalt.

— Qvinna, jag varnar dig . . .

— Karl, jag föraktar både dig och dina hotelser. Slå, om du vågar!

— Så dö då! utbrast han och höjde sin knutna hand för att slå till.

Men deraf blef intet. I nästa ögonblick var han glad att få behålla lifvet.

Ty snabbare än blixten var den rörelse, med hvilken Arabella framtog ur sin barm en dolk, ett af dessa treeggade vapen, som äro så omtyckta i Italien.

Och Arabella stod med lyftad dolk inför honom, ropande:

— Vill du fullborda ditt verk med ett mord? . . . Fall på dina knän, usling!

Han gjorde ett fruktlöst försök att beröfva henne stiletten.

Men Arabella var uppfostrad bland ett folk, som räknar dolken till husgerådsartiklarna och nödvändighetsvarorna, icke mindre än grytor och kastruller.

Hon var fullkomligt hemmastadd i sättet att sköta detta farliga vapen.

Fra Benevento märkte det och — flydde ur rummet med stor snabbhet.

I sitt s. k. arbetsrum kastade han sig ned på en soffa och började tänka öfver saken. Till en början var han alltför upprörd att kunna sägas hafva några verkliga tankar. Men efterhand som minuterna skredo fram, blef han lugnare och ju mera hans sinne lugnades, desto mera insåg han, huru dåraktigt han hade handlat, när han lät hänföra sig till ett sådant vredesutbrott mot sin hustru.

— Hon måste afsky och förbanna mig, yttrade han upprepade gånger.

Och till någon annan slutsats kunde han icke komma, huru mycket han än grubblade deröfver. Han insåg, att hans häftiga vrede, då hon nekade honom fullmagten, måste hafva röjt, att han frågade efter endast hennes rikedomar, men icke hennes älskliga och förtrollande person. Och ju mera han tänkte derpå, desto klarare och mera ovedersägligt syntes det honom, att hennes yttrade vägran endast var ämnad att pröfva honom, för att lära känna hans afsigter. Dessa hade han nu endast alltför tydligt uppenbarat. O, hvad han förbannade sig sjelf, därför att han hade låtit af en oerfaren qvinna locka sig i en så enkel snara! Han var nästan betänkt på att sig till straff jaga en kula genom sin panna.

Men så erinrade han sig Jakob Årligs ord: »bättre lycka nästa gång.»

Och han påminde sig, att hans ideal, den vidtberömda rövaren och qvinnoskändaren Rinaldo Rinaldini, mången gång var värre deran, än han nu var.

Derjemte började han finna, att saken möjligen kunde upphjelpas, om man endast ginge rätt till väga. Och för ett i sig sjelf så klart hufvud och redigt förstånd som hans — ett hufvud och ett förstånd, som icke likt »Pengens» blifvit försämradt genom filosofiska s. k. studier — såg utan någon öfverläggning vägen tydligt utstakad liksom spåret för lokomotivet.

Han måste försöka att blidka sin hustru, om han än skulle vara nödsakad att härtill använda flera månader eller år. Han måste öfvertyga henne om, att hon missförstått hans afsigter och underskattat hans värde.

Knappt hade han fattat detta beslut, förr än han skyndsamt stälde sin drägt i presentabelt skick och styrde sina steg till hennes våning.

Den yttre dörren befans tillåst och då han ringde, öppnades den af Nanetta, men blott på glänt, icke så att han kunde komma

in. Nu var det hans första tanke att rycka upp dörren och derigenom förskaffa sig inträde, men så erinrade han sig, att det skulle vara ett dåligt sätt att söka försoning, om han inledde underhandlingarna med en våldsamt handling, hvilken utan tvifvel snart skulle blifva af kammartärnan inberättad hos herskarinnan.

Han åtnöjde sig därför med att i hård och befallande ton yttra:

— Öppna! . . . Jag ämnar aflägga ett besök hos den ädla signoran.

— Ack, signor! . . . Signoran är sjuk och kan icke mottaga någon.

— Sjuk! . . . Alla helgon förbarme sig! . . . Sjuk! . . . Då är min plats vid hennes sida.

— Jag tror inte det, sade Nanetta skälmskt. Åtminstone förbjöd signoran mig att släppa in er, ädle signor . . . Men jag kan ju gå in och fråga ännu engång.

— Gör det, kära Nanetta! . . . Bed henne taga emot mig. Och om du lyckas öfvertala henne dertill, skall denna börs med guldmynt blifva din.

Nanetta stängde dörren och tillriglade den på innersidan.

— Nej, signor, sade hon, då han efter en stund återkom och denna gång öppnade hon icke alls dörren, icke ens på glänt, signoran är för sjuk att mottaga er.

Fra Benevento hörde henne ila från dörren och in i de inre rummen.

— Nå, min fru, mumlade signoren, i det han långsamt återvände till sin egen våning . . . nå, var så god! . . . Med godo eller ondo skall du nog blifva spak. Men ve dig, om det måste ske med ondo! . . . Föga vet du, hvartill jag är i stånd, ja, hvartill hvarje man är i stånd, hvilken redan har människoblod på sina händer.

Han tände en utsökt fin cigarr, kastade sig i en bekväm stol och började försjunka i betraktelser. Eller kanske uppgjorde han i sitt sinne planer för att till sin fördel använda det band af skurkar, hvars chef han var. Det var torsdag och om några timmar skulle han befinna sig hos dem under Sista Styfverns Trappor.

TRETTONDE KAPITLET.

Vid Sista Styfverns Trappor.

När Arabella hade sett Fra Benevento fly för hennes blottade dolk, ringde hon genast på Nanetta. Medan hon inväntade denna gömde hon vapnet i sin barm och betraktade sig i spegeln för att kunna ordna håret och dräkten.

— Gå genast, befalde hon den inträdande tärnan, och stäng ytterdörren till min våning! . . . Och, vänta! . . . Låt ingen komma in till mig, icke ens min make!

När Nanetta efter fullgjordt uppdrag återkom, yttrade Arabella:

— Det är ju torsdag i dag?

Förnäma damer hafva sällan tillförlitlig kännedom om tiden.

— Ja, signora! Och det är till på köpet den heliga Rosalias dag.

— Verkligen! . . . Låt då för dessa penningar tända några vaxljus till hennes ära i vår kyrkas heliga kapell vid Norra Smedjegatan. Detta kapell är visserligen helgadt åt St. Eugenia, men det är icke troligt, att det ena helgonet vredgas för den heder, man bevisar ett annat. Mätte Palermos skyddshelgon befordre mitt företag.

Nanetta ville nu aflägsna sig i ändamål att med vaxljus muta St. Rosalia.

— Vänta, du dåraktiga flicka, ropade Arabella, jag har många andra befallningar att gifva dig. Från och med i dag få vi icke hvarken rast eller ro, min flicka, innan vi hafva brutit de bojor, som denne nedrige och fruktansvärde man pålagt oss.

— Heliga madonna! . . . så allvarsamt och högtidligt Ni talar, signora!

— Du skall en annan gång få veta allt, cara mia. Men hör nu noga på hvad jag säger dig! . . . Låt Lorenzo anskaffa en båt, hvilken klockan tio i natt ligger i beredskap vid Räntmästaretrappan. Båtkarlen skall till hvilket ställe han blir befald föra den eller de personer, som yttra: »åskan rullar öfver firmamentet» och som godkänna roddarens svar: »död och förderf åt tyrannen!»

— Hu! . . . Hvad allt det der låter hemskt, signora! Välj en annan lösen!

— Du finner den olycksbådande? Ja, låt så vara! . . . Men icke för oss, Nanetta!

— Nå, Ni eger naturligtvis att befalla, signora. Jag skall utträtta ert uppdrag.

— Jag litar derpå . . . Nåväl, hör nu vidare! . . . Lorenzo skall äfven anskaffa en handfast och pålitlig karl, hvilken klockan nio i afton infinner sig hos dig.

— Hos mig? . . .

— Javisst, Nanetta! Hos dig! . . . Gå nu och utför dina uppdrag! Och hör du, min flicka, säg Lorenzo, att om han tjenar mig troget under denna sorgens tid, skall jag på ett furstligt sätt sörja för din och hans bosättning och dessutom skänka eder mitt jagtslott i Calabrien med tillhörande jordar och skogar till evärdlig besittning.

Nanetta störtade i sin glädje fram, föll på knä för herskarinnan och öfverhöljde hennes händer med kyssar samt uttömde sig i de lifligaste och varmaste tacksägelser.

— Seså, tokiga flicka! sade Arabella leende. Gå nu och utträtta ditt ärende.

Nanetta hoppade sjungande ut ur rummet. Arabella såg efter henne vemodsfyllt.

— Du är lycklig, du, suckade hon . . . Ack, tiden medför nog sorger äfven åt dig. Jag var lika lycklig som du, när jag hade lärt känna och älska Fra Benevento . . . Ack! På huru kort tid har icke min lyckas kortslott ramlat och lemnat blott spillror och ruiner kvar!

* * *

Klockan slog tio i Katharina och Maria kyrkor samma dags afton.

De dofva, men välljudande slagen hördes ända ned till Råntmästaretrappan, hvarest en båt, kommande från Skeppsholmen, i samma ögonblick lade till.

Roddaren tände sin pipa och satte sig att vänta, emellanåt försökande att med sin blick genomtränga det mörker, som var lägrat öfver Skeppsbron.

Ty det var en mörk afton — så mycket mörkare som himlen var mulen.

Ett fint duggregn föll. Det var alldeles lugnt väder och luften var ljum.

När roddaren hade väntat fem minuter, hörde han en vagn

rulla framåt och nalkas längs efter Skeppsbrokajen. Han tog då pipan ur mun och brummade:

— Här har jag bestämdt dem jag väntar. Jaha, vagnen stannar.

Roddarens iakttagelse befans riktig. Vagnen hade stannat och några ögonblick senare hörde han steg af personer, som nalkades Råntmästaretrappan. Det befans vara tre karlar, en liten och spenslig, de två andra stora och efter utseendet starka.

Den lille trädde ända fram till roddaren och yttrade med väljudande röst:

— Åskan rullar öfver firmamentet.

— Det har allt sin riktighet, det. Och jag säger: död och förderf åt tyrannen!

— Nåväl, min vän, du är den rätte. Låtom oss skyndsamt gå ombord!

Det var nu snart gjort. När alla voro instufvade i båten, lade roddaren ut från bron.

— Hvarthän behaga herrarne, att jag skall föra dem? sporde han.

— Till Sista Styfverns Trappor, min vän! sade en af passagerarne.

— Aha! . . . Men, med förlof sagdt, är det riktigt förståndigt, go' herrar?

— Och hvarför inte? sade den minste af passagerarne med utländsk brytning.

— Jo, se det är nu så, att . . . att trakten der icke lär vara riktigt säker nu för tiden.

— Hvad menar du med det?

— Ja, inte vet jag sjelf någonting, inte, för jag har aldrig mina vägar åt det hållet. Men annars pratas det mycket om, att Sista Styfverns Trappor har under de senaste månaderna varit ett tillhåll för ett helt röfwareband.

— Du skämtar väl, min vän?

— Nej pass vackert. Det är allt rena allvaret det liksom motvind i storm.

— Finnes då ingen polis i Stockholm, min gubbe? En hufvudstad utan polis?

— Jo, visst ha' vi polis och polismästare derjemte, det få nog jag och andra stackare erfara, när vi någon gång taga oss ett glas för mycket. Men hvad anbelangar röfrarne, så förändrar det icke saken mera än jag kan förändra vindens riktning genom att vifta med min hatt. Och der har Ni hela den saken utredd, min herre.

Under detta samtal hade de redan hunnit till närheten af Sista Styfverns Trappor och den lille herren, hvilken tycktes vara hufvudpersonen, befalde nu sitt folk att iakttaga den fullkomligaste tystnad och roddaren att hvila på årorna.

Båten befann sig ungefär tjugo famnar från land och låg så, att man, om det hade varit dager, skulle hafva sett Trapporna rätt öfver fören.

Men det var mörkt och man kunde endast skynta föremålen på land.

— Vi qvarstanna här en stund, hviskade den lilla. Försök att hålla båten i denna ställning.

Alla de i båten varande personerna hade sina ögon riktade mot den punkt, hvarest Sista Styfverns Trappor måste befinna sig. Och så sutto de länge.

Plötsligt uppflammade en eld eller, rättare sagdt, det föreföll våra båtfarare, som om berget plötsligt hade gått sönder, ett stor hål bildat sig i dess hårda yta och genom detta hål skenet af en i bergets inre brinnande eld blifvit synlig.

Detta hål hade icke de regelbundna kanterna af en ugnslucka, men för öfrigt var företeelsen den samma, som när eldaren öppnar luckan till eldstaden under ångpannan för att kasta in mera bränsle.

Likheten föreföll också roddaren så slående, att han oakadt förbudet hviskade:

— Det ser ut, som om hela berget blifvit förvandladt till en ångpanna.

— Tyst! hviskade mannen med det utländska uttalet . . . Tig, om du kan, karl!

Man såg det lysande hålet förmörkas af några skuggor, liknande menskliga gestalter. Derefter försvann skenet lika plötsligt, som det för några ögonblick sedan uppenbarat sig.

Ingen af personerna i båten yttrade någonting. Troligen vore de som kommit i sällskap med den spenslige herren endast tjänare, hvilka icke vågade bryta mot en gifven befallning. Och roddaren hade nyss känt den lille herrens hand hvila på sin arm med ett grepp af sådan styrka, att icke heller han vågade ådraga sig sin passagerares vrede. Alltså var det tyst i båten och med undantag af de åtgärder, som roddaren måste då och då vidtaga för att hindra båten från att förändra läge, vore alla fullkomligt oersamma. Men om det varit dager, skulle man helt visst hafva sett deras ögon med den mest spända uppmärksamhet riktad mot Trapporna.

Efter en stunds förlopp förnyades samma syn inför deras ögon. Hålet med dess klara sken uppenbarade sig liksom en fyrbrasa i natten.

Det förmörkades några ögonblick af menskliga gestalter och försvann.

Man hade denna gång tid att göra mera noggranna iakttagelser.

Och man såg att skenet utgick just från en punkt på Sista Styfverns Trappor.

Man såg äfven två män stå invid hålet, en på hvardera sidan.

Skenet lät konturerna af deras ansigten och gestalter skarpt afteckna sig.

— Två väktare! mumlade den lille herren nästan ohörbart.

Knappt hörde roddaren passageraren yttra detta, innan han, förmenande att allmän tillåtelse till samtal nu var gifven, också slog upp sin språklåda.

— Det var då, vid alla skot och brassar, det besynnerligaste . . .

— Tig! . . . yttrade den lille herren och lade sin hand på roddarens arm.

— Men om allt det här skulle vara trolldom och hexeri eller annan styggelse.

— Tig, karl, om du kan! . . . Tig, om ditt usla lif är dig en smula kärt!

Aldrig i sin lefnad hade roddaren kunnat tro, att en så liten hand kunde knipa så hårdt, som hans nerver nu bevisade. Han fann för godt att blifva stum.

Och klokt handlade han, ty en af de stora karlarne höll sin dolk två tum från hans hjerta. Men som det var mörkt, anade han icke denna hotande fara.

Ännu tio eller tolf gånger upprepades den hemlighetsfulla scenen deruppe på berget.

Sista gången sågs en ensam, atletisk gestalt förmörka den upplysta öppningen.

Hvar och en som kände Fra Benevento, skulle varit benägen att säga, att det var han.

Den lille spenslige herren med det utländska uttalet ryste vid hans åsyn, men knapt hade den väldiga gestalten försvunnit och skenet upphört, innan den lille herren återfick sitt orubbliga lugn och beredde sig till handling, i det att han reste sig.

Just då slog klockan tolf i kyrktornen och midnattstimmans

dofva slag, lagda till allt hvad våra passagerare förut under natten sett, gjorde ett hemskt intryck, icke minst på roddaren, hvilken började ifrigt bedja att få ro tillbaka.

— Tig, karl! befalde den lille herren . . . Tig och ro fram till foten af Trapporna!

— Jag är väl inte galen, jag, brummade karlen i sitt yfviga skägg.

— Du är galen, om du motsätter dig min vilja. Om du lyder, får du riklig belöning.

— Tror herren, att jag godvilligt kastar mig i djefvulens glupande gap?

— Lorenzo, yttrade den lille kallt, låt honom förnimma, att du har en dolk!

— Det känner han redan, ädla signora! . . . genmälde en karlröst.

— Aj . . . aj! . . . Du sticker ju genom både hull och skinn, min vän.

— Nå, är du nu öfvertygad om nödvändigheten för dig att lyda?

— Stöt till då i alla afgrundsfosters namn. Jag vill heldre dö för en människohand, om den än icke är ärlig, än råka i djefvulens klor. Ty det kan väl hvarenda klok människa begripa, att den lede potentaten herskar deruppe i natt.

— Skall jag döda honom? frågade Lorenzo, vänd till Arabella, ty att dessa voro bland de handlande personerna i detta drama, har läsaren sannolikt redan insett.

— Åhnej, Lorenzo, ingen onödig blodsutgjutelse! . . . Hör du, min gubbe, vill du vara af den godheten att säga mig, huru mycket din båt är värd.

— Jag har betalt den med etthundratio fullvigtiga kronor, herre.

— Godt! . . . Jag ger dig femhundra kronor för den, men med vilkor att du genast hoppar öfver bord och simmar i land någonstades hvar du vill.

— Men . . .

— Nå, ett tusen då! . . . Säg fort!

— Kör i vind, herre! På det sättet både slipper jag ifrån djefvulen och får bra betaldt! . . . Räkna opp pengarna, herre!

— Se här! I denna rulle finner du köpesumman, min vän. Bort med dig nu!

Roddaren gömde rullen i fickan på sin kavaj. I nästa ögon-

Men han skyndade hastigt nedåt med den dyrbara bördan på sina armar.
Romanbladet 1886.

blick befann han sig i vattnet, ditkastad af Lorenzo och den andre karlen, samt började med raska tag simma bort i riktning mot Slussen, tydligen mycket belåten med affären.

— Ro nu så tyst som möjligt mot trapporna, Lorenzo! befalde damen.

Betjenten satt redan vid årorna, hvilka han nästan ljudlöst doppade i vattnet.

De hade redan aflägsnat sig några famnar från det ställe, der båten hade genom roddarens skickliga manövrer med årorna qvarhållits hela tiden, då ett lätt buller vid sidan af båten väckte deras uppmärksamhet. En hand fattade tag i båtanten och ett hufvud höjde sig upp ur vattnet. En röst hviskade alldeles invid Arabella:

— Tag icke illa upp, nådige herre! Ingick i köpet allt hvad som fans uti båten?

— Nej, visst icke, min vän!

— Var då god och langa hit bränvinsbuteljen, som ligger under sittbrädet der!

Detta var snart gjordt. Roddaren höll sig fast i båtanten med den ena handen, medan han med den andra förde flaskan till munnen och tog sig en dugtig klunk.

Derefter försvann han med sin flaska i vågorna. Båten gled framåt.

Snart låg den nedanför Trapporna. Frågan var nu endast att komma upp på gångbanan vid foten af Sista Styfverns Trappor. Men Lorenzo hade icke förgäfvat varit konstberidare i sina tidigare år. Han var stark och otroligt vig.

Sedan han utan att förorsaka det aldraminsta buller hade fastbundit båten vid en af de stolpar, på hvilka gångbanan hvilade, klättrade han snart ditupp och sedan var det en lätt sak för de båda andra att med hans hjälp följa honom.

De stodo nu vid Trappans fot. Och allt hade skett så tyst, att om än de båda väktarne, som de hade sett från sjön, befunno sig der, måste de dock sväfvat i fullkomlig okunnighet om hvad som hade inträffat. Det var hufvudsakligen genom Lorenzos utmärkta tjänster, som man hade lyckats uppnå ett så förträffligt resultat.

Men Lorenzo skulle under nattens lopp göra herskarinnan sig ännu mera förbunden.

En hviskande öfverläggning hölls, hvarefter de båda karlarna ljudlöst smögo sig uppför trappan. Men Arabella stannade tyst och ifrigt lyssnande vid dess fot.

Efter en half minuts förlopp hörde hon ett lätt buller der-
uppe.

Och efter ännu en half minut stodo hennes båda karlar ånyo
vid hennes sida, men denna gång voro de icke ensamme. De
buro hvardera en annan karl, hvars händer och fötter voro bundna
och som hade kafvel i munnen. Om allt detta öfvertygade sig
Arabella genom att framtaga en blindlykta och låta dess sken falla
på fångarne.

— Ned i båten med dem! utropade Arabella. Vi få förhöra
dem sedan.

Med stor skyndsamhet blefvo de af Lorenzo nedfirade i båten,
hvarefter denne vände sig till sin herskarinna med den under-
rättelsen, att vägen var trygg.

— Nåväl då . . . framåt eller rättare uppåt!

Och hon ilade med snabba steg uppåt trappan, hållande sin
lilla lykta i handen samt i hack och häl efterföljd af de båda kar-
larne.

Slutligen kom hon till ett ställe, hvarest åtskilliga trappsteg
voro aflägsnade och kastade till sidan och der det nakna berget vi-
sade sig för henne.

I detta berg fann hon ett vidlyftigt hål och hon insåg genast,
att det måste vara samma öppning, genom hvilken det skarpa sken
hade trängt ut, som hon varseblifvit, medan hon befann sig i båten
nere vid sjön.

Utan att tveka trängde hon in i detta hål, ända till dess hon
stötte emot en bräddörr, med hvilken det var tillstängdt. Genom
springorna i den slarfvigt hoptimrade dörren trängde ljussken. Ara-
bella gömde sin lykta under den vida kappan.

Bakom henne stodo de båda trogna tjenarna på vakt. Hon
kände sig trygg. Hennes hjerta var af naturen fullt med mod
och det klappade i denna stund icke fortare än vanligt.

Från den grotta, som hon måste antaga finnas innanför dörren,
trängde ett oredigt sorl till hennes öron, när hon lutade hufvudet
mot bräderna.

Nu lade hon ögat till springan, som var tillräckligt vid att
låta henne blicka in.

Hvad såg hon väl?

En massa trasiga gestalter, tillhörande samhällets uslaste drägg,
med okammadt hår, vildt skägg och ansigten, på hvilka alla laster
tryckt sina stämplar. Det var en utvald samling af de mest afsky-
väckande bofansigten — en samling, hvilken just på grund af sitt

skarpt utpreglade elände skulle hafva varit värdig att af den skickligaste porträttmålarens pensel förevigas till en varning och väckelse för menskligheten.

— Det är omöjligt, att Fra Benevento skulle kunna befinna sig i dylikt sällskap, mumlade hon nästan omedvetet. Det är nästan otänkbart, att jag skulle kunna hafva så länge delat säng och säte med en menniska, hvilken har olika förbundsbröder.

Men hon skulle snart finna, till sin grämelse och nära nog blygsel finna, att hvad hon antog vara omöjligt, det var icke desto mindre en verklighet.

Då hon nämligen flyttade sitt spejande öga till en annan springa, var denna af en händelse så belägen, att hon hade midt framför sig ordförandestenen, den plats, der vi förra gången sågo »Peugen» uppkrupen, men hvilken nu måste innehafvas af chefen.

Der satt han. Der satt hennes Fra Benevento — den man, som hon hade älskat, som hon nu hatade in i döden, men hvars namn hon ännu bar. Och hon tyckte i detta ögonblick, att det namnet var henne en tung börda, under hvilken hon måste digna.

Stor och ståtlig var han som alltid eljest och välklädd var han också.

Ack, det fanns intet tvifvel mer, fastän han bar halfmask framför ansigtet.

Hon skulle hafva igenkänt honom, om han än varit höljd i trasor.

Det vore orätt att säga, att hennes hjerta led, men desto mera hennes stolta sinne.

Maka åt en bof, en anförare för tjufvar och skälmar af aldra värsta sort!

Ack, huru förfärligt! Hvad hon i sitt hjerta förbannade denne man!

Och huru hon hatade honom, därför att han haft hjerta att binda henne vid sig med de heligaste band, med äktenskapets sakrament inför helgonens ögon!

Maka åt den uslaste skurk! Det skulle då blifva hennes lefnadslott!

Men hon ville hämnas, grymt hämnas sin förstörda lefnadslucka, om hon ock dervid skulle sätta till lif, helsa och sin medborgerliga heder och ära. Tusende hämndtankar hvimlade omkring i hennes hufvud i oredig sammanblandning.

O, hvad han led! . . . Hvad hennes i stolthet öfver ädel börd

och obefläckad heder uppfostrade sinne led obeskrifliga qual, då hon fann sig så förnedrad.

Men, hviskade förnuftet i hennes öra, du rår ju icke för det.

Sant, svarade den kränkta stoltheten, sant, men skall väl världen fråga efter den saken, innan den kommer att hölja mig med skam och vanära!

Men nu måste hon å nyo blicka in i grottan, om det också skulle döda henne.

Derinne förehade man hvad »Pengens» akademiska språk hade kallat »skolan.»

Arabella såg och uppfattade allt. Hon såg ungarnas försök att stjäla de i detta ändamål utplanterade föremålen. Hon såg somliga lyckas och undfå beröm och det berömmet kom öfver hennes makes läppar. Hon såg andra blifva ertappade på bar gerning och hörde sin make gifva order om deras bestraffning. Hon hörde barnen qvida under misshandlingen och hon såg sin make med köld och sinneslugn åskåda allt detta rysliga. Hvad hon gerna hade velat slita hjertat ur hans kropp!

Derefter såg hon samtliga bofvarna en efter annan gå fram till stenen, der *han* satt, och afbördade sig allt hvad de sedan senaste sammanträdet hade stulit.

Hon såg fickur, börsar, ringar . . . allt möjligt, ända till dess det svartnade för hennes ögon. Men hon bemannade sig, då hon i det samma hörde *honom* säga:

— Alltså skrida vi nu till delningen af veckans byte.

Stackars Arabella! Hon åskådade huru Fra Benevento delade rofvet och åt hvar och en bland bofvarne gaf hans andel deraf.

Och när detta var gjordt, hörde hon Benevento hålla följande tal, af hvilket ingen enda stafvelse gick förlorad för henne, emedan det hade för öfrigt blifvit alldeles tyst och stilla som i ett grafkapell i en kyrka.

— Bröder! utropade han med denna kraftiga och välljudande stämma, som hon så väl igenkände och som hon fordom älskat så högt . . . bröder, vi hafva hittills endast arbetat i smått och vinsten deraf har därför också varit liten. Men nu äro de dagarna förbi och vi skola gå till större arbeten, hvilka också medföra en rikare belöning. Stunden är kommen, då vi kunna börja med visshet om framgång arbeta på att göra hvar och en ibland oss till millionär. Hvad sägen I om den saken, gossar? Jag hoppas, att den är i er smak. Vi hafva för närvarande icke mindre än tre goda kap att göra och därför måste jag dela eder i tre afdelningar, emedan alla

tre verken böra fullbordas samtidigt. Det skall injaga en helsosam skräck hos polisen och det s. k. fredliga folket och det skall på samma gång öfvertyga samhället, att jag, att Ni, att vi alla befinna oss på höjden af vår makt. — Den första af de tre afdelningarna skall anföras af dig, Sjörofvare, och bestå af tjugo man och edert verksamhetsfält blir ett litet ensligt hus vid Handtverkaregatan å Kungsholmen. Det bebos af en doktor Lundström och hans fru. I skolen skona deras lif, ty jag har utvalt dem till mina egna offer, men jag anbefaller er att slå sönder och förstöra allt hvad som finnes i huset och I icke kunnen föra med eder. Der får icke lemnas någonting qvar åt dem. Den andra afdelningen skall ledas af »Pengen» och som han icke finnes här i qväll, skall jag enskildt gifva honom mina instruktioner. Denna afdelning består af femtio man. Den tredje afdelningen kommer att utgöras af tio man under mitt eget befäl och skall föras mot en med guld för riksbankens räkning lastad jernvägsvagn . . .

Här blef talaren plötsligt afbruten, derigenom att de bofvar, hvilka sutto närmast dörren störtade upp och ut genom denna. Hvad var orsaken dertill?

Se här, hvad som hade tilldragit sig!

Arabella hade med spänd uppmärksamhet åhört talet, ända till dess doktor Lundströms namn nämndes. Då började krafterna att svika henne.

Visserligen hörde hon ännu den befallning, chefen gaf att förstöra all dessa makars egendom, men derefter sammanblandades allting för henne till ett oredigt virrvarr af ljud. Med ett svagt anskri föll hon till marken.

Det var i sanning en lycka, att hennes tjenare befunno sig så nära henne.

Knappt hade hon sjunkit ned, innan Lorenzo utropade:

— Kom! . . . Här om någonsin är skyndsamhet af nöden.

Han upplyftade hastigt den afsvimmade signoran och skyndade med sin liflösa börda nedför trapporna, i det han ropade till sin kamrat att ila i förväg och lossa båten — en befallning, hvilken denne icke dröjde att efterkomma.

Men dörren deruppe hade öppnats och utsläppte ett starkt ljussken, hvilket, om det också föll direkt på trapporna, utan snarare strömmade rakt ut i rymden, likväl kastade ett återsken, hvilket var tillräckligt att belysa hvad som skedde nedanför hålet på Sista Styfverns Trappor. Äfven Lorenzos modiga hjerta greps af förtviflan, då han insåg, att de ut ur hålan strömmande bof-

varne måste ögonblickligen upptäcka flyktingarne. Men han skyndade hastigt nedåt, så godt det lät sig göra för honom med den dyrbara bördan på sina armar.

Snart hörde han bofvarnes språng i Trapporna. De förföljde honom.

Ansträngande alla sina krafter, anlände han till gångbron. Båten var redan lossad och det var ett ögonblicks verk att lemna Arabella i den i båten väntande karlens armar. Men då voro bofvarne redan bakom hans rygg.

Han hörde en flåsande andedrägt och vände sig om.

Endast en enda var honom så nära, att han behöfde frukta honom.

Men som de andra voro blott några steg från den främste, var stor skyndsamhet af nöden. Han höjde sin arm, knöt handen konvulsiviskt och lät den med hela tyngden af en i cirkusidrotter öfvad arm falla ned på bofvens skalle.

Han föll utan att gifva ifrån sig ens en suck.

I nästa ögonblick befann Lorenzo sig i båten och stötte ut med sådan styrka, att båten derigenom inom ett ögonblick befann sig på fem famnars afstånd från stranden. Visserligen hade den derunder ingen stadig rörelse, utan vacklade hit och dit på sin köl, men den återtog snart sin jemnvigt.

De voro räddade i sista stunden. Lorenzo insåg det, emedan han visste, att bofvarne, rädda för att väcka polisens uppmärksamhet, icke skulle våga använda skjutvapen.

Med raska, jemna årtag fördes båten snart bort till Råntmästaretrappan, der hyrvagnen väntade dem.

Då Lorenzo vände sig om och blickade bort mot Sista Styfverns Trappor, var allting der inhöldjt uti ett ogenomträngligt mörker.

FJORTONDE KAPITLET.

På upptäcktsresa.

Vi lemnade »Pengen» eller, såsom vi emellanåt af artighet och pligtskyldig vördnad för hans akademiska grad kalla honom, filosofie doktor Erik Dahlström i det ögonblick då han, stolt som Jupiter, när han gick till ett möte med någon af sina huldgudinnor, begaf sig ut på landsbygden för att upptäcka en för Fra Benevento och hans egna ändamål passande villa.

Det är öfverflödigt att beskrifva, huru den hedervärde »doktorn» tog sig ut på denna färd med sin besynnerliga dräkt och sitt föga tilltalande ansigte. Endast det är att tillägga, att det komiska och skrattretande i hans uppträdande i icke ringa mån förstärktes genom hans egendomliga sätt att sitta till häst, ty det var icke nog att hans armar på ett tafatt sätt, rakt framåt sträckta som de voro, rörde sig upp och ned i samma takt som hästens gång, ej heller ansåg han det vara nog för vinnande af pris såsom fulländad ryttare, om han drog knäna så högt upp som möjligt i riktning mot hakan. Nej, kronan på det sköna verket sattes derigenom, att hans benkläder, hvilka ingalunda voro afsedda för att begagnas vid ridt, sammanrynkades och drogo sig allt längre och längre tillbaka från foten, hvarigenom för nyfikna blickar uppenbarades icke mindre skafften af ett par mindre rena halfstrumpor, än äfven ett par hårbetäckta vador.

Under sådana förhållanden måste vår filosofie doktor naturligtvis väcka ett oerhördt uppseende, hvilket stegrades i samma mån han nalkades Norrtull och i direkt proportion till de märkvärdiga benklädernas resa mot höjden.

Redan på Hamngatan stannade människor allmänt för att taga det interessanta skådespelet i betraktande och »Pengen» kände sig mycket smickrad af den uppmärksamhet, han väckte. De triumferande blickar, med hvilka han från sin höjd blickade ned på den mindre lyckliga allmänheten, smälte emellanåt för ett ögonblick bort uti blickar af tacksamhet på den gentila västen.

På Drottninggatan steg redan allmänhetens beundran till en sådan höjd, att den gaf sig luft uti ett och annat hurrarop af »plåtslagare» och andra mindre nogräknande personer, hvilket hade

till följd att, då »Pengen» befann sig just på den punkt, der Barnhusträdgårdsgatan vinkelrätt skär Drottninggatan, en menlös polis-konstapel trädde fram och hejdade »Pengen» midt i hans triumftåg.

Kanske bleknade vår filosofie doktor något, då han såg en karl i den fruktade, ehuru för hederligt folk icke fruktansvärda uniformen. Men om än »Pengen» fordom varit en skurk, tyckte han sig nu såsom bofast karl vara en heder för hederligt folk. Och dessutom uppträdde konstapeln alls icke fiendtligt, så att »Pengen» snart kände sig lugn och kunde hemta mod genom att ett ögonblick betrakta den charmanta västen, hvilken till och med ingaf honom den föreställningen, att polismannen tog honom för att vara en utländsk ambassadör och nu kom i ändamål att ödmjukt på folkets vägnar bringa honom sin hyllning såsom representant för verdens förnämsta, med blod och jern uppbygda »kulturstat.»

Men »Pengen» fann snart, att dessa föreställningar voro idel luftslott.

— Jag måste hjälpa er till rätta, yttrade polismannen artigt, men med leende min och så började han oförtrutet draga i nedra kanten af de uppåtsträfvande benklädernas ena hälft. Och när denna efter ett otroligt arbete och under mängdens jubel äntligen befann sig i sitt naturliga och af skraddaren afsedda läge, skyndade den artige konstapeln till andra sidan för att utföra samma operation med benklädernas andra hälft.

Under tiden hade ännu en ryttare ankommit till stället och låtit sin häst stanna, liksom om den ridande funnit ett nöje i att åskåda »Pengens» löjlige situation och poliskarlens redliga sträf-vande att befria honom derur.

Den senast anlande ryttaren var insvept i en vid kappa och hade på huvudet en bredskyggig hatt, hvilken dolde en stor del af ansigtet och kastade en mörk skugga öfver den andra delen. Kap-pans breda krage var uppslagen och bidrog i sin mån att göra ryt-taren oigenkänlig. Han red en häst af utsökt arabisk ras, ett el-digt djur, som stampade af otålighet.

Men när ryttaren såg, att polisbetjentens bemödanden omsider krönts med fullständig framgång, satte han sin häst i rörelse och red i skridt vidare framåt gatan i riktning mot Norrtull. Emel-lanåt vände han hastigt huvudet tillbaka, liksom om han kände behof af att öfvertyga sig om, huruvida »Pengen» följde efter honom eller icke.

Till oförgånglig ära för »Pengens» filosofie doktors-grad kunna vi här konstatera, att han nu äntligen insåg, att hvad det än

månde hafva varit, som hos honom var egnadt att väcka uppseende, det helt säkert icke var någonting, som var i stånd att väcka beundran. Han insåg med den logiska förmåga, hvarpå han erhållit akademiskt patent vid sin promotion, att här icke var fråga om hyllning åt en öfverlägsen, utan om skratt åt en löjlig person.

Och medvetandet, att hans uppträdande var löjligt, gjorde honom rasande.

Ursinnigt högg han hälarne i sidorna på sin Rosinante och detta ståtliga djur satte genast af i en galopp, som å ena sidan tycktes kunna blifva farlig för den öfvade ryttarens lif och lemmar och som å den andra sidan mer än tydligt lade å daga, att djuret skämdes för sin herre och så fort som möjligt önskade blifva qvitt denna hänskrattande allmänhet.

Så bar det af med ursinnig fart uppåt återstoden af Drottninggatan.

En skallande skrattsalva följde både häst och ryttare på vägen.

På Observatorieplan ilade »Pengens» hederlige och om sin heder ömtålige Bucephalus förbi det arabiska stoet och dess ryttare och detta med en fart så stark och ett flåsande så väldigt, att araben skyggade och ovilkorligen skulle hafva kastat sin ryttare i gatan, om icke denne varit så sadelfast.

Uppåt Norrtullsgatan gick det nu raskt framåt för »Pengen».

Troligt är, att denne hedersman sysselsatte sig med att förbanna detta kreatur, som han icke var i stånd att hejda och som hotade att döda honom. Åtminstone kan man vara viss derom, att han saknade både tid och lust att sörja öfver, att de upproriska benkläderna å nyo visade sturskheten af sitt sinnelag.

Ryttaren på det arabiska djuret lät genast sin springare falla in i samma fart som »Pengens» ilskna kreatur, men mera snabbfotad af naturen, behöfde araben icke hälften af den våldsamma ansträngning, som förde »Pengens» Rosinante framåt mera likt ett viljelöst ting, som drifves framåt af en i dess inre dold mekanism, än en lefvande och fritt verkande varelse.

Det var en hemsk syn — den vilda hästen och den i lifsfara sväfvande karlen.

Om vägen hade i stället för att stryka förbi Norrtull gått förbi Lill-Jans och skräddaren Palm stått der och hållit tal för sina lärjungar, socialisteleverna, skulle helt säkert »Pengens» rasande framfart hafva drifvit all socialism ur deras kroppar åtminstone för en lång stund, och kanske för alltid, så att statsmagterna och polisen besparats det besväret i framtiden. ♦

Man måste emellertid skänka »Pengen» sin beundran för hans seghet att hålla sig kvar på hästen. Visserligen hade han för längesedan och innan han passerade Observatorieplan släppt tyglarna, men så hade han derjemte samtidigt gripit ett konvulsiviskt tag i kreaturets man och hans fötter, som längesedan öfvergifvit stigbyglarna, höggo sig med förtviflans styrka allt fastare kring djurets buk, så långt de räckte, hvilket naturligtvis icke kunde annat än mycket lifva kreaturet.

Det hade varit en mycket lätt sak för ryttaren på den arabiska hästen att hinna upp »Pengen», fatta tyglarna på den oregerlige Bucephalus och hejda hans vilda lopp.

Men hvarför gjorde han då icke detta? Hvarför försökte han icke rädda karlens lif?

Vi kunna för närvarande icke gifva något tillfredsställande svar på den frågan.

Kanske var han en resande af den anglosachsiska ras, som söker bota sin spleen genom att uppsöka de mest skakande scener och som till och med berättas hafva i årtal genomrest halfva världen för att icke gå miste om det ögonblick, då djurtämjaren omsider sönderrifves och uppslukas af sina lejon eller jaguarer.

Kanske följde denne märkvärdige man nu efter »Pengen» endast för att blifva ett åsyna vittne till den förr eller senare med nödvändighet inträffande scenen, då »Pengen» skulle störta af hästen och bryta armar, ben och nacke af sig.

Om verkligen detta var ryttarens enda afsigt, så vann han den till en del.

Stallmästaregården och Norrbacka och Brunnsviken med dess just nu till Ulriksdal afgående ångbåt voro redan passerade utan olyckshändelse.

Bucephalus och hans olycklige herre nalkades redan Solnadal och Haga grindar.

Då hördes plötsligt från skjutbanan vid Norrbacka ett starkt skott.

»Pengens» häst blef förfärad och gjorde ett lika häftigt, som våldsamt sidosprång.

Nu var det slut med »Pengens» styrka. Han kastades högt upp från hästryggen, beskref en båge i luften i fullkomlig öfverensstämmelse med bullistikens lagar och föll ned på andra sidan landsvägsgröpen.

Hästen tycktes nu i hast blifva nykter och inse sin brottslighet.

Han stannade tvärt och stälde sig att titta på sin afsutne

herre med stora kloka ögon och gnäggade muntert, liksom om han ville bedja sin herre att ännu en gång sitta upp på hans rygg och som om han ville uttryckligen lofva bättring. Och när nu ryttaren i den vida kappan anlände till stället, vände den ångerfulle Bucephalen sitt hufvud mot denne, gnäggade sakta och skakade sin man, liksom om han ville säga, att han befann sig i en högst bedröflig förlägenhet.

»Pengen» låg orörlig, liksom om lifvet med ens hade slungats ut ur hans kropp.

Emellertid fann ryttaren i den bredskyggade hatten snart, att så icke var.

Filosofie doktorn hade haft den lyckan att falla ned på en nyss upplagd och därför mjuk spillningshög, ämnad att af den idoge landtmannen spridas på trädesåkern.

Denna spillningshög, hvilken naturligtvis innehöll allt annat än den lager, som bäst anstått en filosofie doktor, räddade emellertid »Pengens» lif. Visserligen gjorde hans kropp ett mer än alnsdjupt intryck i denna samling af »Sveriges bästa guld», men då denna kropp icke rönt något egentligt motstånd, blef den naturligtvis alldeles oskadad.

Det var endast förskräckelsen, som för en stund fjettrade all hans rörelseförmåga.

Men när egaren af den arabiska hästen lutade sig öfver honom, började han qvickna till, rörde först mycket försigtigt en hand och ett ben för att se, om de voro oskadade, och sprang slutligen upp med stor lifighet, så att han befann sig ansigte mot ansigte med mannen i den vida kappan, hvilken skyndade att beklaga hans missöde.

— Min herre, sade han, jag deltagar hjertligen i er olycka.

»Pengen» var alltför sysselsatt med undersökningen af sin kropp för att kunna svara.

— Ni tyckes dock hafva sluppit undan för godt köp, återtog främlingen.

Ännu var »Pengen» icke i stånd att svara. Han endast brummade någonting.

— Blott ett krossadt refben? . . . Eller huru? . . . fortfor mannen i vida kappan.

— Inte ett enda! utbrast nu ändtligen »Pengen» efter slutad undersökning. Jag är kry som en aborre. Himmeln välsigne den här smutsiga gödselhögen!

Under det »Pengen» talade, blickade han med tydlig förundran på främlingen.

Derefter vände han sig om och granskade hans häst, hvilken helt lugnt afbetade gräset i vägkanten. Sedan han en stund betraktat det vackra djuret, utbrast han:

— Vid Soto-Maior, karl, jag har sett både dig och den der hästen förut.

— Väl möjligt, sade den andra kallt och bemödade sig att afborsta »Pengens» kläder.

— Du höll på gatan i min närhet, medan poliskarlen bistod mig med råd och dåd.

— Det gjorde jag.

— Du måste således hafva begifvit dig hitåt strax efter mig. Ha! . . . Nu minnes jag tydligt, att min ilskne Bucephalus rusade förbi dig och det der vackra stoet på Observatorieplan . . . Men hvarför skyndade du icke bakefter för att hjälpa mig?

Denna fråga framställdes i en ton, som var temligen trumpen.

— Ack, min vän, yttrade främlingen lifligt. Jag gjorde allt för att upphinna dig, men det var omöjligt. Din praktiga häst var mig för snabbfotad.

— Nå, det var då ett godt skäl. Aldrig i min lefnad hade jag kunnat tro, att ett kreatur kunde rusa åstad så fort. Sjelfva blixten är sannerligen en sengångare i jämförelse med min f—n till häst. Det är ett eldigt kreatur.

— Alltför eldigt, fruktar jag, för att duga att begagnas af dig, min vän!

— Nå, jag skall också sälja den rackaren eller byta bort honom . . . Men, herr riddare af svarta kappan, här stå vi och tala med hvarandra, som om vi vore gamla bekanta och i all vår tid druckit öl ur samma krus, och det utan att känna hvarandra . . . Jag vill låta er veta, att jag är filosofie doktor Erik Dahlström, som emellertid har öfvergifvit de lärda lefnadsbanorna och blifvit en praktisk man, hvilken förtjenar pengar . . . mycket pengar.

— Ödmjuka tjenare, herr grosshandlare, yttrade främlingen temligen spefullt.

— Nej, nej! . . . Tro inte, att jag är en af dessa lumpna själar, som af första bästa vindfläkt föras upp och ned på den väg, hvars skålar heta debet och credit, och som vanligen sluta med att blifva bankrutt på både heder och medborgares aktning.

— Ert tal förråder, att Ni eger filosofiedoktorsbildning, sade den spefulle främlingen.

— Skulle tro det, yttrade »Pengen» med stolt själfkänsla. Jag var primus vid promotionen, skall jag låta er veta, och därför har det också blifvit en dugtig karl af mig.

— Utan tvifvel, herr possessionat!

— Ha, ha, ha! skrattade »Pengen» i det han skänkte sin röda väst en varm blick, emedan han trodde sig hafva den per sedeln att tacka för främlingens smickrande gissningar i fråga om hans stånd. Ha, ha, ha!... Jo, Ni är mig en lustig fyr... Possessionat!... Bah, karl, om Ni kommer till krogen vid Ladugårdslands strandgata, så skall jag låta er se en värdshusvärd, som står i mantal liksom de fete männen bland prostarna i Skåne. Och ser Ni... den värdshusvärden är jag och mer än en sup skall Ni få för intet, om Ni vill göra mitt hus den äran... Men nu är det er tur att säga, hvem Ni är!

— Jag?... Hvilket intresse skulle Ni väl hafva af att få veta det? Våra vägar skiljas här.

— De göra väl så t—n heller... Jag önskar ert sällskap om inte för annat, så för att hafva er till hands, om min häst skulle blifva galen ännu en gång, hvilket alldeles icke är någon omöjlighet. Och för öfrigt tycker jag mycket om er person.

— Ni smickrar... I alla händelser hafva vi här olika vägar, min vän.

— Bah!... Huru kan Ni veta det, karl?... Jag säger er, att jag har min fria vilja att välja hvilken väg jag behagar och jag väljer den som bäst behagar er. För öfrigt har jag i packningen, som ligger på hästryggen derborta, åtskilliga goda saker, hvilka jag tänker dela med er, min hedersvän... bland annat en butelj så god och oförfalskad konjak, som någonsin runnit utför en kunglig strupe eller blifvit serverad till kaffet i en prestgård den dagen; då hans högvördighet biskopen avslutat visitationen och kunnat börja sörja för de lekamliga behofvens tillfredsställande... Nå, smakar det inte fogel, min vän?... Jag kan väl aldrig inbilla mig, att du är nog dum att förakta de ädla varor, som en mild försyn gifvit oss under namn af sprit... Hva'ba', kamrat?

— Åhnej, men min tid...

Emellertid fortsatte »Pengen» sina uppmaningar med en envishet, som kanske var endast alltför välkommen för främlingen. Denne gjorde därför icke invändningar längre än som kunde anses nödigt för att betaga »Pengen» all misstanke om att den person, med hvilken ödet sammanfört honom, verkligen önskade tillbringa någon tid i hans sällskap.

När de nu sutto till häst och läto hästarna sakta gå norrut, sade »Pengen»:

— Nå, kan jag nu, då vi äro reskamrater, få veta ert namn?

— Jag är förvaltare hos en förnäm herre och heter Adamsson.

— Jaså, Ni är förvaltare och det hos en förnäm herre till på köpet . . . Ha, ha, ha, ha!

— Hvarför skrattar Ni?

— Åh, bara därför att jag tänkte på, huru många tunnor guld, Ni redan hunnit snatta från er herre, min käre Adamsson. Förnämt folk är i praktiska saker vanligen enfaldigt folk, som egentligen inte duger till annat än att förföra hvarandras hustrur och låta lura sig af sina förvaltare. Och en förvaltare har oftast långa fingrar. Jag vill slå vad om en ankare bränvin från Reymersholm, att era fingrar, min vän, äro försvarligt långa: Ha, ha, ha! . . . Har jag icke rätt? . . . Hvad? Kan Ni neka?

— Hör nu, herr filosofie doktor eller krogvärd eller hvadhelst Ni vill kallas, Ni är oförskämnd och som jag alls icke kan fördraga oförskämndt folk, så måste Ni taga en annan ton, om vi skola förblifva vänner och om vi öfver hufvud taget skola i fem minuter till färdas vägen fram i hvarandras sällskap.

— Åh, tag icke saken så hett! . . . Jag menade ju endast ett skämt och då Ni vill insvepa era små affärer i mörker, så är jag, förb! . . . mig, inte den, som vill lyfta på slöjan. Jag vet af egen erfarenhet, att en bra karl alltid har sina hemligheter, som . . .

— Nu nog om den saken, afbröt den andre och genast förande samtalet in på ett annat område, sade han: i hvilket ärende är Ni stadd på resa, min vän? Förmodligen ämnar Ni er till något ställe, der Ni kan göra affärer i sprit?

— Bah! . . . Nej, säger jag er, Adamsson. Jag är ute i egendomsaffärer.

— Ni ämnar väl köpa er ett större bondhemman, der Ni engång, sedan Ni tröttnat vid att mäta upp stora och små supar, ämnar slå er till ro?

— Ni har ingen tur med edra gissningar, Adamsson. Det är ingalunda en gård, utan en fin villa, jag ämnar köpa, om jag endast kan finna någon, som är i min smak. Ty Ni skall veta, Adamsson, att jag är mycket nogräknande.

— Man skulle hafva svårt att öfvertyga mig om motsatsen, ljud det spefulla svaret.

— Kanske känner Ni, Adamsson, till någon villa, som är till salu?

— Möjligtvis! . . . Men den faller kanske icke er i smaken, min vän.

— Jag säger liksom Ni: möjligtvis och möjligtvis inte . . . Men se här hafva vi en gästgifvaregård och om Ni vill som jag, Adamsson, låta vi våra hästar här pusta en stund, medan vi sjelfva vederqvicka oss med en droppa af min konjak.

— Min afsigt är att stanna här öfver natten, sade Adamsson kallt.

— Nå, då stannar jag också. Jag tycker om er så mycket, att jag icke vill skiljas från er.

— Som Ni sjelf behagar!

Tio minuter senare sutto de båda männen vid ett bord inne i gästgifvaregårdens stora skänkrum. På bordet stodo framför dem en mängd flaskor och glas, bland hvilka »Pengens» medförda konjaksflaska lyste med storståtlig etikett som ett ljus bland dunkar. Och derute lägrade sig skymning och mörker småningom öfver nejden.

Den person, som lät kalla sig Adamsson, hade nu afkastat sin vida kappa och sin hatt, så att »Pengen» kunde taga hans person i betraktande.

Han var en ung man, som väl icke kunde skryta af en Fra Beneventos skönhet och väl icke heller behöfde blygas för en Dahlströms fulhet, men hvars utseende likväl ovilkorligen väckte intresse. Han hade ett öppet och ärligt, nästan fint ansigte, kring hvilket smög sig en krans af blondt, lockigt hår. Personen var klädd i enkel, men snygg drägt, hvilken icke motsade den uppgift, om sin ställning i lifvet, hvarmed han afspisat sin reskamrat. För öfrigt utvisade hans fina och väl värdade händer, att han ingalunda sysselsatte sig med gröfre arbeten.

Adamsson var af en medelmättig kroppslängd och hade att visa ett par breda skuldror, hvilka talade om en respektabel styrka. Hans gestalt, kanske något för smärt för att vara vacker, tycktes besitta en ganska stor vighet.

En person, hvilken studerat människorna i annat ändamål än att bestjåla dem, skulle genast hafva insett, att den föregifne Adamsson omöjligen kunde vara en förvaltare eller en tjenare af något slag. Snarare tycktes han tillhöra en samhällsklass, som sjelf har förvaltare i sin tienst. Men »Pengen» var kortsynt i alla sådana frågor och dessutom drack han så betydliga quantiteter, att han blef mindre och mindre redig, ju längre det led utåt qvällen.

— Allt skall vara färdigt i föreskrifven tid, nådig herre.

Och ju mera han drack, desto mera blef hans tunga rörlig och hans sinne meddelsamt.

Och hans reskamrat hörde på honom med en sådan min af ödmjukhet och godtrogenhet, att »Pengen» mer och mer arbetade sig in i den föreställningen, att Adamsson var en med honom fullkomligt lika sinnad person, för hvilken han kunde hafva fullt förtroende och i hvars närvaro det icke kunde vara farligt att yppa något litet af hvad som borde vara en hemlighet. Dock lärde instinkten honom att undvika sådant, som kunde medföra verklig fara.

Bland annat, som Adamsson, hvilken drack högst måttligt, erfor, var äfven det, att hans reskamrat stod i beroende af en person, hvilken han kallade »nådig herren», att denne »nådige herre» behöfde en aflägsset liggande villa för att der hålla hemliga möten med en något motspänstig dam och att han sjelf, krögaren och fil. doktorn, var så mycket gladare öfver att hafva erhållit uppdraget att anskaffa lämplig villa, som han för sin egen del äfven hade för händer en liten kärleksaffär med en dam, hvilken icke kunde förmås att af fri vilja kasta sig i smutsen, utan måste tvingas dertill.

— Och det fins, sade han, intet lämpligare ställe vid sådana tillfällen, än en aflägsen villa, helst invid en sjöstrand. Der fins ingen som hör det, om de små rara sötungarna skulle skrika en smula. Man är så ogenerad på dylika ställen.

Adamsson betraktade »Pengen» med en blick, hvori hvarje annan menniska än »Pengen» skulle hafva läst ett gränslöst förakt. Troligt är, att »Pengen» uttydde den besynnerliga blicken såsom en gård af beundran, ty han fortfor ifrigt att utveckla sina planer.

När de ändtligen åtskiljdes på natten och af gästgifvaren ledsagades till sina sofrum, var »Pengen» fullständigt berusad och började väsnas som en svagsint, därför att man icke ville tillåta honom att tillbringa natten i samma rum som »den gode vännen Adamsson».

Denne hade nämligen genast vid ankomsten gifvit värdens sin vilja tillkänna i detta fall.

Och han stod obevekligt fast vid sin föresats att tillbringa hvilans timmar i ensamhet.

Gästgifvaren och Adamsson följde båda två den oregerlige »Pengen» till hans sofrum och tillsågo, att han lyckligt och väl kom till sängs. Under gåendet derifrån till den kammare, Adamsson skulle bebo för natten, yttrade denne till värdens:

— Skulle Ni vilja göra mig den tjänsten att under natten fortskaffa ett bref?

Utan betänkande förklarade gästgifvaren, att häst och karl på ögonblicket skulle vara redo.

— Godt, min herre! Kom således upp till mig om en stund för att hemta brefvet.

När värdshusvärdens efter det sålunda aftalade besöket hos Adamsson kom ned i sin stuga, kände han en ganska naturlig nyfikenhet att läsa adressen på den lilla biljett, han bar i handen. Den befans vara ställd till »signoran Arabella Benevento, Stockholm, Fagerstjernska palatset vid Kungsträdgården.» En minut senare blef Adamsson, om han var vaken, genom ljudet af en från gården bortsprängande hästs hofslag mot stenläggningen öfvertygad, att hans bref var på väg till sin bestämmelseort.

Natten gick förbi och solens strålände eldklot höjde sig upp på en klar himmel.

Då sammanträffade »Pengen» med Adamsson, hvilken redan en timme väntat på honom i skänkstugan. Den snygge filosofie doktorn tycktes vara nykter och kry som en fisk. Han var utan tvifvel alltför väl vand vid dryckesgillen för att kunna känna någon annandagsfeber.

Man pratade och man åt en god frukost, vid hvilken Adamsson högst sparsamt, men Dahlström med oförtruten flit anlidade flaskan. Adamsson tycktes vara alldeles oåtkomlig för de alltid uddhvassa och oftast grofva stickord, hvarmed hans ohyfsade reskamrat trakterade honom för hans återhållsamhet. Han besvarade dem med tystnadens vältalighet.

— Ni nämnde någonting i går om en villa, som Ni önskade köpa, yttrade Adamsson vid ett tillfälle, då värden blifvit utkallad och de befunno sig ensamma i rummet.

— Gjorde jag det?... Nå, vid Soto-Maior, det har jag glömt... Men vet Ni då någon?

— Ja, min vän, så vida det vore nog för er att hyra en dylik lägenhet.

— Hvad skulle jag med den?... Men i alla händelser kan det ju inte skada att tala om saken... Hvar är er villa belägen?

— Det är inte min, utan min husbondes. Jag eger dock rättighet att hyra bort den.

— Nå, huru långt hafva vi dit?

— En half mil.

— Och den ligger vid hafvet? . . . Jag tycker så mycket om hafvet, ska' jag säga.

— Hvem gör icke det? . . . Min herres villa är verkligen belägen vid hafvet.

— Och midt ibland en klunga bondgårdar, kan jag tro?

— Nej, beklagligen ligger den mycket isolerad, omgifven af en park.

— Det var dumt, det, påstod »Pengen», ehuru han var förtjust.

— Ni bryr er således icke om saken?

— Nej . . . men vi kunna ju ändå rida dit och bese stället.

— Som Ni behagar! . . . Hästarna stå för dörren. Kom!

De satte sig oförtöfvadt upp och redo vidare åt Norr. Snart togo de af på en sidoväg och nalkades en skogig trakt, bakom hvilken hafvet glimmade i solskenet, såsom »Pengen» uttryckte sig, då tillfälliga uthuggningar i skogen vidgade utsigten.

Efter tjugofem minuters ridt, under hvilken »Pengen» icke lyckades aflocka sin reskamrat annat än högst knapphändiga svar, anlände de till en ståtlig port, genom hvars gallerverk de blickade in i en prydlig park. Adamsson sprang lätt och behagligt af hästen och öppnade porten med tillhjälp af en liten nyckel, som han upptog ur fickan. De redo in i parken och hade snart framför sig »Villa Hortensia».

Bland de massor af utskärningar, hvarmed den stora, i schweizerstil uppförda byggnaden var belastad, stod nämligen midt öfver den väldiga dörren att läsa orden »Villa Hortensia», som alltså utgjorde stället's namn.

»Pengen» begapade huset med en småborgerlig nyfikenhet, hvilken aflockade Adamsson ett hemligt leende bakom hans rygg. Med förtjusning iakttog Fra Beneventos ombud, att huset var byggt på höjden af en lodrät klippa, mot hvars fot hafvet vräkte sina böljor, och att parken tycktes vara vidsträckt åt alla håll. Man kunde således knappt påträffa någon boning, som mera öfverensstämd med Beneventos önskan.

Naturligtvis var »Pengen» förtjust, men det bemödade han sig att dölja. Han klandrade på sitt råa sätt likt och olik, fann husets utstyrsel afskyvärd, fönsterlufterna för höga, det med asfaltpapp belagda taket ohelsosamt o. s. v. Ingenting var bra.

— Nå, då bry vi oss icke om affären, sade Adamsson likgiltigt.

— Bahl . . . Hvad skulle jag med den här lumpna byggnaden,

der man dessutom icke skulle kunna sofva om nätterna af fruktan för tjuftar och på grund af vågsqualpet.

— Vi rida då tillbaka, sade Adamsson, närmande sig hästarna.

— Huru? . . . Utan att hafva sett det inre af huset?

— Godt! . . . Vi gå in då. Var så god och följ mig.

Adamsson gick före bort till förstugudörren, hvilken han öppnade med en medförd nyckel.

De trädde in i de eleganta rummen, hvarest »Pengen» å nyo använde sin derutanför pröfvade method att klandra allting och icke visa sig nöjd med något. Han kom ihåg, att han föregående afton under rusets inflytande varit alltför talträngd och han ville nu så godt det lät sig göra reparera sin dumhet.

Slutligen kommo de båda herrarne in i ett hörnrum, som tycktes hafva endast en enda dörr och en enda fönsterluft, den senare belägen åt hafssidan.

Detta var just ett rum i »Pengens» smak, ett rum, som också måste behaga Fra Benevento och passa för hans ändamål. Här slog »Pengen» sig ned i en mjuk soffa.

— Nå, utbrast han, om jag skulle hyra detta ruckel, skulle jag hafva min sängkammare här. Men då skulle jag låta sätta jerngaller för fönstret.

— Det vore onödigt. Ingen kan bestiga klippan på den sidan.

— Bah! . . . Jag är rädd, förstår du, rädd för tjuftar.

— Men . . .

— Prata nu inga dumheter! . . . Hvad kostar skräpet?

— I hyra menar Ni? . . . Trehundra kronor i månaden!

— Oförskämdt begärdt, min vän! Pruta af två tredjedelar!

— Dertill saknar jag min herres tillåtelse.

— Nå, så får jag väl gifva trehundra då, din blodsugare.

I sjelfva verket var »Pengen» nöjd, ty han ämnade låta sin »herre» betala tre tusen.

Affären uppgjordes med det vilkoret, att Adamsson skulle åtaga sig besväret och kostnaden att med dugtiga jerngaller och tätta fönsterluckor förse fönstret i hörnrummet — ett arbete, som skulle vara fullbordadt inom två dagar. Derefter skulle nycklarna till huset på tredje dagen aflemnas i Grönlundska krogen.

— Men är huset då alldeles obebodt nu? frågade »Pengen».

— Ja visst! . . . Men förlåt mig, käre vän, jag måste med

några rader underrätta min herre, att Villa Horteusia är borthyrd. Behagar Ni se er om i parken så länge?

»Pengen» hade ingenting att invända mot detta förslag. Han gick ut och knappt hade Adamsson sett hans klumpiga gestalt försvinna bland träden, innan han framtog en silfverpipa, som han förde till munnen, och lät höra en skarp, långt utdragen ton.

En minut senare trädde en livréklädd lakej ljudlöst in i rummet och stannade djupt bugande inför Adamsson, som vårdslöst kastat sig ned i en soffa.

— God dag, Jakob, huru mår du min gamle trotjenare?

— Fullkomligt väl, nådige herre!

— Det fagnar mig . . . Hör nu noga på de befallningar, jag har att gifva dig. Inom två dagar måste du hafva försett fönstret i det blåa hörnrummet med grofva jerngaller. I väggen midt emot fönstret måste du inom samma tid hafva låtit så noggrant som möjligt inpassa en blinddörr, betäckt på båda sidor med tapeter af samma slag som väggarna, så att dörren icke kan upptäckas ens vid en noggrann undersökning.

— Allt skall vara färdigt i föreskrifven tid, nådig herre.

— Jag litat derpå . . . Tredje dagen härefter aflämnar du nyckeln till stora dörren till värdshusvärdens i Grönlundska krogen vid Ladugårdslands strandgata, men dessförinnan måste du sjelf hafva flyttat till skogvaktarestugan i ändan af parken, der du har att hålla dig dold, till dess du får höra af mig . . . Farväl Jakob!

— Jag skall följa er ut, nådig herre . . .

— Nej, min vän, jag har med mig ett sällskap, som icke får se dig.

Adamsson, ty så måste vi ju ännu kalla den unge herren, enär vi icke känna hans verkliga namn, gick ensam ut, uppsökte »Pengen» och uppmanade denne att icke fördröja återfärden, enär båda hade en lång väg framför sig.

— Ja, jaha, brummade filosofie doktorn, vi följas ju åt.

— Ingalunda, ty er väg går tillbaka till Stockholm, men min går norrut, min hedersvän.

Förgäfvos sökte »Pengen» att öfvertala Adamsson. Så snart de anländt tillbaka till landsvägen, tog denne afsked af sin reskamrat och red i sporrstreck norrut, medan »Pengen» lät sin häst med all af försigtighet förestafvad långsamhet sträfvä mot Stockholm.

Men om »Pengen» hade gjort sig mödan att följa bakefter Adamsson, skulle han till sin förvåning, om icke häpnad, hafva varseblifvit, att denne efter tio minuters ridt på landsvägen tog af

på en mindre väg, på hvilken det lyckades honom, som tycktes vara hemmastadd i orten, att återvända till hufvudstaden och inträffa der åtminstone tre timmar innan »Pengen» och hans röda väst höllo sitt intåg genom Norrtull.

FEMTONDE KAPITLET.

Fem millioner.

När Stockholm en vacker morgon vaknade och efter att hafva gnuggat ögonen och druckit sitt morgonkaffe och började studera morgontidningarna, blef den goda hufvudstaden yr i mössan genom de sensationsunderrättelser, som de aktningvärda bladen innehöllo.

Aldrig någonsin hade så mycket på en gång störtat ned öfver hufvudet på fredligt folk inom Stockholms hank och stör. Man frågade sig sjelf, om man lefde i det laglösa Californien, om man var diamantsamlare i Australien eller nybyggare i Kansas, ty man betviflade med fullt skäl, att man befann sig i ett civiliseradt land.

Hvad hade då hänt? Och hvarför slukades tidningarna så begärligt?

Eller hvarför uppstod t. ex. följande samtal mellan två herrar på Norrbro?

— Hvad tycker du väl? ... Hemskt, icke sant?

— Gräsligt! ... Hvad voro der för polismän?

— Gudarna veta det ... Det påstås, att Bergengrin varit med.

— Å den der konstapeln, som stod afritad i Söndags-Nisse, klädd i bara skjortan, stående under en gaslykta och skrifvande en rapport till sin kommissarie af innehåll att han, under det han gick sitt »pass» fullkomligt vaken, hade af någon bof blifvit bestulen på vapen, kläder och allt, utom skjortan.

— Just densamme, min bror!

— Då förvånar saken mig mindre ... Farväl, hedersbror!

Hvad var det då, som hade inträffat? Vi vilja läsa tidningarna.

Se här först och främst denna notis:

»Eldsvåda i natt. En människa försvunnen».

»Vid 12-tiden i natt blef brandkåren allarmerad och då den infann sig på angifvet ställe, befanns ett af den berömda läkaren Lundström bebodt hus stå i full låga. En mängd bofvar, anförda af en vild mansperson med stort, oordnad skägg och iförd en vanlig arbetaretröja, plundrade huset och bortförde med blixstens snabbhet allt, som var af värde. Då brandkåren anlände till stället, försvunno de sista med sitt byte. Fem enskilda personer, som förut försökt hejda skurkarne, lågo halft ihjelslagna på gatan och måste föras till Serafimerlazarettet, der en af dem redan nu afidit, då detta skrives. Det var försent att rädda huset och vår dugtiga brandkår måste inskränka sig till att rädda kringliggande byggnader. — Troligt är att bofvarne brutit sig in i huset och under sina plundringsåtgärder råkat tappa eld i en mängd hyfvelspån, som funnos i ett under reparation varande rum. — Doktor Lundström, en ädel och i sitt yrke som bekant skicklig man har icke allenast bringats till ekonomisk ruin, utan har äfven den sorgen att sakna och begråta sin hustru, hvilken var en prydnad för hufvudstadens finaste salonger. Visserligen blef hon räddad ur det brinnande huset, men försvann sedan spårlöst. Man måste antaga, att hon blifvit af skurkarne bortröfvad. Vi skola med stor uppmärksamhet följa denna angelägenhet.»

Omedelbart efter denna notis fick man läsa följande, hvori en af tidningens notisjägare på det för dessa herrar egendomliga blomsterrika språket bringade en ny, icke mindre häpnadsväckande jobspost till hufvudstadens kännedom:

»*Stor juvelerarebutik plundrad.* Knappt hade närmast föregående bedröfliga notis blifvit satt och tidningen å nyo lagd under pressen, innan en af vår tidnings högst värderade medarbetare ankom till tryckeriet med följande i hast skrifna notis, för hvars sanningsenlighet vi gå i borgen med vår heder. — Hon är icke mera. Hon är utplånad från jorden, utan att återfinnas i himmelen, hon är borta, denna blixtrande sköna juvelerarebutik, som så länge fröjdat alla stockholmares och alla resandes ögon och hjertan vid Hamngatan. Denna om höjden af vår tids civilisation så ypperligt vittnesbörd bärande konstanstalt har i natt blifvit fullständigt utplundrad af ett helt tjufband, som var nog fräckt att gripa poliskonstaplarna och belägga dem med tunga bojor och lägga kaffe i munnen på ordningens upprätthållare, så att de icke kunde, såsom tillbörligt varit, tillkalla undsättning. Sammanlagda värdet af det stulna utgör

128,000 kronor. — Må giriga äkta män och snåla fästmän jubla öfver hvad som skett — vi kunna endast beklaga, att bofvarne vändt sig mot en i vårt samhällslif så djupt ingripande konstanstalt, hvilken så länge och så värdigt smyckat det kön, som är menniskolägstets bättre hälft eller, för att tala i enlighet med statistiken, dess bättre fyra sjettedelar. Och vi hoppas, att man må från någon af verldsstäderna på den civiliserade kontinenten ögonblickligen hit-requirera ett så tillräckligt lager, att våra fruar och fröknar icke få lida för långvarig eller för stor försakelse. Det tyckes, som om ett väl organiseradt tjufband funnes i Stockholm.»

Man läste och försökte smälta äfven detta lysande prof på tidningsmannavältalighet och man trodde, att det var nog för den gången. Men man bedrog sig. Omedelbart derefter följde nedanstående häpnadsväckande underrättelse:

»*Fem millioner bortstulna.* Ännu en jobspost hafva vi att i dag bringa till våra läsares kännedom och vi göra det med af förfaran skälvande hjerta, emedan vi nu tycka oss finna det bevisadt, att hela vår hufvudstad är utan räddning lemnad i händerna på ett band af röfvare, hvilka, styrda af någon genompiskad skälm med öfverlägset hufvud, utan tvifvel komma att sköfa allas våra hem. — Riksbanken hade lastat en jernvägsvagn med 5 millioner i guld. Den bevakades af tio bland våra skickligaste polismän. I natt påträffades dessa bundna och illa handterade. Vagnen var tom. De fem millionerna voro och äro borta. Närmare detaljer saknas.»

Sedan läsaren genomgnat dessa tre tidningsartiklar, hoppas vi, att läsaren medgifver, att Stockholm hade giltiga orsaker att blifva uppskrämdt den morgonen. Man befann sig ansigte mot ansigte med en förfärlig fara utan att egentligen veta, hvarifrån den kom.

Emellertid behöfva vi väl knappt upplysa våra läsare angående den saken. Hvar och en har utan tvifvel redan gissat, att attentatet mot doktor Lundström och hans fru blifvit utfördt af den s. k. Sjøröfvaren, att inbrottet i juvelerarebutiken verkstälts af »Pengen» och hans skara samt att de fem bortstulna millionerna befunno sig i Fra Beneventos ypperliga kassahvalf.

Chefen hade sjelf ledt angreppet mot guldvagnen.

Vid tolftiden på natten kunde en vaken polis hafva sett ett tjugotal dunkla gestalter smyga fram mot midten af Norra Bantorget och der samla sig till en grupp, hvilken, ehuru det var ganska

mörkt, likväl så starkt bröt af mot torgets gråa färgton, att den ovilkorligen måste varseblifvas af hvar och en, som passerade.

Men ganska få voro de vandrare, som funnos ute vid denna tid på dygnet och i denna vrå af staden. Och någon polisman syntes icke till.

De hemlighetsfulla gestalterna förde sinsemellan ett hviskande samtal, hvilket stundom, då ämnena för samtalet tycktes lifva dem, öfvergick till ett oredigt mummel.

Plötsligt belystes både torget och trakten af ett väldigt sken — ett rödt, flammande obestämdt sken af en eldsvåda i någon annan del af hufvudstaden. Hela himlahvalfvet öfvertäcktes af rökmoln, mot hvilka elden kastade ett hemskt ljus.

Det var doktor Lundströms hus, som nu började brinna.

— Kom! . . . Det brinner i knutarna någonstädes . . . Vi uppskjuta den här affären till i morgon och bege oss åstad till branden. Der är alltid något att förtjena.

— Mätte du svalja din tunga, karl, utbrast en annan af de på Bantorget församlade galgfoglarna. Tror du vi våga gå härifrån, då nådig herren befalt oss hit?

Man delade sig i två partier och var nära att råka i gräl om saken.

— Vi gifva under sådana omständigheter nådig herren åt dj—n, yttrade den förste talaren, i det att han vildt höjde och svängde sin tunga knölpåk.

Men han hade knappt uttalat orden, innan ett knytnäfsslag, som skulle hafva kommit en elefant att darra, drabbade hans hjessa. Han sjönk ned på gatan.

Alla voro häpna, ty ingen hade sett, när chefen anlände midt ibland dem och likväl stod han nu der lika hög och ståtlig som vanligt och han hade gifvit dem ett så ovedersägligt bevis både på närvaro och styrka, och nu talade han med låg, men metallrik stämma.

— Gånge det så hvar och en förrädare, hvilken glömmet sin svurna trohetsed!

Alla männen stodo tysta. De fruktade chefen. Tjugo bäfvade för en.

— Följen mig nu, men tysta som spöken, om I hafven lifvet kärt.

De af förfäran slagne männen gjorde inga invändningar. Chefen gaf ett par af dem ett tecken att upplyfta och bära bort den slagne och ännu sanslöse oppositionsmannen. På deras tyst framställda

fråga, hvarthän han skulle föras, svarade den obeveklige endast genom att peka på Barnhusviken. De båda männen tycktes tveka.

— Hvad nu? hväste chefen med en röst, som förrådde våldsam vrede. Viljen I icke lyda? . . . Ah, jag förstår . . . I tron min mening vara, att han skall vräkas i vattnet? Edra nö! Vid Barnhusviken ligga fyra båtar, som tillhöra mig. Kasten honom i en af dem.

Sedan smög han sig före återstoden af sin styrka, nu reducerad till sjutton karlar, framåt i riktning mot godsmagasinet. Vid denna byggnad, som trots eldskenet från branden, kastade bakom sig en ganska tät skugga, stannade de för att rekognoscera.

Fra Benevento, hvilken nu såsom alltid då han uppträdde i tjufbandets sällskap bar svart halfmask för ansigtet, smög sig fram till byggnadens ena hörn och lutade fram hufvudet så mycket, att det ena ögat kunde taga scenen i betraktande.

Han såg nu tydligt både vagnen och de tio polismän, som bevakade den.

De hedersmännen tycktes för ögonblicket vara mera sysselsatta med att taga den aflägsna eldsvådan i betraktande än med att bevaka riksbankens fem millioner.

Alla kikade uppåt himmelen och samtalade hit och dit om möjliga platsen för brandolyckan, hvarvid olika gissningar försvarades med den för stora män egna envisheten.

Fra Benevento ansåg tillfället gynnande. Han smög sig tillbaka till sitt folk.

— Mina vänner, hviskade han, härifrån kunna vi icke angripa dem, ty då skulle de blifva oss varse och hinna draga sina revolverar, innan vi kunde kasta oss öfver dem. Vi måste försöka att komma in i magasinet. Sedan skall det blifva en lätt sak att genom någon på andra sidan af denna byggnad befintlig port göra ett utfall och afväpna dem, innan de hinna sätta sig i försvarstillstånd.

— Magasinet är låst, nådig herre, förtäljde en af manskapet.

— Det betyder intet. Jag är försedd med nödiga hjälpmedel.

— Han steg upp på platformen och nalkades ljudlöst en port.

Hans folk följde med kattlika fjät efter honom, under det en och annan med tydlig beundran hviskade:

— Han har medel . . . jo, han är god.

Och det visade sig snart, att chefen icke hade lofvat för mycket. Han upptog en nyckel och hade knappt satt den i låset, förr än detta gaf vika för en sakta tryckning af hans hand.

Porten var öppen. En och en i sender smögo sig skurkarna in i huset och när den siste hade kommit in, blef porten lika ljudlös, som omsorgsfullt tillsluten inifrån.

— Stån nu stilla ett ögonblick, hviskade chefen, medan jag undersöker stället.

Han hade just tagit ett smygande steg framåt, då en stark röst utbrast:

— Stå sjelf stilla, karl, om lifvet är dig kärt.

I samma ögonblick kände han sig gripen af ett halft dussin kraftiga händer.

Han hade gått i en fälla. Riksbanken var nog klok att icke lemna fem millioner kronor under allenast tio polismäns vård en mörk och kulen natt. Den hade äfven inne i magasinsbyggnaden förlagdt en mansstark säkerhetsvakt, bestående af några rotar från något af de i hufvudstaden förlagda värfvade regementena under befäl af en underofficer, och starkt beväpnade.

Medan chefen greps af underofficeren och ett par af manskapet, anföllo de öfriga gardisterna modigt Fra Beneventos skurkar. Inom ett ögonblick var ett vildt handgemäng i gång. Skenet från eldsvådan upplyste skådeplatsen för dessa mordscener tillräckligt för att göra det möjligt att skilja vän från fiende.

Och portarna öppnades. In störtade till gardisternes hjälp de tio polismännen.

Nu insåg Fra Benevento, att han icke längre kunde hoppas någon framgång, att hans kamrater voro ohjelpigt förlorade och att han måste söka rädda sig sjelf.

Medan skott och hugg, rop, förbannelser och buller af alla slag ljödo i magasinet och blod utgöts bland der uppstapladt fraktgods, hade Fra Benevento hittills stått stilla och icke genom någon den aldra minsta rörelse sökt befria sig från dem, som höllo honom fast och nu redan hade börjat sysselsätta sig med förberedelser till att binda honom.

Nu deremot, då han såg allt annat förloradt, återvagnade hos honom sjelf handlingskraften eller, rättare sagdt, den tog ut sin rätt (ty den hade nog icke slumrat, endast afvaktat lämplig tid) och han skakade sin kropp med så väldig kraft att de som gripit honom måste släppa sina tag. I nästa ögonblick gaf han underofficeren ett bastant slag mellan ögonen, så att han tumlade flera hvarf omkring och slutligen blef liggande sanslös. Och innan denne bälde krigsman sålunda hade kommit till omedveten ro på valplatsen, hade Fra Benevento gripit de båda andra karlarne i nacken och

släpat eller rättare burit dem bort till den ännu öppna porten, der han åtskilliga gånger stötte samman deras tjocka skallar, så att det ljud liksom slag af en dugtig klubba. Slutligen vräkte han ut dem.

Det hade varit lätt för honom att nu undfly. Ingen kunde hafva hindrat honom från utförandet af en sådan plan. Men efter att hafva besinnat sig ett ögonblick vände han om och gick åter in i magasinet. Der rasade striden ännu i all sin vildhet och de otaliga revolverskott, som å ömse sidor aflossades, skulle utan tvifvel hafva väckt uppmärksamhet i trakten och kallat ännu mera folk till platsen och till de modigt stridande polismännens och gardisternes hjälp, om icke hvarje stockholmare, som var vaken vid denna tid af dygnet, hade haft all sin uppmärksamhet fästad på eldsvådan.

Fra Benevento lyckades att blifva helt och hållet obemärkt under stridens hetta, i hvilken han alls icke mera blandade sig. I stället för att våga lif och frihet för en hop karlar, efter hvilka han icke alls frågade, utan blott ansett såsom medel till utförande af hans planer — en rol, hvartill de numera icke dugde — smög han sig bort till en dörr, hvilken tycktes leda in till en eller annan kontorslokal. Han fann dörren öppen och smög sig tyst ditin, stängande den efter sig med en försigtighet, hvilken under det råddande oväsendet var alldeles öfverflödigt.

Hvad ämnade han företaga sig derinne? Trodde han verkligen ännu på någon möjlighet att borttröfva de fem millionerna?

Hans första omsorg, sedan han kommit in i kontorslokalen, var att säkert tillrigla dörren, på det att man icke skulle öfverraska honom vid den undersökning, som sannolikt till slut skulle anställas för att öfvertyga polismännen om, att ingen af tjufvarne gömt sig någonstades. Om man funne dörren till kontoret låst, skulle man sannolikt antaga, att det blifvit stängdt af tjänstemannen, när denne på aftonen aflägsnade sig från lokalen och man skulle därför antaga såsom en afgjord sak, att ingen kunde hafva funnit en fristad derinne.

Derefter slog han sig helt lugnt ned i en pulpetstol och lyssnade.

Bullret derute började småningom aftyna. Alla den djerfve fribytarens män voro slutligen antingen dödade eller tillfångatagna. Polismännen och gardisterne hade segrat. Det visste Fra Benevento förut och han erhöll nu bevis derpå genom de samtal, som segrarne nu högljudt förde derute.

— Tio fångar! utropade en. Det blir en god frukostbit för rättvisan i morgon.

— Och här har dj—n en god middag... En... två... tre... sju döda bofvar.

— De slogos som afgrundsandar.

— Man kan icke neka, att de skurkarne hafva mod i bröstet.

— Säg snarare förtviflan, korporal!

— Bah!... Sak samma!... Jag önskar, att hvarje gardist kunde slåss på det sättet.

— Och jag önskar, att hela poliskorpsen frågade lika litet efter lifvet som de.

— Då toge f—n allt hvad tjufvar och nattvandrare heter, min käre Bergengrin.

— Polisen borde rekryteras ur förbrytarnes led, sade en, som tydligen icke var polis.

— Nå, än gardisterne då? brummade den som hade kallats Bergengrin (en gammal bekant till läsaren af denna romans första afdelning). Tror du icke, att man bör önska gardena detsamma? Men det är då så sant, man har intet skäl att önska hvad som redan är för handen.

— Bravo! ropade några röster, hvilka uppenbarligen tillhörde poliskorpsen.

Ett formligt gräl och kanske slagsmål tycktes vara på väg att uppstå mellan gardister och poliskonstaplar — två klasser af medborgare, som sällan rätt bra fördraga hvarandra.

Men då uppträdde såsom fredsstiftare den till sans återvagnade sergeanten, hvilken sålunda omintetgjorde det hopp, den lyssnande Fra Benevento börjat hysa, att hans fiender skulle inbördes sönderslita hvarandra.

Den hjeltemedige sergeanten, hvilken från och med denna afton plägade benämna sig af att vara den ende vid gardesregementet, som visste, huru det gick till på ett verkligt slagfält, kom menderade, att hans gardister skulle ställa upp sig i led, på det att man måtte blifva i tillfälle att konstatera de dödes och sårades antal.

Det befans då, att af gardisterne hade stupat fem man och att icke mindre än åtta voro mer eller mindre svårt sårade. Af de tio polismännen återstodo endast sex och en af desse var så illa misshandlad i hufvudet, att han ofördröjligen måste afföras till ett lazarett.

— Godt! mumlade Benevento derinne i sin trygga fristad, då

dessa detaljer kommo till hans öron. Mina bofvar hafva slagits som hederliga karlar.

Han hörde nu, huru anstalter vidtogos att bära bort de döda och de sårade samt erfor till sin glädje, att detta arbete föll på gardisternes lott och att endast de fem osårade polismännen skulle kvarstanna för att bevaka riksbankens fem millioner. Nu längtade han endast efter att detta snart måtte blifva satt i verkställighet. Och efter en half timme var det gjordt.

Magasinet var tomt och tyst samt väl tillslutadt. De fem poliskonstaplarna patrullerade sömnigt i grannskapet af den dyrbara vagnen. Fra Benevento kunde från sin hemliga utkik genom kontorsfönstret tydligt se dem.

— Nu eller aldrig! mumlade han.

Han sprang upp. Skulle han verkligen vara nog djurf att ensam angripa fem män?

Nej, han stannade en stund i djupt begrundande.

— Med våld går det aldrig, mumlade han, men säkert med list. Men huru?

Just då han yttrade detta för sig sjelf, hördes den älskliga rösten af en jamande katt alldeles i hans närhet. Han kände, att någonting helt vänskapsfullt strök sig mot hans ben och, då han blickade ned mot golvet, blef han genast varse en stor hvit individ af det älskliga slägte, som är så väl upptaget i jungfruburar och frustugor.

I nästa ögonblick hade hans goda hufvud en idé och för honom var en god idé alltid detsamma som en färdig plan, emedan han hörde till den lyckligt lottade del af menskligheten, hvilken icke behöfver mödosamt sammanfoga den ena detaljen efter den andra till en plan, utan hvilken genast skådar planen färdig i det stora hela, så att säga helgjuten med alla dess detaljer, liksom en byst färdig framträder ur formen och på sin höjd tarvar en smula afputsning här och der.

Fra Benevento lutade sig ned, grep katten, som rädd smög sig intill honom, och begaf sig ljudlöst ut i magasinet med sitt ondt anande byte.

Der stälde han sig i närheten af ett fönster och sträckte fram katten, så att dess hvita hufvud och en del af den likaledes hvita kroppen blefvo synliga utifrån, om man trädde alldeles in till fönstret. Detta stod till hälften öppet och katten, som trodde, att meningen var att släppa ut honom, jamade af förnöjelse.

En af de sysslösa polismännen närmade sig fönstret och bör-

jade ett mycket välmenande samtal med kisse, som alltjemt gaf »jam» till svar.

Slutligen tyckte Fra Benevento, att det kunde vara nog. Han var nog obarmhertig att draga katten bort från fönstret och från en person, hvilken tycktes så väl förstå det älskvärda djuret och tycktes mena det så innerligt väl.

Polismannen återvände till sina pligter. Han beskådade med all önskvärd pligttrogenhet det allt mattare brandskenet på himlahalvvet och han bevakade af alla krafter vagnen, som inneslöt riksbankens fem millioner i guld.

Han tycktes lefva endast för att betrygga den guldutdelning, som skulle ske till afdelningskontoren i landsorten utaf dessa fem i påsar och lådor inlagda millioner.

Nu företog Fra Benevento med den ännu alltjemt jamande katten på sin arm ett ströftåg inne i magasinet. Han sökte efter några rep och var lycklig nog att finna ett stort förråd af denna artikel. Några tomsäckar, hvilka lågo i en vrå, blefvo äfven ett, som det tycktes, välkommet byte. Sålunda rustad, tog han vägen bort till en hög af sockerlådor, fulla med »sötvaror», som voro ämnade att med ångans tillhjälp transporteras ut på landsbygden, der gummorna icke mindre än i städerna hafva behof af både sin »får kaffe» och socker till denna välsignade får.

Mellan ett par af dessa sockerlådor satte Fra Benevento katten och klämde in honom så hårdt, att han, huru smidig han än var, icke förmådde röra en enda af sina lemmar. Genom att äfven på kattens rygg lägga en tyngd gjorde han det omöjligt för djuret att befria sig ur sin obehväma och säkert högst obehagliga ställning.

Hvad Fra Benevento genom dessa obarmhertiga åtgärder sannolikt önskade frambringa, det lät också icke vänta på sig. Kattens vackra jamande, så mildt, så vekt, att det kunnat locka fram fårarna i ögonen på hvilken gammal dygdig jungfru som helst, utbyttes plötsligt först mot ett långvarigt och argt fräsande och sedan mot de vildaste klagotjut, som någonsin kommit fram ur en kattstrupe.

Fra Benevento var förtjust. Om han egnat ett helt år till denna katts uppfostran i konsten att tjuta på ett effektfullt och gripande sätt, kunde resultatet icke hafva blifvit mera lysande. Skada, att i denna »prisernas» tid, då hundar af alla slag blifva offentligen prisbelönda, ingen fosterlandsvän kommit på den epokgörande tanken att utfästa pris för kattor, katt-tjut och katt musik!

— Men . . .
— Gå din väg, stolle!

Den trefliga kattindividen i godsmagasinet skulle helt visst blifva första pristagaren.

Men medan katten uppstämde det ena vilda klagotjutet efter det andra, gick derutanför en kattvän i uniform och fullgjorde redligt sina fosterländska pligter.

Han försökte att stålsätta sig mot inflytandet af den väl kända rösten. Han stred i sitt inre. Han kämpade en god kamp. I hans trånga hufvud . . . det var nämligen Bergengrin sjelf . . . stredo pligten mot kung och fosterland och riksbank mot en annan pligt — den mot katten.

Slutligen blef det för svårt för honom att motstå kattens nödrop.

— Han har bestämdt råkat i någon klämma, den stackaren, sade Bergengrin till sina likaledes lyssnande kamrater.

— Nå, så gå och hjälp honom då. Det der tjutet kan taga lifvet af folk.

Bergengrin anhöll att få låna en nyckel till magasinet, men det upplystes, att sergeanten tagit med sig alla nycklarna.

— Gå in genom fönstret, uppmanade en af konstaplarna.

Det var ett råd som Bergengrin icke dröjde att lyda.

Han kastade sig på ett mycket ovigt sätt in genom fönstret. Derinne föll han naturligtvis genast i händerna på Fra Benevento, som kittlade hans strupe med udden af en dolk och hviskade i den förfärade mannens öra:

— Ett ord, en knyst och du är dödens rof!

Det var helt naturligt, att Bergengrin icke ville bli dödens rof, om han kunde slippa. Han teg och lät Fra Benevento behandla sig efter behag.

Och behandlingen var temligen omild, det måste man ärligt medgifva.

Först stoppade han Bergengrins mun full med fjerdedelen af en tomsäck. Sedan band han honom till händer och fötter och lade honom i en vrå.

Under hela detta uppträde tjöt och klagade katten oförtrutet, och om han hade varit en gamin eller s. k. plåtslagare och blifvit af herrar studenter lejd att med sin vanda stämma föreställa en pereatchör utanför en förhatlig professors fönster, skulle han helt visst icke kunnat ådagalägga en större flit.

När fem minuter förgått och Bergengrins kamrater derute icke sågo honom komma ut igen, men hörde katten fortfarande

tjuta, ropade en af dem till Bergengrin en fråga, hvilken Benevento med förstald röst besvarade.

— Finner du icke kattkräket, Bergengrin?

— Jo, men han sitter så hårdt i kläm, att jag icke kan ensam befria honom.

— Det är ändå ett förb . . . dt hemskt tjut, brummade en af Bergengrins kamrater, nalkades fönstret och klättrade in i magasinet.

Der blef han mottagen på samma sätt som Bergengrin.

Ännu en af polismännen gick i samma falla.

Men då tio minuters väntan icke tycktes lemna något hopp om att de två kvarvarande kamraterne skulle följa exemplet, fann Benevento, som hvarje ögonblick behöfde frukta ankomsten af den förstärkning, sergeanten lofvat sända polismännen, att han måste tillgripa en annan metod.

Han afklädde en af de fångna polismännen hans uniformsrock och tog den utanpå sina egna kläder. Derefter tillagnade han sig stadens polismössa, satte den på sitt hufvud och stoppade sin egen hatt i bakfickan på uniformsrocken.

Så ekiperad, lemnade han den tjutande katten och de tre fångade poliskarlarna åt deras öde och hoppade raskt ut genom fönstret.

Den aflägsna eldsvådan hade nu till största delen lagt sig, så att det ljus, som kastades öfver bangården, var obetydligt. Det var dock tillräckligt att öfvertyga de två konstaplarna, som nu utgjorde den dyrbara vagnens enda bevakning, att den person, hvilken de sågo hoppa ut genom fönstret, bar polisuniform.

— Är det du, Bergengrin? sporde en af dem.

I samma ögonblick stod Fra Benevento alldeles invid dem. Nu skulle de utan tvifvel hafva märkt, att denne man icke var en kamrat, om verkligen Benevento hade gifvit dem tid till några reflexioner. Men det ingick icke i hans plan. Hela framgången af hans brottsliga företag berodde på den skyndsamhet, hvarmed det utfördes.

Också hade de båda poliskarlarna ännu icke hunnit fatta någon annan föreställning än att de hade den förträfflige konstapel Bergengrin framför sig, då den ene af dem erhöi ett knytnäfsslag, som fälde honom till marken, och den andre kände sig så hårdt gripen i strupen af jernfasta fingrar, att han icke förmådde gifva ett ljud ifrån sig.

Under sådana omständigheter mötte det för Fra Benevento icke

alltför stora svårigheter att binda dessa båda rättvisans betjenter och förse dem med munkafjar.

Nu var den dyrbara vagnen fullkomligt obehållad och det djupa mörkret, som allt mer och mer återtog sitt välde öfver nejden i den mån elden på brandstället slocknade, gynnade hans planer. Han nalkades vagnen. Den befans låst.

Men Fra Benevento var icke en skurk, som utsatte sig för den förgärligheten att, stående vid målet, se bytet undkomma, på grund af bristande förberedelser.

Ur sin ficka framtog han en väldig knippa af hänglåsnnycklar, kanhända anskaffade genom någon mutad banbetjent, och efter en stunds färfång försök lyckades det honom slutligen att anträffa en passande nyckel.

Med ett hopp var Fra Benevento uppe i vagnen och drog sakta luckan igen efter sig. Skyndsamt tände han en i fickan medförd lykta och började se sig omkring derinne. Det var nära, att han uppgifvit ett rop af fröjd, då han såg de dyrbara lådorna uppstaplade och med glödande blick på en af dem läste huru mycket den innehöll af denna gula metall, för hvars skull så mycken synd bedrifvits och så många afskyvärda brott föröfvats på vår blodbestänkta jord.

Han släckte lyktan, tog en af lådorna och begaf sig ned ur vagnen. Utan att stanna gick han rakt ned till Barnhusviken. Der lågo fyra båtar och i hvar och en af dessa befann sig en livréklädd tjenare.

Den medförda lådan nedfirades i en af båtarna.

— Ären I ensamma? hviskade han. Jag tänkte, att en sårad karl . . .

— Ja, nådig herre, två karlar buro hit en sanslös karl, men så snart denne hade kommit till sans, lupo de sin väg för att betrakta eldsvådan, som de sade.

— Så mycket bättre! . . . Följen mig nu alla fyra! . . . Men tyst! . . .

Naturligtvis är det icke svårt för läsaren att inse, hvarthän Fra Benevento ledsagade sina karlar och icke heller att riksbankens fem millioner snart voro instufvade i Beneventos båtar.

Sedan detta var gjordt, återvände alla fem ännu en gång till vagnen.

— Vräken de der båda bundna karlarne in i vagnen! befalde Benevento.

När detta var gjordt, och som det skedde utan afseende på

de bundnes bekvämlighet, upptog det icke lång tid, skickade Benevento sina lakejer in i magasinet för att hemta de tre polismän, som lågo bundne der.

Äfven dessa kastades in i jernvägsvagnen, luckan sköts fram och hänglåset inpassades på sin plats och låstes ordentligt. Derefter aflagsnade sig Benevento med sitt folk, utan att det aldrig minsta bekymra sig om, huruvida riksbanken skulle känna sig belåten med bytet, då den i stället för fem millioner kronor i guld fick fem poliskonstaplar i blodig uniform.

SEXTONDE KAPITLET.

I chefens höggvarter.

När Fra Benevento och hans lakejer befunno sig i båtarna och stötte ut från stranden, styrde de ingalunda ned mot Clara sjö, utan i stället utåt Rörstrandsviken. Efter att hafva rott en stund under tystnad och med så ringa buller som möjligt, lade de till ungefär midt emellan Atlas och Rörstrand. Der fördes båtlasten i land och inpackades i två väldiga vagnar, hvilka höllo der i beredskap och under lakejernas frånvaro bevakats af två gossar.

Snart var detta gjordt. Gossarna hoppade ned i en af båtarna och beredde sig att taga de tre andra farkosterna i släptåg, men de fem männen bestego vagnarna och det dröjde icke länge, innan dessa rullade fram på Stockholms gator. Den färdades förbi den för Kammakare- och Rörstrandsgatorna gemensamma mynningen och tog vägen fram till Norra Bantorget, hvarigenom de fem millionerna å nyo nalkades den plats, der de för icke länge sedan hvilade så stilla innanför jernvägens lås och bom, tilldess de föllo i röfvarhänder.

Det tycktes verkligen, som om Fra Benevento hade i grefvens tid lemnat platsen, ty från sin höga ståndpunkt på den väldiga packvagnen kunde han se en mängd människor röra sig inne på bangården. Han hörde skrik och rop och misstog sig icke, då han till en af sina karlar hviskade:

— Man sträfvar nu efter att befria de fångna polislakejerna.

En man kom ilande tvärt öfver torget och strök rakt förbi vagnarna med en fart, som om det för honom hade gällt lifvet att inom en fjerdedels minut hinna Stora Barnhusgatan. Fra Benevento såg, att det var en polisman, och gaf kusken tecken att stanna.

— Hör hit, min vän! ropade han till poliskarlen. Vänta ett ögonblick!

Mannen stannade och nalkades vagnen.

— Hvad är på färde på bangården? Hvarför denna folksamling, dessa lyktor, dessa rop?

— Ack, herre, det är för bedröfligt. Man har bortstulit fem millioner polismän . . . hm! nej, jag menar kronor ur en jernvägs-vagn, der de lågo bundna och hade munkafjar i munnen . . .

— Millionerna?

— Nej, polismännen naturligtvis!

Den häpnadsväckande upptäckten af stölden hade förvirrat karlens hufvud.

— Det var ett nedrigt skurkstreck, utbrast Benevento med ironiskt tonfall. Jag hoppas, att poliskorpsen sätter sig i rörelse för att gripa bofvarne och befordra dem till ett straff, som de så innerligt väl förtjena.

— Jag har just order att samla det dertill behöfliga manskapet.

— Nå, farväl då, min vän. Mycken lycka!

Polismannen ilade bort. Vagnarna satte sig i långsam rörelse nedåt Clara Strandgata, följde sedan Clarabergsgatan och Hamngatan, ända tilldess de befunno sig vid Kungsträdgården, der de snart försvunno i Fagerstjernska palatset, hvars portar öppnades vid vagnarnas ankomst liksom af sig sjelfva. Troligt är att någon var i detta ändamål af Fra Benevento posterad innanför.

Hvad sedan tilldrog sig under vagnarnas aflastning och de tunga lådornas nedförande i kassahvalvet, kunna vi förbigå, emedan dervid ingenting inträffade, som var egnadt att inverka störande på framgången af Fra Beneventos planer.

Men vi vilja i stället uppsöka tjufbandschefen en half timme senare på ett ställe, der vi förut icke hafva sett honom — ett ställe, som han utkorat till mötesplats, då han ville träffa »Pengen», »Sjöröfvaren» eller någon annan bland skurkarne från Sista Styfverns Trappor, och som derfor af desse benämndes »höggvareret».

Då man vid tiden för vår berättelse följde Trädgårdsgatan i

riktning mot Strömmen och vikit af in på Arsenalsgatan samt passerat förbi Stora Sällskapet klubb och restauration, befann man sig snart utanför ett hus, hvilket just då hade genomgått en grundlig reparation. Några månader förut hade det sett riktigt förfallet och ruskigt ut, så att stadsfullmäktige redan hade haft under öfverläggning den mycket förnuftiga frågan, om icke staden borde för ett pris af tjugutvå gånger egendomens verkliga värde inköpa det vanprydande skräpet och derigenom förvärfva den dyrbara rättigheten att rifva ned det och på tomten inrätta plats för en prydlig gödselhög eller någon annan samhällsnyttig inrättning, som kunde befördra invånarnes helsa i denna trakt af hufvudstaden och riktigt vara i resande utlänningars smak. Man känner huru uppfinningsrika de hundra förtroendemännen äro, och man vet, huru djerfva deras snillrika finansoperationer äro, och man bör därför icke betvifla, att den med nästan oinskränkt magt beklädda korporationen skulle förr eller senare hafva drifvit förslaget igenom, om icke husets egare helt plötsligt hade börjat försätta det i ett ypperligt skick.

Massor af arbetare af alla slag hade tidigt en morgon infunnit sig på platsen, försedda med nödiga verktyg, förutom snusdosor och fickflaskor, och just då klockan slog sex i kyrktornen, väcktes granskandet upp ur sin ljuftva morgonslummer af ett larm, som var bedöfvande. Inom tre veckor var huset färdigt både ut- och invändigt och var fint som ett dockskåp, ståtligt som en prest med — mustacher. Nå, den senare liknelsen önska vi taga till baka, ty under det att det nyreparerade huset var smakfullt och öfverraskande vackert, är det deremot mer än tillbörligt fult och mer än lofligt stridande mot god smak, när andans och fridens män spöka ut ansigtet med så krigiska emblemer som ett par mustacher. Och då den reparerade fasadens kolonnader, friser, stuccoarbeten och andra ornamenten förhöjde intrycket af den nu ståtliga fasaden, så äro deremot ett par mustacher på en prests mun att anse såsom (möjligen för Lunds stift egendomliga) bölder och vanställande sår på den kyrkliga lekamens hvita hull.

Knappt hade den sista afdelningen af byggnadsställningen blifvit borttagen, innan husets nya invånare anlände. De befunnos vara en ståtlig och vacker fru samt hennes åldrige man och några tjänare. I trakten visste man snart att berätta, att herren var fänig och frun — någonting annat.

Det var utanför detta hus, Fra Benevento stannade, då han hade instufvat sina nyss röfvade fem millioner i deras förvaringsrum. Han lät höra en egendomlig knackning. Dörren gick upp.

Det rum, hvori Fra Benevento infördes af en bugande tjenare, var en rymlig och med utsökt smak och lyx inredd salong, uti hvilken befunno sig två personer — en man och en qvinna. Den senare var en vacker dam, icke längre ung, men tillräckligt skön för att ännu många år fångsla männen vid sina fötter. Vi känna lätt igen henne. Det är professorskan Blindius. Naturligtvis är då den der herren, som struttar fram och tillbaka på mattan och ser ut i ansigtet som en idiot, ingen annan än vår vän professorn. Om redan anletsdragen gifva åskådaren anledning att betvifla det normala tillståndet i mannens hjerna, så är professorn dock angelägen att genom åtbörder lemna öfvertygande bevis i denna fråga.

Han synes icke hafva ett enda ögonblicks ro. Knappt har han satt sig, innan han rusar upp med en fart, som om han suttit på nålar, och knappt har han ställt sig med ryggen lutad mot kaketugnen, förr än han befinnes ligga på knä och sträcka hufvudet in under en soffa, liksom om han sökte någonting der. Stundom fattar han en bok och läser högt ur den med en entonig, skolbarnsmässig och långsläpande röst, hvilken tydligt visar, att hans hjerna icke fattar ett enda ord af hvad han läser, och man kan dessutom vara öfvertygad, att innan han hunnit till slutet af en enda rad, äro hans instinkter (tankar kunna vi icke sanningsenligt kalla de tillstymmelse till andlig verksamhet, han röjer) redan fjerran, så att han sammanlägger boken och ilar till något annat tidsfördrif. Hans sätt att föra armar, ben och hufvud är oefterhärmligt. Än hvilat hufvudet åt ena sidan, liksom om han vore en kolportör eller annan »menniskofiskare» af det slag, som luktar sirap på långt håll. I nästa ögonblick höjer han det med en käckhet, som om han vore en bald krigsman — en käckhet, hvilken genom ansigtets fäniga uttryck göres oemotståndligt komisk. En annan gång lutar han hakan mot bröstet och ser ut som en professor, hvilken måste genom grubbel och meditation ersätta hvad naturen låtit honom sakna i förstånd. Och armarna . . . och benen! Ingen rörelse är så barnslig eller så storslagen, så ful eller så onyttig, att han icke utför den hundratals gånger om dagen och oftast vid tillfällen då man minst väntat sig dem. Så kan det t. ex. hända, att han slår samman händerna och gapskrattar, när man i hans närvaro talar om olyckor, och att han dansar och jublar, när man hotar honom med stryk. — Men icke alltid är den idiotiserande professorn vid detta, man kunde säga, briljanta lynne. Stundom är han dyster, sitter grubblande i en vrå och hvarken rör en lem eller yttrar ett ord

hela dagen. Men han är aldrig våldsam, aldrig hvad man skulle kunna benämna »spritt galen», alltid en beskedlig tok.

Professor Blindius befann sig i sitt briljanta lynne, då Fra Benevento trädde in i salongen. Han hade just nyss, stående på en stol vid kakelugnen, undersökt den i hans ögon underbara inrättningen af ett spjell, som kunde skjutas in uti och dragas ut igen ur kakelugnen. Och så hade han hoppat ned, gjort en piruett på golfvet och slutligen bemäktigat sig en silfverljusstake, hvilken han höll på att undersöka på alla sidor.

Professorskan rodnade som en ros, då Fra Benevento kom in. I nästa ögonblick var hon hos honom, lade armarna kring hans hals och öfverhöljde honom med kyssar och smeknamn, hvilka tjufbandschefen besvarade med ömhet.

Professorn blef nu först varse den främmande och då han såg det såta parets förtroliga helsning, tappade han i häpenheten ljusstaken till golfvet.

— Men . . . stammade han och gapade fänigt på de handlande personerna.

— Var lugn, hviskade professorkan till Benevento, han är dummare än ett djur.

Och hon fortsatte smekningarna.

Professorn började skratta och göra grimaser. I nästa ögonblick var han dock så allvarsam, som hans tokroliga anlete tillät, och rusade fram till dem.

— Men . . . sade han och grep professorkan hårdt i armen.

— Är du tokig, gubbe? skrek hon . . . Känner du inte igen den nye läkaren, som skall bota min migrän? Och vet du inte, att han botar folk med kyssar?

— Men . . .

— Gå din väg, stolle!

Hon flög ånyo om halsen på Fra Benevento.

— Ha, ha, ha! . . . Han botar migrän med kyssar, utropade idioten och började en lustig dans öfver golfvet. Han hade snart glömt bort sin lilla misstanke och åskådade lugnt de båda andres beteende. Ja, han var så förtjust öfver den nyupptäckta läkemethoden, att han sjelf tog fatt i en stor docka, som man gifvit honom att leka med, och började med denna efterhärma allt hvad han såg Fra Benevento och professorkan göra.

Den stackars professorn visste icke, att han var ruinerad genom sin hustrus vansinniga slöseri och att, om icke Fra Benevento hade uppsökt dem och stält sina rikedomar till fruns disposition

mot skäligen återtjenster, skulle det värda professorsparet för länge sedan hafva legat fattigvården till last.

Efter att en stund hafva hvilat sig i salongen, omhuldad af denna ännu alltjemt lika lidelsefulla qvinna, reste Fra Benevento sig upp och sade:

— Min älskade Eufemia, jag trifves så väl i ditt sällskap, att jag glömmet mina pligter . . . Man har förmodligen sökt mig här i afton?

— Ja, det lär vara någon som väntar dig, min vän.

— Då måste jag gå. Farväl, älskade!

Hon kastade sig om hans hals och hviskade passioneradt:

— Du kommer väl tillbaka hit, när du slutat mottagningen?

Benevento betraktade ett ögonblick den sköna qvinnan, kysste henne och sade:

— Jag kommer.

— Tilldess vill jag lägga mitt djur till man i hans ide för natten.

Fra Benevento gick ut genom en annan dörr än den, han begagnade vid inträdet i salongen. När han var borta, gick frun till professorn, som stod och bökade en virkad bordduk, och befalde honom med barsk stämma att gå och lägga sig. Men det var med professorn som med små barn, hvilka, om de någon gång tillåtas leka utöfver den timme, då deras lekar pläga sluta och sömnen skänker dem vederqvickelse, ingalunda frivilligt gå till hvila. Professorn kastade duken och flydde till andra ändan af salongen.

Nu visste professorskan väl, att han icke skulle låta fånga sig, utan springa från ett ställe till ett annat, tilldess både han och hon voro uttröttade. Hon var därför betänkt på att använda list och i den afsigten tog hon fram ur barmen en vacker guldmedaljong och ropade till honom, att han skulle komma och se. Så enkel denna list än var, befans den dock tillräcklig att fånga idioten. Han skyndade fram med ett barns nyfikenhet och ifver och — så grep professorskan honom och släpade honom bort under det att han visade sitt okynne genom att skrika med full hals.

Emellertid passerade Fra Benevento genom åtskilliga rum och uppför en trappa, innan han anlände till den afdelning af huset, der hans »högqvarter» var beläget.

Det var ett mindre kabinet med rosenröda tapeter och möbler med rosenrött sidenöfverdrag. Man kan svårligen tänka sig någon större lyx, än den som här blifvit utvecklad. Hvarje föremål, litet

eller stort, bar vittnesbörd om en omätlig rikedom i en slösares hand. Till och med golfmattan var ett mästerverk.

I taket hängde en elektrisk lampa, som utkastade ett bländande sken.

Midt emot den dörr, hvarigenom Fra Benevento inträdt, var en annan. Dit styrde han genast sina spänstiga steg och öppnade den med ett raskt grepp i låsvredet. Derutanför var en mindre upplyst och till och med tarfig större sal, der två män sutto väntande.

— God afton, bröder af de frie mäns förbund, helsade Benevento.

De väntande karlarne, hvilka befunnos vara »Pengen» och »Sjöröfvaren», reste sig upp och nalkades sin chef.

— Du får komma först in, yttrade Benevento kort till Sjöröfvaren.

Då de två männen befunno sig ensamme, satte chefen sig bekvämt i en soffa, men lät »Sjöröfvaren» blifva stående vid dörren. Sedan tände han en doftande cigarr, utblåste ett rökmoln och frågade, medan han tycktes uppmärksamt betrakta de blåa, hvirflande dunsterna:

— Har du lyckats?

— Ja, nådig herre!

— Rikt byte?

— Har ännu inte haft tid att undersöka och värdera det.

— Nå, dermed är god tid, isynnerhet som du väl har fört det i säkerhet på vanligt ställe... Har du fångat qvinnan?

— Tror väl det! Den vackra doktorskan sitter nu i Grönlundska krogens hemliga kammare och gråter och ropar på Lundström lika vildt, som om det inte funnes flera bra karlar i världen än den der receptmenniskan.

— Tig!... Du har skött din sak bra och här har du en liten påse, innehållande ett tusen kronor i guld såsom betalning för qvinnan.

— Jag tackar och ta'r emot... Var det annars någonting i qväll?

— Nej... jo, det är sant, några af våra kamrater hafva blifvit fångade i natt och undergå vid det här laget polisförhör på vaktkontoret närmast Norra Bantorget... jag vet inte riktigt hvar det ligger, men du vet det nog. Tag med dig tjugo eller trettio man, omringa vaktkontoret och befria fångarna. Nu kan du gå. Adjö!

Då han redan var i dörren, tillropades han att anmoda »Pengen» inträda till chefen.

Troligen var det »Pengens» filosofiska »doktors-grad», som förskaffade honom det företrädet framför den »opromoverade» Sjörof-varen, att han fick sitta ned i sin chefs närvaro, och under denna förutsättning synes man vara berättigad till det antagandet, att det ändå kan vara nyttigt till något att hafva »tagit graden» och vara »doktor».

Hos »Pengen» fanns numera en viss sjelfständighetskänsla, sedan han blifvit en bofast medborgare, om också endast på en krog, och han krusade därför icke alls, då Fra Benevento med en gest inbjöd honom att sitta ned.

— Allt väl förmodar jag? sporde chefen.

— Allting är klappadt och klart som skepparen sade om karingen sin.

— Och juvelerarebutiken?

— Den är tom som skallen på en viss generaldirektör.

— Godt! Du är en hedersman, på hvilken man kan lita och hvilken man tryggt kan sätta till de svåraste göromålen i vårt yrke.

»Pengen» strök sig belåtet om hakan, när han hörde detta smicker.

— Jag deremot, sade Benevento, har misslyckats i natt.

— Omöjligt! yttrade »Pengen» bestört. Ni med ert snille misslyckas! . . . Omöjligt!

— Och likväl måste jag till min blygd erkänna det. Tänk dig, min vän, vi skulle just öfverrumpla de tio polismännen, då från ett bakhåll framstörtade till polisens hjälp en afdelning gardister under befäl af en underofficer. Vi kunde icke hålla stånd mot öfvermagten. En del af min skara blef dödad, resten till fånga tagen. Sjelf var det med knapp nöd jag lyckades undgå att dela deras öde.

— Man måste befria fångarne, nådig herre, eljest skola de squallra.

— Derfor är redan sörjdt, min vän, yttrade chefen kallt . . . Men nu har jag någonting annat att tala med dig om. Du har ju anskaffat den der villan?

— Jaha, och en så präktig fogelbur är det, som man någonsin kan önska sig.

— Förträffligt! Hvad kostar den?

— Den kostar tre tusen kronor i hyra pr månad. Den var

icke till salu. Jag har emellertid hyrt den på en månad och för nådig herrens räkning betalt hyran i förskott.

— Se der, min vän, fem tusen kronor i guldmynt!

— Ni är en stor man i hvarenda tum, nådig herre.

— Nåväl, återtog Fra Benevento, eftersom nu fogelburen är i ordning, så böra vi uppsöka fogeln och föra den dit. Som du väl vet, har du i detta ögonblick i det hemliga rummet i din krog, dit man endast kommer genom att begagna mekanismen, som rullar undan den stora bränvinstunnan, en kvinna förvarad. Det är fogeln. Tag en hyrvagn och för henne dit samt stäng henne väl in, så att hon icke kan fly. Men som hennes vistelse på villan kanske blir långvarig, så måste vi skicka med någon till hennes uppsättning . . . Låt mig se! . . . Den der pigan, som tror sig vara så fint bildad, menar jag blir bra . . . Cecilia Petersson heter hon. Hon bor i en liten våning, som jag hyrt åt henne vid Smålandsgatan. Der får du hemta henne på hemvägen och lemna henne dessa rader från mig.

Han skref hastigt några rader på ett papper, hvilket han llemnade »Pengen».

— Och hör nu noga på, min hedersvän! Det är min orubbliga vilja, att damen behandlas väl och med aktning, erhåller ett väl dukadt och godt bord samt allt hvad hon behöfver och önskar, om det låter sig förena med tryggheten att behålla henne fången. Ty hon får på intet vilkor undslippa . . . Hvad hennes underhåll beträffar torde du föra räkning öfver kostnaderna därför. Jag betalar dig tio gånger räkningens belopp . . . Nåväl, skynda dig nu! Innan sol går upp, måste hon vara på ort och ställe.

Det oaktadt stod »Pengen» kvar och bugade sig tafatt och hade tydligen något att säga.

— Nå, har du icke förstätt mig? sporde Fra Benevento häftigt.

— Jo visst! . . . Hvad finnes väl, som icke en filosofie doktor begriper? Den som aflagt detta lärdomsprof begriper allt, duger till allt, till och med i nödfall till barnmorska . . .

— Hvad menar du med allt detta?

— Ack jo, jag tror väl, att jag någon gång gjort nådig herren någon liten tjänst.

— Det tror jag också . . . Nå, än sedan? frågade chefen otåligt.

— Och nu undrade jag storligen i mitt sinne, om nådig herren ville göra mig en tjänst igen.

— Låt höra!

— Ack, äfven jag har en sådan der liten affär med en qvinna och . . .

— Du! . . . utbrast Benevento med en förvåning, som egentligen icke var smickande.

— Ja, jag sjelf . . . jag, filosofie doktor Dahlström . . . men flickan är motspänstig . . .

— Hvad kan jag göra dervid?

— Jo, nådig herre, Ni kan låta mig föra henne till villan jemte den andra.

Fra Benevento gapskrattade åt förslaget och gaf sitt bifall dertill.

SJUTTONDE KAPITLET.

Festen hos Fra Benevento och hans signora.

Den vackra Arabella hade alltsedan det af oss bevittnade uppträdet mellan henne och hennes make med stor karaktersstyrka förstått att fullkomligt genomdrifva sin vilja i den äktenskapliga frågan, d. v. s. i frågan om upphörandet af allt äktenskapligt umgänge mellan makarna. Med hvarje gryende morgon hatade hon ännu bittrare denne hänsynslöse, förfärlige man, som hycklat kärlek till henne blott för att komma i besittning af hennes rikedomar och som förgiftat hennes lif, så att hon nu tyckte sig sjelf mera likna en vissnad lilja än en prunkande ros. Och ju mera hatet grodde fast i hennes lilla, af det sydländskt varma blodet genomströmmade hjerta, desto fastare var hennes beslut att hämnas. Väl kunde hon med lätthet flytt bort både från Benevento och från hufvudstaden och från hela detta »förfärliga, kalla land,» der hon lidit så obeskrifliga qual, medan hon ännu älskade och i någon mån trodde på sin make, men dock hade börjat betvifa hans heder. Men hon ville icke fly, hon ville dessförinnan draga Fra Benevento tillbaka till den smuts, från hvilken han uppstigit, hon ville hölja honom med vanära och sedan ville hon återvända till sitt soliga hemland. Der ville hon i något tyst och ensligt kloster söka återvinna sinnesfriden.

Naturligtvis kunde icke Fra Benevento frivilligt finna sig i dessa förhållanden. Om han hade vågat följa sin natur och sitt häftiga sinnes ingifvelser, skulle han hafva inom en vecka uppbrutit dörrarna till signorans våning och med våld framtingat en försöning åtminstone till skenet. Men han hade åtskilliga viktiga skäl att icke drifva sakerna till en sådan spets. Först och främst insåg han, att hvarje försök till våld skulle för alltid ominstetgöra det hopp, han ännu hyste att en gång komma i besittning af Arabellas enormt stora rikedomar. Och vidare visste han nu, att denna unga dam, hvilken kärleken hade gjort så ödmjuk och hvilken han på grund deraf hade trott sig skola kunna forma efter sitt behag såsom man af en vaxklump kan göra hvad man behagar, egde en ännu obegagnad och därför så mycket rikare fond af viljekraft. Just denna insigt i Arabellas karakter, hvilken det förut skildrade uppträdet och hennes beteende derefter hade gifvit honom, sade honom ganska tydligt och med sanningens obevekliga stämma, att det var ganska ovisst, huruvida ens ett ytterligt gående våld mot hennes person skulle kufva henne och göra henne lydig. Han visste knappt sjelf, huru på håret rätt han här bedömde signora Arabella.

Alltså fann han nödvändigheten af att begagna sig af såväl allt det tålmod, han kunde sammanskrapa i olika delar af sin af lidelser oupphörligt härjade själ, som äfven af all den list och förslagenhet, han förmådde disponera.

Bedjande stod han mången gång utanför hennes dörr och medan raseriet sjöd inom honom, tiggde han om nåden att blifva insläpt, åhörde den näsvisa Nanettas stickande och bitande svar och gick till utseendet undergifven derifrån tillbaka till sina egna rum, kväfvande sin lust att utbryta i svordomar och förbannelser, ända tilldess han kunde göra detta ohörd och ostörd i sitt »arbetsrum.» Och när dessa personliga försök strandade mot Arabellas fasta vilja, började han att uttala sig i små, väl doftande biljetter, hvilka Lorenzo öfverlemnade till Nanetta och denna i sin ordning till sin herskarinna. Han sökte der att rättfärdiga sig i signorans ögon och förstod att med stor list använda hvarje liten omständighet till sin fördel, att Arabella utan tvifvel skulle hafva låtit bedraga sig, om hon verkligen icke hade om honom känt mera ondt och vanhederligt än hans törst efter hennes millioner. Men Arabella hade, som vi veta, redan skådat alltför djupt in i sin makes dystra hemligheter för att kunna låta sig bedragas. Hon lärde att ännu mera förakta Benevento och besvarade icke hans skrivelser. Det oaktadt

fortfor han med dem och lyckades äntligen en dag få ett svar från henne.

Han hade i ett bref påpekat nödvändigheten för dem att öppna sina salonger för den societet, i hvilken de umgingos, och föreslagit henne, att de skulle anställa en fest så lysande, att Stockholm aldrig hade sett dess make. Meningen var naturligtvis, att han på denna fest skulle göra ett försök, hvad ett personligt närmande kunde uträtta. Han litade på sin ståtliga gestalt, sitt vackra ansigte, sin röst, i hvilken han så väl förstod inlägga den ömhet, hvilken sällan förfelar att finna vägen till en qvinnas hjerta. Der skulle hon, omgifven af gäster, hvilka skulle bespeja hennes minsta rörelser och kasta sig öfver hennes miner, hennes ord — allt, hvaraf nyfikenheten och elakheten kunna sammankoka en skandal — vara nödsakad både att se honom och att höra hvad han hade att säga.

När han skref detta bref, var han ingalunda säker om framgång, ja, han tviflade derpå. Desto mera angenämt blef han öfverraskad, då Lorenzo med vanliga åtbörder af djup vördnad öfverlemnade i hans hand ett svar från signoran.

Se här hvad hon skref:

»Signor!

Jag vill icke motsätta mig firandet af den föreslagna festen, men med det uttryckliga vilkoret, att Ni icke söker närma er mig. Ni skall genom Nanetta och Lorenzo erhålla förteckning öfver de gäster, jag särskildt önskar inbjuda.

*Arabella Ascalona,
Hertiginna.»*

Visserligen rynkade Fra Benevento pannan, då han läste vilkoret, men han ansåg i det hela taget mycket vara vunnet genom hennes medgifvande, att festen finge hållas. När de väl befunno sig i samma salong, skulle han begagna sig af tillfället och tvinga henne till ett samtal. För honom var det ju en ringa sak att bryta gifna löften och derfor skref han till henne ett af tacksägelser öfverflödande svar, hvori han lofvade att icke mot hennes vilja närma sig henne. Tillika uttalade han ödmjukt den förhoppningen, att hon förr eller senare skulle upphöra att misskänna honom och i stället värdera honom för hans goda egenskaper, framför allt för hans innerliga och trogna kärlek till henne.

Alltså blefvo förberedelserna till festen träffade och den skulle hållas några dagar efter den natt, då tjufbandet från Sista Styfverns

— Hä! . . . En vacker syn eller huru, Fru Liksviperska?

Trappor grasserade i hufvudstaden och framkallade allmän fasa, icke minst genom deras djerfhet att, såsom tidningarne omförmälde, omringa polisvakten och med våld befria fångarna ur kommissariens händer, just då denne tjänsteman hade börjat förhöret med dem och skulle sätta första punkten ned på de för protokollet afsedda pappersarken.

Praktvåningen i det ståtliga Fagerstjernska palatset strålade af ljus, då det ena ekipaget efter det andra började ditföra Beneventos gäster.

Och snart voro salongerna fyllda af bördens, penningens, magtens eller bildningens nobless. Man blef bland den lysande skaran varse alla ministrarne, hela diplomatiska korpsen med vicomte de Soto-Maior i spetsen, generaler och öfverstar, amiraler och kommandörer, grosshandlare och fabrikanter. Och om samlingen af herrar var lysande genom uniformer och ordensstjerner — Soto-Maior hade anlagt hela sitt rika förråd af den senare varan — så voro damernas kretsar icke mindre glänsande genom dyrbara toiletter och blixtrande diamanter. Tyvärr hade Soto-Maior ingen fru, ehuru han visst inte lär kunna förebrås någon motvilja för det täcka könet i allmänhet och för de vackrare representanterna isynnerhet. Men om han än icke hade saknat en »bättre hälft», skulle dock till och med denne värdige målsman för älskvärd extravagans icke hafva förmått öfverhölja sitt lufs »ära och hopp» med en större massa juveler än de som lyste på grosshandlare Petterqvists fula fru, der de tydligen hade till ändamål att för allmänheten bevisa mannens soliditet, stärka hans kredit och öferskyla fruns bondaktiga fasoner.

Några unga män, som blifvit inbjudna i egenskap af ifriga dansörer och kurtisanta gentelmän (det är bekant, att embetsverken, gardena, artilleriet, gymnastiska centralinstitutet m. fl. inrättningar städså äro redo att leverera dylik »spaltfyllnad» åt salonger, der man af en eller annan orsak fruktar för brist på manlig ungdom) stodo i en grupp och samtalade.

— Hvilken massa diplomater, yttrade en, i det att han med en blick gaf de andra herrarne till känna, åt hvilket håll de borde rikta sin uppmärksamhet.

— Diplomater! yttrade en annan, undertryckande en gäspning. Hvad är en diplomat?

— En menniska, som illfanas för att få en plats i verldshistorien.

Svaret uppväckte skratt bland åhörarne.

— Då borde sannerligen skräddaren Palm kallas diplomat, inföll någon.

— Och äfven Stockholms stadsfullmäktige, föreslog en annan.

— Bah! . . . Nej, mina herrar, sade den, som nyss gifvit definition på begreppet diplomat, nej, de der herrarne äro inga diplomater och inga trollkarlar heller. Jag ser, att jag måste närmare beskrifva, hvad en diplomat är. Mina herrar! (Talaren antog en komiskt viktig ton och min). En diplomat är, såsom nyss sades, en menniska, hvilken med lif och själ sträfvar för och i historien . . . icke den döda historien, utan den som nu lefver på världsteatern. En diplomat går der så tyst och menlös, som om han vore ett får, men när han har sin soppa färdigkokad på politikens rökiga fotogénkok, så visar det sig, att hans intriger lyckats åstadkomma stora ting. Alla krig äro diplomaternas verk, ty de der herrarne finna, att om icke då och då ett krig utbröte, skulle folken ge tusan att underhålla några diplomater. Derför tussa de folk och kungar och kejsare mot hvarandra som okynniga pojkar tussa ihop arga byrackor och ju mera blod som flyter, desto mera jovialiska blifva diplomaternes anleten. Om inte de der människorna illfånades att »göra världshistoria» och »ändra Europas karta» och dylikt mismasch, så skulle sannerligen både folk och regenter lefva i fred och ro med hvarandra. Alltså bort med diplomaterna, om vi vilja, att en gyllene fredens tidsålder skall inträffa!

— Sant, men du glömmet deras förtjenster . . .

— Jag glömmet ingenting, min vän . . . Deras förtjenster? . . . Jaha, de lätta statskassan på betydliga summor hvarje år, föra stor ståt i verdens hufvudstäder och bevisa derigenom inför främmande nationer den lögnaktiga sanningen, att det folk, de representera, har råd att hålla sig med så dyrbara lyxartiklar som diplomater. Och hvad våra svenska diplomater beträffar tyckas de icke lefva i något annat ändamål än att visa öfriga magter, huru ödmjukt och undfallande Carl den tolfte folk blifvit och huru oändligt gerna afkomlingarna af dessa Gustaf II Adolfs kämpar, för hvilka hela Tyskland bäfvade, nu låta andra nationer trampa sig i stoftet.

— Du dömer väl ändå för strängt.

— Gör jag? . . . Nå, sen då här ett exempel, mina herrar! Från Sverige exporteras årligen hundratals, kanske tusentals unga flickor till Danmark, men hufvudsakligen till Tyskland. Isynnerhet rikets södra provinser förse den tyska slafmarknaden med qvinliga varer ser af lämplig beskaffenhet. Nåväl, efter ett och annat år blifva dessa skickade af tysk polis hem till Sverige — rädda med

barn, ty såsnart de blifva det, sättas de af polisen på en kärra och föras till närmaste hamn med sin tysk-svenska lifsfrukt. Och då männen i Tyskland nu veta, att barnuppfostringshjelp aldrig kan i fråga komma till svenskor, så blir häraf en naturlig följd, att dygden blomstrar bland tyskorna på de orter, der svenska slafvinnor finnas, men svenskorna . . . de arma varelsernas dygd och sinnesfrid hafva på den främmande orten intet skydd hvarken mot list eller mot sömndrycker eller mot våld . . . Och här hemma dömas de stackars kommunerna att taga emot alla dessa tysk-svenska exportartiklar i kolt och att uppföda dem. Kommuner finnas, som ordentligen öfversvämmas af bastarder från »das grosse Vaterland», men om de klaga, *dömas de att mottaga barnen till underhåll* . . . Nåväl, mina herrar, tron I, att våra diplomater hafva sökt rättelse i denna uppenbara kränkning af vårt lands ära och intressen? Bah! Våra herrar diplomater se med berömvärdt tålmod, att Sverige mer och mer utvecklar sig till — ett fattighus för Tyskland.

— Men detta är ju fasligt . . .

— Ja visst, min vän. Men herrar diplomater skratta åt allsammans.

Guldsmidda lakejer bjödo nu omkring förfriskningar på glänsande silfverbrickor, så att den hetsige unge mannen måste för ögonblicket lemna diplomaterna i fred. Samtalen afstannade nästan öfverallt. Grupperna skingrades. Hvar och en uppsökte andra bekanta och började nya samtal.

Värdinnan, den alltid lika sköna och intagande Arabella, var enkelt klädd i en klädning af röd silkessammet, hvilken icke hade andra prydnader än en guldbrosch. På hela roben fans ingen enda juvel, men ett litet diadem af guld med några i ljuset gnistrande ädelstenar företedde mot det korpsvarta håret en sällsam och förtjusande kontrast. Ehuru hennes utstyrsel således var enklare än någons bland de damer, som voro hennes gäster, öfverglänste likväl Arabella dem alla genom sin bländande sydländska skönhet och sitt behagfulla väsende — tjuvningskrafter, hvilka män med hjerta icke kunna motstå. Och hvarken i hennes ansigte eller i hennes sätt att skicka sig kunde Fra Benevento — der han från en djup fönsternisch betraktade henne, spåra några tecken till den förstämning eller den sinnesrörelse, han väntat att få se. Hon visade sig lika munter och glad som han någonsin fordom såg henne i Palermo och hon skämtade med herrarne lika fritt och otvunget som om aldrig någon sorg vidrört henne med en fläkt af sin dystra vinge. Fra Benevento begick det misstaget att anse hennes glädthet

vara förställning. Han hade ännu ingen aning om, att han var helt och hållet likgiltig för henne i fråga om allt annat än hat. Han menade, att hon ännu älskade honom och att det omöjliga kunde vara henne likgiltigt att stå på spänd fot med honom.

Hans pligter som värd kallade honom emellertid snart bort från sin utkik och han måste uppskjuta det samtal, han ämnade hålla med Arabella, tilldess dansen börjat. Men då han lemnade fönsternischen, slungade han en hatfull blick på en ung, vacker gentelman . . . densamme som utfarit så skarpt mot diplomaterne . . . troligen därför att denne tycktes vara den ifrigaste att uppvakta hans sköna Arabella. Det är i allmänhet otrogna mäns sed att vara mycket svartsjuka om hustrun, fastän de icke älska henne.

Liksom om den unge diplomathataren hade känt något obehag af Beneventos ursinniga ögonkast, ehuru han icke såg det, lemnade han för en stund Arabella och den i hennes närhet samlade kretsen af beundrare och slöt sig till några yngre och äldre herrar af aristokratiskt utseende, hvilka tycktes öfverlägga om djupsinniga ämnen.

— Ni må säga och tycka hvad Ni vill, mina herrar, yttrade en af dem, just då den unge diplomatfjenden sällade sig till dem, för min del åtminstone tycker jag, att det är ett oskick, ja, hvarför icke en råhet, att i bildadt hus bland fint folk, som kommer samman för att fira en fest och roa sig, anordna spelbord i smårummen.

— Men alla äro icke roade af dans, invände någon.

— Så må de roa sig med konversation, om de icke härstamma från det der uppstudsiga husdjuret, som var nära att göra herr Bileam grå hår. Och för öfrigt, mina herrar, om Ni nödvändigt vilja moraliskt förfalla, så hafva Ni ju era hemliga spelhus.

Ett par af herrarne slogo ned ögonen.

— Huru? . . . spelhus? . . . sådana finnas väl icke i Stockholm? inföll diplomaternes obehagliga fiende.

— Inte? . . . Jo, min herre, det finnes åtminstone ett, och det besökes verkligen, så otroligt det än låter, af bättre folk . . . till och med prinsar, om ryktet talar sanning.

— Om Ni vet, hvar det hålet är, hvarför upplyser Ni då icke polisen derom?

— Min herre, jag är ingen polisspion, var det kalla svaret.

Nu öppnades de väldiga flygeldörrarna till den ofantligt stora sal, hvarést man skulle dansa, och derutifrån ljödo nu de lifvande tonerna af en vals, utförd af full orkester. Man trängdes för att komma dit in. De öfriga salongerna blefvo jämförelsevis tomma.

Klockan var då tio, så att Soto-Maior, hvars regelbundna tids

indelning är bekant för hela hufvudstaden, fann det vara tid att fara hem och gå till sängs. Han närmade sig därför värdinnan, då hon, förd af den unge diplomathataren, skulle begifva sig ut i balsalen. Från ett annat håll närmade sig Fra Benevento.

— Min nådiga, yttrade diplomaten, jag har den äran . . .

— Hvad? . . . Lemnar Ni oss redan? utropade Arabella.

Vicomten var obeveklig som alltid i dylika frågor.

Då han var borta, ville det unga paret gå vidare, men hejdades af Fra Benevento, hvilken med den högdragenhet, som han så väl förstod att antaga, yttrade:

— Min herre, jag befriar er från besväret att ledsaga min hustru. Jag ämnar sjelf öppna balen med henne. Var så god och gif rum, om Ni behagar.

Fra Beneventos ögon blixtrade som dolkklingor.

— Min herre, yttrade den unge mannen, om jag icke vore er gäst, så skulle Ni . . .

— Ingen tvist, sade nu Arabella med oefterhärlig köld. Jag ensam afgör denna sak. Ni har fått mitt löfte om första valsen, kaptén von Dufva . . . Kom, min herre!

Hon tog den unge mannens arm, gaf sin ilskne herre och man en blick, full af hat och förakt, och ilade bort med von Dufva, behagfullt koketterande för denne. Benevento stod qvar blek och stum, liksom slagen af åskan. *Det* hade han icke väntat sig. Han frammumlade några förbannelser, just då polismästaren Kurtisenberg ankom till stället.

— Hvilken historia, min bästa signor, sade Kurtisenberg, i det han helt familjert tog Beneventos arm och drog honom med sig. Ni har väl läst derom i de fördömda tidningarna, som aldrig kunna tiga med något?

— Jag har ingenting läst, min herre, svarade Benevento tankspriddt, i det han med ögonen följde kaptén Dufva och Arabella.

— Inte? . . . Icke läst om den der olycksnatten? Intet om det nedbrunna huset, den bortröfvade doktorinnan, den plundrade juvelerarebutiken? Och intet om de fem millionerna?

— Ah! . . . Var det endast de der småsakerna, Ni menade?

— Små saker! . . . Jo, jag tackar . . . sådana små saker kunna skaffa mig på halsen tjugufem kronors böter för försumlighet i tjänsten. Och det kallar Ni små saker, signor?

— Bevar's! . . . Lumpna fem millioner! Den summan skänkte jag en gång en lakej, som hade tjänat mig fem år utan att bestjälja mig. Och det kan göra er grå hår?

Polismästaren var häpen. Han kunde ingenting säga på en lång stund, men i hans ställe trädde trafikdirektören Elfenben, hvilken slöt sig till herrarne och yttrade:

— Nu har du dabbat ner dig igen, Kurtisenberg, och är nära nog lika illa ute som den der konsertaftonen, du väl minnes . . . Men jag glömmer, att du ogera hör . . .

— Man bör skona folks känslor, menade Benevento.

— Nå, utbrast Kurtisenberg, du må gyckla med mig, huru mycket du behagar, så är det dock säkert, att den der natten var lika obehaglig som affären med juden och bankstölden.

Fra Benevento, som med förargelse fann, att samtalet icke ville lemna ämnen, hvilka voro för honom mindre angenäma, höll god min på ett förträffligt sätt och var de båda herrarne ifrigt behjelpig att smäda både juden och den hemlighetsfulle chefen för tjufbandet. Ändtligen befriades han ur sin föga behagliga ställning, derigenom att musiken tystnade, valsen var slut och en del af de dansande sökte svalka i de andra rummen.

Äfven kaptén von Dufva och Arabella kommo in i salongen, der Fra Benevento befann sig med de två plågoandar, som lagt beslag på honom. Hans glödande blick följde hustrun och hennes kavaljer, hvilka voro inbegripna i ett så lifligt, fastän med låg röst fördt samtal, att de icke ens gäfvö akt på Beneventos närvaro.

Läsaren har kanske redan anat, att Dufva och den unge man, som hyrde bort Villa Hortensia till »Pengen», voro en och samma person.

— Ni fick mitt bref, ädla signora? hviskade Dufva.

— Och jag tackar er därför, min vän. Hyrde han villan?

— Ja, på en månad!

— Det var klokt af er att icke neka honom det. Utan tvifvel gjorde han detta för min mans räkning och vi hafva nu lättare att komma hans infernaliska elakhet på spåren, än om Ni hade nekat och de hade skaffat sig en villa på någon för oss okänd plats. Men hvad tänker ni om saken?

— Jag tror, att härunder döljer sig något anslag mot en qvinna?

— Naturligtvis! Hvertill eljest gallren för fönstret?

— Nå, jag skall vaka, signora. Det har endast varit min längtan efter att få se er i afton, som gjort, att jag hittills öfverlemnadt bevakningen åt min gamle, trogne Jakob. I morgon rider jag sjelf dit ut.

— Tack, hjertlig tack min vän! . . . Ha! . . . Jag får en idé.

Ja, så måste det vara. Den der doktorsfrun, som blef bortröfvad under eldsvådan. Tro mig, hon finnes på villan.

— Ni har rätt, signora. Det måste vara hon. Min gamle Jakob skickade mig bud, att tre qvinnor utom några tjenare ankommo på morgonen samma natt eldsvådan timade.

— Detta bekräftar min förmodan. Men tyst . . . han nalkas.

Med en världsvana och en kontenans, som voro beundransvärda, öfvergick Arabella ögonblickligen till ett annat samtalsämne och det var hög tid, ty Benevento kom fram till dem.

— Tillåt mig ett ögonblicks samtal, yttrade den äkta mannen. Ni bör dela edra ynnestbevis litet mera rättvist, min fru. Nu kan Ni hafva skämtat tillräckligt med glopår.

— Herre, röt von Dufva, om jag handlade rätt . . .

— För all del genera er icke, uppmanade Benevento.

Arabella, som fruktade ett våldsamt uppträde, såg sig nödsakad att bevilja sin mans begäran.

— Kom, yttrade hon kallt och gick före bort till en del af salongen, der de kunde ses, men icke höras. Här satte hon sig ned och yttrade till Benevento, som följt henne.

— Ni har således glömt ert löfte, min herre?

— Ingalunda, min fru! Men nej . . . fortfor han, i det han antog det ljufva uttryck i sin röst, hvarmed han bedårade henne i Palermo . . . hvarför skulle jag antaga denna ton emot dig, som jag älskar så djupt, så innerligt, att jag icke kan lefva utan att inandas samma luft som du. O, Arabella, var icke längre hård! Misskänn mig icke! Tro att jag älskar dig högre än allt, högre än mitt lif, min salighet. Tro, att du i mig har en trofast make, som . . .

— Herre, sade hon hånande, har Ni icke slutat än?

Detta var allt hvad han utträttat med sitt passionerade språk och med det magnetiska eller elektriska fluidium, hvarmed han öfvergöt henne genom sina eldiga blickar. Öfverraskningen gjorde honom stum.

— Nåväl, yttrade Arabella med isande köld, eftersom Ni tyckes hafva slutat, så tillåt mig säga, att kärleken till er, till den skändlige bofven blef död i mitt hjerta i samma ögonblick då jag lärde känna er. Ni har för mig icke mera värde än den der . . .

Hon svingade sin solfjäder så, att den, liksom af en händelse, träffade en vas af dyrbart porslin, hvilken föll till golvet och krossades i tusende bitar.

Begagnande sig af det gynsamma tillfälle, som uppkom derigenom att händelsen med vasen drog alla de i salongen varande

gästernas blickar åt det hållet, reste sig Arabella och lemnade sin man, döljande under ett behagfullt leende det upprörda sinnestillstånd, hvori hon blifvit försatt.

Fra Benevento hade nog sjelfbeherskning att gömma sitt raseri i hjertat och fortfarande spela en uppmärksam värds besvärliga rol.

Ännu en gång under aftonens lopp försökte han närma sig Arabella. Det var mellan två dansar. Hon satt omgifven af några damer, som täflade med henne i qvickhet och liflighet, om än icke i skönhet. Han trädde då fram till henne och bjöd henne upp till nästa dans — en polka. Och han framförde sitt ärende med leende läppar, kärleksglödande ögon och all den älskvärdhet, man väntar af en förälskad äkta man.

— Jag är trött och dansar icke mera, sade hon kallt.

— Kanske är du varm . . . En schal? frågade han.

— Jag har icke behof af någon sådan.

Fra Benevento aflägsnade sig med leende ansigte, men med raseri i hjertat.

Knappt hade han gått, innan Arabella vinkade till sig von Dufva, som naturligtvis icke var sen att följa kallelsen.

— Herr kapten, sade hon med ett förtjusande småleende, skaffa mig en schal.

De öfriga damerna vexlade betydelsefulla blickar.

Dufva återkom med schalen och begagnade tillfället att bjuda upp Arabella till polkan.

Hon tackade och antog bjudningen. I detsamma spelade musiken upp och Arabella tog kaptenens arm samt ilade lätt som en elfva till danssalen.

Nu blef det ett hviskande bland damerna.

Fra Benevento hade på afstånd sett och uppfattat allt. Medan ansigtet log, sjöd det vildt i hans inre.

— Nåväl, hon känner min hemlighet, åtminstone till en del, mumlade han, och därför måste jag rödja henne ur vägen. Men först skall jag förödmjuka henne och böja henne i stoffet. Och hon älskar den der Dufva. Han skall dö.

Fram mot morgonen, när gästerna skulle aflägsna sig och kapten von Dufva hade tagit afsked af Arabella med en handtryckning, som åtminstone å hans sida var hårdare, än den behöft vara, kände kaptenen en hand läggas på sin arm och då han vände sig om, fann han sig ansigte mot ansigte med Benevento, hvars ögon blixtrade af ett raseri, som han icke bemödade sig att dölja.

— Er adress, min herre? yttrade han.

— Den skall gerna stå till er tjenst. Var så god! Se här mitt kort!

— Godt! Jag skall i morgon hafva äran skicka någon till er för att uppgöra med er och någon af edra vänner någonting närmare om ett möte.

— Ah! utbrast Dufva leende. Det lär således vara fråga om ett slagsmål?

— En duell låter bättre.

— Godt! För min del slåss jag aldrig med sämre folk. Min lakej skall få slåss med er i mitt ställe. Men hans enda vapen är en qvastkäpp och jag säger er detta, på det att Ni må hinna öfva er i detta vapens bruk. God natt, signor!

ADERTONDE KAPITLET.

Stackars Leona.

Det besök, som »Pengen» gjorde hos fru Wimmelkant, då han i så hög grad uppväckte syflickornas skrattlystnad, blef ingalunda det sista. Tvärtom hafva vi att anteckna, hurusom han dagligen uppvaktade den förträffliga frun, dock alltid begifvande sig in i hennes inre rum på en annan väg än genom »ateljeren», så att hvarken Leona eller de andra flickorna hade någon aning om hans visiter.

Vi hafva redan förut låtit våra läsare förstå af hvilket slag den öfverenskommelse var, som »Pengen» och fru Wimmelkant gjort med hvarandra. Nu höfves det oss att i korthet beskrifva, huru de hade försökt genomdrifva sina planer.

Till en början försökte den värda frun samma medel, som så ofta hade varit nära att bringa Leona i professor Blindius' våld, d. v. s. förtalet. Den giriga madamen hade just en liksvepningsförrättning i närheten af det hus, der Leona bodde såsom »logerare». Vål var det ingalunda afundsvärdt att för hög betalning bo i en eländig skrubb hos en familj, der husfadren var en supare, husmodren en slarfvig, misshushållande, alltid illa klädd och otvättad och okammad varelse, som det aldrig kunde falla in att skura

ett golf eller tvätta sina gardintrasor, och der slutligen till råga på allt barnungarna voro de elakaste i verlden, isynnerhet den minsta, hvilken med beundransvärd konsekvens skrek från afton till morgon, så att Leona sällan eller aldrig fick njuta af en ostörd sömn. Men huru föga afundsvärd denna ställning än var, delades den af alla andra »logerare» i hufvudstaden och Leona knotade icke deröfver. Fru Wimmelkant deremot tyckte, att belägenheten var alltför god för Leona, då den gaf henne tak öfver hufvudet och således icke rent af tvingade henne att sälla sig till skaran af de samhällets stjufbarn, som kallas »uteliggare» och efter hvilka polisen anställer jagt i vedbodas, lador, höstackar o. s. v. under de mörka nätterna. För att bringa Leona i en sådan ställning, att hon vore nödsakad antingen kasta sig i fru Wimmelkants armar eller blifva »uteliggare» gjorde den menniskoälskande frun, efter slutad liksvepning, den dagen ett besök hos Leonas värdfolk, medan den intet anande flickan satt i »atelieren» och arbetade för denna qvinliga afgrundsandes räkning, tänkande utan någon glädje på sin mörka och hopplösa framtid. Sådana menniskor som fru Wimmelkant — menniskor som lefva och samla rikedomar af andras elände, äro alltid goda och erfarna menniskokännare. Liksvepningsentreprenörskan hade därför icke varit mera än en half minut i Leonas värdinnas sällskap, innan hon kände denna qvinna i grund och botten och kunde handla i öfverensstämmelse dermed. Mannen hade rest ut till landet på några veckors arbete. Tillfället var således gynnsamt. Fru Wimmelkant grep genast verket an. Antagande den min, som plägar kallas »gudsnådlig», började hon intala den slarfvisa, tanklösa hustrun, att hennes man och Leona förenade sig i att bedraga henne. Och när fru Wimmelkant hade droppat detta gift i arbetarehustruns hjerta, gick hon sin väg med den förmaningen att »se bättre upp med det lättsinniga herrskapet». Hustrun var utom sig. Svartsjukans furier räsade i hennes hjerta och hotade att qväfva henne genom att vräka centnertunga bördor på hennes bröst... Så kom Leona hem på aftonen efter slutadt dagsarbete, trött till både kropp och själ, långtande efter bädden och hvilan. Och då den svartsjuka hustrun såg Leona så vacker, så älskvärd och intagande, upptändes hon ännu mera af raseri och störtade sig öfver den stackars flickan, icke åtnöjande sig med att låta hela kaskader af otidigheter strömma öfver henne, utan äfven begagnande sig af handgripligt våld, så att Leona var glad att genom en hastig flykt kunna rädda sig.

Natten var mörk, kall och blåsigt och der stod nu Leona ute på gatan utan huld, utan skydd, utan tak öfver hufvudet. Hvad skulle hon göra? Hvarthän skulle hon vända sig? Till hvem skulle hon fly? — Först tänkte hon på Susanna, men hon visste, att både denna dam och hennes man för tillfället befunno sig på landet. Sedan föll tanken på de gamla fosterföräldrarna vid Sista Styfverns Trappor, men hon hade ju en gång blifvit med skymf bortdrifven, då hon sökte försoning med dem. Hon insåg, att så skulle ske afven nu, om hon klappade på deras dörr. Derefter erinrade hon sig, att fru Wimmelkant erbjudit henne att bo hos sig, att hon till en början tvekat, sedan till hälften lofvat att mottaga detta anbud, men slutligen ångrat sig och blifvit kvar som »logerare» hos den familj, från hvilken hon nu hade blifvit bortjagad. Nu frågade hon sig sjelf, om hon icke borde gå till fru Wimmelkant och bedja om tak öfver hufvudet åtminstone för natten. Huru hon än vände frågan och såg den från olika sidor, kunde hon icke finna, att det för henne fans något annat val än att antingen ströfva omkring på gatorna under natten eller också gå till fru liksveperskan. Vål mistrodde och föraktade hon den värda frun, men nöden har ingen lag. Hon fattade sitt beslut och då hon hittills under denna öfverläggning med sig sjelf hade vandrat den ena gatan efter den andra utan mål, så började hon nu gå i den riktning, som på kortaste vägen skulle föra henne till fru Wimmelkants atelier.

Det hade emellertid under hennes tvekan och öfverläggningar blifvit sent. Klockan var redan inemot elfva på natten. Leona ryste och påskyndade sina steg. Det måste också medgifvas, att det är en föga angenäm och ännu mindre trygg belägenhet för en kvinna, om hon vid den tiden på dygnet befinner sig ensam på gatorna i en hufvudstad, der rubriken »Qvinnofridstörare» dagligen förekommer i tidningarnas polisafdelning. Leona skulle denna natt erfara, att nattlivet på Stockholms gator har både faror och obehag.

Hon mötte en ensam nattvandrare, men kände ingen oro, då hon vid skenet af en gaslykta såg, att karlen var klädd som »bättre folk» och att han tycktes vara nykter. Således gick hon med snabba steg framåt och då hon var nära den mötande och denne icke visade något tecken till att gå ur vägen för henne, vek hon undan för honom. Men när han såg denna manöver, tog afven han ett sidosteg eller två och befann sig ånyo midt framför henne i den tydliga afsigten att stänga vägen för henne. Hon uppbjöd hela sin kraft för att icke sjunka till jorden af förfaran. Hyad ville karlen henne?

Derom lemnade han henne icke länge i okunnighet. Han tog henne helt förtroligt under hakan och yttrade ord, som Leona icke förstod, men hvilkas betydelse hon anade. Hon ryggade tillbaka några steg, vände om och flydde. Han förföljde henne, småsvärande under det att han sprang. Vål var hon snabbfotad, men den qvinliga klädedräkten är ingenting mindre än beqväm för ett hastigt springande. Den råe, om än i samhällets ögon kanske »fint bildade», karlen vann med hvarje sekund på henne och hon skulle utan tvifvel hafva blifvit upphunnen, om icke händelsevis en polis hade befunnit sig i hennes väg. Hon såg honom knappt, men han såg henne och hennes förföljare, uppfattade genast sakens sammanhang och lät henne skynda förbi. Men den envise kurtisören hamnade i konstapelns klor, hvilka med prisvärd styrka grepo fast i hans rockkrage och hejdade hans ursinniga lopp. Här hade å nyo en »qvinnofridstörare» blifvit antastad och ett par dagar derefter innehöllo tidningarnas polisreferat hans namn, så vida han icke tillhörde någon finare familj, som kunde nedtysta saken.

Så snart Leona märkte sig vara befriad från sin förföljare, upphörde hon att springa och stannade några minuter för att hemta andan. Men hon fick icke länge vara i fred. En hel skara menniskor omringade henne, karlar och fruntimmer blandade om hvarandra. Det var en afdelning af den s. k. midnattsmissionen i Upsala, en af en viss fröken N—y i nämnda stad kommenderad frälsningsarmé, som skall strida för sedligheten under de mörka nätterna, i de tränga gränderna och rädda unga män från deras »väg till ena pigo». Den afdelning af midnattsmissionen, som nu kringsvärmade Leona, hade naturligtvis sitt hem och högqvarter i Upsala, men för denna natt gjort »ett utfall» mot hufvudstaden. Och så pladdrade de enfaldiga studenterna en hel hop i Leonas öron om »brott, synd, elände, prostitution, uselhet, fattigdom, själamord, dålighet» och annat sådant. Och de i midnattsmissionen under nattens tysta timmar i sällskap med unga studenter (!) arbetande upsaladamerna pladdrade lika raskt som studenterna, ty äfven de hade fått »elementarbildning», och deras pladder var om »englarenhet och barnaoskuld», om »svedda vingar och härjade hjertan», om »krossade illusioner och stundens njutningar» och de pladdrade så friskt undan alla på en gång, att man nästan kunde misstänka dem för att sjelf hafva genom egen erfarenhet grundlig kännedom om och öfning i det onda, de skildrade. Och både studenter och damer ryckte och slet i den stackars Leona, så att hon var nära se sina klädesplagg sön-

dertrasade. Alla förklarade de sig vilja föra henne »från lastens fula väg».

Leona var visserligen mera förskrämd genom det opåkallade nitet och den fanatiska ifvern hos dessa i ett tveydigt ljus stående stridsmän i midnattsmissionens frälsningskorps, än hon nyss varit, när den ensamme och förfärlige karlen förföljde henne, men hon bibehöll dock tillräcklig sans för att kunna fråga sig sjelf, om hon verkligen förtjenade alla dessa förebråelser, hvarmed man öfverhopade henne, och om hon verkligen var stadd på »lastens fula väg». Då nu hennes samvete genast utan tvekan frikände henne, då hennes medvetande om eget värde sade henne, att hon alltid vandrat på dygdens väg, hvilka faror, som än omgifvit henne, så beslöt hon utan tvekan att göra sig qvitt det besynnerliga sällskapet, om hvilket hon insåg, att *i bästa fall* dess välmening var större än dess förstånd.

— Mitt herrskap, yttrade Leona kallt med klangfull stämma, jag är stadd på väg att uppsöka åt mig ett hederligt tak öfver hufvudet. Gifve Gud, att edra företag denna natt icke må genom de frestelser, för hvilka I sjelfve utsätten eder, blifva mera fördömliga än mina!

När hon yttrat dessa ord, vände hon det blandade sällskapet ryggen och gick sin väg.

Redan det allvar utan hån eller bitterhet, hvarmed Leona hade tilltalat fru N—ys drabanter och drabantskor, öfvertygade dessa välmenande, men enfaldiga och sannolikt äfven karakterssvaga unga menniskor om det faktum, att de misstagit sig i fråga om den person, mot hvilken de här hade använt sina »stridskrafter». De började att hviska sins emellan och en i närheten befinnlig lyssnare, om någon sådan funnits, skulle hafva hört uttryck fällas sådana som dessa: »misstag», »dumheter», »nödvändigt att se sig för en annan gång» m. fl.

Leona gick emellertid med raska steg framåt. Hon hade under flykten för den der fint klädde herren förirrat sig i gator, som hon icke kände igen, emedan hon sällan eller aldrig hade sett dem. I sjelfva verket befann hon sig på Blasieholmen, men det visste hon icke, förrän hon kom fram och fick se Nationalmuseum. Då började hon följa södra Blasieholmshamnens kaj och hennes väg gick således förbi Grand Hôtel.

Hon påskyndade sina steg, ty hon både hörde och såg, att några halfdruckna herrar, hvilka suttit på Grand Hôtel och rumlat utöfver den i lag tillstadda tiden på aftonen, just nu blefvo utsläppta och under det slags högljudda, af hvisslade eller framgno-

lade visstumpar afbrutna eller interfolierade samtal, som framkallades af rus, började traska framåt gatan. Hon hade hoppats, att de skulle aflägsna sig åt samma håll, som hon sjelf gick, så att hon skulle undvika att blifva sedd af dem, men detta hopp slog fel. De kommo rakt emot henne, vare sig emedan deras väg verkligen förde dem i den riktningen eller emedan de hade blifvit henne varse. Hon bäfvade och skulle hafva vändt om och flytt, om de blott hade gifvit henne tid dertill. Men de hade påskyndat sina steg och hade redan omringat henne, innan hon hunnit fatta något beslut.

— Hejsan, min sköna, stojade en af de muntra herrarna, hvilken vi igenkänna såsom varande trafikdirektören Elfenben . . . Kom i min famn, min sötunge.

— Det vilja vi draga lott om, slöddrade en annan.

— Lottning om hvem nympfen skall tillhöra, ropade flera.

Herrarne voro fem till antalet, bland hvilka vi äfven igenkänna handlanden Klippenström, i hvars bod Leona fordom stått, samt höflifmedikus Humbugander. Äfven de öfriga herrarne tillhörde det s. k. bättre folket.

Humbugander begagnade sig emellertid af tvisten på det sättet, att han helt fräckt kysste flickan. Ända dittills hade hon åtnöjt sig med att bedja dem låta henne gå i frid, att vädja till deras rättskänsla o. s. v. — allt saker, åt hvilka herrarne endast skratade och som gjorde dem ännu mera oförskämda i ord och åtbörder. Ingen är så cynisk som mannen »af stånd», då han är moraliskt sjunken. Han uppnår då på det området en höjd, till hvilken en obildad människa just på grund af sin saknad af de hjälpmedel, bildningen skänker, aldrig kan hinna. Nu då de fem sällarnas fräckhet kulminerade i den kyss, som Humbugander stal, började den halft vansinniga flickan att med hög röst ropa efter hjälp.

Och emellan hvarje nödrop sökte hon under tårar väcka uslingarnas medlidande.

— Påminnen eder, sade hon bland annat, att I hafven haft mödrar och att äfven edra mödrar voro värnlösa flickor en gång. Kanske hafven I döttrar? . . . O, huru skullen I icke förbanna den man, som ville tillfoga edra döttrar det onda, I nu tillärnen mig!

Men på personer af en Elfenbens, en Humbuganders råhet voro naturligtvis dylika ord förspilda. Herrar af deras skrot och korn äro mindre människor än djur. De blefvo allt fräckare och fräckare och ingen tycktes höra stackars Leonas nödrop. Redan hade de ädle medborgarne släpat henne med sig ett stycke, då en

ljusklädd skepnad ilade fram och en röst, som troligen tillhörde en kvinna, ropade:

— Uslingar! . . . Låten mig se, hvad det är för ett byte, Ni har fångat.

En gaslykta kastade sitt sken öfver gruppen, så att den ljusklädda människan kunde tydligt se Leonas dödsbleka anlete och Leona kunde öfvertyga sig om, att denna människa var ett fruntimmer.

— O, om du är en kvinna, så rädda mig, suckade Leona ångestfullt.

— Ja, jag skall rädda dig, hvem du än är . . . Kan Ni då inte se, era druckna svin, sade hon, vändande sig till herrarne, att den här flickan inte är af den sorten? . . . Fy, Ni borde blygas . . . och till på köpet gifta karlar alla fem! . . . Öppna era af ruset igengrodda korppluggar och försök att se, huru blek den stackaren är om kinden, huru hon gråter, huru ångestfullt hon ryser . . . Släppen henne, om I icke viljen råka ut för Feta Malins grofva näfvar?

Både genom sitt språk och sin dräkt röjde den talande, att hon tillhörde den människoklass, på hvars synder »federationen» lever. Och våra läsare ihågkomma kanske Feta Malin från början af denna berättelse och ett eller annat der skildradt uppträde å Grönlundska krogen. Hon var en kvinna af mer än vanlig kroppstorlek och hennes breda axlar talade om en karls styrka.

På hennes ord svarade emellertid herrarne endast med ett flatskratt och genom att börja dela sina smekningar mellan Leona och Malin. Här hade kanske varit ett verksamhetsfält för midnattsmissionen, och de fem dryckeshjeltarne hade kanske varit så mycket mera berättigade till dylik själavård, som de med ett hos dåliga subjekter i allmänhet vanligt braskande nit hade med penningar understödt såväl midnattsmissionskassan som federationens fonder.

Leona fortfor att ömsom ropa på hjälp, ömsom på det mest rörande och bevekliga sätt tilltala sina plågoandar. Inte ens en skymt af en polis var att skåda. Då tycktes ändtligen Feta Malin förlora tålmodet. Hon skakade sig med lätthet lös ur en omfämning, hvarmed hon hedrades af Elfenben, som hade hustru och tio barn, och i det att hon förde sina grofva knutna näfvar till sidorna, skrek hon i vredesmod:

— Ännu en gång varnar jag er . . . Låt oss gå i frid!

Herrarne började göra sig lustiga på bekostnad af hennes röst,

Hela Fra Beneventos kropp skälfde af raseri.

hvilken, troligen genom öfveflödigt bruk af spritvaror, var hes och »sprucken».

— Nå, så mån I hafva det då efter er önskan, röt hon och gaf i samma ögonblick Elfenben ett knytnäfsslug med högra handen mellan ögonen, så att han, fullkomligt yr i mössan, tumlade öfver ända. I nästa ögonblick hade hennes venstra näfve gifvit Humbugander en puff för magen, som föranlät honom att hickande efter andan, begifva sig bort från stridsplatsen. De tre andre herrarne lyftade väl sina promenadkäppar och en af dem lyekades till och med att låta ett slag falla ned på amazonens axel, men de voro i sjelfva verket alltför druckna att kunna segra i denna strid. Feta Malin hade snart beröfvat dem käpparna, hvilka hon sönderbröt och kastade på gatan.

Elfenben började röra på sig. De tre herrarne stodo villrådiga.

— Hör nu, go' herrar, glömmen icke denna minnesbeta, sade Malin till dem. Väl är jag en usel flicka, men jag har alltför mycket saknat hvad jag för en mans skull en gång förlorade för att unna andra qvinnor samma öde. Ta' mig f—n, om något fruntimmer skall våldtagas i min närvaro . . . Kom, min flicka!

Malin drog med sig Leona. De hade snart hunnit Kungsträdgården och voro der i säkerhet för de raglande herrarne, som kommo efter åt samma håll.

NITTONDE KAPITLET.

I den tysta natten.

När Malin, som mera drog Leona med sig, än egentligen ledsagade henne, hade med sin sköna följeslagerska kommit in i Kungsträdgården, der de ganska lätt skulle hafva undgått att upptäckas af äfven mera nyktra förföljare, stannade hon hastigt, ty hon kände att hennes skyddsling icke mätte väl.

— Ni befinner er illa, min fröken?

— Blott en svindel! hviskade Leona. Det är bättre nu. För himlens skull låtom oss skynda!

— Stackars barn! . . . Ni saknar krafter att gå.

— Jag vill försöka . . . Hu! Hör Ni inte. Der komma de . . .
Bort härifrån! Låtom oss icke dröja en sekund.

— Var icke rädd. Jag skall skydda er.

— O, Gud! . . . Om jag blott vore hemma! . . . Men det är sant . . . jag eger ju intet hem.

— Intet hem! utropade Malin, som rördes af det tröstlösa uttrycket i Leonas röst. Då är Ni sannerligen att beklaga, min flicka . . . Men Ni har väl åtminstone bekanta, som kunna och vilja taga emot er.

— Jag hade ämnat mig till fru Wimmelkant.

— Sömmerskan! . . . Akta er för henne, min flicka. Det var genom hennes konster, som jag förlorade . . . hvad jag aldrig borde hafva förlorat . . . Akta er för henne! Hon är en djefvul i en människas skepnad. Vill Ni, att jag skall följa er till hennes bostad?

— Nej . . . jo! . . . Har jag väl något annat val?

— Kom då! . . . Men ännu en gång säger jag: akta er!

Utan vidare äfventyr ankommo de båda qvinnorna till fru Wimmelkants boning. Utanför porten tog Malin afsked och upprepade sin varning. Leona ringde. Efter en stund kom fru Wimmelkant sjelf, iklädd en oren nattdrägt och bärande ett ljus i handen, ut att öppna. Hon anade nog, hvem det var, ty, sanningen att säga, hade hon hela aftonen väntat, att Leona skulle återkomma. Men hon var alltför hemmastadd i konsten att bedraga, för att låta Leona märka, huru angenäm och efterlängtd hennes ankomst var. Tvärtom tog hon på sig en bister min och frågade snäsigt, hvad Leona ville.

Den stackars flickan framstammade en oredig berättelse om hvad som tilldragit sig i hennes logi och huruledes hon blifvit antastad på gatorna samt bad, att fru Wimmelkant i all barmhertighets namn skulle gifva henne tak öfver hufvudet för natten. Den värda frun brummade någonting om »gatstrykerskor» och »glädjemamseller», men tillät slutligen, att Leona fick komma in. Den stackars flickan hade blifvit gripen af en sådan fasa för nattvandring på Stockholms gator, att hennes hjerta uppfyldes af tacksamhet för den gifna tillåtelsen — en känsla, hvilken hon äfven uttryckte med varma ord, medan fru Wimmelkant ledsagade henne till ett rum, der hon erbjöds att hvila för natten med en kudde under hufvudet och en filt öfver sig.

Snart hade hon, uttröttad som hon var, fallit i en tung och kvalfull sömn.

Följande dagen blef det beslutadt, att Leona skulle bo hos fru

Wimmelkant och denna dam hade afven låtit från flickans förra logi hemta hennes der qvarlemnade tillhörigheter, så att dessa voro de första föremål, som mötte Leonas ögon, då hon uppvaknade om morgonen. En så höflig uppmärksamhet förfelade icke sitt ändamål. Vål genljödo i Leonas hjerta, icke mindre än i hennes öron, de sanningar, som den beskedliga qvinnan föregående natt hade gifvit henne med afseende på fru Wimmelkant, men Leona ansåg sig icke böra lyssna till dessa misstankar, sedan hon märkt, huru ogerna frun tog emot henne föregående afton, ty hon tänkte, att om fru Wimmelkant verkligen hade haft några onda afsigter emot henne, skulle denna dam hafva mottagit henne med öppna armar för att ingifva henne förtroende. Och då hon nu såg och måste erkänna den vänliga omsorg, hvarom artigheten att hitskaffa Leonas saker vittnade, blefvo den stackars flickans misstankar helt och hållet insöfda. Derfor mottog hon med tacksamhet fru liksveperskans i butter ton gjorda anbud att få »logera» hos henne för samma betalning som hos sitt förra värdfolk. Troligt är, att om frun hade erbjudit henne att bo hos sig för intet, skulle Leona mindre lätt hafva fallit i snaran, ty hon skulle då hafva anat egennyttiga afsigter under ett erbjudande, som så helt och hållet hade stridit emot allt hvad Leona förut iakttagit rörande fruns kärlek till penningar.

Emellertid gingo några dagar förbi, under hvilka Leona fann sig jembforelsevis väl, emedan hon nu icke behöfde utsätta sig för hvad hon mest af allting i verlden för tillfället fruktade — nattliga promenader till ett aflägsset hem. Visserligen behandlade fru Wimmelkant henne allt annat än vänligt, var tvär och snäsigt som vanligt, men just detta lugnade Leona mera än den största vänlighet skulle hafva gjort, ty hos fru Wimmelkant skulle ett vänligt bemötande ovilkorligen hafva misstänkts för att vara hyckleri, medan deremot tvärheten var för henne naturlig. — En sak skulle verkligen hafva stört Leonas lugn, om hon haft en aning derom, nämligen herrens i röda vesten flitiga besök hos fru Wimmelkant, men som »Pengen» alltid gick in bakvägen och fru Wimmelkant naturligtvis icke omtalade något för Leona rörande denna sak, sväfvade Leona i fullkomlig okunnighet om de moln, hvilka sammanskockade sig öfver hennes lilla hufvud.

Kom så den natten, då Fra Benevento och hans band graserade i hufvudstaden, samma natt, då Susanna försvann. Leona hade legat länge vaken och tänkt på sin sorgliga lefnadslott och undrat, om någonsin lyckans sol skulle skina öfver henne eller om

hon var dömd att lefva som slafvinna och dö som en sådan, utan att någonsin få njuta fröjden af ett hem, der man älskade henne och der hon sjelf kunde på sin omgifning slösa sitt hjertas rika förråd af kärlek och ömhet.

Inne i fru Wimmelkants sängkammare hade sömnguden ännu icke tillåtits utöfva sitt herravälde, ehuru klockan på väggen, en dyrbar regulator, pekade på half tre om morgonen. Fru liksveper-skan väntade tydligen på någon. Hon satt i sin orena nattdrägt och läste i en roman af Zola eller Strindberg, ty någonting riktigt rafflande och »realistiskt» måste det vara, om det skulle kunna behaga ett så blaseradt sinne och en så rå smak. Emellanåt kastade hon en ofälig blick på vägguret och mumlade någonting om »söl» och »slarf».

Ändtligen hördes på gatan något buller. Det närmade sig och snart urskiljde fru Wimmelkant tydligt, att det var en eller två vagnar, som nalkades i vanlig åkarelunk af det slag, hvori Stockholms droskkuskar vunnit verldsrykte. På något afstånd från hennes hus stannade vagnarna och några ögonblick senare hördes en gäll hvissling alldeles nedanför hennes fönster. Då ilade fru Wimmelkant upp från sin roman och smög sig ut, ned i förstugan, der hon utan buller, utan det minsta ljud öppnade dörren och insläppte en karl.

— Följ mig, men gå tyst! hviskade hon. Er hand!

I förstugan var alldeles mörkt, så att den främmande ganska väl kunde behöfva att blifva ledsagad. Men ehuru fru Wimmelkant fattat hans hand och med stor försigtighet ledde honom framåt, tillhviskande honom en varning, så snart någonting fans i vägen, mot hvilket han kunde stöta och göra buller, råkade den nattlige gästen mer än en gång att med sina grofva stöflar störa tystnaden. Ändtligen befunno de sig inne i fru Wimmelkants sängkammare, der lampan brann.

Läsaren har utan tvifvel redan igenkänt den hemlighetsfulle gästen. Det var »Pengen». Och ståtligare än eljest var den otäcke karlen. Hans röda väst fans visserligen kvar och den var som vanligt prydd med guldkedja. Men för öfrigt var dräkten ny. Den gode »filosofie doktorn» hade i sitt eget tycke den bjert röda västen att tacka för så orimligt mycken heder och ära och uppseende, att han beslutat göra hela sin kostym lika bjert lysande, naturligtvis i den tanken att derigenom blifva ännu mera förnäm i världens ögon och ännu mera intagande i vackra fruntimmers. Hans ben höljdes af ett par brandgula benkläder och på sin rygg bar

han en rock af den mest skinande intensivt blåa färg. Ett af dyrbara spetsar öfversålladt skjortveck och manschetter med spetsar gjorde kostymen till ett non plus ultra af löjlighet. Men det var naturligtvis för »Pengen» en biomständighet, hvilken han icke ens fattade.

— Låtom oss nu skynda! uppmanade »Pengen».

— Var god och sitt ned, min herre, medan vi uppgöra affären.

— Uppgöra?... Affär?... Jag tänkte, att vi skulle vara öfverens redan... Nå, hvad är det då?

— Sitt... sitt, min bästa herre!

— Nå, jag kan väl sätta mig... Men, hvad för en är nu detta för satkonster?

— Ni kan få flickan när Ni vill. Men då jag levererar er varan, så önskar jag naturligtvis min betalning. Ni torde därför ursäkta, att jag påminner.

— Ah! Var det på den tån, som skon klämde. Ni kvinnor äro ena försigtiga varelser, det må jag säga, och envisa lära Ni också vara, påstås det, så att det hör rackaren till att tvista med er. Nå, jag måste väl visa er mina schaber.

Han drog upp ur bröstfickan på den ljusblå rocken en tjock plånbok, som han öppnade. Med belåten min utbredde han framför sig sedlar till belopp af åtskilliga tusen kronor. Plirande med de rödsprängda ögonen, utlät han sig:

— Hä!... En vacker syn eller huru, fru liksveperska?

Fru Wimmelkant gaf intet svar, men den giriga blick, hvarmed hon betraktade dessa rikedomar, vittnade om bifall till »Pengens» uttalade åsigt.

— Hur finner Ni de här långschalarna?... Hä?

Han sopade dem tillhopa med sin grofva hand och lade dem tillbaka i plånboken.

— Sedan jag nu visat er, att jag har mynt, så...

— Jag önskar få min betalning i förskott.

— Ja, se det kan man kalla en from önskan, sade »Pengen» spefullt, därför att den har alla andra fromma önskningsars egenskap att icke gå i fullbordan. Och kan Ni säga mig, fru sömmerska, hvad jag skulle taga mig till, om Ni, efter att hafva fått er likvid, vägrade att utlemna varan?... Kanske jag skulle stämma er? Jo, det skulle just vara vackert att komma inför de dygdige rådhusrättsherrarne med en historia om en köpt och betald kvinna, som leverantören icke aflemnat enligt öfverenskommelse. Eller kanske jag skulle vrida nacken af fru liksveperskan? Nå, der funnes åtmin-

stone förnuft i det tillvägagångendet, men som jag numera lagt bort att skicka människor i förtid till helvetet, så tycker jag icke om det förslaget heller. Och därför betalar jag icke varan, förrän jag har bekommit den i mina händer.

— Då blir ingen affär af och ju förr Ni går er väg, desto bättre.

— Nu låter Ni qvinnofororna fara bort med ert förnuft . . . Nå, hör på, eftersom jag har ondt om tid och icke hinner vrida nacken af er, hvilket egentligen vore det enklaste och bästa sättet att ordna saken till ömsesidig belåtenhet, så vill jag betala er hälften nu och hälften, innan jag går bort med handelsvaran.

Fru Wimmelkant gick in på detta förslag och »Pengen» tog upp samt lade framför frun en sedel af ett hundra kronors värde.

— Hälften af tvåhundra är ett hundra, sade han.

— Är Ni galen? . . . Ni kommer väl i håg, att priset är två tusen?

— Gniderska! . . . Ni kommer en gång att icke låta f—n sjelf hafva sitt kassaskåp i fred. Se der nio hundra till! . . . Och kom nu!

Fru Wimmelkant räknade noga penningarna och låste in dem i sin byrå.

— Ni kan icke få gå med, min herre, förrän jag öfvertygat mig om, att hon verkligen sofver . . . Vänta här!

»Pengen» satte sig brummande ned, medan fru Wimmelkant tog ett ljus och en liten flaska samt aflägsnade sig med smygande steg. Med så litet buller som möjligt genomgick hon ett par rum och öppnade slutligen ljudlöst dörren till den kammare, i hvilken Leona befann sig.

Den stackars Leona hade nyss insomnat och väcktes nu genom ljusskenet. Hon reste sig bestört upp i sin bädd.

— Ah! . . . Var det endast Ni, min fru?

— Ja, min vän. Jag har letat, så att jag kan bli galen, efter mina nycklar. Kanske ligga de här inne.

— Nej, fru Wimmelkant, det tror jag icke.

— Gu'bevars, hvad Ni ser dålig ut, Leona! Ni är bestämdt mycket sjuk.

— Jag har verkligen sofvit mycket illa.

— Ni är blek som ett lik . . . Om jag bara hade mitt lukt-vatten till hands, skulle Ni få lukta på det. Det brukar hjälpa mig vid sådana tillfällen . . . Har jag det icke i fickan? . . . Jag är sällan utan det . . . Jo, tyst . . . här har jag flaskan.

Det var samma flaska, som hon tog i handen, då hon lemnade »Pengen». Nu slog hon några droppar på en näsduk och höll denna tätt intill Leonas ansigte.

Den stackars flickan inandades kloroformen och somnade snart in i den känslolösa dvala, som detta ämne åstadkommer. Åtminstone några minuter skulle hon förblifva i detta tillstånd, som mera liknar en död människa än en lefvandes.

Med stor skyndsamhet tillkallade hon nu »Pengen», som småsvärjande och otålig hade väntat på henne och redan hunnit öfverspotta hälften af fruns hvitskurade sängkammargolf med en blandning af snus och saliv.

— Tag henne nu och skynda er!

— Se här de andra tusen krigarne och tack till på köpet för sötungen!

De insvepte Leonas nästan oklädda gestalt i en filt. »Pengen» tog henne på sina armar. Fru Wimmelkant samlade den arma flickans klädespersedlar, skor och hatt till ett knyte. Och så följdes de åt ut ur rummet bort till fruns sängkammare och derifrån ut i förstugan. Fru Wimmelkant bar det brinnande ljuset i handen, så att »Pengen» nu hade lättare för att undvika hinderliga föremål. Intet enda ljud kunde för husets öfriga invånare röja, att människor voro i rörelse. Förstugudörren öppnades och tillstängdes ljudlöst, hvarefter fru Wimmelkant återvände till sin sängkammare, der hon framtog och en lång stund fröjdade sina ögon med åsynen af de blodspengar, som hon mottagit af »Pengen». Hennes samvete teg, men hennes läppar hviskade:

— Det här har varit en inkomstbringande dag. Låt mig se! Först ett hundra kronor i morgse af presidenten **** för Clara Ahlbergers adress. Sedan fyra hundra af assessor *** för bara en liten, liten tjänst och nu två tusen . . . summa tvåtusén femhundra. Och i morgon får jag in ett tusén kronor, då jag levererar Terese Immerfroh till kommandör Ankarring. Jaha, världen är ändå icke så usel och dålig som folk inbillar sig.

Och så gick hon till hvila för att sofva godt och drömma om sina stora »förtjänster». Godt samvete är en förträfflig hufvudkudde.

Men den sanslösa Leona hade blifvit af sin röfvare nedburen på gatan, der han med sin börda styrde kosan till en af de två täckvagnar, som höllo på några meters afstånd från huset. In i en af dessa lade han sitt sköna byte och steg derefter sjelf upp i samma vagn, ropande till kuskarne, att de skulle köra.

Det bar genast af i stark fart ut genom Norrtull och medan vagnarna alltjemt rulla framåt, tillåta vi oss underrätta våra läsare om, hvilka personer, som funnos i de skramlande åkdonen. I den främst varande vagnen befunno sig två fruntimmer, af hvilka den ena var bunden och hade kaffe i munnen. Emellanåt gjorde denna qvinna konvulsiviska ansträngningar för att befria sig, men som hon var säkert bunden, voro alla dessa försök fruktlösa och hon sjönk för hvarje gång utmattad tillbaka i vagnen, uppgifvande en hjertskakande suck. Den bredvid henne sittande qvinnan försökte då trösta henne.

— Gu'bevar's väl, min docka, utlät sig tröstarinnan. Det går ju ingen nöd åt henne, så sant jag suttit på bildningscirkelns höga bänkar i arbetareinstitutet och insupit kunskapsteoriernas ljufva astronomier. Den som fångat henne är en fin och rik herre och jag vore ovärdig en plats i bildningskunskapens höga, kemikaliska och spektralanalytiska tempel, om jag nekade, att han frikostigt betalar hvarje liten tjänst, en qvinna gör honom. Jag sjelf, jag, som tack vare arbetareinstitutet står så oändligt hemorroidaliskt högt öfver er, min sköna, i allt hvad geografisk bildningsfysik heter, jag sjelf har en gentil våning, der jag kan ostörd bilda min höga själ och bada mig i vetenskapernas klorsyra och tjusas af kunskapsbildningens sferiska harmonier.

Utan tvifvel har läsaren redan gissat, att denna förträffliga tröstarinna var »fröken» Cecilia Pettersson och att den bundna damen var Susanna.

I den andra vagnen funnos endast »Pengen», Leona och en piga.

Efter några minuter vaknade Leona upp ur sitt medvetslösa tillstånd. Till en början visste hon icke, hvar hon befann sig eller hvad som händt. Men då hon småningom kom till visshet om, att hon befann sig i en framåtilande vagn, nästan naken och insvept i en filt, vid sidan af en karl, som luktade bränvin — då uppgaf hon ett rop af fasa och afsvimmade.

TJUGONDE KAPITLET.

Otto Selig.

Det var ganska naturligt, att ingen människa i hufvudstaden, med undantag af Arabella och hennes förtrogna, hyste några misstankar mot Fra Benevento, den fulländade signoren, som var en gentelman och aristokrat »ända ut i fingerspetsarna.» Ingen anade, att han hade någon gemenskap med det band af bofvar, som hade stulit bankens fem millioner och föröfvat de andra dåden, hvilka höllo hela hufvudstaden i bäfvan och polismagten i detta upprörda tillstånd, som ovilkorligen följer af pligtkänsla och samtidig känsla af sin oförmögenhet att uppfylla sina skyldigheter. Och man kunde så mycket mindre misstänka den rike och ståtlige signoren, som tidningarna redan hade med fetstil omtalat, att han af sin omätliga förmögenhet hade ställt till polismästarens disposition femtio tusen kronor till bestridande af kostnaderna för energiska spaningar efter skurkarne. Alla prisade honom, allas läppar flödade af beröm öfver »den ädle främlingens storslagna uppoffring.»

Ja, Fra Benevento hade verkligan skäl att nu tycka sig stå på höjdpunkten af magt och ära. Smickrare kröpo för honom, de högst uppsatte kände sig hedrade af hans vänskap, qvinnorna tillbådo honom. Hans inflytande sträckte sig icke allenast till nästan hvarje område inom hufvudstaden . . . embetsverken, grosshandelsaffärerna, de offentliga institutionerna o. s. v., der hans penningar eller hans ord afgjorde alla de frågor, hvori han fann för godt att blanda sig. Nej, hans magt var ännu mycket vidsträcktare. Icke nog med att hans inflytande afgjorde en del af riksdagsmannavalen både i Stockholm och landsorten, han hade äfven i sin hand ett stort parti vid riksdagen och kunde således äfven der afgöra en icke obetydlig del af ärenderna efter sitt godtycke. Under sådana förhållanden var det naturligtvis icke underligt, att han förmådde både bereda framgång åt de personer, som voro i hans smak, och undergång åt människor, som hade den olyckan att misshaga honom. Mer än en bankrutt, hvarigenom hederliga, stråfsamma män och deras familjer beröfvades alla medel till existens, var ett verk af hans hand. Och mer än en usling utan hjerta, utan hufvud och utan förtjenster lyftades af honom upp till samhällets höjder.

Endast en enda sak^m grumlade hans lycka. Det var tanken på Arabellas rikedomar, hvilka syntes honom oåtkomliga. Icke därför att han egentligen behöfde dessa medel, ty hans förmögenhet var äfven derförutan kolossal och ingen svensk man kunde i fråga om rikedom jemföras med honom. Men som vi veta har den förbjudna frukten ända sedan Adams och Evas dagar varit mera frestande än den frukt, som hänger midt för näsan på folk och så att folk kan räcka den. Just det motstånd, Arabella gjorde, stegrade till sin höjd Fra Beneventos begär efter hennes egendom.

Då Fra Benevento efter festen befann sig ensam i sin sängkammare, öfverlade han med köld. Den häftighet, han visade deruppe i praktvåningen, var helt och hållet försvunnen. Han tände en cigarr och satte sig lugnt ned till att eftertänka. Och då nu allting öfvertygade honom om omöjligheten att återvinna Arabellas förtroende, hade han snart fattat beslutet att med våld eller list bemäktiga sig de för utbekommande af Arabellas egendom nödvändiga papperen. Han kände till, hvar hon förvarade dem.

— Redan i morgon skall det ske, mumlade han.

Derefter öfvergingo hans tankar till andra områden, ehuru de ännu länge rörde sig omkring Arabella. Han insåg fullkomligt, att kärleken till honom var död i hennes hjerta och han sörjde icke deröfver, emedan han aldrig hade älskat henne. Hans hjerta var oåterkalleligen fäst vid Susanna. Men det förargade honom likväl, att hon kunde föredraga en annan framför honom och han frågade sig sjelf, hvem denne andre väl kunde vara. Helt naturligt stannade då hans tanke vid denne von Dufva, som så fitigt uppvaktade henne och så förtroligt hviskade med henne på festen deruppe. Hans vrede mot Dufva var omätlig och han utropade, i det att han slog handen i bordet:

— Han skall dö . . . dö . . . dö för min hand.

Och så svepte han in sig i en vid kappa, stack en dolk i fickan, satte en hatt på hufvudet och gick ut i nattluften, bort till det hemliga, af den fin-fina och fin-finaste publiken omhuldade spelhuset på Blasieholmen. Der ville han söka en stunds förströelse för sina tankar.

Följande dagen spionerade han träget på sin gemål. Ju längre det led uppåt dagen, desto djupare voro de rynkor, som lade sig på hans panna. Men då han klockan tolf såg hennes ekipage köra fram och varseblef, att hon jemte Nanetta tog plats i ekipaget och åkte bort, ljusnade hans blick och hans panna utjæmnades. Fem minuter senare hade han bortskickat i olika ärender ej mindre Lorenzo,

än den öfriga betjeningen, så att han befann sig alldeles ensam i palatset. Åtminstone trodde han det. Sedan var han icke sen att begifva sig till den afdelning af palatset, som innehades af hans gemål.

Men den listiga Nanetta hade dragit försorg om, att Arabellas gemak aldrig voro obebakade, icke ens när den yppigt sköna kammartärnan sjelf var nödsakad att åtfölja sin herskarinna på hennes utfärder. Vi erinra oss utan tvifvel, att Nanetta hade inlogerat den stackars Johanna Thörn i en af palatsets vindsammare. Der hade nu den hårdt pröfvade och af sitt samvete oroade flickan tillbringat en lång och enformig tid, utan att någon enda menniska i palatset hade en aning om hennes närvaro. Genom en tillfällighet hade Nanetta upptäckt en hemlig, i palatsets tjocka väggar dold trappuppgång, hvilken förenade nämnda vindsamma med det rum, som Nanetta sjelf bebodde vid sidan af Arabellas sängkammare. Efter denna upptäckt behöfde den sluga kammarjungfrun icke längre söka efter medel att bevaka våningen under alla omständigheter. Så snart hon befaldes åtfölja sin matmoder på någon utfärd, gaf hon Johanna en vink derom och denna förfogade sig då ned i Nanettas kammare med tillhjälp af den hemliga trappan. Från kammarjungfruns rum kunde Johanna Thörn komma hvart som helst i våningen.

Äfven denna dag hade Nanetta vidtagit den vanliga anordningen. Johanna Thörn satt ensam i kammartärnans snygga rum och blickade tankfullt genom gardinen ned på palatsets gård, medan hon lutade sin bleka och afmagrade kind mot handen.

Länge hade hon icke suttit så, förr än hennes öra uppfångade ljudet af steg derinne i något af signorans gemak. I den tanken att det var Nanetta, som glömt något och därför återvänt, stod hon just i begrepp att öppna dörren till nådig fruns sängkammare, då hennes hand plötsligt hejdades, när den redan låg på låsvredet. Hon hade nämligen upptäckt, att de steg, som hördes, måste tillhöra en karl och att det således icke kunde vara Nanetta. Skyndsamt sköt hon ett par riglar för dörren och som allting i palatset var väl gjordt, hoppades hon, att denna åtgärd blifvit verkställd så ljudlöst, att den hemlighetsfulle gästen icke märkt någonting. Der-efter uppsökte hon ett litet i väggen anbringadt hål, hvarigenom hon skulle kunna se in i sängkammaren. Detta hål var ett verk af Nanetta, som naturligtvis delade med alla andra kammarjungfrun en viss, oemotståndlig nyfikenhet i fråga om sin herskarinna.

Då Johanna lade ögat till den lilla öppningen, var det med möda hon förmådde undertrycka ett utrop af häpenhet och bestört-

ning. Karlen, som redan befann sig i nådig fruns sängkammare, var Fra Benevento, husbonden. Men hvarför kom han på detta hemlighetsfulla sätt smygande i sin gemåls gemak? Hvarför hvilade kring hans läppar detta demoniska leende, som betecknar framgången af en hemsk och fördömlig plan eller gerning? . . . Hvad ville han?

Johanna skulle icke länge sväfva i ovisshet derom. Fra Benevento gick med raska steg och alltjemt leende fram till sin gemåls dyrbart skulpterade och med arabesker af guld inlagda byrå, på hvilken stod ett litet schatull. Det var till denna möbel, både Johanna och Benevento riktade sina blickar. Och Johanna såg med förvåning, att den stolte signoren började uppföra sig alldeles som en inbrottstjuf. Han upptog ur fickan en stor knippa af små dyrkar, hvilka han började pröfva på det lilla låset å schatullet. Och då han redan hade förgäfvets försökt flera dussin, började han blifva otålig, och Johanna hörde ganska tydligt de förbannelser, som gingo öfver hans läppar. Men slutligen såg hon locket flyga upp. Han hade således omsider funnit en dyrk, hvilken var till det afsedda ändamålet tjenlig. Nu fördubblade Johanna Thörn, om möjligt, sin uppmärksamhet. Hon såg Benevento kasta en lång blick ned i schatullet, hon såg hans ansigte blifva likblekt, hon såg hans ögon stirra framför sig, liksom om karlen hade med ens blifvit förstenad, och slutligen såg hon honom bryta ut i ett våldsamt anfall af raseri. Han slungade det lilla schatullet långt bort på golvet, hvarvid ett litet papper föll ur och blef liggande på brysselmattan. Fra Benevento märkte icke genast denna omständighet, ty han störtade lik ett såradt vilddjur i en bur fram och tillbaka i rummet under utgjutande af de vildaste eder, de rysligaste hädelser och de mest fasaväckande förbannelser. Slutligen blef han varse den lilla biljetten och störtade sig öfver den.

— Ha! utropade han. Det är Arabellas handstil och den är adresserad till mig . . . Hvad kan den innehålla? Och hvarifrån har den kommit? . . . Ah, nu vet jag det. Den har fallit ur schatullet. Denna biljett var det lilla papper, som låg der på bottnen.

Han hade slitit upp kuvertet och uppvvecklade med feberaktig ifver det deri inneslutna papperet. Och då han hade skäl att anse sig ensam, uppläste han högt dess innehåll.

»Min herre!

Då jag vet, att en skurk sådan som Ni förr eller senare skall försöka bestjåla mig på de papper, som representera min förmögenhet, har jag velat på detta, för er måhända öfverraskande sätt un-

derrätta er, att jag öfversändt till Palermo alla de papper, som Ni nu förgäfvos söker i detta schatull. De befinna sig redan i händerna på en person, hvilken aldrig skall utlemna dem till någon annan än mig.

Arabella Ascalona,

Hertiginna.»

Hela Fra Beneventos kropp skälfdes af raseri. Johanna hade aldrig sett honom så förfärlig. Hon var nära att uppgifva ett rop af förfäran. Endast den vissheten, att ingenting kunde rädda hennes lif, om skurken upptäckte hennes närvaro, förmådde tillsluta hennes läppar. Några ögonblick senare hade Fra Benevento tillslutit schatullet och satt det till rätta på dess plats, utplånat spåren af sin närvaro och störtat ut. En lång stund genljödo i Johannas öron de gräsliga förbannelser, hon hört.

Naturligtvis erhöi Arabella genast efter sin hemkomst genom Nanetta underrättelse om dessa tilldragelser. Den sköna frun, som nu först fick veta förhållandet med Johanna Thörns närvaro i huset, gillade Nanettas beteende i detta fall och visade icke heller någon öfverflödigt stor vrede för det i väggen anbringade hålets skull, då Nanetta helt käckt förklarade, att hon låtit inrätta det endast för att underlätta Johannas bevakning af sängkammaren.

I skymningen samma dag befann sig Fra Benevento i Kungsträdgården. Ännu var det icke så mörkt, att alla promenerande hade uppsökt sina hem. Ännu kunde man igenkänna människor på icke obetydligt afstånd, isynnerhet som himlen var klar och månens glänsande skära befann sig högt uppe på det af ännu bleka stjernor beströdda fästet. Men den som icke närmare kände Benevento skulle hafva funnit det svårt att igenkänna honom, insvept som han var i den vida kappan och med hatten långt neddragen på hufvudet. Han stod och samtalade ifrigt med en karl, i hvilken vi utan svårighet på den röda västen igenkänna den skurkaktige filosofie doktorn.

På något afstånd stod, till hälften dold af en buske, en man, som bär kaptensuniform och en öfver denna kastad militärkappa. Han tycktes med stort intresse betrakta de båda samtalande personerna, men han befann sig icke tillräckligt nära för att kunna höra hvad de sade. Att detta dock skulle varit för honom kärt, kan man finna af ett sakta frammuladt:

— Om de ändå stöde i närheten af ett buskage, så att jag kunde smyga mig till deras närhet och få höra hvad de öfverlägga om!

I detsamma kom en herre skyndsamt ilande framåt gången

och i sådan riktning, att han måste passera förbi »Pengen» och Benevento. Just då han hunnit två steg förbi dessa, stannade han ett ögonblick och vände sig om, tydligen frapperad af någonting, som han hörde de båda vännerna yttra, ty desse hade i sin ifver icke gifvit akt på den framåtilande gentelmannen och hade därför ogeneradt fortsatt sitt samtal. — Den brådskande herren stannade emellertid endast några ögonblick och fortsatte derefter sin färd.

Då han nalkades den militärklädde, trädde denne fram och helsade med mycken artighet samt bad om ursäkt, att han förorsakade ett dröjsmål.

— Det är för mig nämligen, sade han, af stor vigt att lära känna hvad de der båda karlarne förehafva. Jag vet, att det icke är någonting godt. Ni hörde något yttras af dem, hvilket slog er med häpnad. Jag såg det tydligt. Skulle Ni vilja bevisa mig den tjensten att säga mig hvad Ni hörde?

— Gerna, min herre, ehuru jag icke har äran känna er.

— Den bristen är lätt afhulpen. Jag är kapten von Dufva. Och Ni, min herre?

— Mitt namn är Otto Selig, förste bokhållare hos göteborgsfirman Clickson. De der karlarnes ord slogo mig med häpnad, emedan de liksom utgjorde svar på en fråga, hvilken för närvarande intager hela min själ. Jag har nämligen i dag anländt till Stockholm för att uppsöka en barndomsvän, en ung flicka, som jag älskar och hvilken jag hade tänkt föra med mig till ett eget hem. Tank er min förvåning och sorg, då jag ingenstädes finner min Leona. Hon är försvunnen.

Då kapten Dufva hörde namnet Leona, gjorde han en rörelse af öfverraskning och frågade plötsligt, om han hört rätt, om flickan verkligen hette Leona.

— Ja, min herre! . . . Känner Ni henne? . . .

— Kanhända! . . . Men hvad sade nu de der herrarne?

— Just då jag passerade den plats, der de stå, yttrade den ene, den längsta af dem följande ord: »hon skall mördas i natt i sin egen sängkammare» och den andre svarade: »godt, karlen skall infinna sig klockan elfva».

— Nämndes inga namn?

— Nej, min herre! . . . Men det föreföll mig, som om deras yttranden rörde min Leona, och jag var nära att störta mig öfver dem. I nästa ögonblick insåg jag emellertid min dårskap och ilade derifrån. Hvad bekymrar det mig, om alla kvinnor i världen mördas, blott jag kunde finna min Leona frisk och sund.

— Var lugn, min herre! . . . Den qvinna, om hvilken de båda skurkarna talade, är icke er Leona.

— Men hvad vet Ni om Leona . . . Säg! . . . utropade Otto ifrigt.

— Leona är ju en högväxt ung dam af obestriddlig skönhet med blondt hår och blåa ögon? . . . Icke sant?

— Jo, jo . . . sådan är Leona.

— Nåväl, då känner jag henne och vet, hvar hon är.

— Säg mig det och jag skall välsigna er hela mitt lif.

— Ni skall få veta det, men icke nu.

— Ack, låt mig åtminstone veta, om någon fara hotar henne.

— Ja, hon är omgifven af faror, men för ögonblicket är hon trygg . . . Möt mig här på denna plats klockan half elfva i afton, så skall Ni få veta mera.

Kapten von Dufva aflägsnade sig efter en artig helsning. Otto stod en stund kvar och blickade efter sin nye vän, hvilken han såg inträda uti ett af palatserna vid Kungsträdgården. Det var det Fagerstjernska huset.

Sjelf beslöt Otto att ännu en gång göra ett slag förbi de båda karlarna, som han hade hört tala om mord. Han valde en omväg så att han för en stund kom utanför deras synkrets och begaf sig sedan åter in på samma gång, der de ännu stodo kvar. Det var redan betydligt mörkare, så att han med skäl hoppades, att de icke skulle i honom igenkänna den person, som nyss gått dem förbi. Dessutom bemödade han sig nu att gå så tyst, att de icke skulle i förtid upptäcka honom. Denna list lyckades. Han passerade förbi dem, utan att de märkte honom, och han hörde en af dem yttra:

— I natt skall äfven *det andra* ske . . . Det derute på villan, du förstår väl.

— Tyst! . . . Tyst! . . . varnade den andre, som just nu varseblef Otto.

Denne gick emellertid lugnt framåt, liksom om han ingenting hade hört, och var snart försvunnen för de båda männen. I den öfvertygelsen att det uppsnappade yttrandet skulle vara af intresse för hans nyförvärfvade vän, beslöt han att icke glömma omtala det, så snart de träffades vid utsatt klockslag på aftonen.

Utan tvifvel komma våra läsare ihåg Otto Selig, hvilken vi redan i den förra afdelningen af vår berättelse presenterade såsom en barndomsvän till Leona. Efter flera års mödor och försakelser hade han nu omsider uppnått en sådan ställning, att han kunde

Kanske får jag säga von Pettersson?

erbjuda Leona ett hem. Hans ärlighet, hans omutliga heder, hans skicklighet i sitt yrke, goda anlag för affärlifvet och outtröttliga flit hade i så hög grad tillvunnit honom principalens bevågenhet, att denne hade utnämnt den ännu mycket unge mannen till sin förste bokhållare och kontorschef med en årlig lön af femtusen kronor. Nu ansåg Otto tiden vara inne att förklara för Leona, huru varmt han älskade henne och huru utsägligt lycklig, han skulle känna sig om hon ville blifva hans hustru. I ändamål att framställa detta förslag hade han ankommit till hufvudstaden. Han hade icke haft svårt att finna det arbetarefolk, hos hvilket Leona hade »logerat» under första och största delen af sin kondition hos fru Wimmelkant, ty de båda barndomsvännerna hade emellanåt korresponderat med hvarandra och han hade således kännedom om denna hennes adress. Men han fann henne icke der. Den svartsjuka arbetarehustrun hänvisade honom till fru Wimmelkant och yttrade i sin blinda svartsjuka ord om Leona, hvilka skuro den unge mannen i hjertat, eburu han visste och kände det djupt i sin själ, att Leona ingalunda var skyldig till det som den der hustrun anklagade henne för. Skyndsamt ilade han till fru Wimmelkant, hvilkens adress, i hennes egenskap af sömmerska och liksveperska, var bekant för den första människa, han tillfrågade derom.

Den hedervärda frun satt just och räknade en mindre penningesumma, då Otto Selig ringde. Dessa penningar hade frun nyss af en ung och blek flicka med i någon mån sjukligt uppsväld mage emottagit såsom liqvid för en liten flaska, innehållande en tinktur, som denna önskat få köpa och som icke gerna fås på något apothek. Ty fru Wimmelkant förstod sig äfven på vissa qvinnliga sjukdomar och var hemma i konsten att »rädda» unga flickor undan vissa obehagliga omständigheter. Då ringklockan förkunnade ett nytt besök, skyndade kopplerskan att lägga in sina penningar och gick att öppna.

— Min fru, sade Otto, jag söker fröken Leona.

— Här? . . . skrek frun . . . Hvarför söker Ni henne här?

— Naturligtvis emedan hon bor här.

— Det är lögn, herre, hon hvarken bor eller har bott här.

Visserligen har hon en tid arbetat i min syatelier — hvilken jag inom parentes får rekommendera åt min herres systrar och väninnor såsom någonting utmärkt i sitt slag. Men så for hon sin väg med en engelsk lord eller ungersk grefve, jag minnes nu icke hvilket det var, men alla människor talade derom. Och sedan har jag icke sett henne.

Den värda fru Wimmelkant slog igen dörren och gick in. Otto stod en lång stund liksom bedöfvad.

— Nej, utbrast han slutligen, i det han vände sig om och gick nedför trapporna, nej, jag kan icke tro detta om denna flicka. Det måste vara en svart och nedrig lögn, uppspunnen af hennes fiender. Jag vet ju af gammalt, att hon har sådana. Jag har ingalunda hunnit glömma den der gamle professor Blindius och hans intriger. Och jag är fullkomligt öfvertygad, att hvad jag i dag hört om Leona icke är mera sanningsenligt än hvad som då för tiden af fienderna utspreds om henne. Men hvar är hon? ... Hvarför har hon så spårlöst försvunnit?

Det var just på återvägen från fru Wimmelkant, som Otto mötte kapten Waldemar von Dufva i Kungsträdgården. Hvad der-vid tilldrog sig hafva vi redan omtalat.

När klockan var half elfva, befann sig Otto Selig å nyo på samma plats, der han samtalat med von Dufva. De båda männen ankommo ungefär samtidigt till mötesplatsen. På något afstånd bakom kaptenen såg Otto trots mörkret två män. Dock var han icke i stånd att uppfatta någonting rörande deras utseende.

— Ni är punktlig, herr Selig, yttrade kaptenen, i det han vänligt tryckte den unge mannens hand. Jag vill nu föreslå er att, innan vi skrida till behandlingen af er angelägenhet, som tro-ligen icke kräfver någon brådska, följa mig och dessa båda herrar — de tillhöra poliskorpsen — upp i ett närbeläget hus, der Ni skall jemte mig få bevittna en scen, hvilken skall låta er fullkom-ligt lära känna betydelsen af de ord, de båda männen talade här för några timmar sedan. Kom, min herre!

— Ah! ... Ni påminner mig, att jag efter er bortgång blef i tillfälle att höra ännu mera af deras samtal. Jag passerade ännu en gång förbi dem och hörde den ene yttra: »i natt skall äfven det andra ske ... det derute i villan, du förstår väl».

— Min Gud! utropade kaptenen. Sade de verkligen villan?

— Jag kunde omöjligt misstaga mig om detta uttryck.

— Då, min herre, hafva vi ingen tid att förlora ... Stanna här ett par minuter, medan jag följer polismännen till deras post ... Vi skola sedan utan dröjsmål begifva oss till villan ... Jacques!

En betjent, som Otto hittills icke kunnat se, emedan han gått bakom polismännen, skyndade fram.

— Spring, befalde hans herre, hem och sadla de båda ridhä-starna samt för dem hit. Inom tio minuter måste de vara här.

I nästa ögonblick stod Otto ensam och försjönk i djupa grubb-

lerier, ur hvilka han väcktes först genom ljudet af hästhofvar. Nästan samtidigt ankom von Dufva.

— Nu, herr Selig, till häst! . . . Det gäller för er mera än lifvet.

TJUGONDEFÖRSTA KAPITLET.

Villa Hortensia.

Sedan »Pengen» hade genom en af kapten von Dufvas lakejer blifvit innehafvare af nyckeln till den vid hafsstranden belägna villa Hortensia, gjorde han med det snaraste ett besök på stället i ändamål att tillse, att det af honom begärda gallret för fönstret i hörnrummet verkligen blef anbringadt. Och när han hade öfvertygat sig derom, begaf han sig till en smed i närmaste by och öfvertalade denne att följa med honom till villan för att anbringa galler i ännu ett af dess fönster. Den fattige handtverkaren, som naturligtvis hade svårt att försörja sig och en talrik familj med inkomsten af hästskoning åt aldrig betalande kunder, mottog med nöje uppdraget, och då »Pengen» hade tagit mått af fönstrets höjd, kunde smeden genast i sin smedja tillverka jernstängerna. Efter en timme var han redo att medfölja. Man behöfde vid ankomsten till villan endast utvälja rummet och fästa jernstängerna.

Den gamle Jakob iakttog från sin utkik bakom en tjock trädstam smedens göromål och då han på eftermiddagen sett herren i röda västen och smeden aflägsna sig från villan efter att hafva väl tillstängt den, smög han sig med tillhjälp af en annan nyckel ditin. Det rum, som »Pengen» utvalt, låg icke åt hafvet, utan åt den mot parken vända sidan af huset. Äfven detta rum hade endast en fönsterluft och der fann nu Jakob ett galler af grofva jernstänger.

— Nå, mumlade den gamle, de der kan man väl göra oskadliga.

Och så aflägsnade han sig, men återkom snart med en af dessa små af ståljedrar tillverkade sågar, hvilka så lätt genomskära jern. Inom en timme hade gubben afsågat jernstängerna både ofvan och nedan och blott kvarlemnade en så tunn hinna af jernet, att denna vid första kraftiga ryckning i stängen måste brytas af och

hela stängen stanna i den ryckandes hand. Derefter gick han ut och stängde villan.

För Jakob ensam skulle det hafva varit omöjligt att så bevaka villan, att ingenting der skulle undgå uppmärksamheten. Lyckligtvis hade hans husbonde skickat till honom från staden en betjentgosse, som kunde aflösa honom vid de tider, då gubben behöfde hvila och sömn. De båda tjenarne bodde i ett litet hus vid ändan af parken och alltid befann sig en af dem väl dold bakom något skyddande föremål i närheten af sjelfva villan.

Emellertid förgingo några dagar utan att någon besökte villan. Men slutligen en morgon just i dagningen hörde Jakob, der han satt under en lummig buske och just väntade att blifva aflöst af Erik, betjentgossen, hurusom ett par vagnar i stark fart nalkades på den till parkens port ledande vägen. Han hörde portarna öppnas. Vagnarna rullade in i parken och fram till villans trappa.

Åtskilliga karlar hoppade ned från kusk- och betjent-sätena. Derefter visade sig en temligen korpulent dam med svassande fasoner och en outröttligt pladdrande tunga. Från den andra vagnen nedsteg herren i röda västen, hvilken skyndade att öppna förstugudörren. Slutligen blef ur hvardera vagnen ett fruntimmer utburet och infördt i huset. Att dessa damer af någon anledning icke kunde röra på benen, det var klart, men Jakob kunde icke säga, huruvida denna deras oförmåga berodde på något sjukdomstillstånd eller på band och bejor. Men det besynnerliga i alltsammans gjorde, att han antog det senare såsom det mest sannolika. Snart voro mannen med röda västen, den damen, som kunde gå, och de två, som icke förmådde detta, försvunna inne i huset. De öfriga karlarna stannade utanför och kuskarne vattnade samt fodrade sina hästar.

En hel timme dröjde »Pengen» derinne och under denna tid vågade Jakob icke lemna sitt gömställe, emedan han i den händelsen ovilkorligen skulle hafva blifvit upptäckt af de utanför villan supande och sorlande karlarna. Af samma anledning vågade Erik icke komma fram för att aflösa Jakob, utan stod på längre afstånd, dold bakom en grof trädstam, hvilken lemnade tillräckligt skydd för hans späda kropp, men likväl gaf honom tillfälle att noga bespeja allt hvad som tilldrog sig utanför villan. Förmodligen behöfva vi icke underrätta våra läsare, att de supande personerna utanför villan tillhörde det band, som hade sitt tillhåll under Sista Styfverns Trappor.

När »Pengen» omsider kom ut, var han ensam. Då han nu

stod på trappan, kastade han en mönstrande blick öfver sina der nedanför sorlande stallbröder, liksom om han skulle ibland dem utvälja någon till något ändamål. Detta visade sig också verkligen vara förhållandet. Han ropade:

— Kom hit, Pelle Klunk!

Den sålunda tilltalade var just i färd med att föra en butelj till munnen och kunde därför icke genast lystra till kallelsen. Men när Pelle Klunk tagit sig en tillräckligt lång och djup klunk af flaskans innehåll, nalkades han »Pengen». Den sålunda framför de andre utmärkte bofven var en afskyvärd figur med eldrödt hår, ansigtet öfverhöljdt af fräknar och ett hufvud så stort, att naturen, om den varit mera sparsam, hade deraf kunnat göra två. Men om naturen icke sparat på den grofva materien, hade den desto mera visat sig snål mot Klunk i fråga om andlig begåfning, ty i hans stora hufvud fans icke mera hjerna än i ett hönshufvud. Denna senare omständighet var utan tvifvel obekant för »Pengen», ty då skulle han helt visst icke hafva lemnat honom det uppdrag, han nu anförtrorde honom. Klunk var ovanligt storväxt och stark, så att man med skäl kan antaga, att dessa yttre omständigheter afgjorde valet.

— Du skall, började »Pengen», tills vidare uppehålla dig här i parken i närheten af villan och sörja för, att ingen obehörig nalkas huset.

Derefter kastade »Pengen» sig på ett sätt, som skulle kallas förnämt, upp i vagnen, karlarne intogo sina platser och vagnarne rullade bort. Klunk stod ensam kvar och ref sig i det röda håret med samma min, som om han »sålt smöret och tappat pengarna» och icke vågat sig hem till en argsint käring. Emellertid stod han der och helt enkelt funderade på, hvad det var, han skulle uträtta. Småningom tycktes detta blifva klart för honom, ty han upphörde att misshandla de röda hårtestarna, slog sig ned på verandan och började söka sin tröst i flaskan.

Jakob hade emellertid uppfattat den af »Pengen» till Klunk gifna befallningen och denna hade förorsakat honom icke ringa bekymmer. För att göra det möjligt för Jakob och Erik att bespeja villan måste Pelle Klunk bort, det var nu en afgjord sak. Men huru detta skulle tillgå, det insåg icke den gamle trotjenaren, så vida han icke ville skjuta karlen och dertill kände han ingen synnerligt stor benägenhet.

Äntligen vågade betjentgossen sig fram till Jakob och den senare gjorde då reda för den svårighet, som yppade sig. Men

gossen menade, att det icke kunde vara så farligt och att han ingalunda ansåg det omöjligt att göra Klunk oskadlig. Han utbad sig Jakobs tillåtelse att våga försöket.

- Men huru vill du då gå till väga, barn?
- Det är min hemlighet . . . Får jag gå?
- Nå, gå då i Guds namn!
- Har Ni nyckeln till vinkällaren hos er, Jakob?
- Ja . . . här är den . . . Var så god!

Gossen ilade bort och Jakob såg honom taga en omväg genom parken, så att han kunde nalkas gafveln af huset utan att blifva sedd af Pelle Klunk, som ännu befann sig på verandan vid husets framsida. På gafveln befann sig emellertid källaredörren, inpassad i den höga stenfoten. Det var dit, Erik skyndade. Den medförda nyckeln instacks i låset, men betjentgossen tycktes alls icke hafva någon tanke på att gå in i källaren. Han ilade nämligen med bevingade steg tillbaka in i parken, gjorde en lång omväg i dess mera aflägsna delar och beträdde slutligen den väg, som från porten ledde fram till villan. Jakob såg honom och i den mån han närmade sig boningshuset, borde han äfven märkas af Pelle Klunk. Rakt fram till verandan och stora trappan gick Erik. Knappt hade Klunk blifvit honom varse, innan han med hög röst ropade:

— Kom inte hit, tuppsyckling, för då märker jag dig.

Erik låtsade icke höra. Han nalkades oaktadt varningen. Då upptog Pelle Klunk en revolver och sträckte den framför sig, i det att han tjöt:

— Ser du inte den här, din dumme f—n?

Erik stannade och låtsade nu först blifva varse mannen på verandan. Han lyftade höfligt sin betjentmössa och helsade på Klunk, som om denne hade varit en kunglig person. Ett så artigt beteende kunde icke annat än göra intryck och förvärfva Erik den vakthafvande uslingens välvilja. Denne gömde revolvern och mumlade någonting om, att »en pojkvask väl inte kan vara så farlig», och inbjöd Erik att taga plats vid hans sida på verandan — en heder, hvaraf gossen genast begagnade sig.

— Är kapten von Dufva hemma?

— Dufva? röt Klunk . . . Jag känner hvarken dufva eller hög, jag, och för så vidt jag vet bor ingen af det fogelslägtet i den här redan. Man har hyrt huset af någon, men hvarken Pelle Klunk eller jag vet, hvem denne »någon» är.

— Ah! . . . Således har kaptenen hyrt bort sin villa. Det

var förargligt, ty jag är just hitskickad af min husbonde, amiral von Sjöstjerna, för att invitera kaptenen till en bal.

— Jaså, du är i tjänst hos en fin amiral, du . . . Ha, ha, ha! Det har Pelle Klunk också varit en gång . . . och då var jag lika fin och grann som du. Men så föll jag ett offer för min tro på amiralens goda hjerta.

— Är det möjligt?

— Nå, se nu inte så elfvaförbluffad ut för det! Jag kan bevisa hvad jag säger, ser du. En dag hade min amiral rest bort och jag fann på hans skrifbord en sedel af hundra kronors valör. Naturligtvis gaf jag mig genast min gamle vän . . . i våld på, att amiralens goda hjerta hade lagt sedeln der för min räkning. Jag tog den, men jag misstog mig på amiralens goda hjerta och så kom jag i fängelse en rundlig tid och miste åran till på köpet.

— Det var ett bra förargligt misstag.

— Åh, strunt i den strunten! . . . Låt oss dricka och vara glada! . . . Törs jag bjuda?

— Tack, min vän! sade Erik och låtsade dricka . . . Tack, men det är bara bränvin.

— Bara? . . . Det är inte *bara* det för mig. Men du och andra finfina betjentglopar äro så vanda att tömma era herrars fina vinbuteljer, att ingenting smakar er.

— Och hvad skulle du säga, om jag här på stället framtröllade så många flaskor fint vin, att du inte kunde hinna tömma dem på ett helt år?

— Jag skulle säga, att du handlade som en god kristen, om du gjorde det, och att du handlar som en skälm, om du inte gör det.

— Nå, inte är jag just någon trollkarl, men i den saken tror jag, att jag kan hjälpa dig. Följ med, så vilja vi se till, hvad som kan göras.

Utsigten till en närmare bekantskap med en dryck, som Pelle Klunk helt säkert icke smakat, sedan hans misskända förtroende till amiralens goda hjerta förskaffade honom kostnadsfri skjuts till fängelset, var så lockande, att Klunk icke ett enda ögonblick dröjde att efterkomma Eriks uppmaning. Den sluge gossen gick före kring villans hörn och bort till källaredörren.

— Jag visste väl, mumlade han för sig sjelf, men likväl så att det kunde höras af Klunk, att man som vanligt glömt att taga ur källarenyckeln.

Erik öppnade dörren och gick före ned i källaren. Pelle

Klunk kom efter, så fort hans mera digra lekamen tillät. I källaren fanns ett enda fönster och detta var litet samt försedt med starka galler. På hyllor rundt omkring väggarna lågo vinflaskor, dammiga af ålder och långvarig hvila.

— Se här, min vän, sade Erik. Har jag hållit mitt löfte.

— Som en karl, det må jag säga.

— Nå, farväl då. Jag måste skynda hem till min herre.

Erik ilade uppför trapporna, smälde dörren igen och lade till yttermera säkerhet en bom framför dörren. Nu ändtligen begrep Pelle Klunk, att han blifvit dragen vid näsan. Som en galning stormade han mot dörren, men den motstod alla hans försök att spränga den. Då började han i sitt raseri aflossa sina revolverskott mot fönstret, men när alla sex kulorna hade blifvit afskjutna, ångrade han sig, emedan han kom ihåg, att han saknade medel till att omladda vapnet. I harmen öfver betjentgossens list och sin egen dumhet knäckte han mot väggen halsen af en vinbutelj och började arbeta på vinnandet af ett fullständigt rus.

Den som blef glad, var emellertid Jakob, ty nu fanns ingenting, som hindrade honom och Erik att bevaka villan och dess invånare.

Derinne i det mot hafvet belägna hörnrummet satt emellertid den stackars Susanna. Hennes ansigte var blekt och tydligt var det inga glada tankar, som sysselsatte henne. Man måste också medgifva, att omständigheterna ingalunda voro egnade att väcka till lif några glada tankar. De voro ju så sorgliga som möjligt. Först alla fasorna vid eldsvådan, den plötsliga rädsan, det hjeltomodiga arbetet med räddandet af barnet, hennes makes förtviflade utseende, då deras nyss förvärfvade bo blef lågornas rof — i sanning, en människas hjerta måste blifva beklämdt genom mindre än detta. Och sedan hade dertill kommit bortröfvandet, den nattliga resan, fångenskapen med dess dystra tankar på framtiden och den nästan okuffiga längtan efter maken och barnet.

Susanna satt tillbakalutad i soffan, hållande handen för ögonen, medan hon tänkte på allt detta och emellanåt suckade djupt. Ack, idel tröstlösa tankar! Idel mörker! Intet ljus! Hon visste icke ens, i hvilken persons våld hon var. Vål hade hon gissat på Fra Benevento eller, såsom hon ännu kallade honom, Edvard Hallgren, men hon kunde icke tro det, ty hon anade icke, i hvilket ändamål man hade bortröfvat henne. Snarare var hon böjd att tro, att man tagit henne till fånga, för att af henne utpressa en summa penningar, och denna tanke lugnade i någon mån hennes upprörda sinne,

omedan under den förutsättningen ingen omedelbar fara för lifvet vore för handen.

Och så kom hennes vakterska, den »bildade» fröken Cecilia in med mat på en bricka. Anrättningen var lukullisk, ehuru maten var kall och tydligen medförd på resan. Susanna tänkte, att en qvinna väl ändå borde hafva en smula hjerta, och därför blef hon glad att se sig uppassad af ett fruntimmer.

— Du är alltså i tjänst hos den person, som låtit mot lag och rätt taga mig till fånga och föra mig hit? sade hon utan någon övänlighet i rösten.

Men en del af detta tal behagade alls icke den »bildade» fröken. Hon lät se en stolt »knyck på nacken», satte händerna i sidorna och utbrast:

— Jag vill en gång för alla låta er veta, mamsell eller fru, hvilketdera Ni nu må vara, att jag alls icke tåler några blamerade sottiser eller några näsvisa institutioner hvarken af er eller af någon annan sferisk tvetydighet.

— Men, min vän, jag talar ju till dig i all vänlighet, sade Susanna, som väl förstod meningen, men likväl häpnade öfver ett så obegripligt språk.

— Jag tåler *inte*, skrek Cecilia och knöt handen samt utsträckte den, att Ni kallar mig du. Det är så volgärt hemorrhoidaliskt. Kalla mig Ni eller fröken, Ni ser väl, att jag är en bildad dam. Jag har en lång tid suttit på visdomens förtjusande bänkar i arbetareinstitutets af kunskapens bevingade söta genier omsväfvade stora sal och jag kan mina geografiska och kemikaliska astronomier så godt som någon prinsessa. Och jag står högt öfver den profanerade hopens lumpenhet, som hvarken har hört de söta professorerne föreläsa eller har någon den aldra minsta insigt i sferernas harmoni eller i den nektariska ambrosian . . .

Nu kunde Susanna icke längre återhålla det skratt, på hvars frambringande den »bildade» fröken nu hade omedvetet arbetat en lång stund. Hon skrattade hejdlöst, såsom ett barn, när det står framför en Kasperteater. För några ögonblick voro hennes bekymmer bortblåsta och hon rönt icke inverkan af någonting annat än denna löjlige qvinnas lustiga sätt att uttrycka sig eller, rättare sagdt, sin bildning. Fröken Cecilia blickade argt på sin fånge och gick ut.

Några minuter senare bar hon in frukosten till Leona. Denna unga dam, hvilken lidit så mycket och genomgått så många hårda pröfningar, hade en längre tid varit nedslagen till lynnet, men nu då farorna tycktes hafva samlat sig i en brännpunkt — fången-

skapen — hade hennes gamla mod och hennes jemna lynne återkommit. Icke en tår fälde hon. Ingen suck häfde hennes bröst. Hon insåg sin fara. Hon visste, hvarifrån den ledde sitt ursprung, ty hon hade i vagnen så mycket mindre kunnat undgå att i den bränvinsluktande karlen igenkänna mannen i röda västen, som denne mer än en gång hade under färden tilltalat henne och gifvit henne de smeknamn, som hans inskränkta fantasi var i stånd att uttänka. Och då hon måste hafva blifvit gripen i fru Wimmelkants hus, fanns intet tvifvel om, att denna dam hade sålt henne likt en handelsvara. Allt detta öfvertänkte Leona med lugn och hade fast beslutat att icke lemna något medel till räddning oförsökt. Derför var hon också, då fröken Cecilia kom in med maten, sysselsatt med en grundlig undersökning af alla delar af rummet. Hon bevärdigade icke sin vakterska med annat än en föraktfull blick och fortsatte sitt göromål, utan att visa sig hvarken störd eller hågad att afbryta det. Väl kände Cecilia vrede öfver detta tydliga negligeringande af hennes viktiga person, men då hon saknade anledning att bryta ut, teg hon och gick sin väg.

Emellertid kände fröken Cecilia efter slutade frukostgöromål lust att gå ut i parken att promenera eller, såsom hon på sitt »bildade» språk kallade det, motionera sin jordiska existens. Hon hade knapt fortfarit härmed en quart, då hon, långsamt framsväfvade på en af parkens gångar, mötte en äldre herre, som äfven tycktes vara sysselsatt med »motionerandet af den jordiska existensen.» Denne herre såg helt förnäm ut i sin vackra drägt och med sin käpp med guldknapp, men var i sjelfva verket ingen annan än den gamle trotjenaren Jakob. Det tillhör oss, innan vi gå vidare i berättelsen, att omtala skälen för gubbens förvandling från tjenare till herre.

Det var den raska Eriks påfund. Han hade öfvertygat Jakob, att deras göromål med bevakningen af villans invånare skulle blifva betydligt lättare, om de kunde blifva bekanta med den enda invånarinnan, som tycktes vara fri. Och Jakob skulle gifva sig ut för att vara en förnäm, i granskapet boende herre, och Erik skulle spela rolen af Jakobs lakej. Kanske skulle de på detta sätt lyckas vinna inträde i huset. Nå, den gamle trotjenaren insåg, att pojken hade rätt, och dröjde icke att lyda honom. Under tiden ilade Erik till närmaste by dels för att anskaffa någon, som förde ett bref från Jakob till kapten Dufva, och dels för att i enlighet med gifna order samla några handfasta karlar och förlägga dem i skogvaktarehuset.

— Goddag, sköna dam, yttrade Jakob . . . Ett härligt väder i sanning!

— Det är lika blomsterdoftande som hemorrhoidaliskt, svarade nigande Cecilia.

Jakob var nära att förlora kontenansen, då han hörde denna örfil smälla mot det sunda förnuftets kind, men han sansade sig och fortfor:

— Ni promenerar i denna sköna park.

— Ja, jag motionerar min jordiska existens.

Jakob visste icke rätt, om han skulle anse människan vara galen eller klok.

— Bor Ni då här? . . . Kanske en syster till min vän Dufva?

— Nej, min herre, jag har icke den infama äran, men jag bor verkligen här med ett par släktingar, förnäma damer för öfrigt, hvilka äro en smula vridna, d. v. s. nära nog vansinniga och därför måste strängt bevakas. Mitt namn är fröken Pettersson. Jag är stolt öfver det, emedan min kunskapsbildning och mina astrologiska klorsyrade teorier hafva i kunskapsförvärfvets smältugn, arbetareinstitutet, adlat det.

— Kanske får jag säga von Pettersson?

— Mycket gernal . . . svarade den smickrade köksan.

— Det fagnar mig att göra er bekantskap, fröken von Pettersson. Mitt eget namn är von Lundström och jag har varit fältmarskalk.

— Ah! . . . Det vill väl säga marskalk vid kungens bröllop?

— Javisst! . . . För öfrigt är jag rik godsegare här i närheten. Mina egor gränsa intill min vän kapten von Dufvas. Jag ämnade just begifva mig till honom på besök.

— Han finnes icke på villan.

— Jag beklagar det, men å andra sidan gläder jag mig deröfver, ty det har förskaffat mig äran och nöjet af er bekantskap, sköna och förtjusande fröken von Pettersson. Edra fint bildade samtal, ert intagande ansigte och er mera än förtjusande gestalt äro nära att förvrída mitt gamla hufvud.

— Smickrare! sade Cecilia, i det hon helt förtroligt vidrörde honom med parasollen.

En gång i lifvet hade hon hoppats blifva den rike och förnämne Fra Beneventos gemål, men ödet hade anvisat henne en lägre ställning i hans tjenst. Nu öppnade sig plötsligt ett tillfälle att blifva en rik godsegares fru, få heta »hennes nåd von Lundström» och blifva sedd med afund af sjelfva länsmansfrun. Och fröken

Cecilia var minsann icke den, som lät ett sådant tillfälle obegagnadt gå sig ur händerna.

Hon började äfven å sin sida spela förälskad och om den gamle herren hade friat med detsamma, skulle hon utan betänkande svarat ja. Under promenaden, som utsträcktes genom hela parken, ådagalade hon genom pigaktiga förtroligheter så mycken älskvärdhet, tyckte hon, och genom ett obegripligt språk så stor bildning, att hon ingalunda förvånade sig öfver att finna den gamle »von Lundström» fullständigt i sina bojer.

Då de under sin promenad för andra gången nåkades trappan, inbjöd hon honom i villan och han följde med samt blef kvar hos henne hela dagen.

Och så blef det allt framgent. Under dagens lopp var antingen Jakob sjelf eller också »hans lakej» Erik alltid hos Cecilia. Och under nätterna hade de ingen svårighet att utifrån bevaka huset.

TJUGONDEANDRA KAPITLET.

Till samma mål.

När kapten von Dufva och Otto Selig stigit till häst, begagnade de genast sporrarna och sprängde åstad, så att det gnistrade kring hofvarna. Hus och gaslyktor och upplysta fönster flögo förbi ryttarne med sådan snabbhet, att de båda männen knappt visste, huru långt de hunnit, då plötsligt landsvägen låg framför dem och den i skuggor insvepta landsbygden. Månen lyste ännu från klar himmel och stjernorna tindrade så vänligt som älskarinnors ögon, men enär endast en smal skära af månen var synlig, var också det öfver landsvägen utbredda ljuset icke starkare än att det tillät de resande att utan alltför stor svårighet hitta vägen.

De båda ryttarne ansträngde sina springare så mycket som möjligt. De båda djuren tycktes sluka vägen med sin raska galopp. Intet ord talades, ty hvar och en hade nog af sina egna tankar, och en färd på ryggen af en galopperande häst uppmuntrar ingalunda till något öfverflödigt bruk af tunga och läppar. Huru ifrig von Dufva än var att komma raskt framåt och huru snabb färd

än i sig sjelf var, föreföll den likväl den otålige Otto alltför långsam, emedan han alltjemt plågades af den tanken, att de möjligen kunde komma försent att rädda Leona.

Nu nalkades de den gästgifvaregård, der »Pengen» och kapten Dufva, den senare under det antagna namnet Adamsson, en gång hvilade öfver natten. Då hejdade plötsligt kapten Dufva sin häst och föranledde derigenom Otto till samma manöver. Gästgifvaregårdens upplysta fönster syntes på något afstånd och det genom fönsterlufterna utströmmande klara ljusskenet jemte månens glans tillåto Dufva att redan på afstånd iakttaga, att en sadlad häst stod utanför gästgifvaregården. Och det var denna syn, som föranledde honom att hålla in sin springare. På Otto Seligs fråga om anledningen dertill genmålde han nämligen:

— Ser Ni den der hästen? ... Tydligt befinner sig den ridande personen derinne i värdshuset och som jag är angelägen att få veta, om han är vän eller fiende, innan jag lemnar honom efter mig, ämnar jag vänta här, till dess han kommer ut och begifver sig på väg. Då vilja vi upphinna och utforska honom. Såsom gammal militär har jag inhemtat vådan af att rycka framåt, då man har fiender i ryggen.

Efter några minuters väntan blefvo våra vänner varse en karl, hvilken kom ut från gästgifvaregården, besteg hästen och red bort. De låto honom få något försprång och sporrade sedan sina hästar så flitigt och med sådant eftertryck, att de inom två minuter upphunno den ensamme ryttaren, hvilken färdades framåt i måklig skridt. Dufva och Selig redo upp på olika sidor om honom.

— God afton! helsade Dufva.

En icke obehaglig karlröst besvarade vänligt helsningen.

— Ni är sent ute, återtog kaptenen.

— Icke senare än Ni, förmodar jag, ljöd det kalla svaret.

— Och målet för er färd?

— Min herre! Er nyfikenhet börjar att blifva förolämpande.

— Det endast synes er så, min herre. Jag och min följeslagare äro på väg att rädda ett par qvinnor från skurkar, som bortröfvat dem, och vi äro angelägna att icke lemna någon fiende i vår rygg.

— Då hafva vi samma mål, med den skilnaden att det endast är *en* qvinna, som jag söker, nämligen min stackars hustru, hvilken sedan några dagar är försvunnen, utan att jag kunnat upptäcka, hvarthän man fört henne.

— Ah! ... Då är Ni helt säkert doktor Lundström?

— Ja, min herre, jag är den olycklige man, Ni nämnde. Mitt hem har sköflats af eld och tjufvar. Min hustru, som jag innerligt älskar, har man röfvat ifrån mig.

— Var vid godt mod, herr doktor. Vi skola rädda henne.

— Huru? . . . Ni? . . . Vi? . . . Ni vet då, hvar hon är.

— Ja, min herre, och jag är på väg att befria såväl er fru som en annan ung dam, för hvilken min följeslagare här mycket intresserar sig . . . Följ med oss, herr doktor!

— O himmel, dig vare tack för all din nåd! utropade doktorn.

Naturligt var, att Lundström genast skulle börja framställa frågor angående Susanna. Han gjorde det ock, men von Dufva afbröt honom med den förklaringen, att om de ville rädda qvinnorna, måste de skynda. Naturligtvis ville Lundström rädda dem och han sporrade därför sin häst på samma gång som de andra. Det dröjde icke länge, innan de nalkades villa Hortensia.

En fjerdedels timme innan våra tre vänner bundo sina hästar i skogen utanför parken och till fots närmade sig boningshuset, hade Fra Benevento och »Pengen» anländt till villan. De kommo båda åkande i ett af den förres eleganta ekipager, men »Pengen» hade fått sin plats bredvid kusken. Vid dagsljus skulle denna underordnade plats hafva djupt harmat honom för den röda västens skull, men om natten, då ingen såg hans förnedring, tyckte han det icke vara så noga. Både Jakob i egenskap af godsegare von Lundström och Erik såsom hans betjent befunno sig hos fröken Cecilia »von Pettersson», när starka slag genljödo i huset och förkunnade, att någon önskade blifva insläppt i villan. Fröken Cecilia kysste sin godsegare och ilade ut att öppna. Under hennes frånvaro lät Jakob betjentgossen hoppa ut genom ett fönster och ila till skogvaktarestugan för att kalla de der gömda karlarna. — Då fröken Cecilia återkom, blef hon mycket förvånad öfver sin gamle älskares beteende och hon hade skäl till denna förvåning, ty han företog sig helt enkelt att binda henne till både händer och fötter och lägga en kaffe i hennes mun. Visserligen tyckte hon, att dessa åtgärder, om de skulle kallas kärleksbevis, voro af ett högst underligt slag, och hon var på väg att uttala sin förvåning genom ett högt skri, men deraf blef nu intet, ty innan hon hann börja sin konsert, hviskade Jakob i hennes öra, att han skulle stöta sin dolk i hennes hjerta, om hon gäfve ett ljud ifrån sig.

— Du älskar mig då inte, suckade den sköna.

— Ack jo, mycket, men jag är rysligt svartsjuk, svarade Jakob; och så lade han kafvel i hennes mun med detsamma.

Jakob försvann. Han smög sig in i det rum, som var bredvid Susannas fängelse och blef ett osedt vittne till hvad som tilldrog sig derinne mellan henne och Fra Benevento.

Leona satt i sin kammare och tänkte på sina vexlande öden och på alla de faror, som under de senare åren hotat henne. Småningom gingo hennes tankar längre tillbaka i tiden, ja, ända till barndomen och Ottos, barndomsvännens bild hägrade framför henne. För längesedan hade det blifvit henne klart, att föreningsbandet mellan henne och Otto var någonting vida starkare och innerligare än vänskap. Hon visste, att hon älskade honom. Det hade blifvit klart för henne en gång då professor Blindius var nära . . . usch, hon ryste blott hon tänkte på sin fara den gången. Nu sjöng hon med vemodigt tonfall:

I jublande foglar, som qvittren högt i sky
Och få skåda så vidt öfver skogen,
Hvad sen I? . . . Min längtan är hvarje morgon ny
Att få höra, om Otto är trogen.
Så sjungen en visa om den mig är så kär
Och låten mig veta, om han i hjertat bär
Den kärlek vi svuro hvarandra.

I luftiga skyar, som seglen öfver land
Öfver haf, öfver höjder och dalar,
Som sväfven så högt att ju ingen himlarand
Kan för er undanskymma de salar,
Der Otto nu dväljes — säg, tänker han på mig
Och längtar han efter att färdas på den stig,
Der vi kunna möta hvarandra.

Men ack . . . ingen fogel vill lyssna till min bön,
Ty de tänka allen på hvarandra.
Och skyarna tiga och segla öfver sjön,
Men icke jag vågar dem klandra.
Dock aldrig i tiden jag får en glädjedag
Och aldrig till lifvet jag fatta kan behag,
Om Otto mig glömmet för andra.

Hon hade knappt slutat denna sång, förr än hon uppskrämdes af ett högljudt larmande på villans förstugudörr. En aning sade henne, att den egentliga farans stund nu var inne, och hon blic-

— Härinne hafva vi en våldsam krabat.

kade temligen tröstlöst omkring sig i denna kammare, der hon oakadt ifriga bemödanden icke hade kunnat finna någon utväg till flykt under de dagar, hon tillbringat der. Ännu en gång spanade hennes öga efter denna utväg. Men ack . . . förgäfves!

En stund förgick. Då fråndrogos plötsligt riglarna på dörrens yttersida och en man trädde in. Hon sväfvade mellan fruktan och hopp, mellan fruktan för en fiende och hoppet om en befriare. Men redan den första blick, hon kastade på den inträdande, tillintetgjorde hennes hopp. Hon igenkände alltför väl mannen i röda västen och hon tyckte, att hans fula anlete, nu förvridet af ett demoniskt leende, var ännu gräsligare än eljest. Lampans sken föll rakt på hans ansigte och gjorde dess spritrodnad ännu mera synbar än om han stått i skuggan.

— Nu är jag här, min sötunge, sade den vidrige karlen och nalkades den unga flickan. Och nu skola vi hafva roligt, du och jag, min lilla hjertesnopp.

— Bort, karl! Väga inte att nalkas mig! Gå er väg!

— Ha, ha, ha! Menar du, att jag betalt två tusen kronor för dig för att låta dig gå din väg? . . . Ha, ha, ha! Du är tokig, min sötunge . . . Nehej, nu ska' vi älska hvarandra en stund.

Han var nu alldeles invid henne, så att han vidrörde hennes kind med sin pussiga hand. I sin förtviflan grep hon hårdt i fönstergallrets jernstänger. I detsamma uppgaf hon ett rop af på en gång glädje och förvåning och »Pengen» sjelf var så intagen af den senare känslan, att han för några ögonblick stod och gapade.

Leona hade fått en jernstång i hvardera handen. Den ena fönsterhalfvan var således fri. Tack vare Jakobs fintliga anordning kunde hon fly och vissheten, att utväg till flykt var henne öppen återgaf åt henne både mod och sinneslugn. Hon var icke sen att öppna fönstret. Den ena jernstången kastade hon ut, på det att icke hennes fiende skulle kunna begagna sig af den. Och då nu »Pengen», seende fången på väg att undkomma, närmade sig henne i det högsta raseri, lyftade hon med båda händerna den andra jernstången och gaf dermed »Pengen» ett slag på den ena axeln, ett slag, som om det drabbat hjessan, ovilkorligen skulle hafva ögonblickligen dödat honom, och som nu var tillräckligt att fälla honom till marken. I nästa sekund befann Leona sig utanför fönstret och ilade på snabba fötter derifrån.

Just då »Pengen» efter ett par minuters sanslöshet åter började röra på sig, stormade Otto, åtföljd af två karlar, in i rummet.

— Försent! yttrade Otto tröstlöst. Hon är borta.

— Men der hafva vi ett annat slags fogel i hennes ställe, inföll en af karlarne, i det han pekade på »Pengen».

— Ah! Då har jag dig således, du qvinnoröfvare, utbrast Otto och störtade fram samt grep »Pengen» i kragen.

Men »Pengen» hade redan hemtat krafter och för en enda gång tycktes hans filosofie-doktors-värdighet vara till någon nytta, ty utan tvifvel var det den med denna värdighet förbundna logiska taskspelarekonsten, som sade honom, att han skulle vara förlorad om han råkade i dessa mäns händer. Derfor grep han också med stor sinnesnärvaro samma stång, hvarmed Leona nyss hade slagit honom och hvilken hon hade kastat på golvet, innan hon flydde. Och när han väl hade detta förfärliga vapen i sin högra hand (ty lyckligt för honom var det, att Leonas slag hade träffat den venstra axeln och att den högra således var oskadad) sprang han upp från golvet och gaf med andan af jernstången Otto en så stark puff för magen, att den unge mannen var nödsakad släppa sitt grepp i »Pengens» rockkrage och raglade flera steg baklänges. Som de båda andra karlarne, arbetare från byn, voro obeväpnade, hade »Pengen» nu alls icke svårt att draga sig tillbaka till det öppna fönstret, under reträtten hållande karlarne från lifvet genom att oupphörligt squadronera med sin jernstång, liksom en bård fanjunkare squadronerar med sin sabel öfver ett par idiotiska beväringpojkar. Och när vår filosofie doktor uppnått fönstret, var han icke sen att kasta ifrån sig stången och hoppa ut. I nästa ögonblick var han försvunnen.

I den andra andan af huset, der Susanna satt fången hade under tiden följande tilldragit sig:

Medan Jakob stod vid blinddörren, hvilken han på Dufvas befallning hade inrättat mellan båda rummen, och under det han som aldrig ifrigast lyssnade till det samtal, som den fångna qvinnan och Benevento förde på andra sidan denna dörr, stördes han plötsligt genom flera personers tysta inträde i det rum, der han stod. De inträdande voro Erik, kapten von Dufva, doktor Lundström och några arbetskladda karlar. Alla kommo smygande så tyst, att Jakob icke märkte deras närvaro, förr än deras skuggor föllo på den vägg, vid hvilken han stod. Så snart han nu hade öfvertygat sig om, hvilka de nykomne voro, lemnade han genast sin plats vid dörren åt doktorn och kaptenen, hvilka också icke dröjde att begagna sig af den gamle tjenarens höflighet. De stälde sig att lyssna.

— Du vill således icke fly med mig, Susanna? frågade Benevento.

— Nej, min herre, svarade Susanna kallt. Ni endast inger mig afsky. Och kan jag väl annat än afsky en menniska, så sölad i brott som Ni?

— Det är din skuld, ty om du icke hade låtit Fagerstjerna förföra dig, skulle jag icke hafva varit den jag är. Både du och jag skulle då varit bosatta i främmande land och haft en tarflig utkomst af mitt yrke.

— För mitt förflutna liksom för det närvarande är jag er ingen redogörelse eller räkning skyldig.

— Susanna! ropade han passioneradt . . . Susanna! Fly med mig! Jag eger millioner. Ditt lif skall blifva ett simmande i ett haf af njutningar.

— Undan, karl! . . . Kom mig icke nära!

— O, hvarför skall jag älska dig så ursinnigt, du olycksaliga qvinna, som blifvit född endast till mitt förderf? . . . Ännu en gång frågar, beder, tigger jag dig: fly med mig till främmande land. Der vilja vi låta kyrkan helga vårt förbund och på hela jorden skall icke finnas en enda menniska, så älskad som du, ingen så säll och afundsvärdt lycklig som jag. Kom, kom, sköna älskade Susanna! Ser du icke mina utsträckta armar? . . . Kom i min famn!

Under denna harang tuggade den lyssnande doktorn sina naglar på ett sätt, som tydligt visade, att hans inre var uppfyllt af raseri. Och det erfordrades hela von Dufvas styrka för att hindra honom att öppna dörren och rusa in.

— Aldrig! . . . I evighet aldrig! hördes Susanna svara.

— Nå, då skall du blifva min redan nu . . . här . . . genast.

Ett buller såsom af en brottning hördes. Dessutom halfqvädda ångestrop.

Nu öppnade von Dufva dörren. Men de öfver springorna klistrade tapeterna hindrade öppnandet i icke obetydlig grad, så att Fra Benevento blef varnad. Hans skarpsinnighet sade honom genast, hvad som var på färde och att stor skyndsamhet var af nöden. Genast släpade han Susanna med sig ut i det yttre rummet, hvars dörr han tillriglade utvändigt. Och derute i mörkret grep han Susanna, upplyftade henne, uppsökte en utgång och ilade bort med sin börda. Susanna spjernade emot, men hvad förslogo hennes krafter i en strid mot Beneventos jättstyrka? Han ilade bort med henne och hoppades uppnå sin vagn, innan hans förföljare kunde upphinna honom.

Dessa hade emellertid lyckats få upp dörren och funno till sin häpnad fångelset tomt. De störtade fram till den andra dörren.

Den var stängd. Susannas nödrop hördes allt mera aflägsset. Beneventos förföljare måste nu vända om och ila tillbaka samma väg de hade kommit. Nödropsen vägledde dem. De kommo ut i parken. Der sprang han med sitt rof och förföljarne voro icke sena att ila i hans spår. Det såg ut, som om han skulle i god tid hinna fram till sitt ekipage. Det var förspändt och kusken befann sig på sin plats.

Emellertid hade Otto, då han icke träffade Leona, skyndat ut i parken i den tanken, att hon hade gömt sig der. Han sökte. Han ropade hennes namn. Förgäfves! Då grep förtviflan honom, ty han tänkte, att man fört henne bort och att den karl, som han öfverraskat i hennes rum, endast var en medhjelpare till den, som röfvat den stackars flickan.

Medan han nu gick omkring i parken och ännu då och då ropade Leona, såg han en karl komma ut ur villan bärande i sina armar en qvinna. I den tanken att det var Leona skyndade han fram att möta dem. Och på det sättet gick det till, att Benevento blef afskuren från sitt ekipage. Framför honom stod Otto, bakom honom kommo förföljarne. Han lät höra en ryslig ed.

— Jag måste släppa dig, hväste han i Susannas öron. Det gäller att rädda lifvet. Men vi råkas.

Han släppte henne ned, gjorde en svängning för att undvika Otto, uppnådde ekipaget och var snart långt borta från villan.

Då han kom hem, fann han på sitt nattduksbord detta bref:

»Min herre!

Den mördare, som Ni lagt att döda mig, har blifvit häktad af två polismän, just då han ämnade utföra sitt brott. Från denna stund är det mellan oss en strid på lif och död. Bäfv!

Arabella Ascalona,
Hertiginna.»

Fra Benevento blef i ansigtet blek som ett lik. Han började ana, att hans lyckas stjerna var i nedgående.

Slut på Andra Delen.

SISTA STYFVERNS TRAPPOR.

ROMAN

UR DET MODERNA STOCKHOLMSLIFVET

AF

LODBROK.

TREDJE DELEN.

När måttet är rågad.

FÖRSTA KAPITLET.

Kloka och vansinniga.

På slutningen, som sakta förde ned till stranden af ön, låg hospitalet, inbäddadt i grönska, ty man hade förvandlat åkertegarna till den härligaste park och trädgård för att bereda inrättningens läkare och tjänstemän en njutning. Patienterna fingo nämligen aldrig komma ut bland de grönskande träden, de af dyrbara växter sammansatta buskagerna, utan voro, när de skulle hemta frisk luft, inskränkta till instängda gårdar med grå stenläggning och utan den aldri minsta prydnad. Och detta var en helt naturlig sak. Denna dyrbara inrättning, som kostat millioner, var naturligtvis mindre afsedd för de stackars sinnessjukas nytta eller för att lindra deras bedröfliga lott, än för att bereda ett behagligt lif åt en öfverläkare, ett antal biträdande läkare, några lata tjänstemän och ett antal vaktbetjente — alltsammans folk, som egde den stora meriten att hafva

gjort sig förtjenta af inflytelserika gynnares välvilja. Ett civiliseradt land kan icke dyrt nog betala glädjen att på det bästa tillgodose så förtjenstfulla individer.

På något afstånd liknade hospitalet en liten stad. Våldiga palatslika byggnader i otrolig mängd lågo i rader och bildade sinsemellan stora gårdar eller breda gator. Det enda, som kunde upplysa åskådaren om verkliga förhållandet och säga honom, att här icke var fråga om en stad, utan endast om en asyl för så och så många läkare etc., var den omständigheten, att inga kojor syntes till. Om det hade varit en stad, skulle der ovilkorligen funnits mindre hus, stugor och spår af fattigdom och nöd. Men här fans intet sådant. Här såg man endast det öfverflöd, som rikedomens förmår slösa på sina hus, när den icke fruktar att få se bottnen af kassakistan grina fram bland guldets. Det är troligt, att ett mönstergildt hospital skulle kunnat uppföras för tjugonedelen af hvad detta i verkligheten hade kostat, men hvarför skulle man pina ögon och skönhetssinne hos så och så många läkare, tjänstemän etc. etc. med åsynen af enkla fasader, konstlösa portaler o. s. v., då folket har så välsignadt god råd att inrätta allting på en sådan fot, att så och så många läkare, kamrerare och bokhållare, vaktmästare etc. etc. kunna vid den dagliga åsynen af all den omgifvande lyxen och härligheten vagga in sig i den ljufva drömmen att de äro förträffliga individer, som genom urval bilda gräddan af mensklighetens mjölk, medan allt det andra är blåsur vara och patienterna på hospitalet endast värdelös vassla? Det moderna samhället bör ju vara »filantropiskt» anlagdt och höjden af modern filantropi är att pina hederligt folk för att göra lifvet dragligt för de människor, hvilka egentligen borde behandlas som exportartiklar, emballeras väl och skickas Nordensköldska vägen till tshuktschernas land, om icke för annat, så för att visa de ohyfsade barbarerna, till hvilken höjd af civilisation vi hunnit och hvilka förträffliga exemplar af släktet *homo* så många århundradens framsteg i odling ändtligen förmått framalstra.

Naturligtvis kunna vi icke annat än gilla att man slösat millioner på onyttiga prydnader å offentliga byggnader, så snart vi kommit till visshet om, att man derigenom beredt, vore det också endast ett ögonblick af stolthet hos antydde exemplar af tvåhändta varelser. I de »monumentala» byggnader, till hvilka folket samman-skjutit sina svettbetäckta slantar, må dessa praktexemplar spegla sig och se bilden af sin egen storhet. Det är endast rättvisa af enklaste slag, ty dessa exemplar af vårt från aporna härstammande

slägte kunna aldrig värderas nog högt därför att de fortfarande öfvertyga oss, att statens brödkaka icke är surare än att den kan förtäras. — Naturligtvis är det nu sagda icke yttradt med något slags hänsyftning på den, vi erkänna det beredvilligt, stora skara af tjänstemän, som gått i tjänst hos staten af lefvande interesse för sitt lefnadskall och icke af lumpet begär efter statens aldrig bristande aflöningssummor.

Den som någon gång stannade utanför de väldiga gallerportarna och kastade en blick in i den vidsträckta planteringen fick visserligen aldrig se någon af de sinnessjuke hemta frisk luft derinne, men han hade deremot helt säkert det nöjet att se läkarnes och tjänstemännens damer promenera på de slingrande och väl underhållna gångarna eller sitta under skuggan af träden, sysselsatta med sqvaller eller handarbete. Och om spejaren behagade stanna fem minuter framför porten, kunde han vara förvissad om att få se läkarnes och tjänstemännens barn och barnpigor taga motion, leka och rasa. Han kunde alltså gå vidare med sinneslugn i det medvetandet, att staten har fullvärdig valuta för sina å planteringen nedlagda kostnader.

Men om samme vandrare följde landsvägen ända ned till bron, som ledde öfver ån, passerade bron och intog en position på andra sidan ån midt emot hospitalets palatser och gårdar, så kunde han vara viss att derborta på de instängda kala gårdsplatserna få se de svagsinta promenera och han kunde derigenom få anledning att prisad den sublimes läkarekonst och den statsekonomiska vishet, som inrättar parkanläggningar och trädgårdar för fruar, barnpigor och barn, men låter en stenlagd gård vara det enda experimentalfältet för försöken att låta naturomgifningarna inverka på de sjuka.

Alla dessa iakttagelser och alla dessa reflektioner gjordes en varm Augustieftermiddag af en ung man med glasögon, hvilken kom från den närbelägna staden och följde landsvägen ned till hospitalet. Han stod så länge vid gallerporten, att herr portvakten i den invid porten belägna komfortabla vaktstugan slet sig helt och hållet lös ur sitt alldagliga *dolce far niente* och kom ut för att med händerna instuckna i byxfickorna och med en min, som ådagalade medvetande om vigten af det kall, han innehade, taga den nyfikne främlingen i betraktande. Denne märkte väl, huru portvakten höll på att förgås af sysslolös nyfikenhet, men låtsade icke ens märka hans närvaro. Han syntes deremot ifrigt betrakta de grupper af tjänstemannadamer, barnpigor och barn, som njöto af sommaren i den lustgård, staten bestod dessa nyttiga och nödvändiga medlemmar

af människoslägtet. Påtagligen undrade främlingen, om dessa individer voro svagsinta. Slutligen tycktes han hafva stadgat sitt omdöme rörande denna fråga, ty han lemnade porten och gick vidare. Herr portvakten gjorde en knapphändig helsning genom att föra sitt finger till mössan, men främlingen tycktes icke märka det, hvilket synbarligen i mycket hög grad förtretade portvaktstugans herre, ty han gick in till sig och smälde dörren igen bakom sig så hårdt, att det skulle hafva skakat sjelfva rappningen af husets skorsten, om icke staten hade bestått så präktig cement till murbruket.

Emellertid följde herren med glasögon vägen längsefter ytterkanten af hospitalsparken och anlände slutligen till den af oss nyss antydda positionen på kanten af ärtåkern på andra sidan ån.

Hela främlingens yttre ingaf hvar och en tanken, att man hade främför sig en lärd man. Glasögonen icke mindre än de högt uppskjutande »fadermördarne» och den i många hvarf kring halsen virade halsduken, den af fint tyg förfärdigade dräktens något gammalmodiga snitt, ej mindre än den tankfulla gången och de på ryggen hvilande händerna — allt vittnade om den pedantiske vetenskapsmannen, för hvilken den verkliga världen är mindre verklig än den drömda eller af förståndet konstruerade.

Några af de svagsinta sågos röra sig på gårdarna under bevakning af vaktmästare — robusta karlar, som sågo ut att kunna taga två galna i hvardera handen och blifva herre öfver alla fyra. Emellertid var det endast beskedliga galningar, som voro att se, och då scenen sålunda icke erbjöd någonting af intresse för den lärde herren, åtnöjde han sig med att i en anteckningsbok upprita en plan öfver hospitalshusens och gårdarnas lägen samt den del af trädgården, som var synlig från platsen vid ärtåkern. Derefter återvände han lika tankfull till gallerporten. Endast en enda gång under vägen dit tycktes han gifva akt på de omgifvande föremålen. Det var då han just vid nedstigandet till bron blef varse en båt, hvilken låg till hälften uppdragen på stranden. Då stannade den lärde herren och betraktade mycket noga denna farkost, hvilken i och för sig icke egde annat än ålderdomens märkvärdighet. Men då denna ålderdom, ehuru skröplig den än torde hafva varit, ingalunda gaf båten det antikas värde, mände det icke hafva varit farkosten sjelf, utan någon dermed förknippad biomständighet, som hos främlingen väckte ett så lifligt intresse. När han gick vidare, mumlade han:

— Icke fastläst! . . . Godt!

Slutligen stod han för andra gången vid portvaktens lilla slott,

men denna gång gick han icke fram till gallerporten, utan in i det lilla för besökande afsedda och mot vägen alldeles öppna skjul, som låg vid ändan af portvaktens residens och var förenadt med detta genom en i ekfärg målad dörr. Skjulet hade dessutom en annan dörr, hvilken tydligen förde in i trädgården och utan tvifvel tjänade till att insläppa de personer, som vunno nåd inför herr portvaktens glasögon. På väggarna voro uppklistrade eller upphängda åtskilliga plakater, hvilka innehöllo underrättelser för inträdessökande — en omtänksam inrättning, som naturligtvis icke kunde annat än bespara herr portvakten mycket besvär och göra hans syssla angenäm.

Den lärde herren torkade sina glasögon och började studera anslagen. På ett af dessa inhemtade han, att öfverhospitalsläkaren, den enväldige regenten på denna plats, var att träffa två dagar i veckan mellan kl. 11 och half 12 f. m. Samma plakat eller något af de andra förkunnade honom, att dessa båda halftimmar voro de enda tider, då någon främling insläpptes — alltid naturligtvis med undantag för folk som voro verkligen galna eller önskade blifva det.

Herren med de väldiga »fadermördarna» ringde på hos herr portvakten och hade efter två minuters väntan äran att se denne högt uppsatte man träda fram i sin dörr och fixera honom med allt annat än vänliga ögon.

— Hvem söker herren? dundrade han.

— Ah, förlåt, svarade den lärde med en mycket stötande brytning på något utländskt tungomål . . . förlåt, att jag störde er sömn. Jag önskar tala med öfverläkaren.

Portvakten ansåg förmodligen öfverflödigt att inlåta sig i samtal med en så långt under honom stående person, hvarför han pekade på nyss omtalade anslag på väggen och gjorde denna sin åtbörd fullt ut så majestätisk som någonsin en man i hans höga samhällsställning förmått.

— Läs der! sade han och smälde så igen dörren.

Men den lärde främlingen var icke så lätt att afspisa. En beskedlig svensk, som blifvit vand vid alla former af officiel höflighet i vårt land, skulle utan tvifvel hafva gått beskedligt hem igen och kommit tillbaka en af de båda å plakatet utsatta dagarna och på fastställt klockslag. Men såsom vi nyss antydde var herren med »fadermördarne» uppenbart en utlänning och förmodligen äro sederna utrikes annorlunda än våra. Han ringde på nytt, hvarken häftigare eller längre än förra gången. Allting hos denne man ända från halsens styfhet ända till de minsta rörelser tycktes vara afmätt med matematisk eller logisk noggrannhet.

Herr portvakten var synbarligen mycket retad, då han för tredje gången kom ut. Hela hans person hade detta utmanande utseende, som är egendomligt för slagskämpar och uppretade tjurar. Naturligt var, att han måste urladda sin vrede på något sätt, och som han var svensk, skedde det med en rad grofva svordomar, så pöbelkonstnärligt som möjligt, interfolierade med förolämpande epitetter. Man skulle kunnat tro honom hafva lärt konsten bland ungherrarne i en viss hofrätt. Hufvudinnehållet af hans tal var emellertid en fråga, hvarför herren icke ville »packa sig bort.» Det är möjligt, att utländingen icke förstod hälften af hvad herr portvakten sade, och lika möjligt är, att han förstod alltsammans, men icke ville inlåta sig i strid med den stränge herr portvakten på ett fält, der grofheter skulle afgöra segern. Säkert är emellertid, att den lärde icke besvarade herr portvaktens tal, utan helt enkelt, men kallt sade:

— Ni är god att genast framföra mina helsningar till öfverläkaren och för min räkning anhålla om ett samtal . . . Se här, lemna honom detta kort.

Herr portvakten stafvade sig fram och läste på kortet:

G. da Viso,

Med. D:r, Professor.

Rom.

Då herr portvakten hunnit till slutet utan att visa något tecken till benägenhet att efterkomma den lärdes önskan, yttrade denne skarpt:

— Ni lyder . . . annars utverkar jag ert afsked.

Herr portvakten blef häpen. Med så fräck oförsämndhet hade aldrig någon menniska behandlat honom . . . Afskeda *honom!* . . . Han, som tjänade staten så troget genom att snäsa folk från morgon till qväll . . . Det var en upprörande tanke, hvilken kom hans hals att svälla af allt det ovett, som ville arbeta sig fram och som helt säkert äfven verkligen skulle hafva trängt fram, om han icke råkat få se den lärde herren rakt in i ögonen. Dessa hårda, kalla, gråa ögon, från hvilka blickar så skarpa som dolkklingor framträngde, förbryllade helt och hållet den värde potentaten i portvaktareslottet — ty så må man med fullt skäl benämna denna byggnad, hvilken, huru liten den än var, skulle i afseende på yttre prydnader hafva kommit mångt herregods att rodna af blygsel. — Den der iskalla blicken afskräckte herr portvakten från vidare fortsatt opposition. Han smälde igen dörren och försvann.

Efter tio minuter återkom han och förklarade, att »öfverläkare

Bläckström, ville hafva äran genast mottaga doktor da Viso. Herr portvakten skulle just öppna dörren till planteringen för att insläppa främlingen, då denne lade sin hand lätt på hans arm och yttrade:

— Lägg bort ditt högmod, man, annars blir du inom natt och år lika vansinnig som någon af patienterna derinne. Jag är läkare. Kom ihåg, att jag varnat dig . . . Öppna nu, min vän!

Portvakten stirrade på den märkvärdige främlingen lika fänigt, som om doktor da Visos förutsägelse redan i detta ögonblick höll på att gå i fullbordan. Men främlingen bekymrade sig icke mera om portvakten, utan trädde in i trädgården med minen hos en man, som var hemma på stället. Strax innanför porten mötte honom en livréklädd lakej, hvilken förklarade sig hafva uppdrag att ledsaga honom till doktor Bläckström.

ANDRA KAPITLET.

Afdelningen för "Galna af olycklig kärlek."

Doktor da Visos mottagande hos öfverläkaren på hospitalet var det aldrig hjertligaste, man kan tänka sig, och de båda herrarne hade icke varit tillsammans en half timme, innan de befunno sig vid doktor Bläckströms lukulliska middagsbord, hvarest da Viso lät både de utsökta rätterna, den charmanta värdinnan och de goda vinerna sig väl behaga.

De båda läkarne hade aldrig tillförne sett hvarandra, men det är med läkare liksom med frimurare — de känna igen hvarandra på vissa osvikliga tecken och fatta genast förtroende till hvarandra. En väl använd vetenskaplig term, en liten anmärkning rörande sanitära förhållanden — mera är icke af nöden. Och doktor da Viso hade genast intagit sin yrkesbroder genom en snillrik anmärkning angående salicylsyrans egenskaper och verkningar. Bläckström skulle hafva varit beredd att inför hvilken fakultet som helst svärja på, att da Viso var en riktig doktor och ingen quacksalvare och aldrig minst någon förklädd person.

Värdinnan — en ung dam af professorskan Blindius' älskvärda

skaplygne, egde en anmärkningsvärd skönhet och ett sällsynt älsk-
värdt sätt, det senare i all synnerhet mot de herrar, hvilka stundom
hedrade hennes herre och man med sina besök. Den utländske
doktorn syntes henne vara ett så kuriöst exemplar af den lärda
rasen, att fru doktorinnan visade sig från sina älskvärdaste sidor
mindre för att verkligen behaga honom, än för att förskaffa sig
en stunds nöje genom att drifva gäck med honom. Hennes
ögonkast skulle hafva varit mördande för hvarje ung mans sinnes-
frid, som råkat ut för dem. Hennes leenden skulle förvridit
hufvudet på tusenden och de små förtjusande groparna i hennes
kinder skulle hafva för evigt fjettrat millioner manliga indi-
vider vid hennes triumfchar. Men doktor da Viso var så hårdt
insnörd i sin vetenskaplighet och så väl bepansrad genom sin lär-
dom, att doktorinnan Bläckström slutligen insåg, att hans hjertas
murar och bastioner voro ointagliga genom dylika medel. Då än-
drade hon taktik, liksom mången klok general varit nödsakad att
göra före henne, och hon lade nu an på att inför den utländske
läkaren bevisa, att de svenske läkarnes hustrur äro ganska hemma-
stadda i theoretisk medicin. Under dessa försök gaf hon genom
felaktigt bruk af de lärda termerna mången dundrande örfil åt
både sundt förnuft och vetenskap och läkarelatinet. Men doktorn
lyssnade till hennes ord på ett sätt, som tydligt visade, att han
gaf henne sitt öra mera af skyldig artighet, än emedan konversationen
beredde honom något nöje.

— Det fins ett gift, som heter *atropin*, yttrade hon bland
annat. Jag tror, att växten kallas *Atropina donnabella* och det
skulle intressera mig att veta, huru . . .

— *Atropa belladonna*, rättade da Viso lugnt.

— Men belladonna betyder ju en vacker qvinna? . . .

— Riktigt, min nådiga, och växten kallas så, därför att
vackra qvinnor använda dess saft till smink.

Doktorinnan kände sig slagen, men fortfor käckt att tala om
saker, som hon icke förstod. Slutligen framstälde hon den frågan,
hvilken del af läkarevetenskapen, doktor da Viso företrädesvis stu-
derade.

— Den sjukdom eller, rättare sagdt, de sjukdomar, som kallas
vansinne.

— Ni har rätt, min herre. Ingenting kan vara mera intres-
sant än en vansinnig. Men bland de många olika slagen af van-
vett, hvilket har mest tilldragit sig er uppmärksamhet?

— Den galenskap, som har sin rot i olycklig kärlek.

Den ädla damen visste icke, huruvida den lärde herren menade allvarligt eller ville roa sig på hennes bekostnad. Derfor fann hon nu omsider rådligast att tåga, hvarigenom det blef möjligt äfven för hennes man att blanda sig i konversationen. Han hade en längre stund förgäfvat gjort försök i den riktningen och då han fann sig icke duga till att öfverrösta sin talträngda fru, hade han tagit sig den ena aptitsupen efter den andra — något, som för öfrigt hörde till hans dagliga lefnadsvanor och icke kunde annat än tillförsäkra staten, att han ordentligt skötte sin tjänst.

Och så slutades omsider måltiden. Herrarne drogo sig tillbaka till rökrummet och frun gick ned i trädgården för att sqvallra bort en stund med de andra hospitalsfruarna och tillse, att barnpigan visade all nödig undfallenhet för de kära barnens nycker. Ty det var en af hennes principer, att, då viljan, som hon på latin helt naivt kallade *voluptas* *), är en god egenskap hos menniskan, bör den också få utveckla sig i full frihet. Och om någon djerfdes göra invändningar, svarade hon alltid med det slående beviset, att hon sjelf hade som barn fått sin vilja fram i allt. Naturligtvis ville ingen göra henne uppmärksam på, huru illa hon till följd deraf blifvit uppfostrad.

Emellertid sutto herrarne i förtroligt samspråk och derunder uttalade doktor da Viso sin önskan att få bese hospitalet, särskildt afdelningen för »galna af olycklig kärlek.» Och Bläckström förklarade, att det skulle vara honom både en ära och ett nöje att visa alltsammans för en så högt aktad yrkesbroder. Herrarne slutade i ro sina cigarrer och begäfvot sig derefter att beskåda inrättningen.

Gående från cell till cell förklarade öfverläkaren allt för sin gäst och berättade de vansinnigas lefnadshistorier i samma nonchalanta ton, som han skulle använt för att förtälja en saga ur »Tusen och en natt,» hvilket bevisade, att deras olyckliga tillstånd icke för honom hade någon annan betydelse än den att vara källan till hans stora inkomster och till förmånen af en furstlig bostad. Att de voro lidande medmenniskor tycktes vara en för honom obekant omständighet eller åtminstone något, hvarpå han aldrig behagade tänka. I somliga celler trädde han utan fruktan in med sin gäst. Det var hos de mera stilla galningarna. Och när de båda herrarne anlände till en cell, der en våldsamt patient var innesluten, öppnade

*) *Voluptas* betyder njutning, liderlighet. Vilja heter *voluntas*.

han blott en liten lucka, som var infattad i dörren och tillräckligt stor att tillåta en person i sänder att se allt hvad som fans eller tilldrog sig derinne. På en nervsvag person skulle en dylik vandring hafva gjort ett skakande intryck. Fåniga blickar och leenden, hemska tjut och rytanden, sånger och hädelser — man kunde bli förfärad för mindre. Den känslolöse och uppenbarligen endast för sina materiela njutningar lefvande öfverläkaren vid anstalten visade sig emellertid oemottaglig för intryck af detta slag. Hans ansigte var lika leende hela tiden, ja, här och der vid någon cell roade han sig och sin gäst genom att gäckas med de stackars svagsinta och reta dem till vrede.

— Den der flickan, sade han, då de båda herrarne befunno sig vid luckan på dörren till en cell, hvarest satt en ung, blek, afmagrad qvinlig varelse, som dock bar spår af en icke vanlig skönhet... se på den der flickan, min herre. Hennes historia är märkvärdig. Uppfostrad i ett rikt hem af en svag, men kärleksrik mor, förälskade hon sig i en grefve. De blefvo förlovade. Men ett, tu, tre gjorde hennes far en lysande bankrutt med två och en half million i passiva och tio tusen i aktiva, deraf tre fjerdedelar osäkra fordringar. Naturligtvis bröt grefven förbindelsen med flickan...

— Det var en usling, mumlade da Viso.

— Och så blef hon galen. Var det inte en dum jänta?

— Den beklagansvärd!... Huru visar sig hennes sjukdom?

— Deri att hon i hvarje föremål af guld tror sig se sin förlofningsring. Vänta, herr doktor, så skall jag genast bevisa sanningen af mina ord.

Bläckström lossade från magen sitt guldur med vidhängande kedja och räckte det in genom luckan. Den stackars vansinniga blef genast varse det skimrande guldets och störtade med ett skri upp från träbanken, på hvilken hon satt hopkrupen, liksom om hon hade frusit. I nästa ögonblick rusade hon med fladdrande hår och ångestfullt förvidret ansigte fram till dörren, ropande:

— Gif hit min ring... Adolf gaf mig den...

Bläckström drog tillbaka handen med klockan och sträckte i stället fram den andra handen, i hvilken han höll sin käpp med elfbenskrycka. Med detta vapen gaf han henne ett slag öfver de framräckta fingrarna, så att den arma varelsen lät höra ett rop af smärta. Derefter tillslöt han skrattande luckan och aflägsnade sig med sin gäst. Ännu länge hördes den arma ropet efter sin ring. Den blick, som da Viso slungade på sin värd, var dyster och ho-

tande, men han beherskade sig, visade icke ens den afsky, han kände, och frågade lugnt:

— Vi befinna oss således nu i afdelningen för galna genom olycklig kärlek?

— Ja visst, min herre!

De vandrade vidare från cell till cell. Slutligen hade de uppnått ändan af korridoren och endast en enda cell återstod att besöka i denna afdelning af anstalten. När de båda herrarne stannade utanför dörren till denna cell, yttrade Bläckström med sitt nästan stereotyperade leende:

— Härinne hafva vi en våldsamt krabat.

— Hvad heter han?

— Det är en adelsman vid namn von Fagerstjerna. Han lär hafva blifvit förälskad i en sömmerska eller någonting dylikt. Det tyckes, som om den damen haft flera älskare, ty den här uslingen fick en kula genom lifvet vid ett besök hos henne . . . nå, jag vill låta vara osagdt, om det var en kula eller ett dolkstygn. Nog af, han vårdades, under tillfrisknandet efter såret, af samma sömmerska, hvilket för hvarje dag stegrade hans kärlek ännu mera. Till råga på eländet fick han, förmodar jag, dagligen bevittna den lättsinniga damens otrohet och i stället för att låta detta hos sig väcka afsky för qvinnan blef han galbare i henne för hvarenda dag, tilldess hans förstånd flög sin kos med ens. Det visar karlens lumpenhet. Jag har aldrig kunnat fördraga honom. Hvarför hade han inte det vettet att trösta sig hos en annan? . . . Se der är han!

Bläckström hade, under det att han talade, öppnat luckan, så att da Viso kunde se fången. Den stackars Arnold von Fagerstjerna gick som ett rytande lejon fram och tillbaka på den trånga golftytan. Emellanåt utstötte han de hemskaste tjut, slet sig i det hop-tofvade håret och fäktade med armarna. Det enda ord, som i hans vrålanden var begripligt, var namnet Susanna.

— Inger han icke afsky? frågade öfverläkaren.

— Tvärtom, min herre! Han intresserar mig.

— Är det möjligt?

— Hvilken behandling låter Ni honom undergå?

— Ingen! . . . Han är obotlig.

— Derpå tviflar jag. Under min praktik i Rom har jag mer än en gång haft under min vård personer, som befunnit sig i samma läge.

— Och botat dem?

— Jag har återgifvit dem förnuftet.

— Men när Ni en gång blir fri . . . ?

— Genom hvilka medel?
— Det är min hemlighet, men om Ni ville...
— Afbryt icke!... Jag går på förhand in på allt hvad Ni föreslår.

— Min herre, jag stannar ett par veckor i orten. Ville Ni tillåta mig att under tiden behandla denne man, hoppas jag kunna bevisa, att han ingalunda är obotlig.

— Oändligt gerna!

— Men då måste jag hafva tillträde till honom när som helst och mina befallningar angående honom skola punktligt fullgöras.

— Ni skall få ett kort, som berättigar er till inträde när som helst och jag skall tillsäga betjeningen och vaktmanskapet att i allo lyda edra föreskrifter.

— Mycken tack!... Min första föreskrift är då, att fönstret i denna cell förses med blått glas i stället för det färglösa.

— Ni hör! yttrade Bläckström till vaktmästaren, som åtföljde herrarne.

Vaktmästaren bugade sig för att bevisa, att han hörde, hvar efter de båda läkarne begäfv sig tillbaka till läkarens magnifika våning, der värdinnan väntade dem vid kaffebordet. Efter intaget kaffe tog doktor da Viso afsked och begaf sig till fots tillbaka till staden.

Från den dagen besökte han hospitalet hvarje förmiddag och tycktes med stor ifver egna sig åt von Fagerstjernas helbregdgörelse. I den lilla landsortsstaden talade man endast om den italienske doktorsn människovänlighet.

TREDJE KAPITLET.

Ett streck i räkningen.

För att sätta läsaren i tillfälle att förstå det efterföljande, nödgas vi nu gå något tillbaka i tiden och förflytta oss således till ungefär en månad före de nyss skildrade tilldragelserna i hospitalet eller med andra ord till dagen efter Fra Beneventos och »Pengens» misslyckade attentat mot Susanna och Leona i Villa Hortensia. Vi

erinra att för Beneventos räkning försöktes samtidigt af »Sjöröfvaren» ett mordattentat mot Arabella och att äfven detta misslyckades samt att Fra Benevento, hvilken hittills gynnats af den mest lysande framgång i alla sina planer, nu började misstänka, att hans lyckas stjerna var i nedgående.

Men Fra Benevento eller, för att någon gång begagna hans verkliga namn, Edvard Hallgren var icke en person, som så lätt lät sitt mod nedslås. Tvärtom var han en af dessa viljestarka naturer, hvilka tyckas skapade enkom för att till det yttersta kämpa mot ödet. Han satt nyss angifna förmiddag i sitt s. k. arbetsrum i Fagerstjernska palatset och rökade sin doftande cigarr med samma yttre lugn, som om ingenting ovanligt hade tilldragit sig föregående afton. Tydligt väntade han någon person, ty hans blickar voro ömsom fästade på regulatorn och dörren. Emellanåt talade han halfhögt och vi vilja en stund lyssna till hans ord, för att derigenom möjligen kunna gissa oss till hans tankar och planer.

— Det är tydligt, mumlade han, att Fra Beneventos rol är utspeld åtminstone i hufvudstaden. Äfventyren i går afton hafva lemnat alltför goda vapen i händerna på min sköna och hatfulla Arabella för att tillåta något hopp om, att hon icke skulle begagna dem. Jag kände tydligt igen den der kaptan Dufva, som förmodligen är hennes älskare eller åtminstone försöker uppnå denna rang. Jag tänker, att han redan är hos henne för att aflägga sin rapport och mottaga sin belöning. Den fördömde »Pengen», som skulle ställa allting så dumt! . . . Men det gör ingenting. Om Fra Benevento försvinner, hvad hindrar, att han uppträder i annan gestalt?

Fra Beneventos kammartjenare inträdde och anmälde, att två notarier anhöllo om audiens. Att döma af signorens min, då han hörde detta, voro just notarierna de personer, han väntade.

— Låt dem komma in, och hör på . . . sedan vill jag vara ostörd och är således icke hemma för någon.

Kammartjenaren aflägsnade sig bugande och kort derefter inträdde notarierna. Den ene var halt, men bemödade sig att dölja detta fel. Den andre var icke halt, men hade en så vaggande gång, att man kunde tro honom hafva detta lyte. För öfrigt voro båda klädda med den elegans, som är så kännetecknande för unga jurister.

Fra Benevento inbjöd dem att taga plats, sedan han helsat dem med den nedlåtenhet, som endast en verklig advokat kan visa och endast en verklig skådespelare förmår efterhärma.

— Mina herrar, yttrade Benevento, jag har ledsnat på Stockholm och ämnar fara hem igen till det land, der min vagga stod.

— Det låter otroligt, signor Benevento, utlät sig den halte juristen. Huru kan man blifva utledsen på en stad med så gudomliga nöjen som Stockholm. Vi ha ju Norrbro och Strömparterren och Berns salong och cirkus och dramatiskan och . . .

— Sant, min herre! Stockholm har allt detta, men intet af allt detta kan för mig ersätta mitt fädernesland. Jag förgås af hemlängtan och skulle dö, om jag vore nödsakad att tillbringa annu ett år här uppe i Norden. Lyckligtvis finnes icke mycket, som håller mig kvar. Det är verkligen en ren obetydlighet, mina herrar, ty det är endast det här palatset och dess möbler, således en liten affär rörande på sin höjd en million. Jag har beslutat sälja alltsammans och jag har anmodat er, mina herrar, om detta besök för att få ett lagligt köpebref uppsatt.

— Vi stå till ert förfogande, försäkrade den af de båda herrarne, som endast låtsade vara halt, i det han med beundran betraktade en man, hvilken ansåg en million vara en »liten affär.»

— Ni har således köpare? sporde den halte.

— Ja visst, ehuru han bjuder mig endast två tredjedelar af värdet. För några dagar sedan lät jag min intendent annonsera om saken i tidningarna. Tio svar ingingo. Jag fästade mig vid det anbud, som gjordes af en rik garfware från Vesterås eller Vestervik eller någonting dylikt. Han heter Grundman. Se här hans skrifvelse, mina herrar! . . . Läs en igenom den och sägen mig, hvad I tänken om saken.

Den verkligen halte tog emot skrifvelsen och läste högt:

»S. H. T.

Jag har tagit mig friheten reflektera på er ärade annons om huset och möblerna. En bekant till mig har på min begäran besett alltsammans. Jag bjuder er 650,000 för huset och 350,000 för möbleringen och skall betala alltsammans med pengar, som jag ärligt garfvat samman på Vesteråshudar. Min adress är garfware Jöns Peter Abraham Grundman i Vesterås.»

— Det här lär vara en tät garfware, menade den halte.

— Helt visst, men saken rör sig ju kring en obetydlighet, inföll Benevento. Bara en enda stackars million! Det är samma belopp, som jag plägar gifva mina afskedade tjänare, om de uppfört sig väl . . . Men hvad sägen I nu om affären, mina herrar? Viljen I uppsätta köpeafhandlingen? (Han såg på klockan.) Jag afreser

från Stockholm klockan tolf i dag. Hon är nu elfva. Vi kunna medhinna alltsammans under denna timme, icke sant?

— Jo visst? . . . Nåväl, vi skrida då till verket.

Den verkliga halte juristen satte sig till skrifbordet och hade inom en kvart författat köpeafhandlingen i två lika lydande exemplar. Fra Benevento underskref dem och de båda notarierna bevittnade hans namnteckning, hvarefter de af signoren hugnades med ett arvode af ett tusen kronor hvardera. Just i det ögonblick då signorens vagn hördes köra fram, bugade sig de båda herrarne till afsked och Benevento yttrade, i det han ledsagade dem till dörren:

— I eftermiddag klockan half fem kommer den rike garfvaren till eder på ert kontor, mina herrar, för att underskrifva köpebrefven, erlägga köpeskillingen och mottaga sitt exemplar af afhandlingen. Han är lätt att igenkänna — en stor och grof karl med rödbrusigt ansigte och något råa seder. Köpeskillingen och mitt exemplar af kontraktet skall jag vid lämpligt tillfälle låta någon person afhemta och denna person skall då ytterligare till herrarne hvardera utbetala ett tusen kronor för edra besvär.

Juristerne befunno sig i sjunde himmelen.

Fem miuter senare kastade Fra Benevento sig i sin vagn. Just då denna skulle rulla bort, lemnade Benevento till sin kammartjenare en biljett med utanskrift till signora Arabella. I nästa ögonblick var han borta.

Ungefär samtidigt med dessa tilldragelser egde i samma palats, men i den afdelning deraf, som beboddes af signoran, en annan sammankomst rum. Den alltjemt lika sköna damen halfåg på soffan i sin boudoir och i hennes närhet satt kapten Dufva. De hade mycket att förtälja hvarandra, den ene om tilldragelserna i Villa Hortensia aftonen förut och den andra om mordförsöket mot henne. Båda förenade sig i den åsigten, att man genast borde angripa Fra Benevento. Man tyckte sig hafva ganska graverande omständigheter att anföra mot honom. Hans uppträdande bland bofvarna i hålan under Sista Styfverns Trappor, hans attentat mot Susanna, mordförsöket mot Arabella, misstankarna om orättmätig besittning af Fagerstjernska arvet o. s. v. De ansågo det otvifvelaktigt, att om de genast läto häkta Benevento, skulle under rättegångens lopp många för Benevento obehagliga och bindande omständigheter komma i dagen. Arabella kände visserligen ännu någon tvekan, men Dufvas ifver lockade henne slutligen att helt och hållet ingå på hans åsigter. De öfverlade redan om sättet att bemäktiga sig Fra Beneventos person, då signorens kammartjenare

trädde in för att till Arabella öfverlemnade den biljett, som Benevento gifvit honom, när han reste.

— Ni vågar träda in till mig oanmäld! utropade signoran vid åsynen af den ödmjukt bugande kammartjenaren.

— Förlåt mig, nådiga signora, svarade tjenaren, jag sökte kammarjungfrun i de yttre rummen, men då jag icke fann henne der, tänkte jag . . .

— Och jag tänker, att Ni aldrig visar er för mina ögon, om jag icke kallar er. Olydnad i detta afseende skulle betänkligt skada er . . . Och nu, säg fort ert ärende!

— Jag endast har att framlemnade denna biljett.

— En biljett! . . . Från hvem?

— Från min nådige herre! Han gaf mig den, just då han reste.

Arabella och Dufva utbytte ett betydelsefullt ögonkast och på bådas läppar sväfvade utropet »rest!» . . . Men båda beherskade sina känslor och tego, tilldess kammartjenaren hade under förnyade bugningar aflägsnat sig. Men då utbrusto båda på en och samma gång:

— Han är således redan borta.

Och von Dufva fortfor:

— Det var ett styggt streck i räkningen.

— Vänta! . . . Kanske han icke rest bort för allvar, ehuru en aning säger mig att så är . . . Låtom oss läsa hans bref. Troligen innehåller det någon upplysning.

— Ni har rätt, signora. Förlora icke ett ögonblick!

Arabella bröt skyndsamt brefvet och läste högt:

»Min fru!

Då Ni sjelf förklarar, att allt är slut mellan oss, allt utom hämnden, så torde Ni icke förvåna er öfver hvad jag nu har äran låta er veta. Jag lemnar er. Ni ser mig aldrig åter, så vida Ni är förnuftig. Men om jag finner, att Ni fortfarande söker mig och vill tillfoga mig skada för att tillfredsställa ert hämndlystna sinne, så må Ni bäfva för min vrede. Alltså ännu en gång, var förnuftig! Då skall nåd få gå före rätt!

Jag har sålt det hus, hvori Ni bor, och som köparen tillträder det redan i dag, behagade Ni kanske ögonblickligen afflytta. Jag nämner detta för att bespara er skymfen att blifva utkörd.

Fra Benevento.»

Arabellas vrede upptändes naturligtvis genom denna skrifvelse.

Hon kramade tillhoppa brevet med sin lilla hand, stampade med sin förtjusande fot och utropade:

— Den oförskämde! . . . Nåd före rätt! Alldeles som om den brottslige vore jag och icke han, den eländige. Och så vill han ålägga mig att vara overksam, att låta honom, den största skurk i världen, undslippa schavottering och straff. Nej, nej, nu först skall det blifva allvar af. Det skall i hela hans lif icke finnas en enda undanskymd vrå, dit icke mitt spejande öga skall tränga. Han skall lära känna hvad det vill säga att skymfa en Ascalona, sedan han förstört hela hennes lif.

Den sköna damen föll i gråt.

— Lugna er, ädla signora, yttrade von Dufva ömt, fattande hennes hand, lugna er! Ännu kan Ni blifva lycklig . . . Ert förflutna lif är att betrakta endast såsom den första akten i ett upprörande skådespel. Snart komma andra och tredje akterna.

— Den andra akten heter hämnd, utropade signoran.

— Och den tredje kärlek . . . Ädla signora, den dag skall komma, då Ni vid sidan af en ädel och er värdig make glömmer det förflutnas sorg för det närvarandes glädje.

— Tror Ni det? hviskade Arabella, på samma gång kastande en lång och af tårarna beslöjad blick på den unge mannens öppna och redliga ansigte.

— Mitt hjerta säger mig det, utropade kaptenen entusiastiskt, detta hjerta, som sväller af tillgifvenhet och klappar af kärlek till er, detta hjerta, som . . .

— Tyst, tyst, min vän! . . . Kom ihåg, att jag ännu är en annans maka.

— Men när Ni en gång blir fri . . . ?

— Då begår Ni ingen synd genom att föra ett sådant språk till mig, sade den sköna qvinnan leende och räckte honom sin hand, hvilken han betäckte med kyssar, innan hon sakta drog den ifrån honom . . . Men nu är icke tid hvarken att drömma eller tala om kärlek och lycka. Vi hafva framför oss ett arbete, som kräfver alla våra krafter.

— Men då nu den s. k. signoren rest sin väg . . .

— Och det tror Ni verkligen? . . . Nej, min vän, han blir nog kvar i Stockholm under en eller annan förklädnad. Det blir min sak att uppspåra honom. Ni åter måste afresa för att . . . Men kanhända Ni ledsnat vid att hjälpa mig?

— Tro icke det, signora! . . . Jag vill bistå eder, så länge mitt hjerta klappar och mina pulsar slå och min tankegång är redig.

Ni kan aldrig af mig fordra någonting så svårt, att jag icke skulle med glädje uträtta eller offra det.

— Jag tror er . . . så se nu här min plan! . . .

Som vi emellertid under berättelsens fortgång erhålla kännedom om såväl beskaffenheten af dessa planer, som huru de utfördes, lemna vi nu dessa båda fiender till Fra Benevento, endast tilläggande, att Arabella redan samma dag på eftermiddagen lemnade Fagerstjernska palatset och flyttade till en våning vid Regeringsgatan, hvilken hon redan för flera veckor sedan hyrt och låtit i ordning ställa, i den tanken att det förr eller senare skulle blifva nödvändigt för henne att lemna sin boning under samma tak som Fra Benevento.

Ungefär samtidigt med Arabellas besittningstagande af sin nya bostad, d. v. s. klockan fem eftermiddagen, inträdde en främling på de båda haltande juristernas kontor. De båda herrarne sutto redan i spänd väntan att få se den underbare garfware, som hade råd att skaffa sig bostad och möbler för en million. Redan vid första ögonkastet på den inträdande insågo de båda haltande juristerne, att det måste vara den person, signor Benevento hade beskrifvit för dem.

Han var af Fra Beneventos längd, men begåfvad med en stor mage, då deremot Benevento var i alla afseenden till kroppen väl proportionerad. Mun och haka voro skägglösa, men ett par yfvida polisonger af det slag, som vunnit så stor efterfrågan i Göteborg, prydde hans kinder. Och så var han så rödbrusig i ansigtet, att man nästan kunde misstänkt, att ett öfverdådigt användande af röd smink förorsakat denna färg. Det var garfware Jöns Peter Abraham Grundman från Vesterås, gurkornas verldsberömda stad. Han var i alla afseenden sådan, som de båda juristerne hade hört honom beskrivas af Fra Benevento. Icke ens dennes lilla anmärkning angående den täte garfvarens råa seder kunde jäfvas såsom obehörig, ty herr Grundmans sätt att halft våldsamt slänga upp dörren till kontoret var ingenting mindre än städadt och när dertill kom, att han, innan han ännu hade stängt dörren, medhunnit att genom utsprutning af enorma brunfärgade massor af saliv förorena det väl skurade golvet, kunde de båda juristerne, både den som var halt och den som tycktes vara det, icke betvifla, att de hade framför sig rätt person, så att intet misstag kunde ega rum.

— Hejsan, är affären klar? skrek herr Grundman.

— Hvilken affär?

— Åh kors, affären med huset, vet jag väl.

— Hvilket hus?

— Det der, som är till salu . . . hå kors, hvad hette nu karlen, som hade det att sälja? Jag kan aldrig komma ihåg de förb. utländska namnen . . . Ben . . . Bin . . . Barn . . .

— Benevento, menar Ni väl?

— Ja, så var det.

— Var god och sitt, medan jag läser upp handlingarna för er, min herre.

— Nå, kör i vind då! . . . Gå på nu, herre, sa' han, som skulle hängas, till bödeln.

Köpebrevet upplästes och underskrefs och på de båda haltande juristernes bord uppräknade den täta garfvaren köpeskillingen, hvaraf hälften erlades i riksbankssedlar, fjerdedelen i guld och sista fjerdedelen i svenska statens obligationer.

Alltså äro både huset och möblerna min egendom nu? frågade garfvaren, i detsamma han lät sitt exemplar af köpeafhandlingen dyka ned i sin djupa ficka.

— Otvifvelaktigt, min herre!

— Och jag kan flytta in i dag?

— När Ni behagar!

— Adjös då, godt folk!

Garfvaren gick, men försummade icke att på sin väg till dörren låta sin mun för tjugonde gången spruta sitt bruna innehåll öfver de haltande juristernes golf, hvilket såg ut, som om det befunnit sig under en duschapparat.

— Fy tusan! mumlade den juristen, som var halt af naturen. Det var mig en råbarkad lymmel.

FJERDE KAPITLET.

En tvekamp på hafvet.

Det ligger i sakens natur, att Dufva, doktorn och Otto icke dröjde länge kvar på Villa Hortensia, sedan de befriat Susanna och genom en noggrann undersökning af både boningshuset och parken funnit det konstateradt, att Leona icke var kvar på platsen och att alla efterforskningar efter henne under nattens mörker skulle vara

fåfånga. Likväl var det endast med möda, de båda andra herrarne kunde förmå Otto att lemna platsen, och när han slutligen lät öfvertala sig dertill, hade han inom sig fattat det beslutet att återvända redan tidigt följande morgon för att med villan till utgångspunkt börja sina efterspaningar. Kapten Dufva hade både hästar och vagnar i en närbelägen bondgård, dit Jakob på hans befallning förflyttade dem, då »Pengen» hyrde villan. Det mötte därför icke stor svårighet för Dufva att anskaffa ett ekipage för att föra Susanna till staden. Erik ilade på hans befallning bort till byn och en half timme senare stodo ett par af otålighet frustande hästar, spända för en elegant vagn, framför dörren till villan. Två af herrarne medföljde till häst, men den tredje, d. v. s. doktorn, skulle icke af någon ting kunnat förmås att afstå från platsen vid den så lyckligt återfunna hustruns sida i vagnen.

Först när herskaperna hade rest, kom den »bildade» fröken Cecilia fram från garderoben, der hon gömt sig. Egentligen visste hon icke, hvarför hon gömde sig, om det icke var därför att hon tyckte befinna sig i en ställning till frågan, hvaraf hennes »bildningskunskap och kunskapsbildning» skulle hemta föga heder och ära. Men när hon kröp från sitt gömställe, skedde det i fullt medvetande om, hvarför hon gjorde detta, nämligen för att falla sin fästman, »godsegaren von Lundström» om halsen. Denne visade sig emellertid mycket kall och väckte derigenom »fröken von Petterssons» förvåning i så mycket högre grad, som han förut hade uppträdt såsom en i förhållande till sin ålder mycket eldig tillbedjare.

— Älskade von Lundström, är du sjuk? . . . Jag skall göra dig frisk . . . Är du sorgsen? . . . Min ömma och fint kunskapsbildade kärlekskuriositet skall göra dig glad.

— Men du kan ju icke stanna här i huset ensam.

— Hvarför inte? Allt för dig, min impregnerade vän!

— Huru? Ensam i huset? Du skulle våga? Du fruktar då icke för tjuftar?

Fröken Cecilia blickade omkring sig med rädsla.

— Eller för spöken? fortfar Jakob.

Fröken Cecilias bildning var icke nog stark att förhindra en rysning. Hon tycktes vara så förfärad, som om spökerna redan visade sig. Det blef icke svårt för Jakob att öfvertala henne till att återvända till Stockholm, men hon tog, innan hon satte sig i den af Jakob anskaffade vagnen, ett formligt löfte af »godsegaren von Lundström», att han skulle ofta besöka henne i staden »under deras förlofnings-tid.» Naturligtvis lofvade Jakob allt hvad hon öns-

skade, blott för att desto fortare blifva af med sin besvärliga dam. Den otacksamme! Fröken Cecilia tänkte hela vägen ända fram till sin bostad i hufvudstaden nästan oupphörligt på sin »rike gods-egare» och på, huru stolt och högmodigt hon skulle uppföra sig mot andra fruar, när hon en gång blifvit lyckligen gift på ett med hennes höga »kunskapsbildning» öfverensstämmande sätt. Under tiden gick Jakob och stälde allting i ordning igen i rummen på villan och tänkte under arbetet på, att han väl skulle akta sig för att ännu en gång i världen träffa den tokiga kökspigan. Men denna föresats blef han redan följande dag nödsakad att uppgifva, ty kaptenen, hans husbonde, ålade honom att tills vidare flitigt odla denna bekantskap. Dufva insåg, att Cecilia skulle kunna i framtiden blifva ett godt vittne mot Benevento, och därför önskade han fortfarande genom sin tjenare underhålla förbindelsen med henne. Äfven tänkte han på möjligheten, att Jakob kunde locka ur henne hvad hon visste om Fra Beneventos hemligheter. Följaktligen måste den gamle trotjenaren ännu en tid hos »fröken von Pettersson» spela rolen af »godsegaren von Lundström» och ännu en tid uppbygga »sin andeliga tillvarelses ethervågor» (detta är fröken Cecilias eget uttryck) »med hennes bildnings sferiskt harmoniska ambrosia.»

När fröken Cecilia ändtligen var borta, var det redan full dager och Jakob sysselsatte sig, som nämndt är, med villans iordningsställande efter de gäster, den senast hyst. Han kände sig nämligen öfvertygad, att herren med röda västen, som hyrt villan, icke skulle komma tillbaka med något påstående att få begagna rummen den återstående hyrestiden. Erik var honom flitigt behjelpig med detta göromål. Men plötsligt hejdade sig gossen midt i afdammandet af en chiffonier och slog sig för pannan.

— Ha! utropade han . . . Jag har glömt något.

Och så rusade han ut, innan Jakob fick tid att fråga, hvad det var, som han hade förgätit. Och Jakob hade alltför många göromål för handen för att hafva tid att springa efter honom och se, huruledes han rusade bort till källaredörren och öppnade den. Det var just detta, som Erik dittills hade glömt. Derinne satt ju hans gode vän Pelle Klunk fången och, enär det icke längre var af behovet påkalladt att hålla uslingen qvar, ville Erik, af skyldig omtanka för husbondens i källaren uppradade vinbuteljer, aflägsna honom derifrån så fort som möjligt. Men så snart han slagit upp dörren på vid gafvel, skyndade han derifrån, ty han förmodade riktigt nog, att Pelle Klunk icke hyste några vänskapliga känslor

mot honom. Men huru snabb Erik än var, blef den ur källaren uttumlande fyllbulten varse en skymt af honom, just då han försvann genom förstugudörren inne i huset. Pelle Klunk befann sig i just lagom »ludet» tillstånd för att utöfva hämnd och han var därför icke sen att försöka, om förstugudörren icke skulle vilja släppa in honom också, men då han förgäfves gjort detta försök tre eller fyra gånger, försvann han snart bland träden i parken, sedan han från källaren hemtat så många vinbuteljer han förmådde medföra.

Så solvarm som denna morgon var, så kallt och blåsigt blef det framåt mot middagstiden och på eftermiddagen växte vinden till storm med orkanlika byar, men Jakob och Erik tänkte icke derpå, ty de hade tillräckligt göromål för händer att kunna glömma allting omkring dem. Det var en halftimme före skymningen, då båda två uppskrämdes genom ett nödrop, som tycktes komma från sjön. Nu först märkte de, hvilken förändring som hade försiggått med vädret. Ännu en gång ljudet det hemska nödroppet och båda tjenarne störtade ut och ned till stranden. Hvilket ohyggligt väder de mötte, så snart de stucko näsan ut genom dörren!

Ett lugnt haf, som ligger spegelblankt, är för ögat en behaglig syn, men lika förfärlig är havets åsyn, när det uppröres af en hvinande storm. Våg vråker sig bakom våg, liksom täflande om att resa sig högst, och deras skumbetäckta kammar förete en hvit färgton, hvilken tillsammans med sjelfva vågens svarta massa liksom afbildar dödens blekhet och grafvens mörker. Och så härligt som det är att höra sjömannens eller fiskarens sång på sjön, när vågorna gått till slummer och hvila vid havets moderliga barm, så förfärligt är det att lyssna till vågornas brus mot farkostens skrof eller i de kokande bränningarna och att låta sina öron fyllas af det buller, som de i våldsam rörelse satta luftvågorna åstadkomma, när tusende onda andar tyckas tjuta rundtomkring. De som göra i estetik må gerna kalla en storm på hafvet sublim och njuta af att, när luft och haf äro i vildaste uppror, skåda »sitt jags och sin omgifnings försvinnande obetydlighet» (hvilket väl lär vara den *högsta* af all estetisk njutning, emedan den nämnes »det upphöjda, det sublima.») Nå, låt de der estetiske herrarne befinna sig en rankig farkost ute på ett af storm och orkan upprördt haf, sväfvande midt emellan de båda krigförande elementerna, så tro vi, att de skola upphöra att njuta af »sitt jags obetydlighet» i jempörelse med obändiga naturkrafter och att fruktan för död och evighet skulle jaga bort all

njutning af »det sublima» i denna fruktansvärda naturtafla, der de sjelfva äro lefvande, i dödsfara sväfvande figurer.

Sjelfva villan var uppförd på ett ställe, der stranden höjde sig till minst femton meters höjd öfver hafsytan, men något längre åt norr började stranden slutta, till dess dess höjd icke var mer än ett par meter öfver ytan af det haf, som nu slungade sina vreda vågor mot klipporna. Dessa klippor voro lodräta, så att på långt afstånd från Villa Hortensia icke fans någon lämplig plats för en mindre farkost att landa. Här och der i remnorna hade en enbuske fattat rot, sugande ur en sparsam samling af sand och jord sin tarfliga näring. Det föreföll otroligt, att dessa förnöjsamma växter kunde lifnära sig der, och de tycktes, sedda på något afstånd, hafva växt ut ur sjelfva klippan. Det var till denna lägre del af stranden, som Jakob och Erik skyndade, när nödropet lockade dem ut. Ingendera hade gifvit sig tid att uppsöka någon hufvudbonad. Deras hår piskades af stormilarna, hvilka läto det stundom blåsa ut från hufvudet och i nästa ögonblick oordentligt pressas mot hufvudskålen.

— Der är en båt, utropade Erik, som först kom fram.

— Min Gud! . . . Och en karl i båten! . . . Han är förlorad, ty om han försöker lägga till, skall hans farkost slungas mot klipporna med en sådan fart, att den krossas, och om den än icke gör detta, utan motstår stöten, huru skall karlen kunna klättra uppför den tvärbranta och nu af det uppstänkande vattnet hala bergväggen?

— Men man måste försöka hjälpa honom, svarade Erik. Icke kunna vi se en människa i dödsnöd och låta henne omkomma utan att göra något försök till hennes räddning? . . . Jag vet ett medel, men . . .

I samma ögonblick grep ynglingen med båda händer fast i en enbuske, hvilken växte just i sjelfva kanten af berget, och nu svingade han sig ned, lyckades få något stöd för ena foten på en ojemnhet i klippan och började nu vinka den i sjönöd städde karlen till sig, hvarunder han höll sig fast i enbusken med endast venstra handen. Orkanen ryckte och slet i honom, men han behöll sitt tag och hade den glädjen att se båten närma sig just mot den punkt af stranden, der han befann sig. Han hade således blifvit bemärkt af karlen i båten och denne hade utan tvifvel förstått hans afsigt att i det ögonblick då båten stötte mot stranden, räcka handen åt den nödstälde och draga honom upp till sig, hvarifrån han lätt kunde med Jakobs tillhjälp komma upp på trygg mark. Jakob jemrade sig och vred i förtviflan sina händer och ropade gång på gång, att Erik ovilkorligen skulle omkomma. Men den modige

ynghlingen lät detta icke inverka på sitt beslut, utan fortfor att vinka. Och båten närmade sig mer och mer.

Ju närmare den kom, desto säkrare igenkände Erik sin fiende Pelle Klunk, ty det var verkligen detta exemplar af fyllbultrasen. Han hade i närheten skaffat sig en båt och hela dagen uppehållit sig i närheten af stranden vid villan. Det är icke möjligt att betvifla, att hans mening var att lura på Erik och försöka fasttaga honom i ändamål att gifva honom betalning för allt det vin, han låtit honom dricka. Under tiden hade han supit sig full af det medförda vinförrådet, somnat och blifvit öfverraskad af stormen och regnbyarna, medan han befann sig på hafvet. När han plötsligt väcktes af de våldsamt rullande vågorna, stormens tjut och det nedströmmande regnet, trodde han sig strax sväfva i lifsfara. Också skulle han verkligen varit förlorad, om han icke hade i yngre dagar varit sjöman och således förstått att manövrera båten. I den första häpenheten var det som han uppgaf sina hemska nödrop, hvilka lockade Jakob och Erik ned till stranden. Redan innan de hunno dit, hade Pelle Klunk börjat lugna sig och sträfvade att i trots af orkan och vågor uppnå kusten längre åt norr, der den småningom blef sluttande och möjlig att bestiga. Men då han såg Erik, föll honom genast i tankarna en djefvulsk plan att förgöra den modige och menniskoälskande gossen, hvarför han också ändrade båtens riktning och styrde rakt mot Erik.

Ändtligen var båten nära. Eriks hjerta bäfvade af glädje öfver att kunna rädda ett menniskolif. Nu var den framme. I nästa ögonblick skulle dess förstäf törna mot klippan. Erik utsträckte så långt som möjligt sin lediga arm för att kunna nå den hand, som den enligt hans tanke, nödstälde skurken sträckte mot honom.

Deras händer vidrörde hvarandra. Nu beredde Erik sig att taga ett kraftigt tag för att hjälpa Pelle Klunk upp ur båten. I detta ögonblick stötte båten våldsamt mot klippan, men tack vare Klunks skickliga sätt att med sin ena hand manövrera med åran, så att stötens häftighet minskades, gick farkosten icke sönder, ej heller erhöll den någon läcka.

Då ryckte Pelle Klunk så våldsamt till, att Erik släppte sitt grepp kring enbuskens stam och föll ned i båten, hvilken i nästa ögonblick aflägsnade sig från stranden. Deruppe stod Jakob förtviflad och nu först inseende, att Erik hade råkat i en snara. Han kunde icke betvifla detta, då han såg, med hvilken skicklighet

Klunk nu manövrerade båten, och då han genom stormen hörde uslingen ropa:

— Äntligen har jag dig fast, din spoling, och kan få betala dig för gammal ost.

— Gammalt vin, menar du väl, yttrade Erik, som till och med i denna ytterliga fara icke förlorade besinningen eller modet. Han var till och med i stånd att skämta.

Hvad som vidare yttrades mellan de båda människorna i båten, det kunde Jakob icke höra, ty båten var redan för långt borta och stormens tjut i hans öron tillstängde dessa för hvarje annat ljud. Men Jakob kunde mycket väl se hvad de företogo sig och han såg det med förtviflan i hjertat, emedan han insåg, att Erik sväfvade i en dubbel dödsfara, att om haf och storm skonade honom, skulle bofven icke göra det.

Under ett par minuter rodde Pelle Klunk med ansträngande af alla sina krafter från stranden. Derefter lade han in årorna i båten och steg upp. Farkosten krängde hit och dit och slungades upp och ned af vågorna, så att de båda passagerarne sväfvade i ögonskenlig lifsfara, ty hvilket ögonblick som helst kunde båten kantra och de störta på hufvudet i hafvet. Med steg, hvilka ruset och båtens i hvarje ögonblick förändrade läge gjorde vacklande och osäkra, närmade Klunk sig sitt offer. Hans blickar uttryckte det största raseri. I hans högra hand blänkte en lång knif och han vrålade, så att det genom stormens tjut och vågornas buller nådde Eriks öron:

— Jag skall lära dig goda seder, eländige pojksvalp. Vill du se huru det ser ut hos f—n, så skall du snart få titta in i hans koja och värma dig vid hans spis, ty du är på väg dit, det säger jag och Pelle Klunk derjemte.

Den raske ynglingen såg sig omkring efter någonting, som kunde tjena honom till vapen och han blef varse en handspak, hvilken låg så nära honom, att han kunde räcka den, om han lutade sig framåt. Men han hade nog sinnesnärvaro att dröja med denna rörelse, tilldess Klunk befann sig på endast en meters afstånd ifrån honom. Då lutade han sig hastigt framåt, grep med blixstens snabbhet handspaken och i nästa ögonblick svingade han den så lyckligt, att den träffade Pelle Klunks högra arm, och med sådan styrka, att bofven släppte knifven. Detta för Erik så farliga vapen föll i hafvet och var inom en sekund försvunnet. När bofven sålunda fann sig afväpnad, uppgaf han ett rytande så vildt, att det hördes ända fram till Jakob, som stod qvar på stranden, mällös

och nästan förlamad af sinnesrörelse, ifrigt längtande efter att företaga någonting till Eriks räddning, men icke vetande, huru detta skulle tillgå. Ty naturligtvis kunde det icke hjälpa, att han emellanåt slet af sig håret och uttalade alla möjliga onda önsknningar öfver Pelle Klunk. Både på grund af den smärta, det erhållna slaget förorsakade honom, och på grund af det helt och hållet oväntade i situationen kunde Pelle Klunk under en half minuts tid icke företaga sig något mot den modige gossen, och när han äntligen sansat sig tillräckligt för att förnya anfallet, märkte han att båten hade af vågorna slungats så nära stranden, att den redan icke var mer än en meter aflägsen derifrån. Det blef således nödvändigt att genast gripa till årorna. Tyvärr var hans högra arm liksom förlamad genom slaget, så att han icke kunde använda den, hvarför han också måste försöka att med en åra utföra hvad som skulle medfört ganska stora svårigheter äfven för en karl med två brukbara händer och två åror. Just då han nådde klippan på stranden med ändan af åran, begagnade han detta stöd mot årspetsen till att skjuta ut båten och han gjorde detta med sådan styrka, att farkosten trots vågornas och stormens motstånd genast aflägsnade sig ungefär fyra meter från land. Derefter arbetade han med sin enda brukbara åra så kraftigt och med så stor skicklighet, att han ännu en gång uppnådde ett afstånd af omkring tretio meter från stranden. Under detta arbete sparade han naturligtvis hvarken svordomar eller grymma hotelser, så att, om ett ordflöde af förbannelser och annat dylikt kunnat dränka Erik, skulle denne hafva omkommit, innan Pelle Klunk uppnådde ett sådant afstånd från land, att han kunde för andra gången fundera på att angripa honom.

Erik besvarade naturligtvis icke med ett enda ord hvad Klunk sade, men han höll ständigt sin handspak redo till att afvärja hvarje tillärnad anfall. Att sjelf taga till offensiven vågade han icke ännu, hufvudsakligen därför att han ännu icke hade hunnit uttänka någon plan, hvilken hade utsigt att lyckas. Han visste, att ett misslyckadt försök skulle vara detsamma som ovilkorlig död.

Under tiden drefs båten icke allenast i riktningen från stranden genom Pelle Klunks ihärdiga bemödanden, utan den blef på samma gång, af stormen och på grund af vågornas sneda riktning mot stranden drifven norrut, så att den mer och mer aflägsnade sig från det ställe, der Jakob stod och med ångest såg efter den. Slutligen var Jakob helt och hållet försvunnen för Eriks blickar och denne kände sig på grund deraf ett ögonblick ganska illa till mods. Val hade han icke väntat sig någon hjälp af Jakob, men det hade lik-

— Söker Ni mig, herre, så har Ni mig här!

väl varit en tröst för honom, att en mensklig varelse och dertill en vän bevittnade hans äfventyr och skänkte honom sin sympati. Hans modiga unga hjerta kände sig beklämdt, men i nästa ögonblick hade han öfvervunnit denna känsla och egnade sina tankar uteslutande åt frågan om räddning.

Pelle Klunk insåg, att hans långsamhet i sina rörelser varit den förnämsta orsaken till misslyckandet af det första anfallet. Derrför beslöt han nu att handla med så stor snabbhet som möjligt. Med infernalisk glädje kände han, att den besvärliga förlamningen af högra armen småningom gaf vika, men han undvek att begagna den, ända tilldess han kände sig fullt öfvertygad, att den var helt och hållet återstald. Emellertid kunde Erik icke känna denna viktiga omständighet, utan invaggade sig i den lugnande öfvertygelsen, att han endast hade att göra med en enarmad karl.

Lika plötsligt som blixten ljungar fram ur molnet störtade Pelle Klunk upp, högt lyftande öfver sitt hufvud den åra, hvilken han med båda händerna förde lika lätt, som om den icke varit annat än en vanlig knölpåk. Erik fick endast tid att till hälften upplyfta sin handspak. I nästa sekund var den slagen ur hans hand och han satt vapenlös gent emot en ursinnig skurk, af hvilken ingen skonsamhet var att förvänta. Han ansåg sig förlorad och uppsände i hast en bönesuck till himlen, troende att i nästa ögonblick hans fiendes lyftade åra skulle falla ned och krossa hans hufvudskål. Det var lyckligt för Erik, att Klunk icke gjorde detta, utan i stället kastade åran på botten i båten och störtade sig öfver Erik med ett språng af det slag, som är egendomligt för tigrar och andra vilda djur af kattsläktet.

Så började nu i den bräckliga, af vågorna kringlungade båten, en brottning, som räckte länge, ty Erik var ingen föraktlig motståndare. Hvad han i jemförelse med sin fiende saknade i fråga om styrka, det ersattes fullkomligt genom hans vighet, och länge voro Pelle Klunks bemödanden att kasta honom under sig fåfånga. Mer än en gång, då de om hvarandra sig slingrande kämparne häftigt rullade mot den ena eller andra relingen, var båten nära att kantra. Och mer än en gång spolade stora störtsjöar öfver dem, hotande att quäfva dem, ja, stundom till och med att draga farkosten med man och allt ned i djupet. Erik bet under kampen samman läppar och tänder, såsom en menniska gör, när hon i farans ögonblick besjålas af en orubblig beslutsamhet. Men Pelle Klunk svor och förbannade både himmel och jord på ett så gudlöst sätt, att Erik nästan väntade, att en ljungeld skulle förgöra hädaren.

Under kampen var naturligtvis båten öfverlemnad åt sig sjelf eller, rättare sagdt, åt inverkningarna af storm och vågor. Ännu en gång närmade den sig stranden och nu i riktning mot en punkt af denna, der inga klippor stego lodrätt upp ur sjön, utan tvärtom stranden med en föga stark sluttning mötte hafvet.

— Du *skall* dö, tjöt den allt mera vilde bofven, i det hans hand famlade efter Eriks strupe, utan att lyckas gripa fast kring den. Pelle Klunk skall, så fattig han är, bestå dig fri skjuts till h—t.

Erik svarade intet.

— Du *skall* dö, utropade å nyo bofven, i det han ansträngde hela sin styrka.

— Om Gud vill, stönade den modige gossen i samma ögonblick då han af Klunks öfverlägsna krafter slungades ned på botten af båten.

Pelle Klunk kastade sig på knä på hans bröst och satte fingrarna till hans strupe. Allt hopp tycktes vara förloradt för Erik och han tyckte sig redan se, huruledes dödens portar upplätos för honom.

Då hördes på stranden knallen af ett bösskott. En kula genomborrade Klunks hufvud. Han släppte sitt grepp kring Eriks strupe, famlade några ögonblick med armarna i tomma luften och störtade slutligen hufvudstupa i hafvet.

Den så underbart i sista stunden räddade Erik reste sig upp och blef varse en man, som stod på stranden ännu hållande bössan i handen. Och Jakob stod vid mannens sida. Några ord äro tillräckliga att förklara sammanhanget. Då nämligen Jakob såg båten försvinna, ilade han förtviflad tillbaka till villan för att i ensamheten begråta Erik, hvilken han redan ansåg såsom förlorad och död. På vägen till villan stötte han oförmodadt på Otto Selig, hvilken genomströfvade nejden för att söka efter Leonas spår. På ett mycket förvirradt sätt omtalade den gamle lakejen hvad som hade tilldragit sig. Huru oredig berättelsen än i anseende till gubbens upprörda sinnestillstånd var, lyckades dock Otto någorlunda förstå hans mening. Genast fattade han sitt beslut, ilade in i villan och uppsökte en bössa, till hvilken Jakob uppletade krut och kulor. Laddande vapnet under framilandet, skyndade nu Otto, åtföljd af Jakob, längsefter stranden i nordlig riktning, tilldess han blef varse båten. Just i det ögonblick då Eriks lif tycktes vara värdt mindre än udden af en knappnål, anlände han till det ställe af stranden, till hvilket båten småningom drefs af vågorna, och vi

hafva redan sett, att han icke förfelade det mål, han valde för sin kula.

Inom förloppet af ett par minuter befann Erik sig i trygghet på stranden. Af Pelle Klunk syntes aldrig mera något spår i denna världen.

FEMTE KAPITLET.

Grundmans bokhållare.

I fem långsamt framflytande veckor hade Otto redan sökt efter Leona. Utan rast, utan ro hade han genomströfvat trakten i alla riktningar, gjort förfrågningar i hvarje stuga och samtalat med tre fjerdedelar af ortens befolkning. Till en början hade hans största bekymmer varit saknaden af en häst, hvilken betydligt kunnat både underlätta och påskynda hans efterforskningar, och han hade en dag beklagat sig för sin vän von Dufva öfver denna omständighet, hvilken hans icke öfverflödiga tillgångar icke tillåto honom att afhjelpa. Följande morgon stampade ett ädelt arabiskt sto i spiltan i det till hans logi hörande stallet och stallbetjeningen infann sig på hans rum för att anhålla om någonting till att fordra hans häst med. Till en början trodde Otto, att man skämtade med honom och visade till och med otålighet. Men då han med egna ögon sett det vackra djuret och värdshusvärden (ty Otto hade tagit in på ett ställe, som icke gjorde anspråk på det ståtliga namnet hotell) försäkrade, att en livréklädd lakej hade aflemnat hästen med den uppgiften, att den tillhörde herr Otto Selig, så kunde han icke tvifla. Han trodde till en början, att det var en gåfva från Dufva, men denne nekade på det bestämdaste dertill och ville icke erkänna, att han hade en aning om, hvarifrån den förskref sig. Saken var emellertid den, att von Dufva hade omnämnt Ottos behof för Arabella, och Dufva gissade, att det var från denna dam gåfvan kom. Det dröjde länge, innan Otto erhöll kunskap om gifvarinnan, men detta hindrade honom icke från att dagligen begagna gåfvan. Derigenom underlättades mycket hans mödosamma sträfvande.

Men Leona var och blef borta. Väl trodde han sig mer än

en gång hafva funnit hennes spår, men fann alltjemt till slut, att han låtit narra sig. Och så led det småningom mot slutet af den tjänstledighet, han åt sig utverkat hos göteborgsfirman Clickson. Af sex veckor hade redan fem gått förbi. Han måste snart rusta sig till att återvända till sin post. Han kände firman Clickson tillräckligt väl för att veta, att om han försummade en enda dag, skulle han hafva förlorat firmans förtroende för alltid. Ingenting är så punktligt som en sådan der gammal och äkta god firma, men liksom den på dagen och timman betalar sina förbindelser, så kräver den också med obeveklig stränghet samma punktlighet af andra — af sina tjenare icke mindre än af sina affärsvänner.

Näst sorgen öfver Leonas hemlighetsfulla försvinnande hade Otto intet större bekymmer än öfver nödvändigheten att snart lemna denna del af världen, der Leona fans och der han gerna ville fortsätta att söka henne. Han öfverlade mycket med sig sjelf angående denna fråga och begärde till och med von Dufvas råd i saken. Denne redlige man lofvade att, om Otto reste, fortsätta hans efterforskningar så ifrigt som tid och andra göromål kunde tillåta honom. Men Otto visste, att ingen människa i världen älskade eller värderade Leona så högt som han sjelf och att därför ingen skulle med hans egen ifver söka efter henne. Och så frågade han sig sjelf, hvad han hade att göra med den praktiga platsen hos firman Clickson och hvad glädje han skulle hafva af de dermed förenade stora inkomsterna, om han förlorade denna Leona, vid hvilken hans hjerta varit fästadt ända från barndomen och ännu var fästadt genom band af den innerligaste kärlek.

— Nej, utropade han ofta, då han uttröttad af dagens mödor och modfärd genom de ständiga misräkningarna kastade sig på sin bädd, nej, jag lemna icke Stockholm, innan jag funnit henne, som är mig dyrbarare än lifvet.

Detta blef också omsider hans beslut. Han skref till firman Clickson ett bref, hvori han omtalade allt och hemstälde, huruvida icke firman, i anseende till dessa behjertansvärda omständigheter, ville låta platsen stå ledig för hans räkning under högst ett halft år. I annan händelse anhöll han om afsked och betyg rörande sitt förhållande i firmans tjänst. Ett par dagar derefter ingick svaret. Det var kallt och kort. Firman Clickson förstod sig icke på kärlek, handlade aldrig med dylikt kram och hyste djupt förakt för allting, som icke kan uttryckas med siffror — det borde Otto hafva kunnat beräkna. Firmans bref innehöll endast ett tillkännagifvande, att Otto var fri från firmans tjänst, samt ett hedrande

vitsord om hans tjenstgöring och hela hans innestående lön. Väl blef Otto till en början en smula snopen, ty han hade nästan ansett sig oundgänglig för firman Clickson. Dugliga män vilja gerna anse sig vara oundgängliga, men få alltid förr eller senare göra den erfarenheten, att ingen menniska tager så betydande del i det menliga arbetets summa, att hans arbetskraft icke kan genast ersättas af en annan lika duglig. Men hvad nu Otto beträffar, så tröstade han sig snart med den tanken, att ingenting nu hindrade honom från att uteslutande egna sig åt efterforskningarna rörande Leona.

Men en dag läste han i en af aftontidningarna en annons, hvori en läderhandlare en gros vid namn Grundman, boende i Fagerstjernska huset vid Kungsträdgården förklarade sig önska en skicklig kontorist, hvilken för fyra timmars dagligt arbete skulle erhålla två tusen kronor i årlig lön. Detta var någonting för Otto. Han finge ju mera än han behöfde för att lifnära sig och dessutom ledighet under tjugo timmar af hvarje dygn, hvarigenom han skulle sättas i stånd att både sköta sysslan och söka efter den försvunna flickan.

Han aflade ett besök hos Grundman och blef antagen.

Den grofkornige garfvaren hade sedan omkring en vecka bott i det palats, der för icke längesedan Fra Benevento och Arabella hade hållit dessa lysande fester, till hvilka hela det förnåma Stockholm önskade inbjudas. Nu luktade huset läder och rå bark på långt håll. Icke underligt! Hela nedre våningen hade blifvit inredd till magasin för alla de produkter, ett garfveri lemnar. Endast ett enda rum, och det låg så, att dess dörr stötte till portgången, hade undantagits för att tjena till kontor.

Otto fann snart, att hans nye principal var en obehaglig person. Hans seder voro så råa, som om han tillbringat hela sitt lif på gallererna eller i en af dessa statens pensionsinrättningar, der brottslingar få kostnadsfritt bröd och tak öfver hufvudet och en mycket filantropisk vård för öfrigt. Åtminstone tyckte Otto, att så råa seder icke kunde råda på andra ställen än dessa. Och aldra obehagligast var Grundman, enligt Ottos uppfattning, när han skämtade, ty den tåte garfvaren var mycket »lifvad för triroligheter», som han sjelf uttryckte sig. Otto fann hans »triroligheter» mer än tarfliga och oftast äfven så råa och cyniska, att han med afsky vände sig bort från en karl, som kunde yttra sig på det sättet. Med få ord, »patron» Grundman (ty han gjorde anspråk på denna titel) uppförde sig som en person, hvilken lyckats blifva rik utan att hafva erhållit någon uppfostran och som, sedan han blifvit rik, saknar lust att

förskaffa sig hyfsning, utan tvärtom föraktar allt hvad bildning heter, emedan den synes honom vara en öfverflödsartikel, som icke bär någon ränta.

Emellertid var det icke ofta hans rödbrusiga anlete och tjocka mage uppenbarade sig på kontoret. Alla de göromål, som tillhörde affären, hvilade på Otto. En trappa upp i palatset bodde Grundman och dit blef Otto aldrig anmodad att komma — en omständighet, hvilken den unge mannen mera prisade än beklagade.

Till sitt yttre hade Fagerstjernska palatset icke undergått någon annan förändring i den nye egarens hand, än den att en väldig skylt numera tronade öfver porten, visande ett väl afmåladt stycke garfvad oxhud och förkunnande med stora bokstäfver, att läderaffärens egare var J. P. A. Grundman. De förnämiteter, som under gamla fröken Ullas tid eller till och med under Fra Benaventos dagar plägat gå ut och in genom den då för tiden högförnäma porten, rynkade på näsan och vände bort hufvudet, när de gingo förbi, för att slippa se denna profanation af hvad de ansågo heligt.

I nedra våningens fönster hängde garfvade oxhudar i stället för rullgardiner och på den rymliga gården, hvarest fordom endast fina ekipager fingo stå och der man aldrig tålt ens ett halmstrå, såg man nu genom den under hela affärstiden, kl. 9—1 på dagen, öppna porten grofva arbetsvagnar, väldiga packlärar, tomma tunnor och skräpande halmhögar.

En dag hade Grundman kommit ned på kontoret för att taga del af affärerna och gifva sina befallningar. Allt detta var snart utträttadt och, med undantag deraf att patronen satt några fula fläckar af snus och tobakssås i de räkenskapsböcker, som det var Ottos stolthet att hålla i snyggt och prydligt skick, hade allting aflupit utan några obehag. Men så stannade patronen qvar en stund och nu visste Otto hvad som förestod. Det skulle naturligtvis blifva en af de vanliga skämtstunderna och bokhållaren önskade af allt hjerta, att hans principal måtte så fort som möjligt fara till pepparväxtens hemland. Också började patronen genast att aflossa sina grofva salvor. En af de minst anstötliga historierna handlade om, huruledes den värde patronen en gång, då en af hans pigor slagit sönder en eller annan småsak i köket, hade hittat på ett, som han yttrade sig, »sju sjungande triroligt straff», i det han lät sina gesäller afkläda henne inpå bara kroppen och hålla henne en halftimme neddoppad intill halsen i det med barkblandadt vatten fyllda djupa karet. Naturligtvis måste vi afstå från hvarje försök

att berätta denna ohyggliga historia på patronens eget »sju sjungande tiroliga» sätt.

Otto hörde på med förströdd min, men råkade derunder att fästa sin uppmärksamhet vid patronens ögon, och han gjorde inom sig den anmärkningen, att dessa ögon sågo bra ungdomliga ut i jämförelse med den lefnadsålder af omkring sextio år, som patronens hela öfriga person tyckes innehafva. Och ännu besynnerligare föreföll det Otto att, då patronen skulle med sin näsduk vifta bort en besvärlig fluga från sitt rödbrusiga ansigte, det hvita tyget d. v. s. den del deraf, som vidrörde ansigtet, blef rödt, alldeles som om herr patronen hade sminkat sig.

Emellertid erhöi snart Otto annat att tänka på och patron Grundman måste upphöra med sina historier, ty en besökande herre trädde in på kontoret för att tala vid den täte garfwaren. Det var en liten och tjock karl, klädd ibland annat en lysande röd väst. Med få ord, det var »Pengen.» Visserligen kände Otto icke »Pengen» eller hade en aning om, hvilken viktig person denne var, men »Pengens» utseende var tillräckligt att ådraga honom Ottos uppmärksamhet.

— Patron Grundman, förmodar jag? yttrade den besökande, sedan han gjort en sirlig bugning för den mäktige mannen.

— Ja visst! Söker Ni mig, herre, så har Ni mig här. Men för tusan, en sådan grann väst Ni har. Sju och femti alnen? . . . Hä?

— Sju och sextisju, herr patron, svarade »Pengen» stolt. Kan det vara möjligt att få samtala en half minut med patronen i enrum?

— Jo för sju sjungande tiroligheter! Stig upp till mig! Jag har mitt bås en trappa opp. Kom herre och se, huru rika garfvar Grundman har det.

De båda herrarne följdes åt ut från kontoret.

Otto blickade länge oafvänt på den dörr, genom hvilken de hade försvunnit. Icke därför att han fann någon af dem vara förtjent af beundran, utan därför att han tyckt sig känna igen »Pengen».

— Jag har bestämdt sett det ansigtet förr, mumlade han. Men hvar och under hvilka omständigheter?

Det kunde han icke säga, huru mycket han än funderade derpå. Han sprang upp och började mäta golvet med långa steg, han stannade hastigt och blickade tankfullt framför sig och så började han gå igen — allt för att ordna sina minnen och tankar. Men då han på en lång stund icke lyckades i detta sitt bemödande, återvände han slutligen till sitt arbete vid pulpeten. Han skref några affärsbref,

men måste upprepade gånger afbryta detta arbete för att tänka på detta ansigte, som föreföll honom så väl bekant. Kunde det vara någon människa, som han sett i Götheborg? Han försökte genomgå hela raden af bekanta i den staden, men hittade icke den han sökte. Klockan slog ett. Han tillslöt sina böcker, lade sina skrifmaterialier på deras bestämde plats och skulle just lemna kontoret för dagen, då han plötsligt slog sig för pannan och utropade:

— Ah! . . . Nu har jag det. Det var mannen från Villa Hortensia. Det var samme karl, som jag fann i rummet, der min Leona suttit fången, och som med så stor behändighet flydde ut genom fönstret. Gode Gud, gifver du mig verkligen här ett tillfälle att uppspåra min älskade? . . . Redan i morgon vill jag fråga patron Grundman om karlens namn.

Med detta beslut tillslöt han kontoret och aflägsnade sig. Men ju längre han tänkte på saken, desto mindre förtjust blef han i planen att i denna sak meddela sig med Grundman. Denne tycktes vara en person, som ingalunda skulle bäfva för att svika ett förtroende, han skulle helt säkert omtala för karlen Ottos nyfikna frågor och derigenom skulle karlen blifva varnad. I stället beslöt Otto att, såsnart mannen å nyo gjorde patronen ett besök, skulle han obemärkt följa honom, när han bortgick, och på detta sätt erhålla kännedom om hvem han var.

SJETTE KAPITLET.

En märkvärdig doktor.

Medicine professor G. da Viso från Rom fortfor dagligen med sina besök i hospitalet. I hvilket väder som helst kom han, alltid lika stel och liksom stereotyperad, vandrande längsefter vägen, som från den goda landsortsstaden ledde till hospitalet. Den högfärdige portvakten utlät sig inför sin äkta hälft, hvarje gång han insläpt da Viso, ungefär så här:

— Det är mig en märkvärdig doktor, som inte kan upphöra med sina visiter, utan hvarje dag skall göra hederligt folk besvär.

Med »hederligt folk» menade portvakten troligen sig sjelf, men

då da Viso mången god dag var den enda människa, för hvilken han behöfde öppna, bör ingen känslfull och medlidsam människa fälla några tårar öfver de »besvär», som gjorde denne högt uppsatte medborgares lif surt.

Det finnes knappt mera minnesgoda människor än herrar portvakter vid inrättningar, der staten delar ut lönerna. Det aldra minsta åsidosättande af deras värdighet glömma de aldrig, utan bära på det och gömma det och tugga om det i sitt minne lika ofta som andra människor göra detta, när de blifvit dödligt förolämpade. Denne hospitalsportvakt »var icke människa», såsom han sjelf sade, till att glömma det första möte, han haft med »den märkvärdige doktorn», och därför njöt han också så obeskrifligt af att dagligen utöfva sin hämnd. Detta tillgick på det sättet att, huru väl han än kände da Viso och visste, att denne egde att fordra obehindradt tillträde till hospitalet, han likväl hvarje gång röt till honom:

— Hvad vill Ni?

— Öppna! svarade gemenligen doktorn kort och kärft.

— I dag slipper ingen hund in.

Detta hade nu till följd, att doktor da Viso hvarje gång måste besvara sig med att uppknäppa sina rockar och uppsöka samt framvisa sitt tillståndskort. Och det var just häri, som herr portvaktens ädla hämnd bestod.

Emellertid var den högfärdige portvakten icke ensam om sin åsigt, att da Viso var en märkvärdig man. Snart sagdt hela hospitalet tyckte detsamma, naturligtvis med undantag af de tosingar, som voro der i egenskap af patienter, ty de tyckte naturligtvis ingenting eller också funno de allt hvad de sågo så märkvärdigt, att de icke förundrade sig öfver det ena mer än öfver det andra.

Doktor Bläckströms fru fann honom märkvärdigare för hvar enda dag, som gick, ty ehuru hon dagligen »af en händelse» mötte honom i den vackra planteringen, genom hvilken han måste gå för att komma till sjelfva hospitalet, och ehuru hon dagligen öfver honom urladdade hela sitt förråd af älskvärdhet och behag, tycktes han alls icke den sista dagen skänka henne större beundran än den första. Allt hennes koketterande var förspild möda.

Öfverläkaren sjelf fann också, att da Viso var en märkvärdig doktor, ty det föreföll honom otroligt, att en människa af normal natur kunde öda bort så mycken tid för att bota en vansinnig, som da Viso använde för att genomföra Arnold von Fagerstjernas helbregdagörelse. För den hårdhertade och uteslutande för ett godt bord, en god cigarr och en god säng lefvande doktor Bläck-

ström var en vansinnig människa detsamma som ett djur. Han kunde icke förstå, huru man ville befatta sig med en sådan, om man kunde undslippa det.

Och vaktmästarne i sin ordning saknade icke öga för da Visos märkvärdighet. De funno det naturligtvis högst besynnerligt och förvändt, att de måste på da Visos befallning hvarje dag bada och kamma Fagerstjerna och hålla honom och hans cell rena och snygga — allt saker hvilka icke hörde till hospitalets dagliga ordning eller, rättare sagdt, oordning och icke plögade ske oftare, än man väntade besök af någon inspektor från hufvudstaden eller af statsrevisorerne.

Och samtliga nu uppräknade högt betrodda hospitalstjenstemän, ända från portvakten och doktorn ända till vaktmästarne och doktorinnan, funno det i aldra högsta grad märkvärdigt, att doktor da Viso gjorde sig besvär med att hvarje dag på ett bestämdt klockslag, d. v. s. mellan kl. 12 och 1, promenera i den hittills endast för hospitalets tjenstemän och deras barnpigor och öfriga familjemedlemmar tillgängliga planteringen, i sällskap med den galne Fagerstjerna och en vaktmästare med »bart huggande svärd» d. v. s. en grof battong i handen. Ja, då da Viso gjorde framställning hos öfverläkaren om tillåtelse att använda trädgården för dessa den tokiges promenader i fria luften, fann Bläckström denna begäran så märkvärdig, att han till en början sade nej och svor dyrt och heligt på, att det inte skulle hända i hans tid. Och alla fruar och fröknar och barnpigor beskärmade sig så högljudt öfver da Visos »galna förslag», att det erfordrades denne märkvärdige mans hela karaktersfasthet för att genomdrifva planen. Men också var allting hos doktorn stereotyperadt, till och med karakteren, hvilken hade en stereotypupplagas oföränderlighet. Han sade doktor Bläckström rent ut och midt i det feta och alltid godmodigt leende ansigtet, att han, just doktor da Viso, sådan han nu hade äran stå inför öfverläkaren, skulle inför hela Europa, ja, inför hela den civiliserade världen brännmärka honom, Bläckström, såsom en usel charlatan och eländig qvacksalfvare, om han nekade att lemna den begärda tillåtelsen. För sådana skäl måste alla betänkligheter, till och med de som föranleddes af fruktan för ett barnpigeuppror, gifva vika. Da Viso fick använda hela planteringen för sin räkning mellan kl. 12 och 1 hvarje dag och under denna tid skulle fruar, barnpigor och barn hålla sig inne. Men det förbehållet gjorde doktor Bläckström, att en vaktmästare skulle alltid åtfölja doktor da Viso och den i ett slags tvångströja klädde vansinnige på dessa promenader, på det att icke någon människa, som händelsevis befann sig i planteringen,

skulle blifva ihjelslagen af den galne. Om en dylik olycka hände da Viso sjelf, vore det hans egen skuld, yttrade öfverläkaren för att afsluta hela den långa förhandlingen på ett skämtsamt sätt.

Planteringen var så vidsträckt, att den på tre sidor fullkomligt inneslöt hospitalet, d. v. s. att den på ömse sidor om inrättningen sträckte sig ända ned till åbrädden, på ena sidan upptagande hela rummet mellan hospitalet och landsvägen och på den andra hela platsen mellan nämnda anstalt och en i närheten framdragen jernvägsbank. Sistnämnda del af lustgården hade en mycket enslig belägenhet och troligt är, att den sällan besöktes på grund af den dysterhet, som der rådde. Slutande sig intill väggen af det åt denna sida ytterst belägna till inrättningen hörande palatset, lopp en hög mur längsefter åen, gjorde ett spetsvinkligt hörn, när den hunnit jernvägsbanken och följde sedermera denna. Händelsevis innehöll nämnda byggning endast därefter, så att intet enda boningsrum med tillhörande fönster fans åt den sidan af parken, hvilket naturligtvis i hög grad minskade det tilldragande, som den skuggrika anläggningen eljest kunnat ega för dygdiga fruar och uppnästa barnpigor. Vare sig nu af den anledningen att da Viso ansåg naturen på denna plats mera egnad att inverka på den vansinnige Fagerstjerna, eller af någon annan orsak — nog af, det var nästan alltid hit han stälde kosan med sin patient och den oundviklige vaktmästaren. Och särskildt å daga lade han stort intresse för muren, hvilken han omsorgsfullt undersökte, liksom om han fruktat, att den kunde förete någon öppning, hvarigenom hans oregerlige patient kunde undfly.

Det såg ut, som om da Visos läkemethod icke skulle medföra någon synnerligt stor förbättring hos Fagerstjerna. Renlighet och frisk luft gjorde visserligen något. Åtminstone fick han efter några få dagar en friskare hy. Men vanvettets demoner ville icke vika hvarken för blått fönsterglas eller för den medicinska behandling, hvilken den romerske doktorn lät honom undergå. Detta var så uppenbart, att till och med en maskinmessig vaktmästare icke kunde undgå att märka det. Han hade därför också den fräckheten att en dag under promenaden säga till professor da Viso:

— Jag vet inte hvad allt det här bråket skall tjena till. Karlen är och blir galen hvad man än må göra med honom, det borde en blind kunna se.

Da Viso såg på vaktmästaren med denna kalla blick, som var lika stereotyperad hos honom som allt det öfriga, och utlät sig på följande sätt:

— Min vän, inom fem dagar skall patienten vara i stånd att lemna hospitalet.

— Ja, i en likkista kanske!

— Nej, i en vagn!

Och så gingo de vidare på den sandade och väl underhållna gången. Vaktmästaren gapskrattade en lång stund åt den märkvärdige doktorn, som kunde visa så stor enfald. Men doktor da Viso var styf och tyst som vanligt.

Emellertid skulle verkligen da Visos förutsägelse gå i fullbordan, ehuru på ett annat sätt än vaktmästaren tänkt sig, och först efteråt insåg karlen den fulla betydelsen af den märkvärdige doktors ord — dessa ord, öfver hvilka hans vaktmästarevishet gjorde sig så lustig, när de yttrades, och hvilka han med så lustiga kommentarier hade berättat för sina stallbröder, de andra vaktmästarne vid deras gemensamma aftontoddy och lilla parti priffé.

Fjerde dagen efter nyss beskrifna samtal mellan da Viso och vaktmästaren befunno sig samma personer på ungefär samma plats i lustgården, d. v. s. på den del deraf, som sträckte sig mellan det yttersta huset i linien och banvallen. Herr vaktmästaren passade på tillfället att skämta en smula med doktor da Viso.

— Han är ännu lika galen, yttrade han med ett skratt.

— Hvem?

— Fagerstjerna naturligtvis! . . . Kräket som går här och som tjuter värre än vargarna i skogen . . . Jag tror att doktorn icke spådde rätt. Ha, ha, ha! af de fem dagarne hafva fyra redan gått och ännu är han lika tokig . . . Ha, ha, ha, ha!

Den snusförnuftige vaktmästaren svängde sin battong, så att denna utan någon af patienten gifven anledning nedföll på Fagerstjernas rygg. Den stackars vansinnige tjöt af smärta. Vaktmästaren skrattade. Doktor da Viso sade kort och kärft:

— Ni låter bli sådant i min närvaro.

Dessa enkla ord åtföljdes af en blick, så sträng att vaktmästaren för några ögonblick saknade lust att skratta. Man gick vidare och talade icke mera om saken. Men en sådan der vaktmästarestolthet är ett ömtåligt ting. Allt som har dess minsta likhet med en befallning, och alla befallningar, som inte framställas i form af bön, reta denna stolthet obeskrifligt. Vår hospitalsvaktmästare hade icke gått många steg, innan det föll honom in, att han, en så högt uppsatt person, icke borde tåla några befallningar eller tillrättavisningar af någon doktor i världen, med undantag möjligen af öfverläkaren, ty rörande honom hade vaktmästaren ingen fullt stadgad

åsigtt i fråga om hvad hans menniskovärde kräfde. Det blef derfor nu en hederssak för vår vaktmästare att visa den romerske doktorn, att om han (vaktmästaren) än ville slå ihjäl hvartenda hospitalshjon i verlden, skulle det icke röra da Viso, om ock denne vore en tio gånger till så märkvärdig person som han var. Och när vår vaktmästare hade insett sin pligt mot sig sjelf, dröjde han icke att fullgöra den.

Den vansinnige hade tystnat och gick dyster framåt mellan de båda andra. Han gjorde hvarken odygd eller annat förfång och han hade sällan varit så snäll. Men vaktmästarens stolthet hade blifvit kränkt och den kräfde omutligen upprättelse. Fagerstjerna måste hafva stryk, vare sig han förtjente det eller icke, och detta för att fullt klart å daga lägga inför doktor da Viso, att vaktmästaren hade fri vilja och kunde handla efter eget godfinnande samt icke hade att lyda hvarken en romersk läkare eller någon annan varelse. Och så höjdes ånyo battongen och föll ned på den vansinnige. Två gånger föll den ned och den skulle helt visst hafva gjort detta äfven för tredje gången, om icke den märkvärdiga doktorn hade blandat sig i leken.

Med en hand som egde otrolig styrka, grep da Viso vaktmästarens höjda arm, så att denne man med den utvecklade ambitionen hindrades från att fortfara med sina bemödanden att vinna upprättelse. I da Visos hand satt hans arm inklämd såsom mellan tungorna af ett skrufstäd. Fagerstjerna tjöt af smärta och vaktmästaren var nära att hjälpa den vansinnige i denna förrättning, så ondt gjorde det i hans arm. Men kanske var det stoltheten, som hindrade honom att skrika.

— Sade jag dig icke, man, att du icke får slå patienten? yttrade da Viso med kärft stämma.

— Jag slår hvem jag vill, väsnades vaktmästaren.

— Tig, hund!

Och så tog doktor da Viso battongen från vaktmästaren med samma lätthet, som om han varit skollärare och vaktmästaren endast en odygdig skolpojke. Men icke ens detta kunde lära vaktmästaren att taga sig till vara för den märkvärdiga doktorn. Han började förbanna sig och svärja på, att doktorn skulle få ångra sig. Men han hade knappt talat till slut, innan hans egen battong, nu förd af doktor da Visos starka hand, började dansa på hans egen vaktmästarerygg och detta med ett eftertryck, som föranledde delinquenten att uppgifva höga tjut, hvilka blandade sig med den vansinniges till en så förfärande disharmoni, att den vansinnige af för-

våning och häpnad tystnade. Men när doktorn hade bearbetat vaktmästarens rygg så länge, att han tyckte dilingventen hafva fått nog för denna gång, slungade professor da Viso battongen öfver muren, så att den nedföll i åen, hvarefter han yttrade med köld:

— Kom nu, man! . . . Låt detta lända dig till varning.

Vaktmästaren följde lydigt, men det är naturligt, att en så djupt kränkt stolthet icke kunde undgå att tänka på hämnd. Han blickade omkring sig efter stenar, men kunde en lång stund icke se någon. Da Viso närmade sig muren med sina följeslagare. Der nere i de tätta buskagerna blef vaktmästaren varse stenar i mängd. Han störtade sig öfver en, hvilken tycktes honom lämplig för det ändamål, hvartill han ämnade begagna honom. Högt lyftande detta kastvapen, som vägde åtskilliga skålpund, skulle han just slunga det i hufvudet på doktorn för att gifva sin stolthet en fullkomlig satisfaction. Men doktorn märkte i god tid hvad hans mening var och vidtog med kallblodighet sina åtgärder. Just då vaktmästaren skulle kasta stenen, sprang da Viso fram och gaf sin fiende midt på hjesan ett knytnäfslag, som med ens fälde honom till marken.

Om någon nu hade funnits i närheten, skulle han hafva känt sig till och med ännu mera förvånad öfver da Visos »märkvärdighet», än någon inom hospitalet hittills gjort. Ty i stället för att gå vidare med sin patient, stod doktorn kvar på samma plats, upptog ur sin ficka en liten silfverpipa, hvilken han förde till sina läppar och lät höra en långt utdragen ton. Knappt hade han tagit pipan från munnen, innan årslag hördes på den utanför muren flytande åen och ett klingande: »ohoj!» nådde hans öron. En båt tycktes lägga till utanför muren och om få ögonblick visade sig ett karlansigte öfver murens krön. Detta ansigte efterföljdes af en kropp, tillhörande en stor och muskelstark karl, hvilken skyndsamt fastgjorde en repstege och klättrade ned.

— Är allting i ordning såsom jag befalt? frågade da Viso.

— Ja, nådig herre!

— Bind då den der karlen och lägg kaffe i hans mun!

»Den der karlen» var den ännu sanslöse vaktmästaren. Mannen, som hoppat öfver muren, fullgjorde med både raskhet och skicklighet da Visos befallning, men innan han hunnit tillstoppa vaktmästarens mun, vaknade denne till sans. Repstegen, den främmande karlen och hans eget bundna tillstånd sade honom på ögonblicket, hvad som var på färde.

— Lemnar Ni oss? sporde han da Viso.

— Som du ser, man . . . Sätt kaffen i hans mun!

Detta var snart gjordt och från denna stund ända tilldess han möjligen blef af hospitalspersonalen befriad ur sitt obehagliga läge, kunde han icke uttrycka huru märkvärdig han fann doktor da Viso. Och som han tillika var hårdt bunden till både händer och fötter, kunde han ingenting göra för att kvarbålla den romerske doktorn på denna punkt af jordklotet.

— Nu måste vi försäkra oss om den vansinnige, yttrade da Viso till den storväxte och muskelstarke karlen, hvilken stod och afvaktade hans befallningar. Försök att taga honom fast Jonas.

Jonas försökte verkligen, men befallningen var lättare gifven än verkställd.

Den vansinnige adelsmannen hade frivilligt följt da Viso, så länge han fick vara någorlunda fri i sina rörelser. Man hade för att hindra ett möjligt försök till flygt endast vidtagit försigtighetsmättet att på lämpligt sätt vid tvångströjan fästa ett snöre, hvars andra ända doktor da Viso under promenaderna alltid bar i sin hand. Men då nu patienten kände sig gripen af ett par starka armar, blef han vild och började sparka, slå och bita omkring sig, så att den romerske läkaren måste skynda fram till Jonas för att hjälpa honom. Och det var verkligen icke utan svårighet, som det lyckades de båda karlarne att öfvermanna och binda den vansinnige.

När han omsider var fjettrad, tog den storväxte karlen honom på sina axlar och klättrade med denna sin börda öfver muren; på andra sidan tycktes någon i båten befintlig person mottaga bördan och lägga den ned i båten. Den storväxte karlen försvann från murens krön och da Viso intog med tillhjälp af repstegen snart hans plats deruppe. Sedan romaren kommit upp på höjden af muren, drog han upp till sig stegen och kastade den ned i båten, hvar-efter han med tillhjälp af en annan repstege klättrade ned för ytter-sidan af muren. Då nu således alla befunno sig i farkosten, en vanlig s. k. flateka, ropade da Viso utan denna utländska brytning, som alltid hade förefallit hospitalspersonalen stötande och obehaglig:

— Nu fort åstad! . . . Är vagnen på öfverenskommen plats, Erik?

— Ja, nådig herre!

Den fjerde personen i båten var verkligen den raske Erik. Huru gossen hade från kaptan Dufvas tjänst kommit i doktor da Visos, får läsaren troligtvis framdeles erfara.

Båten roddes med rask fart förbi hela raden af hospitalets palatser och stannade slutligen nedanför bron, som var i sammanhang med landsvägen byggd öfver den breda åen. Deruppe på bron höll

— Det var då en rackarekona... och ja' vill va' en hund alla mina dar
om ja' inte ska' piskana bä' gul ä blå.

Romanbladet 1886.

46

ett ekipage, till hvilket den vansinnige adelsmannen blef buren. Da Viso tog plats bredvid honom i vagnens inre. Erik och Jonas placerade sig utanpå, hvarefter ekipaget genast rullade bort med stark fart, tagande vägen åt det håll, der hufvudstaden måste vara belägen.

SJUNDE KAPITLET.

I fångenskap.

Det kan möjligtvis intressera våra läsare att kasta en blick upp i de öfra regionerna af Fagerstjerska palatset och se, huru dessa togo sig ut, sedan huset råkat i händerna på rike patron Grundman. Denne hedersman bebodde sjelf den våning, der Fra Benevento fordom residerat. I den afdelning af palatset, der Arabella hade bott, voro nu hyresgäster inhysta.

Möbleringen var densamma i hela huset, som under Beneventos tid, och hvad Arabellas våning beträffar skulle man, om man icke sett hyresgästerna, icke hafva funnit anledning förmoda, att de praktfulla gemaken vexlat innehafvare. Detta skulle man icke heller hafva kunnat gissa rörande Beneventos rum, om icke dessa från morgon till qväll varit uppfyllda af en vedervärdig smorladerslukt. Också voro de gäster, som då och då besökte Grundman, icke af det finkänsliga slag, som är nära att qväfvas, om det icke får inandas en luft, hvilken är mättad med parfymmer. Det var merändels borgare och andra affärsvänner till Grundman, som gjorde honom den äran.

Den rike patronens hushåll var icke stort. Det utgjordes af honom sjelf, en stor hund af bondras samt en hushållerska och en piga af lägre grad. Med uppassningen var föröfrigt icke så kinkigt. Om Grundmans middag stod på bordet klockan ett eller klockan fyra, det tycktes vara honom helt och hållet likgiltigt. Och han yttrade intet missnöje, om rummen blefvo ostädade en hel vecka och om läderbitar och skinnstycken fingo ligga kvar på de dyrbara matorna en hel månad. Han tycktes vara vand vid dylika saker och finna sig väl i det oordnade hemmet.

Naturligtvis hade det varit hushållerskans pligt att vaka öfver, att intet försumrades i huset. Men när läsaren får veta, hvem det var, som nedlätit sig att blifva hushållerska hos en rå garfware, tarde ingen förvåning öfver hennes bristande tillsyn komma i fråga. Att skura golf, städa ram, plocka samman läderbitar och tändstickor och afdamma möbler — det var naturligtvis alltför låga göromål att kunna påräkna ens en enda tanke af den »bildade» fröken Cecilia »von Pettersson», ty denna dam var det, som nu residerade såsom till hälften fru åt egaren af detta Fagerstjernska palats, der hon fordom tjenat såsom simpel kökspiga. Troligen var det den i dessa förhållanden liggande smulan af triumf, som hade föranlätit henne att lemna den af Benevento åt henne förhyrda eleganta våningen, ty hon var ju här i palatset nu just hvad hon fordom önskat blifva, fastän det nu var icke vid Beneventos, utan vid en rå garfwares sida, och ehuru han visserligen endast så att säga till hälften lefde i det frustånd, som hon då så lifligt efterlängtrade. Kanske hade också Fra Benevento vid sin afresa öfvergifvit henne helt och hållet, så att hon varit nödsakad att mottaga platsen hos den råde patronen, hvilken hon kände sig så oändligt öfverlägsen i bildning. Naturligtvis kunde icke hennes anställning hos Grundman föranleda henne att bryta med denne rike »godsegare von Lundström», hvars bekantskap hon gjort på Villa Hortensia och som ännu fortfor att egna henne sin beundran och hyllning. Men som hon fruktade, att patron Grundman kunde hafva anlag för svartsjuka, träffade hon aldrig »von Lundström» hemma i garfwarens hus, utan i ett litet möbleradt rum på norr, hvilket de båda såta vännerna hade hyrt för att på bestämda tider kunna der sammanträffa och i ro tala om sina angelägenheter.

Det är lätt att inse, att Cecilia under sådana omständigheter icke kunde hafva synnerligen stor tid öfrig att egna åt i ordning hållandet af patronens rum. Hon måste naturligtvis försöka sin bildning och studerade därför med ifver »prosikan» (hvilket skulle betyda prosan) i »Röfvarhöfdingen Rinaldo Rinaldini» och »poesiken» (hennes benämning på poesi) i det mäterliga nya versmåttet i »Sömngångarnätter på vakna dagar» — sålunda med stor flit beredande sig för sin lefnadsuppgift såsom »godsegarinnan von Lundström». Ingen var så flitig som hon att sitta på »bildningens hugstora bänkar» i arbetareinstitutet och höra på »de söta profossernas» och öfriga föreläsares »kemikaliskt sferoidiska» tal. Den värda damen öste således i sig bildningen sleftals.

Otto kunde naturligtvis icke undgå att någon gång samman-

träffa med fröken Pettersson i portgången eller på kontoret. Detta senare hade de första dagarna lika litet blifvit städadt och putsadt som de af patronen bebodda rummen. Men sedan fröken Cecilia en gång mött den vackre unge bokhållaren i porten, blef det annat af. Det förgick knappt någon enda dag utan att »fröken von Pettersson sjelf instälde sig på kontoret under kontorstiden, försedd med sopborstar och damhanddukar. Nu fejade och putsade hon på bästa sätt och störde oupphörligt Otto i hans göromål. Under det att hon arbetade, höll hon tungan i oafätlig rörelse, så att den unge bokhållaren sällan undslapp henne med mindre än en half timmes sampråk. Men då hon slutligen en dag slog sig ned på den med vaxduk öfverdragna kontorssoffan och helt ogeneradt drog Otto ned till sin sida och ömt lade sina armar kring hans hals, blef han allvarsamt ond och stötte henne ifrån sig.

— Ni misstager er om person, min sköna, utropade han häftigt. Var god och spara alla edra ömhetsbevis för patronens räkning, hvilken säkert har större rättighet till dem än jag.

— Ack . . . stöter du ifrån dig det hjerta, som brinner för dig? suckade damen.

— En gammal kärings hjerta måtte väl längeseden hafva brunnit ut, yttrade Otto, men gjorde den sköna orätt, ty hon var ingalunda hvarken gammal eller ful.

Fröken Cecilia blef ursinnig och utöste öfver Ottos hufvud sin vredes sjudheta skålar i ett tal, som räckte fem minuter och som hölls icke på hennes vanliga »bildade» rotväliska, utan på renaste munkbrostockholmska. Och sedan gick hon ut med en drottning eller en primadonnas hållning. Sedermera visade hon sig aldrig på kontoret och äfven der började smorladersbitar och pappersbitar och bitar af alla möjliga slag snart hota att förvandla rummet till en skräpkammare.

Med hyresgästerna i f. d. Arabellas våning kom Otto till en början högst sällan i någon beröring. De tycktes föra ett tillbakadraget lif och om damen någon gång åkte ut, var hon djupt beslöjad, så att Otto icke kunde se hennes ansigte. Emellertid skulle en tillfällighet en dag göra honom närmare bekant med denna dam.

En brådskande kontorsangelägenhet tvingade honom en dag att uppsöka patronen i hans bostad, men som han aldrig tillförne varit uppe i palatsets öfra regioner, misstog han sig angående dörrarna och råkade ringa på hos hyresgästerna. Efter några ögonblick öppnades dörren af en dam, som med någon förundran betraktade honom.

Det var en yppig och vacker qvinna, ehuru hon icke längre befann sig i den lefnadsålder, då ungdomens friskhet förhöjer intrycket af skönheten. Hon liknade mera den blommande sommaren, än våren, som knoppas. Otto igenkände henne genast. Det var professorskan Blindius, hvilken var känd af hela hufvudstaden.

— Förlåt, fru professorska, jag

— Ni känner mig? . . . Är det mig, Ni söker?

— Nej, jag söker min principal patron Grundman och har till min ledsnad råkat misstaga mig angående rätta dörren till hans bostad.

— Det är den der dörren, yttrade professorskan, i det hennes mörka, eldiga ögon med synbart välbehag slukade den unge mannen . . . Men behagar Ni icke stiga in till mig? Herr Grundman är icke hemma.

— Tackar men . . .

— Var så god och neka nu inte. Det fagnar mig att hafva fått göra er bekantskap och nu får Ni icke genom envishet störa det goda intryck, Ni gjort på mig.

Otto kunde icke utan att visa sig ohöflig neka och på detta sätt formerade han bekantskap med herr Grundmans hyresgäster — professorskan Blindius och hennes fänige man. Han blef sedermera ofta af fru professorskan genom små biljetter, som den vackra damens ännu vackrare piga förde ned till honom på kontoret, anmodad att förnya sina besök. Besynnerligt nog sammanträffade han aldrig hos fru Blindius med Grundman, ehuru han under den period förtroligheten med Cecilia räckte, hade af denna dam hört, att patronen mycket ofta helsade på hos fru Blindius och stod på en särdeles förtrolig fot med henne. Troligen hade professorskan någon viktig anledning att icke låta Grundman veta något om hennes bekantskap med Otto.

Vi som känna professorskan Blindius, kunna ana, att hon ingalunda hade för afsigt att låta bekantskapen med Otto i evighet blifva af det oskyldiga slag, den nu var, ty hon låtsade för Otto hysa en moderlig ömhet, hvilken var föga naturlig hos en så lidelsefull qvinna. Men som hon hade förut väderkorn, hade hon redan vid Ottos första besök funnit en moderlig ömhet vara den bästa rol hon kunde spela med Otto för att få honom i sina garn. Som Benevento hade rest ifrån henne och patron Grundman möjligen kunde i framtiden ledsna på henne och det i denna världen är skäligen ondt om ryska furstar och ungerska grefvar, tyckte hon, att Otto kunde vara god att hafva såsom ett slags reserv, ett nödankare, vid hvilket hon kunde haka

sig fast, när valet mellan fattigdom och prostitution en gång skulle föreläggas henne. Den förr i hufvudstadens finaste kretsar tongifvande damen hade redan hunnit så långt på det sluttande planet, att hon förutsåg nyss nämnda val såsom en nödvändighet, hvilken förr eller senare skulle inställa sig, och hon hade redan hunnit så vänja sig af med allt hvad skam heter, att hon utan blygselrodnad tänkte sig såsom i framtiden en medlem af den qvinliga trupp af samhällets olycksbarn, hvilken hon i egenskap af federationsmedlem förr hade gifvit så goda förmaningar och vid federationsssammankomsterna omtalat med så from afsky och kristlig medömkan.

Otto hade för litet vistats i hufvudstaden för att vara invigd i dess många och delvis anstötliga mysterier och särskildt kände han icke den förändring, som inträffat i professorskans ställning, sedan Blindius blifvit fänig och det således tog en ända med hans stora årsinkomster. Derför fann han sig nästan smickrad af den »moderliga» välvilja, som fru Blindius visade honom, och den listiga qvinnan lyckades snart så innästla sig i hans förtroende, att hon fick reda på hela historien om Leona och hennes plötsliga försvinnande, samt huru han i den der herrn med röda västen, som besökte patronen, hade igenkänt den person, som han funnit i Leonas rum på Villa Hortensia. Den »moderliga» väninnan stärkte Otto i hans beslut att genast följa efter den der herren, så snart denne nästa gång efter sitt besök hos Grundman lemnade palatset. Professorskan anade icke, att hon genom detta råd bidrog att korsa Grundmans planer, ty denne meddelade sig aldrig med henne rörande sina företag, och just denna hennes okunnighet gjorde också, att hon icke för patronen förrådde något af hvad Otto anförtrott henne.

Bland andra goda råd, som fru Blindius i sin moderliga omtanke gaf Otto, var äfven det, att han borde flytta närmare henne. Hon gjorde honom nämligen uppmärksam på, att han icke fanns i huset mer än fyra timmar hvarje dag, då det deremot mycket lätt kunde hända, att herren med röda västen kommer på besök under någon af de många öfriga timmarna af dagen. Nu lofvade hon att hålla noggran utkik på de personer, som aflade besök hos patronen, och att genast låta sin piga underrätta Otto derom, så snart hon såg herren med röda västen komma. Men på det att icke för lång tid måtte åtgå, innan Otto blefve underrättad och hunne infinna sig utanför palatset, hvarigenom det skulle blifva möjligt för herren i röda västen att undkomma, rådde hon Otto att flytta till någon bostad i närheten af Fagerstjerska huset. Rådet var godt och Otto dröjde icke att lyda det. Lyckan ville, att han redan följande

dag kunde flytta in i en liten lägenhet, bestående af två små rum, i huset bredvid det som patron Grundman egde.

En liten tid förgick nu, utan att hvarken Otto sjelf eller fru Blindius sågo ett skynt af herren med röda västen. Otto började redan tro, att mannen hade känt igen honom och fruktade att besöka palatset. Men en dag, då det led mot aftonen och Otto just hade kommit tillbaka från en af dessa alltid förgäfvets företagna efterspaningsfärder till häst, som han ännu hvarje dag företog i orterna omkring hufvudstaden, knackade någon på hans dörr och fru professorskans vackra, nu djupt rodnande piga kom in till honom med en biljett från sin husbondfru, i hvilken denna underrättade honom, att herren i den röda västen just nu befann sig på besök hos patronen. I glädjen gaf Otto den rodnande, men icke synnerligen motsträfviga flickan ett par kyssar, för hvilka han var nog nära att genast bedja om förlåtelse, ehuru hon alls icke gjorde den vackre unge mannen några förebräelser. Hon icke ens flydde ur rummet, utan tänkte först då på att gå sin väg, när Otto redan var klädd och hade både hatt och käpp i sin hand.

Inom en minut gick Otto fram och tillbaka i Kungsträdgården på ett sådant sätt att han beständigt kunde se Fagerstjernska palatsets port. Men den ena fjerdedelstimman efter der andra förgick utan att herren med röda västen blef synlig. Det blef allt mörkare och slutligen var Otto nödsakad att förflytta sig till trottoiren för att kunna se de personer, som kommo ut från Grundmans hus. Här vandrade han nu både länge och väl, men herren med röda västen blef icke synlig. Och timme förgick efter timme. Klockan närmade sig redan tio på aftonen. Nu såg han en skugga med lätta steg smyga ut genom porten. Ottos hjerta bäfvade af glädje, men i nästa ögonblick blef han varse att det var ett fruntimmer. Det var professorskans vackra piga. Hon kom bort till honom och hviskade i hans öra den helsningen från fru Blindius, att den person, hon sökte ännu var kvar hos Grundman. Professorskan hade sett från sitt fönster, att Otto ännu patrullerade utanför palatset, och sannolikt hade hennes »moderliga» hjerta fruktat, att Otto skulle fatta den föreställningen, att personen redan gått sin väg innan han hann fram, och att således Otto, då det nu led framåt natten, skulle gå hem med oförrättadt ärende, något hvartill han verkligen kände sig frestad. Den underrättelse, som den vackra jungfrun medförde, var därför ganska välkommen och Otto kunde naturligtvis icke underlåta att betala det vackra barnet med kyssar. Denna gången märkte han, att han alls icke behöfde bedja om förlåtelse.

Slutligen, när klockan redan var half elfva, såg han herren i röda västen komma ut genom porten och, efter att hafva försigtigt skådat upp- och ned-för gatan, långsamt vandra framåt trottoiren. Han kunde icke se Otto, emedan denne, så snart han hörde steg genljuda i porten, gömde sig i skuggan af en af husets pilastrar. Men när »Pengen» hunnit få femton eller tjugo meters förspång, trädde Otto fram och följde honom, ständigt bibehållande samma afstånd. Gata efter gata följde Otto mannen med röda västen. Till en början trodde han, att denne ämnade sig till Ladugårdslands Strandgata, men vid Nybrohamnen tycktes han ändra afsigt, enär han helt tvärt gjorde halt och, så att han kom gående rakt mot Otto, hvilken han under tystnad passerade förbi, tagande vägen genom Berzelii park och Wahrendorfgatan tillbaka till Kungsträdgården. Följande östra Trädgårdsgatan och kajen vid Norrström, kom han snart till Gustaf Adolfs torg och beträdde Norrbro. Hela vägen följde Otto honom troget som en skugga.

Om Otto hade känt, hvem mannen i röda västen var, skulle han verkligen betett sig icke så litet mera försigtigt, ty det var sannerligen icke troligt, att en person med »Pengens» erfarenhet skulle kunna förföljas femtio steg på Stockholms gator utan att förnimma en känsla af »ugglor i mossen». Han var alltför slipad att låta en karl följa sig från Grundmans port och till Nybrohamnen utan att vidtaga sina mått och steg. Ty »Pengen» hade verkligen märkt Otto, så snart denne lemnade skuggan af pilastern, och när krogvärdens så plötsligt vände om vid Nybrohamnen, skedde det för att få konstateradt, huruvida det var af en tillfällighet eller på grund af en plan, som skuggan följt bakefter honom ända dit. Och när han nu märkte, att Otto i sin ordning vände om, var genast »Pengens» beslut fattadt. Utan att det aldra minsta påskynda sina steg fortsatte han den af oss nyss beskrifna vägen och när han kommit till Norrbro, besteg han en spårvagn, hvilken några ögonblick senare afgick till Slussen. Från sin beqväma plats inne i vagnen iakttog han att hans följeslagare skyndade till och i sista ögonblick hoppade upp på platformen, der han blef stående. Härigenom vann »Pengen» icke allenast någon hvila efter den långa promenaden, utan äfven den fördelen, att han i den väl upplysta vagnen kunde se, hvem hans förföljare var. Han igenkände nu den unge mannen från Villa Hortensia och han förstod således genast, hvarom fråga var. Han gjorde på samma gång en upptäckt, som vid hans besök på Grundmans kontor icke egt rum, nämligen att Grundmans kontorist och den unge mannen i Villan voro en och samma person.

Vid Slussen, spårvagnens ändpunkt, skyndade Otto att stiga af

och taga plats på något afstånd, men »Pengens» skarpa öga upptäckte honom genast.

Hå, hå, min gosse, mumlade »Pengen», dig skall jag snart blifva qvitt.

Han tog närmaste vägen till Stadsgården och följde stranden ända bort till Sista Styfverns Trappor, hvilka han besteg, alltjemt följd af Otto, som ingalunda hade någon aning om, att mannen i röda västen der han vandrade så lugnt och stilla framåt, hade upptäckt sin förföljare. Äfven uppför Sista Styfverns Trappor följde Otto sin man. Men då denne nu uppsökte en till utseendet ödslig tomt deruppe på höjden, hvarest fullkomligt mörker herrskade, tvekade Otto att följa efter. Att fördjupa sig i tjocka mörkret på en plats, som han aldrig sett vid dagsljus, det föreföll honom såsom en dumdristighet. Men tanken på Leona gaf honom mod och sporrade honom till verksamhet och han kände sig lugnad genom sin öfvertygelse, att mannen icke upptäckt, att han var förföljd.

Försigtigt tog han några steg framåt på den obebyggda tomten. Hans fötter stötte emot stenar och andra ting, hvilka förekommo honom såsom byggnadsmaterialer. Ljudet af mannens steg hade upphört och han hade ingenting, som kunde vägleda honom.

Plötsligt kände han ett rep lägga sig kring hans armar och åtdragas med förfärlig styrka, så att han icke förmådde röra sig. Och en hes röst skralade i hans öra:

— Kyckling, vill du lära gamla tuppar att gala? . . . Ha, ha, ha!

I nästa ögonblick voro hans armar fullständigt bundna och han kände en grof hand, som fattade honom i nacken och släpade honom med sig. Väl försökte han att göra motstånd, men då han icke hade sina armar lediga, utan endast kunde med fötter och ben streta emot, måste han följa med längre in på den öde tomten. I sitt sinne förbannade han dessa många vigilörer och »husjobbare», som under perioden för det vilda bygnadsrareriet, icke köpt denna tomt till uppförande af ett fem våningars stenhus, som kunnat ramla ned i likhet med så många andra och så öfvertäcka tomten med spillror, att ingen skurk i världen kunnat der släpa honom fram en hyggelig karl, som om han vore en varupacka med påskriften »glas» och råkat falla i händerna på dessa jernvägsmenniskor, som tyckas tro, att glas tål vid flera och svårare stötar än jern och trävaror.

— Du har velat se, huru »Pengen» har det hemma hos sig, skrånade den som tagit honom till fånga. Kom nu, min gosse, så skall du få se både detta och mycket annat, om du är beskedlig.

— Hvarthän för Ni mig, min herre? lyckades Otto framstöta.

— Åh bevars, hem till mig naturligtvis! Jag har det visserligen icke så stäldt, att jag kan bjuda er ett lika fint rum, som Ni har i Grundmans kontor, men det skall sitta hårdt åt, om jag icke skall bereda tak öfver hufvudet åt en så god och högt värderad vän.

— Jag följer er inte ett steg vidare. Släpp mig!

— Är Ni galen? Vill Ni inte helsa på hos mig? Så oartig kan Ni väl icke vara, sedan Ni visat mig den hedern att följa mig ända från min vän Grundmans kontor och ända hit. Seså, kom nu bara!

Han släpade sitt offer vidare och tyktes finna vägen i denna labyrinth af skräp lika obehindradt, som om det varit full dager. Under tiden fortsatte han sitt samspråk med fången med denna låtsade godmodighet, som är så retsam och förarglig för dem som utsettas därför.

— Nå, huru mår lilla Leona? . . . Hä? . . . sade han bland annat.

— Vet Ni, hvar hon är, så säg mig det för Guds barmhertighets skull, min herre.

— Om jag vet hvar hon är? . . . Hä? . . . Och det kan Ni fråga. Hvar skulle hon vara utan hemma i min säng? Kan Ni säga mig det?

En dödsykla bemäktigade sig Otto. Han gjorde icke längre något motstånd mot skurken. En oändligt djup sorg förlamade honom helt och hållet och hans fiende skulle kunnat släpa honom midt in i elden eller störtat honom ner i Saltsjön vid Ersta, utan att han skulle hafva gjort det aldra minsta försök att motsätta sig hvad man företog med honom. Både tanke- och viljekraft voro domnade.

Plötsligt stannade »Pengen» och sparkade undan några föremål, hvarefter han lutade sig ned och upplyfte en lucka, som var på ett eller annat sätt inpassad i marken. I nästa ögonblick gaf han Otto en knuff, så att denne föll ned i ett djupt hål, som befann sig under luckan. Derefter lade han luckan på sin plats och vräkte ofvanpå henne de föremål, som han nyss sparkat undan. Sedan lemnade han platsen, mumlande:

— Nu har jag den gossen i godt förvar.

ÅTTONDE KAPITLET.

Hennes nåd grefvinnan.

Det kan nu vara tid att taga någon kännedom om stackars Leonas öden från den aftonen, då hon befriade sig från »Pengen» genom att fly från Villa Hortensia, ty vi gissa, att läsaren för länge sedan har gjort sig åtskilliga frågor angående den unga flickan.

Så snart hon, tack vare Jakobs omsorg att i förväg afsåga jerngallret, kommit lyckligt ut genom fönstret, ilade hon med snabba steg genom parken utan att en enda gång vända sig om. Hon sprang öfver gräsplaner och gångar, hon visste icke hvarthän, ända tilldess hon uppnådde det höga trästaket, som omgaf parken på alla sidor. Sedan följde hon detta, emedan hon visste, att hon på det sättet slutligen måste finna den ingångsport, genom hvilken hon blifvit af sin rövare införd i parken. Och såsom naturligt var, lyckades detta företag fullkomligt. Hon fann porten och ilade ut genom den med steg, som bevingades af fruktan. Derefter följde hon vägen, ända till dess hon kom till den punkt, hvarest denna stötte till landsvägen. Här stannade hon några ögonblick, dels emedan hennes hjerta klappade häftigt och dels därför att hon icke visste, åt hvilket håll hon borde vända sig. Natten var kall och som hon icke hade vid sin flykt hunnit medtaga något ytterplagg eller ens en schal, men nu sprungit sig varm, ryste den stackars flickan af köld.

Åt hvilket håll skulle hon styra sina steg? Till Stockholm? Ack, hvad skulle hon der? I hela den bullrande stora staden fans ju icke en enda människa, som älskade och kunde beskydda henne! Och dessutom skulle hennes fiende, den förfärlige karlen med den röda västen, i första hand förfölja henne åt Stockholmsidan till, emedan han måste föreställa sig, att hon skyndat mot sitt hem. Det var alltså icke klokt att vända sig mot hufvudstaden. Och dessutom hade hon nu uppleft så många sorgliga år derinne bland den hjertlösa, grymma människomassan, att hon var hjertligt utledsen på Stockholm och gerna skulle velat förflytta sig tusentals mil derifrån, om det också vore för att likt Robinson tillbringa bortåt tretio år ensam på en obebodd ö midt i oceanen med människo-

ätande vildar till närmaste grannar på fastlandet. Ty en mennisko-ätare var sannolikt, tänkte hon, icke mycket mera obarmhertig än människorna i den der stora staden, från hvares gaslägor hon i detta ögonblick såg återskenet på himmelen. Nej, bort, bort från Stockholm! Hon ville söka sig tjänst såsom piga på någon bondgård och slafva, slita och släpa natt och dag, vore det också i en oren ladugård, heldre än hon återvände till fru Wimmelkant eller någon annan människa innanför hufvudstadens tullar. Ja, ut på landet ville hon. Der hoppades hon undvika människor, som voro elaka och endast åsyftade hennes förderf. Alltså endast mod och raskt framåt!

Sedan den arma Leona, skälfvande af köld i den kalla natt-luften, fattat detta beslut, ilade hon med stor snabbhet bort i en riktning, hvilken var rakt motsatt den, der hufvudstaden var belägen. Men länge förmådde hon icke fortsätta med springandet. Hon måste stanna för att hemta andan och långa styckena af vägen var hon nödsakad att inskränka sig till gående, huru ifrigt hon än längtade efter att kunna flyga framåt. Suckande önskade hon, att någon beskedlig bonde ville komma körande längs vägen, så att hon kunde få åka en bit. Men ingen kom. Det var ju midt i natten och alla, som egde ett tryggt och lugnt hem, befunno sig naturligtvis under tak. Det var åtminstone hennes mening, ty hon kunde icke begripa, att någonting kunde tvinga hederligt folk ut midt i natten, när de egde om också blott en liten koja att vara uti.

Småningom nalkades den uppgående solen horisonten och när dess första strålar smögo fram öfver marken, var Leona dödstrött, så att hon hvarken förmådde springa eller gå, utan endast släpa sig fram. Emellertid var hon glad, att hennes fiender icke hade upphunnit henne under nattens lopp. Den gryende dagen tyckte hon vara ett säkert skydd emot dem, om de verkligen förföljde henne.

Knappt kände hon sig litet lugnare ifråga om den egentliga faran, innan hunger och törst började plåga henne. Hon beslöt att gifva sig tillkänna vid någon bondgård eller stuga och begära att få köpa en bit bröd och ett glas mjölk. Der låg en liten koja icke långt ifrån vägen, kringsväfvad af de lätta morgondimmorna och belyst af den uppgående solen. Leona tyckte, att den såg så inbjudande ut, att hennes hjerta ordentligt uppvärmdes af att se på den. Derinne bodde helt visst, tänkte hon, lyckliga människor, hvilka skulle för penningar och goda ord gifva henne hvad hon behöfde och tillåta henne att en stund värma sina förfrusna lemmar

vid morgonbrasan i spisen. Och så gick hon dit tvärsöfver den af dag fuktiga ängen, der hon fick vada i det höga gräset, och blef mycket våt. Hon hade alltför litet sett landet för att kunna ana, att det finnes någonting, som kallas gångstigar, och att, om man trampar på bondens äng, det är detsamma som att strö salt i surt öga.

Blygsamt knackade hon på stugudörren, som öppnades af en medelåldrig, starkt bygd qvinna, hvilken visade synbara anlag för korpulens. Den goda qvinnan hade ännu icke fått sitt morgonkaffe och denna omständighet var naturligtvis mycket ofördelaktig, ty husmödrarna bland landtfolket äro, säga de sjelfva, »endast halfva menniskor, innan de fått sörpla i sig den gu' välsignade kaffetåren.» En annan för Leona ofördelaktig omständighet var den, att hennes klädsel naturligtvis blifvit under nattens händelser derangerad i hög grad. Och den tredje för henne mindre lyckliga omständigheten var det faktum, att hon kommit till stugan icke på gångstigen, utan tvärs öfver ängen, der det af hennes små fötter nedtrampade gräset var ett vittnesbörd emot henne.

— Hvem ä' hon? snörlade qvinnan.

— Ack, kära Ni, jag är en olycklig flicka, som man förföljer. Jag har sprungit hela natten för att undslippa mina fiender. Nu är jag nära att uppgifvas af hunger och törst. Kära Ni, låt mig köpa litet mat.

— Hon ä' väl en så'n dera tjufkona, kan ja' gu' tro. Och de' ä' väl polisen eller fjerdingsman, som ä' i hack och häl efter'na.

Leonas stora ögon öfverdrogos af en fuktig hinna vid denna förolämpande förmodan. Hon var nära att brista ut i tårar, men bemannade sig ännu en gång.

— Nej, nej, kära Ni, jag är en hederlig flicka, som . . .

— Jaha, ja gu' . . . så säja dom alla, dom dera skoftorna. Ja' känner dom gu' nog, ja'. Hon ä' allt ett af de lättfärdigaste styckena, hon . . . Och ä' hon galen? Har hon inte trampat ner mitt sköna gräs? . . . Det var då en rackarekona . . . och ja' vill va' en hund i alla mina dar, om ja' inte ska' piskana bå' gul å blå.

Qvinnan grep ett qvastskaft, som just stod till hands utanför dörren. Hon lyfte det öfver sitt hufvud och skulle utan tvifvel hafva slagit Leona, om icke i samma ögonblick en karl, tydligen kommande från något utomhus verkställt arbete, hade kommit fram kring hörnet och, då han fick se hvad som föregick, ropat:

— Ned me' tillhygget, Karna! Ja' tror du ä' splitt språng rasande. Ämnar du slå ihjel flickan? Att du då aldrig i lefvandes

lifvet kan lägga bort det otäcka sinnet, som du ärft af den styggan, mor din, salig människan.

— Va' *du* der, Lars? utropade hustrun, i det hon lät vapnet sänka sig, utan att dermed vidröra Leona.

— Ja, var ja' så, Karna? Hvad vill du flickan?

— Flicka mig hit och flicka mig dit, hon ä' en tjufkona.

— Det ser hon inte ut till, menade Lars, fastän hon nog kunde vara en smula ordentligare mä sin klädsel... Hvarifrån kommer du, flicka lilla?

Uppmuntrad af karlens vänliga ord och blickar, aftorkade Leona de ymnigt flödande tårarna och började i korta drag berätta sin historia. Men hon hade icke kommit långt, innan hennes gestalt skakades af en köldrysning, hvilken föranledde Lars att med betänksam min afbryta henne.

— Ä' dä menskligt, Karna, te' å låta människan stå här ute och frysa som en våter hund, när man dragit honom upp ur en isvak... Jag kan väl tro, att den styggan, mor din, salig menskan, gjorde så, men si det får inte bli seden i Lars Perssons hus, inte... Kom in hon, flicka lilla, medan hon berättar sina äfventyrligheter, och en varm kopp kaffe med dopp ska' hon ha, för si det kan hon justament behöfva, stackars liten.

Väl morrade qvinnan, men det skedde kanske blott för att bevisa, att hon var lik »den styggan, mor sin, salig människan.» Säkert är, att hon icke lade några hinder i vägen. Om ett par minuter satt Leona framför den värmande brasan i spiseln, der kaffekitteln puttrade och väsnades så muntert, som om han glädde sig öfver den goda gerning, Lars gjorde.

Och så förtäljde Leona sina öden och Lars hörde på med synbart medlidande, Karna utan synbar ovänlighet.

— De' der var allt en ynkelig historia, sade Lars Persson, när Leona slutade med en bön, om att få köpa litet mat. De' va' faseligt, hva' människorna kan va' ilaka å gu' börjar ja' te å tro, du Karna, att den styggan, mor din, salig människan ändå inte va' den ilakaste i verlden, fastän hon va' förgrymmadt svär. Men nu, Karna, ska' den hära stackaren ha' sig en kopp mä dopp.

Sjelfva den hårdhertade qvinnan tycktes hafva blifvit något mera välvilligt stämd mot Leona, sedan denna berättat sina öden, och det dröjde derfor icke länge, innan den stackars flickan erhöll både af mat och dryck allt hvad hon behöfde. Spisen utstrålade en jemn värme och, sålunda försatt i ett förbättradt läge, återvände snart hennes sinneslugn och mod.

— Vet ni någon bonde här i nejden, som behöfver en piga? sporde hon.

Lars gjorde stora ögon och utropade:

— Inte vill *hon* ge sej te å tjena bönnor? Hon ä' för fin . . . mycke för finer.

— Nöden har ingen lag. Till Stockholm vill jag icke vända om, emedan mina fiender snart skulle spåra upp mig igen.

— Kan väl tro'et . . . kan väl tro'et, mumlade Lars.

— Således måste jag söka tjänst på landet.

— Men hon vet inte, hvilket slitande och släpande det är hos bönnor från måron till qvaller . . . Ackamej! Hon skulle släpa ihjel sej me' ens, hon. Stia upp klockan tre eller fyra å lägga sej klockan tie eller elfva å arbeta hela tiden.

— God vilja och ett modigt hjerta besegra många svårigheter. För öfrigt kan jag icke finna, att jag har något annat val, min vän.

— Kan väl tro'et . . . stackars liten!

I detta ögonblick hördes en vagn rulla framåt på vägen, och Karna sprang till fönstret för att se, hvem det mände vara. Knappt hade hon kastat en blick ut, innan hon utropade:

— Nej, se på hennes nåd grefvinnan! Hvart ska' hon hän så bittia på måronen?

Knappt hade Per Larsson hört detta utrop, förr än han med liflighet sprang upp från sin plats och ilade ut ur stugan, under det han utropade:

— Nu har jag det . . . Det kunde jag tänkt på förr.

Borta var han ur stugan, der Karna stod och gapande såg på, huruledes han skyndade fram öfver ängen med stormsteg i tydligt ändamål att på det sättet genskjuta det långsamt och ståtligt fram-tågande ekipaget.

— Han ä' väl galen . . . han ä' spritt galen, gormade Karna . . . Ack, d' rara gräset! . . . En sådan åsna! Han ska' gu' få äta opp'et, ja, ska' han så.

Äfven Leona hade begifvit sig fram till fönstret och detta i lagom tid för att se, hurusom hennes nåd grefvinnans vagn stannade midt för den bugande Per Larsson, och huruledes denne tyckte framställa någon anhållan till grefvinnan, under det han emellanåt med mössan i handen pekade på sin stuga. Leona såg äfven, att »hennes nåd grefvinnan» var ett äldre fruntimmer och att vid hennes sida i vagnen satt en ung herre med mustacher och militäriskt ut-seende. Ehuru Leona aldrig minst kunde tro, att Per Larsson ta-

lade med det förnåma folket om henne, framstälde hon dock till Karna en fråga om hvilka de voro.

— Nå, så har ja' då aldri' hört på maken i all' min lefnads da'r. Känner hon inte hennes nåd på Häckelberga, hennes nåd grefvinnan von Dufva, som har hundrafemton kor, tio tjurar och en inspektor på sitt gods? Hva' ä' hon för en, som ä' så okunniger som en oxæ?

— Jag har redan sagt er, hvem jag är.

— Nej, ja' må då säja!... Ä' de' int' som ja' säjer, att han ä' komplett galen?... Kommer han inte nu igen sättn'es öfver ången, som om vår herre inte hade ämnat gräset te' människoföda?... Men ja' ska' allt lappsalva honom, ja'... Ä' så väntar vagnen på vägen!... Hva' ska' de' bety'a?

Det fick hon snart veta, ty Lars rusade in.

— Kom, flicka lilla, sade han brådskande till Leona. Hennes nåd grefvinnan vill se dig. Kanske du kan bli kammarpiga hos henne... Kom!

Leona, som i utsigten till en dylik plats såg en oväntad räddning ur den närvarande förlägenheten, var icke sen att följa med, och snart stod hon vid vagnen, ett föremål för grefvinnans och hennes sons granskande blickar. Den åldriga damens af ett hvitt hår omgifna anlete var välvilligt och ingaf förtroende. Sonens ansigte var vackert, men ingaf föga förtroende, emedan det röjde ett blaseradt sinne, som druckit nöjenas bagare i botten. Emellertid lifvades hans blick märkbart, ju längre han betraktade den vackra Leona, som blygt rodnade och såg så obeskrifligt täck ut, att unge grefven måste säja till sig sjelf, att han aldrig sett någonting så förtjusande. Hans kalla blod uppljummades en smula. Uppvärmas kunde det troligen aldrig mera. Under det korta samtalet mellan gamla grefvinnan och flickan hann emellertid den så oförmodadt uppkomna ljumheten i blodet stigit ända upp till hans grefliga ögon, ehuru dessa voro garderade invärtes genom erfarenhetens vallgrafvar och en temligen betydlig tomhet i hjernan samt utvärtes af binoculernas fästningsverk. Från detta ögonblick kastade han endast en enda blick på Leona, men den räckte oafbrutet, ända tilldess vagnen sattes i gång igen, och den var så full af cynisk fräckhet, att Leona deri kände igen icke så litet af de blickar, hvarmed professor Blindius fordom betraktade henne. Instinktlikt kände hon närvaron af en fara, och hon nästan ångrade, att hon redan hade mottagit hennes nåd grefvinnans anbud.

— Du, Lars Persson, kan följa med henne fram till herre-

— och kaptenen beskådade medaljongen noggrant både utanpå och innantill —
Romanbladet 1886.

gården och säga mina tjenare, att de taga vård om henne, tilldess jag i afton kommer tillbaka från min resa till Stockholm. Adjö, mina vänner!

Och så rullade ekipaget bort.

— Nå, ä' hon gla' nu? sporde Lars.

Leona suckade.

— De' ä' en bra plats, flicka lill', yttrade den välmenande karlen, medan de följde gångstigen upp till stugan. Å nog får hon de' bättre der, än om hon ville ge sej te bönnen å gå i la'gåren... Vänta bara te' ja' får en helgdagströja på mej, så ska' ja' gå me' å visa'na en herregår, som ä' så ståtlig, att hjertat ska' hoppa opp å ner i'na ve den synen.

Sålunda försökte han uppmuntra Leona, men den stackars karlen var sannerligen sjelf i behof af tröst och uppmuntran, ty då han såg först på den nedtrampade ängen och sedan på fönstret, der Karna stod och knöt näfvarna åt honom, kände han sig ganska obehagligt stämd. Och han hade skäl till en sådan känsla, ty han kände sitt huskors i grund och botten. Han hade knappt hunnit inom dörren, förr än han öfver sitt arma hufvud fick en sådan störtflod af ovett, att Leona tyckte den vara tillräcklig att dränka en hel stad. Men Per Larsson teg och tog emot och yttrade endast då och då ett »lugna dej, Karna!»

Under tiden klädde han sig och när han äntligen var i ordning tog han Leona vid handen och närmade sig dörren för att aflägsna sig. Men när han hunnit fram till dörren, förlorade han tålmodet och vände sig säfligt om samt yttrade så häftigt, hans lugna natur förmådde:

— Tig du Karna!... Du gaphalsar ju alldeles lika förfärligt som den styggan, mor din, salig menniskan.

Derpå gick han sin väg med Leona.

NIONDE KAPITLET.

Dygd och last.

Leona hade redan befunnit sig på Häckelberga en månad. Hon hade således hunnit sätta sig in i förhållandena och lära känna personerna der. Gamla grefvinnan hade vunnit hela hennes hjertas tillgifvenhet, ty huru högättad och förnäm den grefliga gumman än var, egde hon en rik fond af människokärlek, och det var icke hennes sed att betrakta sina tjenare såsom mera husdjur än människor. Slafveriets tid är förbi, säges och utbasunas det. Och folk tror derpå, emedan det är sant. Men en stor del af vår tids lyckligare lottade samhällsmedlemmar hafva af slafvarna gjort husdjur, hvilka tämjäs, dresseras och fodras med samma omsorg, men också med samma hjertlöshet som de fyrbenta husdjuren. Och så kan man tryggt slå sig för sitt fariseiska bröst och säga: »det finnes icke längre några slafvar; människovärdet är erkänt öfver allt». — Hennes nåd grefvinnan von Dufva delade dock icke dessa åsigter, ej heller handlade hon i öfverensstämmelse med dem. För henne var människan en människa, äfven om den gick klädd i en lakejs livrée eller i de aflagda klädningar, hvarmed förnäma fruntimmer benåda sina kammartärnor.

Den vänlighet, för att icke säga ömhet, hvarmed grefvinnan i det dagliga lifvet bemötte Leona, var välgörande som en balsam för den unga flickans hjerta. Endast den, som sjelf har under en längre afdelning af sitt lif känt bitterheten af människors kärlekslöshet, kan fullkomligt fatta, huru ljuft det är att röna oskrymd välvilja och huru innerligt man fäster sig vid den, som visar sådan. Leona kunde hafva gått i döden för den gamla grefvinnan, om man fordrat det af henne.

Tjenarne i det grefliga huset voro alltför väl dresserade för att i grefvinnans närvaro låta undfalla sig några sarkasmer mot Leona, men de togo sin skada igen i köket eller i betjentkammaren, ty de tyckte icke om den nya kammarjungfrun, som ansåg sig för god att fraternisera med dem och snarare behandlade dem såsom underlydande än såsom medtjenare. Men enär Leona sällan fick lemna grefvinnans person, då hon hos henne gjorde icke endast en kammar-

tärnas, utan äfven en sällskapsdams tjenst, hade Leona knappt någon aning om tjenstfolkets fiendtlighet.

Då nu således den af ett olyckligt öde och människors ondska så länge jägtade flickan befann sig i lugnare förhållanden, skulle hon hafva känt sig fullkomligt lycklig, om ett plötsligt krig hade utbrutit. Detta påstående kan synas underligt, men då vi erinra, att den trettiofåårige grefve Frans Oscar von Dufva var löjtnant och således skulle af sin pligt kallats bort från både Häckelberga och orten, i händelse ett krig kommit på, så förstår helt visst läsaren möjligheten af, att den annars så milda Leona understundom kunde sucka och framhviska:

— Ack... om endast ryssarne och tyskarne kunde komma öfverens om den delning af Sverige, som ligger i bakgrunden af dessa två annekteringslystna nationers planer, så att de nu lika gerna som om ett eller annat tiotal af år kunde uppsluka oss och dela rofvet! Det skall ju ändå en gång gå derhän, så vida de norsksnorske norrmännen lemna kvar en bit af Sverige åt svenskarne.

Det der var nu föga fosterländskt sagdt, men saken var den, att herr grefven uppförde sig så mot Leona, att den stackarn, som tycktes dömd att aldrig få njuta en oblandad lycka, måste önska honom bort på hvilka villkor som helst. För öfrigt bevisa hennes ord, att hon icke var utan håg för politiken, fastän man ingalunda kan beskylla henne för »kannstöperi.»

Grefve Frans Oscar var en erfaren man och det vill i de högre samhällslagren säga en blaserad, en utlefvad man. Heliga och rena känslor kunde han icke erfara. Verkligt adla tankar funno aldrig ett hem i hans hjerna. Någon blick för lifvets verkliga värde eller någon längtan efter att genom sitt arbete draga ett strå till den menkliga odlingens stack erfor han aldrig. När han någon gång tänkte på lifvet, var det endast för att fråga sig, huru länge han kunde fortsätta med sina morfininsprutningar utan att dö. Och om han en eller annan gång sökte i sitt tomma inre efter några känslor, så fann han aldrig några sådana oftare än han »stärkt sig» med morfin eller sprit och de voro äfven då så slöa, att han hade mycken svårighet att hitta rätt på dem. Ett undantag tycktes dock hans s. k. känslor för Leona i någon mån vara. Visserligen måste äfven de framkallas af nyssnämnda stimulerande medel, men då de sålunda väckts till lif, voro de verkligen något starkare än hvad han i den vägen eljest erfor, ja, de kunde till och med, om nämligen den använda dosis af morfinen var tillräck-

ligt stor, uppjagas till någonting, som hade en aflägsen likhet med de passioner, hvaraf han förr i världen varit mäktig.

Leona fick snart nog erfarenhet af, att hon haft den lyckan att vinna nåd inför hans grefliga ögon. Ett par gånger, då han lyckades öfverraska henne, när hon var ensam, försökte han behandla henne med den råhet, som i våld har sitt bästa vapen. Det var rent af tillfälligheter, som kommo Leonas dygd till hjälp mot hans grefliga laster. En gång hördes grefvinnans röst i ett angränsande rum och en annan gång anlände just i rätta ögonblicket främmande till herrgården. Tredje gången hade Leona själf tagit saken om hand, emedan hon insåg, att ingenting är mera opålitligt än de förhoppningar, som byggas på tillfälligheter. Hon fann det mera tryggande att hafva i sin ficka en liten den aldra näpnaste revolver, hvilken hon passade på tillfället att köpa en dag, då hon åtföljde gamla grefvinnan på en af hennes ofta återkommande resor till hufvudstaden. Och då grefven helt ogeneradt en morgonstund slog sin arm kring hennes lif, medan hon gick nere i trädgården, sysselsatt med att afklippa blommor för hennes nåd grefvinnans vaser, satte Leona lika ogeneradt sin revolver mot hans bröst och sade honom, att han borde hålla lifvet kärare än lasten.

Nu först började saken verkligen att intressera herr grefven och löjtnanten. Han drömde flera nätter om »den sötungen och hennes näpna sätt att sköta sin revolver». Och så tog han dubbla portioner af morfinen och tredubbla af den champagne, som var hans ständiga hvardagsdryck från morgon till qväll, och sedan han sålunda eldat upp sig, började han öfverlägga om saken. Först och främst insåg han klart, att han härvidlag icke fick begagna samma method som ifråga om ladugårdspigor. Han måste spela förälskad, lofva äktenskap o. s. v. — allt detta sade han sig själf och som han hade rik tillgång på stimulerande medel, lyckades det honom verkligen att någorlunda naturligt spela en förälskad ung mans rol, naturligtvis så att gamla grefvinnan icke märkte det. Och ju mera oemottaglig Leona visade sig för den »ridderliga» hyllning, han bakom sin mors rygg hembar åt henne, desto mera morfin och champagne använde han och desto mera naturligt spelade han sin rol. Och när han tröttnade — såsom hände åtskilliga gånger hvarje vecka — var han nog klok att undvika Leona och stänga in sig på sitt rum, på det att hon icke skulle se hans slöa dåsigthet.

Vi behöfva väl knappt nämna, att Leona fann karlen afskyvärd, äfven sedan han ändrat sin »method». En dag blef hon äfven i tillfälle att säga honom det. Gamla grefvinnan var i träd-

gården, då hon bad Leona skaffa henne en varmare schal — en befallning, hvilken Leona ilade att efterkomma. Hon hade just funnit det sökta plagget i grefvinnans boudoir, då grefven stod framför henne eller, rättare sagdt, han låg på knä på den fina golfmattan.

— Engel! utropade han. Jag älskar dig.

Leona ville skynda bort, men han fasthöll henne vid en fäll af hennes kjol.

— Dyrkade engel! fortfor skådespelaren. Utan dig är lifvet för mig en solbränd öken, ett af flygsand öfversvämmadt Sahara.

— Herr grefve, sade Leona kallt, er mor väntar mig.

— Låt henne vänta! Hon eger dig ju dag för dag, timme efter timme. Några korta minuter kan hon väl unna mig att rå om dig. Hela min själ brinner af kärlek...

— Min herre, Ni talar ett språk, som...

— Som går ur hjertat.

— Som är förolämpande... Släpp mig!

— Du vill då döda mig, hulda engel?

— Herr grefve, Ni väcker min afsky.

Och borta var hon. Med ett kraftigt ryck hade hon slitit kjortelfällan ur hans hand. Då hon kom ned i trädgården och grefvinnan såg henne nalkas, tyckte den gamla damen sig visserligen finna, att hon var mera röd om kinden än vanligt, men grefvinnan trodde helt naturligt, att det kom sig af den skyndsamhet, med hvilken Leona utträttade hennes uppdrag, ty hela scenen i boudoirn hade icke fördröjt den unga flickan mera än en fjerdedels minut.

— Det är för märkvärdigt, yttrade den grefliga gumman, medan Leona med en dotters ömhet svepte schalen omkring henne, det är för märkvärdigt, barn, att dina drag påminna mig om någon mig välbekant person, utan att jag är i stånd att säga, hvem det är du är så lik.

— Ni har redan sagt mig detta, nådiga grefvinna, åtskilliga gånger, men jag fasthåller vid min öfvertygelse, att det är ert vänliga sinnelag mot mig, som kommer er att tro på en sådan likhet.

— Nej, nej, barn... du är verkligen öfverraskande lik någon af mina bekanta, men... hvem?

Grefvinnan försjönk i en djup tankfullhet, under hvilken hon sannolikt grubblade på lösningen af detta problem.

Men grefve Frans Oscar inneslöt sig på sina rum och hemtade nya ingifvelser ur sina trogna stimulantia.

— Jag måste spela förtviflad, mumlade han. Det skall röra henne. För böfveln! Inte får det sägas om fideikommissarien till Häckelberga, Tromtebo, Fetthem och femton andra egendomar, att han förgäfves uppvaktat en liten kammarpiga med sina artigheter.

TIONDE KAPITLET.

Grefvinnan finner hvem Leona är lik.

Med uppbudande af hela återstoden af lifskraft lyckades det grefve Frans Oscar att i Leonas närvaro ådagalägga en älskvärdhet i sitt uppförande, som måhända skulle hafva småningom eröfrat Leonas hjerta, om icke detta hade genom kärleken till barndomsvännen Otto varit väl förvaradt liksom genom ett tredubbelt pansar. Hon undvek med sorgfällighet alla grefvens försök att träffa henne ensam och hon förutsåg med lugn i hjertat och revolvern i fickan, att förr eller senare skulle omständigheterna gynna grefven och lemna honom det uppenbarligen af honom eftersträfvade tillfället till ett enskildt samtal med henne. Han måste emellertid tills vidare inskränka sig till att i sin mors och Leonas närvaro, men dock obemärkt af den förre, som var gammal och hade svag synförmåga, spela förtviflad — en rol, hvilken gjorde honom i Leonas ögon ännu mera obehaglig, emedan hon visste, att alltsammans var förställning och att han lika litet var fästad vid henne genom någon verklig kärlek, som hon vid honom. Men troligt är, att om icke Leona hade älskat Otto så allvarligt, som endast en flicka med hennes redliga hjerta kan älska, skulle hon icke så lätt tagit för afgjort, att herr grefven endast behagade spela en rol.

Gamla grefvinnan upprepade emellertid så ofta sin anmärkning rörande Leonas likhet med någon för henne känd person, att Leona sjelf började tro derpå och grubbla deröfver. Hon erinrade sig, att hon var ett barnhusbarn — en af dessa arma, hvilka äro dömda att aldrig lära känna dem som gifvit dem lifvet. Det förekom henne därför såsom alldeles icke varande en omöjlighet, att hennes föräldrar kunde hafva varit bekanta för eller med grefvinnan. Men hvilken nytta, frågade hon sig, skulle hon väl kunna hafva deraf,

om verkligen så förhölle sig? Hennes föräldrar hade alltför tydligt å daga lagt, att de icke frågade efter henne och att de aldrig ämnade uppsöka henne eller erkänna henne såsom sitt barn. Och det föreföll henne alldeles otroligt, att de skulle kunna komma att i framtiden ändra tankar i detta afseende. Emellertid kunde hon icke undfly att tänka på saken.

En dag kom på besök hos gamla grefvinnan en af hennes släktingar, i hvilken läsaren genast igenkänner kapten Waldemar von Dufva. Denne visade grefvinnan mycken vördnad, men gent emot den blaserade grefve Frans Oscar iakttog han ett uppförande, som tydligare än någonting annat borde hafva sagt denne, att han saknade redliga mäns aktning och att han genom ett lif i laster och utsväfningar hade besudlat sin grefvekrona, så att dess ädla metall icke mera var synbar för personer, som räkna människovärdet efter verkliga förtjenster och icke efter måttet af förfäders ära. Men grefve Frans Oscar, hvilken just hade »stärkt sig» med en morfinsprutning och en väldig kvantitet champagne, bemötte med fräck cynism de förebråelser, som hvad kaptenen beträffar, framställes mindre genom någonting, som denne sade eller gjorde, än genom det fullkomliga underlåtet af hvad han borde och ovilkorligen skulle hafva gjort i fråga om en mera aktningsvärd släkting.

Grefvinnan, hennes son och deras gäst sutto samtalande i en praktfull, i Ludvig den femtondes stil möblerad salong, då Leona inträdde. Den unga flickans skönhet, hennes väl sittande dräkt, hvilken icke alls förrådde en person i en tjenarinnas ställning — allt föranledde kapten Waldemar att hastigt stiga upp från sin plats, i den tanken att han såg framför sig någon tillfällig gäst hos grefvinnan. Han gjorde en vördnadsfull bugning för den unga damen och väntade att blifva i vederbörlig ordning presenterad för henne. Men då det dröjde med denna ceremoni, kom han att kasta en blick på grefve Frans och läste i dennes aftärda ansigte en så spotsk munterhet, att han genast insåg sammanhanget. Om han nu hade varit en vanlig förnäm ung man, skulle han utan tvifvel hafva satt sig ned igen och »hållit god min». Men han var vida höjd öfver sitt stånds fördomar och då han icke kunde betvifva, att den unga damen var en i alla afseenden lika aktningsvärd som älskvärd person, trädde han fram och yttrade:

— Tillåt, unga dam, att jag sjelf föreställer mig för er, efter som min frände grefve Frans icke behagar fullgöra denna pligt. Jag är kapten von Dufva . . . Och nu, min vördnadsvärda tant, behagar kanske Ni säga mig, hvem denna unga dam är. Om icke

mina ögon bedraga mig, måste hon tillhöra någon af vårt lands ädlaste familjer.

Grefve Frans Oscar gjorde sig ej ens den mödan att undertrycka sitt skratt.

— Du har rätt, Waldemar, utropade gamla grefvinnan förtjust, när man ser denna unga flicka, kan man icke annat tro, än att hon tillhör en förnäm familj. Icke sant? Emellertid är hennes ställning i lifvet icke så lysande. Hennes namn är Leonora Jespersson och hon vistas i mitt hus såsom sällskap åt mig. En mera öm, pligtrogen och älskvärd varelse finnes icke.

— Ett sådant beröm från sådana läppar är bättre än adelskap, yttrade Waldemar artigt, hvarefter han satte sig.

Om man icke kände, att kaptenen älskade den vackra Arabella — och detta var en hemlighet för hvar och en på Häckelberga — skulle man snart hafva fallit på den tanken, att Waldemar von Dufva blifvit dödligt förälskad i sin tants vackra sällskapsdam. Så uppfattade också grefve Frans situationen, hvilket man ganska väl kunde se af de svartsjuka och nästan hatfulla blickar, hvarmed han betraktade kaptenen, när denne fortfarande under samtals lopp med synbart intresse lät sina blickar hvila på den unga flickan och ofta vände sig direkt till henne med sina ord. Slutligen under en paus, medan alla tycktes sysselsatta med att söka efter nya samtalsämnen, utropade kaptenen plötsligt.

— Ju mera jag betraktar fröken Leonas ansigte, desto mera bekant förefaller det mig. Men jag är icke i stånd att reda mina minnen i detta afseende.

— Alldeles som jag! utropade grefvinnan triumferande.

— Om kusin Waldemar söker i minnet efter en eller annan smutsig bakgata och något kyffe för qvinnor, som taga emot besök af herrar, lyckas han kanske, utropade grefve Frans, som icke längre förmådde styra sig. Han steg upp och gick häftigt ut ur rummet. Hans oförskämndhet hade jagat rodnaden upp på Leonas kinder. Grefvinnan teg, emedan hon blygdes för sin son, och kaptenen, emedan Frans Oscar försvann ur salongen så fort, att han icke kunde hinna gifva honom en välförtjent upptuktelse genom att säga honom, huru uselt han handlade. Under några minuter rådde en förstämning, för att icke säga beklämning, i det lilla sällskapet. Leona vacklade ut för att få i ensamhet utgjuta tårar. Det är icke lätt att säga, huru länge gamla grefvinnan och kaptén Waldemar skulle kvarblifvit i sin tystnad, om icke hofmästaren hade kommit

in med den underrättelsen, att en gammal qvinna stod nere i köket och bad att få tala med grefvinnan.

— Hvem är hon? Känner du henne?

— Det är gamla Stina från Eremitaboda skogstorp.

— Låt henne komma hit upp!

Efter en stund infördes gamla Stina — en krokryggig ålderdom, hvilken stödde sig på en krycka och lutade sitt skrynkliga ansigte ned mot bröstet. Hennes drägt bar visserligen både spår af och vittnesbörd om fattigdom, men den var ren och röjde egarrinnans bemödanden att hålla den i ett snyggt och helt skick. Vid inträdet neg hon så djupt hennes värkbrutna gamla kropp tillät och bad om ursäkt, att hennes svaghet nödgade henne att sätta sig ned på stolen strax invid dörren, innan hennes nåd hade gifvit henne sin tillåtelse dertill. Gamla grefvinnan nickade vänligt och vinkade åt henne att taga plats, hvarefter hon yttrade:

— Nå, gamla Stina, du befinner dig väl, hoppas jag?

Rikt folk tror alltid, att fattiglapparna befinna sig väl.

— Ack, hennes nåd, jag är skröplig och stapplar invid brädden af min graf och snart skola tre skoflar mull inviga mig till den sista hvilan. Men ändå finnas människor, som afundas gamla Stina det lilla hon har och göra hennes sista dagar till sorgedagar.

— Dina ord och suckar bedröfva mig. Tala om allt!

— Det är också därför, som jag har stultat hit i dag. Jo, se det är så, att hennes nåds skogvaktare missunnar en fattig staccare att få plocka torra grenar och annat affall i hennes nåds skog för att använda det till bränsle.

— Sådant sker mot min vilja, det försäkrar jag dig. Men tala nu om, huru karlen har uppfört sig mot dig. Jag vill veta allt.

Medan gamla Stina omtalade för grefvinnan sina anledningar till bekymmer, genombläddrade kapten Waldemar ett album och lyssnade icke alls till gummans berättelse. Men plötsligt rycktes han upp ur sina djupa tankar, derigenom att Stina afbröt sitt tal, var tyst några ögonblick och derefter högljudt ropade:

— Der är hon . . . hon sjelf, lifs lefvande.

Kaptenen blickade upp från albumet och blef varse, att Leona hade trädt in i salongen och att gamla Stina hade afsvimmat. Grefvinnan blickade än på den ene och än på den andre, utan att förstå någonting. Emellertid ilade Leona efter ett glas vatten och badade dermed gummans tinningar och hjessa, så att hon efter en stund återvände till medvetande. Knappt hade gamla Stina slagit

upp ögonen och blifvit varse Leona, som lutade sig öfver henne, innan hon utropade:

— Kommer Ni ändtligen att hemta mig, matmor? . . . Jag rådde icke för det . . . Jag kunde icke hjälpa det . . . Han tog barnet och gick sin väg med det. Jag sade honom, att Ni hade satt mig att vaka öfver er älskling . . . Jag skrek i hans öron, att han icke fick röra Leona. Men den grymme skrattade och gick bort med barnet och så lade jag min dotters barn i Leonas vagga och sade er, att det var ert barn . . . Jag kunde icke bedröfva er med den underrättelsen, att ert eget barn var bortstulet.

Den gamla afsvimmade igen.

— Det var en besynnerlig historia, yttrade grefvinnan, som var mycket upprörd, ehuru hon bemödade sig att dölja det . . . Hvad kan hon mena?

— Någon förfärlig hemlighet ligger under allt detta, sade kaptenen.

— En hemlighet?

— Något brott kanske!

— Männe hon kan mena min systers och Fagerstjernas barn? De hade en liten flicka, som dog vid två års ålder.

Af en händelse kom grefvinnan härvid att kasta en blick på Leona och hon hade knappt gjort detta, innan hon, glömsk af sin ålderdom och svaghet, störtade upp från sin plats och skyndade fram till Leona.

— Gode Gud! utropade hon . . . Hvar har jag haft mina ögon? Denna flicka är ju min affidne svåger Fagerstjerna och min syster derjemte drag för drag . . . Ha! Nu vet jag, hvarför ditt ansigte alltid förefallit mig så bekant. Hon är öfverraskande lik båda sina föräldrar. Du är min systerdotter Leona Fagerstjerna eller också vill jag icke mera tro hvarken på Gud eller himmelriket.

Gamla grefvinnan slöt Leona i sina armar och fälde glädjetårar. Den unga flickan vågade icke tro sina öron. Hon tänkte, att hennes nåd var rof för en synvilla. Men när den lugne kapten Waldemar bekräftade likheten, visste han icke längre hvad hon skulle tänka om saken, och redan denna svaga utsigt till en förbättring af hennes öde gjorde henne så glad, att hon häftigt gråtande kastade sig i grefvinnans armar.

— Nej, mina damer, yttrade Waldemar, sedan han krossat en tår i sin egen ögonvrå, här är icke tid att egna åt känsloutbrott. Gumman behöfver hastig hjälp och hela denna sak måste på det omsorgsfullaste undersökas! . . . Aldraförst måste gumman föras till

sängs i något lämpligt rum och en läkare efterskickas. Sedermera vilja vi, d. v. s. ni, min tant, denna unga flicka och jag, om jag anses värdig dertill, samlas här i salongen till öfverläggning om saken . . . Tillåter Ni mig, min tant, att å era vägnar utfärda de nödiga befallningarna?

— Gör det, Waldemar! . . . Jag är själf alltför uppskakad.

Följaktligen blef gamla Stina, som fortfarande var sanslös, snart bringad till sängs af de på kaptenens kallelse tillskyndande tjenarne. Ett par snabbfotade hästar ilade sedan till hufvudstaden för att hemta doktor Lundström, då grefvinnan, Leona och Waldemar samlades i salongen. Den sist nämnde inledde förhandlingarna.

— Det är alltid bäst att börja med början af en sak, yttrade han, och därför torde Ni, fröken Leona, vara af den godheten att förtälja oss edra lefnadsöden från er barndom.

Leona var genast beredvillig att börja sin berättelse. Hon omtalade, hurusom hon från barnhuset kommit till skomakaren Jesper Jespersson vid Sista Styfverns Trappor och om den temligen goda vård, hon der fått åtnjuta.

— Ni eger icke qvar något af hvad Ni medförde till barnhuset? frågade kapten Dufva.

— Ack jo, sade flickan, jag eger qvar en linnelapp, märkt med bokstäfverna A. F. och dessutom denna lilla medaljong.

— A. F., utropade grefvinnan . . . Amalia Fagerstjerna! . . . Min systers namn!

— Tillåter Ni mig att se medaljongen?

Leona tillät naturligtvis detta och kaptenen beskådade den noggrant både utanpå och innantill, utan att upptäcka någonting annat märkvärdigt än de ingraverade bokstäfverna A. v. S.

— Min systers namn såsom ogift! Amalia von Sjöstjerna! Intet tvifvel meral! För öfrigt känner jag mycket väl igen den der medaljongen. Min stackars, längesedan aflidna syster fick den såsom födelsedagspresent af sin dåvarande fästman, underlöjtnant Gabriel von Fagerstjerna, som sedermera blef hennes make . . . Det återstår således icke en skymt af tvifvel.

— Dock måste vi höra den unga damens berättelse till slut.

Leona fortsatte således skildringen af sina hårda öden och då hon slutade med berättelsen om uppträdet på Villa Hortensia, utropade kaptenen:

— Ni var således en af de unga damer, som funnos insparade der? Då känner Ni också utan tvifvel en ung man, som heter Otto?

— Min Gud, ja! utropade den rodnande flickan. Hvad vet Ni om honom?

— Icke mycket! . . . Det vet jag likväl, att om Ni icke hade med så stor skyndsamhet flytt från villan, skulle Ni hafva träffat honom der, ty den präktige pojken var i likhet med mig på spår efter bofvarne den natten. Nu har han emellertid med en ifver, som måste hafva en djupare grund än blott vänskap, sökt er hela tiden och i hela stockholmsnejden. Jag har aldrig sett någon meniska så outröttlig.

ELFTE KAPITLET.

Fruktlösa frågor.

Det var dagen efter de i föregående kapitel skildrade upptäckterna. Hvad var naturligare, än att kapten Waldemar tidigt på förmiddagen lät sitt ekipage föra sig till Otto Seligs bostad för att hugna honom med den underrättelsen, att Leonas vistelseort blifvit upptäckt? Med raska steg ilade han uppför trapporna, som ledde till Ottos blygsamma ungarlärarsvåning, och med hela ifvern hos en vän, hvilken vet sig medföra en angenäm underrättelse, gaf han sin närvaro till känna genom upprepade knackningar på Ottos dörr. Ehuru det var så tidigt, att Otto ännu icke kunde hafva begifvit sig till kontoret, blefvo dock kaptenens knackningar utan resultat. Men från en angränsande hyreslägenhet kom en äldre fru ut i förstugan och tycktes alldeles icke vara obenägen att inlåta sig i sampråk med den martialiske herren.

— Ni söker herr Selig? sporde hon med gnällande röst.

— Vet Ni kanske, hvar han är?

— Nej, min herre, men jag vet desto säkrare, hvar han icke är. Ty han har icke varit hemma på flera dagar och jag är riktigt orolig för honom. Jag drömde om honom i natt, att någonting rysligt hade hänt honom. Jag tyckte mig se honom hufvudlös och blodig och höra honom med hög röst utpeka sina mördare.

— Huru kunde han det, om han var hufvudlös?

— Ja, var det icke underligt? såde gumman med någon för-

lägenhet. Men som man vet pläga qvinnor, som hafva den stora förmånen att drömma alltid och om allting, en viss fräckhet, när det gäller att förtälja de otroligaste saker. Den goda gummans förlägenhet blef därför icke lång och hon skulle helt visst hafva låtit kaptenen höra hela historien om den märkvärdiga drömmen, ifall icke von Dufva hade för andra gången afklippt den med frågan:

- Ni har således ingen aning om, hvar han är?
- Nej, men jag drömde, att . . .
- Farväl, min fru!

Innan frun hade hunnit göra den aldra minsta antydning om innehållet af denna sin dröm, var den raske kaptenen borta. Han ilade till nästa hus, hvilket, såsom vi veta, var f. d. Fagerstjernska palatset, hvarest den tätaste bland alla garfvare både i gamla och nya verlden nu residerade. Kaptenen försökte komma in på kontoret. Det var låst. Och så sprang han uppför trapporna, knackade på första bästa dörr och afvaktade, att någon skulle komma ut. Det var professorskan Blindius, som visade sig.

— Förlåt, min fru, Ni vet väl icke händelsevis, hvar herr Selig, bokhållaren, finnes?

- Han är sedan några dagar försvunnen.
- Och hans principal?
- Patron Grundman är hemma . . . Den der dörren!

Vår kapten började verkligen blifva orolig för sin vän. Han ringde häftigt på hos patron Grundman och lyckan gjorde, att denne var hemma och sjelf öppnade. På sitt vanliga grofkorniga sätt bjöd han von Dufva stiga in, men först sedan han liksom studsat tillbaka vid åsynen af den besökande. — De inkommo i ett rum, som oaktadt dess dyrbara, för att icke säga praktfulla möblering var högst otrefligt, emedan det röjde alltför långvarig försumlighet hos patronens städerska.

— Hvarmed kan jag tjena herren? sporde den i sin råhet konsekvente garfvarepatronen, hvilken betraktades af kaptenen med mycket forskande och på samma gång liksom häpna blickar . . . Vill Ni köpa ett parti läder kanske? Eller har Ni ekbark till salu? Ty jag förmodar, att Ni icke kommit för att sälja mig er egen hud . . . Ha, ha, ha!

Den lustige patronens qvicka skämt, hvilket interfolierades af och slöts med väldiga kaskader af den der bruna vätskan, för hvilken han aldrig skonade något golf, var emellertid helt och hållet förspildt på kapten Waldemar. Han sade med köld:

— Jag kommer för att af er få veta, hvar min vän Otto Selig finnes.

— Vet jag det? . . . Skall jag kanske söka upp honom? Vet Ni hvad? Jag tror, att den unge vindböjteln farit sin kos med någon aktris . . . Ni förstår, en af de der, som emellanåt göra små lustfärder i sällskap med ensamma karlar till skärgården eller utlandet och sedan komma hem efter några dagar dubbelt så dygdiga som när de foro åstad. Ha, ha, ha!

Äfven detta skämt förmådde icke roa vår kapten.

— Vet Ni då, att han företagit en sådan resa?

— Bah! . . . Nej, men jag antager det.

— Ni torde då antaga en lögn, min herre. Farväll!

Kapten Dufva gaf garfvaren en skarp blick, innan han gick, och det såg ut nästan som om han velat skåda genom karlen från ansigtet till nacken, från bröstet till ryggen. Patronen spottade och var oförskämnd nog att fråga, hvilken skraddare som sytt kaptenens kläder. Utan att besvara denna fråga, gjorde von Dufva en lätt bugning och gick. Han kastade sig i sin utanför väntande vagn och befalde kusken köra till Arabellas bostad. Under vägen dit kunde han icke förjaga den råe garfvaren ur sina tankar.

— Hvem är han? mumlade han upprepade gånger.

Arabella Ascalona mottog honom i sin boudoir. Hon var iklädd en lika smakfull, som dyrbar morgondräkt och syntes kaptenen mera förtjusande än någonsin.

— Huru befinner sig Fagerstjerna? frågade han, sedan de satt sig.

— Han tyckes vara ohjelpig. De ryktbara italienske och franske läkare, som jag hitkallat, förklara, att hans förstånd aldrig kan återställas. Det var en dårskap af oss att taga honom bort från hospitalet.

— Dock ångrar jag icke mitt äfventyr den gången, sade Waldemar, dels därför att jag dermed lemnat er ett litet bevis på min trofasta tillgifvenhet och dels därför att jag verkligen spelade min rol såsom doktor da Viso con amore.

— Edra äfventyr voro i sanning lustiga och jag skrattar ofta i ensamhet åt eder skildring af den dumdryge portvakten. Men hvad skola vi nu taga oss till med den vansinnige? Jag saknar lust att belasta mig med honom för lifstiden.

— Det torde också vara öfverflödigt. Vi kunna ju endast behöfva en mörk natt föra honom ned på gatan och låta honom springa. Han skall sedan nog sjelf sörja för, att han blir gripen

och utan besvär för oss återförd till hospitalet. För öfrigt tror jag mig veta, att det finnes en person, hvilken för släktskapens skull gerna åtager sig att draga omsorg om den stackars adelsmannens återstående dagar.

— Verkligen?

Kaptenen berättade hela händelsen på Häckelberga.

— Denna Leona, yttrade Arabella, sedan han slutat, är således rätta arvingen till Ulla von Fagerstjernas efterlemnade egendom och det är således i hennes händer, som vi skola öfverlemna den, när hämndens dag kommer. Men den synes ännu vara långt borta, ty hittills har det ju varit mig omöjligt att finna ett spår efter Benevento.

— Ni skulle kanske vilja göra mig en tjänst? yttrade von Dufva tvärt och, som det tycktes, utan något sammanhang med hvad Arabella hade sagt.

— Tusende, om jag kan!

— Nåväl, ädla signora, förkläd er till torgmadam, liksom Ni gjorde häromaftonen, då det gälde att spionera på den der juden, i hvilken Ni trodde er igenkänna Benevento, men som befans vara en beskedlig schackrare af äkta judiska nationalitet och, om jag icke svikes af mitt minne, heta Josef Absalon. Nåväl, sedan Ni förvandlat er till en så anskrämlig munkbromadam, att Ni kan skrämma till och med Dagens Nyheter, bör Ni gå till det vackra palatset vid Kungsträdgården, der Ni förr bodde. En trappa upp i palatset knackar Ni på dörren till venster och framställer något ärende, medan Ni betraktar den person, som öppnar för er.

— Och detta är allt?

— Ja, signora, det är allt. Ni nekar mig ju icke den tjänsten?

— Naturligtvis icke! . . . Jag är beredd att genast göra efter er önskan. Men jag skulle bra gerna vilja veta, hvarför och i hvad ändamål? Hvilken person skall jag träffa?

— Idel fruktlösa frågor, signora! svarade Waldemar skämtsamt. Jag kommer åter om ett par timmar, ifall Ni då värdigas taga emot mig, och om Ni då ännu önskar samma frågor besvarade, skall jag icke vägra att göra detta.

Waldemar von Dufva återkom på utsatt tid. Arabella sprang honom lifligt till mötes.

— Ni har varit der, signora?

— Ja, och jag har återsett honom.

— Ni tror således, att garfvaren . . . ?

— Är densamme som Fra Benevento, ja, det tror jag.

— Var förståndig, Stina, och tig, annars jagar jag en kula genom pannan på
det här lilla kräket.

— Och han kände icke igen er?
— Nej, men jag kände honom. Han skall aldrig kunna förkläda sig så, att jag icke känner honom igen. — Och nu, min vän, skall han icke undslippa oss. Hans mått är rågådt.

TOLFTE KAPITLET.

Der inga stjernor tindra.

Vi lemnade Otto i det ögonblick då han blef af »Pengen» nedstörtad genom en öppnad lucka på den obebyggda tomten ofvan Sista Styfverns Trappor. Vår pligt är att uppsöka honom och se till, huru han befinner sig. En författare har lof att vara klen i sin svenska, såsom somliga realister bevisa, men han eger icke den aldra minsta tillstymmelse till rättighet att vara obarmhertig mot de varelser, han kallar fram på skådeplatsen. Om han icke behöfver dem längre, så kan han låta dem dö på ett eller annat sätt, men han får icke låta dem försvinna utan att taga någon notis om, hvart de hafva tagit vägen.

Det hål, genom hvilket och uti hvilket Otto nedstörtades var åtskilliga meter djupt. Derför var också fallet föga angenämt, men blef detta ännu mindre derigenom att hans händer voro bundna, så att han icke var i stånd att i minsta mån mildra följderna af fallet, d. v. s. med händerna haka sig fast någonstädes under vägen ned, så att sammanstötningen mellan hans kropp och bottnen af hålet kunnat blifva mindre våldsamt. I stället stötte hufvudet flera gånger mot väggens ojemnheter, så att Otto nära nog var sanslös, innan han nådde marken. Lyckligtvis föll han icke med hufvudet före. Det skulle då hafva varit slut med honom för alltid, ty intet hufvud i verlden skulle kunna under sådana omständigheter förblifva helt. Alltså var det en lycka för Otto, att hans knän voro de delar af hans kropp, som aldra först kommo i beröring med marken, och huru ondt det än gjorde i dessa knän, fördrog han smärtan med tålmod i betraktande af den fara han undslupit.

Länge låg han alldeles orörlig. Han var efteråt aldrig i stånd

att med visshet säga, huru länge det var. Sanslös var han icke, men liksom döfvad. Han hade en redig och klar föreställning om hvad som inträffat, men hans själskrafter voro för öfrigt domnade, så att han hvarken förmådde göra några reflektioner eller företaga sig någonting för att strida mot sitt öde.

Rundtomkring honom var allting mörkt. Icke en enda stråle af ljus bröt det ogenomträngliga dunklet. Och hvad der var tyst sedan! Så tyst, att han kunde bokstafligen höra, huru blodet pulserade i hans kropp.

Han torde hafva förblifvit i denna känslolöshet omkring ett dygn, då ljudet af menniskoröster återkallade honom till medvetande af sin farliga belägenhet. Han spratt till, liksom om han vaknat ur en dröm. De röster, hvilkas ljud nådde hans öron, utgingo tydligen från menskliga talorganer, som befunno sig vid öfra mynningen af det hål, genom hvilket Otto hade störtat ned der han nu låg. Skenet från en lykta trängde ända ned till honom och i nästa ögonblick kastades en repstege ned. Den nedslungade ändan af detta redskap föll på Otto och kom honom att häftigt rysa liksom vid beröringen med en orm. Någon begagnade repstegen för att förflytta sig ned i djupet. När han kom längre ned på stegen, fann Otto, att en andra person följde omedelbart efter den förste och så en tredje o. s. v. Otto kunde icke säga, huru många de voro.

Slutligen uppnådde den först nedstigande personen marken, d. v. s. han var nära att trampa på Otto, men gjorde ett språng till sidan, så att han undvek detta. Han var uppenbarligen okunnig om Ottos närvaro, ty han utbrast:

— Hvad vill detta säga?... Hvem är du?... Kors, en bunden karl!

Det var vid skenet af sin medförda lykta, som han gjorde denna upptäckt. Den bland de nedstigande, som var den andre i ordningen, hade nu hunnit fram och grep Otto i kragen samt släpade honom till sides. Otto igenkände samme karl, som hade störtat honom ned. Det var alltså »Pengen.»

— Nådig herre, sade den sist nämnde, jag har ju omtalat, att jag fångade en rätta härom qvällen. Här är hon och en ypperlig fälla har hon suttit uti.

— Jaså... ja, jag minnes. Vräk in honom i sakristian.

Otto försökte att få se ansigtet på den person, som titulerades »nådig herre», men det var omöjligt, ty han bar en skyddande mask. Det skulle dock varit för Otto så mycket mera intressant

att se detta ansigte, som han tyckte sig igenkänna sin principals stämma. Men hans förnuft gjorde genast invändningsvis den frågan, hvad garfware Grundman väl kunde hafva att göra här nere. Det var nu alltför otroligt. Men likväl ville icke denna tanké lemna honom. Han kände ju, att hans principal var bekant med herren i röda västen. Emellertid fick han icke ligga qvar i ro der han befann sig och ostördt egna sig åt reflektioner häröfver, ty ett par af karlarne, som följt efter ned på repstegen, grepo honom och släpade honom fram genom en mörk gång. Innan han hade blifvit förd mera än ett par meter från platsen der han legat, ropade han:

— Mina herrar, hvad vänten I af mig? Låten mig gå!

»Pengen» gapskrattade och mannen med masken yttrade med stränghet:

— Bort med honom!

Och så släpades han vidare. Gången blef allt mörkare, ända tilldess hans fångvaktare stannade. Han hörde en dörr gnissla på sina gångjern, hvarefter han erhöi en knuff, hvilken förflyttade honom ett par meter från stället. Dörren tillslöts bakom honom. Han hörde gångjernen gnissla och nyckeln rassla i låset. Ända från första ögonblicket då han hörde ljudet af människorösterna deruppe, och till detta hade endast ett par minuter förflutit. Han befann sig tydligen i händerna på folk, som hade brådt om och som kände tidens värde. Dessa minuter hade emellertid varit tillräckliga att hos Otto förjaga den sällsamma bedöfning, som beherskat honom, ända sedan han störtades ned i det djupa hålet. Hans mod och beslutsamhet hade återkommit och om han endast haft sina händer fria, skulle han på ögonblicket hafva försökt spränga den dörr, som skurkarne nyss hade så omsorgsfullt stängt bakefter honom.

Hans första ingifvelse var nu att lyssna. Ett tungt trampande hördes i gången utanför. Tydligen böljade en människomassa förbi hans dörr. Emellanåt inträngde en svag ljusstrimma genom springor på dörren, troligen förorsakadt af någon lykta, som bars förbi. Otto var icke sen att nalkas dörren och lägga ögat till en af springorna. Han såg då tydligt en lång rad af karlar, som gingo förbi, men enär springan var mycket smal, kunde han icke bilda sig någon föreställning angående deras utseende. Snart började från en af sidorna i det rum, der han befann sig, höras ett surrande ljud liksom af en retad bisvärm, hvaraf han drog den slutsatsen, att alla de förbitagande karlarne samlades på något ställe, som var beläget nära intill det, der han nu mot sin vilja befann sig. Hans slutsats

i detta afseende var fullkomligt riktig, ty han befann sig i ett litet bihang till den grotta under Sista Styfverns Trappor, i hvilken Fra Beneventos band af tjuftar och mördare plågade hålla sina sammankomster, och han skulle nu blifva ett vittne till ett af dessa sammanträden.

Det torde emellertid vara af nöden att, innan vi gå vidare, förklara för våra läsare anledningarna, hvarför det snygga sällskapet numera begaf sig till sin grotta på en så ovanlig väg. Vi erinra oss den qväll, då Arabella spionerade på dem vid den gamla ingången, och huruledes hon och hennes följeslagare blefvo bemärkta och förföljda. Denna händelse lärde skurkarne, att ljusskenet från grottan, då dörren öppnades, måste förråda dem, hvarpå de med obegriplig tanklöshet aldrig tillförne hade reflekterat. Nödvändigheten att finna en annan ingång var gifven. »Pengen» kom att tänka på en gammal brunn deruppe, hvilken varit uttorkad minst ett århundrade. Och när Benevento nedstigit till bottnen af brunnen och gjort sina beräkningar, var det klart för honom, att man skulle kunna genom en underjordisk gång förena bottnen af brunnen med grottan — ett arbete, hvilket också genast greps an och utfördes med skyndsamhet af bandets talrika medlemmar. Derefter tillslöts den under trapporna befintliga öppningen. Det var i nyss nämnda brunn, Otto hade blifvit nedstörtad.

Under det att Otto stod kvar vid dörrspringan och lyssnade till sorlet från hufvudgrottan, märkte han till sin ousägliga glädje, att bandet kring hans armar hade lossnat något. Detta torde hafva skett vid det tillfälle, då han af de båda karlarne nog värdslost och våldsamt släpades fram genom gången. Han gjorde en ansträngning och var — fri. Med denna frihet . . . ehuru den var inskränkt genom en förbommad dörr . . . återvände handlingskraften fullkomligt och han började känna sig öfvertygad, att han icke skulle dö der nere.

Det som mest plågade honom var mörkret. Men fastän han befann sig på det ställe, der inga stjernor tindrade, blef han dock icke länge helt och hållet utan ljus. Då han vände sig om från dörren, sedan trampandet i gången hade upphört, blef han varse en tumbred springa i grottans ena vägg och genom denna strömmade i mäktiga floder ett klart ljus. Det var det elektriska ljuset från den stora grottan. Det kastade en klar ljusstrimma öfver golfvet och taket i den grotta, der han var innesluten, och på den motsatta väggen. Vid det skymningsljus, som nu herskade i hans fångelse, kunde han taga detta i betraktande och såg, att det icke var stort,

aldra högst tre meter i qvadrat på golftytan. I ett hörn af grottan såg han några lyktor, en kofot och diverse andra ting.

Men han hyste för ögonblicket mera intresse för att erfara hvad som tilldrog sig i grottan derinne, der de många karlarne voro församlade. I ändamål att förskaffa sig visshet derom, nalkades han springan, men som denna befann sig i en tjock mellanvägg, kunde han endast se en obetydlighet af den större grottan, nemligen så mycket deraf, som låg mellan de två synlinier, hvilka man kan tänka sig dragna från hans öga till hvardera af springans kanter och sedan utdragna, tilldess de råkade motsatta väggen i den stora grottan. Hvad han såg var emellertid tillräckligt att gifva honom en öfvertygelse rörande den grad af medborgerligt anseende, han borde tillmäta männen derute. Till en början ansåg han dem till och med vara socialister, samlade i ändamål att undergräfvastatens lugn och folkets väl, men slutligen öfvergaf han denna tanke och stannade vid den öfvertygelsen, att han här hade att göra med endast ett band af vanliga tjuvar.

Sorlet hade emellertid upphört och endast en person talade. Hvarje ord trängde tydligt fram till Otto och denne lyssnade med så mycket större ifver, som han tyckte sig igenkänna sin principals stämma. I detta ögonblick erinrade Otto sig sina iakttagelser angående den der rödbrusigheten, som hade den besynnerliga egenskapen att smeta från sig på en hvit näsduk. Nu kunde han icke längre betvifla, att patron Grundman, så rik han än var och kanske just därför, var anförare för ett helt band af samhällsvådliga individer. — Man höll på med sin sedvanliga tjufskola derinne och Otto hörde tydligt, huru Grundman undervisade ungarna i tjufknepens teoretiska del. Ehuru hans afsky naturligtvis var den öfvervägande känsla i hans bröst, kunde han dock icke undgå att erkänna, att den täte garfvaren hade utvecklats denna teori till en verklig vetenskap, stödd på naturvetenskapliga axiomer rörande fingrarnas byggnad o. s. v. Och när patron Grundman slutat, uppträdde en annan såsom talare — en lång karl, hvilken Otto tydligt såg, emedan han befann sig midt emellan hans synlinier. Det var en man med ett mycket obehagligt ansigte, ett honungsött leende kring läpparna och den der lutningen på hufvudet, som plägar kallas »gudsnådlig». Karlen var klädd i en lång, svart rock och var uppenbarligen en kolportör, hvarför också Otto väntade sig få höra en ljungande straffpredikan öfver tjuvarne och deras gudlösa förehafvande att methodiskt inviga barn i sitt usla handverk. Med salvelsefull röst började kolportören tala. Våra läsare igenkänna utan svårighet kolportören Josef Bruse, densamme

som vi i början af denna berättelse sågo vid gamla fröken Ulla von Fagerstjernas sjuksäng.

— Älskade vänner! började den skenhelige lymmeln. Gud är mitt vittne, att jag fordom var lika blind som dessa usla verdens barn, hvilka kalla oss med smädenamnen tjuvar, banditer, m. m. sådant, men en kraft af höjden har öppnat mina ögon att jag se måtte. Kärälskelige, söte vänner i den söte Jesus! Jag ser nu, att I ären stadda just på den väg, som leder till lifvet, att I ären de rätte arbetarne i vingården. När man vet, huru denna jordens goda, som rost och mal förtära, insnärjer menniskan i syndens garn, inser man så visst som om en englaröst af himmelen sade det, att det är ett arbete i himmelrikets tjenst, ett väl behagligt rök- och spis-offer vårom Gudi om man så mycket som möjligt beröfvar menniskor detta insnärjande jordiskt goda, som är förgängligare än hö, halm, strå och sunnanväder. Och detta är just hvad I arbeten på och jag jemte er, sedan jag fick ljus af höjden. Alltså, kärälskelige i den söte, söte Jesus . . . äro vi rätte arbetare i vingården och stadda på eviga lifsens väg. Verlden förföljer oss i sin blindhet och därför att den älskar denna verdens goda. Men låt verlden rasa, låt den banna, låt den straffa oss. Vi fortsätta ändå att slita djefvulens bojer och af syndens barn genom att taga ifrån dem deras egodelar. Och det var detta, som jag ville inskräpa hos dessa små englar till barn.

Ett allmänt tjut följde på detta tal och visade, att herrar tjuvar icke hade någonting emot att stå på god fot med vår Herre. Men Ottos hjerta var uppfylldt af en sådan vrede mot Bruse, att om han haft ett vapen till hands, skulle han utan tvekan jagat en kula genom den ryslige hädarens, den gräslige bespottarens hufvud. En långmodig Gud lönade dock den förfärlige syndaren ännu en liten nådatid, ty Otto var vapenlös. — Småningom sjönk vreden tillbaka för nya intryck. Han bevittnade barnens af oss redan i det föregående skildrade »praktiska öfningar» och fördelningen af det byte, som skurkarne hade hvar för sig lyckats under en vecka samla genom inbrott, ficktjufnad o. s. v. Kolportören Bruse tar fram femton kronor tretionio öre, som han lyckats vid en konventikel insamla »till missionen,» och en bönbok med guldsnitt och dyrbara permar, hvilka han uppgaf sig hafva »fört med sig från en rik enkas dödsläger, på det att icke den heliga boken skulle falla i händerna på enkans gudsbespottande son».

Derefter åhörde Otto hurusom Grundman gaf sitt folk anvisningar rörande platser lämpliga för tjufnad, somliga i förening med inbrott.

Hvar och en erhöll sin anvisning, och kolportören underrättades, att en rik man låg döende här och en förmögen qvinna der. Och så upplöstes sammankömsten. Männen trampade genom gången förbi dörren till Ottos fängelse. Den stora grottan tycktes vara tom, och Otto hade redan lemnat springan, emedan han trodde, att der icke fans flere iakttagelser att göra. Men när trampandet i gången äntligen hade upphört, förnam vår unge vän ännu ljud af röster, som samtalade der ute, och han smög sig tillbaka till springan. Två män såg han. De befunnos vara den maskerade mannen, i hvilken han trott sig på rösten igenkänna patron Grundman, och den löjliga, lille karlen i den röda vesten.

TRETTONDE KAPITLET.

Befrielsen.

Vi behöfva troligen icke inlåta oss på en utredning af de orsaker, hvilka gjorde Otto så ifrig att få höra, hvad de båda skurkarne hade att säga hvarandra. Icke heller behöfves det någon bevisföring för att öfvertyga våra läsare, att han så skyndsamt som möjligt begaf sig till springan i väggen och efter bästa förmåga ansträngde både ögon och öron. De båda samtalande personerna såg han sittande midt framför sig och på icke längre afstånd, än att han med användande af någon uppmärksamhet kunde uppfånga hvarje ord.

— Vår senaste expedition till landet, yttrade mannen med masken, var så olycklig, att jag saknar lust för att förnya försöket.

— Denna gång skall det icke gå så illa som på Villa Hortensia, derfor kan jag ansvara, nådig herre, så sant jag är en välbestäld filosofie doktor.

— Så sade du äfven då.

— Bah! . . . Jag misstog mig, det är alltihop.

— Och om du misstager dig äfven denna gång?

— Omöjligt, nådig herre! Allt är nu så noga undersökt, alla möjligheter så noggrant afvägda och förutsedda, att vi icke kunna gå miste om vårt byte.

— Nå, jag skulle vara böjd för att lita på ditt förstånd, min vän, om du icke hade det stora felet att vara filosofie doktor...
Hvad heter herrgården?

— Häckelberga.

— Och du har sett flickan der?

— Vid ordet »flicka» fördubblade Otto sin uppmärksamhet.

— Med mina egna ögon, svarade »Pengen». Hon är kammarjungfru eller någonting dylikt hos hennes nåd grefvinnan, som är alldeles förtjust i Leona.

Då Otto hörde Leonas namn, var han nära att af sinnesrörelse falla i vanmakt. Men han bemannade sig och fortsatte att lyssna. Karlen, i hvilken Otto trott sig känna igen patron Grundman, yttade efter en stunds öfverläggning med sig sjelf:

— Vet du, jag är föga hågad för det företaget. Det der folket på landsbygden är inte så lätt att draga vid näsan som stockholmspolisen och dess chef, herr Kurtisenberg. Jag önskade, att ditt förslag afsett någonting annat.

— Men jag tror ändå, att nådig herren skall gilla min plan, när jag har berättat allt. Herrgården är full med silfver och guld, så att vi komma att göra ett godt kap. Härom öfvertygade jag mig sjelf i egen person genom att kläda ut mig till tiggare och göra min uppvaktning i det grefliga köket. Och nu skall nådig herren till på köpet få höra den underligaste historia i världen. Medan jag satt i köket och väntade på att köksan, som höll på med att blifva kurtiserad af en betjent, skulle få tid att gifva mig mina nådesmulor, kom en gammal käring, som de kallade Stina, in och bad att få tala med grefvinnan, hvilket hon också fick. Hvad som nu inträffade, medan käringen var uppe hos grefvinnan, vet jag inte, men säkert är, att inom tio minuter hade hela huset råkat i uppståndelse. Gamla Stina hade blifvit sjuk, och det upprörda tjänstfolket talade om en stor upptäckt, som blifvit gjord.

— Och du gick din väg utan att taga reda på saken.

— Misskänn aldrig mera en filosofie doktor, nådig herre! Jag gick *icke* derifrån, förrän jag visste allt. Gamla Stina hade upptäckt, att Leona är en dotter af en Gabriel von Fagerstjerna och hans fru Amalia von Sjöstjerna, som var syster till gamla hennes nåd grefvinnan Dufva på Häckelberga.

— Hvad säger du? utropade den maskerade, i det han sprang upp. Du ljuger... Det är icke möjligt. Hela Fagerstjernska ätten är utdöd med undantag af den der Arnold, som blifvit vansinnig och är i godt förvar på hospitalet. Man har roat sig med att sam-

mansätta en historia för din räkning, min vän . . . Det *kan* icke, det *får* icke vara så, som du säger. Man har ljugit för dig. Man har bedragit dig.

Den maskerade karlens sätt och ord voro så häftiga, att hvar-ken »Pengen» eller Otto kunde undgå att märka, att saken rörde honom mycket nära.

— Man har *icke* bedragit mig.

— Jo . . . jo . . . och återigen jo, du har blifvit förd bakom ljuset. Tror du verkligen, att jag skall hafva satt mig i besittning af Fagerstjernska palatset och alla den släktens rikedomar för att en vacker dag få höra, att det finnes en arvinge, som kan komma att med mig kämpa en kamp på lif och död om dem? . . . Nej, nej, jag säger dig, det är omöjligt. Man har bedragit dig. Gabriel Fagerstjerna dog barnlös.

— Hade han aldrig haft några barn.

— Jo, en flicka, men hon dog tidigt.

— Den flickan, som dog, var ett understucket barn. Den verkliga fröken von Fagerstjerna lefver, heter Leona och är just samma flicka, som nu kunde varit min älskarinna, om icke olyckan hade varit framme derute på villan. Har nådig herren sett Gabriel von Fagerstjerna, medan han lefde?

— Ja visst!

— Nå väl, betrakta då det här konterfejet! Jag fick det af fru Wimmelkant, när jag köpte flickan af henne.

Grundman tog emot fotografien och betraktade den mycket noga. I hans ögon glimmade en hemsk eld, hvilken var synlig ända bort till Otto. Ett diaboliskt hat förvred hans mun, hvilken var synlig nedanför masken. Slutligen kastade han ifrån sig fotografien och utropade:

— Du har rätt. Det är Fagerstjernas drag från början till slut. Jag kan icke tvifla längre. Ännu lefver en af det ormynglet, men jag skall veta skydda min lagliga egendom. Jag skall krossa denna orm under mina fotsulor. Jag skall döda denna Leona, äfven om jag skall släpa henne tvärs igenom en eld, som är värre än helveteselden. Upp, karl! Uppbåda hela bandet till i öfvermorgon afton. Det skall möta mig i skogsdungen, en fjerdingväg från Häckelberga. Ingen mensklig varelse der i huset skall undkomma med lifvet.

När han yttrat dessa befallningar med en röst, hvars ljud skal-lade under hvalfvet, tillade han några förbannelser och rusade sedan sin väg med häftiga steg. Otto hörde honom gå förbi dörren till

fängelset och såg »Pengen» långsamt resa sig upp och följa honom. I nästa ögonblick utsläcktes ljuslågorna, och allting blef försänkt i det mest ogenomträngliga mörker. »Pengen» hade vid utgåendet ur grottan tryckt på en dertill afsedd knapp, hvarigenom den elektriska ledningen afbröts och lamporna slocknade af sig sjelfva.

Till en början var det Ottos mening att söka upp kofoten, som han nyss hade sett, bryta upp dörren och öfverfalla »Pengen», innan denne hunnit genom gången bort till ändan af repstegen. Men det plötsligt inträdande djupa mörkret vållade, att det förfliöt en lång stund, innan han fann hvad han sökte, och då hade »Pengen» helt visst redan hunnit klättra uppför repstegen och draga upp den. Men för Otto återstod först och främst att pröfva sin styrka mot dörren. Också anföll han genast denna med sin kofot, men mörkret hindrade honom mycket och han insåg, att om han icke kunde skaffa sig någon belysning, skulle arbetet blifva svårt, om icke rent af omöjligt. Han erinrade sig då i rätt tid, att han i samma vrå af grottan, der han fann kofoten, hade sett några lyktor. Men hvarifrån få eld? . . . Ah! tänk om han hade tändstickor hos sig! . . . Han kände efter i sina fickor och hittade en ask. Nu ville han begifva sig tvärs öfver golfvet till vrån, der lyktorna stodo, men . . . han förmådde knappt hålla sig upprätt. En obegriplig svaghet bemäktigade sig hela hans person. Tusen stjernor hvimlade för hans ögon. Han kände sig nära att afsvimma. — Orsaken till detta svaghetstillstånd var icke svår att inse . . . Det var — *hungern*, som ansatte honom. På ett och ett halft dygn hade han icke smakat någon föda. Emellertid öfvervåldigades Otto af den tanken, att det enda medlet till räddning ur den hungersdöd, till hvilken hans fiender hade dömt honom, var att komma ut och att ju längre han dröjde med försöken att befria sig, desto svagare skulle han blifva och desto mera omöjlig räddningen. Med ansträngande af alla sina återstående krafter kröp han bort till hörnet, lyckades trefva sig reda på en lykta och tända den. Emellertid var han alltför svag att genast kunna resa sig upp och gripa verket an. En stunds hvila var behöflig. Det fåfanga anfallet mot dörren med kofoten i mörkret hade uttömt hans krafter. Derfor när lyktan blef tänd, blef han sittande stilla och såg framför sig med stirrande och uttryckslösa blickar. Efter några minuter och i den mån hvilans inverkan på hans kropp, fick blicken mera lif, och det dröjde då icke länge, innan han blef varse ett par helbuteljer, som stodo på marken bredvid lyktorna. Mera af nyfikenhet, än i den förhoppning att kunna hafva något gagn af flaskornas innehåll, grep han den ena och un-

dersökte dess innehåll, som befans vara stark vestindisk rom. Otto var nykterhetsvän, och om han än understundom plägade i sällskap läppja på ett glas, skedde det aldrig af längtan efter spritdrycker. Men nu erinrade han sig hafva någonstades läst eller hört, att alkoholen besitter förmågan att för tillfället upplifva sjunkande kroppskrafter. Derför betraktade han också — ty han var en bland de få i våra dagar, som icke anse sig för kloka att tro på en lefvande, personlig gud — detta spritförråd såsom en gåfva af Gud, hitförd genom ingivelse af högre makter för att i nödens stund vara honom till hjälp. Han förde den ena flaskan till munnen och drack på en gång mera än han förut hade förtärt under hela sitt lif. Underbart styrkt steg han upp och hade inom två minuter med tillhjälp af kofoten uppbrutit dörren till sitt fängelse.

Sedan han vunnit denna framgång, ämnade han just stiga ut i gången, då han tyckte sig höra ljud af fotsteg derute. Han lyssnade. Riktigt! Någon närmade sig, följande gången i riktning från brunnen till grottan. Skyndsamt släckte Otto sin lykta och stälde sig bakom dörren, men så att han kunde se ut i gången. Först närmade sig skenet af ljus, tilltagande mer och mer i den mån den gåendes steg tydligare hördes. Slutligen såg Otto kolportören Bruse passera förbi sig, bärande en lykta i handen. Vid skenet från det i lyktan inneslutna ljuset såg Otto den gemene karlens otäcka ansigte med den ytterst låga panna och långt nedåt dragna nedra ansigtshålf. Han gick förbi Otto utan att märka honom, och när han kommit några meter förbi denne, smög Otto sig bakom honom för att se, hvad han ämnade taga sig till. Utan en aning om, att han var förföljd, vandrade kolportören med de kattlika steg, som blifvit en vana hos honom, öfver den stora grottans golf i sned riktning bort till väggen. Der satte han ned lyktan och dessutom någonting annat, hvilket Otto tyckte se ut som en stor skinnpung. Att det verkligen var en sådan, tycktes bevisas genom det klingande ljud, som utgick från föremålets inre, när det nedsattes på marken.

Nu såg Otto, huruledes Bruse bland en hög i närheten liggande trasor uppsökte en hacka, med hvilken han lösgjorde en i väggen befintlig sten, som snart föll ned och blottade ett omkring en fot öfver marken befintligt hål. Bruse förde in sin ena arm genom hålet och drog fram samt lade på golfvet bredvid sig den ena skinnpungen efter den andra, tilldess antalet uppgick till elfva. Då flyttade han lyktan närmare sig, öppnade skinnpungarna, den ena efter den andra, och började med den giriges långsamhet och glädje fingra, beskåda och räkna sina penningar. Somliga påsar innehöllo guld,

andra silfver. Emellanåt mumlade han någonting, som Otto icke kunde riktigt uppfatta. Det var för Ottos oförderfvade sinne en hemsk, men på samma gång varnande syn — denne gudsförsmädande, skenhelige, girige, i alla laster nedsölade skurk, njutande i mörker och enslighet af åsynen af detta guld och silfver, för hvilket han sålt sin arma själ. Menniskonaturens förmåga af förnedring har sällan på ett mera kraftigt sätt blottats inför någon människas ögon, än nu inför Otto Seligs.

Bergväggen, framför hvilken kolportören Bruse satt, bestod af grof, stenblandad grus. Här och der sutto i sjelfva utkanten af väggen stora stenblock, väldiga minnesmärken från den s. k. rullstensperioden, kolossala massor, som skulle krossa en elefant, om de rullade ned på honom. Midt öfver Bruse satt det väldigaste af alla dessa rullstensblock. Nära nog hälften af dess kubikinnehåll befann sig utanför väggen. Otto, som på afstånd iakttog detta, undrade, inom sig, hvad det egentligen kunde vara för krafter, som kvarhöll blocket i detta läge.

Just då Bruse var som allra ifrigast sysselsatt med sina stulna rikedomar, började gruset under det nämnda kolossala stenblocket att i små kaskader rinna nedför väggen — först sakta såsom en tår på kinden, sedan alltmera våldsamt, alltmera likt ett vattenfall. Derigenom undergräfdes den väldiga stenen. Men Bruse märkte ingenting, anade ingen fara, ehuru den var så påtaglig . . . Hvad var det, som slog honom med sådan blindhet? Man kan säga, att det var girigheten, den omständigheten att han med hela sin själ dvaldes bland guld- och silfvermynten, och att hela den öfriga världen i dessa den giriges sälla stunder var försvunnen för honom. Men man kan också säga, att han var slagen med blindhet af den Gud, som säger: hitintill skall du komma, men icke vidare.

Det stora stenblocket vacklade. Otto ropade högt till karlen, att han skulle akta sig.

Men det var för sent.

Blocket rullade ned med ett förfärande dån och föll öfver denne man, som så ofta hädat Gud under skenhelighetens mask och skrymteriets kåpa. Otto hörde, huru benknotorna knastrade, när de krossades af tyngden. Endast hufvudet var synligt på karlen. Det låg med ansigtet uppåtvändt. Otto såg på det ett ögonblick vid skenet af lyktan, ryste för de vildt utspärrade ögonen, som till hälften framträngde ur ögonhålorna. Han såg också den ström af blod, som forsade fram ur den dödes näsa och mun. Sedan flydde han från skådeplatsen för denna Guds vredes dom och öfver hans läppar banade sig ett anskri af fasa.

FJORTONDE KAPITLET.

Gamla Stinas berättelse.

Man kan lättare tänka sig än beskrifva, med hvilka känslor grefve Frans Oscar von Dufva mottog underrättelsen om de upptäckter, man gjort i fråga om Leonas börd, ty när han fick af sin mor höra talas om saken, befann han sig i det af stimulerande medel framkallade tillstånd, då han var i stånd att förnimma några, om än svaga känslor. Denna unga flicka, som han velat göra till sin älskarinna, denna Leona, som han betraktat endast såsom ett skönt offer för hans lustar, när tid och omständigheter tillåto det, fann han nu försatt i en sådan ställning, att hon kunde vara ett passande parti för honom. Åtminstone ansåg han sjelf det vara passande. Men annat folks omdöme skulle ovilkorligen hafva blifvit, att ett sådant parti varit opassande på grund af flickans omätliga öfverlägsenhet öfver honom både i dygd, själsadel, verklig bildning och i alla andra afseenden.

Till en början blef denna f. d. människa häpen, sedermera förargad. På hvem? Det visste han icke, och han var för slapp att undersöka det. Men så förargad var han, att han gaf sin hund och sin betjent ett godt kok stryk hvardera, och det hade han varit alltför liknöjd att göra på flera år, hvarför man också kan med godt samvete antaga, att de nu förtjenade, hvad de fingo. Men från förargelsen var hos honom endast ett enda steg till leda vid allt, vid morfin, champagne, flickor, lifvet — alltsammans. Dertill kom just vid den tiden, att läkaren, som varit nog samvetslös att ordinera morfin, så att han nu i lång tid obehindradt fått så stora kvantiteter deraf, han sjelf behagade, plötsligt fann sig af fruktan för grefvens lif manad att betydligt inskränka de portioner, som grefven på hans recept egde att utfå på apoteket. Förut hade han hvarje gång erhållit ett förråd för en månad, gjort slut derpå under fjorton dagar samt derefter erhållit ny, lika stor dosis. Nu fick han blott en portion, som skulle räcka en vecka, och när han efter tre dagar icke hade mera kvar, var doktorn obeveklig. Han erhöll icke mera, förr än veckan var slut och då ett förråd endast för tre dagar, hvilket han förbrukade på en enda. De öfriga sex dagarne i den veckan skulle han blifva utan, och nu ville ödet, att sista atomen

af morfinen var förbrukad just då han mottog underrättelsen angående Leonas börd. Följden af dessa sammanstötande omständigheter blef den, att han gick omkring som en skugga, blek, aftärd, ryslig att skåda, och det såg sannerligen ut, som om han endast varit mäktig en enda tanke, den som rörde lämpligaste formen för ett självmord.

Om vi skulle försöka att skildra Leonas sinnesstämning under dagarna närmast efter den stora upptäckten, måste vi sanningsenligt bekänna, att hon icke kände sig så lycklig, som man utan tvifvel kunnat vänta sig. Hon var en praktisk och förständig flicka och insåg därför lätt, att ett adligt namn skulle vara henne till endast ringa gagn, då det icke åtföljdes af den bergade ekonomiska ställning, som hon mest af allt behöfde för att kunna inrätta sitt lif så, att hon vore skyddad för de faror, hvori hennes skönhet och fattigdom i förening hade kastat henne. Men den förste jurist, som af gamla grefvinnan tillfrågades, hade händelsevis förr i världen haft något att göra med den Fagerstjernska familjens ekonomiska förhållanden och kunde därför upplysa henne om, att Leonas föräldrars förmögenhet hade ärfits af gamla fröken Ulla och att denna hade på sin dödsbädd genom ett mycket anmärkningsvärdt och besynnerligt testamente skänkt all sin egendom åt en utländing vid namn Benevento, så att det vore omöjligt för en nu uppdykande arftagare till Gabriel von Fagerstjerna att återvinna någonting deraf, isynnerhet som denne Benevento, efter att hafva tillbringat någon tid med ett lysande lif i hufvudstaden, för icke längesedan förmodades hafva begifvit sig till utlandet för att aldrig mera återvända. Juristen tillade, att nämnde signor Beneventos gemål ännu fans kvar i Stockholm och bodde der och der, men troddes på grund af någon oenighet med sin make endast afvakta ett redan hos påfven begärdt skiljobref för att ingå ett nytt äktenskap. Och slutligen yttrade juristen, då han tog afsked från Häckelberga, dit han på grefvinnans inbjudning kommit, att om han kunde stå hennes nåd till tjänst i denna kinkiga affär, skulle det vara honom ett sant nöje. När han var borta, yttrade grefvinnan:

— Jag skall i morgon dag resa in till hufvudstaden och tala med den der signoran. Hon skall återlemna allt hvad hon innehar af den förmögenhet, som hennes man roffat från detta stackars barn.

Leona yttrade sig med mycken tacksamhet för grefvinnans nit, men sade derjemte saktmodigt, att hon gerna ville låta försynen skicka alla dessa angelägenheter så som den kunde finna visast och bäst.

— Det förstår du inte, mitt barn. Du är alltför oerfaren att kunna begripa, hvilka fördelar rikedomens skänker. Vi fara i morgon . . . Men hvar har jag mina tankar? . . . Leona, spring för Guds skull ned och säg till hofmästaren, att han skickar ett ridande bud efter juristen och ber honom vända om hit. Det är inte fem minuter, sedan han for. Han kan icke hafva hunnit långt.

Då Leona återkom efter att hafva uträttat detta uppdrag, yttrade gumman:

— Kan du tänka dig en sådan glömska, Leona? Att jag kunde förgäta att låta juristen uppteckna Stinas berättelse, medan han befann sig här och medan vi hafva doktor Lundström kvar för att bevittna den! . . . Vet du, hvar doktorn är?

— Han är hos den sjuka qvinnan, goda tant.

— Bed honom komma hit, om han har tid.

Snart inträdde Susannas make. Att döma af hans lugna och leende ansigte, var han fullkomligt lycklig, sedan han nu återfunnit sin maka. Den olycka, som hade öfvergått honom vid eldsvådan i den af honom bebodda fastigheten vid Handverkaregatan, hade gifvit honom ett alldeles egendomligt intresse i allmänhetens ögon. Patienter fylde hans förmak och som han var en verklig skicklig läkare, förstod han äfven att behålla hvad han i detta afseende fick. Hans inkomster ökades enormt, så att både han och Susanna kunde se framtiden till mötes med lugn. Endast en enda sak oroade dem och det var den tanken, att så länge Edvard Hallgren lefde, kunde de vänta sig nya anslag mot deras äktenskapliga sällhet.

— Tror Ni, att gumman uthärdar ett förhör i dag? frågade hennes nåd.

— Ja, om försigtighet iakttages.

— Naturligtvis! . . . Ah! Se der kör juristen in på gården igen. Det var galant. Nu skola vi snart hafva alltsammans skrifvet och bevittnadt, hvilket är en nödvändighet, ifall gamla Stina skulle dö.

Juristen, en äldre karl vid namn Patriksson, kom och snart följdes hela sällskapet åt till det rum, der gamla Stina från Eremitéboda skogstorp låg nedbäddad. Den allvarsamme juristen framtog sina skrifmaterialier och slog sig ned vid bordet. Förhöret började.

— Ni har fordom tjenat hos Gabriel von Fagerstjerna? sporde juristen.

← Vi skola leka en rolig lek, min gubbe, yttrade frun hemskt!

Den sjuka upplyftade sitt hufvud, såg sig omkring och frågade:
— Jaså, stunden är således kommen, då jag får lätta mitt samvete. Allt, allt skall jag säga. Ingenting skall jag dölja.

— Ni glömmet att besvara min fråga, yttrade juristen med stränghet.

— Har Ni frågat mig om något? Jaha, nu erinrar jag mig det. Om jag har tjenat hos Gabriel Fagerstjerna, sade Ni. Ja, det har jag visst och det var just i hans hus det hände, det der, som i så många år har tyngt på mitt samvete, ehuru jag hade ingen skuld till hvad som hände.

Vi skulle alltför mycket trötta våra läsare, om vi företoge oss att här ord för ord återgifva samtalet mellan juristen och gamla Stina ifrån Eremitboda. Vi föredraga därför att af de spridda yttranden, som juristen med sina skickligt anbringade frågor framkallade, sammansätta en berättelse, hvilken vi låta Stina på en gång göra, i stället för att denna berättelse i verkligheten var afstympad i en mängd småbitar.

Jag kom i tjänst hos Gabriel von Fagerstjernas far, då jag icke var mera än tretton år, och nu är jag sextiofem. Gamle hofmarskalken, Gabriels far, var en karl, som aldrig anställde någon tjänare, hvilken icke blef kvar i tjänsten till sin död eller åtminstone till sitt giftermål, ty han var vänlig och god mot alla och alla människor på hans gods älskade honom nästan som en fader. Jag gifte mig med hans hofmästare och vi bodde äfven såsom gifta kvar på slottet och innehade fortfarande våra tjänster. Vårt äktenskap välsignades med ett barn, en flicka, hvilken i dopet kallades Greta Lisa. Slutligen dog hofmarskalken, det är nu tjugufem år sedan, sörjd och saknad af alla, som kände honom. Hans son Gabriel behöll kvar alla sin faders tjänare. Efter några år gifte han sig med fröken Amalia von Sjöstjerna, som var syster till hennes nåd, ehuru många år yngre. Fröken Amalia var mycket vacker, så att det sades, att ingen i skönhet kunde mäta sig med henne inom de båda förenade konungarikenas gränser. Huru det nu kunde vara med den saken, det vet jag inte, emedan jag sett bra litet af världen, men hvad jag med visshet vet, det är, att fröken Amalia var en hjertegod människa, öm mot fattiga, mild mot sina likar, en engel i tålmod liksom i dygd. Hennes skönhet och kanhända äfven hennes rikedomar lockade många friare till hennes fötter. Hon hade minst femtio att välja ibland och bland dem funnos många stora herrar med lysande titlar och bröst, som voro öfversällade med ordensstjerner. Men Amalia var trogen sin första

kärlek och den hade Gabriel Fagerstjerna, min husbonde vunnit. Hon gifte sig med honom för omkring aderton eller tjugo år sedan och aldrig hade man skådat ett ståtligare bröllop. Kyrkan var grönklädd invändigt från golvet ända upp till hvalfven och på slottet firades en fest, som prisades af alla. Både värdfolket och gästerna voro muntra och glada. Endast en enda delade icke den allmänna tillfredsställelsen. Det var en ung läkare vid namn Blindius. Han blef professor några år senare, har man sagt mig. Den karlen var en otäck människa, ehuru han var mycket omtyckt af de förnåmde, emedan han hade ett krypande och inställsamt sätt. Han kallades och ansågs för att vara en god vän till min husbonde, hvilken lärt att känna honom vid den där inrättningen, som folk kallar för akademi. Han var deremot en hund mot allt hvad tjänstfolk heter, karlarna slog han, hustrurna och flickorna våldtog eller förförde han så ofta han var i tillfälle dertill. Utan att min husbonde, Gabriel, visste det, hade doktor Blindius länge varit förälskad i fröken Amalia och den där bröllopsqvällen fick jag på ett besynnerligt sätt kunskap om hans passion. Ack, hvarför varnade jag icke de nygifta? . . . Under vigselakten stod jag ensam i kyrkans förstuga eller s. k. vapenhus, då plötsligt Blindius smög sig ut, blek i ansigtet som ett lik och skärande tänderna af ilska. Han märkte icke min närvaro, emedan jag stod till hälften dold bakom dörren mellan kyrkan och vapenhuset. Sedan han varit ute och svalkat sig i friska luften, kom han in och stälde sig i dörröppningen, från hvilken plats han åsåg och åhörde slutet af vigselakten. Jag bäfvade hvarje ögonblick af fruktan för att han skulle upptäcka mig, ty han stod endast ett par steg ifrån mig. Det var lätt att förstå, att han var kär i bruden, ty han mumlade de rysligaste hotelser mot brudgummen. Just när presten läste välsignelsen öfver brudparet, förbannade Blindius dem och deras unga lycka och svor att hämnas. Jag vågade icke andas, ty jag var säker om, att han skulle hafva dödat mig, om han fått veta, att jag hört, hvad han sagt . . . När bröllopskaravan återvände till herrgården, var Blindius den ende, som icke följde med. Men någon tid derefter kom han och småningom blefvo hans besök tätare. Ett par år hade gått och ännu var han lika flitig gäst på slottet, ehuru den unga frun alltid visade sig mycket kall mot honom. Jag hade mig ombetrodt att vårda de unga makarnas enda barn, den lilla Leona. Barnet var ungefär ett halft år gammalt, då Blindius i sin egenskap af husläkare föreskref, att den unga modren icke längre fick sjelf amma sitt barn och att hon skulle företaga en resa till någon utrikes be-

lägen brunnsort för att fullkomligt återställa sin helsa. Den nedrige gjorde detta endast för att blifva i tillfälle att utföra sina hämndplaner och den unga frun torde hafva haft någon aning derom, ty hon stred länge emot och frågade andra läkare till råds om saken, men det senare skedde i hemlighet för min husbonde, som hyste så stort förtroende för sin vän Blindius, att han troligen aldrig skulle förlåtit sin hustru ett tvifvel på vännens redlighet. Men då alla de läkare, hon rådfrågade, gäfvos i det närmaste samma föreskrifter som Blindius, kunde hon icke längre vägra att resa. Hennes make följde naturligtvis med, men barnet skulle stanna hemma för att göra afvänjandet lättare. Nu måste jag förtälja, att min dotter Greta hade blifvit förförd af samme Blindius och att hon såsom frukt af denna gudlösa förbindelse hade framfödt ett fliekbarn ungefär vid samma tid, då unga frun fick sin Leona. Min dotters barn kallades Agnes och var en ganska vacker unge. Emellertid reste Gabriel von Fagerstjerna och hans unga fru till utrikes ort och voro borta från hemmet ungefär två månader. Det var på högsommaren. Lind och syren hade utblommat, men ängarna voro lika öfvertäckta med brokiga blomster, som om de varit en af de dyrbara mattorna i en af herrgårdens salonger. Jag hade tagit lilla Leona med mig ned i trädgården, der jag plockade blommor åt henne, hvilka hon, sittande i sin lilla vagn, hade sitt stora nöje af att se på och plocka sönder. Jag hade just lutat mig ned på ungefär fem alnars afstånd från barnvagnen för att plocka en lilja åt den lilla, då jag plötsligt uppskrämdes derigenom att Leona började högljudt skrika. Jag vände mig om och såg barnet i händerna på Blindius, hvilken närmat sig utan att jag märkt honom. Genast störtade jag fram, ropande till honom, att han gjorde barnet illa och att jag icke tillät honom att vidröra det. Han hänskrattade och tog fram en pistol, hvars mynning han förde till Leonas panna och yttrade: »var förståndig, Stina, och tig, annars jagar jag en kula genom pannan på det här lilla kräket». I förskräckelsen afsvimmade jag och när jag vaknade till sans, var Blindius borta och barnet med honom. Hvad skulle jag göra? Jag visste nog, att det icke skulle gagna till något att springa efter honom. I min förtviflan beslöt jag att taga min dotters barn och lägga det i Leonas ställe. Det var en galenskap. Det var ett brott. Men jag gjorde det ändå, emedan jag icke vågade möta min matmoder, som anbefalt mig barnet såsom den dyrbaraste klenod, och vara nödsakad att säga henne, att man stulit det ifrån mig. Min dotter, som gerna ville blifva qvitt sin unge, var lätt att öfvertala. Hon begaf

sig till en aflägsen stad samma dag och grannarne lefde i den tron, att hon tagit sitt barn med sig. Och nu har jag uppriktigt om-
talat allt och sagt sanningen, så visst som lefvande Gud har hört
mig. Endast det vill jag tillägga, att jag är beredd att när som
helst aflägga min salighetsed på, att denna unga flicka, som sitter
invid kaminen der borta, är det barn, hvilket professor Blindius stal
ifrån mig eller med andra ord, att hon är fröken Leonora von Fa-
gerstjerna, äkta dotter af ett lagligt äktenskap mellan Gabriel von
Fagerstjerna och Amalia von Sjöstjerna. Hennes likhet med båda
sina föräldrar är vittnesbörd nog. Den här linnelappen, som hon
gömt från sin barndom, är en bit af samma linne, som flickan bar,
när hon bortröfvades. Jag känner igen den, emedan nådig frun
alltid märkte sitt linne med bokstäfver af detta slag och så ord-
nade, som de befinnas här på lappen samt broderade på det för
henne egendomliga sättet. Den der medaljongen hade unga frun
lemnat flickan till leksak, innan hon for utrikes, och jag minnes
tydligt, att hon vid sin hemkomst, då hon slöt mitt dotterbarn i
sina armar i den tanken att det var hennes eget, frågade mig efter
medaljongen och att jag rodnande svarade med den lögnen, att Leona
hade tappat den bland gräset i trädgården och att jag oakadt flitigt
sökande icke varit i stånd att återfinna den. I glädjen öfver att
återfinna barnet friskt, glömde hon snart medaljongen och det blef
aldrig mera frågad efter den.

Sådan var Stinas berättelse, hvilken Patriksson noggrant skref
upp. Gamla Stina undertecknade handlingen och hennes namnteck-
ning samt att denna gjorts vid sundt förnuft och af fri vilja intygades
af juristen och doktor Lundström.

Samma afton for Patriksson tillbaka till hufvudstaden, sedan
han förklarar sin mening vara att på grund af Stinas bekännelse
låta häkta professor Blindius, hvars fänighet icke var honom bekant.
Tidigt följande morgon reste gamla grefvinnan och Leona in till
Stockholm i ändamål att aflägga det beslutade besöket hos den vackra
Arabella.

Der hemma gick nu grefve Frans Oscar ensam, tungsint och
slö. Han förmådde knappt släpa sig fram, ty det var nu på fjerde
dygnet, som han saknade morfin. Först vandrade han omkring i
trädgården och parken med samma utseende, som om han varit en
mekanisk inrättning, hvilken viljelöst lyder en främmande kraft.
Sedan släpade han sig till sitt rum och störtade i sig massor af
champagne, utan att denna dryck, som nu saknade en af morfin

bygd grund, förmådde väcka hans lifsandar till den grad af verksamhet, hvaraf dessa i hans förfallna tillstånd voro mäktiga.

Sin moders kärlek hade han längesedan förlorat genom sina utsväfningar och laster och sitt förakt för hennes moderliga varningar och råd. Hon betraktade honom såsom en för alltid förlorad son och hade redan vant sig vid den föreställningen, att han genom sitt morfinmissbruk vandrade på grafvens brädd och att den grefliga ätten von Dufva var nära att dö ut, medan deremot den adliga ätten von Dufva hade skjutit så friska och lifskraftiga skott som kapten Waldemar.

Ett par timmar låg han utsträckt på sin soffa och tänkte på ingenting, ty han var för slö att kunna tänka. Han var egentligen endast en köttmassa, i hvilken blod svagt cirkulerade. Om der fans någon själ, hade den blifvit inskränkt till de minsta möjliga dimensioner. När han märkte, att champagnen icke verkade på honom, lät han sin betjent bära in konjak och drack oerhörda kvantiteter af denna starka dryck. Den verkade lika litet till någon förhöjning af lifskrafterna eller till frambringande af något slags andlig verksamhet inom honom. Han blef endast rusig och fantiserade en hop saker om en lång dalkarls älskarinna och om spelhuset på Blasieholmen. Så tumlade han upp från soffan och ut i förstugan.

Om det var med vett och vilja eller det var en följd af rusets inverkan, som han valde en trappa hvilken förde upp till altanen på herrgårdens tak, det har aldrig blifvit afgjort. Hans betjent, som följde efter honom på något afstånd, kunde icke märka, att han ett enda ögonblick tvekade i fråga om, hvilken väg han skulle välja. Med möda staplade han några trappsteg uppför, men sedan måste betjenten understödja honom. Till en början försökte betjenten förmå honom att vända tillbaka, men med ett djurs envishet och under utstötande af oartikulerade ljud vidhöll han sin afsigt att komma upp på altanen, och med betjentens hjälp kom han slutligen dit upp.

Från denna höga ståndpunkt hade man den härligaste utsigt öfver ett vidsträckt landskap, men naturligtvis hade grefve Frans Oscar intet öga för det härliga i naturen och intet sinne för njutningen af de dyrbara fröjder, hvilka våra ögon bereda oss, när de hvila på Guds goda gåfvor.

— Konjakt vrålade han, sedan han sjunkit ned på en stol.

Betjenten tvekade att anskaffa det begärda, men då blef grefven så ursinnig, att tjenaren icke längre vågade vägra. Han gick ned för att hemta det. Under de få minuter, betjenten var borta, steg

uslingen upp och stultade fram till skranket kring altanen. Han lutade sig öfver detta. Just då betjenten kom tillbaka och hunnit med hufvudet öfver kanten af den lucka, genom hvilken man steg upp på altanens golf, hörde han grefven vråla:

— Jag har ingenting att lefva för.

Betjenten såg honom utbreda armarna, störta sig öfver skranket och försvinna. Det var ett fall af minst tjugofem meter och gården var stenlagd dernedanför. I förskräckelsen tappade betjenten brickan. Flaskan och glasen slogos sönder under tumlandet nedför trappan och konjaken vederfors det enda öde, som beträffande denna dryck kan anses rättvist — det att rinna bort obegagnadt.

När betjeningen blifvit samlad, hade den att från gårdens stenläggning upphemta en blodig köttmassa, den enda återstoden af högvälborne greve Frans Oscar von Dufva.

FEMTONDE KAPITLET.

Fänens död.

Om man, obekant med förhållandena, hade en eftermiddag trädt in i en viss salong i den våning, som herrskapet Blindius bebodde hos rike garfware Grundman i f. d. Fagerstjernska palatset, skulle man hafva trott sig se ett par de lyckligaste äkta makar och ett prof på, att verklig lycka verkligen är möjlig i ett äktenskap. Gubben Blindius lekte med sina stora dockor som ett godt barn och fastän denna lek stundom blef väl mycket cynisk, fick han inga förebräelser af sin vackra fru. Denna älskvärda dam hade just råkat öfver en »rolig bok», som hette »Giftas eller icke giftas» — ett slags *mixtum compositum* af nyaste tidens gudlöshet och sedeförderf — och som den vackra damen fullkomligt hyllade den cyniske författarens smak för bådadera, njöt hon i fulla drag af de tafior, som upprullades i denna bok. Allt såg så fridfullt och lyckligt ut i de båda makarnes hem, att det skulle hafva väckt afund hos hvilken gammal giftaslysten jungfru som helst. Vare sig det nu var den lärorika lektyr eller någonting annat, som hennes bröst beklämdt — nog af, hon suckade djupt och utropade, utan att generas af sin fånige mans närvaro:

— En sådan man ville jag hafva.

Det var emellertid icke sagdt i afseende på den idiotiske Blindius, utan hade helt säkert afseende på någon af de intressantaste hjeltarne i boken. I samma ögonblick ringde någon på hos henne och hon gick att öppna. Det var Grundman, men icke den vanlige råde Grundman, utan en mera hyfsad sådan. Med andra ord, det var Edvard Hallgren, det var Fra Benevento, som hos sin förtrogna väninna icke ansåg sig behöfva fortfara med den rol af råhet, han eljest spelade. Men rödbrusig och tjock var han som vanligt.

Med ett glädjerop sjönk den fagra frun till den tjocke garfvarens bröst och lindade sina runda armar kring hans hals. Och så kysste och klappade hon honom, som om han varit hennes fastman och hon sjelf en ungmö om sexton eller sjutton vårar. På den fänige professorn hade denna gripande scen ingen annan verkan, än att han upprepade den i sällskap med en af sina dockor.

— Du älskar mig alltjemnt, Benevento? läspade frun.

— Mycket! svarade han tankspridt.

— Ack, om vi kunde gifta oss!

— Bah! Du vet ju hvad som hindrar, Eufemia?

— Ja visst, din hustru och så den der.

Hon pekade på fänen för att visa, hvem hon menade med »den der». Benevento eller, såsom vi nu böra kalla honom, Grundman, tycktes finna samtalet mindre angenämt, men lade detta icke alltför mycket i dagen. Han låtsade en suck och sade:

— Dessa hinder kunna tyvärr aldrig undanrödjas.

Eufemia Blindius slungade på sin man en besynnerlig blick och sade:

— Men om ödet undanrödjer dem?

— Naturligtvis gifta vi oss då, min söta vän.

Troligt att Grundman icke menade hvad han sade. Hans blick var nämligen så besynnerlig, att den omöjligen kunde vara ärlig, och kring hans orakade mun syntes ett hånleende, hvilket försvann snabbare än blixten. Men professorskan märkte icke dessa tecken till falskhet, utan trodde fullt och fast, att hon här hade ett ankare till räddning från den prostitution, som hotade henne, och att hon således icke skulle behöfva anlita den reserv, hon trodde sig hafva funnit och vunnit i Ottos person. Men dessa tankar trängde med sina rötter allt djupare in i hennes själ, under det att hon fortsatte samtalet med sin »beskyddare.» De båda såta vännerna roade sig och fördrefvo tiden på bästa sätt, utan att låta störa sig af fänens närvaro. Denne fortfor att göra efter i

sällskap med en docka allt hvad han såg Grundman göra i sällskap med professorskan, och när det var någonting rätt lustigt, skrattade de båda kloka åt fånen.

Efter en timmes förlopp gick Grundman sin väg och professorskan blef ensam med sin fånige man, hvilken hon betraktade med mycket besynnerliga blickar, under det att hon låtsade läsa i den förträffliga boken »Giftas eller icke giftas.» Emellanåt mumlade hon så pass högt, att Blindius skulle gifvit akt derpå, om han icke varit fånig:

— Tänk, om . . .

Under det att minutvisaren skred framåt, utvecklade sig dessa »tänk om . . .» till:

— Tänk, om han behagade dö!

Man inser lätt, hvad det var, som rörde sig inom henne. Den tanken, att hon skulle undgå skymf, armod, prostitution och allt det andra eländet, om hon blefve af med Blindius och finge gifta sig med Grundman och erhöle tillfälle att i enlighet med sin natur synda . . . synda mycket under skyddet af en rik mans namn — se der hvad som arbetade inom henne, jäste och utvidgade sig, tilldess hon icke längre kunde hålla det inom sitt eget bröst, utan måste gifva det luft i ord. Det »tänk, om han behagade dö!», som hon nyss uttalade, förvandlades nu till ett:

— Tänk, om jag skulle döda honom!

Hon ryste till en början för denna förfärliga tanke, men småningom vande hon sig mera vid den. Om hon fortsatte att vara fattig eller, rättare sagdt, att sjunka allt djupare i fattigdom, skulle hon, när alla hennes älskare ledsnat vid att på henne förslösa sina penningar, falla i armarna på den legaliserade prostitutionen, det insåg hon. Och så tänkte hon på, huru förfärligt det skulle vara att natt efter natt ströfva omkring på gatorna för att söka sällskap. Och i storm och regn, i snö och hagel skulle hon ströfva der och hennes klädespaltor skulle blifva allt mera tunnslitna, så att hon icke längre kunde skydda sig mot kölden . . . Hu! Hon ryste, reste sig upp och såg på fånen med en tigrinnas blick. Hennes »Tänk, om jag skulle döda honom!» förvandlades nu i sin ordning till ett:

— Han *måste*, han *skall* dö.

Hon gick till kakelugnen och lösgjorde spjellsnöret. Hon var förfärlig att skåda. Menniskan ser alltid förfärlig ut, när hon umgås med diaboliska tankar och hemtar sina ingifvelser från afgrunden. Men aldra mest förfärande är hennes ansigte att skåda, när hon tänker på att genom ett mord störta en själ till helvetet. Djef-

vulen har henne då i sin magt så fullkomligt, att han tyckes vinna personlig gestalt i och genom henne. Hon är icke mera sig sjelf, fastän kroppen är densamma. Det ondas furste och hennes egen själ hafva sammansmält till *ett*, till ett diaboliskt helt, som gör det onda med en viss njutning och till betalning för denna brottets njutning gifver bort sin eviga frid.

Sedan professorskan Eufemia Blindius fått spjellsnöret i sin hand, betraktade hon det med glödande blickar och gjorde deraf en ränsnara. Blindius, som var alltför fånig att begripa hvad hon förehade, men också alltför nyfiken att underlåta taga hennes förehafvande i skärskådande på närmare håll, hoppade och skuttade likt en kråka fram till henne och tittade med en idiots blickar på snaran.

— Vi skola leka en rolig lek, min gubbe, yttrade frun så hemskt, att hon nästan blef rädd för sin egen röst.

Fånen skrattade och dansade rundtomkring.

— Se här! fortfor frun, i det hon grep en af hans en meter höga dockor och lade ränsnaran kring halsen på denna samt hängde upp den vid spjellet. Blindius fann leken så kostlig, att han tjöt högt af fröjd och yrkade med bestämdhet på att få intaga dockans luftiga plats. Detta var just hvad den infernaliska qvinnan beräknat. Hon ville icke genom något buller ådraga sig grannars eller förbigåendes uppmärksamhet, hvilket undveks bäst derigenom att fånen frivilligt gick i snaran. Han hoppade af förtjusning, då hon lade snöret kring hans hals. Men när hon nu drog till, fann han saken icke så angenäm, som han hade tänkt sig, och började göra motstånd.

Så uppstod en brottning, under hvilken Eufemia envist höll fast andan af snaran och bemödade sig att draga åt den kring hans hals. Under striden sönderklöste de båda makarna hvarandras ansigten och händer och fru Eufemias klädningslif blef sönderrifvet. Båda svuro och förbannade hvarandra.

Slutligen blef han stilla. En konvulsivisk sprittning gick genom hans lemmar. En dof rossling hördes. Snaran var hårdt åtdragen. Allt var slut.

Då reste professorskan sig upp, varm och flämtande.

— Hvad är på färde här? utropade i detsamma en grof röst från den i all tysthet öppnade dörren . . . Sannerligen ett mord!

Förfärad vände professorskan sig om och blef varse icke mindre än sex poliskonstaplar med en kommissarie i spetsen. De voro skickade af juristen Patriksson för att häkta professor Blindius,

hvilken Patriksson anklagat för »barnarof», såsom den ärade juristen uttryckte sig i sin anklagelseskraft. Och nu kommo de lagom för att finna honom död och hans mördare ännu varm af de ansträngningar, mordet kostat. Med en sinnesnärvaro, som är egendomlig för stockholmspolisen, icke mindre än för okynniga pojkar, hvilka vilja stjäla frukt, steg kommissarien fram i rummet och lade sin hand tungt på den af fasa orörliga qvinnans axel.

- Han är död? röt polismannen.
- Ja, svarade professorskan mekaniskt.
- Ni har dödat honom?
- Ja!
- Godt! . . . Följ mig!

Han drog henne med sig och antvordade henne i konstaplarnes händer. Derefter drog hela sällskapet genast bort med sin fånge, utan att någon af dem brydde sig om att undersöka, huruvida professorn kunde återkallas till lifvet.

Knappt voro de borta, innan en annan dörr öppnades och professorskans vackra jungfru, den der Carolina, som plögade finna Ottos kyssar smakliga, trädde bäfvande in. Hon hade icke bevittnat mordet, emedan hon befann sig i köket, när detta föröfvades, men hon hade hört kommissariens rytande och deraf hade hon dragit den slutsatsen, att allt icke var som det borde derinne. Af denna anledning kom hon in och hon hade i brådskan glömt att kasta af sig köksförklädet, på hvilket sutto några potatisskal, som vittnade om arten af det göromål, hvarifrån poliskommissariens förfärliga rytande hade kallat henne.

När hon nu kom in och fick se professorn ligga der likblek med en snara om halsen och med ögon, som tycktes vilja tränga ut ur sina hål, och med ett nästan svartblått ansigte, skyndade hon att lossa på snaran, i den förhoppningen att den stackars idioten ännu icke hunnit dö.

SEXTONDE KAPITLET.

Två lik, som titta.

Sedan den person, hvilken vi lärt att känna under de olika namnen Edvard Hallgren, Josef Absalon, Fra Benevento och Grundman, hade i grottan under Sista Styfverns Trappor blifvit af sin trogne adjutant »Pengen» underrättad om Leonas anspråk på Fagerstjernska rikedomarna, hvilka han slagit under sig, hade han börjat tänka på nödvändigheten att skydda sig mot de faror, hvilka hotade från detta håll. Hans befallning till »Pengen» att på bestämd tid samla allt folket i en skogsdunge i närheten af Häckelberga visar, att han var betänkt på att möta faran. När han kom hem och slog sig ned i sitt af läderlukt impregnerade rum, försökte han erinra sig alla de omständigheter, hvilka stodo i sammanhang med arftagandet efter gamla fröken Ulla. Framför allt sökte han efter hvarje litet förhållande, som kunde lemna hans fiender vapen i händerna till angrepp mot Ulla von Fagerstjernas testamente. Och då var det naturligt, att han icke kunde undgå att erinra sig de båda qvinnor, som genom mened bekräftat testamentets riktighet — den stackars Johanna Thörn och den bildade fröken Cecilia Pettersson.

— De der slinkorna veta alltför mycket, mumlade han. Jag borde för lång tid sedan ha dödat dem. Då skulle jag kunnat trotsa djefvulen sjelf, om han försökt kasta omkull testamentet. Jag har varit dum . . . så dum, att jag icke förtjenar att gå lös. De der slinkorna borde för länge sedan ha varit i evigheten . . . Ack, jag åsna! . . . Hvar är väl den ena, den der Johanna Thörn? . . . Försvunnen! . . . Lyckligtvis är den andra i mitt våld, och jag anser henne redan såsom död . . . Skulle nu den andra komma fram, nå, då är det ju endast *ett* vittne, och jag har således rättighet att gå värjemålsed. Och nog böfveln skall jag svärja på det, som länder till min fördel, om också tusende små svarta afgrundsandar dansade framför mig på rådhusrättens bord af glädje i den stunden.

Läsaren finner af detta prof på Grundmans tankar utan tvifvel lätt, att den »bildade» fröken »Cecilia von Petterssons» lif icke var mycket värdt. Och om icke detta prof kan till fullo öfvertyga derom, så var god och lyssna på Grundman, medan han mumlar:

— Det finnes intet bättre gömställe för en hemlighet än grafven.

Ja, Grundman — denne hjertlöse egoist, denna . . . att vi så må säga . . . personification af de socialistiska ideerna hade dömt Cecilia till döden i trots af hennes »kunskapsbildning» uti »gigraffi, hikstoria, ekstritet och de andra kemikaliska astronomierna».

Då Grundman lemnade professorskan Eufemia Blindius på den i föregående kapitel skildrade eftermiddagen (hvilken för ofrigt inföll dagen efter det nyss beskrifna sammanträdet i grottan under Sista Styfverns Trappor) var det hans mening att gå direkt till köksregionerna, der han trodde Cecilia uppehålla sig, och nu ofördröjligen tysta munnen på henne för evigt. Händelsen eller ödet ville, att han skulle träffa henne förr än han väntat, och att hon skulle befinna sig i en sinnesstämning, hvilken var särdeles välkommen för Grundman, emedan den besparade honom besväret att söka gräl med henne. Ty gräl var just hvad hon sjelf sökte.

Vi känna denna »bildade» dams begär efter att blifva gift. Vi veta också, att Grundman förespeglat henne äktenskap redan under den period af hans lif, då han hette Edvard Hallgren och var sysselsatt med förberedelser till att plundra ***banken. Hans giftermål med Arabella hade för en tid trängt dessa hennes förhoppningar i bakgrunden, men skiljsmessen mellan de båda makarna hade å nyo väckt dem till lif. Att hon dock icke var alldeles säker på framgången af hennes mot Grundman riktade giftermålsplaner bevisas bäst deraf, att hon på samma gång underhöll förbindelse med den s. k. godsegaren von Lundström, d. v. s. von Dufvas gamle trotjenare Jakob. Men denne var i hennes tycke icke eldig nog, han uppsköt tid efter annan hvad Cecilia kallade »kyrkans härliga sacramentsvälsignelse öfver deras sferiskt harmoniska och kemikaliskt äkta förbund.» Hon var missnöjd med honom för denna långsamhet, ehuru hon icke vågade afskeda honom, förr än hon blefve förvissad om, att Grundmans äktenskapliga funderingar voro af allvarsam natur. Och det var just för att vinna någon visshet i sist nämnda afseende, som hon denna eftermiddag smög sig bakefter Grundman in i herrskapet Blindius' bostad för att genom spioneri lära känna, på hvad fot Grundman stod med den vackra frun derinne. Cecilia hade hittat en garderobdörr i förstugan, genom hvilken hon kunde bana sig väg in i professorsnens våning och hon begagnade sig nu af denna upptäckt med så stor skicklighet, att hon stod bakom de röda damastdraperierna i en dörröppning lika fort som Grundman kom genom en annan dörr in till herrskapet Blindius i salongen. Från denna plats både hörde och såg hon mycket, som hon kände igen ifrån sina egna små

sammanträden med patronen, och hvad särskildt beträffar löften om äktenskap, hörde hon honom nu till professorskan Blindius säga alldeles detsamma, som han så ofta sagt till henne sjelf, nämligen att, så snart alla hinder voro undanröjda, skulle bröllopet hållas. Det är klart, att sådant var oangenämt att höra för en qvinna med så häftigt älskande hjerta som fröken Cecilia. Hon blef ursinnig och beslöt att hädanefter skänka sin ömhet hel och odelad åt det värdigaste af dess föremål, »godsegaren von Lundström.» Men dessförinnan ville hon säga den här garfvaren hvad hon tänkte om honom. Derfor stod hon också med händerna i sina feta sidor och passade på honom i förstugan och var så röd i synen som en kokt kräfta eller åtminstone som en hornblåsare i tretiofem graders värme.

— Kan jag få vara så luxuriös att fråga, hvad herrn har gjort derinne? ropade hon och trodde helt visst, att denna fråga skulle slå ned på Grundman med en klubbås kraft.

Grundman betraktade henne med någon förundran.

— Hvad menar du?

— Åh bevars! . . . Herrn förstår kanske inte svenska.

— Hör nu, Cecilia, stå inte och gråla här ute. Kom in i mina rum, min engel.

— Jo jo, nyss var *hon* hans engel och nu är det *jag*. Ha, ha, ha!

Hon följde med in i patronens egna rum och der fortsatte hon helt ogeneradt och utan fruktan att öfverhopa Grundman med förebräelser. Denne satt tyst och lekte med någonting, som han hade i fickan. Emellanåt hvisslade han, såsom man plägar göra, när man blir otålig öfver, hvad man får höra. Slutligen steg han upp och gick rakt fram till Cecilia, stannade alldeles invid henne och betraktade henne med en så fruktansvärd blick, att hon tvärt tystnade och slog samman händerna, som om plötsligt ett spöke hade uppenbarat sig för henne. Med dof stämma yttrade nu Grundman:

— Nu har du talat nog och du skulle icke fått behålla ordet så länge, om icke detta varit sista gången du här i lifvet får begagna din tunga.

Medan han sade detta, drog han fram en dolk ur fickan. Det var med detta vapen, han nyss lekte, när han tycktes lyssna till hvad Cecilia sade. Den förfärade qvinnan sprang upp och ville fly, men han grep henne stadigt kring handlofven.

— Skona mig! bad hon... Hvad har jag gjort er?

— Skona mig! bad hon . . . Hvad har jag gjort er?

— Ingenting, det medger jag. Men du känner hemligheten rörande gamla fröken Fagerstjernas testamente och därför skall du dö.

Ännu en gång försökte den arma qvinnan fly undan. Hon vred sig ur hans hand liksom ålen på en krok. Men han höll henne fast och stötte plötsligt dolken i hennes bröst. Med ett anskri föll hon ned på golfmattan, öfver hvilken hennes blod strömmade. Grundman betraktade henne en stund med fullkomlig köld.

— Hon har fått nog, sade han. Derefter klädde han sig lika lugnt, som om ingenting hade passerat, och gick ut.

Ungefär vid samma tid, då Grundman gick ut i staden, låg den vackra Carolina på knä bredvid professorns lik och gjorde alla tänkbara försök att återkalla honom till lifvet. Hon rensade hans mun från det slem och den blodiga fradga, som fylde den, hon frotterade honom på bästa sätt och öfvergöt hans hufvud med kallt vatten den ena gången efter den andra. En läkare kunde icke hafva mera rationellt behandlat sin patient. Men då hon efter tio minuters fruktlöst arbete kände sig öfvertygad, att han verkligen var död, flydde hon med fasa från huset.

Ännu en stund låg Blindius stilla som en död. Men plötsligt banade sig en djup suck väg upp ur hans bröst och han började andas. Den förfärliga blåsvarta färgen försvann småningom från hans ansigte och ögonen sjönko tillbaka i sina hålror. Ögonlocken slöto sig, liksom om de blifvit uttröttade af att så länge stå vidöppna och onaturligt spända. Men efter ett par minuter öppnades de åter och han började se sig omkring i salongen, liksom om han icke hade någon föreställning om, hvar han befann sig.

— Hvar är jag? hviskade han. Hvems rum är detta?

Då han icke kände igen sin omgifning, gjorde han slutligen ett försök att resa sig upp för att bättre kunna taga allting i betraktande. Han lyckades sätta sig upp på golfvet. Men äfven i denna ställning kände han icke igen någonting.

— Huru har jag kommit hit? sporde han sig. Och hvar är jag? Och hvar är Eufemia? Ah! . . . Nu minnes jag det. Hon slog och misshandlade mig, därför att jag älskar den vackra Leona. Hon slog mig, så att jag blef sjuk. Jag har väl varit sjuk ända sedan den dagen, ty jag minnes ingenting annat än en hop barnsliga drömmar, helt visst feberfantasier . . . Tank, så tokigt! Jag drömde

att jag lekte med dockor. Hvad Eufemia skall skratta, när jag talar om det för henne.

Han såg sig omkring och blef varse de dockor, med hvilka han under sin fänighet lekt.

— Alldeles sådana dockor, utropade han. Men hvar i Guds namn är jag då?

Den kris, som professorn genomgick, då lifvet kämpade med döden i hans kropp, sedan hans Eufemia strypt honom, hade verkat välgörande på hans förstånd. Fänigheten var åtminstone för tillfället försvunnen och det var därför icke underligt, att han icke kände igen sin salong, hvilken han endast under det idiotiska tillståndet sett, och att hans sista rediga minne var den händelse, genom hvilken han blifvit beröfvad sitt förstånd, d. v. s. den misshandling, som hans fru lät honom undergå i doktor Lundströms närvaro för att straffa honom för hans anslag mot Leona.

Undrande hvar han befann sig och hvar hans Eufemia var, började han gå omkring först i sin egen våning och sedan köksvägen in i patron Grundmans. Der hittade han slutligen på den i sitt blod sanslös liggande Cecilia. Som han var vid fullt förstånd, kände han genast sin pligt att bringa hjälp både i egenskap af läkare och menniska. Han undersökte kvinnans puls och då han fann, att den rörde sig, ehuru mycket svagt, nästan omärkbart, utropade han:

— Hon kan räddas.

Och så blottade han hennes bröst för att finna såret. Blodet, som runnit, visade honom vägen dit och sedan han undersökt det, sade han:

— Knifven har icke gått rakt in, ty då skulle den hafva ögonblickligen dödat henne. Den har följt ett reftben. Se här! . . . Såret är alldeles ofarligt och hon har svimmat endast på grund af häftig förskräckelse. Blodutgjutningen har icke heller varit synnerligen ymnig mer än en kort stund. Sedan har linnet sugit sig fast dervid och bildat ett naturligt förband af den ypperligaste beskaffenhet. Vi skola snart kurera henne.

Han talade alldeles som om han varit omgifven af en skara lärjungar, och med samma vana, som om hans praktik endast varit afbruten af ett par dagars sjukdom, anlade han ett förband på såret och väckte kvinnan till sans.

Dessa båda varelser, som man nyss ansett för lik, sutto snart bredvid hvarandra i en soffa och försökte förklara för hvarandra, huru de kunnat komma i en sådan belägenhet. Fröken Cecilias

sak var snart utredd, men icke så lätt gick det med professorsns. Men sedan han af Cecilia inhemtat, att han flera år varit en idiot, och att Cecilia, medan hon grälade på patron Grundman, hade sett polismännen släpa bort professorskan, var det icke heller just så synnerligen svårt att inse, att hans hustru försökt mörda honom genom den snara, han fann kring sin hals, då han vaknade. Hvad han deremot icke kunde förstå, var den omständigheten, att någon måste hafva lossat snaran kring hans hals, medan han var sanslös, men att han det oakadt befann sig ensam, när han vaknade till lif. Denna omständighet ville Cecilia förklara så, att hon antog, att en omtänksam poliskonstapel hade gjort ett försök att återkalla honom till lifvet, men öfvergifvit ett arbete, som tycktes vara lönlöst.

Nu återstod den frågan, hvarför poliskonstaplarna funnits så nära till hands, att de kunde arrestera professorskan, innan hennes strypta offer hunnit dö. På den frågan svarade hans samvete, att han gjort tillräckligt ondt här i världen för att kunna antaga, att det just var honom sjelf, som polisen sökt. Som vi veta, var detta antagande ingalunda grundlöst.

För båda två var det emellertid en gifven sak, att de måste försöka komma bort från hufvudstaden. Det föll dem då in, att de lika gerna kunde göra hvarandra sällskap, som vandra hvar för sig, då nu ödet tvingade den ene att fly undan Stockholmspolisen och den andra att fly för sin fiende Grundman. De beslöto att icke dröja. Det var redan så mörkt, att de trodde sig kunna obemärkta komma ut ur staden. Och så försågo de sig med litet nödvändighetsartiklar samt så stort förråd af kontanta penningar, som de kunde hitta vid en flyktig granskning af Grundmans och professorskans lådor. Derefter smögo de sig ut och lyckades komma förbi Norrtull, utan att blifva antastade af någon. Men professorn hade det egendomliga nöjet att höra sin egen timade hädanfärd förkunnas af en tidningskolportör, som bjöd ut en aftontidning, högt skrikande: »Köp, herrar och damer, köp den här tidningen! Den innehåller en högst intressant skildring af mordet på en stackars fänig man, som hette professor Blindius och som blifvit ömkligen strypt af sin egen hustru! . . . Köp, godt folk!»

Blindius köpte ett exemplar af tidningsnumret, hvarefter de båda flyktningarna gingo vidare och voro snart utanför staden.

Första natten hvilade de i en bondgård och befunno sig, när andra qvällen inbrutit, alldeles invid Häckelberga gård, dit de nu vände sig för att begära nattqvarter.

Läsaren behagade erinra sig, att detta var den qväll, då hela bandet från Sista Styfverns Trappor skulle, enligt Grundmans befallning, samlas i närheten af Häckelberga.

SJUTTONDE KAPITLET.

Återseendet.

När Otto Selig sluppit ut ur det dystra fängelse, der ingen sol någonsin lyste, inga stjernor tindrade, skyndade han naturligtvis att uppsöka sina vänner och delgifva dem allt hvad han erfarit om Fra Beneventos planer, icke minst angående det tillämnade anfallat på Häckelberga.

Hela hans själ njöt af den vissheten, att Leonas vistelseort icke längre var obekant, att hans långa sökande efter henne omsider hade på det mest underbara sätt krönts med framgång och att han snart . . . ack, snart skulle sluta henne i sina armar och hviska i hennes öra en bekännelse om sin varma kärlek, en bön om hennes hand och hjerta. Hvem är glad om icke han, som undsluppit så rysliga faror och såg framtiden i en så härlig dager? Hvem andas djupt och med tacksamhet mot försynen för frihet och frisk luft, om icke han, som tyckte, att hvarenda vindfläkt tillhviskade honom icke blott Leonas namn, utan äfven hela sagor om den högsta sällhet på jorden.

Omsider träffade han henne. Äntligen hvilade hon i hans armar. Och hans mun ville framhviska den ljufva bekännelsen. Och hon väntade att få höra den. Men deraf blef den gången intet, ty han var alltför upprörd att tala och hon var alltför säll att kunna höra. Och dessutom kom hennes nåd grefvinnan Amalia Eugenie von Dufva ganska olämpligt in i salongen just i samma ögonblick. Det var alldeles som ett helt ämbare med prosa, utgjutet öfver hufvudet på en exalterad poet. Det var alldeles som när man står midt i ett fridfullt landskap i mystisk aftonbelysning och plötsligt en arg hund börjar skälla eller man varseblifver dystra

moln stiga upp vid horisonten och med blixstens hastighet utbreda sig öfver himlahalvvet.

Om Otto och Leona i denna stund tyckte sig förnimma i sina själar ett återljud af »sferernas harmoni», så lät det mycket mindre poetiskt, då den hvithåriga och skrynkliga grefvinnan von Dufva med skärande stämma utbrast:

— Jo, det här var just vackert... ja, min sann var det så.

De båda älskande släppte hvarandra lika snabbt, som om grefvinnan varit en trollkarl, hvilken med ens utplånat kärleken i deras unga hjertan.

— Hvad är det du gör, Leona? fortfor grefvinnan. Hvem är den unge herren? Han är väl åtminstone adelsman, hoppas jag, min vän?

— Nej, tant, det är han icke, svarade Leona ganska modigt.

— Bevara oss, du milda och förbarmande himmel! utropade grefvinnan. Är han icke ens af adel?... Fy, hvad plebejvanorna kunna förderfva folk! Kom ihåg din härkomst, Leona. Glöm allt det gamla, som du upplefvat bland pöbeln.

— Pöbeln? återtog Leona djerft. Hvilket ord, Ni brukar nu, min tant! Denne unge man är min barndomsvän och i hans själ bor mera verklig adel än i ett helt tjog sådana grefvar som er son, grefve Frans Oscar. Eller ville Ni verkligen, bästa tant, att jag skulle föredraga ett sådant lefvande lik som er son?

Grefvinnan blef blek om kind, vände om och gick in i ett annat rum. Hon visste ännu icke, att hennes son i detta ögonblick var död, men det oaktadt förorsakade Leonas ord henne smärta, emedan hon icke kunde förneka deras sanning.

Men småningom ordnade sig förhållandena, hufvudsakligen genom Arabellas inflytande. Grefvinnan åhörde Ottos berättelse med intresse och hon kunde icke neka, att den unge mannen genom sin blygsamhet och sitt goda förstånd, icke mindre än genom sitt fördelaktiga yttre intog till sin fördel. Men det oaktadt fattade hon i sitt hjerta det fasta beslutet, att icke tillåta honom närma sig Leona. Det uppförande, som hon på grund af detta beslut iakttog, var ingalunda egnadt att gynna de båda ungas förtrolighet eller att uppmuntra till dess fortsättande. Både Leona och Otto märkte det och de funno det klokast att tills vidare genom tillbakadragenhet hålla gamla grefvinnan vid bättre lynne samt icke gifva henne någon anledning till missnöje. Ögonen kunde dock icke förbjudas att tala deras stumma språk och det var lyckligt, ty båda

två hemtade här af en tröst, hvilken gjorde ställningen, om icke ljuf, så åtminstone draglig.

Kapten Waldemar von Dufva slöt sig till sällskapet och nu först kunde man fatta något beslut. Visserligen fans ingenting som äfven dessförinnan hindrade dem att besluta i saken, men man hyste alltför stort förtroende till kapten Waldemars klokhet och mod, för att vilja handla honom förutan. Isynnerhet var det Arabella, som yrkade på, att ingenting skulle afgöras, förrän han hade infunnit sig. Den ädla signorans vackra ansigte lyste dervid af en rodnad, som i sig sjelf var betydelsefull och som skulle hafva gifvit sällskapet anledning till åtskilliga anmärkningar, om icke hvar och en för sig hade varit upptagen af så många och viktiga andra tankar.

Slutet på öfverläggningen, hvilken hölls i Arabellas förtjusande salong, blef emellertid, att alla skulle begifva sig ut till Häckelberga att der gemensamt afvakta äfventyrens slutliga upplösning. Grefvinnan syntes visserligen tveka, när det blef tal om, att Otto skulle följa med dit ut och blifva hennes gäst, men det lyckades både Otto och Leona att just i detta ögonblick låtsa en så ögonskenlig likgiltighet för frågan, att grefvinnan verkligen gaf sitt bifall.

Om vi skulle försöka skildra grefvinnans innersta tankar, skulle vi icke kunna antaga annat, än att hon tänkte sig Leona såsom i framtiden brud åt hennes förlefvade son, greve Frans Oscar. Modershjertat tillhviskade henne den förhoppningen, att en sådan kvinna som Leona väl skulle kunna draga unge grefven bort från hans dårskaper och förädla och förbättra honom genom att gifva hans lif ett rikare och skönare innehåll. Den goda damen tänkte icke på, att de kvinnor, som ingå äktenskap endast för att blifva sin makes ledsagare till någonting bättre, derigenom inviga sitt eget lif åt lidanden och bekymmer och att de, trots sin uppoffring och sitt nit, likväl i nitionio fall bland hundra misslyckas. Den utlevade, af alla menskliga passioner utsugne, af alla orena njutningar enerverade mannen kan sällan eller aldrig räddas, vore det och en engel, som försökte det.

Moderskärleken är såsom all annan kärlek blind. Gamla grefvinnan von Dufva var en ädel dam, uppfylld med varm beundran för allt sant, skönt och godt. Men hon skulle det oakadt utan samvetsförbräelse hafva uppoffrat Leona blott på försöket att rädda sin son. Att denne son redan befann sig innanför evighetens

portar i de rymder, der ingen bättring göres, ingen förädling sker, det visste den stackars modern icke ännu.

Men hon skulle snart få veta det, ty redan samma afton kom hon tillbaka till Häckelberga, der hon möttes af sorgsna anleten och svarta dräkter. Slaget var förkrossande. Gamla grefvinnan förlorade sansen och måste föras till sängs. Läkaren efterskickades och anlände så fort som möjligt, men han kunde naturligtvis ingenting annat göra än att med lärd min, fingret på näsan och glasögonen högt upplyftade på pannan, på ett med lärda termer späckadt språk konstatera, att unge grefve Frans Oscar var oåterkalleligen död. Detta var nu något, som hvarje menniska begrep, innan doktorn försäkrade, att så förhöll sig. Ty ännu har det väl aldrig lyckats en läkare att af en så sönderbråkad köttmassa sammanlaga en lefvande menniska. Men det är i alla händelser så lugnande att höra en examinerad och privilegierad man konstatera saken.

Emellertid var grefvinnan Amalie Eugenie redan följande morgon frisk och kry, ehuru något blek. På det hela taget var ju det inträffade ingenting oväntadt. Man hade för längesedan kunnat uträkna, att den unge grefven skulle dö en sjelfmördares död, och endast modershjertat hade ännu närt något hopp.

Så blef den döde ansad och lagd på en bädd, medan anstalter träffades för hans begrafning.

Och den qväll, då, enligt Ottos berättelse, rövvarbandet skulle anfalla Häckelberga gård, sutto alla i den stora hvardagssalongen, än samtalande med hvarandra, än lyssnande, om icke något ljud utifrån skulle båda, att den viktiga stunden var inne.

Utom gamla grefvinnan och Leona voro följande personer närvarande, nämligen kapten Waldemar, Arabella Ascalona, herr Patriksson, juristen, Otto Selig samt doktor Luudström och Susanna.

Plötsligt genomskars luften af ett genomträngande skri, hvilket tycktes komma från den del af byggnaden, der man förvarade den afidne unge grefvens lik. Alla rusade i spänd förväntan upp från sina platser.

ADERTONDE KAPITLET.

En kall omfamning.

Det är naturligt, att en så klok och försigtig general som kapten von Dufva i förening med så förståndiga rådgifvare som Arabella och Otto icke skulle underlåta att anskaffa undsättningstrupper i tillräckligt antal. Kapten Waldemar hade gjort ett besök hos polismästaren och följden deraf blef, att order utfärdades till diverse poliskommissarier o. s. v. att med en polisstyrka af bortåt ett hundra man begifva sig ut till nejden af Häckelberga.

Qvällens skuggor sjönko ned öfver jorden. Men som himlen var molnfri och luften klar, tindrade stjernorna och belyste skådeplatsen på ett visserligen sparsamt, men dock tillräckligt sätt. Med skarpa ögon kunde man urskilja föremål på ett icke obetydligt afstånd. Och det blåste en ganska hård vind, hvilken icke endast framkallade en susning i träd Kronorna i lunden derborta på kort afstånd från herrgården, utan äfven svepte kring knutarna på den gamla ståtliga byggnaden och ruskade på dess fönsterluckor — med få ord åstadkom ett buller, som var tillräckligt starkt att öfverrösta ljud af fotsteg och hvarje lättare buller, hvilket tjufvarne kunde åstadkomma under utförandet af sitt dåd. Det var således en afton af det slag, som dylikt folk företrädesvis älskar, när det är fråga om viktiga företag.

Skugga efter skugga visade sig på vägen och försvann inne i lundens mörka gömslen, dit intet polisöga kunde följa dem. Der måste slutligen hafva varit en ansenlig hop samlad derinne. Åtminstone tyckte en af polismännen detta, der han låg utsträckt i en grop och försigtigt spejade öfver kanten, ty han brummade till sin sidokamrat:

— Jag önskar, att de snart måtte företaga någonting, ty här är f—n så kallt att ligga.

— Alldeles! . . . Det är också min mening. Alldeles! mumlade den andre.

— Jag fryser, så att jag darrar som ett asplöf under en orkan. Usch!

— Och jag fryser som en rakad gris i en slagtarebod midt i

smällkalla vintertiden . . . Det var mig ena sengångare till tjufvar, de här herrarne.

Men derinne i lunden frös man icke. Man höll öfverläggning. Och vår gamle vän »Pengen», den afsigkomne akademiske medborgaren, den med lärdomens lysande segertecken, lagerkransen, beprydde »doktor» Erik Dahlström förde ordet.

Han stod med ryggen stödd mot den hvita stammen af en reslig björk och de vänliga stjernorna blinkade så förtroligt genom löfvalfvet rakt ned i hans plirande filosofie-doktors-ögon. Han kände sitt bröst så uppfyllt af stolta känslor af sin betydighet i samhället och på samma gång af glädje öfver vissheten att snart hafva Leona i sitt våld, att han nu öppnade sin mun, talade och sade:

— Vi stå nu vid målet, bröder. Jag försäkrar er, att vi stå vid målet. Derborta ligger Häckelberga gods, stort och praktigt, och huset, der I sen ljusskenet stråla genom fönstren ut i den mörka natten, detta hus, till hvilket vår håg står, detta hus, som vår tapperhet snart skall lemna i våra händer, det är uppfyllt med silfver och guld, ädelstenar och penningar och depositionsbevis i bankerna och aktier i både Reymersholm och spritförädlingsanstalten i Carlshamn och alla andra goda papper. Jag hoppas, att I godkänner papperna. Hva'sa'? Äro de icke bra? . . . Jag önskar, att jag hade en ryggbörd af den sorten. Ja, min s—l önskar jag så, och det gör filosofie doktor Dahlström också. Så mycket, att I nu veten det, mina gossar! Vi bli rika karlar på affären, det är säkert. Men ta' mig . . . , om det duger att vara en mes, du kakekäringson, Jonas Flinare. Nu vet du det. Mod i brickan! Sådan skall en karl vara. Inget slams eller hams eller trams! . . . Dugtiga karlar äro vi allesammans och så sant jag är filosofie dok . . .

— Tyst här! hördes i detta ögonblick en djup basröst yttra.

»Pengen» tystnade. Den djupa basrösten kände han så innerligt väl igen. Den tillhörde Fra Benevento—Grundman. »Pengen» hyste ingen vördnad för Gud, ingen fruktan för djefvulen, ingen bäfvan för helvetet, men för Edvard Hallgren hyste han den djupaste respekt och i hans närvaro teg han gerna, tilldess han blef tilltalad.

— I skriken ju så, att det höres ända fram till herrgården, fortfor Edvard Hallgren. Veten I icke, att det första vilkoret för framgången af en plan är tystlåtenhet?

Ingen svarade. Denna tystnad var det säkraste beviset på underdånighet.

»Pengen» kröp bakom björken, liksom om han kände ett be-

hof af hinder mellan sig och den fruktansvärda röfwarehöfdingen. På en vink af Benevento måste han emellertid fram. Men det var ingen fara, ty hans chef ville intet annat än gifva honom nödiga instruktioner.

Genom dessa instruktioner blef »Pengen» anbefald att bryta sig in i herrgårdsbyggnaden vid den ändan deraf, som var försänkt i mörker, d. v. s. den, från hvars fönster intet ljussken syntes. Sjelf ville chefen med den andra afdelningen af folket stanna utanför förstugudörren, till dess »Pengen» kommit in i huset med sitt folk och hunnit öppna för honom.

Och så skred man till anfall.

Skugga efter skugga lemnade lunden och drog fram mot herrgården.

Nu fröso poliskonstaplarna icke längre. Åtminstone kände de det icke.

Från väggroparna, från åkerdikena, från buskar, träd och stenar framträdde konstaplar i uniform och konstaplar utan uniform — en hel armé af stödjepelare för samhällets civilisation, så väl som för dess lugn och trefnad. Och äfven de närmade sig boningshuset på Häckelberga, men med större försigtighet.

En äldre man och en yngre qvinna vandrade vägen framåt med hvardera ett knyte i handen. Konstapel Bergengrin, som efter uppträderna på jernvägens tomt, när de fem millionerna blefvo stulna, erhållit medaljen för medborgerlig förtjenst af åttonde storleken, var nog lycklig att »knipa» de två vandrarna.

Han smög sig försigtigt framåt i diket, lyst af de vänliga stjernorna, som förtjusta speglade sina fagra anleten i hans blanka uniformsknappar.

— Det här skall vara Häckelberga, yttrade den vandrande gubben.

— Då bedja vi om nattqvarter här, sade qvinnan. Jag är mycket trött.

— Äfven jag! . . . Mätte goda människor bo här, så att vi icke blifva bortdrifna med påkar och andra tillhyggen såsom nyss derborta i bondgården!

Läsaren igenkänner lätt de båda vandrarna — professor Blindius, som blifvit förnuftig och »fröken Cecilia von Pettersson», som blifvit botad för sin högfärdsgalenskap.

Konstapel Bergengrin insåg lätt, att han här hade framför sig ett par helt och hållet oskadliga individer. Men detta var just egnadt att elda hans mod och drifva honom till handling. Han

fann här ett ypperligt tillfälle att utan fara för sig sjelf lägga å daga det tjenstenit, för hvilket han stod i så högt anseende hos sina förmän, och att möjligen förvärfva ännu sig en medalj för medborgerlig förtjenst af åttonde storleken.

Professorn och f. d. fröken vandrade bekymmerslöst framåt vägen, d. v. s. de kände inga andra bekymmer än de, som rörde frågan om nattqvarter. De hade ingen aning om, att en stygg och glupande varg med namnet Bergengrin följde dem i spåren.

— Här går vägen, yttrade Cecilia, som stannade vid ett vägamot.

— I Guds namn då! yttrade professorn.

Men just då han ämnade vika af in på den mindre väg eller, rättare sagdt, allé, som förde fram till Häckelberga, greps han i nacken af en grof hand.

— Ohoj, utropade samtidigt en skroflig stämma. Här ha' vi tjufvarne.

Det var Bergengrin, som lik en örn slog ned på sitt arma byte.

Professorn var så häpen, att han icke visste något att säga. Och för öfrigt skakade Bergengrin honom så hårdt, att han verkligen icke skulle förmått yttra ett ord, äfven om han vetat någonting att säga. Men Cecilia var mera talför. Hon slog upp sin språklåda och dukade upp dess innehåll med en fart, som skulle hafva varit underbar, om icke kvinnan hört på föreläsningarne i arbetareinstitutet. Väl späckade hon icke längre sitt tal med några missförstådda uttryck ur de lärdes ordbok, men förmågan att röra tungan var lika god som förr.

Dock voro alla förklaringar förgäfves gjorda. Konstapel Bergengrin var en karl, som icke förstod skämt i tjänsteärender. Han godkände inga invändningar. Professorn och jungfrun släpades öfver stock och sten fram mot herrgården, hvilket för Bergengrin var den naturliga vägen, emedan han der skulle sammanträffa med kommissarien och således få denne högt uppsatte man till ögonvittne på sin tjensteifver och sin skicklighet.

Professorn försökte förklara sig. Han ropade af alla krafter:

— Jag har intet ondt gjort. Jag är endast professor Blindius.

— Du ljög, du, fräste Bergengrin. Blindius är död, det vet jag! Han är ynkeligen mördad. Det är säkert, ty det har till på köpet stått i tidningen.

— Tidningarna misstaga sig, herr konstapel... Jag lefver.

— Ja, *du* lefver, ja... Ha, ha, ha!... Det betviflar jag

icke. Men professor Blindius är död, det må väl jag veta... Marsch nu, lymmell... Se så... gå på nu!

Under tiden närmade sig »Pengen» med en utvald skara af tio män den ena gafveln af slottet. Utan tvekan trängde bofvarne in i trädgården, öfver hvars gräsmattor och blomsterrabatter de stormade fram, nedtrampande allt, som låg i deras väg. Utan något äfventyr framkommo de till gafveln, ur hvars fönster intet sken lyste. Med skäl tyckte sig »Pengen» därför kunna antaga, att denna ända af bygnaden var folktom. Derför var han också icke sen att skrida till sitt arbete.

Med en glasmästarediamant skar han lös en fönsterruta, räckte in handen och afhakade fönstret, hvarefter detta med lätthet öppnades. Nu kröp han in, men hans kamrater stannade tills vidare utanför, medan han undersökte förhållandena.

Ur sin ficka framtog han en ask »säkerhetständstickor», strök en sticka och belyste med dess sken föremålen i rummet. Han såg en bädd och på bädden en gestalt, öfverhöljd med ett hvitt täcke. Mot hufvudkudden hvilade ett blekt anlete. Nu spelade fantasien honom ett fult spratt och kanske gjorde den sprit, han inmundigat, sitt till. Han tyckte sig igenkänna Leona och var öfvertygad, att han befann sig i den unga flickans sängkammare och att hon sof oskuldens sömn härinne. Hvem kan vara mera glad än »Pengen» var i detta ögonblick? Inom sig prisade han alla filosofie doktorers skyddshelgon, som så underbart låtit honom finna rätta vägen, ehuru han gick åstad på måfå och verkligen icke hade större anledning att välja det ena fönstret än det andra.

Men nu bjöd försigtigheten honom att gå sansadt till väga, på det att han icke måtte genom oskicklighet förderfva alltsammans. Och först och främst borde han aflägsna sina kamrater, så att han finge vara ensam med Leona.

Han lät tändstickan genast släckas och vände om till fönstret, der han med hviskande röst kallade till sig sina medhjelpare och befalde dem att öppna sig inträde i huset genom ett annat fönster — en befallning, hvilken karlarne icke dröjde att efterkomma. Så snart de kommit in, skulle de enligt »Pengens» anvisning uppsöka förstugudörren och öppna den för Benevento och hans folk.

Sjelf stod »Pengen» en lång stund helt och hållet orörlig vid det öppna fönstret. Han ville öfvertyga sig om, att hans karlar verkligen åtlydde hans befallningar. Och derom kände han sig öfvertygad, när han hörde klingandet af fönsterrutor och strax derefter förnam buller af människors steg i de angränsande rummen — tysta,

försigtiga steg af det slag, som utmärker hans yrkesbröder, och icke de fasta stegen hos män, hvilka äro hemma hos sig sjelfva.

Nu tyckte »Pengen» sig kunna egna sin tid åt de göromål, som voro speciellt hans egna och alls icke hade med sällskapets angelägenheter någonting gemensamt.

Der låg nu Leona, tänkte han, och sof oskuldens lugna sömn och han sjelf befann sig högst en och en half meter från henne. Nu skulle ingenting kunna hindra förverkligandet af hans drömmar. Nu skulle hon blifva hans. Men det skulle ske i lugn, utan några vittnen, utan buller och utan möjlighet för någon att störa honom. Hans skurkhjerta nästan hoppade af glädje vid tanken på hvad som väntade honom.

Han vågade icke ännu en gång stryka en sticka, ty någon af husets tjenare kunde ju befinna sig i trädgården och blifva varse ljusskenet och då vore alltsammans förspildt. Med smygande steg tog han vägen tvärs öfver golfvet bort till dörren, hvilken han tillriglade på ett mycket omsorgsfullt sätt. Då han nu gick tillbaka till fönstret, såg han Leonas hvita gestalt skynta fram ur mörkret och denna syn kom hans gestalt att bäfva i förkänslan af den sällhet, som väntade honom, när alla förberedelser och försigtighetsmått blifvit vidtagna. Till dessa hörde äfven att tillsluta fönstret och på bästa sätt tillstoppa hålet i fönsterrutan. Och när nu allt detta blifvit gjordt, nalkades han bädden, der han tyckt sig se Leona.

Han närmade sig. Han sträckte ut handen. Riktigt! . . . Hans fingrar vidrörde det linneplagg, som omgaf en menniskoarm. Och denna beröring kom hans blod att sjuda. Han visste icke mera hvad han gjorde.

Lik ett vilddjur störtade han sig öfver den liggande gestalten, omfamnade den, tryckte den till sitt hjerta och närmade sina läppar till gestaltens mun.

Det var då, som han uppgaf ett vildt skri . . . ett skri af förfäran, samma skri, som hade ljudit ända in i grefvinnans salong och, såsom vi förut berättat, der blifvit hördt och der framkallat en spänd väntan på hvad som komma skulle.

Hvarför detta skri?

»Pengens» heta läppar hade träffat en lefrad blodmassa.

Hans lemmar isades af en dödsfyla, hvilken trängde genom mäg och ben och kom från den af honom omfamnade gestalten.

I stället för att omfamna Leona, hade han omfamnat unge grefvens sargade lik.

Detta var någonting helt annat än han hade väntat sig. Hela

hans själ uppfyldes af förfäran. Han uppgaf ett vildt skri och afsvimmade.

När han efter en stund vaknade till sans igen, kände han sig omfattad kring halsen af någonting jernhårt, som hvilade på hans nacke och tryckte hans ansigte allt hårdare mot likets af blod öfverhöljda anlete. Det var den dödas ena arm. Vid den våldsamma omfamning, hvarmed »Pengen» nyss inledde sin bekantskap med den döda kroppen, hade en af likets armar slungats upp från bädden och vid nedfallandet kommit att hvila öfver »Pengens» nacke, de döda musklerna stelnade mer och mer och i den mån de stelnade, drogo de sig samman och tryckte allt hårdare på den sålunda fångade tjufvens nacke. Ansigtet kländes allt hårdare fast vid likets ansigte. »Pengen» kände redan svårighet att andas. Om sammandragningen af den dödes armmuskler fortgick på samma sätt ytterligare en minut, skulle »Pengen» vara qväfd och död.

Han försökte slita sig lös. Men under den korta stund, han var afsvimmad, hade den dödes arm stelnat så hårdt, att »Pengen» såg sig ur stånd att sjelf befria sig. Alla hans ansträngningar voro fåfånga. Han ryckte, han slet, han sparkade, han rasade, han svor — ingenting ville hjälpa. Obevekligt sammandrogs den döda armen mer och mer. Snart kände »Pengen» svårighet att andas.

I detta fasansfulla läge sväfvade hans förflutna lif, bild efter bild, fram förbi hans själs ögon. Hans barndoms oskuldsfulla lekar, hans ungdoms förvillelser och felsteg, hans mandoms förbrytelser — allt kom det fram och på en tid så kort, att den på ett ur skulle tecknats endast med några små rubbningar af sekundvisaren. Liksom, enligt hvad alla iakttagelser bekräfta, en dröm, som omfattar timmar, veckor, år, kan sammanträngas inom den lilla ramen af några få ögonblick, så kunna också vid afgörande tidpunkter i människolifvet, hela den tillryggalagda lefnadens alla uppträden trängas tillsammans inom några sekunder, uppfyllda af fasa. »Pengen» upplefde nu just ett dylikt fenomen. Han blef nära vansinnig af förfäran, ej mindre för den dödes isande köld eller af fruktan för döden, som i benrangelsmannens gestalt stod hotande vid hans sida, än af förskräckelse för sina onda gerningar, hvilkas spegelbilder han nu såg.

Ett vrålände gick öfver hans läppar. Krampaktiga ryckningar genomlade hans kropp. Konvulsiviska rörelser kommo hans armar att spritta.

Men likets stelnade arm drog sig mer och mer tillsammans och pressade den gamle syndarens hals och ansigte allt fastare mot

den affidne grefvens lik. Det lefrade blodet från liket uppfylde redan hans mun. Andedräkten beröfvades honom.

I nästa ögonblick var »Pengen» död, ensam i famnen på ett söndersargadt lik — en död värdig en sådan lefnad.

NITTONDE KAPITLET.

Han svikes af sin lycka.

Ofta är det en skenbart obetydlig sak, som omgestaltar människors hela lif. Mera sällan framkallas de stora förändringarna af mera betydliga orsaker. Tjufven, som med framgång stulit tusentals kronor, blir ofta fångad, då han vill stjäla en näsduk af femtio öres värde. Bankkassören, som lurat både direktion och revisorer och aktieegare och allmänhet, så länge han roffade till sig stora summor, blir ofta fast, då han bestjäl kassan på en lumpen tiokrona. Presten, som hela sitt lif spelat helgon och varit utom sig af afsky, så snart det varit tal om världens syndighet och ondskas, blottas stundom af en liten tillfällighet, som visar världen den fula bilden af en liderlig gnidare.

Edvard Hallgren, som med så stor framgång bedrifvit sitt usla röfvarerhandtverk under lång tid och som nu tycktes skola under namnet Grundman och under sken af att vara en rik handtverkare framlefva ett lungt lif, befann sig emellertid just nu vid en punkt, der en liten och obetydlig omständighet skulle förvandla allt och försätta honom på den plats i samhället, der han var hemma — brottslingarnes.

Han var dock till en början ingen brottsling. Då när den olyckliga kärleken till Susanna dref honom in på brottets bana, var han ingen dålig människa. Om Susanna hade älskat honom, skulle han blifvit en prydnad för sitt land. Men den olycklige inbillade sig, att det första brottet — bortröfvandet af ***bankens rikedomar, icke skulle hafva något annat inflytande på hans lif, än att gifva honom medel i händerna till en gagnande verksamhet i det godas tjenst. Han förstod icke, eller åtminstone besinnade han då icke, att det första brottet alltid drager med sig det andra och detta de

— I lagens namn arresterar jag dig.

följande samt att en af brott besudlad hand är oduglig till verksamhet i det godas tjänst. Brottsligheten är som en kräftsjukdom. Har den en gång fattat rötter i en själ, så sprider den sig med förhärjande styrka och oemotståndlig ifver. Innan han visste af det sjelf, var han en brottsling af svåraste slag. Ja, i sina ensliga stunder, när samvetet någon gång fick tid att göra sig hördt, insåg han nog, huru han misstagit sig, då han trodde, att en fläck . . . en enda på en själ gör ingenting. I sådana stunder insåg han nog, att man måste taga sig till vara just för den första fläcken. Men så kommo de gamla brotten fram och dref honom oafåtliga fram till nya och besinningstiderna voro så korta, att ett godt beslut icke kunde hinna fattas, ännu mindre fullföljas. Och så blefvo småningom de stunder mera sällsynta, då samvetet vaknade. Slutligen upphörde de alldeles. Han var nu en förhärdad brottsling, hvars rika naturliga gåfvor och anlag aldrig kunde bära någon god frukt, aldrig få en rigtning till det goda. Och då gälde det blott att hålla sig uppe på den höjd, till hvilken hans brott hade fört honom. Deraf de nya brotten i öfverskådlig rad.

Möjligt är likväl, att på ett eller annat af dessa stadier han skulle kunnat räddas, hans lif ånyo invigas åt det godas tjänst, om nämligen Susannas hjerta hade vändt sig med kärlek till honom. Men det gjorde icke detta hjerta. Och därför blef hans lif så tomt . . . Derför hade han i egentlig mening ingenting af värde att lefva för. Och så blef brottet hans öfverman.

Men nu stod han vid slutet. Nu skulle han snart se, hvart-hän hans obändiga sinne hade fört honom. Straffets stund nalkades. Den länge gäckade gudomliga rättfärdigheten skulle icke längre låta gäcka sig. Nemesis vakade och höll redan sitt svärd upplyftadt öfver hans hufvud.

Derom visste han dock sjelf intet. Tvärtom han var vid godt mod, liksom om lyckan aldrig skulle våga svika honom och liksom om han erhållit alla öfver- och underjordiska magters patent på rättigheten att ostraffadt bedrifva allt ondt. När han i spetsen för sitt folk under djup tystnad intog platsen framför Häckelberga slotts förstugudörr, tyckte han, att hans bröst vidgades, och att detta skedde genom en berättigad stolthet öfver hvad han redan utfört och öfver sin lycka att nu stå vid den punkt, då han kunde lemna brottets väg och återinträda på de dygdiges smala och törnbeströdda stig. Liksom om en sådan förändring varit för honom numera möjlig. Och liksom om han icke redan hade öfverstigit

Rubicon och liksom om han icke redan hade bränt sina skepp och gjort all återgång omöjlig.

— Susanna är här inne, mumlade han, och hon skall icke kunna undgå mig. Och när hon är i mitt våld, flyr jag med henne bort till andra länder och börjar ett annat lif. Jag har samlat rikedomar nog. Mitt fartyg har ångan uppe och är beredt till afgang när som helst. Ännu några minuter må lyckan bistå mig. Sedan behöfver jag henne icke längre, ty med Susanna i min famn och mina rikedomar placerade i utlandet både vill och kan jag skratta lyckan midt i ansigtet. För öfrigt kan numera ingenting korsa mina planer.

Så tänkte han. Men han visste icke, att några tjog poliskonstaplar befunno sig på mindre än femton meters afstånd från honom. Han tyckte sig hafva så väl planlagt allting, att intet kunde misslyckas, och likväl behöfdes icke mer än tio minuter till att kullstörta alla hans planer.

Derinne stodo alla häpna och icke vetande, hvad det vilda skrån hade att betyda, som hördes från andra afdelningen af det stora huset.

Kaptenen drog sin värja och ville ıla ut, men de öfriga förestälde honom, att han i mörkret lätt kunde falla ett offer för en lönmördares dolk. Härigenom uppstod något dröjsmål och då kapten Waldemar slutligen hade vederlagt alla de skäl, som anfördes mot hans uppsåt att undersöka förhållandena, och då äfven Otto och doktor Lundström slutit sig till honom, så att de tre raska unga männen stodo i begrepp att begifva sig bort från salongen, var det redan för sent.

Dörren öppnades och in trädde en hög och reslig gestalt med svart halfmask framför ansigtet. Af hans ädla gång och stolta hållning skulle man lätt hafva deraf dragit den slutsatsen, att han var en ädling af renaste blod. Men det ruskiga följe, som efter honom strömmade in i salongen och genast började blicka omkring sig efter rof, motsade alltför mycket ett sådant antagande. En ädling skulle uppträdt med ett snyggare följe.

Kapten Dufva, Otto och doktorn, hvilka närmat sig dörren för att gå ut på rekognoscering, stannade. Fruntimren uppgåfvo ett rop af fasa. Den enda bland kvinnorna, som ådagalade något mod, var Arabella. Hon hvarken svimmade eller skrek. Rak stod hon och blickade oafvändt på den reslige mannen, ja, hon till och med trädde fram till honom och gjorde ett försök att slita masken från hans ansigte, i det att hon utropade:

— *Så djupt har du då sjunkit redan, Fra Benevento! En anförare för stigmän och röfvare! . . . Blyges du icke att se din maka in i ögonen?*

Den reslige främlingen skyddade sin mask genom att vika till sides. Och då Arabella talat ut, knuffade han henne omildt ur vägen, brummande:

— *Dig vill jag ingenting . . . Nej, men den andra skall icke undgå mig.*

Hans följeslagare voro redan ifrigt sysselsatte med plundrandet af väggar och lådor. Men ingen gaf akt derpå. Så lifigt koncentrerade sig allas uppmärksamhet kring chefen för röfrarne.

Han gick fram till Susanna, lade sin hand på hennes axel och sade iskallt:

— *Följ mig!*

Då ilade doktor Lundström fram och gaf i sitt ursinne den reslige mannen ett knytnäfslag, som skulle fält hvar och en annan till marken.

— *Rör icke vid henne med din smutsiga hand! röt doktorn, som var utom sig och utan tvifvel skulle hafva strypt den maske-
rade karlen, om denne hade lemnat honom det minsta tillfälle dertill.*

Doktor Lundsoröms knytnäfslag tycktes icke inverka på jätten mera, än en elefant skulle vara känslig för ett sting af en fluga. Han stod lika rak, lika lugn, lika imponerande. Och nu blixtrade en dolk i hans hand.

— *Mitt herrskap, yttrade han med stark och djup stämma, I borden inse, att jag är herre här och att I genom motstånd endast skolen förvärra edert läge. Varen därför lugna. Den som först rör en lem för att skada mig skall få denna dolk i sitt hjerta, innan han hinner bedja en bön . . . Följ mig nu, Susanna, följ mig utan motstånd, om lifvet är dig kärt.*

— *I evighet aldrig . . . aldrig, du skändlige bof, utropade hon.*

— *Det är han . . . det är Fra Benevento, utbrast Arabella. Jag igenkänner honom på hans röst, hans gestalt, hans åtbörder . . . Se här ditt straff, usling!*

Och hon störtade sig öfver honom med lyftad dolk. I hennes varma fädernesland pläga qvinnorna sjelfve försvara sin heder och hon hade därför aldrig lärt att betrakta ett dolksting i nödens stund såsom en oqvinlig gerning.

Fra Benevento ryckte hastigt masken från sitt ansigte och utropade:

— Ja, Arabella, det är jag . . . det är för dig en dödens budbärare.

Hans dolk parerade med stor skicklighet hennes. Derefter upplyftades den och riktades mot hennes hjerta. Tjufvarne började här och der i salongen gräla och slåss om tjufgodset. I fjerran hördes »Pengen» vråla. I nästa ögonblick skulle Beneventos dolk hafva färgats af Arabellas hjertblod, om icke kapten Waldemar hade stormat fram lik en ljungeld och med sin värja förändrat riktningen af Beneventos stöt. Den senare, som såg offret undslippa för ögonblicket, blef nu ursinnig.

— Åt h—e med er allesammans! röt han och började blindt sticka omkring sig med dolken, icke längre väljande något särskildt offer . . . Hitåt, karlar . . . pack . . . skojare! . . . Låten godset vara, till dess vi expedierat människorna här! Hitåt! . . . Hugg och stick hvarenda en, så länge någon lever.

Förfärade flydde qvinnorna till en del af salongen, dit tjufvarne ännu icke hade hunnit. Kaptenen och de andra männen intogo försvarsställning. Snart var striden lika allmän som het. Men röfvarne voro flera till antalet och segern tycktes därför luta åt deras sida. Kapten Dufva utförde bragder, hvilka voro värda att förevigas af skaldar och målare. Äfven Otto och doktorn fäktade och slogos som karlar, fastän de naturligtvis saknade den skicklighet i vapnens bruk, hvilken kaptenen i sin egenskap af militär egde. Snart simmade åtskilliga röfvarer i deras eget blod på den dyrbara golfmattan. Men det återstod alltjemt tillräckligt många.

Dörrarna stodo öppna och midt i stridsbullret urskiljdes tydligt »Pengens» dödsstråk fjerran ifrån. Det hela var en scen af obeskriplig förvirring och fasa. Aldrig tillförne hade Häckelberga slott bevittnat någonting dylikt. Larmet borde hafva hörts på tusen meters afstånd.

Genom en tillfällighet lyckades Benevento gripa doktorn i strupen. Ett djefvulskt hat blixtrade ur de mörka ögonen. Nu . . . nu ändtligen hade han i sitt våld den som frånstulit honom Susannas kärlek. Nu skulle han utkräfvä hämnd. Det tycktes sannerligen, som om ingenting i världen skulle kunna rädda lifvet på Susannas make, ty Beneventos fingrar voro af jern och deras grepp kring läkarens strupe var fast och tycktes orubbligt.

Plötsligt förändrades emellertid scenen. De senfärdige polis-männen hade ändtligen hunnit fram och i spetsen för dem tågade den odödlige Bergengrin, bärande på bröstet sin medalj för med-

borgerlig förtjenst af åttonde storleken. Denne väldige stödjepelare för samhällets lugn och statens trygghet släpade med sig två stackars varelser, hvilka tycktes vara halfdöda af förskräckelse, nämligen professor Blindius och f. d. fröken, numera jungfru Cecilia.

Just då Fra Benevento skulle för evigt tillsnöra doktor Lundströms strupe, kom han att kasta sin blick på Bergengrin och hans båda fångar. När han nu såg inför sina ögon samma Cecilia, som han trodde sig hafva mördad, blef han gripen af häpnad, hans fingrar blefvo slappa och släppte sitt rof. Det rätta ögonblicket var förloradt. Doktorn var räddad.

Ja, det rätta ögonblicket kunde så mycket heldre sägas vara förloradt, som en poliskommissarie trädde fram och lade sin tunga hand på Fra Beneventos skuldra och yttrade med högtidlig stämma:

— Jag arresterar dig i konungens och lagens namn. Du är min fånge.

Striden hade afstannat af sig sjelf. Det var tyst i salen, så att man mycket väl kunde höra hvad kommissarien yttrade.

— Gören eder pligt! yttrade polismannen till sina underhafvande.

Och de gjorde sin pligt, de raska karlarna, d. v. s. att de skyndsamt afväpnade det ruskiga följe, som i Beneventos sällskap hade trängt in i salongen. Att detta icke gick för sig utan att här och der ett litet slagsmål uppstod, är naturligt. Men polis-karlarna gjorde sin uniform all heder och man kan äfven säga, att de den dagen gjorde skäl för sin lön. Och *det* länder dem till ovansklig heder och ära.

Men att afväpna Fra Benevento var icke så lätt. Kommissarien, som lagt sin hand på hans skuldra, erhöll oförtöfvadt ett så våldsamt slag af Beneventos knutna hand, att han sanslös tumlade bort i en vrå. Sjelfva Bergengrin skulle icke hafva stått för ett sådant slag och ingen annan heller.

Med ursinnig kraft kämpade sig Benevento fram genom polis-konstaplarnes led och skulle utan tvifvel hafva lyckats undkomma, om icke professor Blindius hade varit närvarande i salongen vid detta viktiga tillfälle. Att han befann sig der, var egentligen Bergengrins förtjenst och denne hedersman får sig nog en vacker dag en ny medalj för denna sin medverkan till en segerrik utgång.

Väl hade professor Blindius vid uppvaknandet från sitt idiotiska tillstånd glömt allt hvad som tilldragit sig under den tid, han varit mindre vetande. Men minnena klarnade småningom och då han nu såg Benevento, blef det honom genast klart, att han förut sett den

karlen, och ju längre han betraktade honom, desto klarare kom han ihåg, under hvilka omständigheter han skådat mannen. Han mindes nu, att han sett denne karl smeka professorskan och icke blott smeka henne, utan . . . men nej, Blindius gaf sig icke tid att närmare utreda de der hemska minnena. Han såg, att karlen var på väg att undslippa rättvisans tjenare och det fick icke ske. Blindius störtade i rätta ögonblicket fram och kastade sig ned på golfvat bakom Benevento, hvars ben han omfattade med krampaktig styrka, så att den öofvervinlige föll till golfvat.

I nästa ögonblick hade konstaplarna gjort Benevento till fånge.

Nu ändtligen hade den djerfve brottslingen svikits af sin lycka.

— Det var bra gjordt, bra som tusan, dundrade Bergengrin, men blickade på samma gång en smula afundsjukt på professor Blindius, liksom om han fruktat, att denne också eftersträfvade en medalj för medborgerlig förtjenst af åttonde storleken.

TJUGONDE KAPITLET.

"Välkomna efter!"

Den fångne fribytaren var förfärlig att skåda. Ett sådant hat som det, hvilket lyste i hans ögon, medan hans blick långsamt öfverfor sällskapet, hade ingen af de närvarande någonsin sett. En så intensiv vrede som den, hvilken kom hans anlete att vanställas af spasmodiska ryckningar, hade ingen af dem tillförne kunnat ana. Mächtig i sina passioner, vild i sina önskningar och begär, så länge han var en fri man, var han väldig ännu i sitt fall, och det erfordrades starka nerver för att med lugn se på honom.

Vildt var det rytande, som, pressadt fram öfver hans blåbleka och hårdt sammanknipta läppar, förkunnade, att han var öfvermannad. Ännu ryckte och slet han i de bojor, hvarmed man skyndat att belägga honom, liksom det fångade lejonet skakar sina fjetrar i vildt raseri.

Man skyndade icke med att visitera honom, ty sanningen att

säga — polismännen hyste en viss fruktan för honom, fastän han bar både hand- och fot-bojor.

Med Arabella hade försiggått en underbar förändring, sedan nu Benevento var oskadliggjord. Det sant qvinliga i hennes natur tog ut sin rätt. Hon kunde icke längre hata denne man i bojor. Det var henne odrägligt att se hans förnedring. Hon satte händerna framför sina ögon för att slippa se honom. Plötsligt skyndade hon in i ett annat rum.

Älskade hon honom ännu? Säkert är att kapten Waldemar trodde detta, ty hans kind bleknade och en tår stal sig fram i hans öga. Men om han egt mera erfarenhet i fråga om qvinnonaturen, skulle han icke hafva gjort sig onödiga bekymmer. Arabellas kärlek till Fra Benevento var för alltid död i hennes hjerta. Men hon ihågkom i denna stund, att han var hennes maka. Allt det onda, han tillfogat henne, var glömdt, då hon nu såg honom så förnedrad. Hon kunde icke hata honom, endast känna medlidande. Om han hade velat lofva henne att fly långt, långt bort och aldrig mera visa sig för hennes ögon, skulle hon helt visst hafva försökt att med tårar och böner utverka hans befrielse. Medan han var fri och mächtig, förekom det henne, att det skulle blifva både lätt och ljuft att en gång utkräfva hämnd. Men nu — huru annorlunda! Och likväl älskade hon honom icke och skulle för intet pris i verlden hafva velat ännu en gång lefva såsom hans maka.

Den förfärlige hånlog, när han såg Arabellas rörelse och att hon icke längre uthärdade hans åsyn, utan skyndade bort.

Det var tyst och stilla i rummet en stund, så tyst, att man tyckte sig höra Fra Beneventos djupa andehemtningar. Men det var väl en inbillning.

Ingen yttrade någonting, förrän Susanna, tagande mod till sig, gick fram till Benevento och med vek stämma sade:

— Edvard, under hvilka förhållanden återse vi hvarandra!

Då flammade en hemsk eld i brottslingens ögon. Man såg, att han var nära att bryta ut. Man nästan bäfvade för att höra den förfärliges röst . . . Och han bröt ut. Det var icke den svaga människans hetsiga anfall af vrede. Det var en sjudande vulkan, som sprängde alle hinder och utspydde fruktansvärda lågor. Man väntade sig någonting förfärligt, men hvad man fann öfverträffade vida hvad man väntade. Det var icke så mycket orden, som ingäfvo fasa. Fastmera var det uttrycket, minerna, blickarna.

— Ha, ha, ha! utbrast han. Under hvilka förhållanden,

säger du. Det ser du väl. Jag är en fånge. Men vet du, hvem som gjort mig till hvad jag är? Vet du, hvem det är, som åt mig smidt dessa fjetrar? Det är du . . . du ensam, qvinna, är orsaken till mitt förderf. Dig älskade jag med den första kärlekens renaglöd och du bedrog mig. Ditt liderliga sinne kunde icke vänta, medan jag i främmande land arbetade dag och natt för att bereda dig ett hem. Jag kom tillbaka och fann hos dig ett barn, till hvilket icke jag var fader. Svara mig, du lättsinniga qvinna, huru tror du, att det kändes i min själ, när jag fann dig så förnedrad? Och likväl hyste jag ännu hopp om dig. Ännu tänkte jag på möjligheten att förena dig med mig genom äktenskapets band. Jag försvann för en kort tid, sedan jag lemnat allt hvad jag egde åt dig till ditt uppehälle och det der i synd födda barnets. Och hvad hände? Huru fann jag dig, när jag återkom? Ångerfull kånhandna? Kanske fast besluten att bättra dig? Ha, ha, ha! Jag fann dig i åter en annan karls armar. Der står den uslingen. Och du, qvinna, du, som varit mitt lifs onde ande, du som genom din trolöshet, ditt lättsinne drifvit mig in på brottens bana, du vågar nu komma och håna mig, begabba mig, bespotta mig i den olycka, hvori jag af dig blifvit störtad. Ve öfver dig, usla varelse! . . . Förbannelse öfver dig till evig tid!

Susanna hade med större lugn och fattning, än man kunnat vänta, åhört denna en djup vredes utgjutelse. Att åtskilliga af de pilar, Edvard Hallgren afskjutit, hade träffat och träffat djupt, emedan de inneburo sanning och sanningens magt är stor äfven på en missdådares läppar — derom kunde man icke tvifla, då man såg, huru blek Susanna var och huru hela hennes kropp emellanåt darrade. Men hon bekämpade kraftigt sina rörelser och, när Edvard slutat, yttrade hon med mildhet:

— Ack, Edvard, det var en villa. Jag har aldrig älskat dig, aldrig, och du har således ingen räkenskap att fordra af mig.

— Aldrig älskat mig! röt han. Hvad säger du, qvinna? Mätte himlens vrede och afgrundens skadelystnad martera dig så som . . .

Här blef brottslingens utgjutelse afbruten af kapten Dufva. I likhet med de andra fann han ställningen pinsam och såg, att den hotade att blifva detta i ännu högre grad. Derfor steg han hastigt fram och yttrade:

— Jag finner det alls icke vara nödigt, att poliskommissarien tillåter denne fräcke niding här föra ett sådant språk.

— Aha! utropade Benevento. Se der hafva vi min hustrus

älskare i egen hög person... Ha, ha, ha! Derborta står doktorn, som förförde min fästmö, och här står kaptenen, som förförde min fru. Kom nu någon och säg, att jag icke är lycklig till och med i mina bojor, då jag har den äran att beskrattas och hänas af just de personer, som bestulit mig på det dyrbaraste, jag egde i världen.

— Om kommissarien bifaller min anhållan, yttrade gamla grefvinnan, som önskade göra ett slut på uppträdet, så vore det min önskan, att man här i min närvaro anställde ett förberedande polisförhör med fångarna.

— Som Ni befaller, men sådana förhör äro obehagliga för hennes nåd.

— Ingalunda!... Jag har alltför stort intresse af sanningens framletande ur denne brottsling, att jag skulle bäfva för att närvara vid förhöret.

— Godt!... Då skrida vi genast till verket, mitt nådiga herrskap.

— Och förmodligen skola den fästmö, man stulit ifrån mig, och den hustru, som sålt sig med kropp och själ till kaptenen der, uppträda som vittnen emot mig?

När Benevento med spotsk stämma och min yttrade detta, kom Cecilia fram och fästade allmänna uppmärksamheten vid sig genom att säga:

— Jo, du har just rätt att förebrå andra för otrohet, du. Ha, ha, ha! Liksom om du icke själf vore den liderligaste sälle i världen. Mins du hvad du gjort med mig och med Johanna Thörn och med professorskän Blindius?... Hm, jag borde väl inte tala om det, så att hennes man hör det. Men det är i alla fall en sanning... Jo, du är mig just den rätte till att taga på dig en dygdig min och beskärma dig öfver andra människors synder. Åh, du borde skämmas.

Benevento hänskrattade och detta retade ännu mera amazonen.

Hon knöt handen framför hans näsa och fortsatte sitt anklagelsetal.

— Du lofvade gifta dig med mig, du. Men du bedrog mig, din usling. Och nu står du der. Tror du väl, att jag nu skulle vilja ha' dig? Nej, med galge och rep skall du gifta dig, om någon rättvisa finnes till. Tror du inte, att jag känner dig?... Hvem var det, som mördade gamla fröken Ulla? Var det inte du, kanske?

— Ulla! utropade gamla grefvinnan. Menar Ni Ulla von Fagerstjerna?

— Ja visst! . . . Tjente jag inte hos henne kanske, när den här karlen kom i min väg och lockade mig till . . .

Hon hejdade sig plötsligt.

— Till mened, menar du, inföll Fra Benevento med cyniskt lugn.

Alla häpnade och sjelfva Cecilia stod såsom förstenad. Hennes bleka ansigte, hennes af förfäran utspärrade ögon — allt vittnade om hennes brottslighet.

— Det här måste undersökas, noggrant, omsorgsfullt undersökas, utbrast poliskommissarien . . . Fören bort de andra fångarna! . . . Vi vilja förhöra den här karlen. Det är förmodligen anföraren för bandet . . .

— Alldeles riktigt, inföll Edvard Hallgren med hänfull röst. Jag är anförare för det band af tjuftar, röfvare och mördare, som har sitt tillhåll i hålorna under Sista Styfverns Trappor.

— Aha! Du bekänner således . . . Nå, karlar, fören bort de andra fångarna!

Poliskonstaplarna släpade bort trasvargarna. Att dervid både buller och bråk, skrik och skrän skulle uppstå, är naturligt. Men slutligen var den obehagliga scenen förbi. Poliskommissarien och den fångne chefen stannade kvar. Den förre satte sig ned vid ett bord och tog på sig sin mest imponerande embetsmin, snusade och snöt sig och snusade om igen. Sedan alla vederbörliga förberedelser sålunda blifvit undanstökade, började förhöret.

— Du är anklagad, sade polismannen, sedan han kastat en blick i några papper, som han framtagit ur sin djupa bröstficka, du är anklagad för att hafva under namnen Edvard Hallgren, Josef Absalon, Fra Benevento och Grundman föröfvat åtskilliga grofva brott, på hvilka straffarbete följa kan.

— Om förlåtelse, min herre, sade Edvard Hallgren kallt, Ni misstar er. På mina s. k. brott kau följa icke endast straffarbete, utan döden.

— Alldeles riktigt anmärkt . . . alldeles på håret rätt! Ty du är äfven anklagad för ett mord.

— Två till och med! inföll brottslingen. Eller, om Ni heldre så vill, många. Jag föraktar hela människoslägtet så djupt, att jag räknar mig det som en heder att hafva utplånat från jorden en hel mängd exemplar af detta förderfvade slägte. Och Ni sjelf, herr kommissarie, ser sannerligen ut att vara en så stor usling, att om jag i denna stund skulle beklaga mig öfver någonting, skulle det endast vara deröfver, att dessa tunga jernlänkar hindra mig från att strypa er.

Polismannen var häpen. Aldrig i sitt lif hade han erfårit eller sport en så exempellös fräckhet. I sin förvåning kunde han till en början ingenting säga. Han lyftade med en mekanisk rörelse af handen glasögonen upp på pannan, såg sig sedan nästan fänigt omkring, liksom ville han i de närvarandes ansigten läsa, hvad allt detta hade att betyda. Slutligen stammade han:

— Har någon i sin lefnad hört maken till oförskömmhet?

Som ingen af de närvarande fann det löna mödan att besvara en sådan fråga, kunde kommissariens förlågenhet icke afledas på det sättet. Det måste därför i stället ske derigenom, att den värdige tjenstemannen böjde sig djupt ned öfver sina papper, medan han samlade nya materialer för sitt tal till den anklagade. Omsider hade häpenheten dunstat bort och förlågenheten skingrats, så att han kunde fortsätta.

— Anklagade, yttrade han nu, i det hans fingrar dök ned i en djup snusdosa, anklagade, din ställning är utan hopp. Dina brott äro många. Mordet på Ulla von Fagerstjerna, hvilket nu under ransakningens lopp kommit i dagen, är ett af de minsta. Du har bestulit ***banken, du har anstiftat eldsvådor, röfvat riksbankens fem millioner, gjort dig skyldig till qvinnorof, varit delaktig uti och ledare af otaliga stölder. Således, karl, bör du inse, att du icke har någon förskoning att vänta. Lätta därför ditt hjerta med en uppriktigt bekännelse. Måhända skall det förmildra ditt straff.

— Ja, jag vill bekänna, yttrade Fra Benevento med ett fint leende.

— Topp! Det var ett klokt ord, utbrast kommissarien i triumferande ton, i detsamma han vände sig till åhörarne, slugt blinkande med sina små ögon. Så skall man taga dem, mitt herrskap. Det vill stor erfarenhet till, om man skall komma någon väg med sådana förhärdade skurkar.

Derefter vände kommissarien sig å nyo till fången och yttrade med ett mildt leende:

— Nå, du bekänner således . . . Låt höra!

— Jag, jag bekänner uppriktigt, att der Ni nu sitter och låtsar er förhöra mig, är Ni orimligt lik en åsna.

Om poliskommissarien hade erhållit ett slag för munnen, skulle han icke hafva blifvit mera förbluffad än nu genom Beneventos »uppriktiga bekännelse.» Hade icke ställningen varit så allvarlig, skulle åhörarne genom ett godt skratt gifvit uttryck åt de känslor, med hvilka de betraktade den af bestörtning gapande polis-

mannen. En slik vanvördnad låg hittills helt och hållet utanför gränserna af polismannens erfarenhet.

Det är omöjligt säga, till hvilket eller hvilka magtmissbruk vreden kunde hafva förledt kommissarien, om icke en helt och hållet oväntad tilldragelse hade för en stund ledt allas uppmärksamhet, icke ens gamla grefvinnan. För öfrigt hade den gamla goda damen efter sin sons död förlorat mycket af det intresse, som förut hade kommit henne att lägga hinder i vägen för Ottos och Leonas närmande till hvarandra.

Så kom det sig, att Leona och Otto sammanträffade på något afstånd från de andra och att mellan dem kunde obemärkt föras följande hviskande samtal.

— Har du förgätit din barndomsvän? frågade Otto med sväfvande röst.

— Ack nej, Otto, svarade flickan med djup rodnad och en vacker blick.

— Tack, Leona!... Du anar nog, hvilken fråga det är, som sväfvar på mina läppar?

— Nu är du orimlig, Otto. Huru skulle jag kunna ana hvad du tänker?

Men det anade hon nog ändå, ty hennes hjerta klappade nästan hörbart.

— Blir du ond, om jag framställer min fråga?...

— Ond på dig, Otto!... Hvilken barnslighet!... Jag kan *aldrig* bli ond på dig.

— Aldrig!... Icke ens om jag frågar dig, huruvida du älskar mig.

— I detta fall skulle jag verkligen kunna bli ett grand förtretad, det medgifver jag.

— Huru?... Du tycker således icke om min fråga? Du finner den oförsynt?

— Nu är du elak, Otto.

— Ah!... Du förbjuder mig således att fråga? Du blir ond, om jag gör det?

— Ja, emedan den frågan är öfverflödig. Du vet nog, att jag älskar dig.

— Herre Gud, hvad du är älskvärd. Låt mig kyssa dina rosenläppar.

— Huru?... Här?... Nej!... Otto!

Han trodde sig kunna göra det obemärkt, ty alla hade ju sin uppmärksamhet fästad vid uppträdet mellan kommissarien och den

fängslade Fra Benevento. Men när han trodde detta, tog han icke professor Blindius med i beräkningen.

Denne hade länge icke varseblifvit Leona, men när slutligen hans ögon uppfångade hennes bild, kände han genast igen henne. Hvilka känslor rörde sig vid den fagra ungmöns åsyn i hans själ? Hvilka tankar uppstego i hans härjade hjerna? Ingen vet det. Ingen gaf akt på den glimmande elden i hans ögon. Ingen märkte, huru hans bröst våldsamt häfdes upp och ned, under det att andedrägten var tung och rosslande. Ingen observerade, huru dragen i hans ansigte blefvo alltmera slappa — ett säkert tecken till, att hans idiotiska tillstånd nu vid återseendet af Leona å nyo satte sig i besittning af hans hufvud och tankeverkstad. Vid Leonas åsyn upprördes hans själ af stormande, ursinnig passion. Det var för mycket för hans svaga krafter. Han var på nytt den fånige idioten.

Med ett skri störtade han upp från stolen der han satt, just då Otto, efter Leonas ljufva bekännelse, lade sin arm kring den fagra ungmöns lif, tryckte henne till sitt hjerta och beseglade deras förbund med en kyss.

Blindius rusade fram emot dem och skrek som en vansinnig:
— Du får icke kyssa henne, du.

Allas ansigten vände sig ögonblickligt mot Otto och Leona. Allas ögon hvilade på dem. Leona skulle helst hafva velat sjunka ned i jorden.

Fra Benevento hänskrattade. Poliskommissarien lät sina fingrar dyka ned ända till botten i snusdosan, under det att han mumlade: »hm! hm!» Kapten Waldemar vände sig med några ord angående polisförhöret till kommissarien, tydligtvis i ändamål att draga uppmärksamheten från den förlägna Leona. Susanna skyndade fram och mottog den unga flickan i sina armar, medan Otto hade nog att sköta med att hålla den uppretade idioten från lifvet på sig. Gamla grefvinnan, som ju i fråga om Leonas förlofning måste anses vara hufvudpersonen, betraktade skarpt den unga flickan, men yttrade ingenting om saken, utan vände sig till polistjenstemannen:

— Var god och lät icke denna obetydlighet störa er. Fortsätt förhöret, min herre.

— Efter mitt förmenande, sade komissarien, kunde förhöret nu vara slut. Den här karlen är en förhärdad bof och vi skola aldrig förmå honom att bekänna någonting. Polismästaren må sjelf taga hand om honom. Är det icke också er nåds mening?

— Ingalunda! genmålde gamla grefvinnan. Jag önskar veta, huru han kommit i besittning af Ulla von Fagerstjernas egendom.

Den här unga flickan, som nyss på ett egendomligt, men i alla händelser ovanligt sätt underrättade oss om sin förlofning med herr Otto Selig, är Ulla von Fagerstjernas närmaste arfvinge, och jag fordrar att få veta, huru denne bof kunnat förmå den gamla gumman att beröfva sina släktingar sin betydande förmögenhet och i stället testamentera den åt honom.

— Du hör, röt kommissarien till fången. Svara, karl! Var testamentet falskt?

— Den der saken vill jag hviska i kommissariens öra, sade fången leende.

Polismannen reste sig och närmade sig med vigtig min brottslingen samt lutade sitt öra intill dennes mun, för att bättre uppfatta den hemliga bekännelse, som han väntade att få höra. Men han fick dyrt betala denna sin beredvillighet.

Med en ögonblicklig, men förfärligt våldsamt ansträngning af alla sina kroppskrafter söndersplittrade han på en gång både fot- och handbojorna. De föllo af honom, som om de varit af glas. Med de ännu vid ena handlofven kvarhängande länkarna af kedjan gaf han polismannen ett dråpslag i hufvudet. Derefter ilade han till dörren i tydligt ändamål att söka undkomma.

Man var så oförberedd på detta besök till flykt, att det utan tvifvel skulle hafva lyckats Edvard Hallgren att draga sig ur knipan, om icke kapten Waldemar hade befunnit sig i närheten af den dörr, genom hvilken brottslingen ämnade fly.

Den raske kaptenen kastade sig i vägen för honom med fara för sitt lif.

— Ur vägen! röt Edvard, och i samma ögonblick såg man en dolk blixtra i hans hand.

Gamla grefvinnan skrek högt af förfäran. Cecilia skyndade ut för att kalla konstaplarne. Susanna och Leona märkte knappt hvad som föregick.

Snart voro kaptenen och förbrytaren inbegripna i ursinnig strid. Otto och doktor Lundström skyndade till sin väns bistånd. Slutligen kommo konstaplarne in. Ännu en gång blef den förfärlige öfvermannad.

Men innan man hann binda honom, hördes han utropa:

— Så må då afgrunden återtaga sitt lån. Välkomna efter!

I nästa ögonblick borrade han med egen hand dolken ända till fästet in i sitt hjerta.

TJUGONDEFÖRSTA KAPITLET.

Slutet.

Det tycktes till en början, som om genom Edvard Hallgrens död alla utsigter till Leonas insättande i de henne tillkommande arfsrättigheterna blifvit afskurna. Leona sjelf bekymrade sig icke mycket derom, ty hvad voro väl alla skatter i verlden mot sällheten att vara viss om Ottos kärlek. Eller hvad var väl förlusten af en förmögenhet att räkna mot förlusten af Otto, ty ännu var den unga flickan icke öfvertygad om, att gamla grefvinnan någonsin skulle gifva sitt samtycke till deras förening. Huru obeskrifligt den unga flickan än längtade efter att få enskildt samtala med grefvinnan om denna sak, vågade hon dock icke dermed besvara den gamla, så länge denna ännu var sysselsatt med anstalterna för sin sons begrafning, ej heller derefter, så länge den gamlas sorg ännu var ny. Och sjelf visade grefvinnan von Dufva ingen benägenhet att inlåta sig med henne på en afhandling af det ämnet.

»Pengen» hade dött i famnen på unge greve Frans Oscars lik. Och när man försökte skilja dem åt, visade det sig, att det greffiga likets arm icke kunde rubbas ur sitt läge. Det fans således ingen annan möjlighet än att afsäga den greffiga armen och detta förbjöd grefvinnan med en fasa, som var ganska naturlig. Man måste därför begrafva båda två i samma kista och sällan eller aldrig har väl en förbrytare blifvit hedrad med en så ståtlig likbegångelse som »Pengen», hvilken ju i allt fick dela de hedersbetygelser, som egnades den affidne grefven vid grafven. I betraktande af den dåliga lefnad, greve Frans Oscar fört, kan man emellertid sväriligen påstå, att »Pengen» var ett opassande sällskap för honom på den färd, från hvilken ingen återvänder. Vantron påstår, att man ofta under nattens mörka timmar ser två hvita gestalter kämpa ofvanpå den grift, som omsluter dem båds. Det skulle, enligt de lättragnes mening, vara greve Frans Oscar, hvilken på detta sätt söker befria sig från sitt besvärliga sällskap.

Begrafningen var förbi på Häckelberga. Slut var det med undfågnandet af de många gästerna från nära och fjerran. Slut var det på dryckeslagen till den affidnes ära och slut med spelpar-

— Förbannelse öfver dig till evig tid!

tierna på hans graföl. Lakejerna räknade sina drickspenningar och jungfrurna lefde i sina minnen. Gamla grefvinnan höll sig mestadels innesluten i sina enskilda rum och Leona sökte fördrifva den långsamt framsläpande tiden med handarbeten och tankar på Otto. Med få ord — man började småningom komma in i hvardagslivet igen på Häckelberga.

Det var fjorton dagar efter begrafningen.

Hofmästarens ståtliga figur visade sig i dörren till grefvinnans boudoir.

Han framräckte på en silfverbricka ett bref. Det var från Arabella.

»Kom genast in till staden», skref den ädla signoran. »Jag tror, att vi nu skola bevisa Leonas rättigheter på ett sådant sätt, att icke ens den mest stelnade jurist kan krångla bort det för oss bland lagtermer och kuriösa lagtolkningar. Jag väntar er och den söta Leona med otålighet.»

Denna skrifvelse, som dessutom innehöll diverse upplysningar rörande nyaste modejournalen, tycktes göra gamla grefvinnan ung på nytt. Det var visserligen långt lidet på eftermiddagen, så att den goda damen icke kunde vänta att hinna fram till Stockholm, förrän det blef mörkt, men det oaktadt ville hon icke uppskjuta färden till följande dag. Man hade icke sett gumman så rask och rörlig hela tiden som förflutit efter hennes sons död. En fjerdedels timme efter brefvets mottagande sutto de båda damerna i den bekväma vagn, som raskt rullade bort i riktning mot hufvudstaden. Den gamla goda damen var under resan vänligare och mera prat-sam, än hon visat sig ända sedan den der aftonen, då Otto kysste Leona.

De båda resande fruntimren närmade sig hufvudstaden. Mörkret hade då redan inbrutit och gaslyktorna voro tända inne i staden. På det grefliga ekipaget lyste ett par vagnslyktor.

Plötsligt hejdades hästarna. Flera karlar omgäfvö ekipaget. Kusken rycktes ned från sitt säte, medan en annan karl steg ditupp i hans ställe. Bakpå vagnen togo ett par andra karlar plats, hvar efter vagnen å nyo sattes i rörelse, utan att någon af männen yttrat ett enda ord till damerna. Allt hade gått för sig med så stor snabbhet, att dessa icke ens hunnit ropa på hjälp.

Men så snart grefvinnan hunnit sansa sig, ropade hon till karlen, som inkräktat kuskens plats och nu skötte tömmarna, som det tycktes med skicklighet:

— Stanna, karl, stanna, eljest skriker jag, så att det höres wida vägar.

Till en början tycktes mannen på kuskbocken icke hvarken höra eller bekymra sig om den gamla damens tilltal. Han klat-schade på hästarna, så att de eldiga djuren mera flögo än sprungo. Men när grefvinnan satte sin hotelse i verket, när hon började uppgifva det ena nödropet efter det andra, fann han slutligen rådliigast att hejda farten. Vagnen stannade. I nästa ögonblick hade kusken hoppat ned från vagnssätet — en manöver, hvilken de bakpå vagnen stående karlarne skyndsamt efterhärnade. Alla tre nalkades vagnsfönstret.

Nu kunde våra damer vid skenet från vagnslyktorna se, i hvilkas händer de hade fallit. De trasiga gestalterna, de vilda och oputsade skäggen — allt bevisade, att hennes nåd och Leona hade fallit i röfvarehänder.

De tre karlarne tillhörde Fra Beneventos band och hade undsiluppit fångenskap endast genom den tillfälligheten, att de blifvit utställda såsom vaktposter i Häckelbergas omgifningar, medan deras anförare och kamrater anföllo gården. Från de åt dem anvisade utkiksställena sågo de på morgonqvisten polisstyrkan draga bort från Häckelberga, medförande deras stallbröder. Ännu hyste de dock något hopp. Men när slutligen deras chefs döda kropp lastades på ett arbetsåkdon och forslades till staden, förtviflade de tre karlarne.

— Här i landet är f—n så osäkert numera, yttrade den ene.

— Vi måste rymma fältet och begifva oss till en annan marknad.

— Bort från det här skräplandet, der en ärlig tjuf inte kan få i lugn och ro utöfva sitt handtverk, om han inte händelsevis är bankassör eller advokat.

— Vi lemna skräpet och uppsöka andra länder.

— Men vi sakna penningar.

— Då skaffa vi oss dem.

Det var i ändamål att »skaffa sig dem» — d. v. s. penningar — som de tre karlarne nu hade slagit sig ned på landsvägen, antastande en och hvar, som passerade förbi. De hade redan hunnit råna tio bönder, en gårdfarerhandlare och två resande, när grefvinnan von Dufvas ekipage föll i deras händer. En af röfrarne var mera pålitlig än de andre och han föreslog, så snart de på afstånd hörde åkdonet närma sig, att man icke skulle plundra de resande midt på vägen, utan sätta sig i besittning af ekipaget och föra detta till närheten af Sista Styfverns Trappor. Der skulle

det blifva lätt att obemärkt transportera de resande ned i hålorna, hvarest man utan fara för upptäckt kunde behandla dem huru man behagade. Vi hafva redan bevittnat, huruledes de tre skurkarne började sätta denna plan i verket.

När nu grefvinnans skrik tvingade dem att vidtaga några åtgärder till hennes tystande, befunno de sig icke långt ifrån hufvudstaden, men vägen var folktom och de båda qvinnorna voro ohjelp-ligen i uslingarnes våld.

— Skrik lagom käring! röt en af karlarne, lagom pölsa är bäst.

— Hvad är att göra? sporde en annan. Man skall höra henne och vi bli knipna.

— Låt oss stoppa igen munnen på dem.

Detta förslag vann bifall och karlarne dröjde icke att verkställa det. De båda damernas händer blefvo sammanbundna och derefter tillstoppade man deras mun med hvad som var till hands och så omsorgsfullt, som brådskan och fruktan för att ertappas kunde medgifva. I nästa ögonblick smälde vagnsdörren igen och de tre röfrarne bestego sina platser. Vagnen rullade åstad med stark fart. Snart befann den sig inne i staden, der den tog vägen nedåt Slussen.

— Ungefär vid den tid, då de två damerna blefvo belagda med munkafilar, befann Otto Selig sig vid Skeppsbron. Egentligen hade han intet ärende der, men han måste fördrifva tiden med något. Och det förströdde hans dystra tankar, när han befann sig midt i det rörliga lifvet på denna plats i hufvudstaden.

— Långe gick han der fram och tillbaka, grubblande på sitt förhållande till Leona och på frågan om medel att beveka den gamle andryga grefvinnan. Bland annat, som han upprepade gånger frågade sig sjelf, var äfven det, om väl någon lag i himmelen eller på jorden kunde tillerkänna åt grefvinnan Dufva rättigheten att disponera öfver Leonas öde, då denna gamla dam under så många år icke hade bekymrat sig om henne. Den unge mannen var icke långt ifrån att önska allt möjligt ondt öfver grefvinnan och så mycket är säkert, att om han i denna stund hade mött henne, skulle han midt på gatan hafva sagt henne, att hon icke egde den aldraminsta rättighet öfver Leona eller att bestämma öfver den unga flickans framtid och att hon aldraminst egde rätt att göra henne olycklig för både tid och evighet genom att skilja henne från den man, hon älskade.

Just då Otto var som aldraminligast sysselsatt med dessa tankar, kom en vagn framåt gatan. Det var hvarken en spårvagn

eller ett arbetsåkdon. Det ljud, som de öfver stenläggningen rullande hjulen frambringade, bevisade, att ekipaget var af finare art, ja, för så vidt Ottos hörselorganer kunde bedöma saken, fans ingenting, som hindrade, att det kunde vara ett kungligt ekipage. Emellertid var det lika litet en kunglig vagn som en djurplågande vedkärra. Det var det grefliga ekipaget från Häckelberga, som nu nalkades sitt ofrivilliga mål — Sista Styfverns Trappor.

Redan kuskens och de båda bakpå vagnen stående karlarnes utseende kom Otto att stanna och noggrannt betrakta både hästarne och vagnen. Vål kunde han icke i gasskenskunklet igenkänna det grefliga vapnet på vagnsdörren, men att det var ett finare ekipage, det såg han genast, och just därför föreföll honom den omständigheten så mycket mera besynnerlig, att kusken var en trasvarg med vildt skägg och att de båda bakpå vagnen stående lakejerna voro föga snyggare, än om de just nyss hade blifvit af polisen under en nattlig razzia upphemtade i något uthus och tillvaratagna såsom »ute-liggare».

De tre skurkarne hade glömt att binda för damernas ögon och det var därför icke underligt, att Leona i förbifarten blef varse Otto och igenkände honom. Med en konvulsivisk ansträngning befriade hon sig från det i hennes mun på ett föga omsorgsfullt sätt instoppade skynket. Högt ropade hon nu upprepade gånger Ottos namn.

Otto skulle hafva varit döf, om han icke hört hennes röst. Han skulle icke älskat henne, om han icke äfven under dessa omständigheter hade igenkänt hennes stämma. Men ekipaget var redan långt borta. Hvad skulle han göra? Tillkalla polis? Jo, det skulle just hafva lönat sig, att springa omkring och leta efter de modiga karlarne med ljus och lykta i den mörka natten, när stor skyndsamhet var af nöden, om han ville rädda Leona ur den ögonskenliga fara, hvori hon var försatt . . . Eller skulle han sjelf förfölja detta ekipage, som jemte de deri resande damerna (han antog, att gamla grefvinnan var med) uppenbarligen hade fallit i röfvarehänder? Vågade han detta ensam? Bah! Han vågade allt för Leonas skull. Med stormsteg förföljde han nu vagnen. Han såg på afstånd, att den stannade vid Slussen, och då han kom fram, stod verkligen vagnen qvar och hästarne äfven, men människorna — Leona, de tre trasvargarne och tilläfventyrs också gamla grefvinnan — voro borta.

Otto betänkte sig ett ögonblick.

— Ah! utropade han. De hafva fört henn

Sista Styfverns Trappor... Framåt!... Hon skall blifva räddad eller också skola vi dö tillsammans, Leona och jag.

Ung och rask som han var, dröjde det icke länge, innan han befann sig på den öde tomt, hvarest nedgången fans till grotterna. Han kom ganska väl ihåg i hvilken riktning »Pengen» hade släpat honom fram här den der ödesdigra natten, och han hade icke svårt att nu följa samma kosa, huru mörkt det än var.

Ingen människa hördes eller syntes, och då han kom fram till den plats, der öppningen borde befinna sig, fann han luckan som vanligt belamrad med kasserade byggnadsmaterialier. Det var således tydligt, att man icke hade fört sina fångar hit. Men Otto lät icke nedslå sitt mod eller förvilla sina tankar. Han insåg, att en annan ingång måste finnas och att han till hvilket pris som helst borde tränga dit ned. Att hans slutsats icke var felaktig, det inser läsaren, som så ofta hört omtalas den ingång till grotterna, hvilken befann sig just under sjelfva Sista Styfverns Trappor.

Att vräka undan byggnadsmaterialierna och hvad annat skräp, som belamrade luckan, öppna denna och stiga ned, det var för Otto endast några ögonblicks verk. Han hade varit der förr en gång och var väl bekant med de lokala förhållandena.

Försigtigt smög han sig framåt i gången. Han hörde menniskoröster. Han såg ett ljussken. Till en början såg han det i fjerran, men det kom honom allt närmare, ju flera steg han sjelf tog framåt. Och rösterna blefvo äfven mera hörbara. Omsider stod han vid ingången till den stora grottan. Det var derinne under det vidsträckta hvalfvet, som ljuskenet var, det var derifrån ljudet af menniskorösterna kom. Han stannade för att taga scenen i betraktande, innan han företog någonting. Det kunde också vara skäl, menade han, att öfverlägga om de mått och steg, som säkrast kunde leda till målet.

Ungefär midt i grottan såg han en grupp af menniskor, belyst af ett par lyktor.

Tre karlar och två qvinnor!

I karlarne igenkände han utan svårighet de tre personer, som nyss hade på det greffiga ekipaget utfört kuskens och lakejernas roller. Qvinnorna voro Leona och grefvinnan Amalia Eugenie von Dufva. Ottos hjerta klappade hårdt och det kostade honom en ganska stor ansträngning att stanna kvar på sin plats, medan han moget öfverlade och fattade ett klokt beslut. Om han hade lytt sin första impuls, skulle han ögonblickligen hafva störtat fram och

måhända genom sin oförsigtighet gjort all hjälp omöjlig samt själf fallit i skurkarnes händer.

Karlarne voro ifrigt sysselsatte med att visitera gamla grefvinnans kläder. Leona satt bunden på en sten. Grefvinnan uppgaf förtviflade skri, men Leona tycktes vara lugnare. Hon blickade forskande omkring sig liksom efter medel och utväg till räddning.

— Här ä' pluringar, utropade en af karlarne, hvilken hittat grefvinnans börs.

— Och det här gulduret och guldkedjan kunna vi »stampa» femti kronor på.

— Och broschen här! . . . Der sitter en ädelsten midt i guld.

— Har du flera penningar på dig, käring? röt den som »hittat» börsen.

Grefvinnan svarade icke, utan fortsatte att skrika. Det är troligt, att hon i sin förfäran icke ens fattade frågan. Bofven upprepade den, men lika fåfängt. Troligtvis hade den goda gamla damen ingen aning om, att hon befann sig djupt under jorden, der hennes skri ovilkorligen måste förklinga ohörda af andra lefvande varelser än råttor och möss, så vida icke ett verkligt underverk förde en menniska hit ned till dessa ödsliga regioner.

När gamla grefvinnan icke kunde förmåås att med godo fatta och besvara frågan, huruvida hon bar flera penningar på sig, tycktes bofven hafva beslutat att tvinga henne dertill. Han tog fram ur de trasor, som betäckte hans barm, en lång knif, hvilken han hotande höjde.

— Svara, käring, röt han ursinnigt, annars skall ditt hjertblod rinna.

Den hemska gestalten, den blixtrande knifven, ensamheten och värnlösheten uppfylde den goda gamla damens själ med så stor förskräckelse, att tungan nekade henne sin tjänst. Hon kunde hvarken tala eller skrika. Hennes ögon stirrade vildt på skurken, som just nu beredde sig att verkställa sin hotelse. Man kunde i detta ögonblick nästan hafva köpt den gamla damens lif för ett öre.

Men plötsligt förändrades scenen. Otto uppträdde på skådeplatsen.

Han hade smugit sig närmare, döljande sig bakom de stenblock, som lågo här och der i grottan, och alltjemnt bemödande sig att hafva en af dessa stenar mellan sig och skurkarne. Genom dessa manövrer lyckades det honom att obemärkt nalkas bofvarne på ett afstånd af endast omkring tre meter. Just då karlen skulle med sin långa knif döda gamla grefvinnan, slungade Otto en sten

med så stor skicklighet, att den träffade skurken midt i pannan, och med så stor styrka, att karlen stupade för slaget.

Utan att gifva ett ljud ifrån sig föll han baklänges till marken och knifven slungades långt bort. Otto såg hvar den föll ned eller åtminstone hörde han dess klingande mot småstenarna, ty han tog icke miste om platsen, utan sprang raka vägen dit och tog upp vapnet.

De båda andra karlarne visste till en början icke riktigt hvad som hade inträffat. Att det var någonting, som icke var för dem fördelaktigt, det insågo de nog ögonblickligen, men *hvad* det var, förmådde de icke afgöra, förr än Otto stod öfver dem med deras stupade kamrats knif i sin hand. Om det var denna syn eller det var gamla grefvinnans nu ånyo påbörjade jemmerrop, som bragte dem till sans och till fullkomlig insigt af sin fara, det vet man icke och det kan i alla händelser vara likgiltigt. Säkert är emellertid, att de rusade upp under de rysligaste eder och förbannelser och störtade sig öfver Otto mera likt vilddjur än människor. Att de skulle få honom och af hans kropp stoppa korf i hans eget skinn — det var en af de minst rysliga hotelser, som flödade öfver deras läppar, medan de med blixtrande knifvar i sina händer ursinnigt angrepo Otto.

Leona såg sin älskades fara och försökte spränga sina band för att komma honom till hjälp.

Gamla grefvinnan, som nu ändtligen fattade, att någon hade kommit till hennes undsättning och att hon och Leona icke längre voro ensamma med röfrarne i detta dystra och ödsliga hvalf, upphörde med sina nödrop och började med mera lugn åskåda striden. Också det kunde icke annat än bidraga till hennes lugnande, att hon såg en af skurkarne redan ligga död eller åtminstone sanslös på marken.

Till en början gjorde de kämpandes snabba rörelser och deras oföflåtliga ändrade kroppsställningar, att hon icke kände igen sin försvarare. Men ju lugnare hon blef, desto tydligare blef det för henne, att hon förr hade sett denne unge man och slutligen blef det för henne klart, hvem Otto var. Hennes första känsla, då hon igenkände honom, var en önskan, att bofvarne måtte döda honom och derigenom göra Leonas mésalliance om intet. Men huru det nu var, började de menckliga känslorna vinna herraväldet i hennes hjerta och hon tyckte riktigt väl om den unge mannen, som så tappert och med så stort förstånd försvarade henne och Leona.

Medan dessa tankar sysselsatte grefvinnan och tillgifvenheten för Otto vann allt mera insteg i hennes hjerta och medan Leonas

själ marterades af dödsångest för den älskades lif, fortgick striden. Det hade lyckats Otto att med sin knif såra en af uslingarna i högra armen och derigenom göra honom oskadlig. Nu återstod blott en enda — en enerverad varelse, hvilken icke förmådde göra något verksamt motstånd. Om Otto hade känt denne skurks lefnadshistoria, skulle han hafva vetat, att mannen var en tjänstqvinnas son, hade fått en god uppfostran, varit extra ordinarie i en hel del verk, skrivit böcker, som rörde en viss sinnessvaghet och på sin tid väckt stort uppseende, samt att han slutligen, efter att hafva gjort sig omöjlig både som »man i verken» och som författare, nödgats egna sina lysande naturgåfvor till det lumpnaste af alla yrken — stråtröfwarens. Intet af allt detta visste Otto, men han visste, att karlen måste nu gifva sig eller dö.

Småningom drog sig striden allt längre bort mot den ingång till grottan, genom hvilken Otto Selig hade inkommit. De båda karlarne — den afväpnade och den enerverade — måste oupphörligt vika tillbaka. Otto trängde på. In i den mörka gången gick färdan. Plötsligt försvunno de båda skurkarne. Otto var ensam i gången. De hade under sin reträtt kastat sig in i samma mindre grotta, der Otto en gång hade suttit fången. Till en början var Otto häpen och bestört öfver deras försvinnande. Men då han snart insåg, huru det hängde tillsammans, fann han sig nöjd med utgången. Efter att hafva lagt ett par starka bommar framför dörren och sålunda åt de båda skurkarne beredt ett fångelse, skyndade han tillbaka till damerna.

Att befria dem från deras bojer var endast ett ögonblicks verk.

Helt förlägen stod han nu inför grefvinnan. För att icke förtreta den gamla damen vågade han icke följa sitt hjertas impuls att omfamna Leona. Grefvinnan pustade och blåste ut andedrägten med ett flåsande, som om hon nyss blifvit befriad från en centner tung börda på bröstet. Och när äntligen lungorna kommit i jernvigt och andedrägten blifvit normal, utropade hon lifligt:

— Pojke, är du tokig?

— Ack, ers nåd, jag förstår inte . . .

— En sådan dum pojke! . . . Omfamna då flickan! Ser du inte, att hon förgås af längtan?

Otto lät icke säga sig detta två gånger. Leona hade minsann intet skäl att beklaga sig öfver någon köld och likgiltighet hos honom. Och i sin ousägliga glädje omfamnade han grefvinnan också. Den goda gamla damen återgåldade smekningen och kallade honom sin son.

Men man kunde icke kvarblifva på detta rysliga ställe hela natten.

Otto gjorde sig af damerna underrättad, på hvilken väg de hade blifvit införda i dessa under Sista Styfverns Trappor belägna hålor, och med ledning af de upplysningar, han på detta sätt erhöll, förde han damerna i trygghet ut i fria luften. Först när de stego nedför Sista Styfverns Trappor, märkte den gamla damen, huru häftigt dessa uppträden hade angripit hennes nerver. Hon förmodade knappt röra sig, ehuru Otto lemnade henne det kraftiga stödet af sin arm.

— Om här finnes något hus i närheten, der jag kunde få hvila mig, suckade hon.

— Jag vet ett sådant, sade Leona lifigt. Mina fosterföräldrar bo här bredvid Sista Styfverns Trappor, och ehuru de måhända icke äro vänligt stämde mot mig (Leona suckade djupt), skola de dock icke neka er, min tant, att hvila en stund under deras tak. De äro i sjelfva verket ädla och hjertegoda menniskor.

— Nåväl, låtom oss gå dit.

Leona gick före. Grefvinnan, understödd af Otto, följde efter. Snart stodo de derinne i makarna Jesperssons enkla hem. Leonas hjerta klappade hörbart. Huru skulle de gamle väl mottaga henne? Grodde ännu misstankarna i deras hjertan?

Men nej, det gjorde de icke. Gumman Jespersson hade knappt varseblifvit Leona och igenkänt henne, innan hon mötte henne med öppna armar.

— Så kommer du då äntligen igen, mitt älskade barn, utropade hon.

Gumman grät af glädje och slöt förnyade gånger Leona i sin famn.

— Stackars, min flicka, utropade gumman. Kan du förlåta mig och pappa. Vi hafva misskänt dig. Allt är förklaradt. Vi hafva bittert ångrat vår hårdhet mot dig.

— O, mamma, säg icke så! . . . Jag har ingenting att förlåta er, men jag skall älska er så länge jag lefver. Jag skall aldrig glömma min barndoms vårdare.

Gumman slet sig lös och skyndade bort till verkstadsdörren, hvilken hon öppnade.

— Kom hit, min gubbe! . . . Skynda dig! . . . *Hon* har kommit igen till oss.

Skomakare Jespersson kom in, klädd i sin arbetsdrägt. Äfven han slöt med rörelse Leona i sina armar. Hans glädje var mindre

talträngd än gummans. Kanske var den just därför så mycket djupare.

Och hvem var glad om icke Leona? Alla missförstånd voro häfda. Hon befann sig i en lefnadsställning, hvilken skyddade henne mot förföljelser af det slag, som hittills hade gjort hennes lif så tungt och bittert. Och när hon blickade in i Ottos trofasta ögon, läste hon der bekännelsen om en kärlek, hvilken tillförsäkrade henne den högsta sällhet på jorden.

Epilog.

Det var en solig vårdag ett år senare.

Vid Skeppsbron låg en liten vacker ångjakt, ur hvars skorsten stego rökmoln, som förkunnade, att fartyget var färdigt att när som helst börja sin färd. På däck vandrade kaptenen fram och tillbaka, emellanåt blickande mot land bortåt Norrbrosidan. Tydligt väntade han sina passagerare från detta håll.

De personer, som passerade förbi stället, der ångjakten låg förtöjd, stannade vanligen några ögonblick för att beskåda den. Vackrare skeppsformer, dyrbarare inredning får man sällan skåda. En herre, som en lång stund tagit fartyget i betraktande, närmade sig kaptenen och frågade:

— Hvem tillhör detta fartyg?

— Det tillhör kapten Waldemar von Dufva, min herre, svarade befälhafvaren artigt.

— Ah! . . . Han som i går firade bröllop med den vackra signora Arabella Ascalona?

— Han sjelf, min herre! . . . Det nygifta paret ämnar ombord på jakten här företaga sin bröllopsfärd. Jag väntar dem hvarje minut.

— Jag vill minnas, att äfven ett annat par vigdes vid samma tillfälle.

— *All right*, herre! Grosshandlaren Otto Selig och fröken Leona von Fagerstjerna. Äfven detta unga par ämnar ombord på jakten här företaga sin bröllopsresa. Jag tänker, att ett lyckligare lif än

de båda paren under närmaste månad komma att föra ombord på jakten här, icke föres ens i paradiset.

—Tror nog det! . . . Tackar för upplysningarna, min herre!

Några minuter senare stannade tre ståtliga ekipager vid Skeppsbron. Ur det första stego kapten Waldemar och Arabella, ur det andra Otto och Leona och ur det tredje doktor Lundström, Susanna och gamla grefvinnan. De båda brudarna strålade af sällhet. Hvad beträffar kapten Waldemar och Otto behöfver man icke fråga, huruvida de kände sig lyckliga.

Först ombord på den vackra jakten tog man afsked af hvarandra. Gamla grefvinnan jemte doktorn och hans fru återvände i land. Jaktens befälhafvare kommenderade genom talröret sitt »framåt!» Det ståtliga fartyget började röra sig, liksom om det varit en personlighet, begåfvad med vilja och med en under viljan underdånig rörelsekraft. Lik en svan i rörelsernas jemnhet och behag simmade jakten ut mot skärgården. Hviftande näsdukar. Tårade ögon. Och så var den borta.

Det är naturligtvis för oss omöjligt att skildra alla tilldragelserna under de båda lyckliga parens gemensamma bröllopfärd. Det skulle blifva en hel roman och vore alltför vidlyftigt att behandlas såsom ett bihang till en annan. Endast det kunna vi icke undgå att nämna, att de resande besökte alla hufvudstäder och märkvärdiga ställen i Europa samt att de sedan i förträffliga, snabbseglande lilla jakt trotsade stormar och faror på Atlantiska oceanen och verkligen gjorde en tur till framtidens land, till Amerika. Der besökte de bland andra ställen äfven nybygget vid Vargkullen eller, såsom det numera kallas, Fridhem — en plats, hvars inbyggares öden författaren på ett annat ställe skildrat. Niagarafallen besöktes och våra vänner hade den »turen» att inträffa der just vid det tillfälle, då den i tidningarne omtalade galningen försökte simma öfver och genom fallet. Efter att sålunda hafva på det mest angenäma sätt tillbringat några smekmånader, återvände de lyckliga människorna till den s. k. gamla världen.

Kapten von Dufva sålde sina egendomar i Sverige och slog sig med sin Arabella för listiden ned i Palermo, hvars unga makas födelsestad, och i skuggan af Monte Pellegrino vid den skönaste strand på jorden framleva de sina lyckliga dagar. Kaptenens ädla personlighet, vinnande sätt och bepröfvade redlighet hafva redan icke endast förvärfvat honom hans medborgares aktning, utan äfven, såsom ett värderikt bevis på denna aktning, medborgar rättigheter i Palermo.

Otto Selig och Leona, lyckliga genom sin inbördes kärlek, fulla af mod att kämpa lifvets kamp och uppfyllda med förtröstan på den försyn, som vakar öfver oss alla, återvände till Stockholm, hvarest Otto redan då hade grundlagt sin numera så lysande affär. Till en början voro hans tillgångar mycket inskränkta, men gamla grefvinnan på Häckelberga och några andra vänner lemnade sina lediga kapitaler i hans händer och i bättre vård kunde de aldrig komma. Redan första året erhöilo långifvarne en vacker ränta och Otto kunde likväl säga sig hafva åtskilliga tusen kronor i behållning. Det finnes ingen, som skulle tväka att i hans hederliga hand och i hans kloka och förständiga vård lemna all sin egendom, ty hvar och en vet, att han icke är en af dessa moderna vinglare, som i våra dagar i allt större antal likt giftiga svampar växa upp på samhällskroppen, suga dess must till en tid, pråla med efemeriska och bedrägliga färger och slutligen genom fallissement af det skamliga slaget blotta en sida af samhällslifvet, der ruttonheten måste vara klar och tydlig äfven för den mest inbitne optimist. Firman Otto Seligs soliditet liksom dess egares redlighet äro höjda öfver allt tvifvel. Man skulle snarare kunna tvifla på en Rothschild.

Vore vi nu begåfvade med samma smak, som en hel del andra, hvilka i våra dagar göra mer eller mindre lyckade försök på det literära området, skulle vi helt fräckt säga, att lilla Leona icke bekymrar sig det minsta om sitt hushåll och sina barn, utan sysselsätter sig med de värf, som tillhöra mannen. Sådana kvinnor tycker ju publiken om. Åtminstone på teatern och i romanen. Men ingen förnuftig karl, icke ens en postmänniska, gifter sig med dem. Vi skulle, för att genom en mästerkupp vid slutet af vår bok tillförsäkra Leona ett allmänt och aldrig döende intresse, kunna tvärt mot sanningen påstå, att Leona låter andra kvinnor vårda sina barn, laga sin mans mat, stoppa hans strumpor och fästa knappar i hans linne. Vi skulle också lika rakt mot sanningen kunna säga, att hon i stället använder sin tid till att föra sin mans hufvud- eller kassa-bok eller till och med att hon sitter från morgon till qväll och skrifer teaterpjäser, som skola imitera Ibsen och consorter och som skola skildra det äktenskapliga lifvets frestelser (ty *det* är ju våra skrivande gifta kvinnors älsklingsthema.) Nå, om vi nu påstode allt detta, skulle vi nog kunna derigenom tillförsäkra Leona allmänhetens gunst. Men äfven med fara att man skall anse vår lilla hjeltinna »dum eller tråkig», vilja vi hålla oss till sanningen och det är helt enkelt, att hon hvarken bekymrar

sig om räkenskapsböcker eller älskogskranka kontorister eller om den tvetydiga äran att vara en »blåstrumpa», utan i stället gör sin man mycket lycklig genom att sköta sitt hus på det förträffligaste sätt och uppfostra sina barn i tukt och Herrens förmaning.

Det bör också nämnas, att gamla grefvinnan von Dufva bedref affären rörande det Fagerstjernska arvet med allt önskvärdt nit. Till en början såg det mörkt ut, men sedan hennes jurist, herr Patriksson, med sig förenat de båda haltande juristerna (han som verkligen haltade och försökte dölja det och den som icke haltade, men gick så slarfvigt, att man trodde honom om det) så blef det annorlunda. Småningom kommo omständigheter i dagen, hvilka ganska tydligt ådagalade, att fröken Ulla aldrig *kunnat* testamentera någonting åt någon Benevento. *Det* hade nu en hel del godt folk länge nog insett, men herrar jurister tro ingenting, om icke det bestyrkes genom fullgoda bevis.

Kom så en vacker dag in på de haltande juristernes kontor en helt och hållet svartklädd qvinna. Hon neg ödmjukt och såg så svag och medtagen ut, att den juristen, som verkligen haltade, någorlunda vänligt bad henne sitta ned.

— Ni önskar tala med mig? . . . förmodade den skarpsinnige mannen.

— Ja, min herre, och jag tror, att Ni skall höra mig med intresse, när jag säger er, att jag kan lemna värdefulla upplysningar angående fröken Ulla von Fagerstjernas testamente. Jag var i tjänst hos gamla fröken vid den tiden.

— Får jag bedja om ert namn?

— Johanna Thörn.

— Ah! . . . Fortfar! . . . Jag får bekänna, att jag länge önskat ett samtal med er.

— Mitt samvete lemnar mig ingen ro. Jag måste uppenbara allt och lida mitt straff, innan jag kan tänka på att vinna lugn. Derfor ser Ni mig nu här. Min herre, jag är ett af vittnena på testamentet och jag . . . jag svor falskt . . . Jag är en menederska . . . Ve mig!

— Förträffligt! utbrast juristen, som mera tänkte på framgången af det mål, han åtagit sig, än på den arma människans synd och djupa ånger. Vet Ni, hvem som var det andra vittnet?

— Min medtjenarinna, Cecilia Petersson.

— Riktigt! . . . Svor också hon falskt?

— Utan tvifvel, min herre!

— Ypperligt! . . . Vi hafva vunnit saken.

Och de haltande juristerne i förening med herr Patriksson vunno verkligen saken. Leona blef tilldömd såväl Fagerstjernska palatset vid Kungsträdgården, som allt hvad som deruti fans, löst eller fast, af hvad slag det vara månne. Derjemte tillfölo henne ofantliga summor, hvilka dels voro utlånade eller nedlagda i aktier och obligationer, dels inföto genom försäljning af fröken Ullas gårdar och gods. Från den dagen daterar sig firman Otto Seligs mest lysande period.

Johanna Thörn och Cecilia Petersson blefvo dömda efter Sveriges Rikes Lag och fortsätta ännu med aftjenandet af det välförtjenta straffet. Det är troligt, att om de i fängelset blefvo behandlade af en värdig själasörjare och icke af en bland dem, som stundom utan all förtjenst eller värdighet, endast på grund af mäktiga gynnares inflytande erhålla dylika anställningar, skola de båda qvinnorna komma ut luttrade och renade samt blifva nyttiga samhällsmedlemmar äfven på den ringa ståndpunkt i lifvet, der de troligen komma att stanna, sedan Cecilia icke längre tåler, att man kallar henne von Petersson, och sedan båda två hafva blifvit lyckligen befriade från det högmod, de insupit på »bildningens hugstora bänkar» under åhörandet af »kemikaliskt sferoidiska» föreläsningar, af hvilka de, på grund af sin bristande underbyggnad och ett förvänt undervisningssätt, aldrig kunnat begripa ett enda ord.

”Grefven af Sverige.”

En utvandrars öden och äfventyr i Nordamerikas Förenta Stater. Roman af **LODBROK** — se der hvad det öfver hela riket lästa **ROMANBLADETS** nionde årgång ämnar bjuda sina läsare nästa år. Ända sedan Lodbrok första gången framträdde för allmänheten har han förstätt att oupphörligt öka sin läsekrets. Det är numera icke endast ungdomen som hänryckes af hans lifliga fantasi och raska berättartalang. Äfven de äldre har han fått till sina läsare. Lodbrok har heller icke som författare »legat på latsidan». Att under loppet af några få år alstra en sådan mängd arbeten som »Nybygget vid Vargkullen», »De fem frivillige», »Fänrik Flinks minnen», »Millionärens dotter-son», »Fröken Bärfelts hemlighet», »Birger Jarls söner», »Nils Dacke», »Fornforskarens sagor» och »Ivan Mazeppa» samt nu senast »Sista Styfverns trappor», visar en högst ovanlig alstringsförmåga, men äfven att arbetena varit omtyckta af allmänheten, enär de väl svårligen annars skulle funnit förläggare.

Den roman, han nu bjuder allmänheten, bör bli af särdeles stort intresse. I »Nybygget vid Vargkullen» har han redan visat, hvad man kan hafva att vänta i »Grefven af Sverige». Det är ju till det för mångens fantasi som ett förlofvadt land hägrande Amerika som händelserna äro förlagda.

Romanen kommer att förses med svenska originalillustrationer af artisten **Victor Andrén**, som under det förflutna året försett Romanbladet med illustrationer.

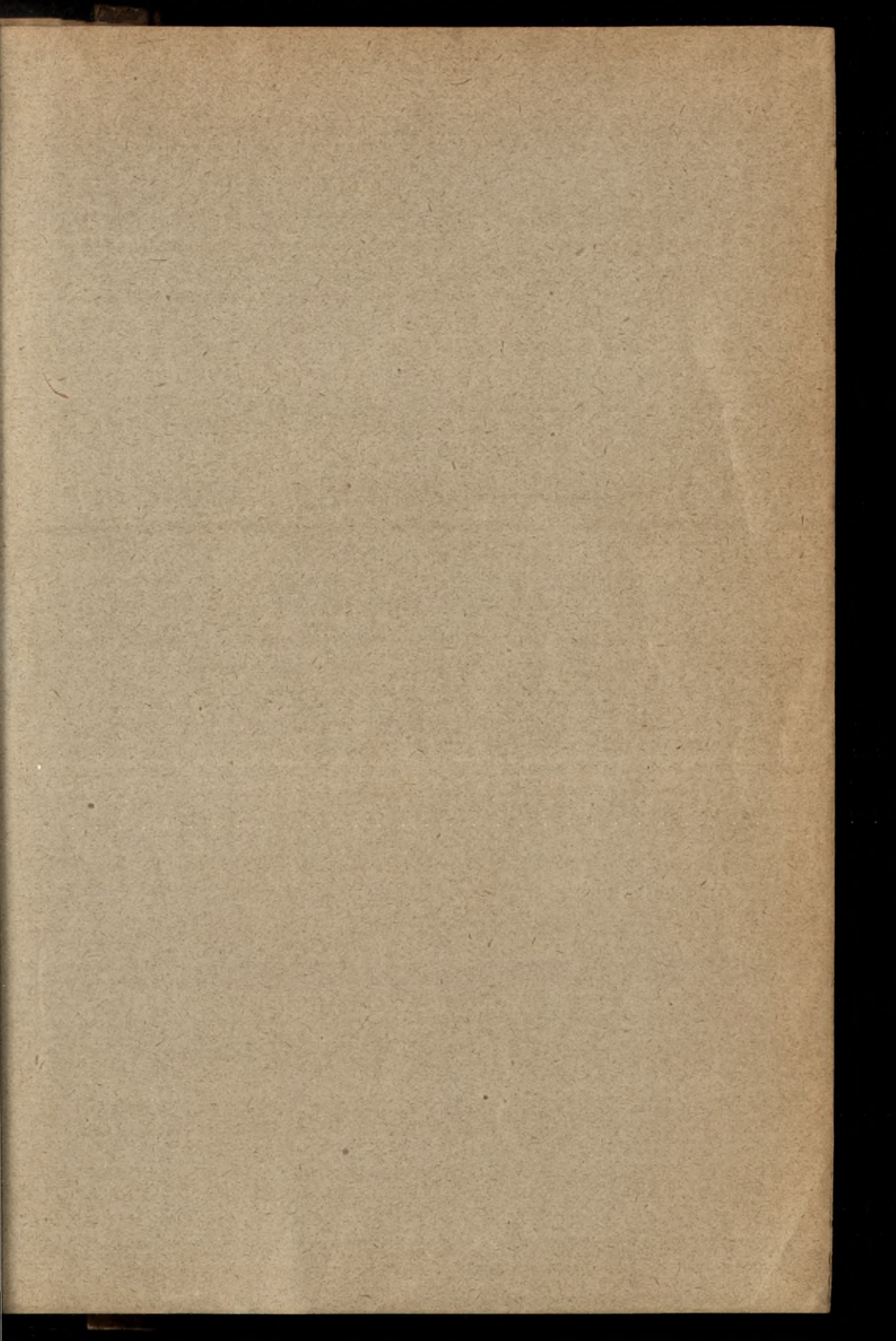
Liksom förut utkommer Romanbladet äfven nästa år i häften så ordnade att de lämpa sig för inbindning i bok, och bildar då »Grefven af Sverige» en själfständig 832 sidor diger volym samt kostar endast **10** öre i veckan.

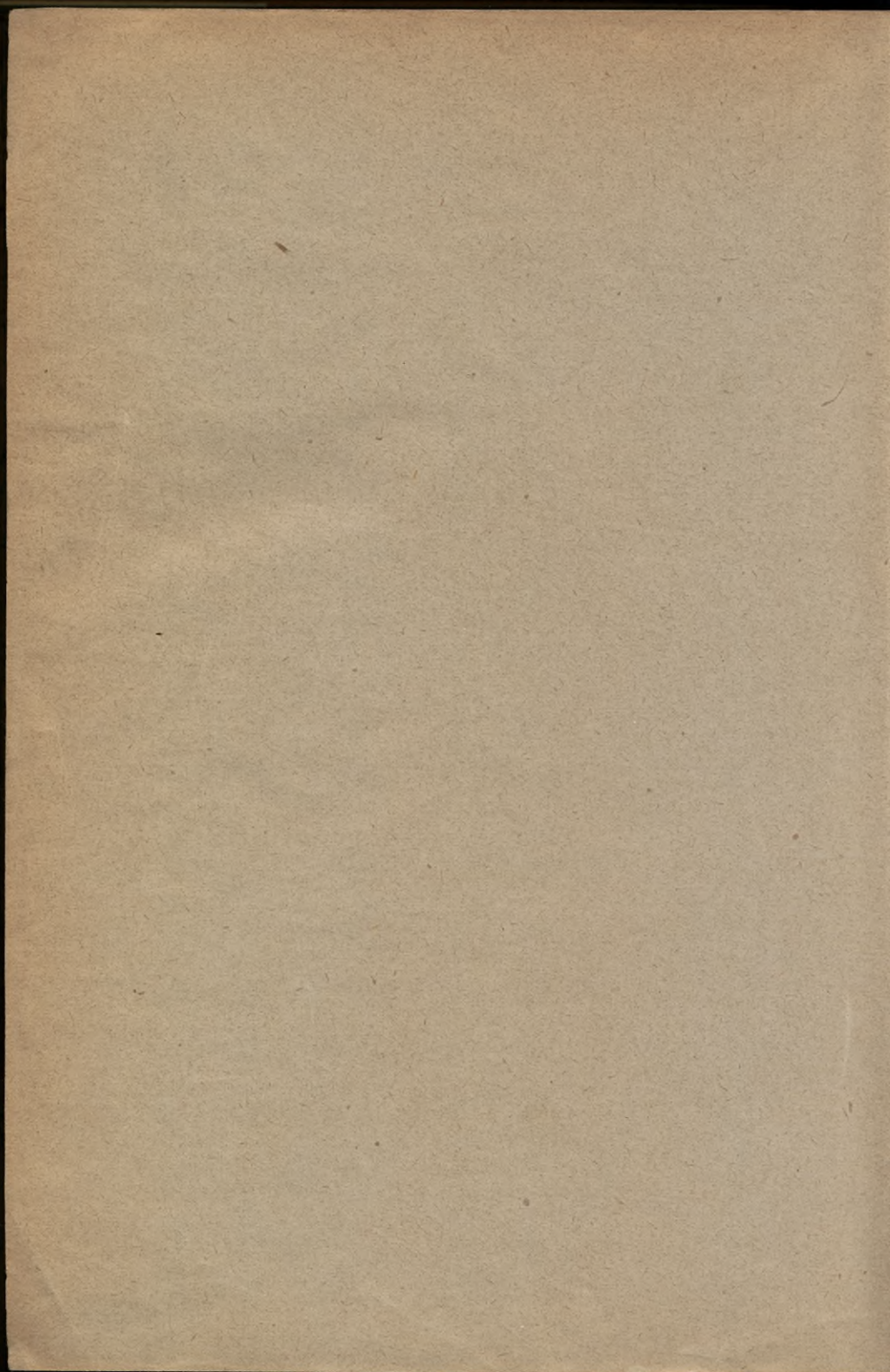
Nya Kommissionärer önskas öfver allt vid **bruk** och **sågverk**, i **städer** och **köpingar**, **mekaniska verkstäder** och andra **industriella etablissementer**, med få ord, hvarest en talrik publik finnes. För att bli kommissionär erfordras att minst 25 abonnenter anskaffas å Romanbladet.

God provision betalas. Intet kapital erfordras för att bli antagen till **Romanbladets** kommissionär, endast **redbarhet** och **pålitlighet**.

Korrespondera med

A. E. Liljestränd,
Stockholm.

6000195291

Göteborgs universitetsbibliotek

115

